

Antonij Andree
Sumptologiae

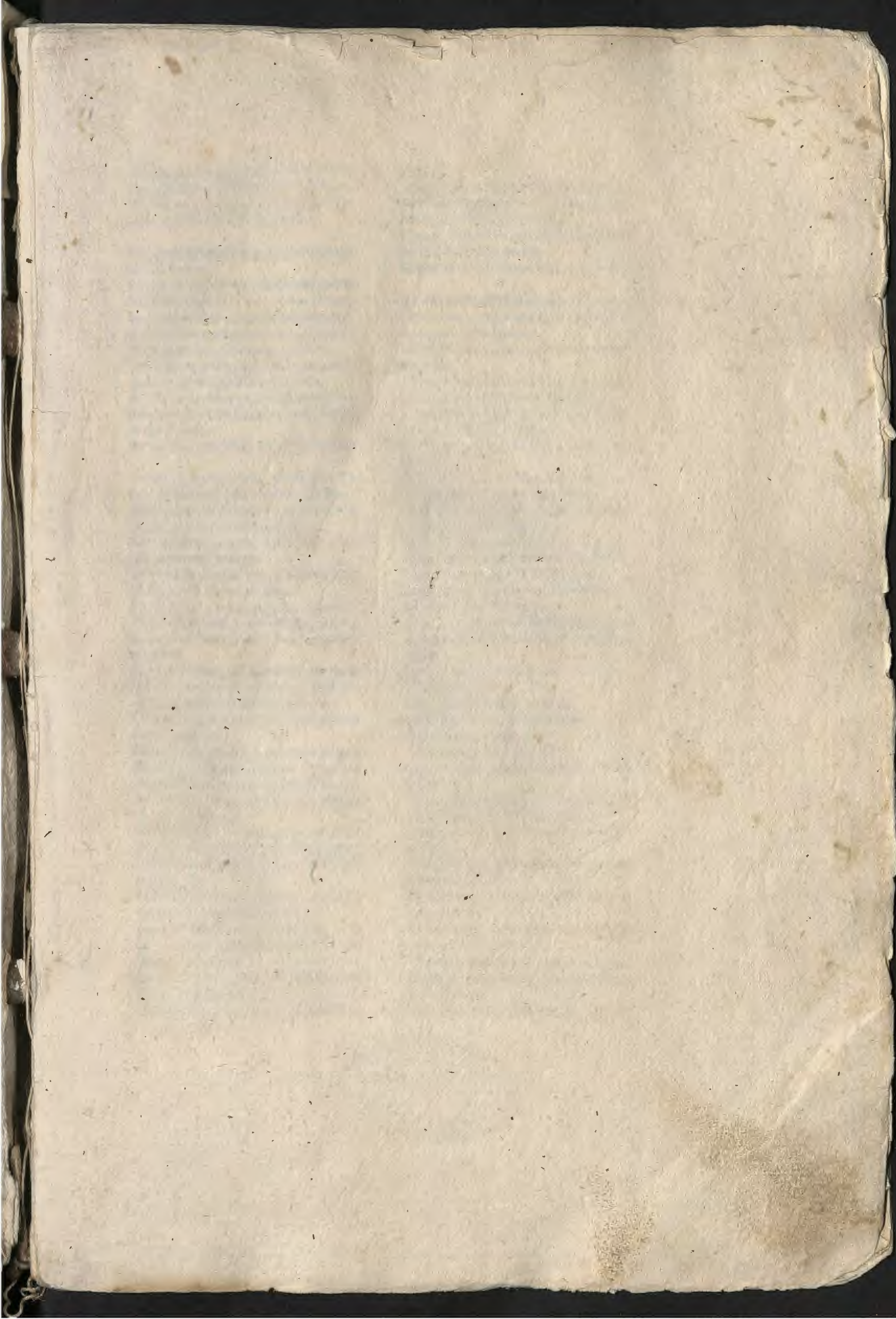
Su
di

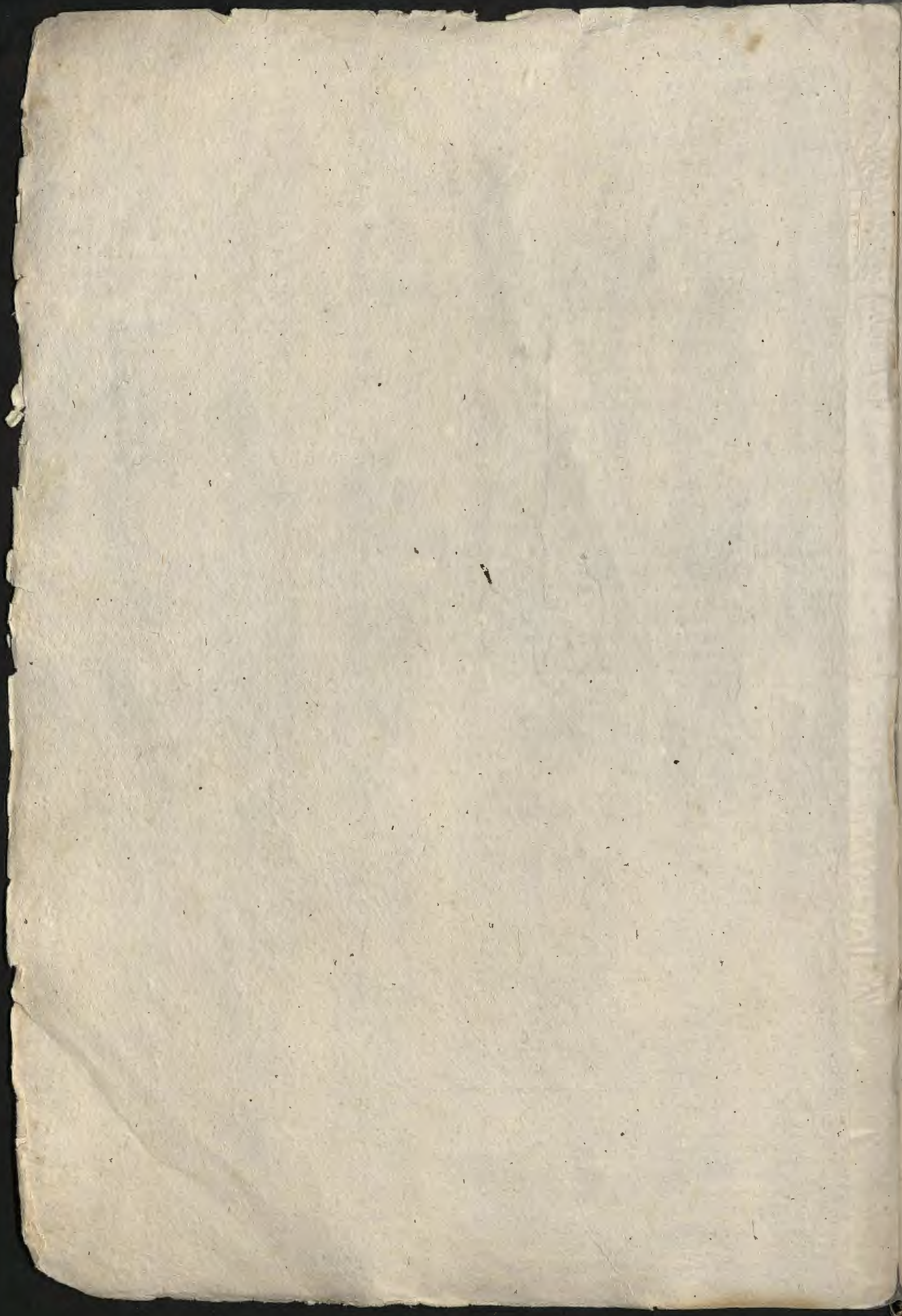
1550

25-4

N. 28.

28 I 86
47

Qui cupis egregios logice cognoscer' istus
Hec collecta simul perlege scripta rogo.
Non etenim parua cura emendata fuisse
Lumine celestis irradiante patris.

Hec opera infra scripta in presenti volumi
ne continentur.

Expositio dignissima ad Antonij andree

fidelissimi scoti discipuli ordi. m. i. hos li.

In pmo in librum vniuersaliuz porphirij.

Item in librum predicamentoz aristotel.

Item in libros ppermentias eiusdem.

Item in libz sex pncipioz gilberti porciant.

Item in librum diuisionum Boecij.

Tractatus optimus de syllogismo demon

stratiuofm aristotelicaz doctrinā. 7 de ar

te diffinendi.

Item tractat' optim' de syllogismo topico

Incipit tapula questionū precedentis ope

ris 7 p^o questionū libz porphirij siue pluz.

Utrum uniuersale sit subiectū libz porphirij

Utrum ut sit in re uel in intellectu.

Utrum illa sit uera homo est. spēs 7 siles

ubi predicatur intentio.

Utrum illa sit predica^o p se hō ē spēs 7 siles

Utrum ut sit aliquid in rebus.

Utrum locus sit pncipium generationis.

Utrum qñ diffinit' genus diffiniat' intētio

Utrum diffinitio generis sit cōuenienter

assignata.

Utrum diffinitio spēs. s. spēs est que predi

cat' de plurib' 7c. sit cōuenienter assignata

Utrum idē possit ad plura p se referri.

Utrum illa ppositio sit uera plures hoies

sunt unus homo.

Utrum genus numero requirat plures spēs

Utrum genus predicatur de spē loquendo

de predicatione exercita in fundamentis il

larum intentionuz. 7c. Utrum hec sit uera hō

est aial 7 consimiles

Utrum illa diuisio sit conueniens que diu

dit dīam in coiter pprie 7 magis pprie.

Utrum ista sit uera. iste senex differt a se

puero.

Utrum diffinitio dīe. s. qua spēs habūdat a

genere sit cōuenienter assignata.

Utrum 2° diffinitio dīe sit cōueniēs.

Utrum morale sit dīa diuisiua sialis 7 con

stitutiua hominis.

Utrum diffinitio pprij 4° mō sumpti sit

cōuenienter assignata.

Utrum diffinitio accidētis sit conuenienter

assignata.

Utrum predicari de pluribus differentiibus

spē cōuenienter ponat' in diffinitione gene.

Utrum genus sit uniuocū spēs.

Utrum predicari in quid cōuenienter pona

tur in diffinitione generis.

Utrum utia sint tantum qnqz.

Tabula questionū libz predicamentoz.

Utrum liber predicamentoz sit de .x. pre

dicamentis ut de subiecto.

Utrum diffinitio equiuocoz sit conuenienter

assignata.

Utrum diffinitio uniuocorū sit cōueniens.

Utrum denotatiua differant solo casu.

Utrum illa regula qñ alterū de altero pre

dicatur 7c. sit uera uel falsa.

Utrum idē aliquid possit esse in diuersis ge

neribus.

Utrum sint tantum decē predicaenta.

Utrum aliquis hō sit pma substantia.

Utrum illa diffinitio spēs est que predicatur

de pluribus 7c. sit cōueniens.

Utrum iste pñe aial predicatur de hoie. g. 7

aliquo hoie 7 similes teneant formaliter.

Utrum dīa in genere substantie sit sbā.

Utrum partes substātie sint substantie.

Utrum in sbā sit cōtrarietas.

Utrum aliqua forma substācialis habeat gra

duz intrinsecos s3 quos magis 7 minus re

cipiat.

Utrum qñtitas sit unum genus.

Utrum oīo sit qñtitas discreta.

Utrum locus sit qñtitas continua.

Utrum qñtitati sit aliquid cōtrariuz.

Utrum relatio sit unum genus.

Utrum relatiua sint simul natura.

Utrum 2° notificatio relatiuorū sit cōueniē

ter assignata.

Utrum in diffinitione unius relatiui necessa

rio sit suuz correlatiuū ponendum.

Utrum pma spēs qualitatis sit habit' dis

positio.

Utrum 2° spēs qualitatis sit naturalis potē

tia uel impotentia.

Utrum 3° spēs qualitatis sit passio uel passi

bilis qualitas.

Utrum forma 7 circa. aliqd cōstans figu

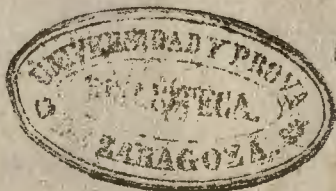
ra sit 4° spēs qualitatie.

Utrum spēs qualitatis cōuenienter assignēt

Utrum iste quatuor spēs qualitatis cōueniē

ter ordinentur.

Utrum spēs qñtatis sufficiēter enumerēt.

21.28011

Utrum aliqua qualitas suscipiat magis et minus.

Utrum oppositio sit accidens reale vel intentionale
Utrum deo oppositio, in ista quatuor sit conueniens.

Utrum sint aliqua contraria immediata

Utrum sit sit possibile aliquid unum contrariis determinate in esse a natura alicui subiecto.

Utrum a priuatione in habitu sit regressus

Utrum primus modus potis sit conuenienter assignatus.

Utrum secundus modus potis sit conuenienter assignatus.

Utrum quintus modus potis sit conuenienter assignatus.

Utrum A. conuenienter assignet modis potis.

Utrum A. conuenienter distinguat species motus

ad 3. Tabula questionum libri sex principiorum.

Utrum liber sex principiorum sit de sex principijs ut de subiecto.

Utrum omnis forma sit simplex in essentia.

Utrum anima rationalis sit simplex uel composita ex materia et forma.

Utrum anima aliteret de gaudio in tristitiam.

Utrum forma sit variabilis.

Utrum anima sit forma.

Utrum intelligentia sit simplex in essentia.

Utrum intelligentia sit variabilis.

Utrum intelligentia sit compositioni contingens

Utrum distinctio data de forma sit bene assignata.

Utrum forma incisionis sit a natura vel ab arte.

Utrum uel sit a natura uel ab actu nostro.

Utrum ymago in speculo apparens sit uera in speculo sicut accidens in subiecto.

Utrum descriptio data de accidente sit conuenienter assignata.

Utrum motus sit in genere qualitatis.

Utrum passio sit genus distinctus ab actione

Utrum quando possit comparari.

Utrum ista proprietas que est quod quod est, in omni et eo quod incipit esse uere conueniat quando.

Utrum angelus uel intelligentia sit in loco.

Utrum sit possibile idem corpus simul esse in diuersis locis.

Utrum ubi suscipiat magis et minus.

Utrum ubi sit aliquid contrarius.

Utrum positio sit unum predicamentum.

Utrum unum terminum contrarietur unum.

Utrum medij colores conficiantur ex extremis.

Utrum positio suscipiat contrarietatem.

Utrum positio suscipiat magis et minus.

Utrum quicquid proxime est assistens subiecto sit positio.

Utrum habitus suscipiat magis et minus.

Utrum habitus sit generalissimus aut predicamentus.

Utrum in essentia forme accidentalis sit de re gradus intrinsecos essentielles secundum quos ipsa possit recipere magis et minus.

Tabula questionum libri primi permenias. Tab. 2

Utrum liber permenias sit de enuntiatione uel de subiecto.

Utrum deus quam ponit A. inter litteras et uoces, passiones et res sit conueniens. scilicet quod passiones et res sunt eadem apud omnes.

Utrum ueritas et falsitas sint in circa compositionem et diuisionem.

Utrum uox sit genus nominis.

Utrum nomen significet sine tempore.

Utrum nomen significet rem uel passionem in anima

Utrum uerbum sit semper nota eorum que de altero dicuntur.

Utrum uerbum sit tantum copula predicati et cum subiecto, aut predicatus aut pars predicati

Utrum facta transmutatione circa res que significatur sit transmutatio in significatione uocis.

Utrum terminus communis impositus ad significandum ueram naturam cuius aliqua supposita essent aliqua non essent, dicatur uni uoce de existentibus et non existentibus.

Utrum subiecto non existente tales propositiones sint uere cesar est homo, cesar est animal et similes.

Utrum signum possit poni ex parte predicati

Utrum terminus communis supponens uerbo de presenti supponat terminum presentibus

Utrum in propositione de preterito et propositione de futuro subiectum stet pro illis terminis que fuerunt et erunt reddendo singula singulis.

Utrum in omni propositione in qua non addit tercio cum aliquid contrahens immediate distribuat terminum cum omni per quibuscumque est, suppositis simpliciter.

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum pro de futuro sit deteriorate uel falsa

Utrum uerbu de presenti copulet nunc quod
instat uel indifferenter quolibet presens.
Utrum hec propositio sit una sor. est homo
albus. et hec omnis homo albus currit.
Utrum modus predicetur in propositioni
bus modalibus.
Utrum propositiones de modo et de inesse
sint specie distincte.

Tabula questionum libri divisionum Boetij.
Utrum liber divisionum sit de divisione ut
de subiecto.

Utrum sint tantum tres divisiones per se
et tres per accidens.
Utrum genus sit prius suis speciebus.
Utrum divisio generis possit fieri per duas
tunc opposita.
Utrum divisio generis quandoque fiat per partes relatas
Utrum divisio generis sit utilis ad definitionem
Utrum genus in ditione sit totum et diffinitio pars.

Questio de subiecto totius logice.
Utrum logica sit de syllogismo tamquam de subiecto
fimo.

Incipit utilis et digna expositio magistri Anthonij andree discipuli scoti acutissimi ordinis minorum theologi clarissimi in uersarum arte ueteris aristotelis. et in libro diuisionum Boetij sex principiorum Gilberti poretani. correcta atque diligenter emendata per magister Petrum de semo. ordinis fratrum minorum sacre pagine minimi professores.

Yrum celi circuiui so

la. Ecc. 24. Sic scribitur primo methaphisice per ad mirari ceperunt homines phisici. hinc est quod humana spiritus trinitate principio precreati. terne hierarchie presidio roborati. terne ymaginis potentia decorati. ternum ordinem in rebus admirantes. ad gradum phisice triplicem ascenderunt. Quorum ordinum primus in quantitate sensibili. secundus in quantitate mensurabili. tertius in quantitate diuilibili terminatur. In intellectu humanis admiras generationum euidentias. alterationum efficacitas. Impressionum influentias sub quantitate sensibili ordinari. ceperunt phisici circa res transmutationis materie et exentiam phisice et essentiam copulatas. Primus in quantitate raptus demonstratur et mathematicus admiras sicut proportionum gradum dimensionum nexum proportionum sub quantitate mensurabili ordinari inceperunt phisici circa res subiectiue coniunctas sicut diuinitate a materia sensibili separatas. Postmodum intellectus originis aspectum alius diuinus et methaphisicus admiras res subarum series potentiarum limites. essentiarum species sub quantitate diuilibili ordinari inceperunt phisici circa res abstractione simplici a materia separatas. Et quia intellectus coniunctus altius ascendere non potuit. Idcirco circa res triplicem ordinem tres sunt solum phisice modi ut 6. methaphisice declarat. Quia igitur primus et secundus ordo rerum celi substantia et ordine non transcendit. Idcirco nec phisica scia nec mathematica celum dicitur circuiui. Sed quia tertius ordo rerum celi transcendit substantiam et omnem materiam corporalem. ideo inter omnes scientias humanas et phisice partes tanquam principatum accipiens sola logica seu methaphisica cum circa idem laborent celum dicitur circuiui. potest igitur ipsa logica uerbum dicere preassumptum. gyrum celi circuiui. In quibus uerbis huius scie conditio declarat. Declaratur enim

sinus capacitatis. modus congruitatis. gradus nobilitatis. Capacitates materie probat extensio ambituosa. Congruitate decentie probat incessio reflexiua. Nobilitate scie probat dicitio exclusiua. Primo ergo dico quod circa substantiam et naturam huius scie describitur sinus capacitatis que probat extensio ambituosa cum dicitur. gyrum celi. hec autem scia. scilicet. logicalis celum dicitur circuiui. per eo quod considerationi eius subditur quicquid celi ambitus continet. unde secundum Aristoteli. ad omnium methodorum principia uiam habet per eam enim secundum ipsum poterimus syllogizare de omni problema. Circa quod est aduertendum quod sicut gyrum celi est inter extensiones latior. inter uisiones altior. inter rationes firmitior. Sic ambitus huius scie circa subiectum suum iter alias scias habet inquisitionis rectitudine latior. speculationis claritate altior. precisionis ualitudine firmitior. Dico ergo quod hec scia circa subiectum suum habet inquisitionis rectitudine latior. Ad nullam enim aliam sciam pertinet considerare uere et proprie de omni arte conclusa sub ente rei et rationis. Ita enim considerat de secundis intentionibus adiunctis primis. Et eorum ens diuidatur prima sui diuisione in ens rei et rationis. sequitur ergo quod habet determinare de omni differentia entis. unde de ipsa potest intelligi quod dicitur ezechiel. 37. Circumduxit me per eam in gyro. erat autem multa ualde super faciem capiti. Consideret hoc intellectus humanus. cuius uerba sunt ista multa esse ualde. scilicet. res et intentiones scire partes syllogisum. sunt enim multa ualde sensibilia et intelligibilia. particularia et uelut. super faciem campi. id est. super machinam mundi que per caput proprie signatur. In eius gyro. id est. in eius latitudine extensiua circumduxit ingrediendo per eam id est per eius scie notitiam et doctrinam. Nam per phisicum per thopicorum logica ualeat ad omnia. scilicet. ad obiectiones et exercitationes et ad phisice disciplinas. Considerat logica que est ceteris omnia de quibus potest fieri syllogismus. non solum in quantum principat naturam ueri. uerum et in quantum per se demerit singula ab eodem. Ex hoc concludo ipsam habere pre ceteris sciis inquisitionis rectitudine latior. Secundo dico quod habet speculationis claritate altior. Eius enim consideratio usque ad diuinas essentias. id est. separatas substantias prehendit et attingit. Et ad earum per modum syllogismorum demonstrationis altitudinem contemplanda considerat substantias et actus. unde dicitur quod de huius scie editione. Summus Aristoteli. librum do cacumina rerum in duo diuisit quicquid in orbe fuit. unde et de ipsa potest exponi illud ecc.

44. In splendore suo gyrauit celū in circuitu inueniens mediatioēs demonstratiuas ad proprietates subāriū celestū ingrendas. Hec igit scia cōsiderat altissima. qz genera genēralissima. speālissima piter 7 subalterna q miris difficultatibus 7 altissimis qōnib⁹ cognoscunt. Altissimū enī dicit porphirius ē hoc negociū. 7 ex hoc cōcludit ipam habere pre ceteris scijs lipitudinē altōrē. Tertio dico qz hz pmasiōnis ualitudinē firmiorem. Cōsiderat enī de pncipijs ut p³ 2° posterorū in fine. Principia sempiterna sunt ut dicit 4° metaphisice. pñ clarū est qz nūqz marcescit hec scia. s; in sua cōsideratione ē pre ceteris ppetua 7 eterna. vnde d^o ipa dī p quēdam sapientē. q dicit vix cās scit cernere rex. pp qd de ipsa pōt intelligi qd dī puer. 6° Terra lege 7 gyro uelabat abysos. 7 ethera firmabat surū. Uelabat abysos pfunda inq̄sitione. firmabat ethera alta speculōne. In gyro coactabilis apprehensiōis. certa lege indefecibilis cognitio nis. Vnō lz oīs scia sit de eternis 7 ppetuis hec tñ magis ppetua 7 incorruptibilis dēt vici qz cōsiderat plia. 7 demonstratiōis pncipia q sunt a corruptione lōgius alienata et eleuata. Ex quo cōcludit ipsaz pre ceteris scijs hē pmanōis ualitudinē firmiorem

Declarata ē igit huius scie p^o conditio respectu sui subiecti. q est sinus capacitatis quā pbat extensio ambitius cū dicit gyrus celi. Secūdo pncipalr tangit modus congruitatis quē pbat incessio reflexiua cū dicit circuitū. Sicut enī motus a puncto incipiens 7 ad idē rediens incessus pficit circularē. sic motus hui⁹ scie pncipalr syllogismū considerat simul. 7 postmodū hz gradus pncipationis cōsiderat partes eius rducens ad ipū singula q in ipsa logica ptractantur tanqz ad finē ultmū ad quez oia ordinantur. Circa igit modū huius scie est aduertendū qz sicut motus circularis super oēs motus ē uirtualr cālitate. regularis conformitate. pncipalis cōtate. sic motus hui⁹ scie ē cālitate pōr. cōformitate certior. cōtate celsior. Dico g^o qz motus huius scientie iter alios mot⁹ ē cālitate pōr. qz sicut motus circularis cās plēs respicit 7 pmas i motibus cuiusqz inferioris actionis. sic logica sup oēs motus aliarū sciarū quaz ē inquirere de cāis sibi ppris. inquit de causis ppris 7 immediatis. 7 cāis cōclusionū i quolibet genere. pñ ipa in laudez suā pmpens

tantat alia uoce. Frustra doctores sine me eoluerē. sorores. Vñ de ipa logica dicit salomon 7 diudicat qz subtilis sapiēs sapientie 4°. Circūbā querēs ut illaz assumerē qsi sponsaz. Quasi dicat. Circūbā cālitē re soluendo. querēs. t. mentalr ingrendo ut mihi illā assumā quasi sponsaz finalr assequendo. Ex his cōcludit qz motus huius scie est cālitate pōr. Secūdo dico qz est conformitate certior sicut oīs motus circularis. regularis ē regularitate cōtinuus 7 uniformitate unus. sic 7 motus hui⁹ scie nō ē supficialiter sophisticus s; realr uerus. qz certitudinalr ueritatē pbat cōsiderat 7 intuet. Et iō dicit phis 6° ethicozū qd est certissima sciarum pñ hec scia tanqz certissima ingrentibus se sub ueritatis radio manifestat. Iuxta illud sapie 6°. Dignos se ipsa cernit 7 in uis suis ostēdit se illis. Cernit inqz dignos se ipsa qz sunt uirtuosi 7 humiles. laboriosi 7 uigiles. studiosi 7 nō desides. talibus se ostēdit i uis noticie 7 ueritatis ostēdit se ipam itellectui hūano pre ceteris scijs clarius illustrādo. pfectius informando. validius terminādo. Quis rō ē qz int⁹ habit⁹ cognitōis iste est magis seu maioris uirtutis qui est cōior 7 cōinet oēs alios uirtualr. s; syllogismus simplr ē huiusmōi. g^o illa scia que ē de syllogismo simplr ē inter alias scias maioris efficacitē 7 uirtutis. Et ex hijs cōcluditur qz motus huius scie ē cōformitate certior 7 c.

Tertio dico qz est cōtate celsior qz sicut per motū pmutz 7 regularē tanqz in generē motuz pōrez 7 cōiore oīs singulares motus realr mensurant. sicut p motum huius scie tanqz p cōiores 7 altiores oēs inferiores scie regulant. pñ de ipsa pōt intelligi qd dē ecc. p. cap^o. Lustrās uniuersa pgit per circuitum. Hec aut scia pgit per circuitū oīs hūanas scientias suo genere ambiendo. i oīs bus scijs syllogismos acutissimos cōcludendo. flās opimiones destruendo lustrans uniuersa. hūanas scias suo pondere regulādo sua pncipia quorū ueritatē declarat ad alias scientias hz capacitātē sui generis uirtualiter 7 substātiāl^r applicando. Ex his cōcludit qz motus istius scientie ē cālitate celsior. Et sic declarata est huius scientie scda conditio que est motus cōgruitatis quē pbat intentio reflexiua cū dicit circuitū.

Tertio tangit gradus nobilitatis quem pbat dictio exclusiua cum dicitur sola 7c. Hec enī sciētia ab alijs liberalibus distin

gatur p̄ gradus nobilitatis exclusiue cum
 ponit sola. Iō dicit ph̄s 2° methaphisice
 q̄ nō cōgruit existimare hac scientia aliam
 esse nobiliores. dignissima enī ē 7 nobilif
 sima p̄pter q̄ de ea sciētiaz dēt ab oībus
 nominari. 7 reuerendissime adorari. Hec ē
 illa de qua dicit salomon. q̄ est oēm habēs
 uirtutes oīa p̄spiciens. Scit enī fm̄ ipm̄ uer
 sutas fm̄onu. dissolutiones argumentorū.
 dicat et cū sal. in hac scientia studiosus. ha
 beo p̄p hanc claritates. apud turbas. 7 ho
 norem apud seniores. iuuenis 7 acutus inue
 niōr in iudicio. in cōspectu potentū admira
 bilis ero 7 facies p̄ncipū admirabuntur me
 tacentē me sustinebūt. 7 loquentē respicient
 7 sermocinatē me plura manū ori suo impo
 nent. habeo p̄p hanc immortalitates 7 memo
 riā eternā his q̄ post me futuri sūt relinquā
 timebunt me reges audientes. 7 in multitu
 dine admirabil̄ apparebo 7c. Et seq̄. Da
 mibi dñe sedū tuaz assistrices **CIRCA**
 sapiāz ut mecū sit 7 mecū hiter.
 quod est. aduertendum. q̄ hunc gradum
 nobilitatis tria insinuant scilicet conditio
 nis dignitas. adeptiois sūmitas. abstractō
 nis puritas. Dico q̄ gradū dignitatis 7 no
 bilitatis oñdit. p^o conditionis dignitas. fm̄
 enī ph̄m p^o methaphisice quedā scientie
 sunt inuente p̄p necessitates uite hūane. ut
 mechanicę. Quedā p̄p scire ut sermociona
 lis 7 speculatiue. hec aut̄ p̄p se. querit. 7 iō
 p̄p hoc liberalis dicit. 7 iō digna eius con
 ditio est liberalitas p̄p q̄ ph̄s pōt dicere
 illud ecc. 2° Nō solū mibi laboraui s̄
 oībus exq̄rentibus ueritates. Quasi dicat.
 Nō solū mibi laboraui. s. hac scientiā inq̄
 rendo p̄p hanc indigentā s̄ oībus exq̄re
 ribus ueritates p̄p liberales ueritatis unda
 gmez. q̄ sōs 7 subiectū huius scientie est ue
 ritas quā oīs terra inuocat 7 celū etiāz bene
 dicit. 7 sic nobilitatē huius scientie cōcludit
 cōditōis dignitas. Secōdo dico q̄ illō ostē
 dit adeptiois sūmitas. Sūmū enī 7 diffi
 cile est hac scientiā adipisci. q̄ nullus homi
 nū p̄ se 7 fm̄ q̄ oīs in cognitionez ueritatū
 huius scientie potuit p̄uenire. Iō multi in
 acq̄rendo hanc scientiā seruerunt p̄p q̄ hec
 scientia est potior. q̄ eius apprehensio ē dif
 ficilis nō p̄p se s̄ p̄p nos. Iō cōuenienter da
 citur illud ysa. 28° Sola uexatio intellectū
 dabit. Quasi dicat. Uexatio. i. labor solus i
 querendi. solus feruor appetendi. sol^o amor
 meditādi dabit intellectū ad huius noticiāz

ptingendam. Sine uexatione nō pōt attingi
 cū sit circa difficilissima. Et sic eius nobilita
 tem cōcludit adeptiois sūmitas. Tertio
 ostendit idēz abstractionis puritas. Tres eis
 sunt abstractionis spēs differentes. vna ab
 strahit ab oī materia sensibili. 7 hāc metha
 phisicus imitat. Alia abstrahit a re p̄ticulari
 rī ad rem p̄lem. 7 hāc natural̄ considerat.
 Tertia abstrahit p̄e a particulari siue inten
 tiones a se. 7 hāc logic^o cōsiderat. 7 ille mo
 tus solus altior ē predictis. p̄p q̄ sibi cōpe
 tit q̄ dicit sapie 7° Solū aut̄ illis. i. scien
 tiis hūanitus acq̄sitis uel inuentis. ista ē sup
 posita q̄ in mō abstractionis alti^o eleuata
 est. hanc aut̄ sciam 7 diuinā infatigabil̄ q̄
 rere 7 quiescibil̄ retinere nobis cōcedat q̄
 est scie inspirator. Amen.

Incipit p̄hemiu in libruz p̄lium porphiri
 ad ḡtularozium.

AD ne de

bitum dimisi tibi qm̄ ro
 gasti me. ad Nat. 18° Sicut
 p̄p ex tex. l̄re. porphirius

a chrysarono discipulo rogatus hūc libruz
 cōposuit. quo facto potuit sibi dicere p̄s p̄
 bum. ubi doctrine huius libri p̄fectio d̄scri
 bit̄ euidēt̄. Primo q̄tū ad amplexum co
 piosum in materia que subijcit. 2° q̄tū ad
 aspectuz gratiosū in forma q̄ attēdit. 3° q̄
 tum ad effectuz uirtuosū in agente. qui ag
 gredit. 4° q̄tū ad p̄fectū fructuosū in fi
 ne qui attendit. Primū probat p̄tias in
 sig^o dē. Omne enī ē signū p̄e. p̄e eis ē sub
 iectuz huius libri ut postea dicit. Agit̄ eis
 hic de oī p̄ti in genere. siue p̄dicet̄ q̄ditari
 ue 7 essential̄. siue q̄litative 7 accidental̄. ut
 de actore huius libri possit dici illud ad Na.
 7° hñ oīa fecit 7 surdos fecit audire 7 mu
 ros loq̄. Quid p̄ surdos 7 mutos nisi igno
 rantes designat. Auditus enī maxime de
 seruit discipline que ad loquendum reddit
 promptiores. Surdos fecit audire 7 mutos
 loqui cū doctrinaz tradidit de p̄ti. Secōd^o
 p̄bat ordinabilitas in dicto. debitū. i. serua
 ui ordinē debitū qui spectat̄ ad formā libri
 siue sit forma tractatus siue forma tractan
 di. seruauit g^o ordinez debitū in diuidendo
 multiplicia. i. describendo difficilia. i. declarā
 do dubitabilia. p̄ quo intelligi pōt illō ysa
 5° ca. Quid ē q̄ debui ultra facere unec
 mee 7 nō feci. Uinea uocat scientiam huius

libri que fructus attulit copiosos Tertium
 probat affectuositas in aio qz rogasti me. In
 hoc qd dicit rogasti. tangit pncipiū mo-
 tiuū qd fuit ipse chrysarorius ipūz rogans
 Sz cū dicit me. tangit pncipiū effectiuū
 7 pncipale me. s. dēscriptorē ueritatis. dētec-
 tores falsitatis. dēctores charitatis. ut pos-
 sit dicere illud eccle. 24. Trāsite ad me oēs
 qui cōcupiscitis me 7 a generationib⁹ meis
 adiplemini. Quartū probat gratiositas in
 terio. dimisi tibi. s. pp hūc finē ut attingas
 ad noticiā predicamentorū q est finis pro-
 ximius. ut aspicias sciam syllogismoz quē
 finis remotus. utpote qz ē subiectuz in tota
 logica. 7 ut ptingas ad munera stipendioz
 scilz eternoz qui est finis ultimus. ad quez
 oēs scie ordinatur ut possit dicere ipse chry-
 sarorius 7 qlz nostrū secū. illō Luc. 2. Nūc
 dimittis seruz tuū dñe fm uerbū tuū in
 pace. In pace inq̄ possidendi sciam 7 artū
 gendi ad gloriā eternā. Amen.

Sci noticia subiecti i oī
 scientia presupponit

Itō in pncipio de subiecto unaz
 moueo questionem.

Ule sit subiectū hu⁹

libri. Et arguit qz nō. p. vltē non ē ens. g.
 non ē subiectū in aliqua scientia. nec p nōs i
 ista. nōa p3 qz de nō ente nō ē scia. aīōs pbat
 tripliciter. tum p boetium li. de unitate 7 uno.
 Omne qd ē id est. qz unū numero. ē. s3 vltē nō
 est huiusmōi qz predicat de pluribus. g. 7c
 Tūz qz ap. li. predicamentoz omne qd ē ali-
 ud a p. subā. aut dicit de p. subā. aut ē in
 p. subā. vltē ē aliud a p. subā. 7 nō dicit de
 p. subā. qz solū 2. substātie dicit de p. mis
 fm ap. ibidē. Ule aut cū sit accēs non ē. 2.
 subā nec ē in p. qz tunc p. subā esset vltis
 sicut illō i q. ē albedo ē albū. qd tū est flm
 Tūm qz aut ē a natura. aut est ab intellec-
 tu. Sz nō est a natura qz tunc esset singula-
 re 7 terius trāsmutationis. qd est flm. g. ē
 ab intellectu solo. igit ē figmentū tm. et
 p nōs nō est ens. Pretea vltē nō ē per se i-
 tellibile. g. nō est subm i aliqua scia. nōa p3
 qz scia est habitus intellectus. 7 p. nōs est de
 obiecto intelligibili. aīōs pbat. dupliciter tū
 p. qz nūq̄ fuit sub sensu ex p. posteriorum
 tuz qz oīs uirtus passiuā presupponit suūz
 p. obiectū in actu aī eius opōnem. qz ab
 obiecto caput suūz actuz p que pōt operari.
 vltē aut nō presupponit ab intellectu s3 cau-
 sat p actuz intellectus fm cōmentatore 2.

de aia. Preterea vltē nō h3 aliquas pprie-
 tates. g. nō pōt esse subiectū i aliqua scia.
 nec p nōs in ista. p3 nōa. qz p qd quid ē sibi
 demānt passiones illius subiecti de eo qz
 scia est habitus nōs demāte. Aīōs pbatuz
 quadruplīr. tūz qz ppriuz vltis non pōt esse
 singulare qz tunc nō cōuerteret cū ipso. g. ē
 vltē. 7 p nōs nō est aliud ab ipso cuius est p-
 priuz qd ē incōueniens. qz ppriuz nō indicat
 essentia eius cuius est ppriuz ex p. thopico-
 rum. Tū qz si sic illa passio mest ei oī soli 7
 semp. g. erit ppriū qd ē incōueniens. qz tūc
 illa passio cōtinebit sub pprio. qd est spēs
 vltis 7 nō cōuertibile cū uniuersali. Tūz qz ac-
 cidens nō ē subiectū accidētis. ex 4. metha-
 phisice. ule aut ē accidēs g. 7c. Tūz qz oīs
 passio ē minus ens suo subiecto. s3 min⁹ ens
 ente rōis nō est ens. cū g. vltē sit ens rōis. et
 passio erit nō ens. Item vltē nō est uniuocuz
 ad illa gncz. g. nō ē hic subm. nōa p3. qz o3
 subiectū scie esse uniuocū ad ea v quib⁹ pre-
 dicat. aīōs pbat. qz omne uniuocū se hēt ad
 illa sub rōe vltis alicuius. Sz vltē nō cōpara-
 tur ad hoc sub rōe vltis qz nō sub rōe alicu-
 ius illoz gncz. nullū enīz istoz cōuenit alijs
 s3 qd est distinctuz ab alijs. si igit sub rō-
 ne alterius. erunt sex vltia qd supponit esse
 flm. Preterea si vltē ē subiectū hic uel hō
 est inq̄tū ē intent⁹ uel inq̄tū applicat rei. n
 p. mō qz intentio sic h3 cōsiderat a metha-
 phisico. a. Detaphisicus enīz cōsiderat qd
 ens inq̄tum ens. g. intentionē inq̄tū ens.
 uel inq̄tū intentio qd idē ē intentio inq̄tū
 ens uel inq̄tū intentio. Sicut idē est hō inq̄-
 tum hō 7 inq̄tū ens. Nec 2. mō qz sic vltē
 est illud totū ens p accēs de quo nō ē scia.

Preterea oīs scientia real⁹ ē vlti qz sin-
 gulariū nō est scia. g. hec cuz sit rōnalis nō
 est de vlti. Preterea hic determinat de
 gncz vltibus sub rōe ppria diuidendo 7 dif-
 tumendo qd3 p ppria sibi nullaz faciendo
 mentionem de vlti secūduz se. nec quo ad e-
 ius qd quid ē. nec quo ad eius passiones. g.
 hec gncz erunt subiectum 7 nō uniuersale.

contra • Ille scia ē una. g. h3
 unūz subiectū. g. hec
 gncz nō sunt subiectū. nisi ut cōueniūt i rō-
 cōi qd est p. subiectū illō est uniuersale.

resp In ista questioe p. premitam
 unūz distinctionem. secūdo ex-
 ponaz subiecti scie multiplices cōditionem
 3. cōcludam aliquas conclusiones. 4. exclu-
 daz aliquas dubitationes eas soluen do.

Quatuor ad primū notandū q̄ v̄le ē nomē
cōcretū. sūt ḡ tripl̄ sicut alia cōcreta. vno
mō p̄ subō. i. p̄ re p̄me intentionis cui appli
catur intēto v̄le. 7 hoc mō v̄le ē obm̄ p̄mū
intellect⁹. 7 ois scia ē v̄lūm maxime meta
phīca que cōsiderat q̄d qd ē cuiusq; v̄lis i
q̄ tuz ē ens qd ē p̄mū obiectū intellectus.

2° mō sūtur pro forma. i. pro re 2° in
tentionis cāta ab intellectu applicabili rei
p̄ intentionis. 3° sūtur p̄ aggregata ex
subiecto 7 forma. 7 illud ē ens per accēs qz
agregat diūsas res ex quib⁹ non fit unū per
se. 7 iō nō est de consideratione alicuius atifi
cis qz de ente p̄ accēs nō est aliqua scia qz n̄
est diffimibile. ex 6° methaphīscie. Ute autē
scō mō sūptuz est de consideratione logi
ci. 7 de isto de cetero ē tm̄ sermo. Quā
tuz ad scōm̄ notandū q̄ tres sūt cōditōes
subiecti p̄cat in scia. p̄ q̄ sit notū in scia
q̄d est. 7 qz ē. nā hec duo o3 presupponere s̄
subō demonstratiōis ex p̄ posteriorū. quid
est. s. diffinitive si sit diffimibile. 7 qz est. s.
ens cui nō repugnat esse subm̄. ḡ o3 ē ens
7. per v̄ns intelligibile. 2° est qd p̄ eius qd
quid ē demonstrat in scia de ipso passiones
eius. iō o3 qz habeat aliquas p̄prietates. 3°
est qz sit uniuocū in se ad illa de quib⁹ pre
dicat. 7 qz ad ipz oia alia in scia determina
ta reducant 7 p̄ ipm̄ cōsiderent. Aliter n̄
esset unitas scie ab unitate subiecti ut patz.

Quatuor ad tertij sit illa p̄ 2° v̄le ē ens
hanc probo sic. nō ens nō est diffimio. s3
vniuersale diffimio. p̄ piereminias sic. v̄le ē
qd aptū natū est predicari de pluribus. pre
terea nō ens applicat̄ entis. s3 fm̄ boetiū 2°
intentiones applicant̄ p̄mis ḡ. Preterea
nō sub rōe nō entis nihil intelligit̄. s3 q̄qd
intelligit̄. intelligitur sub rōe v̄lis. ḡ ista rō
nō est nō ens. Probatō maioris qz intellec
tus mouet̄ ab obiecto qm̄ opatur cū sit vtus
passiua. ex 3° de aia. qz nō ens nō p̄t mouer̄
aliquid qz mouere ē entis in actu. ḡ nihil
intelligit̄ sub rōe nō entis. Ad p̄mū ar
gumentū in oppositū qd est cōtra istā cōclu
sionē respondeo negādo aīa. Ad p̄mā p̄ba
tionez dico qz boetius intelligit̄ de illo ēre
qd est preter opationē intellectus cuiusmōi
nō est v̄le. Ad scōm̄ dicat̄ similt̄ qz Ap. lo
quit̄ de ente quod ē preter opationez intel
lectus. Cōtra qz subne 2° ut ibi loquit̄
de ipis nō sūt preter opationez intellectus
in p̄ncipio entis capituli diuidit̄ subām in pri
maz 7 secūdā. si ḡ illa dīo ual3 o3 ut me b̄

ut illic intelligit̄ opponatur. S3 illud qd est
2° subā preter opationez intellectus nō op
ponit̄ p̄ ḡ intelligit̄ de subā secūda quo
ad illud esse qd est eius preter opationē in
tells. Aliter ḡ dicendū qz v̄le v̄ de pri
mis substātijs. 7 cū arguit̄ qz sole 2° subē
dicunt̄ de p̄mis. dico qz secūde substātie ut
hic loquit̄ sūt accēs nō realia. de quib⁹ po
nit̄ aliud mebrū. s. esse. in. s3 intentionalia qz
bus p̄ se cōpēt̄ dici de. v̄le autē est quid cōi
us ad secūdā subām. qz substātia scōa di
cit̄ aliqd applicatū ad aliqd in genere s̄bne.

Ad tertij dico qz v̄le ē ab intellectu nec
sequit̄ ḡ est figmentū qz figmēto nihil re
sponder̄ i re ex v̄li aut̄ r̄det̄ aliquid a quo
cogit̄ intells ad cāmdū talez. intentionem
v̄n fm̄ boetiū spēs est tenuis similitudo sin
gulariū 7 genus magis tenuis similitudo spēs
Dico ḡ qz v̄le est ab intellectu effectiue. s3
material̄ siue ouginat̄ aut occasional̄ est
a p̄prietate in re. qd nō est uerū de figmen
to. Secūda cōclusio sit illa. Ute p̄ se est
intelligibile. hāc p̄bo dupliciter. p̄ sic qd
qd qd est. est per se obm̄ intells. s3 v̄le hēt
qd quid ē. ḡ r̄. qz habeat qd quid ē p3. qz
diffimio p̄ pierminias. Preterea p̄mū
obiectū intells. s. qd quid est intelligit̄ sub
rōe v̄lis. 7 illa rō nō est idēz essential̄ euz
illo qd qd ē. s3 est eius modus accitatis. ḡ
intellectus p̄t cognoscere d̄ram inter ista
qz p̄t distinguere inter oia que nō sūt esse
tial̄ eadez. Sed ois uirtus p̄ se cognoscens
d̄ram inter aliqua duo cognoscit̄ utriq; ex
tremū sub p̄pria rōe. ḡ intellectus p̄t co
gnoscere vniuersale sub rōe v̄lis. seu rōnem
v̄lis p̄ se 7 sub p̄pria rōe. hoc entz mō re
flectendo intellect⁹ cognoscet̄ se 7 suā opa
tionez 7 modū opandū. 7 illa que insūt sibi.

Ad secūdū argumentū in oppositū qd ē
cōtra istā cōclusionēz. Respondeo 7 nego
aīa. Ad p̄mā p̄bationēz dico qz p̄pō Ap. est
uera de eo qd ē p̄mū intelligibile. qd ē qd
quid est rei materialis. nō aut̄ de oibus p̄ se
intelligibilib⁹ qz multa intelligunt̄. nō quia
spēs faciunt in sensu. s3 p̄ reflexionē intelec
tus cuiusmōi sūt oēs secūde intentiones.

Ad secūdas p̄bationēz dico qz intellectus
possibilis p̄t esse uirtus passiua. 7 ita pre
supponit̄ v̄le qd est eius obiectū fabricatum
ab intellectu agente qz intellect⁹ agens n̄
presupponit̄ vniuersale qz nō est uirtus pas
siua. vniuersale autē ē obiectū eius. Ter
tia cōclusio sit ista. qz v̄le h3 aliq̄s p̄prietates

bac pbo p^o sic. porphiri assignat aliq^o cōue-
mentia qnq^o pluz. g^o cōueniūt in aliqua ppe-
tate. si igit illa insit eis uniuoce. hoc erit p
rōem cōm que est in eis. 7 illuz cōis erit
passio. qz si passio sit uniuoca. o^o subiectuz
esse uniuocu ex 2° posterior. Talis eniz pas-
sio ē ipsius rōis p^o 7 habetur propositum.

Preterea quicūq^o inest aliqd cōuertibilis
preter ea que in eius diffinitione ponunt. il-
lud hz tale inherens p passione. qz diffinitō
sufficiens sufficienter indicat essentiaz diffi-
niti. s^z hoc mō inest aliqd vniuersali g^o hēt
aliquā passionē. Probo miorez qz si diffini-
tio vniuersalis vera sit illa que ponit in p^o
terminias. s. predicabile de pluribus tunc
conuertibile preter essentia vniuersalis erit
illud q^o ponitur p^o posteriorū. s. esse unum
in multis 7 de multis. 7 cōuerso. si illud ei^o
sit diffinitio istud erit p^o priuz. q^o cūq^o g^o de-
tur illud hz cōcludi demonstratiue de vniuer-
sali per eius diffinitionē. Ad tertiu argu-
mentū in oppositū q^o est cōtra cōclusionem
istā. Respōdeo 7 nego añs. Ad p^omas pbatō
nez dicit q^o passio ipsius vniuersalis ponitur
q^o sit. A. sic illō ē vniuersale nō q^o sit essentia.
hiter idē suo subiecto. s^z vniuersale applicat
sibi ut modus eius. 7 erit predicatio demon-
stratiua. dicēdo. a. ē v^o. Et si arguit q^o sub-
iectū nō predicat de nominatiue de acciden-
te nec dicit modū eius. Dico q^o vniuersale
pōt sumi. ut quid uel ut modus. 7 q^o obicit
uerū ē p^o. hic uero intelligo sumēdo vniuer-
sale secūdo mō. s. ut est modus 7 nō quid.

Ad secūduz p idem dico q^o. A. ē p^oriū de
nominatiue s^z nō cōtinet sub p^oriū possi-
bile est eniz maxime in intentionib^o aliqd
cōuerti cū genere 7 idē nominari a specie.

Ad tertiu dico q^o accēs nō est sub subie-
tum p^oriuz accētis q^o est subsistens ultima
te terminās dependentiā accētis. s^z t^o ē so-
la sbā pōt tñ accēs esse pximū. 7 imediatū
subiectū accētis. qz ē rō susceptiua p. quaz il-
lud iest sbē. ut in accidentib^o realibus sup^o
es est subiectū albedinis. Et hoc mō vniuer-
sale est subiectū passionis. Ad quartū di-
co q^o in ente rōis sunt multi gradus. sicut i
ente nature. qz modus intelligendi ē minus
ens ente intelligibili vñ q^o minus est ente
rōis in ultimo gradu est nō ens. Nō sic autē
se hz p^oriuz vniuersalis. Quarta cōclusio
sit ista. Vniuersale est uniuocu ad ista qnq^o
hanc pbo sic. vniuersale predicat de istis
qnq^o fm unū nomen. 7 fm unā rōem. g^o uni-

noce. p^o p^o nā p^o d^o. in p^o predicamentoruz.
añs est manifestū. qz q^oz istoz est aptū na-
tum dici de pluribus p q^o diffinit^o vniuer-
sale p^omo terminias. Ad quartum argu-
mentū in oppositū q^o est cōtra istā cōclusio-
nem dico q^o vniuersale cōpatur ad hec qnq^o
sub rōe generis qz predicat de eis in quid
7 hec differūt specie inter se. Et cū dicit q^o
libet illoz qnq^o esse distinctuz ab alijs. v^o
ē. 7 iō nō predicat de se in cōclusiōe ex-
erata. nec aliqd de uno illoz sub rōe alteri
us. s^z predicatiōne signata. Rō eniz generis
est extranea v^o qñ unū istuz p hoc uerbu
est. Cōtra qz si v^o est genus ad h^o g^o.
q^oz illorū est spēs. g^o genus ē spēs. q^o ē itz
qz spēs opposita nō predicat de alia uere
cū hoc uerbo ē. s^z genus 7 spēs sunt dispe-
rate spēs 7 opposite sub uniuersali. Si unū
sale ponat genus istoz qnq^o. Quz qz genus
nō predicat fm magis 7 minus de spēbus
fm porphiriū. ca^o de differentia. v^o autem
predicat fm magis 7 minus de istis qz ge-
nus est uniuersalius q^o spēs. uel differentia
predicat eniz de pluribus. Ad p^oriuz con-
cedo q^o q^oz istoz est spēs. nec est incōueniēs
species eiusdez generis in accidentibus de se
in uicēz predicari denoiatiue. Ita est hic cū
dicit genus est species. quēz eniz. utatū in-
tentionū pōt accipi. s. ut quid uel ut modus
qñ eniz est illud q^o intelligit fm se. tunc ē
quid. Qñ autē ē rō sub qua aliquid intelligit
tunc accipit ut modus. Secūde igitur intē-
tiones nō opponūt. nisi ut utriūq^o accipitur
genus ut quid qz in cōparatione ad v^o q^o
est genus eius. spēs autē ut modus qz sub
tali rōe intelligit genus respectu v^ois. iō nō
sequit^o preter oppositū de opposito. s^z ē fal-
sa figure dictionis cōmutando quid in qua-
le. uel modū in quid. uel cōuerso. verbi gra-
tia plurale est singulare. hec ē uera. ut plu-
rale accipit ut quid. 7 singulare ut modus
qz q^o signat p singulare ē modus ei^o q^o
signatur p plurale nec ē. oppō. Ad aliū
dico q^o genus nō est magis v^o. qz magis di-
cit intentionē in forma eius cū adiungit. s^z
quodā mō est maius uniuersale quatenus ex-
tendat ad plura. sicut quaternarius ē maior
ternario. 7 ternarius binario nō magis. sicut
etiā vna spēs spēalissima non dicit magis
uniuersale q^o alia. s^z sub se plura habeat
tenta. Quinta cōclusio sit ista. Vniuersa-
le ē subiectū in hoc libro. pbo sic. Illud cui
cōperūt oēs cōditōes pncipales subiecti in

scia est subiectū illius scie. sed yntuersale est huiusmōi in hoc libro g^o 7c. adinor ostenditur cū emz sint tres conditiones pncipales subiecti in scia. vte hz. p^omaz quā hic supponitur qz ē r quid ē. tanq̄ notū. nō emz esset possibile aliquā spēm eius sciri quid ē. igno- raro de ipso quid ē. uel qz est. hic aut diffini- unt^r eius spēs. nec oportuit hic diffinitōez vlis pōere. quā suppoit auctor sufficiēt fuis- sisse assignāta ab az. p^o pierimas 7 p^o poste- rior p̄ rōe vlis. s. p̄dicari de plurib⁹ uti^r i diffinitione istoz qnqz vltim. Itz ē vte- cundā cōditioez subiecti qz si qua passio sit utiuoca istis qnqz de eis ostendit p rōnem vlis que ē predicari de pluribus. 7 p h^o ostē- dit de uniuersali tanq̄ de subieto p^o 7 si v uno demonstrat aliqua passio demonstrat p rōnem uniuersalis que ē predicari de plurib⁹. In hoc aut ostendit de vli. qz mediū demō- strationis appriat^r passioni. Sz hoc fit hic ut p3. qz differre ab indiuiduo demonstrat v genere p hanc particlā predicari de pluri- bus. 7 ita supponit posse ostendi de alijs.

Tertia cōditio ē manifesta. qz qd̄z istoz est spēs uniuersalis. 7 ipsuz diuidit^r per hec qnqz a porphirio. qz posita diffinitione ge- neris ad eius declarationē ponit diuisionem cuius unū mēbrū. s. predicari de plurib⁹ p qd̄ intelligit vte subdiuidit i hec^o qnqz ut p3

Quantū ad quartū ubi occurrit tria du- bia videndū de p^o utrū vte de quo loquitur cū sit accidens in quo sit ut in subiecto. utrū in re uel in intellectu. Respondeo qz vte in re ē ut in subiecto 7 nō in intellectu. tū qz materia 7 efficiens nō coincidunt. ex 2° phy- sicorū. s3 intellectus ē cā efficiens uniuersal^r g^o nō materia. g^o nec subiectū. accidētia eis nō habent. materiā nisi in qua. que dicit^r sub- iectuz eoz. relinqtur g^o qz erit in re ut in sub- iecto. adinor p3 p cōmentatorē 2° de aia. Intellectus facit uniuersalitatē in rebus. Tū qz accēs est in illo tanq̄ in subiecto qd̄ de nominat. vte aut denominat rē nō inellec- tuz. g^o ē in re subie. In intellectu aut ē ut i efficiente. 7 ut cognitū in cognoscente.

Sciendū tū qz significatū tū cōis significā- tie uerā naturā triplr cōsiderat. vno mō hz esse in suppositis qd̄ dicit^r esse materiale ei⁹ 7 hoc mō insūt ei accidentia cōia. Secū- do mō cōsideratur absolute hz esse quidita- tiuz. 7 sic insūt ei predicata essentialia.

Tertio mō ut p formā intelligibiles ab intellectu apprehenditur qd̄ ē esse cognituz.

7 sic eis sunt intētionēs 2° Intellectus eim cōsiderans naturā hoia unam in multis 7 de multis ab aliqua pprietate repta in natura sic cōsiderata mouet^r ad cāndū unaz secun- dam intētionē. 7 illam cātam attribuit illi nature cuius erit pprietas a qua accipit^r in- tentio. Contra. omne accidens quō ē in re uel est ppriuz uel cōe. si ppriuz inest indiuid- is hz nō pmo qz per spēm cui inest. Si cōe i est p^o indiuiduis. Si igit^r vte esset accidēs in re. inest indiuiduis. qd̄ est flm. qz tunc idi- uidiuz esset vte. Preterea intellectus est uirtus passiuā. ex 3° de aia. g^o nō opat^r ex- tramittendo 2° de aia. g^o cū cāet vte non extrahit illud. g^o nō est in subiecto ali- quo extra ipsuz. Ad p^omu respōdeo 7 di- co qz pcedit de accēte reali qd̄ uest nature fm esse materiale. Ad secūdu dico qz itel- tus nō attribuit aliquaz pprietatē rei p ei⁹ transmutationē qz nō ē uirtus factiua. pōt tū aliquā intētionē attribuere que dicit ha- bitudinez rei ad intellectū. prefertiz si acci- piat^r a pprietate illi⁹ rei. sicut attribuit mo- dos signandi dictioni significatiue qui sunt i uoce ut in subiecto effectiue tū ab itellec- tu. Secūdu dubiū est v ueritate istuz p- positionis. hō est vte 7 cōsimiliū. ubi predi- catur intētio de re. Respondeo 7 dico qz ista ē uera eo mō qz dictū ē nūc. hoc accēs esse rei. pbatio qz de quocūqz predicat^r di- finitiue 7 diffinitū. Sz hō predicat^r de plu- ribus differentiibus numero. g^o ē spēs 7 per- zns vte. Cōtra. qz ois propō in qua pre- dicatur nō uera natura de uera natura ē flā qz oppoitus de oppoito. s3 ista ē huiusmōi. qz subiectū significat vā naturā. g^o illaz suppo- nit. predicatū aut nō predicat uerā naturā. qz nō significat. tū qz si hō ē spēs 7 spēs ē itētio. at itētioal. g^o hō ē itētioal. clusio ē flā g^o aliq̄ pmissaz. nō minor g^o maior. tū qz predicatō in abstracto uera est natura p se. p^o mō hō est species 7 predicatū 7 sub- iectū sunt abstracta. g^o ppō est flā. Ad p^o muz dico qz uera natura pōt sūi triplr ut su- pra dictū est. Subm g^o supponens uerā na- turā tertio mō supram. ut. s. cōpatur ad i- tellectū. uest ei tale accēs. 7 hoc mō maior est flā. nec predicatū oppoitus de oppoito. s3 itentio de re. Ad scdm dico qz est fal- lacia accidentis. qz specēs respectu hois ac- cipit^r ut modus. 7 respectu intētioalis ut quid. qz qd̄z in suo genere est quid. Ad tertū dico qz nō ē hic predicatōi abstracto

qz spēs est quid cōcretus. 7 denotatiue predi-
catur de re 7c. Tertiu dubiu est an tales
ppōnes sint p se. Rūdeo qz nō ut p3 discer-
rendo p modos p se. In p^o enīz mō predica-
tur diffinitio uel eius ps de diffinito. s3 ipo-
sibile ē aliquaz rez 2° intētionis diffinir rez
p^o intētionis. qz tunc ipsa res fm suaz essen-
tiam ptim esset a natura. 7 ptiz ab intellec-
tu. 7 ita a dīstis cāis nō subordinatus. qz nō
esset uerū essentialr. g^o est impossibile aliquaz
fam itentōez p^o predicari de re. Nec 2°
qz nō catur itentō ex p se pncipijs subiecti.
Nec 4° mō qz res nō est cā efficiens itentō
nis s3 itellect^o. Nec 3° mō qz ille nō spectat
ad predicationez s3 magis ad soliditates. tū
qz per se presupponit de oī. g^o si hō. est p se
vle. Oīs hō est p se vle. nō ē flm g^o 7 aīs
Cōtra. cui p se iest diffinitio 7 diffinitū
s3 hō predicat p se de plurib^o differentib^o
numero in qd. g^o hō p se est spēs. Prete-
rea qd ē p^o itelligibile est vle. hō est hōi qz
p suaz qd qd est. qd est idē sibi est itelligibi-
lus g^o 7c. Preterea vle cōuenit hōi s3 qd
abstrahit ab oī accidente. g^o nō inest cā ut
accidens. g^o p^o aīs p3. qz hō ut cōiungit ac-
cidentibus est singularis. Ad p^omū respō-
deo 7 dico qz per se in minori pōt determia-
re inherentiā huius predicati. predicat de
pluribus. uel pōt deteriare inherens. s. pre-
dicatū p^o mō est flā. 2° est uera. 7 sic non
iferret nōs. simile p3 hic accidēs est p se ēs
si per se determinat inherentiā. uera est. quia
ens predicat in qd de quolz. si deteriat in-
herens flā est. Ad fm p idēz dico qz mi-
nor est uera ut p se deteriat inherens. 7 sic ma-
ior est flā. Ad tertiu dico qz vle iest hōi
ut abstrahit ab accidente reali qd cōsequi-
tur ipm fm esse materiale. s3 nō ut abstra-
hit ab accidente intentionali. 7 sic p3 ad q^o
stiones. Ad argumentū p^omū fm tertius
7 quartū rñsus est in cor^o qōis. Ad qntū
dico qz illa diuisio nō est p opposita. qz iten-
tio fm qd iten^o est applicabilis rei. nō conce-
do utrūqz mēbroz cuz sit idēz. Cū obicitur
cōtra p^omū membrū pōt dici qz methaphisi-
cus cōsiderat oē. ens reale 7 nō ens rōis cu-
iūsmōi est vle. de quo hic est fmo. Uel si cō-
cedat rō cōsiderat intentionez inq^otū ens.
nō tñ sequit^o qz cōsiderat intentionez inq^otū
inten^o qz nō sūt idem qd vlr accid qñ sequēs
reduplicationē ū significat absolute essētiā.
sicut ū est idem mobile inq^otū mobile. 7 mo-
bile inq^otū ens. Per hoc p3 ad exemplū de

hōie qd nō est simile. Luz nero obicit^o cōtra
scōz membrū. dico qz nō est ens p accidēs
sicut aggregatū. qz res nō cadit in intellectu
illius totus ut ps. s3 ut terminans rem
hoc mō omē accidens intelligit^o in dependē-
tia ad subiectū. nec tñ ut sic est ens p accēs
Ad sextū dico sic qz scia realis est de vlr
p^o. s. qd est res. S3 logica est de vlr 2°. s. qz
est inten^o. iō est scia rōnalis. Ad ultr-
mūz p3 p dicta in solutōne qstionis 3° 7 4°
7 5° mibus.

Explicit qstio subiecti. Incipit aliud phe-
mūz in libru Porphyrij.

Am sit necessarius. Liber iste
in duas diuidit^o partes.

Porphyrius enīz p^o premitit p
hemūz. 2° subiugit tractatū ibi. Uidet^o aut
neqz genus. Inphemo inducit audientes ad
amozes huius scientie. Et diuiditur in tres
ptes. p^o reddit auditores attentos. ex doc-
trine nobilitate. 2° beniuolos ex doctrine bre-
uitate. 3° dociles ex doctrine facilitate. 2°
ibi. Itaz rez. 3° ibi. Altoribus quidez. In
hīs enīz tribus consistit subiectio discipuli
fm boeciū in l^o de doctrina scholarū. ca^o 6°
ut. s. sit attent^o ingenio ad intelligendum.
Beniuolus animo ad audiendū. Vocalis ex-
ercitio ad retinendū. Dicit^o g^o Cū sit neces-
sarius. Notandū ut dicit^o cōter qz por-
phyrius hunc libru composuit ad instātam
cuiusdā discipuli sui qui Lhryfatorius dice-
batur. eo qz libru predicamentoz non intel-
ligebat ad quez facit^o intelligendū multū
ualet scire quid est gen^o. 7 qd spēs 7c. Ob-
hanc igit^o cām sibi hūc libru direxit. Et in-
titulat^o sic. Incipiūt Itagoge. i. introductō-
nes porphyrij in cathogorias. i. predicamen-
ta 2°. Notādū 2° qz porphyri^o narrat
hic qtuor utilitates ad quas ordinat^o 7 ua-
let scientia huius libri. Prima est qz ualet
ad doctrinā 2° de predicamentis. Nā in
predicamēto. ordinat^o species sub genere
ordine directo. 7 differentie a latere ordine
indirecto. quare o3 scire qd genus. qd spe-
cies. quid dīa. Et qz in genere cōtinentur
differentie essentielles p se. 7 non acciden-
tales. 7 iō o3 scire quid p^oriū 7 qd accēs
ut caueat^o a coordinatione predicamentali.

2° est qz ualet ad assignationez diffinitō-
nūz. nāz species diffinit^o p genus. 7 differen-
tiā. iō in diffinitione o3 presare qd species
7 qd differentia 7 qd gen^o. Et qz i diffinitōe

nō v3 poni accidens ppruz uel cōe. sicut ge
 n^o. iō oz p̄scire qd sit actūs 7 qd gen^o ut p̄
 caueri possit. 3° ē qz ualet ad diuisionem
 faciendā. Diuidit^r eniz genus in spēs p dif
 ferentias essentiales nō accidentales. siue sit
 accidens ppruz siue cōe. iō oz scire ista qnqz
 ut eligāt^r tria. s. genus. spēs. 7 dīa. due aut
 caueant^r. s. accides 7 ppruz. 4° ē qz ua
 let ad demonstratiōez. ibi eniz cōcludit^r pro
 pna passio de subō suo p mediū. qd ē diffi
 q ut dictū ē. cōstat^r ex genere dīa. oz g^o scit
 re quid genus 7 qd dīa. quid spēs 7 quid p
 pruz. 7 qz in demonstratiōe nō cōcludit^r acci
 dens cōe. iō oz scire quid sit accidens ut a v̄
 mōstratiōe excludat^r. Et hoc ē qd dicit^r in
 lra chrysaori. i. o tu chrysaori ap. Az. ad
 differentia aliorū q de predicamētis trac
 tauerunt. ut aug. 7 plures alij. necessarius. i.
 utile. Necessarius eniz dicit^r qtuor mo
 dis ut p3. 5° metaphisice. ca. de necessario.
 Uno mō ē illud sine quo nullo mō conuenit
 aliquid diu esse. ut respirare ē necessariū aīa
 li. similr^r cibus. Sōco mō illud sine quo nō
 cōuenit aliqd bene esse aut fieri. vt bibere
 farmatiā. i. medicinā laxatiuā est necessari
 uz ut aliqs nō laborz febre. Tertio mō illō
 qd infert uolentiā. Nā uolentiā dicit^r esse
 quedā necessitas. Quarto illud qd nō cōue
 nit aliter se habere. 7 hoc mō dicit^r necessa
 rium. simplr^r 7 ppruz. hic g^o sūtur 2° 7 est
 idem qz utile. Deinde cū dicit^r. Itaz rep
 ponit huius doctrine breuitatē 7 p3 lra. spe
 culatione. i. cōsideratiōe istaz rerū. i. dictaz
 utilitatū. Deinde cū dicit^r. Altioribus qui
 dez. predicat huius doctrine utilitatē. Circa
 qd duo facit. p^o modū difficilē abicit. 2° fa
 cilem eligit ibi. Illud uero quēadmodū. p^o
 in tres. p^o intētuz pponit. 2° ipsuz exponit
 3° cām intēti apponit. 2° ibi. adox. 3° ibi.
 Altissimū. Dicit g^o qz abstinēbit i suo trac
 tatu a qōibus altioribus. i. difficilib^o. cōie
 tans. i. ptractās simpliciores mediocriter. i. i
 ter modū nimis difficilē 7 nimis rudem.

Deinde cū dicit^r. adox. exponit qd dixit
 rat excludens a sua cōsideratiōe tres diffi
 les qōes. P^o ē vtrū genus 7 spēs et pl^r
 oia plia subsistāt in re extra. uel tm sint po
 sita in solo intellectu. 2° posito qz plia
 subsistāt i re extra. vtrū sint. corporalia pl^r
 icorporalia. 3° vtrū plia sint sepata a sensi
 bilibus rebus. an insensibilib^o existāt. has q/
 stiones excludit. 7 alias anexas istis. No
 tandū qz istaz triū questionū 3° est in q p^o

7 az. disconueniūt. Nā p^o ponendo Ideas
 posuit ut sibi iponit^r plia a sensibilib^o sepa
 ra. Az. aut dixit. plia in sensibilib^o esse de q^o
 als. Circa lram quidā exponit intellectū
 solū cui nihil corūdet in re extra. ut ē itel
 lectus figmenti 7 entis pbiti. Intellectū mu
 dum qui ē sine spē oruel hitu. ut ē intellect^o
 in sui creatione. qui ē tanqz tabula rasa in q
 nihil ē depictū. Intellectū purū uocat itelle
 ctum angelicū uel diuinū. S3 ista expō
 uidet^r implicare cōtraditionē in 2° dicto. qz
 si intellectus ē denudatus or spē 7 hitu. ipos
 sibile ē qz v^o sit in intellectu. cū nihil sit ibi
 nisi sibiue ut spē uel hitus. uel obīue p spēm
 uel hituz. Dicere g^o ulia esse in hitu uel in
 intellectu nudo sic intelligendo ē dicere qz n̄
 sint in intellectu. Alij uocant intellectū solū
 itellm apprehendētes singularia. nudū uero
 qui nihil apprehendit. Purū aut dicit^r itel
 lectū diuinū eo qz nō est fantasmatis cōiunc
 tus. Cōtra. Si itellec^o est q nihil appre
 hendit in re qd est. querere an plia sint itel
 lectu nudo. hoc ē nihil querē. Alr g^o pōt
 dici qz p itellm solū puz 7 nudū idēz intel
 ligit. 7 uerba ista equipolēt dictiōi exclu
 siue. ut sit spūs. vtrū plia sint in rebus tantū
 uel solū sint i intellectu. Deinde cū dicit^r
 Altissimū eniz. tradidit cām dicit^r quare. s.
 predictas qōes ptractare altioris ē negotij
 7 maioris speculatiōis qz sit p̄is. Deind
 cum dicit^r. Illud uero. elligit modū facilem
 quē itendit dicens. qz de qnqz plibus pposit
 tis pbabilr^r ptractabit sequēs uestigia anti
 quoz maxime pipatheticoz. Notanduz
 qz ut dicit^r athenis fuerūt tres secte phōruz
 vna epicureoz. dicta ab epīario secte eius
 pncipe qui posuit felicitatem in uoluptate.
 Alia fuit stoicoz dicta a stoa porticu. qz in
 porticu quadā studio uacabant. Tertia fuit
 pipatheticorū. quoz pnceps 7 precipuus fu
 it Az. Ad euidentiā qōmuz quas porphy
 rius relinqt unā moueo qōem. s. vtrū v^o sit
 aliquid in rebus. uidef^r qz sic. Nā qd ē tale
 p p̄icipationez reducit^r ad tale p essentiam
 aliogn ens p p̄icipationē esset p̄mū tale. s3
 singulare ē in se t^o p p̄icipationem. ut hic
 hō p p̄icipationē hōis. aliogn hō nō plurifi
 caret in istis singularibus. g^o hō plis ē hō
 p essentiā. 7 p̄is ē. in rebus. Preterea
 sbā est p̄mū ens 2° methaphisice. 7 ens rea
 le. qz intellectus n̄ nihil cāt nisi accidens. s3
 2° sbā est sbā. 7 ponit^r ulis. g^o ulē ē aliquid
 reale. Cōtra. Si ulē est aliquid reale. g^o

logica que est de rei et scia realis, qd est falsum. 1° p^o premita aliquas distinctiones 2° infera aliquas conclusiones. Quatuor ad p^o p^o 1° distinctio sit illa q^o duplex est intentio. p^o 1° et 2° uoco p^o p^o intentione ipsaz rez positaz in esse intellecto et cognito. dicit p^o q^o res dicit intentio no quocumq^o mo res s^z intellecta et cognita. uoco aut intentione faz retonex quada^z siue copatione intellectus. q^o intellectus coparat una p^o p^o intentione. i. unuz p^o mo cognitu uel intellectu ad aliud p^o intellectuz. Exemplu. Intellectus intelliges hoiez et intelligens aial coparat unu ad aliud fm rōez predicabilis et subicibilis que copatio ex pte aialis dicit genus cōcrete et ex parte hois formalit^r dicit spēs. Et sic fm diuersas copationes format diuersas secundas intentiones. puta generis. spēs. et i diuiduuz. ita q^o ois 2° intentio est rō rōnis.

2° diffinitio sit ista. q^o v^ole cū sit nomen cōcretū pōt accipi triplr. p^o p^o p^o se significato. qd est vltas. et 2° intentio que. s. ē qda^z rō rōis applicabilis ad illud de quo ē predicabile. et hūc respēctuz significat h^o nomen v^ole mōcōcreto sicut vltas i abstracto. 2° mō accipit v^ole p illo qd denoiatur ab ista intentione vltatis qd est aliqua res p^o intentio nis. nā 2° intentiones applicantur p^o m^o. 3° accipit p^o agregato ex re et intentione qd est ens p accidens. 3° distinctio sit ista. ēē in intellectu cōuenit duplr p^o s^z siue que ad modū spēs et hitus sūt in intellectu. Alio mō obiectiue sicut cognitū in cognōcētē. et hoc mō loquit^r in pposito. Quātū ad secunduz sit ista p^o cōclusio scz. v^ole sumptū p^o mō. s. pro intentione nihil est in rebus extra hoc pbat sic. Purū ens rōis nihil est in rebus extra. s^z vniuersale sic acceptū est huius modi ut p^o ex predictis g^o rē. Cōfirmatur q^o fm cōmentatore 2° de aia intellectus facit vniuersalitatez in rebus. s^z intellect^o agēs nō est uis factua s^z actiua. g^o nihil cāt extra intellectu. 2° cōclusio sit ista. Vniuersale sumptū 2° mō. s. p subiecto intentionis 2° ē uere aliquid in rebus. hanc pbo sic. Illud qd circūscripto oī actu intellect^o ē uere. ē aliqd in rebus. s^z vniuersale sic acceptuz ē huiusmodi. nā circūscriptio oī actu intellectus natura lapidis est que. s. ex se nō est hec. s^z inde terminata. g^o tale vniuersale est in rebus.

Preterea vniuersale ē aptuz natū de pluribus predicari. s^z res de se est apta dici de pluribus. g^o vniuersale est res. pbatio mio.

ris q^o si nō tūc talis aptitudo repugnaret alicui rei. nec posset sibi cōferri ab intellectu. q^o tunc intellectus posset dare forti tales aptitudinē qd est falsuz. Preterea vniuersale predicat^r de re. s. de singulari predicatō ne dicente hoc ē hoc. ut sol. est hō. s^z impossibile ē aliquid predicari de re nisi sit in re g^o rē. Preterea qd quid est absolute sumptum est uera res. q^o est pncipiū et cā rei. ex 2° methaphisice. s^z ipsuz qd quid est absolute sumptū est vniuersale. g^o est uera res. probatio minoris. q^o qd est sic absolute sumptuz exprimit^r p diffinitionez. s^z diffinitō nō est nisi vniuersalis. ut dicit^r 2° methaphisice. Adodus itelligendi cōclusionē talis est q^o in re est gradus siue dīa siue p^o p^o i diuidualis. quo singulare ē hoc. est etiaz ipa natura p illā dīam limitata et idiuiduata. et ista natura nō solū est itelligibilis sine illo gradu indiuidibili. s^z ex natura rei ē pōr illo gradu tali i re. et ut sic ē pōr nō repugnat sibi esse in alio. q^o ut sic nō est ad hoc limitata. et natura ut sic est pōr et est vniuersalis 2°.

3° est ista. Vniuersale 3° mō sumptum nec est simplr in re. nec i intellectu simplr. s^z p^o m^o sic et p^o m^o ut p^o ex predictis. Ex dōctis p^o qd dicēdū sit ad duas alias q^o oēs quas porphyrius relinqt. Nā vniuersale p^o intentione nec est corpale quo ad sam qōem. et est sepatum a sensibilibus ut singularia sūt quo ad tertiā. Itē vniuersale p^o s^z intentionis est corpale in reb^o corporalibus. puta natura lapidis. et est icorpale in rebus in corporalibus. puta natura angelica quo ad sam qōem. et nō est sepatu realit^r a singularibus quo ad tertiā. Ad p^o m^o in opposituz p^o q^o equocat^r de vniuersali. vñ cōcedo totum argumentū. Cōcludit eniz de natura ipsa fm illud qd ē. et hoc modo est in reb^o.

Ad secundū dico q^o logicus nō considerat res per se nisi p q^oto fundat^r has intentiones et terminat rez. ipsas aut intentiones cōsidrat p se. et iō nō ē artifex realis. s^z intentiōalis.

idetur autem

nec genus nec spēs rē. Finito pbemio subiungit porphyrius tractatū ubi dēteriat de predictis qnq^z vltibus. Circa qd duo facit. p^o dēteriat de eis seorsuz et sepatiz. 2° copatiue. 2° ibi. Ecce quidem. Pruna ps diuidit^r in qnq^z fm q^o qnq^z ponit p^o predicta. Uel alit^r p^o dēterminat

de eis que predicantur in qd. 2.º de eis q̄ pre-
dicantur in quale 2.º. ibi. *Uria* uero. p.º i du-
as. p.º agit de genere. 2.º de sp̄e ibi. *Sp̄es* au-
tem. *Lirca* p̄m̄us duo facit. p.º diuidit genus
ut eligat. 2.º eligit ut diffiniat. 2.º ibi. *Tripli-*
citer aut. *Prima* in tres fm̄ tres modos ge-
neris quos assignat. 2.º ibi. *Dicitur* aut. 7 ali-
ter. 3.º ibi. *Aliter* aut. *rursus*. p.º in duas. p.º
pp̄oit p̄m̄ū mōz. 2.º exponit p̄ exēplū. 2.º ibi
Scdm̄ quā significatiōe. *Dicitur* g.º q̄ uidet̄
supra 7 ita ē. neq̄ gen.º neq̄ sp̄es dici simpli-
citer. i. vno mō. 13 supra multipl̄r. vñ subdit
genus enī dicit̄. p.º mō collectio aliquorū se-
habentū ad inuicēz quodā mō. i. fm̄ aliquēz
habitū 7 ad unū aliqd̄ quasi ad p̄m̄um.

Notandū p.º q̄ duplex est uidere unūz q̄
uidet̄ 7 nō est ita. 7 dicit̄ uidere sophisticū
7 elencū. Aliud q̄ uidet̄ 7 ita est. 7 dicit̄ ui-
dere topicū. hoc mō accipiendū est hic uidet̄

Notandū aut. 2.º q̄ simpl̄r accipit̄ tri-
pliciter. p.º ut diuidit̄ ut fm̄ qd̄. sicut g.º fm̄
quid dicit̄ q̄ cū additiōe dicit̄ maxime si
sit additio distrahēs. ut hō mortuus. rel ad-
ditio diminuēs. puta albus fm̄ dentes. ita
simpl̄r. q̄ sine additiōe dicit̄. q̄ simpl̄r di-
co q̄ nullo addito dico p.º topicorū. Alio mō
simpl̄r est idē q̄ pl̄r dicit̄. ut hō ē aīal sim-
pliciter. i. pl̄r 3.º mō accipit̄ simpl̄r q̄ diui-
dit̄ ut multipl̄r 7 est idē. simpl̄r dici quod
uno mō dici 7 hoc 3.º mō fuit̄ in l̄ra. No-
tandū 3.º q̄ genus p.º mō dictū includit duas
habitudines. vñ. oīuz uel pluriū inuicem
inter se. Aliā oīum illoz ad unū p̄m̄um a q̄
originē cōtraxerūt. *Deind* cū dicit̄. *Scōz*
quā. exponit q̄ dixerat per exēplū. vñ. q̄
fm̄ hanc significatiōe dicit̄ genus roma-
norū ad habitudinez unius p̄m̄i. s. romoli.
a quo descenderunt 7 ab habitudine quā hz
ad se inuicēz tota illa multitudo. fm̄ cogna-
tiōe quā ab illo p.º cōtraxerāt fm̄ quam
etiā illud gen.º romanorū hz diuisione ab ali-
is generibus ut p̄z in l̄ra r̄c. *Deinde* cū
dicit̄. *U* aut. ponit secūduz modū circa q̄
tria facit. p̄ponit p.º p̄m̄ū modū. 2.º exponit
p̄ exēplum. 3.º cōparat ad p̄m̄uz. 2.º. ibi. *Sic*
enī. 3.º. ibi. *Hoc* aut uidet̄. *Dicitur* g.º q̄ alr̄
idest alio mō dicit̄ genus p̄ncipiuz genera-
tiōis uniuscuiusq̄ siue sit p̄ncipiū qui genu-
it. siue sit locus in quo quis genitus est.

Notandū istū modū stare in hoc q̄ ge-
nus dicit̄ illud p̄ncipiū a quo quis fuit̄ origi-
nem sui esse fm̄ generatiōe naturalez siue
sit pater siue patria. vñ uidetur se habet̄ ad

p̄m̄uz modū. sicut cā ad cātuz. q̄ illa multi-
tudo que ē genus p̄mo mō ē cāta ab aliquo
p̄ncipio q̄ ē genus secūdo mō. *Deinde*
cū dicit̄. *Sicut* enī. exponit q̄ dixerat. p̄
exēpla dices q̄ sic. i. p̄mo mō. *Illores*tes ha-
bet originēz a tantalo q̄ sup̄ tantalus fuit̄
eius pater. *Et* sicut. plus het̄ gen.º ab her-
cule tali rōe. *Hec* sunt exēpla de p̄ncipio
generatiōis q̄ ē pater. *Ite* pindarus dicit̄
theban.º genez 7 plo atheniēsis. q̄ supra ille
thebis. i.º athenis genitus ē. *Hec* sūt exēpla
de p̄ncipio generatiōis q̄ est patria. vñ in-
fert q̄ patria est p̄ncipiū generatiōis unius
cuiusq̄z quēadmodū 7 pater. *Deinde* cum
dicit̄. *Hec* aut uidet̄. *Cōparat* hūc modū
ad p̄m̄ū circa q̄ duo facit. p.º secūduz mo-
dūz repetit. 2.º cōparādo ad p̄m̄ū ipsuz p̄fi-
cit̄ ibi. *Et* plus quidē. *Dicitur* g.º q̄ hec signi-
ficatio. i. secūda acceptio generis uidetur p̄
p̄missima. 7 p.º 7 magis p̄ncipalis 7 magis
ulitata q̄ p̄ma fm̄ quā romani descenderūt
a genere romul. 7 ille ē secūduz mod.º quo
genus dicitur p̄ncipiū generatiōis ut pater

Deinde cū dicit̄. *Et* plus quidē r̄c. p̄bat
hūc modū secūduz esse potiorē 7 sic argut̄
tur p̄pter unūq̄q̄z tale 7 illud magis. 13 p̄-
mus mod.º dicitur genus p̄p̄ secūduz. g.º se-
cūduz ē magis. *Ad* inoz ponit̄ i littera. 7
per.º. *Dicitur* g.º q̄ plus. i. p̄ncipali.º appel-
latuz ē genus p̄ncipiū generatiōis qui fuit̄
secūduz modus. de hinc. i. 2.º multitudo q̄
est ab uno p̄ncipio que fuit̄ primus modus
hec est cōclusio. *Nā* diuidendo genus roma-
norū ab alijs generibus dicimus totā colle-
ctiōne illā esse genus p̄ hoc sup̄p. q̄ est ab
uno p̄ncipio. s. romulo. alio a p̄ncipijs aliaz
collectiōnū. minor sit hec *Deinde* cū dicit̄
Aliter aut. ponit̄ tertiuū modū. circa q̄ duo
facit. p.º hūc modū certificat. 2.º ipsuz prece-
dentibus cōparat̄ ibi. *Ad* hoz fortasse. *Dicitur*
g.º q̄ aliter dicit̄ genus illud cui supponit̄
species sup̄p. ut iherius supiori sicut hō sup-
ponit̄ aīali. *Deinde* cū dicit̄. *Ad* horum
fortasse r̄c. cōparat hūc modū ad prece-
des di. q̄ genus 3.º mō dicitur est. ad similitu-
dinez predictorū modorū q̄ gen.º 3.º modo
dictū ē p̄ncipiuz speierū ad similitudinez se-
cūdi modū. Similr̄ cōtinet multitudinem
speciez que sunt sub eo ad similitudinez pu-
mi modū. *Notandum* q̄ illa similitudo
nō totaliter est uera q̄ genus secūdo modo
est p̄ncipiū generatiōis exterminatuz 7
effectiuuz. S3 genus tertio mō est p̄ncipiū

intrinsecus 7 materiale. sō dicit fortasse 7c.

Ad euidentiā dicti pōt queri hic. vtrum locus sit pncipiuz generationis sicut pater Arguit q̄ nō q̄ p̄ est pncipiū per se 7 locus per accidens q̄ nō mox ḡ 7c. Preterea si sic eadez rōe tempus esset pncipiū generationis qd̄ est falsuz. n̄a p̄ q̄ locus est mensura extrinseca similr 7 tempus. In oppositū est hic porphyrius. Respondeo hic aliquid supponit. s. q̄ locus sit pncipiuz generationis. Et aliud querit an sicut p̄ p̄ uidentū ē de supposito. 2. de q̄siro. Quātum ad p̄mūz p̄ q̄ locus est pncipiū generationis. Lū per signū q̄ leones nō generātur nisi in 2. 7 3. climate orbis. Similr que dam plante fructificant in aliqua pte terre que si plantent in alia nō fructificant. Lūz p̄ rōem q̄ illud est pncipiū generationis saltē mediantē quo uirtus generātis pncipalis recipit in generāte secundario. quēadmoduz se habēt corpora celestia 7 inferiora. hō enīz 7 sol generāt hōiem. ex 2. p̄bicoz. sic q̄ sol generāt pncipalr. hō uero fario. Nā agens fariuz nō agit nisi in uirtute p̄mi. s̄ locus ē illud quo mediatē uirtus generātis pncipalis recipit in oī generāte fario. ut p̄ 1 predictis de leone 7 plantis. Scienduz tñ q̄ locus h̄z duplicē naturā. vnā qualitati tam p̄ quas generat 7 cōseruat inq̄tū i eo recipit aliqua uirtus ifusa a corporibus supercelestibus que uirtus nata ē coagere ad generationē 7 cōseruationē corporis locati. 7 iō locus ille in quo nos sumus medij ē pncipiuz hōis 7 alioz aialuz. vñ pp̄ talē uirtutem sibi infusaz pōt dici locus cā efficiens. h̄z ē locus naturā q̄ritatūā s̄m quā cōtinet 7 ut sic nō est cā efficiens q̄ q̄ritas non ponit forma actiua. Quātuz ad secunduz dico q̄ ppō est uera si attendatur similitudo quo ad genus cāe q̄ utrūq̄ est in generē efficientis. 7 sic itellit porphyrius iō dicit pncipiuz q̄ app̄iate cōuenit cāe efficienti. Falsa at̄ ē ppō si attendat similitudo quo ad modū. nāz pater est p̄ se pncipiū efficiens. locus tñ coadiuuans generationē 7 cōseruans esse rez. ad qd̄ esse generatio terminat. Ad p̄mūz argumētuz p̄z ex predictis. Ad secunduz nego n̄am q̄ tempus p̄ se nō coadiuuat ad generationē s̄z magis ē causa corruptionis p̄ se ut p̄z 4. p̄bicoz. facit enīz distare rez a dispōne in qua p̄us sunt. puta q̄ est numerus motus 7 i numero motus est successiua corruptio p̄mūz. 7 iō oīz p̄

se tabefiunt 7 corrūpunt in tempore.

triplicite.

igitur cū dicat̄ genus 7c. Post q̄z porphyrius distinxit modos genens nūc eligit modū quē intēdit ut diffiniat. Circa qd̄ tria facit. p̄ electuz genus diffinit. 2. diffinitionē exponit. 3. diffinitionēz cōcludit. 2. ibi. Eorū enīz. 3. ibi. Nihil igitur. Dicit ḡ q̄ euz genus dicat̄ tripl̄r de 3. est sermo apud p̄hos qd̄ describentes. i. diffiniētes assignat̄ sup̄. eius diffinitionem di. genus ē qd̄ predicat̄ de pluribus differentibus sp̄e in eo qd̄ quid ut aial. sup̄. est ḡ 7 predicat̄ dicto mō de hōie 7 asino. Ad euidentiā huius diffinitionis querit̄ vtruz intentio hic diffinat̄. 7 uidet̄ q̄ nō q̄ intētio nō predicat̄ in qd̄ de re cum sit accidēs S̄z illud qd̄ hic diffinit̄ predicat̄ iqd̄ de re ḡ 7c. Preterea intētio nō predicat̄ iqd̄ nisi tñ de hac intentione 7 de illa. s̄z hec intētio 7 illa nō differūt sp̄e s̄z numero tātū qd̄ aut̄ hic diffinit̄ predicat̄ de plurib⁹ differentibus sp̄e inq̄d̄ h̄z minor p̄bas. q̄ intētio generis in alī 7 colore. nō differūt nisi p̄ illud cui applicant̄ accidentalr. 7 p̄ oīs tātuz materialr. ḡ tñ numero nō sp̄e. Preterea si hic diffinit̄ intētio generis parī rōne intētio sp̄e postea. cū ḡ ille intentiones sint desperate 7 dispatuz nō predicat̄ de disperato. sequit̄ q̄ genus nō predicat̄ de specie. et hic loquit̄ porphyrius cuius oppositum dicit in ca. de sp̄e. Preterea porphyrius exponendo hanc diffinitionē exemplificat̄ de hōie 7 aiali. ḡ de illis intelligit dare diffinitionēz aliter exemplū non esset ad ppositū. Contra logicus tñ d̄z diffinire qd̄ p̄ se cōsiderat. s̄z illud est intētio generis. ḡ maior p̄z. q̄ qd̄ diffinit̄ ab aliquo cognoscit̄ ab eo s̄m suuz qd̄ qd̄ est. 7 ita per se p̄batio minoris q̄ illud qd̄ p̄us cōsideratur a logico est aliquid cōe habens unuz in intellectu q̄ ens p̄ accidens nō est scibile. aut igit̄ illud est res 7 tunc a p̄o intellectu cōsiderato dicit̄ logicus realis. Aut est intētio 7 tūc habet̄ ppositū. Respondeo p̄o tāgam unaz op. 2. dicam̄ alr̄ ad q̄onem 3. ad dam quādam declarationēz. Quātuz ad p̄mūz est op̄io q̄ diffinitur res. sub intētionē q̄ sic cōsiderat̄ res a logico. et sic p̄z ad argumenta p̄ utraq̄ parte. Contra. Illud qd̄ hic diffinitur cōuenit vniuoce rebuz omnūz generū ut aiali 7 colou 7 figure 7 bu?

modi. qz fm idē nomen 7 eādē diffinitio-
nez. Sz impossibile ē aliquā rem quācūqz
sub intētiōe cōuenire rebus oīuz generum
pbatio minoris. qz res nō pōt cōiōri nomie
7 mō diffiniri qz p hoc nomē ens. Si gō ali
qua res sub intētiōe esset uniuoca oīb⁹. ēs
sub intētiōe generis posset esse uniuocum
illis. 7 ita esset tm unū genus qd est falsum.

Præterea si res sub intētiōe diffinit⁹. tūc
esset res p accidens. qz p hoc qz intētiō sibi
accidit. lz omē p accidēs reducitur ad aliqd
per se a quo aliquid p accidēs dicit⁹. Lūz
gō res nō habeat nisi ab intētiōe qz hic dif-
finit⁹. sequitur qz intētiō per se diffinitur.

Præterea si res p accidēs diffinit⁹ qz ut
sub intētiōe que accidit rei. gō nō diffinit⁹
diffinitio eīz p se cōpetit diffinitio Quā
tum ad secūduz dico qz res nullo mō diffini-
tur pp rōes factas nec agregatū qz illō ē
ens p accidēs cuius nō est diffinitio. ex 7°
metaphisice. nec res sub intētiōe. qz illud
uel est agregatū uel res uel intētiō. Sz dico
qz sola intētiō diffinit⁹. qd pbat sic. Illud
tm diffinit⁹. cui p se pmo nō tm uest diffini-
tio. lz illud tm ē intētiō qz illa que ponunt⁹
in diffinitioe sunt intētiōalia. f. predicari
de pluribus 7c. que ipossibile ē p se pō mō
cōuenire nisi intētiōi gō 7c. Sciendū qz intē-
tiō pōt cōsiderari in cōcreto 7 in abstracto.
pō mō significat⁹ p hoc nomen gen⁹ 7 ppe
fm qz intētiō ē. qz fm hoc nom est appli-
cabilis rei. 7 tō fm qd significat⁹ p hoc no-
men genus. f. ut est intētiō diffinit⁹ hic. tm ut
est quid. i. rō formalis generis. 7 ut accipi-
tur in abstracto hz diffinit⁹ a metaphisico.
Quantū ad tertiu⁹ pp argumenta preitro
tres ppositiōnes. Prima est qz cū predicari
sit intētiō. ē intētiōnū p se. rei uero p acci-
dens. esse uero ē rei p se. 2° est qz esse in
rebus pme intētiōis id exercet qd predica-
ri significat⁹ i his intētiōib⁹. Differentia
aut est iter actus significatū 7 actū exerci-
tum. p3 in multis. ut p nō exercet negatio.
7 per nego simplr significat⁹. p tm exercet
tur exclu⁹ 7 per excludo significat⁹. ita de
preter 7 excipi. 3° ē que sequit⁹ ad predic-
ta qz nomen cōcreto se intētiōis. uel impo-
sitiōis respectu huius qd est predicari sup-
ponit p suis fundamētis siue subiectis re-
spectu esse. Ex quo sequit⁹ qz a predicari si-
gnificatio ad predicari exercituz siue ad esse
non t3 nā p se in eisdez terminis. lz a pre-
dicari p se i intētiōib⁹ ad esse in fundamē

tis t3. Nō enī sequit⁹ genus predicatur de
spē gō spēs est genus. lz bene sequit⁹ genus
predicat⁹ de spē p se gō hō ē aīal. hoc enim
exercetur in 2° qd significat⁹ in p^o. Ad
argumenta. ad pūuz dico qz intētiō nō est
quid rei. predicat⁹ tm inqd de re ita qz igd
sit detentiō inherētis nō inherētē. quia
predicari inquit est accidēs qz est intētiō si-
cut 7 diffitio. Ad secūduz p idē qz hec
intētiō genus nō dicit⁹ igd nisi tm differentiū
numero. tm predicat⁹ inqd de pluribus dif-
ferentibus spē. Ad tertiu⁹ p idē qz gen⁹
predicat⁹ de spē lz intētiōes sunt disparte.
nō tm unuz ē alterū. Ad quartū dico qz il-
lud qd per diffinitioē significat⁹ in intēti-
onibus exercet⁹ in rebus. 7 tō i illis exēplif
cat tāqz in manifestioribus nō qz de eis de-
derit diffinitioē. Deinde cu dicit. Eo-
rum enīz. Exponit diffinitioē circa qd tria
facit. p^o premitur qdā necessariū. 2° ex-
ponit intētiō. 3° epilogat circa dicta. 2° ibi
Ab hīs gō 3° ibi. Quare de pluribus. pre-
mittit gō unā rēm dīstōnez eorū que predi-
cant⁹. quedā predicatur de uno solo sicut in
diuiduuz ut fortes qz ad indiuiduuz signi-
ficatur ut hic hō. qz ad indiuiduuz uagum
qd cūqz enīz indiuiduuz de se ipso solo pre-
dicat⁹ ut for. est for. hic hō ē hō. lz talis pre-
dicatio sit ippria. Alia uero predicant⁹ de
pluribus ut genus puta aīal 7 spēs. ut hō 7
dīa ut rōnale. 7 ppriuz. ut rīibile 7 accūs
cōe nō ppriuz aīal. ut albus. nigrū. sedere.

Notandū qz ista diu. nō est generis in
spēs. nec totius in pres integrales. nec aliq
diuisio per accidēs. lz ē diuisio uocis i signi-
ficatiōes nō uocis eq uoce penes pmiū mo-
dum. lz penes secūduz. qz uox sic equiuoca
significat⁹ pprie unuz 7 ex impōne. aliō trā-
suptue 7 ex usu. ut habet⁹ p^o elēcoz. sic est
in pposito qz qd predicat⁹ de pluribus pre-
dicatur pprie. 7 qz predicat⁹ de uno solo co-
mūiter 7 iproprie. De ista materia ifra i c^o
de vīa amplius dicit⁹. Notandū etiam
qz accūs ut ē unuz vīe applicat⁹ rebus que
dicunt⁹ accūs cōia. uel qz coiter insunt sub-
iecto 7 alijs. uel coiter. i. indifferēter insunt
7 nō sūt que possunt significari p moduz
habitus 7 quietis. 7 sic p nomen ut. album
nigrū. uel per modū fieri 7 motus. 7 sic p
uerbū ut currere. 7 sedē 7 huiusmōi De
inde cum dicit. Ab hīs gō. Exponit datam
diffinitioē. 7 hec diuidit⁹ in 3° fm tres p-
tes ppositas in diffinitioē. p^o eīz declarat

illam predicat de pluribus. 2° istas differē-
tibus spē. 3° istas in eo quod quid ē. 2° ibi. Ab
hijis g^o. 3° ibi. A differentia uero. Dicit g^o
q^o genus dicit ab indiuiduis p hoc quod est pre-
dicari de pluribus. qz indiuidua de uno so-
lo predicant. Deinde cū dicit. Ab hijis
declarat sam 7 diuidit in duas. p^o ostendit
quō per istas particulā predicari de dñti-
bus spē distinguit genus a spē. 2° q^o a pro-
prio. 2° ibi. A proprio uero. dicit g^o q^o genus
dicit a spē qz lz spē predicat de plurib^o nō
tñ nisi de differentibus numero ut hō d^o for-
te 7 platone. Sz genus d^o differentibus spē
ut aial de hōe 7 boue 7c. Deinde cuz di-
cit. A ppo uero. ostendit q^o p idēz dicit a p-
prio qz ppriuz nō predicat nisi de una so-
la spē 7 de indiuiduis ipsius speciet ut risi-
bile de solo hōe 7 petro 7 platone. No-
tandū q^o lz genera habeat aliquas pprieta-
tes que sūt pprie passiones. tñ ppriuz a pro-
prietate uest spēi spēalissime. qz si uest gene-
ri nō inq̄tuz genus sz inq̄tuz spēi subalter-
na. iō porphyrius dicit ppriuz de una sola
specie predicari que. s. est specialissima.

Deinde cū dicit. A dñā uero. dclarat ter-
tiaz partē circa quod duo facit. p^o ponit inten-
tum. 2° pbat ibi Interrogantib^o enī. Di-
cit g^o q^o genus dicit a dñā 7 accide^o p hoc q^o
est predicari inqd. nam dñā 7 accide^o predi-
cant in quale 7 nō inqd. lz dñā predicetur
inq̄le enāle. accide^o uero i quale accidentale
ut magis in sequentibus apparebit. De-
inde cuz dicit. Interrogantibus 7c. pbat q^o
dixerat. vbi inuē^o duo sillogismi. p^o talis
est. illud predicat in quale p quod respondet
ad quōnem factā p quale. sz dñā ē huiusmōi
g^o ut p3 in lra qz interrogant quid est hō di-
cimus q^o est rōnalis g^o 7c. Secundus sil-
logismus illud predicat inqd p quod respon-
detur ad quōnez factā p qd. sz genus est hu-
iusmōi qz interroganti qd est hō. responde-
tur q^o est aial. qd est genus hōis g^o lra est
plana. Notandū q^o duplex est qd de spē
p intentione sūpta. s. qd est. 7 quid predica-
tur. qd predicat est ppria qd i tentionibus
7 sic cōuenit respondere p genus ut hic dif-
finitur. ut querendo quid predicat de spē-
tie bene respōdet genus. Si aut fit qd quid
est. est ppria qd fundamenti. 7 sic predica-
tione exercita predicat fundamentuz gene-
ris de fundamento speciet in qd. Deinde
cum dicit. Quare de plurib^o. Epilogat cir-
ca dicta 7 p3 lra. vbi aduertat q^o de singu-

lia. pticulis positis i diffinitōe generis mo-
ueri possent singule quōnes. sz differo in po-
steruz. Deinde cū dicit. Nihil igit. dif-
finitionez positam cōuenit ut p3 in littera.

Ad euidentiā oīum prediccoz unaz mo-
ueo quōnem. rtrū diffinitio generis sit suffi-
enter assignata. Arguit q^o nō qz omē accide^o
diffinit per subām. qz substantia precedit ac-
cidens diffinitione. ex 7° metaphisice. sed
hic nihil ponit ptinens ad substantiam g^o 7c
Preterea nulluz cōcretū diffinitur. qz de
diffinitū est in genere cōcretū aut nō est in
genere. ex 3° topicoz. sz genus est cōcretum
ut supra dictū est. g^o Preterea sam boeciuz
diffinitio est tñ speciet. sz genus nō est spe-
cies g^o 7c. Preterea diffinitio d3 dati p
pōsa 7 notioza qz dat cā indescendi. ex 6°
topicoz. sz speciet cū sit posteriori genere.
uel sil natura nō est pōz nec notioz. g^o male
ponit i diffinitōe generis. Preterea ista
diffinitio uidetur negatoria dicendo de plu-
ribus differentibus. qz dñā p secludit mul-
titudinez sicut speciet sui genus. ex 5° me-
taphisice. g^o dñā cōcretiue icludūt multa. sz
pluribus ponitur hic p multis. g^o nugatio
est dñe de pluribus. i. de multis dñtib^o spe-
cie. sicut si dicatur aial hō. In oppositū
est porphyrius 7 az. p^o topicoz qz similr
diffinit genus. Respōdeo qdam dicunt qz
est descriptio. 7 nō uera diffinitio quod inuētur
in lra ubi dicit quod etiā describentes. Co-
tra. qz si sic facile esset euadere pene in om-
nibus diffinitionibus. nec illd ex lra pdest
qz in lra ē assignauerūt. i. diffinerūt. Pre-
terea i lra ca^o de specie dicit qz necesse est i
utrorūqz rōnibus utrisqz uti. Rō aut quam
assignat est etus diffinitio. ex 4° metaphi-
ce. Preterea illa rō que cōuertit cū diffi-
nito 7 nō predicat p accidens. quocūqz mō
est diffinitio. ista est huiusmōi g^o admoz p3
qz porphyrius pbat qd cōuertit. 7 p3 q^o nō
predicatur p accidens qz que ponūt in ea
sūt eiusdez generis cuz diffinitio qz itentioes
qz lz aut eiusdem generis qd predicat p se
de alto eiusdez generis est sūpuz ad ipsum.
qz nec in fatuus nec dispatuz. Preterea il-
la rō que est ex predicamentis p se in quo-
rū diffinitōe nō cadit subiectū si sit cōuer-
tilis cū sūo est diffinitio. ex 7° metaphi-
ce. sz ista est huiusmōi. p3 eim qz i diffinitō
ne nullius diffiniti cadit diffinitū. Prete-
rea illud qd predicat p se cōuertit 7 nō ut
ppriuz nec dñā est diffinitio. sz ista ē huius

modi. p3 eniz q3 in diffinitioe nullius diffini
 ti cadit diffinitu. Preterea illud qd pre
 dicatur p se couertit 7 no ut p prius nec dfa
 est diffinitio. sz ista est huiusmodi. g3 p3 mi
 nor q3 no ut p prius q3 tunc tota hec ro. pos
 set diffiniri sicut. p prius qd falsus est. nec
 dfa ut dfa. tuc eniz oporteret illi adder ge
 nus. sz aduendo yle qd est genus diffiniri.
 tuc est nugatio in illa diffinitione. Dico
 aut alr qd e uera diffinitio 7 couemeter assi
 gnata qd pbatur. Illa ro que constat ex ppo
 genere 7 p prius dntijs e uera diffi. ita e
 huiusmodi g3 ad inor eniz ostendit sic. Ro
 ipsius yle e predicari de pluribus. ex p3 p
 yermias. Lu igit i diffinitioe generis po
 natur predicari de pluribus ponit gen3 et3
 postea ponit de dntibus spe. 7 in qd que
 sunt p se dnt yle. qd e gen3 generis. Pro
 bo q3 per se diuidit supius. s. predicari de
 pluribus. g3 p se sut constitutue iferioris ad
 qd p ipsas supius aproparat. diuidit enim
 predicari de pluribus p se. per dntibus spe
 7 numero. q3 de dntibus genere inq3tuz ta
 lia nihil predicat p se. sz diuidit in quid 7
 in quale ut per pmos modos predicandi. 7
 per has dntas diuisiua manifestu e qd con
 trahit yle ad genus 7 fit ro conuertibilis.

Ad pmiuz in oppositu dico q3 maior ppo
 est uera de accidentibus que habet suuz esse
 a sbo q3 no pp aliud accidens diffinit p sub
 stantia nisi q3 est p illa sic enim est alicuius
 qd quid e 7 diffinitio. sicut illud e enf. Inre
 tio aut no est p suuz subm. sz h3 esse. ab intel
 lectu. Ad secuduz dico q3 cōcretum pot
 diffiniri cuz dicit no est i genere. Concedo
 q3 simplr loquedo no est in genere. nisi per
 reductionez q3. s. coordinatio cōcretor3 redu
 cit ad ordinez abstractoru. in cōcreta inter
 se sut i genere. q3 iter se habet se fm supius
 7 inferius qd sufficit ad hoc q3 diffiniantur.

Ad tertiu3 dico q3 genus e spes eo mo
 do quo dicitur est supius i qone precedenti.

Ad quartu dico q3 absolutum pot cogno
 sci in se p essentialia 7 notiora. 7 io in eius
 diffinitioe no debent alia poni. qd aut p se
 fm id qd est dependet ab alio non pot co
 gnosci sine illo. sicut dicit de relatiuis. 7 io
 ponit relatiuu in diffinitioe. no ut not3. sz
 q3 sine eo no pot cognosci diffinitu. Ad
 ultimu3 dico q3 dntibus specie est exposi
 tio de ly pluribus. 7 non ponitur ibi ut p
 res diuerse ut sit sbus de pluribus sicut plu
 ribus. q3 dntibus specie.

peties est autem. Postq3

porphyrius deter
 minauit de genere. nuc dereriat
 de spe. Circa qd duo facit. p3
 mos sumendi spem distinguit. q3 multiplr
 dicit ut supra dixit. 23 itentum modu diffi
 nit ibi. Assignat g3 p3 in duas fm q3 ponit
 duos modos. 23 ibi. Dicit aut spes. Dicit
 g3 q3 spes dicit uno mo forma uniuscuiusq3
 a qua quis. s. dicit speciosus uel formosus
 fm etiā q3 dicitur est q3 spes pami digna est
 impio. Ille eniz pamius fuit ualde speciosus
 hns formaz quali regis. 7 pp hoc dicebat
 dignus impio. Notandum q3 hec e 43
 species qltatis. s. forma. uel circa aliquid
 costans figura que ut dicunt aliqui no dicit
 entitates absolutaz sz respectiua cōurgente
 ex pportioe partiu in toto. 7 accidentium
 in sbo. Formositas eim 7 pulcritudo e qdaz
 rei pfectio 23 integrata ex oibus sibi coue
 niensibus. 7 sibi inuice cōcurrentibus. pfecta
 idem est speciositas formositas 7 pulcritu
 do. uel dic formā absolutā qualitate. s. i q3
 titate que est alia a forositate 7 pleritudie
 sz sit in debita pportioe ut dicit in predi
 camentis. Deinde cu dicit. Dicit autē
 spes. ponit scōuz modu circa qd facit tria.
 p3 ponit modu 7 declarat p exēplū. 23 p ar
 gumentū. 33 remouet dubiu. 23 ibi. Quod
 si etiā genus. 33 ibi. Nosse aut oz. Dicit
 g3 q3 aliquo mo dicit spes q3 ponit sub ge
 nere assignato i. diffinito fm qua acceptio
 nem dicit q3 h3 est species aiatis. q3 ponit
 sub aiati qd est genus in genere sbe. limitr
 albu3. i. albedo est species coloris in genere
 qualitatis. 7 trinar est species in genere q3
 titatis. Deinde cu dicit. Qd si etiā genus
 declarat qd dixerat per argumentū. ubi sic
 arguit. Omne inferius ponitur sub superiori
 sz spes hoc mo est inferius ad gen3. g3 mi
 nor pbatur in lra in sua ppone. q3. s. genus
 predicat de sua specie 7 no alr nisi sicut su
 perius de suo iferiori. id dicit q3 assignates
 idest diffinientes genus memim3 species.
 dicentes q3 genus predicat de dntibus spe
 Et memimus generis dicentes q3 species q
 est sub assignato genere ponit. Deinde
 cuz dicit. Nosse aut. remouet dubiu q3 pos
 set dubitari quare ponitur species in diffini
 tione generis sicut supra. 7 mo statiz dictu
 est. 7 similt3 e cōuerso huius cam reddit quia
 genus 7 species dicuntur mutuo ad aliquid.
 q3 genus alicuius speciei genus 7 e cōuerso

7 iō oꝝ i uerorūq; rōnibus utriusq; uti. 7 sic
in diffinitōe generis ponit spēs 7 cōuer-
so. Et aut̄ quare relatiua mutuo se diffiniūt
dicta est supra prima qōne. Deinde cū
dicit. Assignat. diffinit spēm. 2. mō dictam
qz v̄ illa intendit. Circa qd̄ duo facit. p.º po-
nit de spē multiplicem diffinitionem. 2.º
subdit earū declarationez ibi. Planū autem
p.º in duas p.º diffinitionez recitat. 2.º eas cō-
parat. 2.º ibi. Sz hec quidez assignatio.

Notandū q; quidā dicunt q; porphyri-
us hic assignat tres diffinitōes. p̄nā in com-
paratione ad genus ut sub ipso ordinat̄ quā
tangit cum dicit. Assignat. i. diffiniūt. i. phi-
losophi spēm dicentes q; species est q; poni-
tur sub genere. Secundaz in cōparatione
ad genus ut genus enūciat̄ de spē in ppo-
sitiōe quā tangit cū dicit. q; genus in eo q;
qd̄ sit predicat̄. Tertiā in cōparatiōe ad
indiuīdū quā tangit cū dicit. Amplius spe-
cies ē. Alij dicūt q; sunt tm̄ due cōplectētes
in unaz. dictas duas in cōparatione ad genus
sic spēs est que ponit̄ sub genere 7 de q; ge-
nus predicat̄ in qd̄. p̄me tm̄ sententia uide-
tur magis cōcordare l̄ra sequēs. vbi dicitur
q; hec assignatio predicari de plurib; ē spe-
ciei speālissime. alie uero erūt nō speālissī-
maz. g.º ad mīans erūt alie due preter istaz
g.º tres. Ad euidentiā dictoz querit̄ utrū
hec diffinitio spēi. i. spēs est que predicatur
de plurib; 7c. sit cōuenienter assignata. uide-
tur q; nō qz porphyrius dicit q; gen⁹ 7 spe-
cies sunt correlatiua 7 necesse est in utrorū
qz rōnibus utriusq; uti. sz hic nihil ponit̄ per
q; habeat̄ aliud correlatiuū. i. genus g.º 7c.

Preterea hec diffinitio cōuenit̄ generi.
bene cū sequitur de d̄ntibus specie. g.º num̄
ro. Preterea eiusdez nō sunt multe diffi-
nitiones sicut nec multe essentie. ex 6.º topi-
corū. sz spēs cōuenienter diffinit̄. sic q; po-
nit̄ sub assignato genere g.º. Preterea p
hanc diffinitionē nō sepat̄ur species a diffi-
nitiōe ut p.º g.º nō est cōueniēs. In opposi-
tum est porphyrius. Respōdeo q; diffinitio
est sufficiens que ostendit̄ similr̄ sicut su-
pra dictus est de diffinitōe generis. qz hic
ponit̄ p̄prium genus 7 p̄p̄tia d̄ra ut p.º ex
dictis. Ad p̄mū dicit̄ q; species d̄r rela-
tiue ad genus. 7 iō necesse est aliquā e-
diffinitionez dari in qua ponat̄ genus. illa ē
p̄ma 7 fa. Alia aut̄ p comparationez ad indi-
uidua. 7 iō necesse est illā h̄re ipsaz diffinitio-
nem p cōparatiōem ad ipsa indiuīdū. Ad

secundū dico q; diffinitio spēi d̄z itelligi cū
precisione. i. d̄ntibus numero tm̄. 7 sic nō
seqū a d̄ntibus specie. vel pōt dici q; spēs
imediate predicat̄ de d̄ntibus numero. ge-
nus aut̄ de d̄ntibus specie. Ad aliud ma-
ior p̄posito est uera de ente absoluto non
de ente relatiuo cuius extremū est gen⁹. qz
igit̄ ad plura refer̄. i. ad genus 7 indiuī-
dū ideo plures habz diffinitiones. Ad
quartū pōt cōcedi q; diffinitio nō est distinc-
tuz ul̄ a spē p̄m q; hic agit̄ de utibus. Vel
aliter q; nō predicat̄ in qd̄ sed in quale qd̄
qz nō h̄z tm̄ unū modū predicandi sz duos.
sicut genus 7 d̄ra ex quibus est. Deind̄
cum dicit. Sz hec quidez. cōpar̄ dictas diffi-
nitiones dicit̄ q; ultia cōuenit̄ speciei speālī-
sime. Alie aut̄ due sp̄eteb; subalternis. 7 nō
tm̄ speālissime. p.º qd̄ dicit̄. Deinde cuz
dicit. Planū aut̄. declarat̄ dictas diffinitio-
nes p.º p̄maz. 2.º fam̄ ibi. Assignato aut̄. 3.º
tertiā ibi. De quib; aut̄ species. Preterea
aut̄ facit̄ describendo ordines predicamen-
torū qz ex hoc p.º qd̄ species ponitur sub
genere. Hec igit̄ p.º diuidit̄ in duas. p.º co-
ordinationez predicamentoz disponit̄. 2.º
eam reasūt ut amplius manifestet̄ ibi. De
terminat̄ g.º. p.º in duas p.º disponit̄ ordinē
predicamentorū. 2.º exponit̄ habitudinem
ordinandoz ibi. Quare quidē ad huc. p.º i
duas. p.º facit̄ qd̄ dictū est. 2.º ex dictis cōclu-
dit̄ itentuz p̄positū ibi. Quoadmodū igitur
p̄ma in duas. p.º facit̄ qd̄ dictū est generalr̄
p̄ponendo. 2.º exemplificat̄ exponendo ibi
Sic aut̄ in uno. Dicit̄ g.º q; planū est qd̄ d̄r
q; i. species ponit̄ sub genere hoc mō quia
in uno quoq; predicamentoz sūt quedā ge-
neralissima 7 quedā speālissima. 7 quedā in-
ter media 7 statiz exponit̄. Nā generalissi-
mū est supra qd̄ nō est aliud supueniens ge-
nus. Speālissima aut̄ postq; non est inferi-
or species. Inter media sunt que ponuntur
inter hec 7 illa. Et ista dicunt̄ genera si ad
inferiora cōp̄entur. Si uero ad superiora di-
cunt̄ species. Notādū q; generalissimū
sicut qd̄z suplatū pōt dici duplr̄. uno mo-
do positue p̄ excellentiā ad alia. 7 hoc mō
non potest esse nisi unū dictū p̄ supabundā-
tiā. Alio mō negatiue p̄ non excedi ab aliq;
alio. 7 hoc mō possūt esse multa talia. sicut
sunt generalissima. qz qd̄z nō h̄z genus sup-
ueniens. de rōne eniz generis generalissimi
nō est habere plures species sub se. sz nō ha-
bere supueniens genus est generalissimum

lz pauca habeat spēs vl' illas sicut est hoc predicamentū qñ. Deinde cum dicit. Sic aut in uno. exponit qd dixerat. p exempla circa qd duo facit. p^o in genere sbe arboze predicamentalez disponit cōiunctis. 2° exponit diuisis. 2° ibi. Sz boz sba. lra utriusqz partis est plana nec oz amplius exponere. Sz est aduertendū qz hic ponit aial rōnale esse genus de quo utrū sit uerū inferius c^o de dra ingret. Deinde cū dicit. Quē admodū igit. Ex predictis cōcludit intantum quō. f. spēs ponit sub genere in orōne predicamentali. 7 p3 lra de se. Deind cū dicit. Quare hec quidē. Exponit habitudinē ordinādoz i predicamēto. 7 ē snia qz generalissimū hz tm unaz habitudinē. f. ad inferiora respectu quoz est genus. Sed intermedia habēt duas. f. ad supiora 7 ad inferiora fm qz sunt genus uel spēs. Specialissimuz uero hz tm unā f. ad supiora. Illaz uero fm quam sit genus ad inferiora nō hz qz est tantum species. Sic eim spēs est indiuiduoz sicut genus supioz ut p3 in lra. Notandum qz porphyrius nō negat similitr qñ species habeat hitudinē tā ad supiora qz ad inferiora. 7 p nōs duas. lz uult dicere qz hz habitudinē ab indiuidua nō fm quā genus ē lz fm quā. f. habitudinē est spēs cuius opz positū est uerū. v̄ intermedijs substantijs sub alternis 7 hoc mō negat spēm duas habitudines habere. Ad euidētia istoz querit utrū idēz possit ad plura p se referri. arguitur qz sic. Nā unū cōtinens refert ad plura cōtēta. sicut unus numerus continet multos. Similitr una potentia actiua refert p se ad agere 7 ad potentia passiuā. Similitr idē pater p se dicit ad multos filios 7c. Cōtra qz tunc idem bis diceret qz phūs hz p incōuenienti s^o metaphisice ca^o de ad aliqd Respondeo. in ista qōe p^o premittā unaz distinctionē. 2° ostendā triplicē cōclusionē Quātuz ad pmū dico qz dupl^r aliquid pōt alicui p se cōuenire. vno mō. per se p^o. Alio mō. p se nō p^o. Illud cōuenit rei per se p^o qd cōuenit rei p suaz ppriaz rōez specificā. Sz illō cōuenit alicui p nō p^o qd cōuenit ei p cāz in se. nō tm p ppriaz rōem specificā. 7 hinc est qz illud qd in ē p se p^o inest adequate 7 fm qd ipsuz nō tm ita cōuenit illud qd in ē per se nō p^o. Exēplū pmū h̄re tres cōuenit sic triāgulo. Exēplūz secundi. habere tres inest sic ysocheli. Quātum ad secundum sit ista pma cōclusio. Impossibile ē idēz ad

plura referri per se p^o hanc pbo sic qz si sic una relo erit essentialr plures. nōs est flm g^o 7 nōs. pbo nōs qz nō est eadē habitudo p^o per se ad plura. lz relo fm se ē hitudo. g^o ista relo que est rō referendi unū ad plura per se pmo esset enaturalr plures. Dices qz sunt plures reiones ita qz refert ad plura distincta pprijs reionibus 7 ad qd lz p^o p se. Cōtra. qz unū relatiuuz est unica relatione relatiuū. sicut unū albus unica albedine albus. Si g^o ponas plures tales relationes tam nō erit idem relatiuū nisi materialr 7 subiectiue. Preterea ad pncipale qz si sic tūc idem h̄ret plures diffinitiones pprias. nōs est flm. g^o 7 nōs. qz tunc posset cognosci p unaz 7 nō per aliā. pbo nōam. qz p utrūqz relatiuū eque pmo diffinitetur qz oz in utrorūqz utriqz ratiōibus uti.

Preterea si sic uel unum relatiuum erit plura relatiua. uel idem erit 7 nō erit sicut quom utriqz ē falsuz. pbo nōs. Accipio duo corpora. a. 7. b. p3 qz. c. refert ad utrūqz eque pmo. g^o cū. a. possit esse sine. b. sequitur qz. c. esset posito. a. 7 non esset simul destructo. b. correlatiua aut mutuo se ponunt 7 intimit. g^o uel ipsuz. c. erit duo correlatiua. uel destructo. b. simul erit 7 nō erit. nā posito. a. erit 7 destructo. b. nō erit. 2° cōclusio sit ista. Nō est impossibile idem simul referri ad plura nō pmo per se. hanc pbo sic. Ad quicqd refert 7 dependet genus refertur 7 spēs. g^o spēs refert ad correlatiuū generis 7 ad suuz ppriū correlatiuū 7 ad utrūqz p se. lz nō ad utrūqz pmo. p3 p exēplum. multiplex 7 submultiplex referunt. similitr duplum 7 didium lz duplū p se 7 pmo refert ad didiū. sed p se 7 nō pmo ad submultiplex qz est correlatiuū sui generis 7 non p^o ad multiplex eniz est genus ad duplū. Preterea spēs refert p se ad genus fm porphyrium. 7 p se refert ad indiuidua. g^o idem p se refert ad plura. Probatio minoris. species diffinit p indiuiduū cū dicit. Species est que predicat de plibus differentib⁹ numero. i. de indiuidis. Quero ul' indiuiduz ponitur in diffinitione speciei sicut genus. vl' sicut sbm. vl' sicut correlatiuū. nō sicut genus nec ut sbm. g^o ut correlatiuum. Sic ergo in ellindum est qz species fm suā ppriā rōez 7 p nōs per se pmo dicit ad genus. 7 lz ratiōem sui generis. Sed ule dicit relatiue ad ista de quib⁹ predicat genus. 7 p nōs p se nō pmo qz in sua essentia includit id p qd

refert. s. rō generis. qz dicit de plurib⁹ con-
 uenit sibi inq̄tuz rle. 3° cōclusio sit ista
 qñ idem refert ad duo p^o ad unū 7 ad aliq̄
 p se nō p^o. tunc correlatiuū p̄mūz nō pōt ēē
 sine p se correlatiuo. q̄uis ecōuerso p se si-
 ne p^o. hanc p̄bo sic. qz si correlatiuū p^o pos-
 set esse sine p se correlatiuo sequit^r q̄ unum
 correlatiuū simul sit 7 nō sit. qz exñte dimi-
 dio necessario est duplū illius cuius est p se
 p^o correlatiuū. s. destructio multiplici q̄ est
 per se correlatiuū duplici 7 n̄ p̄mo destrui-
 tur duplū. g^o si didium posset esse nō exñte
 sub multiplici sit esset duplū ad esse dimi-
 dij. 7 nō esset ad nō esse sub multiplici. pōt
 tñ esse ecōrra sub multiplex sine didio cui⁹
 cā est qz esse correlatiuū p se tñ. pōt esse ge-
 nus 7 nō pōt esse aliqd posteri⁹ genere. ēē
 eniz supius abstrahit ab inferiori. pōt g^o ēē
 sub multiplex nō exñte didio. Ad argu-
 mentū in oppositū de cōtinente 7 de p̄re. di-
 co qz ibi nō refert unū ad diuersa p^o. s. con-
 tinens in comuni ad contentū in comuni. 7
 quot spēs hz cōtinens sub se tot hz cōtentū
 Et sic dico de p̄re. 7 cū dicit^r qz idēz nume-
 rus pōt cōtinere multos numeros. dico qz i-
 telligendū est de p se extremo rēlonis. non
 tñ oīz qz una relatio sit in tot sicut 7 alia. qz
 paternitas ē i uno p̄re 7 filiationes in mul-
 tis filiis. tñ quot filiationes sunt in diuersis
 filiis tot paternitates i uno p̄re. Cōtinens s. z
 sit unū materialit^r 7 subiectiue in cōpatione
 ad plura cōtenta ad que refert^r p se p̄mo. ta-
 men est plura cōtinentia formalit^r qz p̄p̄rijs
 7 distinctis rēlonibus cōtenta referuntur ad
 ista plura. Similit^r dicendū est de p̄re dicto
 ad plures filios. Ad aliud dico qz poten-
 actiua p̄mo refert^r ad potentia passiuā i q̄
 tum huiusmōi. s. per se inq̄tū potentia solū
 refert^r ad agere nō p^o tñ q̄ concessum est.

etermiant g^o p^o

qz por-
 phyrus disposuit predicamen-
 torum coordinationē. nūc reas-
 sumit eam ut ap̄lius manifestet in exemplo
 naturali. 7 hec ps diuidit^r in duas ptes. s. i
 p̄ncipales ubi refertur quod dixerat 7 inci-
 dentalē ubi dat materia ordinadoz in pre-
 dicamento. 2° ibi. Decem quidē genera. p^o
 in duas. p^o resumit intētum. 2° exponit p
 exēplum ibi. Ut agamenon. Dicit g^o qz v
 terminat sup. p̄bi generalissimū id q̄ sic ē
 genus qz nō est spēs 7 c. s. f. a. plana ē. De
 inde cum dicit. Ut agamenō. ibi inducit ex

emplū naturale circa q̄ duo facit. p^o indu-
 cit exēplum ponens cōuenientia. 2° ponēs
 d̄fam ibi. s. in familijs. Exēplū eniz sic
 est intelligendū qz Jupiter sit p^o in ordine
 quasi generalissimū qz sic fuit p̄ qz nō fili-
 us. 7 agamenō sit ultimus quasi specialissimū
 qz sic fuit filius qz nō pater. Alij tres iter-
 medij. sicut atrides. pelopides 7 tantalides
 sint quasi spēs 7 genera subalterna. qz qui
 libet eorū est pater 7 filius ad aliud. 7 ad a-
 liud cōparatus. Deinde cum dicit. Sed
 in familijs. ponit d̄fam circa q̄ duo facit.
 p^o ponit cōclusiones. 2° addit p̄bationē ibi
 Nec eniz ē cōe. Est g^o d̄ra ista qz tota mul-
 titudo reducit^r ad unū p̄ncipiū. ut ad Jovē
 in exemplo dato. s. nō est sic in generibus
 7 spēbus qz illa predicamenta nō reducun-
 tur ad unū p̄mū genus. Neqz eniz ē co-
 mune p̄bat hoc duplū. p^o auctoritate ap̄. 2°
 firmitate rōis ibi. Vel si quis oīa. p̄ma gen^o
 plana est. In secūda sic arguit. Omne gen^o
 predicatur uniuoce. s. ens de quo magis ui-
 deret^r qz esset genus ad oīa predicamēta q̄
 de aliquo alio nō predicat uniuoce s. equiuo-
 ce. g^o ens nō est genus nec p̄ n̄is aliqd ali-
 ud. Itius rōis p^o ponit uniuocē. 2° maiores
 ibi. Si eniz cōe esset. Ibi eniz inuit qz gen^o
 predicatur uniuoce. 3° p̄bat minore cū dicit
 Cū uero decem. 7 ibi arguit sic. Illud quō
 est cōe tñ fm nomē 7 nō fm diffinitionem
 est equiuocū. s. ens est huiusmōi. g^o d̄ra
 ponitur in s̄ra 7 p̄. Utrū aut ens sit uniuo-
 cum. x. predicamentis magis p̄tinet cōside-
 rare ad metaphisicū cum sit artifex realis
 cuius subiectū est ens i q̄tum ens. qz ad lo-
 gicum qui ē artifex intētoalis. Cū sup 4°
 metaphisice recolo me aliquat^r sup hanc q̄
 stionē dixisse. iō pro nūc supledeo nolens p̄
 nūc trāsire terios logicales. tenēdo tñ qz es
 sit uere uniuocū d̄ ad porphyrū uno mō qz
 tpe allegat aliū dicens. Si quis oīa etiā uo-
 cet equiuoce iquid. ut. ly iquid cōstruit^r cum
 ly qz rē. ita qz non uidet^r lōq fm p̄p̄riā op-
 p̄tionē. Alit^r dicit^r qz uerū est accipiēdo
 equiuocum sicut accipit p̄bus naturalis. Sic
 eim omne genus reall^r est equiuocū iuxta il-
 lud 7° p̄batorū qz equiuocationes latent i
 generibus. Quis cā est qz p̄bus natural^r nō
 considerat uocem i significādo s. ēa q̄ signi-
 ficant^r fm illud quod sūt. It̄ apud ipsū oīs
 uox est analogā 7 equiuocā q̄ significat ali-
 qua q̄ inq̄tuz existunt non i q̄tum significā-
 tur habent ordinem inter se s. p̄fectius 7 i

perfectus. 7 hoc mō se habent multe spēs
sub eodez genere cōtente. 7 tñ tam logice
loquen. do q̄ metaphisice genus ē vere unū
uocum. sic dico de ente. Deinde cum di
cit. Decem qdem genera. Incidentalr dat
numerū predicamentoz 7 ordinādoz i pre
dicamento. circa qd̄ duo facit. p̄. infert illo
rum numerū. 2. infert duplex correlariū. 2.
ibi. Quas pp. dicit ḡ q̄ generalissima sunt
dece. Spealissima aut bene sunt in quodaz
numero certo. qz spēs rerum nō sūt infinite
nec actu nec potentia s̄m ordinez 7 positio
nez nature. nō tñ sunt in numero signato. i.
certo nobis. Nullus enim nouit certuz num
rum speciez. Individua aut que post speciē
sunt. infinite sunt. nō aut in actu s̄z in potētia
qz nature specificē. puta nature humane nō
repugāt multiplicari in singularibus infini
tis. qd̄ p̄. si mundus 7 generatio essent eter
na ut ponit ap. Deinde cum dicit. Quas
pp. infert duo correlaria. quoz p̄mū ponit
hic. secundū ibi. Descendentibz aut rē. Di
cit sic q̄ plato iubet quiescere descendētes
a generalissimis q̄scere inq̄ ad spealissima
qz ultra nō est p̄cedenduz. Qd̄ pbat dupl̄r
tum qz ille descensus fit p̄ media. diuidēdo
p̄ d̄ntas specificas. s̄z ultra spēs specialis
simaz nulla est d̄ra specificā. Tum qz ultra
spēm spealissimā sunt individua que ut dic
tū est sūt infinite. Infinita aut ab arte ut dic
tum est sūt relinquenda qz non sūt scibilia
ḡ. rē. Deinde cū dicit. Descendentibus
rē. pbat scdm correlariū dicens qz ille qui
descēdit a generalissimis ad spealissima hēt
tre p̄ multitudinez 7 diuisiōem. S̄z ecōuerso
qui ascendit a spealissimis ad generalissima
h̄z tre componēdo. cuius cām subdit qz om
ne collectiū est multoz. 7 magis cōe ma
gis est sicut gen̄ q̄ spēs. 7 iō plures hoies
pticulares sūt unus hō p̄ticipatiōe sp̄i. pu
ta hois cōis. pticularia uero 7 singularia sūt
diuisa multitudis 7 iō unus hō est cōis. i. hō
qui est species dicitur i pticulares hoies. qz
igit̄ descensus fit diuidēdo cōia per ifeio
ra. 7 ascensus fit p̄cedēdo a singularibz ad
cōia. Segtur correlariū iā dictū. diuisuz eiz
qd̄ singulare est. 7 collectiū qd̄ cōe. Ad
euidētia cuiusdā dicit querit̄ p̄r̄ista pro
positio sit uera. plures hoies sūt un̄ hō. 7
uidet̄ qz sic. nam p̄ticipatiōe speciei plurs
homies sūt un̄ homo ut dicit̄ in l̄ra. plēs
homines sūt unus homo ḡ. est uera. p̄bo. 7
sequētia qz nihil diminuit̄ ab aliquo nisi

ponat̄ secum ex parte eiusdē. extremi sed
p̄ticipatiōe speciei ponit̄ in ante ex parte
subiecti 7 unus hō nō s̄z ex parte predicati
ḡ. vnus nō dimuit̄ in ante ḡ. sequit̄ vn̄s.

Extra. sed plēs hoies sūt vnus hō. ḡ. p̄
cōuersionē simplicez vnus homo ē plēs ho
mines. vn̄s est falsuz qz sua cōtradictoria ē
uera. hic nullus vnus homo est plēs hoies.
ḡ. rē. Rūdeo p̄. premit̄tā unaz distinctiōez
2. dicam ad q̄dem. Quātum ad p̄mū
dico qz vnus p̄t̄ accipi dupl̄r. uno. cathogo
rice 7 ita significat d̄ram entis. 7 sic de eo
loquit̄ ap. 5. metaphisice. 7 ponit quatuoz
modos. i. vnū numero. vnū sp̄. vnū genere
7 vnū p̄portione. 7 vnū sic dictū cathogoi
ce vel se h̄z equoce ad hec quatuor. vel qz ve
rius est. vnū se h̄z ad hec quatuor ut ad sim
pliciter 7 ad s̄m qd̄ qz p̄. qz 5. metaphy
sice dicit̄ qz ad vnuz numero segtur vnū
specificē. 7 vnū genere 7 vnū p̄portioē 7 nō
ecōuerso. quasi minor rō unitatis fit i uno
sp̄ q̄ numero 7 genere q̄ sp̄. In equiuo
cis aut non est vna unius ad alteruz. Alio
modo sumit̄ vn̄ p̄ ut est sincathegreuma
tius. 7 sic dicit̄ modū intelligēdi terminū p̄
supposito veteriato s̄z indeteriate. Qua
tum ad scdm dico. qz si unum. cathogoi
sumptū p̄mō. sit equoqus. tūc p̄positio de
qua queritur est. distinguēda penes equiuo
cationem unius 7 p̄ tribus s̄ibus est uera.
p̄. 4. uero est fla. i. pro uno numero. s̄m
en̄ est qz plures hoies sint vnus homo nūe
ro. uerū aut est qz sūt unus homo specie. 7
p̄ vn̄s genere 7 p̄portione. Si uero nō sit e
quiuocu s̄z dicat̄ de eis s̄m simpl̄r 7 s̄m qd̄
sic p̄positio est fla. qz cum hic nihil sibi ad
datur strahens ad unitatem s̄m qd̄ stat tā
tus p̄ uno numero qd̄ est unū simpl̄r. Et ex
eodem p̄. qz illa est uera p̄ticipatiōe speci
ei plures hoies sūt unus homo. qz p̄ticipa
tione speciei est additio strahens ad uni
tatem s̄m qd̄ q̄ est unitas s̄m specie. Si au
tem vnus sumat̄ s̄o modo. i. sincathegreu
matice p̄positio est simpl̄r falsa. qz plures
homines nō sūt unū suppositū homo. Ad
scdm in oppositū nego vn̄am. ad p̄p̄atio
nem dico qz ista determinatio p̄ticipatiōe
speciei est intelligēda in predicato. sic plu
res homines sūt un̄ hō p̄ticipatiōe spe
ciei. i. in participando speciem.

Signato genere. hic
determinat se
cundaz diffinitionez speciei. Et

hoc facit tribus ppositionibus 7 regulis
quarum 2.^a ponit ibi gen^o uero. 3.^a ibi. Spe
cies uero. Prima cōclusio quā cōcludit ex
predictis est. q^d genere exite uno spēs et
sunt plures q^d diuisio generis sp^s est in plēs
species. Ad euidentiā huius cōclusionis
querit^r utrū genus requirat plēs species ne
cessario. Arguit^r q^d nō q^d sicut se h^z species
ad individua. ita genus ad spēm. s^z species
nō requirit multa individua. ut p^z de sole 7
de phenice. g^o nec genus requirit multas spe
cies. Contra ex 4.º topicorū ubi dicit^r Si
species predicat^r de equalib^z cum genere i
terimis q^d pro genere ponit^r. Et ibi dicit^r
tur infra. Si destructa spē destruit^r genus.
male assignatur genus. S^z si genus habet^r
tū unā spēm predicaret^r spēs de eolib^z 7
ipsa species destructa destruit^r 7 genus.

Respondeo p^o p^omittā 7 tēgāz unaz opi
nionem. 2.º dicā at^r ad questionēz. Quātū
ad p^omū dicit^r q^d genus siue sumat^r p^o inten
tione siue pro illo cui intentio applicat^r non
requirit multas species actu nec potentia. re
quirit tū aptitudine. Differt aut^r aptitudo
a potentia. Nā aptitudo est inclinatio ali
cuius fm se ad aliqd uel magis nō repugnā
tia. Potentia uero ē ordo ad actū. unde po
tentia pōt esse sine aptitudine 7 e conuerso.
aptitudo sine potentia. Exēplū p^omū ut pos
sibile est graue esse sursum nō tū aptum ibi
esse q^d repugnat ei fm se. Exēplū secūdi.
ceus est aptus natus ad uidēdum q^d puatio
est nē^o in sbō apto nato. s^o metaphisice. nō
aut^r possibil^r est cecū uidē. q^d a puatione in
hūm impossibile est regressio. Az. in post
predicamentis. Hoc uisō pbat^r p^oma pars
que negatiua est. 7 p^omo de intentione q^d il
la refert^r ad intētionēz spēt. g^o una spē ex
istente est genus. ralatua aut^r sūt simul vā.
Idem pbat^r de fūdamento intētionis q^d
illud est qd materiale in specie. S^z impossi
bile est aliquid esse sine suo materiali. g^o po
sita specie una necessario ponit^r genus sup
tum illo mō. 2.º ps que ē affirmatiua ostē
ditur sic. q^d sicut ulē requirit multa aptitudia
liter q^d diffinit^r p^o aptū natum predicari. de
pluribus. sic ad rōem generis. requirit^r q^d di
catur aptuz natū predicari de plurib^z d^onti
bus spē. Nulli eim uli iqtum est de se ex
sua forma repugnat dicit^r de multis. Nec tū
aptitudo pōt impediri q^d nō sūt multa de q
bus dicat^r. Contra istā opinionē arguitur
sic. Si aliqd est aptū natū dicit^r de plusibus

d^ontibus spē. g^o plura d^onta specie sūt apta
nata recipere predicationē illius. Si g^o ista ap
tutudo predicandi sufficit ad genus fm te.
g^o cōsimilis aptitudo predicandi sufficit ex
pte speciei. g^o si aliqd est genus actu p^o tēz
aptitudines. sequit^r q^d illa multa que p^o tēz
cipant ipsuz aptitudinal^r essent actu spēs.

Quātum ad scōm pōt dicit^r ad qōem q^d
ad rōem generis requirit^r q^d habeat plures
spēs in actu nō que existāt actu uel potētia
s^z tū actu cōcipiant^r p^o spēm intelligibilem
acceptā ab indiuiduis q^d exēt^r 7 q^d ac
tu habeat aptitudinē p^ocipandi genus q^d
talis actualitas est illoz inq^zum dicit^r spēs
generis rē. Pro ista cōclusiōe arguit^r q^d
h^z plures spēs ponit^r in diffinitōe generis
g^o est de essentia generis. Preterea gen^o
ex sua rōe diuidit^r p^o d^ontas opoitas. s^z utra
q^d aduenēs generi cōstituit spēm. g^o sub ge
nere nō possunt esse minus duab^z spēbus.

Ad argumenta in oppositū dicit^r q^d speci
es simul^r requirit plura supposita indiua
aptitudinal^r uel in actu mō preexposito. s^z
cut genus plures species. eq^d eim essential^r
est cuiusq^d q^d equal^r ponat^r i^o eius diffinitō
ne. s^z eq^d r^o ponit^r in eius diffinitōe. s^z spēs d^o
d^ontibus numero sicut in diffinitōe generis
de d^ontibus specie. iō simile est hic 7 ibi.

2.º p^o est q^d genus predicat^r de specie
7 oia supiora de suis inferioribus. 3.º p^o
positio est ibi. Specie uero. Circa quō duo
facit. p^omo eam ponit. 2.º eam pbat. s^z ibi.
Oz aut^r eq^d. Est g^o p^opositio ita q^d spēs non
predicat^r de p^omo genere nec de aliquo su
piorū q^d nō couertitur. genus predicat^r d^o spe
cie g^o cōuerso. s^z species de genere. iō esset
falsa. postea pbat eam ubi arguit^r sic. Dis
p^oppa predicatio ul^r est. eq^d de equali. ul^r ma
ioris d^o minori. i. supioris de inferiorū. s^z spēs
nō est equalis nec supior ad genus g^o p^z in
l^ra. Ex h^z p^z s^z diffinitio. i. spēs est de q^d
genus predicat^r in eo q^d quid est. Circa
quam unaz moueo qōem. utrū genus predi
catur de specie loquēdo de predicatione ex
ercita in fundamentis istarū intētionū utrū
ista sit uera hō est alal 7 cōsiles. Arguit^r q^d
nō q^d ps nō predicat^r de toto. ex 4.º topic
torū. s^z genus ps est spēs. ex 5.º metaphis
ice ca^o de toto. Probat^r minor q^d q^d est ps
diffinitiois ē ps diffinitū. s^z genus est diffi
nitiois g^o. Preterea materia nō predica
tur de eo cuius est materia. s^z gen^o est ma
teria speciei. g^o minor pbat^r. Qu q^d supra

ca. de genere. dicitur q. genus est principium
 speciei s. n. principium formale q. n. distinguit
 species ab alijs. Forma autem distinguit n. ut
 efficiens q. n. facit species in actu. nec e. si
 nis q. p. ipm n. est spes cu. sit imperfectus
 specie. g. est principium materiale. Tu q. infra
 ca. de v. dicit q. v. h. similitudines for
 me. gen. vero materie g. Preterea si h. o.
 est aial. g. humanitas est aialitas. v. n. est fal
 sum g. r. a. n. p. bo. n. am. q. n. est predicatio
 p. se ut est hic in ante. l. p. se p. mo. v. n. a
 co. cretis ad abstracta r. o. e. essentie signifi
 cate ut albus est p. se colorati. g. albedo e. co
 lor. Similr. g. i. p. p. o. s. i. t. o. est falsitas v. n. i. s.
 p. q. si humanitas est aialitas pari r. o. e. h. u. a.
 n. itas est r. o. n. a. b. i. l. i. t. a. s. q. e. q. u. e. p. e. r. s. e. p. r. e. d. i. c. a.
 t. u. r. d. e. h. o. i. e. r. o. n. a. l. i. t. a. s. v. e. l. r. o. n. a. l. e. s. i. c. u. t. a. i. a. l. r.
 s. e. q. u. i. t. c. o. c. l. u. s. i. o. f. l. a. g. r. o. n. a. b. i. l. i. t. a. s. e. s. t. a. n. i. a.
 l. i. t. a. s. q. e. f. a. l. s. a. q. o. i. s. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. v. e. r. a. i. a. b. s. t. r. a. c.
 t. o. e. s. t. p. e. r. s. e. p. m. o. m. o. h. e. c. a. u. t. n. o. e. s. t. p. e. r. s. e.
 r. o. n. a. l. i. t. a. s. e. s. t. a. i. a. l. i. t. a. s. q. i. g. e. n. u. s. n. o. p. r. e. d. i. c. a. t.
 u. r. p. e. r. s. e. d. e. v. r. a. e. x. 3. m. e. t. a. p. h. i. s. i. c. e. g. c. o. c. l. u. s. i. o.
 f. a. l. s. a. e. r. g. o. m. a. i. o. r. q. u. e. i. l. l. a. s. e. q. u. i. t. m. i. n. o. r.

Preterea autem predicatur aial de h. o. i. e. quod
 idem est h. o. i. e. aut quod est aliud ab h. o. i. e. S. z. i. d.
 h. o. i. e. s. t. i. g. i. t. i. d. e. m. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. d. e. s. e. i. p. s. o. S. i. a. l.
 i. u. d. p. u. t. a. a. s. i. n. u. s. e. r. g. o. i. l. l. u. d. a. l. i. u. d. p. o. t. e. r. i. t. d. i.
 c. i. r. p. r. e. d. i. c. a. r. i. d. e. h. o. i. e. Preterea si h. o. i. e. s. t.
 a. i. a. l. e. r. g. o. t. o. t. a. n. a. t. u. r. a. a. i. a. l. i. s. e. s. t. i. n. h. o. i. e. a. l. r.
 n. o. e. s. s. e. t. a. i. a. l. n. i. s. i. s. m. q. u. i. d. s. z. t. o. t. u. s. e. s. t. e. x. t. r. a.
 q. u. o. n. i. b. i. l. e. s. t. e. x. 3. p. h. i. s. i. c. o. r. u. m. g. e. x. t. r. a. h. o. i. e. z.
 n. i. b. i. l. e. s. t. n. a. t. u. r. e. a. i. a. l. i. s. q. a. s. i. n. u. s. n. o. e. s. t. a. n. i.
 m. a. l. Preterea incorruptibile n. o. p. r. e. d. i. c. a.
 t. u. r. d. e. c. o. r. r. u. p. t. i. b. i. l. i. s. z. i. n. d. i. u. i. d. u. u. e. s. t. c. o. r. r. u. p.
 t. i. b. i. l. e. r. s. p. e. s. i. n. c. o. r. r. u. p. t. i. b. i. l. i. s. a. l. r. n. o. e. s. s. e. t. d. e. e. a.
 s. c. i. e. n. t. i. a. e. x. 3. m. e. t. a. p. h. i. s. i. c. e. g. r. e. g. s. p. e. c. i. e. s.
 n. o. n. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. d. e. i. n. d. i. u. i. d. u. o. u. t. s. o. r. t. e. s. r. h. o.
 p. b. o. q. n. u. l. l. a. e. x. i. s. t. e. s. p. e. r. o. g. e. n. e. r. i. s. s. a. l. u. a. r. i.
 p. o. t. S. i. c. p. u. s. n. o. d. e. p. e. n. d. e. t. a. p. o. s. t. e. r. i. o. r. i. r. p.
 v. n. i. s. p. o. t. e. s. s. e. s. i. n. e. i. l. l. o. s. z. a. i. a. l. e. s. t. p. u. s. o. i. b. u. s. s. u.
 i. s. s. p. e. c. i. e. b. u. s. n. a. m. n. o. c. o. u. e. r. t. i. t. s. u. b. s. i. s. t. e. n. d. i. r.
 s. e. q. u. e. r. i. a. C. o. t. r. a. I. n. p. r. e. d. i. c. a. m. e. n. t. i. s. d. i. c. i. t.
 q. 2. s. h. e. p. r. e. d. i. c. a. n. t. d. e. p. m. i. s. q. u. o. p. b. a. t. q. u. i. a.
 a. n. i. m. a. l. d. e. h. o. i. e. p. r. e. d. i. c. a. t. i. d. e. a. l. i. q. u. o. h. o. i. e.
 R. e. s. p. o. d. e. o. q. c. o. c. l. u. s. i. o. e. s. t. c. e. r. t. a. l. q. t. a. l. e. s.
 p. r. o. p. o. s. i. t. i. o. n. e. s. s. u. n. t. v. e. r. e. p. b. o. Tu q. o. m. n. i. s.
 p. r. e. d. i. c. a. t. i. o. s. u. p. i. o. r. i. s. d. e. i. n. f. e. r. i. o. r. i. e. v. e. r. a. Tu
 q. p. m. u. s. m. o. d. u. s. d. i. c. e. n. d. i. p. s. e. e. s. t. q. u. i. d. i. f. f. i. n. i.
 t. i. o. u. e. l. p. s. d. i. f. f. i. n. i. t. i. o. n. i. s. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. d. e. d. i. f. f. i. n. i.
 t. o. g. h. e. c. e. p. s. e. p. m. o. m. o. h. o. e. s. t. a. n. i. m. a. l. e. r. g. o.
 n. e. c. e. s. s. a. r. i. o. e. v. e. r. a. A. n. s. p. z. e. x. p. m. o. p. o. s. t. e. r. i. o.
 r. u. s. Tu q. s. e. q. u. i. t. h. o. c. u. r. r. a. t. g. a. n. i. m. a. l. c. u. r.
 r. u. t. q. o. p. p. o. s. i. t. u. v. n. i. s. n. o. s. t. a. t. c. u. a. n. t. e. v. t. p. z.

per dici de nullo. S. z. o. m. n. i. s. v. n. a. e. p. t. i. m. e. m. a.
 t. i. c. a. t. e. n. e. t. i. n. v. i. r. t. u. t. e. a. l. i. c. u. i. u. s. m. e. d. i. n. e. c. e. s. s. a. r. i. j.
 p. q. u. o. d. p. o. t. r. e. d. u. c. i. a. d. s. i. l. l. o. g. i. s. m. u. i. l. l. u. d. m. e. d. i.
 u. m. i. n. p. p. o. s. i. t. o. e. s. t. h. o. e. s. t. a. i. a. l. g. i. l. l. u. d. e. s. t. n. e.
 c. e. s. s. a. r. i. u. s. q. z. o. i. s. b. o. n. a. v. n. a. e. s. t. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a.

Ad p. m. u. z. i. n. o. p. p. o. s. i. t. u. d. i. c. i. t. s. m. b. o. e. c. i. u. m.
 q. g. e. n. u. s. i. n. d. i. f. f. i. n. i. t. i. o. e. e. s. t. p. s. r. i. n. p. r. e. d. i. c. a. n.
 d. o. e. s. t. t. o. t. u. m. C. o. t. r. a. t. u. q. z. g. e. n. u. s. s. m. q. u. o. p. o. n. i.
 t. u. r. i. n. d. i. f. f. i. n. i. t. i. o. e. s. p. e. i. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. p. s. e. p. m. o. v.
 s. p. e. q. z. p. m. u. s. m. o. d. u. s. e. s. t. q. u. i. d. i. f. f. i. n. i. t. i. o. u. e. l. p. s.
 d. i. f. f. i. n. i. t. i. o. n. i. s. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. d. e. d. i. f. f. i. n. i. t. o. g. g. e. n. u. s.
 s. m. e. a. n. d. e. r. a. t. i. o. n. e. m. s. e. h. a. b. z. u. t. d. i. f. f. i. n. i. t. r. u. t.
 p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. Tu. m. q. z. s. i. c. r. s. i. c. s. u. p. t. u. a. u. t. e. s. t. u. n. i.
 u. o. c. u. z. a. u. t. e. q. u. i. u. o. c. u. Si. e. s. t. e. q. u. o. c. u. g. n. o. n. e. s. t.
 g. e. n. u. s. n. e. c. d. i. f. f. i. n. i. e. n. s. Si. u. n. i. u. o. c. u. g. i. d. e. m. s. i.
 g. n. i. f. i. c. a. t. u. r. o. b. i. q. z. r. i. t. a. u. t. o. b. i. q. z. e. s. t. p. a. r. s. u. l.
 n. u. s. q. z. Ad. s. e. c. u. d. u. m. d. i. c. o. q. g. e. n. u. s. n. o. e. s. t.
 m. a. t. e. r. i. a. s. z. f. o. r. m. a. q. z. o. m. n. e. s. p. a. r. t. e. s. d. i. f. f. i. n. i. t. i. o.
 n. i. s. s. u. n. t. f. o. r. m. e. e. x. 3. m. e. t. a. p. h. i. s. i. c. e. C. o. n. t. r. a.
 f. o. r. m. a. n. o. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. d. e. c. o. m. p. o. s. i. t. o. s. i. c. u. t. n. e. c.
 m. a. t. e. r. i. a. q. z. r. e. p. u. g. n. a. t. c. o. m. p. o. s. i. t. o. e. x. p. t. e. m. a.
 t. e. r. i. e. r. o. e. c. u. i. u. s. e. s. t. i. n. p. o. t. e. n. t. i. a. g. a. d. h. u. c. s. t. a.
 b. i. t. a. r. g. u. m. e. n. t. u. z. S. c. i. e. n. d. u. z. g. q. g. e. n. u. s. s. u.
 m. i. t. a. b. a. l. i. q. u. o. m. a. t. e. r. i. a. l. i. i. s. p. e. r. i. l. l. u. d. p. m. o.
 i. m. p. o. r. t. a. t. i. n. s. u. o. i. n. t. e. l. l. e. c. t. u. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. o. n. o.
 t. a. m. p. m. o. d. u. p. a. r. t. i. s. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u. r. i. l. l. u. d. s. z. p. m. o.
 d. u. m. t. o. t. u. s. r. i. o. e. x. v. n. i. i. m. p. o. r. t. a. t. t. o. t. u. m. S. i.
 m. i. l. t. r. v. r. a. p. r. i. m. o. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. a. l. i. q. u. o. d. f. o. r. m. a. l. e.
 s. p. e. i. a. q. u. o. a. c. c. i. p. i. t. s. z. i. p. o. r. t. a. t. t. o. t. u. e. x. v. n. i. i.
 q. z. i. l. l. o. f. o. r. m. a. l. e. i. p. o. r. t. a. t. p. m. o. d. u. t. o. t. u. s. S. i. e. i. z.
 u. t. r. u. q. i. m. p. o. r. t. a. r. e. t. p. m. o. n. o. p. o. s. s. e. t. u. i. t. a. r. i. i. n.
 d. i. f. f. i. n. i. t. i. o. n. e. n. u. g. a. n. o. q. z. p. o. s. i. t. i. s. r. o. m. b. u. s. i. n.
 m. i. n. u. p. r. o. n. o. m. i. n. i. b. i. l. l. u. d. q. u. o. d. e. s. s. e. t. d. e. i. t. e. l.
 l. e. c. t. u. u. t. r. i. u. s. q. z. b. i. s. d. i. c. e. r. e. t. s. i. e. s. s. e. t. a. l. t. e. r. u. m.
 u. m. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u. s. s. i. g. n. i. f. i. c. a. r. e. t. p. m. o. d. u. m. p. t. i. s.
 p. r. e. d. i. c. a. t. i. o. e. u. s. d. e. t. o. t. o. e. s. s. e. t. f. a. l. s. a. p. p. m. o. d. u.
 r. e. p. u. g. n. a. t. e. z. P. o. t. e. r. g. o. d. i. c. i. a. d. p. m. u. z. r. a. d.
 s. e. c. u. d. u. m. a. r. g. u. m. e. n. t. u. q. m. a. t. e. r. i. a. u. e. l. p. s. i. n. t. e. l.
 l. e. c. t. a. p. m. o. d. u. p. a. r. t. i. s. n. o. n. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. d. e. t. o. t. o.
 v. e. r. e. t. a. m. e. n. i. t. e. l. l. e. c. t. a. p. m. o. d. u. t. o. t. u. s. p. o. t. v. e.
 r. e. p. r. e. d. i. c. a. r. i. u. t. A. u. i. c. e. x. p. l. i. c. a. t. u. r. d. e. m. a. n. u. a.
 t. o. r. c. a. p. i. t. a. t. o. q. u. e. d. i. u. e. r. s. a. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u. r. p. m. o. s. i.
 m. a. n. u. s. r. c. a. p. u. t. v. t. r. u. q. z. t. a. m. i. d. e. z. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t.
 u. r. e. x. c. o. s. e. q. u. e. r. i. i. d. e. m. t. o. t. u. e. x. h. o. c. q. z. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t.
 u. r. p. t. e. m. p. m. o. d. u. u. t. m. a. n. u. a. t. u. r. e. x. p. o. n. i. t. i. h. i. s.
 m. a. n. u. i. b. i. h. a. b. e. n. s. n. o. e. s. t. d. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. o. m. a.
 n. u. a. t. i. s. z. d. e. m. o. s. i. g. n. i. f. i. c. a. d. i. p. m. o. d. u. t. o. t. u. s.
 n. o. e. n. i. z. e. s. t. p. t. i. s. h. i. c. m. a. n. u. s. s. z. t. o. t. u. s. I. o. i. t. a.
 i. n. p. p. o. s. i. t. o. e. x. p. o. n. e. n. t. a. i. a. l. h. a. b. e. n. s. s. f. u. m. e. t.
 r. o. n. a. l. e. h. a. b. e. n. s. i. n. t. e. l. l. e. c. t. u. I. d. o. c. m. o. e. s. t. i. n. t. e. l.
 l. i. g. e. n. d. a. r. o. b. o. e. c. i. j. e. r. g. o. u. t. r. o. b. i. q. z. e. p. a. r. s. e. t.
 t. o. t. u. m. l. p. a. r. t. e. m. d. i. s. t. i. c. t. e. i. m. p. o. r. t. a. t. p. m. o. d. u.
 t. o. t. u. m. a. p. p. o. p. a. t. e. t. a. m. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. q. i. t. o. t. u. m. h. i. s.

modū totius 7 a ppate diffinit qz significat
 ptem. naz diffinitio v3 distincte pncipia dif
 finiti expmre 7 distincte nō expmūt gen^o
 nisi ptes. iō a ppate diffinit ut ps. vtrobiqz
 tam in se simplr ē pars 7 totum Ad ter
 tium pncipale negat nā. Ad pbationem
 dicit qz tñi tener in cōcretis dictis a cōcre
 tione ad sōm per se in alijs uero nō. Un
 scienduz qz sicut est duplex abstractum. s.
 vnuz qz abstrahit a sō. Aliud qz abstrahit
 a forma ut est in supposito. Ita est cōcretuz
 duplex p oppositū unū qz cōcernit supposi
 tuz. Aliud qz cōcernit sōm. Exēplū pmi hu
 manitas et hō. Exēpluz secūdi. albedo 7 al
 bum 7c. Ad quartū dico qz predicat aial
 v hōie quō est indfns ad idē hōi 7 aliud ab
 hōie uerificatur tñ p aial qz est idēz hominū
 Cōtra si aial predicat ut est indfns ad mul
 ta. g^o quodlz illoz pōt predicari de homie.
 Respōdeo qz nā nō ualz. qz ista indfā ē p
 modū distictionis ad aliquid. vel se habeo
 distiuncte ad alia multa. iō nō sequit^r ad ali
 quid illorū qz pro quocūqz poterit uerifica
 ri. sicut in pposito. Ad qntuz dico qz dif
 finitio totius sic est intelligenda cuius ni
 hil est extra. i. cui nihil deest requisitum ad
 id ipsuz. Sic autē de natura aialis nihil deest
 in hōie. nō tam precisa est ista natura in ho
 mine. Ad ultimū dicit qz spēs pro ut est
 in indiuiduis est corruptibilis. s3 fm se sit in
 corruptibilis. Ex hoc pz qz semp cōtinuat^r
 p successionez i diuersis. Sequit^r illa pars
 De quib^o aut vbi declarat tertiā diffinitō
 nez. Circa quod tria facit. p^o ostendit intē
 cum pnciplr. 2° ostendit quid sit indiuidu
 uz icidenter. 3° epilogaō cōcludit ordinez
 7 habitū existētiuz in predicamento. 2° ibi
 Indiuiduū. 3° ibi. Cōtinet^r g^o. In pma pte
 inēdit tales rōem. Dia superiora predicant^r
 de inferiorib^o in qd si sint i recta linea. sed
 spēs est superior ad indiuidua 7 in recta linea.
 g^o 7c. Circa istaz rōem ostēdit pnciplr
 p exēpla qz oia superiora de inferioribus
 predicantur. Ex hoc habet^r ppositum vnde
 cōcludit finalr qz solum species de oibus i
 diuiduis predicat^r 7 pz in lra. Deinde cū
 dicit Indiuiduū. ostēdit incidētalr quid sit
 indiuiduū. circa qd duo facit. p^o notificat in
 diuiduū q̄tum ad eius predicationē. 2° q̄
 tum ad eius noiationez. 2° ibi indiuidua g^o
 Dicit g^o qz indiuiduū de solo pticulari pre
 dicat^r. 1. de se ipso predicat^r. ut for. ē for. in
 genere sōe. 7 hoc album in genere q̄litate

7 hoc ueniēs in genere actōis 7 sophiotta
 filius in genere rōnis posito qz sit unus tñ
 eius filius puta. a. Deinde cuz dicit. In
 diuidua. notificat indiuidū q̄tum ad nomi
 nationez. vbi arguit sic. Illud qd cōstat ex p
 prietatib^o p quas distinguit^r ab omni alio
 pprie dicit^r indiuiduū quasi indiuiduum in se
 7 diuisum ab omni alio. s3 tale est illud de
 quo spēs predicat^r de q^o nūc est sō. g^o mi
 nor pbatur in lra. quam etiā declarat p cō
 parationez ad pprietates spēi que sūt eedē
 in plurib^o pticularibus. nō sic de pprietatib^o
 bus indiuidui. Notandū qz pprietates i
 diuidui quib^o unū ab alio distinguit^r possūt
 esse plures. s3 cōter assignētur septē que pa
 tent per hūc uersum. forma. figura. parens
 locus. tempus. patria nomen. Licet enīz aliq
 istarūz puta. parens 7 temp^o. 7 patria. 7 no
 men possent plurib^o indiuiduis cōuenire nō
 tam oēs simul. qz impossibile est qz eadem
 numero forma aut figura aut loc^o sit duoz
 nec oēs simul sint plurū indiuiduoz. No
 ta qz illa septē cum sint accidētia ut in plu
 ribus nō sūt ipsius sōe indiuiduationē. cā p
 se loquendo. s3 q̄tum ad uřam inho telcentiā
 qz per accidētis que nobis adueniūt distin
 gumus unum indiuiduū ab alio. Quid au
 tem sit cā formalis 7 ppria indiuiduationē
 nō est presentis negotij pertractare. s3 ma
 gis pertinet ad metaphisicū. Deinde cuz
 dicit. Cōtinet^r. per modū ephilogi cōclu
 dit habitudinē existētiū in predicamento
 dices qz indiuiduū cōtinet^r sub spē 7 est ps
 eius. s. pars integralis. Spēs autē cōtinet^r sub
 genere 7 est. pars eius subiectiua. Gen^o au
 tem est quōdam totum pte 7 nō pars. Indi
 uidiuz uero est pars 7 nō totum. spēs est to
 tum 7 pars. totum qdem indiuiduis. pars
 uero generis. ut per lram pz. Ultimo e
 pilogat 7 cōcludit circa omnia determina
 ta dicens de genere qdem 7 spē 7c. ut pz in
 lra ca^o de specie.

fferentia uero

Postqz porphirtus determinauit v
 plibus que predicant^r in qd. hic de
 terminat de hijs que predicant^r in q̄le essen
 tiale. Circa quod duo facit p^o determinat v
 pta que predicat^r in quale essentialē. 2° de
 pprio 7 accidente que predicat^r in quale ac
 cidentale 2° ibi. Propriū uero. Prima ps
 diuidit i duas. p^o differentia distinguit ut eli
 gat. 2° eligit ut diffiniat. 2° ibi. Qm g^o eodē

p^o in duo. p^o ponit quādam diuisiones tri
mēbres. 2° reduct eas ad bimembrē. fa ibi
A superioribus g^o p^o in tres. p^o pponit diu
siones istas. fo. cam' exponit. 3° ex dictis cor
relariuz concludit. fa ibi. Cōter quidem. 3°
ibi. Ut g^o p^o ps pz in lra quō dīa sumitur
triplr. s. cōter. pprie. 7 magis pprie. Cir
ca quam querit utrū ista diuisio sit cōueni
ens. tum ad dīam cōter pprie 7 magis p
prie. Arguit q^o nō. qz uō est diuisio generis
in species. genus eim eque p^o dicit de spe
ciebus suis. Nec est diuisio totius in ptes
integrales. qz totū integrale nō predicatur
de talibus partib⁹ diuisis. dīa hic predica
tur de talib⁹ ptibus didentib⁹ pz. Nec ē di
uisio uocis in significationes qz tūc bec uox
dīa p^o importaret ista tria 7 nō sequeretur
ad diuidentā nec esset difficile. qz equiuoci
nō est diffinitō. Nec ē aliqua diuisio p acci
dens puta sibi in accidētia. aut accidentis in
sibā. aut accidentis in accidētia. qz in omni
mēbro huius diuisionis intelligit p se diui
sum. qd nūq^o accidit i diuisione p accidens.

Prererea oīs bona diuisio est p opposi
ta. s; ista nō est p. opposita. tū qz trimēbris
g^o alterū mēbru alteri nō opponit. qz tū
vnuz opponit vni. x^o. metaphisice. Tum qz
ad unū mēbru sequit aliud. Segtur eiz dīnt
dīa magis ppria. n. dīa i specificā. g^o dīnt
cōter. i. accidente aliquo. sicut etiā sequit
dīnt pprie. g^o cōter. 7 similt magis pprie
g^o pprie. In oppositū est por. Respon
deo 7 dico q^o similis dīa est de diuisione q
ponit in ca^o de genere ad declarandū gene
ris diffinitiones. qz eorū que predicant que
dam predicat de uno solo. quedam de plu
ribus. qz qd predicat de pluribus. predica
tur pprie. 7 qz de uno solo cōter. 7 unum
mēbru uidet sequi ad aliud. 7 vlt de diuisio
nibus que fiunt p pprie 7 cōter. Dicen
dum g^o q^o tales diuisiones sunt bone qz sūt
uocis in significationes nō uocis. equiuoce
penes pmū modū equiuocationis qz uox e
quiuoca sic. importat pmo multa ut argu
tum. est. s; penes secūdū modū qz uox sic e
quiuoca significat ppe vnuz 7 ex impositō
ne. Aliud uero trāsupsiue 7 ex usu. vñ pmo
elencorū dicit q^o secūdus mod⁹ est ex eo qz
sic soliti sumus dicere 7c. Ad pmū in op
positū pz qz nō sequit ad diuidentā nec dif
finit ut est equiuocū. s; dīa sumpta uno sen
su est uniuocū 7 pōt diffiniri 7 esse pncipi
um scie. Ad secūdū dico qz mēbra sunt

opposita 7c. Ad pmū cōtra hoc dico qz
bz reduct ad diuisionē bimembrē hoc mō
dīa quedaz magis ppria. quedaz nō magis
ppria. Et ultra nō magis ppria. quedā est p
pria. quedā cōter. Et vlt oīs diuisio nō bi
mēbris reduct ad bimēbres. Alia aut mē
bra posita sunt mēbra subdiuisiōis 7 ponū
tur pp breuitatē loco diuisi. in eo qz diuisuz
est unū mēbru pncipale diuisionis. Ad
secūdū cōtra hoc dico qz mēbra debent i
telligi cum precisione 7 sic nullū sequit ad
aliud sic 7 in diuisione sequenti. s. quedā dīa
facit alteratū. quedā aliud que mēbra nō
sunt opposita nisi alteratū tm 7 cuz preci
sione. Deinde cuz dicit. Cōter quidem.
exponit dictā diuisiones que ps diuidit in
tres. Primo exponit pmuz mēbru. fo. secu
dum. 3° tertū. fa ibi. Prope. 3° ibi. Magis
pprie. Dicit g^o qz dīa cōter est illud quo
dīnt alterū ab altero uel etiā a se ipso qdaz
alteritate que. s. est in accidente sepabili
Sortes eiz aliquid faciens aut quiesces dīnt
a plone nihil faciente aut quiescente. Simi
liter sortes senex dīnt a se ipso puero. 7 patz
qz ista dīa est i accēte sepabili. Deinde
cum dicit. Prope aut. declarat secūdū mē
bru dicens qz dīa ppe ē illud quo alterum
ab altero accidente inseparabili dīnt puta si
mus 7 nō simus. curuitas nasi 7 cecitas ocu
lorū 7 cicatrix cū ex uulnere ocaluerit. ista
eniz sunt accidentia sepabilia. Deinde cū
dicit Magis pprie. declarat tertū mēbru
dicens qz dīa magis ppria est illud quo dif
fert alterū ab altero specificē. Et ista ē dif
ferentia specificā. sic eniz dīnt hō ab equo ra
tionabili qualitate. dīa eniz specificā dicit
qualitas essentialis. s^o metaphisice. de qua
inferius melius dicemus. Deinde cū di
cit. vlt g^o Infert ex dictis correlariū diuisi
uuz. Circa quō duo facit. p^o ponit correlari
um. 2° assignat dīaz inter mēbra. fa ibi. dif
ferentiaz g^o. Dicit g^o qz oīs dīa facit alte
ratum. accipiēdo alteratuz largo mō 7 cōi
ter loquendo aut de dīa cōter. 7 dīa pprie
faciunt alteratū qz solū faciūt distingui in
accidente sepabili. uel inseparabili. Dīa aut
magis pprie facit aliud qz ponit alienita
tem in essentia 7 sba rei. Deinde cū dicit
Dīaz g^o assignat dīam inter mēbru. Et
ponit duas differentias. quaz 2° ibi. Secū
dum igit aliud. Prima g^o differentia ē ista
qz cū differentiaz alie faciūt alteratū. a. aliū
Ille que faciūt aliud uocant specificē. Ille

uero que faciunt alteratū uocant dīne sim-
pliciter 7 retinent nomen cōe exēpla patent
in lra. 2° differentia ē q^o diuisio generū
in spēs. 7 diffinitōnes spērū assignantur
per differentias que faciunt aliud. p illas autē
que faciunt tm̄ alteratū fit pmutatō. i. mo-
tus alteratōnis 7 nō defuiūt ad diuisiones
generis 7 ad diffinitōne spērū p^o in litte-
ra. Circa p̄mūz mēbrūz diuisionis dīne
querit̄ utrū hec sit uera. Sor. senex differt
a se ipso puero. Arguit̄ q^o nō q^o ois relatō
regit̄ duo extrema in actu. s^z sortes senex
7 sortes puer nō sūt simul in actu. g^o dīna
que est quedā relatō nō est inter illa duo ex-
trema. maior p^o q^o si relō est. g^o suū sbm̄ ē
7 si suū sbm̄ est eius correlatiū est. relatiō
enīz sunt simul uera. Præterea si sortes
senex differt a se ipso puero. g^o nō est idēz
sibi puero. g^o nō est idēz sibi. quod est ma-
nifeste falsuz. Prima n̄a p^o q^o idēz 7 dīna
apponūtur. g^o ad unūz sequitur negatio al-
terius. Si g^o sor. senex differt a se ipso pue-
rō nō est idēz sibi puero. Probo. Nam n̄am
q^o negatio in ante negat ydēptitatem. p̄r
g^o sequit̄ negatio idēptitatis a se sicut a su-
periori ad inferius negando. Præterea si
sortes senex differt a se ipso puero. g^o sor.
senex 7 sortes puer differūt. n̄a p^o q^o seq-
tur in omnibus relatiuis equiparatiō. ut sor-
tes est similis platonī. g^o sor. 7 plō sunt si-
miles cuius rō est q^o relatiō equipantiē e^q
liter denotat utrūq^o extremū. Et ulterius
g^o sortes senex 7 sortes puer sūt multa. p^o
batio n̄e q^o differentia est spēs multitudi-
nis ex s^o metaphisice. g^o bene sequit̄ diffe-
rentia. g^o multa sunt ab inferiori ad supias
affirmatiue ual^z n̄a. Et ultra g^o sor. 7 sor.
sunt multa. g^o sor. senex 7 sor. puer sūt mul-
ta. n̄s est falsuz. g^o p̄mū n̄s. In oppo-
situz est p^o. Respondeo 7 dico q^o ppositio
est distinguēda fm̄ equiuocationē. q^o supra
differentia in cōi ppositio est uera. Et isto
mō q^o cūq^o accidens impedit ommodaz idēp-
tatem 7 facit differentiaz. S^z supra diffe-
rentia pprie uel magis pprie est propositio
falsa ut p^o ex rōe illaz differentiaz. Q^o au-
tem sit uera pbat̄ sic. Circa ens imediate
opponit̄ idēz 7 diuersuz. x^o metaphisice.
g^o sortes senex 7 sortes puer sūt idēz diuer-
sum nō idēz. q^o tūc hec affirmatiua sor. senex
est sor. puer esset uera. g^o diuersū. 7 sumitur
hic differens in cōi ad omē diuersuz. Ad
p̄mūz in oppositū dicenduz q^o o^o extrema

relatiōis esse in actu fm̄ rēm referendi n̄
fm̄ exītiām. q^o p^o q^o p^o 7 posterius. licet
nō simul existāt. tam simul sūt fm̄ rōez qua
referūtur. nam q^o p^o est sub rōe poris tūc
posterius est sub rōe posterioris. licet tūc
nō existāt simul sic dico in pposito. Uel ali-
ter q^o illa maior est uera de relatiōe rea-
li. s^z entis ad nō ens est tm̄ relatiō rōis 7
talis relatiōis extrema nō o^o esse in actu.
Luz enīz relatiō pncipit̄ dependeat a termi-
nō. q^o format̄ est ad aliud. Impossibile est
relatiōem realem esse ad terminū. nō existen-
tē. Ad secundū dico q^o fa. n̄a nō ual^z
s^z nō est idēz sibi puero. g^o nō est idēz sibi
quia in pma negatur idēptitas respectu
termini accidentalis. in fa respectu termini
substantialis qui importat̄ p ly sibi. q^o est
relatiū reciproci. 7 iō facit fallatiā accide-
ntis q^o ad diuersitatem accidentālē. nō sequi-
tur diuersitas subālis uel essentialis. s^z eō
uerso. Ad tertiuū nego n̄am. tertū. s. sor-
tes senex 7 sor. puer sūt multa. g^o sor. 7 sor-
tes sunt multa. q^o in pma illa determinatio
respectu talis predicati dimittit̄ a sor. abso-
lute. iō nō sequit̄ cōsequentiā ut superius ad
inferius. s^z ut fm̄ quid ad simplr. 7 iō. nō se-
quit̄ pp fallatiā. Deinde cū dicit. A su-
perioribus. reducit dictā diuisione ad bimē-
brem. 7 hec ps diuidit̄ in tres fm̄ tres diui-
siones ordinatas quas ponit. p^o enīz illā tri-
mēbrem i bimēbrem reducit. 2° alterz mē-
brūz subdiuidit. 3° iterū alterū mēbrū subdi-
uisionis subdiuidit. 2° ibi. Insepabiliuz. 3°
ibi. Cum igit̄ hec tres. ergo a superioribus
uadit a pncipio incohāti iteruz. uicendū ē
q^o differentiaz alie sūt sepabiles. alie uero
insepabiles. Exemplū p̄mū. moueri 7 quie-
scere sedere sanū esse 7 egruz. Exēplū scōi
aquilinū uel symū uel rationale esse. De
inde cum dicit. Insepabiliū aut. ponit sub
diuisione alterius membri. circa q^o duo fa-
cit. pmo ponit diuisione. s^o cōpat mēbra
diuisionis. 2° ibi. Ille igit̄. Dicit ergo inse-
perabiliū differentiaz qdam sūt p se ut ra-
tionale inest p se homini. qdam sūt p accis
ut aquilinū uel symū esse. Symitas enīz ut
aquilitas accis est lz inseparable. Dein-
de cum dicit. Ille igit̄. cōparat membrū di-
uisionis penes duas differentias. quaruz 2°
ponit̄ ibi. Et ille quidem. Est ergo pma
differentia q̄tum ad usuz q^o differentie per
se accipiunt̄ i rōe. i. diffinitōne rei 7 faciūt
aliud. Differentie uero p accis neutrū horz

habent p̄t̄z. Deinde cum dicit. Et ille quidem t̄c. ponit secundaz differentiaz que est quātum ad esse. circa q̄ duo facit. p̄mo proponit intentuz. 2.º p̄bat. s̄a ibi. Nā neq̄ genus. Dicit ḡ. ibi q̄ differentie que sunt per se nō suscipiunt magis 7 minus. Differentie uero per accidens suscipiunt magis 7 minus etiam si sint inseparabiles. q̄ probat in sequenti parte ibi. Nā neq̄ genus. vbi arguit sic. Quis esse nō recipit magis nec p̄cipia essendi. S̄z genus 7 d̄ra cōstitunt esse sp̄ci. esse aut̄ specificuz nō suscipit magis et minus. ḡ. nec d̄ra nec genus. huius rōis p̄o ponit cōclusionēz ibi. Nam neq̄ genus. 2.º minores q̄tum ad utrāq̄ partem i bi. Ipse em̄z sūt. l̄ra ē plana. Notandū q̄ tenendo q̄ substantialis forma suscipiat magis 7 minus. de quo alias nō obuiat q̄ dicit. q̄ porphyrus nō negat q̄ d̄ra in diuersis numero possit participari s̄m magis 7 minus s̄z non cōtingit in eodez numero. Qū oppositum accit in differentiis per accidēs etiam si sunt inseparabiles q̄ sicut idem nūc magis albū ē. nō min⁹ albū aquilinū uel symuz. nō sic cōtingit de rōnali. Aliter aut̄ saluat̄ quia p̄cipatio magis 7 minus est sc̄dm grad⁹ forme individualis a quib⁹ abstrahi p̄t̄ natura specifica. Quis ḡ. specificuz in se unuz 7 quasi indivisibile s̄m q̄ abstrahit̄ in suo cōceptu ab omni gradu individuali nō obstat q̄ possit p̄cipari magis 7 minus s̄m tales gradus. Deinde cum dicit. Qū igitur hec tres. ponit tertiā diuisionēz sub diuidendo d̄ras per se. circa q̄ tria facit. p̄mo ponit d̄ram. 2.º compat̄ eius mēbra. 3.º clarat in exēplis. 2.º ibi. Rursus eorū. 3.º ibi. Ut euz per se. Resumit ergo ex predicatis q̄ sunt tres sp̄s. i. tres mōi differentiarum. q̄ quedam sunt sepabiles. 7 quedam inseparabiles. 7 haruz quedā sunt per se quedā per accidens. Deinde cum dicit. Rurs⁹ ponit d̄ctam subdivisionē dicens q̄ differentiaruz per se alie sunt diuise generum s̄m quas genera in species diuidunt̄. Alie sunt cōstitutue s̄m quas hec que diuise sūt sp̄s specificat̄ t̄c. Postea exponit p̄ exempla q̄ ea d̄ra que est aiati s̄pibilis. i. aiatum s̄pibile. ut sit constructio intransitiua sicut cum dicit̄ creatura salis. Nec inq̄ d̄ra est cōstitutua aiatis 7 diuisa generis superioris. puta aiati corporis. 7 sensibile corpus aiati sensibiles. Rōnale 7 mortale constituant boiem 7 diuidūt̄ aial q̄ est genus

bois p̄ l̄ra. Deinde cum dicit. S̄z hec q̄dem. Separat mēbra diuisionis uolens q̄ nō distinguant̄ penes aliquid absolutū. s̄z t̄m penes respectū q̄ eadem d̄ra est diuisa 7 cōstitutua 7 nō respectu eiusdem q̄ ē diuisa generis 7 cōstitutua sp̄ci. Exemplum q̄ aial q̄ est genus diuidit̄ p̄ rōnale 7 irrationale 7 iterū per mortale 7 imortale. Rōnale aut̄ cum mortali constitunt sp̄z bois. s̄z rōnale 7 imortale constitunt sp̄m dei 7 intelligentiarū 7 similt̄ de alijs differentijs. p̄ l̄ra. Nota q̄ intentio porphyrij uidet̄ esse q̄ rōnale aial sit genus 7 mortale sit d̄ra specifica. de quo inquiretur in sequenti lectione.

Noniam ergo

eadem. Postq̄ posuit de differentia plures diuisiones hic eligendo illam de qua intendit assignat eius plures diffinitiones. circa q̄ duo facit. p̄o continuando dicta dicendis eligit d̄ram de qua intendit. 2.º p̄sequendo diffinit. s̄a ibi. Quas etiaz p̄terminantes. Dicit ḡ. q̄ cum d̄ra per se sint diuise 7 cōstitutue mō dicto om̄s uocatur specificice. 7 debuit̄ t̄z ad diuisiones generis q̄ ad cōstitutiones specierum seu diffinitiones. Nō aut̄ sic d̄ra accidentales siue sint sepabiles siue inseparabiles. 7 iō de p̄mis supple est agendū que sunt specificice per se t̄c. Deinde euz dicit. Quas etiaz determinantes. p̄seq̄ diffiniendo vbi de d̄ra assignat quatuor diffinitiones. quaz s̄a ponitur ibi. Diffiniūt̄ aut̄. 3.º ibi. Describūt̄ aut̄. 4.º ibi. Assignant̄ aut̄. S̄z statz occurrit dubium q̄ cum unus rei unica sit̄ diffinitio. ut dicit̄ 6.º topicorū quō de d̄ra assignatur quatuor diffinitiones. Ad cuius euidentiā est notandū q̄ sicut sepe iam dictū ē. q̄ qd est q̄ predicat̄ de ente absoluto diffinitur una diffinitione t̄m. t̄m non est incōueniens respectiū habere plures diffinitiones. D̄ra ḡ. s̄m rōem sui generis q̄ ē v̄le referatur ad id de quo predicat̄. puta ad indiuiduuz 7 sp̄m que p̄t̄ uocari subiectū. quia predicatū refert̄ ad subiectū. non t̄m ad indiuidū. nec ad sp̄m refert̄ ut ad p̄mū correlatiū. s̄z ut ad correlatiū sui generis. q̄ o3 sp̄m dici ad idem ad q̄ dicit̄ genus ex 4.º topicorū. In sp̄ali aut̄ d̄ra s̄m q̄ diuisa dicit̄ ad genus s̄m aut̄ q̄ cōstitutua ad sp̄z dicit̄. Dicit̄ aut̄ ad genus nō q̄ genus dicitur p̄mū correlatiū q̄ p̄mo est sp̄s sed

rōne diuifi. ita q̄ p̄mo dicit̄ ad diuifi. **Di**
citur aut̄ ad speciem nō inq̄tum spēs. s̄ in
q̄tum cōstituta p̄ differentiā. Per hoc p̄z
ad dubium q̄ nō sūt multe diffinitōes h̄z
se. s̄ p̄ est eius fm̄ q̄ cōstitutia speciei. 2.
diffinitio est d̄ne in t̄medie inq̄tum est
v̄le. Alie due diffinitiones sunt differentie i
q̄tum diuifiue. quarū p̄ma datur a diuifiōe
actiue. 2. aut̄ que est quarta nō multum va
let ut dicit̄ in l̄ra. Et cum corrigitur tunc
trahitur magis ad d̄ram cōstitutiuā. 7 totū
hoc quod dictū est ostenditur per sequētia.

Sum̄ ḡ dicit̄. Quas etiam determinan
tes. est prima ps̄ que diuidit̄ in tres. p̄. po
nit diffinitiones. 2. eius declarationes. 3. re
mouet dubitationes. fā ibi. l̄. h̄. eniz. 3. ibi.
Nam v̄n̄ habebūt. Dicit̄ ḡ. d̄ras p̄ se 7
specificas determināt. s̄. phi. i. diffiniūt. vice
tes q̄ differentia est qua habūdāt spēs a ge
nere. 7 est spūs q̄ cum genere cōstitutit spēs
ita q̄. ibi ponit̄ spēs ut correlatiuū d̄ne. in
q̄tum. s̄. spēs est cōstituta. 7 d̄ra cōstitutia
h̄ndat a genere ponit̄ pro constituere 7
p̄p̄tia rōe cōstituendi. q̄ nō ut genus cōstitu
it spēm. Postea declarat per exēpluz q̄
h̄o qui est spēs aīalis h̄ndet. i. h̄z pl̄ q̄ ani
mal rōnale. q̄ aīal q̄ est genus nec h̄z ratō
nale nec nihil horum. i. nullam habet d̄ras

Nam v̄n̄ habebūt. p̄. mouet q̄daz du
biuz. 2. remouet dubiuz. fā ibi. Sed quēad
moduz. Dubiū est illud q̄ si spēs habū
dat differentia a genere v̄n̄ habebit d̄ram.
nam supple nō h̄z eam a se ipsa. nec a nullo
nec a genere. q̄ qua rōe una species est ea
dez rōe alia species est opposita. 7 sic gen̄
haberz differentias oppositas quoquo mō

Postea remouet dubiū dicens. q̄ sicut
p̄bant phi genus h̄z oēs differentias pote
state actu uero nullā. Spēs autem h̄z d̄ras.
nō ex h̄is que nō sunt. i. ex nihilo. s̄ ex ge
nere. nec sequit̄ opposita esse circa idem ni
si in potentia 7 non in actu. Circa istam
p̄mam diffinitionē d̄ne querit̄ utrum sit
conuenienter assignata. Arguit̄ q̄ nō p̄ sic
D̄ra non pōt diffini. i. ḡ. genus nō est ista dif
finitō cōueniens. cūa p̄z 7 aīas probat̄. Qu
q̄ d̄ne nō est d̄ra sic eniz esset processus i
infinitum. onie aut̄ q̄ diffinit̄ h̄z d̄ras. Qu
q̄ sola species diffinit̄. s̄ differentia nō est
spēs ḡ. 7c. Preterea illud quō habundat
ab alio est plus illo. s̄ genus est in plus q̄
spēs 7 nō ecōuerso. dicens eniz aīmal plus
amplectit̄ q̄ dicens hōiem. ut dicit̄ in p̄e

dicamento ḡ. 7c. Preterea si sic quero a
quo spēs h̄z suam d̄ram nō ex nihilo. q̄ ex
nihilō nihil fit. nō a se q̄ nihil facit se esse
in actu nec a genere q̄ nemo dat quō nō h̄z
Sum̄ q̄ tunc spēs nō habundat a genere cū
ut r̄q̄z habeat illud. Sum̄ q̄ genus haberz
cōtraria qua eniz rōe una spēs haberz a ge
nere differentiā pari rōe 7 alia opposita spe
cies haberet. ḡ. genus utrūq̄ h̄z. ḡ. h̄z. op
sita simul. In oppositū est pot̄. Respon
deo hic suppono q̄ v̄ra pōt diffini. q̄ h̄c
genus. s̄. v̄le q̄ per aliquā p̄ se differentiaz
descendet in ipsam. ut patebit in solutione
questionis sequentis. Dicendū est ḡ. ad
q̄onem q̄ species habūdāt d̄ra a genere. q̄
sic p̄z q̄ diffinitio exprimit totum intellectū
diffinitū 7 nō amplius. q̄ alr̄ nō cōueniret p̄
mo ipsi diffinito. s̄ diffinitio cōstat ex ge
nere 7 d̄ra 7 differentia est de p̄ se intellec
tu speciei. 7 nō d̄ intellectu generis. q̄ si sic
tunc genus predicaret̄ per se v̄ d̄ra uel ecō
uerso quorū utrūq̄ est falsuz 7 esset nugatō
in diffinitione. q̄ exponendo rōem generis
7 d̄re loco nominū idem bis diceret̄. ḡ. spe
cies habundat differentia a genere. Ad
p̄mū in oppositū nego aīas. Ad p̄maz pro
batōnez cōcedo q̄ d̄ne nō est d̄ra respectu
cuius d̄ra h̄z rōem differentie. s̄ pōt habere
d̄ras respectu cuius ipsa est species. puta
respectu v̄lis q̄ v̄le est eius genus. sicut hoc
q̄ est predicat̄ in quale est d̄ra d̄ne. q̄ p̄
per illud cōstitutit̄ d̄ra in sua sp̄. sicut h̄o p̄
rōnale. Sum̄ ḡ dicit̄ q̄ sola species diffinit̄
cōcedo q̄ d̄ra est species eo mō quo dictū
est sup̄ius de genere. Ad secundū dico q̄
esse in plus est dupl̄. p̄no mō fm̄ cōtinētā
actuale. Alio mō fm̄ potentiale siue fm̄ idif
ferentiā genus est in plus 2. mō. 7 spēs p̄t
mo mō. Ad tertius dicendū q̄ species h̄z
d̄ram a genere. 7 ita genus h̄z illam poten
tia t̄m spēs aut̄ h̄z actu. v̄n̄ illud habundat̄
debet intelligi quo ad habere actu. Itēz nō
est incōueniens opposita simul inesse eidem
in potentia. v̄n̄ sciendū q̄ sicut compositum
naturale h̄z formā in potentia a materia in
q̄tuz materia est in potētia p̄ se ad formā
7 tō q̄ materia est. etiā forma cōpositi in
potentia formaz aut̄ h̄z cōpositū in actu ab
agente naturali q̄ actu inducit formaz i ma
teria. sic spēs in potentia h̄z differentiaz
a genere quō est p̄p̄tionabile materie 7c.

Contra ista p̄ a nullo pōt aliquid uerius
haberi q̄ ipsuz habeat in se. ḡ. a genere n̄

pot species habere uerius dīam q̄ genus
 illam habeat. s; spēs h; illam in actu. gen^o
 tū in potentia. g^o spēs nō h; illam a gener^o
 2° q; ois potentia est reducibilis ad ac-
 tum. g^o si opposita in potentia insunt gene-
 ri potuerūt esse actu q; est impossibile. 3°
 q; illud qd tū inest alicui i potentia nō pre-
 dicatur de illo uere cum hoc uerbo est. quia
 esse denotat unonez actualēz extremorum
 Sed hec est uera. animal est rationale. g^o
 rationale tū inest aiali in potentia. Re-
 spondeo ad pmuz concedo q; spēs nō hēat
 differentiam actu a genere. q; nec gen^o h; illam
 actu. Ad secundū dico q; potentia
 nō dicitur hic ordo ad actum sicut sumit^{ur} q;
 metaphisice. s; potentia dicitur indetermi-
 natio sicut per oppositū actus pprie determi-
 nat aliquod genus. aut differentias h; in po-
 tentia. i. indeterminate. 7 isto mō nō intelli-
 gitur ppositio ista. ois potentia est reducibilis
 ad actum. Ad tertium dico q; hec ē
 uera. aial est rōnale nam sua cōtradictoria
 est falsa. s; nō est uera p̄t. nō est aut incōue-
 niens aliquid uere predicari cum hoc uerbo
 est. 7 hoc particulariter de illo qd est i po-
 tentia ad ipsuz. i. indeterminate. se h; ad ip-
 sum. Deinde cum dicitur Diffinitū. ponit
 secundam diffinitionē. circa quaz sic proce-
 dit. p^o diffinitionē premitit. 2° eam p̄ exē-
 pla exponit. 3° per rōem. s; ibi. Rōnale eiz
 3° ibi. Quid est eniz. Dicit g^o q; phi eam
 diffinitū. i. differentia alio mō. Differentia
 est que de pluribus differentib^{us} spē in eo q;
 quale sit predicat^{ur} qd exponit p̄ exēpla q;
 rōnale 7 mortale predicat^{ur} de hōie in qua-
 le 7 nō in quid. Quid est eniz. Exponit
 7 cōpat per rōem q; differentia predicatur
 in quale. Ad qd dūcit duas rōnes. p^o sumit^{ur}
 tur a pprietate respondendi. 2° a pprietate
 essendi. s; ibi. Rebus eniz. In p̄ma arguit
 sic. Illud predicat^{ur} in quale ad quod conue-
 nienter respōdet p̄ quale. S; differentia est
 huiusmōi ut p; in līa. q; sicut nobis. iterro-
 gatis quid est hō. respondemus p̄ genus. q;
 aial. 7 ita nos quesiti qualis sit hō conueni-
 enter dicimus q; rōnalis uel mortalis qd ē
 differentia. In s; parte arguit sic. Omne
 illud predicatur in quale qd h; rōnem qua-
 litatis 7 forme. S; differentia est huiusmo-
 di. hoc ponit in littera per simile in cōposi-
 tione reali. q; sicut in rebus compositis ex
 materia 7 forma ut sūt res naturales uel ad
 similitudinē materie 7 forme 7 habentib^{us}

compositionē ut sūt res artificiales ut sta-
 tua. sicut ipsum compositū constat ex mate-
 ria 7 forma ut statua ex ere 7 figura. ita hō
 cōis 7 speālis. i. qui est spēs cōstat p̄portio-
 nabiliter ex genere ut ex materia 7 diffe-
 rentia ut ex forma. p̄ hoc totum aial rāto-
 nale mortale. est hō sicut ibi. es 7 figura ē
 statua cōstans ex utroq;. Nota q; soluz
 unaz pticulam in quale declarat^{ur} de dicta
 diffinitione q; alie ptes patent ex predictis
 p̄ predicari eniz de differentibus spē disti-
 guitur differentia ab incūiduo 7 p̄prio 7 ac-
 cidente. q; si bene accidēs predicat^{ur} in qua-
 le nō tamen in quale essentialē sicut differē-
 tia. Circa istam diffinitionē querit^{ur} utruq;
 sit cōueniens. Arguit q; nō q; diffinitū ex-
 cedit diffinitionē. Diffinitū eniz predicatur
 de ultima differentia que est completia spe-
 cia speālistime. 7 nō diffinitū q; illa differē-
 tia tū in est spēi speālistime 7 eius supposi-
 tis. Preterea diffinitio excedit diffinitū
 nam sensibile predicat^{ur} de plurib^{us} differen-
 tiis specie in quale. s; sensibile nō est dīa
 g^o 7c. p̄batio huius q; dīa est abstractuz si-
 gnificans aliquā sam itentionem quam im-
 possibile ē predicari in abstracto de re p̄me-
 itentionis. q; a differentia dicit^{ur} differre de
 nominatiue. omē aut denominatiuū dicit^{ur} ab
 aliquo abstracto illud est differentia. quia a
 differentia uenit differre. s; sensibile nō est
 abstractuz qd p; g^o. Preterea predicari d
 est rō relatiuū ut p; de r̄i. s; dīa nō est rela-
 tiuū g^o p̄batio minoris q; relatio nō refer-
 tur. esset eniz p̄cedere in infinitum quod p̄o
 incōuenienter habet^{ur} 2° metaphisice. Differē-
 tia aut est relatio. q; s; m̄plaz differens re-
 fertur ad differens. Est enim relatio equi-
 perantie. g^o differentia nō refert^{ur} 7c. Pre-
 terea omne diffinitū differt spē ab alijs p̄ su-
 am diffinitionem. sed differentia nō differt
 q; subiectuz 7 predicatū idē significat sub
 oppositis cōcreti 7 abstracti modis insepa-
 bilibus qui cānt falsitatem. Preterea dif-
 ferentia nō predicat^{ur} in quale g^o diffinitio
 incōuenienter est assignata. ams p; . Quz q;
 quod dicit qd itatem alicuius predicat^{ur} i qd
 q; quid dicit^{ur} a qd itate. sed differentia pre-
 dicat^{ur} qd itatem eius cuius est. aliter nō po-
 neretur in eius diffinitione. g^o 7c. Quz q; si
 predicatur i quale. g^o ē qualitas. nō est fal-
 sum. q; qualitas est posterior i bā. Differē-
 tia uero est p̄o specie. g^o 7c. Quz q; si sic
 g^o predicat^{ur} denominatiue. 7 per nō non

uniuoc. nō est falsus qz si sic predicat ali
am naturam siue essentiam a sō g^o 7c.

In oppositum ē porphirius. Respondeo
p^o est uidendum qd est dīa 7 quō diffinitur
2° quō predicatur in quale. Quātū ad p^o
mūz dicitur qz dīa est duplex. s. vltima 7 i
termedia. Et hec diffinitio cōuenit dīne in
termedie vlt^o 7 est uera diffinitio qz ibi po
nitur genus 7 dīa ipsius dīe. Dīa enīz est
spēs respectu vlt^o is. sicut dictum ē de generē
qz vlt^o descendit in ipsam per differentias
adītas que per se diuidunt vlt^o 7 cōtrahūt
ipsum ad differentiam. non tñ est diffinitō
differentie vlt^o. qz non dīne vlt^o. Sicut
enīz est spēs quedā speālissima. quedam sub
alterna. Et sicut est aliqua descriptio data
de spē speālissima tñ. sic est aliqua dīa ul
tima. 7 quedam intermedia. 7 sic est aliqua
descriptio tñ conueniens dīne intermedie
cuiusmōi est ista. Circa hoc occurrunt duo
dubia. p^omūz qz differentia vlt^o non diffini
tur nisi p differentib^o numero. g^o est aliud
vlt^o ab ipsa differentia hic diffinita. sicut spe
cies est aliud vlt^o a genere. non enim ē alia
differentia inter genus 7 spēm. nisi in diffe
rentib^o specie 7 numero. que duo similiter
se habent circa predicatū in qd 7 in quale.
7 cum predicatur in qd faciat duo vlt^o. sic
predicatum in quale alia duo. Respon
deo qz genus 7 species non tantū differunt
p hoc qd est predicari de plurib^o spē 7 nu
mero. s. in quid conuenit eis equiuoce quia
genus importat ptem essentie. spēs autē to
tum. nō sic autem quale substantiale conue
nit equiuoce dīne intermedie 7 vlt^o. 7 iō nō
sūt nisi unūz vlt^o. Secundū dubiū ē qz tūc
fm unāz diffinitionez nulla cōuenit vlt^o dif
ferentie intermedie 7 vlt^o. qz i ista diffini
tione oz haberi predicari de pluribus i qua
le 7 nō poterit poni vlt^o vlt^o spē nec num
ro. g^o equiuoce cōuenit eis ut uidet. Respo
deo qz vlt^o i cōi est sufficiens diffinitio. s. pre
dicari de pluribus i quale que cōuenit utriqz
differentie 7 uniuoce. nō s. predicari in quid
de pluribus non uniuoce cōuenit generi 7
spēi 7 nō sunt duo uniuersalia. tñ oz dicere
plura esse uniuocū ad plura spē 7 numero.
sic plura ponit in diffinitioe vlt^o 7 differē
tie i cōi. Quātū ad secundūz dico qz dīa
predicat i quale sicut porphirius ondit. Tū
qz ad questionem factā p quale cōuenienter
respōdet p differentia. Quā qz sicut est in
composito reali. ita pportionaliter est in

composito rōis. In composito autem reali
est aliquid habens rōnem materie. 7 aliqd
habens rōnem forme. g^o in composito ra
tionis erūt aliqua pportionalia istis. naz
oia ex quibus fit unūz per se. atqz ē ut po
tentia. 7 alterū ut actus. ex g^o metaphisice
S. dīa nō hz modū materie qz nō est inde
terminatū. nec in potentia que ppria sunt
materie. g^o hz modū forme. Forma autē 7
qualitas 7 actus idem sunt. s. metaphisice
hz g^o modū qualitatis respectu spēi. 7 hoc
est predicari in quale. Intelligendū tamē
qz sicut duplex est actus. s. p^omūz 7 secundus
Primus qui facit ens simplr in actu. Et se
cundus qui presupponit ens in actu. 7 tñ fa
cit ens in actu tali. Sic est forma duplex 7
qualitas duplex. Et in qualitate duplici ē
duplex modus qualitatio. Dīa autē sumit a
p^omūz actu. s. forma specifica que ē qualitas
essentialis. nō 7 predicat in quale essentialē
nō accidentale sicut alia duo vlt^o sequentia.
Ad p^omūz in oppositū dico 7 p^o qz hic nō
diffinit dīa vlt^o. Ad secundū dico qz
differentia pōt esse nomen pme impōnis ul
2° p^o mō est nomen abstractū 7 significat
relationē 7 fūdamētū eius 7 ē spēs multitu
dinis ut multitudo est dīa entis. Scō mō
est concretus sicut 7 alia nomina intentionūz
de quibus hic agit 7 transfūmē a differen
tia ut est nomē pme intentionis significat eis
intentionem applicabilez ei qd est pncipium
formale dīe ut est res pme intentionis. Tū uer
ro ostendit qz sit abstractū pōt dici qz dif
ferē tñ dicit vōnominatue a dīa ut est no
men pme intentionis seu impōnis. Ad ter
tium dico qz differentia ut est res pme intē
tionis est relatio 7 sic nō refert. ut autē est
sa intentio refert 7 nō est relatio. Alter pōt
dici qz relatio pōt fferri. differt tñ similitud^o
ab equalitate 7 utriqz a pmtate. differen
tia autē relatio est. nec est pcessus i infinitum
s. statur i fō. uel talis pcessus nō erit ipos
sibilis i entib^o rōis cuiusmōi sūt oes intentō
nes. Ad quartū cōcedo qz differentia dīe
ab alijs vlt^o diffinitioe 7 spē. nec signifi
cāt idem p predicatū 7 subiectū sub rōibus
dispatis. qz ambo sūt cōcreta ut pōt patē
ex predictis. Ad qntū nego aīis. Ad p^o
maz pbationez dico qz ad predicari i quid
nō sufficit qz predicet qd. sed ozqz predicet
quid p modū quid. Dīa autē predicat essen
tiam p modū iformatis 7 nō p modū substi
tentis. Ad faz dico qz est qualitas ex s^o

metaphisice. s3 nō ut qualitas est: unum ge-
neralissimū s3 equivoce ut forma qualitas
7 actus sunt eadem transcēdētia. Ad ter-
tiam nego nām. nāz denomiatiū differt
a pncipali solo casu. i. cadentia ad subiectū
7 illud tm cōuenit hijs que predicāt in qua-
le accidentale. qz qd predicāt in quale essen-
tiale nō h3 ipsuz p subiecto ut accidens di-
citur esse in subiecto.

describunt

autē. Posi-
tus duabus diffinitionibz dñe
ponit tertiam. Circa qd duo fa-
cit. p. cam pponit. 2. eam exponit. 2. ibi.
Rōnale 7 irrōnale. Dicit g. q. pbi de-
scribunt dñam 7 hoc alto mō. Dñā est id qd
est aptū natuz diuidere ea que sunt sub eo-
dem genere. Postea exponit p exēpla 7 p3
in s3a. Notādum q. ista diffinitio datur
de differentia inq̄tum ē diuisiua diuisione
actiua in qua ponit rō differentie diuisiue.
s3 s3 natū diuidere in correlatiū. i. diuisum
qd est genus 7 termin⁹ diuisionis. i. ea i q
diuisum diuidit. 7 sunt ea que sunt sub eo-
dem genere. Deinde cuz dicit. Assignāt
autē. ponit quartā diffinitionē. Circa qd
duo facit. p. eam pponit. 2. eam corrigit.
fa ibi. Interi⁹ autē. Dicit g. q. pbi assignāt
id est diffinitū differentia 4. mō. Differen-
tia ēq. i. differunt a se singula. Nāz spēs nō
drūt fm genus s3 fm differētia. qd p3 quia
nos qui sumus rōnales. 7 bruta sumus ania-
lia s3 per rōnale qd est differētia differim⁹
ab illis. Interius autē. Corrigit istam dif-
finitionē circa qd duo facit. p. eaz corrigit
2. eam correctaz cōcludit. fa ibi. Erunt igitur.
Dicit g. q. pbi interius. i. subtilius per-
scrutates dicunt nō qd3 eorū que diuidunt
ea que sub eodez genere sunt esse differētia
s3 cum hoc qd cōducit ad esse 7 est ps essen-
tialis rei. qd p3. qz aptum natuz ad nauigā-
dum didit hōiem ab alijs aialibus. nō tm ē
differentia hōis talis aptitudo. s3 magis p-
priuz. cuius cā p3 ex dictis qz nō cōducit ad
esse specificū hōis. nec est ps essentialis ei⁹
iō nō est talis differētia quales sūt. ille que
specificē dicunt. Deinde cū dicit. Erūt
igitur. Cōcludit correlatiuz dicens q. differen-
tie specificę sūt que faciūt alterā spēs 7 pre-
dicantur in eo q. quale. Ex quibus p3 q. ista
quarta diffinitio sic correctā trahit magis
ad differētia cōstitutiaz ut supius diceba-
tur. Ultimo epilogat quo ad totuz capi-

tulum dicens q. de differentia ista dicta suf-
ficiāt intelligentibus. Circa predica que
ritur vtrū mortale sit differentia diuisiua
aialis rōnalis 7 constitutua hōis. Arguitur
q. sic p porphiriū hic 7 ca. de spē. Pre-
terea rōnale nō est ultima differentia hōis.
g. preter illam. o3 ponere aliam. s3 illa non
erit nisi mortale. pbatio autē. Tum qz ulti-
ma differentia cōuertit cum spē. sed rōnale
nō cōuertit cum hōie qz uest itelligentis.
ut dicit hic porphiri⁹. Tum qz rōnale si sit
ultima differentia hōis. g. irrōnale est diffe-
rentia cōstitutua alterius speciei tm qz dñe
diuisiue addite generi cōstituūt speciem spe-
cialissimā. siue speciez simplr. Cōtra ois
differentia cōducit ad esse. s3 mortale nō cō-
ducit ad esse. imo magis vltimabit. Respon-
deo fm duas cōclusiones. Prima cōclu-
sio est ista. Aial rōnale nō est genus. probo
omne genus predicat in qd de pluribz dif-
ferentibus spē 7 numero. s3 aial rōnale nō
est huiusmōi g. minor p3. qz cum itel ligētie
nō sunt sbe aiate s3iles nō erūt aialia p locuz
a diffinitione. s3 preter nos ille sūt tm rōna-
les. g. aial rōnale nō est genus nec h3 diffe-
rentias diuisiuas. Secūda cōclusio est q.
mortale nō est differentia constitues hōiem
hāc pbo sic. ois differētia sumit a forma
vñ inest speciei rōe forme. mortale autē tan-
tum ratione materie. qz materia est pncipi-
um quo res pōt esse 7 non esse. 7. metaphi-
sice. 7 hoc totuz intelligit de materia indi-
uiduali que nō pertinet ad essentiā speciei.

Preterea ois differentia p. inest speciei
postea indiuiduis p formas spēi. s3 morta-
le cōuerso. qz actus 7 generatiōes sūt circa
singularia ut calias sanat p se. hō uero p ac-
cidents. mortale autē dicit aptitudinē ad trās-
mutationem 7 aptitudo est aliquid ad eius
per se cuius est termin⁹ aptitudinis g. rē.

Preterea ois differētia est prior speciei
uel sit natura. s3 mortale ē posteri⁹ hōie fm
naturam g. minor p3. qz pus natura est hō
qz sit aptus ad dissolutiones. qz nō ens non
est aptum natuz ad aliquid. Preterea ul-
tima differentia cōuertit cum spē. s3 mor-
tale nō conuertit cuz hōie g. rē. Ad argu-
menta in cōtrariuz. Ad porphiriū dicit q.
loquit fm opinionez platōis qui dicit itel-
ligentias esse aialia rōnalia. diffinit eis ani-
mal q. est sba seipsa mouens motu uolunta-
rio. 7 hec rō competit intelligentis. Cōtra
hoc porphiri⁹ nō loquitur hic de aiali fm

hanc diffinitionē. s3 fm hanc. substātia am-
mata sensibilis q3 ponendo coordinationez
eorum que sūt in genere s3e diuidit corp^o
aiatum p sensibile 7 insensibile. 7 sub cor-
pore aiato collocat aial inuens per hoc ge-
nus descendere in hanc species p alteraz aif-
ferentiaruz diuisuarū. sicut aut collocaret
at ill'oteles 7 similr diffiniret per illud g^o
7 illas d'ras. g^o loquit' fm opinione plato-
nis q3 fm illam rōem quaz plato poluit de
animali nō loquit'. s3 loquit' fm opinionez
cōem uulgi. Nihil eniz cōter cōcipit' nisi p
aliquam spēm ymaginatiuam. 7 iō cōter
ymaginato circa sensibilia decipit. Iō dici-
tur 3° phicorū fatuū esse credere ymagina-
tioni. 7 iō uulgus sequēs ymaginationez cō-
cipit de intelligentijs quasi d' substātijs cor-
porais. Et ita poneda essent aialia rōnalia
fm ueram rōem ai. lis. Sic aut loquit' por-
phirus qui loquit' minus puectis q3 nō irel-
ligunt multū remota a sensu. Ad secun-
dum nego minozē. Ad pmā pbationez dico
q3 rōnale nō inest intelligentijs nisi equoze 7
multū impropie sicut nature intelligibili et
nō rōnali. Ad secundū dico q3 nō o3 q3 si
ena differentia cū genere cōstituat spēs spe-
cialissimā q3 alia similr cōstituat s3 utraqz
cōstituat spēm. Nam aial in rōnale si irra-
tioale sit uera d'ra pōt esse genus intermediū
7 aial rōnale diffinitio cōpleta hōis. Et h^o
maxime ē uep qn est opo^o iperfecti ad per-
fectum. vno eniz in quolz genere existēte p-
fecto sunt multa iperfecta p recessum ab
illo fm nature gradu diuersuz ut p3 in colo-
ribus. Rōnale aut est pfectissimū in generē
aialis. iō rōnali exnti uno sunt multe d'ffe-
rentie irrationalis aialis.

roprium ^{antē. Supi}

^{us aut auc}
tor iste determinauit de d'ra q
predicatur in quale substātiāle
hic determinat de alijs duo que predicant
in quale accidentale. Et p^o agit de pprio
q3 predicat' cōuertibilr p se. 2° de accidē-
te q3 nō sic predicat' cōuertibilr nec per se
fa ibi. Accidēs est. Circa q3 duo facit. pmo
distinguit quatuor modos pprii. 2° eligit
quartū modū. fa ibi. Et q3 soli. Prima p3
diuidit' in quatuor fm quatuor modos ubi
ptes incipiūt p3. Dicit g^o q3 phi diuidit' et
diffinit' ppriū quadrifaria. i. quadruplr.

Primo mō dicit' ppriuz illud q3 accidit
alicui soli spēi s3 nō dī sub illa spē contēto
sicut esse medicū inest hōi. 2° mō dicitur
ppriuz illud q3 accidit dī contēto sub spē.
s3 nō soli illi spēi ut esse bipedē inest hōi et
alijs. 3° mō dicit' ppriuz illud q3 inest a
licui soli speciei 7 dī cōtento sub spē s3 non
semp sicut canescere in senectute inest hōi.

Et si inferat' de quibusdā brutis que u-
dent' albecere in senectute. dicit' nō est ca-
nities pprie loquēdo s3 dealbatio quedam
Lanies eniz pprie loquēdo est queda passio
in capillis hūanis cāta ex friditate putre-
facti humoris que est materia pilloz. De
inde cum dicit. Et q3 soli. hic ponit quartuz
modū. circa quod duo facit. p^o diffinit' istū
modū. 2° remouet dubiū. 2° ibi. Nam 7 si
nō rīdet. Dicit g^o q3 etiaz 4° mō dicit' pro-
prium quod accidit soli alicui spēi 7 dī con-
tento sub illa spē 7 temp ut rī. sibile homini

Postea remouet dubiū q3 euz homo non
semp rideat rīdet nō semp esse rī. sibile. di-
cit g^o q3 rī. sibile nō dicit' actū s3 aptitudinē
ridendi semp inest naturat' rī. sibilitas hōi.
licet nō semp actu rideat. actus g^o ridendi ē
hōis per accidens 7 sepabile. Rī. sibile autē
idest aptitudo ad ridendū est ppriū hōi. Si-
cut hū. sibilitas equo rī. Deinde cū dicit
Hoc aut pprie. Eligit hūc quartū modum
dicens q3 hoc ppriū 4° modo sūptum dicit'
tur pprie ppriū quod conuertit' cū specie
quicqd eniz est hū. sibile est equus rī. Ad
euidentiā huius unā moueo qōnem. p^o ruz
diffinitio ppriū quarto mō sūpti. Hec. s. g^o
accidit dī soli 7 semp sit conueniēter assigna-
ta. Arguit' q3 nō p^o sic. Propriū non est rī. s-
ergo nec diffimibile. g^o nec illa est sibi cōue-
niens diffinitio. p^o ruz q3 nā p3 tm eim rī. s-
diffinit' ex 3° metaphisice. Ans pbat'. Tū
q3 oppositū non predicat' d' opposito. sed p-
pum 7 cōe opponūtur. 7 cōe 7 rī. s- sunt idēz
g^o hec est falsa ppum est rī. s-. Tū q3 nulla i-
tentio uere predicatur in abstracto de re
p^o me intentionis. Sed hec uera rī. sibile est p-
petas. g^o ppriū non est intentio. nec p^o rī. s-
rī. s-. Tū q3 si genus est ad aliquid 7 speci-
es. 4° topicoz sed rī. s- est ad aliquid q3 rī. s-
est essentialr predicabile. predicabile autēz
dicit' ad aliqd de quo predicat'. ppum aut
non est ad aliqd q3 non refert' ad illud cu-
ius est ppum. sicut nullū accidens refert' ad
suum subiectū. at' omne accidens esset rela-
tiuū. Similr illud cuius est ppriū ē naturat'

pas pprio. Sz relatiuus est simul uera cuz
 suo correlatiuo. nec refert ad alia intentio
 nem qz no est ad genus neqz ad spem uel i
 diuiduū qz qbz habet aliud correlatiuus ut
 pz ex predictis nec ad dnam uel accidens ut
 manifestū ē gº. Tum qz pprius manet non
 existente intellectu qz adhuc sicut pus habe
 re tres inest oī triangulo 7 soli 7 semp. sed
 vlt non manet sine intellectu gº. 7c. Pre
 terea ad pncipale ppiū no est distinctum
 vlt ab accidente. gº no hz distinctā diffini
 tionez. sed ista no est diffinitio accidentis si
 cut patet. gº nec ppriz. Tum qz ppriz uel
 est substātia uel accidens. no est substātia qz
 poneret in diffinitioe speciei. gº est accidēs
 Tum qz sumpto aliquo accidente quero de
 illo an inest p se huc subiecto 7 sic est ppiū
 um. aut no sz p accidēs. p hoc quod est ali
 is. aut gº illi alij inest p se. 7 tunc habet p
 positum. vel si semp per accidens pcedere
 tur in ifinitū in subiectis. Preterea pro
 prium no necessario semp inest. gº male po
 nitur semp. Ans probat. tum qz risibile n̄
 inest semp hōi. hō enī no semp ridet. Tum
 qz substantia pcedit omē accidens tpe. 7º
 metaphisice. gº prius tempore est qm nullū
 accidens inest sibi ut Az. loquit̄ ibi de acci
 dente sed isto mō ppriz ē accidens. gº sbā
 est sine pprio. Tum qz oīs potentia passiuā
 est cōtradictionis. gº metaphisice. sed subm̄
 est in potentia passiuā ad ppiū. qz est mate
 ria eius in qua. gº pōt esse sub. pprio. 7 sub
 opposito. gº ppriz non semper inest neces
 sario. Preterea in ista diffinitione no po
 nitur genus ppriz quod est vlt nec rō eius
 loco sui. gº no est cōueniens. Preterea ista
 diffinitio cōuenit dñe ultime complectue
 spēi. qz illa conuertit̄ cū specie ex. 7º meta
 phisice. gº ista diffinitio non est ppria neqz
 cōuertibilis. Preterea accidēs est distic
 ta spēs a pprio. ergo inconuenienter po
 nitur in eius diffinitione. vdo qz accidit i oī
 genere qz in oī genere est inuenire pprium
 sz accidere non est uniuocū ergo 7c. Pre
 terea ista diffinitio datur per copulationes.
 ergo est increpanda ex. vi. topicorū. Pre
 terea diffinituz cuz sit intētio potest esse uni
 uocuz in oī genere. sz accidere oī non est uni
 uocū qz tunc tm duo essent generalissia. s.
 sbā 7 accēs ergo male ponitur in diffinitio
 ne ppriz. In oppositū est porº. Respon
 deo. In ista questione pº premitta aliquas
 distinctioēs. 2º oīdas aliquas conclusioēs.

3º mouebo unaz dubitationē. Quantū ad
 primū sit ista pria distinctio. Qd prius ē eg
 uocuz qz ppriz potest esse nom̄ pº intētiois
 7 sic opponitur comuni 7 potest dici aliqd
 ppriz indidit sicut 7 spēi 7 hº ppriz ē cō
 cretus a ppietate dictuz 7c. Alio mō pro
 prius est nom̄ 2º intētiois uel ipositiois si
 gnificans intētioēs. s. predicatū cōuertibi
 le no predicās essentia 7 sic diffinit. ppriz
 pº topicorū 7 est spēs uniuersalis qz unuer
 sale descendit i ipz per dñas p se. diuisiuas
 eius. s. predicatū cōuertibiliter in quale. accē
 tale. 2º distinctio est qz accēs equiuoce ē
 nom̄. prime ipositiois 7 2º pº sz natura ex
 tra aiaz sz philosophū. 5º metaphisice qui
 diuidit ens in sbāz 7 accēs. Et hoc mō su
 mitur quibz modis. Nā accētū quedā insūt
 ab intrinseco 7 hoc uel rōne materie ut qti
 tas. uel rōne qualitati actiuaz sicut qualita
 tes skibiles posteriores puta albus nigrus
 dulce amarū 7c. Quedaz insūt ab extrinse
 co 7 hec uel manēt amoto illo extrinseco. ut
 nigredo ab estu. uel no manent ut calor in
 aqua. qz sibi derelicta reddit ad ppiā natu
 raz. nullū aut istorū est ppriz qz nulluz isto
 ruz conuertitur cuz sbō. Est autē preter hec
 accidēs. 5º qd inest spēi rōe for. ita qz for
 ma spēi est eius cā per se precisa necessaria
 7 imediata posita aut cā precisa necessaria 7
 imediata ponitur effectº 7 a motu mouetur
 iō oī hūi formā spēi inest tale accēs 7 sep
 7 no habenti no inest tale ergo simpliciter ē
 conuertibile cū spēi 7 pōt de ea per diffiniti
 onez demonstrari. 2º ut est nom̄ 2º iposi
 tiois est adhuc equiuocū uno mō idēz est qd
 predicatuz no essentiale 7 sic est idēz qd esse
 in sz qd esse in distinguitur contra dici de i
 principio predicamtoz qz qd dicitur de est
 predicatū essentiale qd rō est in non est pre
 dicatuz essentiale. Alio mō est intētio quedā
 sūpra a ppietate i re sub qua 7 sub eius op
 posito potest illud intelligi cuius est accidēs
 siue repugnātia. pº modo ponitur in diffini
 tione ppriz. 2º modo est uniuersale. distinc
 taz contra alia quatuor. Quantū ad sz
 Sit ista pº conclusio ppriz est uniuersale.
 Hāc pbo sic. Omē qd predicatur de plu
 ribus est uniuersale. Sed ppriz est huiusmo
 di. ergo 7c. pbo minoris qz ppriz est pre
 dicatū cōuertibile cum eo cuius est ppriz
 pº topicorū sz illud est uniuersale qz pōt ee
 sbū demonstratōis 7 omē ppriz pōt dmo
 strari de sbō. cuius est ppriz per diffi

nitōnez demōstratō aut est ulius. per Aristotelem p. posteriorū igitur si ipm̄ subiectum predicat de pluribus 7 suū cōuertibile predicabit de pluribus qd est p̄prium. Ad p̄mū argumētū qd est contra istam cōclusiōnez d̄r qd aīns est falsum. Ad primā probōz pōt dici qd p̄p̄ū opponit cōi ut est res p̄ intentionis ut utriūqz est 2. intentio uel alī qd p̄p̄ū 7 cōe sunt relatiua ut unū relatiuum uere de alio d̄r nō tñ oppositū. de opposito qd nō sunt opposita nisi respectu eiusdem p̄p̄ū s̄ aut est respectu sp̄ei cōe uero est respectu indiuiduorū sub sp̄e qd de illis d̄r ut de pluribus nō de sp̄e cuius est p̄p̄ū. Ad secundam p̄z qd p̄p̄rietas est abstractū p̄p̄ij ut est nome p̄ intentionis nō 2. Contra qd si ut est nome 2. intentionis est nome conceptum quero qd est eius abstractū. dico qd ei abstractū nō significat uno noie sicut nec in alijs quatuor s̄ p̄ circūlocutiōnez exp̄metur intentio p̄p̄ij sicut intentio generis l̄ speciei. Ad tertiam pōt dici qd si genus sit ad aliquid oī sp̄ez esse ad aliquid per se nō tam p̄mo sed s̄m genus 7 sic p̄p̄ū s̄m genus suum qd est ule dicit ad aliquid. s. ad id o quo predicat qd predicatū d̄r ad subiectū. Alī pōt dici qd s̄m p̄p̄riā rōne refert p̄ ad sp̄ez nō inquantū sp̄es s̄ inquantū habens p̄p̄rius. Cum uero arguit qd nō qd accidens nō refertur ad subiectū. dico qd subiectū p̄p̄ij sicut ē intentio nō est sp̄es sed res aliqua p̄ intentionis sicut dictum est supra de uniuersali. tñ illud cui applicat intentio p̄p̄ij pōt esse in eo cui applicat intentio sp̄ei ut risibile in hoīe. Cum arguitur s̄o illud cuius est p̄p̄rium prius ē p̄p̄o. dico qd subiectū est prius s̄z se sed nō inquantū habens p̄p̄rium non. n. ē correlatiuus p̄p̄ij nisi inquantū p̄p̄rium habes. Ad quartū dico qd nihil accit alij ut hic s̄m̄ accit nō exīte intellectu similiter nec accidit omi qd nihil est cōe cui omi possit accidere nō exīte intellectu. 2. cōclusio est ista p̄p̄rium est uniuersale distinctū ab accidente. Hanc probō sic dupliciter primo ex distinctiōne rerum quibus applicat sic ē intentiones sunt distincte que diuersis rebus applicant. Sed p̄p̄rium 7 accidens sunt huiusmodi ergo t̄c. minor oīd̄ qd p̄p̄rius ut hic sumit est intentio t̄rū applicabilis accidentibus prime intentionis ultimo mō dicitis. S̄z accidens ut est quintū uniuersale applicatur tantum alijs prius enumeratis que d̄r accidentia cōia uel qd insunt cōiter subiecto 7

alijs uel cōiter. i. indifferenter insunt 7 non insunt 7 siue sic siue non sic nō sunt correctibilia. sic ergo p̄z differentia istorū quo ad illa quibus applicat. Preterea s̄o ex distinctiōne distinctiōnū qd quorū distinctiōnes sunt diuerse ipa sunt diuersa. Sed p̄p̄rium 7 accidens sūt huiusmodi ergo minor p̄z qd p̄p̄rium est predicatum nō essentiale cōuersū 7 ideo sub eius opposito nō pōt intelligi id cuius est p̄p̄rium sine repugnantia qd itelligeretur cā imediata 7 necessaria sub opposito sui effectus primi. sed accidens est qd adest 7 abest t̄c. uel etiā qd conuenit eidem in esse 7 non in esse sub quo 7 eius opposito potest intelligi id cuius ē sine repugnantia qd pōt. dicit de accidente inseparabili. de quo minus uidet esse qd adest 7 abest. qd subiectū potest intelligi sub opposito dicit potest. n. coruus intelligi albus 7 ethiops nitens candore. Ad s̄m argumētū qd ē contra istam cōclusiōne dico qd antecedens est falsum. Ad primaz probationē p̄z quod procedit de accidente ut est res prime intentionis sic p̄p̄rium non est subā nec accidens. S̄mendo aut accidens pro accidente intentionali uel pro accidente qd idem est qd predicatum non indicans essentiaz potest concedi qd p̄p̄rium est accidens 7 nihil mali sequitur. Ad s̄m dico qd accidens qdlibet inest alicui per se. i. sine medio 7 ad illud subiectum est status sed non qdlibet inest p̄ se ita qd egrediatur ex principijs illius sibi s̄m qd accipit per se i s̄o modo sicut si albu inest homini per accidens inest superflui p̄ se. i. immediate. s̄z non ut p̄ se dicit cōm. 3. cōclusio est ista p̄p̄rium necessario semp̄ inest hanc probō sic posita cā necessaria 7 immediata necessario ponit effectus. Sed forma specifica sibi est huiusmodi cā respectu p̄p̄ij qd p̄p̄rium egreditur ex p̄p̄ijs principijs sibi maxime a forma ergo in s̄bō semp̄ inest sua forma qd p̄ illam est illud qd est qd s̄p̄ inest sibi p̄p̄rium t̄c. Ad tertiu argumētū qd est contra istam cōclusiōnez nego antecedens. Ad primā p̄bationē dico qd risibile semp̄ inest actu s̄z ridere non semp̄ inest actu qd ridere est comune accidens homini ut dictum est exponendo l̄am. Ad s̄m dico qd illa p̄p̄o est intelligenda per se quia s̄bō q̄tum est ex sua ratione nec repugnat precedere omē accidens tempore cum subā non dependeat ab aliquo accidente est tñ p̄ accidens semp̄ accidens qd subā est quia

consequitur inmediate esse substantie. Ad aliud dico quod omne quod est in potentia passiva ad aliquid quod est in potentia contradictionis ad illud, sub modo autem respectu proprii non est solum in potentia passiva sua sed etiam in potentia effectiva, quod effectivum est proprium a se habet. Et si dicatur quod materia et efficiens non coincidunt ex se per se, omnino quod verum est de materia ex qua et efficiere per transmutationem non autem de materia in qua et efficiente sine transmutatione cuiusmodi materia et efficiens est sibi respectu passivis.

4. conclusio est ista quod definitio est convenienter assignata. Hanc probabo sic. Illa definitio que constat ex proprio genere et differentiis est convenienter assignata. Sed ista est huiusmodi generis et differentiis minor ostendit sic quod per se prima particulam. scilicet accidit habet rationem predicati et modus predicandi in quale accidentale, per se soli et semper habet convertibiliter et per has differentias descendit vel in proprium ut in divisione velis per hoc etiam ratio est eadem illi proprio topicorum proprium est predicatum non predicans essentiam convertibiliter. Ad argumentum quartum et sequentia contra istam conclusionem respondeo et dico. scilicet. Ad primum quod per accidit intelligitur predicari per omnia de pluribus contentis sub specie. Illa. n. particula per hoc quod est una ex qua habetur convertibilitas eius cum specie dicitur velitate eius ad omnia quibus inest species cuius est proprium.

Ad hoc patet quod dicitur non accidit quod predicat essentiam licet non per modum totius essentie. Ad tertium per quod procedit de accidente dicto 2. ut est facta intentio quantum vel contra quatuor alia distincta. Ad quartum dico quod per hec omnia copulata omni et soli et semper debet intelligi unum circumlocutum, scilicet convertibiliter et non est inconveniens poni copulationem ad circumloquendum aliquid in definitione. Ad ultimum dico quod procedit de accidente quod est res prime intentionis. Quantum ad tertium occurrit dubium, utrum sit possibile istas duas intentiones proprium et accidens applicari eidem rei per intentionem. Dicendum quod non quod illud quod est proprium respectu alicuius non est accidens respectu illius quod tunc inest illi per se et non per se nec est accidens respectu alterius, probatur quia tunc non inest convertibiliter per illi cuius potest proprium quod est contra rationes proprii. Instatur per de qualitatibus primis elementorum quod quilibet illarum consequitur formam et tunc generis est proprium respectu elementorum et est accidens in mixtis

ut per. Eadem generis res puta calor est proprium materie ignis et accens lapidis 2. arguitur quod lux in corpore luminoso est proprium quod sequitur inmediate formam corporis luminoso si, unde ad diversitates formarum sequitur diversitas lucis ut patet in corporibus supercelestibus, lux etiam est accidens in medio quod ad est et abest preter subiecti corruptionem.

Ad primum dico quod ille forme licet sint accidentia inseparabilia non tamen sunt propria, et hic loquitur de proprio. Tum quod manente adhuc forma elementi corrumpendi manet elementum sub contrario qualitate que potest sibi propria, sed hoc est contra rationem proprii. Assumptum patet cum ex aqua generatur ignis quod alteratio precedit generationem ita quod manente forma que calor ignis est in aqua qui est contrarius frigiditati aque. Tum quod illa accidentia sunt necessario et semper insunt elementis non tamen consequuntur formam speciei, sed magis materiam quod sunt principia actionis et passionis que non insunt primo speciei sed individuis ex parte metaphisice et ideo respectu eorum sunt accidentia inseparabilia et eadem respectu mixtorum sunt separabilia sicut nigrum respectu corvi a quo non separatur et respectu alterius a quo separatur. Ad secundum per idem dico quod lux unum voce sit in corpore luminoso et in medio non tamen eodem modum essendi habet utrobique, quia concretum significat formam ut inest subiecto ideo nullum concretum dictum a luce prius voce inest hic et ibi unde corpus luminosum non dicitur illuminatum sed lucens, ad idem vero non dicitur lucens sed illuminatum. Lux generis est accidens inseparabile corporis luminosi et accens separabile ipsius medi.

accidens est 7c. per

quod per de terminavit de proprio quod predicat in quale accidentale convertibiliter et per se nunc determinat de accidente quod predicatur in quale accidentale non convertibiliter nec per se. Circa quod tria facit scilicet quod assignat tres definitiones de accidente quarum prima dicitur fuisse platonis. Alie due ponunt ab aristotele per topicorum 2. ibi diffinitur autem 3. ibi. Et quod nec genus per dividitur in duo primo diffinit. 2. dividit quod ad se ibi dividitur autem dicitur generis quod accidens est quod adest et abest preter subiecti corruptionem. Hec autem diffinitio qualiter sit intelligenda patebit ex questione

ne sequenti. Deinde cum dicitur diuiditur autem ponit de accide unaq; diffinitionem. Circa quod duo facit primum facit quod dictum est. 2. remouet dubium 2. ibi potest autem. Dicit ergo quod accidens diuiditur in duo quod quoddam est separabile quoddam inseparabile. Exemplum primum dormire alii. Exemplum plures secundum nigrum coruo. Postea remouet dubium quod diuisio uidetur repugnare diffinitioni quod si de accidens potest ad esse et abesse nullum est inseparabile. Ad quod respondet quod coruus potest intelligi albus et ethiops nitens candore preter sebi corruptio et preter repugnancia in conceptu sebi scilicet n. coruus semper sit niger tamen concipere coruum albus non implicat contradictionem cuius oppositum est ut proprium. et ratio utriusque est quod proprius necessario consequitur formam specificam sebi agit intelligere se sub opposito proprio est ipsum intelligere ex consequenti sub aliquo opposita forma. non sic de accide quod non consequitur formam speciei sed indiuidui et hoc patebit magis in questione.

Deinde cum dicitur diffinitio autem ponit secundam et tertiam diffinitionem et per in littera 2. autem non uidetur differre essentialiter a prima ut uidebitur in questione. Ultimo cum dicitur oibus legitur Expilogando circa predicta continuatur se ad dicenda ut per littera. Circa capitulum de accidente unaq; moueo quoniam utrum ista diffinitio sit conueniens. Accidens est quod adesse et. Et uidetur quod non potest sic accidens non est uel esse quod non est difficile nec per consequens ista diffinitio est conueniens consequentia per quod tantum uel diffinitio. Ans probatur quod quod est in singulari est singulare. nam omne receptum est in recipiente per modum recipientis scilicet accidens conueniens est in singulari. 5. metaphisice. et de eodem ergo accidens conueniens est singulare et illud est accidens de quo hic agit. scilicet accidens est conueniens et non proprium alicui ut dicitur supra et de genere. Cum quod ens diuiditur in substantiam et accidens 5. metaphisice. Ita dico si ualens est per opposita sed res per intentionem non opponitur rei 2. intentionis ergo cum substantia que est alterum membrum diuisionis sit res per intentionem accidens non est 2. intentionis ergo nec species uniuersalis. Preterea contra primam particulam adesse et abesse quod adesse et non adesse est rei extra animam quod eius est adesse cuius est abesse sed hic dicitur intentio diffinitio ergo et.

Preterea contra secundam particulam quod aliquod accidens conueniens necessario inest ut quantitas homini et nigredo coruo uel albedo cigno ergo non potest non inesse sebo preter eius corruptio et.

Preterea combustio et generaliter omnis corruptio non adesse preter sebi corruptio et quia opposita sunt. Preterea si accidens abesse 5. non est quod non manet separatum a sebo et si accidens non est sebo non est quod sunt correlatiua. nam sebo ponitur in diffinitione accidens ut correlatiuum.

In oppositum est per et Aristoteles per totum picorum ponens conueniens diffinitionem dicit quod accidens est quod conueniens eide in esse que essentialiter uidetur eadem isti. Respondeo quod si diffinitio congrue intelligatur satis est conueniens.

Ad cuius euidenciam per premittitur ista. scilicet aliquas diffinitiones se ostendit aliquas conclusiones.

Quantum ad primum est prima distinctio quod accidens per est nomen per intentionem et adhuc est equiuocum ut dicitur 5. metaphisice in se uno modo dicitur idem quod conueniens in paucioribus. Alio modo idem est quod adueniens enti in actu post eius esse completum et hoc modo loquitur metaphisicus diuidens ens in substantiam et accidens. illud sic sumptum est equiuocum ad nomen genera accidentium. Alio modo est nomen 2. impositio et sic uno modo significat idem quod extraneum potest sumitur in fallacia accidentis. Alio modo significat idem quod ueritio 2. scilicet quod dicitur ex sola consideratione intellectus et isto modo omnia. 5. uel sunt accide. Alio modo significat idem quod predicatum non essentialiter et sic distinguitur contra predicatum essentialiter et est commune duobus uerbis ultimis et sic ponitur in diffinitione proprio ut supradictum est. Alio modo dicitur idem quod predicatum non essentialiter nec per se nec conuertibile et sic est quantum uel. Ita distinctio est ista quod adesse et abesse siue inesse et non inesse que ponit aristoteles in sua diffinitione sunt equiuoce nomina proprie impositio et 2. ut autem sunt nomina prime impositio dicitur 5. metaphisice quod accidens esse est in alio esse et hoc de accide reali et quod loquitur ibi sic etiam sumitur adesse et abesse 8. phisicorum ubi dicitur quod impossibile est idem simul ad esse eadem subiectum et abesse eadem. Ad modo inesse uel abesse et nomen 2. intentionis et significat propria predicatione eorum que sunt extra essentiam sebi uel alterius generis sicut predicari de dicitur propriam predicationem essentialium que sunt in eodem genere cum sebo.

Tertia distinctio est quod inesse dictum habet per sumitur triplex. scilicet proprie et sic non inest nisi accidentibus conueniens uel conueniens et sic inest accidentibus similibus et proprio uel conueniens sicut dicitur cum in omni predicatione predicatum inesse sebo uel non inesse qualiscumque fuerit predicatum.

Quarta distinctio sit ista q̄ predicari d̄
sumitur tripliciter. s. prope pro hijs q̄ sunt
superiora in eodez genere. Quater p̄ oī eo qd̄
est eōe etiā si sit transcendens. Quisime p̄
omni eo quod specificat rem huius uerbi ē
in p̄positione. p̄. mō sumit̄ in p̄ncipio pre
dicamentoz. 2. mō in diffinitione uniuers
salis. p̄. pyerminias 7 c. 3. mō i distione por
phirijs quam ponit post diffinitionem gene
ris 7 in diffinitione individui. Quantū
ad secundū est ista p̄ma conclusio q̄ acc̄s
quod est q̄ntuz predicabile est uere p̄. h̄c
p̄bo sic. Om̄e illud quod predicat̄ de plu
ribus est p̄. Sz accidens est huiusmōi. g.
minor ostendit̄ quia etiā h̄z modū predicā
di distinctuz ab alijs. sicut em̄z p̄ter mate
riam 7 formā que sunt de essentia rei 7 acci
dentia. egredientia ex p̄ncipijs illis per
se est rep̄re aliquā cōs essentia non per se
neq̄ conuertibil̄. sic p̄ter dictos modos
predicandi in quid 7 in quale essentialē 7 ac
cidentale conuertibil̄ est modus predicādi
in quale accidentale nō cōuertibil̄ sumptus
a mō essendi in re 7 tale predicatū dicit̄ ac
cidens ut h̄c sumitur in quod descendit p̄
per illuz modū predicādi sicut 7 in alia vni
uersalia per alios modos predicādi. Ad
p̄mū in oppositū quod ē cōtra cōclusionē
dico q̄. an̄s est falsuz. Ad p̄maz p̄bationez
dicendū q̄. hec intentio acc̄s est in subiec.
to cōi. vt in albo uel aliquo cōsimili cui ap
plicatur sicut sp̄s in hoc subiecto hō. Az.
in 5. metaphisice loquit̄ de illo cui applica
tur hec ir̄tio accidēs q̄ illud p̄. iest singula
ri quia non consequit̄ p̄ncipia sp̄i fm̄ se.
Cōtra si illud cui applicat̄ hec intentio
sit in singulari p̄us est singulare. g. 7 hec i
tentio que est in illo ē in singulari 7 sequit̄
idem q̄. p̄us. Dico q̄. illud cui applicat̄
hec intentio acc̄s ut albus fm̄ esse mate
riale est in singulari p̄mo. s. si non ē subm̄
intentionis sed fm̄ q̄ considerat̄ ab intellec
tu sic ē ei extraneū esse in singulari. vnde i
argumento est fallacia accidentis. Ad ter
tim dico q̄. p̄cedit de accidente ut accidens
est res p̄me intentionis. Secūda conclu
sio ē ista q̄. diffinitō ē conueniēter data. h̄c
p̄bo sic. Dis rō constans ex genere p̄prio
7 v̄r̄s ē conueniens. s. ista ē huiusmōi g.
minor ostendit̄ q̄. sumēdo adesse 7 abesse
illo mō ut est nomen secunde impositionis
per illud intelligitur genus accidentis cum
una d̄a. s. predicatū non essentialē. vel ge

nus intermediuz inter p̄. 7 accidens. Res 7
duz uero. s. abesse ponit̄. loco. d̄. 7 correla
tiua. s. accidentis cōis ipsius diffinitū. vel in
diffinitōe Aristotel̄ nō inesse eidez q̄. dupl̄
pōt exponi. vno mō sic. adest 7 abest 7 c. i.
adest nō necessario subiecto uel contingentis
Illud em̄z ponit̄ p̄ hoc abest p̄ter subiec
ti corruptionez 7 c. Similr̄ in diffinitōe ar
stotelis contingit inesse 7 c. i. nō necessario in
est subiecto. Sz tunc est dubiū quat̄ de
accidentibus inseparabilibus dicit̄. accidens
7 etiā multis alijs ut q̄to 7. huiusmōi q̄ ne
cessario insunt nō tamen sunt p̄pria. Pōt
dici q̄. illud exponit̄ sic abest fm̄ intellec
tum p̄ter subiecti corruptionez. i. p̄ter d̄
structionez essentialis intellectus subiecti 7
q̄. accidens abest fm̄ intellectū p̄ positōez
sui oppositi p̄ter subiecti corruptionē. nō
sic p̄puz q̄. accidēs est predicatuz nō esse
tiale subiecto sub cuius opposito pōt subm̄
intelligi complete sine repugnātia intellec
tuū nō sic p̄puz. Et hoc breuiter exp̄
mitur sic. Accidens inest nō p̄ se nec cōverti
biliter intelligendo inest sicut p̄us dictum
est. 7 ille est intellectus diffinitōis porphi
rijs 7 aristotelis. 7 sic intelligēdo utraq̄ dif
finitio est cōueniens. Ad argumenta i op
posituz. ad p̄mū dictū est. Ad secundū pat̄
quat̄ sumitur hic adē ut est nomen secun
de intentionis. ibi aut̄ arguit̄ ut est nomen
p̄me intentionis uel impositionis. Ad tertū
p̄ q̄. quodl̄z accidens quod nō est p̄puz
adest 7 abest fm̄ intellectuz ita q̄. subiectū
pōt intelligi sub eius opposito. Ad quat
tum de corruptione dicit̄ q̄. adest 7 abest
p̄ter corruptionē sui subiecti q̄. corruptō
est in eo puta materia que manz intransmu
tatione ut in subiecto 7 illud nō corrupi
tur. Cōtra q̄. accidens denominat subiec
tum in quo est. g. si corruptio sit in eo ut i
subiecto. tunc erit corruptio eius subiecti. g.
non adest p̄ter subiecti corruptionez. Di
ceduz g. ut p̄us q̄. adest p̄ter subiecti cor
ruptionē. i. subiectū pōt intelligi sub eo 7 ei
us opposito sine destructione sui. intellec
tus uel sine repugnātia intellectū. Ad
ultimū dico q̄. si accidēs abest sicut hic su
mitur nō sequitur ipsum nō esse q̄. illud sic
intelligit̄ quod subiectum pōt intelligi sub
opposito accidentis. vnde ex hoc non sequi
tur q̄. non sit. vel quod posset esse simpliciter
sine subiecto.

omune 7c. Postq̄
porphyrius
determinauit de quibz vniuersa
libus absolute. nunc determinat
compatiue. Circa q̄ duo facit. p̄o. deteriat
de eis s̄m unaz p̄prietate eis cōem. 2o. cōpat
oia penes conueniētiā 7 dīaz ibi. Cōe au
tem 7c. Dicit ḡ q̄ oibus dicitis plibus est
unum cōe. s. de pluribus predicari. s. sit ali
qua dīa qz genus magis de pluribus predi
catur q̄ aliquod alioz quatuor. 7 quod dixit
rat declarat per singula inducēdo. 7 exem
pla ponendo ut in lra p̄z. Notanduz q̄
sicut accidentia p̄p̄ia p̄mo insunt sp̄i. 2o. in
diuiduis eo q̄ culant p̄ se a p̄ncipis sp̄e. sic
accīta cōia p̄mo dubitatur de indiuiduis. s̄a
rio de hijs que continent indiuidua. i. specte
bus 7 hoc quod ē dicit i sine huius littere.
Deinde cum dicit. Cōe autē. hic cōpat
singula singulis. Circa quod quatuor facit
p̄mo cōpat genus ad alia. 2o. dīam ad alia
ibi. Cōe ḡ dīne. 3o. sp̄em ad alia ibi. Sp̄es
uero. 4o. compat p̄p̄ium ad alia ibi. Restat
de p̄mo. Pri^o p̄s in duas diuiditur. p̄o. facit
quod dictum ē. 2o. ponit quōdam notabile
tinuando dicta dicendis. s̄a ibi. Genus ue
ro. Pri^o diuiditur i quatuor qz compat ge
nus ad dīam. 2o. ad sp̄em. 3o. ad p̄p̄ium. 4o.
ad accidens. 2o. ibi. Genus autē 7 sp̄es. 3o. ibi
Generis autē 7 p̄p̄ij. 4o. ibi. generis autē
7 accidentis. Circa primū duo facit. p̄o. com
parat genus ad dīam penes conueniētiā
s̄o penes dīam ibi p̄p̄ium autē ē. In prima
parte assignat tres conueniētiā. p̄ma sumit
penes cōueniētiā uirtuale. 7 ē qz tā genus q̄
dīa cōtinent sp̄es. s. genus plures cōtineat.
et patent exempla in lra. Notanduz q̄
loquit de continentia non actuali. s. s̄m in
dīam s̄m quod omne sup̄ius. continet h̄mō
sua inferiora 7 sic genus continet sp̄es. 7 di
ferentia similr. Porphyrius autē hic loquitur
de dīa intermedia 7 cōi pluribus sp̄ibus. si
cut sup̄ius in diffinēdo patuit. Secūda
conueniētiā sumit penes predicationez ge
nerale que ponit ibi. Et quecuqz predicā
tur de genere ut genus est. u. essentialr pre
dicant 7 de sp̄ibus que sūt sub genere simi
liter est de dīa. Exmplū p̄mi. aīal predicat
de hoīe ḡ subā 7 corpus aīatam que predi
cantur de aīali inq̄tum aīal ē. i. essentialiter
predicant 7 per se 7 de sp̄ibus aīalis. puta
hoīe 7 equo. Exmplū secūdi. cum rōnale
sit dīa de quo predicatur r̄i rōne. sequit q̄

etiā uti ratione predicatur de speciebus cō
tēntis sub rōnali. Notandū qz sicut dicit
tum est p̄ predicari de genere inq̄tum ge
nus 7 dīa inq̄tum dīa est. intelligunt pre
dicata essentialia 7 per se qz aliter nō habe
ret ueritatē. nō eim sequit qz si aīal est ge
nus qz hō sit genus. qz gen^o per accidēs pre
dicatur de aīali. sicut intentio de re. similr
intelligendū est de dīa. Tertia conueniē
tia sumit penes destructionē realez que po
nitur ibi. Cōe autē est. Et est qz iterēptis tā
genere q̄ dīa simul interimitur sp̄es contē
te. ut si nō est aīal nō ē hō aut equus. similr
de rōnali. Deinde cuz dicit. Prop̄ium au
tem. compar genus ad dīam penes sex dif
ferentias. Prima attendit penes predica
tionez amplioez qz genus predicat de pluri
bus magis q̄ dīa aut aliquod alioz qz ma
nifestat per exēpla 7 p̄z in lra. quod intelli
genduz est de dīa diuisua generis 7 nō de
constitutua generis. vtr̄ igit oīs dīa cōsti
tutua ē conuertibilis cū constituto 7 p̄ con
sequens de equalibus predicat 7 hoc ipm
ponitur i lra. 2o. accipitur penes continē
tiā maioez quia genus continet dīaz po
testate 7 non eōuerso. 2o. ponitur ibi am
plius genus. 3o. accipitur penes portatez
naturalez que ponitur ibi. Amplius genera
Et ē qz gen^o ē prius naturaliter suis diffe
rentijs positis sub genere ad quod sequit
7 destructo genere destruitur differentie 7
non eōuerso. ut sublato aīali aufertur ra
tionale 7 nō eōuerso. naz iterēptis oib^o
differentijs sub aīali existentib^o adhuc ma
net s̄bā aīata sensibilis que ē aīal. Notā
dam qz aliqui dicunt istaz dīam esse intelli
gendaz seorsuz in differentijs simplr accep
tis non de oibus simul quia sicut destructis
oibus sp̄ibus de mundo destruitur genus.
sic etiam destructis oibus. s. differentijs. tñ
una destructa alia manente manet genus q̄
cūqz alia ponatur. Cōtra qz omne pus in
suo port nullo mō dependet a suo postero
ri. 7 iō ut sic nō repugnat sibi esse sine suo
posteriori. vnde Ap̄. 5o. metaphisice ca^o de
p̄ori reducit oēs modos portis ad unuz. s.
qz illud ē prius alio quod pōt esse sine illo
7 non eōuerso. Dicendum ḡ qz quicquid
sit de existentia actuali qz nō ponit inuēta
lia realiter sepata. tñ omne superius in suo i
tellectu abstrahit ab omni inferiori. vnde o
structis oibus sp̄ibus cōtēntis sub genere
manet intellectus generis integer 7 p̄fect^o

Et hoc est quod dicit porphirius q̄ si dīne
interimant tñ subintelligi pōt substantia
aiata sensibilis que est aialis diffinitō 4.^a
accipit̄ penes predicaciones essentialē que
ponit̄ ibi. Ampli⁹ genus quidē. Et ē quod
genus predicatur in quid 7 dīa in quale.

5.ª accipit̄ penes uitates nūerale q̄ pōitur
ibi. Amplius quidē genus. Et ē q̄ uni⁹ spe
ciei unuz est genus tñ quod ē intelligendū
de genere pximo. Dīe uero possunt ēe plu
res eiusdes sp̄a quod nō est itelligenduz d
dīa specifica qz illa tñ est una unius. s̄ lo
quitur de dīa general. 6.ª accipit̄ penes
pprietatem sp̄ales qz in constitutione spe
ciei gen⁹ est cōsimile matēie. dīa uero for
me. Ultimo epilogando excusat se dicēs
cum sint alie cōitates 7 pprietates generis
7 dīe. Ita tñ que dicta sunt sufficiūt p nunc

Ad euidentiaz uicōz qz sepe dicit̄ est q̄
genus predicat̄ de pluribus speciebus. que
ritur utruz predicari de pluribus differenti
bus sp̄e cōuenienter ponat̄ in diffinitione
generis quod alibi pretermisi. uidet̄ q̄ nō
qz ponit̄ ad distinguenduz genus a specie.
s̄ per hoc nō distinguit̄. g.^o pbatio mino
ris qz sequit̄ differentibus specie g.^o diffe
rentibus numero p pbm 5.º metaphisice ca
pitulo de uno. 7 differentibus numero poni
tar i diffinitione speciei. ancedens autē nō
distinguit̄ a cōte g.^o Preterea illa pticu
la ponit̄ ad distinguendū genus a pprio. s̄
per hoc nō distinguit̄. g.^o pbatio minoris
qz aliqua inter media genera habent ppria
ut numerus figura triangulus 7c. aut g.^o ista
ppria predicant̄ de differentibus specie 7
habetur ppositū qz hec pticula tunc conue
nit̄ pprio. aut nō. 7 tunc nō erūt ppria qz
pprium conuertit̄ cum eo cuius est ppriuz
7 de equalibus predicat̄. In oppositum
est porphirius. Respōdeo dicendū q̄ cōue
nienter ponit̄ qz per illam pticulaz vniuer
sale descendit in ipsuz diffinitū taq̄ genus
per differentia p se. Rō entz vniuersalis ē
predicari de pluribus. que per se diuidit in
pluribus sp̄e 7 numero. Illud etiā ponitur
qz diffinitū est. relatiuū per se. ad sp̄ez 7 oz
in errorūqz utrisqz rōnibus uti. Ad pmuz
in opposituz dicit̄ qz diffinitio sp̄ei debet i
telligi cum pccisione de differentibus nu
mero tñ. 7 sic nō sequit̄ a differentibus sp̄e

Uel pōt dici qz sp̄es imediate predicatur
de differentibus numero. genus aut̄ nō s̄
mediante sp̄e. Ad secundū dicendum ē q̄

pprium nullius est inq̄tuz genus ē s̄ inq̄a
tum est sp̄es 7 cōuertit̄ cum eo inq̄tuz p̄e
dicatur de differentibus numero. Rō assump
ti est qz pprium solū est alicuius inq̄tū illō
natum ē esse subiectū alicuius demonstra
tionis. 7 hoc solū est inq̄tum est sp̄es quia
soluz inq̄tum species diffinit̄ euz de subiec
to demonstrationis oporteat presupponere
quid est pmo posterior. Inq̄tum aut̄ diffi
nitur hz genus 7 differentia 7 ita est sp̄es.

genus autē 7 sp̄es. P^o q̄
porphirius compa
uit genus ad dīam. hic compar
genus ad species. Circa qd̄ duo

facit. pmo compat penes cōuenientiaz. 2.º
penes differentia ibi. Different̄ autē. In p
ma pte duas ponit cōuenientias. pma atre
dicit̄ penes predicaciones generalem 7 est
q̄ tam genus qz species de pluribus predi
cant̄. 7 q̄ idem pōt esse genus 7 species ad
diuersa comparatus iō sumenda est species
inq̄tum species nō inq̄tum genus ne idem
fm̄ idēz ad se ipsuz competur. 2.º autē
attenditur penes pōitates naturales q̄ pōi
tur ibi. Lōe autē. Et est qz genus 7 species
sunt pōra naturaliter. 7 quōdam totū unuer
sale hijs de quibus predicant̄. Prius enim
uno modo dicit̄ ad qd̄ nō cōuertit̄ essen
di cōntia. ita est hic qz sequit̄ si est hō est ani
mal nō ecōuerso. similr si est sor. est hō non
ecōuerso. Deinde cum dicit̄. Diffine
runt aut̄. Assignat sex dīas inter gen⁹ 7 spe
cies. pma attendit̄ penes continentia vit
tuales 7 est qz genus cōtinet species 7 non
ecōuerso cuius cā est qz gen⁹ est in plurib⁹
7 est cōius qz sp̄es 7 ome tale cōtinet min⁹
cōe. genus autē presupponit̄ 7 addita dīa
specifica pficit. i. cōstituit ipsaz speciem.

2.º attendit̄ penes pōitates naturalem
qua unuz est p̄us alio. 7 est qz genera sūt po
ra naturalr sp̄ibus. unde sequitur qz ad in
teremptions generis sequit̄ interceptio spe
ciei 7 non ecōuerso. 3.º attendit̄ penes
cōuenientia essentialē que pōit̄ ibi. Et sp̄es
quidē 7 est qz pōita specie ponit̄ genus ut
si ē hō ē aial 7 n̄ ecōtra. 4.º accipitur pe
nes moduz predicandi que ponit̄ ibi. Et ge
nera uniuoce. Et est qz genus predicat̄ uni
uoce de speciebus 7 nō ecōuerso. 5.º ac
cipit̄ penes moduz cōtinendi que ponit̄ ibi
Amplius uero genera. Et est qz genus ha
bundat a speciebus continentia specierum
qz gen⁹ cōtinet species plures. Species aut̄

non continet spēs. s3 species supat ipsum ge-
nus. continentia dīarū vt supra capitulo d
differentia dictus est. 6° attendit penes
modū essendi quāz pōit ibi. Amplius neq3
Et est q3 species nūq3 est genus generalis
simum. 7 genus nūq3 est spēs specialissima.

Sequit illa ps generis aut 7 ppriū. ubi
compat genus ad ppriū. Circa quod duo
facit. p^o cōpat penes conuenientia. 2° penes
dīam ibi. Differunt aut. In pma pte assi-
gnat tres cōuenientias. Prima attendit
penes modū nōdi se 7 est q3 taz genus q3
ppriū sequit ad species. vt si hō est aīal
est. 7 si hō est risibile est. p^omu3 nōs est ge-
nus. secundū est ppriū hō aut est species.

2° accipit penes modū participandi q
ponitur ibi. Et equalit. Et est q3 genus et
ppriū equalit predicant 7 participat a
suis speciebus seu inferioribus 7 nō fm ma-
gis 7 minus. exemplū p3 in līa. 3° atten-
ditur penes modū predicandi 7 ponit ibi
Lōe aut est. Et est q3 taz genus q3 propriū
vniūce predicant de suis inferioribus.

Deinde assignat inter genus 7 ppriū
quāz differentias. Prima attendit penes po-
ritatez naturalez 7 est q3 genus ē pus ppo
q3 pbat q3 est pus specie. 7 per nōs pus p-
prio. q3 spēs pōit est pprio. 7 quicqd est p-
pore est pus posteriore. q3 aut genus sit p-
us specie p3. q3 o3 pus esse aīal postea diui-
di. vīs per quas species cōstituit. 2° at-
tendit penes predicationez generalē q po-
nitur ibi. Et genus quidez. Et est q3 gen^o
predicatur de pluribus speciebus. ppriū
vero de vna sola specie cuius est ppriū.

3° attendit penes modū predicandi que
est ibi. Propriū vero cōuersū. Et est q3 p-
prium conuertibilr predicat de specie cui^o
est ppriū. genus de nullo cōuertibilr. pred-
catur 7 patet exempla in līa. 4° accipit
tur penes modū in essendi. 7 ponit ibi Am-
plius ppriū. Et est q3 ppriū inest omni
speciei. i. oī cōtento sub specie 7 soli 7 semp
Sed genus inest vniq3 oī ei semp s3 nō soli
speciei q3 de pluribus specieb^o predicatur.

5° accipit penes actū essendi que ponit
tur ibi. Amplius spēs Et est q3 ad interep-
tionez speciez nō sequit interemptio gene-
ris s3 cōuerso. s3 interempto pprio interi-
mitur species cuius est 7 similr cōuerso.

Sequit illa ps generis vero 7 accidentis
ubi pmo cōpat gen^o ad accidēs. Circa quod
duo facit. pmo compat genus ad accidēs

penes conuenientia. 2° penes dīam ibi. Dif-
fert aut genus. Ponit q^o unaz tm cōuenien-
tiam inter genus 7 accidēs. Et ē q3 utrū
q3 de pluribus predicat q3 vniq3 verū ē de
oī accidente tā sepabili q3 isepabili. apar 3
in līa. Deinde cum dicit. Differunt autem
Assignat quatuor differentias inter genus
7 accidēs. Prima attendit penes pōita-
tem naturale. Et est q3 genus ē pus specie.
Accidentia vero sunt posteriora spēbus q3
vniq3 verū est de accidente inseparabili. quia
oī subiectū est pus oī accidente 7 ex hoc se-
quit q3 genus sit p^os. accidente. q3 quicqd
est pus pōit est pus posteriore. s3 genus est
pus spēs. g^o genus est pus accidente vt dictū
est g^o 7c. 2° attendit penes p^oicipatio-
nez equalē 7 inqualē que ponit ibi. Et ge-
nera quidez. Et est q3 genera p^oicipantur e-
qualiter. Accidentia vero non equalit. s3 fm
magis 7 minus. suscipiunt enīz intensiōnem
7 remissionē. 3° accipit penes rōez exīdi
que ponit ibi. Et accidentia quidez. Et ē
q3 accidentia pmo 7 p^oicipalr substitunt in
individuis ut in subiectis. 7 per nōs sunt
posteriora individuis substantie. genera ve-
ro 7 spēs nō sed sunt pōra in diuiduis sub-
stantie. 4° accipitur penes modū predi-
candi. Et ponit ibi. Et genera quidez. Et
est q3 genera predicatur in quid. accidentia
vero in quale. vel quō se h3 vniq3q3. quod
pbat q3 ad interrogatōnez factaz p quale v^o
quō aliquis se habeat cōuenienter respōde-
tur p accidēs siue per nomen. siue p verbū
significet reddendo singula singulis ut p3

Sequitur illa ps. Genus vero quo ab ali-
is vbi ponit quid est notabile continuando
dicta dicendis. Circa quod duo facit. q3 p^o
in generali enumerat dīas hoz quāz uniuersa-
lium. 2° reducit eas ad numerū minorem
ibi. s3 semp posterioribus. Dicit g^o q3 lo-
quendo generalit de dīa illoz quāz uniuersa-
lium. possunt reduci ad xx. q3 sic p3 quia
vniq3q3 compatuz ad alia quatuor ab ill^o
differt 7 sic h3 quatuor dīas. sicut i3 patz
de genere q3 dictū est quo. i. in quo uel quo
differt ab alijs quatuor. de reliquis patebit
infra quatez aut quāz uel quāz quatuor
sunt xx. s3 semp posterioribus. Redu-
cit dīas dīas ad. x. quod sic p3. q3 incipi-
endo ab vno illoz quāz semp posteriora su-
peratur a pōibus q3 secundū supatur a p^o
vna dīa. tertiu vero duabus. quātū uero tri-
bus. quātū uero quatuor. Et sic p^omu3 hēbit

quatuor differentias. secundus tres. tertium duas. quartum unam. quintus nullas. Quatuor uero et tria et duo et unus faciunt. x. uerbi gratia. Genus habet quatuor differentias ad reliqua tria. et quod dicitur a genere dictum est sicut quando dicebatur quod genus differt ab ipsa dicta. Similiter dicendum est de alijs ut patet in littera satis clare. Ostenso igitur quod genus differt a quatuor reliquis. Restat uidere et ostendere quomodo dicta differunt a reliquis tribus et si similiter de alijs tribus. que sequuntur quod comparando genus ad proprium dictum est quod genera uniuoce de speciebus predicatur ut supra.

Ita circa hanc materiam unam moueo questionem utrum genus sit uniuocum speciebus. Arguitur quod non quod secundum uniuocum potest fieri comparatio. ex 7. phibitorum. sed secundum genus non fit comparatio ut ibidem dicitur. 8. genus non est uniuocum speciebus. Preterea si sic 8. ratio est unitas generis contra species. non est falsum quod 5. metaphisice cap. de uno dicitur quod unum specie infert unum genere et non e converso. quia maior unitas infert minores. 8. ratio non est falsum probatio non est unum in existendo sed tot quot sunt supposita quia non existit nisi in suppositis sed tamen est unum secundum diffinitionem et unum obiectum intellectus. sed utraque unitates habet genus dato quod sit uniuocum 8. ratio. Preterea genus predicatur de quacumque specie predicatur illud totum quod illa species. unde 7. metaphisice dicitur genus nihil est preter species. aut si est. est ut materia. 8. ratio non predicatur aliud ab illis. sed nulla species est uniuoca diuersis speciebus. 8. ratio nec genus diuersis speciebus.

In oppositum est porphiritus hic in littera et apud in predicamentis ubi ad manifestandum rationem uniuocorum ponit exempla ut aial homo atque bos. Respondeo dico quod genus est uniuocum speciebus. Ad quod arguitur sic. Illud quod predicatur secundum idem nomen et secundum eadem rationem de aliquibus est predicatum uniuocum illis. sed genus est huiusmodi respectu specierum nam ratio. diffinitio generis est ratio substantie illius speciebus sed non propria genus entium predicatur de illis in quid. Preterea nullum equo cum ponit in diffinitione uniuocorum. sed genus ponit in diffinitione speciei ex 6. topicorum 8. ratio. Preterea in equo non est prius neque posterius quia ibi sola vox est composita. sed genus est prius speciebus secundum porphiritum in littera 8. ratio. Sed cum omni uniuoco respondeat in re aliqua unitas dubium est quid sit illud unum in re a quo sumitur uniuocatio generis.

Dicendum quod omnia unius generis habet inter se aliquam convenientiam in substantia quia non habent cum alijs aliorum generum quod cognoscitur ex idempnitatem operationis et passionis in singularibus in speciebus. 8. ratio illud est aliquid imperfectum et potentiale. quia diuersae species habent diuersas formas perfectas quibus specificiter distinguuntur aliquid 8. ratio materiale in omnibus speciebus siue sit materia siue forma incompleta existens in omnibus speciebus huius generis et non alterius quod est principium alicuius operationis et passionis in eis est illud unum in re quod tamen intellectus considerat non ut in hoc sed considerat ipsius secundum se essentialiter esse in diuersis speciebus et ei attribuit intellectum generis. et quanto genus est compositum tanto illius in re est unitas minor. et ita nomen generis de suo primo intellectu importat quod est materiale in speciebus tamen per modum totius ut dictum fuit prius. Ad primum in oppositum dico quod non secundum omne uniuocum fit comparatio. sed secundum species atomas tamen id est specialissimas ut dicitur ibidem. Cuius aliter quod uniuocum apud logicum dicitur de illud quod per unam rationem deuenit apud intellectum habet quod dicitur de multis. Sed apud naturales non tale sed tamen quod est uniuocum secundum ultimam formam completiua. unde 7. phibitorum dicitur quod in genere latent multe equiuocationes. quod tamen logicus non diceret. unde si dicitur secundum omne uniuocum fieri comparationem intelligendum est tantum de uniuoco secundum naturales quod est tantum species specialissima et non de omni uniuoco quo ad logicum quomodo genus est uniuocum. Ad secundum dico quod maior est unitas in re a qua sumitur uniuocatio speciei quam a qua generis quia ibi est unitas forme completie hic tantum alicuius materialis incompleti. unde ad formas dico quod duabus unitatibus speciei ibi numeratis est genus unum. sed tertia unitas nature et forme completie omittitur in qua species excedit genus. Ad tertium patet quod propositio prima. scilicet quod genus predicatur totum sic intelligenda est. scilicet materiale per modum totius quod quidem secundum se est uniuocum in speciebus. tamen formatur diuersificatur. et ita maior est unitas generis in se quam specierum in quantum differunt per diuersas quia nulla est diuersitas in intellectu generis.

omune 8. ratio speciei. hic ut dicebatur porphiritus comparat dictam ad alia uniuersalia. Circa quod tria facit primo comparat dictam ad speciem. 2. ad propriam

3° ad accidēs. 2° ibi. D^{ra} uero. 3° ibi. Dif-
ferentia quidem et accidenti. Prima pars di-
uidit in duas quod primo compat d^{ra} ad spēs
penes conuenientiam. 2° penes d^{ra}. 2° ibi
pprius autem differentie. In prima parte assi-
gnat duas conuenientias. Prima attendit
penes qualitates participationis et est quod tam
spēs quam d^{ra} participant equaliter ab his quorum
sunt. 2° attendit penes existentiam sempiternam
nam et ponitur ibi. Cōe uero est. Et est quod
tam d^{ra} quam spēs semper existunt his que par-
ticipant ipsas et nunquam ab eis separantur. scilicet eis
semper est homo et rationale. Deinde cum dicit
Proprius autem. Assignat quatuor d^{ras} inter
d^{ra} et spēm. Prima sumit penes quidita-
tem et modum predicandi et est quod d^{ra} predi-
catur in quale. species uero in quid. scilicet spēs
puta homo sit quedam qualitas eo modo quo omne
genus cōe significat quale quid. distinctum
contra hoc aliquid. tamen loquendo simpliciter et
pprie non est qualitas quod habet se per modum
per se stantis compositi ex suis partibus.
nam d^{ra} adueniens generi constituit spēm

2° attendit penes cōitates ampliozem quam
ponit ibi. Amplius. Et est quod d^{ra} inuenitur
in pluribus spēbus. ut quadrupes. Species
uero in solis indiuiduis que sub ipsa sunt.

Notandum quod hoc dicitur est intelligendum
de d^{ra} intermedia et cōi et non de d^{ra} ultima.
quod illa cōuertibilis est cum specie specialissima.
nec inuenit nisi in unica specie et indiuiduis
ipsius spēs. id nunc signanter dixit sepe ut
ostenderet non esse uerum de omni d^{ra}. ut quod ip-
sa consideret in pluribus spēbus. 3° at-
tenditur penes potestates essendi que ponit
ibi. Amplius d^{ra}. Et est quod d^{ra} est prima. scilicet p
omni illa specie quare constituit. ad quod sequitur
quod interempta d^{ra} intererit species et non
e cōuerso. quod utique uerum est de d^{ra} interme-
dia et cōi que in pluribus inuenit. per exem-
plificat de rationale quod secundum eum est d^{ra} hominis et
dei loquendo autem de d^{ra} ultima; illa si-
mul est et non est cum spēs cum sit conuertibi-
lis specie. 4° accipit penes realitatem
componendi que ponit ibi. Amplius quod d^{ra}
Et est quod d^{ra} non cōponit et est cōponibilis
alteri quod utique uerum est de d^{ra} subordi-
natis ut inferiori superiori. et non de duabus
ex opposito diuisis. scilicet eum rationale et morta-
le si mortale sit d^{ra} sint simul cōponibiles
in eodem nunquam tamen rationale et irrationale quod ex
opposito diuidunt. spēs autem nunquam cōponit
spēs ad gignendum et constituendum aliam spēm

scilicet duo indiuidua diuersarum spērū occurrere
possunt effectiue ad gignendum tertium indi-
uiduum alterius spēs. ut quedam equa cuiusdam
asino p^{mo}uēat ad multi generationes nunquam
tamen spēs equi spēs asini p^{mo}uēat. Se-
quitur 2° pars d^{ra} uero et ppriū. ubi cōpa-
rat d^{ra} ad ppriū. Circa quod duo facit
primo compat penes cōuenientiam et d^{ra}. 2° pe-
nes d^{ra} ibi. Propriū uero d^{ra}. In prima p-
te ponit duas cōuenientias d^{ra} attenditur
penes equalitates participationis. Et est quod tam
d^{ra} quam pprius participatur ab his que sunt eo-
rum. scilicet ipsa participat. scilicet enim et plato equali-
ter sunt risibiles et rōnales etc. 2° accipit
penes utilitates in essendi que ponit ibi. Et
semper omni. Et est quod tam d^{ra} quam pprius sep-
arantur oibus contentis. sicut bipes que est
d^{ra} et risibile quod est pprius semper inest homini
quod scilicet homo non semper rideat aut semper beat. duos
pedes. puta si trincatur uno pede uel ambo-
bus semper tamen est aptus ad utrumque. et ista
aptitudo que semper manet in substantia est
formaliter pprius et d^{ra}. uel saltem illud est d^{ra}
in quo fundat talis aptitudo uel illud quod p-
tinet aptitudines circuloquit etc. Deinde
cum dicit. Proprius autem d^{ra}. Assignat duas
d^{ras} inter pprius et d^{ra}. Prima attendit
tur penes utilitates predicandi. Et est quod dif-
ferentia sepe predicatur de pluribus specie-
bus. et dicit sepe quod hoc non est uerum nisi tan-
tum de d^{ra} intermedia et cōi ut rationale secundum
eundem dicit de homine et de deo. pprius uero
non predicat nisi de una spēs cuius est ppri-
um. 2° attenditur penes cōuertibilitates
indit que ponit ibi. Et d^{ra} quidem. Et est quod
d^{ra} sequitur ad qualem spēm cuius est differe-
ntia. scilicet non cōuertitur ut si homo est rationale est.
et non cōuertitur secundum eum. scilicet pprius predi-
catur cōuertibiliter de spēs. et loquitur sicut prius
de differentia intermedia et cōi. quod loquedo
de d^{ra} ultima ipsa utique cōuertibilis est cum
spēs ut dicitur est. Sequitur illa pars. D^{ra}
quidem et accidenti. ubi cōparat d^{ra} ad ac-
cidens. Circa quod duo facit. primo comparat
penes conuenientiam. 2° penes d^{ra} ibi. Dif-
finitur autem. In prima parte ponit duas conue-
nientias. Prima accipit penes idempnitatem
predicandi. Et est quod t^{ra} d^{ra} quam accidens et
pluribus predicantur. Et hoc quidem cōe est
oibus quare ut etiam superius fuit dictum. 2° acci-
pitur penes sempiternitates inessendi que
ponit ibi. Cōe uero. Et est quod tam d^{ra} pu-
ta bipes quam accidens non omne scilicet insepara-

bile inest oibus istis ut nigrus semp inest
 or coruo. 7 bipes quoz pm u accidens inse
 perabile est. reliquoz ut dfa. Deinde cu
 dicit. Differt. ponit tres differentias inter
 ipsa. Prima accipit penes modū continēdi
 Et est q dfa cōtinet spēs 7 nō cōtinet. ac
 cidens uero cōtinet 7 cōtinet quatenus plu
 ra accidentia possunt esse in eodem subiec
 to 7c. Notanduz q rō huius dicti est qz
 omne cōe cōtinet oia quibus ē cōe dfa. g. i
 termedia 7 cōis dicit spēs cōtinet accidēs
 uero pro qto idēz pōt esse i pluribus subis
 dicitur illa continere qz ipsis ē cōe. s3 p qz
 idem subiectū est susceptibile plurū ac
 cidentiū dicit accidentia continere qz ipsi
 est cōe. 2. accipit penes graduz essēdi
 que ponit ibi. Dfa quidem. Et est q dfa
 non intēditur nec remittit. accidentia uero
 recipiunt magis 7 minus. 3. accipit pe
 nes moduz cōessēdi que ponit ibi. Et in
 pmixte. Et ē q die cōtarie nūq pmiscē
 tur. s3 accidentia contra sunt pmixta. eo. s.
 modo quo mediū dicit cōponi extremis ut
 tubum ex albo 7 nigro. 7 acre. ex dulci 7
 amaro. De mō aut quo extrema sunt i me
 dio 7 ntrū accidentia media sūt forme eq
 simplices. sicut extrema alterius est specu
 lationis. quicqd enīz sit porphirius loquitur
 fm opinione vulgarēz que dicit formas me
 dias realiter mixtas 7 cōpositas ex extre
 mis. Ultimo epilogat dicens q cōtates
 7 pprietates dfe 7 ceteroz plūm huiusmo
 di sunt que dicta sunt. Quia sepe in su
 perioribus dictū est q genus predicatur i
 quid. moueo istaz questione quaz alibi pre
 termisi. vtrū predicari in quid cōuenienter
 ponatur in diffinitione generis. Arguit q
 non. qz illud predicatur in quid p quod con
 uenienter respōdet ad interrogationēz fac
 tam p quid ut superius dictū est. S3 huius
 modi nō est genus hic diffinitū g. ad inor
 p3. qz siue querat de re quid est. siue de in
 tentione spēi non cōuenienter. respōdet p
 genus ut denorat intentionē 7 gen⁹ sic sup
 tum diffinit⁹ hic ut dictū est pūs. Res enīz
 aut intentio spēi nō est intentio que est ge
 nus. Preterea hec pticula ponit ad disti
 guendū genus a dfa. s3 nō distinguit g. Pro
 batio minoris qz dfa superior dicit de infe
 riori per se 7 p. mō. ex metaphisice. 7 nō
 sicut oia qz tunc superior per se ipsū descē
 deret in hanc dām inferiorēz g. superior dif
 ferentia predicatur de inferiori in quid.

naz 7 metaphisice dicit qz filio pedū est
 pedalitas. Preterea ista pticula ponit
 ad distinguendū genus ab occidente. s3 nō
 distinguit. g. ponit frustra. pbatio mino
 ris qz accidens predicatur in quid. in oī eiz
 genere est repire quid. ex p. topicoz 7c.

In oppositū est porphirius. Respōdeo
 dicendū qz cōuenienter ponit predicari i
 quid. qd p3 qz predicari diuidit per predi
 cari in qd 7 in quale tāq per pmos modos
 predicandi. igit per illa descendit pte i spe
 cies. genus aut nō predicat in quale g. i qd

Ubi intelligendū qz predicari in quid est
 predicare essentia per modū essentie 7 cōpe
 tit generi qz genus sumit a parte materiali
 7 iō predicat essentia per modū subsistentis
 qui est modus essentie p oppositū aut accipi
 tur oia a pte formali. 7 iō predicat essentia
 per moduz qualificantis 7 informātis. 7 iō
 in quale. Et nota qz qualitas que est pre
 dicatū. ex hoc qz importat formā predica
 tur in quale absolute. S3 oia substantialis nō
 predicat in quale absolute. s3 in quale quid
 ex hoc eim qz importat formaz predicatur
 in quale. s3 ex hoc qz importat substantiam
 predicat in quid 7 iō rōe totius dicit pre
 dicari in quale quid. vnde p3 oia predicādi
 inter qualitatem 7 differentiam qz di
 uersitas predicādi sumit a diuersis modis
 essēdi qualitatē 7 differentie substantialis.
 sicut p3. Cōtra solutionēz questionis ar
 gatur sic. Si predicari i quid est predicare
 essentia p modū essentie. g. hec ē predica
 in quid hō est lapis. Preterea si predica
 ri i qd ē predicari essentia p mōz essentie. 7 il
 lud nō est vniuocū rebus diuersoz generū
 g. nec genus hic diffinitū est vniuocū oib⁹
 illis. Respōdeo qz predicari in quid ē predi
 care essentia p modū essentie 7 hoc vniuocū
 est. dato qz essentia nō esset vniuoca. qz suf
 ficit essentiam sumit se habere. hic 7 ibi ad
 predicari vniuocū. qz predicari dicit habitu
 dinē. Uel pōt alī cōcedi qz predicari i qd
 est predicare essentia p modū essentie de hō
 mine. Et qz lapis uel aliud disperatum non
 predicat de hoīe s3 tm abstractuz superior
 7 cōe predicatur de contentis sub illo 7 o il
 lis est manifestū quod predicatur in quid.

Ad pmuz in oppsituz dicendum est sicut
 dictū est superius qz duplex ē questio o spe
 cie p intentionē sumpta. s. quid est 7 quid pre
 dicat. quid predicatur que ē ppna questio
 in intentionibus. 7 sic cōuenit respondere p

genus ut hic diffinitur ut querendo quid predicatur de spe bene responderetur genus. Si autem fiat questio cum essentia illa e propria in fundamentis, sic loquedo de predicatione exercita predicatur fundamentum generis de fundamento spei in quid. Ad secundum dicendum quod omnia non predicatur in quid de aliquo respectu cuius est omnia, scilicet respectu est genus, superius autem est genus respectu inferioris. Contra si sic quod in omni genere sunt tria generalissima, unum specierum, duo dierum duorum a latere positum. Preterea si dicitur inferior est spes quod habet diem superiorum in se ut genus et aliam diem supradictam, et illa dicitur pari ratione erit spes respectu die superioris, et illa habebit aliam diem, et illa dicitur alia non potest esse in alio genere quod tunc in genere substantie non substantia esset prius substantia, sic igitur procedendo erunt infinite dicitur in genere sube, et ita nihil esset cognoscibile cum non esset deuenire ad primam illarum differentiarum. Dicendum est quod aliter quod dicitur superior nullo modo predicatur per se modo de inferiori. Ad aristotelem cum dicit quod filio pedum est quedam pedalitas non est intelligendum quasi sit predicatio per se modo, et quod dicitur inferior includit superiores. Sed uult ibi quod inferior dicitur per se diuidere superiores in quantum huiusmodi in hanc per se diuisionem innuit per illa abstracta filio est pedalitas etc. Ad tertium dico quod nihil predicatur de illo respectu cuius est accidens scilicet respectu cuius est genus, ut color non predicatur de substantia inquit sed de albedine respectu cuius est genus.

pecies uero.

Hic ut dicebat comparat porphyrius species ad duo uelut que restant Circa quod duo facit, primo continuat dicta dicendis, 2o exequitur de intento ibi. Species uero et proprium. Dicit quod species quo, id est in quo differat a genere et dicitur dicitur est, supple cum dicebatur quo genus et dicitur differunt a spe, et ideo dicendum quo species differt a duobus rebus que restant. Deinde cum dicitur Species uero. Exequitur de intento. Circa quod duo facit, primo comparat speciem ad proprium, 2o ad accidens ibi. Species et accidentis. Prima pars diuidit in duas, primo comparat speciem ad proprium penes convenientiam, 2o penes diem, 2o ibi differunt autem. In prima parte ponit duas convenientias inter ipsa. Prima accipit penes conuertibilitatem predicationis. Et est quod species et

proprium de se inuicem conuertibiliter predicantur et si homo est uisibile est, et conuerso non accipiendo uisibile pro actu, sed pro aptitudine reddendi ut sepe dicitur est. 2o accipitur penes equalitatem participandi que ponit ibi Equaliter enim. Et est quod tam species quam proprium equaliter participant ab his quorum sunt. Deinde cum dicitur. Differunt autem, assignat quatuor diuersas inter speciem et proprium et accipit penes conuertitatem generale. Et est quod species potest esse genus alius specierum quod utique uerum est de spe intermedia et subalterna, proprium uero impossibile est esse plurius specierum sed est unus tamen. 2o accipit penes ponitatem naturalem que ponit ibi. Et species quidem. Et est quod naturaliter species prior est proprio, homo enim naturaliter prius existit quam uisibile. 3o accipitur penes diuersitatem in essendi que ponitur ibi. Amplius species. Et est quod species semper conuertitur actum suum substantie, id est in diuiduo contento sub spe, proprium uero non semper sed aliquando, ut foris semper actu est homo non semper actu uidet scilicet semper sit aptus ad ridendum. 4o accipit penes alietatem diffinitionis que ponit ibi. Amplius quorum. Et est quod species et proprium differunt quod eorum termini et diffinitiones sunt differentes, quod patet ex precedentibus. Et hic etiam diuersae eorum rationes recitantur ut patet in littera. Sequitur illa pars. Species uero et accidentis, ubi comparat speciem ad accidens, ubi duo facit, primo comparat penes convenientiam, 2o penes diem ibi. Propria uero utriusque. In prima parte ponit duas convenientias tamen. Et est quod tam species quam accidens habent hoc commune quod de pluribus predicantur. Rare autem, id est pauca sunt eorum conuertentes eo quod multum a se distat accidens et subiectum cui accidit quod est species. Deinde cum dicitur. Propria uero, ponit quatuor diuersas inter speciem et accidens. Prima accipit penes diuersitatem et est quod species predicatur in quid accidens in quale uel in quo se habet ut ita exponitur est supra. 2o accipit penes unitatem participandi que ponitur ibi. Et unquamque substantia. Et est quod nulla una substantia participat, nulla unica specie potest autem participare pluribus accidentibus tam separabilibus quam inseparabilibus. 3o accipit penes ponitatem naturalium que ponit ibi. Et species quidem, et est quod species est prior natura accidente etiam si sit accidens inseparabile eo quod eum subiectum precedere et accidentia sequi que sunt aduentitie nature. 4o accipit penes alietatem

participandi que ponit̄ ibi. Et sp̄i quidez
Et est q̄ species equaliter participat̄. acci
dens uero inequalit̄. 7 fm̄ magis 7 minus.
etiam si sit accidens inseparabile. vnus eiz̄
ethiops est magis 7 minus niger alio.

Tunc sequit̄ illa pars. Restat de pprio
ubi compat̄ propum ad accidens. circa q̄d
duo facit. p̄o compat̄ ipsa penes conuenien
tia. 2o penes d̄iam ibi. Differunt aut̄. In p̄
ma ponit̄ duas conuenientias inter ppriuz
7 accidens inseparabile. Prima attendit̄ pe
nes impossibilitates ab essendi. 7 est q̄ ipos
sibile est subiecta esse sine pprio 7 sine acci
dente inseparabile quoz sunt. ut sicut est im
possibile est hoiez̄ esse sine risibili. sic ethio
pem sine nigredine. 2o accipitur penes
sp̄iternitatem 7 utilitatem inessendi que po
nitur ibi. Et quoadmodū. 7 est q̄ sicut pro
prium inest oī 7 semp̄ sit accidens inseparabi
le 7c. Deinde cum dicit. Differunt autē
Assignat̄ tres d̄ias inter ipsas. Prima attē
ditur penes modū inessendi. 7 est q̄ ppriū
tantum uest̄ uni soli sp̄i ut risibile hōi. Acci
dēs uero pluribus ut nigredo couo 7 ethio
pi. 2o attendit̄ penes modū predicandi
que ponit̄ ibi. Quare pprium. 7 est q̄ pro
prium predicat̄ cōuertibilit̄ 7 equalit̄ accēs
aut̄ nō. 7 si sit inseparabile. 7 q̄ ista 2o d̄ia
sequit̄ ex p̄ma tō quasi iferendo dicit. qua
re pprium. 3o attendit̄ penes modū p̄ti
cipandi que ponit̄ ibi. Et pprium quidem
Et est q̄ ppriuz equalit̄ p̄cipatur ab his
quoz est ppriuz. Accidens uero fm̄ magis
7 minus 7c. Ultimo cuz dicit. Sunt quidē
7 alie. Epilogat̄ circa dicta dicens q̄ alie
cōitates 7 pprietates sunt illoz̄ q̄q̄ ulium
que dicta sunt. s̄ ista sufficiūt ad tradendū
diuisione 7 cōitatem. i. cōuementiam eoz̄.

Ad euentiā predictoz̄ i isto libro de nu
mero ulium vnaz̄ moueo questione 7. p̄trū
ul̄ia sunt tm̄ q̄q̄. Arguit̄ q̄ nō q̄ predica
ri est pprium ul̄i ḡ. quot sunt predicata sūt
tot ul̄ia. s̄ predicata ponūtur tm̄ quatuor.
p̄o topicoz̄. ḡ. 7c. Preterea per idē ostē
ditur q̄ sunt tm̄ tria. q̄ ibi nō ponūtur spe
cies 7 d̄ia. ḡ illa nō sunt ul̄ia. Preterea
ostendit̄ q̄ sunt sex q̄ ibi ponit̄ diffinitio
ḡ preter ista q̄q̄ est sextuz̄. Preterea
quot modis dicit̄ unū oppositoruz̄ tot mo
dis dicit̄ 7 reliquuz̄. ex p̄mo topicoz̄. s̄ un
uersale 7 singulare sunt opposita. singula
ria aut̄ sunt ifinita. ḡ 7 ul̄ia. Preterea
idiuiduū est ul̄e q̄ predicat̄ de pluribus 7

est nullū istoz̄ q̄q̄ ut p̄z inductive. ḡ sunt
plura q̄ q̄q̄. Preterea ens est uniuersa
le 7 nō est genus ex 3o metaphisice. nec spe
cies quia tunc haberet̄ genus supra se nec a
liquod alioz̄ triuz̄ ulium q̄ illa predicantur
in quale. ens aut̄ in quid. ex 4o metaphisice
ḡ. In opposituz̄ est porphirius. Respō
deo dico q̄ questio sane intellecta est certa
q̄ sunt q̄q̄ ul̄ia s̄ illud diuersimode ponit̄
tur a diuersis. uno mō accipit̄ eorum suffici
entia sic Uniuersale uel significat̄ substan
tia uel accidens. si substantiā uel totā uel p̄
tem. Si partem uel materiales 7 sic est ge
nus. uel formales 7 sic est d̄ia. uel totā sub
stantiā 7 sic est species. q̄ sp̄es dicit̄ totuz̄
esse idiuiduoz̄. Si accidens uel cōuertibile
7 sic est ppriuz. uel non. 7 sic est q̄ntum ul̄e
7 sic est accidens. Cum ḡ nō sit possibile
aliquod dicibile de pluribus ubi aliquo isto
rum q̄q̄ modoz̄ sequit̄ q̄ nō erunt plu
ra nisi hec q̄q̄. Cōtra hūc moduz̄ arguit̄
cum ul̄ia sint 2o itentiones accidūt reb̄ p̄me
itentionis. s̄ nihil per se distinguit̄ fm̄ illud
cui accidit. ḡ itentiones nō distingunt̄ per
se penes res. s̄ logicus cōsiderat̄ itentiones
p̄ se. ḡ ita ista diuisio nō est logicalis.

Preterea oīa ul̄ia inueniunt̄ in genere ac
cidentis ut p̄z de genere 7 d̄ia 7 alijs duob̄
ḡ male dicit̄ fm̄ eos p̄ significare substan
tiam 7 accēs. Alio modo datur sufficien
tia istoz̄ penes ordinari. dicit̄ eim q̄ liber
iste immediate ordinat̄ ad libū predicamen
toz̄ ubi determinat̄ de ordinabili i genere
Et datur sic sufficientia eoz̄ q̄ ordo po
test esse uel eoz̄ que sunt in genere inter se
uel eoz̄ que sunt in uno genere ad illa que
sunt in alio genere. In eodem aut̄ genere
pōt̄ esse ordo differens fm̄ sub 7 supra. 7 sic
sūt duo ul̄ia. s̄ genus 7 sp̄es. uel pōt̄ esse or
do indirectus. 7 sic est d̄ia supra sp̄em indi
recte 7 sub genere. Accidentiū autē ad sub
stantiā est ordo uel cōuertibilium uel nō cō
uertibilū fm̄ hoc sūt alia duo ul̄ia. Cōtra
hūc modū arguit̄ aliqua fm̄ q̄d sūt ordina
bilia fm̄ sub 7 supra in aliquo genere sunt
predicabilia 7 subicabilia. s̄ hoc est falsum
q̄ unūq̄q̄ diffinitur hic p̄ predicari uel p̄
equivalens ei tātum 7 nō per subiecta 7c.

Preterea ad idē idiuiduū est p̄ se ordi
nabile i genere. ḡ s̄ nō predicetur proprie
tū esset ponēdum hic sextuz̄ ul̄e q̄ fm̄ sic di
cens nō agitur hic de istis iqtam sūt predi
cabilia si precise inqtū sūt ordinabilia. Pre

terea sicut accidentia habet ordines ad subiectum quod est substantia uel aliquod accidens ita e converso subiectum ad accidens. 6° ex parte subiecti possunt accipi duo vtra penes eius ordinationes duplicem ad accidens sicut est ex parte ad accidentis. Dicendum 6° aliter quod sufficientia istorum penes predicari accipit quod predicari dividit in quid et in quale utrumque in se dicitur. Isti enim sunt primi modi predicandi. predicari autem in quid est predicare essentiam subiecti per modum essentie et per modum subsistentis non denotantis. hoc autem contingit dupliciter. vel quod predicat totam essentiam subiecti et sic est species. Si enim aliquid esset in essentia individui preter essentiam speciei duo individua different essentialiter et per dicitur acceptas ab illo quod plus est in hoc et in alio quam essentia individui posset species dividit formaliter et individuum diffinitur. quod est inconueniens vel quod predicat partem essentie et sic est genus. si enim diceret totam essentiam speciei sufficeret ad diffinitionem et superflueret definitio. predicari vero in quale est predicari denominatiue quod contingit dupliciter. vel quod aliquid predicet essentiam subiecti per modum denominatis et si predicatur in quale substantiale sic est definitio est enim definitio substantie qualitatis. ex 5° metaphisice. vel contingit quod predicatum predicet accens per modum denominantis. et tunc predicatur in quale accidentale. vel 6° predicatur accens couertibile egrediens ex principiis subiecti. et sic est proprium. vel accidens cōe et sic est ultimum vltimum. Nam de accidente tali item dicit porphyrus se intelligere vbi ponit diuisiones ad declarandum diffinitionem generis. Cum 6° predicari de pluribus non conuenit nisi aliquo istorum modorum quoniam qui per se diuidunt predicari de pluribus quod est ratio ipsius vltis. sequitur quod uniuersale diuidit tamen in hec quoniam. Et hec definitio videtur conueniens quod diuidit rationem generis per dicitur per se. Et ex hac etiam non tantum per sufficientiam vltimum. sed ordo etiam et ordinis rationem quem tenet porphyrus de istis ordinandis et determinandis. Ad primum in oppositum secundum et tertium argumentum que ex eodem modo procedunt. dicendum quod 2° per topicorum diuersificat predicamenta penes hoc quod est predicare essentiam uel non. couertibiliter uel non. et sic non conuenit esse nisi illa quatuor que ibi ponuntur. hic autem 13 consideret de uniuersalibus penes predicari non tamen quo ad illa que ibi ponit. quod istorum quoniam uniuersali tamen unum predicat couertibiliter

tria autem in quid aut in quale ut prius dictum est. Non ponit igitur definitio ibi unum predicatum quod illa ut ibi dicitur reducit ad genus. predicat enim essentiam subiecti non couertibiliter. unde in 4° topicorum ubi docet construere et destruere genus docet etiam hoc de definitio. Aliquod etiam est definitio ultima specifica que couertitur cum specie et predicat de ea couertibiliter quare reducendum est ad diffinitionem. et forte preter talem diuersitatem definitio non posuit definitio simpliciter cum aliquo suo predicato uno. diffinitiones hic porphyrus non ponit quod non habet aliquem unum modum predicandi in quid uel in quale. Speciem ibi 2° non ponit uel ideo quod reducitur ad diffinitionem cum diffinitio sit proprium speciei. uel potius genus quod predicat ut quo predicatur essentialiter et non couertibiliter. et ideo ex 4° topicorum habent considerationes intermedii uel construendi problemata de specie sicut de genere. uel quod species non est predicatum proprium dialogice. Illa enim non est cōter nisi singularis. Excludit autem 2° per topicorum ab interrogazione dicitur illa que sunt manifesta sensui non oportet inquit oem propositionem considerare sed quod aliquis rudis natione indigens dubitat non pena uel sensu. Species autem est minimum cōe et ideo magis subicitur propositione dicitur quod predicatur. Ad quantum dico quod hic est sensus in proposito illius propositionis quot sunt significata unius oppositi tunc sunt alterius. si per oem significationes opponatur alterum sibi non quot supposita. ideo non ualet ad propositum. Ad quantum dico quod iduum est species respectu intentionis. quo autem intentione distata predicat de altera dictum est prius in questione prima. Ad sextum dicitur duobus modis. primo modo quod ens est equiuocum. ideo non predicatur. id est prius alio dicitur quod quod est prius alio est uniuocum. 6° nec ens est uniuersale Contra accipiat ens in genere substantie ibi est uniuocum. 6° uniuersale et nullum istorum quoniam ut prius est argutum. Dicitur quod adhuc est equiuocum in genere substantie ad tria. Impossibile est enim aliquod uniuocum per se predicari primo modo de speciebus et definitis oppositis uel de vna una et alia opposita per definitio superiorem que uniuoce predicatur. quod tunc respectu specierum et respectu quarum sunt dicitur essentia species quod est impossibile. et ideo ens in substantia equiuocum est ut dicitur de speciebus in genere et ceteris ferentibus ex una parte et definitis oppositis. Et ideo dicitur autem et concedit quod sunt tria prima

entia in quolibet genere non tamen tot predicata. quod due coordinationes orationum in omni genere reducuntur ad coordinationes spirituum. Alio modo tenendo ens uniuocum esse sicut patet dicendum est quod Porphyrius ordinavit librum suum ad predicamenta a se. sicut ipse met in premissio premitit. loquitur ergo de illis uerbis que aliquo modo inueniuntur in ordine predicamenti tali que sunt ista quatuor. scilicet preter ista est aliud uel transcendens. imo alia multa que bene non pertinet ad aliquod predicatum. Ens igitur nec est genus nec species nec diuina nec proprium nec accidens. est tamen uniuersale transcendens predicatum in quid tamen de creatura que de creatore deo sicut trino et uno quod est huiusmodi in secula seculorum. Amen.

Incipit expositio eiusdem in libro predicamentorum Aristotelis.

Scripsit in tabulis

uerba decem que locutus est ad nos. Deutero.

secundo secundum Boetium in commento liber iste est de decem uocibus

significatis decem prima genera rerum. et de decem rebus signatis per decem uoces. Et ideo de Aristotele libri componere potest intelligi uerbum prius ubi ad perfectionem ostendendam huius libri quatuor per orationes describuntur. scilicet. Textus gratiosus in forma euidente. Sinus copiosus in materia subiacente. Ortus generosus in causa efficiente. Fructus preciosus in fine consequente. Primum probat ordinatio descriptiua cuius dicitur. Scripsit in tabulis. Scripsit inquam ueraciter sine falsitate. ordinabiliter sine superfluitate. utiliter sine curiositate. Et de eo potest dici illud ecclesie. xij. Quis esset sapientissimus scripsit sermones rectissimos ac ueritate plenos

Secundum probat numeratio perfectiua cuius addit. Uerba decem. Decem inquam predicamenta distincta reuera. in intentionali. uel scripta principaliter quod prima rerum principia esse dicuntur ut dicitur quibus nostrum illud psalmiste in psalterio decem cordarum psalite illi. Uere decem predicamenta possunt dici decem corde uniuersitatem entium completentes et in unum phia cantus psalmodici continentem.

Tertium probat enarratio magistralis cui subiungit. Qui locutus est. scilicet. apertum intellectualiter ad prudentes. ad priores uocatus ad abites exemplariter. ut possit dici de eo illud deutero. 31. Congregate ad me omnes mag-

istros nati per tribus uias atque doctores et loquar audientibus omnes sermones istos etc.

Quartum probat terminatio eternalis cui concluditur ad nos. ut scilicet. pertingatis ad scientiam de predicamento que est finis proximus huius libri. ad notitiam de silogismis que est finis remotus. ad sententiam de eternis qui est finis ultimus. ad quem omnes scilicet finaliter ordinantur. Juxta illud Iohannis. 14. Si abiero et preparauero uobis locum iterum ueniam et assumam uos ad me ipsos ut ubi ego sum et uos sitis id est in letitia et gloria sanctorum.

Uia in omni scientia presupponitur subiectus de ipso etiam oportet presupponere quid est et quod est.

non circa principium huius libri unum moueo questionem. Utrum liber iste sit de decem predicamentis ut de subiecto et arguitur primo quod non sic. Liber iste est de decem uocibus. ergo non de decem predicamentis. contra per quod uoces non sunt ipsa predicamenta quia aliud est signum. aliud est significatum. uoces autem sunt signa rerum. Antiquus probatur quod hoc dicitur Boetius. scilicet. liber iste est de decem uocibus decem rebus generis significantibus. Tunc quod hic determinat de uniuoco equiuoco et denominatione que sunt tamen de uocis significantis. quod si nulla uox esset nullus conceptus esset equiuocus. quod ubi unus conceptus ibi est uniuocatio. Tunc quod hec omnia diffiniuntur per dicta. et in prima diuisione dicitur eorum que dicuntur et inferius singulis in complexorum aut significat substantiam etc. scilicet dicibile incomplexum significare est proprium uocis significantis. ergo illud est subiectum. et ita maxime decem uoces significantes decem genera. quod hic agitur tamen de istis. Tunc quod logica uel est scientia realis uel sermocinialis. non realis per ergo sermocinialis. ergo que pars eius est de uoce significantiua. et ita ista pars eius que est prima est de uoce significantiua seu significante conceptus simpliciter. sicut liber pyramidas est de uoce significante conceptum compositum. Preterea ad principale nullum predicatum intentionale est esse uniuocum istis decem ergo ipsa non sunt subiectum. contra per quod unius scientie unum est subiectum. ergo ista decem unum in aliquo uno et illud sit intentionale si de ipsis sit aliqua logica ut de subiecto. Antiquus probatur. Tunc quod si sic tunc illud erit prius et ceteris istis. et ita hec non essent generalissima et prima genera contra Boetium. Tunc quod si sic cuius diuersa inter se sunt essent aliqd

dem entia. g. dicitur. s. hoc est falsum q. predicamenta sunt fm se diuersa. 7 non dicitur. q. tunc essent spes. Uoco aut pmo diuersa q. in nullo coueniunt s. sunt fm se totalr distincta. Dicitur uero que in aliquo coueniunt et in aliquo dicitur ut p. s. metaphisice. Quia q. intentio catitur a re. g. unitas intentionis ab unitate rei. s. nulla res uniuoce couenit istis. g. nec aliqua intentio r. Cum q. nullum uniuocum est denominatiu. sed predicatum intentionale tm dicitur de istis que sunt res prime intentionis denominatiue. g. nulluz predicatus intentionale e uniuocum istis. ad alior p. q. uniuocum distinguitur hic cotra denominatiu sicut cotra equiuocum. Preterea ad principale omne scibi le h. q. q. scire e r. per q. cognoscere ex p. posteror. s. illa decem no habent cam. La emz naturalr est por eo cuius e ca. istis aut nihil est pus naturalr cum sunt pma genera g. r. Preterea de istis est scia real g. no logicalis. nra p. ex s. de aia. q. secatur scie ut res. s. logica est diuersa ab omni scia reali. g. subiectum eius est diuersum a subiecto cuiuscumq. scie realis. Anis pbatur. Cum q. de istis determinat metaphisicus s. 7 metaphisice. Cum q. iste sunt res pme intentionis. sequit g. q. ois scia de istis est scia realis. In oppositu est ap. q. hic determinat de istis decem. unde intitulatur liber predicamentor. Respondeo in ista q. stione p. tangam vnam opinionem. 2. dica aliter ad questionem. Quatum ad pimum est quedaz opinio que tangit duo dicta. Pimum est q. decem predicamenta possunt considerari uno modo inq. sunt entia. Alio modo inq. sunt considerant a r. siue inq. sunt aliqua p. uetas ca. ab intellectu eis attribuitur. Primo modo considerat metaphisicus de eis. subiectum emz eius pimum est ens inq. sunt ens. 2. modo considerat de eis hic. ostendunt entz de eis passiones sibi inherentes. inq. sunt generalissima. vt de substantia uniuoce predicari 7 no esse in subiecto 7 uidri significare hoc aliquid. Similr de alijs generibus determinatur fm tales r. oem predicari inq. sunt in suas spes diuidunt. 7 ille ulterius in alias q. nihil est supra ea. 7 q. v. scendat in illa per diuisiones. p. istis inq. ista sunt generalissima inesse hanc passionem diuidi i spes 7 habere multas spes subalternas 7 no habere genus supraueniens. Si aut de aliquibus alijs que insunt istis gene-

ralissimis inq. sunt entia hic determinatur. hoc no est principalr ad ppositum s. ad maiorez manifestationez eoz q. sunt ad predicata intentionalia. Secundum dicitur est q. hic agitur de istis inq. sunt uniu. in ali quo uno intentionali q. p. q. illa decem non sint subiectuz unius scie realis. s. metaphisice. nisi inq. sunt in istis uniu. p. mu. ad q. alia attribunt. 7 sic sunt uniu. subiectu. Ita etia oz dicere in pposito q. s. maior est eorum unitas i aliqua p. uetas ca. ab intellectu q. forte inq. sunt entia. aut saltem no minor. 7 io cum hec scia no sit una unitate analogie oz ymaginari aliquod intelligibile quod sit coe istis 7 p. mu. subiectuz q. de solo tali per se considerat logicus. Illud autem ponit a quibusdam ens incoplexum dicibile ordinabile in genere. s. contra h. ultimus pot argui concessis omnibus narratis impositione. Arguo cotra sic q. cum ponitur subin ens inq. sunt ens incoplexum r. Aut accipit ens coe enti extra aiam 7 entitudo a consideratione intellectus. aut solu ens ronis ut est aliquid coe uniuocu. No pmo q. enti extra aiam 7 enti ronis no est aliqd coe uniuocum. nec 2. modo q. sic subiectuz esset ens per accidens q. composituz ex re pme intentionis 7 2. intentionis que no faciunt unum p se. De ente aut p accis no est scia ex 6. metaphisice. Nec 3. mo q. si sic sequitur nugatio dicendo ens incoplexum r. quia alia addita includunt ens sic sumptu. s. pro ente ronis 7 ita est nugatio. Preterea q. dicibile uel intelligit p significabili per s. monez. aut p predicabili r. No pmo mo q. ut dicit infra significare per uocem accidit subiecto huius libri. Nec 2. mo q. tuc addendo incoplexum at addedo ordinabile in genere. vel etiam eouerfo fit nugatio q. ex hoc q. est predicabile ut hic loquitur ap. 7 icomplexuz ordinat ad aliquid s. sub 7 supra. Dicit ad hoc ultimu q. indiuidua sunt ordinabilia in genere. no. tm predicabilia. generalissima aut sunt predicabilia no tm ordinabilia in genere. io neutruz icluditur in reliquz. Cotra q. tunc ens ordinabile in genere. no couenit generalissimis. de quibus hic maxime agit. g. illud no est subiectuz. Si aut ponat p subiecto ens icoplexum tm. uel ens dicibile tatum. uel tatum ens ordinabile i genere. cotra q. est pmo r. o. facta. q. p. Si etia ponat tantuz predicabile p subiecto illud idem est q. r. e. g.

idem erit subiectum huius libri et proprium
quod est inconueniens. Quatum ad secu-
dum sit ista prima conclusio. Liber iste non est
de decem uocibus significantibus decem ge-
nera rerum. hanc probo sic quod secundum boetium logica
est de secundis intentionibus aduersus primas
secundo de uocibus non est aliqua pars eius. Pre-
terea illud de quo hic agitur est per se per sub-
iecti considerationem in libro per terminas et illud
est pars eius quod consideratur in libro porum
quod est falsum. scilicet falsum habet passionem suam omnes si-
bi inherentes ut manifestum est nulla uoce ex-
istente nec possibile esse. similiter enim. scilicet. g.
utrumque istorum est pars naturaliter uoce significa-
tiua. et quod hic consideratur est pars naturaliter
utrumque istorum sicut pars integralis toto. g. quod
hic consideratur per naturaliter est pars uoce si-
gnificatiua et per omnes uoces significatiua non
est hic subiectam. Confirmatur quod sillogis-
mus in mente autem est sillogismus et enuntiatio
in mente est enuntiatio autem non. si. g. h. pas-
siones sillogismi puta esse ex tribus termi-
nis et enuntiationis puta significare uerum uel
falsum etc. absque hoc quod perferantur si non
habens demonstrationem in mente non habet demo-
strationem g. non est sciens nisi perferat quod
est manifeste falsum. Dicendum g. quod li-
ber iste non est de decem uocibus ut de sub-
iecto nec aliqua pars logice est de uoce quia omnes
passiones sillogismi et omnium partium eius sunt
sibi inesse secundum esse quid habet in mente esto quod
non perferantur ut per inductiue. scilicet est de aliquo
parte quod respectu uocis significatiue tamen habet
rationem significati. Ad primum motum quod est
contra istam conclusionem dico quod accidens est fal-
sum. Ad primam probationem dico quod boetius in-
telligit passiuam per actiuam ut sit sensus de de-
cem uocibus rerum genera significantibus. id est
decem generibus significatis per decem uoces.
Ad secundum dico uniuocum et denominati-
uum. per sunt de predicati quod per se uest con-
ceptum et non primo uoci significatiue et de equi-
uoco autem determinat per oppositionem eius ad
uniuocum. uel quod equiuocum equiuocatum est et
primum conceptus scilicet non equiuocum equiuocum.
Ad tertium dico dicitur ut ostendat se non
assignare propriam et ueram definitionem istorum
equiuocorum qui est per genus et diuersam. scilicet tantum
rationem experimentem quod dicitur per nomen. Cum
additur diuersibile complexum significare est per
partem uocis dico quod falsum est quod illud primo
conuenit conceptui simpliciter. et ex omni uoci si-
gnificatiue. Si igitur subiectum sit incomplexiu

magis stat quod sit conceptus quod uox significa-
tiua et est ratio quod passio significat rem ex p-
mo per terminas. exponendum est g. utrobique
dicuntur. id est. concipiuntur. Ad quartum dicendum
quod logica nec est scia realis nec sermocinalis
quod nec sermonem considerat nec passionem ser-
monis. imo quod illa diuisio sit insufficientis sic
ostenditur quod medium inter rem et sermonem uel
uocem est passio. g. sicut erit aliqua scia per
se realis uel de rebus. aliqua per se de uocibus
significatiuis ut gramatica et rethorica que
considerant passionem uocis in quantum uocis. scilicet.
congruum et ornatum. ita etiam potest esse aliqua
scia de conceptu per se. scilicet. logica. unde per se u-
bet dici scia rationalis non tantum quod traditur
rationem sicut quales alia scia scilicet cum hoc quod
est de conceptibus formati ab actu rationis quod
se si ab aliquo dicatur. logica esse sciam primo
cinalem ut uidetur ex interpretatione nominis. quod
logica dicitur a logos quod est sermo. intelli-
gendum est quod conuenit multum cum sermone per
duo quod conceptus est immediatus. significatum
per uoces. de quo conceptu est logica. et quia
passiones conceptus in se uocis significatiue.
sicut incomplexiu complexio significare uerum
uel falsum ut signo per naturam significati.

2^a conclusio est ista. Istis decem est aliquod
predicatum uniuocum intentionale. etc. hanc probo
sic. Aliquod intentionale dicitur de illis decem
secundum idem nomen et eadem rationem g. uniuoce.
quia per per definitionem uniuocorum. autem probatur
quod substantia est genus. quod sitas est genus utrum
etiam predicatur. in quid de diuersis specie
g. genus dicitur de istis secundum idem nomen et
eadem rationem. g. uniuoce. Preterea di-
uersitas sola in materia accidentali non diuersifi-
cat illud cuius est species quod dicitur species est omnia for-
malis ut per quod circulus est? et arcus ferreus
non dicitur species. intentione que applicat rei unius
generis et alterius tamen habet diuersas penes materi-
as per accidens nulla enim intentione uest rei prime in-
tentionis per se. scilicet sola diuersitas hic et ibi est penes
res prime intentionis quasi penes materias acci-
dentales. g. non dicitur species ex eo quod uest istis nec
per omnes tollit uniuocatio quod quod non tollit
veritatem sed speciem non tollit uniuocationem
Confirmatur quod quocumque diuersitas in rebus
prime intentionis inter se non impedit eas concipi
ab intellectu per eundem modum concipiendi.
Intentiones autem eis attribuitur in quantum ab in-
tellectu concipiuntur. et id eadem intentiones specie
possunt attribui diuersis rebus. Ad primum
in oppositum quod est contra istam conclusionem

dico q̄ ans est falsum. Ad p̄mas p̄bationē dico q̄ sunt p̄pua 7 cōsissima genera reruz nō intentionuz. Alter pōt dici q̄ lz sint cōsissima 7 p̄ma tñ pōt aliquid idēz inesse oī bus illis d̄nominatiue q̄ nō d̄z dici p̄us seu cōus illis nisi essentiat̄ de illis diceretur.

Ad secundū dico q̄ nō sunt d̄ra que non sunt aliquid idem entia. i. alique res lz aliq̄ intentio. Ad tertiam dico q̄ res nō ē to ta cā intentionis lz tñ occasio. i. inq̄tum in tellectuz mouet ut actu cōsideret 7 intellec tus est p̄ncipalis causa. iō minor unitas suf ficit in se q̄ sit unitas intentionis. Et forte quod supponitur nō est uerū. i. q̄ nulla res uniuoce cōueniat istis q̄ dico p̄p̄ ens de q̄ dictū ē alias. Ad q̄rtū dico q̄ aliq̄ ē di cez aliq̄ uniuocū predicari de multis. 7 aliud uniuoce predicari de multis. Albuꝝ enīz est in se q̄da m uniuocū q̄ predicat̄ de hōie 7 equo. nō tñ de his uniuoce predicat̄ deno minatiuū. ḡ p̄mo mō est uniuocū. 2° modo nō ut ostendit rō. vnde cōcedenda est cōclu sio q̄ nulluz predicatuz intētionale predica tur de his uniuoce. vel est uniuocū predica tum de rebus p̄me itentionis. lz aliquid in tentionale i se uniuocū predicat̄ utiq̄ de istis nō uniuoce. 3° cōclusio ē ista. Liber iste est de decem predicamētis ut d̄ subiecto itelligendo mō supradicto pt inq̄tuz eis at tribuit̄ aliqua itentio cāta ab itellectu. hāc declaro sic q̄ alr nō possunt cōsiderari a lo gico 7 isto mō nō habēt unitatē analogie. lz ēt enuocationis 7 illud uniuocū istis p̄i mo mō est aliquid itentionale q̄ est hic sub iectum p̄muꝝ. illud pōt notari predicamētū uel generalissimū q̄ oēs p̄p̄ietates que per se denominātur. de eis denoiantur inq̄tum habēt idem predicamētū uel generalissimū

Cōtra istam cōclusionēz istatur q̄ tūc se quit̄ q̄ de substātia qualitate q̄titate r̄c. tñ determinatur hic p̄ accidēs. q̄ tātūmodo fm aliquid q̄ uest eis p̄ accidēs. i. aliquid in tentionale q̄ nullum tale pōt esse in eis p̄ se.

Preterea nulla passio est hic ostēsa d̄ pre dicamētū uel generalissimo fm suaz rōem. ḡ illud nō est hic subiectum. Preterea subiectuz hoc nō cōuenit oī cōceptui forma to a p̄ncipio actu rōnis. quod uidet̄ falsum q̄ similit̄ liber iste uidet̄ esse de cōceptu in complexo sicut liber p̄p̄erminas de cōcep tu complexo. 7 subiectū ibi competit oī cō ceptui formato a 2° actu rōnis ḡ r̄c. Pre terea cū generalissimū uel predicamētuz cō

tineat̄ sub uniuersali segtur hanc sciaz sub alternari libro porphiri q̄ sicut subiectum ad subiectuz. ita scia ad sciam. r̄ns aut̄ uti tur incōueniēs r̄c. Ad p̄muꝝ istoz dico q̄ nō est incōueniēs ista tñ p̄ accidēs cōsidera ri a logico que metaphisicus p̄ se cōsiderat

Ad secundū dico q̄ inq̄tum aliquid itē tioale uniuocum applicat̄ eis. hic determinatur de substātia 7 q̄titate r̄c. put habēt ra tiōem generalissimoz in tātum illud dicitur de generalissimo p̄mo. puta: diuidi in spēs 7 nō habere genus supueniens 7 predicari uniuoce q̄ ostendit̄ de substātia 7 supponi tur cognituz de alijs q̄ in hoc q̄ aliq̄ p̄ni uocum ostēdit̄ de multis substātijs nō p̄i mis. in hoc ostendit̄ de subiecto suo p̄mo.

Ad tertū dico q̄ enūciatio est subiectū p̄mū libri p̄p̄erminas que nō dicit̄ forma li predicatiōe de oī cōceptu formato a 2° ac tu rōis. lz alia reducitur ad ipsuz ut oīo im peratina r̄c. sicut etiā oīs cōcept̄ simplex reducitur ad aliquid predicamētorum.

Ad quartū pōt dici q̄ lz subiectū sit sub subiecto nō tñ hec scia lumit̄ sua p̄ncipia ab illa. 7 iō alteruz deest quod requirit̄ ad subal ternationēz sciarum. sic p̄z ad questionem

Ad p̄muꝝ 7 secundū dictū est in corpore questionis. Ad tertū dico q̄ lz cūm̄ illoꝝ in se nō sit aliqua causa tamē respectu sua ruz passionuz habēt cām maxime respectu suarum passionuz intentionaliz que insunt eis inq̄tum cōsiderant̄ a rōe. 7 iō lz nihil sit p̄us. naturalr̄ eis i se. tñ respectu inherētis passionis intelli pōt eis aliquid esse p̄us na turalr̄. Ad quartū 7 ultimū p̄z ex dictis q̄ que metaphisicus p̄ se cōsiderat hic per accidens cōsiderant̄. nam hic per se cōsi deratur aliquid intētionale applicabile decē predicamētis.

qui uoca dicuntur. Liber iste diuidit̄ in tres partes p̄ncipa les determinādo eim de predi camentis p̄mo p̄tractat quedaz antecedētia que cōi nomine uocant̄ an̄predicamenta. 2° quedam cōcomitātia ubi directe agitur de ipsis predicamentis. 3° quedam cōsequē tia que dicitur postpredicamenta. 2° ibi. Eorum que fm nullā complexionez dicun tur. 3° ibi. De oppositis. Prima diuiditur in tres p̄o p̄mittit̄ quasdaꝝ diffinitionēs uel descriptiones. 2° quasdaꝝ diuisiones. 3° quas dam regulas. 2° ibi. Eoz que dicuntur. 3°

ibi. Quā alterū de altero. Prima in tres. p.
ponit diffinitōem equiuocoz. 2.º vniuocoz
3.º denominatiuoz. 2.º ibi. vniuoca. 3.º denomi-
tiua. Circa p̄mūz duo facit p̄mo diffinitio-
nem p̄ponit. 2.º eam per exemplū exponit
ibi. vt aial hō. Dicit g.º q.º equiuoca dicūt
quorum nomen r̄c. Notandūz q.º ista no-
tificatio satis cōuenienter datur de equiuo-
cis equiuocatis. vbi est intelligendū q.º equi-
uocatio dicta actiue dicitur habituē in rōe
signi ad multa i rōe significatoz. 7 passiuā
eōuerso ex quo sequit.º q.º equiuocum inclu-
dit duplices rēlōnez 7 actiue sumptū 7 pas-
siue. s. habituē ad aliquod equiuocans. q.
rēlō est sup̄pōnis. 7 habituē ad aliq.º eq-
uocatum que rēlō est equipantie. Nō enim
dicitur celeste sydus tm̄ equiuocū ad canem.
s. celeste sydus ad aial latrabile que sunt e-
quiuocata. hec aut duplex rēlō p̄z resol-
uendo nomen equiuocū. eiz dicit. i. equiuo-
catum. rōe p̄me ptis. s. eque dicitur ad aliq.º
q.º est eque cū eo. s. rōe 2.º partus. s. uocatur
dicitur aduocās. p̄z g.º rēlōne equipantie po-
nitur notificatio in plurali sicut cetera hu-
iusmōi rēlatiua diffiniuntur. 5.º metaphisice
puta familia dissimilia cōtraria r̄c. S.º p̄z re-
lationez aliam ponit cōrelatiuū diffinitū i
habituē q.º dicitur ad ipsuz uocās. Est g.º
sensus hē. quoz ut significatoz soluz nomē
cōe est ut signum. 7 persequēs. s. rō substā-
tie est diuersa. ponit d̄ra equiuocoz 7 non
sumit ibi rō p̄o diffinitōe ex genere 7 dif-
ferentia. q.º prima genera que nō habent ra-
tionem talē sunt forte equiuocata in h.º no-
mine ens. S.º rō substātie. i. essentialis intel-
lectus est diuersus. 7 q.º equiuocata i uno no-
mine possunt in alio uniri 7 ibi habere ra-
tionem eādē. i.º ibi adiungit.º fm̄ illud no-
men. i. essentialis intellectus equiuocatoz
est diuersus in p̄tum.º de eis dicitur equiuocās
s.º in alio equiuocante sit intellectus essentialis idē
Si aut dicitur q.º d̄r ponit p̄ concipiuntur.
idest sunt cōceptus 7 q.º conceptus sit d̄ esse-
tia equiuocatoz p̄t d̄ci q.º est uera diffini-
tio. 7 p̄ istā p̄mā p̄ticulā dupl̄r p̄t.º genus
per reliquas uero p̄ditur cōrelatiuū diffinitū
7 d̄ra. Ex predictis p̄z qual̄r r̄.º notifica-
tio aut diffinitio sit intelligendā 7 quare eq-
uoca magis diffiniuntur in pl̄ali q̄ i singla-
ri. Deinde cū dicitur. Ut aial hō. Exponit
dictā diffinitōem. Circa q.º duo facit. p̄mo
inducit exemplum. 2.º p̄bat dictū ibi. Si eiz
Dicit g.º q.º hō. s. uetus 7 qui p̄ngitur sunt

sup̄p. equiuocata. q.º h.º nomē aial solū ē et
cōe. Rō aut substātie fm̄ illud nomen est di-
uersa. q.º probat postea q.º si quis assignat
errūq.º eoz quid sit. s. diffinitue. quo. i. hec
sūt animalia p̄p̄uā assignabit vtriusq.º rōez
idest diffinitōem. Notandū q.º si hō
uetus 7 pictus hō diffiniuntur fm̄ q.º sūt aial
diuersas habēt diffinitōnes q.º hō uetus dice-
tur substātia animata sensibil̄. hō uero piet̄
figmentus v̄l similitudo eius quō est substātia
animata sensibil̄ aut aliq.º huiusmodi que
sunt rōes diuersē s.º nomen sit idem. Un-
detur aut q.º exempluz nō sit cōueniens quā
si aial equiuoce conueniat hōi picto 7 uero
p̄ rōe q.º l̄z nomen erit equiuocum uere na-
ture 7 eius similitudini. 7 ita ois p̄positio
erit distinguēda 7 nulla uera simpl̄r. Simi-
liter hic uidet. fallacia fm̄ quid ad similit̄
dicendo hō pictus g.º hō 7 nō equiuocatiois
Dicendū q.º aristoteles nō intendit hoc no-
men aial esse equiuocum ad hōiem ueruz 7
pictum. s.º si sic esset. manifestus esset ibi q.º
solum nomē esset cōe 7 rō diuersa sicut cōi-
ter de exemplis nō multū currat nisi q.º sine
uera. vt seruiūt ad p̄posituz hoc est q.º ars
sua sit uera in eis. Ad maiorez euidentiā
predictoz queritur de diffinitione equiuoco-
rum utrum sit cōuenienter assignata. uidet
q.º non. p.º ex parte diffinitū q.º nullū concre-
tum h.º diffinitionez q.º nec h.º genus ex 3.º to-
picoz. S.º diffinitū hic est cōcretū g.º Pre-
terea pl̄ale nihil aliud est q̄ singulare gemi-
natum fm̄ p̄ctanz. g.º equiuoca nō sunt ali-
ud nisi equiuocū 7 equiuocū. s.º totum copu-
latum nō est diffimibile q.º nō est unuz q.º co-
pulario uult poni inter diuersa. 7 p̄z minor
6.º topicoz g.º Preterea hic nō ponit ge-
nus nec d̄ra. g.º non est diffinitio. cōa p̄z 6.º
topicoz g.º r̄c. Preterea cōtra p̄ticulas
singulas arguit p̄ sic. Si equiuoca dicunt
g.º sunt uoces q.º uocis est d̄ci p̄ se. s.º uoces
sunt noia g.º non sunt quoz sunt noia. g.º p̄
p̄ticula. s.º d̄r 7 2.º. s.º quoz sunt noia repu-
gnant Preterea si soluz nomē est cōe. g.º
nihil aliud hoc sequit. ex intellectu exclusio-
nis g.º sup̄luit postea addere rō substātie
diuersa. Preterea equiuoca non diffiniun-
tur q.º diffinitio est vniuoci. g.º non habent
rationem substātie. i. diffinitionez substan-
tialē seu essentialē. g.º non est eorum sub-
stantie ratio eādē nec diuersa q.º nulla et
hoc fm̄ illud nomen fm̄ q.º sūt equiuoca es-
ius tamē opositum ponitur in diffinitione.

In oppositum est aristoteles in textu.
 Respondeo et dico quod illa notificatio et dif-
 finitio convenienter est data de equiuocis et
 quiuocatis intelligendo eam eo modo quo expo-
 sita est supra insinuando. Ad primum argu-
 mentum dico quod concretus habet genus et duas re-
 spectu quorum est quid scilicet respectu substantie
 sit denominatiuum et concretus quod in omni genere
 est repere quod ex primo topicorum. et sic per illa
 sui generis potest diffiniri. Ad secundum dici
 potest quod omnia relatiua equiparantur diffinuntur con-
 uenienter in plurali ut patet 5° metaphisice.
 ubi multa relatiua huiusmodi diffiniuntur et omnia
 in plurali quod sic eorum intellectus est magis fi-
 nitus in quantum denominat utrumque extremum.
 Quod autem dicitur per se de plurali intellige-
 dum est de natura constructionis non quo ad
 ueritates forme signate. Ad tertium quod non
 est uera diffinitio uel quod ibi est genus et dua
 quod patet exponendo liam ut predictum est.
 Ad quartum dico quod diffinitio dicitur de
 equiuocatis non de equiuocis equiuocantibus
 et non sequitur illa dicitur. 3° sunt uoces. quia
 conceptus rerum dantur per uoces. unde si duo
 exprimentur per diuersas uoces eundem conceptum
 quod idem dicuntur dicimus. uel exponat dicuntur
 i. concipiuntur. Ad quintum dico quod ly
 solum refertur ad equiuocum ad quod diffini-
 tum refertur secundum relationem suppositam et sequens
 scilicet relatio substantie. diuersa refertur ad eg-
 uocata inter se. et ita non pertinet ad idem.
 Ad ultimum dicendum quod hec intentio equiuo-
 ca ut sumitur per equiuocatis uniuoca est. et ita
 potest diffiniri. scilicet illa quibus inest hec intentio
 non sit uniuoca nec diffinibilia sicut hec in-
 tentio generalissimus est diffinibile et diffi-
 nitur a porphirio. scilicet substantia uel aliquid cui
 inest hec intentio non diffinitur. Deinde
 cum dicitur. Uniuoca uero. ponit secundam dif-
 finitionem. circa quod duo facit. primo diffini-
 tiones proponit. 2° eam exponit. 2° ibi. Ut
 aial homo etc. Dicitur 3° quod uniuoca dicuntur quo-
 rum nomen conuenit. Notandum quod illa no-
 tificatio est conueniens et convenienter assigna-
 ta et debet intelligi de uniuocis uniuocatis.
 sic uniuoca sunt quorum non ut significatorum
 est nomen uniuocatis conuenit. quod illud nomen non
 significat aliquod significatum. scilicet quorum ut
 contentorum sub uniuocante est nomen uniuo-
 cantis conuenit et ratio substantie uniuocatorum eadem
 secundum illud nomen uniuocans. et tunc nullum
 nomen uniuocum est denominatiuum respectu
 eiusdem. quod denominatiui ratio non est ratio substantie

trialis denotatorum. Similiter potest intelligi de
 uniuocantibus sic uniuocata sunt quorum no-
 men ut totum per se conuenit est uniuocatis et ra-
 tio substantie uniuocans eadem secundum illud no-
 men. Non autem potuit intelligi diffinitio eg-
 uocorum de equiuocantibus quod illorum non est nec
 cum nihil sit equiuocans nisi sola uox. Simi-
 liter non habent aliquam diffinitionem. 3° nec
 diuersas nec eadem. scilicet neutrum istorum impedit
 hanc diffinitionem intelligi de uniuocantibus
 quod et istorum est nomen. quod non solum nomen un-
 uocat. et ista habent eadem rationem substantie.
 probis tamen uidetur magis intelligere de un-
 uocatis. Dicitur eis infra ut aial homo atque bos
 conuenit enim utraque aialia nuncupatur quod ma-
 nifestus est de uniuocatis. Et subdit de ratione
 eadem. Si quis assignat rationes utriusque quid
 sunt quod sunt aialia eandem assignabit utriusque
 quod rationem quod similiter refertur ad uniuocata
 manifeste. Deinde cum dicitur. Ut aial homo
 Exponit per exempla dictarum diffinitionem
 circa quod duo facit. primo inducit exemplum. 2°
 probat dictum ibi. Si enim quis. Et patet quod ex
 predictis dicitur. Et ad euidentiorem maiorem
 predictorum querit de diffinitione uniuocorum
 primum sit conueniens. Arguitur quod non. quod album
 predicatur de homine et de equo secundum eandem rationem
 aliter. non esset equuocum et tamen est uniuocum predicta
 respectu istorum quod est denotatiuum. Et similiter
 de omni predicato denotatiuo et maxime de in-
 tentiombus quod hoc predicatum genus dicitur scilicet
 eandem rationem de substantia et de quantitate et ta-
 men non est uniuocum scilicet denotatiuum. et uniuo-
 cum et denotatiuum sunt oppositi modi pre-
 dicandi sicut uniuocum et equuocum. Preterea
 omnia equiuoca habent idem nomen. scilicet homo no-
 men equiuoca et eandem rationem substantie. scilicet
 essentialis secundum illud nomen. scilicet rationem equiuoco-
 rum. 3° si dicta diffinitio esset conueniens omnia
 equiuoca essent uniuoca quod est falsum. quod op-
 positum predicatur de opposito. Preterea
 quorum ratio substantialis est eadem. ipsa sunt
 eadem essentialiter scilicet uniuoca uniuocata habent ratio-
 nem substantie uniuocatis eandem. 3° omnia un-
 uoca uniuocata essent eadem essentialiter.

In oppositum est aristoteles. Respondeo
 et dico quod ista notificatio et diffinitio est con-
 ueniens si intelligatur ut expositum est. Ad
 primum argumentum dico quod homo et alius non
 sunt uniuocata sub albo. nec quecumque alia
 sub aliquo predicato denotatiuo quod uniuoca
 sunt quorum nomen est conuenit et ratio substantie uniuo-
 cantis est eadem que ratio est eis etiam ratio substantie

tie lz nō pptia. sicut rō aialis est essentialis
hōi. 7 equo lz nulli eoz sit ppria. Sic gō oz i
telligi qd rō substantie sit eadē que rō ē essen
tialis uniuocatis. qd nō est uerū de denoiati
tuo qz rō uniuocatur qz denoiatiui nō est ratō
substantie denoiatis. vnde infra ca. de substā
tia dicit qd albū predicat de cor. rōez ue
ro albi de ipso predicari est impossibile qd
est itelligēdum ita qd illa rō sit ratio coris

Ad secundū dicit dupl. rō nō cōcedē
do cōclusionē qz oia equiuoca sūt uniuoca
nec predicat oppositū d. opposito sicut nec
hic genus est spes ut dictū est. i porphirio.
qz lz eim istoz pōt accipi ut quid 7 ut mo
d. 7 unū mod. d. de altero ut est qd. Alio
aut dicit qd nō sequit equiuoca habent hoc
nomē cōe equiuocū 7 rōem substantialem hu
ius nominis eādē. gō habēt idēz nomē et
eādē rōem. s. est fallacia fm quid ad sim
plicit. qz habere hanc rōem eādē ē simpli
citer habere diuersas rōem 7 fm quid eādē
sicut cōuenire in dīa est cōuenire fm quid 7
differre simplr. Ad tertū dico qd quoz
est rō substantie ppria 7 cōpleta eadem ipsa
sunt eādē essentialr. S. uniuocatorum non
est eādē ppria lz rō uniuocatis sit eādē
eis que tñ rō nulli uniuocatorū est propria.

Deinde cum dicit. Denominatiua rō. po
nit tertiam diffinitionē. circa quod duo fa
ct. p. diffinitionē ppomt. 2. eam expomt.
2. ibi. Ut a gramatica. Dicit gō qd deno
minatiua dicant quecūqz ab aliquo pncipa
li 7 abstracto fm nomen habēt appellatio
nem dīa ab ipso solum casu. i. sola caden
tia aut cōcernētia sine cōcretionē. s. ad sub
iectū. postea exponit per exempla ut a gra
matica dicit gramaticus. a fortitudine for
tis. Notādūz qd denoiatio sumit pprie
7 imprope siue large. Ad denoiationem p
prie dictam siue q̄tum ad plenā rōem ei
fm qd nisi sūt phi loqui de ea duo requirū
tur. s. cōueniētia uocalis. 7 p̄cipatio realis
Cōueniētia uocalis est ista. s. qd illud deno
minatiuū cōicet cum eo a quo denoiatur in
pncipio nois 7 differat fm sinez eiusdez no
minis. sicut se hz iustus ad iustitiā. virtuosus
ad uirtutem. 7 fortis ad fortitudinē 7 sic d.
cōsimilib. Requirit etiam 2. p̄cipatio
realis. ita uidēlz qd denominatiuūz p̄cipet
realr qualitates a qua denoiatur. sicut iust
p̄cipet iustitiāz realr 7 fortis fortitu
tudinēz. Sic enim nō denoiatur studiosus a
uirtute lz eim p̄cipet realr uirtutez non

tñ cōicet nomē studiosi fm uocem cum uir
tute. vnde si dicatur studiosus qui hz uirtu
tem hec nō dicit pprie denominatio s. ma
gis etimologia hz damas. in logica sua ca.
18. Alio mō denominatio sumi pōt ipro
prie siue large 7 extenso noie. p. quacūqz
denominatiōe siue nūcupatiōe que attribui
tur alicui ex qualitate sua qua dicit esse ta
lis siue nō fm qd uulgariter dicit qd a sine
denominādūz unūqz. 7 unūqz debet d.
nominari a nobiliori uel notiori. 7 hoc mō
qz quid dicit quale pōt dici qd denominari
ue dicit ab eo. 7 hoc mō pōt concedi qd de
noiatue dicit studiosus a uirtute imprope
loquēdo. p. gō qd ad denoiationēz proprie
dictaz attendit p̄cipatio realis. 7 cōueniē
tia uocalis modo dicto. Ad denoiationē
aut large acceptaz attenditur solūmodo p̄ti
cipatio realis. hoc p. per damasēnū. ubi su
pra 7 pōt haberi a phō in ferius ca. de quali
tate. Ad maiorem euidētiā predictozū
querit de diffinitione denominatiuoz rōū
differat solo casu. i. sola cadētia ad subiectū
a pncipibus a quibz denominationē habēt
an differat in significatis 7 hoc est querere
an denominatiuū idē significat qd abstrac
tum. s. formam tm uel aliud ut subiectum.
Et qd significet subiectū arguit p. sic. Tū
qz significare est intellectū cōstituire. ex p.
p̄prietias ca. de uerbo. sed nomē cōcretūz
prolatūz cōstituit intellectū subiecti. gō illū
subiectū significat. Probato minoris qz cō
stituit intellectū accidētis 7 illud impossibi
le est intelligi sine subiecto. Tum qz impos
sibile est ipsū sine subiecto esse. 7 unūqz
sicut se habet ad esse ita ad ueritatez. i. ad
cognitiōem. 2. metaphisice. Tum qz substā
tia est p̄mūz entium in oī cognitiōe. ex 2.
metaphisice. gō nihil scitur sine illa. per h.
p̄batur etiam qd subiectum p. significatur
qz illud p. intelligit prolata uoce qz accēs
nō potest esse siue intelligi sine illo. 7 illud
ē p̄us cognitiōe ipso accidere. Preterea
idem significat nomē 7 diffinitio. ex 4. me
taphisice. Ratio quā significat nomē ē dif
finitio. S. diffinitio cōcreti habet in se sub
iectum 7 accēs. qz accēs diffinit per substā
tiaz. ex 2. metaphisice. gō significat utrūqz
Preterea dictio exclusiua excludit qd
quod est extra per se significatū termini su
per quē cadit exclusio. sed addita termino
cōcreto non excludit subiectum gō p̄bato
minoris. Sicut dicēdo tm album currit. gō

album currit. g^o corpus currit. g^o a p^o ad
ultimuz si tm album currit g^o corpus currit

Preterea 2° metaphisice dicit q^o i die
tis fm accns nō est idem q^o quid est cuz eo
cunus est pp duplex significare ut musicuz
et album. ergo huiusmodi significant duo
7c. Confirmat per comētozem pmo
phiscorū 7 12° metaphisice. ubi uult q^o no
men cōcretū significat formā 7 susceptiū.

In opposituz est aristoteles hic 7 infra
ca^o de substātia. vbi dicit q^o album nihil si
gnificat preter qualitates. Respōdeo i ista
questione p^o ponit cōclusio. 2° reddetur ei^o
declaratio. Quātum ad p^o mū cōclusio
est ista q^o denoiatiua differunt solo casu a
pncipalib^o 7 nō in significato. 7 q^o abstrac
ta nō significant subiectuz. g^o nec denomia
tiua. hanc pbo sic q^o si cōcretum significet
subiectū. g^o ista album ē lignuz. est per se.
q^o subiectuz quo ad suuz significatū natum
esset fm se supponere 7 predicatuz esset de
essentia subiecti. nō est tm falsum. ex pmo
posterioroz. vbi ista dicit esse per accns.

Preterea si cōcretum significet subiectū
tunc non diffineretur per additamen
tum. nō p^o q^o quicqd poneret tunc in ei^o
diffinitione esset de rōe eius essentiali. nō ē
aut contra 2° metaphisice. Preterea
impossibile est rebus diuersoz generū ge
neralissimoz esse aliquā rōem substātie cōez
g^o nomē significās talia duo nō pōt esse uni
uocū. s^z subiectuz 7 accidens sūt diuersoz
genez. g^o si cōcretum qol^z utrūq^z significa
ret esset simplr equiuocū. qd nō uidetur cō
ueniens q^o tunc nulla ppositio esset simpli
citer uera in qua ponit cōcretuz. nulla etiā
esset in eis cōtradictio. nulla nō nulla etiā
passio posset demonstrari de suo subiecto cū
sit cōcretuz 7 in demonstratiōe nō ponit ali
quid equiuocū. ex p^o posterioroz. hec aut oia
uident incōuenientia. Quātum ad secun
dum est intelligēduz q^o l^z accidens nō sit
sine subiecto. est tm in se quedam essentia di
stincta ab essentia subiecti l^z nō adeo p^ofec
ta. Nā in oī genere est repere quid. ex pri
mo topicorū. Similr nisi esset essētia distic
ta in se nō esset per se in aliquo generē a sub
iecto. qd est manifeste falsum. Quālz autē
essentiā cōuenit sub p^o p^o rōe intelligere cū
qd quid est sit p^o mū obiectū intellectus. Il
lam g^o essentiā cōuenit intelligere sub pro
p^o p^o ratiōe. 7 sic significare 7 tali modo i
telligēdi cōrespōdet modus significand

abstractus. Alio modo conuenit intellige
re istam essentiā inq^o tuz informat subiectū
7 huic modo intelligēdi cōrespōdet mo
dus significēdi cōcretus. Sicut igit^o eadem
essentia intelligit^o sub utroq^z modo intelli
gēdi 7 sic idem significat^o per nomen cō
cretum 7 abstractuz sub diuerso mō signifi
candi. Et p istum moduz significēdi datur
forte subiectum cōintelligēdu nō tāq^z illi
intellectui per se intraneū. sed tāq^z ad quod
dependet intellectus sub tali modo intelli
gēdi. Dicēdu g^o ad questionem q^o nomē
cōcretuz nō significat p^o p^o subiectū sed tā
tum formā. Ad argumēta. ad p^o mū in
oppositum dico q^o sicut aliqd cōstituit intel
lectum alicuius sic illud significat. No
ta aut cōcretum nō pncipalr cōstituit intel
lectum subiecti sed tm ex hoc q^o illud pmo
intellectuz cōstituit sub tali mō intelligēdi
dependet. ad subiectū 7 ita significat ipsum
hoc est ex tali modo significēdi dat intelli
gere quod nō est significare ut hic loquitur
de significatiōe que est representatiō alicu
us ex impositione. Ad p^o bationē mino
ris cum dicit^o ē impossibile accns intelligi
sine subiecto. dico q^o est impossibile intelli
gere accns esse sine subiecto. ita q^o sine sub
iecto dicit modū intellecti. Alio mō potest
accipi ut dicat modū actus intelligēdi sub
hoc sensu impossibile est intelligere accidēs
sine hoc q^o subiectū intelligat^o 7 tūc conce
dendo illud pōt tunc responderi fm predic
ta. vbi subiectuz intelligit^o non ut per se in
trat intellectū accidentis. sed ut id ad quod
depēdet intellectus 7 sic significat^o. Cū
obicit^o q^o subiectū p^o significatur q^o illud
p^o intelligit^o per uocem potest dici q^o aliqd
p^o intell^o per uocē est dupl^z. Aut sine q^o nō
Aut p^o ex intētiōe imponētis p^o modo po
test subiectū intelligi accns sine quo nō in
telligit^o p^o sicut per hāc uoces homo p^o intel
ligit^o aut tāq^z sine quo non intell^o homo s^z
non pmo q^o tum ad intētiōem imponētis
ul^o proferentis. Ad secundū dico q^o est du
plex diffinitio. vna que ē simpl^z habētis qd
quid ē simpl^z. ut substātie 7 illa diffinitio
tm habet genus 7 d^o ram que sūt intra p se
de intellectu sp^o ei. 7 de 1° est maior uera 7
p^o batio eiudē. ex 4° metaphisice. Alia dif
finitio est per additamentū ubi. s. aliqd addi
tur preter essentialia diffiniti 7 tal^o e accnti
um q^o accntia non cognoscunt^o completere sa
ne subiecto. 7 diffinitio datur cā complete

cognitionis habende. sō nō diffinit sine sbō
 s3 qz talis diffinitio agregat i se aliquid nō
 de essentia diffinito ideo plus significat q̄
 nomen diffinito 7 v̄ tali nō est maior ve
 ra nec eius p̄batio. Ad tertiu dico qz ma
 ior est falsa qm̄ inclusuz comparat ad reale
 predicatū. tunc emz nō excludit nisi qz ē di
 uerum ab eo respectu predicati. qz sicut he
 goreūta disponit subiectum in comparatio
 ne ad predicatū. respectu autē predicati real
 nō est subiectū diuersum ab accidēte concre
 to sō non excluditur. vnde dicit cōiter qz ex
 clusio nō semper excludit aliud s3 essentia
 sed fm̄ esse qd maxime est verum. respectu
 realis predicati. Ad auctoritatē dicitur intel
 ligit de hōie albo 7 huiusmodi de quibus p
 posuit dubitationes in p̄ncipio capituli. illa
 enim sunt entia fm̄ accidēs fm̄ ipsuz i s̄
 metaphisice. Ad auctoritatē cōmentato
 ris intelligēdus est significare extrinsece p̄ da
 re intelligere qz alī est sibi cōtrarius in s̄
 metaphisice. vbi videt uelle opposituz.

Sed querit quātū dicte diffinitiones ua
 leant ad p̄positum. Dicendū qz ea que sūt
 in predicamēto possūt cōparare ad ea q̄ sūt
 sui generis uel alterius. Si p̄o mō sic ordinā
 tur fm̄ sub 7. s̄. 7 oia supiora uniuoce v̄ in
 ferioribus predicatur. Si 2o modo sic predi
 cantur de se inuicē denotatiue. Scire ḡo qz
 quid uniuocū sit 7 quid denominatiuū. De
 equiuoco autē determinat per oppositiones
 eius ad uniuocū ut talis predicatio caueat.

orum que

dicuntur
 premisit quasdam diffinitiones
 nunc ponit quasdam diuisiones.

Et sunt due quarum 2a ponit ibi. Eorū
 que sunt. Circa p̄mū duo facit. p̄o premitit
 diuisionē. 2o subiungit declarationē. s̄a ibi
 Ea que fm̄. Dicit ḡo qz eorum que dicun
 tur. i. cōcipiuntur. uel etiā p̄feruntur. Alia dicū
 tur fm̄ cōp̄onem. i. compositionē aliquorū
 ad inuicem. Alia autē sine complexiōe. Po
 stea declarat per exēpla. qz dicendo hō cur
 rit 7 hō uincit. ista dicuntur fm̄ cōpositiōez
 7 homo seorsum 7 bos 7 uincit. Similit̄ seoz
 sum dñr sine cōplexione. Notādum qz
 ista diuisio p̄ tanto est ad p̄positum qz res
 ex istentes in predicamento seorsuz accepte
 dñr incomplexē. cōiuncte uero ad inuicē faci
 unt compositionē. Et respōdet ista diuisio
 duplici actui intellectus. 3o de anima. quoz
 unus est indiuisibiliū. incomplexoz intelli

gentia. secūda est componere 7 diuisere i
 complexa. Deinde cū dicit. Eoz q̄ sunt
 hic ponit secūdam diuisionē que est quadru
 plex. iō ista pars diuidit in quatuor fm̄ qua
 tuor membra diuisionis. s̄a ibi ponit. Alia
 uero in subiecto quōdam. 3o uero ibi. Alia ve
 ro i subiecto sūt. 4o ibi. Alia uero neqz. Di
 cit ḡo qz eoz que sunt. i. cōcipiuntur. 7 que sūt
 fm̄ cōplexionez. Alia dicunt de quōdā sub
 iecto. i. predicant essentialr de aliquo infe
 riori in subiecto aut nō sunt. ut hō dicitur v̄
 aliquo hōie ut de subiecto in sbō aut nō est.

Notādum qz ut dicebat in p̄ncipio su
 p̄ia in potē esse in ut distinguntur cōtradic
 de in loco isto est nomē 2o impositionis et
 significat esse in predicationē eoz que sunt
 extra essentia subiecti 7 alterius generis a
 subiecto. sicut dici de. dicit p̄p̄iam predica
 tionē essentiali que sūt in eodē genere cuz
 sbō. quō supiora de inferioribus predicant
 in eodē genere. 7 hoc mō manifestū est qz
 homo 7 quecuqz v̄tia sūt in genere substan
 tie dñr de. 7 nō in. Deinde cū dicit. 2o
 uero in subiecto. poit secūdum mēbrum.
 circa qd tria facit. p̄o ponit intentuz. 2o expo
 nit quōdam dictū. 2o ibi. In sbō aut. 3o ad
 ducit exempluz ibi. Ut quedam. Dicit ḡo qz
 alia sunt que de sbō nullo dñr sūt tñ in sbō
 postea exponit quid dicit p̄ esse in sbō di.
 qz illud dicit esse in subiecto qd ē i aliquo.
 nō sicut pars eius. impossibile est tñ esse sū
 illo i quo est. 7 iste ē modus essendi accidē
 tis in subiecto. Alterus qd dixerat ex
 ponit per exēplum in indiuidis accidētū ut
 quedā gramatica ē in aia ut in sbō. 7 quōdaz
 album in cor̄ est. nullū tñ hoz dicitur v̄ sub
 iecto. qz indiuidū nullū hz inferius de quo
 essentialr dicat. Deinde cum dicit. Alia
 uero. ponit tertū mēbrum dicēs qz alia sūt
 in subiecto 7 dñr de subiecto ut generat̄
 alia accidentalia ut scia est i aia ut i subiecto.
 7 dicit de gramatica essentialr ut de subiec
 to. Deinde cum dicit. Alia uero. ponit
 quartū mēbrum. circa qd duo facit. p̄o ex
 ponit intētum. 2o infert correlative unaz re
 gulam generalē. 2o ibi. Simplit̄ aut. Dicit
 ḡo qz alia sunt que nec dicuntur de subiecto
 7c. nec sūt in subiecto ut generalz oia indi
 uidua de genere substantie. uerbi gr̄a. aliqs
 homo aliqs equus. Simplit̄ aut. infert unā
 p̄p̄onem ulem ex dictis dicēs qz simplit̄. i.
 ut oia indiuidua 7 nūero sigularia de n̄lo
 subiecto dicuntur. tñ nihil p̄hibet ea esse in

Subo Ratio pmi e qz nullu inditidum habet aliquod inferius sub se de quo ut de subo essentialr dicat. Ro secundi qz aliquod idividuum est de genere accidentis qd oz esse in subiecto ut quedam gramatica e in subo

Notandum qz ista dmissio p tanto uide tur ualere ad ppositum qz ex ipsa habetur inodus predicandi eoz que in predicamen to sunt. siue compentur mutuo in eodez ge nere. qz sic dicuntur de illis siue sint in diuer sis generibus. qz sic sunt in illis. ut satis pz ex predictis rē. Sequit illa ps. qn altez ybi ponit duas regulas. quaz 2^a ponit ibi Diuersoz genex. Prima ps diuit in duas p^o ponit interm. 2° exponit per exemplū 2^a ibi. Ut hō predicatur. Quidā enīz homo est hō 7 aial. pz aut qualr regula deseruiat ad pposituz qz ex ipsa habet habitudo et ordo eoz que in eodez predicamēto ponun tur fm sub 7 supra. Ad maiores euidenti am huius regule pme querit. utruqz uera sit uel falsa. Arguit pmo qz sit falsa. qz aial e predicatum de hōie 7 album de animali. g^o 7 album de hōie. fm istam regulā tenet ista mā aial est albus. g^o homo est albus. vbi uidet esse fallacia nris. qz aīs pōt esse uey sine nre. Preterea fm hanc regulā seq/ retur substantia est generalissimū. g^o aial est generalissimuz qd est falsuz. Preterea si qcquid predicat de predicato. predicatur d subiecto. 7 predicatū predicat. de predica to qz predicatū est predicatū. g^o predicatur predicatur de subiecto. g^o subiectū est pre dicatum. qd est manifeste falsuz. In op positum est Ap. Respondeo hic dicit a qui busdam qz regula est bona 7 uera qn habz istas tres cōditiones. uidelz qn illa tria sumū tur in eodem genere essentialr ordinata. qc quid predicat essentialr sicut sumit hic pre dicari de predicato essentialr predicatur de subiecto. 7 cum hoc etiā est intelligēda secu da regula qn predicatū intermediū non ua riatur in cōparatione ad predicatū de ipso. 7 ad subiectū de quo predicat. Item 3^a regula debet intelligi de predicari de signi ficato in intentionibus 7 de predicari exer cito in fundamētis p pma cōditionem sol uunt duo pma qz albū 7 generalissimū nō predicatur de aiali 7 substantia essentialr. si mlr secunduz fallit penes uariationē predi cari intermedij. qz sic arguēdo substantia est generalissimū uidet accipi pro intentione aial est substantia p fundamēto. g^o ibi e fal

lata accētis. Per tertia cōditionez soluitur tertium argumētuz qz ibi arguit in intēto nibus euz esse per qd exercetur predicatio. iō non t3 per se. In pmi tñ intentionibus tenet p accētis euz predicari significato. Co tra istum modū exponēdi arguit qz fz oēs istas cōditiones hec mā esset bona. aial est substantia. g^o homo est substantia. qz sumun tur hic tria essentialr ordinata. nec uariatur predicatum intermediū 7 arguit in pmi i tentionibus de predicari exercito. sed ista mā nō ualer. g^o oēs cōditiones. nō ualent qz nō saluant ueritatē regule. Probatio mi noris qz sequitur asinus est substantia. g^o aial est substantia. 7 non sequitur asinus e substā tia. g^o homo e sbā. g^o illa hō e subā e aīs nō conuertibile isti aial est substantia. g^o econ/ uerso arguendo est fallacia nris a pōne cō sequētis 7 a pōne habente. plures causas ueritatis ad unū illaz. Dicenduz g^o qz nō sequitur formalr aial est substantia. g^o hō est sbā. sicut nec sequitur sbā est alba. g^o aial e album. qz ex significatiōe sermons utruqz aīs se habet ad cōsequens eodez mō. Ali ter est g^o dicendū ad questione qz regula e uera qz per se datur de secūdis intētionib^o sicut logicus debet loqui 7 sumēdo predica ri pprie qd est de alio dici. tūc enīz tm 7 n plus significat p reglāz qz qd e p^o priore e etiā pus posteriore uel qd est superiore supi^o est superius inferiore cuius ueritas nulli du bia est. 7 ita ponit cōuenienter uera regula qz eius ueritas oibus est nota. Illoc uiso occurūt duo dubia. primū est qz Ap. exem plificat de rebus pme intētionis. Queritur g^o quō fm hanc regulā arguendū est in ill Dicendū qz Ap. sic exemplificat ut hō pre dicatur de quodā hōie. aial uero de hōie. g^o 7 de quodā hōie aial predicat ubi significa tur essentialr de hōie predicari. Si g^o debe at exerceri ista predicatio cū hoc uerbo est oz ad arguēdum fm regulā modificare cōz positionem p aliquid quō notat predicari predicatū de sbō. sicut hic sumit predicari scilz essentialr. 7 tūc est sic arguēdū. hō per se pmo mō uel essentialr est aial. g^o quidāz hō per se 7 essentialr est aial. Si aut absolu te arguit animal e substantia. g^o homo est substantia. nihil expmitur t ante qd notescat ibi ueritatem huius regule qz per esse abso lute non significatur predicatū predicari. i. esse subiecto prius uel posterius ipso.

Secūduz dubiū est cū modo sit dictuz qz

Az. sumit in lra absolute cōpositionē dicē
do sic. Quidā enim homo ē homo 7 aial
7 nō cum aliqua modificatione. Dicendū
q̄ intelligit per se q̄ sic expressit p̄s in se
cundis itentombus v̄do. Sicut aial predica
tur de hōie. unde hoc secundū intelligendū
ē ut precedens. Ad duo argumēta p̄ con
tra regulā p̄ ex dictis q̄ nō arguit fm̄ in
tentōnem regulē 7 utrobq̄ cōtū fallā.

Ad tertiuū dico q̄ respectu subiecti p̄re
dicatum est predicatū cum predicatione si
gnificata. s̄z predicatū respectu predican
e predicatione exercita. Regula autē est intelli
genda predicatione utraq̄ uniformiter sup̄
ta. Deinde cum dicit. Diversorū generū
ponit secundā regulā. cūca q̄ duo facit p̄
mo regulā ponit. 2° ipsam exponit. 2° ibi
Ut aial 7 scie. Dicit g^o q̄ diversorū generū
7 nō subalternatū positōz sūt diuersē. spe
cies 7 d̄re. Postea exponit regulā p̄ per exē
plum ad p̄positū q̄ aial 7 scia que sūt duo
genera diuersa mō d̄cto habent diuersas
spēs 7 d̄ras. p̄ in lra. g^o per exēplū melius
ad oppositū q̄ genēz s̄z subalternatōz ni
hil phibet eadē esse d̄ras cuius cām po
nit q̄ sup̄iora de inferioribus predicantur
g^o d̄ra que sunt generis predican 7 sup̄ior
eadē erūt generis s̄bi 7 inferiorū. No
tandū q̄ illud dicitū. Qñ alterū de altero
predicatur 7c. lz habeat veritatē de d̄ijs tā
cōstitutuis q̄ diuisiuis generis sup̄ioris qua
tenus d̄re cōstitutue sūt d̄ essentia sup̄ioris
7 p̄ cōis inferioris d̄re 7 diuisiue sup̄iorū sūt
cōstitutiuē inferiorū. tñ ph̄s ap̄opate vide
tur loqui de cōstitutuis generis sup̄ioris q̄
ille predicantur de genere sup̄iori. 7 p̄ con
sequēs de inferiori. sunt et de essentia supe
riorum g^o inferiorum. Ad euidentiā mā
iorem predictorū de veritate huius regle
diuersorū generum. querit̄ utrum idem ali
quid possit esse in diuersis generib^o. Argui
tur q̄ sic. q̄ corpus est in genere substantie
fm̄ porphirū 7 in genere q̄tatis fm̄ Az.
ca. de q̄tate. Preterea figura est in ge
nere q̄tatis q̄ geometer qui tñ p̄ se con
siderat q̄tates p̄ se cōsiderat figurā. figu
ra etiā ē in genere qualitatis fm̄ Az. ca. de
qualitate. Preterea scia p̄ se est i genere
qualitatis q̄ ē in p̄ma sp̄e qualitatis 7 etiaz
ē p̄ se relatiuū fm̄ Az. ca. d̄ relatione 7 5°
metaphisice. Preterea duplū 7 dimidiū
sunt q̄tates p̄ se. sunt etiā relatiua. Pre
terea p̄prium est fm̄ qualitātē simile uel d

simile dici. 7 fm̄ q̄tates equale uel inequa
le. g^o hec sunt in generibus illis. sunt etiaz
relatiua per se fm̄ Az. Preterea infra d̄
q̄tate in fine Az. dicit q̄ idē ipm̄ quale et
relatiuū esse nō est icōueniens. 7 sic in utri
q̄ generibus. anumerātur g^o 7c. In op̄
positum est Az. Et pbatur rōe q̄ que dif
ferunt in p̄ori differunt 7 in posteriori. g^o q̄
differūt genere. d̄nt in quoz posteriori. s̄z
nihil idem est in diuersis generibus genera
lissimis g^o 7c. Respōdeo in ista questione
p̄ premittā quasdam distinctiones. 2° ostē
dam aliquas cōclusiones 7c. Quātum ad p̄
mum est ista p̄ma distinctio que ponitur p̄
mo topicorū. q̄ idem dicit̄ multipl̄r. s̄. idēz
ponit idem sp̄e 7 idem numero. Et idem
numero dicit̄ tripl̄r. s̄. idem acc̄te. idēz p̄o
prio. 7 idem diffinitione. 12° distinctio ē
ista que ponit̄ 5° metaphisice. s̄. q̄ idēz h̄z
se dicit̄. tot modis quot modis unū fm̄ se
scilz unū numero 7 unū sp̄e 7 unū propor
tione. Quātū ad secundū est ista p̄
ma cōclusio q̄ idem p̄portione 7 accidente
7 p̄prio pōt esse i diuisis generibus. Hanc
ostendo sic. q̄ aial 7 color sunt idem p̄por
tione q̄ huiusmōi idēp̄tatis est i simili se
habere. sicut em̄ color se h̄z ad albedines
ita aial se h̄z ad hōiem. p̄z autē q̄ color 7 ani
mal sunt in diuersis generib^o. Similr̄ sor.
7 album sūt idem acc̄te. Sortes autē 7 uis
ibile siue p̄ceptibile discipline sunt idem p̄
prio. manifestū est g^o sic eadē esse in diuer
sis generibus. 2° cōclusio est ista. Idem
genere idēz sp̄e idēz diffinitione nullo mo
do sūt in diuersis generibus generalissimis
uel q̄buscūq̄ nō subalternis. ut sp̄e uel d̄ra
nisi forte idem genere. sup̄iore in diuersis
generibus inferioribus. Hanc ostendo sic. s̄.
q̄ idem sp̄e uel genere inferiore nō sit i di
uersis generibus sup̄ioribus nō subterna
ris. ut sp̄e uel d̄ra. q̄ ad essentiaz speciei p̄
tinet genus. g^o si idem specie uel genere i fe
rtore esset in diuersis generibus sup̄ioribus
illa ambo genera essent de eius essentia. igitur
illud nō esset idem essentialr̄ q̄ duo gen̄
ra nō subalterna diuersam essentiaz ponūt
Similr̄ etiam d̄ra cum genere faciūt unum
essentialr̄. i. specie. s̄z cuz diuersis generib^o
nō subalternis nihil facit idem essentialr̄. g^o
ista cōclusio q̄tum ad idem diffinitione est
quali per se nota. Cōtra istaz. cōclusionē
arguitur q̄ 5° metaphisice dicit̄ q̄ unū nu
mero infert unū specie. sed accidens 7 s̄b̄m

sunt unū numero ex dictis et sūt in diuersis
 generibus g^o rē. Respondeo q^d d^r. prius
 distinxit modos unius p se et per accidens
 et postea distinxit unum p se in istos modos
 numero. genere. spē et pportione. Et cum
 subdit unū numero inferre unum spē intel
 ligit tñ de uno numero. ut p^rus idem posuit
 scilicet ut est modus unius per se. s^cdm autē et
 accidens si sunt unū numero. hoc est p acci
 dens et nō per se. et ita de illis nō intelligit
 tenere istam cōclusionē rē. Ad p^rimum i
 oppositū dicendum q^d corpus ut dicit na
 turam aptā ad recipiendū tres dimensiones
 est in genere substantiē. ut uero denomiatur
 ipsas tres dimensiones est in genere q^uanta
 titis. p^rimum p^r q^u natura incorporea dicit
 substantia cui repugnat suscipere tres dime
 siones. Ad secundum dico q^d hoc nomⁱ si
 gura uno mō significat superficiem terminatā
 lineis. et sic est i genere q^uantitatis. 2° modo
 determinat ipsam clausiōem siue determinatō
 nem lineaz. et sic est i 4° spē qualitatis. vñ
 qualitates 4° spē dicitur qualitates circa
 q^uantitatem. Ad tertium dicit q^d rationes
 sūt per se i genere relatiōis. Relatiua uero
 possūt esse res aliorum generū. q^u illa sūt re
 latiua i quibus sūdatur relatio. et illa sūt res
 aliorū generū. p hoc dicit ad oia illa alia
 que sūt relatiua tñ nō sūt i genere relatiō
 nis s^cz in alijs generib^{us}. Cōtra hoc argui
 tur. Cum q^u cōcretum et abstractum idē si
 gnificat essentialit^r g^o sūt in eodem genere.
 g^o si relatiōes sunt p se i genere relatiōis et
 relatiua erūt. nō p^r q^u eadez ē essentia ei^{us}
 dem generis cum ens s^cdm se diuidat^r in x.
 genera. Cum q^u si relatiua nō essent i generē
 relatiōis nihil determinatū i ca^{pit} de ad ali
 qd i predicamētis cōueniret alicui i i^o generē
 Et iō ad determinandū de illo genere essēt
 oia inptinētia que determinat^r ibi. q^u est i
 cōueniēs. p^rima nō p^r q^u nec enim p^rima dif
 finitio ad aliquid nec 2° quā d^r. approbat
 nec aliqua p^roprietas quam ponit cōueniri re
 lationibus s^cz tñ relatiuis que per p^roprietatē
 nō sūt in genere relatiōis. Dicendum q^d
 p se relatiua sūt in genere relatiōis. sicut cō
 creta alioz g^o sūt i alijs g^o de quo
 dicitur postea. et ita nihil idem essentialit^r
 est p se relatiuum et species alterius generis.
 Sciētia g^o equiuocum est ad significandū
 habitum mētis et ad significandū ymagi
 nem scribilis que duo essentialit^r sunt diuersa
 p^r modo est spē qualitatis. 2° mō est per se

relatiuum. Ad aliud dicitur q^d duplum et
 dimidiū sunt p se in genere relatiōis non
 q^uantitatis. nec hoc dicit d^r. licet illud cui inest
 duplū per se ut duo sūt. per se q^uantitas. quia
 nō o^{mn} accidens esse in eodem genere ut spe
 ciem cum suo subiecto. Similit^r de equa
 li et inequali simili et dissimili dicendum q^d
 sūt respectus p se. sed i genere q^uantitatis uel
 qualitatis sūt nō ut spē s^cz ut p^roprietate. ut p^r
 p d^r. in ultima p^roprietate q^uantitatis et quali
 tatis. Possibile autē ē de multis ut sint i uno
 genere ut spē i alio ut p^roprietate. q^u nō possibile ē
 in genere substantiē ut p^roprietate in genere qua
 litatis ut. Ad auctoritatē d^r. dico q^d lo
 quitur cōditionalit^r. s. si cōtingat idem esse
 relatiuum et quale nihil phibet hoc sic idem
 numerari in diuersis generibus. et tūc sup
 plendū ē q^d tale nō est idem. essentialit^r.

orumque ^{fm nul} lam cō
 plexionem dicitur rē. Postq^u
 phus determinat de quibusdā
 antecedētib^{us} ad nouitā pdicamētoz q^u cōtē d^r
 anpredicamenta. Nūc incipit d^r d^r d^r d^r
 ipis predicamentis. circa quod duo facit.
 p^ro determinat d^r ipis in generali. 2° de sin
 gulis in speali. 2° ibi. Substantia. Prima p^r
 diuidit i duas. p^ro ponit quādam diuisionē
 2° pbat quādam supponem ibi. Singula g^o
 p^rima in duas. p^rimo diuisionē p^roprietate. 2° eaz
 exponit p exempla. 2° ibi. Est autē substan
 tia. Dicit g^o q^d eoz que dicitur. i. cōcipiūt^r
 uel etiā pferunt fm nullam cōplexionē. Sin
 gulum autē significat substantiam aut q^uanta
 tem aut qualitates rē. numerādo oia decem
 predicamēta. Notādum q^d ista diuisio
 uidet^r subdiuisio illius p^rime diuisionis que
 posita est supra in qua dicebatur q^d eorum
 que d^r alia d^r fm cōplexiones. alia d^r
 tur sine cōplexiōe. et est ista diuisio logica.
 q^u metaphisicus diuidit ens reale in ista d^r
 s^cz logicus diuidit ens incomplexum in d^rez ge
 nera. Incomplexum autē est nomⁱ significans
 rem 2° intentiōis q^u hoc mō spectat ad lo
 gicum cōsiderare de istis predicamentis in
 q^uantum sic p intellectus attribuit eis aliqua
 intentō ut supius dicebat. Deinde cum
 dicit. Est autē substantia. exponit p exempla
 dictam diuisionem dicens q^d ut dicat figura
 liter. i. exmpalit^r substantia. ut hō. equus. q^uanti
 tas. ut bicubitum tricubitū rē. līa plana est
 Deinde cum dicit. Singula g^o pbat q^d
 dam suppositum in diuisione. s. q^u unūq^uq^{ue}

predicamentoz est incomplexum . ad qd
inducit duas roes quaz .2° ponitur ibi. **U**o
tur aut. In p^{ma} arguit sic. Ex quoru^{cu}q;
compositione resultat p^{mu}z. complexum.
ipsa sunt icomplexa. s; predicamenta sunt
huiusm^oi g^o illius rois. p^o ponit c^oclusionē
ibi. Singla .7c. In nulla affirmatiōe. i. cō-
positiōe dicatur ut per compōnē 7 affirma-
tionez intelligat incomplexio affirmatiua
7 negatiua. 2° ponit minorez ubi stat vis ra-
tionis ibi. Illorum aut adesse. **D**icit q; com-
plexuz significat uerū uel falsum qz ois affir-
matio. i. cōplexio ē uera uel falsa. Singulo-
rum aut dictoz que fm nullā complexionez
dnt nō significat uerū uel falsum ut hō s; se
aut album aut currit g^o. **A**d euidentiā pre-
dictoz querit utrum sint tm̄ decē predica-
menta arguit q; nō. qz ens diuidit in sub-
stantiaz 7 acciōs et in ens p se 7 i ens i alio
S; tm̄ est unū ens per se uel sbā. g^o est tātū
unū predicamētū acciōs g^o 7c. **P**reterea q;
p supabundātam dicit unū soli cōuenit fm
Az. 7 p^{ri}uatiuuz. s; generalissimū est huius-
modi g^o tm̄ est unuz generalissimū. **P**re-
terea ois diuisio 7 multitudo reducitur ad unū
essentialit^r qd est prius illa multitudine. g^o si
sint multa generalissima g^o aliquod unum
est p^{ri}us illis. s; generalissimis nihil est p^{ri}us
g^o nec sūt multa. **P**reterea albu est unuz
aliquod essentialit^r qz p predeteriata nihil ali-
ud significat q; albedo. g^o est in aliquo gen-
re per se nō in gener^e qualitatis. qualitas ue-
ro non uere predicat de albo. g^o album p
se est in alio generalissimo. **S**imult^r pōt
argui de cōcretis. g^o sunt is genera acciden-
tium. **C**ōfirmatur qz quale predicat de al-
bo quero sub cuius rōe uis nō p^{ri}us qz nō
conuertitur non accideris qz nō adest ee
abest preter subiecti corruptionē. nō d^re qz
nō distinguit album ab alije. nō spēi spēalī-
sime qz predicatur de d^{ist}inctibus spē. g^o sub
rōe generis. 7 nō habet supra se aliqd aliud
supueniēs genus. g^o quale est generalissimū
7 nō illud quod est qualitas g^o qz nec h; ead-
dem spēs nec predicatur de eisdē. g^o est ali-
quod aliud generalissimuz. **P**reterea intē-
tiones 2° sunt per se intelligibiles qz diffi-
mibils 7 in eis est manifestuz esse aliqd supe-
rius 7 inferius. 7 p oīs aliqd supremuz. illō
autem nō h; supueniēs genus aliquod isto-
rum qz ens fm se diuidit in hec decem s;
metaphisice. **E**xcluso ente i anima. g^o ē unū
generalissimuz qd est intentionuz preter hec

omnia. **P**reterea cōtingit intelligere nōn
ens qz 7 significare ex 2° posterior. 7 i eis
est rō supioruz 7 inferior. g^o aliquod supae
muz illud nō cōtinet in aliquo istorum dēc
qz nullum istoruz de illo predicatur. g^o est
distinctuz generalissimū nō entuz. 7 p oīs
sunt plura generalissima q; decem. **P**re-
terea figmeta etiā cōcipiuntur. ab intellectu
7 in eis est superius 7 inferius. g^o supremū
g^o aliquod generalissimuz qz aliter es-
set p^{er}cessus in infinitū. Similt^r arguit de p-
uatiuibus 7 de potentia opposita actui.

In oppositum ē Az. **R**espōdeo q; tātū
decem sunt genera rerum generalissima qz
distinctio nō sumit^r penes aliquid logicum
tm̄. s; penes ipsas essentias. **I**ta eim intētiō
generalissimū est tm̄ uariata numero i. istis
unde qstio hec quo ad illud in quo difficult-
tas est magis metaphisica q; logica. iō suffi-
cit hic scire qz ita ē quis metaphisice forte
possit 7 debeat scire pp quid de quo aliter

Ad p^{mu}z in oppositū negatur oīa quia
ens p se est unum unuocū oibus de quibus
dicatur. 7 ita pōt esse unum genus. S; ens p
accidens uel in alio nō est unuocuz illis qui-
bus cōuenit. g^o 7c. **A**d secundum dicitur
uno mō q; illud qd p supabundātam dicitur
unū soli cōuenit i uno genere. 2. ita est tātū
unū g^oralissimū i uno genere s; nō simpl^r tā-
tum unū. **U**el at^r ut dicitur est in porphi-
rio q; supabundantia dupl^r exponitur. vno
mō positue p excessum oium aliorum. Alio
mō puatiue p nō excedi ab aliquo alio. p^o.

nullum est generalissimuz simpl^r s; tm̄ in
aliquo genere. 1. g^oneraluz oibus alijs i suo
genere. 2. mō q^olz istoruz est generalissimuz
qz nullum est eo generalius. **I**ta g^o p^oposi-
tio quod p supabundātam dicit^r 7c. vera ē
ut suplatiū exponitur. positue nō ut expo-
nitur puatiue qz multa possūt esse p^{ma} ita
q; q^olz istorum nihil est p^{ri}us. **A**d terti-
uz pōt dici q; multitudo predicamētoz pōt
reduci ad unum qd est p^{ma} cā que p^o eis.
non predicatione sed entitate. 7 cāitate. et
ita pōt esse aliquid p^{ri}us eis. **A**d oīa alia
argumēta dicit^r a quibusdam q; cōcreta 7 i-
tentiones nō entia p^{ri}uationes figmeta et
queuis huiusm^oi sunt in gener^e p reductōez
ad abstracta 7 ad res p^{ri}ue intentionis 7 en-
tia quoz sunt figmeta 7 p^{ri}uationes. quia
etiā generalissima istoruz nō intelligibilia
nisi per reductionem ul^r attributionem ad
illa quibus dicta sunt habere habitudinem

iō nō possunt poni generalissima. s; ponuntur in genere p̄ reductionem ad i^o quib^o dicta sunt habere habitudinē quia o^o genera prius esse intelligibilia eo q^o cōtra intelliguntur prius minus oibus. p^o phisicorum. cuius oppositum ē hic. Similit̄ ponit̄ p̄ potentia que est in genere per reductionem ad actum cuius est potētia. Cōtra istā respōsionem q^o in oibus istis per se predicatio superioris de inferiori. g^o sub rōe alicuius uniuersalis. q^o predicari pprie est ppriu^o ut is non aliterius q^o generis. 7 q^o nō est pcedere in infinitum in eis erit aliquod genus non habens supueniens genus. g^o generalissimū q^o sic diffinitur generalissimū a porphirio. 7 illud nulli istorum. x. est idem genus. q^o nec h; easdē spēs nec de ipsis p̄dicatur p̄ p̄mo mō. g^o est aliud generalissimū ab istis decem. Et per rōes nullius istorū. x. de suis spēbus predicatur in quid. g^o per nullū istorum decē h; rōem generis. sed cum eque p̄mo dicatur q^oz de suis spēbus. sicut aliq^o istorum. x. de suis sequit̄ q^o erūt eque p̄mo genera 7 nō per reductionem ad aliquod istorum. x. Preterea q^o dicitur in respōsione q^o o^o generalissimū esse primo intelligibile manifeste f̄m est. nisi intelligatur respectu illorum respectu quoz est generalissimū. q̄ptitas em̄ nō est p̄mum intelligibile simpl̄ sed in suo genere. ita p^o q^o itentio est p̄mum in telibne respectu itentionum sp̄alium. 7 nō ens respectu nō ētium p̄ticularium 7 sic de alijs. Al^o g^o ad oia ista. s. de cōcrenis 7 itentionibus secundis priuationibus nō entibus 7 potētis pōt respōderi q^o h; bec possent intelli sub aliqua rōe itellendi 7 predicari iter se sub rōe alicuius utis 7 esse statum ad ali quod ulissimū q^o inq̄tum attribuit̄ ei ista itentio est diuerius ab istis. x. tñ cōstat r̄tū esse. x. s. generalissima rerum q^o nō q^oz itelligibile. s; ens f̄m se diuiditur in hec. x. ex s^o metaphisice. 7 ita nullum istorum est ens f̄m se distinctum ab istis. x. Ad illud tñ. p̄ cōcrenis dicitur aut̄ q^o essentia significata p̄ aibum est in genere qualitatis. s; i^o sub h^o modo itellendi ut significandi nō est p̄ se qualitas uel. in genere qualitatis sed p̄ reductionem. s. est idem essentialr̄ albedini que ē per se in e^o genere. Est autem in aliquo genere generalissimo per se. s. in quali sed nō in alio. quale enim a qualitate tñ d̄r̄ i mō significādi. que d̄r̄a h; p̄hibeat predicationē unius de altero nō tñ sufficit ad distinguen

dum genera ul' faciendū aliquid esse in diuersis generibus. Ad cōfirmationē cōceditur quale esse generalissimū sed nō conceditur aliud esse q̄p̄ qualitas. Lū uero dicitur q^o h; alias spēs dico q^o f̄m est q^o spēs per se unius 7 alterius differunt tñ in mō significandi generalissimū g^o hoc 7 illud. 7 spēs huius 7 illius differunt tñ ut dicitur est. p̄nes modum significādi abstracti 7 cōcreti que diuersitas h; prohibeat predicationem unius de altero 7 unius generalissimi de speciebus alterius nō tamē sufficit ad distinguedum generalissima ul' spēs diuersas. iō idē est realr̄ 7 essentialr̄ generalissimū ul' predicamentum abstracti ul' concreti.

substantia autem. Postq̄p̄ phus determinauit in generali de predicamentis. hic determinat in sp̄ali de singlis. Circa q^o duo facit p^o determinat de sbā. 2° de predicamentis accidentiū. 2° ibi. Quantitatis aut̄ aliud continuz. p^o pars diuiditur in duas p^o determinat de sbā q̄ptum ad eius sbālia. 2° q̄ptum ad eius pprietates que sunt quasi accidentia sibi. 2° ibi. Cōe. p̄ma in duas. p^o enim supposita diuisione substātie in p̄mā 7 secundaz ostendit quid utruq^o sit determinās de eis absolute. 2° agit de eis cōparatiue. 2° ibi. Secundaz uero substātiarum. p̄ma in duo. p̄mo ponit descriptiones utruq^o. 2° declarat illam specialr̄ que est p̄marum substātiarū. 2° ibi manifestū est autem. Notandum autē q^o hic ponitur diuisio substātie in p̄mam 7 secundaz que nō est diuisio generis i spēs sed sibi in accidentia. q^o substātia f̄m q^o est itentio f̄m quam cōsiderationez pertinet ad logicum diuidit̄ in itentioes sibi accidentalis. vñ sicut dicitur est in porphirio 2° substātie ut loquit̄ phus sūt accidentia nō rea^o de quibus predicatur aliud membry sciz esse in. sed itentiones a^o quibus per se cōuenit dici de. vñ ulē est quid cōuenit ad hāz substātiā. q^o f̄a dicitur ulē applicatū ad aliquid in genere substātie. Similit̄ substātia prima dicit itentionum puta p̄ticularē uel huiusmōi aliud applicatuz ad rem in genere substātie. Et hoc mō alia oia aut dicunt̄ de substātijs p̄mis aut in eis sūt. ut infra āplius patebit. Prima igitur pars diuidit̄ i duas. p^o ostendit qd sit p̄ma substātia. 2° quid sit f̄a. 2° ibi. Secunde autē. Dicit g^o q^o substātia. s. p̄ma quam circūloquimur p̄ hoc

q. subdit q. p. p. t. e. 7 p. n. c. i. p. a. l. e. 7 m. a. x. i. m. e. d. i. c. i. t. u. r. e. s. t. q. u. e. n. e. c. e. s. t. i. n. s. u. b. i. e. c. t. o. n. e. c. d. e. s. u. b. i. e. c. t. o. d. i. c. i. t. u. r. 7 e. x. e. m. p. l. i. f. i. c. a. n. t. u. t. a. l. i. q. u. i. s. h. o. a. l. i. q. u. i. s. b. o. s. N. o. t. a. n. d. u. m. q. l. i. a. i. s. t. a. d. u. p. l. i. c. i. t. a. e. s. t. q. u. e. p. p. r. i. e. p. n. c. i. p. l. e. 7 m. a. x. i. m. e. d. i. c. i. t. u. r. s. e. t. e. n. e. t. e. x. p. t. e. d. i. f. f. i. n. i. t. i. q. u. e. p. e. r. h. e. c. c. i. r. c. u. l. o. q. u. e. t. u. r. p. m. a. m. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. z. q. u. a. m. i. n. t. e. n. d. i. t. d. i. f. f. i. n. i. r. e. i. l. l. u. d. a. u. t. q. u. o. s. e. q. u. i. t. q. u. e. n. e. c. d. e. s. u. b. i. e. c. t. o. d. i. c. i. t. u. r. 7 c. s. i. t. d. i. f. f. i. n. i. t. u. s. A. l. i. o. m. o. q. l. y. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. d. i. c. a. t. d. i. f. f. i. n. i. t. u. s. 7 o. e. a. l. i. u. d. q. u. o. s. e. q. u. i. t. u. r. q. u. o. p. r. o. p. r. i. e. 7 c. s. e. t. e. n. e. a. t. e. x. p. a. r. t. e. d. i. f. f. i. n. i. t. i. o. n. i. s. p. m. a. a. u. t. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. d. i. c. i. t. p. p. r. i. e. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. a. b. a. c. t. u. s. u. b. s. t. a. n. d. i. a. l. i. s. a. d. d. r. a. m. a. c. c. i. d. e. n. t. i. u. z. q. u. e. p. p. r. i. e. n. o. s. u. b. s. t. a. n. t. p. n. c. i. p. a. l. e. d. i. c. i. t. a. d. d. r. a. m. s. e. c. u. n. d. a. r. u. m. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. z. q. u. e. s. u. b. s. i. s. t. u. t. a. c. c. i. d. e. n. t. i. b. u. s. h. o. c. e. s. t. q. u. o. m. a. x. i. m. e. r. o. e. p. m. a. z. s. b. a. r. u. m. q. u. i. b. u. s. p. m. o. 7 p. n. c. i. p. a. l. e. i. n. s. u. t. a. c. c. i. d. e. n. t. i. a. c. o. i. a. A. d. a. x. i. e. p. o. n. i. t. u. r. a. d. d. r. a. m. u. t. r. i. u. s. q. u. e. u. e. l. s. p. a. l. i. t. e. r. g. e. n. e. r. a. r. u. m. q. u. e. m. i. n. u. s. o. i. b. u. s. s. u. b. s. t. a. n. t. C. i. r. c. a. e. x. e. m. p. l. a. i. n. d. u. c. t. a. i. n. l. i. a. q. u. e. r. i. t. u. r. v. t. r. u. z. a. l. i. q. u. i. s. h. o. s. i. t. p. m. a. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. v. i. d. e. t. q. u. o. s. i. c. p. e. r. A. z. q. s. i. c. e. x. e. m. p. l. i. f. i. c. a. t. d. e. p. m. a. s. b. a. u. t. a. l. i. q. u. i. s. h. o. m. o. a. l. i. q. u. i. s. e. q. u. i. s. E. t. i. n. f. e. r. i. u. s. u. b. i. i. n. t. e. n. d. i. t. o. s. t. e. n. d. e. r. e. a. l. i. u. d. a. p. m. i. s. s. u. b. s. t. a. n. t. i. s. d. i. c. i. d. e. p. m. i. s. u. e. l. e. s. s. e. i. n. e. i. s. a. r. g. u. i. t. s. i. c. A. i. a. l. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. d. e. h. o. e. g. 7 d. e. a. l. i. q. u. o. h. o. i. e. p. e. r. a. l. i. q. u. e. h. o. i. e. m. i. t. e. l. l. i. g. e. n. s. p. m. a. m. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. m. P. r. e. t. e. r. e. a. n. e. s. t. s. a. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. g. p. m. a. n. a. p. z. q. i. i. n. t. e. r. p. a. l. m. a. m. 7 s. a. m. n. o. e. s. t. d. a. r. e. m. e. d. i. u. a. n. s. p. b. a. t. u. r. q. u. o. s. i. e. s. s. e. t. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. s. a. n. o. e. s. s. e. t. m. i. s. p. e. s. s. z. h. o. c. e. s. t. s. i. m. q. u. o. h. e. c. e. s. t. v. e. r. a. n. u. l. l. u. s. h. o. e. s. t. s. p. e. c. i. e. s. g. s. u. a. c. o. n. t. r. a. d. i. c. t. o. r. i. a. e. r. i. t. f. a. l. s. a. s. i. h. e. c. a. l. i. q. u. i. s. h. o. e. s. t. s. p. e. s. C. o. n. t. r. a. q. u. o. a. l. i. q. u. i. s. h. o. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. d. e. p. l. u. r. i. b. u. s. g. n. o. e. s. t. p. m. a. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. a. n. s. p. z. q. u. o. i. s. t. e. e. s. t. a. l. i. q. u. i. s. h. o. 7 i. l. l. e. e. s. t. a. l. i. q. u. i. s. h. o. P. r. e. t. e. r. e. a. i. s. t. e. h. o. c. u. r. r. i. t. g. a. l. i. q. u. i. s. h. o. e. s. t. p. u. s. 7 i. t. a. e. s. t. c. o. i. n. s. g. n. o. e. s. t. p. m. a. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a.

P. r. e. t. e. r. e. a. h. e. c. e. s. t. v. e. r. a. o. i. s. h. o. e. a. l. i. q. u. i. s. h. o. g. a. l. i. q. u. i. s. h. o. n. o. e. s. t. p. m. a. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. q. u. o. n. u. l. l. a. p. m. a. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. d. e. o. i. h. o. i. e. a. n. s. p. z. A. u. t. q. u. o. s. u. a. c. o. n. t. r. a. r. i. a. e. s. t. i. m. p. o. s. s. i. b. i. l. i. s. s. o. i. s. h. o. n. o. e. s. t. a. l. i. q. u. i. s. h. o. A. u. t. q. u. o. q. u. e. l. i. z. s. i. n. g. l. a. r. i. s. e. i. u. s. e. s. t. v. e. r. a. g. a. l. i. q. u. i. s. h. o. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. v. o. i. h. o. i. e. g. n. o. e. s. t. p. m. a. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. P. r. o. p. t. e. r. i. s. t. a. s. r. o. e. s. d. i. c. e. n. d. u. m. e. q. a. l. i. q. u. i. s. h. o. n. o. e. s. t. p. m. a. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. i. n. o. t. a. n. t. u. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u. n. u. z. s. u. p. p. o. s. i. t. u. m. h. o. i. s. s. i. c. u. t. i. s. t. e. h. o. p. u. t. a. s. o. r. t. e. s. S. z. p. p. a. u. c. t. o. r. i. t. a. t. e. A. z. i. n. t. e. l. l. i. g. e. n. d. u. m. q. u. o. h. o. e. s. t. v. s. e. i. n. d. i. c. i. n. s. a. d. m. u. l. t. a. s. a. c. c. e. p. t. i. o. n. e. s. u. e. l. s. u. p. p. o. s. i. t. i. o. n. e. s. s. p. r. o. u. o. c. e. i. n. t. e. n. t. i. o. n. e. p. s. u. p. p. o. s. i. t. i. s. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u. t. o. i. s. a. t. a. l. l. q. s. s. i. b. i. a. d. d. i. t. a. i. n. d. i. a. t. o. l.

l. u. n. t. a. d. i. n. t. e. n. t. i. o. n. e. 7 a. d. u. o. c. e. z. 7 d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. i. p. s. u. m. a. d. a. c. c. e. p. t. i. o. n. e. z. t. u. m. p. r. o. s. u. p. p. o. s. i. t. i. s. s. z. a. d. h. u. c. i. n. i. s. t. a. a. c. c. e. p. t. i. o. n. e. e. s. t. i. n. d. i. f. f. e. r. e. n. s. a. d. q. u. o. c. u. q. s. u. p. p. o. s. i. t. u. m. g. A. z. p. m. a. m. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. m. u. o. l. u. i. t. e. x. p. m. e. r. e. u. t. d. i. s. t. i. n. g. u. i. t. c. o. n. t. r. a. s. e. c. u. n. d. a. z. u. i. d. e. l. z. u. t. e. i. i. n. e. s. t. i. n. t. e. n. t. i. o. 2. s. u. b. s. t. a. n. t. i. e. 7 t. a. m. e. n. q. u. o. d. a. m. o. i. n. g. e. n. e. r. a. l. i. d. i. x. i. t. u. t. a. l. i. q. u. i. s. h. o. i. q. u. i. z. q. u. i. e. s. t. i. s. t. e. h. o. s. f. o. r. u. e. l. p. l. o. A. l. i. o. m. o. p. o. t. d. i. c. i. 7 e. s. t. q. u. a. s. i. i. d. e. z. q. p. l. y. a. l. i. q. u. i. s. h. o. p. o. n. i. t. u. r. p. m. a. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. a. i. n. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. e. t. u. m. p. e. r. h. u. i. c. h. o. i. e. z. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. a. 7 d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. e. 7 t. u. n. c. e. x. e. m. p. l. i. f. i. c. a. t. A. z. d. e. p. r. i. m. a. s. b. a. d. e. t. e. r. i. a. t. a. l. z. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. e. u. t. a. d. h. e. c. u. e. l. i. l. l. a. u. n. d. e. f. o. r. t. e. a. l. i. q. u. i. s. h. o. e. t. i. a. m. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. p. m. a. s. b. a. z. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. a. n. e. q. z. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. e. n. e. q. z. i. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. e. l. z. p. r. o. i. l. l. a. s. u. p. p. o. n. a. t. q. u. a. d. o. e. s. t. s. b. i. n. p. t. i. c. u. l. a. r. i. s. p. p. o. n. u. s. A. d. p. m. u. z. a. r. g. u. m. e. n. t. u. p. z. q. a. r. i. s. t. o. t. e. l. e. s. n. o. i. a. t. p. m. a. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. q. u. o. d. a. m. o. d. o. i. n. c. o. i. p. c. o. e. s. u. m. p. t. u. p. a. c. c. e. p. t. i. o. n. e. p. s. u. p. p. o. s. i. t. i. s. A. d. s. e. c. u. n. d. u. d. i. c. o. q. a. l. i. q. u. i. s. h. o. n. o. e. e. n. s. p. e. r. a. c. c. i. d. e. n. s. c. o. m. p. o. s. i. t. u. m. e. x. r. e. p. m. e. i. n. t. e. n. t. i. o. n. i. s. 7 2. 7 i. o. n. e. c. e. s. t. p. m. a. s. b. a. n. e. c. 2. s. z. m. e. d. i. u. m. a. c. c. i. d. e. n. t. a. l. e. i. n. t. e. r. i. l. l. a. 7 t. a. l. e. m. e. d. i. u. z. i. n. u. e. n. i. t. i. n. t. e. r. s. p. e. m. s. p. e. a. l. i. s. s. i. m. a. 7 i. n. d. i. u. i. d. u. u. u. t. h. o. a. l. b. u. s. i. n. t. e. r. h. o. i. e. z. 7 h. u. n. c. h. o. i. e. m. l. z. n. o. m. e. d. i. u. z. e. s. s. e. n. t. i. a. l. e. C. o. n. t. r. a. h. o. c. a. r. g. u. i. t. A. u. t. q. u. o. a. l. i. q. u. i. s. h. o. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. d. e. p. l. u. r. i. b. u. s. d. i. s. t. i. n. t. i. b. u. s. n. u. m. e. r. o. i. n. q. u. i. d. g. e. s. p. e. s. A. u. t. q. u. o. e. n. s. p. e. r. a. c. c. i. d. e. n. s. c. o. m. p. o. n. i. t. e. x. r. e. b. u. s. d. i. u. e. r. s. o. r. u. m. g. e. n. e. r. u. s. s. z. a. l. i. q. u. i. s. h. o. n. o. e. s. t. h. u. i. u. s. m. o. i. q. u. o. m. o. d. u. s. i. n. t. e. l. l. i. g. e. d. i. h. o. m. i. n. i. s. n. o. e. s. t. r. e. s. a. l. i. c. u. i. u. s. g. e. n. e. r. i. s. R. e. s. p. o. d. e. o. a. d. p. m. u. z. p. o. t. d. i. c. i. a. l. i. q. u. i. s. h. o. d. e. n. u. l. l. o. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. i. n. q. u. i. d. q. u. o. e. n. s. p. e. r. a. c. c. i. d. e. n. s. n. o. h. z. q. u. i. d. A. d. s. e. c. u. n. d. u. d. i. c. o. q. m. a. i. o. r. p. o. t. n. e. g. a. r. i. q. u. o. q. u. o. i. d. n. o. e. s. t. e. s. s. e. n. t. i. a. l. i. i. d. e. m. c. u. m. a. l. i. q. u. o. s. i. u. e. s. i. t. r. e. s. g. e. n. e. r. i. s. s. i. u. e. n. o. c. o. m. p. o. s. i. t. u. c. u. i. l. l. o. a. l. i. q. u. o. f. a. c. i. t. e. n. s. p. a. c. c. i. d. e. n. s. u. t. h. i. c. D. e. i. n. d. e. c. u. m. d. i. c. i. t. S. e. c. u. n. d. e. s. u. b. s. t. a. n. t. i. e. o. n. d. i. t. q. u. i. d. s. i. t. 2. s. b. a. d. i. c. e. n. s. q. 2. s. b. e. d. i. n. t. s. p. e. s. 7 g. e. n. e. r. a. s. p. e. r. u. m. i. n. q. u. i. b. u. s. s. u. n. t. i. l. l. e. q. u. e. p. n. c. i. p. a. l. e. s. b. e. d. i. c. i. t. u. r. i. p. m. e. s. b. e. s. u. n. t. i. n. q. u. o. s. i. c. u. t. p. s. i. s. u. o. t. o. u. l. i. u. t. a. l. q. s. h. o. m. o. e. s. t. i. n. h. o. i. e. u. t. i. n. s. p. e. 7 i. n. a. i. a. l. i. q. u. o. e. s. t. g. e. n. u. s. s. p. e. i. i. t. a. q. u. o. h. o. 7 a. i. a. l. d. i. c. i. t. u. r. s. e. c. u. n. d. e. s. u. b. s. t. a. n. t. i. e. D. e. i. n. d. e. c. u. d. i. c. i. t. A. n. i. f. e. s. t. u. a. u. t. h. i. c. d. e. c. l. a. r. a. t. s. p. a. l. i. n. o. t. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. z. d. a. t. a. z. d. e. p. m. i. s. s. u. b. s. t. a. n. t. i. s. o. s. t. e. n. d. e. n. s. q. p. m. e. s. u. b. s. t. a. n. t. i. e. n. o. n. d. i. c. i. t. u. r. v. s. u. b. i. e. c. t. o. n. e. c. s. u. t. i. n. s. u. b. i. e. c. t. o. u. b. i. i. n. t. e. n. d. i. t. t. a. l. e. z. r. a. t. i. o. n. e. m. I. l. l. u. d. d. e. q. u. o. o. i. a. a. l. i. a. d. i. c. u. n. t. u. e. l. i. n. q. u. o. o. m. n. i. a. a. l. i. a. s. u. t. n. e. c. e. i. n. s. u. b. i. e. c. t. o. n. e. c. d. i. c. i. t. u. r. d. e. s. u. b. i. e. c. t. o. s. z. p. m. a. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. e. s. t. h. u. i. u. s. m. o. i. g. m. a. i. o. r. p. z. 7 s. u. p. p. o. n. i. t. s. i. c. u. t. m. a. n. u.

esta qz si pma substātia diceret de. ul' ēer
in. iam nō oia alia dicerent de ipsa uel ef
fent in ipsa qz esse in. 7 dici de. ut hic accipi
untur nō conuertunt. Sz minor ponit i lit
tera quā phūs oñdit duplr. p. quādaꝝ dif
finitionez uel descriptionē assignādo. 2. in
singlis inducendo ibi. Hoc aut manifestum
Prima in duo pmo premitit illam diuisio
nem. 2. ex ista infert minores tāqꝫ cōclusio
nem. 2. ibi. Alia uero oia. Dicit g. q. ex
his que dicta sunt. i. supius. pbat ex diffini
tione unius 7 ex regula illa qñ alterum de
altero. Manifestū est illud q. de pma subā
dictuz est. 7 statim subdit q. eorum que di
cuntur de subiecto necesse est nom 7 rōem
predicari de subiecto ut hō predicat de a
liquo hoie fm nom 7 fm rōem. i. diffinitio
nem. qz quidam hō est hō 7 est aial rationale
mortale que est diffinitio hois. Sz eoz que
in subiecto ut in plurib⁹ nō predicant sz no
men 7 fm rōem. i. diffinitionē. qd utiqꝫ ue
rum est si accētia accipiant in abstracto. in
aliquibus aut nihil phibet nomen predicari
id est fm nom de subiecto in quo sūt fm ra
tionez nom est impossibile qd utiqꝫ uerum
est si accētia accipiant in cōcreto ut albū
predicatur de corz in quo est ut in subiecto
fm nom qz uerū est dicere q. corpus est al
bū. rō aut. i. diffinitio albi nūqꝫ de corz pre
dicatur intelligēdo ut supius expositū est i
quadam questioe. sic q. diffinitio albi esset
ipsi corz essentialis. Notādum q. intelli
gendo qd dicit per nom dici de. 7 esse in.
ut supius dictū est falsa est illa dīa quā dīz
assignat inter illa que dicuntur d sbō. 7 inter
illa que sūt in sbō. sed accipit alr. nam dicit
de significat predicationē entialū 7 eorum
que sunt supiora 7 eiusdeꝝ generis cū sbō
7 de talibus. manifestū est q. predicant de
sbō. i. de inferiori fm nom 7 fm rōem. Sed
esse in significat predicationē eorum q sūt
extra essentiaz subiecti 7 alterius generis.
ut sunt oia accētia respectu sbstātie. 7 de ta
libus manifestū est q. si sumātur in abstrac
tō nec fm nom nec fm rōem predicatur de
subiecto falsuz est enim dicere q. corpus ē
albedo aut color disgregatiuus uisus si ista
sit diffinitō albedinis. Si aut sumātur in cō
creto nihil phibet eadeꝝ de sbō fm nomen
predicari 7 nō fm rōem. hec enī ē uera cor
pus est albū. Alia g. oia. Infert ex pre
dictis istam minores dicens q. oia alia a p
mis substātijs aut sunt in eis tāqꝫ in subiec

to. hoc sic p̄ ex predictis qz oia alia a pri
mis substātijs aut sunt 2. sbe. 7 ille dicit
de p̄mis. Aut sūt accētia 7 ille sūt in p̄mis q
quodāmodo predicant de p̄mis. hec 7 alia
p̄ ex dictis. Deinde cū dicit. Hoc autē
manifestū est. hic ostendit illam minorem in
singlis inducendo circa qd tria facit. pmo
enim inducit. 2. cōcludit ibi. Quare oia 2.
infert alia cōclusionē ex predictis ibi. Nō
g. ex tibus. Dicit g. hoc q. dictū est iterū
manifestū ē ex his que p singla inducēdo
pponūtur. ut aial predicatur d hoie sicut ge
nus de spē g. 7 predicat de quodā hoie q
est pma sba. 7 probat illam nām. Ad de
structionēz p̄tis seq̄r. nāz si aial
de nullo predicat alioz. i. particulariz hoiz
g. nec de ipso hoie predicatur in cō. ex h.
uult q. secunde sbe dnt de p̄mis. Item co
lor est in corz g. in aliquo corz 7 pbat cō
sequētiā ut pus qz si color in nullo singu
larū est nec in cō. erit in corpore. qd ē op
positū autis. Quat̄r aut ille nō teneat pa
tebit in questione statuz. uult aut ex ista ulti
ma nā g. oia accidentia sūt i p̄mis substā
tijs que sūt altera ps minoris. Deinde
cum dicit. Quare oia. infert dictū minores
ex predictis dicens q. oia a p̄mis substā
tijs aut dicunt de ipsis sicut de p̄mis substā
tijs ut secunde substātie. aut sūt i ipsis sicut
in subiectis ut sūt omnia accētia 7c. De
inde cum dicit. Nō g. infert aliaz cōclusio
nem ex predictis que est q. nō ex tibus p̄
mis substātijs impossibile est aliqꝫ alioz
remanere. Cuius causam subdit qz omnia
alia aut dicunt d p̄mis. aut sūt in eis ut pre
dictum est. iō p̄mis nō existentibus alia nō
existunt. Notādū q. ista ultima conclu
sio nō uidef esse uera qz destructiuis substan
tijs p̄mis. 2. sbe possunt de se inuicem pre
dicari p se ut animal predicat de hoie g. 7c
Dicitur q. intelligenda est q̄tum ad illud
esse qd hz alia in p̄mis q̄tuls possunt reman
re q̄tum ad aliud esse ut q̄ditarū ut intel
ligibile. Cōtra istam expōnem arguit qz
substātia 2. inq̄tum hic fit pmo de ea op
ponit p̄me qz diuidit substātiāz p oppo
sita 7 accētes simit̄r utriqꝫ istaz substātia
rum nullū aut oppositum hz esse. in suo op
posito. g. fa substātia nullū hz esse in pri
ma. fm g. istam expōnem absolute dicere
tur destructiuis p̄mis nullū alioz destruitur.
Cōfirmatur per hoc q. dīz. loquens de
substātia fa 7 accidentibus dicit omnia a.

a pma. s; hec inq̄tuz habent esse a pma nō sūt alia a pma. g. nō loq̄tur de ill' inq̄tuz habēt esse in pma sbā. Alī g. potest dici q̄ ista cōclusio logice sumpta. s. de intētib' sp̄s manifesta est sic. nā 2. substantia dicit' relatiue ad p̄maz sicut dicitur est de aliquo de illud de quo dī. g. si pma non est. fa nō ē. q̄ relatiua sūt simul natura. ut dī infra capitulo de relōne. Similr acc̄ns relatiue dī ad subiectum loquēdo de intentionibus. 7 i tētio subiecti uel fundat' in pma substan- tia uel in fa. si in pma g. destructa pma nō est subiectuz illius acc̄ns. si uero nō ē sbm̄ g. nec acc̄ns. per hāc regulam relatiua sūt simul natura. Si intētio subiecti fundat' i fa substantia arguit' sic destructa pma sub- stantia fa nō est per locum a relatiuis. 7 si fa nō est sbm̄ talis accidēns non est. 7 si hoc sbm̄ nō est g. tale acc̄ns nō est p locuz a re- latiuis. Predicta etiā cōclusio. s. destruc- tis p̄mis 7c. pōt intelligi de p̄mis que sub- sūt intentionibus q̄ 2. sbā nō hz aliud esse q̄ aliqua pma substantia. Similr esse accidē- tis est a sbō. si a pma substantia illa nō exi- stente accidens nō est. si a 2. illa nō ē. s. illa pma nō est igit' si pma substantia nō est nulla substantia est. g. nec nullū accidēs.

Ex hijs ad argumētuz dicendum q̄ lo- quendo de intētib' destructis p̄mis nul- le sunt 2. substantie pp. cam dictam q̄ uno relatiuo destructo destruit' 7 reliquū nec ēt est aliquod predicatuz in genere substantie nec isto mō sūt p̄me substantie. magis corrup- tibilis q̄ 2. Similr est de rebus q̄ subsunt i q̄tum eis attribuūtur tales intētiōes. Sed si loquamur de esse rerum forte pōt dici ul' cōcedi hōiem esse aīl lz nō hūc uel illum. s; hōe nō fm̄ q̄ hō habet suppositiōem perso- nale m determinatā. illa enīz nō hz locuz nī si cum sint aliqua eius supposita. S; quia cuius lz cōis siue ex̄ntis siue non est supposit- tum accipe per additiōez p̄nois demonstrā- tur sic sicut ipsuz cōe est. p̄pea melius dicē- dum est q̄ siue aliquis hō sit siue nō semp sequit' animal predicat' de hōie g. de aliq. hōie. 7 q̄ pp idem est cōis uerum pp q̄ et aīl. s. pp inseparabilem unōem existēre i eo- rum lz neutrum existat 7c. Cōtra cōclu- sionem dictāz iteruz sic. destructo postērio- ri nō o; pus destrui. sed fa substantia est por- pma q̄ sequit' ad p̄maz 7 nō eōuerso. 7 ta- le est pus per aristotelem c. de p̄ori s. me- tap̄sice. 7 in post predicamētis. g. destruc-

ta pma substantia nō o; faz destrui. Dicēdo g. loquēdo de intētib' s; fil' natura q̄ s; correlatiua loquendo aut de rebus lz forte hō sit pus isto hōie nō tñ aliquo hōie q̄ fa substantia nō hz aliud esse q̄ esse aīl' sbē p̄me. Ad maiores euidentiam omnū p̄e- ditorum querit' utrū de cōsequētis quas facit aristoteles ad pbanduz cōclusiones. s. aīal predicat' de hōie g. de aliquo hōie. 7 color est in corpore g. in aliquo cor. utrū huiusmōi tñe teneant format' r. arguitur q̄ nō q̄ nec alibi tenet. s. sp̄s predicat' de hōie g. de aliquo hōie. ubi est eadē forma arguēdi. Preterea uidet' esse fallā cōsequē- tis a sup̄ori nō distributo ad inf̄ius. 7 ita pō cōsequētis q̄ cōsequētia nō ualēt. Cō- firmatur q̄ termin' de se ind̄nis ē ad oēs supponem. g. si arguatur ab ipso absolute sumpto ad ipsum sub una suppone tñ argui- tur ab ind̄nti ad determinatū. 7 ita fit fal- latia cōsequētis sicut in p̄posito In op- positum est aristoteles in lra 7 pbat necessa- riam cōsequētia inferēdo ex opposito cō- sequētis oppositū aīl'. Respondeo p̄mo de pma cōsequētia dicēdū q̄ est bona. s. aīal predicat' de hōie. g. de aliquo hōie sumendo predicari ut hic sumit 2. s. sup̄io- ris de inf̄iori in genere. decurrit enī sup hāc regulam q̄do alterum de altero p̄edi- catur 7c. que v; istam. q̄ est pus p̄iore in genere est pus postēiore. Intelligendū est etiā q̄ hec cōsequētia ual; descendēdo ad illum hōiem ubi ponit' etiā pma substan- tia d̄terminata 7 d̄terminatē q̄ sequit' s. ē pus aīal hōie g. 7 isto hōie. S; 2. inferen- do inf̄er de sbā pma d̄terminata indeter- minatē tam sicut ponit' p hoc q̄ est aliquis hō q̄ sic sumit oppositū cōsequētis. 2. de fa sbā simul 7 d̄ pma dicit' q̄ utraq; cō- sequētia lz tñmodo sumēdo cōe ut hz sup- positioez personalē. 7 tūc cōsequētia tenz per hanc regulā. Nihil inest alicui d̄stīnc- tiue suppositi p multis nisi alicui istornm i d̄terminatē sumpto inf̄er. 7 sic ex dictis cō- sequētis sic probatis ex opposito inf̄er- duas cōclusiones. p̄ma est g. oīa. aut de p̄i- mis substantijs dicūtur aut sūt in eis. que cō- clusio ita intelligenda est sicut sequit' ex an- tecedēte p̄bato. 7 hoc est sic. oīa alia que di- cant' de p̄mis uel sunt in eis ut habent ac- ceptionez personales dicunt' de ipsis ul' sūt in ipsis. Ex hac pma cōclusionē inf̄er 2. fam destructioez destructis g. p̄mis ipōsi-

bile est aliquod aliorum remanere et quod ex
ponenda sit per ex predictis superius. Ad primum
in oppositum dico quod species non predicatur
de homine ut hic sumitur predicari quod non est
superius eo in genere. uel potest dici quod species si
dicatur de homine non ut homo habet acceptionem
personalem et neutra enim ualeat nisi sumendo
sic compositum. Ad secundum ut est dictum contra utrum
quod enim potest dici generaliter quod non est facta compositum
sequens quod non arguitur ad primam substantiam de
terminata et determinate. sed indeterminate et isto
modo est eque compositum cum tercio comuni sumptum
personali. Ad confirmationem dicendum quod
terminum in una propositione non habet nisi unam
suppositionem et impossibile est idem in una
propositione habere duas suppositiones termini
quod sunt indrantes ad duas suppositiones licet
non in una propositione loquamur aut de una
ut autem est propositio una et ut terminus com-
munis habet personalem suppositionem et sic non est
maior in una in ante quam in consequente.

ecundarum

uero substantiarum. Postquam per de
terminauit de prima substantia se-
orsum et absolute et etiam de ea. Nunc deter-
minat de eis compatitur circa quod quatuor
facti. primo compatitur has substantias que sunt
species ad genus. 2. comparatur secundas substan-
tias que sunt species ad unam inter se. 3. com-
paratur primas substantias inter se. 4. comparatur
has substantias ad accidentia. 2. ibi. Ipsa uero
3. ibi. Similiter autem et primum. 4. ibi. Ad
tercio autem. In prima parte intendit istam conclusio-
nem quod inter has substantias species est magis sub-
stantia quam genus. hanc probat per duas rationes quarum
2. ponit ibi. Amplius principales. In prima
parte arguit illud quod est propinquius simili et
est magis tale. scilicet species est propinquius prime sub-
stantie quam genus. Itius rationis primo ponit conclusio-
nem ibi. Secundam substantiarum. 2. minorem
ibi. Propinquius enim. quam declarat ex hoc quod
si quis assignat primam substantiam quid eis
evidentius et convenientius assignabitur per species
quam per genus. Illud autem uidetur propinquius al-
terio quod convenientius et euidenti datur ad assi-
gnandum quid sit. Ad hoc autem inducit duo
exempla. primum est de aliquo homine si queritur
quod est. Secundum est de aliquo arbore si queritur quod
est. Ad primum uidetur convenientius dicendo
quod est homo uel animal. Ad secundum quod est arbor uel pla-
nta species autem magis propinqua est prime sub-
stantie quam genus. Amplius eis principales.

ponit fam rōem ubi arguit sic. Sicut se ha-
bet prime substantie ad alia sic et species ad gen-
era. quod sicut prime substantie subiacer oibus ali-
is quod oia alia aut dicuntur de ipsis aut sunt in
eis. sic species subiacerent generi et de ipsis ge-
neris predicatur. sed prime substantie dicuntur maxie
substantie ea quod oibus alijs subiacerent. 2. species
erunt magis substantie quam genus eo quod species
subiacerent generi. Quis rōis ponit primo mo-
do. 2. maiorem ibi. Sicut enim prime sub-
stantie. 3. conclusionem. Quare ex hijs. Dein
de cum dicit. Ipsarum uero specierum. hic co-
parat has substantias ad inuicem que sunt spe-
cies inter se. Et est ista conclusio quod una spe-
cies non est magis substantia quam alia et loque-
do de speciebus specialissimis que non sunt ge-
nera. quam probat per rōem oppositam. porro.
quod illa per quorum alterum non responderet ad quod
questionem factam convenientius per quid de primis
substantijs. unum non est magis substantia quam ali-
ud. scilicet species specialissime sunt huiusmodi quod mi-
nor per. quod si queritur de aliquo homine quid sit
non convenientius assignabitur quod sit homo quam de a-
liquo equo quod est equus. illius rōis primo ponit
conclusionem. 2. minorem ibi. Nihil eis fami-
liarius. i. propinquius aut propinquius. Similiter
autem compatitur primas substantias inter se. et est
ista conclusio quod primas substantias una non est
magis substantia quam alia. ut aliquis homo non est ma-
gis substantia quam aliquis equus. Rō huius potest colli-
gi ex dictis quod una prima substantia non ma-
gis subiaceret quam alia eo quod utraque est ultima-
te subicibilis in genere substantie. Deinde
eius dicit. Ad tercio autem. compatitur has substantias ad
accidentia assignans eam quare inter oia a pri-
mis substantijs. oia species et genera dicuntur
2. substantie. Ad quod assignat duas rōes quarum 2.
ponit ibi. Amplius principales. In prima par-
te arguit sic. quod terminus indicat quiditatez. et ef-
sentiam prime substantie merito solum dicitur
sua substantia. sed genera et species sunt huius-
modi et non accidentia quod minor eis ostendit
quod si queritur de aliquo homine quid est conueni-
entius assignabitur quod est homo uel animal quam aliquod
accidentium. quod si aliquis assignet aliquod ac-
cidentium. puta quod est albus aut quod currit qua-
re ex nec assignabit. dicendo autem quod est homo uel
animal quiditas eis assignatur. sed magis prope-
per species quam per genus. ut dicendo quod homo
quam quod est animal. Itius rōis primo ponit conclu-
sionem. 2. minorem cum sua declaratione ibi
Eorum enim. 3. resumit conclusionem ibi. Et
ergo merito. Notandum quod genus et species

dicunt de pma substantia pmo mo. 7 io. in
dicant 7 pertinet ad quiditatez eius. acciden
tia vero sut extranea sibi 7 extra essentiaz
eius. 7 io merito genera 7 spes dicunt secu
de substantie tñi 7 no aliquid altoruz que de
substantia predicatur. Deinde cum dicit
Amplius. ponit fam roez ubi arguit sic. Si
cut se habet pme substantie ad oia alia sic se
hnt genus 7 spes pmax substantiaruz ad oia
alia. qz oia alia. s. accntia predicatur de ge
nere 7 spe. nam si aliquis ho est gramaticus
g. ho est gramaticus 7 aial est gramaticus
accntia vero insunt generi 7 spei per sua in
diuidua. s. pme substantie dicuntur pprie sub
stantie eo qz subiacer oibus alijs. g. gene
ra 7 spes dicuntur secude substantie eo qz sub
iacent oibus alijs ut dictu est. Istius rois p
mo ponit minores. 2. maiores cum sua ocla
ratione ibi. Sicut enim pme 7c. Notan
du circa istam rotaz comparatioez de ma
gis 7 minus qz esto qz nulla substantia s. su
am essentiam suscipet magis 7 minus de
quo infra ad dicitur. tñ quo ad actum sub
stanti que est uia eius pprietas. s. substantie
aliquid dicitur magis substantia alio. ut spes
est magis substantia genere qz plurib. sub
stantia. sicut genus dicitur magis uke spe qz de plu
ribus predicatur lz uke equalr predicet de
genere 7 de spe ut de spebus suis similt est
dicendu in pposito.

omune aute

P. itaqz phus determinauit de
substantia qtuqz ad eius substa
ntialia. hic determinat de ea qatum ad eius p
prietates. Et ista p. diuidit in sex pres s. z
sex pprietates que sic se habet qz pme tres
competur substantie fm esse roia. due autem
competur substantie fm esse reale 7 nature. 7
nulla istaz qnqz est couertibilis cum suba
Sexta aut 7 ultima sic competit substantie
fm esse nature qd est couertibil cum substa
ntia. 2. ibi. Inest aut substantijs 7 differenti
is. 3. ibi. Ois aut substantia uidet. 4. ibi.
Inest 7 substantijs. 5. ibi. Uidetur aut. 6.
ibi. Maxime uero substantie. Prima aut
pprietates competit di substantie. circa qua
sic procedit qz pmo pponit pprietatem. 2.
remouet dubitatione ibi. No uos corurbz
pma in duas p. premitit pprietate. 2. ostē
dit eius no couertibilitates. 2. ibi. No ē au
tem. Prima in duas p. pponit intentuz 2.
pbat in sum. s. ibi. Prima eiz substantia. vj

dit g. qz eoe est di substantie no esse in sub
iecto. quid aut sit in subiecto esse sic accipi
tur esse in. p. ex dictis supius. Postea pbat
qd dixerat circa qd duo fact. p. ostendit p
positum in pms substantijs. s. in secudis.
ibi. Secudatum uero. Dicit g. qz pma sub
stantia nec est in subo nec dicitur de subo. hec
fuit diffinitio pme substantie supius. ex qz
sequitur p locum a toto coplato qz prima
substantia no est in subiecto. posset enim for
mari ro sic. Illud qd no dicitur de subiecto
nec est in subiecto. uerum est dicere qz non ē
in subiecto. pma substantia est huiusmodi ut
p. multiplici ex predictis g. Deinde cuz
dicit. Secudatur uero. pbat hoc idem de se
cundis substantijs. circa qd duo facit. p. p
bat hoc inductiue. s. silo. ibi. Amplius
aut eorum. Dicit g. qz secundaz substantia
rum constat nullam esse in subo sic inducendo
ip genere qz in spe. Nam ho qui est spes dicitur
utiqz de subo aliquo hōie s. no est i subo
similt aial qz est genus dicitur utiqz de ali
quo hōie ut de subo. s. no est in eo ut in subo

Notandū qz cognito quid dicit per di
ci de. 7. per esse in. ut dictum supius. mani
festum est qz nec pma substantia. nec fa. qz
nec spes nec genus nec aliqua alia est i subo
lz fa dicitur de subiecto. Deinde cuz dicit.
Amplius aut. pbat idem de secundis p
sillm ubi arguit sic. Eorum que sunt i subo
nullum predicat de subo fm nom 7 fm roez
lz fm nom possent predicari s. oēs secunde
substantie predicatur de subo fm nom 7 fm
roem qz de aliquo hōie predicatur ho 7 aial
7 ro utriusqz g. istius rois pmo ponit maio
rez. s. minores. s. ibi. Secudaru uero. 3. co
clustionez ibi. No erit. Deinde cum dicit.
No est aut. hic ostendit dictaz pprieta
tez no esse couertibile cuz substantia. qz h.
etiaz copetit dfe in genere substantie dicitur
qz hoc. s. no esse in subo no est ppriuz substa
ntie qz couenit etiaz dfe. bipes enim 7 gressi
bile. que sut dfe utiqz dicitur de hōie ut de
subo sed no sut in hōie ut in subiecto. pbat p
roez qua pus. qz eniz qd predicatur fm no
men 7 s. roez no ē in subo sed dfa est huius
modi g. Istius rois pmo ponit cōclusionē
s. minores in qua stat uirtus rois ibi. Ro
queqz dfe Deinde cū dicit. no uos. remo
uet dubiu circa dicat. Dicitur eniz ē substa
ntiam nullaz esse in subo. qz igitur uidet qz p
tes substantiarū sunt in toto. quasi in subie
cto posset inferri qz per partes substantie

nō sūt substantiē. hoc remouet dicēs q̄ partes esse in aliquo. s. i toto nō est esse sicut i subiecto. 7 id ex hoc nō cogimur ptes substantiē nō esse substantias cōfiteri. Alius enī ē modus eēndi in. iste 7 ille ut p̄ 4. phisicorū vbi distinguūtur modi effēdi in. Ad euidētiāz predictorū querit̄ p̄. vtrūz dīa in genere substantiē sūt sōnā loquendo de eo q̄ sub est intellectui. videt̄ q̄ nō p̄ hāc hīc q̄ nō inest soli sōnē in sōnō nō esse s̄ etīaz dīe sed si dīa esset substantia posset ei inesse 7 tñ soli substantiē. Preterea nec est p̄ma substantia q̄ dicit̄ de sōnō. nec 2. q̄ nec ē species nec genus in genere substantiē 7 hec sola dicit̄ur. 2. s̄bā ut patuit p̄us. Preterea dīa h̄z cōtrariū s̄z substantiē nihil est cōtrarium ut dicit̄ inferius g. maior p̄z q̄ dīa h̄z aliquid a se. s. maxime distans in genere substantiē eodēz 7 talis distantia est cōtrarietas. x. metaphisice. Preterea nulla q̄ litas est substantia s̄z dīa substantiē est qualitas. ex 5. metaphisice. ubi p̄mus modus q̄ litatis ponit̄ dīa substantiē g. 7c. Cōtra ex nō substantiis nō est substantia. s̄z substantia que ē spēs cōstat ex genere 7 dīa g. 7c.

Juxta hanc queritur 2. utrū ptes substantiē sūt substantia. arguit̄ p̄mo q̄ nō q̄ substantia ut est generalissimū est ens per se 3. modo. s̄z nulla ps substantiē est ens p se dū est ps substantiē q̄ tūc esset hoc aliquid q̄ nō videt̄ verum. Preterea si est substantia vel illa cuius est ps vel alia alterius spēs aut alia spēs. nō p̄mo mō q̄ illa substantia cuius est ps nō predicatur de ea. nec 2. mō q̄ se differet a suo toto specificē 7 ita per dīam essentialē 7 etiam ab oī alia parte q̄ videtur falsuz. q̄ sic nō cōstitueret essentialēz totius. nec unū essentialēz cum alia parte.

Preterea forma nō est substantia q̄ est in subiecto 7 q̄ adest 7 abē preter subiecti corruptionez ut p̄z in trāsmutatiōe substantiāli. Preterea de materia dicit̄ 7. metaphisice q̄ nec est quid nec quale. g. non est substantia. Cōtra. diuisum predicatur de diuisibilibus s̄z substantia diuidit̄ in materiā 7 formas 7 cōpositū. ex 2. de aīa g. q̄ s̄z istorū est s̄bā. Respōdeo circa istās questiones p̄. premit̄tas aliquas distinctiones. 2. ostendam aliquas cōclusiones. Quantum ad articulū p̄mum est ista p̄ma distinctiō q̄ partiū substantiē quedāz sūt essentialēs ut materia 7 forma cōpositi 7 genus et dīa spēs que. s. essentialēz substantiē cōstituūt

Alie sunt ptes q̄titatiue que nō sūt substantiē inq̄trum. s̄bā est. s. inq̄trum s̄bā est q̄ta 7 extēnsa. 2. distinctiō est ista q̄ substantia. s. quedam ē per se de qua. s. generalissimuz s̄bē predicat̄ p se 7 vere in abstracto. Quedam aut̄ substantia quasi p accidens. de q̄ generalissimū nō p se 7 vere dicit̄ mō. equiuoce ut sūt p̄ncipia s̄bē. Ubi scēdus q̄ s̄bā ē equiuocum ut dicit̄ ens p se 7 isto mō ē generalissimū 7 ut dicit̄ de p̄ncipiis etis p se 7 isto mō dicit̄ possūt ptes substantiē ut dicit̄ur. 3. distinctiō est ista q̄ cōtrarietas sumit̄ dupl̄z p̄prie 7 trāsup̄tiue siue cōmuniter. Et dicit̄ cōtrarietas cōter p̄ maxima distantia quacūq̄z. 7 hoc mō priuatiue opposita dicit̄ur cōtraria ut in p̄. phisicorū p̄ncipia. s. forma. 7 puatio dicit̄ur cōtraria hoc etiam mō in oī genere est cōtrarietas inter dīas generum de qua dicit̄ x. metaphisice q̄ oīs dīa s̄m spēm ē cōtrarietas. Alio modo accipit̄ p̄prie ut est maxima distantia formarūz mutuo se expellētūz circa idēz 7 sic plures alie cōditiones requirunt̄ de q̄ bus infra. 7 sic sumit̄ s̄. phisicorū 7 ubi ē ista cōtrarietas ibi est motus p̄prie dicit̄ur

Quantuz ad secūndum est ista cōclusiō p̄. q̄ oēs ptes essentialēs substantiē sūt substantiē in aliquo mō. hanc p̄bo sic. nō substantia non est p̄or substantia. q̄ substantia est priuz ens. s̄z dīa 7. oīs pars essentialis est natural̄ p̄or spēs que est substantia 7 cōposito i genere substantiē sicut p̄ncipiū 7 causa ē p̄or natural̄r causato g. Preterea nō s̄bā interempta. nō interimūt substantia. s̄z dīa i terempta interimūt spēs que est substantia. si m̄l̄r interemptis p̄tibus essentialibus interimūt substantia cōposita g. 7c. Preterea nihil p̄tinet ad essentialēz substantiē nisi substantia. s̄z dīa est ps diffinitionis spēs 7 per oīs indicat aliqd de essentialēz eius. Si m̄l̄r materia 7 forma respectu substantiē cōposite g. Confirmatur q̄ si dīa esset accidens faceret unū ens per accēs cum genere cum g. addita generi faciat species. oīs species in genere substantiē esset ens p accidens 7 ita nulla spēs Simil̄z arguit̄ de oī substantia cōposita. 2. cōclusiō est ista q̄ nulla ps substantiē general̄z siue sit essentialis siue q̄titatiua est substantia per se ut sumitur substantia p̄mo modo ista p̄batur per duas rationes positās ad p̄maz partes q̄stionis secūde. Quā q̄ nulla pars substantiē est per se ens. Quā q̄ nec est eadem substantia

nec alia ab ea cuius est pars. 3° conclusio
est ista q^o ois pars substantie generaliter est substantia
2° modo. pro ista conclusione faciunt rationes
posite ad primam partem ad oppositum questio
nis. Præterea hic in littera uidetur aristote
les inuere q^o partes substantie sunt substantia. a
liter non oporteret prohibere illud quasi incon
ueniens ne sequeretur ex dicta proprietate. quod i
telligendum est isto modo q^o dicitur non dicitur nec in
nuit ex ista littera partes substantie esse substantias sim
pliciter et per se. sed dicitur q^o partes primas proprie
tatem substantie non oportet eas concedere esse substan
tias q^o nec partes substantie sunt in subiecto. i. in
aliquo existente in actu completo ut forme licet
sint in toto. q^o alius modus essendi est esse in
toto. et alius modus est esse in parte. Ex
predictis patet quomodo dicitur in genere substantie et partes
substantie sunt substantia q^o in genere substantie ut est genera
lissimum sunt non per se substantie ut species vel indiui
duum sed quasi per accidens. i. per reductionem
in per se principia specierum et de illis que sunt
in genere per reductionem non oportet genus in ab
stracto nature predicari. Ad primum in op
positum dico q^o dicitur intelligit q^o non est hoc
proprium substantie. i. ei q^o directe est in gene
re substantie ut species vel genus sed etiam dicitur que non
est sic substantia. Ad secundum per idem q^o equivo
catur de substantia. Ad tertium patet ex predictis
q^o contrarietas sumpta contra et transumptiue
utraq^{ue} reperitur in genere substantie. Ad quartum
dico q^o dicitur ut in pluribus in 5° metaphisice
diuidit uoces in significaciones et in diuersos
modos accipiendi. quod ad minus facit de qua
litate. Non enim eas diuidit ut generalissimum
in species ponens duas substantie esse primas eius species
sed diuidit hanc uocem qualitas in significata
et unam significatum eius est dicitur substantie q^o sicut
forma equiuocat ad substantias que tribuit esse
sibi quid. ita actus ad actus primus et actus se
cundum et ita qualitas ad qualitates essentialia/
lem et accidentales equiuocat. dicitur ergo substan
tie est qualitas essentialis et nullo modo quali
tas ut est generalissimum. Ad duo argumē
ta per hanc questionem patet q^o faciunt per conclusionem
Ad illud de forma cum dicitur q^o est in substantia
dicendum q^o falsum est. materia enim a proprie
tate est tamen illud quod est in potentia ad susci
piendum formas non habet ex se actus aliquem
completum cui forma tribuit esse simpliciter ut est
in substantiis. Subiectum autem dicitur q^o sed sit in
potentia ad formam tamen ex se est in actu comple
to. et ideo forma ei adueniens tribuit ei esse tamen
sibi quid. Forma ergo substantie sed sit in ma

teria non tamen est in subiecto nec per se adesse
et abesse potest præter subiecti corruptionem
quod nullum est subiectum eius. Ad illud de ma
teria dico q^o aristoteles non intelligit mate
riam esse nihil sed q^o non est aliquid in genere
per se sed sit in genere ut pars et per reductio
nem. Ad argumentum in oppositum quod ui
detur esse contra hanc conclusionem dico q^o illa
diuisio substantie non est diuisio generis in spe
cies q^o tunc materia haberet duas distinc
tionem ipsas a forma et esset ens actu de se et
distinctus a forma quod non est uerum sed ista diui
sio est equiuoca in equiuocata sibi logicum.
uel analogi in analogata sibi naturalis. Et
cedo ergo predicationem substantie de diuide
ribus. sed hec non est diuisio ut substantia est
generalissimum. Adde unum argumentum
7° metaphisice dicit q^o forma est magis ens
quam materia et ideo est magis ens quam compositum
in qua materia inuitur materiam esse magis
ens composito sed compositum est substantia et
per se. ergo multo magis materia et forma quam
sunt magis entia composito erunt per se substantia
Respondeo q^o materia et forma sunt magis
entia composito entitate principij et ita sunt sub
stantie non tamen ut species substantie. Deinde
cum dicit. Inest autem posita prima proprietate
que est communis omni substantie ponit hanc que non
conuenit omni substantie. sed solum secundis substan
tiis. circa quod sic procedit primo proprietatem per
ponit. 2° eam exponit ostendens q^o non con
uenit primis substantiis sed tamen secundis et dif
ferentibus. 3° eam probat. 2° ibi. Dicit enim. 3°
ibi. Suscipiunt enim. Dicit ergo q^o inest substan
tiis et dicitur ista proprietatem q^o omnia ab hijs. i. q^o
cuius istorum predicantur uniuoce. Dicitur
et exponit que dixerat ostendens q^o illa pro
prietatem non conuenit primis substantiis. Locus ratio est q^o
prima substantia de nullo predicatur q^o non
dicitur de substantia. sed conuenit his substantiis et dif
ferentibus que predicantur aut de indiuiduis.
aut de speciebus predicantur quod patet q^o secundum
darum substantiarum species predicatur de indi
uiduis. genus autem de specie et indiuiduo. dicitur ue
ro de indiuiduis et speciebus. quod uerum est de
duo intermedia et contra. Dicit ergo q^o omnia que de
hijs. i. de numero istorum. s. harum substan
tiarum et dicitur sunt predicata. aut predi
cantur de indiuiduis. aut et de speciebus quod patet q^o
harum substantiarum species predicatur de indiuiduis
genus autem de specie et indiuiduis. hoc non conuenit
substantie primæ. i. principali. sed tamen secundis
substantiis et dicitur ut dicitur est et patet in littera

Deinde cum dicitur. Suscipiunt. probat quod dixerat ubi intendit tales rationes. Omne illud quod predicatur de aliquo secundum nomen et huiusmodi rationes predicatur uniuoce. quia sic uniuoca diffinita sunt superius. Quorum nomen est esse et ratio substantie eadem. scilicet substantie et dicitur sunt huiusmodi modi. 3. probat minor quia prime substantie suscipiunt predicationes specierum. et species generum secundum nomen et secundum rationem. et per omnes tunc prime substantie suscipiunt predicationem generum hoc modo quia quaecumque predicatur de predicato predicatur de subiecto. Similiter indiuidua et species suscipiunt predicationes diuersarum secundum nomen et secundum rationem. 3. Istius rationis primo ponit minorem. 2. maiorem cum sua probatione. 2. ibi Uniuoca autem. 3. conclusiones ibi. Quare omnia ex substantiis et diuersis. id est de numero illorum uniuoce predicantur. Deinde cum dicitur. Dis autem substantia. ponit tertiam proprietatem que uidetur conuenire omni substantie in secundum rei ueritates non conuenit nisi primis. circa quod duo facit. primo proponit intentum exponendo in illis ubi non est dubium. 2. in illis in quibus est dubium. 2. ibi. In secundis uero substantiis. dicitur quod omnia substantia uidentur significare hoc aliquid. id est aliquid unum uel suppositum in genere substantie quod quidem in primis substantiis non habet dubium quia prima substantia significat indiuiduum unum numero de quo certum est quod significat hoc aliquid. Deinde cum dicitur. In secundis uero. exponit intentum in illis ubi est dubium. circa quod duo facit primo facit quod dicitur est. 2. remouet errores. 2. ibi. Non autem similiter. Dicitur quod in secundis substantiis uidetur sub appellationis figura. id est sub similitudine uocis quod significat hoc aliquid ut si quis dixerit hominem aut animal que sunt substantie. scilicet tamen hoc uideatur secundum apparentiam uocis. non tamen est uerum secundum rei ueritates. scilicet magis secunde substantie significat quale quid. Quia uicem subdit quia illud uerbum significat hoc aliquid est aliquid unum subiectum numero singulare. scilicet secunde substantie non sunt huiusmodi. quia homo et animal que sunt secunde substantie de pluribus predicantur. Notandum quod hoc aliquid proprie dictum est id est quod aliquid unum suppositum numero per se ens in predicamento substantie. Sed quale quod est idem quod aliquid esse pluribus de quibus uel essentialiter. uel etiam accidentaliter predicatur. Ex quo patet quod sola prima substantia significat hoc aliquid. 2. autem substantie significant quale quod habet sub appellationis figura. id est sub similitudine uocis ui-

deatur hoc aliquid significare que dicitur substantie et hoc nomen sibi uidetur significare a liquod subtractum et subiectum. id est ab his quod maxime conuenit ei quod est aliquid modo preterposito. Deinde cum dicitur. Non autem simpliciter. hic remouet errorem quia eim dictum est quia secunde substantie significat quale quid crederet forte aliquis quod significaret simpliciter qualitates accidentales sicut album. quod falsum est. id dicitur quia substantia non significat simpliciter qualitates sicut album quia nihil aliud significat quam qualitates. scilicet albedinem. Sed supple significat qualitates substantiales quia tam genus quam species est quoddam esse essentialiter. et substantiale primis substantiis. id dicitur quia genus et species determinat. id est impositant qualitatem circa substantias et significat quadam quales substantiam. id est esse et deteriorabilem per inferiora. scilicet illa deterioratio et contractio ad inferiora est proprie in genere quam in specie per eo quod genus est commune et plus complectitur quam species. animal enim plura complectitur quam homo. et per omnes est determinabile per plura. Sequitur illa pars. Inest autem substantiis tamen. ubi ponit quartam proprietatem que conuenit omni substantie secundum quod est res et natura. circa quam sic procedit quia proponit primo proprietatem que conuenit omni substantie et declarat eam 2. ostendit eam non esse conuertibilem. 2. ibi. Non est autem. Dicitur quod substantiis inest esse ista proprietas nihil habere contrarium. quod probatur primo in primis substantiis quia aliquid homini nihil est contrarium. 2. in secundis quia homo et animal nihil est contrarium. Deinde cum dicitur. Non est autem. ostendit istam proprietatem non esse conuertibilem cum substantia. circa quod duo facit. primo facit quod dicitur est. 2. instat contra dictum. scilicet ibi. Nisi quod forte. Dicitur quod hoc quod dicitur est. id est non habere contrarium non est proprie substantie quia etiam alijs conuenit ut quantitas ut bicubitum que est quantitas continua. aut decem que est quantitas discreta. et sic de alijs nihil est contrarium. Postea cum dicitur. Nisi quis forte. instat quia multa contrariantur paucis. et magnis paruo. aut solutionem statim inuit quia quicquid sit de istis tamen determinatorum in quantum determinatorum nullum est contrarium et id semper stat quia dicta proprietas non est conuertibilis cum substantia. Notandum quod quantitates quedam sunt determinate quodam indeterminate sunt. determinate sunt ut bicubitum et sic dicere. quantum talium mensura est certa et determinata quia in puncto. Quedam sunt indeterminate quare mensura non est certa in

puncto. s; pōt sumi tāta maior 7 minor ut
magnum 7 parū multū 7 paucū respectu
cūm q̄ntitatis unius cubiti cubitū est magnum
similiter tricubitū 7 sic ascendēdo. ita q; ly
magnum non dicit aliquod. Similiter respectu
binarij quaternarij similiter est multū. 7 vna
rius 7 sic ascendēdo. ita q; multū non est a
liquid determinatū. Idem p; ecōuerso de p
uo 7 paucō. q; quid g; sit de talibus q̄ntitati
bus indeterminatis de quibus inferius ī c;
de q̄ntitate am̄ps ingremus. tñ de q̄ntitati
bus determinatis certū est apud ph̄m q; n̄
habent cōtrarietates 7 habet ppositū q; n̄
habere cōtrariū nō est p̄prie solius substā
tie. Ad euidētā huius parte p̄prietatis
querit̄ utrū in sbā sit cōtrarietas. arguitur
q; nō ex lra hie 7 3° ph̄sicoz ubi dicit q;
in sbā nō est motus p̄pterea q; in substan
tia nō est cōtrariū. Præterea illa possunt
esse inc̄s; circa idem ex 1° metaphisice. s; rō
nale 7 irrationale nō possunt esse circa idē
inc̄s; de quibus tñ magis uidet̄ g; mior
q; al; hō possit esse irrationalis 7 aliq̄n rati
nalis qd̄ est falsus. Cōtra. om̄e quod cor
rumpit̄ a suo cōtrario corrumpit̄ ex p̄mo
eeli 7 mūdi s; in substātia est uera corruptō
g; r̄ uera cōtrarietas. Respōdeo. de ista que
stione plura me recolo dixisse in quadam q̄
stione ordinaria. tñ quo ad presens breuiter
trāsēdo p̄mo premittā unaz distinctiōez
2° ostēdaz duplicem cōclusionem ut pate
bit in p̄cessu. Quantū ad p̄mū est sciē
dum q; cōtrarietas pōt sumi dupl. s. p̄prie
7 trāsumptiue. Cōtrarietas p̄prie accepta
uidet̄ habere sex cōditiones ut colligit̄ ex
dictis 2z. Prima est q; cōtrarietas ē oppō
distinctorū sp̄e 7 eorūdem genere. Cōtra
ria enī dicunt̄ que opposita sub eodez ge
nere maxime distāt. 2° cōditio q; cōtra
rietas est d̄fa extremorū dicentūz naturaz
positiuam 7 p̄ hoc distinguit̄ ab oppositio
ne p̄uatiua ubi alterūz extremorū nihil po
nit s; est formal; negatio pura. 3° cōditio
est q; cōtrarietas est maxima d̄fa. vnde 1°
metaphisice dicit̄ sic. Qm̄ aut̄ differre cō
tingit̄ ab inuicēz d̄za plus 7 minus g; aliq̄
est maxima d̄fa 7 hanc dico cōtrarietatem
Ex hoc infert̄ ē 2z. ibidem q; est d̄fa per
fecta q; si maxima est g; 7 p̄fecta. 4° con
ditio est que sequit̄ ex 3° q; unūz cōtraria
tur uni. vnde 1° metaphisice dicit̄ sic. adūl
tip̄ aut̄ dicit̄ cōtrarijs sequit̄ q; p̄fecta
est illa ut inuicēz cōtrarijs extiterit ips̄is.

his aut̄ entibus palam q; nō cōuenit plura
uni esse cōtraria. neq; cū ultimo ultius est
utriq; aliquid nec distantie unius plura sūt
q̄ duo ultima. 5° cōditio est q; contra
rietas est oppō eorum que circa idē suscep
tibles utissim insunt 7 nō insimul. sed ma
tuo se expellūt nisi alterūz insit determina
te a natura ut calidūz igni 7 frigidū aque.
6° cōditio est q; in cōtrarijs habentib;
mediū nō puenit̄ ab extremo ad extremū
nisi p̄trāsēdo oīa media. vñ 1° metaphi
sice habetur sic. Qm̄ aut̄ cōtrariorū cōue
nit aliquod esse mediū 7 quorūdaz est neces
se ex cōtrarijs esse media. oīa n̄q; media ex
contrarijs sūt in eodē genere 7 quorū sunt
media. Media enī hic dicimus in quēcūq;
p̄mutat̄ p̄us est necesse q; p̄mutat̄. ut ab
ypate in nerem si trāsit p̄ mediaz rōem ue
nit p̄us ad medios sonos 7 in coloribus si
uenit de albo in nigrum p̄us uenit ad p̄uati
cam 7 plūbeum q; ad nigrū. similiter autem
7 i alijs r̄c. Cōtrarietas aut̄ i p̄prie 7 trā
sumptiue accepta est illa cui deficit aliqua
istarum cōditionūz. Est tñ oppō non cōtra
dictoria nec fm p̄uationez 7 habitū nec fm
relōnez. 7 iō h; reduci ad oppōnem contra
rietas si diuisio oppositionis data sit suf
ficiens. Quātum ad secūdam sit ista p̄
conclusio q; in sbā non est cōtrarietas p̄
data. hanc p̄bo sic. Illa oppō non est cōtra
rietas p̄prie dicta cui deficit aliqua de pre
dictis. s; oppō formarūz in genere substā
tie est huiusmōi g; minor p; discurredo q;
3° 7 4° deficit. nō ē accipere duas formas
sub eodez genere differentes sp̄e que maxi
me distent. ita q; claudant in medio alias
om̄es eiusdez generis q; sicut arguit̄ 2z
tñ unū uni cōtrariat̄ qd̄ est falsus in p̄posi
to cum geueratio sit ex extremis uel medi
is ex p̄mo ph̄icorum. q; ex terra generat̄
aqua. 7 aer ex aqua. 7 ignis ex aere. 7 etiā
econuerso sequit̄ q; terre contrariat̄ ista
tria similiter ecōuerso 7 breuiter. 7 similiter vñ
oīa elemēta 7 oīa generabilia 7 corruptibi
lia cōtrariant̄ sibi inuicēz isto modo 7 sic
multa uni. q; g; 4° cōditio sequit̄ ex 3°
a destructione n̄tis cui non inest 4° nec 3°
Sexta aut̄ cōditio si forme substantiales
habent mediū non competit̄ eis q; materia
exuta una forma imēdiatē pōt informari q̄
cūq; alia nec o; forte trāsire 7 p̄trāsire p̄
media. Si aut̄ forme substantiales careāt me
dio tūc illa cōditio nihil est ad p̄positum.

2° conclusio est ista q^o in sbā est cōtrarie-
tas 2° mō dicta. s. imprope 7 trāsumptue
que probat. Tum q^o pmo phisicorū dicit
q^o in genere substantie est una pma cōtrarie-
tas ad quam oēs alie reducūtur. Tum quis
4° metaphisice ostendit phis appposito q^o
diarum fm spēm est contrarietas 7 uult ibi
q^o diuerse spēs 7 si cōueniūt in genere cōtra-
rietas. tñ pp dīas cōtrarias que intelligēda
sunt de cōtrarietate trāsumptue sumpta.

Ad p^o mūz in oppositū dicendū q^o Az. lo-
quitur de sbā ap^o p^o p^o q^o in ea nō sit mot^o
7 de cōtrarietate ppriē sumpta que negata
est esse in sbā. Similz intelligēda est lra in
hoc loco. Ad secūduz dico q^o minor ē flā
q^o rōnale 7 irrōnale sunt circa eandēz ppri-
am materiā. nec ualet cum dicit q^o idem hō
posset esse aliqū rōnalis aliquādo nō. peccat
eniz p falsaz ymaginatōne quasi ipse sit qd
dam subiectu. terris 7 susceptibile urrius
q^o qd est falsuz nam subiectuz est denudatū
ab utroq^o cōtrariorū nulluz includens in sua
rōe. hō eniz includit rōnale in sua ratione q^o
ditatiua. Aliter pōt dici q^o maior est ue-
ra nisi alterū cōtrariorū nisi a natura sicut
ē dīas cōtrariis q^o altera inest spē a na-
tura 7c. Deinde cum dicit. Uidet^o autēz
Posita quarta pprietate que cōuenit subē
sz eē reale 7 nature. nūc ponit qntaz que ē
conuenit sbē fm esse naturale. circa quā sic
pcedit. pmo pponit intētuz. 2° dat. de intē-
to sensuz. uerū. 3° declarat. ppositū p exem-
plum. 4° cōcludit pposituz manifestuz. 2°
ibi. Dico aut. 3° ibi. Substantia uero. 4° ibi
Qua pp. Dicit g^o q^o sbā nō uidetur susci-
pere magis 7 minus. Postea dat huius pro-
prietatis sensum uerū dicens q^o nō est intel-
ligenduz q^o una sbā nō dicat magis sbā
q^o alia. q^o hoc est cōcessuz supius. nam pma
substantia est magis sbā q^o p^o. 7 inter sbās
secundas spēs est magis sbā q^o genus. Sz
intelligendū est q^o una queq^o substantia i se
7 absolute cōsiderata hoc ipsuz q^o est. i. sz
illud q^o est in essentia sua nō suscipit magis
7 minus 7c. Notandum q^o sicut lupi-
us dicebat^o generalissimū substantie nō dici-
tur de aliquo magis nec de aliquo minus.
nec aliqua substantia sz suaz essentiaz susci-
pit magis 7 minus mō quo inferius exponi-
tur. tñ q^o xum^o ad actū substāndi aliqd dicit^o
tur magis substantia alio. ut spēs est magis
substantia q^o genus. q^o plurib^o substā. que
ad modū dicitur genus rōnis spē q^o de plu-

ribus predicat. sed vte equaliter predicat^o
de genere 7 spē 7 de suis spēbus. similz eti-
am in pposito. Deinde cū dicit. Ut sub-
stantia hō. exponit qd dixerat p exemplū
ad ppositum q^o hō non est magis 7 minus
homo nec ipse idem a se ipso. nec alterum
ab altero. Inducit et exemplū ad oppositū
q^o album aut calidum dicuntur fm magis
7 minus 7 alteruz ab altero 7 ipsum uno tē-
pote a se ipso 7 alterū ab altero alio tēpo-
te. p^o q^o nō sit hō nec alia substantia 7c.

Ultimo cōcludit interum dicens. Quā p-
pter. i. pp qd substantia nō suscipit magis
7 minus. Ad maiorez euidentiā p^o p^o p^o
torum queritur utruq^o aliqua forma substan-
tialis habeat gradus intrinsecos sz quos su-
cipiat magis 7 minus. arguit q^o non. p. p
aristotelez in lra. Preterea si sic genera-
tio forme substantialis uere esset motus. nō
est flm. g^o 7 aūs. 7 falsuz as cōsequētis p^o ex-
p^o phicorum. nō p^o q^o tūc fm tales gra-
dus posset esse succellio in tali generatione
g^o esset motus 7c. Contra. deus nō pōt a-
liqd facere qd effectū repugnat q^o tūc pos-
set cōtradictoria. Sz pōt facere unaz formā
ignis nobiliores altera. g^o forma ignis pōt
antēdi 7 remitti. Res p^o deo 7 teneo affirma-
tionez sic intelligendo nō de oī forma sub-
stantiali utr. sed saltez de aliqua. ut bi gra-
tia sicut forma ignis. Item intelligo conclu-
sionem nō fm esse specificuz q^o sic cōstitit i
indivisibili abstrahens ab oī gradu. Intella-
gō g^o sic cōclusionem q^o aliqua forma sub-
stantialis. puta forma ignis nō fm esse spe-
cificum sed idiuale. i. fm esse qd habet in
suppositis hēt aliquos gradus 7 portiones
fm quos magis 7 minus in diuersis idiu-
is p^o p^o p^o. hanc cōclusionem p^o sic pmo
de qualitate ppria comparata ad subiectum
cuius est. 7 arguit sic. Calidū intenditur 7
remittit^o g^o 7 ignis similz 7 habet p^o p^o
tum. aūs p^o 7 per sensum. nōa probatur q^o
causa naturali se habente similz. causatū i
mātr est se habēs. sed calor in diuersis igni-
bus nō similz se habet quia unus est intensi-
or alio. g^o ignis qui est causa caloris nō si-
milz se hēt. sed unus erit intensior alio. ma-
ior p^o q^o oīs causa naturalis agit q^o pōt
7 fm ultimū potentie sue 7 sic oīs causa eq^o
perfecta causabit effectū eque perfectuz. g^o
a destructione cōseq. etis effectum naturalis
non eque pfecto 7 non similz se habente. cā
non similz se habebit. Ad istam rōnem

respondet multipliciter uno modo dicitur quod ista di-
uersitas caloris ceteri accidit per contrarium
agens et impediens, nam ipse ignis quod est
de se semper caret calorem eque intensum, sed
impeditur per contrarium et sic aliqui intensum
aliqui remissum causat. Contra, excludatur
omne contrarium patet quod individua ignis sibi
derelicta non sunt equaliter calida, quia maior
ignis calidior est paruo igne ceteris parti-
bus, et tunc stat ratio. Aliter dicitur negando mi-
norem quod calor non caret ab igne effectiue,
maior autem ratio habet veritates de causis natu-
ralibus effectiuis, ignis autem est in potentia
passiua respectu caloris. Contra omni pot-
entia mere passiua est potentia conditionis, 1.
metaphisice, sed ignis non est in potentia con-
ditionis ad formam caloris, aliter possit esse ca-
lidus et non calidus, 2. non est in potentia me-
re passiua ad calorem, 3. erit causa effectiua
eius et tunc idem quod prius. Preterea quero
de causante calorem effectiue dato quod illud non
sit ignis et de illorum ratio. Confirmat quod si aqua
calefiat ab igne abente igne aqua reddit ad
frigiditatem quero a quo causatur illa frigi-
ditas, non potest dari nisi ipsam aquam. Similiter 3.
est de igne. 2. etiam arguitur ad principa-
le ex qualitate propria comparat ad aliud sibi
sicut in alteratione precedere corruptionem
aque in ignem introducit calorem, 3. et forma
ignis non perfecta, 4. remissa, et habet pro-
positum. Prima ratio probatur tum quod nullus prius
accidens est sine forma propria subiec-
ti, unde sicut 2. de materia corpora in aqua
uel in aere non tangunt se immediate, quod huius
datis aetis non est, sine aere, nec aque sine aqua
quod uidetur absurdum, probatio huius genere
tur aqua ex igne et ignis ex aqua, et sunt de
eodem gradus caloris ignis et torides frigiditatis
aque. Quando 3. ex aqua generatur ignis
aqua corrumpitur in ultimo instanti ante cor-
ruptionem sue forme, scilicet aque, habebit 19. gra-
dus caloris, aliter non esset summe disposita ad
formam ignis et per consequens non habebit nisi
unus gradus frigiditatis per eandem rationem
quod corruptio frigiditatis et generatio calo-
ris proportionantur, similiter in alia parte si ex
igne fit aqua ante corruptionem forme ignis
habebit 19. gradus frigiditatis et unum sicut ca-
loris, 3. aqua perfecta erit octies calidior 19.
perfecto, et perfectus ignis octies est frigidior
et aqua, quod uidetur absurdum. 2. ratio princi-
palis probatur quod due forme specificae repu-
gnantes impossibile est quod sint in eadem materia

sine esse intantum, 3. erunt ibi sine esse remissum
et habet propositum. 3. ad principale argui-
tur, omne quod mutat, primum est in terio a quo
et partem in terio ad quem, ex 6. phisicorum,
ubi dicit commentator quod habet veritates in qua-
tuor generibus, et per omnes in mutatione sub-
stantiali, aliter non esset nisi in tribus, tunc que-
ro 19. partem et partem, aut accipit per diuisibilitate
forme sed quia est, motus, uel diuisibilitate subi-
gi mouet. Si primum habet propositum quod for-
ma substantialis est diuisibilis. Si secundum
contra tum quod contingeret aliud totum simul al-
terari ex 4. phisicorum, 3. in tali alteratio-
ne partem et partem non possunt accipi ex parte
mobilis, tum quia propositum phisice erit falsa, Nam illa
una pars mobilis sit, a. punta pedalis, illud, a.
transmutet, et tunc sine te non est in utroque ter-
mino sed in altero termino, tum quia 2. peteret prin-
cipium, uult enim probare ibi quod omne mobi-
le est diuisibile accipit 3. quod oportet probare,
nam si mobile habet partem et partem iam pars quod est
diuisibile. 4. arguitur sic, omnis perfectio que
potest numerari in pluribus maior, perfectio-
nem dicit in pluribus quam in uno sine aug. 4.
de tri. et per. Sed forma ignis est numera-
bilis in pluribus indiuidua pars 3. Si igitur
duo ignes coniungatur et fiat unus quis du-
bitare debet, quoniam iste ignis unus perfectior
et interior formam habeat quam duo ex 3.
compositis seorsum sumpti, quod duo perfectius ar-
dent ceteris partibus quam unum. De ista ma-
teria de magis et minus in foris plura me-
recolo dixisse in duabus questionibus ordi-
nariis, et aliquid dicendum est infra cap. de qua-
litate et circa finem libri sex principiorum, id
quo ad presens sufficiant ista. Ad auctori-
tatem in contrarium dicendum quod illa et si que a-
lie et adducatur intelligende sunt de substā-
tia sine esse specificum et non sine esse indiuidua-
le, et sic forme includunt gradus sed quos sibi
intenditur et remittit. Ad aliud si motus
accipit pro omni mutatione successiua concedo
generationem forme substantialis esse motum
hoc non uult 2. negare. Si autem motus acci-
pitur potest distinguere contra mutationem et est
idem quod transmutatio que est inter duos ter-
minos positiuos que dicitur esse a subiecto i
subiectus, mutatio autem est idem quod transmu-
tatio inter duos terminos quorum alter est terminus
positiuus qui dicitur esse a sibi in non subiectum
uel eouerso a non subiecto, in subiectum, sic
concedo generationem non esse motum quod est
a non esse ad esse in fieri, et 2. intendit sic ibi

Sequitur illa pars. Maxime uero sube
ibi ponit sextam proprietatem que conuenit
sibi etiam sibi esse nature que proprietas dici
tur esse conuertibilis cum substantia circa quam
sic procedit. quia primo proponit proprietatem.
2° obicit contra eam ibi. In alijs aut nullus
Dicit 3° quod maxime uidetur proprius substan
tie quod cum sit aliquid unum et idem numero.
est susceptibilis contrariorum quod ostendit per
oppositum in alijs. quia in nullo alio hoc re
peritur quod in substantia. idem enim color non est modo
albus modo niger. nec eadem actio erit nunc
praua nunc studiosa. id est uirtuosa. scilicet unus et idem
homo cum sit substantia aliquis est albus aliquan
do niger. aliquis calidus aliquando frigidus. ali
quando prauus aliquis studiosus. Notandum
quod ista littera quantum ad illud maxime legitur
dupl^{iter} uno modo exponendo per maxime aduer
bialiter. et tunc notat comparationem istius pro
prietatis ad quod proprietas quasi ista sit
potior et conuertibilis cum substantia. quod
non est uerum de aliqua illarum. Alio modo ac
cipiendo per maxime nominaliter et concretive.
et tunc notat comparationem prime substantie ad
secundam. et tunc legitur sic. quod proprium est ma
xime. id est prime sibi et. Prima enim substantia est ma
xima substantia ut supra dictum est. et prima
expositio uidetur color. 2° melior. tum quia
subditur quod cum sit idem et unum numero. esse
aut unus et idem numero principaliter conuenit
cum indiuiduo. tum quia accipere accidentia contra
non conuenit secundis substantijs nisi per primam
et ista proprietas est prope propria et conuertibilis
cum substantia prima. Deinde cum dicit. In alijs
aut. obicit contra dicta. circa quod duo facit. pri
mo premitur obiectiones. 2° subiungit solu
tionem ibi. Sed si quis suscipiat. Dicit 3° quod
in alijs a substantia nullus tale reperit nisi
forte dicat quod opinio et usus. id est opinio sunt hu
iusmodi. id est susceptibilia contrariorum. eadem enim
opinio nunc est uera nunc est falsa. Ita enim ratio
sortes sedet uera est sorte sedere. falsa autem
ipso non sedente. Similiter est de usu. id est de opi
nione. uidetur 3° quod esse susceptibile contrario
rum non sit proprius solius substantie. Sed si
quis. soluit obiectiones. Et diuidit huiusmodi in
duas secundum duas rationes. prima est per distinc
tionem concedendo quod supponit. 2° per inter
emptiones negando suppositum ibi. Si quis
enim recipiat. Dicit 3° quod si quis hoc susci
piat. id est concedat quod supponitur. scilicet quod opinio et
opio recipiunt contraria tamen alio et alio modo
nam substantia suscipit contraria secundum sui mutationes

cum ex albo fit nigrum uel ex frigido calidum
uel ex prauo studiosum. uel ex uirtuoso in
ciolum ipsa substantia in se realiter mutatur
scilicet opinio et opinio immobilia perseverant. sed facta
transmutatione circa rem fit contrarietas
circa ipsa ut nunc uera nunc falsa dicatur. Ex
emplum. ista opinio sortes sedet eadem est in se
sed cum res mota est aliquid est uera. scilicet sorte
sedente. aliquid est falsa. scilicet sorte surgente. Si
multum est de opinione ita quod mutatio. uide
tur fieri circa rem et non circa opinionem uel opi
nionem. unde concludit proprietatem sic exposi
tam et modificatam quod solutio propum est
substantie quod secundum sui mutationes est suscepti
bilis contrariorum. et sic cessat instantia de oza
tione et opinio quod ipsa in se non mutata nunc
uera nunc falsa potest esse. Notandum quod non
est intentio ad negare omnem mutationem ab
opinionem que nunc uera nunc falsa est. quia impossi
bile est quod sit transitus a contradictorio in co
tradictorium sine aliqua mutatione. si igitur nunc
opinio est uera nunc falsa opio eam mutari. scilicet uel
quod illa mutatio non est prima nec originalis in
ipsa opinione. sed in re ita quod mutatio opinionis
presupponit mutationem rei et per hoc disti
ngitur a substantia que secundum sui mutationem
primo et nulla alia presupposita est suscepti
bilis contrariorum. Deinde cum dicit. Si quis
enim. hic ponit secundam solutionem interrimendo
suppositum. scilicet quod opinio uel opinio sit susceptibi
lis contrariorum quod tamen prius concessum est. Dicit
3° quod si quis recipiat. id est concedat opinionem et opi
nionem suscipere contraria hoc est falsum. et pro
bat per tales rationem. Omne illud quod recipit
contraria recipit in se aliquam passionem secundum
quam mutatur ab aliquo mutante. scilicet opinio aut
opinio non est huiusmodi sed solus substantia
3° substantia et non opinio aut opinio erit suscep
tibilis contrariorum. minores declarat in littera
primo partem negatiuam quod opinio et opinio nihil in
se recipiunt scilicet circa alterum. scilicet circa rem fit a
liqua passio ad quam sequitur opinionem esse ue
ram uel falsam. nam in eo quod res est uel non est
dicitur opinio uera uel falsa non quod ipsa sit suscepti
bilis contrariorum a nullo eorum mouetur sic nec
opinio. 2° ponit partem affirmatiuam quod substantia
recipit in se contraria secundum quod mutatur secundum la
gorem et sanitatem. calidum et frigidum et.
que sunt contraria. unde concludit proprietatem
sicut prius quare inquit proprius est sibi cum sit
unum et idem numero secundum sui mutationes esse
susceptibilem contrariorum. Ultimo epilo
gatur circa dicta quod de substantia hec dicta sunt.

Notandū q̄ uerū 7 falsū sunt in oīo
 ne uocali ut i signo 7 dicūt formalī respec
 tum cōformitatis 7 diffōrmitatis ad rem.
 non eim est intentio p̄bi negare q̄ oīo su
 scipiat ōria. q̄ ū 7 falsū sūt ōria 7 sūt i oīo
 ne sicut respectus cōtrarij in s̄bō sed uult si
 cut prius q̄ oīo nō recipiat illa. nec muret
 s̄z illa p̄mo q̄ originalī sunt in re. cuius op
 positum est in substātia. 7 hoc sufficit p̄hō
 ad remouendū instantiā de oīone 7 opio
 ne. Notandū q̄ ista p̄prietās substātie
 que cum sit una 7 eadē numero est suscepti
 bilis cōtrariōrū fm̄ sui mutationez est p̄p̄a
 s̄bē 7 cōuertit̄. cum ea. q̄ nulla substātia ex
 rōne sua p̄hibetur suscipere cōtraria. s̄z aliq̄
 ex sua p̄pria forma determinet̄ ad unū cō
 trariū ut ignis ad calōrez 7 hō ad rōnale.
 Similī itelligendū est q̄ substātia suscipit
 cōtraria non sibi s̄z alia que sūt cōtraria in
 ter se. aliq̄n ista p̄prietās repugnāz̄ quar
 te p̄prietati q̄posita est supra.

uantitatis. Post

stoteles determinauit de predi
 camento s̄bē. nūc deteriat ō pre
 dicamētis accidentiū ubi sic p̄cedit. p̄ agit
 de predicamētis accidētū que magis intrin
 secus adueniūt s̄bē que sūt q̄ntitas qualitas
 7 relatio. i. respectus intrinsecus adueniens
 qui est tm̄ de genere relatiōis. 2. agit de a
 lijs predicamentis que dicūt̄ respectus ex
 trinsecus aduenientes que p̄tinet̄ ad ultima
 sex predicamenta. ut magis infra 7 super li
 bram sex p̄ncipiōz uidebit̄. Prima p̄s diui
 ditur in tres. p̄. em̄z determinat de q̄ntita
 te q̄ntum ad eius substātia. 2. q̄ntum ad e
 ius p̄prietates 7 accētia ibi. Amplius q̄nti
 tati. Prima in duas p̄. determinat de q̄nti
 tatis per se. 2. de q̄ntitatibus p̄ accētia. 2.
 ibi. Propriū est aut̄ q̄ntitatis. Prima in du
 as p̄. ponit duas diuisiones. 2. p̄sequitur
 de mēbris declarans que dixerat diuidendo
 2. ibi. Est aut̄ discreta. Prima in duas p̄.
 ponit duas diuisiones quarū p̄ma est magis
 formalis. 2. magis materialis que ponitur
 ibi. Et aliud quidem. Dicit q̄ q̄ntitatis
 aliud cōtinuū aliud discretū. Et dicit aliud
 neutrālī ad significādūz distinetiōnez essen
 tiales inter mēbra diuisionis. ut sit sensus
 q̄ q̄ntitatis alia cōtinua alia discreta q̄ essen
 tialī 7 specificē distingūt̄. Deinde cū
 dicit. Et aliud quidem. ponit fam̄ diuisiones
 que est q̄ q̄ntitatis aliud. i. alia. cōstat ex p̄ti

bus suis habentibus pōnez adinulcez. Alia
 ex nō habentibus positionē. has diuisiones
 inferius declarat. Ad euidētiaz dictōrū
 7 dicendōz querit̄ utrum q̄ntitas sit unum
 genus. arguit̄ q̄ nō p̄mo mō sic. Quāntitas
 non est genus ḡ. nō est unū genus. n̄a p̄z
 aīs probatur. Lū q̄ nullū genus predica
 tur denoiatiue de sp̄e. Sed hec ē uera linea
 est q̄nta 7 sic de alijs que ponūt̄ sp̄es q̄nti
 tatis. ḡ. nullūz istorū est eius sp̄es. uullā ḡ.
 h̄z sp̄em 7 per n̄is nō est genus. maior p̄z.
 q̄ nullūz predicatū uniuocū est denoiatiuū
 s̄z sūt oppositi modi predicādī. sed om̄e ḡ.
 respectu sp̄ei est predicatū uniuocū p̄. Āz.
 supius ḡ. Tum q̄ q̄ntitas nō h̄z sp̄es ḡ. nō
 est genus. aīs p̄z. q̄ de cōtinua 7 discreta
 non predicatur equalī. q̄ q̄ntitas cōtinua ē
 naturalī p̄r sua diuisione. ḡ. 7 cōtinua est
 p̄r numero. q̄ numerus est posterior diui
 sione cōtinui cum causet̄ ex ea. ex 3. p̄hico
 rum. s̄z om̄e genus predicat̄ equalī de suis
 sp̄ibus ḡ. Tum q̄ unius generis est tm̄ una
 p̄ma diuisiō p̄ d̄ras q̄ tantū due sp̄es p̄me.
 Sed q̄ntitas diuidit̄. eque p̄mo duplici diui
 sione. i. per cōtinuū 7 discretū. 7 per cōstā
 ex partibus habentibus positionē 7 non ha
 bentibus ḡ. maior p̄z per Āz. in topicis. si
 p̄positi sūt due d̄re d̄re ut color in uoce
 7 i corpe sp̄z ē equocū. Et per boetius h̄z
 diuisionū. oīs diuisiō generis sit p̄ duas di
 ferentias. p̄batio minoris q̄ neutra diuisiō
 est subdiuisiō alterius. q̄ tūc ambo mēbra
 subdiuisionis cōtinent̄ sub aliquo mēbro di
 uisionis q̄ nō est uerū ut p̄z. inducendo.

Preterea ad p̄ncipale in oī genere uno.
 est unū p̄mūz 7 minimū q̄ est mēsurā oīuz
 aliorum. ex 4. metaphisice. s̄z in q̄ntita
 te nō est unū p̄mūz 7 minimū s̄z duo. i. uni
 tas 7 p̄ctus. ḡ. q̄ntitas erit duo genera.

Preterea cuiuscūq̄ generis sp̄es sūt op
 posite. 7 per n̄is nulla sp̄es generis unius
 de quacūq̄ sp̄e illius generis predicat̄. q̄
 oppositum nō predicat̄ de opposito. s̄z una
 sp̄es q̄ntitatis predicat̄ de alia denoiatiue.
 ut linea est numerata ḡ. maior p̄z. q̄ sp̄es
 generis uel includūt p̄mas d̄ras generis ul
 d̄ras oppositas diuidentes illud genus inter
 mediū. oēs aut̄ tales d̄re sunt opposite ḡ. 7
 sp̄es que includūt illas. Preterea passio
 7 s̄bū nō sunt in eodem genere ut sp̄es. sed
 longitudo est passio linee que est in genere
 q̄ntitatis 7 longitudo similī in genere q̄ntita
 tis. ḡ. genus q̄ntitatis non est unum. maior

probat. Tum qz pma passio predicat de
nominatiue de sbo. g. 7 gen^o passionis. qz
de quocūqz predicat inferius 7 supius. sed
genus subiecti non predicat denotatiue de
sbo. g. n̄ ē idē genus subiecti 7 passionis
Tum qz passio nō predicat de subiecto.
ut pz ex precedenti qz nulla spēs cuiuscūqz
generis pōt predicari de alia. In opposi
tum est phūs alī essent plura q̄ decez pre
dicamenta. Respondeo dico tres cōclusiones
Prima cōclusio est qz q̄titas est genus. p
batio huius. omē illud qd̄ predicat de plu
ribus d̄rntibus spē in qd̄ sup̄. est genus.
sed q̄titas est huiusmōi g. minor. pbat sic
d̄ q̄titate cōtinua 7 discreta. qz quesito qd̄
de utroqz eorū cōueniēter respōdet q̄titas
2^a cōclusio est q̄titas est generalissimuz
pbatio huius. Illud genus qd̄ non hz aliud
supiēns genus ē generalissimū. s̄z q̄tital
est huiusmōi g. 7c. minor pz qz nihil predi
catur de eo in quid nisi ens qd̄ nō est gen^o
3^a cōclusio est qz q̄titas est unū genus.
pbatio huius. omē genus qd̄ hz unam gene
ris rōem 7 fm eam dicit̄ de oibus suis spēs
bus est unū genus. sed q̄titas est huiusmō
di. g. Circa minores huius rōis est dubi
um que sit illa unitas seu rō fm quam q̄ti
tas dicit̄ de oibus suis spēsbus. Ubi est du
plex modus dicendi. uno mō. ponit̄ rō mē
sure qd̄ probat. Tum qz fm diuersitatem
huius rōis uariatur spēs q̄titalis qz mensu
ra cōtinua quedaz est mensura intrinseca. q
daz extrinseca. Si intrinseca uel mensurat
fm unam dimensiōez tm̄ 7 sic est linea. uel
fm duas tm̄ 7 sic est superficies. uel fm tres.
7 sic est corpus. Extrinseca est duplex. s. p
pria 7 sic est locus. uel cōis 7 sic est temp^o
Et dicit̄ locus mensura ppria qz unius tm̄
est. s. mensurati 7 locati. Tempus aut̄ ē cōe
qz est idem multoz mensuratoz. manifestū
est ēt numerū orōnem esse mensuras. Con
tra illud argumentū qa rō generis inuenit̄
equal̄ in oibus spēsbus. s̄z non sic ratio mē
sure in cōtinuo 7 discreto qa unitati cōuenit
maxime esse mensurā 7 cuz illud per se sit
p̄cipiū numeri. de illo primo deriuat̄ ra
tio mensure ad numerū 7 de numero ad cō
tinua. ut manifeste habet̄ x. metaphisica^o
5. Si dicatur qz discretū est pus conti^o
in se nō comparādo ad suum genus. hoc cō
cedit ppositū qa p̄ticipantiū aliquod genus
neutrū p̄cipat rōem generis p alterum. s̄z
cōtinuū non hz rōem mēsurandi. nisi a dis

creto ut dicit̄ ubi supra. g. rō mensure nō
est rō q̄titalis ut est genus. Alī g. dicen
dum uel qz s̄z mensura cōueniat q̄titali tm̄
non est ista rō pma 7 ppria q̄titalis s̄z quā
cōuenit 7 ei attribuit̄ rō generis. S̄z ista rō
est diuisibilitatis de illa diuisione que est in
ptes eiusdem generis. qd̄ ostendit̄ tripl̄. p
mo ex 5. metaphisice. ubi diffinit̄ q̄tum
fm qz pōt habere diffinitionez saltem exp
mentez quid dicit̄ per nom̄. sicut q̄tuz est
qd̄ est diuisibile in ea que insunt quoruz sin
glm natū est esse hoc aliquid. i. in partes e^o
dem rōis diuidi. 2° qz q̄titas cōtinua et
discreta nō diffiniuntur hic p mensurā. sed p
hoc quoz pars copulant̄ 7c. g. per se con
uenit eis esse diuisibile uel p̄ibile. 3° quia
penes rōem diuisibilitatis sumuntur spēs quā
titatis in 5. metaphisice. qz diuisibile in nō
cōtinua est numer^o 7 orō. In cōtinua s̄z unā
dimensiōem est. linea. s̄z duas est superficies. s̄z
tres est corpus. fm alias d̄ras diuisibilitatis
tempus 7 locus. Contra istum pmū modū
instatur primo. qz q̄titas cōtinua est in po
tentia diuisa. discreta uero in actu. s̄z q̄ sūt
in actu 7 potentia aliquid nō sūt equal̄ illō
g. diuisibilitas equal̄ nō cōuenit cōtinuo 7
discreto. Primum pz qz pres numeri ac
tu sunt ab inuicēz diuise. cōtinui nō. Pre
terea cuius est potētia per se eius est actus.
si g. cōtinua quātitas per se est diuisibilis
pōt esse per se diuisa. g. cōtinua pōt esse p. se
nō cōtinua qd̄ est manifeste falsuz. Pre
terea d̄z. pbat oīoz esse q̄titalē qz ē mē
sura. g. illa uideat̄ p se rō quātitatis. Ad
pmum dico qz quātitas discreta est una 7 in
diuisa dum manet in sua spēs. n̄ cūqz sit eius
unitas q̄tis materialia que subsunt illi for
me sint diuisa. uerbi grā gnarus ī sua spe
cie manens est formal̄ indiuisus qz diuisio
eius pimit formā gnarij qz diuisione facta
in ternariū 7 binariū iam nō manet gnari^o
s̄z materialia 7 unitas sint diuise. ynde ne
ganduz est qd̄ sumit̄ de discreta. Ad se
cundū dico qz actus potentie cōtinuū ē di
uisibile non est iste cōtinuū est diuisus. s̄z iste
cōtinuū diuidit̄. i. in fieri diuisionis illō po
test̄ p se inesse cōtinuo. Ad tertū dico
qz nō negat̄ illud quod per se est mensura
esse quātitates. s̄z qz illa rō nō est per se p
pria q̄titalis ut est genus qz non equal̄ in
est oibus spēsbus eius. Ubi aduertenduz
qz nō intendo qz diuisibilitas sit rō compe
tens q̄titali p se primo mō. s̄z per se secun

do mō. 7 ppingus q̄ ratio mēsure. Quā
titatis eim a phō assignatur quatuor passio
nes. p̄ma est diuisibilitas in partes eiusde
rationis de qua habet. 3° metaphisice. ca.
de q̄to. 7 3° pbicorum ca. de infinito. 2°
est esse finitū uel infinitū de quo habet. p̄
mo pbicorum. ubi dicit q̄ finitū 7 infinitū
soli q̄titati cōgruūt 7 hec presupponit pri
maz. nam esse finitū 7 infinitū precedit ali
quid q̄d debet finiri 7 illud necessario prein
telligitur diuisibile. 3° est quale uel ineq̄
le. de qua habet infra q̄. p̄prius est q̄tita
ti fm̄ eam equale uel inequale dici. 7 hec cō
sequēter presupponit secundam. s. finitū uel
infinitū sicut p̄. 4° est rō mēsure d̄
qua habet. 4° metaphisice. ca. 3° 7 hec ē
presupponit tertiā. nam in oī mēsurā prei
teligit esse equalis uel inequalis mēsurā
tō. iō mēsurā 7 nō eōuerso. unde ex hīs
p̄z ordo istarū passionū q̄tittatis 7 q̄ diuisi
bilitas est p̄ma passio. Similz due p̄me q̄
petunt q̄tittati in se s̄z alie due per respectū
ad aliud. Ad p̄mū in oppositū nego an
tecedēs. Ad p̄maz probationez dico q̄ de
linea absolute nō dicit q̄tittas denomiati
ue. nec d̄ aliqua sui sp̄e absolute sumpta. s.
in abstracto 7 inquit. s̄z denoiatue dicit de
linea in materia 7 alijs sp̄ibus. 7 sic sumit
sp̄es eius in cōcreto 7 nō est mirū cōcretū
generis predicari de cōcreto sp̄e. unde quā
tūcūq̄ usus sit loquendi dicere lineā esse q̄
tam line diuisibilez 7 sic de alijs sp̄ibus. g.
simplz est falsū de eis ut sūt sp̄es. q̄ tunc
essent sbā q̄tittatis uel diuisibilitatis. talis
enim modus predicandi cōuenit oībus acc
dentibus respectu sbōrum. Atz dicitur q̄
maior est uera in alio genere a genere q̄titi
tatis 7 nō de alia sp̄e aliter. q̄ q̄tittatis non
tū alijs est p̄ncipiū uel mēsure uel diuisio
nis sed sibi. 7 id se denoiat 7 suas sp̄es q̄
nō est uerū de alijs rē. Ad secundū dico
q̄ in oī genere pōt esse aliqua sp̄e p̄z alia
in essendo comparādo eas inter se. s̄z nul
la est p̄z alia in p̄ncipando naturā seu rā
tionez generis. sic continua q̄tittas natura
liter est p̄z discreta ut ostendit rō s̄z nō in
p̄ncipando seu in suscipiendo predicationem
q̄tittatis q̄ neutri sp̄e uest diuisibilitas p̄ alie
ram. Ad tertiū dico q̄ nō est duplex diu
sio generis per d̄as formales constituētes
tū sp̄es. tamen pōt esse una p̄ d̄as forma
les. alia p̄ materiales. que diuisiones nō sūt
sub iucem sicut corpus i gen. re substāntie

preter eius diuisiones formale per aiatur 7
inaiatur pōt diuidi per corruptibile 7 icor
ruptibile. 7 utreq̄ d̄re. se habent ut excedē
tia 7 excessa. Ita in p̄posito p̄ma diuisio est
formalis. 2° uero materialis penes partes
q̄tittatis. Ad p̄bationez maioris dico q̄
d̄z. 7 boetius dicit 7 intelligit de diuisioe
formali que est. per d̄as constitutas sp̄e.

Ad secundū p̄ncipale dicit multipliciter
uno mō q̄ p̄ctus 7 unitas nō sunt duo sim
pliciter p̄ma. q̄ punctus ad unitates reduci
tur sicut ad p̄us se q̄ punctus est unitas po
sitionem habens. ut dicit p̄mo posteriorū
7 ita unitas tū est p̄ncipiū p̄mū. Lētra
hoc arguit sicut p̄ncipiū ad p̄ncipiū ita
p̄ncipatū ad p̄ncipatū. g. si unitas sit for
male uel materiale in p̄cto. quoz alterum
oz esse si punctus sit unitas pōnem habens
ut dicit p̄ posteriorū. sequit q̄ discretū
similz erit formale uel materiale i cōtinuo
nō materiale ut manifestū est. q̄ cōtinuū
nō componit ex discretū. g. est formale q̄d
negat d̄z. 7 metaphisice increpans plato
nem q̄ ita posuit. s̄o hic dicendum q̄ sicut
magnitudo nō est multitudo nec formaliter
nec materialz. sic punctus non ē unitas nec
formalr nec materialz. q̄ p̄ctus est indiu
sibilis magnitudis 7 unitas multitudinis
nec hec diffinitio est d̄z. p̄ctus est unitas rē
s̄z si alicubi dicat de p̄cto hoc est fm̄ pla
tonē qui posuit numeros formalr esse i p̄
cto. s̄z nec fm̄ aristotelē nec fm̄ platonez
habet p̄ posteriorū ista diffinitio. sed sic
unitas est substātia sine pōne p̄ctus autem
sbā posita q̄d manifeste falsū est s̄z aristo
telez s̄z uerū fm̄ platonez. qui posuit q̄tittas
esse d̄as rerum. Atz g. dicendū q̄ ma
tor. s. in oī genere rē. nō est uera de oī gene
re generalissimo. q̄ uix h̄ aliquo genere uno
generalissimo potiet aliquid unū p̄mū
assignari mēsurā oīum aliorū uel in nullo.
s̄z intelligit ista p̄pō d̄ genere naturali. Et
dicitur illud genus naturale cui correspōdz
unitas suscepti. 7 de huiusmōi exemplificat
d̄z. ubi ponit istam p̄positionez tale gen^o
non est q̄tittas. Atz pōt dici q̄ s̄z sint duo p̄
ma in genere q̄tittatis. tū nō ibi nisi unum
p̄mū 7 minimū q̄d est mēsurā aliorū. p̄c
tus eim nō est mēsurā cōtinuū. q̄ tūc aliq̄
riens sūptus redderet cōtinuū 7 esset cōtinuū
compositū ex indiuisibilibus. s̄z unū essen
tialr est mēsurā numeri. unū aut applica
tum alicui parti cōtinuū est mēsurā cōtinuū

ut dicitur 2° metaphisice. unde tñ e una mē
sura in isto genere Ad tertiu concedo q
nulla spēs predicatur de alijs in abstracto s3
qđ includit dīas oppositas. tñ possibile est
hoc in cōcreto s3 q. spēs que subicit sūt
ut est in materia 7 nō ut spēs opposita.

Ad quartuz dico q. lōgītudo. multitudo
magitudo sunt equiuoca ut notant ipsaz q̄
titatez 7 ut notant excessuz in q̄titate pmo
mō sunt spēs q̄tītatis. 2° mō sunt passiōes
pmo mō sunt idem q. linea superficies 7 c. nec
habent opposita breue uel strictuz. qz linea
q̄tītūqz breuis est longitudo isto pmo mō
2° mō nō sūt in genere q̄tītatis s3 se pri
mo mō ut spēs. s3 nō 2° modo. i. ut passiōes
qđ manifestū est de multitudine cui. ut e spe
cies opponit unitas 7 paucitas ut e passio
7 eidem uniuoco nō sunt duo opposita ex p
mo topicoruz Deinde cum dicit. Est au
tem discreta. declarat dictas diuisiones cir
ca quod duo facit. pmo declarat pmas. 2° se
cundas ibi. Amplius aut alia quidē. Prima
in duas p. illam diuisiones per exempla de
clarat seu manifestat quasi subdiuendo. 2°
pbat per exempla ista tales quantitates esse
cūando. 2° ibi priuz eim numeri. Dicit g^o
q. discreta q̄tītās est numerus 7 oīo. Lon
gītudo uero est linea. superficies. corpus tem
pus 7 locus. ita q. in uniuerso sūt septē spe
cies q̄tītatis. due discrete 7 qnqz cōtinue.

Deinde cū dicit. Partiu enī. pbat quod
dixerat circa qđ duo facit. p. probat qđ di
xerat de spebus q̄tītatis discrete 2° de spe
ciebus q̄tītatis cōtinue. 2° ibi. Linea uero.
Prima in d. p. pbat numerū esse q̄tītatez
discretaz. 2° pbat idē de oīone. 2° ibi. Si
milī aut 7 oīo. In prima pte arguit sic. oīs
q̄tītās cuius ptes nō copulant ad aliquem
terminū cōem est q̄tītās discreta. s3 nume
rus est huiusmōi g^o 7 c. Istius rōis minor po
nitur in līa quā declarat qz qnqz que sūt par
tes numeri denarij ad nullū terminū cōem
copulant sed semp sunt discreta ut prius.
7 discreta similī sunt tria ad septē que etiā
sunt partes denarij ad nullū terminū cōez
copulant sed semp sunt discreta ut pri^o 7 c.

Notandum q. partes numeri quedam
sunt aliquote. 7 quedā nō aliquote. Aliquo
te sunt que aliquotiens sumpte reddunt pre
cise totum. hoc mō qnqz est ps denarij quia
bis sumptū facit precise denarium. Partes
uero aliquo aliquote sunt q. aliquotiens sūp
te nō reddunt precise totū suuz. hoc modo

tria 7 septē sunt ptes denarij sicut p3 repl
cando. 2° g^o exemplificat de partibus nu
meri utroqz mō ut ostēdat oī mō partes nu
meri esse distinctas. Similī aut oīo. pro
bat hic oīonez esse discretā q̄tītate. Circa
qđ duo facit pmo. pponit cōclusionem. 2°
addit pbationez ibi. Qm eim q̄tītās. Dic
g^o q. similī oīo est discretorū. i. de numero
q̄tītatum discretarū sicut numerus. De
inde cum dicit. Qm eim pbat cōclusionem
ybi duo facit p. probat oīonez esse q̄tīta
tem. 2° discretaz ibi. Ad nullū. In pma pte
arguit. omē. illud quō mensurat est q̄tītās
oīo est huiusmōi g^o minor ponit in līa. nā
sillaba longa uel breuis mensurat p oīo
nem. Statz se exponit de qua oīone loqui
tur. Dico aut oīonem cū uoce prolataz q.
quō intelligendū sit dicit amplius in q̄tio
ne. In 2° parte arguit. oīs q̄tītās cuius par
tes nō copulant ad aliquē terminū cōem ē
discreta oīo est huiusmōi g^o minor ponit
in līa qz sillabe que sunt ptes oīonis sunt ab
inicez discrete qz ad nullū terminū cōez co
pulant. Ad euidentiā predictoruz queri
tur utrū oīo sit q̄tītās discreta. arguitur q.
non qz oīo nō est q̄tītās g^o nō est q̄tītās dis
creta. cūa p3. pbatio aīus qz nō oīo i scrip
to illa eim est substantia. nec oīo in mēte qz
illa est in nō q̄tītate 7 neutra mensurat p se
2° aut exponit se de neutra intelligere ha
rum. p3 in līa. nec oīo in uoce illa eim est p
se sensibilis qz uox g^o est per se in 3° specie
qualitatis. Preterea omē per se mensura
tiuz s3 breue 7 lōgum est cōtinuū qz dīne
q̄tītatis cōtinue sūt breue 7 lōgum. s3 oīo
est huiusmōi qz mensurat sillabā lōgā 7 bre
uem ut dicit in līa. Preterea si oīo esset
q̄tītās discreta nō uideret differre spē a nūe
ro qz in nulla dīa specificā g^o 7 c. In op
positū est 2°. Respōdeo 7 dico duas cōclu
siones. Prima est ista. oīo est q̄tītās. hoc p
batur per rōem 2°. qz sillaba mensurat lō
gā 7 breuis. g^o huiusmōi est aliqua mēsurā
per se illud est oīo que fit cū uoce prolata.
illam aut dico discretionez apopataz oīoni
per eius dīam specificā que dīa nec ē scrip
ta nec plata nec in mente nec actus pferen
tis qz uile mensurat tempore nec ipse ptes
discrete. s3 discretio nō est cōis numero et
oīoni s3 oīoni apopata. 2° cōclusio est
ista. Oīo est q̄tītās discreta. hoc pbat per
rōem 2°. qz ptes ad nullū terminū cōez co
pulant. quelz eim sillaba est ab alīa diuisa

nec actus pferentis nec significati ead con-
tinuat qz terminus p se cōtinuas partes nō
est essentiali extra illas. s; hec duo sūt esse-
tialē extra partes orōnis. Similē hec oratio
pōt esse ubi significati nō est ut cōiungen-
do uoces nō significatiuas 7 ibi nullū est si-
gnificatiuz. Ad pmū argumētū p; ex dic-
tis quid dicendū sit. Ad secūduz dici pōt
q; breue 7 lōgū equiuoce cōueniūt cōtinuo
7 discreto quasi huic. s. cōtinuo pprie. illi. au-
tem trāsumptiue. omē g. mensurans per se
fm hec pprie sumpta est cōtinuū huiusmōi
nō est orō equiuoca eim est longitudo silla-
be 7 mensurati a linea. Ad tertū dicitur
q; q̄titas discreta ut est in materia pmanen-
te est numerus. qz numerus catur ex diuisione
cōtinui. ut aut est in successiua est orō quia
nulla pars orōnis pmanet. Cōtra. hoc o-
cedit ppositū qz dīa fm spēs est orā forma-
lis s; hec si sic tm differūt in nō formali di-
ferūt g. nō spē. Preterea falsuz dicit q;
successio 7 permanētia sūt orē posteriores
motu 7 quiete g. 7 ente naturali inq̄tū. na-
turale. s; q̄titas q̄tum ad totū genus est
naturalē ē pus ente naturali inq̄tū naturale
g. successio 7 pmanētia sūt. necessario poste-
riora toto genere q̄tatis. g. nō sunt dīe
specierum in hoc genere. Preterea num-
tus applicat materie successiue sicut pma-
nent. g. nō oīs numerus est q̄titas in mate-
ria permanēte. aīs p; ex exemplo. ut dicit
duo tempora duo dies. p; etiaz rōe qz aliqd
cōtinuū est successiuū ut motus. igit ex ei
diuisione catur numerus. Preterea tunc
nō differet orō a tempore quō est numerus
motus. 7 ita q̄titas discreta in materia suc-
cessiua. Alii g. dico ad argumētū q; orō
essentialē differt a numero 7 a quacūq; spe-
tie q̄tatis nō tm materiali dīa. sed forma-
li 7 specifica. Illa tm non est nota. imo ut
alicuius spēi specialissime est. differentia no-
bis nota qz si esset nota nō posset esse ueruz
q; dicit in 2° posteriorū q; quelz pars diffi-
nitionis in plus debet esse omē aut in eque
hoc aut mō contingeret si ultima dīa esset
nota. illa eim cum sumatur a ppria forma
spēi nullo mō est in plus q̄ spēs. g. illō dic-
tam est uerū q; orē ultime fere oīm diffini-
endorū sunt nobis ignote. Linea uero cō-
ti. 7c. Postq; pbauit numerū 7 orōnenem
esse q̄titates discretas. nunc probat alia qn
q; prius enumerata esse q̄titates cōtinuas.
circa qd duo facit. p^o probat de linea supi

ele 7 corpore que sūt mensure intrinsece. 2°
probat idem de tempore 7 loco que sunt
mensure extrinsece ibi. Est aut. In pma p-
te arguit sic. oīs q̄titas cuius partes copulā-
tur ad aliquē terminū cōem est q̄titas cōti-
nua. s; linea superficies 7 corpus sūt huius-
modi g. ma. p; qz esse cōtinuū est habere p-
tes copulatas. minor ostendit in lra pmo
de linea qz particule eius copulant ad pūc-
tum ut ad terminū cōem. 2° de superfi. qz
partes eius sic ad lineā copulant. 3° de cor.
qz eius partes ad planū. i. superficiē copulan-
tur. Si aut 7 talū. pbat idem 7 per ean-
dem rōe de tempore 7 loco. ubi arguit sic
Partes loci 7 temporis ad aliquē terminū
copulant. g. sunt q̄titates cōtinue. nā p;
aīs probat in lra pmo q̄tū ad tempus qz
preterituz 7 futurum copulant ad presens
idest ad nūc. 2° q̄tum ad locuz qz particu-
le corporis locati que ad predictuz terminū
copulant ut predictum est optinet aliquē
locuz. 7 similit ecouerso particule loci optinet
particulas corporis. Ex quo sequit q; ptes
loci copulant ad eundez terminuz cōem ad
quem partes corporis locati. 7 habet ppo-
sitiuz q; locus si cōtinuus ex quo particule ei
ad unum terminuz cōem coniungunt. i. conti-
nuatur. Ad euidentiā predictoz queritur
utruq; locus sit q̄titas cōtinua 7 arguitur q;
nō. p^o sic locus nō est q̄titas. g. non est q̄ti-
tas cōtinua. nā p; aīs probat. Cum quia
omē qd ponit in diffinitione accidentis est
sibi eius uel de essentia eius. s; ultimū cor-
poris cōinuentis ponit in diffinitione loci.
4° phicorum. 7 nō est de eius essentia. quia
tunc esset eadez spēs cum superficie. g. ul-
timuz est loci subiectuz. s; impossibile ē sibi
7 passionē esse spēs eiusdem generis. loc^o
ergo nō est spēs q̄tatis. Cōfirmat per
cōmentatores 4° metaphice. qui dicit locū
esse passionem in ultimo ut imobilitatem.
Cum qz ad q̄tum inq̄tum q̄tum nihil mo-
uetur naturalē cuius rō est. qz q̄tum iquan-
tum quātum nō saluat aliqd naturalē. Cum
rō est qz nō conuenit cum aliquo in natura
7 nihil mouet naturalē ad aliud nisi prop-
ter cōuenientiam in natura. 7 saltem in natu-
ra sua. sed ad locum ppriū mouet qd; na-
turalē ex 4° phicorum. g. locus nō est quan-
tus. Cum qz locus dicit per se ad locatum
g. est in genere locationis. Preterea ad
pncipale particule corporis 7 loci nō copu-
lantur ad aliquem terminū unuz cōem. g. lo-
f 3

cus nō est cōtinua quātitas. nōa p̄ per *Az*
 in *lra* qui oppositū pbat per oppositas ra
 tionem. aīis pbat. tum qz particule corpo
 ris copulant ad superficiem particule loci
 non quia locus est superficies s3 partes sup
 ficiei non copulant ad superficiem. Tū qz
 locus est diuisus a locato. ex 4.º phicorum
 gº nō est idem terminus cōtinuans partes
 utriusqz. qz terminus nō est diuisus ab eo cu
 ius est terminus. gº nō est idem duorū diui
 forū. Preterea figatur uirga aliqua cōti
 nua i terra cuius ps sit in terra 7 pars in ae
 re. tūc arguitur sic. Locus est ultimū corpo
 ris cōtinētis. s3 ultimū aeris et ultimū
 terre que locant hoc locatū nō sunt cōtinua
 sed cōtigua tñ. gº locus huius utrgē nō ē
 cōtinuus. In oppositū arguit per *Az*.
 in *lra*. Respondeo vbi aduertendū qz locº h3
 aliquid materiale 7 illud est ultima supficiei
 corporis cōtinētis. 7 iō ut sic nō ē alia spe
 cies q̄tatis a supficie. h3 etiam aliqd for
 male 7 illud est imobilitas quedaz que quō
 intelligenda sit nō est presentis speculatiōis
 Secūduz hoc gº dicit ad questionē fm
 quatuor cōclusiones. Prima ē qz locus for
 malº acceptus non est spēs q̄tatis p qua
 fecit pma. rō ad oppositū. Cōfirmatur quia
 sº metaphisice nō enumerat locus iter spe
 cies q̄tatis. vbi cōmentator assignat cām
 quare *Az*. omittit locum dicens qz locº nō
 est q̄tatis fm opinionez *Az*. sed tñ famose
 Corra cōclusionē arguit qz locus est p se
 mensura. gº q̄tatis. aīis p3. nōa etiam p3 p
Az. qui sic arguit de ozone. Preterea pro
 prie ppriuz nō iuenitur extra illud cuius ē
 pprium. s3 pprie pprium est q̄tati s3 eaz
 equale ul inequale dici. hoc aut conuenit lo
 co gº est q̄tatis. Preterea omne p se di
 uisibile est per se q̄tatis sed locus est huiº
 mōi p3 gº. Ad p̄mū dico qz locus nō est
 mensura p se sed per naturam sui materialº
 qd est superficies. vnde fm eandē dimensio
 nem mēsurat fm quā 7 superficies. Et si ar
 guit contra. hoc qz aliam rōnem mēsure
 h3 a superficie est eim mensura extrinseca.
 superficies aut intrinseca. Dici pōt qz extri
 secum 7 intrinsecū nō uariāt spem seu rōez
 mēsure iō nec locus per se h3 aliaz rationē
 mēsure a superficie. Iō enī est extrinseca
 qz est ultimū corporis cōtinētis materialº
 7 extra ultimū cōtenti qd tñ mēsurat a lo
 co. Ad secūdu dico qz fm locū formalº
 nō dicit aliquid per se equale alteri s3 forº

te materialº fm superficies cōtinētis. imo
 magis locus dicit equalis locato. ex 4.º phi
 sicorum. 7 nō illud fm qd alia dicuntur eq̄
 lia. Ad tertū dico qz locus per accidens
 est diuisibilis fm naturam sui materialis si
 cur cetera forme pº fundate in q̄tate sunt
 per accidens diuisibiles per naturaz q̄tita
 tis 7 locus forte plus ceteris eo qz est p̄p̄a
 passio superficies. 2.º cōclusio est ista qz
 locus etiaz materialº acceptus nō est neces
 sario cōtinuus. pro qua facit 3.º rō ad oppo
 situm. Tamen aduertēdum qz nihil differt
 ad unitatez eius supficiei esse cōtiguatas si
 idem locetur a diuerfis corporibus cōtigu
 is uel esse superficies uniº cōtinuaz qñ unū
 locatum locat in uno locante. 3.º conclu
 sio est qz nullo mō partes loci possunt co
 pulari ad eundē terminū numero ad quem
 partes corporis p qua facit 2.º rō in oppo
 situm. locus enī diuisus est a locato. locus
 ē etiaz vnde 7 ad quem locatū mouet 7 nō
 mouetur cum locato nec ad eundē terminū
 spē. qz iste terminus corporis est superfici
 es q nō est superficies loci nisi locº est cor
 pus. imo ad nullum terminū eundē oz eaf
 esse cōtinuas. Ad *Az*. qui uidet dicere 7
 tra omēs istas cōclusiones hic 7 alibi dicē
 dum qz non loquitur hic de loco fm ppriaz
 opinionez. sed fm opinionez ponentiū locū
 esse spatiuz equale locato. 7 fm istā hec oia
 essent uera de loco. S3 ista opinio impro
 batur ab aristotele 4.º phicorū. ita frequē
 ter qñ loquitur de aliquo ubi nō est locº p
 prius determinādi ueritatez de illo utif co
 muni sententia alioz usqz alibi. vbi locus est
 determinare. dūmodo ars sua possit dari h3
 sententiaz aliorū sicut 7 fm ppriaz ueritatē
 est pene de oibus exemplis in logica. quia si
 sic sit uel nō. non curat s3 qz ars sit uera in
 istis. si hec sunt talia sicut hic sufficienter et
 manifestat q̄tatem esse genus qz h3 sub
 se multas spēs intermedias 7 speālissimas
 siue locus sit aliqua istarū siue nō. 4.º cō
 clusio que sequitur ex predictis est qz aristote
 les non sufficienter numerat spēs q̄tatis q
 manifesta est quo ad hanc spēz locus. ut p3
 ex dictis. Sed hic est dubiū de tempore
 nam sº metaphisice dicitur qz est q̄tum p
 accēs. sed de nulla spē predicatur genus p
 accēs. gº tempus non est spēs q̄tatis.
 Preterea tempº est numerus 4.º phicorū
 non est alia spēs a numero. Secūduz du
 bum est de motu qui hic non ponitur spēs

Quantitas. Circa quod secundum Aristotelem in 2° metaphisice. tempus est quantum per motum. 1° motus est magis quantum. propter eum unumquodque tale et illud magis ex primo posteriorum 1° sunt plures species quantitates que hic enumerentur. Ad primum respondeo quod aliquid esse quantum per accidens si est per aliud. est dupliciter. scilicet effectiue ut formaliter. Formaliter tempus non est quantitas per aliud id est nihil aliud est per quod recipiat predicationem quantitates. sed predicatur de eo primo modo dicendi per se. Sed effectiue potest dici tempus quodammodo quantum per aliud quod effectiue suarum essentiam et suarum quidditates que est sua essentia habet ab alio ut a motu non tamen aliquid aliud proprie efficit quod tempus sit quantitas. Ad secundum dico quod numerus aliquando transsumitur ut generalitates sumatur pro mensura. forte propter hoc quod ratio mensure in quantitatibus primo conuenit numero. et ita ponitur in definitione temporis non autem est quantitas discreta et eque uocatio penes secundum modum. Ad tertium dico quod probatio aristotelis non est uera ubi aliquid uniuocum dicitur de causa et effectum quod natura est recipere magis et minus et quod est causa per se et totalis. 1° conditio deficit hic et 2° scilicet prima quod tempus est quantitas motus non est quantitas. quod ratio eque tota potest intelligi conuenit indiuisibile. nec uniuocatur in quantum quod illud. scilicet indiuisibile dicitur de motu per se 2° modo nullo modo de tempore ut scilicet tempus est species quantitates. 2° etiam conditio deficit quod quantitas non suscipit magis et minus. vel aliter tenendo quod motus sit species quantitates quod magis putato esse uerum ut patet 1° metaphisice. ubi numeratur inter species quantitates orationem dicere quod Aristoteles sufficienter non enumerat omnes species quantitates ut predictum. non tamen est magis quantitas quam tempus propter dictam eandem respondendo ad propositionem Aristotelem.

Adplus autem post

quod Aristoteles declarauit primam diuisionem que est magis formalis. nunc declarat secundam que est magis materialis Circa quod tria facit primo diuisiones repetit. 2° eam exponit. 3° eam exposita et declarat et concludit. 2° ibi. Ut linee quidem. 3° ibi. Alia utique. Dicit ergo quod quantitas alia constat ex partibus habentibus positionem ad inuicem. alia ex non habentibus positionem. Ut linee. Exponit quod dixerat ubi duo facit. primo ostendit que sunt quantitates habentes positionem. 2° que sunt non habentes positionem ibi. In numero autem

In prima parte intendit istam conclusionem quod linea superficies corpus et locus sunt quantitates habentes positionem. ubi intendit sic arguere. omnis quantitas cuius partes possunt assignari ubi site sunt et habet unde sumas et assignes ubi quales earum sita et posita sit et ad quam partes cetera copulantur est quantitas constans ex partibus habentibus ad inuicem positionem. scilicet linea superficies corpus et locus sunt huiusmodi 1° et 2°. maior patet quod habere positionem est habere tales. partes minor potest in linea. primo quantum ad lineam cuius partes habent omnes dictas conditiones quod possunt assignari. scilicet quo site sunt in plano. i. in superficie. et quo ad inuicem copulantur. 2° quantum ad planum. i. superficiem. 3° quantum ad soliditates. i. corpus. 4° quantum ad locum et patet in linea quod dicitur. Deinde cum dicit. In numero autem et cetera. ostendit que sunt quantitates in partibus non habentes positionem ubi intendit istam conclusionem quod numerus et tempus et oratio sunt quantitates non habentes positionem ubi intendit tale rationem. omnis quantitas cuius partes non possunt assignari ubi site aut posite sint. nec ad inuicem conueniunt. aut non permanent non est quantitas habens positionem. scilicet numerus tempus et oratio sunt huiusmodi. maior patet quod quantitates habere positionem in partibus exigit ista tria. scilicet situm partium. permanentiam et conuenientiam. minor ponitur in linea. primo quantum ad numerum quod particule eius non sunt ad inuicem conueniunt aut conueniunt cum sit quantitas discreta. nec potest assignari ubi site sint. 2° quantum ad tempus quod particule temporis non permanent cum tempus sit quantitas successiua et in partibus non habent positionem. Et subdit quod licet partes temporis et numeri non habeant positionem tamen habent quendam ordinem ut temporis. hoc quidem est prius illud uero posterioris. Similiter de numero primo numeratur unus quam duo et cetera. 3° quantum ad orationem quod particule eius non permanent sicut nec temporis quod successiue profertur et quod iam dictum est semel non potest amplius sumi. scilicet idem numero. quare sequitur quod partes orationis non habent positionem.

Notandum quod in successiuis nihil potest redire idem numero. potest tamen idem species sicut patet de oratione quod igitur oratio est successiua quod semel dictum est non potest amplius idem numero profertur licet eadem oratio possit superius iterari.

Alia utique. concludit diuisionem predictam et claratam dicens quod alia. i. alie quantitates. constant ex partibus habentibus positionem. alie ex non habentibus positionem. Sequitur illa per

Prope aut. ubi dicitur de quantitatibus per accidens vel pbat solas predictas quantitates esse per se. ubi intendit istam conclusionem quod sole iste predicte sunt quantitates per se et omnia alia que dicuntur quanta sunt quanta per accidens ubi non intendit sic arguere. Ille quantitates ad quarum respectu dicitur quanta omnia alia dicuntur quantitates per se. et alie quantitates per accidens. i. per aliud. Sed dicte quantitates sunt huiusmodi. g. Istus ronis ponit conclusionem dicens quod proprie et per se quantitates sunt ille sole quas diximus superius. Alie uero dicuntur quanta per accidens. 2. ponit minores quod ad bec. i. ad proprias quantitates aspicientes. i. per respectu ad illas dicimus quantitates per accidens. ubi gra in duobus primo quod albus dicitur multu uel magnu quod superficies in qua est multa uel magna. Quanta eim fuerit superficies tantum albu esse dicimus. 2. quod actio dicitur longa eo quod tempus est magnum uel longum in quo fit actio. uel eo quod motus est multus cum quo fit. unde actio designatur. i. mensurat tempore ymaginato et accepto secundum aiām mensuram. p. 3. g. quod tempus motus et superficies sunt quantitates per se albu uero uel actio per accidens. similis est de alijs. 3. repetit conclusionem quare inquit quantitates que dicte sunt supra sunt proprie et secundum se Alie uero non nisi forte per accidens ut dictu est. Notandu quod po ut est dia quantitatibus de qua est hic sermo dicit ordine partiu in toto modificatis tribus conditionibus predictis scilicet quod partes sint sicut alicubi sint permanentes et quod sunt ad inuicem copulate et conuinate. Alio modo po dicit ordine prius in loco. tunc est unu de decem predicamentis de quo in libro sex principioru etc.

Amplius ^{quanti}
 tal est contrariu. Postquam prius de terminauit de quantitate quantum ad eius substantialia. hic dicitur de ipsa quantum ad eius proprietates et accidentalia. Et hec pars diuisa in tres secundum tres proprietates. 2. ubi. Non uidetur autem quantitas. 3. ubi. propria autem maxie. Et iste proprietates sic se habent quod sola 3. est proprie propria et conuertibilis con quantitate. prima in duas primo pponit proprietatem. 2. obicit contra eam ibi. Nisi multa pauca. Dicit g. quod quantitati nihil est contrarium quod manifestu est in quantitatibus distinctis. i. determinatis ut bicubitum et cubitum. uel superficies etc. quibus nihil est con-

trarium. Nisi multa. obicit contra proprietatem et diuidit in duas secundum duas obiectiōnes. 2. ubi. Maxime autem. circa locum. prima diuidit in duas. p. premitit obiectiōnem. 2. addit solutionem ibi. horu autem. Dicit g. quod sup. uerū est quod dictu est. s. quanta tamen nihil est contrariu nisi dicatur multa pauca et magnu paruo esse contrariu que uidentur quantitates. horu autem. ponit solutionem circa quod duo facit. p. soluit negando suppositum. s. hec predicta esse quantitates. 2. concedendo quod sunt quantitates ibi. Amplius siue aliquis. p. in duas secundum quod pbat per duas rationes multu et pauca non esse quantitates. ibi. Amplius bicubitus. In prima parte arguit sic. omne illud quod per se ipsum. i. ad se non dicitur sed ad aliud refertur non est quantitas sed ad aliquid sed magnu et puum. multus et paucum sunt huiusmodi. g. Istus ronis p. ponit conclusionem. 2. minore ibi. Nihil eim per se quam declarat cum subdit. ad nos quidem. ad nos eim aliqui dicit magnus et milium magnu. cuius ratio est quod dicunt ad aliquid. ad nos enim dicitur paruos eo quod aliquid sui generis est maius eo quod non esset uerū nisi magnum et puus essent ad aliquid. Rursum plures hoies dicitur quod non esse in uico. et pauci in ciuitate cum tamen sint plures hic quod ibi. similiter in domo dicitur multi et in teatro pauci cum tamen plures sint hic quod ibi. quod ideo est quod multu et pauca sunt ad aliqd et non ad se.

Deinde cum dicit. Amplius bicubitum. ponit secundam rationem que uidetur eadem parti ubi arguitur. sic. omnis quantitas significat et dicit rem de genere quantitatis ut bicubitum et cubitum. sed magnu et paruu non sunt huiusmodi. sed magnum significat ad aliquid. et paruum similiter. g. non sunt quantitates.

Notandu quod ista prima responsio stat in hoc quod magnu et puum etc. non sunt quantitates quod dicunt in sola habitudine ad aliud. atque nunquam diceret motus puus et milium magnum. Sed contra istam responsionem arguit quod ap. 5. metaphisice ponit magnitudinem per se speciem quantitatis. g. magnu est spes quantitatis. probatio tamen quod concretu non est in alio genere ab abstracto. Confirmatur quod ibidem paruum et magnu dicunt per se quantitates.

Ad primum dico quod magnitudo dicitur equi uoce ut est spes quantitatis et ut est passio. secundo autem modo dicitur magnu denotatue a magnitudine quod ap. negat magnu esse quantitatem. Ad secundum dico quod sunt quanta

tes fm se 2° mo. Jo. i. passiones q̄tatis. nō
p^o modo per se nec spēs. Deinde cum
dicit. Amplius siue aliquis. ponit faz respō
sionem 7 cōcedendo suppositū. s. predicta
esse q̄tates pbans per duas rōes magnū
7 puum non esse cōtraria dato q̄ essent q̄
tates. quaz p̄ma est ostensua. 2° ad ipos
sibile que ponit̄ ibi. Amplius si puum. In
p^o parte arguitur sic. Illud q̄ cōsistit i so
la relatione ad aliud 7 non pōt sumi per se
ipsum. i. absolute 7 ad se nō hz cōtrariū. s. z
magnū 7 parū sunt huiusmōi g^o 7c. Sed
videt̄ q̄ ista rō non ualeat qz relatiō aliqd
est contrariū ut dicit Ap. inferius. ut uirt^o
uirtio. 7 scia ignorantie. g^o nō sequit̄ magnū
7 parūz nō esse cōtraria dato q̄ dicant̄ re
latiue. Dicendū q̄ nihil dicit̄ cōtrarium e
ius q̄ est relatiū qz cōtraria 7 relatiue op
posita in multis distingūtur. magnū aut̄ di
citur relatiue ad puum. igit̄ non est eius cō
trariū. 7 ita intelligit̄ Ap. nō cōtrarium uni
pōt esse relatiū alteri ut scia que opponitur
ignorantie dicit̄ relatiue ad scibile. 7 cū g^o
magnūz dicatur relatiue ad puum. non erit
sibi cōtrariū 7c. Amplius si puum ponit
rōem que ducit ad impossibile ubi arguit sic.
Si puuz 7 magnū sunt cōtraria g^o idēz sub
iectum recipiet̄ s̄l cōtraria. 7 iterū idēz est
sibi cōtrarium. ut rō q̄ nō est falsūz g^o 7 an
recedēs. p̄ma nōa p̄z qz idem est magnū re
spectu unius 7 puum respectu alterius. g^o s̄
magnūz 7 parūz sunt cōtraria idem rea
cipiet̄ s̄l cōtraria. nōa p̄z qz si idem est ma
gnūz 7 parūz respectu diuersorūz ut predic
tum est. 7 magnūz 7 parūz sunt cōtraria se
quit̄ q̄ idem sibi cōtrariabit̄. S. p̄mūz cō
sequens est falsum qz sbā que est susceptibi
lis cōtrariūz nūq̄ simul recipit̄ cōtraria. nul
lus eim simul est sanus uel eger. albus 7 ni
ger. S. nōs per se p̄z esse falsūz. p̄z igit̄ ma
gnū 7 puum nō sunt cōtraria nec multūz et
paucū siue cōcedant̄ esse q̄tates siue nō.
s. z relatiua. Istius rōis p̄mo ponit̄ nōaz que
uirualit̄ ibi dicit̄. 2° pbat̄ p̄maz nōam ibi
Cōtingat eim. 3° pbat̄ falsitatem p̄mī cōse
quentis ibi. S. z nō est quidem. 4° probat̄ se
cundam cōsequētiam ibi. Et eadem sibi ip
sis. 5° ostendit̄ secūduz cōsequēs esse falsū
ibi. S. z impossibile est. ultimo infert̄ cōclu
sionēz p̄ncipalem ibi. Nō g^o magnū. Cō
tra istam respōsionēz arguit̄ p^o qz uidetur
esse fallata fm quid ad simplē 7 ignorātia
elenchi dicēdo est magnū ad hoc 7 puuz ad

illud. g^o est magnū 7 parūz. qz non simplē
nec fm idem. Preterea 2° qz oia opposi
ta inferūt cōtradietoria. g^o illa ad que nō se
quunt̄ nō sunt opposita. sed premissa in qui
bus est respectus ad diuersa non sequunt̄
cōtradietoria. sed est ignorantia elenchi ut
dictum est. ut si arguit̄ est dupl̄m ad hoc 7
non ad illum. g^o dupl̄z 7 nō dupl̄m. cum
g^o magnū 7 parūz in respectu ad diuersa
nulla oppō sequit̄ ad tales premissas. non
g^o sequit̄ cōtraria inesse eidem aut sibi idē
esse cōtrarium dato q̄ idem sit magnum 7
paruum ad aliud 7 ad aliud dicta. Ad p̄
mum dico q̄ predicata affirmatiua simplē
sumpta sequunt̄ ex se ipsis sumptis cū de
terminatōe nō diminuētē. Exemplū. hoc ē
dupl̄z ad. a. 7 dimidiū ad. b. g^o est dupl̄z
7 dimidiū. s. z nō sequit̄ g^o est dupl̄ 7 non
dupl̄z sed est ibi ignorantia elenchi. Simi
liter est in pposito hoc ē magnum ad. a. 7
puum ad. b. g^o est magnū 7 parū. sed non
sequit̄ g^o est magnū 7 nō magnū. Ita qz in
ōibus talibus in quibus predicata cōtrabū
tur per additionem nō diminuētē inferūt
affirmatiuas in quibus predicata simplē in
cludunt̄ cōuenire subiectis. 7 nō iō inferūt
negatiuas in quibus predicata inferūtur sim
pliciter conuenire subiectis pp̄ dictas cās.
bene g^o sequit̄ est magnū respectu unius 7
puum respectu alterius. g^o simplē ē maguz
7 puum sine ōi fallatia. Ad secūduz dico
qz relatiua possunt predicari de eodēz 7 de
se inuicem s. z nō relatiue opposita. 7 ita ab
solute possunt referri relatiua ex se ipsis
respectu diuersorū ut predictum est. g^o ma
gnūz 7 puum que sūt relatiua possunt abso
lute referri ex se ipsis respectu diuersorum
s. z ex ypothēsi sunt cōtraria. g^o cōtraria di
cerent̄ de eodēz 7 cōcedo qz nō possunt in
ferri cōtraria de eodēz nec opposita abso
lute s. z ex ypothēsi qz s. z aduersariūz illa sūt
cōtraria. us g^o rō cōtra illum qui dicit̄ ma
gnū 7 puuz esse cōtraria. Maxime
aut̄. ponit̄ sam obiectiōnez circa qd duo fa
cit. p^o pponit̄ obiectiōnez. 2° addit̄ eius cō
firmationēz ibi. Uidentur aut̄. Dicit̄ g^o qz
maxie circa locū uidetur esse cōtrarietas qz
tatis. qz locus sursum. s. circūferētia celi ui
detur esse contrariū loco. s. deorsum. i me
dio. i. in ceutro terre. eo qz contrarietas ui
detur eē magna distātia. s. medij ad terminos
idest centri ad circūferētiaz mundi ē multa
distātia. g^o uidet̄ ibi in cōueniēs cōtrarietas

Uident aut. Confirmat dictam obiecto-
nem per rationem. nam illa uidentur contraria
quibus conuenit definitio contrariorum. scilicet sur-
sum et deorsum sunt huiusmodi generis et cetera. Istam
instantiam Aristoteles non soluit. uel quia solutio potest
haberi ex predictis quia sicut magnus et paruus
sunt relatiua. ita sursum et deorsum. Aut su-
munt simpliciter sursum pro circūferentia celi
et deorsum pro centro terre. Aut sumuntur ge-
neraliter ut quolibet dicatur sursum respectu infe-
riorum. primo modo non sunt contraria quia non sunt
nata fieri circa idem nec maxime a se distat
in natura forme. id est in distantia formali et spe-
cifica sed maxime distat secundum locum. distantia au-
tem contrariorum intelligenda est formalis.
2o modo dicuntur ad aliquid et est utraque re-
sponsio de eis. que est de paruo et magno.
potest tamen dici siue sunt contraria siue non nihil
ad propositum. quia si sunt species uel dicitur loci
non sunt in genere quantitatatis quia nec locus ut su-
perius dictum fuit. Ad euentiam predicto-
rum queritur utrum quantitati sit aliquid contra-
rium. uidetur quod sic. quia aliqua quantitas magis
distat ab alia. alia minus. generis aliqua maxime
distat ab alia. sed contrarietas est maxima
distantia in eodem genere. ex primo metaphisice
generis aliqua quantitas alteri contrariatur. primo omnia per
per Aristoteles. x. metaphisice. superius est quod est su-
premo principio. propinquus. Per etiam rationem
quia aliter non esset status ascendendo sed esset pro-
cessus in infinitum. preterea in hoc genere et
in omni alio est distantia secundum speciem. sed talis distantia est con-
trarietas. ex primo metaphisice. Preterea omnis
motus est a contrario in contrarium uel a medio
in medium. ex secundo philosophorum. sed in genere quan-
titatatis est motus prope dictus ex eodem secundo
generis ubi sunt contraria uel media inter contraria
et si media generis et contraria. Preterea susci-
pere magis et minus et suscipere contraria
sunt proprietates conuertibiles cuiuscumque gene-
ris. sed quantitas suscipit magis et minus. generis et
contraria. maior per inductiue. probatio mi-
noris. tum quia magnus et paruus sunt per se
passiones quantitatatis et eius solus. sed magis et
minus non sunt nisi ubi magnus et paruus fi-
unt. et sunt alicubi. generis in solo genere quantita-
tis. Tum quia omne totum maius est sua parte. sed
quantitas aliqua est per se passio quantitatatis alterius
generis in quantitate est per se magis et minus. Quia
quia equale et inequale per se insunt quantitati. sed in
equale est magis et minus generis. In opposi-
tum est Aristoteles. Respondeo et dico ad questionem
quia contrarietas sumitur equiuoce ut dictum est

supra ea de substantia. proprie et transumptiue. di-
citur aut transumptiue absolute maxima di-
stantia in genere et extendit ad opponem
priuatiam sicut in primo philosophorum. principia di-
cuntur esse contraria pro priuatione et forma que
manifestum est priuatiue opponi. hoc modo in omni
genere est contrarietas. quia omnis diuisio gene-
ris est per duas oppositas hoc modo contrarie-
tatis. Sed contrarietas proprie supra est maxima
distantia formarum que nate sunt fieri circa idem
et mutuo se expellere circa idem susceptibile
ad quam requiruntur multe alie conditiones que
ibi dicte sunt. et contrarietas hoc modo dicta ne-
gatur a substantia et a quantitate. In quantitate generis non
est contrarietas hoc modo intelligendo hoc in
diffinitio. id est in speciebus quantitatatis. ut dicit Aristoteles.
nisi forte in passionibus quantitatatis. Similiter autem
intelligendum est de quantitate secundum se non sed esse
naturale. quia forte illo modo habet contrarium ut di-
citur respondendo ad argumenta. Ad pri-
mum argumentum dicitur quibusdam quod in quanti-
tate maxima distantia nulla est. sed sicut di-
uisio continui procedit in infinitum ita et infinitas
in continuo et discretis ceteris ex diuisione eorum

Contra. tum quia dicitur Porphyrius quod speci-
es. specialissime sunt finite secundum naturam sed non quod
ad nos. Tum per rationem quia quilibet species est passio
essentialis uniuersi et in illis partibus non ui-
detur possibilis infinitas quia hoc repugnat or-
dini qui est boni uniuersi. unde posset dici
quod quibus essent infinite species quantitatatis in po-
tencia sed infinitarum nulla contrarietur alteri quia
nec maxime distat. tamen species intermedia ceteris
hinc continui potest maxime distare ab alia specie
intermedia ceteris illis. ut continuum maxime dista-
ret secundum formam a discreto sed continua essent in-
finita et discreta similiter. Aliter generis potest dici quod
due preuisiones uerum concludunt de contrarieta-
te. primo modo dicta. scilicet transumptiue quia tamen de il-
la est utraque auctoritas Aristoteles. x. metaphisice
intelligenda. Ad tertium dico quod ad quanti-
tatem secundum se non est motus sed ut subest natura-
li et isto modo habet contrarietatem ut imperfec-
ta quantitas contrariatur perfecte quantitati ad quas
et de quibus sunt augmentationes et diminutio-
nes. iste enim dicitur non sunt quantitatatis secundum se sed quantita-
tatis naturalis. Imperfecta autem dicitur que non
sunt determinate species secundum formam suam natu-
ralem. perfecta est per oppositum. nam ut dicitur
2o de anima omnium natura constantius est determi-
nata ratio magnitudinis et augmenti. non enim aliquid
quantitas imperfecta absolute est in genere quanti-
tatis sed est imperfecta tali enti naturali et secundum

hoc mouet aliquid ab imperfecta ad pfectam uel eouertio. Contra hoc motus e ad re. alicui generis no ad ens per accidens. unde 3° phicoraz sunt tot spes motus quot 7 entis. ubi addit comentator acquisiti per motus. s3 q3ritas sub esse naturali no e species generis s3 ens per accidens. q3 copositum ex duobus quoz unus accidit alteri. g^o ad q3ritates sic accepta no est motus. s3 ad illud qd per se e in genere q3ritatis e mot^o g^o illi est aliqd cotratu. Dicendu q ad q3ritates est motus ita q3 acquisitu p motuz ut terminus p se est in genere q3ritatis. s3 no acquiritur ut est q3ritas s3 sub tali mo esse di. 7 sub tali modo essendi h3 cotratu. tunc oz dicere q non est necesse illi forme que e per se terminus mot^o esse aliquid pprie 3 trariuz s3 tm ei ut acquirat per motu. Tunc ad forma argumenti dico q q3ritas sub ee naturali si intelligat unu coposituz ex istis tunc est ens p accidens. s3 q3ritas no. s3 sua tur sub tali modo essendi qm mot^o no intel ligitur esse ps entis copositu ex duob^o 7 sic ad quatitates est motus. Ad quartuz dico q aliud est suscipere magis 7 minus 7 maius 7 minus. q3 maius 7 minus dicuntur fm quantitate. 7 magis 7 minus dicunt inter siones 7 reisione i for^o cui addunt. cecededu est nuc q quis quantitas suscipiat maius 7 minus s3 no magis. 7 sic procedunt due pme rones ad probandum minores. 3° de equali 7 inequali cocludit de passionib^o quantitates q3 equale 7 inequale est passio 7 no spes q3 titatis. Sequit illa ps pncipalis. No ui detur aut quantitas. ubi ponit secundam pprietates imposita quantitati que est q3 q3 ritas non suscipit magis 7 minus quam de clarat inducendo q3 unu bicubitu non e ma gis bicubitu q3 aliud. similz in numero quia trinarius no est magis numerus q3 binarius similz tempus no dicit magis 7 min^o alio Similz de alijs quare quantitas non suscipit magis 7 minus. Tunc sequit illa ps. Pro prum aut. ubi ponit tertia pprietate couer tibile quantitates. circa qd duo facit p^o ppoit intentu 7 per exemplū determinat ad ppo situm. 2° per exemplū determinat ad oppositu ibi. In ceteris uero. Dicit g^o q maxime p priuz quantitates est fm eaz equale uel ineq le dicit q3 ps inducdo in singlis quatibus In ceteris uero. ostendit ides per exem plum ad oppositum q3 in alijs a quantitate no inuenietur hec p qd uult ostendere istaz

pprietates esse couertibiles cum quantitate cu affect^o. 1. q3ritas metis no dicit multuz equale 7 inequale s3 magis filio. Similz al bum no dicit equale 7 inequale s3 sile. eode modo de alijs quare sequit q3 pprie ppriu est q3ritas fm eaz equale 7 inequale dicit.

Notadu q q3ritas est duplex. 1. q3ritas mol. 7 q3ritas uirtutis siue perfectionis. p^o est in solo genere q3ritatis. 2° i alijs plurib^o 7 de utraq^o uerū est q3 fm eaz aliqd dicitur equale 7 inequale albedo eim. x. graduuz di citur equalis albedini totide graduū. hoc ta men uerū est q3 dicitur pprietates etia nulli co uenit nisi rōe alicuius q3ritatis. iō dicit Az. q3 affectio uel albus no multū dicunt equa lia uel iequa q3 no nisi rōne de q3ritatis. ul forte hoc dicit iō q3 illa no sunt q3ritates ni si per accidens ut dictū est supius. 7 iō no ml tuz couenit fm eam. equale uel inequale dicit nisi per accis.

De aliquid ^{po ra} ^{lia 7c}

Postq^o p^oius deteriorauit de pre dicamento quantitates. nuc deter

minat de predicamento retonis. Circa quod duo facit q3 p^o procedit diffinendo 7 ma gis fm optiones aliorū. 2° dubitando 7 ma gis fm opinionē ppria ibi. Itz aut questio nem. pma ps diuidit in duas. p^o agit de re latius q3tum ad sbalia. 2° q3tuz ad pprie tates 7 accidentia ibi. Inest aut cotrarietas pma in duas. p^o ponit de relatiuis unaz diffi nutiones. 2° diffinitionis de clarificationem ibi. Ut maus hoc ipsum. Dicit g^o q ad aliqd idest relatiua dicuntur quecuq3 hoc ipsuz q3 sunt alioz dicitur. i. in habitudine gti uel q3 modol3 al3. i. in habitudine alterius casus a gto. Itz consueuit dubitari pmo quaf Az. describit relationes in concreto. 2° qua re relatiua describit in plurali. Ad pri muz dat ratio q3 refo iter oia entia est tibi lissimū ens q3 sola habitudo duoz 7 ita mi nime est cognoscibil in se. noscibilior e eiz fm q3 informant ea quoruz est habitudo 7 iō ad determinandū d refoe couenies fuit dterminare de relatiuis prestim cū ex eoz cognitione 7 diffinitione. siue quo ad pprie tates eoz possit haberi cognitio relationis q3 si relatiui esse est ad aliud se habere ppor tionabilz relatio erit forma fm qua hec sic se habet ad aliqd. Cosimilz quo ad pprieta tes si relatiua dicunt ad couertetiam. refo est forma fm qua aliquis dicitur ad couertetia

7 sic de ceteris proprietatibus. Ad secundum
quare relatiua diffiniunt in plurali conueni-
entius quam in singulari. per ex dictis superius
ca. de equiuocis. quia omnia relatiua conuenienter
notificant in plurali eo quod non ad se. sed ad ali-
ud dicitur. Ut maius declarat dicta dif-
finitiones. 7 diuidit in duas partes. primum facit quod
dicitur est. 2. incidentatim remouet dubium cir-
ca dicta ibi. Sunt autem accubitus. primum in duas secundum
quod dupliciter inducit exempla ad declarationes
dicere diffinitionis uel notificationis. primum quod
ad relatiua quod ad aliud in habitudine grati
2. quod ad relatiua que dicuntur ad aliud. i.
habitudine alterius casus. uel quolibet aliter. Di-
citur ergo exemplificando quod maius hoc ipsum
quod est dicitur alterius. quia maius alicuius ma-
ius. 7 utitur gratia more greco qui carent abla-
tino maius minore maius. Similiter dupliciter
aliter dupliciter dicitur. Item habitus. affectus po-
tentia 7 disciplina omnia dicuntur alicuius. quia
habitus alicuius habitus etc. Postea exempli-
ficat de alijs relatiuis que dicuntur ad aliud
in habitudine alterius casus. puta in habitu-
dine accusatiui casus. ut motus magnus ad mo-
tem paruus quia magnus relatiuus est. 7 dicitur ad
aliud. Similiter in habitudine datiuu casus quod si-
le dicitur alicui si-le. similiter de alijs. Si autem re-
mouet dubium. quia eim dixit ponere esse ad ali-
quid crederet alijs quod iacere 7 sedere 7 si-
milia essent ponere 7 per omnia essent ad aliquid
sicut eorum abstracta quod remouet dices quod ac-
cubitus 7 statum 7 sessio sunt quedam positiones
7 per omnia ad aliquid. sed sedere iacere 7 stare 7
similia non sunt ponere nec per omnia ad aliquid
sed dicuntur denotatiue a positionibus predictis a
sessione eim dicitur sedere 7 sic de alijs.
Ad euidetiam dictorum 7 dicendorum queritur
utrum relatio sit unius generis. arguitur quod non
quia entia 7 non entia non est unum genus uniuocum
eodem. Sed alique sunt rationes entia alique non
entia ergo probatio 2. partis minoris. Inter ens
7 non ens est contradictio que est relatio inter
media ut uidetur que etiam uidetur non ens. Tum
quia inter contradictoria nihil est medium. 7 ta-
lis ratio est medium inter contradictoria. ergo non
est aliquid. Tum quia illa oppositio est in non ente ut
in sebo quia sicut ens opponitur non entia. ita eodem
uerso sed accidens quod est in non ente ut in sebo
est non ens ergo etc. Preterea entia rationis 7 entia
nature nihil est uniuocum. Sed quedam rationes
sunt entia nature ut paternitas 7 filiatio que
essent et intellectu non existerent quedam entia
rationis quod probatur. Tum quia ratio non habet uerum esse

quam sebo super quod fundatur. 7 multe rationes fun-
dantur super res rationis. ut ratio. generis ad
speciem 7 huiusmodi ergo huiusmodi rationes sunt
tamen entia rationis. Tum quia omnis ratio requirit duo
extrema ergo ratio cuius extrema non sunt duo
nisi secundum rationem est tamen ens rationis. sed talis relatio
est idemptitas. 3. metaphisice ca. de eodem
ubi dicitur quod intellectus in illa ratione uerum
illo uno ut duobus. Preterea ad aliquid
sunt secundum rationem Az. quorum esse ad aliud se
habere istud inest omnibus que sunt ad aliquid per se
primum modo ergo per naturam alicuius uniuocum in
eis. illud non est nisi generalissimum relationis.
ergo generalissimum rationis hoc ipsum quod est ad
aliud se habet non ad aliud prius nec posterius quia
relatiua sunt sicut natura. igitur ad equalitatem igitur
sunt duo generalissima. quod etiam generalissi-
mum relationis se habeat ad aliud per ex ipso
noie. dicitur eim ab Az. ad aliquid 7 non potest
concedi ad aliquid non esse ad aliquid. per ex ipso
noie nisi contradictorium dicatur de contradic-
torio Preterea cuiuslibet unius generis sunt
tamen due prime species. Sed generalissimi relatio-
nis non sunt tamen due prime species. ergo non est tan-
tuus unius generis. probatio minoris. si sic sint
a. 7 b. aut igitur ista referuntur mutuo. aut
ad alia. puta. a. ad. c. 7 b. ad. d. Si primum modo
aut ambo sunt relatiua equipantie. 7 tunc omnia
inferiora erunt relatiua equipantie. 7 ita rela-
tiua supponens 7 supponens erunt in alio gene-
re generalissimo. Aut ambo sunt relatiua dis-
quipantie seu supponens. 7 supponens. 7 ita omnia
inferiora. 7 tunc relatiua equipantie erunt in
alio genere generalissimo 7 habetur opposi-
tum. Si 2. modo tunc sequitur quod. c. 7 d. non sunt
pores nec posteriores quod. a. 7 b. quia utriusque est
eque primus cum suo correlatiuo quia talia sunt
simul natura. ergo erunt quatuor prime species hu-
ius generis quia illud aliud ad quod refertur. a.
7 b. est eque primus cum suo correlatiuo. 7 sic
quocumque dicatur hoc genus non est unius generis
In oppositum est Az. Respondeo sed tres con-
clusiones. Prima conclusio erit ista. Ratio
est genus. hanc probatio sic. omne quod predicatur
de pluribus omnibus specie in quid est genus
sed relatio predicatur de relatione equipantie
7 disquipantie quia quesito quid est utroque
eorum conuenienter ratio ergo etc. 2. conclusio
est ista. Ratio est genus generalissimum. hanc
probatio sic. omne genus quod non habet alio genus
supueniens est generalissimum. sed relatio est huius-
modi. nihil eim predicatur de ea in quod nisi
ens quod non est genus ergo etc. 3. conclusio gen-

ralissimū in genere relationis est unū. hāc
probo sic. omne genus q̄ fm unā rōem dici
tur de ō bus suis sp̄ibus est unū q̄ ab uni
tate rōis ē unitas generis. s̄ generalissimū
relationis est huiusmōi. ḡ q̄ fm unā rōez
dic̄ de ōibus inferiorib⁹ que rō est bitudo
unus ad alterū 7 oēs relationes habent eun
dem modū denoiandi s̄m̄. s̄. in cōperatiōe
ad aliud. Ad p̄mū argumētum concedo
q̄ cōtradictio inter ens 7 nō ens ē n̄ ens si
pliciter 7 per ōns nō est sp̄s in genere rela
tionis. Ad secūduz per idēz 7 dico ad mi
norez q̄ nulla relatio fm rōez est sp̄s i ge
nere relationis nec ydēptitas nec relatiōes
fundate super intētiōes secūdas nec alie cō
similes. Cōtra istaz arguit q̄ ad aliquid
sunt quorū hoc ipsuz esse est ad aliud se ha
bere. 7 hec est notificatio uera relatiōis fm
22. inferius. s̄ idēz est huiusmōi q̄ ipsuz q̄
est est eadēz idēz. similz in relatiōis. intētiō
nalibus 7 cōsimilibus ut genus hoc ipsum
q̄ est. ē sp̄s genus. Cōfirmat̄ etiā v̄ ōi
bus per hoc q̄ in diffinitioibus eorū po
nenda sūt correlatiua sua. ut manifeste dicit
porphyrus de genere 7 sp̄e q̄ nō oportet
nisi dependeret ad iūez essentialz. oia ḡ
predicta sūt uera relatiua 7 p̄ ōns forme s̄z
quas dic̄ talia sūt uere relationes quō
negatus est. Preterea ista i nullo alio ge
nere uident̄ esse nisi in genere relationis 7 i
cōueniēs uident̄ cōcedere illa esse i nullo prē
dicamento ul̄ genere. Ad p̄mū istorum
pōt dici q̄ uera notificatio relatiuorū quā
ponit 22. nulli eorū conuenit q̄ nullus esse
eorū est ad aliud se habere. Aliud eim ē dif
ferentia entis 7 dic̄ tm̄ in compatiōe ad
ens. nō eim dic̄ aliquid ad aliud a nō ente
s̄z predicta eorū correlatiua sunt nō entis
simp̄lz loquendo. 7 iō nullus illorū esse est
ad aliud nisi forte fm rōem sicut. ista 7 sua
correlatiua sunt entia. q̄ dic̄ in diffinitio
nibus istoz ponūt̄ correlatiua. dico q̄ nul
lus istorū h̄z diffinitioē exp̄mentē quidē
res s̄z habeat exp̄mentē quid dic̄ p̄ nom̄
uel illud q̄ intellectus cōcipit v̄ al̄tis que rō
s̄z sit diffinitio eorū nō tm̄ est diffinitio sim
p̄lter. Ad aliud dico q̄ nō est incōue
niēs cōcedere illa nō esse in aliquo predica
mento uel genere generalissimo ut sp̄s si tm̄
debeat poni i genere p̄ reductionem maxie
ponēda sūt i genere relatiōis q̄ plus relatiō
rū sp̄ibus assimilāt̄ sicut forte oia inten
tiōalia sūt i genere p̄ reductionē 7 hoc i illo

culus sp̄ibus assimilāt̄ i modo predicādi

Ad tertiu p̄ncipale dicēdum q̄ generali
simū i ḡne relatiōis ē p̄ncipiū r̄ferēdi ad aliū
sed nō ad aliud relatiū fm alias formā gene
re. Cōfirmat̄ relatiū dictū a ḡne generalis
simo denoiatiue dic̄ relatiue. sed nō ad a
liquid relatiū fm aliam formāz genere.

Cōtra hoc si relatiō sit p̄ncipiū referen
di ad aliqd̄ relatiū fm eādēz formāz ḡ. ē. re
latio equiparatiōis 7 relatiū ab eo denoiatū
est relatiuum equiparatiōis. 7 ita omēs relatio
nes 7 relatiua inferiora erūt equiparatiōis q̄ est
incōueniēs. Ad istud dicēdum q̄ relatiū
equiparatiōis est equiuocū q̄ pp̄rie sumptuz est
aliqd̄ relatiū ad aliqd̄ fm eādēz formāz
specie a qua flatuō equiparatiōis impōitur unū
nom̄ q̄ dicitur de utroq̄ extremo talis re
latiōis cuiusmōi sūt simile 7 equale 7 hu
iusmōi. trāsumptiue aut̄ dic̄ relatiūz equi
paratiōis omē illud. q̄ eodē noie denoiat utz
q̄ extremū. s̄ illud nom̄ nō imponatur ab
una forma sp̄e. 7 hoc 2. mō cōcedo relatiōez
que est generalissimū esse relatiōem equi
paratiōis 7 relatiūz ab ea dictū esse. Similiter
relatiū equiparatiōis. dic̄ enim relatiū re
latiū relatiū. sed relatio equiparatiōis p̄
mō modo sumpta est sp̄s huius generis.

Cōtra hoc quocūq̄ modo generalissi
mum sit relatio equiparatiōis sequit̄ relatiōes
oēs inferiores esse tales isto modo. q̄ uir
tur incōueniēs cum p̄ritas 7 huiusmodi re
lationes suppositionis 7 suppositionis nul
lo modo sunt relationes equiparatiōis q̄ non
nominat̄ utroq̄ extremū aliquo eodē no
mine. Ad hoc dici potest q̄ ois relatio i
ferior est equiparatiōis. p̄ncipiū referēdi ad a
liquid dictum fm eādēz formā ḡne ubi
etiā utroq̄ extremū eodē ḡne uel eodē
nomie generis nominat̄ s̄z nō quelz sit p̄nci
pium referēdi ad aliqd̄ fm eādēz formā
specie. nec ibi utroq̄ denominat̄ eodēz no
mine sp̄e. dicitur eim p̄ fm formā sui ge
neris relatiū relatiū relatiū. 7 si nō dica
tur fm pp̄riam formā patris pater. Ad
quartuz p̄ncipale cōcedo q̄ tam. a. b. est
p̄ncipiū referēdi ad aliqd̄ dictū fm ean
dem formā. puta sit. a. hoc q̄ est relatio eg
perantiōis. 7. b. hoc q̄ relatio suppositionis
7 suppositionis relatiū denominatū a. b.
q̄ est relatiū supponis 7 supponis. dicitur
ad relatiū supponis 7 supponis. s̄z nō seq̄
tur ex hoc esse relatiū equiparatiōis. nisi sume
do sc̄do modo sicut dictum est prius.

7 ecouerso. Aliquotiens docet remouere impedimentuz ubi sciendū q̄ istud impedi-
mentū p̄t euenire ex duob⁹. p̄ ex defectu
noium. 2.º ex incoueniēti assi natione puta
q̄ unū relatiuuz nō assignat̄ dici ad correla-
tiuuz pp̄rie 7 per se. p̄ ḡ docet remouere
p̄mū impedimētuz. 2.º secūduz ibi. Oia ḡ
p̄ in duas p̄ p̄ponit q̄ q̄nq̄ oz fingere no-
mina. 2.º tradit artem 7 modū fingedi ibi.
Sic aut̄ fortasse dicit ḡ q̄ aliquotiens oz
fingere noia si nom̄ nō sit imposituz alteri
relatiuo ad q̄ aliud relatiuū assignatur. vbi
ḡra. Si remus assignatur nauis nō est coue-
niens assignatio q̄ nō ois nauis h̄z remos.
7 iō lz remus posset dici nauis remus nō ta-
men ecouerso dicit̄ nauis remi nauis. ex q̄
p̄z q̄ nauis nō est pp̄rie correlatiuū remi. ḡ
oz fingere nom̄ ut loco nauis sumat̄ remitū
uel res remita. 7 tūc couertit̄ remus remite
rei remus. 7 remitū remo remitū. simil̄ 7 i
alijs ut caput assignet̄ capitati 7 nō aial q̄
aial inq̄tum aial non hēt caput. multa eim
aialia capite carent. sed si loco aialis accipi-
tur capitatus ut caput capitati caput. 7 ca-
pitatum capite capitati. Postea dat artem
fingendi nomina 7 est q̄ q̄n alteri relatiuo
est nom̄ impositū alteri nō fingendū est no-
men fm̄ d̄nominatiōez ab illo cui nom̄ ē im-
positū ut in exemplis predictis ab ala dica-
tur alatum 7 a remo remitū. 7 tūc relatiua
dicuntur ad couertentiā ut predictum est.

Oīa ḡ docet remouere sc̄dum impe-
dimentū q̄ euenit ex incoueniēti assigna-
tione. ut puta si relatiuū assignet̄ dici ad a-
liud q̄ nō est per se eius relatiuū. lz per ac-
cidens. iō dicit q̄ oīa dicuntur ad couerten-
tiam si coueniēter assignent̄ nam dato q̄
nomina sint imposita utrisq̄ nō tū diceren-
tur dici ad couertentiā si assignaret̄ dici n̄
ad illud ad q̄ per se referūt. lz ad aliud
ad q̄ per accidens dicuntur vbi ḡra si seru⁹ nō
assignet̄ d̄m ad quez refertur p̄ se lz assignet̄
hōis aut bipedis ad quez per accidens dicit̄ nō
esset coueniēti assignatio nec dicerentur ad
couertentiāz. Deinde cum dicit. Ampli⁹
si coueniēter. ponit duas regulas ad cogno-
scenduz coueniētes assignationez relatiuoz
2.º ponit̄ ibi. Si uero seruus. p̄ regula cō-
sistit in h̄ q̄ tunc relatiuuz coueniēter assi-
gnatur dici aut referri ad aliud. q̄ relicto
illo solo ad q̄ assignatur. 7 circūscriptis
ōibus alijs quecuq̄ sibi accidāt adhuc ad il-
lud semp̄ dicit̄ 7 refertur. vbi ḡra ut si ser-

uus assignet̄ referri ad d̄m q̄ circūscriptis
ōibus alijs que sibi accidūt puta bipedem
esse aut hōiem aut scientie susceptibilez ad
huc suus dicitur ad d̄m. suus eim semper
est d̄m seruus 7 ecouerso. Deinde cu di-
cit. Si uero suus. hic ponit fam̄ regulā ad
cognoscendū coueniēte assignationez que
cōsistit in hoc q̄ tunc coueniēter assignat̄
relatiuuz dici ad aliud q̄ relicto illo solo
ad q̄ assignatur 7 circūscriptis oibus alijs
que sibi accidūt. nō dicit̄ ad illud. vbi ḡra ut
si suus assignetur hōis. q̄ si ab hōie circū-
scribatur esse d̄m iam seruus. nō dicit̄ ad
hōiem. q̄ si d̄m nō est seruus nō est. Simil̄
ala assignetur auis. q̄ circūscribatur auem
esse alataz. iam ala nō dicit̄ ad auēz q̄ cuz
non sit alataz iam nō esset ala aliuus. Ex
quo ultimo cōcludit q̄ si relatiua debēt di-
ci ad couertentiā debet fieri p̄ pp̄riam assi-
gnationē. vt si relatiuū assignet̄ dici ad illū
ad q̄ p̄ se refert̄ 7 nō ad illud ad q̄ dicit̄
per accidens. q̄ si nom̄ est impositū facit̄ ē
assignatio. Si aut̄ nō tunc oz nom̄ fingit̄ mō
quo dicitur ē. Notādūz q̄ accidēs accipit̄
uno mō ut distinguit̄ cōtra sbām. Alio mō
accipit̄ pro extraneo sicut sumit̄ in fallacia
accētis. p̄ elēcoruz. hoc mō accipit̄. Az. in
hoc loco q̄ d̄m ut domin⁹ est accit̄. i. extra-
neuz est esse hōiem aut bipedē lz nō sibi acci-
dit p̄mō mō q̄ impossibile ē d̄m. puta sor-
tes nō esse hōiem. Notādūz aut̄ q̄ ista
pp̄rietas nō est couertibil̄ cum oibus relati-
uis q̄ nō oia relatiue opposita dicuntur reci-
pere cōtēntiaz h̄z mōz referendi lz sola illa
que per se mutuo referūt. Ita ḡ pp̄rietas
relatiuoz que est oia relatiua dici ad couer-
tēntiaz hoc est mutuo ad inuicēz est uera in a-
liquis relatiuis fm̄ eādēz rōem referendi.
ut ubi utrūq̄ extremū est per relatiuū ad ali-
ud sicut in p̄. 7. 2.º mō relatiuoz. 5.º meta-
phisice. In alijs aut̄ nō est sic. vbi ueruz ex-
tremū per se refertur ad aliud ecouerso ali-
ud nō ad ipsuz nisi p̄ accidens sicut est in 3.º
modo relatiuoz. nec obstat dictū. Az. q̄ ut
dictuz est supra nō uidetur fm̄ opinionem
pp̄riam determinare de relatiuis in isto lo-
co. Uidentur aut̄. hic ponit quartā pp̄rie-
tatem relatiuoz. circa quas sic p̄cedit. p̄ p̄
ponit pp̄rietas. 2.º instat cōtra eaz ibi. nō
aut̄ in oibus. Dicit ḡ q̄ oia ad aliquid. i.
relatiua uident̄ esse simul natura. q̄ quidez
uerū est in pluribus alijs. s. ab illis que iferi-
us explicantur. vbi ḡra dupl̄ est dimidiuz

feruus 7 dñs sunt simul natura. qđ probat
per rōem qđ illa que posita se ponitur 7 per
empta se p̄munt sūt simul natura. s̄z duplū
7 dimidiū sunt huiusmōi g^o sūt simul natu
ra qđ si duplū est dimidiū est 7 ecōuerso. 7
sic de alijs. Non autem. Instat cōtra
dictam pprietatez. in qua ostendit illam nō
esse cōuertibile. 7 ponit duas instācias qua
rum 2^a ponit̄ ibi. Similit̄ at̄ in hijs. p^o ps
duiditur in duas fm quōd ponit duas rōnes
ad probāciū qđ scia 7 scibile que sunt ad ali
quid nō sunt simul natura. p̄ma ibi. S̄z sci
bile est p̄us. 2^a ibi. Amplius scibile. Dicit
g^o qđ nō in oibus relatiuis uidet̄ esse uerūz
qđ sint simul natura. qđ scibile p̄us est scien
tia. Ad qđ arguitur p̄ sic. Illud qđ accipitur
ab alio presupposito est posterius eo. s̄z sci
entia accipitur a scibili g^o minor ponitur i
l̄ra. nam in pluribus scientias accipimus a
rebus prius subsistentib⁹. in paucis uero 7
forte in nullis cōtingit qđ scientia sit s̄t̄ cuz
scibili. Amplius scibile. ponit ad idez se
cundam rōem ubi arguitur sic. Illud ad cu
ius destructionez aliud destruitur 7 nō econ
uerso est p̄us eo natural̄. sed scibile respec
tu scientie est huiusmōi g^o minor ponitur i
l̄ra. nam scibili sublato aufertur scientia 7 nō
econuerso qđ declarat duplū p^o in exemplo
qđ quadratura circuli est scibil̄ ipsuz quoqz
scibile est. s̄. posse quadrari s̄z scientia hu
ius nōduz est. 2^a per rōez qđ destructo ania
li destruitur scientia que. s̄. est in animali qđ
destructo s̄bō destruitur accidēs. s̄z destruc
to etiā animali nō est necesse destrui scibile
qđ cōtingit multa scibilia esse destructo ani
mali. p̄z g^o qđ scibile 7 scientia nō sunt siml̄
natura s̄z ad aliquid dicātur. Deinde cuz
dicit. Similit̄ aut̄ ponit̄ secūdam instāciāz
que est de s̄bū 7 scibili ostendēs qđ scibili
le est p̄ius sensu naturaliter s̄z ad aliquid di
cantur. ad quod inducit duas rationes. 2^a po
nitur ibi. Amplius sensus. In p̄ma parte ar
guit sic. Illud ad cuius destructionē aliud
destruitur 7 nō ecōuerso est prius natura
liter illo. s̄z scibile est huiusmodi respectu
sensus g^o minor ponit̄ in l̄ra quam decla
rat. qđ ois sensus est in corpōr̄ scibili quo
pempto p̄muntur 7 destruitur corpus. quia
ōme corpus est scibile. 7 per n̄is sensus qui
est in illo corpore a p^o pempto s̄bili p̄mit̄
sensus. 2^a ostendit qđ nō ecōuerso sens⁹
destruit scibile qđ sic declarat qđ pempto
animali utiqz perimit̄ s̄bus. s̄z pempto aia

It nō perimit̄ scibile qđ pōt manere corp⁹
calz dulce 7 amax que sunt per se sensibilia
g^o pōt manere sensibile destructo sensu.
Amplius s̄bus. ponit̄ sam rōnem ubi ar
guitur sic. qđ quid p̄us est uno simul entiaz.
est p̄us altero. s̄z scibile est prius sensato.
sensatus aut̄ ē simul cum sensu. g^o scibile
est prius s̄bū. minor ponitur in l̄ra. qđ s̄bus ē
s̄t̄ cum s̄bato. i. cum habere s̄bū ut est aīal
qđ s̄t̄ sunt aīal 7 s̄bus scibile. at̄ p̄us. ē qđ
animal s̄batum. qđ ignis 7 aqua 7 alia etiā
que sunt s̄bilia sunt p̄ora animali qđ ex eis
animal cōponitur. quare p̄z ex predictis qđ
scibile p̄us est qđ s̄bus 7c. Ad euidētiā
predictorū querit̄ de. 4^a pprietate utrum
relatiua sint s̄t̄ natura. arguit̄ p^o qđ nō fm
porphiriū genus refert̄ ad spēm 7 ecōuer
so. s̄z bec nō sunt s̄t̄ natura qđ illud est p̄us
natural̄ a quo nō cōuertit̄ n̄a. sed genus ē
huiusmōi. qđ a spē ad genus ualz n̄a 7 non
ecōuerso g^o. Consimilit̄ pōt argui fere in
oibus intētionib⁹ relatis ad inuicē ut de p̄
ma s̄bā 7 2^a de vli 7 pticulari. Preterea
sortes senex dicit̄ differre a se ipso puero.
s̄z d̄a est quedāz relatio. g^o sor. senex 7 sor.
puer referuntur ad inuicē. s̄z bec non sunt s̄t̄
natura. Similit̄ pōt argui de oibus que non
sunt eadez s̄z ordinata ad inuicē. fm istas re
lationes d̄ra 7 diuersitas. Preterea scien
tia 7 scibile referuntur ad inuicēz 7 nō sunt
simul natura. qđ destructo scibili destruitur
scientia 7 nō ecōuerso. sicut de s̄bū 7 s̄bili. ut
arguit̄ 2z. qđ destructo s̄bili destruitur cor
pus animal̄ s̄z nō corpus ut est in generē sub
stantie. uel ut ē in genere cōtutatis. 7 destru
cto corpore animal̄ destruit̄ s̄bus qđ s̄bus ē
in corpōr̄ ut in s̄bō s̄z sit in anima ut in p̄n
cipio 7 cā. g^o a p^o ad ultimū destructo s̄bili
destruit̄ s̄bus 7 nō ecōuerso. qđ s̄bus destrui
tur destructo animali. s̄z destructo animali
non oīz scibile destrui. p̄nt̄ emz illa mane
re adhuc ex quibus est animal qđ sunt natu
ra priora animali. isto modo cōtingit̄ argu
ere de oibus relatiuis fm tertium modū qđ
ponit̄ 5^a metaphisice. s̄. que referuntur ut
mensura 7 mēsurabile 7 ecōuerso Prete
rea pater dicitur relative ad filium 7 pater
pōt remanere destructo filio. g^o non sūt s̄t̄
natura. p̄batio minoris. tū qđ destructo isto
filio pōt alius filius manere ad quē potest
p̄z dici. Quia qđ destructo filio possibile est
nullam mutationē fieri circa substantiaz pa
rtis. s̄z impossibile uidet̄ aliquam formāz

realem prius existentem in subiecto, postea
nō esse in sō nisi sōm mutet. 3.º impossi-
bile est paternitatē prius existētem in illo postea
nō esse pp solā destructionē filij. 3.º destruc-
tio filio manebit iste p̄r sicut prius. Tum
q̄ pater dicitur ex eo q̄ genuit. impossibile
est aut eum qui genuit nō genuisse. q̄ ppō
vera de preterito est necessaria. 3.º impossi-
bile est eum qui aliqui est pater postea non
esse pater necessario. 3.º p̄r manet destructo
filio. Preterea prius inq̄tum prius refer-
tur ad posterius inq̄tum posterius. 7 causa
inq̄tum cā refertur ad caulatuz. s̄z prius in
q̄tum prius nō est simul cū posteriori. nec
cā cum cāto. 3.º nō oīa relatiua sunt simul
natura. Preterea relatiua s̄m genus p se
sunt relatiua. q̄ in eorū p se intellectu sunt
eorum genera s̄m que referuntur. s̄z correla-
tiuum generis est simul cum genere. 7 ge^o
est naturalis prius sp̄e ad q̄d tñ sp̄es refert^r
In opposituz est ap̄. Item oīa relatiua
dicuntur ad cōuertētiā. i. s̄m mutua depē-
dentia ut predictum est. 3.º neutrum est pri^o
altero. q̄ qua rōe hoc esset prius illo eadem
rōe 7 ecōuerso illud prius illo cum mutuo d̄
pendeat. 7 ita idem respectu eisdem esset
prius 7 posterius q̄d est falsuz. Respon-
deo 7 dico q̄ oīa relatiua que per se mutuo
referuntur ita q̄ unius esse sit ad aliud se ha-
bere 7 ecōuerso sunt simul natura pp rōem
ap̄. q̄ posito uno ponit̄ reliquuz 7 econuer-
so 7 destructo uno destruit̄ reliquū 7 econ-
uerso. si aut̄ sint relatiua per accidēs ut nō
per se relatiua mutuo nō oīz q̄ sunt siml̄ na-
tura. Et dicunt̄ relatiua per accidēs que nō
s̄m suas formas dicuntur ad inuicē. 7 sunt r̄
illa mutuo nō dependēt quoz unū s̄m suas
formas dependet ad aliud 7 ecōuerso reli-
quū ad ipsuz. nō dependēt. talia sunt que re-
feruntur ad inuicē ut mēsurā 7 mensurabi-
le. scia eim per se dicit̄ ad scibile. s̄z nō sci-
bile ad scientiā. nisi q̄ scientia ad ipsum ut
dicitur 3.º metaphisice. ca.º de ad aliqd.
Ad p̄mū i oppositū dicēdū q̄ itētiōes gn̄is
7 sp̄i referūt ad inuicē 7 sunt simul natura
s̄z q̄ subest itētiōni generis prius est eo cui
attribuitur intentio sp̄i 7 inter illa que sub-
sunt est cōuersa. s̄z nō ecōuerso. s̄z inter itētiōes
est cōuersa mutua. de illis enī sequitur si gen^o
est. sp̄es est. 7 ecōuerso. substantia aut̄ harū
intentionū sūt relatiua per accidēs. 7 talia
relatiua nō oīz esse simul natura. Ad secū-
dū dicēdū q̄ for. senex 7 for. puer sūt re-

latiua per accidēs q̄ in relatiuis equiparā-
te utruq̄ extremū per se est ad aliquid no-
minatuz eodē noie. vñ hoc per se extremū
est d̄ns. 7 d̄ns 7 illa sunt simul natura cū
for. est puer est d̄ns a sorte sene. 7 cū for.
est senex est d̄ns a sorte puero. q̄ utruq̄ ē
simul differens ab alio s̄z nō utruq̄ simul
sit. Ad tertiu d̄ico q̄ rō ueruz cōcludit
de relatiuis que nō dependēt mutuo ad se iur-
cem r̄. Ad quartū dico q̄ s̄z s̄bā subiecta
ta paternitati possit manere destructo filio.
tñ p̄r non pōt manere destructo filio. Tum
uero. probatur oppositū. Ad primā rōnem.
dico q̄ p̄r nō refert̄ ad hūc filiu nisi p̄ ac-
cidēs. ad filiū at̄ per se. 7 iō destructo filio.
isto dūmō maneat aliquis alius filius pōt ē
pater manere q̄ nō oīz relatiuū simul esse na-
tura cum suo correlatiuū p̄ accidēs. Ad
secundū dico q̄ possibile est formas rea-
lem inesse s̄bō uel non inesse sine mutatione
s̄bi facta in se q̄ que inest s̄bō tñ in cōpera-
tōne ad aliud pōt illi nō inesse tñ altero trā-
smutato saltē s̄m formam absolutaz. Ad
tertiā dico q̄ si cōcedatur patres aliquan-
do non posse nō esse p̄rem cōcedendū est et
aliquādo filiū nō posse nō esse filiu. q̄ sicut
de illo qui genuit semp ueruz est dicere q̄
genuit. ita de eo qui dicit̄ genitus est. uerū
est dicere semp q̄ genitus est. s̄z nō semper
existat 7 per cōs semper manet filius sicut
7 pater. Ad q̄ntū dico q̄ itētiōes iste
prius 7 posterius cā 7 effectus referuntur ad i-
uicem 7 sunt simul natura. s̄z nō res q̄ sub-
sunt. Cōtra hoc q̄ q̄d est simul cum po-
steriore inq̄tum posterius ē posteri^o. si igi-
tur prius inq̄tum prius refert̄ ad posterius
inq̄tum posterius. 7 ita esset simul cū poste-
riori. prius inq̄tum prius esset posterius. Sed
hoc est inuēniens loquēdo etiā de inten-
tionibus q̄ hic predicatur oppositum d̄ op-
posito. Ad hoc pōt dici q̄ maior ppō est
uera sumēdo s̄l̄ eo mō quo sumit̄ prius et
posterius sic nō sumit̄ in pposito q̄ prius
7 posterius sumūtur s̄m rem. simul aut̄ s̄m
rōem. Ad sextū dico q̄ illa rō concludit
uerū de relatiuis generū ad que dicitur a
liqua relatiue s̄m genus. Inter illa enī non
est mutua depēdētia per se. Ex predictis
p̄z istam predictam pp̄rietatē nō esse conuer-
tibilem cum oibus relatiuis. ut quidā expo-
nunt. sicut. nec tertū sed tñ cōuenit relatiuis
de p̄ modo 7 secūdo que. s̄. per se. 7 s̄m p̄
priā formā 7 mutuo depēdēt. alit̄ nō. ut p̄z

ex predictis atq; per *Az* in *lra*.

abet autem

questionē. Postq; p̄b̄is dēterā
uit de relatione assignādo noti
ficationez 7 proprietates magis procedēdo
fm̄ op̄ionē aliorū. nūc determinat de relatō
ne dubitādo 7 magis fm̄ op̄ionez pp̄riaz
Circa q̄d tris facit. p̄o questionē p̄ponit.
2° eam pertractat. 3° ipsaz soluit 7 dēter
minat. 2° ibi. Nam in primis substātijs. 3°
ibi. Si igitur sufficienter. Dicit g^o q̄ habz
questionez utrum uerū sit. sicut dicit utruz
nulla substātia dicat ad aliquid. an contin
gat aliquas substātijs dici ad aliquid 7 si n̄
oēs. Deinde euz dicit. Nam in p̄mis per
tractat questionez 7 p̄o in hijs in quibus n̄
ē dubiuz. 2° in hijs in quibus ē dubiū ibi. In a
liquibus uero secūdis. Pr̄ma in duas p̄o in
ducit questionē in p̄mis sb̄ijs. 2° in quibus
dam secūdis de quibus oibus certuz est q̄
non dicitur ad aliquid ibi. Similz aut. Di
cit g^o q̄ in p̄mis substātijs siue dicant̄ h̄z se
totas. siue h̄z p̄tes. manifestū est q̄ nō dicitur
ad aliquid. v̄bi gr̄tia. alijs hō non dicitur
alicuius alicuius hō. nec siml̄z alijs bos.
Similz de partibus quedaz manus nō dicitur
alicuius quedā manus. Similz q̄daz ca
put non dicitur alicuius q̄dam caput. lz dicitur
alicuius caput. Postea inducit in secūdis
substātijs que si sumātur fm̄ se totas mani
festū est q̄ nō dicunt̄ ad aliquid. v̄bi gr̄tia
hō non dicitur alicuius hō. siml̄z bos nec li
gnuz lz bos uel lignū. lz dicant̄ alicui^o pos
sessio. Deinde cū dicit. In aliquib^o per
tractat questionē in secūdis substātijs de q̄
bus est dubiū. et uidet̄ q̄ dicantur ad aliqd
puta s̄sumātur fm̄ partes. v̄bi gr̄tia quia ca
put dicitur alicuius caput. 7 manus alicuius
manus 7 sic de alijs. Deinde cū dicit. si
igitur sufficienter. accedit ad soluendū que
stionez. circa q̄d duo facit. p̄o corrigit diffi
nitionez datam sup̄ius de relatiuis. 2° diffi
nitionez correctaz applicat ad solutionez q̄
stionis ibi. Ex h̄is g^o manifestū. Dicit g^o
q̄ si diffinitio eorū que sunt ad aliquid que
assignata est sup̄ius sit conueniēs aut erit
nimis difficile aut impossibile soluere. i. sal
uare q̄ nulla sb̄a dicatur ad aliquid. si autē
nō sit assignata sufficienter lz relatiua sic dif
finiantur. ad aliquid sūt quibus hoc ipsum
esse. s. essentialē est ad aliud quodāmodo se
habere. in quo corrigit̄ p̄ma notificatio q̄

dicebat ad aliqd sūt quecūq; hoc ip̄suz q̄d
sunt aliorū dicunt̄ 7c. Si inq; illa diffinitio
aut notificatio corrigitur fortasse aliquid di
cetur. i. soluetur cōtra illa. s. que nūc obiec
ta sunt de partibus secūdarū substātiarū. nā
prior diffinitio est nimis cōis 7 sequit̄ oia
relatiua. t̄m non de oibus relatiuis uerū ē q̄
hoc esse sit eis q̄ ea ipsa que sūt. i. h̄z id q̄d
sunt. esse dicant̄ aliorū sicut dicit. hec noti
ficatio aut diffinitio. Ad euidētiā p̄e
dictorum querit̄ utrū secūda notificatio re
latiuorū quam ponit *Az*. sit cōueniēter da
ta. uidet̄ q̄ nō q̄ illa nulli in genere relatiō
nis cōuenit. g^o nō cōuenit generalissimo re
latiuis. p̄batio autis. q̄ si esset r̄tōnis ēē ad ali
ud se habere hoc nō esset nisi per aliaz relatiō
nem. g^o illius alterius r̄tōnis esse. esset ad
aliud se habere pari r̄tōne. 7 sic manifestum
quarū semp̄ posterior esset r̄tō prioris. q̄d
est incōueniēs. Pr̄terea diffinitio aut est
forme r̄tōnis in se quod ē per argumentuz
precedens improbatū. aut est subiecti in se.
quod est falsum q̄ eius esse. nō est ad aliud
se habere q̄ ip̄suz fm̄ se est res alterius ge
neris 7 est absolutū. aut est subiecti infor
mati tali forma. 7 tūc est entis p̄ accēs q̄d
est incōueniēs. q̄ eius nō ē diffinitio. ex 7°
metaphisice. g^o nullus ē ista notificatio q̄d
est incōueniēs. Pr̄terea etiā ista noti
ficatio nō uidet̄ cōuenire oibus que sunt in
genere relatiuis multa eim dicitur ad ali
quid quoz esse essentialē nō dicit ad aliud se
habere g^o. In oppositū est *Az*. 7c. Respō
deo in ista questione p̄o tangā unaz op̄ionez
2° dico alz ad questionē. Quātum ad p̄mū
dicit̄ q̄ duplicia sunt relatiua. quedam fm̄
esse. quedā fm̄ dici. p̄ma notificatio *Az*. da
tur de relatiuis fm̄ dici. s. ad aliquid dicunt̄
quecūq; hoc ip̄suz q̄ sūt aliorū dicuntur uel
quoz alz ad aliud. 2° notificatio q̄ magis
ap̄obatur. s. ad aliqd sūt quorū hoc ip̄suz esse
est ad aliud se habere dat̄ de relatiuis h̄z ēē
Cōtra hanc distinctionem arguit̄ q̄ aut
diuisio datur p̄ opposita aut nō. si non. non
ualet. si sic g^o relatiua fm̄ dici nō sunt rela
tiua fm̄ esse. g^o nō sunt relatiua. igit̄ relati
ua diuiduntur male in illa. Similz si sunt op
posita sequit̄ q̄ relatiua fm̄ esse nō sunt re
latiua fm̄ dici. q̄ oppositum diceret̄ de op
posito quod est falsum. Si dicat̄ q̄ mēbra
debet̄ intelligi cum p̄cisione sequit̄ q̄ re
latiua fm̄ dici t̄m sunt fm̄ dici. 7 ita illa nō
ēent uerius relatiua q̄ nigrū dictum album

esse album. Preterea alterū membrū di-
uisionis. s. relatiua fm esse cōuertit cum di-
uiso. Idem eim est hō absolute 7 hō fm esse
s. imit relatiua fm esse 7 relatiua absolute.

Dicēdū g. q. nullo mō diuiditur i rela-
tiua fm esse 7 relatiua fm dici. q. sumendo
mēbra precise relatiua fm dici nō sunt ma-
gis relatiua q̄ hō mortu⁹ est hō. Forte tam
entia sic diuiditur q. quedam entia sūt rela-
tiua fm esse 7 quedaz fm dici. fm esse ut il-
la que denotatiue dicuntur a relationibus. s. z
uero dici ut illa que sūt in aliis generibus 7
fm aliquaz habitudinē dicuntur ad alia. tñ
simplz loquēdo nō sunt relatiua. s. z uere re-
latiuorum quedā dicuntur fm suam ppriam
formā ad aliud ut que sūt per se pmo relati-
ua. Alia uero sūt relatiua 7 per se s. z nō dicū-
tur fm suam ppriā formā ad alia. p̄ sūt re-
latiua fm genus. illa enī per se sūt relatiua
s. z nō p. 7 dñr ad alia fm formā sui generis
ut si scientia sit per se relatiuum impos-
sibile est illud qd est eius spēs fm illā signi-
ficatōne nō esse relatiuum. q. nō fm illud qd
superaddit suo generi. 7 iō dicitur ad relati-
uum sui generis fm ipsuz genus. Quātū
ad secūduz dico duas cōclusiones. p. cōclu-
sio est ista. Notificatio p̄ma quā ponit ari-
stoteles est nulla. quod probat. tum q. illa
cōuenit substātiis que nullo mō sunt ad ali-
quid fm az. qui hz hoc pro inconueniēti ut
p. inferius. Tum q. per illam disciplina di-
ceretur relatiue ad disciplinā q. eius 7 pa-
ri rōe albedo ad album. 7 pari rōe oīa accia
ad sbm q. eorum dicuntur. ex illa g. notifica-
tione relatiuorū nihil pōt cōcludi esse i. ge-
nere relationis. 2. cōclusio est ista q. 2.
notificatio az. est cōueniens de relatiuis.
hanc probō sic. Illa notificatio de relatiuis
est cōueniēs que indicat rōem illorū inq̄tuz
sunt relatiua. s. z secūda notificatio est huius
modi g. 7c. ut patebit respōdendo ad rōes

Ad p̄mū argumētum dicēdū q. notifi-
catio illa nō datur de relatiuis. s. z de relati-
uis dictis denotatiue ab eis. quare aut i. dif-
finitat 7 nō relones 7 eorū pprietates pōt
dictuz est superius in p̄ncipio capituli. Ad
secūduz dico q. illa notificatio nō est rēo-
nis absolute ut significat in abstracto nec
subiecti absolute nec totius agregati. sed ē
forme ut informat sbm eo mō quo significa-
tur per nom cōcretum dictū a generalissi-
mo relonis. ita ly ut. nō dicit partē ei⁹ qd
significatur sed modū. Ad tertiu⁹ dico q.

illa rō cōuenit oibus relatiuis essentialr que
sunt i genere relonis ut denotatiue dicta a
relonibus. Si que aut sint que dicant⁹ ad a-
liud 7 nō habeant hanc rōem. nō sunt relati-
ua nisi fm quid. Sequit i. pars. Ex hūc
g. ubi diffinitionē correctaz sic applicat ad
solonem q̄stionis ubi intēdit istam conclu-
sionem. q. nulla sbā dicitur ad aliquid. 7 ē
ptes secunde substantie de quibus uideba-
tur dubiuz quam pbat per talē rōem. Qui
cunq. scit unū relatiuū diffimite scit 7 alter
diffimite. s. z aliqs pōt scire diffimite quid ē
caput 7 qd manus absq. hoc. q. sciat illud
ad qd dñr. g. manus 7 caput nō sunt ad ali-
quid nec per rōis aliqua sbā. adator p. z ex
predictis. 7 probat. p. rōe arguendo a re-
structione rōis. q. si qs nouit aliqd qd dicit
tur ad aliud o. z noscere illud ad qd dicit⁹. q.
si illud ad qd dicitur nō nouit. nec illud nō
uit quod dñr ad aliud. 2. p. z exemplū quia
si qs diffimite nouit qd est dupluz diffimite.
nouit illud cuius est duplū. s. dimidiuz. quia
si nō nouit cuius est duplū nec ipsuz diffimi-
te nouit. minor de se p. z. Istius rōis p. po-
nit maiorem cuz suis pbationibus quaz cō-
cludit ex predictis dicēs. Ex hūc g. ma-
nifestū 7c. 2. ponit minores ibi. Caput ue-
ro 7 manus. 3. cōclusionem ibi. Quare hec
nō erūt. Alio reddendo eam quare de isto
predicamento pcessit disputando addit q.
fortasse difficile est de huiusmodi rebus de-
terminare cōfidenter nisi sepe fuerint per-
tractata. 7 iō dubitare de singlis nō est iuti-
le. s. z supple 7 fructuosuz. Ad euidētiā
predictoz queritur utrū in diffinitione uni-
us relatiui sit necessariū ponere reliquuz vi-
detur q. nō. q. omē ponendū in diffinitione
debet esse prius 7 notius. ut genus uel dñr
respectu diffimite. s. z respectu diffimite nullo
modo istorū se hz suum correlatiuū. q. rela-
tiua sunt sūt natura g. Preterea ois dif-
finitio indicat essentiaz diffimite. s. z unum re-
latiuuz nō est de essentia alterius. q. relatiua
esse est ad aliud se habere. aliud aut dicit di-
uersitates in essentia g. 7c. Preterea in
diffinitione unius oppositi nō debet poni al-
terum. s. z relatiua sunt opposita ut dñr inferi-
us ca. de oppositis. g. p. bō maiores tuz qz
ad oia opposita sequuntur cōtradictoria 7 i
diffinitione unius cōtradictorii nō debz po-
ni alterū. g. nec in aliis oppositis. rōis p. z.
q. ad cuius diffinitionem nō ptinet rōis nec
año. Tum q. quelz ps diffinitois pōt predi-

carum de eo de quo et diffinitum predicatur. ex
2.º topicorum. g.º si in diffinitione unius op
positi poneret alterum duo opposita predica
rentur de eodem quod est inconueniens. Prete
rea idem significat nomen et diffinitio. ex 4.º
metaphisice. scilicet nomen relatiuum non significat
suum correlatiuum quia tunc esset nugatio exp
mendo unum cum altero. g.º nec in diffinitione
unius debet poni alterum. Preterea aliq.
est bona diffinitio relatiui in qua non ponit
suum correlatiuum. scilicet hec species est que predi
catur de pluribus distinctibus numero in eo
quod quid ibi non ponitur genus. ad quod species
dicitur relatiue. g.º non oportet semper relatiuum
diffiniri per suum correlatiuum. In opposi
tum est porphyrus qui dicit ea. de spe g.
genus dicitur ad speciem et e converso. ideo necesse
est in utroque casu utriusque uti. Prete
rea hic dicitur Aristoteles. g.º unum relatiuum non potest di
finito cognosci nisi diffinito cognoscatur et
alterum. scilicet quodlibet incomplexum diffinito cognosci
tur per suam diffinitionem. g.º unum necessario
ponendum est in diffinitione alterius. Re
spondeo ad questionem et dico quod sic. cuius ratio
est quia esse essentiale relatiui est ad aliud se
habere. diffinitio autem indicat esse essentiale
diffinito. g.º diffinitio relatiui debet indicare
suum esse habere ad aliud. g.º non potest nisi po
nari in ea correlatiuum ipsius diffinito. g.º Istud
autem non tamen uerum est de relatiuis mutuo depen
dentibus scilicet de quibuslibet que essentialiter de
pendent ad alia. quia illa alia ponenda sunt in di
finitione eorum scilicet non mutuo se diffiniunt nisi
que mutuo ad inuicem per se dependent quod non
est uerum de relatiuis per accidens nec de rela
tiuis 3.º modo relatis in mensura et mensura
bili. nec de relatiuis secundum genus. Notan
dum etiam quod conclusio istius questionis uera
est de relatiuis quoniam diffiniuntur in singulari quia
eorum esse est ad aliud se habere. scilicet quoniam dif
finiuntur in plurali non oportet in eorum diffinitioni
bus correlatiuum poni. tunc enim tam subiectum
relatiuis quoniam eius correlatiuum exprimitur per il
lud nomen sumptum in plurali. Sed oritur dubium
quia si relatiuum diffinit per suum correlatiuum
oportet correlatiuum esse in intellectu relatiui. quia ni
hil diffinit per aliquid sine quo potest complete
intelligi. scilicet non est falsum quia pari ratione daretur cor
relatiuum intellectui quoniam exprimeretur eum eo. et tunc
esset nugatio quia idem bis diceretur. Dicen
dum quod correlatiuum quoniam exprimitur cum corre
latiuis non aptum intelligi per ipsum scilicet datur intellectui
quoniam non exprimitur. et sic euertatur emgatio.

Contra hoc quero de nomine iposito uni cor
relatiuo si dat intelligere aliud correlatiuum
aut hec est ex impositione aut a natura. si
ue sic. siue sic sequitur quod non sit uariatio circa
ipsum sumptum absolute et uictum alteri cor
relatiuo suo ad alterum istorum non erit uariatio
quo ad ipsius effectum quoniam semper equalis de
tur correlatiuum intelligi. Preterea correla
tiuum non datur intelligi per hanc uocem nisi
per hoc quod relatiuum significat per eam. Sed
circa hanc causam non est uariatio quoniam hoc rela
tiuum significatur uniformiter siue exprima
tur cum alio siue non. g.º non erit uariatio quo
ad hoc quod aliud relatiuum dicitur intelligi. Ad
primum istorum dico quod uox imposita ad signi
ficandum unum correlatiuum nullo modo est
signum alterius nec a natura nec ad placitum
scilicet quia relatiuum per ipsam significat non potest intelli
gi sine suo correlatiuo. ideo oportet illo intellectu cor
relatiuo per hanc uocem eius correlatiuum
intelligi. quod sit quoniam aliud correlatiuum per aliam
uocem exprimitur et etiam quoniam non exprimitur. scilicet
hoc non est quia hec uox aliquo modo sit signum
illius. unde concedo ex parte uocis significatis
relatiuo nulla accedere uariationem expressio
correlatiuo uel non. neque ex parte eius quod assi
gnatur per uocem quoniam tempore ad eius intellec
tum oportet correlatiuum eius intelligi. scilicet sola
uariatio eius est ex hoc quod correlatiuum ex
pressum per se non expressum ipsam uocem datur intelli per hoc
relatiuum. et ista diuersitas est ualde accidentalis
relatis. Ad secundum per quod per hanc
uocem impositam relatiuo nullo modo datur in
telligi correlatiuum sed per ipsum relatiuum
cui hec uox imponitur intelligi aliud correlati
uum quoniam expressum per propriam uocem quoniam
non expressum. Contra quicquid est signum
signi est signum signati. sed hec uox imposita
huic relatiuo est signum huius relatiui. et hoc
relatiuum est signum sui correlatiui. g.º hec
uox imposita huic relatiuo est signum signa
ti sui correlatiui scilicet non immediatum. Ad hoc
dico quod maior est uera quod quicquid est signum
signi est signum signati. ita quod signum inter
medium non uariet in comparisonem ad primum
signum et ultimum signatum. quod non accidit in ip
posito quia extraneum est relatiuo inceptum datur
intellectui suum correlatiuum signati per hanc
uocem et e converso. Ad primum argumen
tum in oppositum dico quod maior est uera de
diffinitione tamen que datur sine additamento et per
essentialia qualis est diffinitio sibi uel alterius
admodum absoluti non respectui. quia eius relatiua

mutuo essentialiter dependent. id est mutuo se definiunt huiusmodi neutrum sit plus altero. Ad secundum dico quod maior est uera terminus de diffinitione quam datur sine additamento qualiter non est diffinitio relatiui nec alicuius accidentis. tamen in diffinitione aliorum accidentium terminus additur sibi preter essentialitatem diffinitiuam. in diffinitionibus autem relatiuum sibi et correlatiuum. et hoc est quod relatiuum ad plura dependet quod aliquid accidentis absolute. Ad tertium potest negari maius de relatiuis et contrariis transumptiue dictis et prout tunc oppositis. quod in his omnibus impossibile est unum oppositorum diffiniri per reliquum.

Ad primam probationem maioris forma arguendi non ualere sicut patet in alijs. ubi gratia ad substantiam sequitur non qualitas et ad diffinitionem hominis non pertinet non qualitas. gratia non substantia non ualere. nec illa regula sumpta. scilicet ad cuius diffinitionem non pertinet omnis nec alius. uera est nisi de omnia superioris et inferioris in eodem genere. qualis omnia non est inter contradictorie opposita et relatiue. quod negatio ex parte contradictoriorum non est superius in genere ad alterum relatiuum. sicut non pater non est superius ad filium. Ad secundam probationem potest dici quod omnis pars diffinitionis eo modo quo ponitur in diffinitione potest predicari de diffinito. et ita unum relatiue oppositum non ponitur in diffinitione sui correlatiui in recto sed quod ei opponitur sed in obliquo. ut huius uel huius. et sic de eo predicatur sed enim pater non sit filius est tamen filius. Ad quartum dico quod maior est uera de diffinitione substantie que terminus datur per essentialia. Ad quintum dico quod eiusdem possunt dici multa relatiua per se sed non potest sibi hoc potest esse aliqua diffinitio conueniens. ubi ponitur unum correlatiuum quod non ponatur reliquum sicut est in proposito de specie dicta ad genus et indiuidua de quo supra in porphirio

Qualitatem

Post
quod Aristoteles determinauit de quantitate et ratione. hic determinat de quantitate. ubi sic procedit potest determinat de qualitate sibi eius substantia. 2. quantum ad eius proprietates et accidentia sibi. Inest autem contrarietas. prima pars diuisa in duas. potest agit de qualitate sumpta in abstracto. 2. de ipsa dicta uero minatiue et sumpta in concreto sibi. Qualia. Prima in duas. potest qualitates diffinit. 2. diuisit et prosequit de membris distionis sibi. Est autem qualitas. Dicitur gratia quod qualitate dico illam suppositam forma accidentalem sibi quas quales di-

cuntur etc. Notandum quod qualitas eius sit generalissimum non potest habere ueram diffinitionem id est ad designandum hanc non esse diffinitionem sed quadam descriptionem aut qualitatem dico et non qualitas est. Est autem diuisa quod qualitatem circa quod quatuor facit sibi quod potest sequitur de quatuor speciebus uel modis qualitatis. 2. sibi. Aliud uero genus. 3. sibi. Terna uero species. 4. sibi. Quartum uero genus. prima diuisa in duas. potest proponendo quod qualitas multas habet species. Assignat primam speciem quantitatis que comprehendit duo. 2. compatibilis la duo. 2. sibi. Differt autem. Dicitur gratia quod qualitas est de numero eorum que dicuntur multipliciter. id est multis modis et una eius species et una et prima dicitur habitus et dispositio.

Notandum quod multiplicitas quedam est significatorum et illa pertinet ad equiuoca. et quedam est suppositorum et illa pertinet ad omne eorum et uel uniuocum. Licet gratia dicitur quod qualitas dicitur multipliciter intelligendum de multiplicitate suppositorum non significatorum. aliter non est genus uniuocum. Deinde cum dicitur. Dicitur autem comparat dicta duo sibi habitum et dispositionem que faciunt primam speciem quantitatis. circa quod duo facit. potest compatibilis penes dicitur. 2. penes rationem nientiam sibi. Sunt autem habitus. Prima diuisa in duas. potest proponit dicitur et exponit eas per exempla. 2. compatibilis ea per rationem sibi. Manifestum est autem. Dicitur gratia quod habitus dicitur a dispositione in hoc quod habitus est permanentior et diuturnior. ubi gratia de scientia et uirtute. Scientia enim est res permanens et que difficile mouetur. non enim si perfecte habet. sed etiam medietate ex quod scientia est acquisita non facile perditur nisi ex magna permutatione facta. scilicet circa corpus et hominem. ut ex egritudine uel ex causa alia simili et iustitia et castitas non de facili transmutantur aut mouentur. non sunt habitus. Affectiones uero. id est dispositiones dicuntur que facile mouentur et cito permutantur. ut calor. frigus et egritudo. et sanitas. cito enim homo de calido fit frigidus et de sano eger. et e converso. sicut est de alijs nisi quod per temporis longitudinem tales dispositiones transferantur in naturam alicuius et habitentur. et tunc dispositio uocatur et fit habitus. ut aliquis dicitur infans bilis quod de difficili sanat per diuturnitatem egritudinis. Deinde cum dicitur. Manifestum est autem etc. probat dictas dicitur per rationem a se gno et a posteriori dicitur quod manifestum est ex his que dicere conuenimus in disciplinis quod habitudines et habitus dicuntur que sunt

diuturniores & difficile mobiles. nam hoies non multū retinentē s3 facile perdētem ali quam disciplinā. i. sciam nō dicimus q3 habitus habeat quous sit bene uel male dispositus ad disciplinas. Ex quo arguit a signo q3 habitus dicit a dispositione ex hoc q3 diuturnior & de difficili mobilis ut dictum.

Deinde cū dicit. Sūt atē cōparat habitū ad dispositiones. i. penes cōuenientia q3 stat in hoc q3 se habent sicut superius & inferius nam ois hitus est dispositio & nō ecuerso. illi eim qui retinent habitū scie dicuntur etiam quodāmodo dispositi presciam. & sic habitus est quodāmodo dispositio. qui aut sunt dispositi ad sciam nō ppter hoc retinent habitum. aut dicitur habituati. & iō nō omnis dispositio est habitus. Ad euidētiā predictōrū querit utrum pma spēs qualitatis sit habitus & dispositio. uidet q3 nō q3 aut hec sūt duo aut nō. si sic gō nō sūt tm quatuor spēs qualitatis. & etiā nō ois habitus esset dispositio q3 est cōtra Az. hic in lra. Si nō gō icōueniēter ponitur copulatio inter illa q3 coplo uult esse inter diuersa. & etiā incōueniēter poneret eorū dīa per facili mobile & difficili mobile. quam ponit aristoteles q3 illa cum sint opposita non possunt inesse eidem sicut nō insūt. Preterea habitus ē unus generalissimū. gō nō est spēs qualitatis. Preterea que ponūtur in hac spē ut scia. uirtus & huiusmōi sūt relatiua. p Az. supra ca. de relatione. Et si illa sint ad aliqd gō genus eorū q3 est habitus. est ad aliqd Preterea dispō est ordinatio partiū i habente partes. ex 5° metaphisice. s3 ordo partium est spēs qualitatis gō nec spēs qualitatis erit dispō In oppositū est aristoteles. Dicendū q3 habitus uno mō significat aliqd trāscendēs fm q3 ab eo dicit habet denominatiue q3 dicit inferi^o in fine libri Alio mō significat habitudinē mediaz inter habentē & rem habitā que est uelut actō media inter agens & patiens. & sic est quartus generalissimuz. Alio mō est idem q3 forma positiua. & sic sumit inferius in oppōne priuatiua nullo istorū modorū sit hic sermo de habitu. S3 quarto mō accipit hic h3 q3 hātus significat qualitātē radicātā in s3o et difficulter mobilē. Dispositio autē sūt absolute & tūc est supius ad habitus h3 q3 dicitur hic. ubi ponitur cōuenientia inter habitum & dispositionem. ut in 5° metaphisice. ca. de habitu. Alio modo sumit cū pre

cisione. & tūc distinguit contra habitus. p modo posset pimus modus aut spēs qualitatis poni dispositio. 2° modo sumēdo o3 sūt ponere habitus & dispositiones. Alio modo dicitur q3 dispositio significat q3itates que de sua natura est facili mobilis in s3o. & habitus illam que fm suam naturā est difficulter mobilis. Sed istud est cōtra aristoteles q3 tunc nullus habitus esset dispositio. At dicitur q3 dispō se h3 ad hātum sicut imperfectum ad perfectū &c. Cōtra hoc. at ista pfectio est in essentia qualitatis. aut in formando s3m. s3 neutro modo ē non in essentia. q3 essentia mensurat instātū. gō eque pfecta est siue diu maneat in s3o siue nō. nec i informādo s3m. q3 si essentia breuiter manens eque perfecta in s3o sicut diu manens sicut nūc ostensuz est. gō eque perfecte s3m denoiat. Dicendū gō ut prius q3 dispositio fm unū significatū forte est ita generale sicut q3itatis. & fm aliū significatuz est pimus modus qualitatis. s3 ipsuz precise sup tūm cum habitu cōstituit pimus modus qualitatis. Exemplū est sicut in porphrio. q3 porphirus diuidit dīam in facientes alteratum & aliud. & cū dicit oēm dīam facere alteratum. gō in diuisione o3 intelligere alteratum precise. & in 2° ppositione alteratuz absolute. Ad pimus argumētuz p3 qualiter sunt duo & qualis non. Ad secūdum p3 equiuocatio de habitu. Ad tertiu dico q3 nullum q3 est in hoc mō. uel spē fm illam significationē fm quaz est essentialis. qualitas est p se in genere relationis. siue ut relatio siue ut dictū denoiatiue a relatione. s3 si sit h3 est h3 aliam significationē. Ad quartum dico q3 dispō est equiuocū fm q3 significat idem q3 positio q3 est genus generalissimū & fm q3 significat spēm qualitatis. Sequit il la pa. Aliud uero genus. ubi ponit h3 spēs qualitatis. ubi sic pcedit p^o eam proponit & exponit per exempla. 2° cōparat eā ad pma spēs qualitatis. 3° addit quedā alia exempla. 2° ibi. Nō eim generi. 3° ibi. Similiter aut h3. Dicit gō q3 aliud genus. i. a^o spēs qualitatis est fm quam dicimur pugillatores cursores. uel salubres. & simplr. i. p^o quecuq3 dicitur fm naturalē potentiam uel impotētiā. ita q3 natural potētia uel impotētia est 2° species qualitatis. Notandum q3 spēs qualitatis que hic assignantur non sūt spēsissime. sed subalterne. & iō nec sunt tm spēs nec tm genera. s3 possunt esse

spēs 7 genera ad aliud compata. 7 iō in si-
gnis huius nūc genera. sicut p3 de 2° 7 4°
spē nūc species. ut p3 de prima 7 tertia ab
aristotele noiantur. Nō eim generi. com-
parat istam species ad p̄mam qz forte uide-
tur idem qd̄ dispō. iō dicit qz pulligatores 7
cursores dicuntur nō ex hoc qz sint dispositi
sed qz habent potentiaz naturales. hoc faci-
le faciendi uel nihil pati. aut ipotentiam na-
turalez. ynde sanati dicuntur qui habent po-
tentia naturalem nihil pati a quibusdaz ac-
tionibus. puta estu uel frigore. 7 egrotati
dicunt qz nō habent tales potentia s3 ipoten-
tiam naturalez nihil pati. qz. s. facilliter pati-
untur. Postea addit quedā alia exempla
ut mole 7 durū. qz durū dicit qd̄ habet po-
tentia nō secandi. mole uero dicit qd̄ habz
ipotentia istius ut pote qz cito pōt secari.

Ad euidentiā predictorū querit utrum
2° spēs qualitatis sit natural' potentia uel i-
potentia. uidet qz nō. qz potentia p se refer-
tur ad actum. sed quēz species qualitatis ē
aliqua forma absoluta quō p̄z ad minus de
ista specie. qz duricies 7 mollicies que hic e-
numerātur sunt forme absolute g^o. Pre-
terea puatio aut nō est in eodem genere cuz
habitu. Aut nō est in eodem p̄ximo genere
ex 4° topicorū. sed ipotentia est puatio g^o
nō est in eodem genere p̄ximo cuz potentia

Preterea potentia est trāscendens qz est
p̄ma dīa entis g^o nō est species qualitatis.

Preterea potentia 7 impo^o nō sūt sub-
alterna. manifestū est qz neutri. de neutro
predicatur. g^o sūt due p̄me species. 7 ita nō
ambo in eadez specie. s. 2°. In oppositum
est Ar. Respondeo dicendū qz potentia uel
ipotentia nō significāt aliqua que essentiali-
sunt in genere qualitatis sed tm̄ modū qua-
litatis absolute fm̄ qz illa est p̄ncipiū opatō-
nis. 7 ipo^o significat modū qualitatis p̄z qz
est p̄ncipiū difficulter agendi uel facill' pa-
tendi. qualitates aut que subsūt. sūt forme
absolute 7 nō nominātur noibus noiantib^o
ca absolute. sed in cōparatiōe ad opationes
quarū sūt p̄ncipia fm̄ qz dicit Ar. inferius.
qualia aut. qz ualitudinib^o nō sūt noia impo-
sita qz forte nō cognoscimus eas nisi p̄ com-
parationez ad opationes. Ad p̄m̄m ar-
gumentū dico qz potentia 7 impo^o non si-
gnificāt spēs qualitatis sed modos essentie
per cōparationez ad opationes. Ad secū-
dum p3 qz impotentia nō est spēs qualita-
tis. Illa etiaz qualitas que subest impoten-

tie ut hic sumit' est forma positua ut mol-
licies. Ad tertium p3 qz potētia equivo-
ce sumit' fm̄ qz est dīa entis. 7 fm̄ qz signi-
ficat p̄ncipiū facill' agendi. Ad quartū
dico qz isti duo modi sūt eque primi quorū
neuter ab alio cōrinet'. 7 sic de quoz alio i
alijs spēbus. 7 ita loquēdo precise possunt
cōcedi sicut primi modi qualitatis sed fm̄ a
liquam rōem generalē cōueniūt inter se illa
duo que enumerātur in aliquo uno mō uel
spē fm̄ quam nō cōueniūt cuz alijs que enu-
merātur in alio mō uel spē. ut natural' potē-
tia uel ipotentia hoc qd̄ est esse inatuz 7 es-
se p̄ncipiū opandi 7c. 3° uero spēs hic
ponit tertia spēm qualitatis. ubi sic p̄cedit
qz p^o ipsam p̄ponit. 2° exponit 7 p̄tractat.
ibi. Sūt aut huiusmōi. Dicit g^o qz 3° speci-
es qualitatis est passio 7 passibil' qualitas.

Deinde cum dicit. Sunt aut. exponit 7
p̄tractat qd̄ dixerat circa qd̄ duo facit. p^o ad-
ducit exempla. 2° p̄bat illas esse qualitates
de 3° spē ibi. Qm̄ aut hec. Dicit g^o qz hui^o
modi qualitates. s. passio 7 passibilis. q̄litas
sunt ut albedo 7 amaritudo. austeritas 7 ac-
cerbitas que sūt dīne saporū 7 obiecta gu-
stus. Amplius calor 7 frigus que sūt obiec-
ta tactus. Simil' albedo 7 nigredo que sūt
obiecta uisus 7 spēs colorū. Qm̄ autem
hec. p̄bat ista exempla p̄tinere ad certam
speciez qualitatis. circa qd̄ tria facit p^o pro-
bat qz sunt qualitates. 2° dat cām quare di-
cunt' passibiles. 3° assignat dīam inter pas-
siones 7 passibiles qualitates. 2° ibi. Passi-
biles. 3° ibi. Quēcūqz igit' taliū. In p̄ma
parte arguit' sic. Illa fm̄ que quales dicitur
sūt qualitates qz sic diffinita est quali-
tas. s3 supradicta sunt huiusmōi g^o ad in-
cr̄ponit in līa. Quēcūqz suscipiūt ista qualita-
dicunt'. ut mel dulce qz recipit dulcedinem
sicut corpus album qz suscipit albedinem.

Passibiles. assignat duas cās quare ista
dicuntur passibiles qualitates quātū fa p̄ci-
tur ibi. Albedo 7 nigredo. p^o cā cōsistit i h^o
qz iō dicuntur passibiles qualitates nō ex h^o
qz sbā que illa suscipiūt aliquid patiūtur. s3
ex hoc qz sbibus passionez inferūt. ubi ḡza
albedo dicit' passibil' qualitas nō ex hoc qz
supficies eius sbm̄ passuz sit aliqd. sed fm̄
uisum aliquā infert passionez. sbus eim pati-
tur ab obiecto. Simil' est de calore 7 frigo-
re. Albedo aut. dat fam' cām ubi sic pro-
cedit. p^o p̄ponit itentū. 2° p̄bat supposituz
ibi. Qm̄ g^o Dicit g^o qz albedo 7 nigredo

et alij colores dicuntur passibiles qualitates
 ex aucta q̄ predicta. s. ex h̄o q̄ ab aliq̄o pas-
 sionib⁹ itionibus inascunt⁹ et cāntur. Postea
 statim declarat suppositus. s. q̄ etiam multi
 colores ab aliqua passione interiori cānt⁹
 nam aliquis rubeus pp̄ erubescētia intē-
 riores. et pallidus pp̄ timores. unde addit
 q̄ si aliquis habeat naturalē talem passionē
 que est erubescētia uel timor siue a casu. s. si
 miles eū oīz habere colores. et tunc talis co-
 lor dicitur naturalis aut casualis. Notan-
 dum q̄ cā quare erubescens sit rube⁹. et ti-
 mens pallidus. ista cōueniēter assignant q̄
 hō patit⁹ erubescētia in facie. iō q̄ sanguis
 qui est aicus nature currit ad faciem ut ad
 iuuet et cōforter. iō apparet in facie rube-
 do. Et similis timor ē in corde. et iō sanguis
 currit ad cor relinquēs ptes exteriores. et
 iō apparet albedo in facie pp̄ sanguinis ab-
 scētia. et iō si aliquis erubescētia aut timo-
 rem habeat a natura. ut quidā q̄ sunt natu-
 raliter timidi aut naturaliter uerecūdi rube-
 do aut palor inest ei naturalis. si autē a casu
 casualis. Quēcūq̄ igit⁹ assignat rōem et
 dīaz inter passiones et passibiles qualitates
 quam dīam p̄ manifestat in his que sunt
 circa corpus. 2. in his q̄ sunt circa aīaz ibi
 Similiter autē his. Prima ps diuidit in duas
 p̄ ostendit que sūt passibiles qualitates. 2.
 que dicuntur passiones ibi. Quēcūq̄ uero.
 Dicit ḡ quēcūq̄ talis. s. accidentium su-
 mūt p̄ncipiū ab aliquibus passionib⁹ p̄ma-
 nentibus et difficile mobilib⁹ dicitur pas-
 sibile q̄litate et h̄ siue ifit a natura. siue a
 casu pp̄ lōgāz egritudine. uel pp̄ter magnā
 estum. p̄roq̄ eim mō dicuntur qualitates at
 passibiles qualitates. q̄ fm̄ eas quales esse
 dicuntur. ut puta pallidus aut mgr̄. Postea
 cum dicit. Quēcūq̄ ostendit que dicuntur
 passiones q̄ illa que sumūt p̄ncipiū a pas-
 sionibus que facile solunt⁹ et cito transe-
 unt. talia eim dicuntur passiones et nō quali-
 tates. q̄ s̄ eas nō dicuntur q̄les. nō eīz dici-
 tur rubeus qui pp̄ter uerecūdiāz factus ē
 rubeus. nec pallidus qui pp̄ter timorē fac-
 tus est pallidus. s̄ magis ex illis dicit⁹ ali-
 quis aliquid passus. iō huiusmōi dicit⁹ pas-
 siones et nō qualitates. Notandū q̄ q̄n
 dīz dicit q̄ fm̄ passiones nō dicuntur qua-
 les intelligendū est q̄ nō dicuntur quales
 illo denoiatio qd̄ sumit⁹ a passibili quali-
 tate que denoiat subiectū p̄ modū durātis
 ut a rubore causato p̄ uerecūdiā nō dicit⁹

aliquis rubicundus. q̄ illud denoiatur d̄
 noiatur permanētia huius forme cū subiec-
 to. p̄ tempore tñ quo inest ille rubor p̄t
 esse rubeus uel rubens qui denotat absolu-
 te tales formas ut est in s̄bō. Ad dictū ari-
 stotelis in se est intelligendum q̄ nō dicit⁹
 mur quales a passionibus q̄ ab istis nō su-
 munt⁹ cōiter denoiatur. s̄ si sumerentur
 posset habens passiones denoiari ab illa si-
 cut habēs passibiles qualitates denoiat⁹ ab
 illa. Eodēz autē mō quo negat⁹ q̄ a passio-
 nibus nō dicuntur quales. negat⁹ etiā ipsas
 non esse qualitates q̄uis uere q̄litate sint
 Similiter autē declarat eandē dīam in his
 que sūt circa aīam. ubi sic p̄cedit. p̄ ostē-
 dit que sūt passibiles qualitates. 2. q̄ sūt
 passiones ibi. Quēcūq̄ autē. dīa ḡ ista in
 hoc cōstitit sicut prius. q̄ passibiles qualita-
 tes dicuntur a passionibus q̄ de difficili mo-
 bilibus inascunt⁹. ut demētia et ira. unde s̄z
 eas quales dicuntur. puta iracūdi uel demē-
 tes. similiter est d̄ alijs alienationibus que
 nō naturalis s̄ a casu sunt dūmodo eueni-
 unt et sint p̄manētes et difficile mobiles. naz
 s̄z oēs tales q̄les dicuntur. iō m̄ito d̄nt pas-
 sibile qualitates. Postea cū dicit. Que-
 cūq̄. ostendit que dicuntur passiones q̄ illa
 scilz que fiunt ex his que cito transeunt. ut
 si quis fiat iracūdius ex tristitia cito transe-
 unte q̄ talis nō dicit⁹ iracūdius. s̄ magis a
 liquid passus. iō merito tales dicuntur passioēs
 et nō qualitates intelligendo mō p̄reexpo-
 sito. Ad euidētiaz p̄dicorū queritur
 utrum 3. spēs qualitatis sit passio et passi-
 bilis qualitas. uidet⁹ q̄ nō q̄ passio ē unuz
 generalissimū. Preterea hec sūt due at-
 non. Si sic ḡ nō sunt una spēs qualitatis. s̄
 3. Si nō duo sequuntur incōuenientia. p̄mū
 q̄ dīz. male assignat reruz dīas dicens il-
 las esse passiones que cito transeunt et p̄ma-
 nentes esse passibiles qualitates. Secundū
 q̄ male copulatur ad inuicēz. copulatio eīz
 ponitur inter diuersa. Etiam ostenditur q̄
 sint idem q̄ oīs passio est qualitas. ḡ s̄z eā
 quales dicuntur p̄ qualitatis notificationem
 et infert passiones sensui. ḡ oīs passio est
 passibilis qualitas. Preterea p̄bo q̄ nul-
 la sit qualitas passibilis eo mō quo dīz. in-
 telligit. dicit eim qualitates nō esse passibi-
 lem q̄ subiectuz ab ea patiat⁹ aliqd. s̄z quia
 efficit in sensu passiones. s̄z utrūq̄ uidetur
 falsuz. Primū q̄ fm̄ qualitates tertie spēs
 est per se passio et alteratio. ex > p̄hīcorū

g^o ad hoc q^o subiectus recipiat tales quali-
tatem o^o ipsius alterari 7 ita pati ab aliquo
agente habente eandem qualitatem sp^e uel
uirtutem uel formam. g^o talis qualitas infert
passiones s^o recipiendi ipsas. Secundum etiam
est falsum q^o ois passio est motus. 7 ois
motus est in tempore. imutatio aut^e s^ous a
s^oili nō est in tempore. tum q^o ois passio ē
cum abiectione cōtrarii q^o tñ minus uidet^r
dispositus ad sp^em sensibiles. q^o sensus.

In oppositum est *Az. hic.* Respondeo di-
cendum q^o passio ē equiuocū ad multa signi-
ficata. ut p^o 5° metaphisice. s^o hic sumitur
s^om q^o significat qualitates s^om quam est al-
teratio per se. 7 tunc uel sumit^r absolute uel
cum p^orecisione. absolute s^optus est conuer-
tibile cum passibili qualitate. uel super^o ad
ipsam. sed precise sumptus distinguit^r con-
tra passibilem qualitatem put^r passibilis qua-
litas dicit^r illa a qua q^o denoiatur denoiā-
tione significante p^omanentiā forme in s^ob^o
absolute. g^o tertius modus uel. tertia sp^es
qualitatis est passio que dicit^r comparationē
qualitatis ad subiectū natum alterari s^o eā
uel comparationem qualitatis ad sensus cui i-
fert^r passionem. ut patet^r respondendo ad
argumenta. Ad p^omum g^o argumentū di-
cendum q^o passio est equiuoce effectus actō-
nis. ut dicit auctor sex p^oncipiorum. etiam
s^om q^o est qualitas s^om quam est alteratio.

Ad secundū dico q^o passio precise dicta
distinguit^r cōtra passibilem qualitatem. 7
sic intelligēda est illa diffinitio 7 d^ora quaz
ponit^r *Az.* 7 tñ pōt^r pon^r un^o mod^o aut spe-
cies q^o habent rōnem generalē ut dictū est
superius. 7 absolute loquendo de utroq^o cō-
uertibilia sūt q^o ois. p^oa^o est qualitas. 7 ita
s^om eā dicimur quales. dictū aut^e *Az.* q^o s^om
passiones nō dicimur quales intelligēdus ē
modo iam predicto. Ad tertiuū dico sicut
Az. q^o qualitates tertie sp^ei nō dicunt^r pas-
sibiles qualitates q^o inferāt^r passiones suis
subiectis. nulla eim forma nata est agere
in suum subiectū. s^o dicitur passibiles ali-
quo mō q^o inferūt^r passiones s^oui. Cū ar-
guitur cōtra p^omū modū dico q^o passibilis
qualitas inducit^r per alterās 7 ita subiectū
patitur ab aliquo alterāte s^o nō a forma q^o
recipit s^o ab aliquo habente eandem formā
sp^e. Cū arguit^r cōtra s^om membrum di-
co q^o passibilis qualitas efficit^r quādam pas-
siones in s^ou nō uerā sicut dicit *Az.* s^o qual^r
sit illa passio dicit^r in 2° de aia. s. salus 7 p

fectio. Notādus etiā iuxta hoc q^o infer-
re passiones s^oui nō est d^o essentia qualitatis
s^om q^o dicit^r 2° de aia ca. de uisibili in p^on-
cipio q^o esse uisibile nō est de essentia colo-
ris. s^o passio eius. g^o p^oa^o uel passibil^r quali-
tas que noiāt^r qualitates inq^otum infer^r pas-
siones s^oui nō noiāt^r essentia uel species qua-
litatis s^o modos. 7 hoc ualet p^o quādā rōne
inferius. Sequit^r illa p^o Quātum uero
ibi arguit^r de 4° sp^e q^olitatis circa q^o duo
facit p^o quartā sp^em p^otractat. 2° ab ea q^o
dam remouet dubitationes ibi. Rarū uero.
Dicit^r g^o q^o quartus genus uel 4° species
q^olitatis est forma. 7 circa hoc aliqd cōstāt
figura. Item etiā rectitudo 7 curuitas 7 a^o
huiusmōi. 7 statim p^obat illas esse qualitates
nam s^om eas aliqd dicit^r quale. puta aliqd
subiectū dicit^r triāgulū uel quadrāgulū. re-
ctus uel curuus. g^o sūt q^olitates. Rarum
Remouet quādā dubitationes que forte
uidet^r ad hanc quartā species p^ottinere.
q^o rarū et spissus lene et asperū uidet^r q^o
litates significare. sed nō est sic. imo sunt
aliena a diuisione qualitatis in species hoc
est q^o sub nulla specie cōtinent^r sed magis
dicit^r positionem p^otiū. nā spissus dicit^r cu-
ius partes sibi sūt p^oping. Rarū uero cui^o
partes distāt a se inuicem. Lene etiā dicit^r cu-
ius partes equal^r iacent. Asperū cuius una
pars est superior alia 7 una supereminet al-
teri. oia g^o p^odicta dicit^r quādā pōnem p^o-
tius 7 nō qualitates. Notandus q^o rax
7 densus. asperū 7 lene uno mō significant
extensiones p^otius q^otitatiuarū 7 sic idē cor-
pus cōpressus 7 nō cōpressus pōt^r esse raxū
7 densus ut p^o de lana 7 spōgia. Alio mō si-
gnificāt intensiones p^otius maxime put^r ta-
rum dicit^r q^o multū habet de forma 7 pax
de materia. 7 densus cōuerso p^omo modo
sic forte significant pōnem q^o dicunt ordi-
nem p^otius in toto. Alio mō forte significāt
qualitates 7 sic p^o solutio cōtrouersie que ē
de istis inter *Az.* hic 7 4° p^ohicorū. et inter
auctores sexto p^oncipiorum quomodo. s.
sūt qualitates 7 quō sunt passiones siue po-
sitiones. Ultimo cū dicit. Et forte alii
Epilogat circa dicta dicit^r q^o forte alii mo-
di 7 species qualitatis apparebūt a p^odicta-
tis tñ qui maxie dicitur hui sunt qui dicit^r
sūt 7c. Illic querit^r utrius forma 7 circa
hoc aliquid cōstāt figura sūt 4° species q^o-
litatis. uidetur q^o nō. p^o p^o diffinitionem for-
me que assignatur in p^oncipio sex p^oncipio
b

ram que cōis est omni accidenti. g^o forma non est spēs qualitatis. Confirmatur qz forma nō est fm se ens s; pncipium eius. Ens aut̄ diuidit̄ in .x. genera. 5° metaphisice. g^o forma in nullo genere est ut species. Preterea figura est q̄ritas que est sup̄ficies. g^o nō est spēs qualitatis. Preterea aut̄ hec sunt idem. aut nō. si non. male ponunt̄ una spēs qualitatis cuz sint due. si sic male copulātur ad inuicē. In oppositū est *Az.* Respondeo dicēdum qz forma uno^o est transcendens fm qz de ea est fmo in principio sex pncipiorū. Alio modo est exterior dispō rei aiare. uel decēs lineatio. 7 qz forma habeat attendi fm figuraz. p; p̄ porphirituz ca^o de spē. qui dicit qz spēs uno modo dicitur forma uniuscuiusqz. ubi forma significat idē qz decor uel pulcritudo uel exterior dispō rei aiare. ut p; per exemplū eius. s. spēs pami digna est impetio. Et fm hoc dicit̄ 4° ethicorū qz parui possunt esse formosi 7 cōmensurati. i. decēter lineari. Forma g^o s; p̄mū significatū nō pertinet ad genus qualitatis s; fm aliū significatuz. Similr figura uno mō significat sup̄ficies clausaz uel terminataz lineis. Alio mō ipsaz occlusionē 7 deterioratōez sup̄ficii siue exteriorē dispōez rei inaiate. 7 fm p̄mū significatū nō ptinet ad genus qualitatis. s; fm aliud. 7 fm illa duo significata forma 7 figura ptinent ad genus qualitatis. uel sūt subalterna ita qz ois figura est forma. 7 nō cōuerso uel precise loquēdo sunt duo disparta. Ad p̄ma duo argumenta p; p̄ equiuocationē istorū duorum nominū forma 7 figura que dicta ē p^o 7 c̄ Ad tertiu dico qz illa absolute sumpta non sunt disparta. Si aut̄ figura sit exterior dispō rei inaiate. 7 forma rei aiare. tūc sūt oio diuersa. Cōuenienter tū possēt un^o modus aut species q̄litatez qz supaddūt essentie qualitatis hanc rōnem unaz generalem que est exterius disponere 7 cōstare. circa aliqd 7 nō intra. que rō si accidat essentie qualitatis. nō mirū est hec duo nō cōstituef species qualitatis. s; modū.

Qualia uero sunt. aristoteles determinauit de q̄litate in abstracto. hic dēteriat de cōcreto circa qd̄ duo facit. p^o pponit d̄ quali quādam notificatōez aut descriptioez. 2° subdit eius declarationēz ibi. Ut a

candore candidus. Dicit ergo qz qualia sūt que dicunt̄ denotatiue fm hec. i. qualitates que sunt dicte uel quōlz aliter dicitur ab eis 7 nō denotatiue inuit diuisione qz qualia quedam dicitur denotatiue quedam non.

S; circa notificatōez qualū dubitatur uidet̄ eim qz ibi 7 in notificatōez qualitatū sit circulus. p^o eim dicit̄ qualitas est s; quā quales esse dicimur. 2° qualia dicuntur que denotatiue dicunt̄ a qualitatis. 7 sic mutuo unum p̄alterū notificatur. Sed dicendū qz forte p̄ma notificatio est p̄ nobis notius. 2° p̄ notius simplr. neutratū ē notificatio est diffinitio. Ut a candore. exponit qd̄ dixerat p^o p̄mū membruz put̄ quale dicit̄ denotatiue a qualitate. ut a candore candidus. 7 a gramatica gramatic^o 7 c̄ 2° secūdm mēbz put̄ quale nō dicit̄ denotatiue a qualitate. sed alio mō. 2° ibi. In aliquibus uero. Prima p; p; sed 2° diuiditur fm qz illud pōt contingere dupl; uno modo ubi qualitatibus nō sūt noia imposita. Alio mō ut noibus ex̄tibus impositis non sumūtur directe denotatiue ab eis p^o g^o exponit p̄mū. 2° secūdm ibi. Alij aut̄. Dicit g^o qz aliquibus q̄litatibus nō sunt nomina imposita. 7 iō qualia que dicuntur ab eis non possunt dici denotatiue. o; enīz cōuenire in uoce cum p̄ncipali a quo dicitur ubi ḡra cursor aut pugilator dicit̄ a ualitudine. i. a potentia naturali nō dicit̄ ab illa qualitate denominatiue. eo qz ille ualitudines. i. potentie naturales nō habent noia imposita sicut p̄positū est in disciplinis idest in scientijs uel artibus a quibus dicuntur pugilatores 7 palestrici denominatiue eo qz discipline ille habent nomina imposita. a disciplina enīz pugilatoria dicit̄ pugilator similr dealus. Aliqñ aut̄. exponit secūduz moduz dicens qz aliqñ etiāz nomine imposito nō dicit̄ quale denominatiue ut a uirtute dicit̄ studiosus. s; hoc in paucis cōtingit. cōcludit g^o qz qualia dicunt̄ denominatiue ab ipsis qualitatis aut alio quo alio mō ab eis ut p̄dictuz est. Notandum qz *Az.* dicit qualia nisi ubi nomina nō sunt imposita qualitatis ut est de qualibus secūde spēi. uel ubi noibus ex̄stentibus impositis non sumunt̄ ab eis directe. denominatiua ut a uirtute dicit̄ a liquis studiosus. nec tū istud quale directe sumit̄ ab illa qualitate. ex quo p; qz denominatiua in nullo p̄tinentē ad significatuz

debet differre a suis pncipibus. s3 tm mō forte in modo significadi 7 i fine uocis 7c.

Circa supius dicta de capitulo restant quedam dubia que cōcurrūt. p̄mūz utrum spēs qualitatis cōuenienter assignētur. ubi pōt dici q̄. *Az.* nō assignat spēs qualitatis. s3 assignat modos eius. qd̄ p3 per l̄ram eius anteq̄ hec enumeret. Dicit eim q̄. qualitas dicit̄ multipl̄ 7 in fine his enumeratis dicit̄. Et forasse quidē alii apparebunt modi. s3 qui maxime dicit̄ur hii sunt. Est autē d̄ra inter species 7 modū qz spēs super illud cuius est addit d̄ram essentialē. modus autē d̄ram accidentalem. 7 ita isti modi dicunt diuersas habitudinem qualitatis ad subiectūz penes hoc q̄. est esse p̄manens. uel non. a natura uel non. s̄bile uel non. que tū nō uariant qualitatem essentialē. qz omnes iste habitudines uel plures possunt esse in eadem qualitate s̄m essentialē. Primūz autē scilz q̄. *Az.* nō assignat species qualitatis p̄batur. tum qz cuiuslibz unius generis sunt tm̄ due spēs p̄me. s3 qualitas est unū genus ḡ. nō h3 quatuor p̄mas spēs. Nec uident̄ iste spēs esse subalterne qz nulla sub altera continent̄. maior p3 p̄ boetii in 1° diuisionum. Tum qz impossibile est duas spēs eiusdem generis predicari de eodē. s3 habitus 7 dispositio que assignant̄ pro prima specie. 7 passio 7 passibilitas que assignant̄ pro 3^a. predicant̄ de eadē qualitate. ut de calore 7 frigore 7 cōsimilibz que *Az.* enumerat i prima 7 tertia specie. ḡ. p̄. 7 3^a. spēs non sunt due. maior p3 qz ois d̄ra s̄m spēm est cōtrarietas. ex 1° metaphisice. s3 contraria nullo mō predicant̄ de eodē. minor rōne p̄batur. qz eadem qualitas s̄m essentialē potest inferre passiones s̄bui. 7 ita esse passibilis qualitas 7 esse difficulter 7 facilz. mobilis a s̄bō 7 ita esse habitus 7 dispō. Si autē qū qz *Az.* uocat species. intelligendū uel exponendū est p̄ modo speali. 7 quotiens dicit genus intelligendū est p̄ modo generali. 7 hoc forte dicit qz isti modi nec sunt generalissimi nec specialissimi. sed generales 7 speales in compatione ad diuersa. nec ista expō multuz extorquet l̄ram. qz intermedia intelligenda sūt s̄m ea que ponuntur i p̄hemio 7 epilogo. s. multipl̄ 7 alii modi.

Possēt dari alia solutio sustinēdo q̄. *Az.* enumeret spēs qualitatis 7 nō tm̄ modos unde pōt dici q̄. iste d̄re esse facilz mobile uel difficulter esse pncipiū. operandi uel nō.

inferre passionem s̄bui. exterius disponere s̄bām sunt d̄re accidentales generi qualitatis. quibus tamē *Az.* utit̄ pro differentiis essentialibus qz d̄re essentialē sunt nobis ignote. 7 ita ille forme que subsūt p̄. istis differentiis sūt quatuor spēs qualitatis 7c.

S3 tunc restat dubiūz qz tūc s3 istū modum o3 concedere has d̄ras qualitatis accidentales esse p̄prias quatuor distinctis speciebus qualitatis. ita q̄. nulla dicat̄ de alia nec due de aliquo eodēz sicut etiaz i se species se habent. Ad hoc pōt dici q̄. tā forma qz figura est exterior dispō rei. tā passibilis qualitatis p̄ se est imutabilia s̄bui. tam impotentia qz potentia naturalē ē pncipiūz agendi uel patiendi. 7 iste tres differentie uident̄ ita distincte qz nulli qualitati eodēz insūt. p̄ma autē spēs uidet̄ s̄m per aliquas d̄ram positūā distinctā ab aliis tribus s3 p̄ priuationēz cuiuslibz istarū. ita qz illa qualitas cui nulla istarū differentiarū inē p̄prie. s3 est quasi tm̄ qualitas eo qz illa differentia quam supaddit qualitati nō ē essentialē. nec p̄prie accidentalis dicat̄ esse in p̄ma specie qualitatis. Iste eis d̄re facilz mobile a s̄bō uel difficulter non sunt distincte ab aliis qn̄ possunt dici de eadem qualitate de qua dicit̄ aliqua aliarū d̄rarū. S3 ad huc qualitati existenti in p̄. specie iste d̄re accidit. i. sunt accidentales. 7 per has distinguntur habitus 7 dispō precise sumpra ab inuicēz. Istud p3 in exemplo scia uirtus 7 fantas radicata uel nō radicata in subiecto uel huius neqz sunt exteriores dispōnes rei neqz per se s̄bui. neqz inata pncipia op̄andi uel patiendi. neqz est alia d̄ra positia nota qz ista supaddunt qualitati. ḡ. uidentur esse tm̄ qualitates ut p̄ illam p̄cisionē distinguntur ab illis speciebus aliis que supaddunt d̄ram notāz 7 tm̄ inter illas que sūt prime speciei radicatae est d̄ra p̄ facilz mobile 7 difficulter mobile. Istarū duarū solutionū prima est facilior. 2^a subtilior. sed q̄ sit uerior studioso lectori discutiendū relinquo. Secundū dubiū est utrū iste quatuor species cōuenienter ordinent̄. uidet̄ qz nō. Tum qz inter oia accidentia q̄ntitas prius inheret substāte. ḡ. i. qualitates que inordinatius sequuntur q̄ntitatem sunt priores naturalē talis sūt qualitates quarte speciei. ḡ. i. debent esse prime naturalē. Tum qz quod est a natura est prius. ex 3° topicorū. s3 q̄ntitates secūde speciei sunt a natura. qualita

tes aliam speciem nō. g. 2. species debz esse prima. Cum qz qualitates elementoz dicunt esse pme qualitates sz ille sunt qualitates tertie speciei. g. 3. species deberet esse prima. Quz qz habitus 7 dispō presupponunt oēs alias qualitates ut pz inductie qz prius natura est hō figuratus habens qz qualitates sensibiles 7 potentia naturalē uel in potentia qz sciens uel uirtuosus. g. p. species deberet esse ultima. Quz qz potentia naturalis est pncipiuz opadi immediate oīs formaz substantiales. habitus autē mediate.

Item potentia naturalis est immediatū subiectuz habitus uel dispositionis. ut potētia intellectiua scie sz qd est ppingus priori ē prius. ex 3. topicorū. qz subiectus est prius accidente naturali. g. potentia pōr est habitū. Dicenduz qz ordo spērū pōt saluari hoc modo. qz p. species est cōmissima qz cūqz eniz qualitas nō habens aliquam dīaz alicuius aliarū specierū pōt poni in hac specie. post hanc 2. pōr est alijs qz sequit naturam rei tāqz suam cām. 7 post hanc ē 3. species qz quous de eius rōe non sit inesse a natura cōius tñ disponit subiectuz qz in profundo 7 in superficie quarta ē ultima p priuationes oīum aliarū. nō enim est cōior i genere qualitatis ceteris speciebus. i. plures species qualitatis cōiōnes. sz forte pluribz sbis insit. nec est inatuz qz figura pōt uariari circa subiectuz. nulla facta uariatione in natura. nec est tñ dispō in pfundo sz tantū exterior iō rōnabilz ponit extrema. Ad argumēta in opposituz. ad p. dīaz dicenduz qz spēs qualitatis nō ordinatur fm hoc qd est immediatius cōsequi qz tates. uel substantiam. sz fm alias rōes predictas. i. sz maiorem cōiōtates in genere qualitatis. 7 fm naturalē inesse 7 disponere in superficie 7 pfundo 7 eoruz opposita. 7 fm has oēs cōditiones debet quarta species esse postrema.

Ad secundū dico qz pma species que ē cōior in genere qualitatis. i. minus addens super rōem qualitatis absolute sz nō sit a natura debet poni pōr species alia. que nō est ita cōior. Ad tertiu dico qz qualitates tertie speciei nō sunt tñ qualitates elementorū sz oēs qualitates que sūt p se imutatuē sūs quarū quedam sunt ektorū 7 nō in sunt a natura. unde ex prioritate qualitātū elementariū uel ex inherētia naturali eorum in elementis nō pōt cōcludi generalis prioritas oīum qualitātuz tertie speciei ad

alias qz oīz mediū sufficiens ad cōcludendū illud esse rōem cōm oīum qualitātū tertie speciei. Ad quartū dico qz qzitas prime speciei sz nō p. insit substantie sz alie precedant eas. tñ hec species est cōior ceteris. i. min. supaddens qzitati 7 forte plures species inferiores cōiōnes. Ad qntuz pz qz sz illa qualitas que dicit naturalis impotentia immediatius cōsequatur formaz substantialem qz illa que dicit habitus. nō tñ ē ita cōior sicut illa 7 iō nō debet poni prior 7c.

Tertius dubiū rōuz spēs qualitatis sufficienter enumerentur. uidet qz nō ex duobus. p. qz ita 7 dementia 7 huiusmōi sunt qualitates qz fm eas aliquid dicit. quale 7 in nulla alia specie sunt nisi in 3. sz ibi nō sūt qz fm qualitates tertie spēs pōt fieri alteratio. sz fm istas nō qz iste sunt in aia sz dīaz in sra. 7 aia non alterat qz nō est qzta. 7 oīs motus fm qualitates presupponit qz tates. 2. qz pulcritudo 7 decor uidentur qualitates p rōem qz tates qz fm eas aliquid dicit quale 7 in nulla istaruz spērū sunt qz maxime uident esse in 4. sz ibi nō sūt qz nature suscipiūt magis 7 minus. qd negat dīaz. inferius uō qualitātibus quarte speciei. g. sunt plures 7c. Respondeo ad qd nem pōt dici qz hic nō enumeratur omnes spēs qualitatis. 7 dīaz. dicit in sra. sz species magis famose qz nec iste sunt pme species nec forte due cōdiuidūt unum genus p. et alie due aliud genus. Sustinēdo tñ pōt responderi ad argumenta. Ad p. dīaz dico qz ita 7 dementia 7 huiusmōi sūt in prima spēs 7 forte oēs qualitates aie. cū dicitur qz oia ista enumeratur in 3. spēs. dico qz p. 7 passibilē qzitas precise differūt penes has dīaz accidentales facili mobile 7 difficulter penes quas etiā differūt habitus 7 dispōitio. 7 iō que sūt in pma spēs possūt enumerari in 3. qz pncipant illam dīaz que non est pprie tertie. sicut ecōuerso in pma spēs enumerant calor 7 frigus. que tñ uere sunt in 3. specie. ut per hāc mutuā enumerationes specierū insinuet dīaz. has dīaz facilliter mobile 7 difficulter. nō tñ nō esse essentiāles. sz nec esse pprias alteri illarum specierum sz accidentali distinguere passionē a passibili qzitate. 7 dispōnem ab habitu.

Ad secundū dico qz decor 7 pulcritudo loquendo de pulcritudine naturali qz est cōueniens membrorū dispō sunt in quarta specie qualitatis. Qu arguit cōtra hoc

qz qualitates quarte sp̄i nō suscipiunt ma-
gis 7 minus 7 h̄ suscipiūt. vico qz nō ab oī
bus qualitatibus quarte sp̄i negat. Ap. su-
scipere magis 7 minus s̄z a quibusdam sus-
cipit eim hoc ad ppositum suuz qz est hanc
pprietatez suscipere magis 7 minus nō in
esse oī qualitatū illis aut in quarta sp̄e non
inesse que sunt qualitates mathematicorū
qz sunt pores motu 7 magis 7 minus non
habent fieri nisi ubi est motus.

nest autem

con-
trarie-
tas. Postq̄ pb̄us determinat
de qualitate q̄tum ad eius sub-
stantialia. hic determinat de ea q̄tum ad e-
ius pprietates. Circa q̄ duo facit. p̄ facit
q̄ dictum est. 2.º remouet dubium ibi. At
vero ubi debes. Prima ps̄ i tres iuxta tres
partes 7 pprietates quas assignat. 2.º ibi.
Suscipit aut. 3.º ibi. Simile uero 7 dissimi-
le. Prima pars in tres p̄ pponit p̄maz pro-
prietatem. 2.º ostendit eam nō esse couer-
tibilez. 3.º ponit q̄dam notabile circa dic-
tam pprietatez qualitatē. 2.º ibi. Non au-
tem in oībus. 3.º ibi. Amplius si ex cōtrari-
is. Dicit ḡ qz cōtrarietas est fm quale 7
q̄litates ut iustitia cōtrariat iniustitie 7 al-
bedo nigredini. similz in cōcretis ut iustus
iusto albu nigro cōtrariat. Notandum
qz iniustitia p̄t intelligi dupl̄. s̄. p̄uatiue 7
cōtrarie. p̄. mō nihil ponit s̄z dicit tm̄ carē-
tiam iustitie. 2.º mō ponit aliqd̄. s̄. habitum
iustus cōtrariū habitū uirtuoso. Nō
aut. ostendit hāc pprietatez nō esse couer-
tibilez qz nō cōuenit oībus qualitatibz. quia
rubeo 7 pallido 7 huiusmōi coloribus me-
dij accipiendo cōcretū p̄ abstracto nihil ē
cōtrariū cum tm̄ sint qualitates. Ampli-
us. ponit q̄dam notabile circa dicta 7 est
qz cōtrariū si unū fuerit quale reliquū
erit quale. p̄bi gratia si iustitia 7 iniustitia
sint cōtraria 7 iustitia est qualis 7 iniusti-
q̄ p̄z qz iniustitia nō p̄t poni in aliq̄ pre-
dicamento alio. 7 similz de aliis. Rō huius
colligit̄ ex illo dicto x.º metaphisice. qz cō-
traria sunt in eodē genere. Notanduz
iuxta hāc p̄maz pprietatez que est recipē
cōtraria qz q̄litatibus mediis inter contra-
ria est utrūqz extremū cōtrarium cōtrarie-
tate trāsumptiue dicta que est dīa fm sp̄ez
7 similz cōtrarietate que est pprie dicta s̄z
dinura tm̄. Tum qz ali nō posset esse motus
ab extremo in extremū. uel eōuerso cuius

oppositus habetur in 3.º phisicorum. Tum
qz medium aliquid participat utriusqz ex-
tremi 7 ita utriqz extremo cōtrariat in cō-
plete. pro eo qd̄ h̄z in se de reliquo exte-
o s̄z nihil est eis cōtrariū cōtrarietate comple-
ta 7 perfecta. ut dicit x.º metaphisice. 7 iō
hoc mō intelligit Ap. x.º metaphisice. 7 in
hoc loco. Deinde cum dicit. Suscipit
aut qualitas. ponit sam pprietate q̄litatis
ubi duo facit. p̄ pponit pprietatez. 2.º ostē-
dit eaz non esse couertibile ibi. Nō tm̄ oīa
Dicit ḡ qz qualitas suscipit magis 7 mi-
nus. vnum emz album est magis 7 minus
alio. 7 similz iustus. 7 ip̄suz ad se ip̄suz con-
paratum in diuersis temporibz dicitur ma-
gis 7 minus qz candidū p̄t intēdi 7 fieri
magis 7 minus candidum. Nō tm̄ oīa
ostendit istam pprietate non esse couertibi-
lem eo qz nō fm oēm qualitatez cōuenit su-
scipere magis 7 minus. ubi duo facit prio
ponit instantiā de quibusdaz. ubi est dubi-
um. 2.º de quibusdaz ubi nō est dubium ibi
Triangulus uero r̄. Dicit ḡ qz nō oīa q̄-
lia seu qualitates suscipiūt magis 7 minus
una ab alia. qz quidā dubitant 7 dicunt qz li-
cet unū subiectuz possit habere iusticiam
aut sanitatez aut gramaticā magis 7 mi-
altero. tm̄ ipsa iustitia aut sanitas nō dicitur
magis 7 minus tm̄ quicqd̄ sit de istis i ab-
stracto non est dubiū qn̄ subiecta que af-
ficiunt fm istas qualitates dicant̄ magis
7 minus. unus eim dicit gramaticior alte-
ro. similz iustior 7 sanior. uult dicere qz s̄z
sit dubiū de istis qualitatibus sumptis in
abstracto an suscipiat magis 7 minus. tam̄
nō est dubiū in cōcreto de ipsis. q̄m̄ aut
hoc habeat ueritatez dicit̄ in q̄one statz.

Triangulus uero. dat instantiā in quibus-
dam ubi certuz est qz nō suscipiunt magis
7 minus. s̄. q̄litates 4.º sp̄i. iō dicit trian-
gulus aut q̄drāgulus aut aliqua alia figura
non suscipiunt magis 7 minus qd̄ p̄bat qz
figure quecūqz uel suscipiunt diffinitionez
trianguli aut circuli. aut non suscipiūt. ut
quadratus aut alia figura. si p̄ modo eū e-
qualz p̄cipent rōem trianguli aut circuli
unus triāgulus non dicitur magis alio. nec
unus circulus magis altero. Si 2.º modo idē
sequit̄ qz illud qd̄ non p̄cipat rōnem cir-
culi non est magis aut minus circuli. oīe
eim magis aut minus p̄supponit simpli-
citer tale. 7 iō quadratum qd̄ h̄z. s̄. quatuor
latera equalia nō ē magis circulus q̄ illud

quod est altera parte longius. quod si non habet oia
latera equalia quia nec istud nec illud est cir-
culus simpliciter. per gradum ex predictis quod non oia
qualia recipiunt magis et minus. Nota-
dum quod ista proprietates suscipere magis et mi-
nus non inest qualitatibus quarte speciei.
quod si sunt qualitates mathematicorum. ut tri-
angulus quadrangulus et cetera. cuius ratio dicta est
superius. quod si ille qualitates sunt potes mo-
tu. et magis et minus non habent fieri nisi
ubi est motus. Ad evidentiam predicto-
rum queritur utrum aliqua qualitas suscipi-
at magis et minus. Et videtur quod non. quia a
magis in minus potest aliquid mutari. ex
philosophicorum. Sed nulla mutatio est ab eodem in
idem specie. gradus magis et minus non sunt in qua-
litate eiusdem speciei. et tamen ubi sunt non sunt nisi in
qualitate eiusdem speciei quia non est comparatio nisi
si sunt aliqua forma eadem specie. ex philosophicorum.
gradus absolute in qualitate non sunt ma-
gis et minus. Preterea omne magis habet ali-
quam formam est per se relatiuus ad minus
sunt eadem forma. gradus forma sunt quam illa re-
feruntur est per se relectio. gradus sunt nulla qualitates
dicuntur per se magis et minus. per omnia patet
quia relatiuus non dicitur per se nisi a rela-
tione. 2. per quod nulla qualitas est. per se re-
latio. Preterea albus et minus albus sunt
relatiua suppositis et suppositis quia non equi-
parantie manifestum est. Sed relatiua suppositio-
nis et suppositionis differunt specie quia sunt op-
posita. gradus nulla qualitas eadem specie suscipit
magis et minus nec diuersa specie. ut probat
prima ratio gradus. In oppositum est Aristoteles. Re-
spondeo in ista questione per premissa unam
opinionem. 2. aliter dicam ad questionem. Quam-
tum ad primum dicitur quod essentia qualitatibus que si-
gnificat in abstracto non suscipit magis et
minus. quia sunt gradus dicitur in se. quia iustitia non
dicitur magis iustitia nec gramatica magis gra-
matica. et hoc est quia essentia qualitatis sicut
et cuiuslibet forme est indivisibilis habet auctorem
sex principiorum. et indivisibile non suscipit ma-
gis et minus. sed dicta denotatur a quibus-
dam qualitatibus suscipiunt magis et minus.
ut aliquis dicitur iustior et gramaticior altero
ut dicitur in se et ita ipsa forma informando
subiectum et sunt esse in se solum suscipit
magis et minus sed non in essentia quia unum
subiectum plus participat de aliqua forma quam
aliud. Contra hoc arguitur quia hoc modo
videtur concedendum esse quod quantitas susciperet
magis et minus quia sunt esse eius in se natu-

rali potest esse perfectus et imperfectus sed non sunt
essentia. et eo modo ponitur de qualitate. gradus
ambo communi suscipiunt magis et minus.
sed hec proprietates neganda est a quantitate sunt
Aristoteles. prius gradus et a qualitate. Preterea si
ad simpliciter sequitur simpliciter. et ad magis sequitur
magis. ex 2. topicorum. sed ad albus sequitur
quod sit albedine albus. gradus ad albius sequitur
quod sit magis albedine albius. gradus si forma
ut in se solum suscipit magis et minus. et in se so-
lucipiet magis et minus. Preterea pro quod
si qualitas suscipit magis et minus in aliquo
quod suscipiat sunt essentia. si enim suscipiat
magis et minus sunt esse eius in se solum vel sunt
quodcumque aliud. sit illud. a. gradus a. est de eius es-
sentia vel non. si sic. a. suscipit magis et mi-
nus. et a. est aliquid essentie eius. gradus habet essentia
sua suscipit magis et minus. quia aliter non posset
suscipere qualitas sunt ipsius a magis et mi-
nus. Aut gradus a. sunt essentia suscipit magis et
minus. et habet oppositum quia pari ratione primum
suscipit magis et minus sunt essentia. quia habet
hoc idem iudicium videtur esse de omni forma ac-
cidentalit. Si autem a. suscipit magis et min-
us sunt aliquid aliud a sua essentia. sit illud. b.
et sic procedendo vel infinite erunt forme acci-
dentales quarum una suscipit magis et min-
us sunt aliam. vel stabit ad aliquam formam ac-
cidentalit que suscipit et minus sunt essentia
am. gradus pari ratione videtur quod standum est in
primo cum idem sit iudicium de omnibus. Quam-
tum ad secundum dico per istas rationes quod quali-
tas 3. speciei sunt essentiam suscipit magis et
minus. quia subiectum aliquod secundum perfectiores
gradus participat eandem essentiam specie. et ali-
quod subiectum sunt gradum minus perfectus
ubi intelligendum quod sicut similitudo est re-
latio fundata proprie supra essentiam qualita-
tis ita magis et minus. fundamentum eius ma-
gis est essentia speciei sub gradu perfecto. quia
gradus est aliquid abstractus de genere qua-
litatis sed ipsius consequatur respectus magis
ad alium imperfectum in eadem specie que etiam
consequitur relectio minus. Quando gradus dicitur
et boetius in contrariis quod iustitia non dicitur
magis et minus iustitia. sed aliquis dicitur iu-
stior altero intelligendum est quod essentia spe-
cia in se considerata abstracto a suppositis
non habet in se magis et minus. quia ipsa sic
siderata est indifferens ad omnem gradum. sed ipsa
in uno supposito est perfectior se ipsa in alio
supposito. et ut est in supposito sic denotat
sunt. quia per se suppositum eius non est subiectum

sz hec qualitas in hoc subiecto non. g. iustitia abstracte intellecta, sed iustum. i. hec iustitia ut denotat hoc subiectum est maior alia.

Extra ista arguitur quod iste gradus et ille aut sunt intra essentiam, aut non. si sic. et iste gradus est diuersus ab illo. hoc modo essentia hic est diuersa ab illa per aliquid quod est intra essentiam. gradus magis dicitur a minus specie. hec ultia contra per. Sum quod omnis diuersitas essentialis diuersificat speciem. Sum quod essentia primo est speciei non individui, alioquin individuum posset habere diffinitiones. specialiores diffinitione speciei. gradus dicitur in essentia non est sola dicitur numero sz specie. Ad hoc dicendum quod gradus isti sunt intra essentiam non speciei. sz in diuidui quod natura specifica abstractit ab omni gradu et est indifferens ad omnem. et ideo non sequitur tales gradus differunt specie sz numero terminum. quod per se iam dicitur individualis et non specificus ad unam utramque distinguitur. Ad primum in oppositum dico quod inter duo supposita eiusdem speciei potest esse motus per se non in quantum eiusdem speciei. sz in quantum aliquo modo sunt oppositi. et hec oppositio in opposito non est per relationem tantum. quod motus non est per se ad relationem ex se per se. sed est per aliquos gradus ab solutos in hoc et illo. qui sunt de genere qualitatis qui opponuntur in quantum unus habet rationem medij respectu alterius. nec tamen ista relatio medij est eadem motus. sicut nec relatio minus. sed illud quod subest sicut fuscum est extremum motus ad non fuscum in quantum medium. Ad secundum de relatione etiam ideo argumentum potest fieri de se per proprietate qualitatis de qua hic infra. unde concedo quod terminum magis refertur ad minus loquendo de istis formis non de illis que subsunt. quod tunc forme sz quas dicuntur magis et minus sunt relationes sed forme que subsunt non sunt relationes sed qualitates. Ad tertium dico quod iste relationes maioritas intensionis et minoritas refensionis que sunt propria qualitatis opponuntur specie sz non fundamenta sicut simile et dissimile fundatur in eadem qualitate specie. Confirmatur totum hoc quod tota perfectio abstracta in magis albo. scilicet quicunque gradus albedinis in ipso potest remanere destructo respectu magis. puta si ponatur quod non sit aliud minus. Ad quod posset dici simile tota albedo est in isto quod plus sz dicatur nulli simili secundum eas. unde ista per prietas. scilicet suscipere magis et minus debet intelligi in esse qualitati secundum aptitudinem.

Sequitur illa per hoc. ubi ponitur 3. propria

tas qualitates que est secundum qualitatem simile vel dissimile dicitur. unde continuando dicta dicendum dicitur quod hoc. i. harum proprietatum que predicte sunt nulla est propria qualitatis quod non conuertitur ut predictum est. Sz dicitur similia et dissimilia est dicitur secundum qualitates. unde propria est que litari secundum eam simile vel dissimile dicitur. Notandum quod simile et dissimile sz sint propria generi qualitatis sunt tamen ut species in genere retonis hoc est ut denotatur dicta a speciebus relationis quod similitudo est per se retonis. et simile per se relatiuum. Sic est intelligendum de propriis aliorum generum que non sunt in illo genere ut species. Similia sunt intelligenda secundum aptitudines sz eam aliquid secundum aliquam qualitatem nihil habeat simile. si nihil aliud illam qualitatem habeat non tamen minus per hoc conuenit proprietates hec illi qualitati quod secundum illam qualitatem aliquid est natum simile dicitur alteri. Deinde cum dicitur. At uero alteri. hic ut dicebatur mouet et remouet plus quodam dubium habens ortus ex predictis. ubi duo facit. primo dubium proponit. 2. soluit ibi. Pene enim omnibus. Dubium stat in hoc quod tractando de qualitate multa interpolant que sunt relationes. ubi gratia habitus et dispositio sunt ad aliquid et tamen ponuntur in primo specie qualitatis. Illud ergo dubium proponendo dicitur quod non debet nos turbare etc. Deinde cum dicitur pene enim omnibus. hic ponit huius dubii solutionem et hec per se diuiditur in duas secundum duas solutiones. 2. ibi. Amplius. si contingat. Prima solutio stat in hoc quod pene in omnibus qualitatibus de quibus istatur ipsa secundum se per se sunt qualitates. dicuntur autem ad aliquid non per se primo. sz secundum suum genus. non est autem inconueniens ideo per se per se esse in genere qualitatis et dicitur ad aliquid secundum suum genus. unde genera talia dicuntur ad aliquid sed non singula. i. singule species talis generis. ubi gratia disciplina cuius sit genus dicitur ad aliquid quod disciplina alicuius disciplina gramatica aut musica et huiusmodi sunt qualitates. quod per se per rationem qualitatis quod secundum eas dicimur quales. puta gramatici musici eo quod habemus singulas ideas puta gramaticam musicam. unde ille sunt qualitates et non ad aliquid nisi modo preposito. Deinde cum dicitur Amplius si contingit. hic ponit secundam solutionem et dicitur quod si contingit aliquid quod istorum hoc ipsorum quod est sit quale et relatiuum nihil est inconueniens ipsorum anumerari in diuersis predicamentis. Notandum quod ut ostensum fuit circa principium huius libri

Impossibile est unū 7 idēz essentiali esse in
 diuersis predicamentis uel generib⁹. tñ si
 aliquid nō esset unūz essentiali sicut illū qd
 est unūz 7 idēz accēte nō est incōueniēs il
 lud esse in diuersis predicamentis uel gene
 ribus. imo qñqz est necessariūz. ut hō alb⁹
 qd est idēz accēte. sic in pposito si idēz ef
 set quale 7 relatiūz. puta albedo sifis non
 est incōueniēs huiusmōi ponere i diuersis
 predicamentis. sed tūc illud tale nō est idēz
 essentiali sed diuersum. Sequit illa ps
 Recipit idēz facere rē. ubi dicitur. determinat
 de reliqs sex predicamentis que restant 7
 dicunt formalis respectus extrinsecus ad
 uenientes. Uoco aut respectū extrinsecus
 aduenientē illud qd positū extremis non
 necessario ponit s; requirit aliqd extrinse
 cum. exemplū de actōne qz positū actiūo 7
 passiuo nō sequit q; sit actio qz pōt impe
 diri pp distantiaz extremorū. unde requi
 ritur aliqd extrinsecū cōiungens 7 applicat
 actiūū passiuo. similr de passione 7 aliis sex
 de quibus melius dicit in libro sex pnci
 piorūz. Respectus aut intrinsecus adueni
 ens dicit ppter cām oppositā. qui. s. neces
 sario 7 statiz inasit positū extremis qui
 buscūqz. ut positū hoc albo 7 illo nigro in
 scitur 7 pullulat similitudo. 7 ille solus est
 in genere rēlonis circa qd tria facit. primo
 breuiter determinat de actione 7 passione
 2. de situ l' pōne. 3. de aliis tribus. s. qñ ubi
 7 habitu. 2. ibi. Dicitur est. 3. ibi. De re
 liquis. Prima pōt diuidi in duas. p. de actō
 ne 7 passione pponit duas pprietates. 2.
 exponit eas per exempla. 2. ibi. Caleface
 re. Dicit g. q. facere 7 pati. i. actio 7 pa.
 recipiūt contrarietates. Itēz recipiunt ma
 gis 7 minus. Quare aut de actione et
 passione 7 aliis quatuor agit in cōcreto per
 facere 7 pati. cā pōt haberi ex his q dicit
 sunt supius. cā de rēlōne ois eim respectus
 habet modicū d' entitate 7 est debilissimū
 ens. iō in se est minus cognoscibil' sed ma
 gis cognoscitur fm qd informat illud cu
 ius respectus est. 7 iō sumitur in cōcreto.
 Calefacere. exponit qd dixerat per ex
 empla. nam calefacere cōtrariat ad frigi
 dum facere 7 utiqz est actio 7 calefieri 7 cō
 tristari que sūt passiones cōtrariant frige
 fieri 7 dlectari que oia sunt passiones. Itēz
 calefacere est actio 7 calefieri 7 contristari
 que sūt passiones cōtingit esse s; magis et
 minus. Notandū q; recipi 7 magis et

minus nō insunt actioni nisi rōe terminorū
 ad quos cum eim cā actio q; passio spēm
 capiat a terio ad quē. ex. s. phicorum ab
 eo etiā recipiet cōtrarietate 7 magis 7 mi
 nus. Notandū etiā q; de istis duobus
 7 de aliis quatuor sequentibus predicamen
 tis breuiter ptransit dicitur. cuius cā est qz spe
 cies eaz in quas essent diuidenda s; qd ge
 nera non sunt note nec passiones eorū q in
 sunt eis fm qd cōsiderant a rōe. de his au
 tem passionibus q insūt eis fm esse natura
 le eoz plenus dēteriabit in libris natura
 libus 7 metaphisice. de actione uero 7 pas
 sione in 3. phicorū 7 pmo de generatione.
 de qñ 7 ubi in 4. phicorū. in hoc q; deter
 minat de loco 7 tempore. inotescunt eim
 pprietates ubi 7 qñ per pprietates loci 7
 temporis. de pōne 7 habitu aliquarū s;
 metaphisice. 7 ita determinatio habita hic
 de istis sufficiens est qtu ad logicū. De
 inde expediēs se de situ dicit q; de eo dictū
 est supra ca. ad aliquid. cū dicebat q; iace
 re sedere stare que significabāt sūt esse di
 cunt denotatiue a pōnibus que sunt statio
 7 sessio rē. De reliqs. expedit se de tri
 bus aliis. s. qñ. ubi 7 habitu. eo q; sunt ma
 nifesta nec plus dicit q; que dicta sunt in
 pncipio huius libri ca. p. Eorū que s; nul
 laz cōclusionē dicunt. puta qz habere signi
 ficat calciatus esse 7 armatus esse. ubi autē
 in loco esse. qñ autem in tēpore esse ut heri
 aut hodie rē. Ultimo epilogat circa pre
 dicta q; depositis generibus. i. decē predi
 camētis q; supius in p. posita sūt sufficiāt

e oppositis

quo so
 l' oppo
 ni rē. h'ec est 3. ps huius libri
 in qua determinat Aristoteles

de quibusdā ntribus ipsa predicamēta q; co
 muniter dicuntur postpredicamēta. Et ista
 ps diuidit in qñq; s; q; sunt qñq; postpre
 dicamēta. p. eniz determinat de spēbus op
 pōnis. 2. de modis poritatis ibi. Pri. aut
 3. de mōis silitatis ibi. Sil. aut. 4. de spē
 cibus motus ibi. Motus aut. 5. de mōis
 habere ibi. Habere aut. Prima ps diuidit
 in duas. p. distinguit spēs oppōnis. 2. pro
 seq; de ipsis ibi. Quēcūq; igit. Prima in
 duas. p. pponit diuisionē. 2. exponit eam
 p exempla ibi. Opponūtur aut. Lōmūādo
 g. se ad dicenda aut q; dicēdūz est de oppo
 sitis quotiens cōtingit aliqua opponi. Itēz
 tim subdit q; quadrupliciter dicit alterū

altero opponi uno modo ad aliquid. i. relatiue. Alio modo ut contraria. 3. modo ut habitus et prouatio. 4. modo ut affirmatio et negatio. i. contradictorie. Postea statim declarat exempla riter quod dixerat que opponuntur ut relatiua ut duplum dimidio. ut contraria ut malum bono prouatiue sicut cecitas uisus. contradictorie ut affirmatio et negatio sedet. non sedet etc.

Ad euentiam dictionum et dicendorum quod dicitur utrum oppositum sit actus reale uel intentionale. uidetur quod reale quod metaphisice est considerare ens reale et entia realia et accidentia entis. ut autem consideratur a ratione pertinent ad considerationes logice. scilicet metaphisice considerare opponemur ut patet. 5. metaphisice. 6. oppositio est passio uel ens reale. Preterea oppositum est species diuersa. et diuersa est species diuersitatis. et diuersitas est passio realis. 7. oppositio omnia patet quod genus non est uerius ens suis speciebus. Preterea oppositum esset non existente intellectu. 8. est actus reale. omnia patet et ante ostenditur inductive. esset enim mutua actio inter calidum et frigidum et motus inter illa non existeret intellectu. 9. contrarietas. Similiter esset aliquis pater et aliquis filius non existente intellectu. quod genuisse et genitum esse non dependent ab intellectu. 10. et relatiue opposita. Similiter esset carentia habitus. scilicet in apto nato habere habitum. 11. et prouatiue opposita. Similiter contradictio quod legitur ad quatuor quod ista potest esse sine intellectu quatuorque aliter manente. Contra. actus non habet uerius esse quam suus habitus. scilicet opposites fundantur in intentionibus ut in substantia. 12. non sunt realia sed tantum intentionalia. minor patet inductive. referunt enim genus et species ad inuicem et contradicunt genus et non genus et sic de aliis oppositis. Preterea nihil reale inuenitur in omnibus generalissimus. scilicet oppositum et eius species inuenitur in omni genere quod ad inuicem patet quod contradictio inuenitur secundum eandem rationem inter hominem et non hominem. inter album et non album. quod habet rationem oppositum est cuius non est medium sed se et etc.

Consimiliter uidetur de contrarietate que in diuersis reperitur secundum hanc rationem. maxima distantia formarum in eodem genere que nate sunt fieri circa idem mutuo. Respondeo. dico quod oppositio equiuoca est quod in uno sensu sumpta dicitur uniuoce de contrarietate et opponere relatiua et alio sensu dicitur uniuoce de contradictione et prouatiue opponere. primo modo est ens reale et species in genere rationis. unde si inuenitur in aliis generibus hoc non est ut

species sed ut passio. 2. modo est intentio quod alterum extremum eius est. tamen ens secundum considerationem rationis. scilicet negatio et prouatio. Hic est intelligendum quod diuisio ista oppositio tantum est illius oppositio que est in complexis. quod uno modo intendit. Ad de opponere in libro per terminas. ut distinguit opponere in enumerationibus. Et alio modo hic patet etiam cur sit diuisio quod prima est equiuoca in equiuocata. 2. est uniuoca in utroque sensu in uniuocata. sic patet ad rationem per distinctiones. Ad primum est dicendum quod metaphisice distinguitur multa multiplicata in uno non quod omnia secundum omnes sensus sunt entia uel passiones entis reales sed habet aliquos alios sensus forte potest ut excludat a proposito. Ad secundum dico quod oppositum in uno sensu potest scilicet dicitur de contrarietate et opponere relatiua est species diuersa. non autem potest dici de contradictione et prouatiue opponere quia ens et non ens contradicunt et non dicuntur nec sunt diuersa quod diuersitas est diuersa entis et differentia similis. Ad tertium dico quod contrarietas et oppositum relatiua essent intellectu non existeret. non autem prouatiue oppositum nec contradictio. quod alterum extremum in illis oppositionibus. puta negatio et prouatio secundum quod est extremum oppositionis. est tantum eius secundum rationem. quod patet de negatione quod habet dicitur aliquo ente. ut non habet dicitur de alio. tamen secundum rationem qua contradicunt habet non est ens nisi rationis. per hoc patet quod licet tria maneant non existeret intellectu. non tamen omnia contradictoria manere secundum quod sunt contradictoria. quia negatio albi. puta contradicunt albo. non est in nigro quod ut contradicunt est dicibilis de ente et de non ente etc.

Ad argumenta in oppositum dico ad primum quod contrarietas et relatiua oppositum sumpta in illo sensu quo sunt species oppositio non sunt in substantiis intentionalibus. sed forte contrarietas secundum alium sensum potest dicitur esse in propositionibus secundum qualitates et quantitates earum sit intentionale in substantia intentionalibus ut propositione. Alia autem duo ut contradictio et prouatiue oppositum possunt esse in substantiis intentionalibus etc.

Ad secundum dico quod contradictio et prouatiue oppositum possunt uniuoce inueniri in omni genere. et similiter contrarietas et relatiua oppositum forte ut passiones non ut species.

Juxta hoc queritur utrum diuisio oppositio in ista quatuor sit conueniens. uidetur quod non quod omnis diuisio est per opposita secundum boetium in libro diuisionum. sed hec non sunt opposita quod probatio minoris. quod hec diuisio est ita

oppositioes 7 nulla oppositio opponitur
qz si sic opponit p oppositioez alias 7 pl
ratione illa cu possit esse diuisa contra alia
oppositioe. 7 sic erit pcedere in infinituz
in oppositioibus. gº diuisio est insufficient
cu non fiat i oes illas oppositioes rº.

Preterea ubi unu membru uidet sequi
ad aliud diuisio est insufficient. Sz dicitoria
sequitur ad oia alia opposita. qz oia aº op
posita includit contradictione. Preterea
relatiue opposita dicunt de eodez. gº non
sunt opposita. ams pz qz sic arguitur supra
caº de qstare. hoc est magnum ad hoc 7
puum ad illud. gº est magnum 7 puuz. gº si
ille modus arguedi ualeat. possunt duo re
latia oppº inferri absolute ex se ipsis positis
i comparatione ad diuersa. Ibi enim intelligit
Az. per magnum 7 puum relatiue opposita
ut pz. Preterea puaue opposita dicun
tur de eodez gº no sunt opposita. ams pro
batur qz per Az. in 2º topicoru. In puaue
oppositis tenet oia in ipso. gº si ad usum
sequit sensus ad cecitate sequit in sensibili
tas. Sz sequit uisus est sensus. gº ois uidet
est senties qz in abstractis tenet oia p se
ad coereta. Simili si surditas est insensibi
litas. gº surdus est insensibilis. gº si ide sit
uidens 7 surdus sequit qz idem erit spile
7 inspile. gº puaue opposita de eodem di
cuntur. Preterea oia dnr de eodez. gº no
sunt opposita. pz tum qz in medio. p ptici
pationez est natura utriusqz extremi. aliter
no differet a medio dicto p abnegationez
7 alii non esset motus ab utroqz extremo
in mediu dictuz per pticipatione. qz deno
minat ab utroqz extremo. Tum qz scutus
cuius medietas est alba 7 medietas nigra
est coloratu. gº albus uel nigrus uel mediu
oia tenet 2º topicoru. qz quid est in genes
uel denominat a genere necesse est esse in a
liqua spe uel denominari ab aliqua specie
no mediu. manifestus e. si albus pari ratioe
7 nigrus. gº contraria dicuntur de eodem.

Preterea contradictoria dicuntur de eode
gº no sunt opposita. ams pbatur qz contra
dictione opposita sequitur ad quecuqz alia
sz oia alia dicuntur de eodem. ut predictu
est 7 ostensuz gº 7 contradictoria. In op
positum est Az. 7 boetius in comento. 7 si
mili Az. in libro topicoru. quotiens eiz do
cet considerate de oppositis docet tm inspi
cere ad ista. Respondeo 7 dico qz diuisio
oppositis in ista quatuor est sufficient 7 con

ueniens. qz sic pz qz oppo uel est aliquoru
exntium in eodez genere uel predicameto
quoru utruqz est ens positiuu. uel quoru
alteru est no ens. Si pº mo est dupliciter
qz uel unu dependet ad aliud. 7 sic est op
positio relatiua. aut no 7 sic est oppositio
contraria oppo 2º modo. s habens alteru
extremu non ens. aut hz extremu non ens
fm nullu sibi denominatiuu. 7 sic est con
tradictio. Aut qz determinat sibi aliquod
sibi. 7 sic est puaue oppositio. 7 hoc mo
pz sufficientia istoru. Ad pmu argumen
tum potest dici qz non ois diuisio est inter
opposita pprie loquedo. qz non ois diuisio
generis in species e diuisio inter opposita
pprie loquedo. 7 ita contraria 7 relatiua
diuidunt oppositioez ut spes. 7 alia duo i
alio sensu oppositioe ut spes. 7 spes diui
dentes non oz esse contrarias nisi trāsump
tue que contrarietas non est oppositio ut
hic loquimur. sz forte intentio comunis o
ibus disperatis. Itz diuisio multiplex
aliquo nullo modo oz pprie opponi. diuisio
aut oppositiois in ista quatuor est huius
modi qz est uocis in significationes seu eg
uoci in equuocata ut predictu est. Ad se
cunduz dico qz diuisio est in istas intentio
nes. ubi unuz mebrum istoru non sequitur
ad aliud. qz non sequit hec sunt contraria
gº contradictoria. sz oia est inter illa que
subiunt. ut sequit albu 7 nigrus. gº album
7 non albus 7 in illa non est diuisio nisi p
ams. Ad tertuz nego ams ad pbationez
dico qz relatiua non sut relatiue opposita
nisi in comparatione ad idez. 7 sic no pnt
inferri ex se ipsis positis in comparatione
ad diuersos terminos. sz relatiua absolute
pnt referri. qualz aut ratio Az. ualeat o ma
gno 7 puo dictum fuit supius. Ad aliud
dico qz in puaue oppositis no t3 oia i ip
so nisi i comparatione ad sibi pximum. ubi
gratia si sequat homo est uidens. gº homo
est senties. no sequit eodem ordie i puaue
oppositis. homo est cecus gº homo e insibi
lis. Sed dictum Az. i 2º topicoru potest i
telligi de sibi pximo. habitº inferioris 7 sue
puaiois ut forte si sequat oculus est uidens
gº oculus est senties. Simili sequit oculº
est cecus uel homo est cecus fm oculuz. gº
est insibilis. 7 tuc nihil mali sequitur nec p
uaue opposita dicuntur de eodez. Ad a
liud dico qz ams est falsuz. Ad pmu exem
pluz de medija potest dici fm Az. xº meta

phifice ea de medijs. ubi pbat pncipali q
mediu componit ex contrarijs. qz medium
est magis unius extremi 7 minus alterius
qz mediu dictum p participatione pncipat
utruqz extremu impfecte 7 virtuali. neutz
tn simpli 7 io denoiatur a neutro simpli.

Ad aliud exemplū. dicitur a quibusdā q
scutus nō est coloratū s3 colorata. Contra
hoc. g. est hoc coloratū 7 illud qz s3 pscia
nus pluralē nō est nisi singulare geminatū
s3 hoc est flz. qz tūc esset multiplicatio sibi
7 accidentis. Atz pōt dici uno mō cōceden-
do qz scutū ē coloratū 7 nī seqt g. ē albū ul
nigrum 7c. qz in illa cōsideratione que acci-
pitur. dicitur qz. qz quicquid denoiatur dicitur
a genere. uel h3 genus o3 denoiatur dicitur
a spē uel habere spēm. Et sic per hoc inuit
duplices modū denoiandi in accidentibus
unū s3 esse 7 aliū s3 in inesse. quem duplices
modos tetigit in pncipio scōi topicorū. qd
g. genus denoiat aliqua spēs eius denomina-
bit uel s3 esse uel s3 in inesse. 7 ita conce-
dendus est uere qz scuto inest albedo ul nī
gredo uel medius color. s3 non sequit g.
scutū est albū. qz in accidentibus nō t3 cōtra
ab inesse ad esse s3 in pncipio scōi to-
picorū. Alio mō pōt dici qz scutū nō est co-
loratū. qz uerū est dicere qz nullo colore ē
coloratū. qz istius uis quēz singularis est
uera. qz quēz opposita est falsa. nec tñ est
cōcedendū qz sit colorata in plurali. qz for-
te sicut coloratū dicit unitates in forma 7
in s3ō. ita colorata dicit pluralitates in utro
qz. 7 neqz est unitas in utroqz neqz pluralitas
in accidente. Ad ultimū p3 quid dicen-
dum est ex predictis.

uecunque

igitur relata
Hic dicitur psequitur qd spēs op
positionis sigillatiz. circa quō
duo facit. p. determinat de eis absolute 7 se-
orsum. 2. comparatiue ibi. Qm aut puatio
Prima diuidit in quatuor. p. determinat
de relative opoitio. 2. de contrarijs. 3. de pri-
uatiuis. 4. de contradictorijs. 2. ibi. Que-
cūqz uero contrariorū. 3. ibi. Priuatio uero
4. ibi. Nō est aut. Prima in duo p. facit
qz dicitur est. 2. remouet dubiū ibi. Illa ue-
ro que ut contraria. In pma g. parte decla-
rans que sint relative opposita resumit eo-
rum notificationē datā superius. ca. de ad
aliquid. Dicit g. qz illa que opponitur ut

relative sūt que hoc ipam qz sunt oppo-
rum dicitur. i. referuntur ad sua opposita i
habitudine genitui uel quōz alz. i. in habi-
tudine alterius casus. vpluz eim dicitur al-
cuius dupluz in habitudine genitui. 7 di-
sciplinatū dicitur disciplina disciplinatus in
habitudine ablatiui casus. dupluz aut 7 il-
lud cuius dicitur duplū. i. dimidiū. simili 7 il-
lud cuius dicitur disciplina. s. disciplinatum
sunt opposita relative quare p3 qz quecūqz
opponit sicut ad aliquid ipsa que sūt alio-
rum dicitur. Illa uero que sūt contraria
hic remouet dubiū dicens qz contraria
nullo modo hoc ipsuz qz sunt dicunt ad in-
uicem. bonū eim nō dicitur malū bonū. neqz
album nigrū albus. s3 unum dicitur cōtrariū
alteri. Notandū qz ista cōditio relatiuo-
rum qz hoc ipsuz qz sūt dicunt ad aliquid
intelligenda est que dicitur ad aliud s3 p
prius nomen ut duplū dicitur alienū duplū
cōtraria aut s3 aliquo modo ad inuicem dicitur
nō tñ s3 p prius nom. ubi gratia albū
nō dicitur nigrū albus s3 dicitur eius cōtrariū

Deinde cū dicitur. Quecūqz uero. detet-
minat de contrarijs et pōt diuidi in duas. p.
eim ponit unaz diuisiones de contrarijs. 2. a-
liam que est quasi subdiuisio. 2. ibi. Aliqz
bus itaqz. pma in duas. p. ponit diuisionē
describendo utruqz mēbruz qz illa cōtraria
sunt imediata quorū alteruz semp h3 esse
s3ō in quo fiunt 7 de quo predicant talis
cōtraria. s3 illa cōtraria sunt mediata quorū
alteruz tali s3ō nō semp h3 esse nec inesse.
Postea exponit utruqz per exempla nam
sanitas 7 languor que h3 fieri in corpore
sialis sunt cōtraria. imediata qz semp al-
teruz neesse est inesse in corpore aillz. Si-
milz de pari 7 impari pfecto 7 habundā
et circa numeruz. 7 io omnia illa sunt con-
traria imediata. uocat aut numerus pfectus
numeruz par. eo qz est diuisibilis i duo
componētia ipsuz p se. S3 suphabundans
numeruz dicitur numeruz impar qz si diuidi-
tur in duas ptes equales semp unitas sup-
habundat. 7 s3 hoc idem est dicere nume-
rū pfectum 7 suphabundantē sic parē 7 im-
parē. Sed albū 7 nigrū qz hnt fieri natura-
liter circa corpus sūt cōtraria mediata pp
eām cōtrariā. nō eiz neesse. corp. ē album
uel nigrū. Similz est de priuo 7 studioso
circa hōiem. 7 io albi 7 nigri est mediu su-
scum 7 pallidū 7 alij medij colores. Similz
studiosi 7 prauū mediu ē qz neutru ē p ab

negatione utriusque extremi. Deinde cum dicit. In aliquibus itaque. hic ponit tres divisiones que est subdivisio et facit ad declarationem predictorum que divisio in hoc consistit quod contrariorum habentium medium quedam sunt in quibus nomina sunt posita medius eorum ut media albi et nigri sunt fuscum et pallidum. Quedam sunt quibus nomina non sunt posita medius sed circumferuntur ea per abnegationem utrumque extremorum ut medium boni et mali dicitur mus quod nec bonum nec malum est. et medium iusti et iniusti quod nec iustum nec iniustum est.

Notandum quod sicut potest haberi ex ista divisione contrariorum quedam sunt immediata quorum alterum necesse est inesse sibi susceptibili. Alia sunt mediata quorum non necesse est alterum inesse. Et mediatorum quedam sunt mediata per participationem que scilicet media habent aliquid utrumque extremi quedam habent media tamen per abnegationem. Ad mediatorum autem quedam habent plura media quedam tamen unum. Et quedam media nominata et quedam inominata. Pro 2^a tamen divisione intelligendum est quod nulla dicitur contraria mediata proprie nisi que habent medius per participationem. Ad medium enim per abnegationem inveniuntur in omnibus preterquam in contradictoriis. Sed forte in aliquibus contrariis medietatis medium non nominatur nisi per abnegationem extremorum ut in bono et malo et consimilibus. Tertia autem divisionis et quartae quartum. scilicet quedam habent plura media quedam tamen unum. et quedam nominata et quedam inominata assignat circa 4^{am} metaphisice capitulo. Quoniam autem unum unum que est quod aliqui negationes contrariorum cadunt super aliquo unum determinatum eiusdem generis. et tunc potest esse unum medium nominatum sicut negatio maioris et minoris determinate cadit super hunc eandem determinatum et tunc est illorum unum medium nominatum quod est equale. quoniam autem negationes contrariorum non cadunt super aliquo unum susceptivum tunc non est unum medium sed vel omnia res net unominatum vel plura media nominata quoniam negatio extremorum cadit super plures formas eiusdem generis ut in coloribus.

Ad maiorem evidentiam predictorum que ritur utrum sint aliqua contraria immediata. arguitur quod non quod si sic gradus ipsa essent contradictoria quod est falsum. quoniam probatur quod eorum non esset medium secundum se. sed illa est definitio contradictionis. per posterius. Contradictio est oppositum cuius non est medius secundum se. Sed quod habent definitionem contradictionis sunt con-

tradictoria gradus. Preterea contrariorum immediate diatorum necessatio unum inest susceptibili ut dicitur in ista. sed nulla sunt talia gradus et cetera. probatio minoris quod de quibuscumque contrariis. ubi alterum non inest a natura. arguitur sic non necesse est hoc inesse susceptibili nec necesse se illud gradus. neutrum necesse est inesse. ambe singulares sunt vere gradus. et utrisque sufficienter inducit per duas singulares gradus. et eorum contradictoria est falsa. scilicet alterum necesse est inesse.

Preterea inter contraria immediata si qua sunt. potest esse motus sed mobile cum est in motu sub neutro terminorum est. gradus possibile est sibi esse sub neutro terminorum contrariorum immediatorum. probatio minoris sum quod mobile dum est in motu partem est in termino a quo. et partem in termino ad quem. ex 6° philosophicum. Quoniam quod si mobile esset in termino a quo simpliciter non moveretur quod tunc non inciperet motus. Si esset in termino ad quem simpliciter non esset motus quod tunc iam esset terminus. Preterea si possibile est fieri mutationem inter contraria immediata ut manifestum est. motus gradus. scilicet a sanitate in egritudine et cum alterationis sanitatis in egritudine sit aliquid terminus. sit ille ultimus terminus a quo. primus terminus naturalis egritudinis. b. sit gradus b. et a. sunt unum instantis. et tunc in uno instanti erit idem sub duobus contrariis. Aut sunt duo instantia gradus. inter illa est tempus medius in quo nec est sanus nec eger. gradus illa sunt contraria mediata et sic de quibuscumque aliis. In oppositum est de. dicendum quod aliqua sunt maxime distantia in eodem genere quorum alterum necesse est inesse susceptibili. gradus aliqua sunt contraria immediata. quoniam per locum a definitione. quod quod si est non scilicet demonstrative nisi per quod est. ex 2° topicorum.

Ad primam argumentum dico quod ista definitio contradictionis est in hoc eo quod necessatio cum dicitur non est medius secundum se potest exponi dupliciter. uno modo quod sit negatio perfectas. et tunc negat modum simpliciter. vel quod sit perfectas negationis. et tunc est modus negationis. et tunc est sicut quod perfectas affirmet tunc est oppositum cuius secundum se non est medius. ex quo sequitur cuius nullo modo est medium. Ubi enim unum oppositum inest per se sicut nullo modo potest inesse. per gradus modo convenit contrariis immediatis non habere medium. 2° modo convenit contradictoriis et ponit in definitione eorum et sola contradictoria nullo modo habent medium. et ideo secundum se inest eis non habere medium.

7 in nullo modo habent medium. contraria autem per se
 non habent medium sed per accidens. puta si
 sibi est eis aliquid sibi quod nec est sanus nec e-
 grum puta lapis etc. Ad secundum dico
 concedendo hanc propositionem esse falsam
 necesse est alterum contrariorum immediatorum
 inesse susceptibili de virtute sermonis. 7 si
 mita hanc necesse est alterum contradictorio-
 rum inesse sibi susceptibili puta alterum est si-
 gnus particulare. quod particulare nunquam est vera
 nisi aliqua singularis sit vera. Pro hoc tamen
 modo loquendi intelligendus est quod alterum
 sumit uno modo per illo seu aliquo hoc vel il-
 lo. 7 tunc est distinguendus secundum compositionem
 7 divisionem cum sic est necesse est hoc vel illud
 inesse sibi 7 in sensu compositionis propositio est fal-
 sa. 7 in sensu divisionis vera. 7 est quoniam ly alter
 non sumit ut est signum particulare sed modo pre-
 dicto. tamen de virtute sermonis tales propositiones
 sunt falsae ut probat argumentum. Ad ter-
 tium dico quod toto tempore motus est sibi
 sub forma priori 7 in ultimo termino motus
 est sub forma posteriori 7 ita semper sub
 altero. Ad primam probationem dico quod
 forma accidentalis secundum quam est motus sulci-
 pit magis 7 minus 7 secundum illud gradum sed que
 est terminus a quo motus non manet in motu
 quod in toto motu remittit magis 7 minus. sed
 semper essentia termini a quo manet. 7 tamen in-
 telligendum est dictum. Ap. sic quod mobile parti-
 cipat terminum a quo secundum aliquem gradum reit-
 sum 7 in tantum accedit ad terminum ad quem
 Similiter per ad aliam probationem quod dum subiec-
 tus est in termino secundum illud gradum secundum quem est
 terminus a quo non incipit moveri. quoniam sibi
 est in termino ad quem tunc finit motus.

Ad quartum dico quod impossibile est accipere
 ultimum instantis sanitatis seu alicuius forme
 permanentis in sibi in quo termino illa forma
 habeat esse. Sed ultimus terminus duratiois
 forme precedentis est primus terminus for-
 subsequens in quo termino est forma subse-
 quens 7 non precedens. ut deterioratur 8 phisicorum.
 Sequitur illa per privationem oppositis. ubi dicitur
 quod per dat quasdam regulas seu rationes vel de-
 scriptiones oppositorum ut sumuntur in abstrac-
 to. 2. comparat privationem 7 habitum ad sua
 concreta que sunt privari 7 habere habitum ibi. Pri-
 vari vero. In prima parte assignat tres rationes vel
 descriptiones. prima est quod habitus 7 privatio
 dicuntur opposita quod habet fieri circa idem ut
 visus 7 cecitas circa oculum. secundam ponit ibi.

Illi autem que est quod privatio 7 habitus dicuntur
 que habent fieri circa idem ordine quod
 dam. puta privatio post habitum. Tertia ponit
 ibi. Privari autem que est quod privatio 7 habitus
 habent fieri circa idem aptus naturam quod tunc
 dicimus aliquid privari cum non habet habitum quoniam
 aptus naturam est habere. ubi gratia edentulorum
 non dicimus. id est privatus dentibus qui non ha-
 bet dentes simpliciter. nec cecum quod non habet ut
 sum simpliciter. sed quod non habet quoniam convenit. id est quod
 do debet habere. quod sunt quedam generationes
 id est quedam res generate que nec habent
 dentes nec visus 7 tamen non dicuntur ceci ut
 caruli ante ix. die. nec edentuli ut pueri ante
 tempus determinatum ad habendum dentes

Notandum quod specialis 7 propria ratio istorum
 oppositorum non est fieri circa idem quod hoc est
 convenit aliis oppositis. nec est ratio eorum fie-
 ri circa idem ordine quodam quod non convenit
 omnibus privatione oppositis nihil intelligatur
 secundum naturam. si aliquid sibi aptus naturam sit pri-
 us habere habitum quam dicatur privari. 7 ita
 forte est de contrariis quod in omnibus sibi prius
 natura ordinatur in extremum perfectus quam im-
 perfectus. Sed ratio generalis 7 propria istorum
 oppositorum est forma 7 carentia forme in
 sibi apto nato. 7 per hoc distinguitur princi-
 paliter a contrariis ubi neutrum extremum est so-
 la carentia reliqui. sed aliqua forma positiva
 etc. Deinde cum dicitur. Privari comparat
 privationem 7 habitum ad sua concreta. prima pe-
 nes dicitur. 2. penes convenientiam ibi. Op-
 posita vera. Conclusio prime partis est ista quod
 privatio 7 habitus non sunt idem quod privari et
 habere habitum ut visus 7 cecitas non sunt idem
 quod habere visum 7 esse cecum. quod probat per
 syllogismum in 3. figura sic cecitas est quedam
 privatio. sed cecum esse non est privatio. sed pri-
 vari statim probat. quod si essent idem predicarentur
 de eodem. quod falsum est. quod cecum esse. predica-
 tur de homine. cecitas vero de homine nullo modo
 predicatur. 8. cecum esse 7 cecitas non sunt idem
 ex quo sequitur conclusio principalis. Illic
 notanda est ratio. Ap. si privari 7 privatio es-
 sent idem predicarentur de eodem. ex hoc se-
 quitur ultra abstractus 7 denotativum non esse
 idem omnino. quod si idem significet tamen differ-
 runt in modo significandi. que dicitur impedit pre-
 dicationem mutua 7 etiam de eodem 3. De-
 inde cum dicitur. Opposita vero. hic ponit
 convenientiam inter privationem 7 habitum 7
 sua concreta que est quod utrobique. id est in concre-
 tis 7 abstractis est idem modus oppositis. quod

sic cecitas et uisus opponuntur prout. ita
 cecum esse et uisum habere opponuntur prout
 tue. Sequitur illa pars. Non est autem ubi
 determinat de contradictorie oppositis quod
 facit comparando affirmationem et negationem
 ad ipsas res que subsunt et significantur. ubi
 sic procedit. primo comparat penes diuisionem. 2o pe-
 nes conuenientiam ibi. Recordantur et. Locu-
 sio prime partis est ista quod affirmatio et ne-
 gatio non sunt idem quod res que subsunt af-
 firmationi et negationi. quod probatur arguendo
 in sua figura sic omnis affirmatio et negatio est
 ordo affirmatiua et negatiua. sed ipse res que
 subsunt non sunt ordo aliqua. 3o. Preterea cum
 dicitur. Recordantur. assignat conuenientiam que
 stat in hoc quod utrobique est idem modus op-
 positionis. sicut enim affirmatio est opposi-
 ta contradictorie aduersus negationem
 puta sedere et non sedere. ita et res. significate
 seilicet sedere et non sedere sunt contradictorie
 opposita. utrobique 3o est idem modus et spe-
 cies oppositionis.

uoniam sunt prius.
 7c. Postquam
 Az determinauit de speciebus op-
 positionis in se et absolute. hic
 determinat de eis comparative et hec pars di-
 uiditur in tres. primo enim comparat proutue op-
 posita ad relative opposita. 2o proutue op-
 posita ad contrarie opposita. 3o contradicto-
 rie opposita ad omnia alia opposita. 2o ibi
 Quam autem 3o ibi. Quecumque uero. In prima p-
 te intrat istam conclusionem quod proutue op-
 posita non sunt relative opposita. 2a probatur
 per duas rationes ostendentes duas rationes inter ip-
 sa. 2o ponitur ibi. Amplius ad aliquid. In p-
 te arguitur sic. Relative opposita hoc ipsum
 quod sunt aliorum dicitur. Sed proutio et habitus
 non sunt huiusmodi 3o minor ponitur in sua
 quod uisus non dicitur cecitatis uisus. nec conuer-
 so cecitas dicitur uisionis cecitas. sed sit proutio
 uisionis eo quod uisus et cecitas proutie oppo-
 nuntur. Deinde cum dicitur. Amplius. ponitur se-
 cunda ratio ubi arguitur sic. omnia relative di-
 cuntur reciproce ad conuertentia. sed proutue op-
 posita non sic dicuntur. 3o minor ponitur in li-
 tera quantum ad proutiones quod cecitas dicitur
 tur ad aliud et conuertitur ad illud. ad quod
 dicitur sed non conuertitur quod uisus non dicitur ceci-
 tat. et uisus. Notandum quod dicitur 2o quam af-
 sigatur Az iter proutie opposita et flatie oppo-
 sitionis non est uisus. quod scilicet non omnia relative opposita di-
 cuntur reciproce sed eundem modum referendi. sed

sola illa que per se mutuo referuntur. unde il-
 la dicitur est forte quorundam relationum ad prout-
 tue opposita. sed per dicitur est uisus. scilicet omnia re-
 latia habent ipsa quod sunt aliorum dicitur. uel quodlibet ali-
 ter. Sed proutue opposita non dicuntur aliorum
 hoc uisus pro intellectu tertie partis proprieta-
 tis relationum. supra ca. de ad aliquid que
 est omnia relative dicitur ad conuertentia. hoc est
 mutuo ad inuicem que proprietates in aliquibus
 uera est secundum eandem rationem referendi. ut ubi
 utrobique extremum est per se. relative ad alio-
 in alius aut non sic. ubi unum. scilicet per se extremum
 refertur per se ad aliud. et conuerso alio non
 ad ipsum nisi per accidens. Quam autem ne-
 que comparat proutue opposita ad contraria
 ubi sic procedit. primo proponit conclusionem.
 2o addit probationem ibi. Quam eorum contrariorum.
 Dicitur 3o quod ex hiis que dicta sunt manife-
 stum est quod proutue opposita non sunt contra-
 ria. postea addit probationem assignans du-
 plices diuisionem inter contraria et proutue oppo-
 sita. 2o ponitur ibi. Amplius in contrariis. primo
 differentia sumit a diuisione contrariorum
 ubi mixta ponuntur duo sillogismi. primus
 talis est. Contrariorum immediatorum necesse est
 semper alterum inesse susceptibili. quod semper
 susceptibile eorum est natura ea recipere. sed prout-
 tue oppositorum non necesse est alterum semper
 inesse. quod non semper habet natura ea suscipere.
 3o proutue opposita non sunt contraria ime-
 diata. Secundus sillogismus est iste contra-
 riorum mediatorum nunquam necesse est alterum
 inesse susceptibili nisi unum eorum inest a na-
 tura. sed proutue oppositorum necesse est alte-
 rum inesse. postquam habet natura ea recipere
 nec alterum inest a natura. 3o proutue oppo-
 sita non sunt contraria mediata. Illorum sil-
 logismorum primo ponuntur maiores. 2o minores
 ibi. In proutue uero 3o conclusionem ibi. Pa-
 lam. et per quod dicitur in sua. Ad euidenti-
 am quod utrum possibile sit aliquid unum contrariorum
 determinate inesse a natura alicuius subiecti. uidetur
 tur quod non. quod 2o topicorum dicitur quod si alicui
 subiecti assignatur aliquid predicatum inesse. si con-
 trarium predicatum non possit inesse. nec pro-
 inest. 3o nulli subiecto est unum contrarium de-
 terminate. Preterea contraria nata sunt
 fieri circa idem. 3o non inest alicui unum nisi
 quod natura est suscipere alterum. 3o nullum deter-
 minate inest. Preterea hoc uidetur specie-
 liter in illis in quibus exemplificat philosophus. igitur
 enim non uidetur deteriate calidus. nec aqua fri-
 gida. quod omnem generationem precedit altera

tio.igitur generationes aque ex igne procedit. alteratio ignis per quam inducitur qualitates aque. scilicet in tota alteratione manet forma ignis. quia ex philosophorum in tota transmutatione est sub forma potest. igitur ignis potest manere ignis et non esse calidus. et ita est de omnibus transmutabilibus secundum illas qualitates quas habent quia secundum contraria uidentur generaliter fieri uel posse et fieri mutatio. In oppositum est Aristoteles. dicens ad quod quod possibile est in aliquibus extremis unum contrarium inesse a natura alicuius secundum quod admodum patet de speciebus contrariis in genere. ubi est proprie contrarietas que perficiuntur per differentias proprias contrarias. et utriusque determinare inest sua deus ita quod non est possibile opposita inesse ut albedini disgregatiui et nigredini aggregatiui. Similiter patet in passionibus quia aliquo subiecto scilicet suam naturam est per se principium alicuius passionis habentis contrarium cuius passionis contrarium non potest inesse sibi. cum ipsa passio sequatur formam sibi. Ad primum argumentum dico quod consideratio Aristoteles. intelligenda est secundum aptitudinem non secundum potentiam quia si unum contrarium inest reliquum aptum naturam est inesse. non tamen oportet quod possibile sit reliquum inesse. Ad secundum dico quod illa difficultas est uera secundum generale rationem contrarium. quia quantum est ex hoc cui inest unum contrarium naturam est inesse. reliquum. scilicet non oportet quod ita sit de quibuscumque contrariis comparatis ad quodcumque secundum. nisi forte loquendo de illo secundum genus. quia secundum aliquo secundum proprias rationes suam determinat sibi unum contrarium scilicet hoc non est ex ratione contrarium nec ratione generis talis sibi. Et forte hic. 2. particula addit per species que determinat sibi aliquas deas deterioras contrarias deteriorate. quod forte scilicet sit apte species et deas. non tamen inest species per naturam generis. Ad tertium potest concedi quod qualitates elementorum non in sunt eis a natura nec deteriorate. quia forme substantiales eorum possunt manere sub oppositis qualitativis. ut patet in alteratione precedente generatione elementorum. in illis tamen exemplificat Aristoteles. quia secundum eam conceptiones ille uidetur consequi inseparabiles formas elementares. Uel aliter potest dici quod quales qualitates sunt aliquo gradu deteriorate inest secundum suo elemento. et secundum illud nunquam amittit in transmutatione. scilicet secundum perfectissimum gradum possit alteri. quia secundum illud gradum non sequitur inseparabiles formam elementum. puta calor perfectissimus for

mas ignis. Uel aliter quod ille qualitates consequuntur formam elementum. puta ignis in suo esse perfectissimo quale esse non habet in transmutatione cum tendit ad corruptionem Deinde cum dicitur. Amplius in contrariis. ponit formam deam inter contraria et prout opposita ubi arguit sic. inter contraria est mutua transmutatio. sed ab habitu potest fieri transmutatio in proutiones sed non econuerso. igitur istius rationis ponit minores et maiorem quia manente subiecto possibile est fieri in contrariis mutationes in alterutrum nisi alterum inest a natura. ut calidum ignis. nam secundum sanum possibile est languere. et frigidum esse calidum et econuerso. simili ex studio fieri prout et ex uitioso uiciosus. et econuerso quia aliquis proutus. i. uiciosus exercitatus in doctrina et artibus uirtuosis poterit proficere ad oppositum sic paulatim murari et proficere usque ad habitum contrarium nisi interim tempore suspeditur. puta per mortes atque acquirunt perfectum habitum uirtutis. 2. ponit minores ibi. Uerum in proutione. quia ab habitu puta uisus fit mutatio. in proutionem. scilicet cecitate. scilicet non econuerso quia cecitas non fit iterum uidens. nec caluus iterum comatus idest capillatus. nec edentulus. scilicet carena dentibus fit iterum habens dentes. Juxta hoc queritur utrum a proutione possit fieri regressio in habitum. uidetur quod sic quia proutio et forma sunt duo principia transmutationis ex primo philosophorum. ita quod proutio est terminus a quo et forma terminus ad quem ex philosophorum. sed a tertio a quo ad tertium ad quem est transmutatio igitur. Preterea hoc patet in exemplo tenebra cum opponitur luci proutiue. sed a tenebra ad lucem est possibile regressio. ut manifestum est igitur maior patet quia aliter illuminatio medij esset cum motu et successione. quia unum contrarium non abicit. cum aliud acquirat nisi cum motu uel per motum. quod autem est falsum. ex 2. de anima. Preterea omnium contrarium alterum includit proutiue oppositum alterius ex philosophorum metaphisice. et hoc non obstante inter contraria est transmutatio. igitur et iter proutiue opposita igitur. In oppositum est Aristoteles. Respondet ad istam questionem dicendum quod duplex solutio potest dari uno modo potest dici quod loquendo generaliter de proutiue oppositis non est possibile ultra a proutione esse regressus in habitum nec in possibile ultra. quia sic loquendo proutio dicitur esse carentia forme in subiecto. quod aptum

natū ē hēre 7 a tali puatiōe est possibile ef
 se regressus ad formā lz nō uli ab ōi. Dic
 tum autē dicitur uerū est de aliqua puatiōe p
 ticulariter. iō p̄ma dīa quam ponit inter
 contraria 7 puatiue opposita est general
 lz 2^a p̄ticularis ē. Ad saluandū g^o dic
 tum dicitur hic distinguitur puatio tripli. uno
 modo sic. Quedaz est carentia forme ad
 quam nō ordinat subiectus nisi mediante
 habitu. Alio modo sic. quedaz puatio pu
 uat habitū s̄m actus 7 potentia. alia puat
 tū actum. 3° mō sic quedaz puatio est cuius
 habitus est a p̄ncipio inato cuiusmōi est ce
 citas qz uisus est a p̄ncipio intrinseco. Alia
 est puatio cuius habitus inest a p̄ncipio
 extrinseco ut tenebra in me. De puatiōe
 quocūqz istorū modoz p^o mō dicta. intelli
 gitur dicitur. 2° modo nō. uidet tū p^o distinctō
 esse minus compotens qz nullus s̄m uide
 tur ordinari in puatiōe mediāte habitu
 sic qz s̄m uidet ordinari in puatiōem
 nisi prius recipiat habitū. hoc eim est ma
 nifeste falsus. qz aliqs nō prius uidens pōt
 esse cecus. uel si sic intelligit. nisi prius sit
 natus recipere habitū. tunc distinctio nul
 la est. qz sic om̄e s̄m ordinat in puatiō
 nem mediāte habitu. Rō autē quare dicitur
 intelligit de p^o mēbro 7 de 2° in p^o 7 2^a
 diuisione est manifesta ex ipsis uerbis di
 stinctionis. quare autē possit intelligere d^o p^o
 mō mēbro tertie diuisionis 7 nō de 2° cā
 est qz qñ habitus. qui est a p̄ncipio intrin
 seco nō inest. tunc in s̄bō nō est principium
 sufficiens illius habitus. 7 euz natura trans
 mutabil tendat semp in nō esse. nō est pos
 sibile aliquod p̄ncipiū recuperari in s̄bō.
 7 ita nec habitū illū induci. Si g^o puatio ta
 lis habitus aliqñ insit. impossibile ē postea
 talez hitū iesse. Sz qñ hitus ē a p̄ncipio ex
 trinseco ut lux in me. a cor^o luminoso. tūc
 lz puatio aliqñ insit. possibile tñ est ab illo
 extrinseco habitū induci. Ad argumēta
 p^o qz argumēta p^o p̄cedūt de puatiōe
 uno mō. Et argumēta ad oppositū de pu
 tiōe. alio mō. qz sicut dicitur est p̄ma dīa nō
 est generalis inter puatiue opposita 7 con
 traria. multa eim sunt opposita ubi unum
 est tñ carentia alterius in apto nato. q̄ nō
 possunt aliter opponi nisi puatiue. 7 tñ nō
 hnt hāc p̄petate. puta lux 7 tēbra. que si es
 sent contraria nō posset alterum expelli. 7
 alterum iduci sine motū. 7 ita nō possz me
 diam iustanti luminari. cuius cōtrariū habet

2° de aia. Similit^r iustit^a 7 iniustitia scia 7
 ignorantia. possibile eim est iniustus non
 tñ puatiue sed et cōtrarie facere aliqua o
 pera iustitie. qz iniustitia nō necessitat ad
 faciendū iniuste lz inclinet 7 per frequēta
 tionem. seu per frequenter agere iuste pōt
 acquirere habitū iustitie. g^o pōt ab iniusti
 tia etiam dicta puatiue inuari ad iusti
 tiaz. similit^r ab ignorantia ad sciaz. Alio
 mō pōt dicitur ad questionez qz inter cōtraria
 mutuo est motus pp̄e dicitur qz utrūqz ē
 natura aliqua positua nec pōt expelli nisi
 in tempore. sed a puatiōe in habitū nūqz
 est motus rōne puatiōis qz materia sub
 iecta puatiōi tñ hz carentia forme. 7 euz
 hoc stat qz sūme sit disposita ad suscipien
 dam formā. 7 ita nō o^z illaz moueri ad il
 lam formā sed statz p̄ntē agente pōt illaz
 recipere sine motū. Secūduz hoc dicendū
 est qz hec dīa est uis inter cōtraria 7 pu
 tiue opposita. loquēdo de motu pp̄e dic
 to qui est in tempore 7 successiuus. Ad p
 mum argumētū pōt dicitur qz a puatiōe q̄ ē
 p̄ncipiū nō est motus pp̄e dicitur in for
 mam. nisi qñ puatio coniungit cōtrario.
 Ad secūduz ps ex illis exemplis quatr
 non est motus a puatiōe in habitū. Ad
 tertiu dicitur qz nō sequit non esse motū inter
 contraria qz non est inter puatiue opposi
 ta. qz extēni ignobilius cōtrarietatis non
 tñ est puatio. reliquit. Sed cū hoc est aliq^o
 forma positua. unde non pōt expelli sine
 motu.

uecunqz

uero
 hie
 ut dicebat. compat dicitur cōtra
 dictoria ad uia alia opposita.
 ubi sic p̄cedit. p^o facit qd dicitur est. 2° re
 gredit sup. contraria ponēs eorūz aliquas
 p̄prietates. s̄a ibi. Cōtrariuz aut. p^o pars
 didit qz p^o ponit rōclusionem. s̄o docet seu
 addit p̄bationez ibi. In solis eim istis. p̄
 ma ps p^o ex l̄ra. s̄a ps diuidit qz p^o inuit
 unam cōnam. 2° probat aīis illius ibi. Nec
 est in contrarijs. In p̄ma pte arguitur sic
 In solis contradictorijs que. s̄. opponunt
 ut affirmatio 7 negatio. semp altera pars
 est uera altera falsa. g^o cōtradictōne oppo
 sita non sunt aliquozū aliorū oppositorū
 uel non sunt sic ut alia opposita opponun
 tur. cōna est euidēs cuius aīis ponit in l̄ra
 7 postea p̄bat cum subdit. Neqz est in cō
 trarijs tē. Ubi sciendū qz omis exclusiuz

vera potest resolui in duas veras. unam affirmatiuam et aliam negatiuam. ubi gra si solum homo currit sequitur quod homo currit. et nullum aliud animal currit. ita in proposito in solis contradictoriis altera pars est vera. altera pars est falsa. ut dicit aristoteles. sequitur quod contradictoriorum semper si una pars est vera alia est falsa. Ad probationem hanc g^o illius antea sic procedit quod per se probat negatiuam quod si in nullis aliis oppositis semper altera pars est vera altera falsa. 2° ex dictis concludit affirmatiuam. scilicet g^o est uerum in contradictoriis quod semper altera pars est uera. altera falsa ibi. In affirmatiue uero et negatione. Prima pars diuiditur in duas quod primo probat quod dictum est si alia opposita sumatur incomplexa. 2° etiam si sumatur complexa de quo minus uidebitur haec ibi. Sed maxime uidebitur. prima pars adhuc diuiditur quod primo ostendit attentum inductive. 2° syllogisticum ibi. Dicit autem. Dicit g^o quod in contrariis non est necesse alterum esse uerum alterum falsum ut sanitas et languor que sunt contraria nullum neque uerum neque falsum. Similiter est de re latius ut dupli et dimidiu. et de puate oppositis ut uisio et cecitas quod nullum istorum uerum est aut falsum. Dicit autem. probat idem per syllogismum sic. Quocumque sunt nullas complexiones dicuntur nullum est uerum aut falsum. scilicet omnia predicta sunt huiusmodi quod dicuntur sine complexione g^o illius ratio pars ponit maiorem. 2° minorem ibi. Porro autem. et pars in haec. Sed maxime ostendit idem si dicta opposita sumatur complexa. ubi sic procedit primo ostendit intentum in contrariis. 2° in puate oppositis ibi. In puatione uero. Dicit g^o quod maxime uidebitur hoc tale. scilicet quod alterum sit uerum et alterum falsum. si contraria dicantur huiusmodi complexione. Sed tamen nec in istis est uerum quod si accipiuntur ista contraria complexa. socrates est sanus socrates est languens quod socrate exiit utique altera pars est uera altera falsa. sed socrate non exiit utraque est falsa. sicut etiam exiit semper altera falsa altera uera non est puta antequam solum sit aptus natus. In puatione uero et habitu uerbi gratia socrate habere uisum et socrate esse cecum opponitur puatione et sumuntur complexa. Socrate g^o non exiit utraque est falsa. ipso et non exiit non est necessarium alteram esse ueram. alteram falsam. quod antequam sit aptus natus habere uisum. utraque pars est falsa. Deinde cum dicit. In affirmatione uero ostendit affirmatiuam antea concludens ex predictis quod non sic est in affirmatiue

et negatione. quod semper altera pars est uera altera falsa. siue solum sit siue non sit. ubi gratia socrate languere. socrate non languet certum est quod altera est uera altera falsa. socrate exiit et non exiit. quod tunc neutra est uera. scilicet socrates languet. Ex omnibus g^o predictis concludo resumens antea. quod in his solum quod tam affirmatio et negatio opponitur priorius est quod semper alterum sit uerum et alterum falsum. Notandum quod hic ut predictus est assignat Aristoteles. dicit autem inter contradictorie opposita et alia opposita quod in omnibus non oportet alterum extremum esse uerum alterum falsum. Sed in his oportet ut quod nullum aliorum necessario uere in est. et aliud false. Sed in contradictoriis alterum uere inest alterum false. et sic loquitur de contradictoriis incomplexis. vel quod nullum aliorum oppositorum necessario est uerum uel falsum quod incomplexa. et contradictoria sunt complexa. et huiusmodi istum scilicet magis uidebitur intelligere ibi. oio autem. que sine complexione dicuntur nihil uerum neque falsum est. et omnia alia que dicta sunt sine complexione dicuntur a seculis a contradictoria. Est tamen intelligendum quod contradictio de qua hic loquitur non tamen fit incomplexis quous hic principaliter loquitur de oppositione incomplexorum que contradictio forte uniuoce inuenitur in propositionibus et in terminis. non sic forte in aliis oppositionibus. et ista opposita forte est magis intentionalis. est enim simpliciter intentionale. Ad iungit postea quod si solum exiit oportet alterum contrariorum esse uerum. de illo tamen non oportet hoc solum non exiit. Sed in contradictoriis siue solum sit siue non sit semper alterum est uerum de solum et alterum falsum. quod siue fortes sit siue non sit semper hec est uera fortes languet. uel hec fortes non languet. quod cum non est hec est uera fortes non languet. Sed queritur dubitando quare Aristoteles in hoc casu non assignat etiam iter relative opposita et contraria cum inter omnia alia assignet. Potest dici quod dicitur eorum haberi potest ex dictis superius in principio capituli de oppositis. ubi dictum fuit quod contraria hoc ipsum sunt non dicuntur aliorum. at quous aliter sicut relativa. Album enim non dicitur nigri album. nec e converso. nec bonum mali bonum nec e converso. sicut dupli dicitur dimidii dupli et e converso. id est de istorum dicitur Aristoteles. dicitur non curant. Sequitur illa pars. Contrarium autem et ubi Aristoteles. regreditur super contraria ponendo eorum quatuor proprietates. quarum 2° ponitur ibi. Amplius contrariorum. 3°

ibi. Palam nō est. 4.º ibi. Necessē est autē
 Prima g.º pprietas est q.º bono semp con-
 trariat malū. ut sanitati languor. 7 iustitie
 iniustitia 7c. quorū alterū hz rōtionem bo-
 ni. alterū rōem mali. malo autē qñq. nō cō-
 trariat bonū. s. 7 ē qñq. malū ut. egestati
 qd est qdā malū cōtrariat supabundā-
 tia qd est etiā malū. 7 addit q.º i paucis h.
 repitur. Notandū q.º ista pprietas q.º
 bono semp cōtrariat malum. s. 7 malo
 qdōq. malū qdōq. bonū intelligenda ē
 non solū d. istis formis bonū 7 malū. quia
 ista inter se solum cōtrariant. 7 nūq. ma-
 lum rōe forme mali. s. 7 de hīs que subsunt
 q.º a. iqn illud qd est malū cōtrariat ei qd
 est malū. 7 in ppositiōib. aliqn illud qd
 est falsū cōtrariat ei qd est falsū. q.º abo
 cōtraria possunt esse falsa siml. Ampli.
 cōtrariorū. ponit secūdā pprietatē que
 est q.º cōtrariorū si alterū existat non est
 necessariū reliquū esse. qd ostendit dupli-
 citer. p.º in cōtrariis incōplexis. q.º omnibus
 aialibus existētib. sanis sanitas erit 7 lan-
 guor nō erit. siml. si oēs essent albi. 2.º in
 cōtrariis cōplexis. q.º socrate esse sanū 7
 socrate languere sunt cōtraria. g.º impossi-
 bile est simul inesse eidez. g.º socrate exīte
 sano suū cōtrariū non erit. s. socrate lan-
 guere. Notandū q.º ista 2.º pprietas ē
 q.º uno cōtrariorū exīte nō o.º reliquū esse
 ut oibus existētib. sanis. sanitas est 7 nō
 egritudo. uel si forme absolute non sunt
 trarie nisi in cōparatione ad idem subiectū
 ut sanū 7 egrū circa forcē cum impossi-
 bile sit ipsa simul inesse eidē sbō. Impos-
 sibile est uno existente reliquū esse. p.º
 forte est uerū q.º forme inter se sunt con-
 trarie. p.º q.º ex se maxime distant in eodē
 genere. Cōtra hanc pprietatē arguitur
 q.º si unū cōtrariorū est in natura 7 reli-
 qua erit ex 2.º celi 7 mūdi. g.º uno existen-
 te o.º reliquū esse. Ad hoc pōt dici q.º illa
 ppō non est uera de esse in actu. s. 7 de esse
 in actu uel in potētia 7 de cōtrariis q.º mu-
 tuo se expellūt circa idē sbm. q.º tunc si unū
 cōtrariorū est sbm. eius est. g.º reliquū cō-
 trariū est in potētia. q.º illud sbm. est i po-
 tentia ad alterū cōtrariū. Deinde cuz
 dicit. Palam uero. ponit tertiā pprietatē
 que est q.º cōtraria habent fieri circa idem
 aut spē aut spē aut genere. ubi grā ut lan-
 guor 7 sanitas habēt fieri natural. in cor-
 p.º. albus. albedo 7 nigredo siml. in cor.º. cor.

pus aut utroq.º mō est idem genere. Iusti-
 tia aut 7 iniustitia habēt fieri in aia que est
 eadez spē. Notandum q.º ista pprietas
 q.º cōtraria habent fieri. circa idē uel ge-
 nere uel spē est notanda q.º s. alicui in spē
 repugnet unū cōtrariū ut albedim. cōgre-
 gatiūz tñ illa cōtraria habent fieri circa
 idem genē. ut circa colorē qui est in diuer-
 sis spēbus q.º sic est tñ idem genere. De-
 inde eū dicit. Necessē est aut. ponit quartā
 pprietatē que est q.º cōtraria necessariū ul-
 sunt in eodez genere uel in cōtrariis gene-
 ribus. ul ipsa sūt aliorū genera. Exemplū
 p.º albus 7 nigrus que sunt in eodez gene-
 re qd est color. Exemplū secūdi. iustitia
 7 iniustitia q.º iustitia est i genē uirtutis.
 7 iniustitia in genere nequitiē. i. uiti. qd ē
 cōtrariū uirtutis. Exemplū tertiū bonū
 7 malū que nō sunt in genere s. sunt alioz
 genera. Notandū q.º ista pprietas q.º
 traria uel sunt in eodez genere uel in di-
 uersis generibus. uel sunt genera aliorū
 intelligenda est. de generib.º p.º. siml. sēp
 eim cōtraria sunt in eodem genere. p.º nisi
 sunt forte transcēdētia. 7 tūc equiuoce sūt
 in diuersis generibus at forte bonū 7 ma-
 lum put sūt transcēdētia sunt huiusmodi.
 put accipiunt in moribus sūt genera mo-
 rum. Intelligendū tñ q.º p.º. mō prout. s.
 bonū cōuertit eū ente nihil dicit. siml. iter
 malū. nec sic bonū 7 malū cōtrariātur. s.
 tñ modo dicit bonū 7 malū in compatio-
 ne ad aliud. q.º. s. deficit a perfectione en-
 titatis alterius.

rius autem

Ap. deteriorat d. spēb.º opposi-
 tionis. hic determinat de mo-
 dis poritatis. ubi sic pcedit. q.º p.º diffinit
 modos poris magis usitatos. 2.º addit unū
 modū minus usitātū ibi. Uidet aut preter
 eos. Prima p.º diuidit in quatuor fm qua-
 tuor modos. 2.º ibi. Secūdo aut. 3.º ibi. Ter-
 tio uero. 4.º ibi. Amplius aut. Dicitur g.º
 q.º prius dicit alterū altero quadrupl. p.º
 mō pus fm tempus sicut antiquus 7 senius
 altero dicit pus eo ut antiquus referatur
 ad inaiata. 7 senius ad aiata fm boetium.
 Sz uidet iste modus male assignat. q.º ni-
 hil est pus fm tempus. pbo q.º pus est qd
 est p.º pncipio ppingus ex s. metaphisice
 s. 7 nullum est pncipiū in tempore cam sit
 infinitum. ex 8.º phisicor. Dicendū ad

hoc sicut *Az.* dicit 5° metaphisice ca. d^o po
 ri q^o prius 7 posterius sumuntur in tempore
 per comparationes ad pns nūc signatus. Sed
 ecōtrario in preteritis 7 futuris. q^o preter
 ritum remotius ab hoc nūc est prius. 7 sic
 p^o solutio argumētī. Deinde cum dicit
 Secundo aut^o ponit secundus modus poris
 qui est q^o illud d^o prius alio q^o nō cōuertit^o
 cum eo s^o subsistendi nām. Istō mō unū
 est prius duobus q^o sequit^o sunt duo. g^o unū
 est cōuertit^o necessario. ut si unū ē q^o duo
 sint. Videt^o q^o iste modus sit male assi
 gnatus q^o nā est inter ppositiones. s^o p^ol
 de quo hic loquit^o *Az.* est i^o incōplexis. g^o cō
 sequens a quo non cōuertit^o subsistendi con
 sequentia nō debet dici prius aliquo modo
 Preterea a pte integrali nō cōuertit^o nām
 ad totū. ut p^o in exemplo *Az.* duo sūt. g^o
 unū est 7 nō ecōverso. g^o p^o integral^o est
 p^o toto 2° mō poritatis. s^o hoc est falsū
 q^o s^o *Az.* 7° metaphisice in diffinitione
 aliquatū p^o integrali cadit totum s^o
 diffimens est prius diffinito. ex 6° topicorū
 g^o Preterea videt^o q^o ad totū integrale
 sequat^o eius p^o. cuius oppositū dicit^o i^o hā
 p^obatio tum q^o ois bona nā est reducibil^o
 ad sillogismū. s^o ista non. q^o ista cōsequen
 tia domus ē. g^o paries si reducatur ad silm
 hec p^o domus est nō poterit esse minor.
 q^o predicatū eius non posset esse predicatū
 cōclusionis. g^o oportet q^o esset maior. s^o
 p^o sit subiectus cōclusionis directe est
 minor extremitas. 7 domus cum sit s^o
 maioris est medius terminus. g^o o^o ad re
 ductiones illius cōsequentię assumere rale
 minores paries est domus. 7 ita ul^o in ali
 is totis integralibus. s^o ois talis numero ē
 impossibilis. q^o s^o *Az.* 4° topicorū nul
 lo modo p^o predicat^o de toto integrali. nec
 ecōverso. iō ois talis cōsequentiā tenens uiz
 tute talis minoris est inutil^o. Tum q^o q^odo
 alibi tenet. ubiq^o tenet. s^o totum integra
 le respectu alicuius non infert p^o predica
 ti respectu huius quod est maius parte.
 uel componi ex p^oibus uel esse figure talis
 uel talis. g^o nusq^o infert. Preterea hoc
 2° mō dicit *Az.* genus esse prius spē. s^o hoc ē
 falsū. q^o genus 7 spēs sunt correlatiua s^o
 porphirum. g^o sunt simul natura. Res
 pondeo ad p^o dicit^o q^o aliqui est cōsequen
 tia inter ppositiones tñ rōe incōplexorum
 7 tunc illud incōplexus in cōsequēte ratiōe

cuius sequit^o ad a^o 7 nō ecōverso est p^o
 illo in ante rōe cuius a^o infert consequē
 tē. Ad aliud pōt dici q^o ois p^o integral^o
 sine qua totū nō pōt esse. est p^o toto h^o
 2° modo poritatis. Et cum arguit^o q^o ali
 qua talia p^o diffinit^o p^o suū totum. g^o ē po
 sterius toto. Cōcedo q^o sit posterior toto
 aliquo mō. ut forte 5°. qui est in cādo. s^o
 non secūdo modo qui ē in consequēdo s^o
 cut ad pncipiū speale sequit^o cōclusio i^o ter
 minis generalioribus 7 nō ecōverso. ut ad
 hanc ois triangulus h^o tres angulos. sequi
 tur hec figura h^o tres angulos ubi pncipi
 um est prius uno mō. i. in cādo s^o pncipatū
 2° mō. i. in consequēdo. pnde secūdas mo
 dus non debet poni prius s^o naturam s^o s^o
 nām. 7 q^ontus mōus p^o s^o naturā ul^o cālitā
 tem. Ad aliud pōt dici q^o loquēdo de il
 la pte sine qua totum nō pōt esse totum i
 tegrale infert ptem respectu illorū predi
 catorū que nō possūt inesse toti nisi insit
 pti. ut domus est alba. g^o paries est albus
 s^o respectu predicatorū que p^ont ad diuer
 sitate totius 7 p^o. nō tenet cōsequētia. ut
 domus est cōstituta ex talib^o nō sequitur
 g^o p^o. Lū arguit^o de reductione talis
 cōsequētie in silm pōt sic reduci uno mō
 omne illud sine quo domus non pōt esse. si
 domus est illud est. sed p^o est huiusmodi
 g^o paries est si domus est. intelligēdo ma
 iores esse de predicato cōditionato 7 cōclu
 siones similit^o ubi sumit^o illud p^o medio. un
 de tenet cōsequētia enmematica. Tum
 arguit^o q^o talis cōsequētia nō ual^o ubiq^o p^o
 q^o totum integrale infert ptem ubiq^o re
 spectu esse. 7 respectu predicatorū aliorū
 que non p^ont ad diuersitates totius 7 p
 tis. sed nō o^o ex hoc q^o inferat ipsaz respe
 ctu cuiuscūq^o predicatorū. sicut si sor. inferat
 hoiem nō o^o istam cōsequētiā tenere. si sor
 tes est indiuidū. g^o hō est indiuidū. q^o
 respectu huius predicatorū sunt extranea. et
 ita de toto integrali 7 pte respectu predi
 catorū p^ontis ad diuersitates eorū. Alio
 modo dicta cōsequētia reducitur sic ad sillo
 gismū domus est sed p^o est domus gem
 tūe. g^o p^o est. nec impedit uariatō medij
 penes rectum 7 obliquum formaz silli ue
 p^o per *Az.* p^o porum. Ad tertius dicit^o
 est prius ca. de relattone 4° p^orietate q^o i
 tentiones generis 7 spē referūt ad iucez
 7 sunt simul natura. 7 sic loquit^o porphira
 us. Si tñ inter res que subsūt pōt esse nām

quod una est prior alia hoc 2° modo. Deinde cum dicitur. Tertio modo ponit tertium modum poris qui est secundum ordinem ut illud dicitur post quod in ordine ponitur. prout sicut in disciplinis id est scientiis demonstratiuis ut sunt quadrivales ubi extra et principia et diffinitiones sunt pora secundum ordinem ut in geometria hijs que describuntur. id est conclusionibus que describendo demonstrant. et in gramatica extra. id est littere sunt pora sillabis. isto modo similiter in orationibus. id est rethoricis. quod phemius est prout naratione per ordinem isto modo etc. Amplius ponit quartum modum secundum quem quodam dicitur prout quia honorabilibus. unde multi consueverunt dicere aliquos esse pores apud se illos qui sunt honorabiliores et magis dilecti a se. et dicit quod iste modus videtur alienissimus a modis poris per eo quod est secundum vulgus. Ultimo concludit quod modi poris sunt qui dicitur sunt. Deinde cum dicitur. Videtur autem ponit quantum modum poris qui videtur modus veritatis qui est quantum aliqua convertitur secundum essentiam etiam et unus est cum alterius. illud quod est circa dicitur prout naturaliter. ubi gratia in oratione vera et re significata. nam in re hominem esse convertitur cum oratione vera que dicitur homo est. quia si homo est sequitur quod vera est oratio in qua dicitur quod homo est. et similiter convertitur e converso. et tamen oratio non est cum quod res sit sed magis e converso quod dum res est aut non est sequitur necessarium quod oratio dicatur vera vel falsa. et ideo esse est prout oratione vera. Isto modo ultimo concludit quod secundum istos quatuor modos dicitur prius alteri altero. Sed videtur quod iste quartus modus male ponatur quia cum non dicitur prout cato et esse rei non est per veritatem sermonis. nam cato et catum referuntur. similiter signus et signatum quod cato et catum sunt simul natura. et similiter esse rei quod est signatum. et veritas sermonis que est signum sunt simul natura. Dicendum quod hic est variatio de istis intentionibus cato et catum et effectus et signum et signatum et de hijs que subsunt. intentiones enim referuntur per se et sunt simul natura ut arguitur. sed ea que subsunt non referuntur. et ideo illa non sunt simul natura. Ad maiorem evidentiam predictorum queritur utrum Aristoteles convenienter assignet modos poris. videtur quod non. quia multo plures assignat 5° metaphisice. puta prout in loco prout secundum cognitionem et plures alios quod. Preterea quatuor modis dicitur unum oppositarum totum reliquorum. ex primo topicorum. Sed simul opponitur ei quod est prius et

non hijs quatuor modis sed tamen tres sunt Aristoteles. hic interpretatur in littera 6°. In oppositum est Aristoteles. Respondeo secundum aristotelem 5° metaphisice capitulo de prius generalis ratio poris in omnibus modis est esse propinquius principio quocumque modo sumpto. 6° quatuor modis potest sumi principius et quatuor modis potest aliquid propinquius esse principio quocumque modo sumpto totum unum versis modis dicitur esse prius. Sed hoc potest pluribus modis accidere quod hic enumerentur ut manifestum est ibidem. 5° metaphisice. 6° hic non ponuntur omnes modi prioris sed quantum sufficit ad oppositum. Sed forte solus secundus modus qui est in quando est hic ad positum secundum quem modus genus dicitur prius specie in uno quocumque predicamento. et forte quantum modus prioris qui est in quando quod substantia est cum omni accidentium. ubi alij tres modi prioris qui sunt tempore ordine et honore. ponuntur non ut principaliter intenti. sed ut per illos manifestentur modi principaliter intenti. Ad primum argumentum dico quod in 5° metaphisice distinguitur prius in quantum est differentia est. hic autem principaliter secundum quod est passio eorum que sunt in generibus predicamentorum ut considerantur a ratione. et sic sumptum hijs orationibus diversos modos. unde qui principaliter intenduntur hic ibi omittuntur. et e converso concedo quod quod non ponit omnes modos poris nec forte illos ad quos omnes sunt reducibiles. sufficientes tamen ad oppositum enumerat quosdam alios ad eorum manifestationem. Ad secundum dico quod oratio totum modos. hijs simul quatuor prout. sed non ponit Aristoteles. omnes eius modos. vel quod sufficienter haberi possunt per modos poris. vel quod sufficit sibi ponere illos modos simul qui sunt ad oppositum. qui sunt iter quos est oratio mutuo. cum neutrum sit cum alterius et ut species concludentes ex opposito idem genus. quorum utrumque opponitur secundo modo poris qui est specialiter ad oppositum et opponitur 5° modo specialiter et adiungit simul tempore. ut per hoc reliqui modi innotescant. Sequitur illa pars. Simul autem. ubi Aristoteles. distinguit modos sitatis et dividit in tres hijs quatuor modos ponit. 2° ibi. naturaliter autem. 3° ibi. Dicitur simul. Dicitur quod quod simpliciter et proprie dicuntur simul. per modo illa quatuor generatio et productio adesse inest eodem tempore. quia talium neutrum est prout nec posterius altero. Deinde cum dicitur. Naturaliter. ponit secundum modum qui est quod illa dicuntur naturaliter simul que convertuntur secundum eadem etiam. ut si

unus est alterū 7 eōuerso. s; tñ unū nō ē
 cā alterius. ut sit hoc mō sūt simul relati
 ut si duplū est. dimidiū est. 7 eōuerso. s; ta
 men neutrū est cā alterius ut sit. Dein
 de euz dicit. Dicunt simul. ponit tertium
 modū ubi sic procedit. p^o exponit modū
 2° remouet dubiū ibi. Genera uero. Dicit
 g^o q; simul dicitur naturalī. Alio mō illa
 que ex diuerso. i. ex opposito diuidunt ge
 nus idem. 7 hoc fm eandē diuisione. qd di
 citur pp. diuisiones uel subdiuisiones b^o
 sunt simul gressibile. uolatile 7 aquatile q
 ex opposito diuidit genus aialis. iō sūt si
 mul. 7 nullū est pus alio uel posteri^o. 7 ad
 dit q; singulū illorū pōt ulterius diuidi in
 spēs. 7 illa per que diuiduntur fm eandē di
 uisiones dicunt sūt natura isto mō. ut si a
 quatle diuidatur p habens. squamas 7 n̄
 habens squamas. Postea euz dicit. Ge
 nera uero. remouet dubiū. forte eim crede
 ret aliquis q; ipsuz genus q; diuidit esset
 simul cā diuidentibus ipsum hoc remouet
 dicens q; genera. semp sūt pora spēbus. di
 uidentibus ipsuz. qd pbat per rōem poris
 2° mō dicit q; genera nō cōuertūt ad spe
 cies fm essendi nām. q; bene sequit. ē aq
 tile g^o aial. s; nō cōuertūt. necessario ē aial
 g^o aquatile. Ultio recapitulādo modos
 simul cōcludit dicens q; sūt dicunt natura
 liter. uno mō quecūq; cōuertunt fm essen
 di nām. s; neutrū ē cā alterius ut sit. 7 ite
 fuit secūdus mod^o. Alio mō illa que ediu
 so diuiduntur sub eodez genere. qui fuit ter
 tius modus. Alio mō sunt sūt illa quorū ge
 neratio est in eodē tempore qui est p^o mo
 dus. qualz aut ista modi sufficēter sumunt
 7 qualz sunt ad pposituz p; ex; preceden
 ti questione ca^o de priori.

Notus autem.

Hic ut supius dicebat. Ap^o di
 stinguit spēs motus circa quō
 duo facit p^o agit de diuisione. motus in su
 as spēs. 2° de eius oppōne ibi. Est autem
 simpli. p^o ps diuidit q; p^o pponit illam
 diuisiones. 2° addit diuidentuz diuisiones
 ibi. Alij utiq; Dicit g^o q; sunt sex spēs. mo
 tus. i. generatio. corruptio. augmētatio. di
 minutio. alteratio. 7 s; locū mutatio. i. mo
 tus localis. Alij itaq; ostendit spēs mo
 tus esse differētes ubi duo facit p^o pponit
 intentū. 2° modet 7 remouet dubiū ibi. In
 alteratione. p^o ps p; q; lra plana est. s; 2°

diuidit q; p^o pponit dabitatiōe. 2° ad
 dit solutiōe ibi. Hoc aut non est uerū. Vi
 cit g^o q; forte in alteratione b; questionez
 utru. s. distingat ab alijs motib^o aut nō.
 s; illud quod alterat. necesse sit. alterari p
 aliquā motiōe aliarū. Deinde cū dicit
 hoc aut nō est uerū. Soluit dubiū pbanf
 per rōem q; alteratio sit distincta species
 motus ab alijs ubi arguit sic quecūq; sic
 se habent q; possūt ab inuice; separi. 7 sūt
 inuice; esse illa sūt realz distincta. s; alte
 ratio 7 alie spēs motus sūt butalmōi g^o Il
 lius rōis pmo ponit minores q; tuz ad illaz
 ptez q; alteratio pōt esse. sine alijs motib^o
 dicens q; pene s; oēs passiones. i. qualita
 tes aut plures cōuenit alterari nulla aliarū
 motiōnū cōcomitāte. p; 2° ponit maiore
 in uirtute euz dicit. Nam si esset eadē. nā si
 alteratio esset eadez cū aliqua aliarū mo
 tiōnū oporteret illud qd alterat. augeri ul
 minui. quod tñ non est necesse. s; iste spēs
 possūt esse sine inuice; g^o 3° cū dicit. Si
 mulz aut. ponit minores q; tū ad aliā ptez
 cōuersaz. i. q; aliqd pōt augeri. 7 ad muta
 tiōe aliaz moueri. 7 tñ non o; ipsuz alte
 rari. q; aliqua possūt crescere 7 augeri q; ta
 men non alterant. ibi gra de quadrāgulo
 q; si circūponit gnomon creuit q; q; q;
 drangulus fact^o est maior. 7 tñ nihil ē al
 teratu. Silt est in alijs motib^o ex quo seg
 tur q; isti mot^o sūt distincti realz. No
 tandū ad euidētiā exēpli q; qdrangul^o ē fi
 gura q; tuor. lineis. cōteta 7 p; n̄s q; tuor an
 gulos habens rectos. S; gnomon dicit q;
 si medi^o qdrangulus cōstans. i. ex duab^o
 lineis rectis in angulo cōiunctis q; si adda
 tur. quadrāgulo ex. una pte 7 sibi iungatur
 per duas lineas que possūt dici supplectio
 nes. tū quadrāgulus fit maior in q; titate
 s; tñ nec est alteratus q; alteratio est tan
 tuz fm. qualitatem. S; exemplum non
 uidet ualere ad pposituz. Multe eim con
 ditiones augmētationis nō possūt ibi salua
 ri. tum q; nō quelz ps aucti auget ex tali
 additione. Tum q; talis additio est sola in
 pta positio quā p^o li^o de generatione Ap^o di
 cit non esse augmētationes. instantia g^o q;
 ponit ibi de quadrato 7 gnomone non ē
 uera. Respōdeo satis pōt cōcedi q; Ap^o i
 stantia nō est ad pposituz de augmētatio
 ne ppae dicta. s; de iuxta pōne que aliquo
 modo augmētationi assimilat. 7 p; tanto
 est illa instantia ad ppositū rē. Deinde

cum dicit. Est autem simpli. hic agit de op-
positione motus. ubi sic procedit p^o ostendit
ppositus. 2° mouet et remouet dubium ibi
Reliquo aut. p^o in duas p^o ostendit qd op-
ponit motui puatiue. 2° qd opponit ei co-
trarie ibi. Hic uero. Dicit g^o q^o simpli. i.
ulz loquedo de motu qes contraria e motui
et accipit contrariuz pro puatione. qz qes cuz
sit formalz carentia motus in apto nato
non pot opponi motui nisi puatiue. De
inde cu dicit. Hic uero. ostendit qd oppo-
nit motui contrarie dices q^o his q per sin-
gula sut idez loquedo de singulis spebus
motus. unus mot^o est contrarius alteri. ut
generationi corruptio. augmentationi dimi-
nutioni. Motui aut fz locus opponit qes ut
dictuz est. et etia motus qui est in contrariuz
locuz ut motus q est inferius contrariat mo-
tui q est superius et euerfo. Deinde cuz
dicit. Reliquo aut. remouet dubiuz qz no
uidet facile assignare contrariuz reliq^o mo-
tuz. s. alterationi qz forte uidet alicui qz n^o
bz contrariuz. hoc remouet dicens qz motui
alterationis qui est fm qualitate opponit
qes fm illaz qualitate et motus q est in co-
trariuz qlitate sicut de motu locali superi-
us dicebat. naz alteratio e motus fz quali-
tate opponit g^o sibi taz qes qz motus in
contrariuz qlitate. uel ei q est. albu fieri. i.
dealbatio opponit hoc qz est nigrū fieri
ideft denigratio que est ad contrariuz quali-
tatez. Notandū qz quot sut spes mo-
tus tot sut spes quietis. et sumendo. ambo
ut dnt in eodez genere opponunt. puatiue
speali terio mot^o opponit puatiue qes spe-
cialis. no illa que est in terio ad quez. qual-
la est salus et pfectio mot^o. s. ea que e i ter-
mino a quo ut dealbationi opponit puati-
ue qes in nigredine motui aut ad unū ter-
minū contrariat motus econtrario q est ad
terminū contrariū. et qz in uno contrario
trariat qes in alio. ita qz motus spealis bz
p contrario aliu motū. et p puatiue opposi-
to qez. Similz qes p contrario bz alia qe-
tez. et p puatiue opposito metū. Qd si qz
ponat qez contrariari motui no erit possi-
bile sibi uitare incouenies. s. plura contra-
riari eidez uniuoco. qd est cotra d^o. p^o to-
picorū. et x^o metaphisice. no tū est incoue-
niens eidez unū contrariari et aliud eidez p-
uatiue opponi. ut patebit suo loco. Ad
maiores euidetiaz predictorū querit utz
conuenienter hic d^o. distinguit spes motus

uidet qz non. qz considerate motū ptinet ad
naturales no ad logicū g^o. oia pz. aia pro-
batur. qz motus est passio natural g^o imp-
trens logico. Preterea illa in q distin-
guitur motus sut in diuersis generibus ut
alteratio in qualitate. et augmentatio in qti-
tate. g^o nihil est eis uniuocu. g^o no sut spes
motus qz ome habens spes est uniuocum.

Preterea d^o. s^o phicorū probat qz ge-
neratio no est motus et pari. nec corrup-
tio g^o. Preterea aristoteles ostendit hic
istos motus esse distinctos qz non sut cir-
ca idez cuius opposituz uidet. Tuz qz sem-
per cuz augmentatione coniungit alteratio
Tuz qz similz cuz oī generatione et corrup-
tione coniungit alteratio. qz forma substan-
tialis no est immediatū pncipiū agendi. s. tā-
tum qualitates actiue et passiue et fm illas
est alteratio ad quā sequit trāsmutatio fz
formā sbālez cū forme ille qualitates sut p-
prie. Preterea ome auctū accipit maio-
rem locū qz prius. et locus est equalis loca-
to ex. 4° phicorū. g^o ome auctū mutat lo-
cum. Preterea in genere qualitatis e tā-
tum unus mot^o ut alteratio et i genere ubi-
tū. unus g^o erit tū unus in genere qti-
tatis. et in genere sbā. et ita no. erit nisi qua-
tuor tū mot^o. Preterea uidet qz in ali-
is generibus sit mot^o aliqs per se. nam 3°
phicorū dicit qz tot sut spes motus quot
et entis. g^o motus est in oī genere. In op-
posituz est d^o. Respondeo pot dci qz mo-
tus fm illā rōem eius que assignat 3° phi-
corū qz est actus entis in potentia fm qd i
potentia oibus istis ri. equiuoce sicut et ip-
sa diffinitio et diffinitia q sut actus et po-
tentia equoche eis coueniūt. s. non inq^o p-
prie sumit mot^o in 3° phicorū qz motus
est a contratio in contrariū et i tempo. et isto
modo distinguit cotra. mutationez subitū
q est in instanti nec pot. sic sumptū coueni-
enter didi in istos sex modos. s. tū in q^o
tuor eoz. g^o primo no sumit hic et sic e di-
uisio coueniens ut uocis in significationes
Ad p^onum argumētū dico qz motus in
q^oz eius pncipiuz est materia uel forma
natural sicut iqtū egredit a pncipijs cor-
poris naturalis sicut passio a pncipijs sui
subiecti ptinet ad considerationem phi natu-
ralis. S. inq^o est qd trāscendēs reptuz
in diuersis generibus p reductionē fm est
ad res diuersorū generuz. sic ptinet ad cō-
siderationē logici considerāis generalissima.

Ad secundum dico qd species sumitur ibi non ut sumit porphirus sed pro mo uel significato speali sicut in 3o phicoru. tot sunt species motus quot 7 entis. ens eim no hz istas taq species pprie. sed taq significata. Ad tertiu dico 7 concedo qd generatio et corruptio no sunt motus ut distinguntur contra mutationes. snt tm motus ut accipitur motus 3o phicoru. Ad quartu dico qd isti motus fiant circa idem uel sil. uel ordi ne quodam. nuq tm simul snt hoc e ad eundem terminu p se. 7 hoc sufficit ad eorum distinctiones. Cu arguit de augmentatione 7 alteratione. concedo qd ois augmentatio natural pprie dicta. supponit alterationes cuiusmoi no est augmentatio in mathematicis. sed nulla augmentatio est ad illum terminu ad quez est alteratio. Cu arguit de alteratione 7 generatione. dico qd dato qd oem generationes precedat alteratio no sequit hoc esse p se ad eundem terminu. sed alteratio est ad qualitates. 7 generatio ad forma substantiales. Ad qutu concedo qd auctus maiorez locu accipiat qz pus. sed tm no mutat locuz fm totuz. unde qz totuz no hz alium locuz io no dicit mo ueri fm locuz. uel si concedatur qd hz locum moueat. tm loci mutatio 7 alteratio per se snt ad dueros terios. Ad sextu dico qd in genere qtitatis unus motus genere sicut in genere qualitate 7 in genere ubi. sz no est noiatuz in genere. sed tm in speciebus pxtimis que snt augmentatio 7 diminutio 7 consimil. dicendu est de generatioe 7 corruptione. Ad ultimū dico qd in solis tribus generibus. s. qtitate. qtitate 7 ubi est pprie motus ut distinguit contra mutationes subita ut pbat 5o phicoru. Cu arguit in contrariu tot sunt species motus quot 7 entis. comentator addit acquisiti p motuz 7 illa pp sic piculariter sumpta. satis est utilis ad ppositu. Az. ibi. 7 tm res istoz triu generu per se acqritur p motu pprie dictu. Sequit illa ps. habere aut. ubi Az. distinguit octo modos habere. primu ponit ibi. aut eim q est qd habere uno modo idem est qd habere habitū 7 affectū. i. dispositionem aut generalē qzcuqz qualitatem. dicit eim qd habere disciplinā 7 uirtutes. Secundū modū ponit ibi. Aut qz titas qui est habere qtitate 7 magnitudinem ut qdo aliqd corpus dicit bicubiruz. Tertius modū ponit ibi. Aut ea q circa q

est habere aliquid circa corpus. ut uestimtum 7 tunica. Quartū ponit ibi. Aut i membro. qui est hēre aliquid in membro corporis ut anulū in manu. Quintū modū ponit ibi. Aut membrū. qui est habere membruz 7 ptes corporis. ut manū uel pedem. Sextus ponit ibi. Aut in uase. qui est habere aliquid ut cōtentū in cōtente. ut in modio habent grana. 7 in lagena unū. Septimū ponit ibi. Aut possessionē. qui est habere aliqd ut possessiones. uel domū uel agrū 7c. Octauū ponit ibi. Aut etiā uir. qui est habere aliquid ad cohabitandū quō uir hz uxorez 7 econuerso. 7 addit qd iste modus habere aliqd ad cohabitandū uidetur alienissimus uel extraneus. qz habet uxorez no est aliud qz cohabitare. 7 forte iste modus pot dicit extraneus ab alijs pro eo qd est reciprocus qz sicut uir hz uxorez. ita econuerso uxor hz uirū qd in alijs modis nō cōtingit ut pz inducendo. Ultimo excusando se cōcludit qd forte alij modi habere apparet. tm pene oēs enumerati sunt qui 7 fuerūt dicti. Notandū qd quotcuqz modis dicit aliqd esse in alio tot modis pot dicit illud aliud hēre illud qd est in eo. Sed tm 8o moi hēre hic positi. 7 octo moi eēdi i positi in 4o phicoru no snt idem nec forte oēs isti reducibiles ad illos nec econuerso. Pro hac tm distinctione intelligendū qd sicut quecuqz genera accidentiu equiuoce sunt in substantia. ita substantia hz ea equiuoce. duos igitur modos pmos ponit aristoteles quibz sbā dicit hēre qualitates uel qz titate. 7 alios duos iuxta decimū predicamentū qd est hitus. ut est. hēre ea que circa corpus snt fm totū uel fm ptem. per hos quatuor modos priorum generum accidentiu 7 ultimi generis dans intelligere modos alios hēre fm alia genera intermedia accētium. Et adiūgit alios quatuor modos hēre. ut ptes. cōtentū. possessionē 7 cobitationes. p quos possūt alij modi pot res inotescere. nec enumerat alios modos hēre sed famosiores 7 precise o numero illorū qui snt ad ppositū. Pro his oibus notandum de equiuocatione habitus qd hēt quatuor pmos snt qui dicit sunt pus. 7 in 4o sensu sumptus hz totam hanc distinctionem. Notandū etiā pro 3o mo qd habitus ut est generalissimū no habet. ut dicitur 5o metaphisice qz tūc esset pcellus in infinitum sed ē habitudo media iter habē

tem 7 adiacentia corpori que habent per
istum hituz. Si eim hituz ut est generalis
simū haberet. hoc esset per aliū habituz 7
pari rōe ille haberet per aliū. 7 sic in infi
nituz essent entia. qd est incoueniēs qz tūc
nulluz esset pmū ens. cuius oppositū pba
tur. 2° metaphice. 7 aliquatū pua datur in
fine duodecimi. ubi dicit sic qz entia non
uolūt male disponi qz nō bona est plurali
tas pncipatuz. unus g^o pnceps qui uiuit 7
regnat deus benedictus in secula seculoz.
Amen.

Explicit scriptuz magistri Antonij An
dree ordinis fratru minorz excellentissimi
doctoris sup libro predicamentorum 2x.

Incipit expositio magistri Antonij An
dree ordinis minorū in librum sex pncipi
piorum.

Amens ^{reli}
^{gas}
dedit eis. Luc. 24. Liber
iste agit 7 tractat de vi.
predicamentis de quibus
aristoteles in li^o predica
mentorū nō nisi superficiali tractauit. 7 h^o
pp cam que ibi fuit assignata. Ideo de
auctore hui^o libri qui de illis sex hic plura
us tractat. pōt accipi uerbū presens. ubi
ad ostendēdum perfectionē huius libri de
seribitur auctoritas magistral in persona
que efficit. Quātitas uirtual in materia q
sufficit. Commoditas realis in forma que al
licit. Commoditas fructualis in fructu qui e
uenit. Primū pbat opatio gratiosa sumēs
Bumpsit eim tm opus ut doctus phūs. ut
scriptor uiridicus. ut doctor auctēricus.
p quo intelligi pōt illud ysa. 8° Sume tibi
libroz grādez 7 scribe in eo stilo hoīs. Su
me tibi in excellētia. lebrū grandē in snia
7 scribe stilo hoīs in eloquentia. Scripsit
eim stilo nō nimis subtili ut angelico. nec
nimis rudi ut asinino. s; stilo medioeri et
cōi rudibus 7 puectis ut humano Sedz
recollectō copiosa ibi. Reliquias. i. sex pre
dicamēta ab 2x. relictā. causa breuitatis
a pncipitate descripta cuz ueracitate ab
auctore retenta cū seducitate. s. in mēte
7 armario intellectus. ut auctor iste possit
dicere illud modicum p^o ca^o lxx^o Reges
colligebant sub mensa eius ciboz reliqā

quid p lxx^o collectores nisi auditorum uni
uersitas designat. Tertuz pbat traditō
glōsa dedit. i. tradidit ordine debito sua
to ut puecti erigant altius. Infimi attra
hantur dulcius 7 utiqz instruant. citi^o. vñ
ps. Declaratio sermonū tuorū illuist 7 in
tellectuz dat puulis. Quartum probat
directio gaudiosa eis. i. auditoribus. ut. s.
dirigant in scientiā logicalē. 7 hic est finis
ppinqu^o. in sciam spūalem. i. theologiā ad
quam sicut ad perfectiorē cetere oēs scien
tie ordinant. 7 hic est finis remotior. in le
ticiā eternalē 7 hic est finis ultimus. bea
tudo. s. celestis. Dicat g^o iste auctor illud
Jo. 7° Verba que dedisti mihi dedi eis. 7
disti. s. tu 2x. rel tu deus a quo cūcta bo
na pcedunt. dedi eis. s. ordinatis 7 directis
ad uitam eternā. Amen.

Uia noticia subiecti prece
dit sciam. de sbo eim
oz precognoscere quid est 7 qz
est. ex pmo posterioruz. Jo an
te expōnem huius libri unam moueo que
stione. s. utrū liber iste sit de sex pncipijs
idest de sex predicamentis ut de sbo. uide^r
g^o non. nā idem sbo nō est diuersoz libro
ruz. sed de istis sex agit in libro predica
mentorū qz de entibus dectmū agit ibi g^o
maior pz. qz al^o sbo nō esset adequatū sci
entia illius libri. Preterea unū scie unū
est sbo p^o posteriorū. Sz ista sex nō sunt
unum sbo qz nec unū dissimibile. g^o cū hec
scia sit una nō erit de istis sex. Pro ista
parte etiā facta sunt argumēta i libro pre
dicamentorū qz de sbo illius libri ibi 7 silt
solones. In oppositū est iste auctor de
terminās de istis sex hic unde etiā intitula
tur liber sex pncipiorū. Respondeo qz oia
que dicta sunt in libro predicamentoz qz
de sbo fere oia faciunt pro ista questione.
iō illaz supponendo hanc breuiter trāsibo
hoc mō. p^o tāgam unā opintonez. 2° al^o di
cam ad questionē. 7 3° remouebo triplicē
dubitationē. Quātuz ad pmū est una
opinio que dicit qz sbo huius libri ē for
ma accidentalē extrinsecus adueniens.
Cōtra uel hic accipit forma pro re pri
me intentionis uel secūde. nō p^o mō qz sic
cōsiderare de forma spectat ad pbūz rea
lem. 7 non ad logicū. nec 2° mō qz sic erit
negatio addendo extrinsecus adueniens.
ois eiz res 2° itentōis ē extrinsec^o adueniē
maxime cū sit formal^o respectus rōis.

Incipit expositio magistri Antonij Andree ordinis minorum in librum sex principiorum

Præterea quero q. intelligitur p extrinsecus adueniens. uel qz est extra. quiditatez substantie. 7 hoc. mō oia predicamenta accidentiuz sunt extrinsecus aduenientia v̄ q bus non agit in hoc libro. uel qz est respectus diuisus cōtra absolutū. 7 sic nō tm̄ ista sex. s; etiam relatio de genere relationis ē forma extrinsecus adueniens de qua nō agitur in hoc libro. Quāruz ad secundū notandū q. ista sex sicut 7 oia predicamenta possūt dupl̄ considerari. vno mō inq̄tum sūt entia. Alio mō inq̄tū cōsiderant a rōe siue inq̄tuz aliqua pprietas cāta ab intellectu eis attribuit. p. mō cōsiderat de eis metaphisicus cuius sibi est ens inq̄tū ens. 2. mō cōsiderat de eis hic. 7 in predicamentis. ostendūtur eim de eis passiones sibi inherentes inq̄tuz sūt generalissima. puta inq̄tuz i suas spes diuidunt. 7 ille uel tertius in alias 7 nihil. est supra. ea q̄ dscēdat in illa per diuisionē que oia cōpetunt eis inq̄tum generalissima sunt. unde si de aliquibus alijs que istis generalissimis in sunt inq̄tū sūt entia hic detriatur. ut puta suscipere magis 7 minus 7 cōtrarietatem uel non suscipere. hoc nō est pprie ad propositum. s; ad maiorez manifestationē istorum q̄tū ad predicamenta intentionalia. s; cum ista sex uel oia decē nō sint sibi alicuius scientie realis. s. metaphisice nisi inq̄tuz reducūtur ad unū q̄ est sibi. i. ens. sic oz dicere in pposito qz nō est maior unitas eorum inq̄tuz sunt entia q̄ sit in aliq. p proprietate cāta ab intellectu. oz g. assignare aliquod intentionale q. sit cōc istis 7 unū uocum 7 pmo sibi hic. qz de solo tali p se considerat logica 7 illud pōt noiari predicamentū. uel generalissimū. uel pncipium q̄ idem ē. qz oēs pprietates que per se v̄ monstrātur hic de istis. detriantur inq̄tum habent rōez predicamenti uel generalissimi. uel pncipij. Ex predictis cōcludo correlarie p. q. idem ē sibi hic 7 in li. predicamentoz. nec dicit nisi sicut pars et totum. qz ibi agit de oibus decēz mō pre expolito. hic aut de sex istorum tm̄. 2. q. de sibi q̄tate. qualitate. rōne. actione passione. q̄. ubi. 7 sic de alijs non detriatur hic 7 ibi nisi p accidēs. qz tm̄ sibi q. aliquid inest eis per accidēs. s. aliquid intentionale. non est ens incōueniens illa tm̄ p accidēs considerari a logico que metaphisicus considerat per se. Ad maiorem

evidentiaz questi notandū q. predicamentoz quedam sūt sibi. quedam accidentia. Sibi aut est unū predicamentū tm̄. Accidentiuz autē quedā sunt absoluta. ut quantitas. qualitas. quedā respectiua ut reliqua septē. Respectiuoz autē quedā sunt extrinsecus aduenientes. quedā intrinsecus aduenientia. quedā extrinsecus. dī aut respectus intrinsecus adueniens ille qui necessario sequit̄ ambo extrema posita in actu. uel q̄ idem est necessario sequit̄ suū fundamentū posito termino suo 7 nō exclusio. ita q. positis extremis statim nascitur necessario talis respectus ex natura rei. Exemplum posigo hoc albo 7 illo necessario sequit̄ similitudo. 7 oēs isti respectus spectant ad genus relationis q̄ est unū de decem predicamentis. de quo agit in li. predicamentoz. Dicitur aut respectus extrinsecus adueniens qui non cōsequit̄ necessario extrema etiā ambo posita in actu. Exemplū posigo actiuo 7 passiuo puta igne 7 cōbustibili nō necessario sequit̄ actio cōbustiuā. aut passio qz pōt impediri pp distantiam extremoz. uel alio mō. Simil̄ de ubi. q̄ pōne 7 habitu q̄bus speālis difficultas sit de q̄. nam positus extremis. s. tempore et motu uidet̄ sequi necessario ipsuz q̄. sed de hoc dicitur infra ca. de q̄. Rō autē huius diuisionis v̄ respectu pōt esse ista q. nullus respectus pōt esse magis intrinsecus alicui extremo uel fundamento q̄ q̄ necessario ipsuz consequat̄ posito terio quiditate eim 7 formal̄ nullus respectus est idem fundamento. Simil̄ nullus respectus pōt esse magis extrinsecus fundamento q̄ q. nō sequit̄ ipsuz necessario etiā posito terio. Ex predictis g. p. q. ista sex pncipia de quibus hic agit pro tanto nō sunt spes relationis qz refo dicit respectum intrinsecus aduenientē. Ita aut sex dicūt respectus extrinsecus aduenientes ipsi fundamento. Quātum ad tertiu p̄mū dubiū est istud qual̄ iste liber se habeat ad libū predicamentoz. Respondeo. se h̄z sicut pa ad totū qz ibi tractatur de oibus decem predicamentis. hic aut sex tm̄. nec pp hoc supfluit iste qz hic de istis magis explicitate 7 distincte agit q̄ ibi. Secundum est quare liber iste intulatur sex pncipioruz 7 non sex predicamentoz cum hic tractet̄ de sex predicamentis. Respondeo idē. n. est hoc 7 illud. genus enim generalissimuz

7 est predicamentū 7 pncipiū. nam omne
genus est pncipiū suaz spēruz ut dicit por
phirius ca. de genere. Ad distinguendū g.
hunc libruz aliquo mō a li. predicamentō
rum ut nō esset confusio in noīe si uterqz
diceret liber predicamentorū uocatus ē
iste liber sex pncipiorum. lz oīa sint pnci
pia 7 predicamenta. nam dece predicame
ta sunt dece rez genera seu pncipia.

Tertius dubius est quis fuerit auctor
huius libri. Respondeo. diuersimode dicitur.
quidaz dicit q. fuit az. qd. uidetur ex
modo procedēdi. hoc nō credo. Alij dicit
q. fuit Alpharabius comentator libri de
cais. hoc potuit esse sed. non assero. Alij di
cunt q. fuit Gilbertus porretanus. lz nec
hoc constat mihi. lz nō reputo magis uerū
iō de cā efficiente nō est multū curandum.

Ad argumenta ad pncipū dico. q. sicut
sbm distinguitur a sbō. sic liber a libro ul
scia a scia. 7 eōuerlo qz fecant scie que ad
modū 7 res. sicut g. sbm huius libri se hz
ad sbm libri predicamentorū. s. ut p. ad
rotū. sic liber ad libru. 7 scia ad scientiaz
sbm g. hz. 7 ibi non est oīo diuersus nec
oīo idēz. Ad secūdu p. ex predictis q. p.
mū sbm hic ē aliqd unū 7 uniuocū istis pu
ta generalissimū uel predicamentū. uel pnci
piū ad quod ista sex reducitur.

forma est. Liber iste in
tres ptes pncipales diuidit qz
ad tractandū de istis sex p. auct
tor p. mittit qdā ārecedēna que cōi nomie
dicunt antepredicamēta. 2. ponit cōcomi
tantia ubi agit de ipis pncipijs. 3. addit
quedaz nōa que cōiter dicuntur post pre
dicamēta. 2. ibi Actio. 3. ibi Dicitur auctez
magis. pma p. diuidit in duas. p. ponun
tur quedaz diffinitiones. 2. quedaz diuisio
nes. 2. ibi. Uidet aut forma qdez. pma i
duas fm duas diffinitiones. pma ē de for
ma. 2. est de sbāli ibi. Sbāle. Circa pncipū
sic pcedit. p. pponit diffinitionez. 2. addit
eius declarationē ibi. Lōpā. nanqz. Dicit
g. q. forma est cōtingens. i. adueniēs ul cō
currentes sup. cum materia. compōit. i. ad
cōpositū construendū cōsistens. i. in se for
malē essētia simplici 7 inuariabili ex ma
teria eniz 7 forma que sunt simplices cōsti
tuit. cōpositū ex utroqz. siue sit compo
situm per se ut hō lapis. siue per accidens

ut aīal albus hō albus. Hec aut diffinitio
qualz intelligenda sit ex sequētibz ampli
us apparebit. Sz ad qd. defuit ista dif
finitio ad ppositū. Respondeo. unūqz
horum sex pncipiorū est forma. quedā lz
respectiua extrinsecus adueniēs. iō uile
ē precogōscere quid sit forma. Deinde
cum dicit. Lōpōitio nāqz. declarat dicit
diffinitionez. circa qd. sic pcedit p. declar
de directo exponens qz eius particulam
2. indirecte quo ad unaz pncipiaz mouens
7 remouēs qdā dubiū circa ipsam ibi
liber aut dubitationez. p. in duas p. s.
elara nōnēz p. remittit. 2. diffinitionez be
ne assignatā cōcludit ibi. Erit itaqz termi
nus. p. in tres. p. eim pbat unaz pncipiaz
scilz simplici essētia. 2. exponit illaz. s.
inuariabili. 3. illaz compōit. cōtingēda. 2.
ibi. Qm aut in alijs. 3. ibi. Sz qm ut aut
quidaz. In pma pte arguit sic. Omne cō
positū adueniēs cōposito facit maius. lz
forma nō est huiusmōi g. forma nō est cō
positū. g. est simplex. Circa illaz rōez sic
pcedit p. ponit cōclusiones dicens q. for
ma nō ē compōit. cōpositū. accipit ab
abstractū p. cōcreto sed seungit a nōa
ra compōit q. s. est essētia simplex. 2.
ponit maiores ibi. Compōit nāqz. 7 p. in
ista accipiēdo ut p. abstractū p. cōcreto
scilz compōit p. cōposito. Circa
hanc maiores instatur multiplz. p. qz igit
adueniēs cōposito cōposito ut ligno ul
ferro nō facit maius. p. de ferro candēti.
7 in ignis est cōpositus. Similz. 2. de ua
se pleno ueneribus. cui si addat aqua nō
fit maius. Sz totūz sicut prius. recipitur i
uase. 3. de sepho pleno aqua in quo de
narij positi simul euz aqua eque totūz reci
pitur in sepho. unde uidet q. nec hic nec
ibi fiat maius nō obstante q. utruqz sit
positū. 4. qz sbā incorporea pura āge
lus cum sit p. se 7 directe in genere 7 non
sit generalissimū est cōpositus ex genere
7 dīa. 7 in angelus adueniēs cōposito cōm
posito sicut lapis nō facit maius. Dicit
dum a d. pncipū q. corpus ignitūz puta ferū
oz esse porosūz in quibus poris ignis reci
pitur. uel melius q. ibi non est ignis cōpo
situs. lz qualitas ignis. alz non possit bñ
uttari qn duo corpora essent simul ignis
g. adueniēs ferro facit maius in re ut p.
sed nō apparet p. eam dictaz. Ad secū

dum 7 tertiu dicere oꝝ q̄ eā illius est ut q̄
corpora illa puta cineres 7 aqua sunt cor-
condensabilia iō cedunt corpori aduenienti
7 in se cōstringuntur. Similiꝝ dicendū est d̄
denario in aqua p̄cero. uel pp̄ mutua con-
tranietateꝝ puta q̄ cineres sunt calidi 7 sic
ei. aqua aut frigida 7 humida corrumpūt
se mutuo ut. s. t̄m corrupat̄ de cinere q̄
tuz uenit de aqua. uel eōuerso. aut d̄ utro
q̄. iō non fit maius 7 iō utraq̄ forte cau-
sa cōcurrūt. Ad quartū dicendū q̄ auctor lo-
quit̄ de cōpositione rerū puta ex materia
7 forma realiꝝ distictarū qual̄ compō non
ponit̄ in angelo. sed t̄m ex realitate gene-
ris 7 realitate d̄ine que in angelo sunt rea-
liter una res. iō instaxia nihil ad p̄posituz

3.º ponit̄ minores abi. In forma autem.
quā declarat in forma accidentali ubi ma-
gis p̄ ad s̄sum. nam albedo adueniēs cor-
pori non facit ipsuz maius. nec recedēs fa-
cit ipsuz minus. nam corpus albu nō mai-
est se ipso non albo. ita q̄ illa uariatio nō
est augmentū neq̄ d̄inutio in q̄titate sed
soluz alteratio circa q̄titate. Similiꝝ itel-
ligendū est de oī forma. per hanc gº p̄tici-
lam distinguit̄ forma ab oī composito.

Circa hanc p̄ticolā diffinitionis ut ma-
gis elucescat. q̄rit̄ utrū ois forma sit sim-
plex in essentia. arguit̄ q̄ nō. nullū diffini-
bile est simplex. s̄ forma diffinit̄ hic. gº
materia. p̄ q̄ ois diffinitio h̄ partes cor-
respondentes p̄tibus diffinitū. 7 metaphi-
sice. iō conceptus diffinitū est resolutibil̄ in
duos conceptus. quorū alter est q̄ditatiuº
alter uero qualitatiuus. ex 4.º metaphisi-
ce. cōceptus gº diffinitū est compositus ex
duobus. Preterea aliqua forma recipit
magis 7 minus. gº non est simplex. añs
p̄ de qualitate de agere 7 pati ex li. p̄redi-
camentorū. oīa p̄batur q̄ oīe tale est di-
uisibile 7 h̄ p̄tes intensiue. nullū aut̄ tale
est simplex gº 7c. Preterea ois q̄titas
est diuisibil̄ 5.º metaphisice ca. de q̄to.
sed ois q̄titas est forma. gº aliqua est diui-
sibil̄ 7 per oīs non simplex 7c. In op-
posituz est auctor in li. a. Respondeo p̄mo
premittaz unā distinctionez que est q̄ cō-
positio est multiplex. quedaz ent̄ est ex p̄t-
ibus essentialibus. puta materia 7 forma. q̄
dam ex p̄tibus q̄tatis 7 integralibus q̄
est ex s̄bō 7 accēte. Quedaz ex gradibus
eiusdem forme. Exemplū p̄mi hō ignis.
Exemplum sc̄oi linea corpus. Exempluz

terij lignū album. Exemplū quarti albe-
do intensa. Et q̄ quor̄ modis dicitur unū
oppositorū tot̄ modis dicit̄ 7 reliquū. ex
p̄. topicorū. iō simplex p̄t̄ dici quadrupl̄
citer p̄ opposituz ad p̄dictos modos.

2.º dico ad questionē s̄m quatuor bre-
ues cōclusiones. p̄.º est q̄ ois forma ē sim-
plex simplicitate que opponit̄ cōpositio-
ni essentiali. hanc ostendo sic. q̄ si non gº
forma esset composita ex aliqua forma 7
materia. 7 sequitur duo incōuenientia. p̄.
q̄ illa forma nō informabit̄ materiaz. p̄.
idest s̄m se totā. q̄ materia que ponit̄ p̄.
eius nihil p̄t̄ iformare. 2.º q̄ queraz d̄
illa forma forme an sit simplex uel com-
posita. si composita erit p̄cessus in infini-
tum in cōponentibus 7 cōpositis. Si sim-
plex gº pari rōe standā est in p̄.º forma q̄
ipsa erit simplex. Preterea illud q̄ for-
mat̄ est actus nō includit̄ formaliꝝ p̄ncipi-
um potētiā. s̄ ois forma ē formaliꝝ et
essentiali actus 7 endelechia. materia autē
est potētiāle p̄ncipiū gº. 2.º cōclusio ē
q̄ non ois forma est simplex simplicitate
te opposita cōpositioni q̄tatiue. sed aliq̄
est sic composita. 7 aliq̄ simplex. p̄.º pars
p̄ de q̄titate ut arguit̄ in oppositum. 2.º
p̄ de oī qualitate 7c. 3.º cōclusio est q̄
ois forma est simplex simplicitate opposi-
ta cōpositioni ex s̄bō 7 accidente. hoc satis
p̄t̄ p̄bati. Quia q̄ oīe cōposituz est reso-
lubile in s̄bō 7 formā accidentāle. tūc q̄
ro de illa forma in quaz resolutur. uel est
simplex isto mō uel non. si sic gº pari rōe
p̄.º forma 7 h̄ p̄posituz. Si non gº erit p̄-
cessus in infinitū sicut prius. Quia q̄ oīe
tale est per se terminus motus aut muta-
tionis. sed nulla forma est huiusmōi. q̄ for-
ma nō generat̄ per se sed p̄ accidens. ex
7 metaphisice. sed compositū ex hoc in
oī genere mutationis. ut ibidez dicit̄. non
eim generat̄ album s̄ lignū album. gº nul-
la forma est tale cōposituz. 4.º cōclusio
est q̄ nō ois forma est simplex simplicitate
te opposita cōpōni ex gradibus. hoc p̄ q̄
multe forme intendūtur 7 remittunt̄ q̄
fit̄ s̄m gradus eiusdez forme. Et expre-
dictis cōclado q̄ intentio auctoris est for-
maz esse simplici simplicitate t̄m oppo-
sita cōpōni essentiali. uel ex s̄bō 7 accēti.
In aliqua eim forma sunt p̄tes q̄tatiue
In aliqua ē eadez forma sunt diuersi gra-
dus p̄fectionis 7 uirtutis que. compō non

repugnat simplicitati in essentia forme.

Ad primū in oppositū dicendū q̄ com-
pō ad diffinitū requisita est illa que est ex
genere ⁊ dīa. s̄ illa nō repugnat simplici-
tati forme. vna eim res simplex pōt cōsta-
re ex realitate generis ⁊ realitate dīne
que possunt esse in 3° vna simplex res.

Ad secundū ⁊ tertiu p̄ ex predictis in
cor^o questionis 2° ⁊ 3° cōclusionē. De
inde ⁊ dicit. Qm̄ at̄ in alijs. Exponit ali-
am pticulaz ostendens a quo distinguatur
forma hic diffinita per hoc q̄ dicit. Essē-
tia inuariabili. q̄ ab aīa humana. Iō dicit
q̄ forte in alijs q̄. s̄. forma que hic diffini-
tur. cōtingit idem p̄ferre. s̄. q̄ sunt essentia
simplex ut est aīa humana. q̄ utiq̄ simpl^x
est. Iō ad dīam illius additū est inuaria-
bili essentia consistens. naz aīa humana na-
tural^{it} uariat^{ur} a cōtrario. in cōtrariū. ut. a
tristitia in gaudium ⁊ cōuerso. Circa
istam līam oriunt^{ur} dubia. p̄mū est d̄ sup-
posito an. s̄. aīa rōnalis sit simplex uel cō-
posita ex materia ⁊ forma. Secundum
de exemplo an. s̄. aīa alteret^{ur} a gaudio in
tristitiaz. q̄ Az. p^o de aīa. uidet^{ur} hoc deri-
sorie excluder^{et} qui aut̄ ingt. Dicit animaz
gaudere aut̄ trīstari dicit eam terere. uel
filare. Tertiu de quēsto ⁊ p̄posito naz
omē illud q̄ recipit intensiones ⁊ remis-
siones. uariat^{ur} s̄m magis ⁊ minus. s̄ plu-
res forme sunt huiusmōi. g^o sunt uariabil^{es}
lea. Quartū q̄. euz aīa humana sit for-
ma corporis nostri. miruz uidet^{ur} quō. aīaz
seperat a diffinitione forme. Dubiū. g^o est
de qua forma intendit. Rēspōdeo ad
p̄mū q̄. s̄ de ista materia multa sint dic-
ta a diuersis. vnde in līa dicit^{ur} est fortasse
tū teneo q̄. aīa rōnalis est simplex in esse-
tia simplicitate opposita cōpōnt ex ma-
teria ⁊ forma q̄. p̄batur sic q̄ si nō. g^o aīa
non posset informare corpus. cōis est flm̄
nāa p̄batur sic. Sint ille p̄tes essentielles
ex quibus componit^{ur}. a. ⁊. b. g^o una erit
p̄fectibilis ab aīa ⁊ cōuerso. tunc sic ista
potentia receptiua ⁊ p̄fectibil^{is} ab . a. nō
pōt esse minus dependēs q̄ materia ignis
uel alterius corporis. s̄ materia ignis nō
pōt inesse alicui informando. iō totus igis
nō posset inesse alicui ip̄z informādo. g^o nec
aīa similt^{er} pōt esse forma uel aqua pur^a ali-
cuius q̄ sue p̄ti essentiali. s̄. potentie. i. ma-
terie illi repugnat informare. Dicit^{ur} ⁊ in
idem reddit. s̄. q̄. una non p̄ficit aliam. sed

oēs p̄ficiant^{ur}. Ad secundū dicendū q̄
Az. uult p^o de aīa q̄ ille passiones sunt to-
tius compositi. puta bois ⁊ non ptis. s̄. aīe
q̄ utiq̄ ueruz est de aīa cōiuncta. tū ania
sepata pōt gaudere ⁊ trīstari ut hic dicit
auctor. Alⁱⁱ pōt dici q̄. Az. loquit^{ur} hic cum
p̄cisione. ⁊ tunc uerū est q̄. aīa non gau-
det ⁊ trīstari. q̄ totus hō gaudere uideat^{ur}
g^o gaudere ⁊ trīstari conuenit aīe ut s̄ hō
imediato toti aut̄ hōi cōuenit per aīam^o si-
cut color cōuenit sup̄ficiet^{ur} ⁊ corpori alⁱⁱ ⁊
alⁱⁱ. dico toti hōi accipiēdo totuz cathe.
non sine cathe. Ad tertiu aliquid pōt intelli-
gi uariari dupl^{it} uel ut s̄m uel ut termin^{us}
formal^{is}. p^o mō nulla forma uariat^{ur} sicut i-
telligit auctor. s̄. 2° mō pōt naz terminus
formal^{is} quo oīs generationis ⁊ uariationis
est forma. ⁊ hoc. mō. p̄cedit argumentum.
Forma euz nō alterat^{ur} ut q̄ sed est illud
quod aut̄ s̄m q̄ s̄m alterat^{ur}. Ad quartū
ut oīs dicere q̄. hic diffinit^{ur} tū for^{is} acide-
talis. ut uult dicere aliqua opinio. ut q̄. fo-
la for^{is} natural^{it} educibil^{is} de potentia mate-
rie s̄bālis ⁊ accidental^{it} qual^{is} nō aīa būa
na. ⁊ de hoc dicit^{ur} aliquid amplius infer^{re}
parū post. Deinde cū dicit. Sed qm̄ ut
aunt. Exponit tertiam pticulaz diffinitō-
nis ostendēs quare additū sit cōpōm cōtin-
gens. uolens q̄. per hoc distinguat^{ur} forma
hic diffinita ab aīa mūdi. i. intelligentia q̄
mouet celū q̄. s̄ illa sit simplex i essentia
⁊ inuariabil^{is} nō tū. est cōpōsitioni contin-
gens q̄. nulli alteri cōpōnt^{ur}. Dicit^{ur} g^o q̄.
ut quidam aunt anima que est mundi ⁊ ē
subiecta simplicitati. i. est simplex essentia
nulli aut̄ uariationi inuariabil^{is} ē sicut ⁊ for-
ma. iō dissocians. i. distinguēs hanc. s̄. for-
maz que hic intendit^{ur}. ab oībus. s̄. taz ab a-
nima mūdi q̄. s̄. s̄. s̄. s̄. que sine. adit^{ur}. s̄. i
diffinitione cōpōm cōtingens. q̄. s̄. aīa mū-
di nec est in se. cōpōsita. nec aduenit com-
posito. s̄. celo ut for^{is} materie q̄. nō est for-
ma informās materiā. Circa istaz līaz
occurūt dubia. p̄mū. s̄. de supposito an. s̄.
intelligentia sit simplex in essentia. uidet^{ur}
eniz q̄. nō. q̄. in oī. eo q̄. q̄. mouet oīs yma-
ginari materiā. ex 2° metaphisice. Intel-
ligentia aut̄ ul^{ter} angelus pōt moueri ul^{ter} mo-
uet^{ur} sepe etiā local^{it}. ut nunc suppono.

Secundū iuxta hoc an sit uariabil^{is}. uidet^{ur}
tur q̄. sic. q̄. sicut anima alterat^{ur} a gaudio
in tristitia. ita uidet^{ur} q̄. possit angelus sal-
tem uerū est q̄. est uariabil^{is} circa actus et

habitus intellectus 7 uoluntatis. puta ab una
intellectione 7 uolitione in aliā. 7 ab igno-
rantia ad sciam. Suppono eim hic 7 uerū
est q̄ angelus p̄t. p̄ficere in scia accipien-
do notitias 7 sciaz arebus. Tertius ē an
intelligentia sit compōni contingens. uide-
tur q̄ sic nam s̄m 2° celi 7 mundi. 7 2°
mentatores ibidem 7 in 12° metaphisice.
7 Auic. 1° metaphisice. celi sunt aia 7 nō
alia aia q̄ intellectiua. s̄z aia aduenit cōpo-
sitioni cum sit forma 7 actus corporia g^o

Respondeo ad p̄mū q̄ intelligentia ē
simplex in essentia simplicitate. de qua ē
nunc sermo. q̄ p̄bo sic. q̄ si esset cōposi-
ta ex materia 7 forma. uel illa materia est
eiusdem rōnis cum materia corruptibilū
uel nō. non p̄mū q̄ sic intelligentia esset
corruptibil 7 uariabilis. 7 trāsmutabilis
quēcuq̄ em̄s habent formā unigenēz sūt
ad inuicem trāsmutabilia. materia em̄s ē
id. a quo res p̄t esse uel nō esse. 7 meta-
phisice. nec secūdam q̄ tunc ponerēt due
materie. p̄me q̄ nullus p̄būs dicit. Idez
argumentū cōcludit de aia rōnali q̄ nō sit
composita ex materia 7 forma. Ad illū
q̄ arguit dico q̄ equiuocat. de materia
p̄o ut est altera pars cōpositi. uel ut dicit
s̄m general. In oī g^o q̄ mouet oz yma-
ginari materiā. i. s̄m q̄ subicit motū. 7
hoc mō cōcedo materia esse in intell^{entia} ē
em̄s s̄m multoz accidentiū. Ad secūm
dūz cōcedo q̄ intelligentia uariatur etiāz
subiectiue sicut arguit. 7 iō p̄ hoc erit di-
sticta a forma que hic diffinit. auctor aut
iste loquit. mox antiquoz p̄bōz. qui p̄o
suerunt intelligentias forme quosdam de
oī simplices in essentia 7 inuariabiles. iō
signāter dicit. ut auunt quidaz. Ad terti-
um dico q̄ celi nō sunt aia nec intelligē-
tia est aia eorū. Ad 2° cōmentatorem 7
Auic. uel sunt negandi uel exponendi hoc
mō q̄ loquūt de aia s̄m cōditionez qua
aia est motrix. nō qua est forma. 7 illa aia
est p̄prie motrix huius orbis cōiuncta bu-
ic ut p̄pria motrix. 7 sic non est nisi unica
unius. Cōcludit diffinitionez bene assignatāz
ubi arguit sic. Illa est diffinitio. uel notifi-
catio uel descriptio p̄pria alicuius. que ni-
hil cōtinet supfluz nec diminutū. s̄z dicta
diffinitio de forma est huiusmōi g^o ipsa ē
rit terminus forme p̄pria cōuertibil cum
diffinito. huius rōis p̄o ponit cōclusionem

2° minores s̄m. Neq̄ enim. Quī dicit
parere ex predictis subtiliter investigā-
ti. Notandū q̄ diffinitio dicitur termi-
nus. q̄ terminus claudit p̄prie q̄quid est
rei terminate. 7 excludit q̄quid est extra
neuz. ita 7 diffinitio respectu rei diffinite.
vtrū aut predicta diffinitio forme sit benī
assignata ut possit dici terminus. p̄z aliqua-
liter ex predictis 7 patebit amplius ex di-
cendis ex secūda lectione.

abet autem du

bi
tationez. Postq̄ auctor decla-
rauit diffinitionez forme torā
7 directe exponens quāz. p̄ticulaz sigilla-
tim. nūc indirecte exponit illam p̄ticulaz i
uariabili essentia. mouens circa illaz instā-
tiāz circa q̄ sic p̄cedit. p^o instat. 2° soluit
ibi. S̄z nō est. dico q̄ dubitationez hēt ex
precedenti utrum uerū sit q̄ nulla forma
sit uariabilis. 7 per cōsequens illa p̄ticula
esset male posita. nam in pluribus formis
uidet q̄ sint uariabiles. ubi ḡra in tribus
eadez oīo est susceptiua ueri ut falsi. quia
nūc est uera nūc ē falsa. simulz albedo cla-
ritatis 7 obscuritatis que mō est itensa.
nunc remissa. S̄m rō. i. opio est susceptiua
eius q̄ est in re. i. ueri 7 falsi. 7 nunc est
uera 7 nūc falsa sicut oīo. Exemplū sorte
sedente. oīo que dicit sortes sedet 7 opi^o
qua hoc opinat uera est ipso non sedente
utraq̄ est falsa. Notandū q̄ albedo cū
sit qualitas de 3° sp̄e. 7 sitz oīo cum sit q̄-
daz uox 7 sonus s̄pibilib. Similz opinio cū
sit quidaz habitus mentis p̄tinent ad p̄mū
sp̄ez qualitatis. vnde q̄bz istorū est quedā
forma accidentiā de quibus mouet dubi-
uz an sint uariabiles. ut dicit diffinitio for-
me predicta 7c. Deinde cū dicit. S̄z nō
est ita. Soluit ad instātiā 7 stat s̄m in h^o
q̄ nullū istorū uariat ut s̄m sed ut termi-
nus uel ut signū in diffinitione aut forme
cum ponit in uariabili essentia. intelligen-
dum est subiectiue sicut supius iā dictū ē
iō dicit q̄ dicere albedinez clarā uel intē-
sā nō ē aliud dicere q̄ s̄m suscipiens esse
clarum. Itē oīo aut rō. i. opi^o nō ē suscep-
tiua cōtrarioz. s. ueri 7 falsi. s̄z sūt ne te. i.
signa earum passionū. i. conceptuuz q̄ sunt
in anima in quibus. s. est uerū 7 falsuz sub-
iectiue. 7 subdit q̄ de his dictuz est alibi.
de his. i. de passionibus quarū sunt signa
uoces. de quibus habet p^o p̄p̄m̄tas. 7c

de his .i. de ista dubitatione an o^o et opi
nio sint susceptiva contrariorum de qua dic
tum est in predicamentis ca^o de s^o b^o Sz
circa istam questionem arguit p^omo sic. Im
possibile est transire a contradictorio in
contradictorio sine aliqua mutatione etiam
uariatione me^o al^o non esset. r^o quare una
p^o contradictio est n^o vera et n^o prius
Sz o^o vel opinio transit sic q^o n^o est ve
ra n^o falsa . 7 p^o n^o non vera g^o uariat^o et
mutatur. Preterea auctor non uidetur
euadere difficultatem ex hac responsione.
nam conceptus uel passio que est in aia. e
quedam forma. si g^o ipsa uariat^o a uero
uel falso. ut ipse uidet^o inuere habet p^opo
situs q^o aliqua forma uariat^o. Respon
deo ad p^omu sicut iaz dictus est in predica
mentis q^o ibi d^o . 7 hic auctor iste n^o me
dit negare o^om mutationem a forma. puta
o^one uel opione q^o n^o est uera n^o fla. im
eniz 7 falsuz sunt in o^one sicut in signo.
n^o t^o subiectiue et dicunt formal^o respec
tum conformitatis et diffinitatis ad rez
et s^ont contrarij respectus. sz uult q^o o^o n^o
uariat^o s^om illa p^o q^o original^o s^ont a re ita
q^o uariatio illa s^om respectu presupponit
mutationem rei q^o ab eo q^o res est uel non
est r^o. Ad secundu p^o ide d^o q^o ide iudi
tuz e de conceptu et de opione et forte ide
sunt sz presupponit mutationem rei. Ex
predictis cocludit^o q^o uariatio que excludi
tur a forma est t^om s^om formas absolutam
sic q^o nulla forma assunt taq^o s^om formas
absoluta p^o cam talis narrationis. sz illaz
q^o e s^om formas respectiua o^oz cocedere neces
sario in for^o sicut p^o de vo . 7 flo in o^one
et opione. Item eadez albedo n^o est s^olis
alteri. n^o est s^olis. puta si illa alia cor
rumpitur. et eadez q^ontas n^o equal. n^o n^o
Ad maiores euidentia predictoz q^orit^o
utru diffi^o data de for^o sit b^on assignata. ar
guit q^o n^o. forma n^o e diffimibil^o g^o nec
ista erit eius coueniens diffinitio. n^ona est
euidens. an^o p^obat^o. tu q^o forma est tran
scendens. nam est cois oibus nouez predi
camentis accidentiu. nihil aut e coe gene
ralissimis nisi extra genus. et per n^o tran
scendens. sz nulluz transcendens pot diffiniri
q^o n^o h^oz gen^o neq^o d^oaz et sola spes diffini
tur g^o. tu q^o for^o q^o hic intendit e cois s^obali
et accituali. substatie aut et acciti nihil e co
mune uniuocu. et solu uniuocu e diffimibile
ex l^o predicamentoz. q^o uniuoca h^ont idem

nomen et roem equiuca solu noni g^o r^o.

Preterea ista diffinitio datur p^o copula
tionez. ois aut talis diffinitio est increp^o
da ex g^o topicoz. Preterea hic n^o po
nitur gen^o et d^ora forme g^o diffi^o nulla. an^o
quo ad d^oam. p^obat^o. q^o d^ora est q^odaz for
ma et forme n^o e for^o g^o r^o. Por et ar
gui c^otra p^oculas diffinitionis sicut pus i
stinuando quare ibi. Ad oppositu e auc
tor qui uocat terminu diffinitione istam.
Respondeo iuxta duo dubia q^o sagit p^o r^o
p^o uidendu e an for^o sit p^oprie diffimibil^o.
2° an ibi diffiniat^o for^o s^obali aut accita
lis aut cois ad utraq^oz. et p^oposito an ista
diffinitio couenienter assignet^o. Quantu
ad p^omu uidet^o dicendu p^o argumetuz fac
tuz q^o forma cois istis generalissimis n^o
sit p^oprie diffimibil^o q^o cu sit transcendens
n^o h^oz genus neq^o d^oaz. nec p^o n^o e spes q^o
sola p^oprie diffinit^o. Auctor aut uocat h^ore
diffinitione terminu n^o a p^opetate diffini
tionis a sed a conuertibilitate quia con
uertibil^o est cu for^o. Sz oru uel occu
ritur dubiu q^o de for^o inter genus. Dico
q^o pot diffiniri. q^o lz n^o sit in genere direc
te s^om coordinacione sp^oeniz illius generis
t^om in suo ordine pot habere genus et d^oaz
p^o q^o diffinit^o. ubi g^ora sic aia diffinit^o 2° de
aia q^o e actus corporis organici p^ofici po
tentia uit^o b^ontia. hoc aut forte n^o e s^om d^o
oibus formis ut d^o ultis d^ois de qb^o nihil
predicat^o inqd nec ut genus de quo alias.
Quantuz ad secundu dico tria p^o ordiez
scilz p^omu dictu q^o hic non diffinit^o precise
for^o accit^oal. p^obo. ois diffinitio e adeq^ota
suo diffinito q^o couertibil^o cu illo. sed ista
diffi^o n^o e adeq^ota for^o accit^oal. p^o q^o co
uenit et for^o s^obali. for^o eiz ignis s^om . 7 e
p^onti c^otingens simpliciter et inuariabili essen
tia c^osistens. p^o g^o. Sc^oz dictu e q^o n^o
diffinit^o for^o s^obali precise q^o p^obat^o p^o
eadez r^oez q^o couenit etia for^o accit^oal pu
ta albedini. Tertiu dictu e q^o diffinitur
for^o cois s^obali et accit^oal q^o seq^o ex pre
dictis. Contra q^o aia huana excludit^o ab
hac diffinitioe in l^ora. q^o t^om est for^o s^obali.
Respondeo ut ia dictu e supra. for^o hic dif
finita e cois for^o naturali educe d^o p^oma
terre q^o n^o est nata exister^o p^o se q^olus n^o est
aia huana. id excludit^o for^o g^o cois s^obali
naturali et accit^oal hic diffinit^o ut uidetur
s^om int^otionez auctoris. Quantu ad tertiu
dico q^o couenienter p^oitur. naz hic po

natur aliquid quasi genus continens .i. actus ad
ueniens quod etiam foris est per compositum et refer
tur aliquo modo ad ipsum. id ponitur tertius bu
tus retonis compositum .i. composito. et quod sequitur
simplici et invariabili essentia ponitur loco
distantis et separat formam hanc incerta ab omni alio
ut predictum est. Ad primum in oppositum
per ex parte articulo. scilicet nego facit probationem
cum dicitur quod substantie et accidenti nihil est esse uniuo
cum .i. nam ens pono uniuocum .x. predicamen
tis ut dixi supra porphirium. Similiter foris
substantie et accidenti habent per eum uniuocum
quod est actus. nam quibus habet quantitate. hoc quod est ac
tus et formalis. Ad secundum dico quod per
omnia illa completa simplici et invariabili esse
tia dicitur intelligi circuloque et non est inconue
niens poni copulationes ad circuloquendum
aliquid in diffinitione eius ultio dicitur nobis
ignote. id est eas circuloque per multa copu
lata. Ad tertium concludit quod non est pro
diffinitio quod coactus est. scilicet illud quod additur quod
foris non est foris. scilicet est. yna eius foris differt
ab alia per aliquam distantiam que differentia est for
ma eius nec est processus in infinitum. scilicet ueni
tur ad ultimas formas et distans que se ipsis
totaliter distinguunt et se totis dicitur. Tunc
sequitur illa per se. Substantie est ubi ponitur .2. dif
finitio que est substantie circa quod dicitur per substantie dif
finitio .2. diuidit ibi. Hec uero erit. per se
didit in d. per premitte diffinitiones. 2. sub
dit eius explanationem ibi. Ut ratio et sensus. de
cit quod substantie est quod esse conferretur. que sic est
intelligenda quod esse. scilicet quantitate et essentia
le conferretur ad forme accidentis distantiam que non con
ferret esse nisi secundum quod et accidentale. compositum
id est composito ex quibus compositum .i. ex hoc quod
compositum alteri ad distans carum extrinsecarum
efficientis. scilicet finalis. omnes eius cause per conferretur
esse. scilicet sole intrinsece. scilicet materia et forma
sunt de compositum rei ut in pluribus. .i. ex plu
ribus. quod omnis compositum est ex pluribus. ni
hil enim compositum sibi ipsis et quod impossibile
desse rei ad distantiam etiam forme accidentis quod
accidentis adest et abest preter substantie corruptio
nel ut uicem supfluntas in diffinitione. pri
ma pericula. scilicet esse conferretur ponitur tanquam gen
coe. quod omnis foris compositum substantie aut accidentis con
ferret esse. 2. aut. scilicet ex quadam compositione ad
distinguendum eam extrinsecarum ab intrin
secis et e contrario. 3. autem. scilicet quod impossi
le est ad distantiam accidentis. Postea explicat per
exemplum ut ratio et sensus et hanc consilia ut con
tinuum et discretum. Notandum quod dicta dif

finitio uera est et de compositione naturali
que logicali. nam sicut substantie homini est corpus
et anima ita spei genus et distans. unde et per utra
que possunt adduci exempla ita adducta ut ratio et
anima. ratio est substantie hominis et sensus. anima situs a
nimal. uel sic ut ratio. .i. differentia que est rationa
le est substantie spei que est homo. et sensus. scilicet animal.
quod est species subalterna. et quod ad
ditur continuum et discretum intelligendum est
quod sunt die quantitates. ut continuum est substantie
linee superficies corporis. discretum uero nu
meri et oronis. Deinde cum dicitur. Hic ue
ro. diuidit substantie in materia et forma ubi tria
facit. per primum ponit diuisiones. 2. eius declara
tiones per exempla. 3. facit quadam remiss
sionem. scilicet ibi. Ut corpus. 3. ibi. Hoc au
tem in his. Dicitur quod substantie hoc erit ut
materia illud uero ut foris. Et statim uel
rat per ex. ut corpus est materia hominis. anima
uero forma. quorum scilicet utrumque est substantie hominis
secundum predictam rationem. Ex quibus inferunt unam
conclusionem quod erit utrumque substantie corpus et
rationale. Notandum quod ex adducta possunt
ut plus exponi de compositione tam natu
rali que logicali. puta per corpus intelligatur
materia hominis. et per animam uel rationale for
ma eius. Alio modo ut per corpus intelligatur ge
nus. et per animam et rationale distans specifica. et
quod ex substantiis non fit nisi substantia. id sequitur quod
si corpus sit substantia et substantie hominis quod ipse homo est
substantia et substantie. id ex predictis concludere
do inferretur inquam substantie corpus homo et rationa
le. et ista diuisio sitis illi uel natura. 2. per
corpus. quod natura quedam est materia quodam
forma quodam compositum quod magis proprie di
citur non natura scilicet hinc natura. Ultimo
cum dicitur. Hoc autem remittit ad librum predi
camentorum super confirmationem istorum dicens
quod hec sunt ita expedita et dicta in his que sunt
categoris. .i. predicamentis. ibi enim dicitur
minutum est uel predicamento substantie. et per
omnes de substantiali. Itaque in quibus predica
mento de quibus hic agit sunt genera et dif
ferentie que sunt substantie et essentialia suis spe
ciebus. Sed occurrit dubium ad quod debuit
ista diffinitio de substantiali dicitur quod diffini
ret formam in compositum et aliqua foris est substan
tialis congruus fuit scire quod est substantie
le etc. Contra hoc pari ratione debuit diffinire
accidentale. nam aliquid est foris accidentale.
Respondeo quod bene diffinitio contraria significat
est topicorum. per diffinitionem quod substantiale
datur intelligi accidentale per contrarium. At

pōt dici q̄ om̄ia sex p̄cepta de q̄bus p̄se
quit sūt forme accidentales. iō in eis sta
tuz agit̄ de accidentali. Alia rō pōt da
ri qz forma de qua agit̄ in hoc li° ē acci
dent al. iō utile fuit hic scire oppositū tā
q̄ a p̄posito excludendū sicut in li° p̄re
dicamētoruz agit̄ de equiuoco p̄ opposi
tum eius ad uniuocū de quo ibi intendit̄
p̄ncipal̄. 7 ut equiuocū utet̄. sicut in p̄po
lito est dicenduz.

Idetur autem

forma. Positis q̄busdaz diffi
tionibus. nunc auctor ponit
quasdam diuisiones 7 sūt tres. Prima di
fōr attenditur in cōparatione ad efficiens
a quo est. 2° in cōparatione ad supposituz
de quo dicit̄ uel in quo est. 3° p̄ cōparatō
nez ad s̄m̄ cui inest uel adest. 2° ponitur
ibi formaz uero. 3° ibi. Singulū uero. Cir
ca p̄mū sic p̄cedit p̄ p̄ponit diuisionem
2° subdit declarationez per ex° 3° mouet
du b̄iū. 2° ibi. Rō uero. 3° ibi. In q̄busdā
aut̄. Dicit ḡ q̄ formaz q̄daz ē natura. q̄
dam est ab actu. i. opatione hūana uel ab
arte. uult dicere q̄ formaz q̄daz sūt natu
rales quarū. s. efficiēs cā est natura q̄dam
sunt artificiales quaz. s. cā efficiens ē ars.

Postea cū dicit. Rō uero. declarat p̄ ex
empla ut rō. i. potētia rōnalis uel aia rōa
lis est a natura. calor uero 7 passio q̄ infe
runt nō ab intra s; ab extra. puta ex aliq̄
uolentia uel p̄uisione ex̄ite in actu illa sūt
ab arte. Deinde cū dicit. In q̄busdam
gūt. mouet circa p̄dicta duas dubitatiōes
p̄ma est de figura incisionis. 2° de forma
in uniuersali que ponit̄ ibi. S; in his q̄ in
pluribus. Circa p̄mū tria facit. p̄. mouet
q̄stiones. 2° eas tractat. s. arguēdo ad utrū
q̄ p̄tez ibi. Nā nihil. 3° ea soluit ibi. Di
co aut̄. In p̄ma p̄te dicit sic q̄ dubitatio ē
in q̄busdaz. s. formis. utrum incipiāt. i. si
ant a natura an ab actu. i. ab arte. ut figu
ra incisionis. Illa q̄ in aliq̄ materia. puta
ligno lapide uel ferro sculpir̄ p̄ absctiōez
p̄tuz nō per aliq̄ additōez siue sit figura
hōis siue bruti uel alterius rei. In 2° p̄te
arguit q̄ tal figura nō sit ab arte 7 inten
dit tales rōem. cūcūq̄ nihil addit̄ p̄ actuz
idest p̄ artē ad hoc q̄ fiat illud nō ē ab ac
tu uel arte. sed figura incisionis ē huiusmōi
ḡ huius rōis minores ponit̄ in l̄ra dicens
q̄ nihil additionis fit. i. nihil addit̄ figu

re scissionis ad hoc q̄ fiat. s; sepatio fit tā
tuz p̄tuz. In 3° p̄te soluit ad questionē de
stinguēdo. dico inq̄t figurā incisionis esse
a natura. s. inc̄tus ad aliqd. sentiri uero. i.
q̄cum ad s̄sibilez apparentiaz esse ab ac
tu. i. ab arte. 7 addit q̄ illa forma uel figu
ra que ē cōiunctionis. i. q̄ fit p̄ cōiunctionē
7 appōnez p̄tuz. puta domus uel aliquid
s̄le manifestū de his. s. formis uel figuris.
q̄ sūt ab actu uel ab arte. Notandū q̄
ad solutionē q̄onis s̄m̄ intentionē auctoris
q̄ cōter exponit̄ in hoc stare q̄ figura i
cisionis cōprehendit duo. s. materiam. s. 7
formā q̄ apparet 7 sentit̄ q̄tū ad materi
az ē a natura qz materia illa. puta lapis
uel lignū a natura est. s; q̄tuz ad formaz
que apparet 7 sentit̄ ē ab arte qz per artē
p̄ducit̄ ad actuz. Ad maiorez euidentiā
p̄dictorū querit̄ utrū figura incisionis
sit a natura uel ab arte. uidet̄ q̄ nō ab arte
p̄ rōem. nāz om̄e illud q̄ fit ab arte fit p̄
oppositiōez 7 additionez p̄tis ad p̄tez. s;
talus figura nō fit sic. s; magis p̄ amotio
nem 7 sepatiōez p̄tis a p̄te. ḡ nō ē ab ar
te. Ad alia p̄tez arguit q̄ nō fit a natu
ra. qz illud cuius p̄ncipiū effectiuiū ē uolun
tas 7 agēs appōsito nō fit a natura qz sūt
oppositi mōi agendi hic 7 ille. ex 2° p̄hico
rum. S; tal figura ē huiusmōi. p̄s ḡ q̄ nō
est a natura sed ab arte r̄c. Respondeo
hic p̄. inq̄z qualz illa figura p̄cedat in
materia anq̄ ad apparentiaz s̄sibilez redn
catur. 2° dicit ad q̄onem. Quāuz ad p̄
mū ē una opio q̄ dicit q̄ tal figura p̄ce
dit iam i materia actuali. S; ē coopata a
lijs p̄tibus eiusdez materie. puta lapidis uel
ligni. q̄ p̄tes remouent̄ p̄ actu artificis. 7
tūc figura apparet itaq̄ s; hoc artifex ni
hil aliud nisi remouere p̄tes p̄hibentes ap
parentiā figure p̄rextis a natura in ma
teria p̄iacete. forte huius opinionis ē auc
tor. nā dicit q̄ figura ē a natura. s; sentiri
uel apparere actuali ē ab actu uel arte.

Extra istā opinionē arguit̄ multipl̄
tū qz oīs noua actio positia p̄ducta h; a
liqd posituū p̄ terio nouiter p̄ducto. 7 il
lud nō est sola sepatio p̄tū. qz sepatio nō
est nisi q̄dā puatio. ḡ est ipsa figura. quia
nihil aliud pōt dari figuratio ḡ nouiter p̄
ducit̄. 7 per rōis nō iā p̄rextit. Cum qz
in eadez p̄te materie nō possūt esse actu si
mul figure incōpossibiles nisi ponas ena
p̄hibetū 7 chimericū i natura. s; in eadem

pte possunt esse quecuq; figure in actu diu-
sionis. puta hois bouis spentis etc. que sunt
oio incoposibiles. qd non sunt simul in actu
et tñ essent fm te. Quz qz figure extense
habentis. ptez extra partes impossibile e
oēs partes simul esse actu sz talis figura
de qua querit' est sic extensa g°. Sz in qua
cuq; pte materie sic est caput qz pot fieri
pes uel manus et sic de alijs. g° tales pres
no preexistunt in actu. Dico qz qum
ad hunc articulu qz talis figura precedit
materia tñ in potentia passiva et subiecta
sicut oēs alie forme et nullo mō actu.

Quatuor ad secunduz. p° premittā unam
distinctionez. 2° triplices. cōclusionē. De
p° sciendū qz natura pot accipi dupl' acti-
ue. s. et passue. potentia eim receptiua for-
me pot cōparari ad formā quaz recipit. uel
ad agens a quo recipit. Primo mō est po-
tentia natural' uolenta. uel neutra natura
lis est cū ad formā natural' inclinā uo-
lenta si sit cōtra inclināōnē eius naturalē
Neutra si nec inclinā natural' ad formā
nec ad oppositū. Exemplū pmi ignis ad-
mouē sursum. Exemplū secundū. terra ad
mouē sursum. Exemplū tertij sicut supfi-
cies se bz ad albedinez uel nigredinem uel
mediū colozes. Sz 2° mō cōparando re-
ceptiuz ad agens a quo formā recipit. tūc
est naturalitas qñ receptiū comparatur ad
tale agens qd natū est natural' impmere
talē formā in tali passo. sicut nō naturalitas
general' qñ cōparat' ad tale agēs. qd
nō est natural' ipressiū talis forme in il-
lud passus quale ē agens uoluntariū et a p-
posito siue sit creatū siue supnaturalē et i-
creatū. Expredictis cōcludo correlariū
qz naturale accipit equiuoce nā diuersis
opponit'. et ista ē una cā cognoscendi mlti-
plex. ex p° topicorū. naturale eim oppo-
nit' uno mō supnaturali. Alio mō libero et
uoluntario. Alio mō uolēto ut apparet ex
predictis. Nam ut naturale attendit' a
pte pncipij actiui tūc opponit' sibi liberū
uno mō. Alio mō supnaturalē. sz ut atten-
ditur a parte pncipij passui. tūc sibi op-
ponit' uolentū. De 2° sit ista pma cō-
clusio. figura incisionis nō est a natura ac-
cipiendo naturale p° mō. hanc ostēdo sic
illa forma nō est a natura p° mō ad quam
passus nō inclinā natural'. sz figura inci-
sionis est huiusmōi g° pbatio maioris qz
si sic g° passus uolent' est sub forma op-

posita et incoposibili qd falsus est. qz lapis
aut lignū eque recipit figurā a sui sicut si-
guram hois. Ex eadez rōne cōcluditur qz
talis figura nō sit uolenta. qz hoc ē. uerū
general' qz quecuq; forma natural' est in
materia eius opposita et incoposibil'. ē eri-
am ibi uolent' et eōuerso quecuq; for-
ē in materia uolent' eius opposita et in-
cōposibilis est ibi natural'. cōpado g°
formaz incisionis ad materiā pteise ipsa
nec est ibi natural' nec uolent' sz bz po-
tētiā neutrā qz materia nō magis ad unā
formā qñ ad aliaz oppositam inclinatur.

2° cōclusio est ista. figura incisionis nō
est a natura accipiendo naturale 2° modo
pbatio huius. illa forma nō est a natura
2° mō que nō inducit' ab agente natural'
talez formā impmente. sz figura incisionis
est huiusmōi. qd p3 qz artifex a quo indu-
citur est agens uoluntariū et a pposito g°

Expredictis sequitur qz talis figura nul-
lo mō est a natura. unde auctor uidet' hic
simil' negandus siue intelligat qz sit a na-
tura qz actu preexistit in materia. siue ex
hoc qz materia eius est ens a natura unde
cōiter exponit' qz pari rōe domus esset a
natura quam tñ certū est esse ab arte etiaz
fm ipsuz met' in lra. 3° cōclusio est ista
qz figura incisionis simpl' est ab arte. pro-
batio. illa forma cuius pncipiū efficiens ē
agens a pposito. et per artem est simpl' ab
arte. sz figura incisionis est huiusmōi g° et
utraq; pmissarū p3 ex predictis. Ad p-
mū argumētuz dico qz maior est falsa vlt'
accepta qz artifex nō tñ agit apponendo
sz etiā remouendo. Deinde cū dicit. Sz
in his. mouet aliaz dubitationez. circa qd
sic pcedit p°. pponit' questionez. 2° ptrae-
tat eam arguendo p utraq; pte. 3° subdit
solutionem. 2° ibi. A natura aut. 3° ibi.

Natura g° Dicit g° qz in his. s. formis
que sunt in pluribus. i. uibus nō est palaz
idest manifestū an. s. sit a natura uel ab ac-
tu. i. arte. Postea cū dicit. Nam ea. ar-
guit p utraq; pte p°. qz vlt' nō sunt ab ac-
tu. 2° qz nō sunt a natura ibi. Natura au-
tem. In p° parte arguit sic. Illud qd est si-
ne motu et materia non pot fieri ab actu
sz uniuersalia sūt huiusmōi g° Jo dicit ea
que in pluribus insunt. i. uniuersalia. ipos-
sibile est esse in actione. i. ab actu et opato-
ne artis qz semp sunt sine motu et materia
Aliter format' tō sic. oēs opationes sūt

circa singularia ex p^o metaphisice. s; p^ota
non sūt circa singularia g^o iō dicit q; ea
que in pluribus sūt .i. uniuersalia impossi
bile est esse in actione. i. ab actu 7 opatio
ne p^o iā dicta. In 2° pte cū dicit. A na
tura aut. Arguit omē illud qd est a natu
ra sumit pncipiū a creatura p^oexistēte.
q; qd fit naturalz fit a natura. s; uniuersa
lia nō sumūt pncipiū ab aliqua creatura
p^oexistente. g^o nō sūt a natura. probatio
minoris. omē qd sumit pncipiū a creatu
ra p^oexistente ē creatura. i. ena per se 7
nō in alio uel de alio. s; ulē nō est creatura
g^o hoc mō nō sumit pncipiū a creatura
p^oexistente. huius rōis p^o ponit cōclusio
nem. 2° maiorēz ibi. Qm ea. 3° minorem
cū sua p^obatione ibi. Palā uero. vnde sub
dit q; nihil oio rōis. i. nullo mō rō poterit
explicare quare huiusmōi. s. ulia sūt crea
ture. s. fm quō creatura dicit ens per se 7
non in alio nec de alio q; tale nō est nisi
singulare. Deinde cū dicit. Natura g^o
ponit questionis solutionē. ubi sic p^ocedit
p^o premitit rōem. 2° ex ea infert quādam
cōclusionēz ibi. Quā pp cōitas. Dicit g^o
q; natura occulte opatur in hijs. s. ulibus
nam sicut ex cōiunctione plurū. s. partūz
efficit quedā cōstitutio. i. cōstitutū exce
dens q̄tate p^orum. s. p^orum cōponentū
Exemplū p; in domo. sic discretione sin
gularū. i. ex singularib^o discretis. i. diuer
sis. intelligit. i. habet p^o abstractionem
unū qdā ulē excedens predicatōē corū
idest singulariū. Notandū rōem stare
in hoc q; uniuersale est a natura nō p^oten
ter sed latēter. natura eīz p^oducit de di
recto singularia 7 ex h^o p^ote cōter qd uniu
sale abstrahitur p^o intellectu 7 resultat ex
pluribus singularibus. sicut ex pluribus
p^oribus cōstituit unū totū. natura g^o occul
te opatur q; p^oducendo p^ocularia de se et
directe. ex hoc indirecte 7 quasi p^o accidēs
p^oducit ulia. oēs eim opationes 7 genera
tiones reales 7 p^ohice circa singularia sūt
p^o se. ex p^o metaphisice. Notandū eti
am q; sile aductū de p^oribus cōponentib^o
cōpositūz nō est usq; quaq; sile. q; d^o totū
ulē 7 totū integrale. tum q; totūz integra
le extrinsece cōstituit ex p^oribus 7 nō ecō
uerso. cōtrariū est de toto uniuersali. quia
uniuersale est v^o intrinsece cōceptū inferio
rum 7 nō ecōuerso. q; omē supius abstra
hit in suo conceptu a quol; inferiori. Quā

q; totū uniuersale predicat^o de suis p^orib^o
predicatione dicente hoc est hoc. ut hō est
aiā. nō sic totū integrale. hec eim est falsa
paries est domus. Quā q; ad destructionē
uniuersal^o sequit^o destructio oium p^orib^o 7
nō ecōuerso. Est tñ simile q̄tū ad aliquid
q; utrobiz ex pluribus resultat unūz ali
quid cōe. Deinde cū dicit. Quā pp. In
fert ex predictis cōclusionem q; ois cōi
tas. i. forma uniuersal^o natural^o est. i. p^o
dit a natura ex singularitate. i. ex singula
ribus. Ad qd vult sic arguere. omē illud ē
a natura qd p^ocedit ab eo q; est a natura
s; uniuersale est huiusmōi. p^ocedit eīz a sin
gularibus que utiq; sūt a natura que crea
tioni adequatur. qd exponit multipliciter
uno mō sic. s. cōitas coequat^o creationi. i.
induidis p^o creatis. tantū eim ambitus ē
uniuersale q̄ti oia singularia simul. Alio^o
sic. que. s. comunitas coequatur creationi
idest rei singulari p^omo p^oducte. quia q̄ti
to singulare produciatur tā cito 7 natura u
niuersalia. Tertio mō componendo ly res
latius que cū ly singularitate. que. s. sin
gularitas coequat^o creationi. i. per continu
am generationēz in esse saluat^o etiaz p^o
tuo fm opationēz. 2° de aiā. p^ome 7 se
cūde exponēs sūt meliores 7 sūt ad p^o
positū magis. Ultimo cum dicit. Sub
taliter aut. addit quādam rōem ad dictorū
declaracionēz que cōstitit in hoc q; sic na
tura latenter opatur in his ut sentire nō
possimus generationē uniuersaliūz. sicut 7
deus latenter opatur in naturis rerū quia
ois creauit in numero pondere 7 mensura
Dicit g^o q; subtili speculantes. sicut iue
nimus naturā. s. p^ocularēz operari in actō
nibus. s. in opando 7 producendo res sin
gulares 7 saluandō oēs rōes uniuersales i
eis. sic creatorē creaturaz ex actu. i. ex crea
tione intelligimus latenter opari in natu
ra. deus eim stabiliiuit numero de cuius rei
speculatione se excusans dicit seu subdit
q; hec actenus. i. alibi sūt pensanda q; sūt
alteri^o cōsiderationis. s. theologice magis
q; logice de qua nūc est sermo. Ad maio
rem euidētiā predictorū querit^o utrū uni
uersale sit a natura uel ab actu nō. uide
tur q; ab actu nō. unde cōmentator p^omo
de aiā. Intellectus agens facit uniuersali
tatem in rebus. sed productio per intellec
tum est ab actu nostro g^o rē. Preterea
nō est a natura g^o ab actu nostro. aīz p

batur. qz sic esset ponere uniuersalia sepa-
 ra 7 ydeas. nra ps. Contra est iuctor in
 lra. Respondeo ponam unicaz distincioez
 2º dicam ad questione. Quatuor ad pmi
 sciendū qz ut est nom concretū. naz sicut
 ab albedine dicitur albū. sic ab uniuersa-
 litate ut. pōt gº sumi uniuersale. sicut et
 cetera concreta triplz uno mō p sbo. i. pro
 re pme intentionis cui applicat. intentio
 uniuersalis. 7 hoc mō ut est obiectū pmi
 intellectus qz ois scia est uniuersaliuz. Alio
 mō sumit. p forma. i. pro re se. intentio
 nis cāta ab intellectu 7 applicabili rebus
 pme intentionis. 7 sic loquitur logicus ppe
 de uniuersali. 3º mō sumit pro agregato
 ex sbo 7 forma 7 illud est ens per accidēs
 agregat. eim diuersas res ex quibus non
 fit unū per se. 7 de tali nulla est ars qz en-
 te per accidēs nulla est scientia. qz nec est
 diffinibile. ex 6º metaphisice. Quatuor
 ad secūduz sit ista pma cōclusio. ut pmo
 modo est a natura. pbatio. omne ens natu-
 raliter precedens actum. rōis est reale ens
 s3 uniuersale pmo modo est huiusmōi gº
 pbatio minoris qz obiectum precedit na-
 turaliter actum potentie sicut cā. cātuz. s3
 uniuersale pmo modo est obiectuz actus in
 intellectus. De isto uniuersali pōt intelligi
 ratio Auicēne qz productio singulari p na-
 turam pducitur natura in singulari que ē
 uniuersale illo mō. ibi enī natura occulte
 opatur. 2º cōclusio est ista. uniuersale
 secūdo modo est ab actu nostro. p3 qz pro
 ducitur ab actu intellectus. 3º cōclusio
 est ista. uniuersale 3º mō est ens p3 a na-
 tura 7 partz ab actu nostro ut p3 ex pre-
 dictis. Vel posset dici alz qz uniuersa-
 le 3º mō sumptū est ab actu nostro. pbatō
 ab eodem producit totum composituz
 a quo inducitur terminus formalis. dico
 totum cathego. sicut totus ignis dicitur ge-
 nerari ab inducente forma3 ignis. sed for-
 ma uniuersalis producit ab actu intellec-
 tus. ex 2º cōclusionē. gº totum uniuersa-
 le. Confirmatur ratio qz totum uniuersa-
 le dicitur ens rationis ex hoc qz forma
 uniuersalitatē est a ratione. gº pari rōne
 dicitur esse ab actu intellectus uel ratiois
 Utruz aut uniuersalia sint in rebus uel
 abstracta. dictū ē in plogo porphirij i q
 daz qstione Ad pmi i oppositū dico qz
 facit p 2º cōclusionē. iō p nūc cōcedo ipsū
 i3 p nūc sit dubiū an hoc faciat intellectus

agrea ut dicit cōmētor uel intellectus pōt
 sibilis. Ad secūduz dico 7 nego ans.
 nec pono ydeas aut utia sepaia nisi fm cō-
 sideratioez ut p3 ex predictis cōcordado p
 maz 7 hāc cōclusionem questiois.

ormaru uero. Po-
 3 sita una di-
 uisione forme q attenditur de
 nes efficiēs a quo ponit 2º
 que attendit penes suppositū de quo ut
 in quo est. 7 hec ps diuidit in tres fm tres
 diuisiones subordinatas quarū una ē sub-
 diuisio alterius. 2º ponit ibi. Eoz uero
 tertiu ibi. ad manifestū aut ex his. p. diui-
 sio est trimebus cuius. secūduz ponit ibi
 Quedaz eim in sbo. tertiu ibi. Quedam
 dñr. Dicit gº qz forma3 qdaz dicant
 de sbo 7 sūt in sbo ut oia. uniuersalia añciuz
 pbi gza scia que est in sbo. i. in aia. 7 dicit
 tur de sbo pura de gramatica 7 de qua cū
 qz alia pticulari scia. 2º ibi. Quedā eiz
 ponit aliud mēbrū. i. qz qdam forma est i
 sbo 7 de nullo sbo dicitur ut albedo sortis
 7 generalz oēs forme inducunt accidentē
 um. albedo eim sortis est in sor. ut in sbo
 s3 nō dī de aliquo inferiori qz nullum h3.
 3º ibi. Et qdā dñr. pōit tertiu mēbrū
 scilz qz qdā forme dñr de sbo in nullo au-
 tē sūt sbo. ut rōnale 7 mortale 7 generalz
 oia utia sbe. Notandū qz ista diuisio ē
 eadem cū illa. quā ponit Ar. in predicamē-
 tis circa pncipiū. i. Eoz q sūt. s3 hic omittit
 tur quartū mēbrū. i. qz qdā nec sūt i sbo
 nec dñr de sbo ut. indiuidua sbe. Et sicut
 dictū est in porphirio ca. de accēte. notan-
 dum qz esse in. pro ut distinguit cōtra da-
 ci de. hic 7 ibi est nom secūde impositiois
 7 significat esse in predicationē eoz q sūt
 extra essentiā subiecti. 7 alterius. generis
 a sbo. 7 dicit de. significat p3iaz predica-
 tionē essentialiū q sūt i eodē genere cum
 sbo. quō supiora in eodē genere. v. infeno-
 ribus predicant. Sic aut intelligēdo ma-
 nifestū est qz ois utia in genere accidentis
 dñr de 7 sūt in. pticularia aut sūt in. s3 nō
 dicitur de oia aut utia de genere sbe dñr d
 s3 nō sūt in. pticularia aut nec dñr de. nec
 sūt in. Deinde cū dicit. Eoz uero. pōit
 unā subdiuisionē secūdi mēbrū dicēs qz eo-
 rū q sūt i sbo 7 sūt idicabilia. i. nō dñr de.
 sicut sūt pticularia accidentiū. alia aut sunt
 s3ilia. i. s3u aliquo pncipiū. ut albedo. uisu
 sonus. auditu. sapor. gustu. pcutio. tactu.

Alia aut inuisibilia. i. q̄ r̄e 7 intellectu cō
cipiunt 7 nō s̄bū ut disciplina. 7 nō simpli
tēst generaliz nihil eoz q̄ dicūt de s̄bō ut
sūt oīa ulia nihil inq̄ hoz s̄bilia sūt. nul
luz eiz ulē s̄bū p̄cipit s̄z intellectu. De
inde euz dicit. Manifestū aut. ponit terti
am q̄ ē subdiuisio 2° diuisionis quā cō
cludit manifestā esse ex predictis q̄ eoz
q̄ dicta sūt. q̄daz sita sūt alicubi. i. certum
ē ubi sūt posita ut s̄bō. vbi gr̄a nigredo i
oculo. q̄dā uero difficile ē assignare sup̄
in quo sita sint ut in s̄bō. vbi gr̄a. de sc̄ia
p̄nitāte 7 filiatione cuius difficultatis in
nuit solutionē di. nisi forte sup̄ p̄nitāte 7
filiatio dicat̄ esse in generatū 7 cōpōnē
tuz cōpōne uel cōplexione. Notanduz
q̄ q̄cqd fuerit tēpore. hui⁹ auctoris v̄ sc̄ia
tū mō nō ē dubiū in quo sit in s̄bō. nā euz
sit hitus intell^s o³ q̄ sit in intellectu ut i
s̄bō p^o q̄ si dicat̄ esse in pōne cōpōnētuz
7 cōceptū 7 terioz ut uidet̄ auctor pone
re hoc nō ē nisi sicut in signo. q̄ uoces 7
ceptus sūt signa rez. S̄z de p̄nitāte 7
filiatione uidet̄ dubiū in quo sūt ut i s̄bō
uidet̄ aut q̄busdā q̄ sūt in generatōe acti
ua 7 passua ut in fūdāmēto quō pbat̄ p
A². s^o metaphisice. ca^o de ad aliqd. ubi
dicit q̄ relationes sc̄i mōi fundātur super
actionez 7 passionē. S̄z p̄nitāte 7 filiatō
sūt de 2° mō q̄ sūt relōnes pducētis et
pducti. g^o fūdāmētuz p̄nitātis ē generatō
actiua. 7 filiatōis geratio passua. Lō
trā hoc arguit̄ nulla relō manet fundāmē
to p̄prio nō manēte q̄ nihil. nihil pōt fū
dare. s̄z p̄nitāte 7 filiatō manent nō ma
nēte generatōe actiua uel passua. alquis
eiz manet p̄ aliqs fili⁹ iā trāseūte gene
ratione omniū. Ad A². s^o metaphisice
vōm q̄ nō intelligit q̄ actio 7 passio sint
p̄xima fūdāmēta relōnū i 2° mō sup̄ q̄ fun
dātur. ut sūt p̄ximū fundāmētū uel sup̄ rō
nez fundāmēti p̄ximā. s̄z sup̄ dispōnez me
diāz inter fundāmētū p̄ximū 7 ipsaz relō
nez. ipsa aut pō^o actiua 7 passua pōt po
ni fūdāmētū imediatū relōntis huiusmōi pu
ta p̄nitātis pō^o actiua generatiua in p̄e
7 filiatōnis pō^o passua. in filio. s̄z regat̄
actio 7 passio mē^o nō ut rō fundādi relō
nez s̄z ut q̄dā p̄ximū ad hoc ut ipsa in tali
fundāmēto fūdet̄. Ad hūc intellectu for
te pōt trahi l̄ra auctoris ut p̄plexionem
generatū intelligat̄ utraq̄ pō^o generati
ua p̄tis q̄tū ad p̄nitātē. 7 vbi pō^o passi

ua in filio q̄tū ad filiū uel filiationē. Uel
si p̄plexionez generatū intelligat̄ omi
xio sc̄iuz. uel ipa sc̄ia omixta ubi p̄nitāte
7 filiatō pōt poni nō ut in fūdāmēto p̄xi
s̄z ut in quodā p̄ncipio p̄uio materiali.
q̄d̄ facis impo^o ē dictū. S̄z p̄e p̄nitāte
7 filiatō sūt in p̄e 7 filio ut in s̄bō q̄d̄ in
pō^o uero actiua 7 passua ut in subiecto q̄
in actione 7 passione ut in. dispositōe ma
terie modo p̄expōsito in semine autem
cōmixto ut in p̄ncipio materiali 7 remoto
Tūc sequit̄ illa ps. Singluz uero. ubi
ponit̄ 3° disio p̄ncipalē de forma q̄ sūt i
cōpatione ad s̄bū cui inē uel adest ubi sic
p̄cedit p^o pōit̄ disio nez p̄ncipalē. 2° subdi
uisione alterius mēbrū ubi. Eoz uero. di
er. g^o q̄ singlū eoz q̄ dicta sūt ē icōple
xuz nā cōsistit incōplexionis eius. i. in illa i
cōplexione q̄ ē in uoce. accipit̄ eim ḡm p
ablatio more grecoz q̄ carent ablatiue. et
hoc q̄d̄ subsistēs ē. i. forma s̄bālis. illud
nō cōtingens. i. accidēs sicut forma^o accēti
lis. Notanduz distintionez esse hanc q̄
formaz q̄ sumūt incōplexe q̄dā ē s̄bālis q̄
daz accidētāl. for^o aut s̄bālis d̄ subsistēs
nō q̄ p se subsistat q̄ nō est sine materia.
s̄z q̄ s̄bā subsistit. iō omē p̄nitens ad gen^o
s̄bē dicit̄ p se s̄istere. uel subsistit p quādā
extensionē. Dēnde cū dicit̄. Eoz uero
Subdit̄ alterū mēbrū diuisi uel dicens q̄
eoz q̄ cōtingūt. i. accidēt ex t̄ri. i. s̄bē sin
glū uel aduenit s̄bē extrinsecus uel cōsi
derat̄ simpli infra intrinsecus. Exēpluz
sc̄i ut linea sup̄fices corp^o. Exēplū p̄mi
ea q̄ extrinsecus cōtingūt sūt ut actus. i. ac
tio. aut pati. i. passio. aut dispō. i. situs uel
positio. uel esse alicubi. i. ubi. aut in mora
idest q̄n aut in h̄e. i. habitus. 7 sic sūt sex
predicāmēta uel p̄ncipia de q̄bus auctor p
segitur in hoc libro. vnde cōtinuās se ad di
cēda subdit̄. S̄z de h̄is q̄ subsūt. i. de s̄bā
7 de h̄is q̄ solū exigūt s̄bū in quo sūt. i.
accētibus intrinsecus adueniētibus suffici
enter deputatū ē. i. inq̄sitū ē i eo l^o q̄ scri
bitur de carthegouise. i. in predicāmētis. de
relis uero q̄. i. extrinsecus adueniūt cō
tinuo nūc dicem^o. Notādū sicut p̄z ex
l̄ra p extrinsecus 7 intrinsecus aduenire i
telligit̄ auctor absolutū 7 respectiū. Uo
cat eiz accēs intrinsecus adueniens illud
q̄d̄ solū exigūt ad sui esse subiectū in quoz
est cōditio accidētis absoluti. uocat accēs
extrinsecus adueniēs q̄d̄ ad sui esse aliqd

alio exigit preter sibi. s. terminū ad quē
 7. est coditio respectus q̄ formati ē huius
 ad hoc. Sz tūc. occurrit dubiū qz fm h̄
 nō tm̄ agi ē in predicamētis de accidente i
 trinsicus adueniēte. puta q̄titate 7 q̄lita
 te. sz etiā extrinsicus adueniēte puta re
 latione. Itē in isto li. nō agitur de oī for
 extrinsicus adueniēte qz nō de predicamē
 to relationis quoz oppositū dicit auctor i
 lra cōtinuādo dicta dicēdis. Respondeo
 intrinsicus 7 extrinsicus adueniētes alr
 diuidūt accūs generalr. alr ipsuz respectū
 ut eim diuidūt accūs in cōi. significant idē
 qd̄ absolutū 7 respectiū mō predicto. Sz
 ut diuidūt precise respectū significāt idēz
 qd̄ necessario cōsequi fundamētuz positio
 terio. vel nō necessario seq̄ etiā positio ter
 mino sicut expositū est ca. de sba. In li.
 g. predicamētoz agit de oī forma intrin
 secus adueniēte uel pmo mō ut ē q̄titas
 7 q̄litas. uel 2. mō ut relo 7 respectus de
 genere reloms. In li. aut̄ isto agit de om
 ni forma extrinsic. adueniēte. utroqz mō
 ut tm̄ sunt ista sex p̄ncipia aut predicamē
 ta de quibus agit hic. 7 q̄ nūc auctor enu
 merat in lra. i. actio 7c.

Actio uero. Deter
 minatis
 quibusdā auctibus ad p̄posita q̄
 cōi noie dicuntur an p̄ predicamē
 ta nūc accedit ad determinādū de ipsis. et
 p̄ncipijs 7 cōcomitantibus ipsa. unde ista
 ps diuidit in sex. p. eim agit de actioe. 2. de
 passione ibi. Passio aut̄ dēteriat. 3. de
 q̄n̄ ibi. Q̄n̄ uero. 4. de ubi ibi. Ubi uero
 5. de situ uel pōne ibi. Positio aut̄. 6. de
 habitu ibi. Habitus ē. Prima adhuc in du
 as p. dēteriat de actioe q̄tū ad eius sba
 2. q̄tū ad eius accūalia. 2. ibi. Scire au
 tem. Prima in duas. p. actionē describit
 2. diuidit ibi. Est aut̄ alia. Dicit g. q. ac
 tio ē supple for. fm quā ut. s. p. actuz po
 sitiuuz 7 trāsmutatuū in id qd̄ subicit. i. i
 sibi 7 passuz trāsmutabile agere dicimur
 nos. s. imo omne agens 7 exponit p. exēplū
 ut secās d̄r qd̄ eo q. fecet. vñ seq̄ q. sec
 tio est actio. Notādū q. d̄r. 5. meta
 phāice diffinit potentiā actiua qd̄ ē p̄nci
 piuz trāsmutādi aliud in q̄tū aliud. Sed si
 cut potentia actiua est p̄ncipiū. sic actio q̄
 est actus p. actiue est trāsmutatio alteri
 us. i. passi in q̄tū alterius ē. De h. aut̄ 7
 de ista notificatione 7 descriptione quō in

intelligenda sit dicit statz amplius i q̄o.

Deinde cū dicit. Est aut̄ alia. didit ac
 tionez ubi sic p̄cedit p. p̄terit diuisiones
 2. subdit eius declarationē assignādo dif
 ferentiā inter mēbra diuisionis ibi. D̄t
 aut̄. Dicit g. q. actio alia ē corporis. alia
 est aie. Diligenter notādū q. diuisio ista n̄
 est formatz materialr p. extrinseca cu
 rō est. qz d̄r. per se 7 formales huius predi
 caniti n̄ sūt nobis note. p. tales aut̄ d̄r. s.
 formales. hz fieri diuisio p̄pria 7 forma
 lis. Circūloq̄tur g. auctor iste diuisiones
 istam p. extrinseca diuidendo actionez pe
 nes subiecta aut̄ p̄ncipia actiua. qz q̄daz ac
 tio est ab aia. quedam a corpore. Dein
 de euz dicit. D̄t aut̄. declarat diuisionē
 ponendo d̄ram inter diuidentia. circa quō
 tria facit p. assignat d̄ram. 2. p̄bat eaz. 3.
 mouet dubitationez circa dicta ibi. Q̄m
 quidez. 3. ibi. Hoc aut̄ dubitabile. D̄na
 aut̄ stat in hoc q. actio corporis est cā mo
 tus corporis. corpus eim agit mouendo se
 Sed actio aie nō sic. aia euz mouet corp.
 sic q. ipsa nō mouetur nisi p. accidens. pu
 ta qz totum cōiunctuz 7 cōpositū mouetur
 7 per cōis aia qz motis nobis mouentur
 omnia que in nobis sūt. Dicit g. q. d̄r
 actio hec ab illa qm̄ illa que est corporea
 id est actio corporis necessario est mouens
 illud in quo est. i. corp. nā idēz corp. qd̄
 est agens ē etiā mobile 7 mouet cū agit.
 actio eniz aie nō mouet id in quo est. i. ip
 sam aiam sz cōiunctuz. i. totū cōpositū ex
 aia 7 corpore. aia eniz dum agit immobilis
 est tm̄ mouet corpus. 7 per cōis aia que est
 i corp. mouet. p. accūs aia aut̄ imutabilis
 manet. Deinde cū dicit. Q̄m̄ qdem 7c
 p̄bat datā d̄raz ostendens q. aia nulo mō
 mouet ubi duo facit p. eniz hoc p̄bat in
 ductiue generalr. 2. syllogistice speāliter
 q. nō mouet motu locali ibi. Locus enim
 est corpus. Dicit g. q. supple manifestū
 est q. aia nō mouet nec fm locū nec fm a
 liquez aliorū motū queqz. nō eniz moue
 tur fm alterationez. Alteratio enim ex
 p̄bificorū est solū. in q̄litaribus 3. sp̄ci q̄
 sūt q̄litatez s̄biles 7 tales n̄ h̄nt fieri cir
 ca aiam nec mouet fm cōmētū. qz. s. a
 nima nō est q̄ta. cōmētū aut̄ 7 decrem
 tuz sūt in q̄titate nec mouet trāseūdo ad
 oppositū locū. i. de loco ad locū ut statz
 p̄bat infra. supponit aut̄ tāqz manifestū q.
 aia nō mouet sz generatōne 7 corrupōez

Œtra dicta obicit. p. q. aia u. moueri
ſz alteratione. nā ſupus ſepata eſt aia a
diffinitione for. q. nō ē eſſentia inuariabili
coſiſtens. nā in aia alteratio cōtrarietatis
inuenit ut triftē 7 gaudij. ſiſz ē de alijs
paſſionibus aie. g. auctor cōtradicit ſibi
ipſi. Cōfirmat q. aia uariat ſz act. et
habitas. puta ab una intellectuone 7 uolū
tione ad aliā. ſiſz ab una ſcia ad aliā. 7 ab
ignorantia ad ſciam. uel eōuerſo. ſz illa mu
tatio nō uidet eſſe alia q. alterio cū ſu. ſz
q. litarē. g. aia mutat ſm alterationē.

Preterea u. q. ſit mobil. ſm locū. tum
q. moueri local. nō magis repugnat aie
q. angelo. ſz angelus mouet local. de lo
co ad locū ut ſupponit nūc q. b. pbant
theologi g. Cū q. in morte ſepat. anima
a cor. quocūq. uadat. g. mouetur local.
Reſpōdeo uno mō q. ſi diſtinguendo pōt dici
q. intentio auctoris nō ē negare ſimplici
ter iſtos motus ab aia. ſz inq. ſu. agit mo
uendo corpus 7 ſic dīa assignata: tenet q.
corpus agendo mouet. aia uero agendo et
mouendo corpus nō mouet p. ſe quocūq.
7c. Alio mō ad formā ad p. m. alia līa
h. ſz ſic. nec ſz aliquoz motuū quēq. niſi ſz
alterationē. 7 tūc p. q. nō negat aiam poſ
ſe alterari. ſz illa līa nō eſt bona q. tunc
dīa assignata inter actionē corporis. 7 ac
tionē anime nō erit ul. ſi anima mouēdo
uel agendo aliquo motu moueret. iō tenē
do p. m. līam que u. melior. v. m. eſt ut p.
us in exponendo līam q. hic excludit ab
anima alterationē p. p. ſup. q. ſ. ē ſz q. litarē
de 3. ſp. q. litaris. Cū arguit p. cō
cedendo q. auctor ſibi cōtradicit o. diceſt
q. al. loq. hic 7 ibi de alteratione hic
ſtrictē 7 ibi large p. o. mutatione ſm quā
cūq. qualitates. De actibus 7 habitibus
aie dicendū ē p. idēz. ē aut magis difficul.
tas de intentione. Ap. 7. phificoz quo intel
ligat q. alteratio ſit tm in 3. ſp. q. litaris
de quo alias. Cū aut arguit 2. de mo
tu local. uidet v. m. q. auctor loq. de aia
cōiuncta 7 ut eſt for. corporis. 7 hoc mō
certū eſt q. nō mouet local. per ſe ſicut
nec aliq. for. materia. 7 ſic ē uidet p. cede
re ſequē p. b. q. nō corpus nō pōt moue
ri in corpore in quo eſt. ſ. ut for. in ma
teria. Al. nō ſciet ſaluare dictuz auctoris
niſi ſic intelligendo q. nō dubito angelum
uel aiaz ſepatā local. moueri. Deinde
cū dicit. Locus enim. p. bat hic ſp. aliter q.

anima nō mouet. local. de loco. ad locū
arguendo ſyllogiſtice. ſic nullū nō corp.
pōt moueri in corp. ſz locus eſt corpus
aia autēz nō corpus g. 7c. Huius rōis. p.
ponit minores dicens. Locus ē corpus. 2.
maiores ibi. Impoſſibile. 3. cōclusionem
ibi. Quare nulla. Ultimo addit q. dā uni
uerſalem p. poſitionēz q. ſolū corpus mo
uetur local. trāſeūdo de loco ad locū. 7 in
cidit in idēz cū maiori rōis. Cōtra ma
iores rōis inſtatur q. ut predicat. q. ſus an
gelus ſit incorporeus tm mouet in loco
corporeo. 7 per. o. ſ. uniuerſalis addita ē
falſa q. dicit q. corpus ſolū nō mouet de
loco ad locū. Preterea cōtra minorem q.
dicit q. locus eſt corpus arguit. t. ſz q. lo
cus eſt ultimū corporis ambitū uel conti
nentis. 4. phicorū. ſz ultimū corporis nō
eſt corpus ſz ſup. ſp. g. locus nō ē cor
pus. Cū q. una ſp. ſus eiusdem generis
nō uere predicatur de altera q. ſit oppoſi
ta. 7 unū oppoſitū nō predicat. de alio. ſz
corpus 7 locus ſunt due ſp. q. ſus ut
p. in predicantis ca. de q. ſus g. 7c.

Reſpōdeo ad p. m. o. dicere ut p. ſus
q. nō corpus nō mouet in corpore in quo
eſt ſicut forma in materia. 7 ſic ceſſat in
ſtātia d. āgelo q. angelus nullius corporis
eſt for. ſz illa expo. m. bil. ualet q. iſte
auctor in p. poſito intendit q. aia nō pōt
moueri de loco ad locū p. hoc q. nō ē cor
pus 7 q. ſolū corpus pōt local. moueri.
certū eſt aut q. corpus q. local. mouet. n.
eſt forma loci aut corporis in quo moue
tur. Intelligendo g. dicta p. p. nō modo
preexpoſito nō eſſet ad p. poſitūz. iō uidet
q. auctor ſit negādus in dicta cōcluſiōe q.
impoſſibile eſt non corpus in corpore mo
ueri 7 q. corpus tm pōt moueri d. loco ad
locū niſi forte addit iſta expoſitio q. res
incorporea nō mouetur in loca corporalis
cōmensurando ſe loco. 7 ſic nec aia nec an
gelus ſit i. loco. Ad ſecūdū dico q. auc
tor equiuocat de loco. accipit em. locūz p.
toto corpore cōtinente quo dicit Ap. 4.
phicorū. q. terra eſt i. aqua ſicut in loco
aqua in aere. 7 aer in igne. ſig. in celo. 7
ſic celū eſt locus o. ſ. ſic e. ſ. ſumendo lo
cum nec eſt ultimū corporis ut arguit p. i.
m. argum. nec ē diſticta ſp. a corp.
ut arguit 7c. Deinde cum dicit. Hoc
aut dubitabile. mouet quādam dubitatio
nez circa predicta. ubi duo facit. p. dubi

tationes pponit. 2.º solutione inuit ibi. Impossibile g.º Dicit g.º hoc qd est dic- tum. s. nō corpus impossibile est moueri i corpore uidef dubitabile 7 falsus in qui busdaz. nā speculo manente immobili uidef fieri motus ymaginis ad motum oppositi. i. obiecti cuius est ymago illa et qd obicit speculo sicut pz ad sbum. g.º in speculo quod ē corpus mouet ymago que nō est corp. Deinde cū dicit. Im- possibile. inuit solutiones dicens q. cōces- so q. ibi. i. in speculo forma. i. ymago ue- re existat impossibile erit soluere qn sup- ple nō corpus moueat in corpore. Si ue- ro dicatur q. ymago nō est in speculo pu- tabit a uulgo error incredibilis. vulg.º eis quod credit nimis sicut putat tota yma- gine uere esse in speculo lz hoc fit cōueni- entius dicere qz supple sic est sū ueritatez rei. uult g.º q. talis ymago non est ibi nec uere nec realz. 7 iō lz moueatur stante spe- culo immobili nō sequitur nō corpus moueri in corpore qz nō ibi ut forma in sbo. Et ca hoc pōt queri utrū ymago i speculo ap- parens sit uere i speculo. sicut accūs i sbo uidef q. nō p auctorez hic in lra q declinat ad ptes negatiuā 7c. Cōtra. ymago ista que uidef aut ē in aere aut in speculo non in aere qz ut ibi nō uidef. qd pz qz amoto speculo nihilominus ymago illa in aere multiplicatur 7 est ibi sicut pus. 7 tñ non uidef. g.º ymago que uidef hz esse i spe- culo. Confirmatur. qz obiectus qd uidef p. mediu nō ē i medio. qz mediu iaz nō esset mediu lz extremū. lz aer interposit. usqz ad speculū est mediu huius uisionis. quod pz etiā qz ipsuz speculū uidef eo dem actu. g.º ymago non ē in toto illo ae- re in quo est aer mediu. g.º oz q. sit i spe- culo nisi pōeret accūs sine subo. in oculo enim nō est qz sibile positum supra sbum non facit sbum. ex 2.º de anima. Respo- deo p. uidendum est quō tal ymago ge- neretur in aliquo. 2.º de quesito ubi uel in quo sit. Quātuz ad pmū dico q. yma- go i.º generatur ad modum quo lux ul lu- mine in medio a corpore luminoso qd sit sū triplicez radius. ut dicit Alacen in sua per- spectiua. s. sū radiū rectū reflexuz 7 frac- tūm. Radius rectus est q diffundit a cor- pore luminoso. i. medio eiusdez dyafonei- tatis qzū durat ut lūosi. Similz itelle de spē 7 ymagine corporis colorati. Radi-

reflexus est qui occurrente oppaco anteqz- terietur uirtus actiua luminosi diffundit in ptem oppositaz 7 hoc necessitate natu- rali. qz agens naturale cuius uirtus actiua non est totalz exhausta indirecto agit quā- tum pōt. Exempluz in radio solis termina- to ad parietez. hoc etiā modo terminatur ymago speculi per reflexiones mō predic- to. Radius fractus est qui occurrente me- alterius dyafoneitatis nō tamē oppaco multiplicatur in illo medio. lz nō sū lineā rectam sed incidit ibi angulus. vbi grā d baculo cuius ps est in aqua 7 ps est in ae- re qui uidef fractus lz non sit. Dico igit ad pposituz q. ymago hōis. uel alterius multiplicatur hz illos tres radios 7 gigni- tur ab ipso hōie. obō cuius ē imediate spēs sibile. illa aut que apparet in speculo 7 que uidef gignitur sū radiū reflexuz hz quod dictū est. Notādus aut q. lux at lumen non terminatū ad oppacū non uidef tur q. appareat qd pz. Tum qz radij sola- res de nocte non apparent qui tam inter- nos 7 celū sup conū pyramidis umbrose terre. Tum quia exiis in carcere opaco et tenebroso ubi per exposita foramina trā- saret radius solaris non uidef ita q. nū- qz reflectendo se ad opacuz nō uideret il- lum radiū si ad corpuscula illa que dicun- tur athomi nō frangat. Similz ē de yma- gine 7 de oī spē colorū qz spēs nō sunt ui- sibles nisi qzdo terminant ad opaca. ita q. non cōtiguata opaca nō possunt gignerē spēm p quam uideantur sicut species colo- ris. dum enī est in medio non uidef sed qzdo contiguatur opaco tūc pōt uideri. si- cut pz de radio transeūte per uirtū colo- ratum apparet color in pariete ubi teriat radius ille 7 uidef colorat. similz sicut uirtum. 7 tam in medio non erat uisibilis ille radius coloratus. 7 tam species appa- rens in pariete est species coloris in uitro qua per illam uidef. Similz in proposi- to ymago non uidef in medio sed uide- tur i speculo in q.º terminat. Quātuz ad secundum uno mō posset dici q. yma- go est realiter in speculo ppter rationes factas in pede questionis. nec sequitur ex hoc non corpus moueri in corpore quia ad motū obiecti gignitur noua ymago in speculo semper eo q. accidēs non migrat de sbo in subiectuz. Similz in medio nouus radius solis cōtinue inouatur. lz unus tñ

uideat. Alio modo dicitur cõiter q̄ ymago
illa non est in speculo s̄ in aere p̄p̄quo
qui speculo cõtiguatur 7 ibi reflectitur 7
diffundit ad opposita partes eõ q̄ virtus
naturalis obiecti nõdum est exhausta sic
q̄ illa sp̄s uel ymago nulluz h̄z subiectũ
extra oculũ nisi aere. 7 sic reducta ad o-
culuz per reflexionez est rõ 7 cõditio uidẽ
di obiectuz cuius est ymago. Tenendo
p̄maz utam ad primũ in oppositum oõ re-
gare auctorem in hoc loco. Tenendo fam-
dicenduz ad p̄mũ q̄ est in aere nec ibi ui-
detur ymago illa s̄ est sp̄s 7 ratio uidẽ
di obiectuz cuius est. unde ratio supponit
falsum quasi illa ymago uideatur ut obie-
ctum. Ad aliud p̄dem 7 dato q̄ yma-
go esset uisa diceret q̄ pars aeris conti-
gua speculo ubi est ymago ut in subiecto
habet tunc rationem extremi 7 totus ali-
aer interpositus usq̄ ad oculum habet ra-
tionez mediũ. Uel concessio q̄ p̄babilis e-
7 uerius q̄ ymago uidet ut quod 7 obie-
ctũ non sequitur. ḡ uidetur amoto spe-
culo q̄ ostentum est prius q̄ species colo-
ris nõ uident nisi quando terminant ad
opacuz s̄ amoto speculo nullum e opacũ
agẽdi. Ad maiores euidentiã huiusmodi
7 spealiter oĩum predictoruz querit̄ utrũ
descriptio data de actione sit cõuenienter
assignata uidetur q̄ nõ cum nullus respec-
tus est p̄ncipiũ agendi sicut nec q̄tuas.
fm cõmentatores. S̄z actio est formalis re-
spectus ut supius dictum est. ḡ male po-
natur fm quam q̄ illud notat p̄ncipiũ.

Preterea illud quo formalis agens a-
git est in eo formalis sed actio non est for-
maliter in agente sed in passio. ḡ actio nõ
est formaliter illud quo uel fm q̄ agens
agit. Probatur minoris. Aristoteles s̄
p̄batoruz uult q̄ actio 7 passio fundent̄
in motu ita q̄ non distinguunt formaliter
nisi per esse ab hoc 7 in hoc. sed motus est
in passio quia est actus mobilis. ḡ actio 7
passio sunt in passio. Preterea deõ creã-
do 7 producendo de nihilo dicitur agere
sed sic agendo nihil dicit subiecti uel subiecta
tur sue actioni. ḡ incõgrue ponitur in id
quod subicitur. Preterea actio est ge-
neralissimũ ḡ non p̄t diffiniri. consequẽ-
tia patet quia omnis diffinitio est per ge-
nus 7 differentias. sed generalissimuz nõ
habet genus neq̄ differentias ḡ. In op-
positum est auctor uel littera. Respondeo

in ista questione primo uidenduz est q̄ ac-
tione quid sit hanc difficultatem tangit
argumentũ p̄mũ. 2. in quo sit quod ta-
gitur in secundo argumento. 3. quot mo-
dis dicitur q̄ hoc includit tertium argumẽ-
tum. 4. de quẽto an cõuenienter assi-
gnetur. q̄ hec tangitur in q̄to argumẽto

Quãtum ad p̄mũ dico tres conclusio-
nes. p̄ma conclusio est ista actio que ponit̄
tur unum de decẽ predicamentis non est
aliquid absolutum. hanc probo sic. q̄ si
sic ad actionem erit actio 7 sic in infinitũ
õis est falsum. ex 3. p̄batorum. p̄batio
consequẽte. ad omnez formã absolutam
nouam potest esse aliqua actio q̄ illa for-
ma non est a se nec a nullo. ḡ est ab ali-
quo agente sed actio per se est forma ab-
soluta 7 est noua. p̄z quia agens nõ sem-
per agit. ḡ 7 pari ratione ad illam secun-
dam actionem erit actio 7 sic in infinitũ

Preterea si. i. actio esset forma absolu-
ta uel poneret̄ in agente uel in passio nõ
p̄t poni in agente. q̄ si sic omne agẽs mu-
taretur fm formã absolutam anteq̄ pas-
sũ mutaret̄ ab ipso q̄ ipsũ passum nõ mu-
tatur ab ipso nisi iam habente actionem.
ḡ oõ q̄ agens mutet̄ ad hoc q̄ habeat
actionem cum sit forma absoluta. sed illud
cõsequens est falsum q̄ motus est actus
entis in potentia passiuã. Actũ aut̄ non
est in potentia passiuã sed actus. nec p̄t
poni in passio q̄ sic sequitur inconueniẽs
q̄ aliquod passus nõ potest pati fm aliq̄
formã de genere qualitatis uel q̄tatis
qn sũ duracione 7 forte p̄us natura patia-
tur fm formã alterius generis p̄terioris
scilz fm actionem que ponitur alia forma
absoluta. Est aut̄ inconueniẽs manifestũ
q̄ subiectum non possit pati fm formã
absolutam priorem nisi patiat̄ fm po-
steriorem formã que non e p̄pria passio
prioris. patet enim q̄ albedo potest mane-
re in subiecto post actionem transcurrentem

Secunda conclusio est ista actio que est
illud genus est formaliter respectus. hec
sequitur ex prima quia omne ens uel est
ad se 7 absolutuz. uel ad aliud 7 respectus
sed actio non est ad se 7 ad absolutum ex
prima conclusione. ergo est respectus.

Tertia conclusio est ista. Actio que est
genus est respectus extrinsecus adueniens
Probatio. omnis respectus qui non neces-
sario cõsequitur extrema etiam ambo po

ita in actu est respectus extrinsecus adueniens. per hoc enim distinguitur a respectu extrinsecus adueniente ut prius dictum est sed actio est huiusmodi. nam posito actio et passio non necessario sequitur actio quia potest impediri uel propter distantiam uel contrarium agens impediens. esto quod sint proxima g^o rē. Ad maiores evidentiā huius articuli ut appareat quis respectus extrinsecus est actio. est notandum quod agens creatur aliquid producens habet unum respectum ad terminum primum siue totalem qui dicitur productum. et habet alium respectum ad terminum totalem formalem qui dicitur forma inducta ueleducta. et habet alium respectum ad subiectum illius forme quod est ipsum passum uel transmutatum. Quod autem isti respectus sint distincti patet. Tum quia sunt ad alios terminos. g^o ipsi sunt alij. Tum quia respectus correspondentes eis sunt omnino alij. Primum est respectus producti ad producens qui est dependens ad dependens simpliciter sed suum esse. Secundus est dependens ad dependens secundario licet secundario accipit esse. compositum enim primo generatur forma aut secundario per accidens. 2° metaphisice. Tertius est transmutabilis ad transmutans a quo accipit formam tantum non suum esse simpliciter. Istorum respectuum ex parte agentis duo primi sunt intrinsecus aduenientes quia sequuntur necessario positio extremis. Sed tertius respectus qui est ad passum est extrinsecus adueniens. quia possibile est actuus et passiuus esse et tamen non habere respectum quo illud transmutet. et aliud ab ipso transmutet quia potest impediri ut dictum est. actio g^o cum sit respectus extrinsecus adueniens est formaliter iste respectus tertius. scilicet habitudo agentis transmutantis ad passum transmutatum. duo uero primi sunt duo respectus in genere relationis. Quantum ad secundum dico ad istam conclusionem quod actio est in agente ut in subiecto et non in passio. primo in eodem est fundamentum et respectus non enim est capax quod fundamentum est in uno subiecto et respectus fundatus sit in alio. sed potentia actiua est fundamentum actionis. et potentia actiua est in agente ut manifestum est g^o. Preterea respectus oppositi non uniuersaliter sunt similes in eodem nec idem. Sed actio et passio sunt

respectus oppositi. passio autem uniuersaliter est in passio. necessario ergo non in eodem erit actio et passio. et patet quod si esset in passio esset in eo in quantum passus quia passum non est agens. Preterea in quo cuius est formaliter aliqua forma illud est simpliciter tale sed illas formas et nominabile omnino enim est in rationabile quod forma sit in aliquo formaliter et non denominet ipsum et constituat ipsum formaliter in tali esse. sed per se actio est formaliter in passio. g^o passum est formaliter agens. quod est impossibile quia oppositum de opposito dicitur.

Dico g^o quod actio est in agente ut in subiecto uel subiecto remoto. in forma autem que dicitur potentia actiua ut in fundamento primo. Similiter passio que dicit respectum oppositum est in passio ut in subiecto et in potentia passiuas ut in proximo fundamento. Quantum ad tertium dico quod actio est nomen multiplex et equiuocum. uno modo dicitur de operatione in manere ut intellectus et uoluntas est actio. 2° metaphisice. et tamen in rei ueritate est forma et qualitas absoluta. Alio modo actio et dicit respectum producentis ad productum quomodo pater dicitur causa agens filij. Tertio modo actio dicitur respectus producentis ad productum. uel educens ad educendum quomodo calidum dicitur causa caloris in ligno. et istis duobus modis est respectus intrinsecus adueniens et de genere relationis. Quarto modo actio dicit respectum transmutantis ad transmutatum sicut in predicamento actionis descriptione sumitur. actio est secundum quam in id quod subicitur agere dicuntur. et sic actio est unum genus distinctum de decem predicamentis. Quinto modo accipitur pro re acta includendo illum respectum quem exprimit hoc quod est ab alio. ut dicitur 3° phisicorum. unde actio isto modo pertinet quantum ad illud connotatum ad aliud quod genus absolutum sed quod passus transmutatur. puta quantitatatem qualitatem et huiusmodi. Sed quantum ad respectum significatum. scilicet ab alio adhuc potest sumi equiuoce ut. scilicet ab ut a producente uel inducente uel ab a transmutate. primo modo pertinet ad genus relationis ut dictum est. 2° modo ad genus passionis quod est idem quod est transmutatio passiuas rē. Quantum ad quartum concedo quod non est distinctio pro

pta sed dicatur descriptio vel notificatio
que sic intellecta ut patet ex predictis est
conuenienter assignata. actio est fm qua
ut per actum 7 formas actiuas in id quod
subicitur. i. subiectum uel passum 7 trans
mutabile agere dicimur nos. i. agētes ita
q. in descriptione respectus ponitur sub
iectum quod est agens. 7 terminus quod
est passum 7 circuloquitur aliquid loco ge
neris fm quam. i. formas. q. actio forma
liter 7 quiditative est forma. Ad p̄m̄
in opposituz dico q. esse productiuum ter
mini est dupliciter uel ut quod uel ut quo
7 ut quo adhuc dupliciter uno modo ut. i.
p̄ncipium formale productiuum. Alio mo
do ut actus productiuus. Exemplum p̄m̄
mi ignis calefaciens respectu caloris ge
neris in ligno. Exemplum secundi calor i
igne respectu termini eiusdem. Exem
plum tertij ut calefactio respectu eiusdem
termini. Dicit ḡ. q. 13. respectus non sit
productiuus p̄ncipium duobus p̄mis mo
dis est tamen tertio modo ut actus p̄duc
tiuus 7 talis est omnis respectus de gene
re actionis. Ad secundum concedo q. ac
tio est in agente. ad aristotelem 3. p̄h̄i
corum dico q. loquitur de actioe uno mo
do pro re acta que est ipsa. for̄ q. induci
tur per motuz 7 de illa concedo quod re
cipitur in passio. Ad tertium dico q. q̄
do deus producit de nihilo non agit ac
tione de genere actionis. sed de gen̄ re
lationis que est respectus produceris ad
productum. Ad quartū p̄ ex predictis
quia nō ē diffinitio propria sed descriptō
aut notificatio 7c.

circum autem

oportet. Postq̄ auctor de
terminauit de actione q̄
tum ad eius essentialia de
scribendo 7 diuidendo nunc determinat
de ea quācum ad eius accidentalia prope
tates assignando. ubi sic procedit p̄mo as
signat proprietates actionis conuertibi
les. secūdo comunes ibi. Recipit autem.
Prima diuiditur in duas fm tales prope
tates. 2. ibi. Naturalis uero proprietates
Prima in duas primo premittit quoddā
preambuluz. seuūdo ex illo infert propo
situm ibi. Propriuz autē actionis. In p̄e
ambulo comparat motuz ad agens. dices

q. scire oportet quoniam omne quod est
in motu actio est. quod exponitur tripli
ter. p̄mo modo ut sit predicatio causalis. i.
Sic omne quod est in motu 7c. 1. omnis
motus causatur ab actione. actio enim
est motus productiuus forme que essentia
liter est motus quando est in fieri. 7 per
hoc excluditur instantia de substantia mo
bili que licet sit in motu. non t̄m̄ est actio
quia non causatur ab actione. Alio mō sic
omne quod est in motu 7c. 1. omne motus
prout exit a mouente t̄q̄ a causa efficien
te actio est. 7 tunc actio accipitur pro re
acta. Alio modo sic. omne quod est in mo
tu. i. omne mouens actio est. i. agens est. q̄
omne mouens agit. 7 esse quod mouetur
agit. cui exponit consonat lra. sequens. un
de sequit̄ moueri. i. actiue uel passiue. ac
tio est. i. actiua. uel passiua. unde sequitur
moueri est. i. actiue uel passiue. unde sub
ditur. si quid igitur mouetur necessario a
git. i. mouet uel mouetur. agit uel. agit
actiue. uel passiue ex quibus infert̄ q. om
nis actio in motu est. omnisq. motus fir
matur in actione. hoc autem quomō intel
ligendum sit patebit amplius ex sequen
tibus. Deinde cum dicit. Propriuz agi
tur. Infert p̄posituz ex predictis. circa q̄
tria facit. primo p̄p̄rietates. ex predictis
concludit. secūdo eius declarationem sub
dit. tertio quoddā dubiuz excludit. 2. ibi
Et in hijs quidem 3. ibi. Non est autē
motus. Infert ḡ. ex predictis q. esse q̄
est in motu 7c. ḡ. proprium est actionis
esse in motu sicut eōuerso p̄p̄rium ē mo
tus esse in actione. nult dicit q. motus 7
actio sic se cōcomitant̄ q. unum sine alio
nequaquā esse pōt. Deinde cū dicit. Et
in hijs quidā. declarat quod dixerat mo
uendo instantiam. ut magis appareat ue
ritas ubi instantia p̄. p̄mittit. 2. soluit
ibi. Dico autē. actiones. Dicit ḡ. q. in ill
actionibus ex quibus est aliqua generatō
id est ubi aliquid generatur 7 productur
de nouo. palam ē q. ois actio est in motu
7 eōuerso q. ubi mouēs agit. Sed de hijs
actōibus que corrumpunt aliquid pōt obi
ci. nam illa qui destruit puta domu in mo
tu est. nihil aut dicitur facere. i. agere. naz
tunc nihil agit̄ aut efficitur. s̄ quod factuz
est destruitur. 7 iō ibi uidetur. esse motus
sine actione. non ḡ. omnis motus est in
actione 7c. Deinde cuz dicit. Dico autē

Solut dicens q. actio nō semper exigit
quid agat constituat uel producat posit
ue. sed exigit in quod agat ut in passum
Notanduz q. ut superius dictum est
actio de genere actionis dicit formalē re
spectum agentis transmutantis ad passū
transmutatū. sicut autē in substantia est q.
daz mutatio positua 7 acquisitiua que di
citur generatio. 7 quedam priuatiua 7 de
perditua que dicitur corruptio. 7 similit̄ i
omni genere motus. ita est duplex actio.
una positua 7 acquisitiua quando. s. passū
transmutatur ad formā aliquam quam p̄
us non habebat. Alia priuatiua 7 deper
ditua quando passum transmutatur ab a
liqua forma quam prius habebat. 7 per
dit eaz 7 est actio corruptiua. utrobiz ta
men est actio. qz utrobiz passus transmu
tatur. Is non utrobiz aliquid posituu ac
quiratur qz actio de sua rōne formali nō
requirit quid agat. i. efficiat uel producat.
sed requirit in quod agat. i. passum quod
transmutet in actione. g. quia aliquid cor
rumpitur uere manet ratio actionis sicut
7 motus ut sic generaliter uerum sit quō
dicit auctor q. omnis motus est in actio
ne sicut omnis actio in motu. Contra
istam proprietatem arguitur quia uī ibi
esse circulus 7 q. idem sit in se ipso. quod
est impossibile. Probatio consequentie ac
tio est in motu. motus est in actione. g.
actio est in actione. Preterea aliquid
potest agere sine motu. g. tunc actio
non erit in motu. aut p̄ in omni actione
instantanea. sicut de agere sine motu 7 sol
illumina aerem in instanti 7c. Ad ui
dendum intentiones huius littere. Respō
deo ut uera sit. notandum est q. aristote
les 3. physicorum ubi comparat actionem 7
passionem ad motum dicit sic. cui uisunt
hec. s. actō 7 passio motus est. quod sic ex
poni debet. nō cui insunt ut subiecto uel
fundamento qz ut supra dictum est actō
est in agente uel potentia actia. sed passio
est in passio uel potentia passua. Respec
tus enim fundatus super motuz ad agēs
qui motus est realiter ipsa forma fluens
est intrinsecus adueniens respectus. s. in
ducti 7 educti ad agēs inducens uel edu
cens. Actio autem 7 passio sūt respectus
extrinsecus aduenientes. sed cui insunt hec
alterum terminatiue. s. actio. alterum sub
iectiue quasi comurcat in eadem substā

tia. s. passio. actio enim terminatur ad for
mam que inducitur. 7 illa forma recipit
in passio subiectiue. Ille ergo. modus esse
di in. non est esse in subiecto sed alterius
rationis. Concordando ergo differentiaz
huius auctoris cum aristotele debet sic ex
poni q. omnis actio est in motu sicut ter
minatu in terminante 7 motus est in ac
tione sic terminans in terminato. mutuo
enim inseparabiliter se concomitantur.

Aduertenduz etiaz q. auctor accipit hic
motum prout se extendit ad mutationem
sive motus 7 mutatio distinguant̄ penes
successiuum 7 instantaneuz. sive penes ha
bere primos terminos posituos. ut q̄do
est motus de subiecto in subiectum. uel si
cut habitum 7 priuationem. 7 q̄do ē mu
tatio a non subiecto in subiectum. uel eō
uerso. quod magis credo 7 me recolo p
lixius declarasse in quadam questione or
dinaria. Ad primuz in oppositum patz
ex dictis q. non sequitur circulus in essen
do nec idem esse in se ipso qz non est idē
modus essendi. in hīc inde. Alio modo e
nim actio est in motu. 7 alio modo motus
in actione. Ad secundum patet ex dic
tis q. hic accipit motuz. pro ut se extendit
etiam ad mutationem. Deinde cum di
cit. Non est autem motus. hic excludit
quoddam dubium quod pōt habere
ortum a predictis qz enim dixit q. omnis
actio est in motu. 7 eōuerso crederet ali
quis q. motus 7 actio essent idem 7 unus
sub auctore in eodem genere continentur q̄
non est uerum cum sint diuersa uel in di
uersis predicamentis. unde arguit sic. mo
tus est de genere qualitatis. g. motus nō
est actio. nā est euidens. quia actō 7 qua
litas sunt distincta predicamenta. Illius
autem. extrinsecus primo ponit conse
quens quod est conclusio intenta dicens
non est autem motus idem quod actio. 2.
ponit antecedens dicens q. quale. i. motus
est qualitas. 3. ibi. Quiescere autem. pro
bat antecedens per talem rationem oia cō
traria sunt eiusdem generis. sed quies q̄
contrariatur motus est de gēre qualitatis
ergo motus est de genere qualitatis. hu
ius rōis p. ponit minorem ibi. Quiescere
2. conclusionem ibi. Quare motus. 3. ma
iorem ibi. Simpliciter autem. i. uniuersaliter.
7 patet in littera. Notandum q. pro
prie loquendo qes non cōtrariatur motus

n. **Naturalis ue**

ro proprietates posita p[ro]pria p[ro]prietate actio[n]is ponit auctor h[ic]am. 2. hec pars diuidit[ur] in d. f. in principales 7 in c[on]d[ic]ionales fa[ct]a ibi facere uero p[ro]pria in duas p[ar]tes. illa p[ro]prietates p[re]mittit. 2. eas ex[te]ndit ibi c[on]tingit t[ame]n p[ar]te[m] ad huc in d. p[ar]te[m] facit q[uo]d dicit[ur] est. 2. p[ro]bat illas esse c[on]uertibiles ibi ois eniz actio. Dicit ergo q[uo]d p[ro]prietates natural[is] i. p[ro]prietates p[ro]pria actio[n]is est inferri ex se passio[n]es in id q[uo]d subicit[ur] .i. in passio[n]es q[uo]d t[ra]nsmutat[ur]. Notand[um] q[uo]d dupl[ic]iter inferri aliquid aliud uno m[od]o illat[i]o[n]e c[on]t[ra]ne q[uo]d relatiua inferunt se mutuo 7 dicit[ur] ad c[on]u[er]sionem ut si p[ri]m[us] est. fluit 7 t[er]t[er]io ec[on]uerso. sicut c[on]t[ra]ne 7 effect[us] se ferunt. n[on] c[on]t[ra]ne inferri eff[ic]ac[i]am dem[on]strat[i]o[n]e p[ro]p[ri]a q[uo]d effect[us] aut[em] inferri c[on]t[ra]ne dem[on]strat[i]o[n]e quia alio m[od]o illat[i]o[n]e c[on]t[ra]ne, sicut c[on]t[ra]ne inferri c[on]t[ra]ne quod premisse inferunt c[on]clusio[n]es q[uo]d sunt c[on]t[ra]ne c[on]clusio[n]is. utroq[ue] modo actio inferri passio[n]es. s[ed] p[ar]te[m] illat[i]o[n]e est mutua q[uo]d sic actio inferri passio[n]em illat[i]o[n]e 7 effectiue q[uo]d n[on] ec[on]uerso. 7 hoc m[od]o loquit[ur] hic auctor 7c. Deinde cu[m] dicit. omis eniz actio 7 c[on]t[ra]ne p[ro]bat dictas p[ro]prietates esse c[on]uertibiles. ubi arguit illud q[uo]d c[on]uenit omni 7 soli est c[on]uertibile cu[m] eo. sed talis est ista p[ro]prietates respectu actio[n]is ergo minor ponit in l[et]tera. dicit. n. q[uo]d ois actio est effectiua passio[n]is 7 simul de inferri passio[n]es est actio. Notand[um] q[uo]d efficere aliquid q[uo]d contingit dupl[ic]iter uno m[od]o ut q[uo]d sic eff[ic]ac[i]at suppositu[m] agens ut producens. alio m[od]o quo 7 hoc dupl[ic]iter uel sicut p[ri]ncipiu[m] p[ro]ductus formale uel sicut act[us] p[ro]ductiu[s]. Dico q[uo]d actio n[on] efficit passio[n]es ut q[uo]d nec ut quo. p[ar]te[m] modo s[ed] ut quo. s[ed] modo. est eniz actus p[ro]ductiu[s] quo agens t[ra]nsmittat passio[n]es que t[ra]nsmutatio passio[n]is est ip[s]a passio[n]e illata 7 b[on]o inferri passio[n]es est p[ro]p[ri]a c[on]uertibile uel cu[m] actio[n]e ut p[ar]te[m]. Deinde cu[m] dicit. Contingit t[ame]n. Ex[te]ndit dictas p[ro]prietates circa q[uo]d duo facit. p[ar]te[m] declarat p[ro]positu[m]. s[ed] remouet dubiu[m] ibi. ubi t[ame]n inest. dicit q[uo]d q[uo]d n[on] t[ame]n sup[er] actio inferri passio[n]es. s[ed] contingit q[uo]d actio[n]es fieri ex actione q[uo]d statim manifestat p[er] exemplum. n[on] actio que p[er] se mouetur .i. actio aialis q[uo]d p[er] se mouet[ur] est generatiua 7 effectiua eius actionis que p[er] aliud mouet[ur] .i. illius quod n[on] est a se s[ed] ab alio mouet[ur] ut actio illata .i. c[on]t[ra]ne ab animali sumit p[ri]ncipiu[m] ab ea actione q[uo]d est animalis. Notand[um] q[uo]d ut p[ar]te[m] . 7. 7 8. p[ro]p[ri]etates ordo

est in mouentib[us] 7 motis q[uo]d aliquid est sic motu[m] q[uo]d nullo modo mouet[ur] sit. c. puta lapis. Aliquod est mouens 7 mouet[ur] ab alio sit. b. puta lignu[m] mediate quo aial ut homo mouet[ur] ip[s]um. c. unde. b. mouet. c. 7 mouet[ur] ab homine. Aliquod est mouens non motu[m] ab a[li]o s[ed] mouet[ur] se ip[s]um sit. a. puta aial q[uo]d est homo. hoc uiso p[ar]te[m] q[uo]d dicit[ur] in littera. q[uo]d actio animal mouentis lignu[m] n[on] t[ame]n efficit de directo passio[n]es in ligno moto s[ed] ex consequenti c[on]t[ra]ne ligni moti actiones puta q[uo]d mouet lapides ex hoc. n. b. mouet. c. quia mouet[ur] ab. a.

Al[ia] exponit[ur] l[et]tera t[ame]n sententia eade[m] est. sic actio. n. illata ab aial. .i. a toto coniu[n]cto sumit p[ri]ncipiu[m] ab ea actione que est aialis .i. q[uo]d est anime ut animal sumit adiectiue 7 e nominatiui casus 7 tunc actio anime erit actio coniu[n]cti mouentis ad. a. puta lignu[m] erit b. ip[s]um aut[em] lignu[m] ultimo motu[m] erit. c. Deinde cu[m] dicit Nihil t[ame]n. Remouet dubiu[m] a ligis. n. crederet inconueniens esse q[uo]d ip[s]um. b. simul moueret[ur] 7 moueret ageret 7 pateret[ur] q[uo]d sic ides esset actio 7 passio h[ic] aut[em] remouet di. q[uo]d non est inconueniens q[uo]d aliquid dicat[ur] actio 7 passio compatu[m] ad diuersa n[on] actio ip[s]a .b. compata ad. a. est passio c[on]pata ad. c. est actio. ideo est quoddam p[ro]mixtu[m] q[uo]d mouet[ur] ab. a. 7 mouet. c. s[ed] actio ip[s]a .a. aqua illa p[ro]mixta sumit p[ri]ncipiu[m] ita est actio q[uo]d non est passio dicit q[uo]d nihil interest .i. nihil d[icitur] siue sup[er] actio. b. dicat[ur] agere siue pati. .i. actio 7 passio q[uo]d p[er] q[uo]d actio animalis est p[ri]ncipiu[m] illius agere. .i. illi[us] actio[n]is q[uo]d est ab animali 7 q[uo]d inferri ab actione aialis 7 tunc ly. aialis est adiectiu[m]. sequit[ur] Et si p[ro]p[ri]etates act[us]. .i. p[ar]te[m] actio p[ro]p[ri]a p[ri]ncipiu[m]. .i. p[ri]mu[m] p[ri]ncipiu[m]. 2. actionis pati uero p[ro]mixtu[m] .i. fa. actio potest dici actio 7 passio. ultio concludit ex predictis q[uo]d ob[er] actus 7 actio est generatiua actionis 7 passio[n]is. Notand[um] q[uo]d actio 7 passio cu[m] sint distincta genera impossibile est q[uo]d sint idem essentialit[er] 7 quiditatie possunt t[ame]n esse ides subiecto 7 b[on]o intendit auctor hic. q[uo]d cu[m] b. simul moueat[ur] 7 moueat compatu[m] ad diuersa sequit[ur] q[uo]d in ip[s]o simul fideat[ur] actio 7 passio in c[on]patione ad diuersa. g[er] ibi actio 7 passio s[un]t ides subiecto q[uo]d ides subiectu[m] est agens 7 patiens siml[iter] ut dicit[ur] est. Sequit[ur] pars incidentalis facere uero. q[uo]d assignado p[ro]prietates natural[is] actionis dedit generationem passio[n]is quia actio generat passio[n]es ideo gratia huius dat incidenter generationem a

lionis predicamentorum ostendens unde et a quo
generatur. circa quod duo facit. primo. dat generationis
predicamentorum accidentale accidentali. 2.
generis substantie ibi. Eorum uero. quoniam primo. pars
habet sex. primo. enim facit quod dictum est de generis ac-
tionis. 2.º de quantitate et qualitate ibi. quantum
uero. 3.º de situ uel positione ibi. Situs autem. 4.º ubi
quoniam ibi. tempore. 5.º ubi ubi. ubi. de habitu ibi
habetur primo. enim ostendit a quo generetur actio quod a
qualitate dicitur. quod facere. i. actionem gignit a
se id quod quale efficit uerbi gratia calor quod est
qualitas efficit eam actionem quod est calefacere ut
patet. Notandum quod actio proprie loquendo non
efficitur sed est id quo efficiens efficit et agit
sic enim est quod quod non est quod quod si actio efficitur
tunc proprie hec esset per actionem aliam ergo ad ac-
tionem esset actio et sic in infinitum tamen cum sit respec-
tus fundatur in potentia actiua ipso posito ter-
mino non impedito sequitur suum fundamentum et il-
lud consequenter largo modo potest dici effici quoniam generis
qualitas est forma actiua ut calor in igne tunc
ex se efficit actionem modo predicto. 2.º cum
dicitur qualitatibus uero ostendit a quo qualitas et quan-
titas generatur ubi duo facit primo. opponit pro-
positum quoniam est generatio pure equiuoca puta quoniam
qualitas et quantitas generatur a re alterius ge-
neris 2.º quoniam est generatio a re eiusdem generis
quam aliqui uocant generationem uniuocam 2.º ibi
quantitatis autem Dicitur generis quod positum dicitur effec-
trix quantitatibus et qualitatibus particularium quod proprie
loquendo omnes generationes sunt circa sin-
gularia uerbi gratia asperitas et lenitas et
huiusmodi sunt qualia. i. qualitates linea uero
et superficies et soliditas et corpus sunt quanti-
tates et hec omnia non ultra habent generationem et sub-
stantiam. i. esse suum essentiale a situ. a. a. positione.
Notandum quod situm uel positum est duplex. una dicitur
ordine priorum in loco et hec est generis unum distin-
ctum denominatione. Alia que dicitur ordine posteriorum in to-
to et tunc est differentia quantitatibus secundum quod dicitur in
predicamentis quod quedam quantitas habet positionem posteriorum
quodammodo uero non et hoc 2.º modo loquitur hic auctor
de positione nam si partes in toto sunt equaliter posi-
te iuxta se sic categoriam lenitas lenis enim est categoriam
una pars non supereminet alteri. Si uero partes non
sunt equaliter posite categoriam asperitas asperum. non est
cuius una pars supereminet alteri ex hoc etiam quod
una pars ponitur post alias secundum unam dimensionem
categoriam linea. Si autem ponitur una post aliam et iux-
ta aliam secundum duas dimensiones categoriam superficies. sed
puta una ponitur post et iuxta et super aliam et sub
alia secundum tres dimensiones categoriam corpus et solidi-
tas. Sed si positum sumitur ut est de esse tunc quod

titatis quod talis generatio est a re alterius ge-
neris cum positum generet quantitate. Respondeo est
generatio in re alterius generis quantum ad gene-
rationem qualitatis et aliter quantum ad generationem
quantitatis per quantum ad dicitur non est per se in genere
sed quantum ad hoc congruenter dicitur quod est genera-
tio a re alterius generis seu rationis. Contra
predicta in ista arguitur quod nullus respectus est
forma actiua preter actionem sed positum est forma
littere respectus et non est actio generis non potest quantita-
te et qualitate generare. Preterea dicitur in
predicamentis i. c. de qualitate dicitur quod a spiritu
et lenis non significat qualitates sed quodam
positionem posteriorum generis auctor qui dicit oppositum
dicit falsum. Ad primum concedo quod positum for-
maliter non efficit quantitates aut qualitates quod
potest probari tum quod est respectus ut argutum
est tum quod omne principium productiuum est eque
perfectum uel perfectius termino producto nihil
enim producit aliquid perfectius se sed positum cum sit
respectus est imperfectus quantitate et qualita-
te que sunt forme absolute generis. Dicendum
est ergo quod auctor accipit abstractum per concrete
to ut sit situs positio. i. pars posite in toto est
effectrix etc. Ad secundum sicut iam dictum est in pre-
dicamentis sciendum quod ratio et densitas lenis et as-
perum uno modo significat extensiones par-
tium quantitatum et sic idem corpus comprehensum
sum et non compressum potest esse ratum et densum
ut patet de spongia et lana. Alio modo significat
extensionem partium materie puta ratio dicitur quod habet
multum de forma et parte de materia et densum
est primo modo hec forsitan significat positionem ut
dicitur dicitur quod uicium ordinem posteriorum in toto secu-
do modo forte significat qualitates ut dicitur aucto-
r iste et sic patet solo controuersie que est de istis
ut erit dicitur et auctores istum quod sunt qualita-
tes et positiones. Deinde cum dicitur. Quantitas
autem ponit generationem quantitatis et qualitatis
que est a re eiusdem generis dicitur quod quoniam quantitas
supra est effectrix quantitatis ut linea longi-
tudinis et planum. i. superficies latitudinis et
corpus solidum altitudinis latitudinis et profun-
ditatis quorum quodlibet est quantitas. Simi-
liter qualitas effectrix qualitatis ut calor ca-
lidas quorum utrumque est qualitas. uocat autem
calores ut est principium formale agendi ut pu-
ta calor ignis. sed uocat caliditate eandem calidi-
tatem specie ut est terminus calefactionis puta
calor in aqua quoniam calefit. Notandum quod quod
dicitur non bene accipiunt naturam genera-
tionis uniuoce et equiuoce dicitur prima genera-
tionem esse equiuocam. i. quoniam qualitas et quantitas

generantur a pōne. Nam uero dicunt uniuocā cum q̄titas a q̄titate 7 qualitas a qualitate generat̄. Is q̄cqd sit de p̄ tñ fa nō necesario est unica nisi generans 7 genitū si ut eiusdes sp̄ei sicut .n. generatō s̄bne 7 substātia pōt esse equiuoca puta qñ plāta 7 uermis generat̄ a sole sic quādo generat̄ quā utas a quātitate 7 qualitas a qualitate si sit alterius sp̄ei 7 sic est in p̄posito qz linea 7 longitudo non sunt eiusdes sp̄ei s̄m q̄ sūt dīstincta p̄mmo nec eiusdes generis qz si sine sicut s̄b̄m 7 p̄a nō p̄tinet ad idem genus ut p̄batū est in predicam̄tis. c. de qualitate i quadā qōne utraqz ḡo ḡnratō quātū ad quantitates uidet̄ esse equiuoca sed in exemplo adducto de qualitate 2° est uniuoca qz calor generas 7 genit^o sunt eiusdes sp̄ei. Uidet̄ aut falluz qz linea generet longitudinez 7 superficies latitudinez qz idem nō generat se ip̄m sed lōgitudō est idēz q̄s linea 7 for̄malr de ip̄a predicat̄ unde diffinendo lineā d̄r qz linea est longitudo sine latitudine. Si m̄l̄r arguitur de latitudine respectu superficies 7c. ut arguit̄. 2° d̄r qz lōḡit^o 7 latit^o magnitudo 7 m̄ltitudo sunt equiuoca. s. ut notat̄ quāntitates 7 excessus in quāntitate p̄mo nō sunt sp̄es quāntitatis 2° sunt passiones linee 7 superficies 7c. 7 cātū ab eis sicut propria passio out a subiecto ēt hoc fo mō de eis loquit̄ auctor. 3° cum dicit Situs aut ondit a quo generet̄. Situs di. qz quāuis ab agere 7 passione situs inquit supra cā est agere 7 pati. naz in dispositi. i. in dispōe more greco accipit̄ genitū p̄ ablitio qz carent ablitio in dispōe ḡo. i. generatōe cōpōne i. rei compositae sit quedā generatō simplr i. eltoz quā si generatōez necesse est cōsister in motua actōne. i. mutua actōne. Notādus qz cūz ex eltis generat̄ mixtū cōpositūz ex mutua actōne qualitātū elariuz corrupit̄ elta 7 generat̄ nouū mixtū ad quā generatō nem sequit̄ diuersus ordo partū in toto q̄ est situs uel pō 7 iō a p̄ ad ultimū p̄ ager̄ 7 pati generat̄ sit^o. 4° cum di. Temp^o uero ondit generatōez qñ 7 dicit qz temp^o ē cā ip̄ius qñ. Notādū qz extrema sūt cā respect^o 7 maxime termin^o qz igit̄ ip̄m qñ est respectus in re temporalī h̄ns p̄ termino ip̄m temp^o iō quā maxime qñ a tempōr generat̄. 5° cum dicit ubi uero ostendit generatōez ip̄ius ubi di. qz cā generatōis ip̄sias ubi est locus. Notādū qz ubi est respectus in re locata habens p̄ termino ip̄z

locum est enīz respect^o locati ad locū 7 iō q̄ maxime generat̄ a loco 6° cūz dicit h̄re ostendit generatōez ip̄ius habitus di. qz cā ip̄ius habet̄ est corp^o cuius cām s̄bdit nā ea que circa corpus sunt d̄nr h̄ri h̄it^o enīz est respectus coris ad ea que circa corp^o sūt 7 ideo lz cāct̄ a corpore q̄o est s̄b̄m ut dicit auctor tñ principalr cāct̄ a termino qui est ad ea q̄ circa corpus sunt. Deinde cū dicit eozū uero declarat generatōez predicam̄ti substātie circa q̄o duo facit p̄. ondit generatōez indiuiduozū 2° generatōez uniuersalium ibi Eozū uero q̄ de ip̄is dicit ḡo qz cā generatōis ip̄oz indiuiduozū q̄ in l̄bō non sunt qualia sunt indiuidua substātie est corruptio in primis 7 generatio in h̄is q̄ consistūt mox post destructionez ip̄ozū. Notandū qz ut d̄r p̄ de generatione corruptio unius est generatio alterius 7 e^o corruptio ḡo p̄imoz. s. indiuiduozū est generatio sequentiuz aliozū que post illa sunt siue consistunt uerbi gratia corruptio aq̄ est generatō ignis cum ex aqua generet̄ ignis. Aliter exponitur 7 reddit̄ in idēz ut ly primis referat̄ ad elta q̄ inter corpora corruptibilia 7 generalia d̄nr p̄. Qū ergo ex eltis generat̄ mixtū corruptio in primis. i. eltis est generatō alcutis mixta indiuidui puta lapidis qz p̄ ea consistit per generatōez naz corruptio p̄uimozū est generatio forū. Deinde cūz dicit Eozū uero de ip̄is. hic ostendit quez 7 a quo r̄tia generat̄ur di. qz cā supra generatōis eozū q̄ de ip̄is. s. indiuiduis substātie predicata sunt. i. ueruz que de indiuiduis predicat̄ cā in q̄s sunt ea a quib^o nulla est predicatio oio. i. indiuidua que de nullo predicatur ut omēs hoies sunt cā eius quidez hois comunis que ē uniuersalis ex oib^o eis paritib^o resultat̄ utē. Sequit̄ illa pars Recipit aut ubi potest p̄prietates coēs actionis 7 non conuertibiles unde conueniūt sibi 7 passioni di. qz agere 7 pati. i. actio 7 passio recipit contrarietates 7 magis 7 minus uerbi gratia de contrarietate qz fecare contrarium est plantare 7 utrūqz est actio 7 urere. i. siccare contrariū est ad humidū facere quo auz utrūqz est actio. Similr̄ intelligendū est de passione ut siccari 7 plantari uti 7 humiduz fieri contraria sunt uerbi gratia de magis 7 minus calefieri 7 infrigidari siccari 7 humidari fieri tristari 7 gaudere que omnia sunt passiones 7 constant fieri s̄m magis 7 minus. Similr̄ intelligendū est de contrarijs

sio est sine apprehensione et sicut ut patet patet
 rum et in aiatorum patet enim aut lapsus si p
 cutiat non percipit nec sentit hunc rident lra
 sequens quia hoc est uerum quod quedam sunt natura
 generata aiantiora. i. plures uel perfectiores po
 tentias anime habentia ut brutum est aiantius ar
 bore quia habet spiritum arbor autem non ideo brutum
 percipit se pati arbor non similiter animal rationale est
 aiantius irrationabili ut asinus quia homo habet in
 tellectum asinus non ideo magis patitur. i. perci
 pit se pati quam asinus quia homo percipit passionem.
 sicut et intellectu asinus solo sicut et sicut etiam sub
 tilius quia homo sicut habet subtiliorem quam asinus.

2° modo exponitur sic sicut passionem quedam
 patitur. s. ualde quedam minime. i. patitur quia in
 pati est magis et minus cui consonat lra se
 quens sicut quod quedam aiantiora et. ita quod ly a
 niamiora potest referri sicut prius ad plurali
 tatem predicamentorum quia plus patitur homo bruto
 et brutum arbori et quod plures habeat potestas
 passivas. uel potest referri ad intensiones et p
 fectiores potest. quia homo plus patitur sicut sicut quod
 asinus quod perfectiores habet spiritum. utraque ex
 positio est bona et utraque tangit auctorem in ex
 eplis prima copando brutum ad arbori ut bru
 tum sentit passionem arbor non sicut copando
 brutum ad hominem quia homo plus sentit quam bru
 tum extensiuem et intensiuem modo preexposito.

Notandum ista diuisionem non esse formalem
 nec per proprias causas patet. Sed est penes diuer
 sos modos patiendi in sicut. dicit enim rerum sunt
 contra ignote nobis ideo per extrinsecam et acadē
 talia eas circulo quod frequenter. Deinde
 de cum dicit omnia uero agit de proprietatibus
 passionis circa quod tria facit patet. enim inuit et
 proprietate 2° subdit eius multiplicitates ibi
 Est. n. patet 3° exponit et subiectitatem omni
 dens in quo sit ut in sicut ibi non est aut. Di
 cit ergo quod omnia que dicta sunt de genera
 tione. i. actione que est generatiua passionis ea
 des potest dici et de ea que est in rebus actione. i.
 passione et hoc quedam patet non recta sed
 transumptioe. Notandum quod auctor iste non
 uidetur multum curasse de bona gramatica et co
 grua locutione aliqui enim accipit abstractum
 per concreto in patet in diffinitione forme. ac
 cipit sepe copones per coposito quadoque acci
 pit passionem per actionem supra. et de actione mo
 ueri inquit ac. est. i. mouere quod accipit
 unum oppositum per alio ut actionem per passionem
 ut hic nisi forte corrupta sit lra ex uicio scri
 ptorum quia nimis uidetur proprius actioem per passio
 nem ponit sic ergo dicitur quod ea que dicta sunt de

actione potest dici de passione quia cuiuslibet actio
 respondet sua patet. Itē due proprietates proprie
 posite sunt de actione. una quod proprius est acti
 onis ex se inferre passionem. Similiter facta
 mutatione predicta potest dici quod proprius est pas
 sionis inferri passioem ab actione alia proprius
 est actionis esse in motu passioem et subiectie
 quia in eodem subiecto est cum motu 2° in ali
 is. ex quo potest colligi proprietates passionis.

Deinde cum dicit Est enim patet et. ostendit e
 quiuocationem et multiplicitates huius nominis
 patet ut habeat significatum intentum hic. Et
 hec potest diuidi in tres sicut quod ponit tres mo
 dos passionis. primum ergo ponit. dicit quod pa
 ti id est. i. patet est de numero eorum que multipli
 citer dicitur. nam uno modo dicitur passio una quod
 actionum anime. i. anime actioem dicitur passioem quas
 quidem locum sub actione. i. dicimus esse a
 ctioem anime ut amor odium tristitia tritari gau
 dere quas etiam appellamus anime passibiles acti
 ones et passiones sic quod nunc actioem nunc pas
 siones dicitur anime. Notandum quod amor gaudi
 um et. quod dicitur actus quod qualitas per mo
 dum habitus in anima existens et utroque modo
 uult pertinere ad primam speciem qualitatis per er
 go modo sunt anime actiones 2° modo dicitur
 passiones quia afficit aliquo modo animam in qua
 recipitur ut in sicut. sicut motus ponit ibi dicitur
 quoque et est quod passio dicitur aliquo modo id quod
 agit in natura. s. corruptiue et consumatiue
 ut morbus febris et. que et qualia dicitur. nam
 gduatiue pertinent ad genus qualitatis cor
 ruptiue in natura. i. ipse naturalis proporti
 ones et complexiones corporum et inducit mor
 tes et per hoc distinguit aliquo modo iste. secun
 dus modus a patet. nam patet patet modo non corrupti
 uis sed est salus et perfectio ut ait Aristoteles
 2° de anima. tertius modum ponit ibi. patet uero
 di. quod patet que est predicatum et de qua est sicut
 est patet generatio actionis ut dicitur est. i. effec
 tus illatioque actionis. Deinde cum dicitur non
 est autem in agente ostendit ubi uel in quo sit patet
 sicut in sicut di. quod non est in agente sed in sub
 iecto in quo agit et quod suscipit actum generatis
 repantis et illud est passioem percipiens enim quod
 est agens non dicitur pati quia patet non est in eo sicut
 actus. i. formam que inducit per motum suscipit
 ens illud dicitur pati 2° patet est in passioem et non in
 agente. Ultimo cum dicitur Et de passione
 excusat se de ampliori determinatione dicit
 quod hec que dicta sunt de passione sufficiant
 ea autem que nunc relinquunt tractat in eo lib
 qui est de generatione Quod duplter exponit

uno modo de generatione. i. ca. de actione quia
sibi multa dicta sunt et de passione. Alio modo
de generatione. a. li. de generatione. nam pro
de generatione agit de agere et pati ubi mul
ta dicuntur que hic pretermittuntur. Ad maiorem
evidentiam predictorum in hoc ca. queritur utrum
passio sit genus distinctum ab actione et ut prius
quod non sit genus quod illud quod est species alicuius
generis non est genus generalissimum sed passio
est huiusmodi nam 3. species qualitatis ponitur
passio et passibilis qualitas. Preterea prin
cipium non est principium sed actio est principium passi
onis ut patet ex predictis. genus passio non est princi
pium ut patet ex predictis. genus nec generalissimum

Preterea actio et passio sunt respectus oppo
siti. genus pertinet ad genus rationis non ergo sunt
generalissima. 2. arguitur quod non est distin
ctum genus quod actuum et passivum similia sunt ge
nere ex primo de generatione. genus et actio et passio
quia probatur per locum a coniugatis. Preterea
contraria sunt in eodem genere secundum Aristotelem
et metaphisice. sed actio et passio sunt contra
ria. genus et cetera. In oppositum est hic et ap. quod po
nitur decem genera et iam non essent decem. Re
spondeo quod multa sunt dicta de passione et de
actione id breviter hic transcendendum est
si passio est generalissimum 2. si distinctum ab acti
one. Quod ad primum sit ista passio. genus passio est
genus generalissimum probo illud genus quod non
habet superveniens genus est generalissimum
ex diffinitione generalissimi data a porphyrio.
Sed passio est huiusmodi genus minor patet quod
non habet supra se nisi ens quod est genus.

Contra quod forma est quid com predicta
tum de actione et passione et qualitate et cetera. genus
omnia illa habent supra se genus quod forma non pre
dicatur de eis ut actio nec ut passio ut. s. patet
nec ut. species nec ut differentia quod predicatur
in quid genus predicatur ut genus. Respondeo
forma est equivoce ut est com istis et est tra
scendens nullum aut tale est genus genus et cetera.

Haec conclusio sit ista passio est unum genus pro
bo illud genus quod secundum unam rationem de omnibus
suis inferioribus predicatur est unum genus passio
est huiusmodi genus. Sed quod est ista una ratio. 2. est
ratio transmutationis passive quod omnis passio est
respectus transmutati ad transmutans. Ex his
patet ad argumenta contra hunc articulum. Ad
primum patet ex ista quod equivoce de passione.
passio puta que est genus nullius alterius ge
neris est species. Ad secundum dico quod maior sit
absolute sumpta est falsa. Secunda. non est princi
pium omnium aliorum novem predicamentorum. Si

aut sic intelligatur quod principium non est principium
in eodem genere sic est vera sed minor est falsa.
passio. non habet principium in eodem genere.

Ad tertium dico quod non omnis respectus op
positi sunt de genere rationis sed illi tantum qui sunt
intrinsecus advenientes Actio autem et passio
sunt extrinsecus advenientes ut sepe dictum
est. Quod ad secundum dico ista conclusio
quod passio est distinctum genus ab actione quod patet
ex precedentibus. Quod quod est in alio subiecto et non
quod sit sunt respectu eiusdem. Tum quod habet ali
as rationes predicandi de suis inferioribus genus.

Ad primum in oppositum videtur quod Aristoteles
loquitur hic de genere physico et subiectibili ac
tuum. non et passivum actio et passio concipiuntur in mate
ria et subiecto sed non sunt idem genere logico et
predicabili de quo queritur in opposito. Ad
secundum dico quod actio quod et passio non sunt respec
tus oppositi contrarie sed relative et dato quod es
sent contrarii largo modo non tamen sequitur quod sit
in eodem genere quod contraria possunt esse genera a
liorum ut ibidem dicitur in predicamentis.

Quando. Postquam au

tem determinat de ipso quando primum quod
tunc ad eius essentialia describendo et dividen
do 2. quod ad eius accidentalibus eius proprie
tates assignando ibi. Inest autem quando primum per
duidit in. d. primum describit et dicitur ipsum quam
do 2. compat ipsum et determinat de eo co
perando facta ibi dicitur quod primum. i. d. primum describit quod
et subdit descriptio exponit. 2. ex illa inferit
de quod quasi una divisione 2. ibi Est igitur
quod primum in. d. primum quod describit 2. exponit
ibi tempus aut dicitur ergo quod quod est illud quod
relinquitur ex temporis adiacentia. Nota
dus quod ut patet ex 4. physico Tempus est nu
merus et mensura nam mensurat motum et res
temporale ideo adiacet sibi sicut mensura
mensurato. ex qua adiacentia vel applicati
one resultat respectus mensurationis active
ex parte temporis mensurantis et respectus
mensurationis passive ex parte motus et rei
mensurate et iste respectus 2. est formalis
ipsum quod et tale quando non est aliud quod esse
et mensurari a tempore ideo bene dicitur quod esse illud
quod ex temporis adiacentia relinquitur unde
in hac notificatione ponitur tempus quod est ter
minus huius respectus quod respectus principaliter
dependet a termino. cum formalis sit ad illud
ad terminum ponitur etiam implicite secundum i. eo

quod dicitur relinquitur quoniam autem relinquitur in re tempo-
rali in qua est ut in libro ut sit sicut totum ostendit
proportionis quoniam est respectus qui relinquitur et causa
in re temporalis ex adiacentia temporis mensura-
tis. His statim occurrit dubium quod uidetur
quod quando non sit respectus extrinsecus adueniens
sed intrinsecus cuius oppositum sepe dictum
est. probatur omnis respectus qui necessario sequitur
extrema posita in actu est intrinsecus adue-
niens. sed quando est huiusmodi generis minor. probatur
tamen quod posito tempore et motu que sunt ex-
trema quando necessarius est motus esse in tem-
pore contradictio. non uidetur esse motus et tempus
et motus non esse in tempore. et probatur quod idem
est. Ad hanc instantiam quidam respondet sic
quod illa descriptio de respectu intrinsecus ad-
ueniente sic est intelligenda quod positus extre-
mis statim inactis et consequitur respectus unum
manens unius numero semper quod non est sic de
quando quod cum tempus sit successiuum ipsum quando
continue renouatur. Contra accipiendo unum
quando sit. a. de isto probatur quod sit respectus intri-
secus adueniens quod per istum tempore uel nunc qui
sunt extrema ipsius. a. necessario sequitur ipsum
a. Similiter arguatur de sequenti quoniam sit. b. et sic
de omnibus quod tunc remouetur generis omnia qua-
do erunt intrinsecus aduenientia etc. Pre-
terea respectus intrinsecus aduenienti ut est
intrinsecus adueniens accidit quod continue re-
mouetur quod probatur quod non omnis talis respectus con-
tinue renouatur. sed illud quod est de quiditate
rei non tollit propter illud quod accidit rei generis respe-
ctus intrinsecus adueniens semper erit ne-
cessario consequens extrema siue semper permaneat
siue continue renouetur. Confirmatur
quod si tempus esset permanens ad hoc quando esset
respectus extrinsecus adueniens generis haberet ex-
trema permanentia aut successiuam continue inno-
uari uel non renouari nihil tollit quoniam sit respe-
ctus intrinsecus adueniens ille qui necessario
consequitur extrema et extrinsecus quod non necessa-
rio consequitur. Aliter ergo videtur quod quando non
necessario consequitur extrema tunc ergo ista
tamen de tempore et motu dico quod secundum Aris-
totelem. 4. philosophorum si esset aliud celum esset
aliud tempus ex quo concludo quod esse posset
motus in alio celo uel uniuerso qui non men-
suratur tempore huius celi et similiter si deus ex-
tra uniuersum crearet lapidem et moueret ipsum
per nouum spatium ille motus non mensuraretur hoc
tempore nostro. Sicut ergo loquendo possibile
est poni tempus et motum non mensurari tempore
nec per consequens habere quoniam concedo autem quod mo-

tus in hoc uniuerso necesse est isto tempore me-
surari nam omne motum in celo uel infra istud
celum est quasi applicari extrema huius re-
spectus et remouere impedimentum quo facto
necessario etiam sequitur respectus extrinsecus
adueniens. Deinde cum dicitur tempus autem
exponit dictam descriptio determinans quod
quando non est tempus sed illud quod ex temporis ad-
iacentia relinquitur ubi sic procedit per ponit con-
clusionem intentam 2. eam inducit per omnes
partes temporis ut ostendat sic esse ibi ut tem-
pus quod dicitur. Dicit ergo quod quando non est tempus
sed supra id quod ex tempore derelinquitur utriusque
autem ratio coniuncta est quod scilicet quando non est sine tem-
pore nec e converso contra quod statim ostendit
inductiue cum subdit ut tempus quidem per se
tempore preterito dicitur quod preteritum tempus non
est quando. Sed quando est quedam infectio eius scilicet
temporis preteriti scilicet quod dicitur aliquid fuisse
et id fuisse est quando. Notandum quod quidam
explicitor dicit quod hoc modo quando est infectio
temporis quod ex successione et fluxibilitate
temporis derelinquitur in re temporalis quedam
propinquitas et perpetua. quedam infectio et illa
infectio est quando. nam res infecta et tabe-
scit in tempore et sic illa infectio scilicet quam
aliquid dicitur propinquum uel remotum ad ipsum nunc
illa inquam talis infectio dicitur quando. Contra
uel per talem perpetua aut infectio derelicta
tam intelligit aliquam morbidam dispositionem ab-
solutam que est uia ad corruptionem uel aliam respe-
ctiuam primam non quod quando formaliter est respe-
ctus et non dispositio absoluta nec scilicet quam
quando quod preterit non est respectus rei tem-
poralis ad tempus presens. scilicet quam dicitur pro-
pinquum uel remotum ad presens. sed est respec-
tus ad tempus preteritum. unde ipse respectus
propinquitatis alius respectus est a quando.
Similiter dico de quando futuro. uidetur generis ignora-
re propriam uocem nesciens quid dicitur per nomen
infectionis etc. Aliter ergo dicendum quod quando est
effectus temporis eo modo quo respectus cau-
tur principaliter a termino sed est infectio. id est af-
fectio eo modo quo omne accidens afficit. id est
informatur suum subiectum et quando est forma in re tem-
porali. sic quod quando est infectio temporis ef-
fectiue et est infectio rei temporalis formaliter
et subiectiue. Secundo cum dicitur Instantes ue-
ro ostendit idem de tempore presenti dicitur quod
quando uero est ipsum instantes. id est tempus presens
sed supra ipsum tempus presens est. scilicet quam
et inaequale. id est quantitas cuius proprium est sed eam
equale uel inaequale dicitur circumloquitur generis subiectum

p pueritate passionis g^o temp^o est q^ontitas
g^o s^o q^o est infectio eius tēporis p^ontis q^o ali
qd d^r esse nūc 7 in instanti .i. in tempe p^onti
s^o ibi futurū o^ondit idem de tēpore futuro
di. q^o similt^r q^o nō est tēpus futurū s^o s^o ut d^r
i. illa infectio q^o .i. s^om quā aliud futurū ē. q^om
cōtingere necesse est s^om quā .i. infectōnem
aliqd d^r esse futurū . Notandū q^o quidā
exponūt hoc futurū p^o re futura q^o necessa
rio euenit ut solem orti cras. Cōtra g^o
s^om hoc in solo futuro determinato 7 neces
sario esset q^o 7 nō in futuro cōtingenti q^o ē
s^om . Al^r ergo dōm q^o auctor loquitur
s^om op^otionē Aristotelis q^o posuit motū 7 tē
pus sempiternū 7 iō s^om hoc futurū tempus
necesse est contingere respectu cuius ē. ac
cipit q^o . Ex omnibus predictis posset for
mari una rō ad p^opositū. s^o q^o q^o non est tē
pus .s^o illud q^o ex tēpore relinquit^r arguē
do sic. Quādo nō est tempus preteritū. nec
presens nec futurū g^o simpl^r nō est temp^o
consequētia p^o q^o nō est aliqd tēpus a^os p^o
bat 7 exponit in s^ora sicut p^o . Deinde cū
dicit. Est igit^r . Ex predictis concludit de
quādo unaz diuisionez circa q^o duo facit .
p^o infert diuisionez 2° remouet dubitatōnez
ibi dicitur est .n. dicit ergo q^o q^o sup^o sic est
q^o q^o nō est temp^o p^ontis preteritū nec fu
turū s^o infectio ab eis derelicta g^o sequit^r . q^o
aliud est q^o ex eo quid abiit .i. ex preteri
to aliud ex eo q^o instat .i. ex p^onti Aliud. ex
eo q^o cōtingere necesse est s^om Aristotelis
uiam .s^o p^ontis . Deinde cū dicit Dic
tū est .n. Remouet dubitatōnez q^o dā q^o pos
set datam diuisionē impedire crederet aliqd
q^o temp^o preteritū 7 futurū non sūt 7 iō q^o
nec quādo esset ex preterito uel futuro g^o di
uisio erit nulla p^obat ergo p^o tres diuisiones
7 rōnes q^o tēp^o preteritū 7 futurū sūt aliq^o .
2° ponit ibi 7 q^o magis 3° ibi q^o obre 7
de futura . In p^o parte arguit sic q^o cūq^o sūt
q^ontitates habent esse q^o q^ontitas nō est nō enī
s^o tempus preteritū 7 futurū sunt q^ontitates
ergo minor ponit^r in s^ora .d^r dictū est in ca
thegoria .i. predicamētis q^o preteritū 7 fu
turū sunt q^ontitates . In 2° parte arguit sic
quecūq^o continuāt ad p^ontis habent esse quia
nō ens nō cōtinuat^r ad ens sed preteritū 7 fu
turū cōtinuat^r ad p^ontis ergo minores ponit
in s^ora .d^r . q^o etiaz in cathogorijis dictū ē. ma
gis .i. plus supra preteritū 7 futurū cōtinu
ari ad p^ontis . Alio modo posset ex istis duab^o
rōnibus formari talis rō sic quecūq^o sunt q^o

titates. continue ad presens habent esse
preteritū 7 futurū sunt huiusmōi ergo mi
nor ponit in littera ita q^o real^r sūt hec duo
silli sicut etiaz in rōe sequenti ut parebit q^o
statim declarat q^o de preterito dictū est hic
tanq^o uerum. eo q^o parū habeat in s^ora .i.
in toto suo esse sed q^o nōdum preterijt in
suo excessu. i. in sua extremitate. s^o in presen
ti q^o est finis preteriti 7 extremū similt^r de
futuro dictū est q^o necessarius est contin
gere q^o tūdem est ac si esset uel instet p^ontis
p^o q^onto .s^o continuat^r ad presens unde subdit
q^o nulla differentia. sit in eo q^o p^omanet. i.
tempore presenti 7 q^o futurū est .i. in tem
pore futuro 7 q^o nūc abiit. i. in tēpore pre
terito. nulla .s^o differentia .i. distantia. ut con
tinuat^r q^o faciunt unū temp^o . q^o cum partes
continue nō distent s^o ad unū terinū copulan
tur. al^r ergo hic ponem^o q^o p^o se differentia
nō sunt preteritū presens 7 futurū . loq^omur
enim hic de p^ontis .i. disibili cuius .s^o pars prete
ritū. p^o q^o futura est. Alio mō legit^r s^ora ista q^o
q^o sic est q^o preteritū tempus 7 futurū sūt
iō nulla est differentia eorū ad tempus pre
sens q^o .s^o ab eis causet^r quādo sicut car^o a
presenti . In 3° parte arguit sic 7 sunt reali
ter duo silli. p^ontis est talis de non ente nō
est scia sed de preterito 7 futuro habet^r sci
entia ergo sunt entia .secund^o est talis. a nō
ente nō fit denominatō .s^o a preterito 7 fu
turo fit denominatō ergo mi. utriusq^o ponit
s^ora .d^r . q^o de futuro agit .i. est scia 7 confide
ratio hoc est minor p^ontis silli. Item s^om ea
i. futura aliqd dicit^r .i. denominat^r futura .
sup^ora 7 nūcupatōnez existentiū .i. p^omanen
tūz fortium .i. futura sumūt p^opter hoc. 7
de eis habet^r scia uel est 7 ab eis fit deno
minatō ac si essent presentia. hec est minor
sedi silli utraq^o aut statiz declarat p^o ex^o p^o
mo p^ontis in futuro necessario ut sol oriatur
cras 7 in futuro cōtingenti ut cras erit naua
le bellū 2° in preterito ut heri obiit sol.
de hys omnibus est scia quo ad mi. p^ontis silli
Item s^om temp^o futurū aliqd dicit^r .i. deno
minat^r eo q^o aliqd nascit^r futurū necessario
ex eo q^o est .i. in presenti sequit^r aliqd fatu
rū ut calias disputabit cras uel nō disputa
bit cras ita q^o iam denominat^r disputās. ex
futura disputatōne disputabit enim futuras
actōnem significat cuius nihil est adhuc in
s^ora .i. in suo esse simpl^r . Notādū aut^o q^o
al^r habent esse. permanentia al^r successiua .

Successiva. n. nō manēt. s3 tm habēt esse in fluxu pris post partes ex quo sequit̄ q̄ dū sunt sūr. pmanētia aut̄ habēt esse tota sūt iō manent dum sunt ex quo sequit̄ q̄ non sunt dum sūt. tempus ergo est successivum mō quo ē circa successiva preteritū ḡ. 7 futurū habent eē 7 sunt nō simplr ut pmanētia s3 in fluxu 7 ordine ad presēs ad quod cōtinuāt q̄ sic sunt iō respectus q̄i q̄ ad spā terminatū est respect̄ realis 7 pertinet ad gen̄ reale si. n. nō essent nō possent terminare respectū reales 7 tūc quādo de preterito 7 futuro essent respectus rōnis q̄ generalr nullus respectus realis pōt esse ad nō ens q̄ ens reale nō depēdet a nō ente respect̄ aut maxime dependet a termino. Tūc etiaz dīvisio auctoris esset uocis. In significatōnes p̄ eo q̄ enti reali 7 enti rōnis nihil ē reale cōe univocū sicut ergo quādo de presenti ē respect̄ realis q̄ ad terminū reales ita etiā quādo de preterito 7 futuro ut patet ex p̄dictis.

iffert

Autē quādo postq̄ aucto determinat de quādo absolute d̄ scribendo ipm 7 diuidendo. nūc determinat d̄ ipō comparatue circa q̄ tria. f. p̄ cōpat quādo ad ubi 2. unū quādo ad aliud quādo ibi distat aut̄ quādo 3. cōperat q̄ do ad tempus ibi sicut aut̄ cōpat ergo quādo ad ubi penes differentia que stat in hoc q̄ quādo 7 tēpus ipz a quo cāt̄ 7 ad q̄ terminat̄ sunt sūt in eodē sbō s3 ubi 7 loc̄ ad quez 7 a quo cāt̄ nō q̄ ubi est in corpōz circūscripto. locus uero in cor̄ circūscribēte. nam locus est ultimū coris circūscribentis l̄ cōtinentis. dicit ergo q̄ quādo differt ab eo f. respectu qui est ubi nam in quocūq̄. f. sbō est temp̄. f. presens uel erit. i. temp̄ futurū uel. a. fuit preteritū in eodē est quādo uel fuit uel erit 7 quādo presens preteritum 7 futurū q̄ si quādo fm tēpus d̄ nā quādo q̄ est ex instanti. i. ex tempore presenti. i. i. ipō instanti est. f. in eodē sbō. quādo uero ex eo q̄ abut̄ 7 q̄ futurū est nūquā erunt siml̄. quasi dicat quādo q̄ generat̄ a preterito est in eodē sbō cum preterito 7 q̄ a futuro in eodē cum futuro. Sicut ergo tēpus hoc 7 illud nūquā siml̄ sunt. sic nec quādo hoc 7 illud. postea addit aliam partē differēntie di. ubi uero 7 loc̄ a quo fit. i. generat̄ nūquam simul sunt in eodē q̄ ubi est in cor̄ circūscripto loc̄ uero in circūscribēte

Notādus q̄ ista l̄ra quando uero ex eo q̄ abijt exponit̄ dupl̄r p̄ter quas expōsitum est uno mō sic. q̄ quādo q̄ cāt̄ ex preterito 7 aliud q̄ cāt̄ ex futuro nūquā sūt simul in eodē subiecto nisi successiue. sed iste modus nō ualet q̄ tūc auctor contradicet̄ sibi. dicit. n. inferius q̄ quādo. de preterito 7 de presenti 7 de futuro sunt sūt sicut uerū est. De eadē. n. re sūt uerū dicere esse fuisse 7 fore. Alio mō quando de preterito 7 quādo de futuro nō sūt sūt cū tempore a quo cāt̄ preteritū 7 futuritū nam oīa quādo sūt de presenti in re tēporali q̄ d̄ presenti ipas denoiant nam ut p̄dictū est eadem res presens dicit̄ esse fuisse 7 fore rē. Contra hāz arguit̄ q̄ temp̄ est in motu primi mobilis ut in sbō q̄ est passio eius. ex 4. phisicorū. Sed quādo est in re tēporali ḡ. quādo 7 tēpus non sunt in eodē sbō. Respōdeo uno mō dicit̄ q̄ illa dīa nō est r̄lis s3 p̄ticularis q̄ non omē quādo est in eodē sbō cum tempore s3 aliq̄. f. quādo p̄mi motus 7 tempus q̄ utrūq̄ est in p̄ mobili ut in sbō. mot̄. n. p̄mi mobilis mensurat̄ tempe 7 est in quādo. Alio mō tenedo q̄ est differentia ul̄is dicitur q̄ est duplex tempus cōe q̄ est p̄mi motus 7 p̄puz q̄ est p̄. cuiuslibz inferioris. 7 p̄ticularis motus sicut ḡ tempus cōe est numerus motus p̄mi 7 est mensura cōis 7 extrinseca omīuz aliorū motuuz a p̄. sic q̄libz tempus p̄puz q̄ plura sunt ē numerus motus sui p̄puz motus 7 m̄sura eius intrinseca 7 sic ex tēpore cōi cātur quādo in omi re tēporali. ita ex tēpore p̄puz cātur quādo p̄puz in quolibz motu sp̄ali loquēdo igitur de quando causato ex tempore p̄prio uerū est dicit̄ q̄ quādo 7 tempus sūt in eodē sbō. ex hoc ergo differt quādo ab ubi sicut dictum est q̄ nūquāz ubi 7 locus sunt in eodē subiecto. Deinde cū dicit̄ Distat autē. Comparat unū quādo ad aliud di. q̄ distat quādo d̄ preterito a quādo de futuro. quādo de futuro est posterius 7 quādo de preterito est p̄us 7 hoc uerū ē in cōpando diuersa quādo inter se sicut tēpus preteritū p̄us est tempoz futuro s3 cōsiderando idēz quādo prius est futurū 2. est presens. 3. est preteritum quēadmoduz idem tempus p̄us futurū postea presens de inde preteritū. Notandū q̄ ordo in respectibus attenditur fm ordinez in absolutis. Ordo ergo iporū quādo est fm ordinem temporū a quibus sunt. sic ergo pre

teritū p̄ns 7 futurū ut sunt diuerse ptes tē
poris sic se habent q̄ preteritū est p̄s pre
senti 7 p̄sens futuro ita est de ipis quādo
sūt cū nō sunt diuerse partes temporis sed
dicūt de eodē in s̄u d̄sionis idē tēpus p̄
est futurū 2° p̄sens 3° preteritū 7 nō e^o
q̄ nūq̄ p̄sens est futurū nūq̄ preteritū e
p̄sens nec futurū sic etiā est de quando.
7 hoc est q̄ d̄r in l̄ra. Sed uidet̄ falsū
q̄ quādo de preterito sit prius q̄ quādo v̄
futuro. nam auctor dicit inferius q̄ ista quā
do sunt siml̄. Preterea uidet̄ q̄ unum 7
idem quādo est ex p̄senti preterito 7 fu
turo q̄ fuisse esse 7 fore sūt diuerfa quādo
aut nō est aliud q̄ illa ergo 7c. Ad primū
v̄m q̄ nō est incōueniēs aliqua plura siml̄
esse in eodez 7 tam̄ habere ordinē inter se.
maxime quando sunt respectus hō. n. siml̄
est pater 7 filius respectu diuersorū p̄s n̄
ex natura rei est filius quā pater q̄ pri^o ge
nitus quā generāo p̄s. n. habet esse per. ge
neratōez passiuaz quā det esse per genera
tione actiuam. Cōcedo ergo q̄ nō obstante
aliqua quando siml̄ esse in eodez. unū tam̄
est prius altero sicut unū temp^o est pri^o a
lio. Ad s̄m dicēdū sicut iam dictū est q̄
illud intelligēdū est i s̄u cōpositōis siml̄. n.
est impossibile idem temp^o esse preteritum
p̄sens 7 futurū. Sūt de quando s̄z in s̄u di
uisionis certū est q̄ idem temp^o quandoq̄
futurū quandoq̄ p̄sens quandoq̄ preteri
tū est ita est de quando 7 de fore 7 fuisse.

Deinde cum dicit Sicut autē Cōpat ipz
quando ad tempus a quo generatur circa
quod duo facit p^o compat penes uenientias 2°
penes d̄am ibi distat aut p^o in d. s̄m quod
duas assignat cōuenientias 2° ponit ibi am
plius aut dicit ergo q̄ sicut tempus. Aliud
est cōpositū aliud simplex 7 ita quando
aliud est simplex aliud cōpositū. Expōit au
tē quod d̄r p nomen. d. quod tempus cōpositū
est quod consistit in cōposita actōne. i. quod mē
surat cōpositam actōnez. s. ex pluribus acti
onibus uel ex pluribus actibus seu partibus
simplex uero tempoz est quod cum simplici ac
tōne recedit. simplex quando est ut esse in
momēto 7 nūc cōpositū uero ut esse in hora
die uel ebdomada uel similibus. Notan
dū quod u^o auctor iste nō loq̄ pp̄te v̄ tēpore.
nā nō distinguit inter nūc 7 tempus 7 tamē
nūc nec est tēpus nec ē p̄s. tempozis ut p̄ba
tur 4° phisicorū. unde tempus simplex uo
cat̄ nūc indiuisibile quod mēsurat actōnez s̄i

plitem. i. instantaneaz ut est illuminatō aec
ris 7 generatō forme s̄bālis ut aliq̄ s̄le p̄ma
ginant̄. Tempus autē cōpositū uocat̄ illud
quod est tēpus pp̄rie quod mēsurat actōne com
positā. i. diuisibile 7 successiuā cuius quelibz
pars est actio ut dicat̄ cōposita ex p̄tibus
quali ex pluribus actōnibus unde 7 cōsequē
ter aut quod quando simplex est esse in momē
to 7 nūc quando autē cōpositū est esse in
tempore diuisibili ut puta hora die ebdo
mada. Deinde cum dicit amplius autē
ponit s̄m cōuenientia. di. quod quēadmodū
ptes temporis succedunt 7 cōtinuant̄ sine
mora. i. sine quiete 7 distantia eo quod temp^o
est de numero successiuorū 7 continuorū
Sūt 7 ipa quando nā quādo temporis pre
teriti 7 futuri reducunt̄ copulatiue ad pre
sens uult̄. g^o dicit̄ q̄ sicut partes temporis
succedunt sibi sine mora q̄ cōtinue sunt 7
ad unū terminū cōez copulant̄ ita 7 ipa q̄
do v̄ preterito. 7 q̄do de futuro copulantur
ad q̄do p̄sens. Deinde u^o dicit̄. Distat
autē ponit duas d̄ras inter quando 7 tem
pus quātū p^o est q̄ s̄m temp^o aliqd̄ mēsu
rat̄. s̄z s̄m quando nihil mēsurat̄ cuius rō
est q̄ tempus est numerus 7 mēsurā quādo
autē nō est mēsurā dicit̄ ergo q̄ distat. i. dif
fert q̄ ab eo quod est temp^o q̄m s̄m tem
pus aliquid est mēsurabile ut aliq̄ puta mo
tus dicitur annuus aut diurnus a tempoz u^o
motus dicitur multus q̄ multo tempoz per
manz ac p̄ s̄z s̄z q̄m nihil mēsuratur s̄z di
cit̄ aliquando esse quando. n. est idem quod
esse in tempore. s̄m d̄ram ponit ibi 7 s̄m
idez. s. tempus 7 est q̄ s̄m idez. s. tēp^o aliqd̄
aliquid dicitur temporale uel uariabile 7
supra nō s̄m quando. n. omnia mutantur. et
uariantur corrumpuntur 7 tabescūt in tem
pore ut p̄z ex 4° phisicorū Alij legūt econ
uerso sic 7 s̄m idem. s. quādo 7c. 7 nō supra
s̄m tempus 7 est expō cōtradictoria p̄me
p̄maz tamē p̄to meliores. Ad maiore
euidētiāz predictōrū querit̄ utrū quando
possit cōparari uidet̄ q̄ nō q̄ nulla rēlo po
test esse fundamentū rēlonis q̄ tūc esset p̄
cessus in infinitū. S̄z q̄do est rēlo q̄ respec
tus cōparatō est etiāz rēlo p̄z ergo nō pōt
fundari in quando nec p̄ cōsequens pōt q̄do
cōpari. q̄ cōparū compatōe compat̄. Cō
tra est auctor in l̄ra. Respōdeo q̄ questio
ista tangit utrūz rēlo possit fundari in rēlo
ne ideo p^o uidendum est i quo rēlo possit
fundari 2° ex hijs ad q̄ones. Quātū ad

primū prima conclusio est ista. Relo pot i mediate fundari in sbā pbat materia 7 forma sunt cā imediata omiū accidētū. s. ois causa fundat imediate respectū cālitatis g. respectus cālitatis fundat imediate in sbā materie 7 forme. Silt pot argui de cālitate passiva qz aliqua sbā generatur 7 pducitur g. fundat imediate respectū pducti ad producens uel generans. Preterea compositum dependet imediate a materia 7 forma 7 omis sbā a p. ente sed dependētia est relatio ergo imediate fundat in sbā. Preterea forma sbālis imediate unit materie g. imediate fundat respectū unionis. Preterea sbā est prior omi accidente s. pōntas ē formalr rlo 7 illa pōntas imediate fundatur in sbā. alr esset pcessus in infinitū ergo rē. Secūda cōclusio sit ista. Relo pot fundari imediate in q̄titate 7 qualitate hec est ab omibus cōcessa 7 p. s. metaphisice ca. de ad aliqd ut sile equale rē. 3. cōclusio sit ista. Relo pot fundari in relone imediate p. sicut albedo hec 7 illa sunt eiusdem rōnis 7 iō fundant relonem cōformitatis ita hec p̄ntas 7 illa sunt eiusdem rōnis g. cōformitatis fundat relonem nec ista conformitas est idem q. p̄ntas qz cōformitas est de p. mō rektorū p̄ntas de 2. rē. Confirmat qz p̄ntas 7 p̄ntas sunt eiusdem rōnis uel idē spē idētatis est rlo ergo rlo fundat i p̄ntate. Preterea inter p̄ntatē 7 filiātōz est rlo diffōrmitatis g. rlo fundat in relatione hac 7 illa. nec illa diffōrmitas cuz sit de p. mō est idē q. p̄ntas 7 filiātō q̄ sūt. de 2. Preterea certū ē q. inter relones est distinctō 7 ordo sed ordo 7 distinctō sūt relones rē. Contra arguit sicut p̄ntas 7 p̄ntas fundant relones cōformitatis p. te. ergo cōformitas hec 7 illa hinc inde cū sint eiusdem rōnis fundabūt aliā conformitatē 7 sic in infinitū. Similr pot argui de diffōrmitate ordine 7 distinctōne. Respondeo q. standū est in 2. naz aliqua rlo sic est rō referēdi q. nō referret. 7 sic est quo qd nō est qd sic ergo conformitas una nō est alterius cōformitatis sicut uero albedo est alba nec tristitia tristat. 4. conclusio que sequit ex predictis est ista. Relo pot fundari imediate in omi ente pbo omē ens omi enti comperatū est idem uel diuersus ex 4. metaphisice. Sed p̄demitas 7 diuersitas sunt relones ergo fundant in omi ente. Confirmat qz omē ens uel est cā uel cātum pri. uel po.

sternus uel siml q omia sunt noia relatiua 7 dicūt formalr respectū. Quantū ad fm p. ex predictis q. nō p̄pugnat ipi quādo nec alicui respectui posse cōpari qz pot fundare relonem. Ad primū in oppositū dico q. maior est falsa qz fm Euclidez. 5. geome tric in p. p̄portionabilitas est similitudo duarū p̄portōnū ergo sup p̄portōnez q̄ dicūt formalr relones uel super unitates ei. fundat similitudo que est ē formalr rlo maiorem g. hz falsaz illud argumētū nec sequitur p̄cessus in infinitū qz statim in 2. uel 3. uenit ad absolutū sicut cum accis fundat in accidēte puta qualitas in q̄titate nō procedit in infinitū sed tandē deuenit ad sbāz. Inest autem q̄do rē. postq̄ auctor determinat de q̄do q̄tū ad eius essentialia de scribendo 7 diuidendo nūc determinat q̄ ipso q̄tū ad eius accidentalia p̄prietates ei. assignando. unde hec pars diuidit in tres s. tres p̄prietates quarū due sunt cōes 3. ē magis p̄pria 2. ibi q̄doqz nihil. 3. ibi Est autē qz. Dicit ergo q. ipi q̄do inest nō suscipere magis 7 minus nō. n. unus dies dicitur magis alio die nec aliquid puta mot. dicitur magis diurnus alio diurno similiter de aliis unde ulr inest omi q̄do nō dici cū magis 7 minus. Notandū q. dictū est sepe q. qn cāt a tempore 7 habz temp. p̄ termino qz igit respect. q̄maxime innotat p̄extrema 7 spālter a termino iō ponendo hāc p̄prietates de q̄do simul etiā ponit ipaz cōuenire tempore qz sicut unus dies nō est magis dies alio. sicut unū diurnū per qd. intelligitur qn nō est magis alio diurno. Contra p̄dicta arguit uide q. qn recipiat magis 7 minus tū qz quando cōpositū excedit. q̄do simplex non extensiuē qz non est q̄titas g. intensiuē 7 habet conclusio. Quz qz quando cāt. ex preterito 7 futuro. s. unus preteritus est magis preteritū alio. s. qd magis distat a p̄nti 7 similiter unus ē magis futurū eadez rōne ergo 7 quādo erit fm magis 7 minus. Respondeo ad p̄mū concedo q. excedit s. tamē extensiuē sicut 7 temp. cōpositum excedit temp. simplex 7 cum dicit q. nō est quantitas uerū est per se tamē est quantum per accis. s. per temp. ad qd terminatur sicut etiā una albedo est maior alia etiā extensiuē s. non sit q̄titas rōne superficiē in qua est. Ad fm dōz q. sicut unū tps preteritus est maior alio quātū ad preteritionē non quātū ad suas quiditates sic etiaz con

cedo de q̄do tamē q̄n nō dī f̄z magis 7 mi-
nus in sua essentia 7 quidditate. Deinde
cum dicit q̄do quidē r̄c. ponit s̄m pprie-
tatem ubi duo facit. p̄. eam p̄ponit 2. eam
p̄bat ibi 7. n. q̄n dicit ergo q̄ ip̄i q̄n nihil ē
cōtrarium postea p̄bat per dual rōnes qua-
rū 2. ponit ibi Amplius aut cōtraria. In p̄.
arguit sic impossibile est cōtraria siml̄ de
eodem indiuiduo predicari s̄z omia q̄n siml̄
predicā de eodē indiuiduo ergo huius rō-
nis ponit. m̄. dī. 7. n. p. q. quando q̄d ē ex
presenti est unū 7 idem cū quādo de p̄te-
rito 7 de futuro 7 siml̄. de eodez predicā.
7 sunt unū 7 idem s̄bō siml̄. n. uerū est dice-
re for. fuisse esse 7 fore. 2. ponit ma. ibi im-
possibile aut 7 p̄z l̄a. Notandū q̄ sicut
p̄z ex predictis quādo de preterito de p̄se-
ti 7 de futuro quādoq̄ sūt diuersa puta q̄n
considerant in eodem subiecto respectu dī,
uerforū temporū 7 hoc mō siml̄ sunt in eo-
dem s̄bō 7 simul de eodez predicā 7 sunt
idem s̄bō ut hic dicit in l̄ra ex quo sequitur
q̄ non p̄nt esse cōtraria. Quandoq̄ sumun-
tur successive 7 nō siml̄ in eodez sicut quan-
do q̄d notat nūc est futurū idēz postea ē pre-
sens 7 postea preteritū 7 hoc mō etiā non
sunt cōtraria q̄ idem nō cōtrariat̄ sibi. si
igit̄ unus quando non cōtrariat̄ alteri quā-
do ergo nihil cōtrariat̄ sibi quādo cōtra-
ria sunt in eodez genere 7 ideo cōtrariū de
quādo haberet esse quando. In 2. parte
cum dicit Amp̄s aut ponit̄ s̄a rō. Impossi-
bile est cōtraria siml̄ esse in eodez q̄ unū ex
pellit aliud s̄z omia quādo sunt simul in eo-
dem ergo idem q̄d p̄ius huius rōnis primo
ponit ma. ibi Amplius 2. m̄. ibi q̄n autem
Simul. n. uerū est q̄ aliqd idem fuit est 7 fu-
turū est uel permāsurū p̄z in l̄a. Ultimo
quandoc̄q̄ dicit. Contrariorū uero Resumit
rōnes in uirtute ponēs maiores utriusq̄. de
rōne. n. cōtrariorū est nūquā simul esse p̄ ex-
istere in eodez nec eodez tempore de eodē
indiuiduo dici uel predicari ex quib̄ sequit̄
q̄ nō est cōtrarietas i quādo. Notādum
has duas rōnes quasi esse idēz. S̄z differunt
in hoc. q̄ p̄ sumit̄ penes possibilitatē pre-
dicandi s̄a penes possibilitates earūdem es-
sendi uel ex̄ndi in eodez. unde ex ambobus
pōt una talis rō componi. Impossibile est
simul cōtraria predicari uel esse in eodem.
sed omia quando possūt predicari simul 7
esse in eodem ergo nō sunt cōtraria ḡ. cuz
nihil cōtrariat̄ ip̄i quando nisi quando se-

quit̄ q̄ quando nihil est cōtrarium. De
inde cum dicit Est aut̄. quādo ponit etiā p̄-
prietatem que s̄m aliquos expositores est p̄-
p̄a 7 conuertibilis cum quando ubi sic pro-
cedit p̄. ponit p̄prietates 7 p̄bat 2. p̄batō-
nem resumit ibi. Er̄t ergo in tempore ult̄
ergo in p̄. parte q̄ p̄prium sit quādo q̄ sit
in omi eo q̄d incept̄ esse q̄d p̄bat sic quic-
quid uariat̄ s̄m uariationes tempoz est in tē-
pore 7 per consequēs in quādo sed omē q̄d
incept̄ esse uariat̄ s̄m tēporū uariationes er-
go huius rōnis p̄. ponit cōclusionē dī. q̄ q̄d
do est in omi eo q̄d incept̄ esse. 2. m̄. ibi.
Ut corp̄ quidem Qm̄ p̄. declarat in cor̄.
dī. q̄ corp̄ p̄niuersū. i. omē uel uniuersū. i.
compositū aliquādo est 7 in tempe est quia
suscipit tempoz uariationes nam corp̄ alte-
rat̄ in estate 7 in uere 7 in hyeme 7 autun-
no que sunt quattuor partes anni. 2. d̄clarat
eandē m̄. in aia dī. q̄ sūt 7 in aia est. s̄. q̄
suscipit tempoz uariationes. Nam quidā ho-
mines acutius speculant̄. s̄. s̄m aiaz in hye-
me puta colerici q̄dā in uere puta melācoli-
ci quidam in estate puta flāci 7 hoc s̄m cō-
plexionē instrūti. i. corporis quo aia utitur
quasi instrūto cuius cām subdit q̄ aia cō-
iuncta corpori cōcomitat̄ complexiones
corporis ut illi qui sunt compaginātōis. i. cō-
plexionis aride. i. gelide. i. sicce 7 frigide pu-
ta m̄lici sepe fiunt deteriores se ip̄is in au-
tūno qui siml̄iter est frigidus 7 siccus. Illi
autē quibus sanguis p̄cipat̄. puta sāguinea
sūt sup̄p deteriores se ip̄is i tē q̄d siml̄iter
est calidus 7 humidus sicut sanguis siml̄iter
7 in alijs complexionib̄ s̄m similitudinem
animalium et temporum similitudinem
in quā quantū ad complexione deteriorū. s̄.
quantū ad dispositionē corporis 7 consequē-
ter quantū ad actum intelligēdi 7 ratiōnā-
di intellectus enīz coniūctus non operat̄ s̄
ne fantasmate que est uirtus corporalis.
Ad euidētiaz huius l̄e. notandus q̄. quatu-
or sunt cor̄. p̄. s̄. el̄tā quorū cuiuslibet corre-
spondent una s̄m qualitas p̄ p̄dante ita q̄
terz̄ respondet siccitas aque frigiditas aeris
humiditas igni caliditas que ēt sunt qua-
tuor p̄. qualitates ex his aut̄ quattuor quali-
tātibus cām in corporib̄. s̄. quattuor comple-
xiones. s̄. melancolia que est frigida 7 sicca
sed principaliter sicca sicut terra. flegma
q̄d est frigidus 7 humidus sicut aqua 7 princi-
paliter frigidus. Sanguis qui est calidus 7
humidus sicut aer Colera que est calida 7

sicca sicut ignis unde, in omnibus predictis sunt due qualitates sed est una predictans.

Sz ex iam narratis uidet s'm qd dicit in lra. f. q. melacolia uel mltici peius se habent i aurupno. vdm q. si addat tale tali fit magis tale mltici ergo in suo genere pit esse in suo genere melius uel peius dispositi fm debita pportionez 7 equalem dispoem 7 tuc remanet obiecto. Si uero no sz super habudat humor q est sibi p predominante s. siccitas tuc uerū est qd dicit in lra 7 hoc intelligit cuius rō est qz predominat talia qualitas in tali tempe 7 siml'r in cor: 7 pp hoc una grauat alias 7 est alterius corruptiua siml'r intelligendū est de alijs comptoi bus 7 teporibz corrūtibz 7 qz illa superfluitas 7 iproporō no est semp iō dicit in lra sepe qz no semper. Querit' utrum ista p prietas ul'r cōueniat quādo uidet qz no qz angelus uel inllū: incepit esse 7 tam no est in qdo qz no mēsurat' tēpore sed euo. Sil'r arguitur de aia qz uidet se habere ut angelus que tamē dicit in lra qd est in tēpore 7 quādo 7c. Preterea primū mobile incepit esse 7 tamē no est in qdo p bō mobile ē pus natural'r motu. motus est pus tempoz tempus est pus qdo quelibz istaz pbat' qz sbūz 7 cā pus est accidente 7 cāto. mor' aut est in mobili 7 tēpus in motu qz passio mor' tēpus etiā est cā qdo ergo a p' ad ul timū celū mobile est pus qdo sz pus ut p' us no est in posteriori ergo. Contra auctor in lra. Respōdeo hic 7 premitto unam distinctōnez seu pportōnez. s. eo mō quo a liquid est in tempore eo mō est in qdo hec est pbat' de se Sed ad uidendū quō. Notā dum qz ista se habēt sz quēdā ordinē primū est ipse fluxus forme. i. ipse motus quicūqz puta dealbatio 7 illud primū essential'r mēsurat' tempore qz nihil eius manet idem sz rō eius requirit ptem ei' succedere parti ei' fm est forma. fm qm potest esse fluxus part' post ptem puta ipa albedo inquieto esse tertius est forma fm qm actual' est flux' puta albedo in fieri 7 hoc fm 7 tertius est eadē forma sz fm diuersaz dispoēz acceptā fm istam uno mō acceptā est actu motus 7 alio mō acceptā est actu qes p'iomō mēsurat' tempore rōne fluxus āneri. 2. mō nūc tempore quidā dicit qz euo. quartū est perma nens. in quo no ē natus esse fluxus puta celum 7 qdūqz mobile 7 etiāz angelus si sit mobilis localiter 7 istud quartū no mēsu

ratur tempore per se nec fm ipm ē ppe qel sicut nec motus qz no est natum moueri. ni si p accidens 7 iō quiescit p accidens qz motus 7 quies est fm aliqz formā necessario consequēte ipm 7 siml'r per accidēs tēpōr mēsurat' quātū est illō in quo no pōt esse fluxus nec in aliquo cōsequēte ipm natural'r ut est deus 7 iō qui manet inuariat' omio idē dum manet nullo modo mēsurat' tempore nec fm se totū nec fm partē eius nec etiāz mēsurat' tempore fm accidēs q' nullo mō est in qdo. Ex his ergo p' ad qōez qz quādo aliquo mō ē in omi eo qd incepit esse sicut 7 tēpus Ad argumta p' ex predictis qz tam angelus quā aia 7 quā celū ali quo mō sunt in tempoz 7 quādo sz fm suuz esse substantiale 7 quiditatūū mēsurat' euo Al'r posset dici qz auctor loquit' fm opinio nez Aristotelis qui ponit intelligentias 7 celū esse ab eterno 7 no incepisse. Illud autēz de aia soluit qz no est sil'e de aia 7 de angelō tū qz eē fm Aristotelē is. de aialibz intel lectus. i. anima intellectiua est ab extra. i. creata 7 pducta de nouo no sic angelus fm eū tum qz angelus no est forma corporis si cut aia iō magis est uariabilis fm tēp' quā sit angelus. Deinde cum dicit ergo in tēpore hic refumit breuiter totā pbatōnez dī. qz qd uariatur fm tēp' uariatōnez erit in tempore hec fuit maior sz talia sunt q dca sunt. s. corpus omē 7 aia 7 qz qd incepit esse hec fuit minor ergo idem qd pus. ultio addit qz de paucis aut de nullis alijs erit. i. con tinget conuenientibz pferre quā de illis qd dupl'r exponit. uno mō de exemplis datis ut sit s'fus qz de paucis aut de nullis. s. cor: 7 aia poterit conueniēter dici qz uariēt' sz tēporū uariatōnez. Alio mō de pprietate 7 qz do ut sit s'fus de paucis 7c. pōt conuenienter dici qz sunt in eo qd incepit esse quaz de ipso quādo ex quo s'fu redarguit' expō illo ruz qui hāc pprietatez dicūt conuenite quā do omi 7 soli 7 hoc uidetur falsuz nam actō 7 pa' 7 forte plura alia possunt inueniri in omi eo qd incepit esse qz omē tale ens pōt agere uel pati tam conuenient' dicitur cōuenire quando qz incipere esse arguit' 7 est in aliqua mēsurā puta tēpore uel instanti uel euo in qua nūsurā esse ē formal'r ipm quādo extendendo nom quādo ad esse in tempoz uel in aliqua mēsurā creata.

bi uero et.

Cetera .Auctor determinat de
4.º pn. .s. de ubi circa qd duo fa-
cit .p.º daterinat de ubi qtu ad eius essenti-
alia describendo 7 diuidendo 2.º qtu ad eius
accidentalialia pprietates eius assignado .ibi
Caret aut ubi 7c .p.º diuidit in .d.º p.º ppo-
nit 7 describit ipm ubi secudo diuidit .ibi
ubi autem aliud simplex pri.º in .d.º p.º ppo-
nit de ubi descriptioez 2.º subdit expnem
ibi locus uero Dicit ergo q. ubi est circum-
scriptio corporis 7c. Notadu q. locus coti-
net locatus mesurat ac describit ipm ita q.
ex loco 7 locato resultat unus respect.º cu-
circscriptiois actiue qui se tenet ex parte loci
7 alius respect.º circscriptiois passiue qui
se tenet ex pre corporis locati 7 ille 2.º re-
spectus est formalr ipm ubi 7 p3 q. est ispe-
ctus extrinsecus adueniens qz posito cor.º 7
loco que sunt extrema ubi no necessario co-
surgit ubi qz corp.º .a. pot esse n in loco pu-
ta extra uniuersuz p potetiaz .dei. uel in alio
loco 7 locus .b. pot esse plerūqz in alio cor-
pore 7 no a. tam a. pot ee in .b. erit ergo .a
7 .b. 7 no erit ubi .qz .a. de fato no est in .b.
Tunc p3 descriptio bene assignata ubi ponit
aliquid loco generis circscriptiois respectus .s.
circscriptiois passiue sbuz .s. corporis lo-
cati in quo est respect.º sicut in sbō ponitur
ta respect.º res a loci respectus ubi est lo-
cati ad locū ponit respect.º optimus circum-
scriptioe .s. actiua que se tenet ex pte loci ubi
ergo est formalr ipa circscriptio passiua qd
est idem qd esse in loco. Deinde cum di-
cit Locus uero Exponit predictā notificati-
onē circa qd duo facit p.º declarat sam paz-
ticulā .s. a loci circscriptioe pcedens 2.º p-
maz .s. q. est circscriptio coris 2.º ibi uidet
aut no. In p.º parte arguit sic locus est ex
eo qd capit 7 circscribit ergo illd est i lo-
co qd in loco circscribit s3 ubi est idēz qd
esse in loco ergo ubi est a loco circscribi 7
per consequēs ubi est a loci circscriptioe p-
cedens huius rōnis p.º ponit aīs ibi loc.º ue-
ro p3 lra 2.º ponit consequēs ibi. Est igitur
in loco p3 lra 3.º ibi. Non .n. locus pbat cō-
uententiā 7 dīam inter ubi 7 locū qz no sūt
in eodez sbō .nam locus est in eo qd capit.
i. in corpore cōtinēte ubi uero est in corpo-
re qd circscribit 7 cōplectit ex quib.º omī-
bus colligit q. ubi pcedit 7 cāt a circscri-
ptioe loci quasi eodē mō quo p.º efficit 7

tātū a passione. Deinde cum dicit Uide-
tur aut. hic declarat primā particulāz .s. q.
ubi est circscriptio corporis 7 sic coris qd
no alterius circa qd duo facit p.º pbat inten-
tā conclusionē .s. excitat qdam dubitatōez
ibi .adonet aut qd. In p.º parte intendit sic
arguere Si aliqd aliud qz corp.º habet3 ubi
7 esset in loco magis uideret de aia cuz sit
forme coris 7 motrix sed aia no est in lo-
co. 7 p consequēs ubi est circscriptio coris
huius rōnis ponit p.º conclusionē di. quod
uidet si ipm ubi no adesset oriēti .s3 sup-
tm corpori iō est circscriptio coris fo .ibi.
Aia .n. pbat mi .di. q. ubi no est circscrip-
tio aie qz aia nulqz est circa qd tria facit p.º
pbat intentū fo infert ex dictis duplex cor-
relarium ibi Nequaqz igit 3.º relumit ppo-
situm ut aliqd addit ibi qz obrez nec aia In
p.º parte arguit sic qd qd ē in loco occupat
locum aia no occupat locū ergo no est in lo-
co. Istius rōnis p.º ponit conclusionē di .q.
aia nulqz est .a. in nullo loco est fo mi. dicit
nllz enim locū occupat qm statiz pbat per
rōnem qz nullus locus occupatus recipit ali-
ud occupans primo occupate remanere sic
p3 in ex.º qz granū tritici uel ordeī in medio
no posset ibi recipi aut retineri quiescente
aut remanente aere quo modius implebat
pus sed expulso aere granū utiqz recipitur .
s3 locus in quo est aia potest capere aliud oc-
cupans puta aiatuz corpus qz in eodē loco
sunt aia 7 corpus aiatum informatū g.º seg-
tur q. aia non occupat locū .unde huius rō-
nis p.º ponit mi .ibi aiatuz nāqz fo ma .ibi nū-
qz aut 7c. p3 lra. Notandū q. natura nō
parit uacuu3 ideo modū in quo nodū ē gra-
nuz uel aliud corpus grossuz palpabile non
est putandus uacuu3 sed est aere plenus qz ez
go ut statim subdit duo corpora no sūt sil-
in aere cōtēto remanēte in modio 7 occupā-
te locum granū no potest ibi recipi ut ergo
granū in modio recipiat oz tūde3 .de aere
expelli qtu3 est granū qd postea recipitur
qz igit aia recipit simul ubi est ipm corpus
aiatum arguit q. ipa aia no occupat locum
7 nec p consequēs est in loco. Deind cū
dicit Neqz Infert duplex correlatiū ex di-
ctis primū q. duo corpora no pūt siml ee
in eodez loco il lud sequit ad illud qd predi-
ctuz est .s. locū no posse capere aliud occupā-
p.º occupate remanente omē .n. corp.º occu-
pat locū. fm q. nec idem corp.º potest ee
in diuerso loco .sequit ex p.º qz sicut se bz

unitas loci ad locatus sic unitas loci ad loca si ergo idē loc⁹ non patit̄ duo corpora nec unū corp⁹ duo loca. Deinde cum dicit q̄obrez resūmūt p̄positū ut aliquid ad / dat p̄ ergo resūmūt conclusionē int̄tā dī. q̄ aīa nō est localis. i. nō in loco cum nō occupet locum s̄o addit̄ et extēdit̄ cōclusio ibi Similr̄ aut̄ q̄ nō tm̄ aīa s̄z quēcūq̄z differūt a rōue coris. i. omia incorporea catent̄ cū cūscriptōne loci. i. non habent ubi nec sūt in loco. Hic pōt̄ queri utrū aīa uel intelligentia sit in loco uidet̄ q̄ sic nam oē qd̄ determinat sibi locū est in loco s̄z aīa uel intelligentia sunt huiusmodi ergo mi. p̄z quia nō sunt ubiq̄z ḡ. in aliquo loco determinato et. Contra hoc auctor in lra. Respondeo uidentū est de loco coris fo de loco intelligentie. uel aīe uel angeli. Quantū ad primū notandū est q̄ omi corpori preter ultimū celū qd̄ nō habet locū extra continens conueniūt sex. Primū est esse in loco actuali nō q̄ necessario sunt in loco q̄ de⁹ posset facere lapides non exiūt aliquo corpore locante alio non contineri ab aliquo alio corpore q̄ faceret illud extra uniuersū et utro q̄ mō esset nō in loco nō ergo requirit̄ esse necessario in loco sed tam habet necessario potētiaz passiuaz qua possit̄ esse in loco tam de s̄co omē corp⁹ preter ultimū est in loco

Secū dū est esse in loco actuali determinato nō. n. pōt̄ aliqd̄ esse in loco quin illud ultimū contenti qd̄ est proximū continēti faciat illud actu q̄ facit distare latera cōtinētis Secus est de parte in toto que nō facit superficiem in potētia continēte ipsam in actu et iō pars in toto nō est sicut locatū in loco ex quarto p̄s̄icorū. Tertium est esse in loco equali. nam p̄ eandē q̄titate qua facit locum in actu mō predicto necessario exigit sibi locū equalē. Quartū est esse in loco cōmensuratiue et hoc p̄ eandē q̄titatez ita q̄ pars superficie continētis correspondet parti superficie cōtenti. et totum toti.

Quintū est esse in loco determinate. i. in hoc uel in illo et hoc competit corpori ex v̄ terminato loco ipm̄ locante. Sextum est esse in loco naturaliter uel uolenter hoc competit corpori inq̄tū corp⁹ naturale ex hoc s̄. q̄ inq̄tū habet formā s̄balez determinatas et qualitates determinatas natū est ab aliquo corrupti et ab aliquo conseruati et quando continet̄ ab ultimo illius quod est natūz ipm̄ conseruare dī esse in loco naturali quā

do uero ab illo quod natū est ipm̄ corrupti dicitur esse in loco uolenter. Quantū ad s̄m̄ correspondent̄ dico sex primū q̄ angelus nō necessario est in loco q̄ multo magis q̄ corpus posset fieri sine creatōne creature corporal̄ uel ea facta posset fieri et esse extra omēz creaturā corporalez tam in angelo est potentia passiuā qua posset eē in loco. Secundū est q̄ nō ōz angelū esse in loco actuali q̄ nō ōz q̄ sit in aliquo cōtinēte diuisibili. actuali ente nō. n. facit latera distare et nō facit superficiem cōtinētis nec superficiem contenti esse in actu. Tertium est q̄ nō potest eē angelus in loco q̄tūcūq̄ magno quia hoc est p̄prium dei nec ut credo potest eē in loco q̄tūcūq̄z paruo in infinitū potest tamen esse in p̄cto. hoc p̄ nūc sup̄pōat̄. q̄ p̄bare illud est difficile et magis alterius speculatio nis. Est ergo angelus in loco. sic q̄ habet locū cum determinatū in loco determinato hō mō est angelus quo maiore nō posset habere locū quando de loco continuo. sed forte possit̄ eē in p̄cto. Quartū est q̄ angelus nō est in loco cōmensuratiue q̄ cum sit indiuisibil̄ nō habet p̄tē et partes cum p̄te loci. Quintū est q̄ angelus est in loco hoc uel illo q̄ nō est ubiq̄z nam cū angelus sit in potentia ad ubi in cōi et nō ex se determinat̄ ad hoc ubi uel ad illū cum ab eodez reductit̄ ad hoc q̄ sit actuali in loco et in hoc loco uel in illo illo ē cāns et p̄ducens. Sextum q̄ angelus non est in aliquo loco naturaliter q̄ tūc eēt in aliquo loco uolenter q̄do. s̄. eēt extra locum naturalē tunc oē esset aliqd̄ corpus qd̄ haberet habitudinez naturalē ad ipm̄ conseruandum et aliud corp⁹ ad ipm̄ corrupendū. Ex isto sexto p̄z q̄ ista potentia que est in angelo q̄ sit in loco nō est naturalis uel uolēta sed est neutra q̄ nec istud passum. s̄. angelus inclināt̄ ex se naturaliter ad hunc locū nec ad oppositū. s̄z neutro modo se habet ad ista sicut superficies se habet indifferenter ad albedinē et nigredinez sic ergo p̄z quō angelus est in loco. s̄. diffinitiuē et quō nō. s̄. cōmensuratiue quomō auctor iste negat angelum esse in loco. Sed tunc occurrit dubiū q̄ illud ubi diffinitiuē erit esse in loco diffinitiuē qd̄ est et in quo genere colloceat̄. Respondeo per illud ubi nihil aliud intelligo nisi assistentiam uel presentiam angeli ad locū a quo utiq̄z cōtinēt̄ s̄z nō circūscribit̄ s̄z nec cōmensurat̄ est aut̄ in genere ubi p̄ reductōnem q̄ cum illo habet maiorez similitudinē

7 conuenientia q̄ cū aliquo alio predicamēto
rum. Ad argumētū in oppositū p̄ q̄ cō
cludit p̄ esse in loco diffinitive 7 determina
tiue. Et ad aliud in cōtrariū loquit̄ de esse
in loco cōmensuratiue. Deinde cuz dicit
adouet autē quis adouet dubiū circa pre
dicta circa q̄ duo facit p̄. eum pertractat
fo eum determinat ibi Eligit̄ aut p̄. in d.
p̄. arguit ad partē affirmatiuā fo ad partē ne
gatiuā ubi concedētibz itaq̄. in p̄. parte
arguit sic. Eadem uox est in diuersis locis
q̄ in auribus diuersorū p̄. ergo 7 idem cor
pus p̄bō. n̄e q̄ uox est accidens 7 est in a
ere 7 in s̄bō sed idem accidens nō est siml̄ in
diuersis s̄bis nec est sine s̄bō. Si ergo eadē
uox est in diuersis locis ergo 7 idēz aer. aer
autēz est corpus ḡ. idē corpus est in diuer
sis locis dicit ergo q̄ aliq̄s forte mouebit
questionez cōcludens p̄ rōnez idem corpus
esse in diuersis locis q̄ supernis in corpore
q̄ōnis est negatū. nam eadem uox est in auri
bus diuersorū 7c. p̄. in l̄ra. Deinde cuz
dicit cōcedentibus. Itaq̄ arguit ad opposi
tum sic. si eadem uox est in auribus diuer
sorū ḡ. necessario eadez particula aeris p̄
tinget siml̄r ad aures diuersorū consequen
tia ista p̄. ex dicta rōne sed cōsequens fal
sum est cor̄p̄. supradicto ergo 7 aīz ḡ. oīz
cōcedere n̄ eandē uocez esse in auribus di
uersorū huius rōnis p̄. ponit cōsequentiā cō
cedentibus fo oīdit cōsequens esse flm̄. ibi
Siml̄r at̄ ibi cōcludit aīz siml̄r esse flm̄. q̄.
obrez p̄. in l̄ra. ubi imit̄ aīz esse falsum ut
ex sequentibz patebit 7c. Notandū hāc
rōnem sic esse ad oppositū q̄ōnis q̄ si eadez
uox nō est in diuersis locis ut p̄bat illa rō ergo
nec idem corpus aut eadez particula aeris q̄
est principal̄r intentū. Deinde cū dicit El
git̄ autē declarat q̄ōnez ubi sic p̄cedit primo
premittit solonez fo obicit contra eam ibi
q̄re 7 uox. Concludit ergo solutōez ex pre
cedenti rōne q̄. n. impossibile est idem cor
pus esse in diuersis locis. iō intelligendū est
aliud. s. q̄. diuerse uoces sunt in auribz diuer
sorū. dicit ergo q̄. eligit̄ q̄. s̄bus. i. audit̄
est diuersorū. i. diuersarū uocuz se se genera
tuz ymaginabiliter 7 intentionabl̄r 7 siml̄r
una generat̄ alias similes 7 sic diuerse uoces
puenient ad aures diuersorū uel sic se gene
rantiū ymaginabil̄r 7 siml̄r. i. ad ymagina
tōnez 7 similitudinez uocis. p̄. generare ab
aiali 7c. Notandū q̄. generatō uocū in ae
re est sicut generatō spetiez colorū 7 radio

rum in medio a corpore colorato uel lumino
so de qua generatōe dictū est supra ca. v. ac
tōne nam ab aiali generatur p̄. uox in aere
ppinquo 7 q̄. accidentia nō migrant iō alia
ab alia in sequentibus partibz. aeris nō q̄.
ena uox generet alias s̄. oēs imediate cān
tuz ab aiali ordine quodaz ita q̄. inter illas
uoces est ordo nō cause ad cātum s̄. effect̄
poris ad effectū posteriorēz in cōpatōne ad
eandēz eām quēadmodū 7 cānt̄ a sole radij
in medio nō em̄z pars aeris ppinquior illu
minat remotiorēz. S̄. utraq̄. imediate illu
minat̄. a sole ordine quodā 7 ppinquior p̄.
us 7 posteriorēz remotior unde auctor uidet̄
imprope loqui q̄. dicit se se generantiū q̄.
uoces omēs imediate generant̄ 7 ab aiali.
nisi intelligat unaz generari ab alia quate
una post alias generat̄. ordie quodā q̄. una
mediante alia diuerse ergo uoces sunt in au
ribus diuersorū. Deinde cum dicit qua
re 7 uox. Obicit cōtra solutōez ubi. d. f. p̄.
obicit fo soluit ibi ad hoc dicim̄. dicit ḡ.
q̄. supple si ita est sequit̄ q̄. aliqua uox erit
nō alia ista. s. q̄. m̄. dicimus esse ymaginatam
uel generatā ymaginabil̄r 7 siml̄r a uoce
aiali q̄. nō p̄fert̄ ab aiali. s. imediate.

Postea soluit dicēs omēz uocē eē aialis.
quis. n. in initō mūdi audiuit uocez in silētio
aialituz quasi. d. nūq̄. aliquis audiuit uide oīs
uox dicit̄ esse aialis q̄. cūq̄. sit ip̄o p̄ferente.
siue supra generat̄ imediate ut ē priā uox.
siue mediate ut sūt omēs uoces sequentes
mediate dico nō mediatōne effectus ad cām
s̄. effectus ad effectū ad eādēz cām mō pre
exposito unde cōcludit q̄. uox unius. s. aialis
ad aures diuersorū dirigit̄ s̄. nō est cōtingēs
i. possibile q̄. una 7 eadem uox ad aures di
rigat̄ omnes ḡ. iste uoces sūt unus. s. ani
malis s̄. nō sūt una uox ymmo plures rea
liter. Ex predictis p̄. solo ad instantiā quia
omnis uox taz p̄. q̄. sequentes est uox aial̄
q̄. omnes ab aiali generat̄ mō preexposito
7c. Ad euidentiāz predictorū p̄. q̄. utz
sit possibile idem corp̄. siml̄r esse in diuersis
locis uidet̄ nam in eodez loco possūt
esse duo corpora siml̄r ergo 7 idēz corpus
in diuersis locis aīz p̄. de ferro ignito ubi
simul sunt ferrū 7 ignis consequentia p̄bat̄
q̄. sitis possibilitas l̄. impossibilitas ut̄ eē hic i
v. Cōtra auctor i l̄ra 7 Aristoteles 4. p̄. bi
sitorū. Respōdeo hic sunt due cōclusiones
certe s̄. m̄. fidei ueritatez p̄. cōclusio q̄. de po
tentia dei possibile est duo corpora siml̄r esse

in eodem loco. Cum quod Christus fuit natus ubi uirgine clauso. claustro quod esse non potuit nisi duo corpora simul essent. Cum quod Christus surrexit clauso sepulcro. unde sancte mulieres dixerunt quod reuoluet nobis lapides etc. Cum quod post resurrectionem intravit ad discipulos ianuis clausis ergo idem quod prius. Tunc quod celus est corpus induisibile quod incorruptibile. dicitur autem est quedam corruptio. Sed corpora beatorum erunt in celo empirio ergo erunt simul cum celo sine diuisione uel cessioe alicuius eorum etc.

Secunda conclusio est quod de potentia ubi idem corpus potest esse in diuersis locis simul pro quod corpus potest esse simul in diuersis locis quod simul est in celo et in sacramento altaris primo in pluribus altaribus simul sub sacramento. Preterea legitur quod beatus Ambrosius ex his simul interfuit sepulture beati martini tironis ergo simul fuit in diuersis locis.

Item sunt alie due conclusiones certe secundum philosophie auctoritate una quod de potentia naturali impossibile est duo corpora esse simul.

Alia de potentia naturali impossibile est idem corpus simul esse in diuersis locis. Respondeo pro conclusio assignat esse duplex una repugnantia quantitati et dimensionum. unde Aristoteles 4. phisicorum dicit quod dimensiones solij sine qualitatibus et passionibus faciunt distare duo corpora et contradictio est quod permiscantur dimensiones et non faciunt distare nam cubus unum cubum aliud facit distare secundum quod dicitur ibi quod igitur dimensiones repugnant una expellit aliam nec possunt simul esse. Intelligentium tamen quod dupliciter potest aliqua sibi repugnare. scilicet uel uirtuatur uel formaliter primo modo repugnant duo contraria. scilicet calidum et frigidum 2. modo causa naturalis repugnat effectui opposito sui effectus ut ignis frigiditate due ergo dimensiones repugnant non primo modo sed 2. quod repugnantia duarum dimensionum non est nisi per similitudinem loci due enim replones loci repugnant respectu eiusdem loci quod replet unum corpus quantum potest aliquid replere quod si aliquid corpus impletur cum eo eundem locum erit repugnantia quantitati priori sed non formaliter sed quasi uirtuatur illius effectus qui est replere loci per propriam quantitatem unius corporis eo modo quo quantitas habet efficaciam respectu huius effectus qui est esse in loco repletur. Alia ratio uniuersi assignat ordo uniuersi. ubi notandum quod sicut in uniuerso est ordo eminentie ordo dependentie ordo durationis etc. ita est ordo situs secundum quem uniuerse partes uniuersi sunt contigue et una extra

aliam ex quo sequitur quod nec natiuum possit esse nec etiam duo corpora potest esse simul ita utriusque causa est eadem utraque causa rationabilis sed primam puto ueriores. Ratio secundum conclusionem assignatur quod naturaliter mutatio positua qua scilicet aliquid acquiritur non potest esse sine priuatiua qua aliquid deperdit et huiusmodi nate sunt esse ille due mutationes hoc ideo dico quod alicubi non sunt nate esse ambe ut puta in illuminatione aeris ubi sic est una mutatio positua quod nulla est deperditua. unum ergo corpus non potest esse in diuersis locis nisi possit moueri a priuatiua mutatioe qua perdit priuatiuum ubi ad positiuam quam acquirit secundum ubi quod igitur natura non potest seperare has duas mutationes ubi nate sunt esse ut est in proposito ideo idem corpus non potest facere esse simul in diuersis locis bene ergo dicit auctor ista quod idem corpus non potest nate esse in diuersis locis simul nec plura corpora in eodem loco scilicet naturaliter. Ad arguendum in oppositum nego ante ad probationem de ferro ignito iam dictum est in principio huius libri. non enim ymaginandum est ignem et ferrum esse simul sed quod ferrum est potius multum in quibus portis recipit ignem et sic duo corpora non sunt simul.

bi autem et cetera.

postquam autem auctor determinauit de ubi descriptiue notificando quiditates eius nunc determinat de ipso diuisione circa quod dicitur primo exponit intentum. hoc ex dictis concludit correlatiue ubi locus autem simplex dicitur ergo quod ubi aliud est simplex aliud est compositum quod statim declarat dicit quod ubi simplex est quod procedit a loco simplici ubi autem compositum quod procedit a loco composito. i. composito. Notandum quod ut sepe dictum est dicitur rerum sunt ignote et maxime respectu qui sicut habent modicum de entitate ita habent modicum de cognoscence. maxime autem inotescunt per terminos ubi ergo quod est formaliter respectus locati ad locum maxime inotescit nobis per locum ideo quod iuxta diuersitates loci sumitur diuersitas ubi et sicut locus alius simplex alius compositus ita et ubi unde et illa diuisione non est formalis per dicitur intrinsecas sed per dicitur extrinsecas ut dictum est. Deinde cum dicitur locus autem quod dixerat ubi simplex esse quod procedit a loco simplici ideo exponit quod sit locus simplex dicit quod locus simplex est iste qui est origo et constitutio eius loci quod est continuorum. de numero continuorum. i. loci compositi. ad cuius declarationem addit quod sicut dictum est in

predicamentis loci compositus est quod est continuum habet particulas copulatas ad eundem terminum ad quem coniunguntur. i. copulantur partes corporis partes autem corporis copulantur ad punctum et particulas loci claudunt et continent particulas soliditatis. unde etiam loca simplicia sunt occupata. i. continetur minima corporis. Notandum quod auctor iste. i. proprie et extensive locutus est supra de tempore non distinguens a nunc ita quod tempus simplex appellat ipsum nunc et quando simplex esse in momento vel in nunc ita hic ipse proprie et extensive loquitur de loco non distinguens superficiem corporis continentis quod est proprie loci ab ipso puncto superficiem unde locum continuum dicit continuum. i. ipsam superficiem uocat punctum indistinctibilem. Sicut ergo ubi compositum est esse in loco continuo et composito ita ubi simplex est esse in puncto nam sicut totus locus continet totum locatum et pars partem sic punctus ex parte loci respōdet puncto ex parte locati tunc plana est linea quod locus simplex. i. punctus est origo loci compositi quod est principium in continentibus. nam secundum ymaginationes mathematicorum punctus fluens est linea. linea fluens est superficies superficies fluens est corpus unde partes corporis ultimate reducuntur et continuantur ad punctum sed de propinquo ad superficiem copulantur tunc etiam pars quod sicut loca composita sunt continetur corporum compositorum et continuorum ita loca simplicia corporum minimorum. i. punctorum in corpore contentorum hanc puro esse in tellectōnes sicut. Alii exponunt quod secundum Aristotelem. 5. philosophorum est dare minimam carnem et minimum os quod si ultra dividat iam non est os uel caro quod non manet forma secundum spem uel formam dicitur ergo locus simplex qui est contentiuus corporis minimi secundum spem et ipse etiam est origo loci compositi qui. i. est contentiuus corporis diuisibilis etiam secundum spem sicut pars minor construit maiores et est principium ac origo eius. Et tunc nunc omnino est de ubi quod ubi simplex respondet proprie loco ubi compositum respondet composito 2. Sed uidetur scilicet quod partes loci copulantur ad eundem terminum ad quem partes corporis. nam particule corporis copulantur ad superficies particule loci non quod locus est superficies sed partes superficies non copulantur ad superficies. Preterea locus est diuisus a locato ergo non est idem terminus continuans partes utriusque nunc pars quod terminus non est diuisus ab eo cuius est terminus ergo non est idem terminus duorum diuersorum. Respondetur con-

cedo conclusionem hanc rationem quod nullo modo potest copulari ad eundem terminum numero ad quem partes corporis quod locus est diuisus a locato. locus enim est ad quem locatus mouetur et non mouetur cum locato nec ad eundem terminum specie quod ille terminus corporis superficies est quod non est terminus loci nisi locus esset corpus ymmo ad nullum terminum eorum quod eas copulari cum non oporteat eas esse continuas

Quid ergo ad auctorem omnino quod loquitur de termino remoto nam dicit in linea quod partes corporis copulantur ad punctum. Si etiam partes loci non ad idem punctum numero sed ad idem specie uel loquitur de loco non secundum opinionem propriam sed secundum opinionem ponentium locum et spatium equale locato. i. quasdam dimensiones sepeatas quod penetrant dimensiones corporis locati et sunt simul cum eis et tunc non tantum ad eundem terminum specie sed etiam numero partes utriusque copulantur. De hac autem opinione habet 4. philosophorum et ibi sufficienter improbat. Deinde cum dicit Quare nec locus etc. Excludit quendam correlatum ex predictis circa quod duo facit. primum concludit intentum 2. mouet dubium ibi contentum autem dicit ergo quod super sic est quod partes loci et corporis ad eundem terminum copulantur sequitur quod nec locus est sine corpore. nec soliditas. i. corpus sine loco etc. Deinde cum dicit Contentio autem ad mouet dubium circa dicta. quod uidetur non omnino corpus esse in loco puta celum ultimum ubi d. f. p. pertractat quoniam subterfugit rationem ibi de huiusmodi autem dicit ergo quod circa dicta oritur contentio de extremitate spe. i. de extrema spacia uel celo ultimo. utrum scilicet sit in loco pro eo quod nihil est ultra illud celum quod scilicet contineat ipsum ex quo ad propositum arguitur sic. Si ultima spacia est in loco ergo est aliquid preter eas in quo est quod sicut dictum est in superioribus. i. supra esse in loco est ambiri et circumscribi ab illo. scilicet loco istius rationis primum ponit conclusionem ibi in ea autem spacia. Et circa quod ab eo loco ambitur. i. non potest dici quod illud quod ambitur et continetur ab illa spacia sit locus eius quod de ratione loci est ambire non ambiri ut supradictum est 2. ponit maiorem ibi concedentibus igitur. pars linea ubi ponitur materia rationis. 3. ponit minorem. Nihil autem. ultimo refertur conclusionem ibi extremitas quidem pars linea. Deinde cum dicit De huiusmodi autem etc. Subterfugit rationem dicens de huiusmodi. scilicet materia uel de huiusmodi. i. quomodo et similibus insoluitur est. scilicet quantum ad locatum

et occultū q̄tū ad intellectū p̄nūtiare. i. de/
terminare et diffinire et est cōtra s̄ilia. i. fa-
cilia s̄ilia p̄ q̄to de hac q̄one nō possumus
p̄ s̄nsuz iudicare iō nūc solo huius q̄om̄is p̄
terminat̄. Notandū q̄ v̄ ista q̄one utz
celum ultimū. sic in loco diuersi p̄bi et com-
mētatores diuersa dixerūt volentes saluare
illud celū et si nō pp̄rie tamē aliquo mō esse
in loco. Quidam enī ut Aueroys dicit ip̄m
esse in loco per centrum. Alius. s̄. themistius
p̄ partes. Alii aut̄ per ultimā sut̄ superficiem
de quo magis spectat ad quartū p̄bificorū
Sed q̄qd de dictis eorū sit certū. habeo q̄
illud celum nō est in loco pp̄rie loquendo p̄
rōnez auctoris nā omē q̄d est in loco curū /
scribit̄ ab aliquo corpore q̄d est extra ip̄m
et ab eod̄ discōtinuū et diuisuz ut p̄ 4.º p̄bifi-
corū Sed celū ultimū nō habz aliq̄d t̄le ex-
tra se q̄ iam nō esset ultimū ergo et̄. unde
hic est aduertendū q̄ corpora uniuersi sunt
inter se ordinata ut cōtineta locat̄ et contē-
ta locat̄ terra enīz imēdiate cōtinēt̄ ab aq̄
et aqua ab are aer ab igne. Ignis ab spa lu-
ne et illa ab alia. et sic usq̄ ad ultimā. Sic
ergo in uniuerso nō est incōueniens dare ali-
q̄d corpus ita cōtētū q̄ nullo mō est locus
contines alterius puta terra. Ita nec est in-
cōueniens dare aliq̄d corp̄ q̄d ita est locus
contines alterius q̄d nullo mō est in loco. nec
ab alio cōtinēt̄. et illud est. ultima spa siue ul-
timū celū ul̄ illud sit primū mobile ut dicit̄
philosophi uel sit celū ep̄ireū immobile ut tra-
dunt theologi et uerū est ibi. n. est locus bea-
torū ultra q̄d nihil est nec locus nec tempus
nec mot̄ ut dicit̄ Aueroys et Aristoteles 2.º
de celo et mūdo. Sequit̄ ista pars. Laret
aut̄ ubi auctor determinat̄ de ubi q̄tū ad ei⁹
accēpta p̄p̄tates eius assignādo et diuiditur
in. d. fm̄ duas p̄p̄tates pa. ponit̄ ibi inest
aut̄ p̄. in. d. p̄. ponit̄ int̄erum fo illud ma-
gis specificat̄ ibi nō. n. di. Dicit̄ ergo q̄ ubi
c̄ret int̄ensione et remissione. i. nō recipit ma-
gis et minus q̄d statim specificat̄ āplus quia
nō dicit̄ alterū altero magis ul̄ minus eē in
loco. esse aut̄ in loco est ubi lz cōtingat alte-
ruz altero maiore ul̄ minorez locū possider̄
et subdit q̄ nec fm̄ ubi nec fm̄ aliq̄ q̄t̄itates
cōringit̄ suscipere magis et minus lz lz qua-
le. i. fm̄ qualitatez qualitas. n. suscipit magis
et minus nō q̄t̄itas. Al̄t̄ exponit̄ ista cauda
l̄re q̄ nec ubi nec q̄t̄itas. i. locus q̄tus fm̄
q̄d huiusmodi suscipiūt magis et minus lz lz
q̄d sunt quale. i. lz qualitate anēxā uerbi ḡa

locus calis et frigidus et similit̄ ubi dicit̄ fm̄
magis et minus. Contra istam p̄p̄tates
instat̄. Quia q̄ ubi compositū est magis ubi
q̄ ubi simplex ergo ubi suscipit magis et mi-
nus. Tum q̄ corpus magis est in loco q̄ aia
sed ubi nō est aliud q̄ esse in loco ergo et̄.
R̄ideo sicut supradictū est de quādo idē v̄
ubi q̄. n. est respectus et modicū habet v̄ en-
titate ideo cognoscit̄ q̄ maxime ex termino
qui est locus sicut ergo locus ymmo ois q̄
t̄itas nō suscipit magis et minus. ita nec ubi
cmibus. n. respectibus cōuenit suscipere ma-
gis et minus ul̄ habere contrariū ex terminis
ad quos a quibus sumūt nomē et sp̄m sicut
superius dicit̄ est de agere et pati si ergo lo-
cus nō suscipit magis et minus sequit̄ q̄ nec
ubi. Ad primū dico q̄ ubi cōpositū nō ē
magis ubi intensiue lz extensiue quā ubi si-
plex ut p̄ ex predictis. Ad fm̄ cū aia sim-
pl̄ non sit in loco cōpatio ē abusiua q̄ cor-
pus sit magis in loco quā aia q̄ magis esse i
loco supponit simpl̄ esse i loco et similit̄ mi-
nus dico ergo q̄ corpus nō est magis in lo-
co quā aia q̄ aia simpl̄ nō est in loco sumē-
do pp̄rie esse in loco. Deinde cum dicit̄
Inest aut̄ ponit̄ fm̄ p̄p̄tates ubi. sic p̄ce-
dit p̄. ponit̄ p̄p̄tates fo obicit̄ contra eaz
ibi sursuz aut̄. dicit̄ ergo q̄ ip̄i ubi inest ni-
hil esse contrariuz cuius cām subdit q̄ nec
loco inest cōtrarietas q̄ locus nō est cōtrari-
us loco q̄n̄ aut̄ nec in aliis. s̄. quātitatibus e
contrarietas manifestū. s̄. ex dictis alibi in
predicamentis q̄ quantitati nihil est cōtra-
rium ergo nec loco nec ubi. Deinde cum
dicit̄ sursū aut̄ Obicit̄ cōtra p̄p̄tates q̄
esse sursū et esse deorsuz q̄ sunt duo ubi.
dicit̄ contraria circa q̄d sic p̄cedit p̄. argu-
it ad partes affirmatiua fo ad negatiua ibi
Contingit̄ aut̄. In prima parte arguit̄ sic il-
la que sunt sub eodem genere posita et maxi-
me a se inuicēz distāt sunt contraria. lz ubi
sursū et deorsuz sunt huiusmōi ergo et̄. hu-
ius rōnis p̄. ponit̄ cōcl̄sionē ibi sursuz aut̄
p̄ 3. l̄a 2.º minorez ibi mltū. n. distare Sicut
ergo sursuz et deorsū maxime distāt sic et̄
esse sursū et esse deorsuz q̄ d̄r̄ ip̄a ubi ma-
xime distāt 3.º cōcl̄sionēz repetit̄ ibi Qua-
re contrarietas q̄ sicut quātitas circa locuz
indef̄ contraria quantitati. i. locus loco est
contrarius ita ip̄a ubi fm̄ sursū esse et̄ deor-
sum cōtrariū. Notandū q̄ ista rō n̄
cogit̄ q̄ ul̄ p̄ circūferentia celi et centro ter-
re ul̄ sumit̄ simpl̄ sursū ul̄ deorsū p̄

circuferentia celi 7 centrum terre. uel sumitur
generatim ut quilibet dicat sursum respectu in-
ferioris p^o no sunt contraria qz no sunt na-
ta fieri circa idem nec maxime distant for-
maliter 7 in natura sicut contraria sz magis di-
stant fm locum 2° etia modo dicunt ad ali-
quid 7 tunc sunt relative opposita. Deinde
de cu dicit continget autem. Arguit ad parte
negatiua p duas rones fa ponit ibi ampli-
us autem. In prima parte arguit sic si sur-
sum esse 7 deorsum esse sunt contraria ergo
duo contraria contingit simul esse in eodez
na p3 nam sursum esse 7 deorsu esse in eo-
dem siml sunt .nam ides est sursum 7 deorsu
suptu. i. comparu ad diuersa nam altitudo
turtis sursum est ad nos .i. in copatone ad nos
compata aut extremitati spe .i. circuferentie
uel conexitati celi .est inferior. i. deorsuz er-
go simul est sursum 7 deorsuz huius rons po-
nit cosequentia p3 in lra 7 pb0 nre siml 7
p3 in lra. In 2a parte ibi Amplius quide po-
nit ro fa 7 arguit sic si ubi sursum 7 ubi o-
rsum sut contraria ergo ides est contrariuz si
bi met pbatio cosequentie qz cum ides sit sur-
sum 7 deorsuz coperau ad diuersa ut predic-
tum est ergo ides sibi contrariat si sursum
esse 7 deorsuz esse sunt contraria ex quibus fi-
nalt cocludat no igit est contrarietas in eo qd
est esse in loco .i. ubi. Contra istam pprie-
tatez Arguit qz omis motus est a contrario
in contrariuz ex 5° phisicoy Sed in genere
ubi est motus ppe dicit p Aristotelez ibide
ergo 7c. Rideo qz ad ubi sz se no est mot^o
sz ut sube naturali qualitati 7 illo mo habz
contrarietatez 7 quelibet duo ubi sunt for-
malr opposita sicut ergo locus no contrari-
at loco iqutu e qutu sz iqutu qle ut dictu e sic
etiaz est de ubi. Ulterius uidet etia qz ro-
nes non cogit qz uidet ibi esse fall'a sz qd
ad simplr 7 ignorantie elenchi. vdo est sur-
sum ad hoc 7 deorsuz ad aliud ergo est sur-
sum 7 deorsuz qz non est simpliciter nec sz
idem sic hoc est dupluz ad b. 7 no est duplu
ad c. ergo est dupluz 7 no duplu. Prete-
rea omia opposita inferut contradictoria g^o
illa ad que no sequit contradictoria n sunt
opposita. Sed ad premissas in quibus
est respectus ad diuersa non sequit con-
tradictoria sed est ignorantia elenchi. ut pre-
dictum est euz ergo sursum 7 deorsuz dicant-
ur in respectu ad diuersa nulla opposito se-
quit ad tales premissas no ergo sequit con-
traria inesse eidem aut idem sibi ipi contrari-

uz esse dato qz idem sit sursum 7 deorsuz ad a-
liud 7 ad aliud sumptu. Ad primu respon-
deo 7 dico qz predicata affirmata simplici-
ter sumpta sequit ex se ipis cu determinati-
one no diminute exempli hoc est duplum
ad .a. 7 diduz ab .b. ergo est duplum 7 di-
midium. sed no sequit ergo est duplum.
7 no dupluz sz est ignorantia elenchi. Simila-
ter est in pposito hoc est sursum ad .a. 7 de-
orsum ad .b. ergo illud est sursum 7 deorsuz
sed no sequit ergo est sursum 7 no sursum ita
qz in omib^o talibus in quib^o predicata con-
trahut per additones no diminuet iferunt
affirmatiuas i quibus predicata simpliciter
indicantur conuenire subiectis sed non ideo
inferut negatiuas in quibus predicata simpli-
citer indicant conuenire subiectis pp duas
cas bene ergo sequit est sursum respectu uni-
us 7 deorsum respectu alterius ergo simpli-
citer est sursum 7 deorsum sine omi falla.

Ad fm dico qz relativa possunt predicari
de se inuice 7 cu eodem sed no relative op-
posita 7 ita possunt relata absolute inferri
ex se ipis respectu diuersoru. si g^o ex ppo-
teli sunt contraria ergo contraria dicit de eo-
dem cocedo ergo qz no possunt inferri op-
posita absolute sed ex ppoteli qz fm aduer-
sarium illa sunt contraria sz ergo ro cotra il-
lum qui dicit sursum 7 deorsuz esse contra-
ria 7 hoc sufficit ad pposituz auctoris.

osilio. Iste ut super^o
dicitum est de-
terminat auctor de pone ul situ
qd est quintu principiu ubi sic
pcedit p^o determinat de pone qtu ad ei^o
essentialia ponendo eius notificatonez aut o-
scriptonez 2° quatu ad eius accilia assignan-
do pprietates ibi. Suscipere aut p^o diuidit
in .d. p^o ponit 7 declarat descriptonez 2° mo-
uet quandaz dubitatonez ibi Solz aut p^o in-
tres p^o descriptonez pponit 2° eaz exponit
p exempla ibi fm quaz dnr 3° quodam dubi-
um excludit ibi sedere aut Dicit ergo qz
positio est quida situs prium 7 ordinatio ge-
nerationis .i. ordo partium rei generate.

Ulterius exponit per exempla di. qz fm
qm. i. ponem dnr qdam stantia uel sedena
aspera uel lenia io ipa statio l sessio aut aspi-
tas aut lenitas sunt formalr pones. Ex
quo sequit .3° ibi Sedere aut Excludit du-
bium qz crederet aliqs qz sedere iacere 7c.
essent pones qd negat dicens qz sedere ul ia-
cere uel stare non sunt pones sed dnr deno-

minatiue ab alijs. s. pōibus puta a sessione
dicif sedere denomiatiue ꝛc. ꝛ sic de alijs
sicut ergo albus non est albatō nec aliquod
concretum est suū abstractus ita nec sedere
est sessio nec stare est statio. Notandum
q̄ duplex est positō ut dicitur est alius ꝛ au
ctor dicit in sra una est a natura que forma
liter dicit ordinē partiuꝝ in toto ꝛ est diffe
rentia q̄tatis fm q̄ dicit in predicamen
tis quedam q̄tatis habet positōne partium
quedam nō habz a natura aut partes in to
to ordinat̄ puta manus iuxta brachiuꝝ oꝝ
li circa nasuꝝ hanc pōnez tangit auctor cuz
dicit generatōis ordinatio ꝛ de ea exēpli
ficat cum dicit fm q̄m aliqua dñr aspera ul
lenia Aut lenitas ꝛ aspitas sūt a natura ꝛ di
cunt ordinē ptium in toto Asp̄m. n. d̄f cui
us una pars supermet alteri in toto lene
e omēs ptes iacent equalr in toto Alia est
pō que dicit formalk ordinē ptū in loco ꝛ
hec est que facit predicamētū ꝛ genus disti
ctum ꝛ hec pō nō necessario est a natura sꝫ
est cōter ab actu ꝛ a consueto motu natu
re ut sessio ꝛ statio ꝛ huiusmōi hanc pōnem
tangit auctor cum dicit quidam ptius situs
ꝛ de illa exemplificat q̄m ait fm q̄m aliqua
dicif sedentia uel stantia. Sed uidet q̄ pō
predicamētū nō sit talis ordo partium. p
bō si positō esset ordo ptiuꝝ in loco ergo illō
esset positū cuius est ille ordo sꝫ ordo ē par
tium pte ꝛ nō totus ergo partes essent po
site ergo ptes hoīs esset ꝛ nō homo q̄ flz
est p̄bō maioris illud esset ordinatū ordine
cuius est ordo sꝫ ordo est partiuꝝ ergo par
tes sil ordinatē ꝛ posite. Respondeo ꝛ dico
q̄ fm ueritatē rei pō nō est formalk ille or
do pp argumētū predictū sꝫ positō est que
dā forma positi cui sequit̄ dicit̄ ordo ita
q̄ ordo est extra essentia suā ꝛ posterior tñ
q̄ illa forma est feze ignita pp debile suum
esse iō circuloquit̄ eam per ordinē qui cōse
quit̄ ad pōne. Supponat̄ ergo i toto isto ca
q̄ pō sit ordo partiuꝝ in loco intelligendo p
ordinē formā ipaz pōnis que sit. a. Ex pre
dictis omibꝫ colligit̄ q̄ auctor in descripti
one utraqꝫ tangit pōnez sꝫ de 2. principa
liter intendat sꝫ ideo forte de utraqꝫ prolo
quit̄ ut illa quā intendit melius cognoscat
nam cognitio differentie aliquoz multū cō
fert ad cognoscendū q̄ qd est utriusqꝫ Ap
paret autem q̄ pō utroqꝫ mō est respectꝫ ex
trinfecus adueniēs q̄ positis extremis utri
usqꝫ non sequit̄ respectus positio. n. loco ꝛ

positis partibus in toto nō necessario sequi
tur ordo ptiuꝝ in loco q̄ illud totum nō ne
cessario est in loco hoc ymmo nec simplr in
loco sicut iam supradictū est c. de ubi. Si
militer ptes totius que sunt extrema alteri
us pōnis possēt esse abinuicēz separate ꝛ tūc
non esset ordo illarū partiuꝝ in toto ꝛc.

Hijis uis occurrūt duo dubia Primū
est pō que dicit ordinē partiuꝝ in toto ad
q̄ genus pertinebit. q̄ cum sit formaliter
respectus nōn pōt pertinere ad genus q̄tatis
cuius ponit̄ d̄ra cum q̄tatis sit genꝫ ab
solutū dicit̄ aut̄ d̄ra q̄tatis nō p̄tia nec
ceñlis q̄ respectus nō est differentia intrinse
ca absoluta sꝫ illam intrinsecz absolutā
circuloquit̄ per respectū pōnis d̄re. n. reruz
ut plurimū sunt ignote. Secūdū dubium
est qualiter pō predicamētū differt ab ipō
ubi cum ubi uideat̄ esse crdo corporis i lo
co ꝛc. Ad primum sicut ꝛ de multis alijs
ita de pōne que est ordo partium in toto oꝝ
dicere q̄ est in genēz p̄ reductōne reductur
aut̄ ad genꝫ pōnis cum quo habet maiores
similitudinē ꝛ cōuententiam pro q̄to utraqꝫ
pō est ordo partium sꝫ ad alios terminos ꝛ
forte pp hanc reductōnez ꝛ similitudinē
auctor simul determinat de utraqꝫ. Ad
fm dico q̄ ubi est circūscriptō passua loci ꝛ
totius locati ad totum locuz mō predicto.
circūscriptio aut̄ ꝛ ordo non sūt ideoz respec
tus sꝫ ergo pō nō possēt esse sine ubi sicut est
de q̄tate ꝛ qualitate q̄ qualitas nō pōt esse
sine q̄tate ꝛ tamē nō sunt idem nec quan
titas est de esse qualitatis. Quia uero hū re
spectus hñt modicū de entitate difficile est
uidere eorū d̄ras sicut ꝛ quiditates. Ex pre
dictis omibus p̄ notificatōnez seu descriptō
nem esse conuenienter assignatā ibi. n. ponit̄
tur aliquid quasi loco generis situs rō ꝛ
ordinatio ponit̄ s̄m partiuꝝ ꝛ generatōis
i. rel generate partes aut̄ sunt extrema pōnis
prime sꝫ sunt tñ subiectū uel fundamētuz.
2. pōnis ꝛ tunc supplendus est terminꝫ qui
est ipē locus uel pars loci ꝛc. Deinde cū
dicit̄ Solet aut̄ questio ad Nouet dubitatōnez
circa predicta ubi duo facit primo monet
dubitatōnez 2. subdit̄ rñsione ibi nō sūt au
tem pōnes. dicit̄ ergo q̄ qō solet induci de
curuo ꝛ recto ꝛ aspero ꝛ leni r̄anglo ꝛ q̄
drangulo ꝛc. utri. s. sint pōnes uel non. Et
uidet̄ q̄ sic q̄ uidet̄ significare quādā di
spōnem. i. positōnez partiuꝝ q̄ p̄ ex predic
tis p̄ eorū diffinitiones asperu. dicit̄ cuius

ribus q̄ positio predicamētū non est differē
tia q̄tatis unde equiuocat̄ in argumento
de positione. Ad tertiu[m] tangit difficulta
tem an ens sufficienter diuidat̄ per .x. gene
ra q̄ si non plana est Rūdo q̄ in omnibus
respectibus oppositis sicut 7 un[us] constituit
predicamētū ita 7 alius. Q̄d si sic o[mn]i fieri
multas reductiones ut .s. respectus opposit[us]
reducatur ad gen[us] oppositū uerbi gratia ubi
actiū ad ubi passiū sicut de q̄n[on] positione
7 habitu. S[ed] q̄e ac[ti]o 7 passio sunt duo gene
ra cum sint respectus oppositi pot[er]it q̄ alij
respectus q̄re si potes 7c.

uscipere

Aurem
postq̄
auctor determinat de pōne q̄
tum ad eius essentialia pōnēdo
eius descriptōz nūc determinat q̄ pōne quā
tum ad eius accidentalē pprietates eius assi
gnando. unde hec pars in tres diuidit̄ fm̄
quod assignat de pōne tres pprietates qua
rum due sunt cōes 3° uero ppria 7 conuer
tibil[is] 2° ponit̄ ibi ppriū uero 3° ibi magis
aut̄ ppriū Lonclo intenta in p^o parte est
ista q̄ pō nō habet cōtrariū circa quā sic p
cedit p^o cōclusionē impugnat 2° eam pbat
ibi pōnētib[us]. In p^o pte arguit sic sedere
7 stare sunt pōnes p[er] ex pcedētib[us] s[ed] se
dere 7 stare sunt cōtraria ergo in pōne est
contrarietas. minor ponit̄ in l[et]a q̄m pbat
p diffinitōnē contrariōrū sic cōtraria sūt q̄
sub eodem genere posita sunt que impossi
bile est esse simul in eodez indiuiduo. uicissim
aut̄ 7 successiue cōuenit esse in eodez S[ed] sed
re 7 stare sunt huiusmōi ergo sunt cōtraria
p[ro]bo mi. nam sedens pot̄ illico stare 7 con
uerso huius rōnis p^o ponit̄ conclōnez ibi nā
sedere 2° ma. ibi cōtraria. n. sunt 3° mi. ibi
Sedens. n. Quoquā .i. aliquo sedente impossi
bile est ipm stare simul. Notādū q̄ hic
accipit cōcretū p abstracto. s. sedet̄ at̄ sta
re p sessione 7 statione aliter contradiceret
sibi. Nam superius dixit ista sedere 7 stare
non esse pōnes. S[ed] dicit̄ denominatē a pō
nibus. Deinde cū dicit̄ pōnētib[us] autēz
pbat conclusionē intentā arguens ad oppo
sitū p duas rōnes. s. unam ad impossibile. 7
altiam o[mn]iū 2° ibi Amplius quidez contra
rioz p^o in. d. p^o ponit̄ rationē 2° obicit̄ con
tra eam ibi fortassis. In p^o pte arguit sede
re 7 stare sunt cōtraria ergo unū ē contrari
ūz pluriūz. nō est falsūz q̄ unū unū tm̄ con
trariat̄ ex 4° metaphysice ergo 7 a[n]s 7 p

consequēs pōni nihil est contrariūz p[ro]bo con
sequentie. q̄ fm̄ consequentiā collōnis .i. fm̄ dif
finitōnem supradictāz de contrariōe non ma
gis est contrariūz sedere ad stare quā ad ac
cumbere. q̄ sicut sedere 7 stare nūquā repe
riunt̄ un eodez simul s[ed] uicissim p[er]t̄. ita nec
stare 7 accumbere simul reperit̄ in eodez
sed uicissim ergo sedere erit contrariū ad
stare 7 accumbere ergo unū est contrariū duo
rum huius rōnis p^o ponit̄ conclusionēz di.
ponentibus aut̄ 2° probationēz consequen
tie ibi fm̄. n. collōnis infert conclusionem
principaliter intentam ibi fm̄ aut̄ huiusmo
di dispositionēz .i. p[ro]bationēz q̄ positionē ni
hil est contrariūz p[er] aut̄ tota l[et]a Deinde
cum dicit̄ fortassis aut̄. Instat contra ratio
nem ubi duo facit .p^o premitit̄ obiectionē
2° subdit̄ responsionē ibi non est aut̄ pali
dum obicit̄ ergo contra rationem q̄ conse
quens illatum tāquā inconueniens n̄ uidet̄
inconueniē s̄ ideo dicit̄ q̄ fortassis non puta
bit̄ insolitū .i. falsū 7 impossibile seu inopia
bile unum esse contrariūz pluriūz. nam pal
lor uidet̄ esse contrariū ad albu[m] 7 nigrum
i. ad albedinē 7 nigredinē q̄ pbat̄ p diffi
nitionēz contrariōrū superius repetitā. nam
cum sint sub eodez genere nūquā i eodez si
mul inueniūt̄ .s. uicissim q̄ idem s[ed] nūc al
bu[m] nūc nigrū est nūc pallidū 7 e conuerso
Reliquit̄ ergo unum esse contrariūz pluri
bus q̄ in ratione inferebatur tanquā incon
ueniens. Deinde cum dicit̄ non est autem
pallidum 7c. Respondit ad obiectionēz di.
q̄ pallidum n̄ est contrariūz ad albu[m] 7 ni
grū q̄ utriūq̄ extremū est .s. in eodem me
pallidum 7 aliu[m] .s. mediū colorez conficiūt̄
ex albo 7 nigro ideo sunt simul ex hoc sta
tim soluit ad rationē oppositam ibi Neces
sarium est ergo q̄ si pallidum conficit̄ ex
albo 7 nigro necessariūz i quocūq̄ est palli
dum i eodem esse nigrū 7 albu[m] similiter au
tem 7 de ceteris coloribus mediis fallā ē g^o
ista mi. ppositio que erat q̄ pallidū 7 albu[m]
nūquā sūt simul i eodez. similiter de pallido
7 nigro. Circa istam occurrūt dubia pri
mum q̄ uidet̄ falsūz q̄ unū tm̄ uni sit con
trariūz. Tum q̄ medium uirtutis moralis
habet duo extrema contraria. unde largita
ti contrariat̄ pdigalitas 7 auaricie. Tum q̄
dicit̄ 2° thopicorū q̄ amicis malefacere h[ab]et
multa contraria .s. amicis benefacere 7 inimi
cis malefacere 7c. Secundum q̄ uidetur

falsum medios colores cōfici ex extremis .
 nam omis forma est simplex i eētia ut dic-
 tum est in pñ. huius libri s3 medij colores
 sunt quedas forme ergo sunt simplices . non
 ergo mixti 7 cōpositi ex extremis . Ad
 primū dico q3 sumendo cōtrarietates stric-
 te 7 pprie unum tm̄ unū cōtrariat hāc cō-
 clusione ponit Aristoteles . x. metaphisice
 qm̄ deduct sic . nam cōtrarietas est distātia
 maxima 7 si maxima ergo perfecta 7 si p-
 perfecta ergo nō cōtingit unū plura esse contra-
 ria nec . n. ultio est aliqd̄ ulterius nec distan-
 tie unius plura sunt q̄ duo ultima . unū ergo
 tm̄ unū cōtrariat . Ad s̄m̄ dico q3 in omi
 genere entis etiā in qualitātib⁹ est inuenire
 medium eiusdē rōnis cum extremis p3 ex
 x. metaphisice s3 . n. mediū dicit cōponi ex
 extremis ut rubor ex rubeo 7 nigro illa cō-
 pō nō est nisi quedā incōuenientia . qualitatē
 tes . n. medie sunt simplices . unde ppter illā
 cōuenientia naturalē medij cū extremis . que
 cōuenientia nō est extremū ad extremū dñr
 extrema uel qualitates extremoz esse 7 ma-
 nere i medio 7 nō dicit q3 extremū sit i ex-
 tremo absolute ergo forme simplices sunt
 medij colores . i. nō mixte aut compositae . ni
 si modo dicit 7 hoc sufficit auctori ad pro-
 bandum q3 nō cōtrariat̄ extremis q3 contra-
 ria nō habēt tales cōuenientia p hoc p3 ad
 argumētā . Ad primū de uirtute morali
 7 extremis dōm q3 nō est cōtrarietas ppria
 7 pfecta q3 nō maxima distātia plus . n. di-
 stāt auaricia 7 prodigalitas q̄ largitas ab
 utraqz earum iō habent se ista tria sicut ex-
 tremā 7 mediū in genere coloris . Ad se-
 cūdu dico q3 in cōplexis quādoqz est cōtra-
 rietas ex parte subiecti ut amicis benefaceri
 inimicis benefacere q̄qz ex parte predica-
 ti ut amicis benefacere amicis malefacere
 q̄qz ex parte utriusqz ut amicis beneface-
 re inimicis malefacere iō ista cōtrarietas . n̄
 est s̄m̄ idē nec per consequēs ppria . contra-
 rietas . Alr pōt dicit q3 unū unū cōtrariatur
 intelligit de cōtrarietate incōplexorū d̄ q̄
 nūc etiā est sermo 7c . Ad aliud p3 ex pre-
 dictis qualiter medij colores sunt forme si-
 mplices 7 quō dicit̄ componi ex extremis

Deinde cū dicit̄ ap̄ius quidez pbat idē
 qd̄ prius p rōnez on̄suā sic cōtraria sunt . na-
 ta fieri circa idē naturāl̄ sed sedere iaceri sta-
 re accumbere nō sunt nata fieri circa idē
 naturāl̄ ergo nō sunt cōtraria p bō minoris
 q3 sedere habz fieri circa zōnalia puta hoies

iacere aut 7 accūbere circa diuersa . i. circa zō-
 nalia . nō tm̄ . n. hō . sed bos 7 equus dicitur
 iacere 7 accumbere sedere autē nō nisi hō iō
 dicit q3 signus huius est similitudo . i. ymago
 eq̄ 7 bouis q̄b⁹ accubūt 7 n̄ sessio appat cū
 eniz bos aut equus pingit̄ nō pingit̄ pprie
 sedens sicut hō . huius rōis ponit ma . ibi am-
 plius quidez 2. m. ibi . Sedere autē 7 p3 s̄ra

Contra predic̄ta arguit̄ . Et uidet̄ q3 pō
 suscipiat cōtrarietates . nam ois motus est a
 contrāuo in contrāuū ex s. phisicorū s3 . in
 pōne est motus naz motus fit a sedere 7 sta-
 re 7 econuerso simit̄ 7 d̄ alijs ergo . Pre-
 terea in differentia s̄m̄ spēs est cōtrarietas
 ex . x. metaphisice s3 in pōne ymūno i omi
 genere est differentia s̄m̄ spēs q3 omē gen⁹
 diuidit̄ p duas differentias que addit̄ gñi
 constituūt spēs oppositas . Preterea rō
 lupus non est soluta q3 p diffinitionez con-
 trariorū pbat̄ sedere 7 stare esse cōtraria
 q3 impossibile est sit̄ ea esse in eodē in diu-
 duo sed uicūsim esse possunt ergo sunt cōtra-
 ria per locū a diffinitione g. In opposituz
 est auctor . Alr o3 distinguere de cōtrarieta-
 te sicut dictū est in predicamētis nā contra-
 rietas sumitur pprie 7 transumptiue . Tran-
 sumptiue dicit̄ absolute maxima distātia
 in genere ad oppositionē priuatiuā quomo-
 do priuatio 7 forma dñr cōtraria p̄rio phi-
 sicorū hoc modo in omi genere est cōtrari-
 etas q3 omis diuisio generis est per differen-
 tias oppositas h. cōtrarias . sed cōtrari-
 etas pprie est maxima distātia formarū q̄
 nate sunt mutuo fieri 7 se expellūt circa idēz
 susceptū h. cōtrarietas a substan-
 tia 7 q̄ritate ubi qm̄ pōne . Dico ergo q3 in
 positione non est cōtrarietas pprie s3 trā-
 sumptiue 7c . Ad primū argumētū possz
 negari minor q3 motus non ponit̄ nisi in q̄
 tuor generibus . s. substantia q̄ritate qualitate
 7 ubi unde 7 ille motus de quo arguitur
 s. sedere 7 stare est motus localis 7 per con-
 sequens ad ubi Alr dato q3 in positione es-
 set motus dicendū est sic de q̄ritate 7 ubi
 q3 ubi non est motus s3 se s3 ut subsunt qua-
 litati naturalī graue . n. mouet̄ ad ubi deor-
 sus q3 ubi est uirtus naturalis saluatiua eius
 7 non mouetur ad ubi sursum q3 ubi est uirt⁹
 corruptiua illius simit̄ potest dici de pōne

Ad s3 iaz p3 q3 concludit de cōtrarieta-
 te . s. dicta transumptiue . Ad tertiu3 dato q3
 illa esset diffinitio cōtrariorū rāsum est in
 s̄ra in ultima ratione q3 iacere . sedere . accū-

bere nō habent fieri circa idem naturalr qz alterū circa rōnalia aliā autēz duo circa irōnalia. Sequitur illa pars. pprium ue / ro ubi ponit fam pprietatez di. q. ppū pō / nis est non suscipere magis 7 min⁹ qd dēla / rat primo si due spēs cōparent in gener. / nam federe nō magis ac minus pō est qz ac / cumbere. 2. comperādo duo indiuidua i spē / nam unus sedens nō dicit magis nec min⁹ / sedens nec accubens dicit alterō magis ac / cumbens nec utr circa pōnem aliqz aliā.

Contra dicta arguit nam asperū 7 lene / aliquo modo sūt pōnes 7 tñ alterz altero di / cit magis vel minus asperz similr 7 lenu

Respondeo asperū 7 lene pur sunt pōnes / dicūt ordinē. priuz in toto 7 nō pertinet ad / genus pōnis s; sunt drīe aut passionē qz / tatis vel dicūt ordinēz ptiū totius in loco. 7 / sic sunt de predicamēto pōnis 7 tam hoc nec / illo modo dicūt magis 7 minus qz ille or / do non est fm magis 7 minus fm tam qz di / cūt qualitates possunt suscipere magis 7 mi / nus ut unū dicat magis asperū qz aliud.

Sequitur 1. pars magis aut ubi ponit ter / tiam pprietate circa qd tria facit p. ppeta / tē pponit 2. ex. exponit 3. eā conuertibile / concludit 2. ibi pō aut nihil 3. ibi qz qd igz / pprie dicit ergo qz magis ppuz pōnis est / assistere 7 in esse pxime. i. imediate. i. imedi / atius omnibus formis suprapositis. i. imedia / tius qz ac. 7 pa. qz quādo 7 ubi qd istatim / declarat p. de pōne que est a natura ibi pō / aut. nam pō nihil aliud est quā naturalis or / do ptiū ipius sbne. i. ordo partiu. que or / dinatio vel est inata a natura ut illa que inē / asperis 7 lenibus equalibus 7 unequalibus / 2. de pōne que est ab actu nostro vel etiā q / inest a consueto motu nature ut sessio accu / bitus 7 similia. Ultimo cum dicit qz qd / igit. Concludit dictam pprietatez esse con / uertibilez pōni. dicens qz qd pxime est assi / stens substātie illud est necessario pō. 7 cō / uerso omis pō suscipit predicationē huius / rationis. s. qz pxime est substātie assistens

Notandum qz siue loquamur de pōne p / mo modo. s. que inest a natura 7 dicit ordi / nem partiu in toto 7 ptinet ad genus quan / titatis siue de pōne 2. que. s. inest ab actu 7 / consueto motu nature 7 dicit ordinē nature / ptiuz in loco 7 facit genus ad predicamētū / distinctū utraqz enim positio inest substātie / statim posite in esse. Substātia. n. partes / habens puta homo statuz ut est habet partes

ordinatas inter se 7 in loco qz uel stat uel se / det uel iacet. Contra pprietatez arguit / Tum qz quantitas adheret pxim⁹ subiec / to quā aliud qd cūqz accidēs p. n. ex natura / rei sbā est quanta quā posita ergo positio / non pximius adheret substātie Tum qz ac / 7 pa. sunt cā positionis ut dictū est supra c. / de actione. Sed eā precedit effectuz g. im / mediatus inherēt substātie qz pō. Re / spondeo intentio auctoris est qz positio pro / ximius inherēt substātie quā aliqz principi / orū hic determinatorū unde in ira dicit ali / is formis suprapositis ex hoc pz ad primū / de quantitate qz utiqz quātitas imediate in / heret substātie s; ipa non est aliqz istorum / sex principiorum Ad fm concedo quod / actio 7 passio precedūt positionēz in aliquo / sumpto pus. n. est actio 7 passio. eltoruz qz / lapis sit genitus 7 per consequens quā beat / in ptibus situm uel positionē sed in eodem / supposito uel sbā est econuerso pus emz ex / natura rei homo habet sitū 7 pōnem in par / tibus etiā loquēdo de utraqz positionē quā / possit agere uel pati. 7 sic in quādo uel beat / aliquid circa corpus adiacens uel saltē quan / tum ad positionē que est crdo partiu in toto / pus habet eam quāz sit in ubi uel in loco po / sitio ergo respectu substātie pcedit alia qui / qz prin⁹ siue predicamēta

habitus. Ultimo dicit / minat auctor / de. vi. 7 ultimo principio. s. d. ha / bitu. circa qd duo facit. p. deter / minat de habitu quantū ad eius quiditatez / 2. de habere ostēdens eius multiplicitatez / ibi dicit aut habere prima diuidit in. d. p. / agit de habitu quātū ad eius essentiā uel es / sentialia describendo 7 diuidendo 2. quātū / ad eius accidentalē pprietates eius assignan / do ibi suscipit aut p. in. d. p. ponit de habi / tu unā notificationē seu descriptionē 2. du / plicez diuisionem ibi fm quid dicit ergo qz / habitus est corporū. Notandū qz ut / dictum est in predicamētis c. de qualitate ha / bitus dicit multiplex uno modo significat / aliquid trāscēdēs fm qd ab eo dicit habere / denominatiue qd dicit hic in fine huius ca / pituli Alio modo significat idem qz forma / positua 7 sumit in oppositione priuatiā ut / priuatio 7 habitus opponūt. Alio modo si / gnificat qualitatez radicātā i subiecto 7 dif / ficulter mobiles 7 hoc modo pertinet ad p / mā spēm quātitatez que ē habitus 7 dispō

nullo istorū modorū est hic sermo d. habitu
Sed 4.º fm q. habitus significat habitudi-
nem mediam inter habentē et rem habitaz
que est uelut actio me.º inter agens et patiens
et sic e.º decimū gēralissimū qd hic descibit et
est spūs habitus sup est quidā respectus et ha-
bitudo corpoz et eorū que circa corpus sūt
adiacētia ita q. corpus habz illa et 1.º hīr a
corpore formaliter per illam habitudines
mediāz aut respectū unde sicut ex adiacētia
corporis ad res temporales cāt qd sic ex
adiacētia aliquoz circa corpus caulat iste hi-
tus Ex quo pz falsitas expōnis alterius. q.
ly adiacētia dicit accipi ut noiattu. singu-
laris ita q. habitus sit formalis aliqua adia-
cētia qd pz esse falsum qz habitus nō est ad-
iacētia s.º derelictum et cātum ex illa adia-
cētia quēadmodū qd nō est illa adiacē-
tia tempore sed quōdam ex illa derelictum
tum qz illa adiacētia non est in hīs que cor-
pori adiacent. sicut in sō adiacētia. n. est i
adiacētia. s.º habitus est in corpore cui 1.º ad-
iacent sicut in subiecto corpus. n. habet for-
maliter ea que hz ipso habitu ergo formaliter
est habitus in eo hic ergo adiacētia est
noiatiuus pluralis et tūc pz descriptōnes esse
bene assignatā qz hic. ponit sibi huius respec-
tus corporis ponitur etiā terminus eorum
que circa corpus sunt. Dande cum dicit
fm qd diuidit habitus et ponit duas diuisio-
nes quarū prima est uocis in significatōes 2.º
accidentis in substantia que ponit ibi hīs au-
tem nō. Dicit ergo q. fm habitus hec dicit
habere illa dicunt haberi. Notandus q.
ut dictum fuit supra e.º de ubi omēs respec-
tus extrinsecus aduenientes sunt mutui et sūt
duo oppositi respectus sicut. n. ex parte cor-
poris est unus respectus quasi actiue quo cor-
pus habet ea que circa se uel sibi adiacent.
Sic ex parte eoz adiacentiū est alius respec-
tus oppositus quasi passiue quo habentur
ea que adiacēt ita ergo diuisio tūc pz ac si
diceret q. quidam habitus est actiue quo
aliqua dicūt habere actiue quidam passiue
quo aliqua dicit haberi passiue et pz q. ista di-
uisio est uocis in significatōes at equiuoci
in equiuocata qz hitus actiue cum sit genera-
lissimū nihil reale uniuocuz habet supra se
qz sit eōe ei et habitui passiue et qd in hunc et
in illum respectum diuidat nisi ens de quo
dictum est alias in porphrio Si aut tenet
q. aliquo transcendens pater ens sit eōe uni-
uocum inferioribus posset. temeri et d. hitu

et tunc illa diuisio nō esset equiuoci sed uni-
uoci in uniuoca. Sed notandū q. quidaz
doctor dicit pz scotus. et metaphisice qone d
predicamentis q. hitus non est formalis ha-
bitudo media inter rem habitā et habentē s.º
est quedam forma sit. a. p. quā habituatus.
formalis est habituatus et in illa forma fun-
dat habitudo quedam ad illud quo habitu-
atur puta ad tunicā. Qd at habitus nō sit
habitudo media pbat quia habitus eē duo
generalissima sicut actio et passio fm istam
opinionē pateret solo ad quōdā dubiuz sup
c.º de pōne in quadam qone. s.º q. respectus
oppositi in quādo ubi pōne et habitu perti-
nerent ad genus retonis. S.º preter illos sūt
alij respectus qui faciunt generalissima pur
q. qd est quedā forma a qua temporale ē
formaliter in tempore et ubi est quedā for-
ma. b. q. formaliter corpus est in loco et pō-
est quedā forma. c. q. formaliter est sic posi-
tum in loco. Et habitus respectus quedā forma.
d. qual nūc dicta est. ueritatem magis teneo.
primā uiam nec. n. cogit argumētum qz al-
terum reducit ad alterū iō non sūt duo ge-
neralissima sed unūtm S.º isti etiā respectus
oppositi nō possunt esse de genere retonis.
cum sint extrinsecus aduenientes ut preostē-
sum est de omnibus sigillatim. Deind cū
dicit hoc aut non ponit fam. diuisiones pe-
nes sōa ubi duo facit primo ponit diuisionē
2.º remouet dubitatōnes ubi hīs autem. Di-
cit ergo q. hoc. s.º qd dictum est supra. q.
fm habitum hic dicit habere illa uero habere
ri nō est fm totum. s.º corpus tūc s.º et fm di-
uisionem partium exemplū ut armatum eē
quo ad totum corpus et calciatū eē quo ad
partem corporis. postea cum dicit in hīs
autem remouet dubiūm qz exemplificat d
armato esse et calciato esse qui nō sunt habitus
sed dicta denotatue ab hitu iō remouet du-
biūm dans cām huius. s.º defcū nominū di.
q. hīs nō sunt nomina imposita simplicia
et uniuoca quibus appellent. s.º fiunt. i. figūt
eis noia. s.º arma. et calciatō et reliquis simili-
ter imponūt nomia ad pportōnem et simili-
tudine illoz. s.º puta. capuciatō et tunicatō et c.
Notādum q. habet aliquid circa corp
pōt esse dupliciter uno mō circa totum cor-
pus ut armatum esse uestitū esse dato q. to-
tum corpus sit armatum uel uestitum. Alio
modo fm partes corporis ut calciatū eē qd
est fm pedes Ex quib. pz q. illa diuisio est
penes sōa et non per differentias formales

ex hoc forte quod habitus nullas habet tales
differentias uel si habet sunt nobis ignote
uocantur ergo in abstracto armato calciato
capuciatō. quia alia noia non hnt magis ppa
ps. Sequit illa pars suscipit ubi deter/
minat de habitu q̄tum ad eius accidētia
ponendo tres p̄p̄tates quaz due p̄ sūt ma
gis cōes 3ª uero magis p̄pria 2ª ibi hitui.
quoq; 3ª ibi p̄p̄m autem est habitus. p̄. in
d. p̄. p̄mittit p̄p̄rietatem 2° oñdit eaz nō
esse p̄p̄riam nec cōuertibiles ibi In quibus
dam aut dicit ergo q̄ habitus suscipit ma
gis 7 minus nam armator. i. magis arma/
tus dicit eques pedite 7 calciator dicitur eē
i. magis calciatus qui calciat caligis q̄ qui
nō nisi sotularibus. Postea ibi In quibus
dam oñdit p̄p̄tates nō esse cōuertibiles qz
nō cōuenit habitui omi ideo dicit q̄ in qui
busdā. s. habitib⁹ hoc nō est uerū q̄. cū ma
gis 7 minus dicant^r ut uestitū esse uel simi
lia unū enī corpus nō dicit^r magis uel min⁹
uestitū alio. Contra istam p̄p̄rietatem ar
guit^r Tum qz si susciperet magis 7 min⁹ et
susciperet cōtraria cum sint p̄p̄tates cōuer/
tibles respectu cuiuscūq; generis unde h̄re
contrariū uidet^r esse cā susceptōnis magis 7
minus s; habitus non habz contraria ut di
cit^r statim infra ergo nec suscipit magis 7
minus Tum qz uidet^r flm q̄ armator sic q̄
habet plura arma nam ut dicit auctor infra
fm pluralitatem numeralē nō dicit^r aliqd ma
gis uel minus ergo armatus pluribus armis
non erit magis armatus nec eqs. magis ar
matus pedite Respondeo res que adiacet
circa corpus ex quibus habitus cāt quedaz
sunt diuerse fm formā 7 spēm in tali generē
quedā n̄ exemplū p̄mi sotulares sunt diuersi
spē a caligis in genere ornatus exemplum
secūdi tunica a tunica 7 generat^r uestimen/
tum. a. uestimto non differt spē in generē ue/
l stūtu habitus ergo cātus ex adiacentia uel
ex adiacentibus non differentib⁹ spē nō su/
scipit magis 7 minus s; q̄ sit cā utriusq; dif/
ficile est assignare 7c. Ad primū in oppo/
situm nego maiores si utr⁹ accipiat^r qz instā
tia est in proposito nec contrarietas est. cā
suscipiendi magis 7 minus ut inferius ostē/
det^r e sequenti. Ad fm concedo q̄ s; plu
ralitatem numeralē precise nō dicit^r aliqd
magis 7 minus sic est in p̄posito. Dein
de cum dicit habitui quoq; ponit fm p̄p̄/
rietatem. di. q̄ habitui nihil est contrariū qd
pbat sic si hitui esset aliquod contrariū ergo

duo contraria essent simul. consequens est fal
sum ergo 7 añs ex quo sequit cōsequētiā
pbat. di. q̄ armatio non est contraria cal/
ciatōni qz idēz homo est calciatus 7 armat⁹
ergo tunc contraria essent in eodem mani/
festum est etiā qm̄ in alijs habitibus non est
contrariū. Si instet q̄ armatus est contra
rius inhermi 7 uestitus nudo ergo hitib⁹ cō
trarium. d̄m q̄ equiuocat^r de contrarieta
te ut se extendit ad opposita priuatiue nudi
tas. n. 7 inhermitas sunt priuatiōes contra
uorum aut utriusq; extremum est aliqd p̄i
tm̄ iō p̄p̄ie loquendo nō sunt contraria ea
in quib⁹ instat. Deinde dicit p̄p̄rium
aut ponit tertiā p̄p̄tates que est magis p̄
pria circa qd duo facit p̄. ponit p̄p̄rietates
2° instat contra eam ut amplius manifestet
ibi in paucis aut dicit ergo q̄ p̄p̄rium ē ha
bitus existere in pluribus. s. in corpore 7 in
hijs que sunt circa corpus nam ip̄e habitus
adiacet corpori 7 hijs que sunt circa corp⁹
nam sicut dictū est supra est quedam habitu
do media inter corpus 7 ea que corpori ad
iacent 7 subdit q̄ sicut dictū est supra hoc
fit fm diuisionē que est in partibus 7 sup̄p̄
non solum fm totū corp⁹. Deinde cum
dicit in paucis aut dicit q̄ huiusmodi p̄p̄rie
tatem inuenies in paucis alijs p̄ncipijs. i. p̄e
dicamentis qz in sola q̄titate 7 ad aliqd. i.
relone hoc reperit^r uerbi gratia ut figurat^r
i. exemplariter dicat^r ad aliquid ut similitu
do 7 dissimilitudo in pluribus dissimilibus
sicut q̄ritas ut numerus est in pluribus quia
in unitatibus numeralibus nam numerus se
per crescit fm accessionez. i. adiectionē multi
phariam unitatum numer⁹. n. ut habet^r ex
3° p̄hificorū cāt^r ex dione conti qz 8°
est diuisibile in infinitū sequit^r q̄ numer⁹ est
argumentabilis in infinitū fm additōne uni
tatum unde subdit qd nihil simpliciter lo
quendo inuenit^r posse distribui. i. diuidi tot
partibus sicut numerus. Ex predictis ergo
colligit^r q̄ esse in pluribus non est p̄p̄rium
habitus cum conueniat q̄titati 7 relatiōi 7c
Deinde cum dicit s; nō omis soluit in
stantiaz q̄ lz esse in pluribus reperiat^r i ali/
qua qualitate. s. numero 7 in aliqua relone n̄
tam in omni. reperit^r aut in omi habitu 7 iō
est p̄p̄rius hitus 7 non aliculus aliorū dicit
ergo q̄ non omis q̄titas 7 relō est talis qd
s. in pluribus existat omis aut habit⁹ neces
sario existit in pluribus. s. in corpore 7 in hijs
que circa corpus sunt secundum eaz que est
in partib⁹ diuisionem et ecōuerso illū qd cō

sistit in corpore et quod circa corpus sunt for-
muntur nomine habitus etc. Ultimo cum di-
cit Quare magis concludit proprietatem esse
magis conuertibilem cum toto genere. habi-
tus dicitur quod magis proprium est habitus magis
scilicet quod alicuius aliorum existere in pluribus scilicet
in corpore et extrinsecis circa corpus secundum parti-
um diuisionem sicut iam superius expolitum est.

Circa hanc precedentem occurrit dubia.
primo quod uidetur falsum quod esse in pluribus non con-
ueniat rationi omni nam omnis res et respectus
generaliter requirit duo extrema et formaliter
est habitudo huius ad hoc non solum quod
similitudo sed etiam puritas ymo et omnis re-
spectus siue intrinsecus siue extrinsecus adue-
niens est necessario in pluribus et per conse-
quens non est magis proprius habitus quam res
uis; Secundo uidetur falsum quod numerus
aut habitus aut respectus aliquis sit in plu-
ribus nam nullum accidens unum potest esse in di-
uersis subiectis sed habitus numerus et omnis
respectus est accidens ergo etc. Tertio uero
falsum quod nihil posset diuidi in tot partes
sicut numerus quod nihil maius infinito. Si con-
tinuum est diuisibile in infinitum ergo numerus
non potest diuidi in plures partes quam continuum.

Respondeo ad euidenciam predictorum oportet
nos uidere intentionem auctoris. primum ad istam
proprietatem. Sciendum quod auctor non inten-
dit quod habitus sit in pluribus quod requirit plu-
ra scilicet subiectum et terminum quod hoc est commune
omni respectui ut argumentum est omnis. n. re-
spectus est inter duo extrema nec intendit quod
sit in pluribus subiectis simul quod hoc nulli ac-
cidenti conuenit impossibile est. n. p. natura
idem accis simul esse in diuersis subiectis
sicut nec idem corpus in diuersis locis nec in-
tendit quod sit in pluribus quod potest esse in plu-
ribus subiectis quantum est de se quod hoc conuenit
omni accidenti albedo enim potest esse in la-
pis ligno ferro etc. Similiter de omni acciden-
te quod omne accis potest esse in diuersis subiec-
tis uel diuersis specie uel saltem numero di-
uersis. Sed est intentio sua sicut patet ex littera per
totum quod proprium est habitus esse in pluribus
cum determinatione scilicet in pluribus partibus
corporis ut in subiecto non quod idem habitus
numero sit calciatio que est pede et capucia-
tio que est in capite etc. sed absolute partes
corporis sunt in aliquo numero puta decem
uel centum numerus centenarius uel denarius
est in tot pluribus partibus corporis sed non
omnis numerus nec omnis quantitas puta nume-

rus accidentium uel angelorum sic nec ordo nec
tempus etc. similiter hoc competit alicui rationi equi-
perantie ut similitudo et dissimilitudo non in
toto corpus totum est simile alteri toto sed et
partes partibus sunt similes ut manus alba est
similis alteri albe sic et caput etc. Idem dico
de dissimilitudine sed non omnis res habet
hoc ut relatio disquiperantie puta puritas
aut diuinitas non sunt in pluribus partibus cor-
poris sed sunt primo in toto parte et toto domi-
no sicut in supposito uel subiecto esse ergo in plu-
ribus hoc modo scilicet in corpore secundum diuisionem parti-
um est proprium generis habitus et nullius al-
terius. Quod autem ista sit mens auctoris patet
ex littera textu quod sepe repetit illud quod est secundum
eam que est in pluribus partibus corporis
diuisionem. Ad primum ergo dubium patet ex
dictis aliter. n. respectus generaliter est in plu-
ribus. id est requirit plura ad sui esse. Aliter ha-
bitus dicitur esse in pluribus. Ad secundum simi-
liter iam patet nam numerus aut habitus aut
quicunque respectus non est in pluribus ut plu-
ra sunt sed ut unum sunt. sicut. n. albedo que
est in toto corpore est in pluribus ymo in
omnibus partibus corporis ita uestis in to-
to corpore uestito et numerus in omnibus par-
tibus et unitatibus que numerum componunt.
quod omnia simul supra hic et ibi constituit unum
subiectum totale. Tertium autem numerus dicitur aliter
formam unam preter unitates ex quibus componi-
tur et dato quod sic utrum illa unitas uel forma
sit ens reale uel tamen rationis alterius est nego-
cui pertractare. Ad tertium dico quod nume-
rus dicitur ex diuisione continui et ideo tot par-
tes habet unum sicut si liquorem siue sumat partes
in actu siue in potentia quod igitur continuum per
diuisionem reducit ad numerum et discretum
id est idem iudicium de utroque auctor ergo quod
tunc ad diuisionem loquens de numero non int-
endit excludere continuum et patet.

icitur autem

habere. Postquam auctor deter-
minauit tamquam propriam intentionem de
habitu notificans eius quidditatem nunc determi-
nat de habere incidentaliter quod dicitur denomina-
tiue ab habitu sumpto. transcendenter decla-
rans huius nominis multitudinem circa quod dicitur. p.
mo ponit de habere quodammodo modos uel signifi-
cata. 2.º excusat se de determinatione aliorum
ibi fortasse quidem patet pars diuidit in. p. h.
quingque modos primum ergo dicit quod cum habet
dicat multis modis uno modo dicitur habet al-

terationes .i. qualitate fm qm est alteratio ut
 ingredinez 7 albedinez .2. ponit fm ibi 7 q
 etem q est habere quietem 7 logitudinē sub
 dit aut quo ad utruq; motū q; nihil aliud ē
 habere albedinem aut longitudinē quā esse
 album 7 logum. tertiu ponit ibi dicitur autes
 uas di. q; alio modo dicitur habere ut uas. s.
 cōtinēs habet cōtētum ut modius habet tri
 ricum. Subdit aut q; habere hoc mō nō ē ali
 ud quē continere quartū ponit ibi habere au
 tem di. q; alio modo dicitur habere aliquid
 in mēbro ut anulū in digito. Subdit autes
 q; hoc modo habere tm est quartū digitum
 esse anulatus. quintū ponit ibi dicitur autem
 ut di. q; alio modo dicitur ut habere uxore
 7 ecouerso. uxor habere unū ex quo infert
 q; iste modus habendi est insolitus. i. impro
 prius pp circulum in habendo q; illud quod
 habet dicitur habere ecouerso habens dicitur
 haberi 7 hoc nihil aliud est dicere q; coha
 bitare. Ultimo ibi q; mōi concludit di.
 q; mōi habendi qui consueuerūt dici quā
 rito numero terminantur ut pdictū est. Do
 stea ibi fortasse excusat se de determinatōe
 aliorū modorū di. sunt alij mōi habendi pre
 ter hos q; modi dicitur sūt alij s; qui diligēter
 inquisitor inueniat. Ultimo cōcludit quā
 tum ad totum precedēs di. q; de pncipijs. i.
 de sex predicamentis que forte Aristoteles
 reliquerat hic dicta sufficiat. Reliqua querā
 tur in illo uolumine qd est de analictis. i. in
 li. q; qui est prior 7 posteriorū qui dnt anale
 tici. i. resolutorij uel iudicij pro eo quod
 ibi tradit ars silogizandi 7 demonstrandi ubi
 conclusiones resoluūt in pn. 7 de conclusio
 nibus iudicat per pn. 7 premissas. Ad
 uertendum q; li. Reliqua fm aliquos debet
 referri ad ista pncipia ut sit s;us. Reliqua
 autē determināda 7 faciēda de istis sex pn
 cipijs querāt in predictis libris. sed ubi in
 predictis libris aliqd a pposito determinet
 de istis sex pncipijs nō recolo me auduisse
 aut legisse. id uidet alr exponēdū ut li. reli
 qua referat ad aliaz materā logicales ut sit
 s;us de predicamentis dictus est per Aristote
 lem in li. predicamentorū de ppōne uero ul
 cōnūtiatōne in li. p;erminias s; de sex predi
 camētis uel pncipijs spāt r dictum est suffi
 cienter in hoc li. Reliqua ergo. s. ars silogi
 zandi demonstrandi topice arguendi 7c. que
 2a. in uolumine. i. in logica noua ubi libri
 analicti continēt. Notandus q; quotcū
 que modis aliquid dicitur esse in aliquo to.

modis dicitur illud aliud habere illud quod
 in eo est. Sed tam octo mōi essendi impōiti
 quarto phisicorū 7 modi habendi positi hic
 nō sunt idē nec forte omēs reducibiles ad al
 los nec ecouerso. Intelligēdus tamē est p hac
 distinctōne q; sicut quecūq; genera acciden
 tium equiuoce sunt in sbā ita sbā equiuoce
 habet ea duos igit mōs ponit ac pncipios q;
 bus sbā dicitur habere qualitates 7 quantita
 tem 7 quartū modū iuxta predicamētū. hic
 qd est habere aliqd circa partes corporis.
 unde hic quartus modus est hic pncipaliter
 intentus. Alij aut ponūt ut ille magis inote
 scat nec euumerat omēs mōs habere s; illos
 qui aliquo modo sūt ad ppositū Aristoteles
 n. in predicamentis ponit illos tres modos. s.
 habere mēbrū ut manū pedem uel possessio
 nem aut ut ea que sunt circa corpus 7 etiaz
 hic pertinet ad predicamētū habitū reducitur
 aut ad quartū modū hic positi. Item preter
 quinq; mōs ponit alios duos modos ut fe
 bris habz hoiez 7 colūpna habet domū.

Notandū etiā pro quarto modo q; habi
 tus ut est generalissimū nō habz ut dicitur habet
 p. metaphisice q; esset pcessus in infinitū. s;
 est habitudo media inter habentē 7 adiacen
 tia corpori que habentur per illum habituz
 7 pari rōne it per alium haberet 7 sic esset
 etiā infinita qd est incōueniēs q; tūc nullum
 esset primū ens cuius oppositū pbat 2. me
 taphisice. Ad maiores euidentiā totius ca
 pituli queritur de habitu utrum habitus sit
 generalissimū aut predicamētū uidet q; nō
 Nam omē predicamētū est ens nature. Ens
 enim reale naturale diuiditur in .x. genera.
 p. metaphisice. sed habitus nō est ens natu
 re sed ab actu ufo ex hoc. n. q; uestis seu qd
 cunq; ornamentū adiacet corpori qd sit per
 actum nūm dicitur aliquis habituatus.

Preterea duplex est habitus aie. s. 7 cor
 poris sed habitus aie nō est predicamētuz s;
 pertinet ad primā spēm qualitatis ergo nec
 habitus corporis. Ad opposituz est auc
 tor hic 7 aristoteles in predicamentis. Respō
 deo hic due sunt cōclusiones p. cōclusio est
 ista. habitus est generalissimū probō oē ge
 nus qd nō habet aliud genus superueniēs est
 generalissimū. fm distinctōnez generalissimi
 datā a porphirio ca. de genere. S; habitū ē
 huiusmodi ergo nō habz supra se nisi ea qd
 nō est genus ergo 7c. 2. cōclusio ē ista
 habitus est unū genus pbō illud genus qd
 fm vnam rōnez de omnibus suis inferioribus

predicatur est unus genus . qz unitas generis
 est ab unitate rōnis fm quam de suis inferi
 oribus predicat . sed habitus est huiusmodi
 ergo . sed que est ista una rō . Respondeo dif
 ficile est hoc 7 plura alia de istis respectib⁹
 intellre ppter eorū modicā entitates . illa g^o
 rō una generis uocet habitō qz formalr ha
 bitus qui est predicamtu est quidam respec
 tus hitōnis quo corpus 7 pars corporis hnt
 ea que circa ea adiacent Ad pmū in oppo
 situm dico qz res cuiuslibz predicamtu ē cō
 reale tamē ad sui esse pnt aliqua predicam
 ta preexigere actum uzum uerbi gratia ac^o
 7 pa^o sunt respectus reales tamē ad sui eē pre
 exigūt applicatōne actiui 7 passiui q applica
 tio pōt fieri ab actu nostro . Sicut ubi pōt
 esse terminus mot⁹ cātus a nobis . Item ses
 sio 7 omis pō que est a consuetō motu natu
 re est huiusmōi . applicatio ergo extremorū
 pōt esse ab actu uro . ipe tamē respectus nō
 est ex natura rei . Idem dico de habitu in p
 posito . Ad fm dico qz equiuocat de habi
 tu qz habitus aie nō est predicamtu s3 ē for
 ma absoluta de . p^o spē qualitatis habet⁹ au
 tem corporis . q est predicamtu est respect⁹
 extrinsecus aduentus .

icitur autem

Magis . hec est tertia pars prin
 cipal⁹ huius libri in qua auctor
 determinat de quibusdam consequētib⁹ p
 positum principale que cōi noie dicūt post
 predicamta ubi duo s . p^o inquit de cā su
 stinendi magis 7 minus 2° d^o diuersitate ge
 neratōis ibi ē aut gnratō primū istorū pro
 tanto seruit ad propositū qz in omib⁹ sex
 principijs facta est mēto de magis 7 minus
 Secūdu nomē qz qd de generatōe sue ac
 tione dictum est de generatōe predicamen
 torū iō expediēs est nosce moduz generati
 onis eorū . an . s . omnia generent generatio
 ne eiusdem rōnis . prima pars diuidit in . d
 primo . n . tractat de cā suscipiendi magis 7
 minus fm op . aliorū 2° fm op . ppta ibi o3
 igitur alia prima in d . p^o op . recitat 2° cā
 improbat ibi pms igit⁹ dicit ergo qz sup
 fm op . aliquoz aliquid dicit⁹ suscipere ma
 gis tripliciter . i . fm triplicem opi . quidam . n
 aut . i . dicit qz ista susceptō est fm augumē
 tum 7 decrementum subiectorū que suscipi
 unt . s . ipa accidentia uel que suscipiūt magis
 7 minus . illud dicit⁹ magis qd est maius 7
 illud minus aduerbiat⁹ qd est minus noiat⁹

hec est prima op^o . 2° op^o ponit⁹ ibi alr
 autem . quidā . n . alij dnt qz cā huius est au
 gumentū huius 7 decrementū ipozuz acciden
 tum que recipiunt in sbis asserūt . n . qz in
 illa susceptōne . s . i sbō ipsa accidentia crescūt
 7 diminūt⁹ ut fm hoc subiectū habens ma
 iorem albedinem extēsiue sit magis albus
 7 minor sit minus albus . 3° op^o ponit⁹
 ibi alij aut quedaz . Quidam . n . dicit qz cau
 sa huius susceptōis est augmentū 7 diminu
 tio utriusqz . i . tā accētus qz subiecti itaqz 1°
 5° op^o est confecta ex ambab⁹ primis opim
 ombus . Notandū qz istaz opinionū 13
 quelz sit ssa intellecta modo quo ponitur . tñ
 2° posset habere sanū itellectuz . s . si ista ma
 ioritas uel minoritas accētis intelligatur in
 tensiue 7 nō extēsiue . nā certū habeo qz sub
 iectum habens plus de quiditate 7 gradib⁹
 forme intensiue est magis tale fm illam for
 mā 7 minus min⁹ de quo dicenduz est apli⁹
 in una qōne . Deinde cum dicit a primis
 igitur . Improbatur dictas opi . ubi . d . f . prio
 dat ordines . pcedendi fo psequit⁹ fm illum
 ordines ibi nō ergo dicit qz inchoando a p
 ms . i . a prim^o opinionis manifestabit⁹ q sen
 tentia . i . opinio sit rata . i . firma qz sup nulla
 7 subdit qz si quis destruxerit primā 7 fm
 op . segtur qz destruxerit tertiā cuius cām
 subdit qz illa 3° efficitur . i . componitur ex
 coniunctōne utriusqz . modus ergo pcedēdi
 erit iste qz p^o improbat⁹ prima op^o 2° 2°
 ultimo 3° cuius improba⁹ inferetur ex pmiss⁹
 Deinde cum dicit . nō ergo hic profeg
 tur in pbare op . iuxta ordines datū g^o ista
 pars diuiditur in tres p^o arguit contra pri
 maz 2° contra fm 3° contra tertiā 2° ibi
 amplius neqz 3° ibi qre nec fm . p^o in qua
 tuor fm qz quatuor efficit rōnes 2° ponitur
 ibi Ampli⁹ aut 3° ibi d^o aut minor 4° am
 plius margarita . In p^o parte arguit sic si cā
 susceptōnis magis 7 minus est augmentū
 7 decrementū sibi ergo hō al⁹ 7 generaliter
 sbā d^o fm magis 7 minus consequens est
 falsum . 7 contra Aristotelez i predicamtu q
 dicit qz sbā non suscipit magis 7 minus ergo
 7 aīo quā t3 qz una sbā est minor alia uerbi
 gratia unus homo est minor alio . 7 una sbā
 alia . huius rōnis p^o ponit conclusionē ibi n
 ergo 2° consequens qd supponit esse falsū
 ibi . nulla . n . rō . 3° consequentiā ibi concedēti
 bus nobis 7 deinceps ponit . rōtā consequen
 tiaz 7 p3 ssa . In 2° parte arguit ibi ampli⁹
 autes Si cā suscipiendi magis 7 minus ē au

guntū 7 decrementū sibi ergo aliqd erit mā
 gis 7 minus seipo consequēs est falsum. er
 go 7 aīns consequētia p3 qz idem q̄doqz ē
 maius seipo q̄doqz min⁹ ut uir p uero equ⁹
 equo qz idem homo 7 idem equus frequen
 ter suscipit motū augmētū 7 decremētū huius
 rōnis. uirtutē tangit solum que est pbō 2°.
 Amplius aut equū p3 lra. In tertia parte
 ibi dicit aut arguit sic. Si. s. cā sustinēdi ma
 gis 7 minus est q̄ dicta ē ergo magis 7 mi
 nus nō est ubi nō est augmētū 7 decremētū
 sbōz cōsequēs est falsum. nam unus lapis di
 cit minor alio 7 un⁹ mōs alio pōt q̄ nul
 lum istozū patiā intēsiōē 7 remissionē nec
 crescat nec decrescat. huius rōnis solum po
 nit silitatem consequētis supponēs consequē
 tiam esse manifestā ut p3 in lra. Uidetur
 ista rō non esse ad ppositum nō. n. hic que
 rit de cā suscipiendi magis 7 minus exten
 siue quomō unus lapis est minor alio 7 un⁹
 mōs minor alio ut arguit sed de cā suscipi
 endi magis 7 minus intēsiue. Dicendū q̄
 t^o op. utiqz posuit. s. q̄ augmētū 7 decē
 mētū sibi esset cā de magis 7 minus intēsiue
 q̄ pncipalr querit 7 de magis 7 minus ex
 tensiue. iō auctor nūc fabricat contra illud.
 argumētū in 4° parte ibi amplius sic argu
 it. Margarita est albius equo albo fm pe
 dem ergo cā eius q̄ est dici fm magis 7 mi
 nus nō est augmētū 7 decremētū sibi conse
 quentia p3 qz margarita nō est maior pmo
 minor pede equi 7 tamē est albius huius rō
 nis primo ponit aīns 7 exponit quō est itel
 ligenda magis autē esse albius equo qz it^o ex
 cessus nō est in substantia uel esse ita q̄ equ⁹
 in esse superet a margarita. sed excessus in
 albedine. 2° ibi colligit ondit consequētā
 hoc mō qz ibi margarita est albius equo ul
 hoc est fm magnitudinē uel paruitatez sibi
 puta q̄ margarita sit paruior equo uel hēt
 negati aīns. s. q̄ margarita nō est albius eq̄
 uel q̄ nihil dicit magis 7 minus fm magni
 tudinē sibi q̄ est consequens 7 2° rōnis S3
 primū est manifeste falsū qz margarita. nō
 est maior equo fm est falsū q̄ margarita nō
 sit albius equo p3 ad ssum relinquit ergo
 tertius. s. q̄ nihil dicit magis 7 minus secu
 dū magnitudinē et paruitatez sibi 7 hoc ē p
 positum p3 lra ex predictis. Contra pre
 dictaz op. pōt sic argui q̄ si illa esset cā g^o
 qualitates 7 si figure cōtes. q̄titatez q̄to
 essent maiores tanto essent magis consequē
 est falsū qz q̄titas 7 figura nō suscipiūt ma

gis 7 minus. Preterea tūc quadratus au
 guntum p cōpōem gr^o mōis esset magis q̄
 dratum cuius oppositū dicit Aristoteles in
 predicamētis creuit quidez s3 alteratū non est
 nec per cōsequens habet magis. Ex predic
 tis omibus sequit una conclusio. s. q̄ mio
 ritas 7 maioritas extēsiua sibi nō est cā su
 sciendi magis 7 minus 7 est cōtra primaz
 op. Deinde cum dicit amplius nec fm.
 arguit ita h3 op. p. d. rōes 2° pōit ibi am
 plius aut magis. In prima parte sic arguit
 Si fm magnitudines 7 paruitate accētis pu
 ra albedinis aliqd dicit albius uel magis al
 bum ergo equus albus uel q̄lz tale album
 erit albius q̄ margarita consequēs est falsū
 7 p3 ex precedenti rōne qz maior q̄titas al
 bedinis accidit hōi uel equo q̄ margarite
 maior. s. extēsiue ergo aīns est falsū q̄ di
 cit cām magis 7 minus esse ipaz magnitudi
 nem 7 paruitatez accētis huius rōnis p^o pōit
 conclusionēz ibi amplius si sup aliqd dī. cū
 magis 7 minus fm ea que inficiūt. i. fm ma
 gnitudines uel paruitatez accētium que affi
 ciunt. i. informāt sibi sō ponit cōsequētiaz
 ibi. s. n. secu dū magis 7 minus 3° pbōnem
 cōsequētie ibi Et enī maior 7 p3 lra ex p
 dictis in 2° parte ibi amplius aut. arguit ni
 hil dī euz magis 7 minus alteruz altero. h3
 creitū uel decremētū sibi ergo nec fm au
 gumētū 7 decremētū accētis aīns p3 ex im
 pbōne p^o op. cōsequētia pbat ex hoc q̄ q̄
 ritas extēsiua accētis nō extendit nec p
 tendit ultra sibi. unde corpus sibi est ter
 minus q̄titatez accidentis. unde paruitas sibi
 supponit q̄titatez 7 cuius accidenti iō parui
 tas accidentis nō porrigit ultra puū sibi.
 unde q̄to sibi est paruius tanto minoratur
 paruitas accidentis. Ex quibus omibus seq̄
 q̄ si nihil dicit cū magis 7 minus pp creim
 tū 7 decremētū sibi ergo nec accidentis. quia
 creimētū aut decremētū accidentis reducit ad
 creimētū aut decremētū sibi huius rōnis ponit
 consequētā ibi amplius aut. 7 accipit ma
 ius aut paruius per magis aut minus aduez
 bialiter. Sepe. n. auctor iste transmutat uo
 ces ut dictūz fuit supra. 2° supponit antece
 dens esse uerū ex precedentibus ibi quomā
 aut nec h3 3° probat cōsequētā ibi quanti
 tas. n. ultimo ibi p3 utiqz cōcludit cōtra utrā
 qz op. q̄ nihil dicit h3 magis 7 minus nec h3
 augmētū 7 decremētū sibi q̄ ad primā op.
 nec accidentis quo ad secundaz. Ex pre
 dictis habet 2° conclusio. s. q̄ maioritas

et minoritas nō est cā suscipiendī magis aut minus extensiuā. s. maioritas et minoritas.

Deinde cum dicit q̄re utiq; cōcludit ex predictis 7 iuxta predicta a principio q̄ 3° op. est falsa q̄ si nihil dī fm magis 7 minus pp augmentū aut decremētū sibi nec pp augmentū 7 decremētū accētis ergo nec pp augmentū 7 decremētū utriusq; ut dicebat 3° op. iō cōcludit q̄re neq; fm utrūq; 7 p̄s lītera tota ex predictis 7 ex hoc cōcludit tertia conclusio. negatiua. s. cā suscipiendī magis 7 minus nō est magnitudo extensiuā utriusq;. Notandū circa hanc op. q̄ q̄ntitas siue magnitudo accētis pōt intelligi duplī. s. una extensiuā 7 a^o intensiuā. Extensiuā que sibi cōuenit p accētis rōne subiecti extēsi i q^o est iuxta illū q̄ dicit in predicamētis quanta est superficies tantam albedinē esse dicit Albedo. n. per se indiuisibilis 7 inextensa s; per accētis extendit ad extensionem sibi. alia est quantitas intensiuā que uocat quantitas uirtutis ac perfectōnis que cōsistit in quodā esse intrinseco 7 intenso si ergo accipit p̄ria quantitas accidētis fm illam nō est magis aut minus ut prima opio dicebat s; fm hanc 7 iō utriusq; est q̄ magis 7 minus dicitur excessum 7 intensiōne forme nō extēsiōne s; excessus ad extēsiōne p̄inet ad uerā quantitatem 7 significat per maius ac min^o nominaliter aliquid ergo dicit magis calidum aut magis albus aut magis sciens q̄ plus intensiue participat de illa forma de ista aut materia magis 7 minus dictum est in predicamētis c^o de qualitate 7 dicit ad hoc am plus infra statim in una qōne.

portet. Igitur ali^o hīc ut dicebat de terminat auctor de cā suscipiendi magis 7 minus fm opionem p̄ria ubi sic procedit p^o p̄fert suam determinationē 2° mouet duplicem dubitationē ubi dubitabit p^o pars in. d. dī p^o p̄ponit intentū dī. q̄ 3° a^o inuenire. i. aliquas cās. i. q̄si a^o dīr fm magis 7 minus 2° p̄sequit de intento sibi h^o modi uero sunt ubi d. f. p^o cām de p̄posito assignat 2° eam nominat ubi v̄ hīs quō dicit ergo q̄ huiusmōdi cause sūt ea que sunt in uoce. i. significata uocū que. s. uoces significāt ea que adueniūt. i. accidunt. i. accidentia que suscipiant magis 7 minus nō fm augmentū 7 diminutiōne sibi mobil. i. alterabilis 7 transmutabilis s; magis 7 minus s; iō suscipiūt q̄ sunt remotiora uel p̄o

pinquiora impōnt eorū que sunt in uoce.

Notandū op. auc. esse istam ut parebit ut uox imponit ad significandū formā in suo esse ultimo 7 perfectō ultra quā nihil potest. uerbi gratia albedo imponit ad significandū albedinē purissimā 7 perfectissimā 7 maximā intensiue sibi ergo est participās illā sumā albedinē p̄pinquiorē illi perfecti sime. uel remotōrē unde manifestū est q̄ ista opio supponit gradus esse in forma fm quos pōt intendi 7 remitti q̄ utiq; uerum est. Deinde cum dicit de hīs. n. manifestat q̄ dixerat dupliciter p̄mo p̄ similitudinē. 2° per ex^o ubi Et paruus quēz dicit ergo q̄ de illis. s. que dīr cum magis 7 minus illa dīr magis talia que sunt p̄rimo et impōnt que est in uoce. i. forme significare p̄ uoces impositā 7 de illis i^o dīr cuz minus que sunt remotiora uerbi gratia album dicit simplī illud in q^o ē pura albedo. i. perfectissima quāto ergo q̄s accedens ad impōnem uocis puriori albedine inficit. i. afficit. i. informat tanto assignabit. i. dicit eādior. i. magis alb^o. sic intelligendū ē op̄positum de minus pro quo adducit similitudines. Deinde cum dicit. Et p̄uis dī simile consistit in hoc. q̄ sicut est in quantitate corporis extensiuā sic intelligendū ē in quantitate forme intensiuā de qua nūc agī ubi aut sic est q̄ illud dī p̄uis 7 minus quod in quantitate excedit ab ali^o ergo. ita est hic. q̄ illud est minus q̄ minus habet de perfectōne forme 7 illud ē q̄ remoti^o est ab ip̄o sitōne uocis dī ergo q̄ p̄uis dī id^o q̄ comparatur alijs stāte diminutiōne uel dimissione. i. quantitate uincitur. i. superatur ab illo in quantitate uel in mēsurā q̄ntitatis illud contra^o p̄uis. i. minus dī similit^o at est de alijs. s. de magis 7 minus informis. Deinde cū dicit dubitabit nūc mouet circa predicta. d. dubitatioēs. 2° ponit ubi addit aut p^o diuidit in. d. p^o ponit qōnem 2° subdit solutiōes ubi hoc aut contingit. Dicit ergo aliquis dubitabit quare aliqua dīr cum magis 7 minus puta albedo 7 aliqua accētia aliqua uero minime sic dīr ut sibi que nō suscipiunt magis 7 minus 2° ubi hoc aut contingit refert dicens q̄ hoc contingit eo q̄ ip̄o subiecto. i. s; bāz que subiacent omnibus accētibus facta est in termino. ultra quez impossibile est transgredi. Notandū intentōnem auctoris esse istā q̄ s; bā in essentia sua

non habz aliquā latitudinē gradū s; confi-
sit in quodam indivisibili uox aut imponit
ad significādū illud esse sbe indivisibile ul-
tra qd 7 extra qd nō est possibile transgre-
di 7 iō nihil in sbā pōt dici fm magis 7 mi-
nus fm accessum 7 recessum qz in indivisibi-
li nō est aliquis accessus 7 recessus possibit
utrum aut uera sit ista op. q; sbā n̄ suscipit
magis 7 minus inquisitum est in predicam-
tis nec hoc adducit nisi per accēs iō quo ad
pns supersedeo de huiusmōi qōne. Dem
de cum dicit Addit aut adouet sam dubi-
tationē ubi duo. f. p. qōnez mouet sō solutō
nem subiūgit ibi Contingit aut Dicit ergo
q; addit alia qō de accētibz qre. f. aliqua
dnt sine magis 7 minus ut quadrāgulus tri-
angulus nam nō dē magis neq; minus tri-
gulus alio 7 tamē aliqua. f. accidentia dicūt
fm magis 7 minus 2. ibi contingit Ponit
responsionē ubi duo facit. p. solutōnez mā
festat 2. eam per similitudinē confirmat ibi
quēadmoduz. i. superlatiō p. in. d. fm dual
solutōnez quas adducit p̄mā app̄tē faz ue-
ram ibi que uero in semouibus. Dicit ergo.
q; iō contingit. qm̄ sup tale accēs accipitur
in diffinitōne sbōzū seu designatōne sbōz. i.
sbāz uult dicere q; talia accidentia sumūt i
designatōne. i. dispōne uel proportōe substā-
ne qd p; q; quadrangulus dicitur qualitas 7
corpus dē quadrangulatū qre. g. talia accēs
sic sunt dispōnes sbe ideo nō dicūt euz ma-
gis 7 minus sicut nec sbe hec aut ē solo ap-
parens qz in rei ueritate nihil p; omē. n. ac-
cidens aliquo mō est dispō sbe ergo pari ra-
tōne nullum accidens deberet dici cum ma-
gis 7 minus qd est contra ppositū. Iō ibi
que uero in superioribz. Ponit solutōne ue-
ram di. q. 1. eadem rō que dicta est in supe-
rioribus q̄tum ad sbām illa eadem uerat. i.
phibet hoc. f. ne talia accidentia dicant euz
magis 7 minus eo. f. q; impositō talium fa-
cta est interior ultra q; transgredi nō lz sicut
etiā de sbā dicebat. hec est ergo cā qre itia
cum magis 7 minus nō dicāt Deinde cū
dicit quēadmodū confirmat dictam solutio-
nem di. per similitudinē ubi. d. f. p. ponit si-
militudinez ad ppositum. 2. ponit quōdā dic-
tum ibi possibile. n. si cōtingit. Dicit ergo
q; de impositōne facta in termino sic sup est
quēadmoduz in superlatiō. nam albusimus
7 nigerrimus sunt sine magis 7 minus. un-
n. albusimus nō est magis albusimus alio al-
bissimo sicut. n. nigerim? alio eo. q; in hu?

modi facta est ipō interior uicta q; impos-
sibile est transgredi qd pbat possibile. n.
ubi sic intendit arguerē Si dicat q; impos-
sibile est ultra istum terminū transgredi da-
oppositum q; sit possibile si contingit. i. si
ponat in eie nullum sequitur impossibile.
s; si ultra terminū posset transgredi sequit
impossibile ergo illud non est possibile ergo
est impossibile p̄bō minoris qz termin? stat
in indivisibili ultra aut indivisibile nō est ad-
ditio at transgressio. qd p; in ex. qz si omēs
puncti componat. i. contigat. i. nullam fa-
ciunt magnitudinē. i. nihil augent iō subdit
q; punctus additus p̄cto nihil auget rō hu-
ius est indivisibilitas p̄cti huius rōis p. po-
nit minores ibi impossibile. n. 2. p̄bōne mi-
noris ibi q; ppter 7 si omēs Sicut g. de sup-
latiuis sic est de quacūq; impōne facta i ter-
mino qz ibi nō est possibilis accessus uel re-
cessus additō uel diminutō ergo nec magis
nec minus 7 sic p; ad dubitātes supra mo-
tas. Sed contra opinionē auctoris de cā su-
scipiendi magis 7 minus fm q; cā sit acces-
sus uel recessus ad impōnez nois arguit qz
si sic ergo nihil erit album albedine nisi sit
albusimus rōis est falsum qz tunc albus re-
missum non esset albus p̄bō. consequente
cui nō conuenit significatur nois nec ipm.
Sed per te album imponit ad significādū
puram albedinē que. f. est in sūmo gradu g.
nihil erit album nisi habeat illam sumam al-
bedinē in sūmo gradu. Si dicat q; nō intel-
ligit p impōnez nois albedinē in sūmo gra-
du sed albedinē purā que. f. nihil contra-
rij habet admixtum. Contra qz idē in
conueniens sequit qz tūc nihil erit album ni-
si sit purum album qd est falsum. Prete-
rea uidet falsum q; indivisibile aditū indi-
uisibili nihil auget nam ueritas addita unita-
ti auget 7 facit numerū cum tū sit indivi-
sibile. Respōdeo ppō est intelligenda v̄ ad-
ditōne per modū q; continui unitas aut nō sic
addit unitati s; per modū discreti culus si-
gnificatum est q; unitas cum unitate pprie
nō facit maius sed facit plus nam sicut ma-
ius est in continuis ita pl̄s est ppe in discre-
tis rē. Ad maiorem euidentiā predictoz
querit utrum in esse forme accētāl sit dare
gradus intrinsecos essentielles fm quos ipa
possit suscipere magis 7 minus. u. q; nō qz
forma est in simplici 7 inuariabili essentia
consistens. Sed illud qd habet gradus nō ē
huiusmōi. Preterea q; metaphisice for?

sunt sicut numeri et sicut numerus stat in in-
divisibili ita quod nihil possit addi uel diminui
quod motet spem sic est de forma ergo for-
ma non habet gradus. Preterea si sic gradus una
albedo erit magis albedo quam alia nisi est fal-
sum ergo et alius probatio nisi quod tunc albedo in-
tensa habebit aliquem gradum quem non ha-
bebit remissa ergo una albedo erit magis al-
bedo quam alia ut dicitur. Contra impossibile est
aliquam formam communicare se alicui secundum magis
et minus nisi in sua essentia habeat gradus.
aliter secundum eundem gradum participaret a quo-
cumque subiecto sed forma accidentalis coequet se
sic alicui subiecto per de albedine ergo in sua es-
sentia habet gradus. Respondeo. quod de ista
quodone aliquid dicitur in predicamentis et de quodone
te et multo plinius determinavi in quadam
quodone ordinaria id hic breuiter pertransibo.
aliqua replicando que iam dixi supra per gradus
contra aliquas opiniones quasdam declara-
bo conclusiones. 2. ad quodone breuiter respon-
debo. Quantum ad primum ex improbatone
predicatorum op. suppono quatuor conclusiones
scilicet tres et tres op. per auctorem improbatas quod nec
augmentum nec decrementum sibi aut accidentis aut
utriusque est causa suscipiendi magis et minus.

Quarta contra opinionem auctoris istius
scilicet quod accessus aut recessus ad impositionem uo-
cis non est causa he quatuor conclusiones patet.

5. conclusio est ista forma accidentalis non
suscepit magis et minus secundum dispositionem in subiecto
aut secundum esse in subiecto remanere eius essentia im-
mutata hanc probatio sic illud. scilicet dispositio aut esse in
subiecto uel est idem cum essentia forme aut non
Si idem habet oppositum quod cum ista disposi-
tio sit maior aut minor ergo et essentia for-
capitulum ponit esse idem Si non idem quero ut
illo alio utrum secundum suam essentiam participat ma-
gis et minus uel non si sic habet oppositum si non
ergo erit processus infinitus. Preterea
hinc termino secundum rationem qua terminus cessat
motus quod habitus presentibus in materia ces-
sat omnis motus et generatio ex parte de gene-
ratione. Sed per te in principio calefactionis habet
tota caliditas secundum rationem qua est terminus
calefactionis ergo in principio cessat motus iste
quod est manifeste falsum probatio mihi. omne quod mo-
uet aliquid habet de eo a quo et aliquid de ter-
mino ad quem ex. vi. philosophorum ergo in prin-
cipio calefactionis in ipso calefescibili est aliquid
de essentia caloris. Si ergo essentia caloris
non suscipit magis et minus sequitur quod in prin-
cipio erit calor perfectissimus secundum quem modum est ter-

minus motus. 6. conclusio est ista. Radi-
catio forme in materia non est causa suscipiendi
magis et minus. hanc autem ostendo illa radica-
tio uel est aliquid distinctum ab ipsa forma ra-
dicata uel non. Si non habeo oppositum quod cum
1. radicata sit maior uel minor ergo et for-
ma Si est aliquid distinctum uel est forma ab-
soluta uel respectiva Si absoluta sic habet
oppositum si respectiva habet et oppositum quod
forma secundum suam essentiam suscipiat magis et
minus. Preterea si sic ergo ubi forma est
magis radicata ibi subiectum est magis tale con-
sequens est falsum secundum. n. medicos febris ethi-
ca est magis radicata quam tertiana et tam ter-
tiana est intensior et eam patiens est magis
febricitans. Similiter etiam uerecundus est aliqua
do rubicundior et tam rubor est minus in eo
radicatus quam in aliquo magis rubeo ut est san-
guineus naturalis. Quantum ad secundum dico
ad quodone per parte affirmatiua. scilicet quod forma ac-
cidentalis de qua queritur habet tales gradus
Dico et quod ratio precipua suscipiendi et magis
minus est latitudo graduum in forma siue quod idem
est illimitatio forme que participat probatio
hoc impossibile est formam participari secundum ma-
gis et minus nisi se sit aliqua illimitata
oppositum predicati infert oppositum sibi da-
to ergo quod non sit illimitata quod ergo parti-
cipat. sed alius et alius gradum. Si queritur isti
gradus quod sunt assigno tales graduum rationem
gradus forme de quo nunc loquimur est portio
perfectonalis forme specificae extra eius esse-
ntiam uel conceptum quod dicitur. sed ipsas formas
specificas infra suum conceptum essentiale iclusas
iclusas realiter intra conceptum indiuidui uagi ra-
ge significari. portio dicitur quod non tota for-
ma oes gradus extra conceptum quod dicitur. quod
species abstrahit ab omni tali gradu tam de om-
nibus predicat sicut superius de inferiori. in-
clusa quod omne indiuiduum talis forme in cludit
aliquem gradum illius forme eo modo quo accipi-
tur indiuiduum uagum uel determinatum. Ad
primum in oppositum dicitur est in principio huius li-
bri quod dicitur esse forma simplex per oppositum
ad compositum ex materia et forma tam habet
illos gradus sue simplicitati non repugnat

Ad aliud dico quod loquitur de forma sed esse
specificum quo abstrahit ab omni gradu de qui-
ditate forme sed quod exprimitur per diffinitionem.

Ad tertium nego consequentiam Ad probandum
dico quod bene sequitur quod erit albedo maior non
magis quod magis dicitur de participanti forma
non autem de ipsa forma que participat.

sc autem. Genera
 to. Post
 q̄ auctor determinat de cā su-
 sciendi magis 7 minus. nunc
 determinat de diuersitate generatōis q̄ ē
 fm post predicamtu. nō. n. eadez generatōe
 generat̄ substantia 7 accēs ut dicit q̄ substā
 tia generat̄ simplr. Accēs uero generatōe
 fm quid hec ergo pars diuidit̄ in .d. p̄. n.
 determinat de utraqz gēratōe seorsuz et ab
 solute 2. cōperādo inuicē fm differentiā ibi
 Nunc aut̄ hōis p̄ in .d. p̄ ostendit que sit
 generatō simplr 2. que sit generatō fm qd
 ibi musicus autē corruptus p̄ in .d. fm qd
 generatō simplr dupliciter accipit̄ uno mō .
 ut sbā distinguit̄ contra accēs. Alio modo
 ut sbā nobilior 7 perfectior distinguit̄ con
 tra imperiores. p̄ ergo agit de generatio
 ne simplr iuxta primū motuz 2. iuxta secu
 dum ibi fm ueritates simplr dī. Circa pri
 mū .d. .f. p̄ pponit intentū sō expōit suū
 dicit um ibi in sbō. n. dicit ergo q̄ generatio
 simplr nō est. ex congregatōe 7 disgrega
 tōe ut dixerūt quidā antiq. s3 quando totū
 transmutat̄ in totuz. unde q̄do ex toto aer
 specificē 7 existente in sua spē sit aliqd totū
 puta ignis uel aliqua subiecta cōpōita 7c.

Notandum sicut p̄ p̄ phisicōz 7 p̄ d
 generatōe de mō generatōis fuerūt inter
 philosophos uarie op. quidam. n. ut demo
 critus 7 leucippus dixerūt omnia entia esse cō
 pōita ex atomis. i. quibusdā paruis cor
 poribus 7 indiuisibilibus ex quorū aggre
 gatione res cōponebāt 7 gubernabāt 7 se
 gregatōe. i. diuisione corrupebāt hec autē
 op. improbat̄ p̄ de generatōe 7 ponit̄ ue
 ra op. q̄ hic recitatur .f. q̄ generatō simplr
 que est generatō sbē nō fit illo mō. sed quan
 do totum numerat̄ in totū. puta si ex aere
 generet̄ ignis to. ignis generat̄. 7 to. aer
 corripit̄ iō hic est corruptio simplr aeris 7
 generatō simplr ignis. Sed tunc occurrit
 dubium qz materia est incorruptibilis 7 manz
 eadem numero in generato 7 corrupto qz
 totum corruptū nō transit in totum genera
 tum sed aliqd. i. materia manet cōis sub ut.
 qz. Dicendum ergo q̄ hec dictio totum
 sumit̄ duplz. .f. cathegonice 7 sincathegonice
 p̄ significat idem q̄ integrū ex suis parti
 bus quō dicimus q̄ totus homo est risibil̄
 l̄ rōnabilis s3 ipm totū integū ex partib⁹ nō
 habendo respectū ad partes singulas 2. e

dispō sibi 7 est signū distributū p̄ omnibus
 partibus totius quomō dicimus q̄ tot⁹ pa
 rtes est albus qz sequit̄ ergo quelz eius pars
 Dico ergo ad pposituz q̄ cum dicit q̄ in
 generatōe simplr totum mutat̄ in totū ly.
 totum tñr cathegonice nō sincathegonice at
 distributue ut sit sbus non q̄ quelz ps mu
 tet̄ in q̄lz qz ut arguit̄ materia manet ea
 dem cōis sub utraqz terminorū .s3 est sbus
 q̄ totus aer .i. totum compositū 7 integrū
 corripit̄ qz aer non manet 7 totus ignis
 generat̄ .i. hoc totum integrū 7 compositū
 q̄ ē ignis. 7 sic p̄ qd dōm ad argu. Deind
 cum dicit. In subiecto enim. Exponit q̄ di
 xerat .f. q̄ totum mutat̄ in totum di. q̄ in
 sbō. i. cōtento generabili 7 corruptibili sunt
 duo. .f. materia 7 forma q̄ est spes. .f. fm rō
 nem. i. formā hoc aut̄. i. aliud fm materiam.
 .i. ipā materia quando ergo fit transmutatō
 in hijs duobus est generatio 7 corruptio si
 milr. Notandū q̄ ly totum in hijs duo
 bus non est intelligendū distributue q̄tum
 ad utraqz seorsuz. .f. materia 7 forma trans
 mutat̄ s3 est intelligendū modo predicto ut
 ptanto dicat̄ fieri transmutatō in hijs duo
 bus quatenus sit transmutatio in ipō toto
 qd ex hijs duobus componit̄. Alr. n. expo
 nēdo fm qd l̄ra uidef̄ tonare magis auctor
 diceret manifeste falsuz adateria. n. incor
 ruptibilis est 7 nūqz transmutat̄ nisi subiec
 tiue transeundo de formā ad formā 7 manz
 eadem sub utraqz. Deinde cum dicit s3
 ueritates agit de generatione simplr dicta a.
 modo dicens q̄ s3 ueritates a. dicit gene
 ratio simplr in hijs .f. sbis que generantur
 7 corripunt̄. nam dicit̄ generari hoc aliqd
 7 spēs. i. sbā nobilior 7 formabilior q̄ ma
 terialior 7 ignobilior que est terra ut p̄.

Notandū q̄ ut iam tactū est 7 habetur
 primo de generatione generatio simplr du
 pliciter accipit̄. .i. distinguit̄ contra genera
 tiones fm qd uno modo ut substantia distin
 guitur contra accidēs nam sbā dicitur gene
 rari similiter 7 accēs fm quid 7 in generatō
 ne sbē totuz mutatur in totuz modo p̄p̄
 posito. In generatōe accidentis non qz cō
 posituz ex sbō 7 accēte sicut non est uere es.
 sed ens p̄ accēs ita nec est uere totuz iō pro
 prie loquēdo non potest dici totuz mutari i
 totuz. Alio mō ut sbā nobilior 7 perfectior
 distinguitur contra imperfectiorē uerbi gra
 tia si ex terra generetur ignis est generatio

similitudo et corruptio sunt quod quod generatur per
fectior substantia que est magis habet aliquid et species
ignis et corrumpitur substantia imperfectior. scilicet ter-
ra Si autem ex igne generetur terra erit
corruptio similitudo et generatio secundum quod propter eam
dem causam. Deinde cum dicitur philosophus
homo determinat de generatione secundum quod con-
tra primum modum generationis simpliciter dicitur quod
quando substantia mutatur in accidente puta si homo
musicus perdat musicam tunc musicus homo est cor-
ruptus et homo imusicus generatus non quod
homo corrumpatur simpliciter quod homo manens idem
et fit tamen transmutatio in accidente. id est passione
quod statim probatur quod si musica uel imusica
non esset. scilicet passio in hijs substantiis sed super esset
de esse hominis tunc in hijs generatio huius. scilicet
musice esset generatio hominis et corruptio simpliciter
quorum utrumque est falsum ideo concluditur dicitur quod
hec. scilicet musica et imusica sunt passiones ho-
minis et musici hominis est corruptio quod dicitur
id est secundum quid. Notandum putatur probatur Aristo-
tes 2° metaphisice materia et forma non ge-
neratur sed compositum per se autem generatur com-
positum forma autem per accensum et subdit ulte-
rius quod hoc est verum non tamen in substantia sed etiam in
omni generatione ut est generatio arboris motus ut
non generatur quantum ad quantum lignum nec ge-
neratur albus sed albus lignum 2° de alij ita
in proposito non generatur imusicus sed homo im-
musicus ideo dicitur in littera quod musicus homo cor-
ruptus est et homo imusicus generatus quod igitur
talis transmutatio non est in esse substantie sed in pas-
sione. id est in accidente ideo est generatio secundum quod
Quo autem musica sit passio et accidens ho-
minis manifestum est sed de imusica uidetur
dubium cum dicitur precise negationem Pre-
terea cum generatio sit transmutatio positi-
ua quod terminatur ad esse non uidetur quod transmu-
tatio ad imusicam sit generatio quod tunc gene-
ratio esset ad non esse. Dicendum quod imusica
sicut iniustitia potest terminari dupliciter uno modo
privative et tunc tamen dicitur carentiam musice et
puram negationem. Alio modo potest terminari
contrarie ut sicut iniustitia hoc modo dicitur
aliquis habitum positivum musice contrarius
et habet ad imusicum potest esse generatio et transmutatio
positiva et habet accidentia est in proposito in
musica. Deinde cum dicitur nunc autem hominis
assignat inter generationem simpliciter et genera-
tionem secundum quod duas formas unam ex parte sub-
stantiam ex parte termini 2° ponitur ibi sed quare
non dicitur generari Dicitur ergo statim in hoc quod sub-
iectum generationis secundum quod est aliquid compo-

situm manens actu subiectum aut generationis
similiter est ylem. id est passio materia que est ens in
potentia Dicitur ergo quod nunc. id est in proposito mu-
sica et imusica est passio hominis manentis ita
quod subiectum talis transmutationis est homo ma-
nens actu sub utroque terminorum ex quo con-
cluditur quod ideo est alteratio talium et non super gene-
ratio simpliciter que non habet tale subiectum
unde subdit est autem ylem. id est passio materia maxi-
me et proprium subiectum susceptibile genera-
tionis et corruptionis similiter. Notandum
quod tenendo in eodem esse plures formas substan-
tiales sicut credo esse quod habita passio et per con-
sequens iam materia exite in actu similiter
posset aliqua acquiri per generationem dubi-
um est quomodo ylem. id est passio materia est subiectum
talis generationis Dicitur quod secundum hoc ylem non est
immediatum sed bene omnis generationis similiter
sed est multarum hoc sufficit ad propositum quod
subiectum generationis similiter saltem aliquis
est ylem nullius autem generationis secundum quod est
subiectum ylem sed aliquid compositum ex quo con-
cluditur quod illa generatio non est ista potest tamen
dici quod subiectum generationis similiter est ylem
mediate et immediate quod ultima resolutio for-
marum substantiarum stat ad ylem non sic de formis
accidentalibus sed eorum ultima resolutio stat ad
subiectum contentum ex materia et forma.

Deinde cum dicitur Sed quod non dicitur ponitur
substantia dicitur que est ex parte termini nam ge-
neratio similiter terminatur ad substantiam genera-
tio autem secundum quod terminatur ad accensum circa quod
dicitur philosophus ponitur dicitur 2° ponitur quodam notabi-
le circa ipsam ibi est autem quod ideo dicitur ergo 2°
stat in hoc quod generatio similiter terminatur
ad substantiam generatio secundum quod terminatur
ad accensum hanc autem dicitur declarat mouens
questionem et solutionem dicitur ergo subdit quod
questionem que non dicitur generari similiter. sed
disciplinabiliter. id est secundum quod quando. scilicet genera-
tur musica uel a disciplina ut accidens primo
uet questionem dicitur quod hec determinata sunt in
predicamento id est diuisa. Nam hoc ens signifi-
cat subiectum. id est substantiam hoc autem quale. id est
qualitatem hoc uero quantum. id est quantitates con-
cludit ergo quod quecumque non significat substantiam
sed accidens non dicitur simpliciter generari sed
super secundum quod. Notandum quod in predicamento est
posita dicitur una generis. scilicet eorum que secundum nul-
lam complexione dicitur. Singulum autem aut si-
gnificat substantiam aut quantum tatem et cetera. Sola ergo
generatio substantie est generatio similiter genera-
tio autem alioquin est generatio secundum quod et hoc

est q. auctor dicit in lra unde r. dfa est pe/
nes terminu q. generatō similitr terminat
ad sbām generatō fm qd terminat ad rem
alioz. q. generū accidentiū. Ultimo cū
dicit. Est aures ponit qōdam notabile circa
dicta qō est qō eorū que sunt accidentia ali
qua insunt sbe a natura ut. moueri fursum
igm. rē. Notandum q. accidētū qōdam
insunt a natura ut moueri dorsus terre r. sur
sum igni. Omē. n. graue mouet naturalr
deorium r. leue fursus. Quedam quasi a ca
sa seperabiliter ut esse albū hōi siue equo r.
hoc est q. uult auctor dicere in hys ultimis
uerbis huius libri. Quedam. n. accidentia
eueniūt sbe inseparabl. i. a natura fz q. dī
cit uel ponit i. q. o. creatur in numero pon
dere mensura q. est deus trinus r. unus bene
dictus in eternū. Amē.

Explicū scriptur magistri Antonij Andree
ordinis minorū doctōis subtilis super sex
principia Deo gratias Amen.

Incipit Expositō eiusdē in librū pmū per
terminas Aristotelis.

Ergo. Bal

tha
lar interpretatōē narra. fe
stinus. daniel. 4. fm Boe
tium hic in comūto libri
iste est de interpretatōē

nel r. q. q. hic intellāc hoc patebit magis
infra r. iō p. introductōē huius libri pōt ac
cipi uerbū presens ut nos. hanc scientiā ap
petentes dicamus Aristoteli auctori huius
libri tu ergo rē. ubi describit perfectō hu
ius libri qōtū ad quatuor genera carū. Si. n.
consideres pncipiū originale. ecce personaz
digniformez. si sbm materiale. ecce loquellā
pulcriformē. Si formale. moduz. ecce affarū
reglarez. Si finalem fructū. ecce thesaurum
salutare. Primū pbat designatō figura
lis ibi Tu ergo. Tu inq. totius sapientie hūa
ne doctōr eximius scriptor cōspicuis cōtem
plator precipi. unde r. figurat. dicit Bal
thasar. qō interpretat. absorbens diuitias r.
re. uera tpe ē Aristoteles. qui diuitias. q. ma
xime absorbit intra se distribuit alijs qui
busdam ut de i. possēt intelligi illud dan.
5. Balthasar fecit grande cōuiuū optima
tibus suis mille cōuiuū. s. sapientie r. itelec
tus mille. i. quibuscūq. generalr. q. numer.
mille uariū est numerus pfectus. Secū

dam pbat expō exemplatis ibi interpreta
tōnem Interpretari aut idem est q. expo
nere. r. liber iste est de interpretatōē. que si
sumat p enūtiatōē est de ipa. ut de subiec
to. q. de ipa hic agit qōtum ad suam cōstru
ctōē puta de noie r. uerbo. ex quibus istas
ut ex partibus integralibus qōtum ad suaz
diffinitōez qōtū ad suam oppositōez r. ha
bitudinez rē. ūde de h. isto pōt intelligi il
lud dan. 5. intellācia r. interpretatō sopno
tum ostensio secretorū ac solutō ligatorum
inuenta sunt in eo. re uera r. in hoc libro in
uenit intellācia de incōplexis. s. nomie r. uer
bo. Interpretatō de complexis. s. orōne r.
enūtiatōē ostensio secretorū ad ueritates r.
elusionū. solo ligatorū qōtum ad declaratō
nem dubiorū. Tertū pbat cōpositio or
dinata ibi narra. s. disticte r. ordiate qōtū ad
utraq. formā artis q. ē for. tractat. r. forma
tractadi. narrat ergo Aristoteles librum is
tum ueraciter. ut intellectū doceat. subtilr. ut
intellectum erigat r. acuat. ordinat. ut intel
lectum attrahat. alicit. n. anim. ex ordine
debito scientie ut dicat Aristoteles illud ps
uespere mane r. merdie narrabo. r. anūti
abo. uespere q. in subtilitate. mane q. cum
ueritate. merdie q. cū ordinitate. Quar
tum probat appetitio. inflamata. ubi festin.
ubi notat q. huius libri triplex ē finis unus
ppinquus qui est notitia de enūtiatōē r. p
positōē. Alius remotus qui ē de not. silli
Ter. r. ultimus qui ē beatitudo celestis. g.
tu Aristoteles narra hanc scientiā festinus
ut intellectus intelligat ueritatez de. pposi
tionibus ueritatez de silogizantibus uerita
tem de eternis pmissionib. unde p. 6.
discere festina suscita animū tuum nō dedis
somnia oculis tuis. Suscita. s. ad intelligen
dum. ergo ut dī heb. 4. festinus ingredi in
istam requiem. s. eternā. ad quā omis scien
tia ordinat. Amen.

uia scientia.

Subiecti presupponit in scientia
de sbō. n. oz precognoscere qd est
r. qa est ex p. posteriorit. ad are expositōez
huius libri unam moueo qōnem. utrum iste
liber sit de enūtiatōē ut de sbō. uidet. q.
nō q. subiectū debet esse cōe omib. que de
terminant in scia sed enun. nō est huiusmo
di q. hic determinat. de nomie r. uerbo de
quibus nō predicat. enun. Preterea auc
toritas Boetij est in cōtrarium qui dicit hūc
D

librum esse de Interpretatione cum astitit in ti-
tulo libri quod per terminas dicitur accipi.

quod est de et quod est in

interpretatio quod liber .i. de interpretatione.

Contra quod principium agit de enuntiatione in
libro isto ut ex sequentibus apparebit ergo
est subiectum in hoc libro. Rursus hic ostenditur
supponere conditiones sibi scilicet de quibus die-
tum est in principio porphyrii quod per 2. de
enuntiatione quod sit tanquam quod hoc per in ista ista

Tunc ad quod dico quatuor conclusiones.
prima conclusio est ista logica aut aliqua per
logice non est de uoce tanquam de subiecto pro-
batio huius illud quod per considerat in libro
predicamentorum est per se pars eius quod consi-
derat in libro porphyrii et alij libri noue lo-
gice que est sicut sed sicut omnes passiones
suas habet sibi inherentes ut est manifestum
nulla uoce exite nec possibili esse similiter enun-
tiationis suas ergo utrumque istorum est prius natu-
rali uoce significatiua et sicut quod considerat in
predicamentis est prius naturaliter utroque isto-
rum sicut pars integralis toto ergo et prius
naturaliter uoce significatiua quocumque ergo nec
hic nec ibi est sicut uox significatiua per se minoris quia
aut sicut in mente est sicut et enuntiationis in mente est enun-
tiationis absque hoc quod perferat .i. si non ergo ha-
bens demonstrationem in mente non habet demon-
strationem nisi perferat et non est sciens nisi perferat quod
est manifeste sicut contra conclusiones arguit quod per
Boetium in commento liber predicamentorum est
de .x. uocibus reze genera significantibus sicut le-
gitur .i. est pars huius. Responsio sicut
ibi fuit dictum Boetius sic intelligit et accipit
passiuum pro activo ut sit sicut de .x. uocibus .x.
rerum genera significantibus .i. de .x. generibus
significatis per .x. uoces nulla ergo pars lo-
gice est de uoce quod omnes sicut passiones et enun-
tiationis et partium eius possunt sibi in esse
sicut esse quod habet in mente et si non perferant
ut per inductive sed tota logica et quod pars
eius est de aliquo priori quod respectu uocis si-
gnificatiue habet tantum rationem significati. 2.
conclusio sit ista liber iste non est de interpre-
tatione tanquam de sicut per huius nulla pars
logice est de uoce ut de sicut per ex per sicut in
interpretatione est uox ergo liber iste qui est per
logice non est de interpretatione tanquam de sicut
per huius minoris quod sicut omnes rationes no-
minis interpretatio est uox una .n. ratio ponit
hec interpretatio est uox articulata prolata
cum ymagine significandi et tunc interpreta-

tionis de complexis et non est subiectum huius li-
bri. Tunc quod est uox Tunc quod liber iste tenet
medius ordine inter librum predicamentorum
et librum priorum quod alterum est de his que per-
tinent ad primam operationem intellectus. Ali-
ter de his que pertinent ad secundam. Ille autem
liber est de his que pertinent ad mediam non
ergo est de complexis nec de omnibus com-
plexis. Alia ratio nominis ponit hic interpre-
tatio est uox articulata prolata cum ymagine
ne significandi aliquid esse uel non esse et per
quod utroque modo est uox. Notandum ue-
ro circa hoc quod harum duarum diffinitionum 2. est
specialior et propior nomen est uocis uocis imple-
te et incomplete. Sed quod interpretatio ut aliquid
quid exponens nihil proprie exponi potest per
simplicem dictionem ideo nomina et uerba magis
sunt partes interpretationis quam sint interpre-
tationes et dictiones sine categorice non habent
rationem interpretationis quod non sunt uoces per se
aliquid significantes. Interpretatio ergo pro-
prie est uox exponens similiter aliquid esse uel
non esse et illud est idem quod enuntiationis simplex in
uoce plata quod alie orationes non exponit simpli-
ter aliquid esse uel non esse. 3. conclusio
est ista liber iste est de enuntiatione ut de sicut
per huius illud est hic subiectum propter quod omnia
terminantur hic. Sed enuntiationis est huius ergo
minor patet quod propter enuntiationem per deter-
minat hic de partibus integralibus .i. de no-
mine et uerbo 2. de eius genere quod est ora-
tio deinde quod ipsius est et de diuisione eius
in suas primas species et consequenter de eius
proprietas .i. oppositio et habitudo et ce-
teris huiusmodi. 4. conclusio est ista enun-
tiationis in mente et non in uoce est huiusmodi sicut hoc
probatur per rationem precedentem quod hec omnia
determinantur per ipsam unde si dicte proprietas
tes insunt enuntiationis in uoce hoc uero est per
sed in quantum illa est signum eius que est in mente

Contra istam conclusionem arguit illa
enuntiationis est hic sicut cuius nomen et uerbum sunt
partes sed enuntiationis in mente non est huius
modi quod utrumque .i. nomen et uerbum sunt uox
quod per quod in diffinitione eorum ponit uox.

Rursus sicut nomen et uerbum in uoce sunt par-
tes enuntiationis in uoce sic ipsa in mente sunt
partes enuntiationis in mente que .n. percipiuntur
ab intellectu in prima eius operatione com-
ponunt in 2. sicut non hec uel 1. exprimat. Tunc ergo
dicitur quod tam nomen quam uerbum est uox illud est
uerum sicut quod nobis magis innotescit quod sic
debuerunt eorum descriptiones assignari et per

illas p³ descriptio eorum ut sunt in mente. ut ali
 ud est dicere nomen esse uoces uel nomen esse in
 uoce quia uox potest esse essentialiter forte non in uo
 ce hoc est non expressus sicut et ipsum expres
 sum puta uox concepta in intellectu non pla
 ta extra et p². s. uox in mente ponitur in distri
 ctione nominis et uerbi. Ad euentiam predicto
 rum nominum est quod sicut dicit Aristoteles 3.
 de anima duplex est operatio intellectus. una que
 dicitur indiuisibilium intelligentiam secundum quam intel
 lectus format intentiones et conceptiones sim
 plices alia que dicitur compositio et diuisio per quam
 intellectus format conceptiones complexas com
 ponendo et diuidendo adinuicem simplices con
 ceptus addit 3.º operatio que est discurre
 re ab uno ad aliud. s. a noto ad ignotum. de sim
 plicibus et go que pertinet ad primam opera
 tionem intellectus est liber predicamentorum
 non de ipsa operatione quia determinare de ipsa
 pertinet ad determinatez de anima cuius. n. est
 determinare de substantia eius. est determinare
 de eius operatione. De complexis autem que
 spectant ad secundam operationem est liber perier
 minias. non de ipsa operatione. intellectus. n.
 componens uel diuidens format enuntiationes
 de qua agit in hoc libro De complexis
 autem que pertinet ad tertiam operationem intel
 lectus. sunt libri logice noue in quibus doce
 tur ars silogizandi ubi procedit a notis ad
 ignota. quia igitur illa que cadunt sub p² oppositi
 one intellectus sunt partes illorum que cadunt
 sub 2.º id est ad hunc librum per se ordinatur li
 ber predicamentorum. Illa autem que cadunt sub
 2.º operatione sunt partes illorum que cadunt
 sub 3.º id est liber iste ordinatur ad libros logice
 noue sed principaliter ad librum poriz et me
 diate id est ad alios quia silis est de. ppositioib²
 Ex dictis p³ quod est subiectum et quez ordinem rer
 iste liber inter libros logicales quare etiaz
 sic intitulatur et per quod necessitates que per neces
 sitatez habendi artem de sillo. Ad primum
 in oppositum dico quod maior rationis si nullus
 de uniuersalitate predicationis qualis est to
 tius uel ad suas partes falsa est. In omni. n.
 scientia cuius subiectum est compositum necesse est
 determinare de partibus sibi de quibus tam
 subiectum non predicatur. sed si aliquo modo esset
 natura maior debet sic intelligi subiectum sic esse
 comune quia eius cognitio principaliter queri
 tur ut scientia in cognitione omnium aliarum in
 quantum illa alia determinatur per cognitionem
 principaliter sibi. Ad secundum dico quod de multis di

cit esse scientia quorum non quilibet est principa
 le subiectum ut dictum est in Porphyrio quando
 quod etiam liber aliquis intitulatur ab eo quod non est
 subiectum eius uerbi gratia dicitur liber poriz quia tamen non
 est de poriz ut de subiecto sed est de uel ut ibi
 dem questum et determinatum est in p² quod est.

rimu 3. + Oportet hic
 liber diuidi
 in tres partes p². n. Aristoteles
 premitit phemus in quo enuntiat

at ea de quibus tractaturus est 2.º addit quod
 dam preambulum unum. s. breuem tractatum
 de uocibus significatiuis et signis et signatis
 3.º suum presequitur tractatum principalem intentionum
 2.º ibi sunt ergo ea 3.º ibi nomen ergo est uox
 Dicit ergo quod primum. i. p² os constituere. i.
 diffinire et sermones facere quod sit nomen quod
 sit uerbum que sunt partes integrales subie
 ctus libri 7c. postea os super ostendere quid
 sit negatio et affirmatio que sunt partes sub
 iectiue enuntiationis que est subiectum huius libri.
 Enuntiatio est diuiditur in affirmationes et ne
 gationes sicut genus in species. Item dicendum
 quod sit hic enuntiatio que est hic subiectum et genus
 ad affirmationes et negationem ultimo quod sit
 oratio que est genus enuntiationis. Circa
 istam occurrunt quedam dubia. primum quare
 hic agit de nomine et uerbo cum in libro pre
 dicamentorum determinatum de omnibus similibus
 secundum que de solo nomine et uerbo determinat
 neglectis alijs partibus orationis. Ter
 tium cum enuntiatio diuidatur in categori
 cam et ypotheticam que de istis non permittit
 sed dicitur sicut de affirmatione et negatione

Quantum que sit ratio preposterationis
 ordinis philosophie in enumerando predicta. nam
 affirmatio est prior negatione ex 4.º meta
 phisice. Item et oratio prior enuntiatione si
 cut genus est prius speciebus. Quintum quod
 de subiecto os precognoscere quod est et quia
 est ex p² p² os enuntiatio est hic subiectum
 ergo non os constituere aut ignorare que sit plus
 ponere. Ad primum dicitur quod Aristoteles
 agit ibi de nomine et uerbo simplicia. n. et in
 complexa triplex considerari potest uno modo
 absolute in se ut sunt quedam simplices respectus
 et hoc modo pertinent ad librum predicamentorum.
 Alio modo ut sunt partes enuntiationis
 et sic pertinent ad librum hunc generaliter. n.
 omnis scientia cuius est aliquod subiectum determi
 nat de partibus componentibus subiectum. 3.º
 ut constituunt sillos et sic dicitur termini omni. n.
 sillo perfectus constat ex tribus terminis.

hoc autē mō pertinet ad librū priorū d' eo
dem ergo dūerſimode ſūpro agē in dūer-
ſis locis 7 libris . Ad ſm dōm q' p' hū in
tendit hic de enūtiatōne ſimplici que .ſ. ſimi-
liter enūtiat eſſe uel nō eſſe qualis eſt enūtia-
tio indicatiua 7 predicamētis t'p'is . Alie autē
enūtiatōnes ut impatiua optatiua magis ſi-
gnificāt mētis aſſem q' enūtiat uerū aut fal-
ſum ſufficiat ergo Ariſtoreli q' hic determi-
net de illis p'tibus orōnis que neceſſario ad
ſimplicem enūtiatōne requirūt . huiusmodi
aut ſunt nom' 7 uerbū q' ex ſolo noie 7 uer-
bo pōt conſtare enūtiatō ſine alijs ut homo
eſt aial nō autē ex alijs partibus orōnis ſine
nomie 7 uerbo . Ad nom' ſup pōt reduci p'
nomē q' quidem ſignificat ſbām 7 certam
determinatā perſonā ad uerbū autē reduci
p'ncipium q' tēpus ſignificat ſicut uerbū
Alie autē partes orōnis ſine cathegorice ſunt
que non niſi cum alijs ſignificāt p'pe loquē-
do . Ad tertiu' dicit q' enūtiatio p'potheti-
ca componit' ex plurib' cathegoricis nec ſi-
gnificat aliqd ſimil'r . ſed ex ſuppōne ſi ſor-
tes currit ſor . mouet' iō uel reduci' ad cathe-
goricam de qua hic agit' uel nō agē de p'po-
thetica . q' non ſignificat abſolutā 7 ſimplicē
ueritatem enū' aut de qua hic intelligit' ē
iō que ſt abſolutā 7 ſimplicē ueritatez . 7 iō
Ariſtoteles determinare hic d' p'pothetica
preternūtit . Ad quartū dōm q' de ordie
preponēdi non eſt uis faciēda tam' hic po-
nit' q' de partib' inceperat numerare . ſ. no-
mine 7 uerbo iō conſequēter p'cedit a nume-
rare de p'tib' ad totūz affirmatō . n . 7 negatō
ſunt partes enūtiatōnis enū' autē pars orōis
ut predictum eſt q' aut negatōne p'nume-
rat affirmatōni nō eſt uis q' ſunt ſpēs enū-
tiatōnis ſpēs aut ſunt eque diuidētes genua
lz inter ſe poſſent habere ordie ſicut hic .
q' affirmatio p'or eſt negatōne tam' in com-
peratōne ad genus ſunt ſiml' uera . iō nullūz
inconueniens eſt ſi idēter alterū alteri enu-
merando preponat' . Ad quintūz dōm q'
p'ecognitō quid ſibi intelligit' q'ntum ad ſci-
entiaz demonſtratiuā nullus . n . demonſtrat' po-
teſt paſſionē de ſbō de quo ignorat quid ſit
7 ſic ibi Ariſtoteles intellit ſcia aut eſt q' ē
de ipo ſbō habz utiq' inquirere qd eſt illud
ſbō niſi alr eſſet p'z ſe notum uel ex a' ſci-
entia ſuppoſitū uel acceptūz q' ergo enūtia-
tio eſt hic ſbō oz inquirere qd eſt enū' qui
ditatue . Sequit' pars Sunt ergo ubi ad-
dit qōdam preamble . ſ. unū breuē tractatū

de uocibus ſignificatis . ſ. a ſignis 7 ſignatis
circa qō duo . ſ. p' exponit ordinē eorū ſm
ſignificare 7 ſignificari 2' comperat ea ad
inuitēz ibi que admodū . Ad euidētiāz p'
me partis notādū q' iſta quatuor . ſ. ue uocel
paſſiones aie res ſunt ad inuitē ordinata ſm
rōne ſigni 7 ſignificati . q' iſte ſignificāt ipas
uocel uocel aut paſſiones paſſiones aut aie
ſignificāt ipas res . ex quibus appaſt euidē-
ter q' aliquid habet tm rōnez ſignificati pu-
ta res aliqd rōnez ſigni 7 ſignificati ad ali-
ud 7 ad aliud comperatū puta ipe uocel in
iſta . ſ. q' ea que ſunt i uoce . i . ipe uocel ſigni-
ficatiue que p'ferūt ſunt note . i . ſigna earūz
paſſionū que ſunt in aia 7 ſiml'r ea que ſcri-
bunt' . i . iſte ſunt ſigna eorum que ſunt
in uoce . i . uocū ſignificatiuaz que p'ferūt .

Notandū q' Ariſtoteles utit' hoc modo
loquēdi ea que ſunt in uoce 7 nō dicit ipe uo-
cel ad oſtendēdūz q' nom' 7 uerbū 7 enun-
tiatio 7 orō de quibus ipe p'edixit habent
multiplex eſſe uno modo in ſcripto alio mō
i mente alio mō i uoce 7 plate . Eſt ergo
ſbus q' nom' 7 uerbū 7 cetera predicta ut ſūt
uocel plate . ſignificant aie paſſiones ſicut
iſte ſunt ſigna uocūz per hec aut 3' dat intel-
ligere quantū . ſ. res que ſunt cāe paſſionis aie
7 a rebus i aia imprimūt' ut ſuppleat' q' 7
ipe paſſiones aie ſunt ſigna rerū qd autēz
intelligit' per paſſiones patebit inferius pau-
lo poſt in quadam qōne . Deinde cum di-
cit 7 que admodūz comperat predicta ad in-
uicem ubi d . ſ. p' ponit unam d'ram inter
iſta 2' q' dā conueniētiā ibi eſt autē que
admodum p' diuidit' in . d . p' . ſ. q' dicitur
eſt 2' excuſat ſe ab ampliōri iſtorūz determi-
natione ibi de hijs autēz . D'iam at assignat
inter uocel 7 iſta ex una parte 7 paſſiones 7
res ex a' parte que eſt iſta q' uocel 7 liter
nō ſunt eedem apud omēs res autem 7 paſſi-
ones ſunt eedem apud omēs . ecce una p'
differentie paſſiones autēz aie quozūz p'mo
rum . i . quozūz p'rimarūz he . ſ. uocel ſunt ſi-
gna i . paſſiones ſunt eedez omnib' . i . apud
omnes ſiml'r 7 res quoz . i . quaz he . ſ. paſ-
ſiones ſunt ſimilitudines . i . ſigna autēz note
ſunt etiā eedez apud omnes ecce alia pars
die Ultimo . cum dicit De hijs autēz ex-
cuſat ſe de hijs di . ſ. quales aie paſſiones ſit
7 quomō ſunt rerūz ſigna ſiue note 7 cetera
huiusmōi dicitur eſt in hijs que dicta ſunt de
aia . i . in libris de aia alterius . n . eſt negocij
ſup q' logia iſta p'ſcrutari . Ad euidē

tiam huius dicte dicitur queritur utrum sit
conuenienter data uidetur quod non quod si passiones
sunt eadem apud omnes ergo cum ducatur in co-
gitionem res sequitur quod apud omnes sit eadem po-
sitiones et res cognite ergo omnes sunt eque
scientes quod est falsum. Preterea quedam
sunt res apud aliquos que non sunt eadem nu-
mero apud omnes alios nec etiam specie per se mul-
tis ergo falsum est quod eadem res numero sint
apud omnes. Preterea conperatio ad di-
uersos utentes non diuersificat aliquid sed se
ergo sic et uoces apud quoscumque utentes sunt
eadem naturaliter cuius oppositum dicitur in
libra. Preterea illud quod est a natura est idem
apud omnes sed uox significatiua est signum
naturale et a natura ergo est idem apud omnes
pro modo cuiuslibet uirtutis naturalis est aliquid
instrumentum naturale sed uirtus in interpreta-
tiua est uirtus naturalis cum homo sit animal
sociale uolens alijs exprimere quod est apud
se ergo uox significatiua que est instrumen-
tum huius uirtutis est signum naturale er-
go naturaliter significat etc. In contrarium
est Aristoteles in libra. Respondeo dicitur est
conueniens si sane intelligatur hoc modo. quia
omnes passiones in quantum sunt signa rerum in anima
dum representant apud quoscumque rem eandem
quod eadem similitudo in anima semper est repre-
sentatiua eiusdem sicut similitudo in se
sibi. sic res non simpliciter sed in quantum significat
per passiones est eadem apud omnes sed nec
eadem libra apud omnes representat eandem
uocem sed uel aliquam uel nullam nec eadem
uox apud omnes est eandem passionem sed ali-
am uel nullam dicitur ergo intelligenda est de
istis non ut sunt in se aliquid tale simpliciter et ab-
solute sed sub ratione que sunt significatiua uel si-
gnificata. Ex quo patet manifeste quod res et pas-
siones sunt signa uel significata naturaliter quod apud
omnes uniformiter significant et significant
illud autem quod est a natura est idem apud omnes
sic autem et uox non sunt signa a natura pro-
positam causam que non sunt eadem apud omnes
in quantum significant aut significant Aristote-
les autem ut dicitur est non intelligit hic assignat
eorum dicitur nisi in quantum sunt signa et signifi-
cata. Ad primum in oppositum dicitur a quibus-
dam quod licet omnes eodem modo simpliciter cogno-
scant non tamen omnes eodem modo componunt et
diuidunt. unde 3. de anima dicitur quod intellectus cir-
ca quod quod est non decipit nisi secundum accidens. id
est secundum quod non in absoluta apprehensione sed in com-
ponendo ipsum quod quod est cum aliquo altero.

et in hoc modo non erunt omnes eque scientes.

Contra quod sequitur saltem quod omnes erunt eque
scientes quantum ad apprehensiones simplicium
et ita erunt omnes eque scientes diffinitive. quod
diffinitio est uia cognoscendi simplex sed hoc
est manifeste falsum multi. n. aliqua simplicia
sciunt de quibus alij nihil apprehendunt. quod
autem adducit 3. de anima non est ad propo-
situm est. n. ibi iste intellectus Aristotelis ut patet
in fine. 9. metaphisice ubi loquitur de eadem
dem materia quod intellectus omnino concipit quod
quod est uel nihil eius et ita non decipit circa
ipsum quod deceptio presupponit aliquam cogni-
tionem et aliquez errores non autem intelligit quod
intellectus concipiat esse quod quod est cum conti-
gat alicuius quod quod est nihil concipere. Ali-
ter ergo dicendum ut dictum est in respon-
sione quod passiones non sunt eadem apud omnes
in se sed in quantum sunt signa rerum omnis. n. pater
eadem in se apud cuiuscumque mentes fuerit res
eadem representat et tunc nihil mali sequitur

Ad secundum iam dictum est quod res non similiter sed
in quantum significat per passiones est eadem
apud omnes. Ad tertium concedo quod eadem
libra manent eadem in se in compositione ad quos-
cumque utentes sed non manent signa earundem uo-
cum apud omnes quod non eadem sunt apud omnes
nec idem conueniens ea sic notari et uariari apud
diuersos imponentes cum fiant signa ex ipo-
sitione que apud diuersos est diuersa. Ad
quartum dico quod uox significatiua non est instru-
mentum uirtutis interpretatiue in homine. sed
guttur et pulmo que concurrunt ad formationem
uocis sicut si homo naturaliter uelit fugere no-
cua non sequitur omne illud esse instrumentum
naturale quo fugit nocua puta uestimenta
uel arma uel huiusmodi. sed natura dedit ho-
mini instrumenta naturalia quibus hec possit
sibi preparare ut per manus potest homo omnia
ista puta uestimenta arma et huiusmodi per
rem preparare. sic etiam per rationem et instrumenta
naturalia formandi uocem potest homo aliqua im-
ponere que sunt signa ad placitum et non a natura.

Deinde cum dicitur Est autem ponitur quedam con-
uenientia inter passiones sic et uoces que sunt
signa passionum ubi. d. f. primo intentus pro-
ponit 2. probat et exponit ibi circa compositiones
etc. Ad euentiam predictorum notandum si-
cut superius dictum est duplex est operatio intel-
lectus in primo non inuenit uerum uel falsum. In 2.
inuenit uerum aut falsum quod igitur passiones
mentis sunt priores uocibus sicut significatum
est prius signo. unde uoces preferuntur ad aie

passiones exprimēdas iō ex hoc qd inuentur circa intellectum oñdī similit̄ se habere circa uoces sicut ergo aliquis intellectus .s. in complexus 7 simplex est sine uero uel ffo. ita est de uoce 7 hoc est qd ait quēadmoduz est in aia qz aliquotiens est intellectus sine uero uel ffo ita est de uoce aliquoties autē cum necesse est alterum horū inesse. s. ueruz uel falsum sic etiā in uoce. Deinde cum dicitur circa componēz Exponit 7 probat qd dixerat circa qd d. f. p. pbat qd dixerat de intellectu. 2. qd dixerat de uoce ibi Noia igit̄ In p. parte innuit talē cōsequentiā circa cōpositionem 7 diuisionē intellectus ē ueritas 7 falsitas qz est 2. opō intellectus ergo nō est circa primā operatiōē que est intelligentia simpliciaz ex quo sequit̄ intentuz qz aliquis intellectus est sine uero 7 falso. s. in intellectu simplex aliquis uero est cū uero 7 ffo. s. compositus huius rōnis ponit t̄m aīis ubi cōsistit uirtus argumenti p̄ lra rē.]

Deinde cum dicitur noia igit̄ pbat qd dixerat de uoce ubi d. f. p. pponit cōsequentiā 2. subdit pbatōnem ubi huius autem signuz Dicit ergo qz uerba 7 nomina. s. supra similit̄ 7 seorsum sunt similia intellectui qui ē sine compositiōe 7 diuisione. i. intellectu simplici in quo non est uerum neqz falsum uerbi gratia homo uel album q̄do aliqd nō addit̄ s̄ sumit̄. sic seorsum ad hoc non est neqz uerū neqz falsum s̄ sup̄ si adiuicem componāf̄ at didat̄ ut obo hō ē alb⁹ hō n̄ ē alb⁹ tūc. n. ē uerum aut falsum sicut in intellectu compositente 7 diuidente. Postea autē ibi huius autē signum pbat qd dixerat per signū arguens a minori sic si aliqd nom̄ seorsum acceptum significaret uerū aut falsum magis uideret̄ de nomine composito s̄ illō nō significat uerum aut falsuz ergo nullū nom̄ similit̄ intelligendū est de uerbo minor ponit̄ in lra d. p. signum huius. s. quod dictum ē est hoc qd ircoeruus qd est nom̄ cōpositum ex yreco 7 ceruo utiqz aliquid significat. sed nō uerū at falsum nisi addat̄ eē uel nō esse uel similit̄. i. fm̄ tempus p̄ns qd ideo d̄f̄ p̄ns simplr̄ qz est in actu uel fm̄ tempus s. fm̄ qd. i. fm̄ tempus preteritum uel futurum ut fuisse uel fore qd dicit tempus s̄ qd ppter̄ oppositam cām qz. s. non est in actu Ex predicta convenientia inter uoces 7 a. e. passiones p̄ ēt una dīa cuiuslibz eorum inter se. s. complexum 7 incoplesum qz in p. ē uerum uel falsum in 2. non. Similit̄ differen

tia ē iter uocem complexaz 7 incomplexam ad hoc ut nom̄ significat uerum uel falsum oz addi uerbū uel subintelligi 7 similit̄ econuerso q̄do uerbuz solum p̄fert̄. Ad maiorem euidentiam predictorū querit̄ utrum ueritas uel falsitas sit t̄m circa componēnem uel diuisionē. ut qz nō qz diuisio terminat̄ ad simplicia qz est sepatio compositorū. s̄ per simplicia nō iūcta componē nō designat̄ ueritas aut falsitas ergo circa diuisionē nō ē ueritas aut falsitas. Preterea dicimus uerū aurum 7 auricalcum esse falsum aurū ubi t̄m nulla est compō uel di. ergo rē. Preterea ens 7 uerum conuertit̄ nam sicut unūqzqz se habz ad eē ita se habz ad cognosci 7 ad ueritatem ex 2. methaphisice ergo omē ens simplex est uerum. Preterea 3. de aia d̄f̄ qz s̄sus semper est uerus respectu p̄p̄i ubi Similit̄ intellectus intelligens qd qd est rei semper est uerus 7 nūqz decipit̄ s̄z hic nec est compō nec diuisio ergo rē. Cōtra hoc est Aristoteles hic 7 vi. methaphisice ubi dicit qz uerum 7 falsum nō sūt in rebus sicut bonū 7 malū s̄z in intellectu nō omī s̄z componēte 7 dicete. Respondeo magna est equiuocatio de uero 7 id distinguēdū est de uero. Scienduz qz ueritas est in rebus 7 ueritas est in intellectu p. ergo uidentū est de p. ueritate 2. de 2. 3. ex his ad qōnē

Respondendo ad p̄mū dico qz ueritas in rebus d̄f̄ in genere dupl̄r uno mō. p. comperationez ad p̄ducentez Alio mō p. comperationez ad intell̄ntem p. d̄f̄ tripl̄r uel quia d̄f̄ ueritas absolute ipa conformitas p̄ducti ad p̄ducens at̄ detemriate talis conformitas 7 hoc dupl̄r uel conformitas s̄z adequatōez uel determinate conformitas fm̄ imitatioez p̄mus modus inuenit̄ generalr̄ in omī p̄ducto. secūsdus modus inuenit̄ in sp̄. dei. qui est ueritas fm̄ augmentū sūma similitudo hic u. est conformitas cum adequatōe qz deus p̄r equalem genuit̄ sibi filium tertius modus inuenit̄ in creatura respectu dei que imitat̄ exemplar diuinū cui aliquo mō assimilatur.

Secūdo modo. s. per comperationez ad intellectum d̄f̄ etiāz res uera tripl̄r p. qz sui ē manifestatia. q̄tuz est de se cuiusqz intellectui potenti ipam sicuti est cognoscere 2. qz est assimilatia intellectus affitabit que non est nisi intellectus creatus. 3. qz facta manifestatōe uel assimilatiōe rei cum intellectu sicut cognitum in cognoscente p̄ istis ergo sex conceptib⁹ exprimēdi pōt̄. accepti equo

ce ueritas in re p3. n. q. hij tres modi distin-
gunt a tribus alijs qz habitudo pducti ad
pducentem 7 intelligētes est alia 7 alia lz ides
sic pducens 7 intelligens. Nā si de p ipof
sibile esset pductiuus sibi uel equalis ac si
milibi imitatus 7 non esset intelligens eēt
p^o modus tripartitus sine 2° 7 eōuerso si es-
set alius deus intellīs creaturas 7 nō produ-
cens esset 2° modus tripartitus sine prio.

Quantū ad fm restat uidere de uero in-
tellectu ubi dico qz uerū intellectū duplex ē
fm intlls duplicē opōne qz hz utraqz nat^o ē
intellectus conformari obō ut mēsuratū mē-
sure ex 5° methaphisice c^o de ad aliqd. Est
aut duplex dīa inter istas ueritates una qz
p^o ueritati nō opponit falsitas sed ignorā-
tia tm̄ 7 sic intelligit illud 3° de aīa qz intlls
circa qd qd est semp uetus sicut skus circa
ppuz sibile 7 hoc intelligendū est prease
circa conceptuz similr simplicez nam intel-
lectus simplex circa cōceptū nō similr sim-
plicem lz nō posset esse formatr flūs tamē
uirtualiter pōt esse talis apprehēdēdo. s. ali-
quid sub determinatōne sibi nō conueniēte
7 h^o 5° methaphisice dī c^o de flō qz est ali-
qua rō in se f° 7 tamē zō in se falsa simplici
apprehēsiōe intelligibil est. 2° aut ueritati. s.
complexe opponit ignorantia priuatiue 7
flitas contrarie qm̄. s. unum que in re non
sunt unita ut cū enūciat esse qd nō est 7 eō^o

2° dīa est in mō essendi ueritatis in hac
operatōne 7 in i^o lz. n. in utraqz operatōne
sit ueritas ppa nō tam obiectiue lz tm̄ in se-
cunda. nam neutra ueritas est in intellectu
obiectiue nisi reflectēte se super actum suū
comperando illuz ad obm̄ que reflexio in
cognoscendo. s. qz actus talis est similis uel
dissimilis obō nō est sine compōne 7 dione
p3 aut distinctio istorū modorū essendi ueri-
tatem in intellectu. s. formatr 7 obiectie qz
tam ad opōnez pmā quo ad fam opōnez. de
clarat qz intellectus mltas format ppōnes
7 apprehendit actu 2° que tam sunt sibi neu-
tre 2° topicorū lz iqz in p^o intellectu forma-
liter sit ueritas aut falsitas qz est conformi-
tas rei extra aut non nō tam est ibi obiectie
qz nō apprehendit illa conformitas. Ubi
est notandū qz ueritas incomplexa est for-
matr habitudo conformitatis aut similitu-
dinis actus simplicis ad obiectum simplex
intelligibile ueritas aut cōplexa ad obiectū
complexū p^o ueritas obiectiue in actu sim-
plici 2° aut in actu complexo que est cōpō

7 dīo neutra omē est in textu obiectiue
nisi in intellectu reflectēte se super actuz su-
um 7 cōparante ipm̄ ad obm̄ utrum sit sibi
similis aut conformis uel non 7 sic cogno-
scit illam conformitatem aut similitudinē q
est formatr ipa ueritas hec aut reflexio aut
comperatio nō est sine compōne uel diuisio-
ne quare in sola operatōne complexa ē ueri-
tas obiectiue ut predictum est. Quantū
ad tertiu3 p3 ex predictis qz ueritas uel fal-
sitas ultimo mō tm̄ esse circa compōnez 7 di-
uisione3 7 de hac tm̄ aristoteles loquit i hoc
loco per hoc p3 ad omia argumta preterqz
ad pmuz. Ad qd rō qz passiones uel si-
militudines que sunt apud aīam pnt duplici-
ter considerari. s. uno mō fm qz aīa unam si-
militudinē alteri comparat 7 h^o semp est
compō siue uelit aliquid affirmare siue ne-
gare 7 h^o nūqz est dīo in intellectu Alio mō
ut referūt ad res 7 tūc uno mō dī cōpō alio
mō dīo compō qdem qm̄ intellectus cōparat
unum conceptuz alteri apprehendens ydē
p̄tatem rerū quaz sunt. cōcept^o 7 tūc ē
affumatio dīo aut qdo sicut cōparat unum
conceptum alteri qd apprehendit rerum di-
uersitates 7 tunc est negatio 7 utriqz pōt
fieri uero modo uel falso mō. Ad alia ar-
gumta p3 ex predictis qz equuocat de ue-
ritate 7 falsitate. Circa totum istud precc-
dēs capitulū de significatōne uocū q ordi-
rio p^oponēt restat due qōnes ordinare.

Uox fini **omen est.**

7 preambulo psequit Aristote-
les tractatum ubi quicqz facit iu-
xta premissa in p̄m̄to. Primo. n. determi-
nat de partibus integralibus enūciatōnis no-
mine. s. 7 uerbo. 2° de eius genez qd est ora-
tio ibi orō aut est. 3° de ipsa enūciatōe qd
est ibi enūciatiua. 4° de diuisione eius i su-
as p̄prias species ibi aut est una p^o. 5° de
p̄prietatibus enūciatōnis ibi qm̄ aut ē enū-
ciare. Alio modo dī sic qz p^o determinat
de principijs enūciatōnis 2° de enūciatōe ibi
enūciatiua uero p^o diuidit in. d. p^o determi-
nat de principijs enūciatōnis fm rez. i. de
partibus enūciatōnis 2° de principijs fm rō-
nez. i. de genere 7 differentia ex quibus cō-
stat rō diffinitia ibi om̄ino aut est p^o in. d.
p^o determinat de noīe 2° de uerbo ibi uerbū
circa primū. d. s. p^o diffinit nomē qd sit 2°
ex predictis excludit quedaz a p̄p̄a rōne nō
minis ibi nō hō uero p^o in. d. p^o diffinitōne

nois pponit 2° eam exponit ubi in nomine
enim dicit ergo q^o nom est uox 7c. No-
tandum q^o in hac diffinitione p^o ponit uox
p^o genere uox aut ut d^r 2° de aia est sonus
ab ore aial platus cum ymagane significan-
di quedam. Ex hoc ergo q^o nom e uox di-
stinguit a sonis que no sut uoces ut fragor
arborum 7 strepitus pedu uox et ut dictus
fuit supra que diffinit nome 7 uerbum est
uox concepta no que profert actuali aliud
est .n. esse uoce 7 aliud est esse in uoce 2°
ponit p^o d^ra significatia ad d^ram uocum
no significatiuaru siue sit uox infata siue ar-
ticulata in bus bas. siue illfata 7 inarticula-
ta ut sibilus frustra factus 3° ponit 2° dif-
ferentia ad placitum .i. fm opinionem 7 insti-
tutionem humanaz de beneplacito hois fac-
ta 7 p hoc distinguit nome a uocibus que
significat a natura puta uoces brutoru 7 ge-
mitus infirmoru 3° d^ra est sine tempore ad
d^ram uerbi qd significat cum tempore. quia
ta d^ra est cuius nulla pars separata signifi-
cat .i. est distincta a toto no 7 hoc mo no-
me distinguit ab orde que 7 si qd oq signi-
ficat sine tempore ut d^ro homo albus cu
seorsum partes accepte aliquid significant
p^o ergo ex predictis diffinitione bene assi-
gnataz esse q^o nihil superfluum nec aliquid
diminutum continet 7c. Circa l^ram sunt
duo dubia. Primu q^o cum uox sit ens na-
ture nome aut ens artis q^o ad placitum non
uidet q^o genus debeat poni ipa uox nois.

fm q^o non uidet ueru q^o nome significet
sine tempore 7 per hoc differat a uerbo naz
multa nomia significat tempus ut dies me-
sis annus. Ad primu dubiu dicendu q^o no-
me utiqz est quid artificiale artificialia at
ex parte materie sunt a natura ex parte for-
me sunt ab arte ex tertio metaphisice ulte-
rius sciendu q^o in diffinitione accidentiu oz
ponit materia uel sbm ex 7° metaphisice.
sed d^rnt q^odo diffiniuntur in abstracto 7 in
concreto q^o primo mo ponit sbm in obli-
quo loco d^rne. Exemplu ut simitas est na-
si curitas. ubi curitas tenet locum generis
nisi uero d^rne 2° q^odo accidentia diffiniunt
in concreto est econuerso q^o sbm ponit i re-
cto loco generis. exemplu simus est nasus
curuus ubi nasus t^r locum generis 7 curuus
locum differentie q^o igit^r nome est accides
concretum lz artificiale cuius materia uel
subiectus est uox. lz sit ens naturale io uox
loco generis ponit in eius diffinitione.

Ad fm dicendum q^o aliud est significat te-
pus 7 aliud significare cum tempore qd est
consignificare p^o.n. modo nom significat
tempus ut arguit sed 2° non sed uerbu cu-
ius ro est q^o nom significat per moduz getis
7 habitus. uerbum aut per moduz fluxus 7
fieri q^o igit^r tepus ppe 7 per se e mēfura mo-
tus 7 fluxus 7 no per se quietis 7 io est q^o
uerbum cōsignificat tepus uel cu tempore 7
no nome. Deinde cum dicit in nomine .n.
Exponit dictam diffinitione ubi sciendu q^o
due p^o particule .s. q^o nome sit uox 7 signi-
ficatiua satis p^o ex dictis sup ubi est positu
caplm de uocibus significatiuis 4° aut sine
tempore patebit per opposituz infra c^o de
uerbo. Solum ergo restant due .s. 3° 7 5°.
p^o ergo exponit quinta 2° sam ibi fm placitum
circa primu duo .f. p^o probat intentuz
arguendo a minori in nomib^o compositis
2° ostendit d^ram inter nomina composita
7 simplicia ubi at uero no queadmodu. In p^o
ma pte arguit sic nome cōceptuz de quo ma-
gis uidet est illud cuius partes no signifi-
cant separte ergo multo minus partes nois
simplicis huius eptitatis ponit tantu anis in
quo stat uirtus argumeti di. q^o in hoc noie
composito eger^r composito ex equo 7 fe-
ro ly ferus que est altera pars cōpositi nois
nihil significat queadmodu pars orōis si-
gnificat. nam si dicat illa orō equus ferus
tuc quelz pars aliquid significat seorsum

Si querit ro huius quare pars nois no si-
gnificat separte d^r a quoda q^o ro huius e . q^o
unū nome imponit ad significadu unū con-
ceptum simplicem lz illud uel illa a quibus i-
ponit no significat unū simplicem conceptu.
Exempluz de noie lapis qd imponit a lesi-
one pedis q^o no significat unū cōceptu sim-
plicem 7 tamen ipz nome lapis significat unū
conceptu simplicem similr ut dictum est d^r no
mine dicendus est de uerbo qd omittit o. Et
hinc est q^o pars nois cōpositi qd imponit
ad significanduz simplicem cōceptu no signifi-
cat partem simplicis cōceptus a qua impo-
nit ad significadu. Sed orō significat con-
ceptuz cōposituz io pars orōis significat par-
tem cōceptus cōpositi. Contra q^o cu cō-
ceptus nominis cōpositi sit simplex pte uel
est similr uel no similr simplex primu non
pōt dari q^o resolubil^r est in .d. cōcept^r ex qui-
bus cōponit ergo sequit^r fm q^o est concep-
tus non similr simplex lz resolubil^r in .d.
7 sic sicut se habz totū nome cōpositu ad ro

tuz cōceptū significatū sic pars nois ad par-
tes cōceptus sed totū nomen significat totū
cōceptū ergo ps significabit partem. Tum
qz totus cōceptus orōnis ē vnus aliqua vni-
tate cōpositum enim non repugnat vnitati.
vnde 7 cōpositum ex materia 7 forma ē p
se vnū 7 tamen non obstante illa vnitae na-
ture ps orationis aliquid significat sepe
ergo simpliciter de nomine cōposito potest
dici. Alio ergo dicendū qz ps nois cōm-
positi dupliciter pnt summi vno modo fm
se 7 absente. Aliomodo cum reduplicatiōe
inquantū. s. sūt ptes. predico vtiqz aliquid si-
gnificat sepe qz tunc sunt quedā oratio vt
equiferus scdo modo ps inquantū ps sic nō
habet ee in actu sed tm esse in potentia ex
2°. metaphisice sic nō significat aliquid se-
orsum actualiter. Postea ibi. At vō dat
differentiam qz ad hoc iter noia simplicia
7 cōposita dicit qz nō sic se habet in noibus
cōpositis quā ad modū in simplicibus quia
in illis. s. simplicibus vllomodo pars ē signi-
ficatiua nec apparens. in his aut. s. compo-
sitis sup. vniuersaliter quidē apparet dicit
fm apparentiam qz aliquid significet s. s. 3
veritatem nullius. s. rei est significatiua sepa-
tim sumpta vt in eo nomine. qz est. equifer?
Ratio huius pōt esse qz partes nois cōposi-
ti aliquid significat ante cōpositionē n. aut
ptes nominis simplicis ideo maiorem ap-
parentiam habent vt sunt in cōpositione qz
significent aliquid quā pars nominis simpli-
cis. Deinde cū dicit. Sed placitū expo-
nit 7 pbat tertiam particulā vbi duo facit
p^o pponit cōclusionem. s. pbat eā ibi. Sed
quando fit dicit ergo qz quādo dictū ē nō
men significare ad placitū qz nullū nō signi-
ficat naturaliter quasi dicit p significat na-
turaliter vel ad placitū sed nō significat na-
turaliter vt pbabitur ergo m. ibi. Sed qz
fit pbat dupliciter qz nomen non signifi-
cat naturaliter. Tū qz significat ex imposi-
tione qz fit terminus. i. quando imponitur
ad significandū illud aut qz significat na-
turaliter nō significat ex ipositione nec fit
nota. i. signū. sed naturaliter significat. Tū
quia soni illitterati vt ferarū puta rugitus
leonū 7 latratus canū designāt. i. significāt
naturaliter puta iram vel famē quoz tamē
nihil ē nomen g^o signū ē qz nomen nō signi-
ficat naturaliter. Sciendū aut qz cū ait son-
ni ferarū nō sunt noia nō ē intelligendū qd
illi sonni non habent noia noentur. n. suis

nomibus ut sibilus serpentū latratus ca-
num sed vult Az. qz tales soni non sūt noia
qd manifestū est verū esse. Deinde cum
dicit. Non homo. excludit a pua ratione
hominis quedā vbi. d. f. p^o remouet nomen
infinitū 2° casus nominū ibi. Cathonis. di-
cit g^o qz non hō 7 similia non ē nomen nec
n. est. p^o prius nomen ipositū quo talia nomi-
nentur ps enī quare nō est oratio affirma-
tiua vel negatiua necessario sit. ergo. i. ap-
pelletur nomen infinitū. Notandum qz
ideo nom infinitū negatur esse nomen vt di-
cit quidam qz nomen significat naturā aliqz
determinatā vt lapis 7c. aut p^o priam deter-
minatā ut p^o nomen aut vtiqz ut sor. 7 alia
nomina singularia. sed nomen infinitū pu-
ta nō hō nullū hoz significat ipositū. n. a ne-
gatione nominis vnde equaliter cōuenit tam
enti qz non enti vnde chimera que ē nō ens
vel ens pbibitum pōt dici non hō equus vel la-
pis est 7 nō homo que tamen sunt extra g^o
tpe Az. nō erat nomen ipositū talibus ideo
ponitur eis nomen ut dicatur nomina infini-
ta. Sed cōtra cuiusqz cōuenit diffinitio 7
diffinitū sed diffinitio nominis cōuenit hu-
ic quod est non hō 7 similibus ps ergo qz nō
homo est nomen. Respondeo d^o qz diffi-
nitio nominis nō simpliciter cōuenit illi no-
men. n. infinitū nihil significat determinate
ideo p^o priē loquendo non est nomen nec vox
significatiua restringit ergo Az. hic nomen
ad rationem valde strictam ut. s. nomen sit
vox significatiua altius nature determina-
te Deinde cū dicit. Cathonis. excludit ca-
sus nominū a ratione nominis circa qd duo
facit p^o remouet casus nominū 2° cōperat
eos ad nomen p^o priē sumptū 7 superius dif-
finitū. 2° ibi. Ratio aut dicit g^o qz cathonis
vel cathonem vel quecūqz talia sūt obliqua
7 casus nominū nō sunt nomina s. casus no-
minū. Notandū qz nō d^o p^o priē nomē
qz in ipso sit impositio. vnde 7 uocatur rec-
tus qz recte 7 immediate ordinatur a men-
te 7 cōceptu interiori obliqui aut dicuntur ca-
sus qz cadunt a notatuo. ipse autem noia-
tiuus uocatur casus p quanto cadit ut d^o deni-
est a cōceptu ratiois 7 nō ab alio casu. Ut
tertius cum dicit. Ratio aut. cōperat casus
nominū ad nomen superius diffinitū. primo
penes cōuenientiam 2° penes differentiam
ibi. Sed differt. dicit ergo qz ratio. i. diffi-
nitio eius. s. nominis dicta superius est eadē
s. in aliis casib^o 7 obliqz. Sed dupliciter

videtur *Az.* dicere contradictoria. *prio* entis
dicit casus nominum non esse nomina hic ve
ro dicit diffinitionem nominis convenire eis
sed cuiuscumque convenit diffinitio et diffinitum
ergo casus nominum sunt nomina. *Re-*
spondeo dicitur quod casus nominum utique sunt
nomina sed non stricte loquendo hic autem
Az. rationem nominis restringit unde illa p
ticula. Ad placitum non convenit proprie ob
liquo nam iposito nominum fit a nominatio
casu et non in alijs casibus unde stricte loqu
do nunc significat ad placitum et non obliq
Postea ibi. Sed dicit ponit. differentiam
dicitur quod casus nominum adiunctus cum est vel
cum fuit vel erit. i. cum verbo presentis tem
poris preteriti vel futuri non significat ve
rum vel falsum ut si dicitur cathonis est vel
non est non dicitur aliquid verum vel falsum
nomen enim semper significat verum vel fal
sum. Si supra verbo iungatur cuiuscumque tem
poris ut caro est vel fuit. *Notandum* quod si
gnanter inducitur exemplum in hoc verbo est.
quia sunt quedam alia verba ut imperiosa
lia que verum significant cum obliquis. ut
penitet me tedet me ut actus verbi intella
gatur fieri et cadere super obliquum nam est
lenus penitet mei penitentia habet me.
Quia predicta queritur utrum nomen signifi
cet rem vel spiritum. i. passionem in anima ut
quod spiritum nam hic in littera dicitur *Az.* quod ea que
sunt in voce sunt note. i. signa passionum in
anima sed iste passiones non sunt res quod res
non sunt in anima ergo non. *Preterea* veritas
et falsitas sunt tantum in sermone sicut in
signo ergo enuntiatio plata illud signifi
cat in quo est veritas vel falsitas sed illud est
compositum vel divisio intellectus secundum *Az.* in litte
ra ergo enuntio prolata composita significat
illud quod est in intellectu componente tantum
ergo et enuntiationis partes significant ea
que sunt in intellectu simplici cuiusmo
di sunt species. *Preterea* hoc manifeste di
citur hoc frequenter hic in concepto quod voces
significant similitudines et dicit hanc esse op.
Az. *Preterea* priscianus dicit quod omnis
pars orationis significat mentis conceptus
ille aut conceptus non est res sed similitu
do in anima ergo non. *Preterea* arguitur
per rationem illud nomen significat quod intelli
gitur non est res ergo minor probatur om
ne intelligibile est in intellectu. sed res non
est in intellectu quia lapis non est in anima
sed species lapidis ex 3o de anima ergo *Pre*

terea nihil intelligitur nisi per spiritum ergo nihil
significat per aliquam vocem nisi per spiritum.
ergo species magis significat quod per unumquod
quod tale et illud magis potest posteriorum. *Ad*
oppositum significare est alicuius intellectum
constituere unde infra in. c. de verbo. verbum
significat aliquid constituit. n. intellectum quod
dicit illud ergo significat cuius per decem
intellectus constituitur sed plata voce non consti
tuit intellectus spiritus sed rei. ut patet in quocum
que audiente vocem significat. *Prete*
rea potest electorum dicitur Aristoteles quod nomi
bus per rebus utimur notis quod nec bis cum non
possimus. ferre res ad disputationes et paulo
post quod res sunt infinite nota aut finita non ne
cesse est unum nomen et unam rationem plures res
significare ergo voces non sunt note spiritus. sed
rerum. *Preterea* 4o metaphisice ratio
quam significat nomen est diffinitio. Sed diffi
nitio indicat veram essentiam rei ergo illa essen
tia per nomen significat. *Quod* autem species non
significat videtur quod si sic omne nomen signifi
catur actus quod species est forma sicut actus in
substantia. *Preterea* omnia proposita affirmativa
sunt falsa in qua predicatum et subiectum cogno
scunt ab intellectu per diversas species ut ista homo
est anima quod alia est species hominis per quam in
telligitur et alia anima. *Preterea* omnia proposita
rationes manifeste essent false in quibus enun
tiatur actus realis de aliquo subiecto ut homo cur
rit et c. cum talis actus non inest spiritus. *Prete*
rea illa propositio de anima lapis non est in anima
sed species lapidis includit contradictoria quod
potest remoueri a specie esse in anima si species signifi
cat per hoc nomen lapis cum dicitur lapis non
est in anima sed postea idem predicatum attri
buitur eidem subiecto cum dicitur sed species lapidis
ergo species est in anima et non est in anima. *Prete*
rea omnia proposita essent vera in qua predica
tur per adiacentes ut hic solus est arbor est quia
species cuiuscumque de quo enuntiat est. *Prete*
rea nihil significat nisi quod intelligitur sed spe
cies intelligibilis non intelligitur ergo potest mi
tam quod species visibilis non videtur ergo nec species
intelligibilis intellitur. *Tamen* quod in omnibus ci
tra primum dicitur quod est aliquid est secundum Boetium.
sed species intelligibilis est illud quod intelligibile
intellitur ergo non est quod intellitur. *Quia* quia si spe
cies intelligitur quia utitur cum sit virtus
passiva nihil cognoscit nisi sit in actu per spe
ciem sui obiecti ergo species esset species in infi
nitum. *Respondeo* primo exponam quomodo

titulum fo pettractabo duplicē op. 3.º dicitur
alr ad qñem. Quantu ad primū cum
queritur utrum nom 7 pñom intelligo oēm
uocē significatiuā quia de omnib⁹ eadem ē
difficultas rem uel ipēm qō nō intelligitur
de nominibus positus ad significādū simili-
tudines uel spēs s; de quocūq; alio nomi-
ne cuiusq; imposito ut de nomine hō ani-
mal 7 huiusmodi utrum. s. significet natu-
ram humanā uel spēm. uoco aut species in-
telligibilem similitudines rei intelligibilē q
est in intellectu ut in sbō sicut species sensi-
bilē est similitudo rei sensibilē que est in sen-
su ut in sbō significet. s. immediate Quā-
tum ad fm est una op⁹ q; species intelli-
bilē immediate significatur per uocem mo-
dus ponendi est iste q; illa species dupl'r cō-
sideratur. uno mō inquantū est quid in se ac-
cidens. s. informans animā. Alio mō inquan-
tum representat rem. p.º nō significatur p
uocem ppter rōnem ad opposituz s; fo mō
cum aut omne significatū significati sit etiā
significatū significati sequitur q; uox signi-
ficans similitudines inquantū est significatū
rei significet ipam rem sed immediate q; s
immediate illō qō est significatuz rei inquantū
est significatū. Sed arguitur contra
quia sbē 7 accñti nulla rō sbālis est eadem
cū ēr nō hēat idem genus generalissimū sed
res est sbālr lbā 7 similitudo eius est accñs
ergo si hęc significat per quilibz nom. istis
duobus erit nomē solum cōe 7 rō sbāne di-
uersa ergo omē nom erit equiuocum Cō-
firmat per Aristotelez in predicamētis ubi
exēplificat de equiuocis ut aīa hō 7 quod
pungit uolens q; si aliquid nom significet
rem 7 similitudinē eius esset equiuocuz.
Ad hoc dicit q; equiuocuz diuersis actib⁹
significandi significat diuersa sed uox 7 rē
7 similitudinē eius eodem actu q; eodem
actu aliquid ē significatū significati 7 signi-
ficatum significati. Ad confirmatōnē dicitur.
dicendum q; intelligit si diuersis actibus si-
gnificatū significet utruq; 7 diuersa impō-
ne h.º p; in simili q; nō omis dēio scripta est
equiuoca 7 tam ut dicit dicitur illa significat di-
cōnem in uoce 7 cum hoc etiā rem iō nō est
equiuocatō q; primū significat inquantū est
significatū significati. Tunc dicit ad rōnes
principales contra hanc op. cōcedūt autē
omēs pbantes res significari. Ad rōnes aut
pbantes spēs nō significari. Ad primū
dicit q; nō est incōueniens omē nom significare

accñs immediate nō inquantū est qd in se. s;
ut est significatum rei 7 ita alique uoces si-
gnificant sbām ut alterum significatuz 7
illa dicunt significare absolute sbām aliquid
n. pōt absolute significari s; nō immediate ut
p; de dictōne scripta que alī dicit siml'r si-
gnificare sbām s; omia illa scripta imedia-
te significant uocem fm Aristotelem. Ad
fm dicēdum q; ueritas 7 falsitas nō sūt in
significato nisi per significatum ueritas. n.
in signo est conformitas ad significatū 7 dif-
formitas est falsitas. Cōpō ergo spērū adin-
uicē inquantū s; sūt signa rerum nō est iudi-
canda uera uel fl'a nisi ex significatis a reb⁹
omnib⁹ ergo ueritas cuiuscūq; ppōnis refe-
renda est ad res q; ille sūt ultimo significa-
te 7 nō est aliquorum aliorū hoc p; in exem-
plo hic posito. hęc ppō scripta hō est aīa
nō est falsa s; hęc uox hō nō sit hęc uox aīa.
7 h.º est q; l're nō significant semp uoces ut
sunt aliqd in se sed ut sūt signa aliorum 7
ita semp in omnibus hiis o; recurrere ad ul-
timū significatuz per idem p; ad omēs pro-
pōnes de ueritate 7 falsitate ppōnum 7 cō-
pōnuz q; ueritas nō est iudicāda nisi pētes
ultima significata que sūt res. Ad ultiaz
pbōnem dicit q; spēs intell'r s; nō p.º sed per re-
flexiones. 7 q; impositū est ad placituz pōt
uox imponi ad significādum illud mediāte
intellectu per reflexionē sicut 7 in primo in-
tellectu. Ad primā probatōnē 7 cōtra hoc
negat similitudo sensus. n. cum sit uer⁹ ma-
terialis nō pōt se reflectere super actum su-
um nec super illud quo cognoscit actū suuz
7 objectum suū 7 iō spēs sensibilē nō sentit
sed intellectus ppter suam imaterialitatez
siml'r se reflectit super actum suuz 7 supra
spēm qua cognoscit 7 etiam supra se ipsum
7 ita omia alia a suo p.º objecto pōt cogno-
scere per reflexionē. Ad fam cōcedo spe-
ciem aliud esse ab illo quo cognoscit p ip-
sam. i. a primo objecto quia illius est spēs
sed cum hoc stat ipsam spēm esse aliqd itel-
ligibile a p.º objecto ergo qō dicit ab illo qō
respectu eius est quo sed in se pōt esse quod
Ad tertiam dico q; spēs nō cognoscitur
p aliquam spēm q; solum illud qō primo co-
gnoscit ab intellectu. s. primū obm̄ intelle-
ctus qō est qōqd ē rei material' p statu isto
cognoscit per spēm in intellectu. omia aut
alia cognita per reflexionē 7 discursuz co-
gnoscuntur pp se. Hanc op. nō teneo uñ
alr arguo contra eam sic. Res primo itella

igitur spes aut per reflexionem ergo in 1° pot
pot intellectus ei non imponere quod nomen
in rem significat ergo non est necesse oē no-
men spem significare. Preterea contra
hanc op. est vis de nominibus impositis ad
significandum simplicia quod significatio ut sic
nullo modo facit spem in intellectu per statum isto. id
non pot intelligi sub ratione singularitatis ut a/
has ostensum est super primo metaphisice i
quodam quone ergo nomina eis imposita nō
lo modo significat spes intelligibiles ime-
diate. Consimiliter arguitur de nominibus iposi-
tis ad significandum signata quod tam illa quod si-
gularia sicut faciunt spem in ymaginaria non tñ i
intellectu quod intellectus tñ natus est recipere
spem sui obiecti quod est quod quid est si ma-
terialis alii aut non cum una pot non sit recep-
tiva nisi formatum eiusdem generis. Ita op.
est que ponit quod res pot significat non tamen
sicut quod existit quod nec sic per se intellectus sicut sicut
quod per se concipit ab intellectu hoc est ipsa
essentia rei significata per definitionem que
est primum omnium intellectus ut etiam vult illa
auctoritas 4° metaphisice rō quod significat
nomen est eius definitio. non tamen hoc totum co-
positum significat quod est res ut intellectus. quod
illud est ens per actus et omnia nomina que
significant res alicuius generis significant
ens per se solum. n. ens per se est in genere.
Ad omnes auctoritates. in contrarium dicitur
quod per species et passionem ut quodcumque aliud in
alijs auctoritatibus significat res ut intellectu
ad denotandum quod res ut existit non signifi-
cat. Si autem aliquis dicat aliquid manife-
stus pro hac lra quod Aristoteles ponit negat quia i
hoc non exponit Aristoteles quod dico propter
boetium. Ad sicut de compositione et divisione
intellectus dico quod compositum est istarum rerum
non tamen ut existit sed ut intelligitur et ideo. ve-
ritas et falsitas dicitur esse circa compositi-
onem et divisionem intellectus quod i^o compositum
ab intellectu est re i intellectu ut cogitum i cogoscere et
isto modo sunt res intellective non spes sole. Ad
tertium dico quod res primo intellectus et non spes
nisi per reflexionem. Ad ultimum pot negari
hec consequentia nihil intellectus nisi per spem
ergo nihil significat nisi per spem. Si. n. li
per utrobique. c. sumat calum falsum est quod in i
telligere et significare non ordinantur ad inveni-
entem sicut causa necessaria et effectus. sed signifi-
care presupponit intelligere sicut illud sine
quo non quod aut est causa sic presuppositi non igitur
quod sit causa sic presupponetis sicut tamen presuppositi

tum ei sicut ad cuius est est causa sic species pre-
supponit significationem concessa aut pro-
ponere quod nihil significat nisi per spem seu ly per
sumatur calum siue presuppositivum non sequitur
ulterius spem significari quod illa pro-
ter unumquodque et intellectus de causa efficiente et
univocatur per se et totali cuiusmodi non est spes
respectu significationis. Hanc opinionem. n. re-
neo propter hanc rationem quod si sic omnis pro-
positio erit falsa ubi denotatur subiecto inesse aliquis ac-
tus realiter probatur quod si nomen significaret res ut
intellectus tunc tale predicatum attribueretur et ut i-
tellectus sed hoc modo non inest ei aliquis actus re-
alis ergo propositio erit falsa probatur minoris. quod
rei ut intelligitur insunt predicata intentiona-
lia et medium cooperatum ad predicata intē-
tionalia et realia sumuntur sub extraneis rō-
bus quia sic stricte sumendo medium huius-
modi sicut si concludatur aliqua conclusio fiet
falsa accitibus et. Quantum ad tertium di-
co aliter ad quoniam et dico breviter quod illud quod
proprie significat per vocem est res non res
ut intelligitur nec ut extrinsecus aut non extrinsecus sed res
absolute ut abstracta ab istis et est extrane-
um illi quodlibet istorum. Est tamen advertendum
quod propter auctoritates et rationes factas superius
hunc inde quod eiusdem significati. s. rei sunt
signa ordinata lra vox et conceptio siue pa-
anime sicut sunt multi effectus ordinati ei-
dem. cē quorum nullus est causa alterius ut patet de
sole illuminante multas partes aeris medias
quarum quibus illuminat immediate a sole.
sed ordine quodam quia remotior mediante
propinquiore et ubi est talis ordo causarum absque
hoc quod unum sit causa alterius ubi est immediatio
cuiuslibet respectu eiusdem. cē excludendo
alio rōne cē l effectus immediationis et tunc pos-
set concedi aliquo modo effectum propinquiore cē
tamen effectus remotioris non proprie sed pro-
pter proximitatem illam que est inter tales effec-
tus ad causam et ita in opposito pot concedi de
multis signis ordinatis eiusdem significati.
quod unum aliquo modo est significatum alterius
quia dat intelligere ipsi puta quod lra est si-
gnum vocis. vox signum passionis. quia
remotius non significaret nisi prius si-
gnum aliquo modo immediatius significaret et
tamen propter hoc unum non est proprie si-
gnum alterius sicut ex alia parte est dictum
de causa et causis. per hoc patet ad omnes auctori-
tates Aristoteles et similes pro utraque parte opi-
ad rationes factas.

erbum at ē. Deterina
terminat nūc Aristoteles de uer
bo ubi d.f. p. oñdit uerbuꝝ qd
sit fo comperat ipm ad nomē ibi ipa quide
fm se p. in. d. p. premitit diffinitōnem uer
bi 2.º excludit quedam a propria 7 stricta ra
tione uerbi ibi nō currit autē p. in. d. p. dif
finitōnem ponit 2.º exponit ibi dico aut di
cit ergo q. uerbu est qd conſignificat temp⁹

Notandū q. in iſta diffinitōne ponuntur
tres particule p. conſignificat tempus 7 p
h.º diſtinguit a nomine qd nō conſignificat tē
pus 2.º cuius pars extra nihil ſignificat 7 p
hoc diſtinguit ab orōne ſicut nom. Et ſp
eorum que de altero predicantur eſt nota
et per hoc nō ſolum diſtinguitur a nomine
ſed etiam a participio qd conſignificat tem
pus q. nom. 7 participium poſſunt poni a pte
ſubiecti uerbum aut ſp a parte predicati.

Etiam ſunt aliqua dubia primuz q. in
in diffinitōne uerbi nō ponuntur ille particule
uox ſignificatiua ad placitum ſicut in diffi
nitōne nominis q. eque conueniūt nomini ſi
cut 7 uerbo. fm quia uidet falſum q. ſe
per uerbum ſit nota eorum que de altero di
cunt 7 ſp ponat a pte predicati. nam uer
bum infinitiui modi ponit a parte ſubiecti
ut dicendo currere eſt bonū 7 ſimiliter alia
uerba pnt poni a parte ſubiecti ut curro eſt
uerbum 7c. Preterea nota rei nō eſt res
ſi ergo uerbum eſt nota predicati nō ē pre
dicatum ergo uerbum nūq. predicat qd eſt
falſum. Ad primū dicendum eſt q. ppter
breuitatem Aristoteles in diffinitōe uerbi nō
poſuit ea que comuniter conueniūt nomini
7 uerbo q. patet ex hijs que dicta ſūt in dif
finitōne nominis. hec aut ſūt illa tria. ſ. uox
ſignificatiua ad placitum. Contra q. tūc
eadem rōne debuit omittere illam particulā
cuius partes 7c. q. i.º eadem poſita eſt i dif
finitōne nominis 7 eſt cōis nōi 7 uerbo.

Reſpōdeo uno mō d. q. in diffinitōne no
minis illud poſitum eſt ut nom. diſtinguitur
ab orōne que componit ex omnibus ut hō
albus muſicus. In diffinitōne autem uerbi
ut diſtinguatur uerbum ab orōne que com
ponit ex uerbis ut mouere 7 agere. Alio mō
dicatur q. uerbum importat qdam cōpōne
que multuz declinat ad orōnem iō uerbum
maiozem habet cum orōne cōuenientiā q.
nom. q. nom. eſt quaſi materia 7 ſubm. orō
nis uerbum aut quaſi forma cum ſit temp

a parte predicati 7 iō in diffinitōne uerbi
utile fuit illam particulā implicare. Ad ſe
cundum dicendum q. quecuq. uerba ponū
tur a parte ſubiecti habent uiz nominis un
de 7 recipiunt adiectōnem aliorū ut h.º abla
re eſt moueri tunc. n. actio uel paſſio ſignifi
cata per uerbum infinitiui ſignificat noialr
ſ. per modum habitus 7 quietis 7 ut ſūt qui
dam reſpectus in ſe uerbum aut ſignificat
actōnem 7 paſſionem per modū fieri 7 flux
us 7 ut egredientis ab aliquo ſuppoſito.
ſed cum d.º curro eſt uerbum ly curro accipi
tur materialr pro uoce tm 7 tunc etiam tē
modū nominis q. eſt ſenſus hec uox curro
eſt uerbum. Ad aliud uero dicendum q.
nota rei nō ē aliqua res cuius eſt nota. quan
do ergo uerbum notat quid predicari de
ſbō ut quedam copula 7 eſt tertium adiacēs
non eſt illud predicatum cuius eſt nota licet
teneat ſe t.º ſe ex parte predicati uerbi. g.º.
homo eſt albus. ly eſt nō ē albus quod pre
dicat ſed nota q. albus predicat. I.º etia ſe
teneat ex parte predicati. unde et nomina. q.
predicantur omnia per naturaz uerbi predi
cantur. Deinde cum dicit dico aut expo
nit diffinitōnem ubi duo facit p.º. n. exponit
illam partē conſignificat tempus fo illa ſp
eſt nota eorum que de altero dicunt ibi 7
ſp eorum. Illam aut partē cuius pars non
declarat q. ſatis p.º ex dictis c.º de nomine. di
cit ergo q. uerbum conſignificat temp⁹. q. n.
ſignificat per modū p.º ſe ſtātis 7 per modū
hūis 7 quietis currit. n. uerbum eſt qd con
ſignificat nūc. i.º tempus preſens. Notan
dum q. ut dictū eſt ſupra c.º de nomine aliud
eſt ſignificare tempus 7 aliud conſignificat.
Significare. n. tempus eſt importare tēp⁹.
ut qdam rem in ſe ut dies tempus. Sed cō
ſignificare eſt ſignificare. rē ut tempore mē
ſuratam q. ergo uerbum 7 participiuz ſigni
ficant actōnem 7 paſſionem per modū fieri
7 fluxus qui pprie tempore mēſurat q. tē
pus pprie nō mēſurat niſi motū idcirco no
mē 7 p.º nom. nō conſignificat temp⁹ currit ue
ro eſt uerbum 7 conſignificat tempus.

Deinde cum dicit 7 ſp eorum exponit
aliam particulā dicens q. uerbum ſp eſt no
mē eorum que de altero dicuntur. i.º predicant
tur. i.º que dicunt de ſbō q.º eum ad predicata
eſſentialia. ut hō eſt animal uel ſunt in ſubie
cto q.º eum ad predicata accidentalialia ut hō ē
albus. Notandum q. predicatum propō
nis eſt illud quod alteri eſt aut inheret. q.º g.

uerbum significat per modum inherēis quia
actione uel passione cuius est inherere id sp
ponitur a pte predicati nisi accipiat ut hēt
um nois ut est predictus. ergo uerbum ē no
ta eorū sp que de altero predicant. Tū qz
uerbum sp significat illud qd predicat. tuz
quia in omī predicatōe o3 uerbum esse eo
qz uerbuz significat qdaz compōnē. quam
line cōpositis ut infra dī nō cōtingit intelli
gere 7 hoc siue sit predicatō essentialis 7 su
perioris de inferiori siue accidental ut acci
dentis de sbō qui duo modi predicandi desi
gnantur per dici 7 esse in ut etiā dictum
est in po^o 7 in predicamētis. Non currit
excludit quedam a stricta rōne uerbi ubi. d.
facit p^o excludit uerbū infinitū 2° casus uer
borum ibi similt^r autē. In prima parte tan
git duo p^o. n. facit exclusionem di. qz nō cur
rit uel nō laborat 7 huiusmodi nō sūt uerba
sō facit convenientiā siue comperatōnē fm
cōuenientiā di. qz lz nō sūt uerbum tam consi
gnificat tempus 7 sp est nom eorū que de
altero dīr. i. predicant de aliquo sicut uer
bum. Subdit autē qz huic drīe. i. hūc tali
qd nō est uerbum nō est ppriuz nom imposi
tum sed sit. i. dicat uerbum infinitū. similt^r
dictum est supra de noie infinito 7 subdit
cām talis nois dicens qz qm similt^r in quol3
est uel qd est uel qd non est. quasi arguet
sic illud quod reperit tam in ente qz in non
ente est quoddaz infinituz 7 indeterminatuz
sed nō currit nō laborat sunt huiusmodi ue
rum. n. est dicere qz chimera nō currit 7 qz
lapis nō currit ergo rōnabilt dī uerbum in
finitum. Sed contra hoc arguit qz cuius
que quēit diffinitio 7 diffinituz. sed diffinitō
uerbi conuenit uerbo infinito ergo est uer
bum minor pz in littera. Respondeo qz iō
nō currit nō laborat nō dīr uerba qz nō signi
ficant actōnē uel passiōnē determinatā sicut
uerbū uerūtam cōsignificat temp^o sicut alia
uerba qz sicut actio 7 passio tempore men
surant que significat per uerba ita 7 priua
tio horuz que significat per uerba infinita
ūde 7 qui es que est priuatō motus mēsurat
tur tempore sicut motus uel per accidēs 7
hie est qz uerba infinita cōsignificat tempus.
iō ponit^r ex parte predicati sicut uerba alia
significat actionez 7 passiōnez uel priuatōez
actōnis 7 passiōnis per eūdez modū ponū
tur a parte predicati. Ad argmētū dico qz
i^o descriptō datur de uerbo coiter sup^o 7
largo mō. Sed uerba infinita deficiunt a p

pria rōne uerbi p eo qz nō significat deter
minatā actōnē uel passiōnē 7 iō similt^r nō sūt
uerba hic. n. Aristoteles coarctat significatō
nem 7 acceptōnez uerbi. Notādum autē
qz uerbuz infinitū cōuenit cum priuatōne eo
qz formalt^r nō ponit aliqd i suo sbō 7 signifi
cato sicut nec priuatio. Sed differt qz priua
tio est necessario apti nati ideo p^osupponit.
necessario aliquid subiecti. Sed uerbum in
finitum nō qz potest conuenire taz entiqz nō
ent ut dī i lra. Item uerbuz infinituz uenit
cum uerbo negato in eo qz utriqz formalt^r
negat aliqd agere uel pati. Sed dīr qz uer
bum infinitum h3 utz tantū unius dictionis sed
negatuz habz utz orationis saltez iperfecte.

Deinde cum dicit Similt^r autē. Exclu
dit casus uerborum di. qz similt^r currit qd
est uerbum futuri tempus uel curuebat qd
est preteriti tempus nō est uerbum sed ca
sus uerbi tm. 7 dīr a uerbo qm hoc. s. uer
bum significat similt^r tempus pns. ista ue
ro. s. casus uerboruz significat tempus quod
s. tempus complectitur suple ipm pns.

Notādus qz tempus presens complecti
tur pns preteritū 7 futurū. Nā dī pns cur
pars preteriti parsqz futura est 7 ita pns 3
plectitur utrunqz illorum ūde tam preteritū
qz futuruz terminatur ad presens accipit autē
hic presens tempus quod mensurat aliquaz
actōnez que incipit 7 nōdū terminata ē. per
qd excluditur nūc inuisibile qd nec est tē
pus nec pars temporis nec mēsurat aliqū
motum nec actōnez. Similt^r arguit con
tra h^o qz diffinitō uerbi cōuenit casibus uer
bi ergo sunt uerba. Respondeo ut pri^o
de uerbo infinito 7 sicut supra de nomine
infinito 7 casibus nomīnū c^o de nomie. qz
n. uerbuz significat agere uel pati illud est
uerbum similt^r qd significat actōnem ul pas
sionem similt^r cuiusqz est actio ul passio i ac
tu. uerbum autē preterituz uel futurū signi
ficant actōnez uel passiōnez que nō est in
actu sed que fuit uel que est in po^o ut sit iō
nō sunt uerba similt^r 7c. Sequitur illa ps
ipa quidem ubi comperat uerbuz ad nomē
penes convenientiā ubi duo facit primo p^o
ponit intentuz sō pbat ibi h^oec si hoc ip^ouz
est. Notādum hanc cōuenientiā stare i h^o
qz tam nomē qz uerbuz seorsum 7 per se sū
ptum significat aliqd incomplexū 7 simplex
qz constituit intellectuz in audiente. s. sim
plicem sed nō significat aliquid esse uel nō
esse. i. conceptuz cōposituz. nām uerbum

fm se sumptū nō est signū esse uel nō esse rei
i. nō significat affirmatiue uel negatiue di-
cit ergo q̄ ipsa uerba dicta fm se. i. seorsum
extra orōnem noia sūt. i. habēt se sicut noia
q̄ significant aliquid. s. intellectū 7 incom-
plexum q̄ probat q̄ qui dicit. i. pfert uer-
bum intellectum. s. simplices cōstituit in au-
diente unde 7 qui audit quiescit. s. quātum
ad intellectum simplicem sed si est at nō est
nōdum significat. i. nō significat affirmatio-
nem aut negatōem faciendo intellectum ali-
quem complexuz deinde subdit n. n. sup-
ipm uerbuz sicut nec nomē est signum esse
rei aut nō esse. i. affirmatōis aut negatōis
affirmatio. n. aut negatio cōstituit ex no-
mine 7 uerbo 7 nō ex neutro seorsum.

Deinde cum dicit nec si hoc ipsum pro-
bat q̄ dixerat arguens a minori sic. si illud
q̄ magis uel inesse nō inest. nec q̄ min⁹. s. 3.
si aliqd uerbum significaret esse uel nō esse
magis uel de hoc uerbo est 7 illud nō signi-
ficat rem esse uel nō esse ergo nullum aliud
huiusmodi rōnis minōre ponit in lra di. q̄
nec sup- si est predicatū. i. fm se sine aliquo
adiucto ipm q̄ nihil est. i. non est affirma-
tō uel negatio q̄ nō significat rem eē uel
nō esse tam consignificat quamdam composi-
tōnem qm sine extremis n̄ ē. i. n̄ cōtingat i-
telligere ex quo arguit q̄ magis uideretur
q̄ significaret rem esse aut nō esse cum sit
quasi radix omniū uerborū 7 consignificat
talem cōpōnez circa quā consistit ueritas uel
falsitas. Notandum q̄ hoc uerbuz est q̄
do ponit in orōne tertius adiacēs est copula
predicati cum subō 7 nō pprie predicatum
aut pars predicatoris ut statim dicit in q̄ne 7
iō consignificat cōpōnez. i. copulatōnez 7
habitudinem subiecti 7 predicatoris que copu-
latio cum sit formalis reō nō pōt intelligi
sine extremis sicut nec aliqua rō di. autem
signanter q̄ hanc cōpōnez consigni-
cat 7 nō significat q̄ hoc uerbum est fm se
sumptuz significat actum essendi esse. n. est
actus entis. s. q̄do ponit in orōne mō pre-
dicto consignificat ex consequēti cōpōnez
predictam aut copulatōnem. Ad euidēt-
iam ergo huius dicit querit utrum uerbum
sit tm copula predicatoris cum subō uel sit pre-
dicatam at pars predicatoris sic dicēdo homo
est albus uidet de hoc uerbo est q̄ nō sit tā-
tum copula. nam hoc uerbuz est idem pre-
dicat q̄do predicat fm 7 q̄do predicat ter-
tius adiacēs quare nō mutat significatū su-

um ppter appositū q̄ q̄do predicatur per
se 7 fm adiacēs tūc res eius est predicatū
ut dicendo homo est ergo similr q̄do sibi a
liqd apponit 7 predicat tertius adiacēs
q̄ tūc uidet res uerbi predicatoris significatū
per aliquid aliud. Confirmat q̄ quādo
sic dicitur homo est intellr rem huius. uerbi
est uniri cum supposito per modū significā-
di uerbales que est cōpō cūz ergo sic dicit
hō est albus intellr per hoc rez uerbi uniri p-
eundez moduz q̄ appositū nō mutat per se
modos significādi. sicut ergo prius est pre-
dicatuz sic hic. Preterea boetius dicit q̄
ppō categorica didit in d. partes tm. s. in
predicatum 7 sbm ergo hoc uerbū est non
erit pars per se orōnis vdo hō est albus q̄
tūc illa ppō haberet tres partes sed erit ali-
quid unius partis cum sit aliquid ppositōis
7 nō ē aliquid subiecti q̄ cōpō rōnabilius
se t3 ex parte predicatoris 7 habetur propo-
situm. s. q̄ est. est pars predicatoris. Preterea
esse est actualitas omnis entis ergo cum di-
co homo est aial designo hōiem esse aial ac-
tu 7 nō tm enūtiatō aial sed aial sub actu 7
per consequēs ly est est pars predicatoris.

Preterea Aristoteles dicit infra q̄ ē pre-
dicat tertium adiacēs ergo non est. copula
sed predicatum aut pars predicatoris. Con-
tra est significat cōpōsitōnem q̄dam re. ut hic
d3 sed cōpō nō est ipsa cōpōsitā. nec pe-
eorum ergo nō est sbm nec predicatū nec
pars eorum. Respondeo hic primo pmit-
tam aliqua necessaria 2. dicam ad quōne.

Quantuz ad primū notādus q̄ hoc uer-
bū est quādoq̄ predicat s3 adiacēs ut vdo
lapis est quādoq̄ tertiu ut vdo hō est albus
Et tūc d3 tertius adiacēs quādo adiacēs pre-
dicato q̄ est in propōne. nam subm est pri-
mū predicatuz fm est tertiu q̄ adiacet pre-
dicato q̄ t3 se ex parte predicatoris ut p^a di-
cetur. 2. notādus q̄ omē intellectum i-
tellr per moduz actus quodlibz. n. est intel-
ligibile ex hoc q̄ aliquo mō habz actuz ac-
tus aut unius cuiuscūq̄ est illius fm q̄ queri-
tur ppria rō eius hoc etiaz mō potētia. dici-
tur esse in actu. naz aliqua est propria ratio
pō fm quā distinguit a nō pō sic etiā pri-
uatio est in actu re. Tertio est notādum
q̄ esse significat actualitatez entis ude cum
uolumus significat aliqd esse in actu dictm⁹
q̄ est propter hoc q̄ actus nō facit cōpōnez
cū eo cuius est iō esse nō facit quādam cōpōnez
cū eo q̄ apponit sibi designat. n. illam q̄
E 2

appomē sibi esse idēz .alteri .f. subō fm ac-
tum iō sic pōo hōmer⁹ est poeta significa-
tur q̄ poeta fm actum suū est idēz homero
q̄ rō essendi rei ⁊ res nō faciunt compōnē
ūde intelligit̄ predicatum esse compositum
ex duobus .f. ex apposito ⁊ uerbo essendi ⁊

4.º notādum q̄ duplex est compō una q̄
est modus significādi in uerbo fm quez act⁹
uerbi inclinā ad sbām ⁊ illa cōpō est comu-
niter in oī uerbo personali que a quodaz uo-
cat̄ predicatō. Alia est cōpositō que desi-
gnat̄ per hoc uerbum est ⁊ nō est modus si-
gnificandi sed est res uerbalit̄ significata ut
consignificata que cōpō dāt a p̄ q̄ p̄ nō fa-
cit̄ ppōnem affirmatiuā uel negatiuā sed est
in omni uerbo psonali. 2.º aut̄ propter hoc
q̄ designat̄ aliqd esse uel nō esse de aliquo
facit̄ affirmatiuā ppōnez ul̄ negatiuā. nam
ab hac cōpōne dāt̄ propō affirmatiua uel ne-
gatiua ⁊ est alia in affirmatiua ⁊ alia in ne-
gatiua. p̄ aut̄ nō s̄z 2.º intell̄ in omi uerbo
fm q̄ est pars enūtiatōnis. q̄tum ad fm
dico. d. conclusiones p̄ conclusio est ista q̄z
do est predicat̄ fm adiacens ip̄z est pdicatū
hoc p̄ ⁊ probat̄ statiz. q̄ cum in omni enū-
tiatōne ⁊ ppōne sit sbm ⁊ predicatum cōdo
lapis est non pōt̄ pom̄ predicatū nisi ip̄m ē

Secūda conclusio quādo ē predicat̄ terti-
um adiacens est tñ cōplā predicati cuz sbō
⁊ nō predicatum uiz pars predicati. hanc p̄
bo sic. q̄ si esset pars pdicati nulla ppō pu-
re conuerteret̄ in eisdem terminis q̄ ē s̄m
p̄bō consequētie q̄ dōo homo est albus p̄
te res uerbi est pars predicati ergo si d̄z cō-
uer̄ti in eisdem terminis ōz rem uerbi in cō-
uer̄sa esse p̄tem subiecti q̄ falsum est.

Confirmat̄ q̄ tunc omis s̄lla in p̄ fit̄. es-
set ex quatuor terminis probat̄ q̄ medum
i maiori accipit̄ absolute ita q̄ esse nō est a⁹
pars cum mediū ibi sit sbm s̄z in minori. q̄z
do predicat̄ est. esse est p̄ etus. f. medij ḡ.

Preterea si esset p̄s predicati hic ess̄z nu-
gatio dicendo homo est aial q̄ si esset pre-
dicat̄ ⁊ ens intell̄ in aiali tūc ex ea pte orō-
nis bis d̄r idēz. f. ens q̄ p̄z reddendo rōnē
p̄ nominibus q̄ est sensus q̄ hō est ens ani-
mal ⁊ ens aial. Preterea Boetius dicit su-
per 2.º huius q̄ ens positum tertiuz adiacēs
non est quasi quedam pars propōnis sed si-
cut demonstratō qualitatis in propōne dōmō
strat̄. n. qual̄ sit ppō qm̄ affirmatiua ⁊ non
cōstituit̄ propōne tanquā pars eius ergo ē
tñ copula dicit̄ et̄ q̄do est predicat̄ tertiū

non predicat̄ sed adiacet predicato aduer-
tenduz tñ q̄ hic nō obstante magis se teneat
ex parte pdicati pp̄ q̄o s̄p est nota eozuz que
de altero d̄r ūde aduertenduz est ut dicituz
est q̄ esse est actualitas entis. unde cum dici-
tur homo est albus significat̄ predicatū in
esse sbō rōne actus ipsius subiecti. puta q̄ al-
bedo actu inest hōi ⁊ mediante actu sicut. n.
sic dicendo. sortes est. significat̄ actualitas
actualit̄ in sor. sicut cum dicit̄ sor. est alb⁹
significat̄ sortez esse sub predicato sicut sub
actu. ūde q̄o ait boetius ip̄m est esse demō-
stratōnez qualitatis in ppōne dico q̄ hoc d̄i-
cit̄ de ip̄o rōne compōnis quam importat̄
quodl̄z. n. uerbum duo importat̄. f. rem uer-
bi que est de essentiali intellectu uerbi inq̄z
tum significat̄ rem que concipit̄ a rōne ⁊ im-
portat̄ compōnez que est ipsius inq̄tuz uer-
bum. ūde rōne rei quā importat̄ hoc uerbū
est cum illa sit actualitas est rō sub qua pre-
dicat̄ quodl̄z q̄o de alio predicat̄. Ad p̄-
imum in oppositū dico q̄ si huic uerbo ē ap-
poneret̄ aliqd p̄ modum quo apponit̄ alī
qd̄ ei quod est homo cuz dico sor. est homo
puta dōo sor. est homo albus teneret̄ rōna ⁊
hoc uerbum est esset pars predicati sed n̄ ē
ita q̄ q̄do est p̄ predicat̄. predicat̄ act⁹
essendi absolute q̄do aut̄ pdicat̄ tertiuz al-
terum principali pdicat̄ ⁊ ip̄m sario inq̄z
tum. f. designat̄ alterum. f. predicatū dicit̄ s̄z
actum eius. de tertiō. f. de sbō. Ad confir-
matōnem dico q̄ q̄do est predicat̄ p̄ se cō-
pō que est modus significandi uerbal̄ ē mo-
dus uniendi predicatū cum subō sed nō est
principium significandi uerū uel falsum de
illa cōpōne nihil ad logicū sed ad gramati-
cum pertinet. Sed compō qm̄ importat̄ uer-
buz ex sua significatōne uerbalit̄ est compō
que significat̄ ueruz ⁊ falsum in quo res ip̄a
uerbal̄ apud gramaticū est compō apud lo-
gicū est q̄do predicat̄ tertiū adiacens ūn
illa cōpō. nō est modus significandi uerbal̄
sicut rō supponit ⁊ iō rō tñ ostendit q̄ cō-
pō qui est modus significandi sit q̄o aliud
re designata inesse q̄o utiqz uerum est.

Ad boetius dico q̄ ppō categorica hēt
duas partes pncipales. f. sbm ⁊ predicatum
sed pp̄ hoc non excluditur copula uerbalis
q̄ magis declinat̄ ad p̄tem predicati ⁊ quasi
coincidit̄ in idēz. Ad aliud p̄z ex dicitis
cum. n. d̄r homo est aial tñ aial denūtiatur
de homine sed per copulaz designat̄ aial i
esse actualit̄ sbō. Ad Aristotelem dico q̄

pro tanto dicitur predicari tertium adiacens
quod plus declinat ad predicatum ut .s. per predicatum
videatur sed non est bene ergo ait aristoteles
quod est significat quodam copone quoniam sine con-
positis non contigit intelligere. Multa alia que
renda restant circa capitulum de uerbo sed ire-
do in posterum differre non auit ideo ad quod

Utrum facta transmutatione circa esse rei
que significat fiat transmutatio in significatio-
ne uocis uideatur quod sic Boetius in libro diuisi-
onum si nulla sit res subiecta quam significat
uox significatiua esse non dicitur sed illa uox
fuit prius significatiua quam res fuit quare etc.

Preterea in transmutatione subiecti res am-
mittit nomen et diffinitionem ergo res transmu-
tata non habet nomen quod prius habuit ergo no-
men quod significauit ipsam prius nunc non signifi-
cat ipsam. Preterea destructo uno corre-
latiuorum destruet reliquum per aristotelem in pre-
dicamentis sed signum et signatum sunt correla-
tiua ergo destructa res que est significata de-
struitur uox que est signum. Preterea quod
non intelligitur non significat sed non ens non intel-
ligitur ergo non significatur per bonum maius quod
significare presupponit intelligere per bonum mi-
norem intelligibile facit speciem in intellectu
sed non ens non facit tamen quod destructa causa destruit
effectus res autem est causa speciei quod destructa res destruit
speciem. Ad oppositum quod ordo quod dicitur est uera
quod dicitur est falsa ut dicitur in predicamentis etc. et subiectum
ergo dictiones orationis idem significant quod dicitur
est uera et quod dicitur est falsa et tamen in re que
significatur per ipsas dictiones est transmutatio fa-
cta, ut patet de hac sortes sedet sor. non sedet quod
quod dicitur est falsa uel uera est transmutatio circa se-
dere ergo insignificatio non mutatur facta trans-
mutatione in re etc. Preterea multi sunt actus
ut currere dormire et huiusmodi quod quod dicitur
sunt quod dicitur non sunt. Si ergo uox illa moratur
tur propter mutationem in istis uox imposita istis
esset multoties non significatiua et per prius oportet
teret ipsam multoties esse impositam ad signifi-
ficandum. Preterea nullo currente non esset fal-
sa illa aliquid currit quod currente non significat idem
quod significat quoniam curus est. Preterea ma-
nifestus est ex modo loquendi quod eundem intel-
lectus constituit in nobis uox plata quod dicitur ref-
significata est et quod dicitur non est Alioquin non dice-
remus hanc esse falsam sor. est sorte non exi-
te. Sed significare est intellectus constituit
per uocem ergo. Preterea aristoteles per po-
steriorum Non entia contigit significare et intel-
ligere ergo non entitas rem non infert non en-

titate significari. Respondeo et dico quod facta
transmutatione in re secundum quod existit non fit trans-
mutatio in significatione uocis cuius causa est quod
res non significatur ut existit sed ut intelligitur se-
cundum unam operationem. uel ipsa species intelligitur secundum aliam
uel ipsa res absolute ut abstrahit ab illa et su-
is oppositis secundum aliam operationem. de quibus dictum est
supra sed siue sic siue sic. tamen cum tamen res intel-
ligitur quam species intelligibilis tamen etiam ipsa res
absolute sumpta maneat intransmutata facta
transmutatione in re ut existit et per consequens
neque uox significans transmutabitur in signifi-
ficatio. Contra hanc solutionem arguitur.
quod si uox idem significaret re existente et non
existente ergo quod significatur est idem tamen tunc
quod actiua potest transformari in passiuam uerum
sed per significatur res existens nunc non existens quod
existens et non existens sunt idem quod falsus est

Respondeo facilis est ad hoc quod nec pri-
us significabatur per uocem res existens nec
que non existens sed res absolute cui extra-
neum est existere et non existere secundum quod per
uocem significatur. Ad primum in opposi-
tium dico quod in auctoritate Boetii sunt
res non per existentibus sed per re ut intelligi-
tur uel absolute supra ut abstrahit ab uerbo
que. quod dicitur nihil significetur per uocem uox
non dicitur significatiua. Ad secundum intellec-
tus illius auctoritatis posset esse talis trans-
mutatione subiecti rei singularis in qua abici-
tur .s. forma subiecti rei singularis transmu-
tata amittit nomen et diffinitionem speciei quod
nomen non manet in specie in qua fuit prius sed
non sequitur ergo nomen speciei amittit suum si-
gnificatum quod illud nomen nullum suppositum
significat nec etiam nomen individui secundum quod et per
prius etiam impositum amittit suum proprium signifi-
ficatum sed singulare est transmutatum tantum
ad formam speciei in qua prius fuit. Ad ratio-
nem primam concedo quod destructo significato
destruitur signum sed sed res ut existit destrui-
tur non tamen res ut est significatur uocis.

Ad aliud potest negari maior ad probatio-
nem dico quod significare presupponit intelligen-
te sic quod omne significatum prius intelligitur. n.
uox non fuisset imposita. sed postquam imposita est sed
a nullo intelligatur potest ita significare illo ad
quod imposita est sed a nullo intelligatur.

Uterius potest negari minor tanquam scilicet quod
non entia contigit significare ex 2. posteriorum.

Ad probationem dico quod minor est falsa de om-
nibus alijs preterquam de per obiectum intellectus
ulterius etiam minor illius rationis est scilicet si intel-

ligatur sermo fieri de nō exñte pōt negari
 qz non exñs pōt intelligi p spēs nō qm fa-
 cit sed quā fecit in intellectu qz ista spēs po-
 test manere eadez que prius. Cum obici-
 tur qd prius qz non qz destructa cā vstru-
 itur effectus dico qz illa ppō est intelligen-
 da de cā in esse 7 i fieri Res aut fm qd exi-
 stens tm est cā spēi in fieri 7 n̄ in esse. Lū-
 dicit fo destructo significato destruitur si-
 gnum dico qz res fm qd existit non ē signi-
 ficatum p spēm intelligibile in aia sed res
 fm qd intellr uel fm se absolute dicta 7 illo
 modo nō destruit sed manet

Ratio. Est uox postquā
 Aristoteles deter-
 minauit de principijs enūtiatō-
 nis fm rem. s. nomine 7 uerbo.

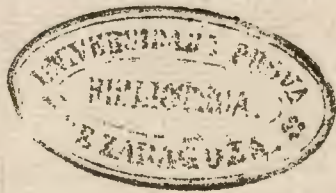
que sunt eius ptes integrales hūc determinat
 de principijs eius fm rōnem. i. de genere 7
 differentia. ex quo cōstat ratō diffinitia spe-
 ciei uide illa ps diuidit in. d. p. enim deter-
 minat de orōne que est genus 2. de differē-
 tia ubi simul concludit totam diffinitōnem
 enūtiatōnis ostendēs qd sit diffinire ibi enū-
 tiatua uero p. in d. p. diffinitionē pponit
 fo eam exponit ibi dico aut ut homo p. po-
 nitur uox per quam orō distinguit a sonis
 que non sūt uoces ut de nomine 7 uerbo dic-
 tum est supra non plata sed concepta. Alio-
 em est esse uocem aliud esse in uoce 7 sic ē
 illa particula conuenit orōi que est in men-
 te fo ponit significatiua per quam orō dis-
 tinguit a uoce nō significatiua sicut dī de nōie
 7 vbo Sed tūc occurrit dubiuz quāz ista
 repetit in diffinitōne orōnis cum posita sint
 i diffitōne nōinis vñ 7 i diffinitōe vbi nolit
 ea pōtē pp breuitatē eo qz cōia sūt noi 7 vbo
 7 iō sufficiebat ea i diffitōe posuisse q. eadē
 rōne nec debebat ponē hic in diffinitōe orō-
 nis. Respondeo hic iterat 7 nō ibi ex illa
 cā qz significatō orōnis dīr a significatōne
 nōis 7 uerbi qz nōmē 7 uerbus significāt. si-
 plicem conceptum orō aut compositū cōce-
 ptum oportuit ergo hic iterare uox signifi-
 catiua ne aliqs crederet qz orō significaret
 uniformiter sicut nōm 7 uerbū. Tertio
 ponit cuius partium 7 p hoc orō distingui-
 tur a nomine 7 uerbo quia eorum pars nō si-
 gnificat sepeate ut superius dictum est 7c.

Notandū qz signanter dicit hic cuius p-
 tium aliquid 7 nō cuius partes generalr qz
 quedam ponit qzdoqz in orōne puta dictio-
 nes 7 alia sine categorica qz pprie nō signifi-

cāt aliquid fm se 7 absolute sed in habitu-
 ne unius ad alterum. uel alr ly aliquid pōt
 construi cum ly significāt ut sit sensus qz p-
 tes orōnis separate. scorsum accepte signi-
 ficant aliquid per se quod uerum ē aliquo
 modo de omni parte orōnis uide omē nōe
 7 a. sic categorica nihil significāt cū sine
 uoces sine categoricis. 4. pōt ut dō nō
 ut affirmatō quod exponit duplr uno mō-
 sic duplex est significatō dōnis alia comple-
 xa qual est significatō dōnis alia comple-
 xa qual est significatō affirmatōis uel nega-
 tōis. Ad ostēdēdum ergo qz partes orōis se-
 parate nō significāt cōceptum complexum
 s; incōplexum dicit qz significat ut dictō nō
 ut affirmatō aut negatio. Instat contra
 hoc qz quedam orationes sūt cuius partes si-
 gnificāt sepeate ut affirmatio ut orationes
 ypoteticę uerbi gratia si sortes ē homo. sor-
 tes ē animal. Respondeo qz hic diffinit
 orō in comuni que conuenit omni orationi
 tam simplici qz cōposite debuit ergo ponē
 in diffinitōe orōis illud qd est cōe omi orōi
 tam simplici qz cōposite oī aut orōis cōuenit
 qz ptes significēt ut dictio. qz additōnes
 stat ultima resolutō cuiuscūqz orōnis nō aut
 conuenit omi orōni qz eius partes significēt
 ut affirmatō uel negatio ut isti homo currit
 7 alia orōnibus categoricis 7 similib. alio
 modo exponit qz. n. ap. sepe in hoc libro
 accipit dicere p affirmare ne aliquis putat
 cum dicit pars orōnis sepeate significare a-
 liqd ut dictō qz dōio sumeret p affirmatōe
 ptimus addit nō ut affirmatō. Aduertē-
 dum aut qz diffinitō conuenit omi orōni
 tam perfecte qz imperfecte quia omis orō cō-
 ponit ex pluribus uocibus quarū quelibz p
 se aliquid significat seorsum. Deinde cū
 dicit dico aut. Exponit datam diffinitionē
 ubi tria facit primo declarat 7 exponit quar-
 tam particulaz 7 ultimā fo tertiā 7 mediam
 ubi Sed non una nois 3. primā siml 7 fam
 ubi Est autē orō dicit ergo dico aut. s. qz
 ps orōnis significat ut dictio non ut affir-
 matio ut ps p exemplum ut homo aliquid
 significat ut dictio s; n̄ qm est aut n̄ est. i. n̄
 sicut affirmatio aut negatio s; erit negatio
 aut affirmatio si qd addat. i. si addat uer-
 bus ut homo currit uel n̄ currit. Deinde
 cuz dicit sed n̄ una. Exponit primā particu-
 laz cuius partiu significatiū est aliquid sepa-
 tum ubi. d. f. primo exponit illā particulaz
 fo circa hoc assignat quādā differentiaz in

ter nomia composita 7 simplicia ibi in du
pluribus vero dicit ergo q. una pars orōnis
significat sepata sed n̄ omis p̄ q. una nois
sillaba nihil significat lz̄ sit ps orōnis quod
pbat p sillabam que quandoq. potest ee a
li. quid significans q. in hoc nomine forex ly
rex aliquid significat sumptū fm q. e silla
ba huius nominis forex sed nūc. s. huius no
minis nihil significat 7 est sola vox. Ex
predictis p̄z qualr t̄ particula sit. intelligē
da q. intellr de partibus orōnis propiuis
7 immediatis ut sunt nom̄ 7 uerbuz. cetera
orōnis partes nō est. aut intelligēda de parti
bus remotis que sunt partes partium ut sil
labe ex quibus dicit̄ cōponit̄. Deinde
ibi in duplicibus vero assignat circa hoc q̄
dam d̄ram di. q. in duplicibus. i. in compositi
tis nomib. que componūt̄ ex dictionib. sil
labe. quidem significat fm appntiā sed n̄ fz
se. i. fm rei ueritatez que admodū dicitur est
supra c. de nomie q. in similib. nominib.
nullo modo ps est significatiua sed in com
positis uultuz. i. appentiaz pretendūt q. par
tes aliquid significant sed tam nō est sic i zi
ueritate. Alr̄ exponit̄ 7 redit in idem q. sil
labe nois compositi significat quidez sup̄ i
ipo composito 7 fm q. sūt dictiones nō aut
significat aliquid fz se pur. s. sunt ptes no
minis. s. quo ad componēz. Deinde cum
dicit est aut orō hic declarat qualr intelli
gende sunt due particule prime. s. vox signi
ficatiua. q. s. ad placitum n̄ naturalr̄ dicit̄ ez
go q. orō est uox significatiua n̄ ut instrum̄
tum. s. naturale lz̄ fm placituz que admodū
dictum est supra de p̄ibus orōis. Notā
dam q. sicut est dicit̄ supra in quadaz qōne
uirtutis interpretatiue que est uirtus natura
lis est aliq̄ instrum̄. naturale. s. pl̄mo 7 gut
tur uox aut n̄ est instrumētuz lz̄ sit illud q.
interpretatō p̄fertur uel cāe a uirtute interp̄
tatiua nom̄ ergo 7 uerbum 7 orō n̄ signifi
cant naturalr̄ quasi instrum̄ta naturalia lz̄
ad placitum ab humana impōne. Sequi
tur i. pars Enūtiatiua uero ubi Aristoteles
ponit differentiā specificaz orōis concludēs
ex ista 7 ex genere q. est orō totam enūtia
tōnis diffinitōnem. uide hic incipit agere de
ipsa enūtiatōne qd ipsa sit. 7 hec ps diuidit̄
i. duas p. determinat de enūtiatōe q̄stuz ad
eius essentialia diffinendo. s. quid sit 7 diui
dendo in suas spēs sō q̄stuz ad eius accide
ntia assignando 7 determinādo de eius dez
p̄teratibus pura de oppōne 7 habitudine.

sa ibi quā at est p. in d. p. ponit enūtiatōis
diffinitōnem. s. eius diuisionem sa ibi est at
una p. in d. p. enūtiatōnem diffinit̄ sō eā
eligit p. sua determinatōne ibi 7 cetera qui
dem prima in d. p. facit qd dicitur e sō ex
d̄na addita ex diffinitōne assignata o. enū
tiatōnez distinguī ab aliis crōnibus ibi nō
aut̄ in omib. dicit ergo q. enūtiatiua orō
non est omis orō sed illa in qua uerum e 7
falsum. Notandum q. in istis paucis uer
bis Aristoteles implicat enūtiatōnis differē
tiam specificam 7 eius ppriam diffinitōnem
7 iterum. 3. q̄dam enūtiatōnis diuisionem
primū in hoc q. aut sed in qua uerum hec e
enim differentiā in qua diuidit̄ enūtiatōnez
ab aliis orōnibus q. ista significat uerū aut
falsum alie nō. significare ergo uerum aut
falsum est differentiā que diuidit̄ enūtiatōnez
q. addita orōni facit 7 cōstruit̄ enūtiatōnez
uide q̄stuz ad fm hoc est diffinitō enūtiatio
nis orō significans uerum aut falsum tertiu
in hoc qd at n̄ omis. q. d. quedam orō signi
ficat uerum aut falsum. quedam nō. In enū
tiatōe ergo est uerum uel falsū sicut i signo
In mte sicut in sbō ut d̄ sexto metaphisice.
In re sicut i cā. Nō autem oñdit̄ ex dic
tā diffinitōe enūtiatōem distinguī ab aliis ora
tionibus di. q. n̄ i omibus. s. orationib. est
sup̄. uerum aut falsum ut p̄z in oratione de
precatiua Ex quo p̄z q. significare uerum
uel falsuz est differentiā distinguēs etiā enū
tiatōnez ab aliis orōnibus. Notādū q.
oratio. q̄dam est perfecta quedam imperfec
ta perfecta diuidit̄ in quibz. s. enūtiatiuam
deprecatiuz ad quam reducitur optatiua.
Imperatiuam interrogatiuam ad quam
reducit̄ dubitatiua 7 uocatiua. Istatum aut̄
enūtiatiua tm̄ est in qua est ueruz uel falsum
q. constituit̄ sensuz in aīo audientis Alie aut̄
quatuor n̄ significat̄ conceptuz m̄tis in quo e
ueruz uel falsuz. Sed q̄dam orationū uel af
fectuz exercit̄ ut uocatiua ad attendēdū mē
te. Interrogatiua ad respondēdū uoce. Im
peratiua ad exequēdū opere 7 hoc q̄stuz
ad inferiores deprecatiua q̄stuz ad superi
ores. Sola ergo enūtiatiua significat̄ similit̄
uerum uel falsum. Deinde cetera quidez
illā eligz di. q. cetera orationes reliquāt. s.
p̄ nūc q. eatum consideratio conuenientior
est rethorice 7 poetice scientie sola autē
oratio enūtiatiua est. conuenientior lo
gice 7 p̄ntis specōnis. Notandum q. di
ctas quatuor orōes dicit̄ esse rethorice 7 poe

esse exis 7 alteri n̄ ee exis uel esse nō exis
qz ut illa accētia insūt eis n̄ habet tale cōe-
qz aut forma arguēdi nō ualeat p3 i simili
ut si arguit albo 7 nō albo nihil est comūe
uniuocuz cū sint cōtradictoria 1° est albus.
7 1° nō est albus ergo illi homini 7 illi nihil
est comūe uniuocū nihil ualeat cōsequētia .
qz hoc predicatuz nihil habere uniuocū in
est istis forte rōne affirmatiōis 7 negatiōis.
sicut 7 hoc qd est esse cōtradictoria 7 non
rōe eorum que subsūt forme 7 in mōi su-
mū^o sub illis que subsūt istis formis .

Lū pbat 1° ppō ēti 7 nō ēti nihil ē cōe
uniuocū p hoc qz nō omnib⁹ entib⁹ est ali-
qd uniuocū. negāda ē cōsequētia qz nihil idē
composituz apō intellectū iclūit in concep-
tu omniū entū. Sed aliqd idem conceptum
pōt esse ad intellectū de intellū eius cui ac-
cidit existere 7 eius cui accidit nō existere.

Ex solutione dicte qōis p3 una alia 3
clusio. s. qz aliqua sūt simplr supposita ter-
mini comunis significatiōis unā natura preter
existētā qd declarat sic qz rō comunis uel
suppositi nō attribuit ei ut existit. sed ut 2
cipit apud intellectū qz ponere aliqd existe-
re fm qz ei attribuit rō comunis hoc est po-
nere ydeas sicut plō posuit igitur comune
fm qd habet rōnez comunis est natura pro
ut continetur sub rōne dicibilī de pluribus
7 suppositū est natura composita apud itel-
lectum sub rōe non dicibilī de pluribus sed
possibile est apud intellectuz eodem modo
concapere naturā ut est dicibilī de pluribus 7
eadem ut non est dicibilī de pluribus siue
utraqz existat siue neutra existat siue 1° que
concepitur ut non dicibilī de pluribus existat
7 1° que concepitur ut dicibilī existat in aliis
suppositis. sp. n. m. uera comuni. accepta
ut hic itellr p^o natura cōcepta absolute. qz
alia ab existentibus sūt simplr supposita ter-
mini comunis assumptū. s. qz res existēs eo
dem modo concepitur sicut qd non est exi-
stēs p3 qz de hīs que frequēter sūt etiam
qd non existūt demonstratiōes possūt fi-
eri ex primo p^o rōz ergo 7 illa possūt sciri
diffinitue qz cognitiō demonstratiua p^o sup-
ponit diffinituā ergo possūt simplr conce-
pi apud intellectum per eandem spēm est
ergo uis rationis in hoc qd natura humana
concepta ut hic eodem modo se habz ad na-
turam cōceptam sub ratione dicibilī de
pluribus siue natura concepta ut hec existat
siue non ergo equaliter habet rōnez sup-

positi qd existit 7 qd non existit 7c.

Preterea ad eādem conclusionē arguitur
sic omne illō p. quo termin⁹ comūis simili-
ter potest supponere 7 uerificare ppōnez est
similiter eius suppositum. Sed huiusmodi
sunt alia ab existibus ut p3 in hīs ppōnib⁹
homo fuit homo cucurrit sumēdo fuisse p
actu determinato 7 fore p actu nōduz inco-
acto 7c. Preterea p^oicipari fm aptitudi-
nem sufficit ad rōnez comūis igit p^oicipari
fm aptitudinē sufficit ad rōnez suppositi. an
tecedēs p3 qz uniuersale est aptuz predicari
de pluribus consequētia p3 qz nō maior ac-
tualitas requirit ad suppositū ut uidet⁹ in
participando actiue qz ad utē ut comūe pas-
sive sed alia ab existibus sūt apta participa-
re naturā cōez ergo. Preterea inter sup-
posituz 7 comune est ordo nō aut in reb⁹ p3
qd sūt sed in mōdo inq̄tum cōpanē ad itel-
lectum ergo rō comunis 7 suppositi pōt ee ea-
dem circa res siue existēs siue nō existēs qz
extantem est ei qd. considerat a rōne ut in
tellectu inq̄tum tale existere siue nō existere
ergo tam suppositum qz cōe eodē modo se
habent ad existētā qz significatum nomi-
nis abstrahit ab utroqz ergo nom significat
siue tempore.

Ita autem Una pria

orō 7c. post
qz Aristoteles diffinit enūtiatio-
nem. nūc ponit eius mltiplicem
diuisionē circa qd d. f. primo ppōnit sō ex
ponit ibi necesse est dicit ergo qz est una p^o
orō 7c. Notādum qz Aristoteles subdit r
satis pcedens p illam lram intelligit tres di-
uisiones de enūtiatiōe prima est qz enūtiatio
qdam est una quedaz plures hāc tangit ibi
Est aut una per hoc aut qd dicit una dat in-
telligere plures. Secūda est qz enūtiatio quedā
est affirmatiua quedā negatiua hāc aut prin-
cipalr intendit 7 qz enūtiatiōem prime cōueni-
unt affirmatiō 7 negatiō que. s. enūtiatiō ē una
qz ei que est plures iō hanc fam tangit 7
ponit quasi subdiuisionē p^o dicens 7 hec una
enūtiatio prima orō enūtiatiua est affirmatiō d.
inde negatiō. 3° est qz enūtiatio una quedā ē una
simplex quedam coniūctiōe una hāc tangit
di. alie uero coniūctiōe. q. d. enūtiatiōes que
sunt une quedam sūt une simplices quedam
coniūctiōe une qd sit una qz illarum pāte-
bit ex p^oribus. Aduertenduz etiā qz sumē-
do tria mbra harum diuisionū habet enūti-
atio principalr intentā in hoc l^o cuius etiam

diuisione principaliter intendit. scilicet enuntiationes una affirmatiua simplex que prior est composita etiam negatiua et sic una simplex affirmatiua habet triplicem prioritatem respectu eius que est plures et respectu eius que est negatiua et respectu unius coniuncte. id est compositae quia quod est coniunctum est compositum unde cum superlatiuum dicat excessus positiuum et comparatiuum ad denotandum triplicem excessum aut prioritatem dicitur prima et non prior. Circa hanc diuisionem que est principaliter interuenit occurrit dubium quia non uidetur esse generis in specie. quia genus uniuoce predicatur et equaliter de suis speciebus secundum porphirium et non secundum prius et posterius. Sed hic dicitur quod prima oratio enuntiativa est affirmatiua posterior negatiua. Respondeo quod diuidentia aliquod compositum potest comparari uno modo in se secundum suas proprias rationes alio modo in eo quod dicitur per modo non repugnat duabus speciebus sub genere quod una sit perfectior alia sicut homo perfectior est asino sub animali et sic est in proposito de affirmatiua et negatiua ut dicit Aristoteles secundum modo repugnat quibus ergo affirmatiua sit perfectior et per negatiua in sua forma specifica tam equaliter et uniuoce participant suum genus quod est enuntiatio. Deinde cum dicitur. Necessario hic manifestat et exponit dictas diuisiones per primum secundum hanc 2am ibi harum 3am tertia ibi simplex enuntiatio circa primum d. f. per primum premitit quedam necessaria ad positum secundum ostendit interuenit ibi est aut una primum diuidit in d. secundum quod duo necessaria premitit secundum ponit ibi quare aut per in d. per ponit dicitur secundum probat per argumentum ibi et non. hinc arguens a maiori sicut magis quod diffinitio tota hinc. uel alterius sine uerbo faceret unam orationem que unus solus non sed in non facit ergo hinc rationis ponit minores in ista di. Et non. tunc hinc. id est diffinitio si non addat aliquid. id est est aut fuit aut erit est in quibus quod est uerum erit uel fuit quod sunt casus aut aliquid huiusmodi. id est aliquid aliud uerbum aut casus uerbi nodum est oratio enuntiativa. Circa hanc occurrit duo dubia. Primum quare non facit intentiones de uerbo infinito cuius ponat in enuntiatione et cuius eo potest esse enuntiatio. Hic est cum enuntiatio constat ex nomine et uerbo quasi tamen facit intentiones de uerbo et nomine. Ad primum dicitur quod uerbum infinitum in oratione id est officium habet sicut uerbum negatiuum de quo queritur infra in libro 7 ideo per illud intelligitur istud. Ad hanc dicitur triplex et non facit. scilicet de nomine et non de uerbo quia aliqua oratio est sine no-

mie ut curre est mouere. Tunc sic quod predicta tunc est principalior in enuntiatione quia for male uerbum aut se tenet ex parte predicati magis cuius sit semper nota eorum que de altero predicatur ideo potius facit intentionem de uerbo quam de nomine tanquam de principaliori. Tunc 3am quod ex hoc remouet dubium dixerat enim quod quedam enuntiatio est una simplex quedam coniunctio una crederet ergo aliquod quod illa que est simplex ceteris omni composita quod excludit ex hoc quod ibi necessario est uerbum quod importat quedam composita quam sine compositis non contingit intelligere non uero non importat tale compositum. Deinde cum dicitur quod autem secundum necessarium preambulum quod est diffinitio hinc et quecumque alia faciunt unum et non multa cuius cam assignare dicit esse alterius considerationis et cum hoc excludit quedam cam illi ueritatis quia omnia illa animal gressibile bipes non sunt unum quia propinquius perfectius sine aliqua coniunctio seu uerbi seu coniunctio ut aliqui dixerunt dicit ergo quod unum quoddam est et non multa animal gressibile bipes ut super alterius est negotium tractate nec in eo. id est ex hoc quod partes scilicet huius diffinitionis propinquius dicitur unum erit sed super ex aliqua alia causa. Notandum quod sicut per 4am metaphisice est de unitate diffinitionis id est diffinitio est unum et non multa quia est ex differentia per se que aduenit generi sicut forma materie et actus propinquius et per se possunt ergo ex materia et forma sit unum per se sic ex genere et materia aut uerbi ex materia et forma sit unum per se sicut ex genere et materia nulla alia causa ulterius potest dari nisi quod hoc est potentia et illud est actus ut ibidem dicitur et in ad designandum tale unitatem partes diffinitionis et tota diffinitio debet perfectius sine aliqua mora et interponere ut nota talis mora uideatur notare aliquam diuersitatem. Deinde cum dicitur Est autem Ex predictis exponit primam diuisionem ubi dicitur primo. non facit quod dicitur est secundum concludit correlatiuum sequens ex predictis ibi non ergo et uerbum dicit ergo quod oratio enuntiativa una est illa que unum de uno significat uel coniunctio. Exemplum primum homo est animal hic non predicat unum de uno et quantum ad uocem et quantum ad significatum. Exemplum secundum animal gressibile bipes est homo. hic etiam unum de uno predicat quantum ad significatum quia tota diffinitio significat unum et non multa ut predictum est de tam coniunctio una per quantum in se modo inter dictiones loco unius coniungunt. Et postea

adit fm mebrum diuisionis di. plures aut
t. enūtiatio plres est que plra significat 7 nō
unū uel cōiuncte ul' incōiuncte. Exēplū primi.
ut homo 7 equ⁹ currūt ul' canis currit. Exē
plū secūdi homo legit 7 equus currit In p
ma ponit plra sed incōiuncte p3 ergo ex p
dictis p⁹ diuisio q⁹ enūtiatiua quedā est una
quedā plures 7 q⁹ urūq; mbrū est bipreuz
qz sicut una enū. at est simlr una. aut cōiun
ctōe. una ita 7 enū. plres per oppositū. qdā
est plres cōiuncte quedam incōiuncte uide ex
predictis possimus accipere quatuor mōs e
nūtiatiōis iuxta p⁹ma diuisionē nam quedaz
est enū. simplex i⁹. s. que tm constar ex noie
7 uerbo que unū facit ut cū dico homo ē al
l' hō currit. Quedā cōiunctōe una. s. i⁹ que
unū in uno significat tm constar ex plribus
ut cum dico animal gressibile bipes est hō hec
n. enū. iudicāda est una nō unitate uocis sed
significati. Quedā est plres sed incōiuncte. i⁹
s. in qua ponit mlra nomina ul' mlte enun
tiatōes sed incōiuncte ul' sine conuinctōe Exē
plū primi hō musicus albus currit. Exēplū
secūdi si for. currit for. disputat 7 iteruz hō
currit lapis quiescit. Ita q⁹ sicut manifestū
est p⁹mus modus pluralitatis opponit p⁹
unitatis 7 secūdu fo. Deinde nom' ergo
7 uerbum. Concludit ergo quoddam corre
latium sequēs ex predictis qz n. ex predic
tis una enū. est que unum de uno significat
iō omnis enū. aliqd de aliquo significat se
q⁹ q⁹ nom' 7 uerbum sūt sola dictō que non
sunt sup⁹ aliqua enūtiatiō. qm sic ad signifi
cantem 7 pferentem. s. nom' 7 uerbum nō ē
t. nō contingit dicere. ipm sup⁹ uoce aliquid
enūtiare 7 hoc uel aliquo interrogāte si rīde
at uel non interrogāte si respondeat. sed ipo
pferente. s. per se sine aliqua interrogāte

Notandum q⁹ Aristoteles hic inuit du
os modos utēdi enūtiatiōe qz doq; aut utū
tur ea s. rīdentes interrogāte ut si queri
tur quid sit in mari rīt dicimus nautē naut
gant qz doq; uero utū ea sponte sine inter
rogāte absolute ut uō absolute homo ē
animal q ergo p⁹ntat nom' tm 7 uerbu nō
aliqd enūtiat qz nihil significat aliqd v' ali
quo quod oz fieri in qualicūq; enūtiatiōe ut
p3 ex predictis. Deinde cum dicit hary
aut hic exponit sam diuisionem que est sub
diuisio primo dicit ergo q⁹ hary. s. enūtiatio
oim' in quibus unū dicit de uno hic. quod
est simplex enūtiatio ubi. s. aliqd unum enū
tiat de aliquo q⁹rum ad affirmatiōē ul' ab

aliquo q⁹rum ad negatiōē hec aut. i. a⁹ enū
nūtiatio est uncta ex his. s. simplicib⁹ ue
lut quedam oratio composita. Notādū
q⁹ sicut in rebus unum diuidit in simplex
7 compositū sic in enūtiatiōibus quedaz. n
est enū. una simplex in qua. s. ponit unū no
men 7 unū uerbum ut cū dico homo est ani
mal homo currit. quedā ā est una cōiunctio
ne. i. compositiōe in qua. s. plura subitun
tur at predicat que tam significat unū ut. cū
dico animal gressibile bipes currit unū p3 q⁹
hec 3⁹ diuisio est subdiuisio p⁹me 7 ipa uerū
aliter tac ta est statim supra cum dicebatur
q⁹ una ozo enūtiatiua que. unū de uno signifi
cat uel cōiunctiōe una. Deinde cum di
cit Est autem simplex manifestat 7 expo
nit tertiam diuisionē ubi duo facit qz p⁹ in
uestigat dīas specificas illius diuisionis 2⁹
distinguit membrum ibi affirmatiue uero. est

Aditendū autem q⁹ diuisio ista s. q⁹ enū.
alia est affirmatiua a⁹ negatiua pus conuēit
o⁹rom simplicī postea o⁹rom compositae. Ad
exponendum ergo. rationem illius diuisionis
dicit q⁹ simplex enū. est uox significa
tia de eo qd est aliqd q⁹rum ad affirmatio
nem uel nō est q⁹rum ad negatiōem 7 hoc
quemadmodum tempora dīsa sunt. i. prete
rito 7 futuro sicut in p⁹nti. Notādū q⁹
aliqd est esse aliqd est non esse sūt dīse enū
tiatiōis dīsiue 7 cōstitutiue spētū. s. affirma
tōis 7 negatiōis. Enū. aut est genus uide
ea uti Aristoteles tāq; genere diffiniendo
affirmatiōem 7 negatiōē dicit ergo genus
in suas dīas ut ex hoc elicit diffitōem quā
intēdit. uide postea ibi affirmatiō uero osten
dit diffitōem qd membrū illius dīsiōis sunt
di. q⁹ affirmatiō est enū. alicuius de aliquo
s. per modum compōis Negatiō aut ē enū
tiatio alicuius ab aliquo s. p modum dīsi
ōis. Exemplū primi homo est animal. exē
plū si homo non est lapis. Circa pre
dicta 7 circa capitulū de nomine quero unā
questiōē quā superius pretermisi utruz sbō
nō exīte tales ppositiōes sūt. Cesar est
homo cesar est al. uidet q⁹ sūt fle qz ens
uere non potest predicari de non ente Sz ce
sare nō exīte adhuc homo est uerū. ēs saltem
in alijs suppositis qz a⁹ sumpta sunt entia si
mlr in qbus ipm ens simlr est ergo.

Consimiliter arguitur de homine 7 anima
li. Preterea fo huius dicit q⁹ q⁹do non
est oppō in adiecto predicato nec predicat
eē sz accēs tunc. tam consequētia a coniuunc

ris ad diuisa sed hic cesar ē homo tēto cāu
non est oppō in adiecto nec predicat' esse
substantie nature entis qđ esse est uerissimū
esse ergo sequit' cesar est consequēs falsum
ergo 7 aīcedens. Preterea tēto casu .
hec est uera cesar est homo mortuus 7 sequi
tur ergo non est homo qđ qđdo cum deter
minatōne repugnāte aliqd predicat' de ali
quo nature remouet ab eodem aīis pbatur
tum qđ hic est uera cesar fuit homo 7 ly fu
it dicit actum terminatum ex quo sequitur
qđ sit homo mortuus. Tum qđ cesar non est
homo uiuus non. n. uiuit ergo ē homo moe
tuus qđ mortuū 7 uiuū circa hominē sūt im
mediate opposita. Preterea in transmu
tatōne sbāli res amittit nom' 7 diffinitōnez
quod dictum est supra in quadam qōne ue
rum esse de supposito in compatōne ad spe
ciem ergo in corruptōne que est trāsmata
tio sbāli suppositum amittit nom' spēi g.
tēto casu cesar non est hō. Ad oppositum
hec consequentia est necessaria cesar currit
ergo homo currit ergo medium uirtute ē
tenet est necessarium illud est cesar est homo
necessitas consequēte pbatur qđ alī seque
bat' 7 nūc manet idem intellectus antecede
tis. 7 consequētis qđ 7 tūc 7 ex eorum intel
lectu dependet nā ergo 7 nūc sequitur .

Preterea sequit' cesar est cesar ergo ce
sar est homo aīis p' esse necessarius ergo 7
nā nā p' qđ nā est de intellectu aītis

Respondeo hic duo sunt uidenda . p'io
de pposito utrum tēto cāu i' sint uere ce
sar est homo cesar est animal sō an enā ten
to casu ille sint uere cesar est cesar homo ē
homo. quod tangit ultimuz argumentū .

Quantum ad primū dico qđ tales ppō
nes possunt cōcedi esse uere qđ predicat' ē
sic. Ad ueritatem ppōnis affirmatiue suffi
cit uno extremorū hoc. n. significat solum
ppō affirmatiua sed tal' est in pposito in in
tellectu enim subiecti includit' p' intellect'
predicati qđ cesar 7 huiusmodi noia impo
nūt' ad significādum supposita hominis .

Preterea primo posteriorū c' 4. dedit
de omī 7c. ut de oī boie aīal . si. n. uerum ē
dicit' hominē ueruz ē dicere. animal 7 si tūc
alteruz 7 alterū ex qua' auctoritate habet'
qđ ad ueritatez ppōnis sufficit necessaria 7
comitātia ex tremorū ita qđ posito uno po
nat' 7 alteruz s' neutruz necessario existat .

Preterea qđ si nō tunc nulla esset pposi
tio de inesse siml' necessaria in qđ predicat'

comitte de suo supposito qđ nō esset semper
uera qđ nihil aliud pōt sumi sub medio i ma
iori de necessario nisi supposituz nā sequitur
qđ n' minor de inesse possit sumi sub maio
ri de necessario sūll' regularis quod ē cōtra
Aristotelē p'io prioruz. Quantuz ad h'z
similiter dico qđ cōcedende sūt omīs tales p
pōnes . for. ē for. hō ē hō ē tēto cāu pbato
huius nulla ppō uerior est quaz illa in qua
idem predicat' de se ipō s'z iste sunt tales g.
7c. Preterea ex 2. huius oīs negatiua ē
p accēs uera 7 hoc quia reducit' ad aliā af
firmatiuaz porē uerā 7 maxime ad illā in qđ
idē pdicat' d se g. ueritas illius bonū nō ē
maluz iducit' ad illam bonū ē bonū ergo cā
hic sit uera cesar nō ē alin' 7 multa alia sic
contingit rēuere a cesare sequitur qđ conti
gat ipm uere affirmari d se ipō. Preterea
p rōnez si negat' ista for. ē for. conceditur
ista sortes non est sortes ergo sequitur
ulterius for. est nō for. tal' consequētia iēt i
omnibus ubi predicata affirmatiuaruz sunt
opposita contradictorie huiusmōi sunt pre
dicata singularia ut for. nō for. ut dicitur
inferius 7 ulterius for. est non for. ergo nō
for. est for. p cōuersionem 7 ulterius ex cō
uertente 7 conuersa que cōcedit' arguatur
sillo' sic non for. est for. for. est non for g.
for. est for. pmissis sunt nere p illum qđ ne
gat conclusionē ergo cōclusio uera. Pre
terea omī sillo' ex oppositis cōclusio est im
possibil' ex sō porum s'z siue res sit siue nō
sit hic est sillo' ex oppositis in 3. 2. nullus
homo est albus aīgs homo est albus ergo
aliquis homo non est homo ista conclusio ē
impossibil' siue res sit siue nō sit ergo eius
opposita est necessaria siue sō sit siue nō sit
7z omnis homo est hō. Contra istam cō
clusionem arguit' qđ qđdo affirmatiua ē ue
ra o'z esse unionez in re qual' significat per
ppōnē sed hic cesar est cesar. nulla est unio
in re cum sbāli 7 predicatur non sit aliq' res
ergo 7c. Respondeo sicut res se habz ad
esse sic ad ueritatez Ad ueritatem talis pro
pōnis o'z esse talem unionez in re qualis ē si
gnificata in sermone natura aut significata
p hoc nom' cesar est ens apud intellectum.
alioqn intellectus de ea non faceret compō
nem 7 sic est compō eiusdem exntis apud i
tellectum cum se ipō 7 talis compō sufficit
ad ueritatem ubi res nō est existens ut p'z i
istis chimera est chimera nō ens est nō ens.
Ad primum in oppositum dico qđ hic ce

far est homo non predicat exis de no exti-
 stente sed natura humana accepta ut dicibil
 de pluribus de eadem natura accepta ut hec
 existeret. n. r no existeret cum sint extranea
 nature ut significat per terminu no facit eq
 uocatonem in termino minor ergo ronis est
 falsa qz ens predicat de ente lz no predicat
 exis de exite aut no exite. Ad fm dico
 qz hic cesar est homo predicat esse fm acci-
 dens quod duplr inellr uel sic. i. fm aliqd
 extraneum uel sic. i. fm aliqd cuius esse de
 sbō no ponit esse simplr de subō r utroque
 modo est in pposito nam esse hominis v ce-
 sare est extraneu ei qd est esse qdo predica-
 tur fm adiacens tam illud esse quod dicit p
 dicatonem hominis de suo supposito eodez
 modo se habz qualicuzqz trāsmutatōne fac-
 ta circa esse qdo predicat fm similr secu-
 do modo est fz accidens nam esse hominis
 ut dicit de sorte non necessario ponit esse si-
 milr. Contra quia sequit cesar est alb^o
 ergo cesar est ergo p locum a majori cesar
 est homo ergo cesar est. Si. n. esse accitōis qz
 est minus uerum esse pōt esse similr multo
 magis esse sbē quod est esse uerissimū ponit
 esse similr. Respondeo qz fm neutuz in
 tellectum predicatum predicat esse fm accitōis
 vdo cesar est albus accitōis. n. reale per accitōis
 cuius est album nulli sbō inest non exite er-
 go eius esse de subō necessario ponit esse ab-
 solute. Cum pbat consequētia qz esse sbē ē
 uerius ens uerum est sbōe exite lz esse spe-
 cificum p sbōam non est uerius esse hoc ē ex-
 istere qz esse specificum per accitōis esse autēz
 qdo predicat tertium predicat unione ex-
 tremorū que necessaria est substantie ad sub-
 stantiam sine existentia extremorū non autē
 accitōis ad substantiā no exitem. Ad ter-
 tium principale dico qz mortuu r uiuuz pnt
 accipi actualr uel aptitudinalr primo modo
 sunt accidentia essentie hominis significate
 p hoc nom homo r sic potest concedi qz ce-
 sar non est homo uiuus sed mortuus r qd
 mortuu non diminit ab homine nec infert
 non hominem nā diminito alicuius p aliqd
 ē esse rōne significatōis sicut r oppō inter
 illa homo aut no icludir suo significato op-
 positum mortui hoc modo sumpti. Sz si su-
 mat hic aptitudinalr forte sic sunt differen-
 tie in genere sbē eodem istis aiatum r inaiā-
 tum r sic mortuus diminit ab hoē r hec ē
 falsa cesar est homo mortuus hec aut uera
 cesar est homo uiuus nec sequit ergo uiuē.

sicut nec sequit est risibil ergo uidet Cum
 probatur qz cesar sit homo mortuus qz fuit
 put fuit dicit actum terminatus r completū
 nego hoc si fuit predicat tertium adiacens
 non .n. in eo est terminatus esse hominē tuz
 adhuc sit homo. Si at fuit predicat fz adia-
 tens tunc pōt concedi qz ipse fuit homo qz
 existeret est in eo terminatum. Ad fam p
 bōnem pz qualr non sequit est uiuus ergo
 uiuit distincōne predicta pz in simili de bz
 pede quo frequēter utit Aristoteles p dīa
 specifica hominis cum tam dicit s. topico-
 rum qz non omnis hō est habens duos pe-
 des ergo fm aptitudinē est dīa hominis l
 ad minus dicit de oi homine fm actum aut
 non. Contra hoc si cesar uiuit r uiuē sit
 uiuentibus esse ex fo de anima ergo cesar
 non est r si non est ergo non est ens esse .n.
 qdo predicat fm predicat qd in se est r si n
 est ens ergo non est homo per locum a sup
 ori ad suum inferius negatiue. Respo-
 deo concedenda est hec ppositō uiuit similr
 r hec cesar non est intelligendo de esse ext-
 istere r ulterius ergo n est existens quia idē
 esse predicatur pro existeret qdo predicat fz
 sed ens sumptum pro existente non est sup-
 us ad homines. ūde sic dictum fuit supra es
 pōt ēē participium ul noni participiuz signi-
 ficat idem qz existens qz tenet significatōne
 uerbi a quo descendit lz es noni forte signifi-
 cat essentiam habēs r illud diuidit per .x. ge-
 nera concedēdum est qz cesar est ens de isto
 ente non de ente qd est participium. Ad
 quartum dico qz trāsmutatō no cadit circa
 rem nisi prout existit sic aut non habz rōne
 suppositi lz ut concipit per intellectum per
 modum no dicibil de pluribus uult ergo
 auctoritas qz res fm qz existit in trāsmuta-
 tōne sbāl non habet formā quam prius ha-
 buit lz ex hoc non sequitur qz illud qd pri^o
 fuit suppositum alicuius comunis nature no
 ēē eius suppositum qz circa illud nulla facta
 est trāsmutatō sbāl intelligit ergo aucto-
 ritas tantum de re que est res ut existit.

uoniam Autem. Post
 qz Aristoteles
 determinauit de enuntiatōne qz
 ad eius substantia diffinēdo r
 diuidendo hic determinat v ipa qz tum ad
 eius accidentia pprietates eius assignando
 ubi sic pcedit. primo dterminat v oppōne
 qz conuēit enuntiatōni similiter supposite fo
 de habitudine earum puta consequētia equi

pollentia 7 habet modi que competunt enun-
tationi s; q; et aliqua addit. 7 hoc facit i 2.
libro ibi qm̄ autem prima pars diuidit in d.
primo determinat de oppōne que conuenit
ōi enūtiatōni ḡnālī fo de oppōne q̄ cōuenit
enūtiatōni. In qua subicit terminus cōis
ibi qm̄ aut sunt. In prima parte itēdit hāc
consequentiam q; oī affirmatōni est negatio
opposita 7 e conuerso ubi sic procedit prio
ostendit illam cōclusionē fo exponit qd sit
talis oppō ibi 7 est contradictō. Ad ostēden-
dum cōclusionē premitit unaz dīsiōnē enun-
tationis quadruplicē que sumitur per cōpa-
tōnem ad rem a qua est ueritas uel falsitas
enūtiatōnis dicit ergo q; est. i. cōtingit enū-
tiare uno modo esse q; est. 7 tunc est affirma-
tiua uera ut forte currēte si dicat forte cur-
rit. Alio qd est nō esse 7 tunc est negatiua
falsa ut for. corrente dicat fortes nō currit
Alio mō qd nō ē ēē 7 tūc ē affirmatiua fā ut
forte non currēte si dicatur fortes currit.
Alio modo 7 quarto qd nō est nō esse 7 tūc
est negatiua uera ut forte nō corrente dicat
for. non currit. Iste igitur quatuor differen-
tie repetunt in ppositiōibus nō tm̄ in his
in quibus predicat uerbum presentis tem-
poris sed ubi predicatur uerbis preteriti uel
futuri temporis dicitur. n. est supra q; oēs e-
nūtiatōnes necesse est constare ex uerbo uel
ex casu uerbi 7 ppter hoc subdit 7 circa ea
que sunt extra presens tempus ut temp^o pre-
teritum 7 futurum que sō dnr̄ extra presens
q; ipsum circūstant. unū a parte ante aliud
a parte post ipsum presens est qd est positū
in me^o amborū ex his ergo concludit ppo-
situm qm̄ igitur sic est similiter q; contingit
omne qd quis affirmauerit negare 7 e conuer-
so q; quis negauerit affirmare quare mani-
festum est q; oī affirmatōni est negatō op-
posita 7 e conuerso oī negatōni est affir-
matō opposita. Notandum q; aristote-
les ad ostendendū cōclusionē intēra suppo-
nit unam diuisionē superius positaz que attē-
dit penes formas enūtiandi. s. q; quedā est
enūtiatō affirmatiua quedam negatiua he. n
sunt due spēs enūtiatōnis p^o. 7 accipit aliaz
diuisionem que accipit penes rem ut dicitur
est. Ex quibus sequit^r propositum nam uō
contingit affirmare nisi dubium. s. esse quod
est 7 non esse qd non est. Ex quo sequit^r q;
omne quod contingit affirmare contingit
negare 7 e conuerso quare sequit^r ulterius
q; oī affirmatōni est negatō opposita 7 c

Deinde cum dicit 7 est contradictio 7 c.
ostendit quid sit talis oppō affirmatōnis 7
negatōnis ubi duo facit primo eam exponit
2.º ostendit que sit q̄tum ad diffinitōnes ibi
dico aut oppōni ergo ait q; affirmatō 7 ne-
gatio opposite est contradictō q. d. q. illa op-
positō grā cuius omni affirmatōni est nega-
tō opposita 7 e conuerso uocatur contradic-
tō ulterius ibi dico aut ostendit quid sit cō-
tradictō diffinitōnem dans di. q. est oppō
cuiusdam. s. predicati de eodem. s. sō nō aut
equiuoce sed supra uniuoce 7 quecuq; cetera
talium .i. fm̄ alias conditōnes quas dēzmi-
nauimus contra sophisticā importunitatem
i. litigiosas oppōnes argumtorū sicut p; p.
elencorum. Notandum q; primo elenco-
rum in diffinitōne elēci describūt conditio-
nes contradictōnis diffinitur. n. sic elēcus. elē-
cus est contradictō unus 7 eiusdem non no-
minis tm̄ sed rei 7 nois nō si nomini sed ei^o
dem ad idem secundum idem similit^r 7 in eo-
dem tempore ubi aduertendum q; q̄a con-
tradictō est oppō affirmatōnis 7 negatōis
o; illa esse in contradictōne que ad tales op-
pōnem affirmatōnis 7 negatōnis requiruntur
o; aut opposita esse circa idem cum e;
go enūtiatio constet ex subiecto predicato
o; q; contradictio .i. affirmatio 7 negatio
sit eiusdem predicati als non esset contra-
dictio ut dicendo p^o currit p^o non dispu-
tat fo q; sit de eodem subiecto alr̄ non cēt
contradictio ut dōo homo currit asin^o non
currit. Tertio requirit^r ydemptitas utri-
usq; non tm̄ fm̄ nom̄ sed etiam fm̄ rem alr̄
non esset contradictio ubi altera identitas d̄
fiat ideo dicit non equiuoce q; non sufficit
ydeptitas nominis cum diuersitate rei q; fa-
cit equiuocationem. Quarto requirit^r fm̄
idem aliter nō esset contradictio ut dōo for.
est crispus fm̄ caput 7 non crispus fm̄ ma-
nus. s. q; sint ad idem aliter non esset con-
tradictio ut dōo currit in campo non currit
in theatro. s. q; sit in eodem tempore ali-
ter non esset contradictio. ut dōo dormit de
nocte non dormit de die. Deinde cum
dic qm̄ aut hic determinat de oppositione q̄
solum conuenit enūtiationi in qua subicitur
terminus comunis ubi aduertēdū q; illa opo-
nitio non solum habet ortum ab affirmatōne
7 negatione sicut oppositio primo mō sum-
pta sed etiam a q̄ritate 7 iō. d. f. primo diu-
dit res penes quantitatem fo determinat de
hac oppōne ibi. Si ergo uniuersalr̄ primus

diuidit in d. p. n. ponit diuisiones una re-
 rum fo ex illa concludit diuisionem enūtiatō-
 num fa ibi necesse est autē dicit ergo q. rez
 hec sunt ultra illa uero particularia 7 stati ex
 ponit quid dī per nom dico autē ulē qd ap-
 tū natū ē de pluribus predicari Sigla re fo
 qd non est aptum natum de pluribus predi-
 cari uerbi gratia ut homo qui est ulē pfo ue-
 ro est de numero eorum que sunt singularia
 qm ergo sic est ex parte rerum consequēter
 concludit ex parte enūtiatōnū ibi necesse ē
 Et dicit q. necesse est enūtiare qm inest alia
 aut non .i. affirmatiue 7 negatiue Aliquoties
 quidem alicui eorum que sunt uniuersalia .
 ut cum a parte sibi terminus comunis ponit-
 tur Aliquando quidem singularia ut cum a
 pte sibi terminus singularis ponit Exem-
 plum primi ut homo est animal uel omnis
 homo est animal qd magis ex sequētibus pa-
 tebit. Notandum q. Aristoteles pri^o po-
 nit unam diuisionē ibi inter tres principalr
 intentam que est sibi qualitatem qm dictum
 est q. enū. quedam est affirmatiua quedam
 negatiua dīo. n. enūtiatōnis inter affirmati-
 uam negatiuam est dīo generis in spēs que
 dicitur pertinere ad qualitatem quatenus
 differentia essential dicitur qualitas ex .i.
 metaphisice unde si queritur qualis est enū-
 tiatō rnt q. affirmatiua uel negatiua hec at
 dīo que ponitur hic 7 que sumit sibi dīam
 sibi quod predicatur de pluribus at d uno fo
 lo dicitur pertinere ad quantitatem enūtiatōis
 iude si querat qpta est enūtiatō rnt ulis par-
 ticularis indiffinita uel singularis utruq. aut
 uniuersale sit aliquid in rebus pro eo quod
 diuiditur ibi res in uniuersalem 7 singularē
 hoc dictum est in prin. porpharij 7 plus fo
 metaphisice utrum autem uniuersale requi-
 rat plura supposita in actu prout hic dicit
 aptum predicari de pluribus etiam dictum
 est in porphario c^o de genere ubi questum
 est utrum genus requirat necessario plures
 spēs hic ergo dimittam cā breuitatis 7 que
 rantur ibi signanter aut dicit q. est aptum
 natum 7 non q. actu predicatur sed accipiē-
 do actum predicandi per se 7 inseparabiliter
 sibi inest. Deinde cum dicit si ergo da-
 ta diuisione penes qritatem rerum hic determi-
 nat de oppōne cāra a qritate ubi sic proce-
 dit primo declarat de oppōne enūtiatōnum
 fo de legibus oppōnum 3° de impedimētis
 circa oppōnes 7 earum leges 2° ibi contra-
 rie uero 3° ibi manifestum aures est. Ad

euidentiā pte partis notandum q. quō
 uniuersale sibi boetium habet esse in anima
 et hz esse in re extra. s. in rebus similibus. 7
 iō inuente sūt quedam enūtiatōnes. s. q. no-
 tāt ipz uniuersale accipi sic sic. qz igit
 aliquod predicatum attribuitur q. docz rni
 uersali s. s. totū suum ambitum 7 capaci-
 tatē suorum contētorum ad quod desi-
 gnificandum inuētum est hoc signū omnis
 q. docz predicatum remouetur ab eodez eo-
 dem mō sumpto. s. sibi totum ambitus sue
 continēte ad quod significādū inuētū ē h^o
 signum nullus q. docz aut attribuit uli ali-
 quod predicatum nō pro oibus contētoribz
 tm pro aliquo particulari ad qd significā-
 dum inuētum est signūz quidam at aliquis
 ex quo pz q. de uli tripliciter possim^o enū-
 tiare qz aliquādo cum signo uli 7 tunc enū-
 tiatō uniuersal ali cū sig^o pteclari 7 tūc enū-
 tiatō particularis. Ali sine signo indetermina-
 ta 7 tūc dī enū. indefinita. Exemplum pri-
 mi omnis homo currit nullus homo currit
 Exemplum si aliquis homo currit aliq. hō
 nō currit Exemplū tertū homo currit hō nō
 currit. De termino aut singulari semper
 determinamus uno modo rōne singularita-
 tis 7 iō nūq. additur sibi signum Sunt ergo
 quatuor modi significandi 7 enūtiandi. s.
 uniuersalr particulariter indiffinite singula-
 riter. ut dōo sor. currit unde sibi hos mōs
 enūtiandi diuersificat hic Aristoteles oppō-
 nes enūtiatōnis diuidit aut ista pars i tres
 primo. n. determinat de oppōne enūtiatio-
 num contrariarū fo de oppōne sub contra-
 riorum 3° de oppōne cōtradictoriorū fa ibi
 q. do aut in uli 3° ibi opoi autē dicit ergo
 q. si quis enūtiat de uli uli. i. cum signo uli
 qm est aut non est .i. affirmatiue aut negati-
 ue tunc erunt enūtiatōnes contrarie qd sta-
 tim expōit per exempla dico aut in uli uni-
 uersalem enūtiatōne ut omnis homo albus nō
 est albus homo albus. idem intelligendum est de
 cōsimilibus. Notandum q. uniuersalis
 affirmatiua 7 uniuersalis negatiua dīr con-
 trarie ex hoc qz contrarie dīr que maxime
 distant ex .x. metaphisice un maxima distā-
 tia uidet formalis tō contrarietatis de qua
 dictum est in predicamētis c^o de oppositis.
 Ita aut est hic qz illud qd affirmatur p hāc
 omnis homo est albus tollit per hanc nul-
 lus homo est albus q. tum ad totalem rmo-
 tōnem 7 maximā que pōt esse hec. n. nō ois
 homo est albus bene tollit hanc omnis hō

est albus sed non totaliter qz pot stare euz
illa aliquis homo est albus. s. i. nlls homo
est albus tollit eam totalr qz qz ista affir
mat negat illa 7 io hanc. oppone ronabiliter
uocat contrarietatem. Deinde cum dicit
qdo aut determinat de oppone sub contra
ria ubi sic precedit primo declarat intentuz
fo remouet duplex dubium ibi omis dicit
ergo qz qdo in uniuersali. s. fit affirmato 7
negato non uniuersalr. i. sine signo uli n sut
contrarie enuntiationes que aut significantur
i. ipse res que significant per tales enuntiatō
nes est. i. contingit esse contraria 7 statz per
exempla exponit qd dixerat dico aut n ulr
enuntiare in his que sunt uniuersalia homo
est albus homo non est albus cum. n. homo
sit uniuersale fm diffinitione predicta. no uti
tur passione. i. non utitur eo uniuersalr. in
enuntiatione qz sup non addit ad homine si
gnum uniuersale. Notandum qz hec due
infinite homo est albus homo no est albus
dnr non esse contrarie qz pnt simul esse. ue
re contrarie aut nuqua sed contraria mutuo
se expellut dnr aut subcontrarie qz continē
tur sub contrariis hec. n. homo est albus co
tinetur sub hac quilibet homo est albus 7
ista homo non est albus continet sub hac nll
lus homo est albus. Dubium aut est qd
ait que aut significant contingit esse contra
ria uno modo. exponit sic. qz lz ambe ille si
mul possit esse uere coringit aut qdoqz una
esse. ueram alteram falsaz 7 tunc rone huius di
uersitatis untr sibi esse contrarie. Ita expo
sicio impugnat qz ad hec hic Aristoteles n
loquitur de ueritate 7 falsitate enuntiationis.
sed tm de oppone. Alio modo exponit re
ferendo ad contrarietatem predicati ut. i.
ille dntr contrarie homo albus homo no al
bus qz contingit qz hoc quod est non albus
dicatur de hoc quod est niger. lz non sit ne
cesse qz non albus pallidus lz igitur albus 7
niger sint contraria tam contingit esse con
trarias has ifinitas. Ita et expo impugna
tur dupliciter tum qz in fine huius dicitur qz
enuntiationes que sunt de contrariis predica
tis non sunt contrarie ut ille aliquid est. ho
num aliquid est malum ergo nec ille homo
est albus homo est niger tum qz album 7
nigrum sunt contraria incomplexa hic autē
loquit Aristoteles de contrariis complexis
Sic ergo exponit qz ille indefinite non sut
contrarie quantum ad modū sed tam con
git eas esse contrarias qm ad significatū

ut si predicatum attribuitur subiecto rone
forme ulis ut in naturali materia homo est
animal rone significati uniuersalis tm uz ho
est animal qm omnis homo est aial 7 ho
non est aial quatum nullus homo e animal.
non igit sunt contrarie rone modi 7 forme
enuntandi uel enuntiationis lz rone rei signifi
cate modo preexposito. Deinde cum di
cit omnis aut hic remouet duplex dubium.
fm ibi in eo uero qz uniuersale qz. n. dicit qz
ppo uniuersalis e in qua subicit terminus
comuns cum hoc signo omnis crederet ali
quis qz omis esset uniuersale hoc remouet di
cens qz omnis no est uniuersale. sed cōsigni
ficat uniuersaliter. i. est solum dispō uniuersa
lis nam addito termino uniuersali in sbō
significatur qz predicatum dicitur de subiec
to uniuersaliter fm dubiuz remouet ibi i eo
qz. n. posuit diuersitatem opponū inter enū
tiationes ex hoc qd ex parte subiecti sumit
uniuersale uniuersaliter uel non uniuersaliter
crederet aliquis qz similis diuersitas ponere
tur ex parte predicati ex hoc qz uniuersale
posset predicari uniuersaliter 7 no uniuersa
liter remouet di. qz in eo qd uniuersaliter p
dicatur de eo quod est uniuersale predicari
uniuersaliter non est uerum. i. in eo qd pre
dicatur aliquod uniuersale no uniuersaliter
quod uniuersale predicat uniuersaliter nul
la enim affirmato erit in qua de uniuersali
predicatio uniuersaliter predicetur. i. i quo
uniuersali predicato utitur aliquid uniuersa
liter predicandum ut si diceret omnis ho e
omne animal hec. n. falsa e qz mo aut signū
pot uel non pot poni a parte predicati dice
in qse statim. Deinde cum dicit oppōni
aut determinat de oppone contradictoria in
qua etiam subicitur terminus comuns di.
qz affirmatōnem dico oppōni negatōni con
tradictorie affirmatōnez inquit que signifi
cat uniuersaliter ei. s. negatōi que significat
non uniuersaliter ut omnis homo est albus
non ois homo est albus que equipollz uti
quidam homo no est albus. Similiter econ
uerso particularis affirmatiua 7 uniuersalis
negatiua opponit contradictorie ut quidaz
homo est albus nullus homo est albus. ulr
ergo Aristoteles qz uniuersalis affirmatiua
7 particularis negatiua opponit contradic
torie ut omnis homo est albus quidaz ho
est albus. Similr particularis negatiua 7 uni
uersalis affirmatiua. Quis rō assignatur
qz contradictio consistit in sola affirmatōne

per negationē uel ecōtra . sed uis affirmatiua
remouetur per solam particularem negati-
uam nec aliquid aliud requiritur . de necessi-
tate similr particularis affirmatiua non pōt
remoueri nisi per uniuersalem negatiuā . qz
particularis affirmatiua non pprie opponit
particulari negatiue nam oppō attenditur
circa idem subiectuz . sed subiectum particu-
laris enūtiatōis . est uniuersale particula-
ter sumptum nō pro aliquo determinato si-
gulari . sed pro quocūqz indeterminate 7 iō
cum v̄ uniuersali particulariter sūpto aliqd
affirmatur uel negatur ipse modus enūtiatōis
non habet qz affirmatio 7 negatio sit de eo-
dem quod requiritur ad ueram oppōnez af-
firmatōis 7 negatōis unde relinquitur ex
predictis qz uniuersalis affirmatiua 7 parti-
cularis negatiua . iterū uis negatiua 7 parti-
cularis affirmatiua opponunt contradic-
tione . p̄ etiam ex dictis qz cum quatuor sint
modi enūtiandi . s̄ . indefinite uel simplr 7
particulariter ut predictum est solum circa
tres modos . s̄ . uniuersalem particularem 7 i
definitam assignat Aristoteles spēs oppōis
qz circa quartum moduz non proprie potest
intelligi oppō ppter cām dictam qz . s̄ . nō est
idem s̄m affirmatiue 7 negatiue singularif
ut for . currit 7 plō nō currit . Ad maiorē
euidentiā predictorū queritur utrum si-
gnum possit poni ex parte predicati . unde
qz nō . nam predictum se habet per moduz
forme 7 s̄m per modum materie dīo aut
congruit materie magis qz forme . sed signū
importat diuisionē ergo nō debet poni nec
addi predicato sed subō . Preterea si adde-
retur predicato esset propō falsa ut oōo ois
homo est oē aial qz tunc homo esset quodlz
aial . puta asinus equus 7c . Confirmatur
per Aristotelem in lra que dicit qz non ē ue-
rum uniuersale uniuersalr predicari . Ad
oppositum qz hoc signū omnis est dispō ter-
mini uniuersalis q̄do ponitur in predicato
ergo 7 signuz . Respondeo hic sunt tres con-
clusiones prima conclusio ē qz signū uniuersale
conuenientius ponitur in s̄bō cuius cau-
sa iam aliquat̄ tacta est signū enim additū
termino comūi uel distribuit ipsum ut signū
uniuersale uel restringit ut signū particulare
sed diuidi aut restringi potius s̄bō conuenit
pro eo qd̄ habet rōnem materie in enūtiatōe
qz predicato qd̄ magis habet rōem forme
subiecti . n̄ . est materie 7 inherere at̄ inesse ē
for . ergo . Secūda conclusio est qz signū

conuenienter ēt ponitur in predicato ut 2° d̄
aia ubi dicit qz aia est actus quidam . Pre-
terea i predicato pōt poni q̄qd nō impedit
ueritatem ppōis sed signum nō impedit . s̄z
sepe cōfert ueritatem ppōi ergo pbō mi-
qz hec est uera omnis homo est nullus asin^o
Item ista omnis homo est aliquis homo est
uera propō pbō tum quia sua contradicto-
ria est impossibilis aliquis homo non ē ali-
quis hō qz . tum quelz singularis est uera p̄z
ergo qz aliquis homo uere . predicatur de oī
homine . Sed quia nō semper signuz pōt po-
ni . s̄ . in predicato dubium est q̄do pōt po-
ni 7 quando non . Respondeo qz semper
pōt poni in predicato quando nō impedit ue-
ritatem ppōis 7 est necessarium poni ad
ueritatem ppōis ubi distinguēdū est v̄ signo
qz quoddam est uniuersale quoddam parti-
culare 7 iterum quōlz horum aut est affir-
matiuus aut negatiuū de signo uniuersali ne-
gatiuo . nō est dubium quin possit poni quā-
do predicatum in se remouetur uniuersaliter
a s̄bō uerbi gratia ois homo est nullus asin^o
De signo particulari tam affirmatiuo quaz
negatiuo dico etiam qz pōt addi ēt s̄m qz p̄
dicatum uel particulariter inest uel non in-
est s̄bō uerbi gratia ois hō est aliquis homo
7 ois hō est nō aliquod albus . De signo aut
uē affirmatiuo idēz dico si predicatur uni-
uersalr inest subiecto unde hic distinguēdū
est de predicato qz uel est superius ad s̄m
uel equale uel inferius aut in minus p̄^o nun-
quā tale signū uere pōt addi predicato sicut
p̄z in exemplo phi qz est falsa hec ois hō est
oē aial hō autez modo 7 3° ēt pōt poni signū
in predicato si tam n̄ sit posituz in subō uer-
bi gratia hō est ois hō uel hō est oē risibile .
ubi s̄m 7 predicatur sunt equalia similiter
hec est uera aial est ois hō ubi predicatum ē
minus quā s̄m . Si autez signū esset in subō
oēs iste essent false ois hō est ois hō ois hō
est oē risibile oē aial est ois hō p̄z . Tertia
conclusio est ista . signum 7 generalr oē si-
gnū sineathegomaticū positū i predicato ce-
dit in ideitatem predicati ut est p̄z predica-
ti hāc probo dupl̄r p̄tio p̄z ipossibile quia
aliter ex ueris sequeretur falsuz uerbi gratia
nullus hō est ois homo ergo iste hō est hō . si
signū in maiori nō esset p̄z predicati posset
inferri in conclusione ergo iste homo nō est
hō qz ad habenduz ydēptatē maioris extre-
mitatis non oī ip̄z sūnt in maiori 7 in con-
clusionē cuz eodez signo si illud non esset p̄z

predicati sicut manifestus est in tertio modo
 he figure qz maior extremitas no sumitur
 cum eode signo in conclusione .7. maiori .7.
 ita pz qz ex ueris sequeretur falsus. 2o p
 bat idem onsiue .7. magis propter quid. qz
 sincathego. nuqz habet respectum ad prece
 dens alr nego subsequens compoz possz fa
 cere pponez negatiuam sicut negato prece
 dens ergo sincathego. addituz predicato no
 determinat ipsuz in copatone ad sbm .7. ita n
 inqzum extremu respicit aliquod aliud ex
 tremu. Sed ome sincathego. determinat ex
 tremu ergo nullum addituz in predicato est
 sincathego. sed pars extremi cuz determi
 natus absolutuz itellectuz termini cui addit .7. ita
 est sincathego. respectu pris predicati qz ipz
 est altera ps predicati. Sed sincathego. ad
 dituz sbm non est ps subiecti qz determinat
 illud cui addit in comperatone ad predicatu
 .7c. Contra istam conclusionem arguit .qz
 ois ppo una conuertit .7. tuc quod est predi
 catum fit subm si igit signu est ps predi
 cati erit .7. sbi in conuersa Respondeo qz ue
 rum est non rone signi sed ut materialr tene
 tur ut omnis homo est ois ho conuertitur
 sic ome ens ois ho est ois ho. Ad primuz
 in opposituz dico qz facit p prima conclusio
 ne qz conuenientius addit sbm qz predicato
 Ad aliud dico qz non intelligit qz unuer
 salr possit dici addi oi predicato qz tuc ml
 te ppones essent. false sicut nec pot addi oi
 subo .7c. Ad confirmatoez per idem Ari
 stoteles. n. non intendit illud uniuersaliter
 negare.

Contrarie Vero .7c.
 Aristoteles determinat de opposi
 tionibus enuntiatonibz determi
 nat quasdam leges .7. regulas opponunt pre
 dictarum ubi sic procedat primo facit quod
 dictu est so repetit de lege subcontrariarum
 ut ea pbz ibi quecuqz aut pria in tres prio
 determinat de lege contrariarum so subcontrari
 aru 3o contradictorioz 2o ibi hijs aut 3o ibi
 quicuzqz igitur p. ergo repetens que sunt co
 trarie statim subdit suam regulaz .7. legem
 dicit ergo qz contrarie uero suppo dico oppoi
 uniuersalem affirmatiuaz .7. uniuersalem ne
 gatiuam ut omnis ho est iustus nullus ho est
 iustus Ex quo statim infert regulaz .7. legem
 qz impossibile est has siml esse ueras No
 tandum qz ex hoc qz he enuntiatones sunt con
 trarie cocludit Aristoteles quasi ex ca qz no

pnt simul esse uere contraria qz mutuo se ex
 pellunt Sicut ergo in re duo contraria n pnt
 simul esse ut album .7. nigrum sic nec due enu
 tiatones contrarie pnt simul esse so ibi his aut
 ponit legem .7. regulam subcontrariarum di. qz
 oppositas hijs. i. subcontrarias oppositas co
 trarijs contingit esse in eodem. i. esse simul
 ueras ut non omis. i. aliquis homo est albus
 aliqs homo no est albus .7c. Notandum
 qz subcontrarie pnt intelligi duplr esse oppo
 site contrarijs uno mo copetado particulares
 ad suam uniuersalem ut ois homo est albus
 quidam homo est albus hee. n. opponuntur
 suppo sicut uniuersale .7. particulare. i. fz mo
 dum essendi Alio modo copando unam par
 ticularez ad alia uniuersalem contraria sue
 uniuersal sic aut opponit contradictorie ois
 homo est albus quidam homo non est alb
 nullus homo est albus aliquis homo est al
 bus due ergo subcontrarie pnt simul ee uere
 qz sbm earum pnt supponere p diuersis.

Deinde cum dicit Quecuqz igitur ponit
 regulam .7. legem contradictoriaz que est qz se
 per altera est uera altera falsa. Dicit qz qz
 quecuqz contradictiones sunt uniuersaluz pu
 ta pticularis opponitur uniuersali necesse est
 alteram esse ueraz altera falsam ut si sumā
 tur iste ois est albus quidam homo non e al
 bus .7. nullus homo est albus quidam homo
 est albus. Et subdit qz siml r se habet enu
 tiatones contradictorie quecuqz in singulari
 bus sunt qz semp altera est uera altera fal
 sa ut sortes est albus sor. non est albus.

Notandum qz in contradictione negatio
 non plus facit nili qz remouet affirmatiuem
 hoc aut contingit fieri duplr uno mo qz alte
 ra est uniuersalis altera particularis Alio
 qzdo utraqz est singularis qz tunc una neces
 sario refert ad ide ad qd altera. i. non e ne
 cessarium in particularibus .7. in indifinitis
 .7. io supposita identitate sibi .7. predicati semp
 particularis affirmatiua .7. negatiua sunt con
 tradictoria de utrisqz ergo contradictorijs in
 telligenda est i^a regla ut dicit Aristoteles in
 lra. Deinde cum dicit quecuqz aut Repe
 tit legem sub contrariarum ut eam pbet no aut
 untr esse opposite pprie loquedo cum siml
 possint esse uere. Aduertendum autē qz
 subcontrarie pnt duplr sumi. s. due particula
 res uel due indiffinte. p^o mo de hijs supra
 locutus est hic accipit ea so mo ubi tria fa
 cit p^o inretuz pponit so pbat 3° dubium re
 mouet 2° ibi. Si. n. temporis 3° ibi uidebit

aut dicit ergo q. quecuq. s. affirmatiue 7 ne
gatiue. dicit in terminis uniuersalibus no uni
uersalr ut sunt due opposite indiffinte non
semper una est uera 7 altera falsa qz simul
pnt esse uere simul. n. uerū est dicere hō est al
bus homo nō est alb⁹ hō est pbus hō nō est
pbus. Postea cum dicit .si. n. rēpus pba
tur qd dixerat 7 accipit unū coiter concessuz
s. q. indiffinita affirmatiua uerificat si parti
cularis est uera cōtingit aut accipere duas af
firmatiuas indiffinitas ueras quarū una iclu
dit negōnem alterius ut qdo sunt opposita
predicata que quidem oppō duplr pōt atten
di uno mō s. perfectam cōtrarietatem sicut
turpis 7 inhonestus opponit^r pbo 7 honesto
7 sedus. i. deformis s. corpus opponit^r pul
cro sed pari rōne qua illa affirmatiua ē uera
homo est pbus quodā homie exñte probō
7 i. homo est turpis quodā hoie exñte tur
pi sunt ergo s. simul uere homo est pbus hō
est turpis similr homo nō est pbus ergo ille
sunt simul uere homo est pulcher hō non est
pulcher 7 tunc ut supra. Alio modo accipit^r
illa oppō fm iperfectā cōtrarietatez quo
perfectum 7 iperfectū opponit^r ut moueri
opponit^r ad motū esse 7 fieri ad factum eē
sicut ergo ista est uera homo est albus quo
dā hoie exñte albo pari rōne hec hō fit alb⁹
qz quidaz hō fit albus ad quā sequit^r homo
nō est albus 7 iō ait ut si fit aliqd nō est.

Notādū q. alr sunt permanētia alr suc
cessiua pmanētia sunt totū simul 7 non sunt
dum fiunt. successiua aut habent esse in fie
ri 7 fluxu partis post partē iō dum fiunt sūt
7 nō alr qd ergo ait hic Aristoteles si fit ali
quid non est intelligendū est de rebus perma
nentibus que dum fiunt non sunt sed dum fa
cta sunt. Deinde cum dicit uidebitur aut
hic remouet dubiuz crederet aliquis falsum
esse quod dictum est qz illa homo non est al
bus uidet^r significare idem qd hec nemo est
albus. sicut ergo s. non pnt esse simul uere
homo est albus 7 nemo est albus sic nec s.
homo est albus homo non est alb⁹ Ad hoc
responderet di. q. hoc uidebit^r subito .i. pri
ma facie illi qui non aspicit cum ueritate. i.
cum deliberatōne sed falso. s. 7 subito uide
tur inq. incōueniens esse quod dictum est. id
circo qz uidetur idem significare hic homo
non est albus. 7 nemo est albus quod remo
uet cum subdit hic autem nec idem signifi
cant nec simul necessario. i. nec idem sunt i.
due enuntiatiōnes nec unā sequit^r ad aliaz.

Sequit^r illa pars manifestum est aut ubi
Aristoteles determinat quedā ipedimta circa
oppōnem enūtiatōnū 7 earuz leges circa qd
duo facit p^o determinat de impedimto con
tra oppōnem fo de impedimto contra legem
dataz 2° ibi in his. Ad euidentiā primi
notandū q. omnes predictę oppōnes reducū
tur ad unam generalr fm q. unī affirmatōi
est una negatō opposita hoc aut impeditur
si affirmatōnis negatō accipit^r plures 7 non
una qz unī affirmatōni non opponit^r nega
tio que est plures nec eōuerio sed negatō q
est una opponit^r affirmatōni unī 7 eōuersio
de isto ergo impedimto determinat Aristo
teles in hoc loco unde ista ps diuidit^r in .d.
partes fm qd circa hoc ponit d. decūta pa
mū est fm qd subicit^r uel predicat^r termin⁹
unicus 7 est q. una affirmatō est opposita
unī negatōni. fm est put nō subicitur ut pre
dicat^r terminus unicus 7 est q. tunc affirma
tio 7 negatō non opponit^r fm ibi non ē aut
affirmatō prima pars diuiditur in tres prio
ppōit inteniuz fo pbat ipus 3° epilogat cir
ca predicta fa ibi hoc. n. adem 3°. 3° ibi ma
nifestum est quomā dicit ergo q. manifestuz
qz una negatō est sup^o opposita unī affir
matōni. Sed uidetur hoc esse falsum. qz
huic affirmatōni omnis homo est albus op
ponitur hec negatiua nullus homo est albus
7 hec quidam homo non est albus ergo unī
affirmatiue sūt opposite due negatiue. s. una
contraria 7 alia contradictoria. Ad hoc
responderet quidā q. huus affirmatiue. s.
omnis homo est albus negatio sola est qui
dam hō non est albus que solū remouet ipaz
ut p3 ex sua equipollenti que est non omis
homo est albus uniuersalis ergo negatiua in
cludit in suo intellectu particularem negati
uam nec supra hoc addit aliquid nisi inquā
tum iportat. s. non solū remouet uniuersalē
Sed etiam remouet quamlz eius partem
7 sic p3 q. tm est una negatō unius affirma
tōnis. Istam responsionem non capio qz
sit uera qz qd plus tollit plus opponit^r. S.
pre uniuersalis negatiua plus tollit 7 remo
uet de uniuersali qz particularis negatiua 7 c.
Tum qz omne contrariū opponitur suo con
trario Sed uniuersal negatiua est contraria
uniuersali affirmatiue ergo .tum qz omnis
negatiua affirmatiuam hēt aliquā adequate
oppositam quero ergo uniuersalis negatiua
cui affirmatiue opponit^r. Si dicas q. parti
culari affirmatiue concedo sed arguam ut

prius q̄ etiaz opponit̄ uniuersali negatiue.
q̄ illi particulari affirmatiue nō opponitur
adequare. Tum q̄ illa nō un̄ saluare ari
storelem superius. n. postq̄ conclusit̄ q̄ oī
affirmatōni est negatō opposita statim sub
didit̄ oīs quomō uniuersal affirmatiua 7 u
niuersal negatiua. opponitur ut contrarie.
Alr ergo oīm q̄ Aristoteles nō intendit
negare quin unius affirmatōnis possint esse
plures negatōnes seorsuz quarū quelz ē una
Sed uult q̄ affirmatōnis que est una 7 nō
plures est opposita negatio que est una 7 nō
plures q̄ affirmatōni que est una nō oppo
nitur negatō que est plures loquendo de uni
tate 7 pluralitate ut superius ubi posite sūt
diuisiones de enūtiatōne q̄ etiaz patebit ma
gis ex sequētibz. Deinde cum dicit̄ b̄
eniz idem pbat̄ dupl̄ illud q̄ dixerat p̄
mo per rōnem s̄o per exempla ibi dico aut
ut est. in prima parte arguit sic. oī negōne
negate predicatum quod affirmatō affirmati
uit 7 de eodem s̄o siue idem s̄m sit aliq̄
singulare uel aliquod uniuersale sumptum
uniuersalr uel non uniuersalr q̄ nō conue
nit nisi negatō sit una sicut affirmatō ergo
huius rōnis maior ponit̄ in l̄ra. 7 predicat̄
ex quodam superius dicto. s. q̄ contingit op
posita affirmatōni esse eiusdem predicati
de eodem subiecto minor satis p̄ q̄ si af
firmatō est una 7 negatō plures uel ecōuer
sō negatio nō negaret idem q̄ affirmatō af
firmaret uel plus negaret 7 utroq̄ modo n̄
est eiusdem de eodem ut oī in oppōe. Ul
terius cum dicit̄ dico aut. Declarat̄ ppositū
per exempla in similibz q̄ iste socrates est
albus socrates non est albus sunt opposite.
Si aut̄ esset aliquod predicatum uel de alio
s̄o non essent opposite q̄ sic unius affirma
tōnis. non esset una negatō nec ecōuerso sed
essent omio diuersa 7 dispata ut ista sor. est
albus non opponit̄ isti sor. non est mulier
nec isti p̄o non est albus q̄ prima est de a
predicato s̄a est de alio s̄o s̄o declarat̄
idem in uniuersalibus ut bec que est omnis
homo est albus opponitur isti nullus homo
est albus 3° ostendit̄ idem in indefinitis.
quia illi que est homo ē albus opponit̄ illa
homo non est albus. Cōtra hoc ultimū
instatur q̄ dictum est supra q̄ affirmatiua 7
negatiua indiffinate simul possunt esse uere
quare contingit idem simul affirmare 7 ne
gate. Respondeo q̄ hoc quod hic dicit̄
intelligendum est q̄do negatō refert̄ ad

idem ad quod affirmatio tunc. n. p̄prie op
ponunt̄ 7 nō contingit eas esse simul ueras
optimū aut̄ dictū supra intelligendum ē q̄
do affirmatiua 7 negatiua uerificat̄ 7 sup
ponunt̄ p̄ alio 7 alio s̄o. Ultimo cum
dicit̄ manifestum est aut̄ exemplificat̄ etiā
circa predicta primo q̄ ad dictum imedi
ate q̄ manifestum est q̄ uni affirmatōni est
una negatō opposita. In omnibus. n. exem
plis adductis itaz affirmatō q̄ negatō ē una
7 non plures. s̄o epilogat̄ q̄tum ad superi
dicta q̄ manifestum est ē q̄ enūtiatōes alie
subcōtrarie alie contradictorie. 7 que sunt
ibidem dictum est q̄m ē altera est uera alte
ra falsa. Notandum etiam q̄ in una cō
tradictōne semper altera uera 7 altera falsa
Sed in indiffinitis ambe p̄nt esse simul uere
In contrarijs aut̄ possunt simul esse false
saltem in pte ut omnis homo est albus nul
lus homo est albus. Deinde cum di. una
aut̄ 7c. ponit̄ s̄m documtū 7 ut subicit̄ l̄ p̄
dicatur terminus equiuocus q̄ tunc affirma
tio 7 negatō non opponunt̄ ut patebit ubi
d. f. primo diffinit̄ enūtiatōnem affirmatiuā
aut negatiuam s̄o penes illam ostēdit̄ defec
tum uel impedimtū ibi si uero duobus. Di
cit̄ ergo q̄ affirmatō una 7 negatō una ē q̄
unum de uno significat̄ siue subicit̄ termi
nus comunis uniuersalr siue nō uniuersalr.
sed sup̄ particulariter sumptus uel indiffini
te etiaz si s̄m sit singulare 7 exemplificat̄ d̄
oibus ut omnis homo est albus nō oīs hō. i.
quidam hō est albus 7c. patēt in l̄ra exem
pla 7 additur in fine si album unū significat̄
bec. n. conditō requirit̄ ad hoc q̄ quelz illa
rum sit una. Notandum q̄ itaz superius
dictuz est q̄ una enūtiatō est que unū d̄ uno
significat̄ q̄. n. terminus uniuersalis multa
sub se continet crederet aliquis q̄ illa conti
nentia multitudinis impediret unitatem
enūtiatōnis cuius opposituz hic ostēdit̄ q̄
militudo suppositōrum qual̄ est sub uniuersa
li non ipedit unitates sed multitudo signifi
catorū qual̄ est sub termino equiuoco quāns
ergo hō 7 albus continet sub se multa ram̄
neutrū ipedit enūtiatōne esse unaz. si hō
7 album unuz significant̄ q̄ multitudo si
gnificatorū in subiecto uel predicato ipedit
unitates 7 per consequēs oppōnes ut dicit̄
infra. Deinde cuz dicit̄ si uero ostēdit̄ d̄fe
ctuz 7 impedimtū q̄ euenit ex equiuocatōe
termini ubi t̄na facit̄ primo pponit̄ intentū
s̄o pbat̄ ipsum 3° infert̄ ex ipsis correlarijs

Sa ibi nihil. n. differt 3° ibi quare neq; ait er
 go q; si duobus est unum nom̄ impositū ex
 quibus nō sit unum. s. per se cuiusmodi ē no
 men equiuocum non est tunc una affirmatō
 sed sup̄ plures siml̄r intelligendū ē de ne
 gatōne uerbi gratia Si quis ponit hoc nom̄
 tunica homini 7 equo 7 dicat hāc ppōne tu
 nica est alba hec non est una affirmatō. nec
 siml̄r est una negatō si dicatur tunica non
 ē alba 7 hic 2° pbat ibi nihil. n. differt ubi
 arguit tento casu nihil dēt dicere. s. tunica ē
 alba q̄ dicere homo est albus 7 equus est al
 bus q; in re idem est hoc 7 illud sed i^o due
 enunatiōnes multa sunt 7 sunt plures 7 nō
 una sequitur ergo qd̄ 7 prima. s. tunica ē al
 ba plura significat uel nihil significat 7 per
 consequēs est plures 7 non una. nec. n. homo
 7 equus est aliquid unū ergo sequit̄ q; tuni
 ca q̄tūcūq; significat multa s̄m aliquos ni
 hil significat 7 per consequēs est plures 7 nō
 una nec. n. homo 7 equus est aliquid unum
 q; ex equo 7 homine non sit unum tertium
 per se ultimo ibi quare nec in hys. Ex pre
 dictis concludit correlariū dicens quare nec
 in his. s. affirmatiōibus 7 negatiōibus q̄
 accipiunt terminum equiuocum cum hys in
 quit non est necesse hanc contradicōem ueraz
 esse alteram. falsam q; ibi non est uera con
 tradicō nec om̄io oppo q; non pōt aliqd̄
 negari qd̄ affirmatō nō affirmat p; ergo pri
 mum impediuntū contra opponem enunatiō
 nam si affirmatō nō sit una aut negatō quod
 conuenit uno modo q̄do terminus equiuoc^o
 subicit̄ aut predicatur. Notandum q; il
 lud dictum cum ait Aristoteles q; non dēt
 dicere tunicam esse albam 7 hominē esse al
 bum 7 equū esse albus est intelligēdum q̄
 tum ad ueritatem 7 falsitatem nam hec copu
 latiuā homo est albus 7 equus est albus nō
 pōt esse uera nisi utraq; pars sit uera. Sed
 ista tunica est alba tenta sup̄pōne predicta
 pōt esse uera altera exi^{te} uera quod p; q; al
 r non expediret distinguere multiplex ad
 soluendum palogissimos est ergo intelligen
 dum illud dictum q̄tum ad ueritatem 7 falsi
 tatem ut sicut dōo homo est albus 7 equus
 est albus non est una res cui predicatum at
 tribuitur nec per consequens una enun^o sed
 plures sic etiam euz dicit̄ tunica est alba 7
 hoc facit ad ppositum ostendendum. Ad
 euentiam predictorū circa capitulū d̄ no
 m̄ue querit̄ utrum terminus cois supponēt
 uerbo de presenti supponat tñ p̄ presen

tibus uidet̄ q; sic q; alr hec esset uera albū
 est nigrum 7 ista sedens potest ambulare
 in sensu compōnis q; posset habere hanc cāz
 ueritatis quod fuit album est nigrum si s̄m
 statz p̄ preteritis possz 7 siml̄r d̄ alio exē
 plo hec est possibilis sedens ambulat q; qui
 fuit sedens ambulat s; i^o est falsa album est
 nigrum q; ex illa album est nigrum sequitur
 ista album non est albus 7 contradictoria
 illius. s. omne album est album est uera quia
 idem predicatur de se. Tum q; ppōnes
 de contrarijs predicatis essent simul uere.
 hec. s. album est album 7 album est nigrum
 de alio exemplo p; per aristotelem qui d̄
 cit q; sensus compōis est falsus. Prete
 rea predicatum in tali ppōne restringit̄ ad
 standum tñ pro hys que sunt ergo 7 s̄m
 pbatō consequentie q; alr non posset esse cō
 p̄ta sine figura pōnis p̄bō aut̄ia. q; alr nō se
 quetur homo est albus ergo homo ē naz
 si album a parte predicati pōt stare pro eo
 quod existit 7 pro eo quod non existit indif
 ferentē s̄m quod predicat̄ ergo s̄m q; pre
 dicat̄ indifferenter se habet ad existere 7 nō
 existere ergo s̄m qd̄ predicat̄ neutruz ponit
 pari rōne esset consequētia neganda a conuē
 tis ad diuisa 7 uidetur q; utrobiz predica
 retur esse. s. s̄m adiacens ergo frustra doce
 retur 2° huus in quibus tenet 7 in quib^o
 non. Preterea compō non intelligitur sine
 extremis ut supra c̄ de uerbo ergo pro eo
 dem tempore intelliguntur compō 7 extrēa
 ergo utrunq; extrēmū restringitur ad illud
 tempus quod compō m̄surat. Preterea cō
 pō est forma extremorum Sed forma ē pri
 cipuz intelligendū aliquid aliud s; eius rōez
 ergo extrema intelligūt̄ s̄m rōez cōpōnis
 7 habetur ppositū q; uerbus quod cōpōne i
 portat est presentis temporis. Ad oppo
 situz si in illa de presenti tñ staret p̄ p̄ntib^o
 duos contradictoria essent simul falsa probō
 cōsequētē ponatur nulluz hoiez esse tūc. hec
 est falsa ois homo est 7 illa aliquis homo nō
 est. Si ergo s̄m stat pro ente tñ qd̄ signi
 ficat̄ ergo aliquis homo qui est non ē.

Respondeo hic uidentuz est p̄io de pposi
 to 7 iuxta hoc utruz in ppōne de preterito
 7 propōne de futuro s̄m stat pro illis rātū
 qui fuerunt 7 erunt reddendo singu
 la singulis unde articulus iste continet. d. que
 stiones fo utrum in oi ppōne in qua nō addi
 tur termino cōi aliquid contrahens imedia
 tum distribuatur terminus pro quibuscūq;

Handwritten flourish at the top of the page.

eius suppositis siue exñtibz siue non exñti-
bus similit. Quantū ad primū dōm ad
illas d. questionē q. terminus cōis in quacū
q. ppōne sit siue de presenti siue de preteri-
to aut de futuro supponit pro quibuscūque
suppositis siue exñtibz siue non existentibz
q̄do sibi non addit immediate aliqua deter-
minatō contrahens ad supposita unius diffe-
rentie temporis. p̄ ista conclusione arguit
Si q̄tum ad primā qōnem terminus cōis sta-
ret tm̄ p̄ presentibus sequeretur q. omēs ta-
les essent false domus fit homo generat q.
significaret illud fieri quod falsum est. quia
fieri est uia a non esse ad esse 7 per cōsequē
quod est nunc non fit. Si aut omēs tales es-
sent false sequeretur etiam q. omēs iste rēnt
false domus est facta homo generatus est
quia fieri 7 factum esse sunt eadem 7 ita p̄
pō ista est uera q̄qd est ē non factum.
Preterea sequit̄ anti xps currit ergo hō
currit quia minor uirtute cuius 7 consequen-
tia est necessaria. s. hec anti xps est homo ut
dictum est supra in alia qōne ergo hō in cō-
sequēte pōt stare pro anti xpo ergo pro eo q.
non existit. Preterea terminus cōis primū
supponit suum significatū in omi propōne 7
non pro supposito nisi quia suppositū ē idē
significato alioquin nulla uniuersalis esset ue-
ra ergo equalit̄ supponit pro suppositis q̄
equalit̄ se habent ad significatū termini co-
mūis. Sed huiusmodi sunt tam exñtia q̄
nō exñtia sicut prius ostēsum est in illa qōne
ergo pro oibus sit equalit̄ signifi. hec due
rōnes concludūt p̄ utraqz conclusione 70.
Quantum ad h̄m dico q. pro omibz di-
stribuit̄ in quacūqz ppōne in qua absolute
sumit̄ quod probatur ex hoc q. quodcūque
suppositum infert suum comūe respectu cu-
uscūqz p̄dicatū 7 infertur ex suo comūe di-
stributo q. utrobiz minor intellecta in qua
f. comūe predicatur de suo supposito. cum
hoc uerbo est est necessaria ergo cōe p̄ quo
cūqz supposito supponit 7 distribuit̄. Cā
aut̄ precipue est quia cōe q̄do non specifica-
tur. per aliqd̄ immediate additū supponit ab-
solute suum significatū ergo equalit̄ p̄ omi-
bus suis suppositis que equalit̄ se habet ad
suum significatū huiusmodi aut̄ sunt taz
exñtia q̄ nō exñtia ergo p̄ omibus equalit̄
supponit 7 p̄ consequēs distribuit̄ nec aliqd̄
predicatum ipm̄ cōtrahit q. contrahens 7 p̄
tractum tendūt in idem extremū. s̄m̄ aut̄
7 predicatū nō sunt idem extremū ppōnia

7 q. contingit intelligere predicatum p̄ q̄cū
q. rōne sumptum in esse supposito aut sub-
tecto p̄ quibuscūqz suppositis cuiuscūqz dr̄ne
temporis uel p̄ omibus simul ergo 7 conti-
git singulare ergo predicatū nullam rōnem
supponendi tribuit s̄bō. Ulterius ad euidē-
tiam dictorum notandū q. suppo d̄z respec-
tiue ad suppositum n̄ pprie terminus a p̄te
sibi supponit. Sed si dicat̄ a parte predi-
cati supponere hoc est improprie. sed debz
dici appello non supposito. Est aut̄
triplex respectus terminū comūis. s. ad pre-
dicatum cui supponit 7 ad cōtēta p̄ quibus
supponit 7 iporum cōtētorū ad predicatū
illud sed hoc nō significat̄ nomine supponis
cum terminus comūis d̄z supponere nota-
tum respectum p̄us. sed cū dicit̄ pro quibus
notat̄ respectus secundus ad cōtēta 7 ille
respectus p̄pe dicitur appello 7 ex hoc seq-
tur respectus tertius uel iporum cōtētorū
ad predicatum cui supponit terminus
comūis p̄ ipis q. ipa cōtēta in ipō termino
cōi supponūt eidez predicatō. Iste triplex re-
spectus p̄ in hoc s̄llo fm̄ ordinē ppōnū ois
homo currit for. est hō ergo for. currit. q.
ex primis duobus sequit̄ terminus q. eniz
hō suppoit ei q̄ ē currit 7 appellat̄ sortem
iō sequitur sortem supponere eidem. potest
tam̄ terminus comūis sub duplici statu sup-
ponere uno modo lic q. ipse sequit̄ ad q̄bz
p̄ quo supponit 7 sic est in ppōne. indifini-
ta 7 dicit̄ potētiā suppo p̄ tanto q. nihil
actu infert. Alio mō sic q. quodlz sequit̄ ad
ipm̄ ut in ppōne ubi distribuit̄ ut p̄o ois
homo currit sic ad qōnez. Ad primū i op-
positū notādus q. for. accītal̄ significare i
cōtēto aliud est suppositum aliud est s̄m̄ i
q. comūe est idēz essentialit̄ suo supposito. 7
non suo s̄bō lz igit̄ concedat̄ terminū cōez
posse stare p̄ suppositis exñtibz 7 nō exñti-
bus. non tam̄ cōcedit̄ hoc de s̄bō q̄d aliqd̄
habuit formaz 7 per cōsequēs hec nō est ue-
ra album est nigrū. lz. n. s̄m̄ quod aliqd̄do
fuit album nūc sit nigrū. nō tm̄ suppositūz
albi quod tm̄ suppositū fuit aliqd̄do est nigz
q. de illo supposito ē q̄do non existit pre-
dicatur suū comūe cū hoc uerbo est 7 p̄ con-
sequens oppositū sui comūis p̄ nullo tempo-
re uere predicat̄ de ipso. p̄ hoc etiāz p̄z ad
aliud exēplū qui. n. dicit̄ tales ppōnes in q.
bus subiciūt̄ concreta esse distinguēdas fm̄
componē 7 diuisione 7 non intllit̄ q. signifi-
cata comūis uel eius per se suppositum p̄ f

Handwritten notes on the left margin:
Alia
A p̄ p̄ a
re enim no que
Qui negat
uoluntate

sit concipi p eodez tēpore uel diuiso cū pre-
dicato. sed hoc intelligit de sō forme acci-
talis 7 ita hec est falsa in sensu composito
sedens pōr ambulare p quocūq; supposito
p se supponat sedens 7 simili p sō cum
intelligat informari forma sessionis p illo
tempore p quo p̄dicatū sibi unī. Ad fm
pōt dici q; equalr 7 indifferenter stat p̄dica-
tum in p̄pōne sicut 7 sōm q; simit rō p̄bat
utriūq; contingit. n. informari p̄dicatūz p
quibuscūq; suppositis sibi siue omnibus siue a-
liquibus 7 attribut sō p quibuscūq; supposi-
tis sibi siue omnibus siue pluribus 7 hoc me-
diante quacūq; cōpōne ergo 7 contingit signi-
ficare ergo quacūq; compō nullaz determi-
natōem pōt p suppositis circa extrema nec
circa p̄dicatum nec circa subiectum. Ad p-
batōnem concessio q; nunq; ab esse p̄dicato
3: sequat p̄dicatum fm saltem q̄do in auc-
toritate specificat esse per, terminū noiales
nō sequit ex hoc q; frustra determinet Ari-
stoteles sō huius a quibus comūctis t3 cōse-
quentia ad diūa 7 a quibus non q; in alijs cō-
iunctis ab esse q̄doq; sequit diuisum ut iste
est homo currens ergo iste est homo. in ali-
is non ut iste est bonus cathedus ergo iste
est bonus 7 istud est magis ad p̄positum aut
stotelis q; de esse dicitur. n. sic in hā quare
in q̄tiscūq; p̄dicatis ubi nulla oppō inest 7
fm se predicant 7 non fm accūs. i. non s; al-
quod extraneum sue rōm p̄pē in hjs simpli-
citer erit verum dicere ubi nulla sit sp̄alus
m̄tio de esse 7 specificatōne magis q; de alijs
p̄dicatis compositis. Ad tertium dico
q; extrema intelliguntur p eodem tempore
p quo compō sed ex hoc nō sequit q; tantū
p suppositis unius temporis. Ad quartū
similiter concedo quod est p̄ncipiū intelligē-
di extrema. quo ad aliquē modū circa extre-
ma s; n̄ de reali acceptōne p suppositis. quia
possibile est intelligere terminum p quibus
cunq; suppositis p rōne p̄sentialitatis ul' fu-
turity uel p̄teritōis 7 s; hoc solet dici q;
concedenda est restrictō modal' non real'

Deinde cum dicit. In hjs ergo que sūt
postq; Aristoteles determinavit de impedito
enuntiatōnum oppōnis hic determinat q; im-
pedimento contra legem oppōsitōnum ubi
aduertendum q; in oppōsitōe cōtradictoria
data sūt una lex uel regula q; semper alte-
ra est uera altera est f̄sa 7 hoc necessario de-
terminat hec aut lex 7 regula impedit 7
habet instantiā de affirmatiua 7 negatiua q;

sunt de aliquo futuro singulari 7 contingen-
ti q; ibi neutra est uera aut falsa determina-
te sed utraq; indeterminate 7 contingenter
se habet ad ueritatem 7 falsitatem ut hec cras
erit nouale bellū cras non erit nouale hic q;
Aristoteles inuit hanc q̄onem. utrum de fu-
turis contingentibus sit determinata ueritas
aut falsitas 7 finalr determinat q; nō circa
quod sic p̄cedit p̄ponit primo intentum sō
subdit debitam p̄bōnez p̄a ibi nam si omnis
affirmatō. Ad euidentiā prime p̄tis no-
tandū q; de enūtiatōne p̄t assignari quinq;
diuisiones prima sumit penes eius quidita-
tem fm q̄o enūtiatōnum quedam est una q;
dam plures in sua essentia p̄a est penes ei' q;
titates. s. q; enūtiatōnū quedā est affirmati-
ua quedam negatiua 3: est penes q̄titatē
eius fm q̄o enūtiatō quedam est uniuersalis
quedam p̄cularis quedā indiffinita quedā
singularis hec tres diuisiones posite sunt su-
pius quarta aut tangitur hic que sumitur s;
tempus 7 m̄suram fm quod enū: quedam ē
de p̄senti quedam de futuro quedam d̄ p̄-
terito c̄ctum n. est supra q; c̄mis enūtiatō
uel est ex uerbo uel casu uerbi quinta uero
sumit penes materiam que attendit penes
habitudinem p̄dicati ad sōm nam si p̄di-
catum inest p se sō talis enūtiatō dicit esse
in materia necessaria aut naturali ut hō est
animal. homo est risibil'. Si autem p̄dica-
tum repugnat p̄ sō dicit eun; in mate-
ria ipossibili uel remota ut hō est asinus hō
est hibibilis. Sed si p̄dicatum se habeat ad
sōm medio mō puta q; non inest p̄ nec etiā
repugnat dicit enūtiatō in materia possibili
7 cōtīgēti ut homo est albus homo est uiu;

Alterius notandum q; ueritas 7 falsitas
non simit se habet in omnibus differentijs
enūtiatōnz supradictis sicut Aristoteles hic
ponit ad habendam cōclusionē intentaz. unī
concludēs ex p̄dictis aut q; in hjs que sunt
7 que facta sunt in enūtiatōibus de p̄senti
7 de p̄terito necesse ē affirmatiua; ut nega-
tiua; esse ueram uel falsaz sup̄ determinate
sed diuersimode s; diuersaz q̄titate enūtia-
tōis q; in uniuersalibus uniuersalr. i. q̄do d̄
sōis uniuersalibus aliquid uniuersalr p̄di-
catum semper necesse est hanc quide; ueram
illaz uero falsaz esse. i. affirmatiua; uel ne-
gatiua; que sibi opponit quod maxie ē ue-
rū in contradictorijs q; in contrarijs s; im-
possibile sit abas esse falsas. Simit in hjs
que sunt singularia que admodū dictum est

*enūtiatōne nuda
in sup̄pōne q̄uade
uero ype va opus
per multos —*

supra .s. q. determinate altera est uera altera
falsa qz hec contradictorie opponit ut su-
pra dictum est in hijs uero que in uniuersali-
bus q non uniuersali opponit siue dicit ut
sunt indefinite non necesse est .s. alteram ee
ueram altera esse falsam quia pnt simul esse
ueru ut supradictu est 7 hoc in materia co-
tingenti 7 to subdit qd dictum est de hijs 7
hoc qd dictum est intelligendu est in quacu-
q materia qtu ad contradictorias. Similr
ergo intelligendu est q sic similr se habet
qtu ad enuntiationes q sunt de preterito 7
de presenti Sed si accipiamus enuntiationes
que sunt de futuro etiaz similiter se habent
qtu ad enuntiationes que sunt de uniuersa-
libus uniuersali uel non uniuersali sump-
tis nam in materia necessaria omnes affirma-
tue sunt uere 7 omnes negatiue false ita in fu-
turi preteriti 7 presentibus. Sed in mate-
ria impossibili eouerso negatiue ules uere
affirmatiue false. ita in futuris sicut in pnti-
bus 7 preteritis. Sed in singularibus 7 futuris
est alia diuersitas qz qtu ad materia neces-
saria 7 impossibiles similr ro est in futuris
sicut in presentibus 7 preteritis. sed qtu ad
materia contingentes non quia no est neces-
se altera determinate esse ueram altera fal-
sas. Indefinitas uero simul contingit ee ue-
ras in futuris sicut in preteritis 7 presenti-
bus 7 hec est conclusio quaz intendit q in si-
gularib 7 futuris non simulr est q. s. altera
determinate sic uera altera falsa. Aduertē-
du aut q. Aristoteles no facit mōne d ma-
teria contingēt qz ista ppe couent siglarib⁹
que eueniūt contingenter nam predicata q
per se insunt uel repugnat uel conueniunt si-
gularib⁹ s3 rōnez uniuersal circa hoc q. uer-
sat tota intētō pns qz in enuntiationibus sigu-
larib⁹ pro futuro in materia contingenti no
est necesse latera oppositaz determinate ee ue-
raz alteram falsaz 7 hanc conclusionē inten-
dit pbare que ē ipeditū spāliter legis ac
regule contradictoriaruz. Deinde cuz di-
cit .nam si ois hic pbat conclusiones dictaz
nbi ab hoc loco usqz ad finē huius primi li-
bri intendit unū tale emptimema .Si ois af-
firmatō uel negatō est uera uel falsa deter-
minate in singularibus 7 in futuris sicut in si-
lijs ergo oia eueniūt de necessitate consequēs
est falsuz ergo 7 aūs ergo oppositum aūtis
est ueruz .s. q. in illis singularibus 7 futuris
non est determinate altera uera altera falsa.
7 circa hanc rōnez sic pcedit p^o ponit 7 pro

bat consequētā 2° ostendit cōsequētis falsi-
tatem 3° ex predictis concludit oppositum
rōnis esse uerū qd est conclusio itenta fa ibi
Si uero sunt possibilis 3° conuenit esse qdē
p^o pars diuidit in d. p^o consequētā ponit se-
cūdo eius pbatoez adducti ibi statim si ergo
quidem dicit ergo .nāz si omis affirmatō uel
negatō ē sup^o determinate uera uel falsa ita
in singularibus sicut in alijs sequit q. omne
necesse est esse uel nō esse 7. 3. Postea cum
dicit Si ergo quidem pbat consequētaz cir-
ca qd d. f. p^o pbat consequētā que ducit
ad inconueniens predictum fo repetit ut ad-
dat quedam 2° inconuenientia que sequuntur
ibi que ergo contingūt p^o p. in d. diuiditur
primo pbat suuz intētuz fo concludit quod-
dam falsum intētuz ibi at uero qm p^o prima in
d. fm. q. addit .d. rōnez fa ibi amplius si est
album. In prima parte intēdit talem rōnez
Si ois affirmatō uel negatō est determinate
uera ergo est necesse est ita determinate ee i-
re qz ois no pōt esse uera uel falsa nisi quia
sic est uel non est in re ergo necesse est omnia
determinate esse uel non esse 7 de necessita-
te omnia euenire. Dicit ergo q. pone q. sint
duo homies 7 hic quidez .s. unus dicat .aliquō
futurū .puta q. cras erit nauale bellum uel
sortes curret cras .ille uero .i. alter nō dicat
hoc ipsuz sed neget illud puta q. cras nō erit
nauale bellum uel sortes nō curret cras .ma-
nifestum est qm necesse est .aliquē ipsoruz ue-
rum dicere .s. determinate 7 hac posita ypo-
thesi q. in singularibus futuris .sic determina-
te ueritas uel falsitas sicut in alijs utrūq. n
ū erit vū in talibus siml. s. singularib⁹ quia
in indefinitis pōt esse utraqz uera .ulterius si
uerum est dicere .s. anuntiare qm est album
uel nō album sequitur q. in re uerum ealbum
esse uel non album esse 7 eouerso si in re est
album uel nō album uerum est hoc affirmare
uel negare hec .n. couertibilr se habent qtu
ad uerum uel falsum qz sicut est in re ita ē
in enuntiatione 7 eouerso eadem .n. conuertibi-
litas p3 in falso qz si non ē sic in re sicut
enuntiat uel sic est in re. Concludit ergo ex
supius dictis q. si necesse est omnia determina-
te esse uel nō esse nihil ergo nec est qtu ad
esse factum rerum nec fit qtu ad fieri earuz
nec a casu qtu ad contingens raro uel i pau-
cioribus nec ad utrūqz qtu ad contingens
quod se habz equalz ad utrūqz .s. esse uel non
esse 7 ad nullum horū est determinate ueruz
unde subdit nec erit .i. contingēs ad utrūqz nō

magis erit q̄ nō erit om̄e. n. contingēs tollit unde subdit. Sed ex necessitate. s. erunt oia & nō ad utrumq; .s. si illud contra quod arguit esset uerum sō subdit Aut. n. qui dicit l. qui affirmat uerus est at qui negat s; utrūq; nihil magis sic se habet uel nō sic se habz aut habebit ponere ergo oia esse aut nō esse determinate tollit cōtingentiā a rebus .

Notandum q; distinguit triplex genus contingētis. Quoddam. n. est cōtingēs raro & in paucioribus ut illud quod uenit a casu & fortuna p; sō phicorū si aliquis fodiens inueniat thesaurū preter intētiōem. Quoddam ē contingēs ad utrūq; quod. s. nō magis se habz ad unam pte. q̄ ad aliaz ut sunt i. q̄ sunt ex meta electōne ut hominē currez at legere. Quodaz ē cōtingēs ut frequēter & i pluribus. ut hominē canescere in senectute. q; hoc euēit a natura que uniformiter opatur ul semp uel frequēter. Si aut omia essēt de necessitate om̄e contingēs tollerēt. Aristoteles aut nō excludit hic contingens i pluribus. nec facit de eo mētōnem tum q; tale contingens nō tollit quin possimus dicere de terminata alteram partem esse ueram alterā falsam. uerbi gratia medicus de ualescere uere dicit iste sanabit; lz ex aliquo accēte i. sanitas possit impediri. uide secundo de generatione dicitur s; hoc q; futurus meditas incedit nō incedet. Si. n. habet ppositum & terminata ad incedēdū uere pōt dici q; incedat quod tam p aliquo accēs pōt impediri ne incedat. tum q; exclusio cōtingenti quod ē in paucioribus pōt impediri ne incedat & a casu excludit consequēter cōtingēs ut in pluribus ab eo quod est semper de necessitate q; deficit in minori pte & illud euētiens in minori parte est contingens in paucioribus sō dīcō metaphisice q; cōtingens in paucioribus cāt ex cōtingentibus ut in pluribus. Deinde cum dicit Amplius si est album ponit se cūdam rōnem que. s. redit in idem qd p. dicit ergo amplius. si sup̄ ueritas. & falsitas ē si mult in presentibus & futuris sequitur q; si aliqd est nūc album de presenti uerum erat dicere p. hoc erit album p futuro eo. s. mō quo est uerum dicere de presenti. i. determinate q; sequit q; semper ueruz fuit dicere quodlz eoz que sunt qm̄ erit eadem. n. rō. de p̄p̄nquo tēpōr & de remoto est qd si semp est uerum dicere determinate qm̄ est uel erit reddenda singula singulis. de p̄nti quod ē & de futuro quod erit sequit q; non pōt hoc n̄

ēē quo ad p̄ns ul n̄ futurum ēē quo ad futoz hec rōna tenet quia ut predictum ē. conuertibiliter se habet ueritas in orōne & sic esse in re. Si ergo uerum est determinate aliquid enūtiare nō pōt nō ēē in re quod aut non pōt n̄ fieri impossibile n̄ est fieri & quod impossibile ē n̄ fieri necesse est fieri & ultra ergo nihil fit ad utrūq; nec a casu q; si a casu aliqd fieret nō fieret ex necessitate. Notandū q; Aristoteles lz p̄ncipalr intēdat pbare falsitatem huius consequētis oia esse & fieri & necessitate infra in ista pte qd si hec nō sūt tam̄ hic in utraq; rōe etiā oñdit illud rōis ēē falsum inferēdo ex isto aliquod manifestū falsum q; si omia fiunt & necessitate g. nihil est contingēs in rebus nec a casu nec ad utz libet quod ē manifeste falsum. Deinde cū dicit. At uero Excludit quēdam s̄m̄ intellectum circa conclusionē intētam q; n. p̄ba uerat qd in singularibus & futuris nō est ueritas aut falsitas determinate credet; aliq; q; tales orōes uel enūtiatōes careant totalr ueritate & falsitate cuius oppositum p̄bat hic dicēs q; lz in talibus enūtiatōibus nō sit ueritas & falsitas determinate ē tñ aliq; mō ibi. s. indeterminate ubi sic procedit p. p̄ponit intētum sō p̄bat ibi. primū ergo Dicit ergo At uero sicut sup̄ nō est uerum dicere q; in talibus sit uerū determinate alterum oppositorum sic nec cōtingit dicere qm̄ neutrum nō est uerū nō est ita q; neutrū sit ueruz. aut falsum aliquo modo. Postea ibi primū. n. p̄bat. quod dixerat p duas rōnes quarum s̄a ponit ibi adhuc si uerum dicit ergo qm̄ primū in p. sic probat. qd dictum est quia cum sit affirmatō falsa erit negatio nō uera & cū hoc. s. negatō sit falsa cōuenit affirmatōne esse n̄ uerā. quod est sup̄ inconueniēs qd sequit ex i. pōne g. ipa est falsa. Notandum rōnez esse hanc Affirmatio & negatō diuidunt uerum & falsuz qd p; ex diffinitōne ueri & falsi quia uerū ē esse quod est uel n̄ esse quod n̄ est falsū uero nō ēē quod est uel esse qd nō ē. Affirmatō ergo & negatō diuidūt uerū & falsum hoc modo q; si affirmatō est uera negatō est falsa uel e cōuerso. S; s̄m̄ dictaz pōnez. s. q; tales enūtiatōes careant omimoda ueritate affirmatio est falsa & negatio nō erit uera & similiter e cōuerso quod est inconueniēs & falsum. Secundam rōnem ponit ibi adhuc si ueruz que est ista. Si uerum est dicere aliquid putat qm̄ est album aut nigrum oportet utriq;

est. s. album 7 nigrum 7 ita de futuro sicut
de presenti unde si uerum est dicere de aliquo
quod erit cras 03 esse cras. Si autem secundum predic-
tam ponatur uerum erit cras nec non erit cras ergo
non erit utrumque quia non oportebit nec fieri
nec non fieri puta nauale bellum oportebit
enim bellum nauale nec fieri nec non fieri quod
est contra rationem contingentis ad utrumque quale
est nauale bellum fieri cras. Est et contra prin-
cipium quod quolibet ente est uera affirmatio
7 negatio. Sequitur illa pars que ergo
contingit repetit inconuenientia supradicta.
ut alia addat circa quod d. f. primo 1° incon-
uenientia repetit 7 addit aliqua forma probat illa
sequi ex illa pone ibi nihil. n. prohibet dicit
ergo quod si omnis affirmatio 7 negatio
oppositarum necesse est hanc quidem esse ue-
ram illam uero falsam supradictam determinate ita
in hijs que sunt singularia sicut in hijs. s. e.
nantiacionibus que sunt de subiectis uniuersa-
libus uniuersaliter dicitur. Si inquit ita est ut ponit
opio hec sunt inconuenientia que contingunt
i. sequitur que. s. dicta sunt 7 quedam alia h^o
modi que adduntur quod nihil contingit esse ad
utrumque in hijs que fiunt. sed omnia 03 esse uel
non esse ex necessitate quod superius ostensum
est. Et ulterius sequitur si hoc est quod non oportet
rebut consiliari ecce primum inconueniens nec
negociari puta quod si hoc facimus hoc erit.
si uero hoc non erit quia omnia essent de neces-
sitate. ecce secundum inconueniens. Notandum
quod prout predicatur 3° ethicorum consilium non
est de hijs que sunt de necessitate puta de eter-
nis 7 sempiternis sed solum de contingentibus
que possunt esse 7 non esse. Similiter ne-
gociatio est de contingentibus ut puta de con-
gregacione pecuniarum 7 diuitiarum hic. n. uniuersum
similiter negociationis. Si ergo omnia ueniunt de
necessitate quod sequitur ad illam ponem sequitur
quod tam consilium quam etiam negociatio fiunt
frustra quod est inconueniens 7 contra omnes
intentiones 7 fines que in talibus quis inten-
dit ut si sic fiat hoc erit 7 si hoc aliud fiat non
erit quod omnia necessario euenirent. Deinde
cum dicitur nihil. n. prohibet probat dicta in-
conuenientia sequi ex illa pone 7 repetit idem
quod supra quod facit dupl^o prius posito quo-
dam possibili forma quod etiam sequitur in conueni-
entia illius possibili non posito ibi aut uero ni-
hil dicit ergo quod nihil prohibet. i. non est impos-
sibile in mille simum annum. i. ante mille annos
quod nihil erat precognitum de aliquo quod nunc
fit hunc quidem dicere hoc futurum esse pu-

ta nauale bellum erit hunc uero. i. alium non dicitur
cere. i. negare tale nauale bellum non erit po-
sito hoc possibili sequitur quod deest quolibet illo
quod uerum erat 7 tunc dicere. si supradicta po-
sit uera quod ueritas uel falsitas sit determina-
te in singularibus 7 futuris sicut in alijs 03
ergo de necessitate euenire sequitur ex dicta
pone. Deinde cum dicitur At uero nihil dicitur
probat illud idem sequitur ex isto. Est quod nullus
dixisset quod per nostrum affirmare uel negare
nihil mutatur in re dicit ergo quod nihil differt
in proposito si quis dixerit affirmacionem 7 ne-
gacionem uel non dixerit. s. antequam res fiant.
quod manifestum est quod res sic se habent siue
aliquis affirmat aliquid esse futurum 1° uero
negauerit. uel non quod per affirmare uel negare
est res uel non erit nec in mille simum annum ma-
gis quam in quolibet tempore. i. quod quod ad euenire
alicuius quod nunc fit uel futurum est non dif-
fert quod fuerit affirmatum uel negatum prius in
tempore remoto uel propinquo quare si in omni
tempore sic se habebit. s. ueritas uel falsitas
enunciacionum ut uerum. i. ut patet contradictio-
nis uere diceret sequitur quod necesse est hoc fie-
ri 7 generaliter unumquodlibet eorum que fiunt fie-
rent ex necessitate quod quod aliquis uere di-
cit quod aliquid futurum erit illud non potest non fie-
ri 7 reuerfo quod factum est uerum erat di-
cere quod erit unde omnia siue se siue non semp
sequitur ex illa pone quod omnia eueniunt de neces-
sitate. Notandum quod ueritas. s. enunciacionis non est
causa exitus rerum sed magis reuerfo quod ex eo
quod res est uel non est ostendit uera uel falsa
per ergo nunc affirmare uel negare nihil muta-
tur in re 7 id siue aliquid dixerit aliquid futurum
siue non 7 hoc siue ante mille simum annum siue
quocumque alio tempore sequitur omnia euenire de
necessitate si in illis futuris singularibus sit
ueritas aut falsitas determinate eadem. n.
habitus est eorum que nunc enunciatur ad ea que
uentura sunt que erat prius eorum que tunc dice-
bantur ad ea que nunc sunt presensia uel preterita
7 per omnia de necessitate eueniret quod de
omni rerum fuit dicitur prius quod erit secundum illam
pone. Ad euidenciam predictorum notandum quod
totum istud disiectum necessarium uel contingentis
est passio entis circuloque passionem contentibilem
sicut sunt talia multa illata in entibus pas-
siones. n. entis couerfibles sunt plurimum di-
cuntur immediate de ente quod ens habet conceptus
similiter simplices 7 id non possunt esse. medius
inter ipsum 7 suam passionem quod neutrius
est diffinitio que possit esse medium. si etiam

est aliqua passio nō ppa entis difficile est ui-
dere per quam poret ut p mediū possit cō-
cludi de ente q̄a nō est facile uidere ordinē
passionum entis 7 h̄c ordo cognosceretur
ppones sūpte ab eis pmissis non uiderent
esse in illis mltum euidētōres cōcl̄sio-
nibus. In passionibus aut̄ disiunctis h̄ illud
totum disiunctum non possit demonstrari de
ente cōiter tam supposito i° extremo quod
est minus nobile de aliquo ente pōt cōcl̄di
aliquid extremum q̄ est nobili⁹ de a° ente
Nam seq̄t̄ si aliq̄ ens est finitum ergo ali-
ud est infinitum 7 aliq̄ ens est cōtingēs g°
alq̄ est necessarium q̄ in talibus non pos-
set enti p̄ticulariter inesse imperfect⁹ extremū.
Nisi alicui enti inesset perfectius extremum
a quo dependet. sed nec isto mō uidef̄ pos-
se ostendi extremū imperfectius tal̄ disiunc-
tōnis. Non. n. si perfectius inest alicui enti
necessarium est imperfectius inesse in aliq̄
ente 7 hoc nisi i° extrema essēt correlatiua.
sicut cā. 7 cātum. Si ergo nō pōt ostendi de
ente per aliq̄d prius medium hoc disiunctuz
necessarium uel cōtingēs nisi etiam i° pars
disiuncti que est cōtingēs possit ostendi de ali-
quo supposito necessario de aliquo 7 iō uide-
tur ista aliquid ens est cōtingēs esse una p̄.
7 n̄ demonstrabilis pp̄ qd̄ uide Aristoteles in
i° isto arguēs cōtra necessitatem futurorum
n̄ inducit ad aliq̄d impossibilius y potest. s̄
ad impossibile manifestius nobis. s̄ q̄ n̄ ōz
nec consiliari nec negociari 7 iō negātes ta-
lia manifesta indigent pena uel sensu q̄ fm̄
Auc. p̄ metaphisice negantes primū p̄nci-
pium sunt uapuladi quousq̄ cōcedāt q̄ n̄ est
idem cōburi 7 nō cōburi uapulare 7 nō ua-
pulari. 7 isti qui negāt aliq̄ ens esse contin-
gēs exponēdi sūt tormentis quousq̄ cōcedāt
q̄ possibile est eos torqueri sicut n̄ torqueri

quod si illud nō sūt possi-

bilia 7c. Postq̄z
Aristoteles pbat hanc consequē-

tiam. s̄ q̄ si in futuris cōtingēti-
bus 7 singularibus affirmatō 7 negatō ē in-
determinate uera ul̄ f̄sa sequit̄ q̄ omnia de
necessitate eueniāt nūc pbat illud n̄s eē fal-
sum. 7 hoc duplt̄ primo per rōnē s̄o per ex-
empla manifesta ibi 7 qm̄ est oio. In priā
parte arguit si omnia sūnt de necessitate g°
n̄ sumus p̄ncipia aliquorum futurorū n̄s est
falsuz ergo 7 āns huius rōnis p̄o ponit inten-
tū cōcl̄sionē. s̄ q̄ hic dicta sūt impossibilia
di. q̄ si hec non sūt possibilia si p̄ q̄z g° sūt

impossibilia s̄o ponit pbatōz falsitatis 7 se-
queris. quia uidemur p̄ncipia talū futurorū
7 ab eo qd̄ consiliamur 7 aliqd̄ agā.

Notanduz q̄ homo in sua potestate hēt
agere uel nō agere 7 iō est p̄ncipiū cōtingen-
tium futurorū per hoc quod cōsiliat̄ 7 agit
aliquid. Si aut̄ hoc neget̄ qd̄ ōz s̄t omnia e-
ueniunt de necessitate tolleret̄ totus ordo 7
uersatōnis 7 pollicite humane 7 p̄ncipia phi-
losophie moralis. quia tūc nō oporteret per-
suadere aliquid nec cōmunari nec permittere
7 renūtiari per que homines inducūt ad bo-
na 7 retrahūt a malis quod est inconueniēs
manifestum. In hā parte arguit ibi 7 qm̄ est
omino. Si omnia essent de necessitate ergo
in hīs que nō sūt semp̄ actu sed sup̄ in po-
tentia ut sūt multe res naturales nō cōtinge-
ret esse uel nō esse q̄z semp̄ esset uel nō essent
cōsequēs est manifeste falsum ergo 7 āns h̄
rōis pōt tm̄ falsitatem d̄ntis quia opposituz
est uerum. dicēs q̄ omio est uerū q̄ in hīs q̄
nō sūt semper actu est impossibile esse 7 nō
eēt sūt i° in quibus utrūq̄ cōtingit. s̄ eē 7 n̄
esse 7 per cōsequēs fieri 7 n̄ fieri. Deinde
cum dicit̄ Et multa nobis ostendit̄ idēz p̄ exem-
pla nobis manifesta sensui di. q̄ multa no-
bis manifesta sūt sic se habētia. s̄ q̄ possūt
esse 7 nō esse uerbi gratia sit aliqua uestis
noua possibile est hanc uestem incidī qd̄ p̄
bat accipiēdo duas indefinitas in quarum
una includit̄ negatō alterius 7 ambe possūt
esse uere. q̄z sicut possibile est hanc uestem in-
cidi ita est possibile q̄ prius consumer̄ ueru-
state 7 si extrahit̄ sequit̄ q̄ non incidēt. q̄z
nō posset prius extrahi nisi possibile eēt nō
incidi. si ergo possibile esset talem tunicam
incidi 7 extrahi ergo incidi 7 nō incidi 7 hēt
ppositum q̄ non omnia sūnt de necessitate.

Postea ibi quare in aliis cōcludit̄ Aristote-
les q̄ uniuersaliter malis futuris que dicun-
tur fm̄ potentiaz 7 non sūt semper actu ma-
nifestum est q̄ omnia non sūt uel sunt 7 ne-
cessitate s̄ aliqua sūt ad utrunq̄z ita q̄ nec
magis est uera affirmatō uel negatō. Alia
uero sūnt ubi alterū euenit in pluribus. licet
contingat fieri 7 alterum uero mime. i. q̄ i
contingētibus ut in pluribus altera pars fit
frequenter s̄z tam cum hoc cōtingit q̄ a° p̄f
sit. s̄ in paucioribus 7 tūc alia pars non fit
que. s̄ est in pluribus. Tūc sequit̄ i° p̄o
igit̄ esse. In qua. n. opposito n̄tis p̄o n̄so
infert̄ oppositum antecedētis quod est con-
clusio principaliter hic itēta circa qd̄ d. f.

primo premitte quedā necessaria fo ex ill
concludit ppositum intēū ibi quare mani
festum est. p. ps diuidit in. d. p. ondit quo
ueritas est in rebus fo ex hoc quo est in enū
tiationibus ibi qz qm enūtiatōnes hic. n. ser
uat ordinem pteritum ad presens quia
argūto supra 7 deducit ad impossibilia
pcessit ab enūtiatōibus ad res. hic aut proce
dit eonuerso quia res 7 orō conuertibilr se
habent ad uerum 7 falsum p. adhuc in. d.
primo ondit quomō ueritas est in re compa
ta ad se ipsam sub conditōe fo quo est in re
compata ad oppositum sub disiunctōe 2. ibi
7 in contraditōe prima in. d. primo qdaz
pbatōnem pponit fo ipsam exponit ibi sed
non quod est di. ergo 7 concludēs ex predi
ctis igit qz predicta sūt sup inconueniētia.
oz hic scire qz omē qd est qdo est necesse ē
esse. 7 postea ibi Sed nō expoit dictam pro
pōnem 7 uult qz i. ppo est uera non similtz
sed fm quid 7 ex suppone unde nō lz inferre
omē quod est qdo est 7c. ergo omne qd est
necesse est esse. sed fit falsa fm. qd ad simi
liter uel componis 7 diuisionis. dicit g. qz
non sequit similitz qz est necesse est esse.
nec qd non est necesse est nō esse qz non est
idem esse quod est quando est necesse est
7 esse similitz ex necessitate. Notanduz
qz illa ppo omne qd est 7c. 7 omē quod nō
est 7c. lz ex priu. concludo .s. impossibile.
est idem simul esse 7 non esse qz si aliqd ē 7
non est possibile simul ipsuz non esse ergo i
possibile est ipm non esse ergo necesse est ee
hec. n. equipollent 7 se consequūt ut dicitur
fo huius. Similiter si aliqd non est non est
possibile simul ipm ee ergo impossibile est
esse ergo necesse est non ee. Aduertēdum
etiam qz i. pponēs uere sunt in sensu com
pōnis quod notatur per id quando est uel
qdo non est false aut in sensu diuisionis. quia
contingens nunqz est contingens nisi qdo ē
coni. n. sicut 7 necessitas non est passio nō
entis. sed non entis. Si ergo contingēt
lego dum lego contingēt lego 7 per con
sequēs pro eodēz istrāi pro quo lego possuz
non legēt 7 hoc est in sensu diuisionis ita etiam
intelligendum est v ee 7 non ee Si. n. conti
gēt sum dum sum possim nō esse in sensu
diuisionis. i. habeo possibilitate ad nō esse
dum. Deinde cum dicit 7 in contraditō
ne ondit quomō ueritas est in re cōpata ad
suum oppositum. sub disiunctōe dicit ergo
qz in contraditōe eadem rō est. quia sicut

ibi illud quod non est necessarium similtz fit
necessarium ex suppone ita hic cum disiunc
tōne qz omne necesse est esse uel non esse qd
statim exponit qz non contingit didentem
dicere alterum necessario. i. diuisim accipiē
do necessarium est necessarium uerbi gra
tia necesse est nauale bellum ee futurum uel
non esse futurum accipiēdo utrūqz diuisim.
sed futurum esse non ee sub disiunctōe ne
cesse est. Notandum qz illa ppo lz per
illud principium de quolz affirmatō uel ne
gatio uera 7 de nullo ambo simul. qz lz v oi
bus altera pars sit determinate uera at falsa
tam sub disiunctōe de quolz est uera uel fal
sa hec uel illa. Deinde cum dicit quare
qm Ex pdictis ondit quo ueritas est in enū
tiatione di. qz sicut res similitz 7 orōnes sūt
uere unde manifestum est qz in rebus que se
se habent qz sunt cōting. ad utrūlz 7 ta. sūt
qz contraria. i. opposita ipsorum pnt conti
gere necesse est similitz se habet 7 contradi
ctōne suple in orōne quod contingit in his
que non semp sunt 7 nō semp nō sunt hui. mo
di aut sunt cōtingētia que neqz sepe fiūt ut
necessaria. nec semp non fiunt ut impossibi
lia iporum .n. s. contingētium necesse est al
teram partē contraditōnis ee ueraz uel fal
sam cum disiunctōe non tam qz determina
te sit uera aut falsa. hec aut i. seorsū at di
stantim lz utrūlz indrns uel magis alteraz
ueram qz ad contingēs ut in pluribus nō in
ueram uel falsam determinate. s. lz hec uel i.
sub disiunctōe sic etiam se habz in enūtiati
onibus 7 hoc siue sint contingētia ad utrū
lz siue ut in pluribus uel quouis alio mō.

Ultimo cum dicit qz manifestum est 7c
eludit ex dictis ppositum 7 conclusionēz in
tentaz que est oppositum aūtis. s. qz in singla
ribus futuris 7 contingētibus neutriū op
positorum est determinate uerū lz tam sub
disiunctōe 7 hoc est unum impedimētū spe
cialiter eiusdez legis 7 regule supradicte q
dicebat qz contradictōrum necesse est alterā
determinate esse ueram alteram flām. dicit g.
qz ex pdictis manifestum est qz nō est neces
se omnes affirmatōnes 7 negatōnes oppo
sitārum hanc quidem esse ueram illam uero
flām sup. d. determinate. qz non sic se habz in
his que sunt .i. in enūtiatōibus de presen
ti sicut in his que non sunt possibilia tam
esse ul non esse ut sunt cōtingētia quemad
modum dictum est qz. s. in his que sunt oz
alteram determinate esse ueram aut falsam.

quod nō cōtingit in singularibus que possūt esse 7 non esse qualia sūt contingētia futura.

Ab 1° ergo loco in singularibus uero usq; adhuc pz esse completa una total entī mematica rō ad pbandum in futuris singularibus cōtingētibus non est ueritas uel falsitas determinate que talis est si sic ergo oia euenirēt de necessitate 7 nō oporteret cōsiliari neq; negociari 7 per consequēs tota humana pollicia tollerēt 7 esset frustra nō ē fallum 7 incōueniēs manifestū ergo 7 nō ē ergo oppositum nō ē esse futurū 7 uerum s. q. in illis enūtiatōibus singularibus de futuro non ē determinate altera uera altera falsa. Ad maiorem euidentiaz predictorū adhuc repeto predicta utrū ppō de futuro contingētī sit determinate uera uel falsa. p^r q. falsa qz omis talis ppō significat aliter esse q̄ sit in re ergo est falsa. consequētia pz. qz hic dicit in 1^a q. orōnes sunt uere sicut 7 res. 7 in predicamētis dicit idem ab eo qd res est uel non est oīo dicit uera uel falsa ā tecedēs pz qz ppō de futuro significat nūc q. res habebit esse determinatū qd ē est indeterminatū ergo aliter q̄ est. Preterea boetius hic in conceptu dicit q. hoc nauale bellū erit cras quasi necessarīe sit futurū pūtiat q. si euenierit iam nō est uerū qui dicit qz qd contingenter euenit dicit de necessitate euenire unde nō ē euenitū rei est falsitas p dicitōnis s. in predicatōis modo hec boetius. Preterea omis ppō significat se esse ueram sic ergo oīo tu curres in .a. significatur q. te futurum esse in .a. uel uerum hoc aut ē determinate uerum uel fallum qz significatur uerum inesse pro tēpore quod nō est igit 7 hec tu curres in .a. determinate est uera uel falsa quod est fallum. In oppositū est Aristoteles in 1^a qui dicit q. in his que sūt ad utrūlibet nō magis est orō uera uel falsa.

Respondeo hic tria sūt uidentia primo de pposito. s. absolute loquendo an ppō d futuro sit determinate uera uel falsa sō supposito q. illud futurum .a. eueniat postea ā hec sit deteriate uera uel falsa .a. erit 3° iuxta hoc an possibile sit neutram partem contradicōnis esse ueram. Quantum ad p mūm premitto quatuor necessaria unū est qd uerum significat eē quod est affirmatīe uel negatiue fallum āt eodem modo eē qd nō est. Ex quo sequit q. sicut res se habet ad esse ita ad ueritatem qd aut est actu 7 i pūti in se ipso habz qd sit uerum sicut 7 hz

esse per se qd aut futurum est nō est in se ipso s. in cā quod cōtingit tripl^r uno modo ē aliquid in cā quod necessario euenit 7 ex 1°. Alio modo q. habz inclinātionem ut pducatur a cā pōt tam impediri tertio modo quod non magis se habz ad esse q̄ ad non esse. Istis tribus modis se habent res in futuro ad esse pz. sō notādum est q. orōnes sunt uere sicut res se habēt ad esse nam orō enuntians esse de re sūm q. res habz se ad esse est uera al^r aut enūtiās. falsa est. Tertius ē q. oīo de futuro ex suo significato uel mō significandi equaliter significat determinate esse d quoz qz eē rī nō mutat significatiōnem sermōnis qz dicitōes oīno idem significant re exīte 7 nō exīte. Quartum est q. pbatō de futuro pōt intelligi dupl^r significare aliquid in futuro uel ita q. ppō in futuro uel de futuro significat nūc pū ce q. aliquid in futuro uerum esse habebit uerbi grā tu eris albus in .a. significat nūc esse in re ita q. tu in .a. tempore eris albus uel pōt itel lgi q. significet nūc q. tu eris albus tunc nō q. significet nūc ita esse q. tūc tu debeas eē albus s. q. significet nūc q. tūc tu eris albus 7 dīr sūm a primo qz significare nūc esse q. tu in .a. eris albus hoc est plus significare q̄ significare q. tu eris albus in .a. Ex his dico sō ad qōnem q. hec tu eris albus i .a. uel tu curres in .a. absolute enūtiata s. i significet nūc rem sic se habere ad eē ut in .a. tu debeas esse albus. hec ppō est dterminate falsa qz orōnes sunt uere sicut res se habent ad esse ex sō pmissio. s. tal^r res enūtiata nō sic se hz nūc in sua causa ut tunc debeat habē esse qz si sic nūc se habeat rō in sua cā ut debeat habē esse tunc hoc iam forz ex necessitate 7 estz nūc determinate uerum 7 sic pcedunt due prime rōnes Aristotelis sub hoc. n. intellectu significat propō de futuro aliquid esse nūc determinatum. ad esse pro tempore de futuro quod non est determinatum. Si autem ppō de futuro nō significat nisi quodcūq; futurum p tempore quo significat si fuerit presens q. tūc erit uerum dicere qm illud est qd nūc enūtiat futurum ppō de futuro est indeterminate uera uel falsa cuius rō est qz ppō de futuro sic enuntians nō enūtiat de eo quod nūc est esse uel non esse ut aliquid determinatum qz sūm illum intellectum non enūtiatur esse qd habz res in sua cā p pōnem d futuro propter quod l3 rō non habeat esse dtermina

tum in sua cā 7 enūtiat esse de se pro aliquo futuro nō tam dicit nunc ppō vera uel fā quia nō enūtiat hoc nō esse determinatum, ut sit pro aliquo futuro sed enūtiat nunc q hoc sic se habebit 7 nō enūtiat rem nūc sic se habet ut tūc debeat eē ideo dicit Aristo teles q in ill' que nūc sunt ad utrunqz nō magis est affirmatō uera qz negatō unde nō cō tigit dicere diuidetē diffinitūe q hoc est nec diffinitūe q hoc nō erit diffinitūe aut dicit hoc fore .s. qdo enūtiat sic esse nūc ut aliqd habeat esse in futuro p3 ergo ex pre dictis q ppō singularis p futuro contingēti supra h' pō modo sicut etiam Aristoteles ac cipit nec simplr est uera uel falsa nec deter minate uera nec determinate falsa. Quā rum ad fm idem est vōm q ppō de futuro nō est determinate uera uel falsa etiam po sito casu .s. q illud eueniat sicut p3 ex predi ctis. Contra nulla ppō iudicat uera uel falsa nisi p i^o tempore p quo predicatum pōt inesse sō ut p3 de preteritis ppōnibus que non iudicat fm dīpōnem rei qm nunc habz fm illam qm habuit igit' similt' erit in illis de futuro, sic aut dicendo tu eris al bus in .a. non significat aliquid de re nunc esse uel non esse .s. significat q in .a. uerum erit dicere tu es albus .s. igit' sic se hēbit res in .a. sicut nunc enūtiat ppō rem in .a. se habere .hec nunc erit determinate uera.

Præterea ppō singularis de futuro enun tiat rem fore ep mō quo eueniet 7 non enun tiat rem fore p determinato tempore sic q possit non esse .s. nūc res se habz sic ad eē cras q possit nō esse ergo. Præterea seq tur futurum est futurum ergo futurum erit aūs est determinate uerum ergo 7 nō .

Respondeo ad primū dico q ppō de fu turo contingēti nō enūtiat nūc esse .sicut res se hz ad esse .nec enūtiat nūc nō esse alr qz zō se hz ad esse .s. dico q p i^o tempore enūti at determinatum esse rei pro futuro tempo re pp quod cum pro isto tempore ut p3 non sit determinatum ppō nūc enūtiat determinatum esse p isto tempore dicit' nec nūc de terminare uera nec nūc determinate falsa

Ad fm dico q ppō de futuro significat nunc q determinate est in re qd tunc erit tō non stant simul qd ipa nūc significat deter minate 7 q nūc possit res nō fore cras nōn stant igit' hec simul q hec nūc sit determina te uera hec erit 7 q hec pōt non fore .quia si hec nunc est determinate uera tu eris alb^o

cras sicut nunc nō stāt tu es albus nūc 7 tu posses nunc nō esse albus .sic nō stāt simul q nunc sit uerum q tu sis albus cras 7 q pos sis non esse albus cras qd intelligendum est in sensu cōpōnis qz omē qd est qdo est ne cesse est. Ad tertium dico q in nōa muta tur qd in quale iō peccat fm figuram dictō nis qz sic vō omē futurum est futurū hic predicat illud quod est futurum .s. hec futu rum erit .predicat sub modo de futuro qz unde hic futurum est futurum est de pūti si cut hec homo est homo sed non hic futurum erit . 7 hoc non sequit' ex hoc. Si tamē sup ponat' q hec sit determinate uera futurum erit ad hec non sequit' ex hoc q ppō de fu turo contingēti singulari sit determinate ue ra .nam si sic arguit' omne futurum erit sed hec tu eris presens est futurum ergo hoc erit est figura dictionis qz in maiori sit distribu tō pro suppositis quorum quiditatem dicit distributiuam .s. in minori predicat futurū de quodam ut ly de dicit eius qualitatem iō mutat qd in quale sicut hec quod scriptum est scripsit qd falsa orō est scripta qz . Si aut descendat' sic esse futurum erit . sed hoc fu turum tu eris si est futurum est futurum .s. hoc futurum erit sequit' ergo conclusio .s. timor implicat falsum. Quāntū ad ter tium dicendum q si ppō de futuro enūtiat nunc esse determinatum q res enūtiata de futuro habeat esse utraqz ps contradictōnis in illis de futuro falsa est qz una pars enūti at esse diffinitum qd erit 7 alia diffinitū qd non erit 7 utrunqz p3 esse falsum cum neu trum sit determinatum sed utiqz indetermi natum. Si aut ppō de futuro enūtiat tm rē esse p futuro 7 nō determinet 7 aliqd de eē quod habet nunc res in sua cā .utraqz pars est indeterminate uera uel falsa. Contra qz tunc non de quolz affirmatō uel nega tio uera s. utraqz pōt esset falsa. Respon deo q illud principium itelligēdum est de quolz sumpto absolute 7 sine precisione 7 d terminatōne alr non o3 .utraqz .n. istorum erit falsa .homo inq̄tum homo est albus .7 homo inq̄tum homo non est albus quia se queret' q omnis homo necessario est albus uel nullus homo necessario est albus .rōe re duplicatōnis .Similt' est hic q sumit' ppō de futuro cum ista reduplicatōne precisione 7 determinatōne qz enūtiat' nunc esse dēz minatim pro futuro uel non esse concedit' ergo in talibus utraqz pars contradictōne

esse falsa rōne modi essendi qui neutra con-
tradictoriarum negat. Ad primū in oppo-
situm dico q̄ ppō de futuro contingēti si si-
gnificat nunc esse ita q̄ res i futuro habebit
esse tunc significat alr esse q̄ est 7 est falsa
q̄uis eueniat res que enūtiat euenire nō p̄-
pter euentum rei sed propter modum enūti-
adi enūtiat .n. res alr euenire q̄ eueniet. Si
aut̄ intelligat̄ fo mō q̄ enūtiat determina-
tum de re p̄ tempoz indetermiato futuro p̄
pō nūc. nec erit uera nec erit falsa. q̄ non est
determinatū q̄ contradictoriorum habebit
esse pro illo tempore. Ad boetium dico q̄
rō procedit sub uno intellectu ppōnis d̄ fu-
turo. Ad fm̄ dico q̄ hec te fore album
est uerum est distingueda fm̄ cōpōnem 7 di-
uisionem in sensu cōpōnis est falsa 7 signi-
ficat q̄ uerum insit huic dicto p̄ presēti te
fore album nec sic sequit̄ ex prima. Alio mō
in sensu diuisionis 7 non significat tunc ni-
si q̄ te uerum est fore album. 7 hec est inde-
terminate uera sicut 7 prima.

Sequitur expositio secundi libri perminias.

uoniam Autem Post
q̄ Aristoteles

in primo libro determinauit de
oppōne que conuenit enūtiatōni
sumpte similr 7 sine additōne hic in fo d̄ter-
minat de bitudine oppōnis cōne at̄ equipol-
lente. 7c. que conueniūt enūtiatōni sumpte
cum aliqua additōne. Juxta .n. diuersam ad-
ditōnem possibilem fieri in enūtiatōne mul-
tiplicat hic Aristoteles enūtiatōnes 7 earuz
habitudines circa quod d. f. primo .f. q̄ dic-
tum est fo circa predicta mouz q̄dam que-
stionem fa ibi ultra medium huius utrū aut̄
d̄na est. p̄ pars dicit̄ .in. d. primo determi-
nat multitudinem enūtiatōnum 7 oppōnum
7 earum cōnam 7 habitudinem in ppōnibus
de inesse fo determinat idem in ppōnibus
de mō ibi huius uero determinatis. p̄ in. d. p̄
determinat mltiplicitatem oppōnum 7 eaz
cōnam in ppōnibus. similib⁹ fo inquit de
eodem in ppōnibus que sunt plures ibi. At
uero unum de pluribus p̄ in. d. p̄ facit q̄d
dictum est in enūtiatōnibus similibus i q̄
bus addit̄ .f. nom̄ finitum uel infinitum po-
nit̄ a parte subiecti fo in quibus ponit̄ a p̄-
te utriusq̄. f. sibi 7 predicati ibi q̄do aut̄ ē ter-
tium prima in. d. primo resumit quedaz ne-
cessaria fo iuxta ista concludit ordinem 7

distinctionem enūtiatōnum ibi q̄. prima ē
affirmatō p̄ in. d. p̄ .f. quod dictum est fo
remouet dubia circa dicta ibi predicat̄ aut̄
uerbum circa primum tria facit primo q̄daz
dicta resumit fo quoddā dictum exponit 3̄
intentum concludit fa ibi nom̄ aut̄ dictū est
3̄ ibi erit ergo omnis. In prima ergo parte
resumit quod supra dictum est de distinctio-
ne affirmatōnis. .f. q̄ est enūtiatō affirmans
aliquid de aliquo. .i. predicatus de s̄bō. fo f̄su-
mit quod dictum est supra de s̄bō enūtiatio-
nis q̄. n. p̄pe loquendo uerbum est semper
nota eorum que de altero dicūt iō s̄bō d̄ q̄
aliquid dicit̄ est nom̄ quod est finitum uel in-
finitum iō dicit̄ q̄ hoc de quo aliquid d̄ uel ē
nom̄. .f. finitum uel inominabile. .f. infinitum
supra. n. c̄ de nomine dictum est q̄ nom̄ fini-
tum est proprie nom̄ nom̄ aut̄ infinitum non
est proprie nomen. sed dicit̄ infinitum no-
mē. .i. indeterminatum q̄ nullam naturam de-
terminatam significat sed dicit̄ de ente 7 n̄
ente 3̄ iuxta hoc excludit falsum intellectū
forte. n. crederet aliquis q̄ s̄bō affirmatōnis
esset simul nom̄ 7 inominabile. .i. non infinitum
hoc excludit d̄. q̄ in affirmatōne unum o3
esse. .f. predicatum 7 de uno. .f. s̄bō. hic. n. est
de sermo de affirmatōne una iō s̄bō o3 esse
finitum nom̄ tm̄ uel infinitum tm̄. Secū-
do ibi nom̄ aut̄ dictum est. Exponit quod
dixerat d̄. quod dictum est supra. quid est
nomē. .f. finitum 7 inotabile. .i. nomē infini-
tum quia non homo non est nom̄. sed nomē
infinitum 7 dicit̄ q̄ nom̄ infinitum signifi-
cat quodammodo unum dicit̄ quodamō
quia non significat unum similr sicut nomē
finitum quod significat unam naturam in
genere determinato nomē aut̄ infinitum. n̄
s̄ negatōnem que pōt cōuenire enti 7 nō enti
gn̄z diuersoruz. Ulterius redit ad propo-
situz quod. .f. nō hō n̄ est nom̄ sed infinitū no-
mē queadmodū 7 n̄ currit nō est uerbu s̄ rez
bus infinituz 7 de his dicituz est prius c̄ de
nomie 7 c̄ de uerbo. Ex predictis p3 q̄ no-
mē infinituz uel uerbus infinitū n̄ ipedit uni-
tates enūtiatōnis q̄ unūquodq̄ unū signifi-
cat 7 nō plura. Tertio ibi. Er̄t ergo ois
cōcludit ex predictis intentum. .f. q̄ duplex
est modus affirmatōnis quia omnis affirma-
tio uel est ex noie 7 uerbo 7 tunc est un⁹ mo-
dus uel ex infinito noie 7 uerbo 7 tūc ē ali-
us modus. hec s̄ p3 ex dictis quia affirma-
tō significat aliquid de aliquo 7 illud de q̄ uel
est nom̄ finituz uel infinitum. Eadem aut̄ dif-

ferentia pot accipi ex parte negationis quod fit. uel est ex nomine et uerbo uel ex infinito nomine et uerbo quia de quibuscumque conuenit affirmare conuenit negare ut dictum est in primo li. Deinde cum dicit preter autem uerbum hic remouit quoddam dubium circa dicta. quia n. dicitur enuntiationum sumpte sunt ex parte nominis. scilicet quod pot esse finitum uel infinitum crederet aliquis. quia similis differentia sumi possit ex parte uerbi hoc remouet di. quia preter uerbum. scilicet finitum quia infinitum uerbum non est uerbum ergo preter uerbum finitum nulla est affirmatio uel negatio et subdit. Est. n. uel fuit uel erit et quecumque huiusmodi uerba. Ex his que sunt posita significant. n. tempus uult dicere quia in omnibus ubi preter dicitur finitum uel infinitum est differentia recti et obliqui. sed obliqui nominum etiam cum uerbo non constituunt orationem uel enuntiationem significat uerum uel falsum ut in primo li. dictum est quia in obliquis nominis non sic includit ipse rectus sed in casibus siue obliquis preteritum. n. et futurum que dicitur casus ubi dicitur per respectum ad presentem dicitur. n. habet idem est quia si dicat habet futurum et si dicat habet fuit idem est dicere ac si dicat hoc est preteritum et ideo ex casu uerbi et nomine pot constituit enuntiationem quod est uel fuit uel erit uel quecumque alia huiusmodi uerba sunt de numero predicatorum uerborum sine quibus enuntiationem non pot fieri quia significant tempus sicut presentem et dicitur etiam per respectum ad presentem sicut dictum est. Quia autem uerbum infinitum non potest poni in enuntiatione et si ponatur ante maneat infinitum patebit ex sequenti questione. Ultimo cum dicitur quare presentem est. Ex predictis concludit ordinem et distinctionem enuntiationum. quia enim subiectum pot esse nomen finitum uel infinitum quorum utrumque pot accipi uniuersaliter uel idem fuisse ideo habet affirmationem et negationem presentem accipi. scilicet enuntiationes in quibus predicatur. scilicet est finitum et hoc finitum quatuor combinationes.

Una quando subicitur nomen infinitum sine signo uniuersali et sic sunt due quas tangit Aristoteles di. quia prima affirmatio et negatio est ista homo est homo non est et dicitur presentem quia nomen finitum est prius nomine infinito naturaliter. Secunda combinatio est quando subicitur nomen infinitum similiter sine signo et sic sunt etiam due quas tangit di. Rursus non homo est non homo non est. 3^a combinatio est quando sumitur non finitum cum signo uel et sic sunt

alie due quas tangit di. omnis homo est omnis homo non est. Quarta combinatio est quando sumitur nomen infinitum cum signo uel et sic sunt alie due quas tangit di. omnis non homo est omnis non homo non est. Et addit quia in temporibus extrinsecis eadem ratio est. id est in preterito et futuro que sunt tempora extra presentem presentem sunt predicte distinctiones sicut in presentem Aduertendum quia dicte quatuor combinationes que sunt octo enuntiationes distinguuntur habet triplicem dictionem que est in enuntiationibus una scilicet finitum affirmationem et negationem. Alia scilicet finitum subiectum finitum et infinitum. 3^a finitum subiectum uniuersaliter sumptum et non uniuersaliter sumptum.

Notandum est quia Aristoteles pretermisit ponere exempla de enuntiationibus in quibus subicitur singulare ut pla. est pla. non est quia terminis singularibus non addit aliquod singulum. ideo in huiusmodi enuntiationibus non pot omnis differentia inueniri. Item pretermisit ponere differentiam et exemplum in enuntiationibus particularibus in quibus subicitur terminus uel cum signo particulari quia tales habent talem uim quodammodo sicut habent cum subiecto uniuersaliter uel non uniuersaliter sumptum. Ad euidenciam cuiusdam dicitur. parum ante. Querit utrum uerbum infinitum maneat infinitum in oratione uidetur quia sic quia Aristoteles dicit supra c. de uerbo quia ubi infinitum dicitur scilicet de eo quod est et de eo quod non est sed non dicitur de aliquo nisi in oratione ergo. Preterea ibidem c. de uerbo dicitur quia uerbum infinitum est nota dicendi de altero et hoc non est nisi in oratione. Preterea uerbum infinitum est una dictionem cuius sunt modi significandi qui sunt principia constituendi ipsum cum aliqua dictione cum ergo habeat per se modos significandi per quos cum alio constitui potest sequitur quia potest manere in oratione infinitum. Preterea inconueniens uidetur esse quia dictionem propter solum ordinem eius in oratione amittat suam rationem quia eius significatus non maneat sed fiat dictiones due. Preterea boetius sic ait ut quia nisi hoc esset sequeretur unum sillogismus positum a pla. fieri ex omnibus negatiuis arguit. n. sic pla. sillogistice ubi in minori in prima figura poneretur uerbum infinitum a parte predicati quod si illud esset pure negatiuum esset sillogismus habens miorem negatiuum in prima figura quod tamen est impossibile. In oppositum est Aristoteles in 1^a ubi dicit quia preter uerbum finitum nulla est. scilicet affirmatio et negatio quia si per uerbum finitum esset affirmatio uel negatio

sequeretur q̄ oppositiones tot modis
possent uariari q̄do est predicat fm adiacēs
sicut q̄do predicat tertium adiacens quod
est falsum ut patebit infra. Respondeo 7
dico q̄ uerbum infinitum positum in orōne
nō differt a uerbo pure negatio pbato huius

Sum per boetium qui dicit q̄ uerbum i
finitum in orōne positum uim nō retinet sed
est uerbum pure negatiuū aut n. q̄ uerba in
finita tūc sunt infinita cum sola sunt cum aut
alicui nomini uicta sunt iam finita sunt sed
tam cum negatōne in tota ppōne intelligun
tur q̄ in orōne affirmatiua aliquid affirma
tur de aliquo sed nihil de homine affirmat
cum dicit homo nō currit rō huius dicti est
hec q̄ uerbum aggregat ex duobus. s. ex re
7 compōne qua significat aliquid esse uel n̄
esse uerbum aut infinitum fit per additōnez
pticule negatiue que remouet uerbu h̄ se cū
igit addit nomini posito in sbō remouet
quod significat per uerbum esse de aliquo
nō aut ob aliud est ppō negatiua nisi q̄ imo
ueret aliquid esse aut n̄ esse uerbu ergo in
finitū est uerbu itelectū cū negōne quod non
accit ex parte nominis cū n. d̄ nō hō currit
n̄ remouet aliquid eē ab aliquo. s̄ uerbum
infinitum extra orōne intelligitur ut una dictō
7 in orōne nō. quia uerba infinita cum sint
sola itelligūt ut nomina nec remouet aliquid
ab aliquo. Si tam intelligeret negatō infini
tans referri ad rem uerbi cū esset dicit q̄
uerbum infinitum manet infinitum in orōe si
cut uerbu priuati manet priuati in orōe
ut hic iste excecatur 7 hoc quia in uerbis pri
uatiuis affirmatur compō 7 intelligit ratū
priuati rei sed nō ē sic de uerbo infinito. q̄
ut dicit boetius qui dicit homo nō currit ni
hil de homine affirmat. s̄ magis ab homine
aliquid tollit. Sum q̄ si sic tunc idem esset
dicere homo nō currit 7 homo est non cur
rens s̄ ex secunda sequit̄ ista non currens est
homo per conuersione ergo idem sequitur
ex prima quod est falsum q̄ ans potest esse
uerum ante ex̄te falso u. posito q̄ n̄ h̄s ho
mo sit tunc hec est falsa homo currit ergo
hec est uera homo non currit hec aut̄ falsa
non currens est homo ut posito q̄ non cur
rens sit lupus q̄ tunc hec est uera uel potest
esse uera homo n̄ currit falsa uero currens ē
homo. quia ual̄ ista lupus est homo. Ad
primum in oppositum dico q̄ uerbum infi
nitum ideo est infinitum q̄ res designata p̄ uer
bum similt̄ conuēit ei quod est 7 ei q̄ non

est unde ex hoc sequit̄ q̄ uerbum infinitum
non significat aliquem compositum deter
minatum sicut nec nomen infinitum sed ex
hoc non sequit̄ uerbum infinitum inq̄tum in
finitum est dici de aliquo sed solum sequi
tur conceptum uerbi infini n̄ esse distinctus
neq̄ determinatus. Ad aliud dico q̄ uer
bum infinitum est nota dicēdi de altero cum
per se accipit̄. sed q̄do cum alio ponit̄ de
notat̄ aliquid remoueri ab aliquo p̄nta abula
re non esse uerum de homine ut dicēdo hō n̄
ambulat q̄ compō qua significat aliquid eē
uel non esse est de rōne uerbi 7 non tm ē mo
dus significandi 7 s̄ negatō non tm referit̄
ad rem uerbi sed ad componēs iō ubi pon
tur uerbum infinitum in orōne i. est p̄pō ne
gatiua simpl̄ unde s̄ in se habeat notaz̄ di
cendi n. de altero non tam remāet nota dicē
di fm se in orōne. Ad tertiu dico q̄ uer
bi infini nō sunt modi significandi quibus
ordinari pōt cum alia dictōne in orōne. ita
q̄ rō uerbi infini maneat q̄ si sic iam nō si
gnificaretur esse alicuius remoueri ab aliq̄
sed tm significaret negatōnem alterius eē
de aliquo. Ad quartum dico q̄ necesse est
de uerbo infinito extra orōnem fieri duas
dictōnes in orōne q̄ cum uerbum significat
aliquid esse de aliquo negatiua particula ad
ueniens uerbo inq̄tum uerbum est remoue
bit esse alicuius ab aliquo 7 hoc est facere p̄
pōnem negatiuam similt̄. ita q̄ in uerbo rea
li aut rōnis d̄t̄ ppō negatiua a p̄pōne in q̄
ponit̄ uerbum infinitum. Ad ultimum di
co fm q̄ dicit boetius q̄ in minori tal̄ falli
si uerbum infinitum intelligatur ut una dic
tō negatiua tm intell̄ referri ad actum ut
is sit sensus non currit. i. est non currens.
quod ostēdit boetius q̄ idem est dicere for.
non cur. 7 for. est nō currens. sed negatiua
particula addita huic uerbo est sic dicendo
for. est non currens statim facit p̄pōnem ne
gatiuam cum ergo in hoc uerbo currit p̄pō
nebat uerbum est sic dicendo for. nō cur
rit remouet̄ est currens q̄ totum uerbum
ita q̄ in toto uerbo intelligat̄ negatō cur
sus hoc etiam dicit boetius paulo ante q̄ cū
dico for. nō ambulat n̄ de homine aut̄ d̄ for
te aliquid affirmo sed potius aliquid tollo
quia si esset affirmatō. i. si uerbum esset̄ infi
nitum aliquid de aliquo affirmaret. ual̄ q̄
q̄ si maneret infinitum q̄ compō esset̄ affir
matiua 7 ita non esset uerbum infinitum sed
res uerbi tm.

quando Autem Postq̄
 Aristoteles disti
 xu. 7 multiplicauit enūtiaciones
 in quibus nomē infinitum uel fi
 nituz ponit tñ a parte sibi 7 est. predicatur
 s̄z adiacens hic multiplicat enūtiatioēs in q
 bus nomē fitū ul' infinituz ponit a parte subie
 cti 7 predicati 7 est predicatur tertiu adiacēt
 ubi sic procedit p̄. s. facit quod dicitur est 2.
 exponit quoddā dubiū circa dictas enūtiatō
 nes ubi qm uero contraria p̄. in d. p̄. multiplicat
 enūtiatioēs in quib⁹ ponit nomē cū hoc uerbo
 est substantiuo s̄o illas in quibus ponit alia
 uerba adiectiuā ubi nullus uero prima. in tres
 primo distinguit enūtiatioēs in quibus subici
 tur nomē infinitum n̄ uniuersaliter sumptum.
 s̄o illas in quib⁹ subicit nomē infinitum uni
 uersaliter sumptum. 3. illas in quibus subici
 tur nomē infinitum uniuersaliter sumptum
 s̄a ibi similit̄ aut se habz 3. ibi alie aut ad a
 liud prima in tres p̄. pponit talium enūtiati
 tōnum oppōnem. i. diuersitatem s̄o conclu
 dit earum habitudinē 7 numerositatē 3. exē
 plificat infit. s̄a ibi q̄r quatuor 3. ibi intelli
 ginus circa primum duo tangit qz p̄. ppo
 nit intentum di. q. q̄do est predicat⁹ tertius
 adiacens dupl̄r dicit̄ oppōnes. i. sunt duplo
 plures q̄r prius. in premissis enim enūtiatō
 ribus in quibus ponit tñ nomē ex parte sub
 iecti s̄m quodlz subm̄ est una cōpō uel. com
 binatio oppositorū uerbi grā si subm̄ est no
 men n̄ uniuersalr sumptum est. una tñ com
 binatō ut homo est homo n̄ est. Sed q̄do ē
 predicat⁹ tertium adiacens oꝝ duas oppōnes
 esse de eodem s̄bō exite s̄m q. nomē predica
 tū p̄t esse finitum uel infinitū. uerbi grā
 h̄at una cōpō hō ē iust⁹ hō n̄ ē iust⁹ 7 hec est
 alia homo est n̄ iustus homo nō est nō iust⁹
 similit̄ de aliis cū ergo prime essent. s. s̄z q̄tu
 or cōbinatōnes ut predictum est. sequit̄ q.
 iste essent omēs congregate. xvi. s̄m quatuor
 combinatōnes seu oppōnes ut ex sequētib⁹
 apparebit s̄o ibi dico aut exponit quod di
 xerat. s. quomō intelligitur tertium adiacēs
 qz cum dico hō est iustus aliquis homo non
 est iustus. ly est dico adiacere predicato ter
 tiū nomē uel uerbum in affirmatōne. No
 tandum q. hoc uerbum est q̄doqz ponit s̄z
 q̄doqz tertium adiacens. p̄. mō q̄do predi
 cat⁹ per se ut dicēdo homo est homo non est
 7 tūc predicat⁹ esse exite quod est esse similit̄
 qz per hanc enūtiatōnem dat̄ intelligi q. hō
 est exite in rerum natura uel n̄ exite s̄o mō

predicat⁹ q̄do predicat⁹ est n̄ per se quasi
 principale predicatum ut p̄us sed quasi cōiū
 ctum principali predicato ad copulandum
 ipsum s̄bō uel remouēdū ut dicendo homo
 est albus homo nō est albus ubi esse nō at
 tribuit s̄bō cum ly est non sit predicatum.
 nec p̄s predicati. sed tñ copula ut oñsum. ē
 supra in quadaz qōne uide non sequit̄ homo
 est alial ergo est similit̄ exite sed. attribuit
 al' s̄bō mediante hoc uerbo est. uide hec res
 huius uerbi non specificat illud quod. sequit̄
 tur. s. ipsum alial ad standum p. exitebus. tā
 tum. sed econuerso al' specificat illa quia q̄
 do est predicat⁹ tertium predicat⁹ quod in a.
 est. 7 ita ens sumptum p̄ alial est ita indit̄is
 ad supposita sicut animal. s. tam ad exiteia
 q̄r ad non exiteia. Dicit̄ ergo tertium. adia
 cens non q. sit predicatū aut pars predicati
 sed quia est tertia dictō in enūtiatōne adia
 cens predicato siue illud sit nomen ut q̄do
 nomē predicat⁹ siue illud sit uerbum ut q̄do
 uerbu predicat⁹ uel alit̄ ait q. siue est nomē
 siue uerbum. ubi nota q. ly est p̄t dici no
 mē 7 sic est tertium nomē. i. 3. dictō. S̄z qz
 dictō significans tempus magis pprie dicit̄
 uerbu q̄r nomen tō addit. uel uerbum quasi
 di. ad hoc q. sit tertium adiacens nō refert̄
 utrum dicat nomen uel uerbum. Deinde
 cum dicit q̄r quatuor Concludit earum nu
 merum uꝝ 7 habitudinē. ubi d. s. p̄. conclu
 dit numerū s̄o exponit earum habitudinē ibi
 quatuor due. Concludit ergo q. quatuor erūt
 ille enūtiatōnes in quibus s̄bō finito nō uni
 uersaliter sumpto dictū est q. sunt due op
 pōnes q̄do est predicatur tertium adiacens
 cum ergo ois oppō sit inter duo sequitur q.
 sunt quatuor enūtiatōnes in quibus s̄bō non
 uniuersaliter sumpto existente finito predi
 catur est tertium adiacēs. Deinde cum di
 cit quare due. exponit earum habitudinē
 di. q. dēt earum se habēt ad affirmatōnes 7
 negatōnem s̄z consequētiaz sicut priuatiōes
 alie due minime. subdit aut statim exponēs
 quoddā dictum di. dico aut qm. Dixerat. n
 q. sunt quatuor enūtiatōnes q̄r p̄z quia loq.
 tur hic de enūtiatōnib⁹ in qb⁹ hoc uerbum
 est adiacet alicui nōi finito uel infinito pu
 ta q. adiacet iusto aut non iusto. Exempluz
 p̄mi dicendo homo est iustus. exemplū secū
 di homo est non iustus. hec due sūt affirma
 tue qz in neutra pponit negatō ad uerbu
 qz ergo omni affirmatōni opponit negatō
 ut in p̄. li. dictum est sequitur q. eis respon

dent due enuntiatōes ergo sunt quatuor 2°
 s. homo est iustus homo nō est iustus homo
 est non iustus hō nō est non iustus. Ad ex
 ponendum primū dictum multi multa dnt
 eo q^d Aristoteles loquit^r oclte. Eligēdo ta
 mē expōnē qm puto ueriores. Sciendum
 q^d triplex nom pōt in istis enuntiatōibus pre
 dicari q^ddoq^d n. predicat^r nomē finitum 7
 tunc est una oppō habens duas unam affir
 matiuaz 7 aliam negatiuā ut homo est iustus
 homo non est iustus que dnt simplices q^ddo
 q^d predicat^r nom infinitum 7 tūc est alia ha
 bens duas. s. unam affirmatiuā 7 aliam nega
 tiuā. ut homo est nō iustus homo non est
 non iustus que dnt infite. Quādoq^d etiam
 predicat^r nom priuatiuū 7 tunc est alia op
 pō hns alias duas. s. unam affirmatiuā 7 ali
 am negatiuā ut homo est iniustus. hō nō est
 iniustus que dnt priuatiue hns uisib^o exponi
 tur sra q^d quatuor prius dictarum. s. enuntia
 tōnum due quidē sunt affirmatiue quatu^r rna
 est simplex de predicato finito alia infini
 ta de predicato infinito se habent sra q^d ad
 affirmatiuā 7 negatiuā. ut. 1. ad unam
 affirmatiuā sequit^r a^o negatiua nam ad af
 firmatiuā simplicē sequit^r negatiua infinita
 ut si homo est iustus. homo nō est nō iu
 stus due uero. s. negatiue minime. i. nō ita se
 habent ad affirmatiuas ut ex negatiuis sequi
 tur econuerso affirmatiue sicut ex affirmatis
 sequēbant^r negatiue 7 quātū ad utrūq^d istoz
 similt^r se habent priuatiue sicut infinite iō di
 cit^r q^d due illarum quatuor se habēt ad nāz
 sicut priuatiōes. i. priuatiue. sicut ergo ad
 affirmatiuā simplicē de predicato finito se
 quit^r negatiua de predicato infinito 7 nō eco
 uerso. Ita etiam sequit^r negatiua de predi
 cato priuato 7 non econuerso ut si homo est
 iustus ergo homo non ē iniustus. 7 non eco
 uerso q^dre aut sic consequat^r 7 non econuerso
 dicit^r infra. Deinde cum dicit^r Intelligi^o
 uero Exemplificat quod dixerat in quadā
 descriptōe figurati dicit ergo q^d illud quod
 dictum est intelligimus ex his que subscrip
 ta sunt est iustus homo 7c. fiat una figura i
 qua in p^o angulo qui sit. a. ponat^r affirmatiua
 de predicato finito hec. s. homo est iustus. in
 2° angulo a latere q^d sit. b. ponat^r negatiua de
 predicato finito hec. s. homo non est iustus.
 In 3° angulo sub. b. qui dicat^r. L. ponat^r af
 firmatiua de predicato infinito ut homo est
 non iustus. In quarto angulo sub. a. q^d dica
 tur. d. ponat^r negatiua de predicato infinito.

ut homo non est non iustus. Addit etia q^d in
 quinto angulo sub. L. qui dicat^r. e. ponatur
 affirmatiua de predicato priuato ut homo ē
 iniustus. In sexto angulo sub. d. q^d dicatur
 f. ponatur negatiua de predicato priuato ut
 homo non est iniustus Et quomā ad quatu
 or primas duarum dicit Aristoteles q^d i hoc
 loco est 7 non est adiacet iusto 7 similt^r i ne
 gatiua finita. In affirmatiua aut infinita 7
 negatiua adiacet non iusto ideo dicit q^d hic
 sra dictam significatōem sunt disposita qm
 admodum dictum est in resolutōis. i. in li^o
 priorum iuxta finem primi. quod aut ad. c.
 sequit^r. b. pbat Aristoteles in li^o priorū ubi
 supra sic de quoz ē uera. a. ut. b. 7 de nullo
 simul cum fiat opposita contradictorie g^o
 altera est uera de. c. sed non. a. quia esse iu
 stum non uest^r et quod est eē non iustum g^o
 b. sequitur ad. c. s. non esse iustum ad esse nō
 iustum. ut si homo est nō iustus ergo homo
 non est iustus. eadem rōne sequit^r si homo ē
 iustus ergo homo non est nō iustus. quia ista
 non iustum 7 nō esse non iustum sunt oppo
 sita contradictorie de eo aut quod est eē iu
 stum non pōt dici esse non iustum ergo uer
 erit dicere non eē nō iustum ergo sequitur
 q^d si homo est iustus q^d homo nō est non
 iustus. sed ut predictum ē non sequit^r econ
 uerso q^d ad negatiuā de predicato finito.
 non sequit^r affirmatiua d^o predicato infinito
 ut si homo non est iustus. non sequit^r g^o hō
 est non iustus. quia. s. hec homo non est iust^o
 habz duas cās ueritatis hanc. s. homo nō ē
 7 hāc. s. homo qui est nō habz bitum iustitie
 Sed hec homo ē non iustus non hz nisi unā
 cām ueritatis q^d hec ponit hominē esse a q^o
 negat habitum iustitie 7 ita non sequit^r hō nō
 ē iustus igit^r homo nō ē nō iustus nisi suppo
 sito q^d homo sit 7 hoc est quod consueuit dī
 ci q^d non sequitur econuerso nisi cum constan
 tia subiecti similt^r non sequitur homo nō ē
 non iustus ergo homo est iustus q^d p^o habz
 d. cās ueritatis q^d de eo q^d non est homo ē
 uerum dicere q^d non est nō iustum. Item de
 eo q^d ē homo uerum est dicere q^d non ē nō
 iustum puta si habitum hz iustitie fa at pōt
 hominē esse q^d esse iustum solum inest homi
 ni existenti ergo non sequitur econuerso nā
 si ut supra cum constantia sibi. Similt^r etiam
 ē in priuatiuis. nam si homo est iniustus se
 quit^r ergo non est iustus 7 non econuerso p
 pter eandem cām. Similt^r si homo est iust^o
 ergo homo non est iniustus 7 non econuerso

bene ergo dicit Aristoteles q. due istarū q. /
nor se habet ad affirmatōez 7 negatōem
fm cōsequētā sicut priuatōes due priuatie
due vero mime 7 nō ecōuerso sicut expositū
est. Ad maiorem euidētā predictorū que
rit utrum ad negatiuā de predicato finito se
quat affirmatiua de predicato infinito ut h.
non est iustum ergo hoc est nō iustū. ut q. n.
per Aristotelem in lra qui dicit q. quatuor
ppōnum duarū. s. de predicato finito 7 dua
ruz de predicato infinito due affirmatōes se
habent ad negatōes q. ex unius affirmatō
ne sequit alterius negatō. Sed due negati
ue ecōuerso non similr se habēt ad affirma
tōnem. Dicit q. Aristoteles intelligit cōse
quentiam nō ualere in terminis compositis.

Contra q. dicit in lra. dico aut hoc lo
co est adiacere iusto uel nō iusto sed iustū uel
nō iustum sunt termini simplices ergo de
istis intendit. Preterea ad principale p.
priorum dicit q. dnt constituendo uel con
struendo 7 destruendo esse nō hoc 7 nō esse
hoc sibi etiam dicit q. ex negatiua de predi
cato finito nō sequitur affirmatiua de predi
cato infinito q. esse nō album 7 non esse al
bū sic se hnt sicut posse nō ambulā 7 nō posse
ābulare sicut g. ex ha istaz nō seqt prior sic
nō sequit nō est album ergo est nō albus 7c.

Preterea negatiua pōt habere d. cās ueri
tatis affirmatiua nō ut dictum ē exponendo
liam ergo a negatiua ad affirmatiuam ē fal
sa cōtra sicut a disiunctiua ad alteram ptez

In oppositam iustum 7 nō iustum dnt v
quolz signo de isto non dī iustum nō iustus
erit uerum de ipso uel contradictoria erunt
simul. Preterea Aristoteles dicit infra q.
si uerum ē interrogatum negare uerum. ē af
firmare predicatum infinitū ut si queratur
si sortes ē sapiens si dicat nō sequit ergo ē
nō sapiens igit. Preterea hic infra in lra
dicit q. sequit nō omnis homo ē nō iustus g.
aliquis homo est iustus. Similr nullus hō ē
iustus ergo omnis homo ē nō iustus quare etiā
similr sequit hoc nō est iustum ergo hoc ē
nō iustum nam similr se habz utraq. negatiua
ad utraq. affirmatiuaz. Respondeo 7 di
co q. quatuor exntibus ppōnibus de eodez
sbo predicatis uariatis fm finitum 7 infini
tū affirmatiue uel negatiue terminis sumptis
similib. uel cōpositis compōe exntē de pnti
preterito 7 futuro. Si duo predicata affir
matiua ppōnū dicat de quolz ex negatiuis
sequit affirmatiue sicut ecōtra. Si aut non

non 7 fm hoc sūt due cōclutiones in qstione
cuius rō est quam ponit Aristoteles p. prio
rum. Accipiat. n. termini simplices p. sor
tes est bonus. sortes est non bonus. sortes
nō ē bonus sortes nō est nō bonus. Si esse bo
num 7 nō esse bonū de quolz dnt 7 de nullo
eodem ambo ex affirmatiuis sequit nega
tiue 7 econuerso cōuertit q. si nō contradic
toria simul stabunt. q. si sortes non sit bo
nus 7 si nō sequit q. sit non bonus. 7 nō bo
num 7 bonum dnt v quolz per positum tūc
sortes erit bonus. simul ergo est bonus 7 nō
bonus 7 econuerso t3 per idem. et in terminis
compositis est eadem rō. quia si esse album
lignum 7 nō ēe albū lignū diceret de quolz
sequeret nō est album lignū ergo ē nō albū
lignū uel contradictoria starent tūc simul.
Sed q. in quibusdam de eodem negat utz
q. predicatum oppositorū ut hic hoc ē al
bum lignū 7 hoc est non album lignū utruq.
flm ē de homie iō in illis nō t3 consequētia
s. q. ex negatiuis nō sequit affirmatiue in
terminis v3 compositis. 7 iō dicitur Aristo
telis intelligit esse uerum in terminis 7 pōi
catis cōpositis que nō necessaria dicunt v q.
libz ut ē dictū. Ex his p3 ad argūta hinc
7 inde facta. Ad primū cum Aristoteles
dicit due uero minime dico q. intelligit ne
gatiuas non inferre affirmatiuas q. nō uni
uersalr inferit sicut econtra q. non nisi quā
do predicata affirmatiua dicunt de quolz 7
de nullo eodem sbo q. nō contingit in pre
dicatis compositis. 7 cum arguit contra h.
q. ē adiacet iusto 7 nō iusto hoc dicit Ari
stoteles solum ad distinguēdū predicata s3
finitum 7 infinitum q. aut predicatum sit si
plex aut compositū hoc accidit. Ad aliud
de li. priorum dico q. differt q. ad modū
enūtiādi in quibusdaz tam nō dnt realr uerbi
gratia q. tum ad modū enūtiādi dnt sortes
nō currere. ē ueruz sortes currere nō ē ueruz
7 tam q. tum ad ueritatez nō dnt. quod ut dī
ibidem q. ex negatiua v predicato finito nō
sequit affirmatiua de predicato infinito dico
q. ē uerum mō predicato supposito. s. q. pre
dicata affirmatiuarū nō dicant de quolubz
quod manifestum ē de predicatis cōpositis

Ad ultimū dico q. affirmatiua tot modis
uerrificari pōt. de predicato infinito quot
modus negatiua de predicato finito esse. n. n.
hominis nō plus pōt q. non esse hominis
lz esse similr plus ponat q. non esse hominis
posita igitur. ypotheti predicta 7c. cum con

stantia sibi conuertit^r 7 conuertibil^r se hñt
 7 equales cās ueritatis habent. 7c. Ad pri
 mū p̄ alia parte p̄ q̄ homo 7 ens nō hō. nō
 dñr de quol̄ utrūq̄. n. est falsum de chime
 ra simil^r dico q̄ iustum 7 ens nō iniustum
 non dñr de quol̄ non iustum aut. ut est ter
 minus unus infinitus est idem q̄ ens nō iu
 stum q̄ non dicit^r nisi de ente. Ad secun
 dum dico q̄ q̄ones sunt ordinate ut compo
 sita presupponit simplicem ūde q̄ querit ali
 qd̄ adiacens huic uerbo est presupponit ipm̄
 esse. ūde querendo an fortes sit sapiēs pre
 supponit ipm̄ esse 7 si for. est 7 nō est sapi
 ens sequit^r q̄ ens est nō sapiēs q̄ tamē nega
 tiua pōt dici de nō ente tō ad ipsam nō semp
 sequit^r affirmatiua. Ad aliud dico simil^r
 q̄ i iustitōne supponit Aristoteles hominē
 esse 7 sic cum conuertantia sibi ad negatiua 7 c
 qui pōt affirmatiua sicut e conuertitō.

Similiter aute³ se

Postq̄ Aristoteles multiplica
 uit oppōes. ubi sibi termin^r ut
 uersalis non uniuersal^r sumptus. hic facit idē
 ubi sibi terminus uniuersalis uniuersaliter sū
 ptus circa quod. d. f. p̄ facit quod dictū est
 sō compat has ad precedētes ibi. Sed n̄ si
 militer dicit ergo q̄ similiter se habz affir
 matō sup̄ 7 negatō si sit nominis .i. sibi
 uniuersalis uniuersaliter sumpti. ut omis hō
 est iustus omnis homo nō est iustus que sūt
 affirmatiua 7 negatiua de predicato finito.
 Item omnis homo est non iustus. omis hō
 non est nō iustus disponat in figura hoc
 modo in primo angulo sit. a. ponatur affir
 matiua de predicato finito. In sō articulo
 a latere opposito sit. b. ponat^r sua negatiua
 de predicato finito. In 3° angulo sub. b. q̄ di
 catur. c. ponatur affirmatiua de predicato
 infinito. In quarto angulo sub. a. q̄ dicatur
 d. ponat^r negatiua de predicato infinito. et
 possunt addi affirmatiua 7 negatiua de predi
 cato priuatio sicut prius. Postea ibi s̄ n̄
 simil^r cōpat istas ad precedētes di. q̄ nō si
 mil^r cōtingit angulares esse ueras in istis si
 cut in illis q̄ sūt indefinitae 7 indefinitis
 angulares pñt simul esse uere ut homo est
 iustus homo non est iustus 7 simil^r illa hō
 est non iustus pōt simul esse uera cum i^o hō
 est iustus cuius rō est q̄ sibi pōt supponere
 p̄ diuersis Sed ille uniuersales omis homo
 est iustus omnis homo n̄ est iustus non. pos
 sunt simul esse uere cum sint contrarie quod

significat cum subdit hec igitur due oppōes
 sunt interponit autē quoddam ad remouen
 dum. Contingit autē aliq̄do angulares simul
 esse ueras s̄m. i. q̄ se consequunt^r ut uniuersa
 lis affirmatiua de predicato infinito 7 uni
 uersal^r negatiua de predicato finito possunt
 simul esse uere ut hec omnis homo est nō iu
 stus 7 omnis homo non est iustus. 7 simil^r
 uniuersalis affirmatiua de predicato finito 7
 uniuersalis negatiua de predicato infinito et
 hec omnis homo est iustus 7 omnis homo n̄
 est non iustus possunt simul esse uere.

Sequitur illa pars aliquid autē ad id ubi
 distinguit 7 multiplicat oppōes ubi sibi no
 men infinitum non uniuersaliter sumptū ubi
 dif. primo eniz facit quod dictum est. sō cō
 parat has ad eas de sō finito 7 hic pōt ha
 bitudinem earum inter se fa ibi hec aut. ex
 tremitas. Dicit ergo q̄ alie enūtiatōes ha
 bent aliquid edditum. i. ex parte predicati
 ad nō. homo quasi ad s̄m ut non homo est
 iustus non homo non est iustus. Ecce due
 de predicato infinito 7 subdit concludēs nu
 merum earum di. q̄ non erūt oppōes mā
 gis plures istis .i. non erūt plures q̄ quatuor
 q̄do sibi nom̄ infinitum non uniuersal^r
 sumptum 7 predicat^r tertius adiacens p̄dica
 to uariato s̄m finitum 7 infinitū. Notan
 dum q̄ nom̄ infinitus debz subici quasi s̄m
 7 non dicit absolute s̄m q̄ s̄m enūtiatōis
 p̄prie sumptum cū sit nom̄ debz significare
 aliq̄ rem determinatā quod nō facit nomē
 infinitum tō 7c. Postea ibi hec aut Com
 parat has predictas enūtiatōes di. q̄ hec. i.
 enūtiatōes de sō infinito sūt extra i^o de
 sō finito .i. non habent oppōnem cum eis.
 nec etiam cum illis sequuntur sed ipse secun
 dum se. i. inter se habent sup̄ n̄am 7 oppō
 nez 7 erūt uerentes sup̄ in oppōne 7 cōsequē
 tia eo q̄ est non homo utet. i. p̄ sō.

Notandus q̄ Aristoteles pretermisit hic
 multiplices oppōes ubi sibi nom̄ infinitus
 uniuersal^r sumptum. q̄ sic possunt uariari.
 quēadmodum dictus est superius in uniuersa
 libus de sō finito possunt. n. accipi alie
 quatuor sic omnis non homo est non iustus
 omnis non homo non est nō iustus 7 sic a
 primo usq̄ ad ultimū habent. xvi. enūtiatō
 nes q̄do est predicat^r tertium adiacens com
 putando illas quatuor quia quatuor sunt de
 sō finito uniuersali uniuersal^r sumptō 7 q̄
 tuor sunt de sō infinito non uniuersaliter
 sumptō 7 quatuor de eodem uniuersaliter sū
 ptō

pro. Sequitur illa pars in his uero. ubi postquam multiplicat oppositiones ubi predicatur hoc uerbum est quod est substantiuum hic multiplicat oppositiones ubi predicatur aliquid uerbum adiectiuum. ubi sic procedit per facit quod dictum est per remouit dubium ibi non. n. dicendum Dicit ergo quod in his. s. enuntiationibus in quibus non contingit. n. non ponitur est sed aliquid quod uerbum ut in eo quod est currere uel abulare. idem faciunt. s. illa uerba quo ad multiplicationem enuntiationum et oppositionum sic posita. s. cum subiecto finito uel infinito ac si adde retur est. ut omnis homo currit omnia. homo non currit ecce duas de subiecto finito. Notandum quod hic solum diuersificantur oppositiones penes subiectum finitum et infinitum quod predicatur uerbum adiectiuum et non penes predicatum finitum et infinitum quod predicatum cum sit uerbum non potest infinitari ostensum est. est enim supra in quadam questione quod uerbum infinitum non maius infinitum in oratione. Deinde cum dicit non. n. dicendum. hic remouit dubium quod. n. possit negationem infinitate ad hunc terminum homo et non ad hoc signum omnis creditur aliquis quod et possit addi ad hoc signum omnis et sic possit ulterius multiplicari oppositio. ad hoc respondet dicitur talem rationem. omnia illud quod debet infinitari. s. quod significet finitam rem quod infinitum non potest infinitari sed hoc signum omnis non significat rem aliquam finitam ergo non potest infinitari. huius rationis primo ponitur conclusio dicitur quod non est dicendum non omnis homo. sed negatio addenda est ad illud quod est homo ponitur minores quod omnia non significat uniuersalem. s. aliquam rem predicamentalem finitam uniuersalem uel particularem sed conuenit quod uniuersalem quod. s. ibi manifestum est probat minores sic habet pro omni homo currit non differt ab illa homo currit nisi quod una conuenit significat uniuersalem non autem alia ergo manifestum est quod omnia solum conuenit uniuersalem et sic modum rei et non rem. Ideo dicitur quod habet. s. sine signo uniuersali dicitur ab illis. s. uniuersalibus eo quod non sunt uniuersales ergo omnia uel nullus nihil aliud significant nisi quod de homine affirmat uel negat uniuersaliter ex quo conuenit ergo. Eadem operatio apponitur quod tam in uniuersalibus quam in indefinitis et cetera esse eadem preter signum. Si. n. non dicitur nisi in habere et non habere signum uniuersalem sequitur quod cetera omnia preter signum erunt eadem hic et ibi. Ad euentiam predictio nem quero unam questionem quam superius preter

misi est de nomine. Utrum nomen infinitum aliquid ponat ita quod ad predicationem eius de aliquo significat predicatum entis de eodem uideatur quod sic. nam primo priorum in fine dicitur quod et quod est non equale aliquid subiacet. s. in equale sed inequale aliquid ponit ergo non equale. Preterea negatio alicuius est remouit alicuius de aliquo sed negatio adueniens homini remouet ab eo aliquid ergo aliquid tollit et aliquid derelinquit. nam ablatio totius non est ablatio alicuius ab aliquo. Preterea si nihil ponit ergo ad negationem de predicatione finito sequitur affirmatiua de predicatione finito ut si homo non est iustus ergo homo est non iustus quod tam Aristoteles negat. preterea boetius dicit quod terminus infinitus partem spiritum priuat sed alia infinita derelinquit ergo. Contra illud quod equaliter est uerum de eo quod est et de eo quod non nihil ponit sed talis est terminus infinitus. nam equaliter est homo non homo et chimera.

Preterea terminus finitus imponitur a negatione fore sed priuata forma alicuius non remanet aliquid quod est per illam formam ergo. Respondeo quod querere an terminus infinitus aliquid ponat est querere an est essentiali termini infiniti sit quod exigit aliquam naturam subiecti sibi ad hoc ut propter sit uera in qua subicitur. nam hoc. s. titulum infinitum aliquid ponere potest habere duplicem intellectum uel quod de suo intellectu essentiali sit aliquid ei sibi uel quod exigit de natura sua rem uel naturam. Secundo notandum quod aliquid multipliciter accipitur. s. per re et natura que existit uel per omni eo quod per uoces potest significari. Ex his dico ad questionem quod nomen infinitum non ponit aliquid ita quod in suo intellectu essentiali includat aliquod ens secundum naturam includit tamen aliquid indeterminate ad ens nature et ens intelligibile. Sic. n. dicendo non homo quod possit intelligi negatione hominis potest dici non homo. unde boetius dicit quod indifferenter in quolibet quod est simpliciter et quod non est simpliciter sed tamen in opione ut chimera est non homo negatio. n. adueniens termino infinito priuata forma sitam significatam per titulum et derelinquit ens indeterminate ad quocumque intelligibile uel apprehensibile sub ratione qualitatis et terminate et non homo conuenit cuius cui conuenit qualecumque ens nature uel ens intelligibile potest intelligi sub priuatione qualitatis finite importate per hoc nomen non homo id solum dicitur bene quod ens et aliquid non potest infinitari

qz nom infinituz aliquid ponit 7 n priuat p
nom quod ponit . nā h' nom n bō significat
ens significabile qz si non homo nihil signi
ficaret . plato nō homo n magis quiesceret
nius audientis qz plata hac uoce buf. ex quo
p3 qz nom infinitū aliquid ponit ut ens signi
ficab' tamē non ponit aliquid determinatum

Ad primū in oppositum dico qz ei quod
est nō equale aliquid subiacet ut inequale tā
qz illud de quo dicit sed nō qz inequale sit
positum ex ut sermonis per nome equale .

Ad fm dico qz negatō adueniens termino
relinquit aliquid nō priuatū quod est intelli
bile 7 significabile sed nō nature relinquit qd
preat . Ad tertium dicit uno modo qz
hoc uerbu est nō tm est unio siue mod⁹ uni
ens extrema sed ēt est in quedam unita cui
opponit' predicatum qz in uerbo duo sūt . s .
compō 7 res 7 ideo nō sequit' hoc non ē . iu
stum ergo est nō iustum qz in ista hoc est nō
iustum affirmat' res uerbi . sed in hoc hoc ē
nō iustum res uerbi negat' . 7 utrobiz ne
gat' . iustitia unde sicut ex negōe n uerbi nō
sequit' affirmatō eiusdem sic nō sequit' hoc n
est iustum ergo est nō iustum . Alr dicit qz
siue uerbum sit copula termini uel pars pdi
cati ut dicit ista p⁹ 7 nō tam certum est qz iu
stuz dat intelligere subiectū cuz sit accidens
concretiue sūptū 7 significatū qz sic dicēdo
homo est iustus significat qz hō est aliquid
cui inest iustitia . iō predicatuz habz uirtutē
duorū terminorū iō sicut nō sequit' nō est al
bū lignū ergo est nō albus lignuz sicut nō se
quit' nō est iustus ergo est nō iustus . uide 7
dictum Aristotel' de hac conclusione intelli
gendum est de predicatis compositis ut iaz
satis dictū est in qōne precedēti . Ad boe
tium dico qz lra eius sic intellr . negatō adue
niens termino finito remouet formā termi
ni non remouēdo formā alicuius alterius .
ut nō hō qz li nō adueniēs homini . remouet
spēs hois nō remouēdo spēs asini uel equi s3
derelict spēs istas n remotas s3 boetius nō
intelligit qd nom infinitū ponat de intellectu
suo spēs istas que nō remouēt p negatōem
adueniētes uerbo ul' termino 7c .

uoniam uero

Contraria . Postqz Aristoteles
distinxit 7 multiplicauit oppōnes
7 enūtiatōnes modo . preeposito nūc expo
nit quedaz dubia circa dicta 7 ista pars dif
i duas . s . in picipales 7 accitales 7 utrobiz

remouet dubiuz fa ibi transposita pō noia .
prima in duas qz primo exponit quoddam
dubium circa enūtiatōne de sbō fito fo cir
ca illas de sbō infito fa ibi ille uero fm p⁹
in . d . primo facit quod dicitur est fo compat
uniuersales enūtiatōnes ad singlares fm
consequētiaz fa ibi manifestum est aut pria
in d . fm duo dubia que poterant esse primū
circa hoc quod dixit nō cōtingit āglares ēē
ueras fm circa hoc quod dixerat cōtingit aut
aliquando fa ibi sequit' uero . Ad euiden
tiam primi notādū qz oēs enūtiatōes qz erāt
in anglis supraposite figure dnr āglares nō
cōuenit ergo in uniuersalibus anglares esse
ueras omne aial est iustus oē al' nō est iustus
qz equipollent huic . s . nllum animal est iustū
iō dicit qz qm i' negatō que significat nllum
al' est iustum est contraria ei affirmatōne q
est omne al' est iustum iō sequit' qz nūqz erūt
siml' uere de eodem . contraria . n . mutuo . se
expellant 7 subdit his uero opposite erunt
aliquando siml' uere . s . due subcōtrarie ut n
ome al' est iustum qz equipollent huic quoddaz
animal est nō iustus 7 quoddam al' est iustus
pnt . n . supponere p diuersis 7 siml' esse uere
qre aut subcontrarie particulares dnr op
posite contrariis uniuersalibus dictum fuit
supra . Postea cum dicit sequit' uero eam
pbat fm . s . dictum . s . qz qdōqz accit angla
res siml' esse ueras . s . fm qz se consequit' ut
uniuersalis affirmatiua de predicato infini
to 7 uniuersalis negatiua de predicato finito
pnt simul esse uere 7 similiter uniuersalis af
firmatiua de predicato finito 7 uniuersalis
negatiua de predicato infinito . iō dicit qz
ad illam nullus homo est iustus sequit' i' q
est omnis homo est nō iustus qud pbat ibi
i' uero qz est quia si ad illam nullus homo ē
iustus non sequit' i' . omnis homo est nō iu
stus da eius oppositam que est ista nō omis
homo est nō iustus . Sed ad istam sequitur .
nō omis homo nō est iustus que equipollent
isti aliquis homo est iustus . sed ista non po
test stare cum prima cum sit eius contradic
toris iō dicit qz i' aliquis homo est iustus ē
opposita illius . s . prime que est nullus homo
est iustus qm . s . equipollent isti nō omnis hō
non est iustus . ad quam sequit' qz necesse ē
aliquem esse iustum ualet igit' prima con
sequentia . s . nullus homo est iustus ergo ois
homo est non iustus . Deinde cum dicit
manifestum est autē comperat circa dicta
uniuersales ad singlares manifestaunt . n .

prius consequentiam in uniuersalibus ne g.
credere simul consequentia in singularibus
qz hanc uiam no determinauit io remouz di
ctas d'as iter consequentias in uniuersalibus
7 singularibus . dicit ergo manifestum esse
qz in singularibus si est uerum interrogatu
negare .f. de predicato finito ut si dicas pu
tas ne sortes est sapiens si .n. est dicere non
est sapiens negando 7 uerum erit affirmare
dicendo ergo sortes est no sapiens ad nega
tiuam de predicato finito . hii sequit' affirma
tiua de predicato infinito in talibus terminis
7 cum constantia sibi . In uniuersalibus aut
non una affirmatio que simul dicat' in simill
bus terminis negato aut est uera . puta ut si
querit' putas ne omnis homo est sapiens . si
uerum est dicere qz no est sapiens hoc tamen
est falsum affirmative dicendo ergo ois ho e
non sapiens . Sed bene ad illam ois homo e
non sapiens sequit' i' uera ergo non omis
homo est sapiens . qz hec est opposita contra
dictoria p' illius qua querit' an omis homo
sit sapiens . Illa uero .f. ois homo est non sa
piens est contraria eidez qz equipolet isti . n.
lus homo est sapiens . Deinde cum dicit
iste uero hic manifestat quoddam dubium cir
ca enuntiationes de sbo 7 sunt duo fm ibi . si
gnificat at pmu dubiuz est istud qz . n. locu
tus est de noibus infinitis 7 uerbis 7 dictuz
est qz no sut nomia ul' uerba crederet quis
qz essent affirmationes uel negones hoc rmo
uet hic ubi pri' pponit conclusionem dices qz
i' enuntiationes contracentes .f. nominibus
finitis fm sita nomia uel uerba ut no homo
non iustus . uidebant' quasi negationes . i. ozo
nes negatie sine no' q'uz ad uerbum ifituz
ut no currit uel sine uerbo q'uz ad nom in
finitum ut no iustus uidebant' inquit . sed no
sunt so pbat ibi semper . n. ubi arguit sic ois
negato necessario est uera uel falsa sed noifi
uel uerbuz infinitu no sut huiusmodi qui . n.
dicit no homo nihil magis dicit uerum t' fal
sum sed minus qz dicit qz dicit ho per se nisi
aliquid addat' ergo huius ronis p' poit ma
iorem ibi semper . n. so minore ibi qui uero
dixit p' lra . Notanduz qz put' exponit
boetius ppter hoc dicit minus qui dicit non
ho qz qui dicit ho per se qz qui dicit ho aliqz
rem determinata dicit sed qui dicit no ho n
constituit intellectuz de aliqua re determina
ta 7 io minus est uerus at falsus . i. min' di
cit uerus at falsuz qz qui dicit ho . Deind
uz dicit Si significat at remouz fm dubium

qz . n. dixit primo qz negatiua de predicato
finito sequit' affirmatiua de predicato infinito
crederet aliquis qz similiter esset e'uerso h'
remouet . hic uel aliter 7 melius dixerat su
pra qz enuntiationes de sbo finito sunt extra il
las de sbo infinito hoc declarat hic qz forte
dubium uidet' ubi duo .f. p' oit qz enunta
tiones de subiecto infinito si sequit' ad illas s
subiecto finito so oit comenientiam inter se
ibi i' uero que est dicit ergo qz ista omnis n
homo est iustus que est affirmatiua de sbo
infinito nulla istarum .f. de subiecto finito si
gnificat idem nec etia opposita isti que e ois
non homo no est iustus negatiua de sbo infi
nito . similiter intelligendu est de omnibus
aliis cuius ro pot' esse quia sibi no est idem
in istis 7 in illis 7 io nec sequit' nec opponi
tur inter se consequentia . n. 7 oppo . uidet' esse
circa idem 7 supponit idempitatem subiecti so
ibi ista uero oit qz enuntiationes de sbo infinito
hnt rnas inter se di . qz ista que est omis n ho
est no iustus que est affirmatiua tam s sbo
qz de predicato quod est no iustus significat
idem qz i' nullus no homo est iustus que est
negatiua de sbo infinito tm . similiter de ali
is . uide possz similiter fieri de istis sicut de
illis 7 essent quatuor de sbo uniuersali uni
uersaliter sumpto ut no homo est iustus . no
homo no est iustus ecce duas de predicato fi
nito no homo est no iustus . non homo no
e no iustus ecce duas de predicato infinito . ois
no homo est non iustus ois non homo no est
no iustus 7 sut ambe de predicato infinito
inter quas etiam pnt assignari oppones 7 co
sequentie quemadmodu in illis de subiecto
finito sut superius assignate . Sequit' part
incidentaliter transposita uero nomia 7c . ubi
etiam remouz dubiuz quod possz orti ex p
dictis na imediate q'udo fecit Aristoteles un
in preponedo negationes 7 postponedo af
firmationes sepe trasponit nomina 7 uerba .
qz doqz pponendo adiectiua sustatiuis ut e al
bus homo 7 e'uerso est homo albus qua
doqz preponedo uerba nominibus ut currit
homo 7 e'uerso homo currit negatio cre
deret aliquis qz hoc faceret diuersitate sicut
in negatione hoc remouet probas per rtem
qz nomina 7 uerba trasposita hoc modo die
to ides significat ubi sic procedit p' p'nt s
elusionem so addit conclusionis probationes
ibi naz si hoc dicit ergo qz nomina 7 uerba
trasposita ide significat ut dicendo est homo
albus uel e'uerso est albus homo . In fa

parte ibi naz si hoc probat per talem rōnez
qz si nō ergo eiusdem affirmatōis erunt plu
res negatōnes cōsequens est falsum ergo 7
aūs ergo oppositum est uerum huius rōnis
primo ponit cōsequētiam dī. naz si hoc qd
dictum est nō est uerum ergo eiusdem. f. af
firmatōis erūt plures negatōnes. fo ibi
Sed ostensum destruit consequēs qz oñsuz
est supra qz una negatō est unius affirmatō
nis. Tertio ibi eius enim probat consecū
tiam. nam huius affirmatōis que est albus
homo est hec negatō nō est albus homo qd
si ista est homo albus differret ab i. est al
bus homo habebit aliqz negōnem ergo uel
hanc. non est homo albus uel hanc nō ē nō
homo albus. nō pōt aut esse eius. negatō al
tera istarum. f. hec nō est nō homo albus qz
iam est negatō eius affirmatōis. que ē non
homo est albus ergo. alia que restat non est
homo albus est eius negatō. Si eadem est
negatō huius est albus homo qz idēz negat
de eodēz qd altera affirmat. hec. f. est alb^o
homo. quare erit una negatō duarum affirma
tōnum. hec. f. non hō est albus eius negatio
nō est homo albus. qz 7 similitr multe negō
nes erūt. eiusdem affirmatōis ut illius ē hō
albus erit negatō nō est albus homo 7 hec
nō est homo albus. quarto cōcludit cōclusi
ones p̄cipalem ibi. Quando cōuenit dī. ma
nifestum est ex p̄missis qz eadem est ne
gatio 7 affirmatō transposito nomie 7. uer
bo. Sz tō p̄bi ur petere qz debet p̄bar. nam
ciceret aliquis qz negatō huius homo est al
bus est tū illa nō est homo albus 7 nō i. nō
est albus homo. Sed illa nō est homo albus
est negatō huius est homo albus Aristoteles
aut supponit in rōne qz i. nō est homo albus
sit negatō huius est albus homo qd nō pro
bat ergo petit. Respondeo dicendum fm
boetium qz per illam nō est hō albus tū ne
gatō q̄tum affirmat per hāc est homo alb^o
uel est albus homo 7 iō Aristoteles suppoit
sicut est manifestū qz sit eiusdem negatō nec
curant p̄bare. Contra conclusionē Ari
stotel' et instat tū qz dicendo nō ois. hō currit
7 ois hō nō currit nō significat idē. tū qz dicēdo
omniuz oppositorū est eadem disciplina 7 ea
dem disciplina est omnium oppositorum nō
idē significat quia p̄ est uera fa est f̄la.
significat. n. qz aliqua particularis est ois
oppositorū quod est falsum 7 similitr ē hic
cuiuslibet hominis albus currit 7 albus cu
iuslibz hominis currit qz prima est uera fa

falsa. Rūdeo ad primū dico qz Aristote
les loquit tū de nomine uel de noibus 7 uer
bis ut p̄z ex līa hīc aut instat de dictōne sū
categorumatica que est ois. Ad sz 7 ter
tius dicit qz utraqz est uera. nam taz sūm
qz predicari stat p̄ aliqua disciplina particu
lari sed indeterminate 7 nō p̄ hac uel i. dter
minate 7 similitr i. cuiuslibz hois albus currit
Idēz significat hec 7 i. Respondeo ē gram
maticalis ad illas 7 quascūqz alias instatias
si que fiant qz Aristoteles intelligit cōcl' sio
nem de significato terminū 7 nō orōnis ter
minus autē ubi cūqz ponat. semper idē si
gnificat l'z q̄doqz ex. transpositione termin
rum possit significatio orationis uariari qz
qd sic de ista rōne in se tam non est. v. mē
te p̄bi ipe. n. intendit remouere errores cir
ca orationes ne credat qd non idēz signifi
cēt orōnes in quibus nomia 7 uerba trāspo
nūt. Dico ergo alr qz cōcl' sio Aristotel' nō
est intelligēda uniuersalr sed tū q̄tum ad
exempla qz prius posuit uel q̄tū ad silia.
ut quod idēz significat est albus homo 7
homo albus. 7 currit homo 7 homo currit
7c. per hoc. n. remouet error possibil' inci
dere circa predicta 7 similia qzqd sit de ali
is quibuscūqz. Notādū etiā qz eiusdem af
firmatōis esse plures negōnes concessus est
supra esse possibile ut illius ois homo est al
bus est negatō hec nulls homo est albus 7
hec aliquis homo non est albus. Sed tamen
nō est in eadem q̄titate qz hoc est impossibile
qz uni opponat' ulr plures diuersē oppositi
ones ules 7 non equipollentes 7 sic intelligē
dum est dictum Aristotel' hic sed non uidet
qz unius ules sint. due opposite in a. q̄tita
te puta u. ules a. p̄cularis 7 sil' ex uis p̄ti
cl'aris sit 2. opposite u. ules alr p̄culari. Ad
matorem euidētiam. predictorum queritur
utrum uerbum de presenti copulet nunc qd
instat uel indifferenter quodl'z p̄is. 7 argu
it. qz non nūc qd instat qz. hec est uera cūno
q̄do curro l'z sedeam. Sed si currere copula
ret p̄ tempore quod instat nūc falsa est 7
7c. Preterea si tempus p̄sens copularet
p̄ nunc quod instat hic esset repugnātia in
tellectuum fortes semper est. Preterea si
sic quelz p̄posito de presenti esset necessaria
similiter qz qd est uel non est in hoc instat
necesse est esse uel non esse in hoc in hoc in
stanti. Ad oppositum quia si non coplat
nūc quod instat ergo hec esset falsa omne
quod est. est in hoc instanti 7 ita aliqd cēt
11 3

7 non esset in hoc instanti. Preterea nisi
uerbum de presenti copularz hoc presens
determinatum hec homo currit posset ee ue
ra p homine currente cras qz uirtus sermo
nis no magis coarctaret ad hoc presens qz
ad aliud. Respondeo primo premittam
quedam necessaria fo dicaz ad qones 7c.

Quantum ad primu notadum qz uerbu
presens per se acceptu consignificat tepus
presens significat aut uerbu de pnti rez sua
non prout aliquid est presens esse in preterit
to ul futuro sed sub mo essendi pntis rez su
am denotat qz preteriti nulla pars instat
nec futuri sed presens instat 7 uerbum pntis
temporis significat rem suam per modu in
stantis 7 est quodammodo simile de nomie re
spectu suorum suppositorum 7 de uerbo de
presenti qz homo significat formaz hominis
uel homine in actu no homine in poteria nec
qui fuit sub ill' conditombus sed hominem
fm actum suum 7 quodlz ut ill' ut actum
habens hominis intelligit homo. sic etiam
uerbum de presenti denotat rem sua prout
habz actuz presentis 7 quodlz tempus cum
intell' ut actum habens presentis consigni
ficat per uerbum de pnti dria tam est in b'
nam qz termin' cois significat sine tempore
nihil probibz ipm intelligi simul conuenire
pluribus quorum qd'z intelligit ut habz ac
tam hominis sed de presentibus temporibus q
multa sunt fm ordine 7 succonem no pot in
telligi qz multa sunt simul quibus conuenit
presens in actu pp quod dissimile est de no
mine ad supposita 7 de uerbo presentis tem
poris. Secundo est sciendum qz uerbu de
presenti pro eodem tempore copulat extre
muz extremo quod consignificat unde sic 7
significat pns discretum ut. s. distinguitur
a preterito 7 futuro sic sub tali tempore co
pulat uide non pot intelligi qz copulet p hoc
nunc significato qz tunc transacto hoc nunc
non significaret uerbum presentis temporis
ut preargutus est. sed nec copulat pns coe ad
pnti quod erit 7 ad presens quod fuit 7 qd
est par noni comue significat. nam tunc ista
tu eris albus posset istam uerificare tu es al
bus copulat ergo p quolz tempore presenti
cum fuerit actu presens. Quantum ad se
cundum pz ex dictis quid sit dicendaz ad qo
nem qz uerbu de presenti copulat nunc sub
tempore de presenti discreto ut. s. distinguit
a preterito 7 futuro nunc quod est comue
ad quocuzqz presens hoc sic declaratur dicit

entz qz uerbum de pnti copulat pro tepore
de presenti quod instat cuz insteterit ut nunc
p' quod est nunc 7 alias pro alio cum inste
rit uerbi gratia posito qz aliqua porta sit an
gusta quam non possit unus homo intrare.
7 quodlz ens in porta cuz fuerit imposita uo
cet .a. tunc. a. stabit semp pro ente in por
ta. sed nunc p henrico nunc p petro. Simi
liter hic ho est ly est copulat pro i' nunc 7
cras cum dico ho est copulabit pro i' nunc
7 tunc est sub rone presentis 7 non p singula
ri nunc uide sic copulat uerbum de presenti
quousqz habz rone pntis 7 non p instanti
significato pb' huius qz si copularet tantu
pro i' quod instat significet 7 notet per. a
tunc dicendo sic homo est sensus est homo
est in .a. transeat. a. 7 dicat ista. homo est.
Ista est falsa qz homo non est in .a. cum .a. n
sit ergo si i' propo nunc ut prius oz necessa
rio qd non ad instas significatuz copuletur
nunc 7 prius. Aliter oporteret dicere qz ml
totiens iponeret hoc uerbu 7 significat
ret sub nouo 7 nouo tempore. Preterea
nulla determinatio sub qua intelligit deter
minabile coarctat determinabile ultra suaz
forma qz sic dicendo ho e' al' n coarctat homi
ne nisi ut stet p albo 7 n aretat ut stet plati
qz magis d'cto qz sit albu d'rate albi nec ad
alia nisi ad album. uerbu at primo intell'
significatuz absolute prout est quid in se di
ctum. deinde addit sibi modus significandi
cum tepore per moduz dicendi de altero sub
quo intelligit 7 modus significandi cum te
pore de presenti sub quo significatum primu
intelligit nunc at id quod est tempus presen
ti dicitur inq'ntum habz ronez presentis ergo
significatum uerbi intellectuz sub ista presen
tialitate ut modus est non magis intelligit
sub i' presentialitate. ente qz no ente. Ex hi
is pz ad argumta hinc inde. Ad primu di
co qz in conditionalibus no copulat aliquod
presens absolute sz ponit presens unius sub
habitudine ad alteruz. ita qz significatuz qd
cum hoc habeat esse pncipale 7 ilud hebic
unde copulat presens confusum qz sic se ha
bet ad alteru sed nunc loquimur de uerbo co
pulante aliquid absolute. Ad fm dico qz
lz hoc uerbum est copulat tempus quod in
stat sub rone qua instat no tam est repugna
tia intellectuz cum dicit sor. semper est qz
hic copulat extremu extremo sub tempore
presenti prout distinguit a rone preteriti 7

rōne futurum .nam quod preteritū est non est similiter 7 futurum qz ly semper est de-terminatiuū huius uerbi est 7 nō repugnat ei ut intellr distinctum a preterito 7 futuro. non est repugnantia intellectuum sic dicēdo for. semp est. qz coplat pro quolz tēpor ut distinguit a preterito 7 futuro. Ad tertium dicit qz nō sequit esse necessaria t'is p pō nisi in sensu compōnis . sic .n. est uera ista ppō .ome quod est q̄do est 7c. ut expositus fuit supra. Ad primū in oppositum dico qz utraqz copulat nunc quod instat. sed nō iō semper sed presens comūe sumptū absolute Ad fm dico qz hec homo currit est uera pro homine corrente cras q̄do curret p̄nti aliter.

¶ NON Unum 7c. Postq̄ Aristoteles multiplicauit oppōnem 7 earuz cōtū in propōnibus similibus hic inquirat de eodem in enūtiatōibus que sunt plures 7 hec pars diuidit in principalē 7 incidentalem ibi q̄do uero hoc patit prima i d. primo facit quod dictum est fo concludit correlarium ex dictis ibi si ergo dialectica .

Ad euentiam primi notandus qz qz dicitur minuit multitudinem oppōnū 7 etiā eaz cōsequētiam in enūtiatōibus similibus forte uideret diminutus si non determinaret idē in enūtiatōibus que sunt plures 7 ideo ostendit hic qz nō est oppō nec consequentia pprie in hijs que sunt plures qz nec iudicandus ē diminutus qd in illi non determinat. Intendit ergo sic arguere omnis oppō est affirmatō uel negatō unius de eodem s3 enūtiatō plures affirmatiua uel negatiua nō ē p̄ntis de eodem ergo huius rōnis tm̄ ponit miorē in qua stat uirtus rōnis tm̄ circa qm̄ sic pcedit qz primo ostēdit que sit ppō plures fo quod dixerat manifestat magis ibi dico aut . Dicit ergo affirmare uel negare unuz de pluribus at plura de uno .ex quibus pluribus non sit unum non est affirmatō uel negatō una s3 plures 7 m̄to magis sup̄ si enūtiat plura de pluribus. exemplū primi albus musicus currit. Exemplū secundi sortes est musicus albus Exemplū tertii albus musicus currit 7 disputat Secundo ibi dico autem . manifestat primo propositum ubi . d. f. primo ponit qz sola unitas ne munis nō sufficit ad enūtiatōis unitatem fo qz hec sola pluralitas nominis impedit unitatem . utruqz enim requiritur hic 7 ibi. Aut ergo . dico aut

unum . nam si unum nō sit positū ad significandū plura 7 ex illis nō sit unum qz si sic non impedit unitatem ut est fortasse 7 al 7 mansuetum 7 bipes . sed ex his sit unum totū .n. diffinitō unū totum significat p se 7 dicit fortasse qz iō non est propa diffinitio hominis . sed q̄do ex pluribus non sit unum . nō sit enūtiatō una ut ex homine 7 ex albo 7 ambulare nō sit una enūtiatō sup̄ qz si d' utis affirmat unū aliquid nō erit affirmatio una . sed erit una quedam uox sup̄ contiā et contiā plata sine interruptōne ut dicēdo homo albus ambulās currit 7 affirmatōnes erunt m̄te . nec similit̄ eōuerso si omnia iō enūtiat̄ de uno erit enūtiatō una sed plures ut dicēdo homo albus ābulans currit 7 de similibus idē iudicūz habeat . Deinde cum dicit . Si ergo dialectica . Concludit qd dam correlarium ex dictis ubi d. f. primo . f. quod dictum est fo remouet dubiū ibi similiter aut manifestum . Dicit ergo qz sicut ē de enūtiatōe plures ita de interrogatōe plures ergo interrogatō plures nō est interrogatio dialectica . quod probat qz interrogatō dialectica petit unam responsionem sibi dari sed interrogatō plures nō est huiusmodi qz dato etiaz qz illa interrogatō plures esset una in utroqz sensu non haberet unaz rōnem nec esset interrogatio dialectica dicit ergo qz si p qz interrogatō dialectica est petitio unius responsionis puta propōnis . i. partis affirmatiue uel negatiue que est altera pars cōtradictōnis qz inq̄tum sic est sequit qz huiusmodi interrogatōis que est plures nō erit una rōne quia nec una interrogatō nec si sit una i p̄to qz sensu . ut dato qz sortes 7 plō sunt i theatro . Si quent̄ . sunt ne for. 7 plō in theatro nec una interrogatō nec danda una r̄spōsio ergo interrogatō plures nō est dialectica interrogatō 7 addit qz de hijs dicitur ē in thopicis . i. in fo elencorum . Postea ibi . Sic autē remouet dubium qz . n. ostendit qz interrogatō plures nō est dialectica crederet aliquis qz omnis interrogatō una esset dialectica qd nō est uerū qz interrogatō qd nec est interrogatio dialectica ideo ostēdit qz similit̄ manifestus qm̄ nec hoc ipm̄ quod est dialectica interrogatō ut si querat̄ qd est de aliquo quod probat qz ex interrogatōe . dialectica data responsione eligere utranqz partem cōtradictionis quam uelit . i. potest respondere alteram partem qm̄ uelit . i. quam qz interrogantem . i. dialectice determinare . i. distinguer

ut si queratur utrum animal ut puta sor
 uel plato sit homo uel non potest ei responde
 re quod sic uel quod non quod supponit in questione qua
 queritur quid est puta quid est homo non po
 test eligi utraq; pars quod non potest responde
 ri sic aut non. s. q. animal rationale mortale.
 ergo talis interrogatio non est dialectica.
 quod non querit alteram partem. contradictionis
 quod in dialectica interrogatio. Sed po
 test dici interrogatio demonstrativa que
 rens de quod quid est rei quod est medium
 in demonstratioe. Sequitur pars incidental.
 ibi quoniam pro. q. n. dixit affirmationem esse
 plures in qua plura subiunguntur aut predicantur
 ex quibus non fit unum. id incidentaliter non
 dicitur ex quibus pluribus fit unum. et ex quibus
 non. mouens quoniam ex quibus pluribus
 diuisis. id est inferre coniuictum unum et con
 uerso ex quibus coniuictis diuisa ubi d. f.
 primo. prequitur primam partem. ex quibus
 f. diuisis fit inferre coniuictum solum sicut ex quibus
 coniuictis diuisa ibi uerum est aut potest
 in tres primo quoniam proponit solum eam ptra
 ctat. s. eam determinat sicut ibi. Si. n. quod
 alterum. s. ibi eorum que pntur circa primum
 d. f. primo questionem mouet omnis eadem du
 bitabilem. d. q. eorum que pntur hec. i. aliquid
 pntur copulata. i. coniuicta ut omne predica
 tum. i. eorum predicatum fit unum eorum
 que extra. i. diuisim predicantur ita quod ex diui
 sis fit etiam unum coniuictum. alia uero non
 sic quod ex diuisis non sequitur coniuictum.

Queritur ergo que est differentia inter
 hec et illa ut appareat ex quibus sequitur et
 ex quibus non potest ibi de homine. n. Expla
 nat quod dixerat per exempla de homine. n.
 uerum est dicere. i. diuisim quod est animal et
 etiam quod est bipes ergo est animal bipes
 et similiter unum coniuictum. quod sequitur bipes est
 animal et est bipes ergo est animal bipes. Simi
 liter uerum est dicere diuisim. sor. est animal et
 diuisim esse album et est homo ut unum con
 iunctum. sequitur. n. sor. est homo et sor. est
 albus ergo est homo albus per ergo ex quibus se
 quitur. s. non sequitur sor. est cathartus et est bonus ergo est ci
 thartus bonus per ergo in aliquibus sequitur
 et in aliquibus non. Deinde cum dicit
 si enim pertractat quoniam arguens. dupli
 citer quod non ex quibuscunq; diuisis sequitur coniuic
 tum primo ducens ad negationes manife
 stam solum ad implicitam et occultam ibi am
 plius. si. n. dicit ergo si ita esset quod quod dicitur
 dicitur. i. predicantur alterum predicatorum. s. di

uisim dicitur. i. predicantur utriusq; similiter et
 coniuictis multa inconuenientia sequuntur.
 de aliquo. n. homine uerum est dicere esse
 hominem et esse album ergo exposito et
 coniuictim esse hominem album puta sor
 tes est albus quare conuerso si coniuictum
 sit uerum est dicere hominem et album ergo et
 diuisim rursum ut prius quare sequitur nuga
 tio. sor. est homo albus. albus homo et bipes si
 infinitum. Rursum uerum est dicere de ali
 quo ut de sorte quod est musicus albus ambu
 lans et sic diuisim quod est musicus et quod est al
 bus et quod est ambulans. si ergo ex quibus
 cunq; diuisim sequitur coniuictum. essent ea
 dem frequenter implicita puta quod est albus
 albus musicus ambulans ambulans et sic in
 infinitum. Notandum hanc rationem statim
 in hoc quia posita propositi quod ex quibuscun
 q; diuisis sequitur coniuictum sequitur si sor
 est homo et est albus et conuerso a coniuic
 ctis ad diuisa habemus ergo tres propositas
 unam coniuictam et duas diuisas que omnes
 inter se sunt diuise quia tres. si ergo ex om
 nibus diuisis possit fieri coniuictum coniuic
 tantur predicata trium et statim sequitur nu
 gatio manifesta quod sequitur ergo sortes est
 homo homo albus albus. Rursum tota illa
 accipiat ut una diuisa ab illis tribus ex quibus
 bus componitur et tunc essent quatuor diuise
 si ergo ex eis sequitur coniuictum sequitur
 ulterius negatio sortes est homo homo ho
 mo albus albus albus et ita in infinitum. si
 militer est intelligendum in alio exemplo
 sortes est albus musicus quod potest accipi
 coniuictim et diuisim et tunc idem quod prius

In hac parte ibi amplius ducit ad negati
 onem implicitam et occultam. quod si illud est uerum quod
 ex omnibus diuisis potest inferri coniuic
 tum sequitur quod si sortes est homo et est bi
 pes disiuictum ergo est homo bipes coniuic
 tum sed quoniam bipes includitur in homine si
 cut eius differentia tamen uel dicere homo bi
 pes sicut homo bipes bipes ergo dicitur ho
 mo bipes est dicere uagationem implicitam
 et occultam. Alterius concludit manife
 stum esse quod plura inconuenientia contigunt
 si quis ponat similiter et uniuersaliter fieri com
 plexionem quod s. ex quibuscunq; diuisis se
 quitur coniuictum et ideo hoc sit ponendum quod
 sequitur solum quod dicitur statim. Deinde cum
 dicitur Eorum igitur determinat questionem
 ponens duas regulas ex quibus diuisis non
 sequitur coniuictum imitans ex hiis quod in

omnibus aliis sequitur. Ita ponitur ibi amplius
 uero. Prima regula est ista quod quando pra
 predicantur per accidens ex illis diuisis non
 sequitur coniectum dicitur igitur quod eorum quod
 praestantur et de quibus predicantur per quod intelli
 git multitudinem predicatorum et subiectum
 que predicantur secundum accedens uel ambo de eodem
 subiecto uel alterum de altero et hoc non est unum
 i. ex talibus diuisis non sequitur coniectum
 ut si homo est albus et musicus non sequitur
 ergo idem est albus musicus coniectum.
 quia utrunque. scilicet album et musicum sunt acci
 dentia eidem subiecto. scilicet hominis et addit ad re
 motionem dubit nec si album et musicus uerum
 est dicere. i. quibus unum illorum predicatur
 de altero non tamen erit unum aliud album
 musicus coniectum quod quasi per eandem ratio
 nem nec cytharedus bonus erit similiter. i.
 non fit unum predicatur coniectum sicut patet
 per oppositum quod animal bipes fit unum pre
 dicatur coniectum quod non predicatur de subiecto
 secundum accedens sed per se. Secunda regula po
 nitur ibi amplius nec etc. que est ista quod quando
 aliqua duo predicantur de tertio ita quod in uno
 illorum duorum inducitur alterum ex talibus
 diuisis non sequitur coniectum quia esset
 nugatio ut non sequitur hic sortes est homo et
 bipes ergo est homo bipes quod in homine in
 eliditur bipes sicut dicitur in specie ideo dicitur quod am
 plius supplet non sequitur coniectum que
 cumque in aliquo sunt. i. unum ineliditur in re
 liquo quod similiter non licet inferre alterum fre
 quenter sed supplet tamen semel ut dicendo sor
 tes est homo et est albus ergo est homo al
 bus. Sed non ultra fortis est homo albus et
 est albus ergo est homo albus albus. quia
 in primo cum dicitur homo albus includit albus
 etc. Similiter non sequitur homo animal uel bi
 pes quod animal bipes puta si fortis est homo.
 et est animal bipes non sequitur ergo homo
 est animal bipes quod animal bipes includit in homine et
 idem quod homo ergo dicere est homo animal
 bipes est dicere animal bipes animal bipes.

Deinde cum dicitur uerum est autem hic pro
 sequitur. Ita partes rationis determinans ex
 quibus coniectis sequitur diuisa ubi sic pro
 cedit. primo pertractat questionem scilicet ex
 predictis infert solutionem ibi quare in qui
 buscumque. prima in. d. prima ostendit quod ex quibus
 buscumque coniectis sequitur diuisa scilicet ex quibus
 busdam non ibi non semper autem dicitur quod re
 rum est dicere de aliquo supplet coniectum et si
 multum. i. diuisum ut quedam hominem puta

sortes uerum est dicere esse hominem et esse al
 bum et esse coniectum hominem album ita
 quod ex coniectis sequitur diuisum et econuer
 so. Ita ibi. In quibusdam autem ostendit in quibus
 non sequitur dans duas regulas circa hoc. Ita
 ponitur ibi quod autem non inest. Prima
 ergo regula est quod quando aliqua duo coniecta
 predicantur de aliquo sic quod si alterum infer
 ratur sequitur oppositum in adiecto. i. de
 terminatone addita uel ad uerbum ex parte
 predicantur quod est predicatur tertium adiacens
 que. scilicet opposita sequitur conditio non est uerum
 sed falsum. scilicet diuidere et coniectum profere
 ut hominem mortuum dicere hominem uerbi gra
 tia non sequitur. sortes est homo mortuus.
 ergo est homo quod homo distrabit ho
 mines nam homo mortuus non est homo ergo
 si inferat quod est homo est oppositum in adie
 cto et sequitur contradictio. scilicet quod est homo et non
 est homo et est mortuum et non est mortuum. Et
 subditur quod quod autem non ibi est. scilicet. opposi
 tum in adiecto uerum est. scilicet. ex coniectis in
 ferre diuisa et statim corrigit se quia hoc non
 est uerum uniuersaliter ut patet ex hac regula di
 cens uel est supplet dico quod quod inest. scilicet. oppo
 situm in adiecto semper falsum est. scilicet. inferre di
 uisa ex coniectis sed non quod non inest non
 semper uerum est inferre ut dicitur hac regula.

Ideo ibi quod autem non ponitur ibi. Ita re
 gulas que est ista quod aliqua praestantur de aliis
 secundum accedens ex coniectis non sequitur diuisum
 ut homerus est aliquid ut poeta ergo est non
 sequitur quia esse predicatur de homerus se
 cundum se. quoniam homerus est. sed per accedens
 ratione poeta a quo specificat. Notandum
 quod ut dicitur est in primo libro quod est pre
 dicatur tertium adiacens res uerbi non specifi
 cat id quod subsequitur ipsum cui adiacet sed
 econuerso. et ita dicendo homerus est ali
 quid ut poeta. hoc est non specificat ad stan
 dum per extrinsecum tamen sed poeta specificat esse
 quia quod est predicatur tertium. predicatur
 quod in alio est. nunc autem esse specificatum
 per poetam ita est in dicitur ad supposita. si
 cut poeta ut non magis stet pro extrinsecum
 non existente unde hoc esse predicatur per
 accidens quod dupliciter intelligitur uel per ac
 cidens. i. per aliquid extrinsecum nam esse
 poeta de homerus extrinsecum est ei quod est
 esse extra quod predicatur secundum uel per
 accidens. i. secundum aliquid inesse de subiecto non pre
 dicatur esse similiter de subiecto. nam esse poeta
 ut dicitur de homerus non necessario potest

esse quod ergo sic non sequitur homerus est poeta ergo homerus est. Quod in quibuslibet
Ex istis datis infert solutionem quoniam dicitur quod
ex quibuslibet predicatis. id est omnibus predi-
catis quando non est ibi aliqua oppositio quod potest
si reddantur diffinitiones pro nominibus et
predicantur secundum se et non secundum accensum. id est non sunt
aliquid extraneum sue proprie rationi. In his autem
similiter erit uerum dicere. id est diuisum et ex-
emplificat de parte negatiua quoniam illud quod
non est est opinabile et ideo non est uerum di-
cere diuisum ipsum est quod opio non est etiam
quod sit sed magis quod non sit esse enim opina-
bile diminuit uel destrahit esse similiter sicut
mortuum destrahit hominem similiter sicut non
non sequitur est homo mortuus ergo est homo
propter implicitam oppositorem in adiecto. ita
non sequitur est opinabile ergo est sed fit fal-
lacia secundum quid ad similitudinem. Aduertendum
est quod ista oppositio est implicatio adiecti sed non
redditur diffinitio pro nomine nam diffini-
tio hominis est animal rationale et si est aliter
ergo aiatum dicere ergo hominem mortuum est
dicere hominem quod est dicere hominem non a-
nimal non aiatum et per consequens hominem
non hominem. Notandum etiam quod sicut
predictum est quando hoc uerbum est predi-
catur tertium adiacens primo ponitur esse etiam
cui adiacet de substantia ut sic dicendo homerus
est poeta predicatur esse poete uel homeru et
non uel esse similiter ideo dicitur hic boetius quod
hic homerus est poeta sunt duo predicata.
scilicet poeta principaliter et est sario predicatur
ergo esse quod in alio est quod predicatur esse quod
sibi habet non secundum se sed secundum quod aliud ut
esse quod conuenit homeru secundum quod poeta. scilicet
quando predicatur secundum tunc predicatur esse simili-
liter et actu in existentia. Ex quo sequitur quod non
est ab esse predicato. 3° sequitur esse predi-
catum secundum saltem quando manifeste specificatur
per terminum nominalem ut homo est animal.
ergo est uel homo est albus ergo est uel sor-
tes est poeta ergo est et si in aliquibus tamen hoc
est gratia materie non gratia forme quod est predi-
catur tertium et sic predicatur secundum accensum modo
preexpressito non sequitur quod propter hoc fru-
stra determinet hic aristoteles a quibus con-
iunctis tamen consequentia ad diuisa et a quibus
non quod in aliis coniunctis ab esse similiter
quandoque sequitur diuisum ut iste homo est cur-
rens ergo est homo. In aliis non ut iste est
bonus citharedus ergo est bonus et hoc est
magis ad propositum aristotelis hic quod est

esse unde hic nulla fit specialis mentio de
esse et sua magis specificacione quam de aliis op-
positis predicatis etc. Notandum est quod
tunc ad primam partem quoniam duo predi-
cata diuisim supra tunc se possunt habere respec-
tu unius sibi quod uel utrumque est accidentale uel
alterutrum substantiale et alterutrum accidentale. si hoc uel
tunc modo semper tenebit consequentia a di-
uisis ad conuncta ut sor. est homo et est al-
bus ergo est albus homo. Si uero utrum-
que sit substantiale hoc non contingit nisi unum in
alio includatur aut ergo procedit magis eodem
et tunc tenet consequentia ut fortes est animal
et est homo ergo est animal homo. Aut eodem
modo et tunc non tamen propter negationem ut sor. est
homo et est animal ergo est homo animal. Et tamen dubium
est si tamen primo modo quod sunt aliquos nugatio.
est dicere animal homo sicut animal sensibile
ut per reddendo diffinitionem pro nominibus? ut
aristoteles generaliter negat consequentiam te-
nere quando unum includitur in alio quocumque or-
dine utitur. Si autem utrumque sit accidentale hoc con-
tingit dupliciter. Aut ita quod utrumque respec-
tu sibi sit accidentale et tamen adiuuicem unum al-
teri sit substantiale aut ita quod utrumque respectu sibi
sit accidentale et adiuuicem accidentale et
adiuicem. Si primo modo adhuc dupliciter aut
enim procedit eodem modo et tenet consequentia ut
fortes est coloratus et est albus ergo est co-
loratus albus tamen hoc dubium est sicut
prius et propter easdem causas. Si autem eodem modo
non tamen propter negationem ut si fortes est al-
bus coloratus ergo est albus coloratus ut
per nugatio est. Si secundo modo nunquam tamen conse-
quentia ut fortes est albus et est musicus ergo
est albus musicus et fortes est citharedus
et bonus ergo est bonus citharedus.

Ad maiorem euentiam predictorum que-
ritur utrum hec propositio sit una fortes est homo
albus et hec omnis homo albus currit. ut quod non
per boetium qui dicit sic si ex illis quod substanti-
cis aut predicatis nunquam fiat unum sicut est ex
substantia animata sensibili non erit una propositio
sed ex homine et albo non fit ita unum ergo
etc. Preterea si sic eadem ratione hec tota
propositio esset una homo albus ambulans
currit quod negat aristoteles in 1^a. Pre-
terea secundum aristoteles in 1^a duorum que prius
de tertio per accensum uel alterum de altero pre-
dicatur per accensum non fit ex illis unum
uel quo ut de uno possit aliquid affirmari
uel negari. Sed album dicitur de homine per
accensum ergo dicendo fortes est homo albus

non erit ppō una ꝛc. Preterea cuiuslibet
affirmationis erit negatio una sed huius ois
homo albus currit non est una negatio qz
si sic esset hec homo albus non currit qz
non cōuenit qz ambe sunt simul flē poito qz
nullus homo sit albus qz in utroqz ampli-
catur quod est medium inter: hominē ꝛ al-
bum sicut inter exigens ꝛ extremū utraqz
ergo implicat hominē esse albū ergo extra
que est flā ppter implicationē falsū. Et
tra in ista propōne est una ueritas ergo est
una. non. n. est idem dicere homo alb⁹ cur-
rit ꝛ omnis homo est albus. ꝛ omnis ho-
mo currit. si. n. sic esset. ppō plures homo
in utroqz esset sibi similitꝛ ꝛ absolute ꝛ se-
queretꝛ omis homo albus currit qz album
est predicatum in una ꝛ currit in alia.

Preterea Aristoteles inquitens que pre-
dicata diuisis ut duo possint predicari ut
unum dicit qz sor. est homo ꝛ albus ꝛ hoc
erit hoc unum. Preterea Aristoteles di-
expresse hanc esse unā sortes est homo. al-
bus. Respondeo ad maiorem euentiā
questionis primo inquit de principali secu-
do iuxta hec an hec sit una albus est musi-
cus? an hec sit una hō est albus hō. musi-
cus. Quarto iuxta hoc an hec sit una hō
mo qz est albus currit. Quantum ad p-
mū dico qz hec est una homo albus currit
sicut est ista sortes est albus. idem. n. ē in
dicatꝛ de utraqz iude ex hoc ꝛ albo sit unū
extremum respectu cōpōnis non tam si-
milis. Ad quod sciendum qz unitas ꝛ p-
pōne est pportionalis unitati in rebus. In
rebus aut. quedam habet unitatem similitꝛ
sicut que sunt entia similitꝛ quedam dicunt
unum sibi quid ut que ex talibus cōponunt
sicut do? similitꝛ in propōnibus. unde hec ē
similiter una homo. est aial. ubi penitus sim-
plex predicatus enuntiat de simpliciter sibi
hec aut hō albus currit non est similitꝛ
una sicut prior qz ppō dicit una unitate
extremorum ꝛ curtere non est ita affirma-
tus de uno sibi cōceptus cū dicit hō albus
currit sicut sic dicendo hō currit cū tam p-
una qz sibi competat passiones ppōis uni-
que sunt opposita contraria contradictoria
ꝛ didi per affirmationē ꝛ negationē ꝛ eē
sillogisticā. ꝛ sibi istorum pꝛ qz primo hui⁹
non dicit Aristoteles aliquam ppōneꝛ in
affirmationē ꝛ negationē nisi unam.

Quantum ad hꝛ dico qz hoc album est
musicus est una qz tñ albus subicit se. p. ac

idem id non est similitꝛ una sicut nec hoc
homo alb⁹ est musicus unus. n. subit ꝛ unū
pdicat. qz nisi unitas termini concreti suf-
ficeret ad unitatem extremi ppō una cōuer-
teret in plures quia hec est una sor. ē alb⁹
que conuertit in hanc albus est sor. pre-
terea pro ista conclusione arguit. nam p-
pō una est in qua predicat unum de uno.
eadem unitas extremi sufficit ad sibi. que
ad predicatus sed hec est una sor. est musi-
cus ꝛ hec similitꝛ sor. est albus ꝛ hec albus
est musicus qz utruqz ē. tñ est unū

Contra conclusionē istā. tum qz mu-
sicum predicat de aliquo rōne aliquis ter-
tij puta sortes ergo idē est dicit ac si dice-
ret. sortes qui ē albus est musicus sed hec
ē plures sibi Aristoteles qui dicit in lra qz
do. duo accipiunt. quorum unum predicat
de altero per accūs. ut abo de 3. p. accūs ex-
bus non sit unus. tuz qz tot cōpōnes implici-
te sunt huius albus est musicus quot huius
sortes est albus musicus sed pp cōpōnes im-
plicitas est hec plures sortes est albus mu-
sicus ergo hec est plures albus est musicus.
Nam cum dicitur album est musicum
due sunt cōpōnes implicite. s. sortes ē alb⁹
qui est musicus ꝛ eadē cōpōnes implicite sūt
hec sortes est albus musicus. Assumptus
pꝛ nꝛ. qz dicimus albus est musicum dico
illud cui inest albus. esse musicus de uirtute
setmōis. Respondeo ad primū dico qz
tñ vidit extremū ppōnis non esse unū si-
milis est tam unū qzū sufficit ad unitatem
ueritatis uel falsitatis ꝛ ad unitatem affir-
mationis ꝛ negationis ꝛ ut sufficit ad rōnes
sillogisticā. Ad hꝛ dico qz tuz dicit albus ē
musicus cōpō implicita in sibi est compō ac-
tus ꝛ pō. ppter quod ex sūptis in sibi sit
unus ꝛ similitꝛ ex sūptis in predicato sꝛ tuz
dicit hō est albus musicus albus ꝛ musicus sūt
duo quorum neutrum est ut pō. respectu alte-
rius. sed utruqz est actus ideo per modum
unius non pnt predicari de eodem sed cum
utruqz sumat ut predicatū necesse est ut
qz p se predicari id est ppō plures ubi duo
accūs subiciunt uel predicant. Quātū
ad tertium dicendū est similitꝛ qz hec ē una
hō albus est homo musicus per rōnes dic-
tā qz albus ad hoies se habz sicut actus ad
potentias ꝛ musicus similitꝛ ꝛ id ex homine
ꝛ albo sit unū extremū ꝛ ex boie ꝛ musico
aliud extremū id predicat unus de uno ē
aut sub se intellectus inter adiectiuū ꝛ sub

stantius non designat aliquid esse vel non
esse sicut copo pponis affirmatine vel nega
tue sed designat conformitatez qdaz in
ter adiectiuu 7 substantiuu s; q; habz ronez
dispoibil' 7 illud ronez disponetis un' ma
gis est modus intelligendi q; copula verba
lis designans aliquid esse pro hac conclusio
ne arguit sic hec est una homo albus cur
rit: ut onisuz est unitas. hominis albi suffi
cit ad unitatez extremi. 7 eadez rone istud
est unum ho musicus ergo huius propo
sio homo albus est ho musicus utruq; extre
miz est unu ergo 7 propo est una. Pre
terea ex homie 7 albo fit unus sicut ex ac
tu 7 potentia. 7 simitr ex hoie 7 musico ea
dez rone ergo utruq; extremu est unus.

Sed contra fm Aristotele Eoruzq; subi
cunt 7 predicat quecuq; duo vel plura de
cunt de tertio per accns 7 alteruz de altero
dicat per accidens. ex his no fit unu extre
mu nec est affirmatio vel negatio una sed si
est in proposito q; homo 7 musicus dnr b
homie albo per accns 7 alteruz de altero p
accns ergo hec n est una sicut nec hec sor.
est homo albus. Respondeo quis pre
dicent duo quoru utruq; accit 3; 7 alteruz
alteri no est ppp plres. Sed si duo predi
cent quoru unu accidat alteri per quod ter
tius cui insunt 7 eontra sunt actus ent p
po plures q; si duo accnta sibi inuice ex
hoc q; sunt accns cuiusdam tertii predicet
ur ex his non fiet unus sicut ex actu 7 po
tentia. ex aliis aut fieri potest un' p; q; no
pcedit. ex insufficienti q; dimittit altimam
particula positam. Quantu ad quartuz di
co q; hec est simile plures ho qui est albus
currit q; duo actus per duas copositiones
formales attribuunt homini. na albu attri
buit homini per hoc verbuz est iportans
formalez coponez ita. n. attribuit formalit
ter albus homini. s; per qui referat ho si
aut diceret ho est albus q; formalit attri
buto accipit spem a copone verbali sed b;
q; est qui homini relatio denotat albus at
tribui cui omne attribuit currere nec attri
buit homini currere qui est albus ita ut h;
totuz accipiat ut unus s; n. n. n. n. respe
ctu tertii accipit ut unus s; n. q; de alio si
gnificat formalit esse vel no esse hoc at qd
est qui est albus s; idem rone r'omis iporta
te per ly qui suspeditur aius audientis ut
s. hunc intellectu ad aluz referat tam ali
qd de aliquo significatur esse alio qn nll'o

homine albo non esset hec fla alige b; q;
est albus non currit sicut si dicam quia tu
curris. uerum vel falsum significat. suspen
sus tam est aius usq; quo alqd addat nam
aius ppothece ut est pars pponis uerū vel
falsum significat. si tam intelligat q; ly e
esset quidam modus intelligendi inter odie
cuum 7 substantiuum tunc esset ppo una
sicut hec homo albus currit 7 eius cōtra
dictoria esse hec homo qui est albus no cur
rit. Pro conclusione arguit primo r'ez
subie refert idem numero cum suo ante. s;
qui est r'lm subie ergo sic dicendo homo q;
est albus currit denotat homo implicari
ita q; homo semel acceptus u; subie actui
currendi 7 tunc iteratus ei quod est ee albu
ex hoc aut iterato respectu diuersoruz pre
dicatorum no pot fieri unum s; n. pponis
ergo 7 r'ez. Preterea intellectus cuiuscuq;
pponis categorice resoluit in duos intel
lectus simplices sine uero 7 flo. s; hec pro
po non sic resolutur. nam sic dicendo ho q;
est albus sine adiectione alterius significat
uerum vel falsum. q; denotatur q; homo
sit albus sed q; homo refert 7 r'lo est ad
alterum actu io animus suspensus est. do
nec aliquid aliud addatur de homine sicut
si dicatur homo currit uerum uel falsu signi
ficatur per ipam ppones Sed adhuc depe
det animus audientis quid debeat ulterius
dici. Sed contra q; unitas s; n. distri
butioni sufficit ad unitatem s; n. distri
butionis q; ex illo contingit sillogizare sic
sed iste est homo qui est albus ergo iste cur
rit In sillogismo aut totum medium e illd
quod in utraq; propone accipitur 7 in mio
ri supra totum. ut unus disponibile uel di
stinguibile cadit signu. Preterea hec qd
est homo qui est albus sufficit ad unitatem
medii sillogistici ergo 7 extremi in propoe
q; ex propoibus plures non fit sillo.

Preterea q; pro po est plures necesse
est plura esse extrema ad minus quatuor q;
cuiusq; sunt d. extrema accipiendo q; predi
catum non artet s; n. si ergo in hac homo
qui est albus currit. predicetur currere de
homine sicut de suo s; n. 7 album de hoie
sicut de suo subiecto 7 non coarctaretur
homo 7 homo albus ergo sequeretur ho
qui est albus currit ergo omis homo currit
quod e falsu. Ad primum dico q; abso
lute 7 primo non distribuitur hoc totu ho

q est albus sed homo per se tam in habitu
 diue ad hoc quod est qui est homo alb⁹. qz
 quodammodo accipit coartatus eo qz simul
 accipit ut ei inest album 7 currere. Ad
 fm dico qz hoc qd est qui est homo albus
 per se non est pars medii sillogistici nec de
 bent tales determinatōnes addi ad subiecta
 sicut nec alie determinatōnes ut si sic sillo
 gizer⁹ omnis homo 7 duo homines sunt
 tres iste est homo ergo iste 7 duo homines
 sunt tres sic ergo debz sillogizari in propo
 sito omnis homo qui est albus currit iste ē
 homo ergo iste qui est albus currit. Ali
 ter pōt dici omnis homo qui est albus cur
 rit non est similr sillogizabit qz similr est
 plures cum ergo dicit qz homo est albus ē
 unum distribuibile negandū est. Ad ul
 timū dico qz sunt quatuor extrema homo
 7 currere homo relatus 7 albū sibi denota
 tū in esse ergo ppō est plures. Ad prin
 cipalia. ad primū dico qz boetius intelligit
 qz n̄ est propō similr una nisi ex predicatis
 7 sibi fiat unum quēadmoduz spēs una 7
 unum est tam aliquo mō ppō una lz extre
 mū non sit unū. nam unus fit ex actu 7 po
 tentia 7 albus quodammodo est actus homi
 nis lz non similr est tam ut ipse dicit actus
 superficial⁹ ppter quod ex homine 7 albo
 fit quodammodo unū. Ad aliud dico qz n̄
 est eadem rō quia ambulans 7 albus sūt duo
 quorū utriūqz accit alteri 7 neutrum est acc⁹
 respectu alterius nec potētia ppter quod
 homo albus accipit ut sibi unum respec
 tu predicari 7 non ambulans accipit ut alio
 sibi respectu predicari. iude ex homine 7
 albo 7 ambulante non fit unus lz ex hoie
 7 utroqz istorum diuisz fiat unū. sed hec
 forte est una sba superficialia alba currit qz
 sba superficialia est potētia respectu albi.
 7 iō ex ill⁹ fit unum sicut ex homine 7 al
 bo. nam sbe adueniūt accia fm ordinem.
 Ita qz unum accis est dispō ad aliud.

Ad tertium dico qz qdo duo acci⁹ q⁹
 rum neutri accit 3° pnr de r⁹ ar subiciunt⁹
 illi tunc non dī ppō una. sed sic non ē i p
 posito homo. n. 7 albus non accit 3° ut for
 lz albus accidat homini. Ad quartuz 7
 ultimus dico qz hec est sua contradictoria
 aliquis homo albus non currit 7 cum dici
 tur qz utraqz est falsa posito qz nullus hō
 sit albus dico qz non qz hic aliquis homo
 albus non currit non pōt hominē esse albū
 cum dicit qz qui est. est medium d^o qz ly

q est non significat ibi aliquid esse uel non
 esse sed significat conformitatez adiectiui
 7 sbāntiui tanqz quidam modus intelligē
 di uel significandi propter quod dico qz ly
 ens uel ly qui est hic subintellr. Cum dicit⁹
 homo albus currit non affit album de ho
 mine esse uel non esse sed manz adhuc sim
 plex intellectus sine uero 7 falso. Rehiq
 tur ergo qz hec homo albus currit nō pōit
 hominē esse albus sicut 7 hec al⁹ rōnale nō
 ponit animal rōnale esse lz ē tm unus cōcep
 tus simplex.

is uero Determina

tionis. Postqz
 Aristoteles determinauit mlti
 tudinem enuntiatōnum 7 easū
 compōnem atqz consequentiam in propo
 sitionibus de inesse. Idem facit in propo
 sitionibus de modo prima diuersitas aduenit ex addi
 tione facta ad sibi fm fitum 7 infinituz ul
 signum uniuersale uel particulare. Sa diuersi
 tas aduenit ex additōne facta ad totam cō
 pōnem fm aliquoz modū. ut. s. possibile uel
 impossibile continuū ul necessarium q ad
 dita compōni constituūt ppōnem modales
 circa quod sic pcedit primo continuādo da
 cta dicendis ppōnit intentum. s. psequē
 de intento ibi nam si eorū dicit ergo qz de
 terminatio hys. s. que dicta sunt de propō
 sitionibus de inesse. uidendum est quomō se hūt
 negatōnes 7 affirmatōnes. i. oppōnes adin
 uicem. hec. s. que sunt in ppōnibus de mo
 do ut de possibili 7 non possibili de conti
 nente 7 non continente. impossibile 7 neces
 sario cuius cam subdit habent enim aliqs
 dubitatōnes 7 iō oīz inquirere de eis. De
 inde cum dicit nām sicutum psequit⁹ de
 intento ubi sic pcedit. primo determinat
 de earum oppōne sō de earum habitudine
 consequentia aut equipollentia ibi comune
 uero. primū uero psequit⁹ modo dubitati
 uo de oppōne modalium. utrum. s. fiat eaz
 oppō per negatōnem mōi ul uerbi circa qd
 tra facit primo qōnez pertractat sō eaz de
 terminat 3° determinataz epilogar 2° ibi
 est ergo negatō. 3° ibi aniuersalr quidē p⁹
 in. d. p⁹ arguit ad partem affirmatiuā pro
 bans qz negatō debet poni ad uerbum. sō
 ad partem negatiuam. s. qz debet poni ad
 modum ibi uidet⁹ autem idem. In prima
 parte sic arguit sicut se habz in propo
 sitionibus de inesse sic in ppōnibus de modo sed i ill⁹
 sumitur oppō uel contradictō apponēdo ne

gationem ad uerbum ergo similiter erit hic minor declarat tripliciter primo quod est predicat secundum ut eius que est esse homines negatio est non esse homines apponendo negationem uerbo. et non illa que est esse non hominem sed quod est predicat tertius adiacens quod huius affirmatiue que est esse albus homines negatio est ista que est non esse albus homines et non illa que est esse non albus hominem quod probat quod de omnibus est uera dictio. id est affirmatio uel negatio sed de ligno scilicet est dicere ipsius esse albus hominem ergo secundum te erit uerum dicere lignum esse albus hominem si ista esset negatio eius quod falsum est hic non est falsa lignum est homo non albus negatio ergo debet poni ad uerbum et erit uera ut lignum non est albus homo. Tertio quod predicat aliquod uerbum adiectiuum quod si hoc modo est quando predicat est idem erit in quibuslibet non addit esse sed aliud uerbum loco esse ut huius affirmatiue que est ambulat homo negatio non est ista ambulat non homo sed ista non ambulat homo quod predicat quia nihil differt dicere homines ambulare et ambulantes esse sicut ergo sumit negatio per negationem esse ubi predicat est sumit per negationem adiectiuum uerbi ubi predicat huius rationis primo ponit minores cum sua declaratione quod eorum que complectuntur id est componunt scilicet esse et non esse id est in propositionibus de inesse et de maiore cum conclusione ibi quod si homo ita in modalibus sicut in illis de inesse sequitur quod eius affirmatiue que est possibile esse negatiua erit possibile non esse ponendo negationem ad uerbum et non ista que est non possibile esse. Deinde cum dicitur uerum autem arguit ad oppositum ubi dicitur primo ratio format sed eam replicat ut magis eam confirmet ibi contingit non. In prima parte arguit impossibile est duas dictiones oppositas id est affirmatiue et negatiue simul esse ueras. Sed apponendo negationem ad uerbum in propositione de modo contingit eas simul esse ueras ergo talis non est negatio illius non ergo est ponenda negatio ad uerbum probatio minoris quod idem est possibile esse et possibile non esse uerbi gratia omne quod est possibile diuidi uel possibile ambulare est possibile non diuidi uel possibile non ambulare cuius ratio est quia omne quod sic est possibile non semper est in actu ergo potest non esse et ergo cui inest affirmatio inest negatio quod ergo est ambulare id est possibile est ambulare potest et non ambulare et

quod uisibile potest non uideri. Ex quo sequitur quod huius possibile esse non est negatio possibile non esse cum possint esse simul uere. ista rationis ponit minores ibi ubi autem sed maiore ibi autem uero impossibile est negationem ibi non ergo est. Secundo ibi contingeret replicat rationem ut magis eam confirmet dicit quod unum ex duobus contingit id est concedere uel idem de eodem contingere dicere id est affirmare et negare quod est oppositum primi principij aut sic non sicut affirmatiue et negationem que opponunt secundum esse et non esse apponendo negationem uerbo. Si autem primum est impossibilius quod negat primum principium per se notum ergo hoc secundum est magis eligendum quod scilicet in propositionibus de modo non sit accipienda negatiua per negationem uerbi ergo per negationem modi ut scilicet huius affirmatiue possibile esse sicut negatiua non possibile esse et non ista possibile non esse sicut de aliis modis est dicendum Deinde cum dicitur Est ergo negatio Determinat quoniam ubi tria facit primo ex predictis infert quoniam conclusionem sed confirmat eam per rationes 3 per exemplorum inductiones 2 ibi sunt autem 3 ibi eius uero que est dicit ergo quod quia ita est quod negatio eius quod est possibile esse est ista non possibile esse et limitat in illis contingenti quod huius affirmatiue contingit esse negatio est non contingit esse. Similiter in illis de impossibili et necessario. Secunda ibi sunt autem probat per rationem ubi sic arguit sicut se habet esse in illis de inesse ita se habet modus in illis de modo scilicet per negationem esse in illis de inesse fit contradictio et oppositum ergo per negationem modi in illis de modo dicit ergo quod queadmodum in illis de inesse ly esse et non esse sunt opposites id est predicata que se tenent ex parte predicati et ipsi esse addat negatio. Res uero id est sunt sicut ut hec quod dem album quod ad predicatum illud uero homo quod ad subiectum ut cum dicitur homo est albus eodem modo in hoc loco id est modalibus esse quidem est subiectum quod est dictum propositionis modalis modus uero ut contingere et posse et sunt apponentes ex parte predicati determinantes ueritatem et falsitatem queadmodum in illis de inesse et non esse uult dicere quod modi huius est quedam apponens determinans componens circa quam consistit ueritas uel falsitas sicut in illis de inesse consistit circa esse siue componens. Notandum quod in omni propositione distinguitur dictum et mo

duo dictū est ipsū eē cum sō de quo aliqd
 affirmat vel negat ideo ponendus ē semp
 a parte subiecti. adodus aut est ipsa deter
 minatō addita. que s; determinet totam cō
 pōnem tam t; se ex parte predicati uerba
 gratia fortem currere est possibile. forte
 currere est dictum 7 sōm. li possibile ē pre
 dicatum. Sicut ergo in propōibus de iēē
 ly eē ponit a parte predicati 7 ei addēda
 est negatō ad habendam contradictōez. sic
 in ppōibus modalibus modus ponit a
 pte predicati 7 ei addenda est negatō quia
 sicut se habz eē in ill de inesse sicut se habet
 modus in ill de mō. Et ex hoc soluitur
 rō facta ad oppositum qz non similt se ha
 bent in istis de modo sicut in illis de inesse
 s; sic se habz modus hic sicut ibi esse 7 iō
 sicut ibi addit negatō ad uerbum ita hic
 ad modum 7 habet conclusio intēta.

Deinde cum dicit eius uero que est hic
 declarat conclusionē p exempla. Prio
 in ppositiōibus de possibili quia negatō
 huius affirmatiue que est possibile esse
 est non possibile esse 7 non i^o possibile nō
 esse qz hec 7 i^o pnt simul esse uere ut dic
 tum est. Similiter huius affirmatiōis d^o mo
 do possibile est non esse negatiua est nō po
 ssibile est non esse que nūq; simul sūt
 uere. Secundo in ppōibus de necessa
 rio qz huius affirmatiue q est necessarium
 non esse s; i^o non necessarium est esse 7 h^o
 que est necessarium non esse est negatiua
 hec non necessarium non esse 7c. 3° i p
 pōibus de impossibili qz huius affirmatiue
 impossibile esse non est negatiua impossi
 bile non esse s; non impossibile esse. Et si
 militer huius q est impossibile non esse ne
 gatio est non impossibile non esse ita
 qz negatō semper ponenda est ad modum
 7c. Ultimo cum dicit uniuersaliter epilo
 gat determinatiōez datam di. qz uniuersa
 liter sicut dictum est o; in ppositiōibus
 de modo esse ponere ut sba s; ad affirma
 tionem 7 negatiōez ad unū. i. ad modum
 quod se tenet ex parte predicati. unū iste sūt
 oppositē possibile 7 non possibile cōtin
 gens 7 non contingens. impossibile nō un
 possibile neces sariuz non necessarium ue;z
 non uerum ut sic generaliter addat nega
 tio ad modum. Ad euidētiā predictō
 tum querit utrum modus predicetur in p
 positiōibus modalibus. uidet qz non qz
 illud quod determinat totam compositio

nem non est alteruz extremū compositiois
 s; modus determinat compositionem ergo
 p; at est alterum extremum. Preterā si
 sic ergo dictum est sōm cōsequēs est falsū
 ergo 7 aīe cōsequētia p; qz nihil aliō po
 teit poni sōm ut cum dicit forte currere ē
 possibile falsitas cōsequētia pbat qz dic
 tum cōstat ex noie 7 uerbo s; uerbum non
 ponit a parte sōi qz est semper nota eozuz
 que de altero dnr sū Aristotelem supra ē
 de uerbo ergo. In oppositum est hic Ari
 stoteles in lra. Respondeo in ista questio
 ne primo premitaz aliqua necessaria fo di
 cam ad questioē. Ad primū notandum
 qz eorum que ponūt in enūtiatiōe quedā
 sunt res predicare uel subiecte ut homo eq;
 currit ambulat. 7 quedam dispōes predi
 cati uel sōi 7 hoc duplt ut eius qd est sōm
 ut predicatum ut sōi inq; sōm uel predi
 cati inq; predicatū 7 differt hoc ab i^o
 sicut dicit p; 7 illud quod est p; qz primuz ē
 et tū sū est absolutuz. Similiter sōm inq;
 tum sōm 7 predicatuz inq; predicatū di
 cunt mutuo relatiue s; illud quod est sōm
 7 id quod est predicatuz sumūt s; se 7 ab
 solute ergo eius quod est predicatuz 7 eius
 quod est sōm sunt cōiter noia adiectiua ut
 albus niger 7c. 7 similt aduerbia bñ 7 ma
 le 7 huiusmodi. un tal dispō subicit cum
 sō 7 predicatur euz predicato ita qz ē sub
 iectuz uel predicatū at pars alterius ipsoz
 ut hō albus currit bene iō tales dispōes di
 tūt determinare uel disponere extremū uel
 extrema. Dispōes aut sōi inq; sōm. 7
 predicatū illius inq; predicatū. i. alteri^o
 ipsoz i cōperatiōe ad alteruz sunt he. tm
 soluz necessariuz contingenter impossibile 7 h^o
 modi de quorū quatuor pncipalib; agit Ap
 spāl; in hoc l^o. i. de possibili impossibili
 necessariuz 7 contingēt qz hec sunt spāl; p
 pōes modales 7c. Iste aut propōes pro
 prie loquēdo nec subiciunt nec predicant
 qz sunt ipsius sōi in ordine ad predicatum
 7 eonuerso iō determinat totā cōpōnez tū
 sicut dictū ē in p^o l^o qz uerbus ē in enūtiati
 one s; sit copula tm 7 non predicatū at po
 predicati tam se tenet qz maxie a parte pre
 dicati ita hic dico de modo ut uō hō ne
 cessario est aial ly necessario determinat to
 taz cōpositiōez. s; magis determinat pte
 predicati qz dicitur predicatuz inq; pre
 dicatuz. i. p cōparatōez ad sōm. fo notādū
 qz in propōe modalī uō sic fortez curte

re est possibile est duplex compositio una implicita in ipso dicto posito a parte sibi ut sortem currere qz hic implicat cursum inesse sorti qz tm ualz sortem curiez qzum sortem esse currerez fa copo est principal' predicati cum sbo qz importat per ly est sz non determinatur aut disponit per ly. possibile qz modus non determinat hic istaz fam principale sz illam que est ipsius dicti ista. i. importata per sortez currere. 3. notandum qz in ppone mobili est duplex sibi. i. s. subiectus enutiationis 7 sibi locutionis. uoco sibi enutiationis ipsium rotum dictuz sibi uero locutionis dr de quo est sez mo. i. prima pars dicti ut sor. Quantu ad sm dico qz in pponebus de mo ipm dic tum subicit ita qz etia uerbu est pars sibi puta sor. currere 7 modus predicat' medt ante tam uerbo est ut est possibile b' aut quod dixi uerbum debere subici est intelligendum qdo modus ponit' noialr 7 uerbum dicti est infiniti modi. ut in exemplo predicto. alioquin no est sic. ut dno homo necessario est aial qz hic ly homo tm subicitur ly aial tantu predicatur ly e e copla 7 tertuz adiacens ly necessario est dispo dter minas totam coponez que tm magis declinat ad partes predicati sicut ipa copo im portata per ly est uel positu uel subintelle ctum quod dico ppter compone implicita in dicto. Ad primu in oppositu dico qz maior est uera de compone qm determinat adodus aut ut dictum est non determinat componez principalez cuius est extremum modo pte xposito sed determinat coponez implicitaz in dicto cuius non est extremum. Ad sm dico qz dictum tal' compo nis est sibi 7 uerbu ibi positu non est nota predi cari qz ut ibi habz uiz nois ut dictuz est in p. h. pot. n. uerbu poni a parte sibi qdo in dicit uiz nois ut currere est moueri 7 curro est uerbu. Similr in pposito.

onsequentie

Et. Postqz Aristoteles deter minauit de oppone modalium pponez hic determinat eaz hitudines 7 consequentias 7 equipollentias ubi sic pro cedit primo facit quod dictuz est fo circa quedaz predicta mouet qdaz qonez 2. ibi dubitabit aut p. pars diuidit. in d. p. dter minat de cosequencia modaliz sz opione ali orum 2. sz ueritatez 7 opinione ppria 2.

sbi ergo impossibile p. in d. p. alioxi opi nionem recitat fo eaz per figuraz explicat 2. ibi considerant aut. Ad euentiam prime partis notanduz qz cu sint quatuor pponez de modo sicut sut quatuor moi de quibus agitur in hoc li. quelz eaz potest quadrupliciter uariari 7 sic in uniuerso erit xxi. uno quidez modo pnt accipi affirmati ue taz de dicto qz de mo 7 tunc sunt iste q tuor possibile est ee contingens est ee. Im possibile est esse. necesse est ee. Alio modo pnt sumi negatiue taz de dicto qz de mo 7 tunc sunt iste quatuor non possibile est no esse. non contingens est non ee. non impos sibile est non esse non necesse est non esse. 3. mo pnt sumi affirmatiue de dicto 7 ne gatiue de mo 7 tunc sut iste quatuor non possibile est ee non cotinges est esse no. im possibile est esse. non necesse est esse. 4. mo pnt sumi econuerso. i. negatiue de die to 7 affirmatiue de mo 7 tunc sunt iste q tuor possibile est no esse contingens est no esse. impossibile est non esse. necesse est no esse. Consequetie uero 7 equipollentie ipaz a quibusdaz ponentibus. i. opinantibus stus fm talez ordine 7 cobinatione qz illi pponez que est possibile est esse conuertit' illa q est cotingens est esse 7 econuerso hec illi. Et si mult ille due no impossibile est esse. non ne cesse est ee. 7 qtuaz ad ultima errat. ut pate bit in figura. Similr illi pponez que e pos sibile e non esse conuertit' 7 equipollent' ille. contingens est non ee. no impossibile est no esse. non necesse est no esse. 7 in hoc ultimo similr errat ut patebit in figura. Illi uero que est non possibile e esse equipollent' ille si contingens est esse. impossibile est ee. necesse est non ee. Illi aut que est non possibile est no esse. no contingens est no ee. impossi ble est non ee. necesse est ee. Deinde cum dicit Considerant aut Explicat quod di xerat in figura. fiat ergo una figura qdtra gularis. ita qz in pumo angulo sit. a. 7 po nent' quatuor prime. in fo sit. b. ponetur quatuor 2. in 3. sit. c. ponet' quatuor alie in 4. sit. d. ponentur quatuor alie sicut in predicte sunt 7 nunc in ha iteru repetantur pz. Deinde cum dicit Ergo impossibi le determinat de consequentia modalium. fm opinionez ppriaz circa quod. d. f. prio predictam opinionem examinat ois in q bus bene 7 in quibus male. fo ex hijs con cludit 7 confirmat suam opinionez ueram.

2° ibi aut certe p^o in d. primo ondit in q
bus bene dicitur fo i quibus errant 2° ibi ne
cessarium no dicit ergo q^o p^o p^oes de possi
bili 7 impossibili bene sunt disposite. naz
ad affirmatiua unus sequit^r negatiua al
terius 7 econuerso 7 sic posuerit ipsi dicit
ergo q^o impossibile 7 no ipossibile sequun
tur ad possibile 7 non possibile contingens
7 no contingens. Sed contradictorie 7 con
uersis q^o ad affirmatiua de possibili 7 cotin
genti sequit^r negatiua de impossibili ut ad
illud quod est possibile ee sequit^r non im
possibile ee que est negatio impossibilis. Si
mitr ad negatiua de possibili sequit^r affir
matiua de impossibili ut ad non possibile
ee sequit^r ipossibile ee 7 p^o q^o impossibili
le ee est affirmatio 7 n^o possibile negatio. q^o
ponit^r negatio ad modus. Deinde cu di
cit necessarium uero ondit ubi errat q^o i ill
de necessario q^o ad primu angulu 7 fm
uult ergo q^o ille de necessario no simit^r se
quit^r ad illas de possibili. sicut ille de ipos
sibili puta q^o ad affirmatiua sequit^r nega
tio ad negatiua affirmatio sicut ipsi pone
bant duo ergo facit primo ondit intentum
fo reddit cam intenti 2° ibi ca uero est di
cit ergo q^o necessarium. i. p^o de necessano
quomo se habz considerandus est q^o supple
non sic se habet ut illi dicebat unde subdit
manifestus ee qm no eodem mo sup^o sequi
tur ad illam de possibili sicut illa de impos
sibili. per negatiua prepositam. ut dicen
do non necesse est ee ut patebit in figura.
sed contrarie sequit^r. i. p^oes de necessa
rio que sunt contrarie ut necesse est ee. ne
cessesse est. non ee que ponit^r in 3° 7 in 4°. or
dine bene ordinant^r cum alijs quatuor mo
dis io 7 contradictoria istoru. s. no necesse
est ee 7 no necesse est no ee que ponit^r. i. p^o
ordine 7 in fo sut extra ordinatiua rectus
7 alr debeat ordiaz q^o ordinent^r. s. fm co
rum ponem contradictorie sut extra. i. extra
locum suuz nam p^oes i prio angulo 7 i 3°
debet^r ponit^r contradictorie ipsi aut in primo
angulo at ordine ponit^r hanc no necesse est ee
7 in 3° hac necesse est n^o ee que due. s. pre
dicte no sut contradictorie bene ergo dici
tur q^o contradictorie sunt extra locum su
um. iude statz pbat q^o ille necesse est no ee
7 non necesse est esse no sut contradictorie.
no inqt^r est negatio eius que est necesse non
esse illa que est no necesse est esse. p^o. im
possibile est duas contradictiones siml^r ee

ueras. sed contingit illas utraq^o in eodem
tempore. i. simul esse ueras q^o illud idz q^o
est necessarium non esse est non necessarium
esse p^o ergo q^o una illarum non est negatio
alterius minor p^o in exemplo est enim hec
uera asinum necesse est no esse hominem 7 si
mitr hec est uera asinu n^o necesse est esse ho
mine ergo fm ordine predictuz contrarie
sunt extra locuz suuz q^o no ponit^r ubi
debent poni. s. in primo 7 in 3° angulo aut
ordine s^o ponit^r extra in alijs angulis.

Deinde cum dicit ca uero est Assignat
cam dicti illius quare illa p^o de necesse
non sequit^r eodem modo ad illa de possibi
li sicut illa de impossibili contrarie sump
ta. necessario idz reddi ualens. i. equiva
lens ad illam de necesse 7 simit^r econuer
so. nam ad impossibile esse sequit^r necesse
est no ee ita q^o ad illa de ipossibili affirma
tiua de mo s^o negatiua de dicto sequit^r illa
de necesse affirmatiua de utroq^o contrarie
ergo de dicto hnt ad inuicem consequentia
q^o q^o sic est q^o illa de necesse. contrarie dic
ta uel sumpta sequat^r ad possibile sicut im
possibile. i. q^o simit^r se habz ad possibile.
ra ipossibile est ee q^o necesse est ee. na ide
significant necessarium 7 impossibile. s. si co
trarie sumunt^r. Manifestus et q^o non
simit^r. s. absolute loquendo s^o queadmo
dam dictu est. s. si contrarie sumat^r. 7 io si
cut impossibile per negatiua prepositaz
equipollet ad possibile ut preonfus e g^o 7
illa de necesse supra contrarie per negatio
nez postpositaz. s. necesse est no ee equipol
let 7 consequit^r ad possibile per negatiua
prepositam ut dicendo no necesse est no esse
bec. n. sequit^r ad possibile est esse. Dein
de cuz dicit aut certe. Ex dictis concludit
opionez p^oria pbans q^o ad possibile esse
sequit^r non necesse est non esse 7 arguit sic
Ad possibile ee uel sequit^r non necesse e
ee uel necesse est esse ut necesse est no ee. no
eniz est dare p^oes p^oes de necesse. sed
non sequit^r aliqua primaru truz ergo reli
quit^r q^o sequit^r 4° hic. s. no necesse est no
ee. Istus ronis primo ponit^r minore fo co
clusiones ibi relinq^r ergo circa minore sic
pcedit p^o pbat q^o ad possibile ee non
sequit^r n^o necesse est esse. 7 hoc per talez ro
ne. Ad illa necesse est ee sequit^r possibile e
ee. q^o si uero da opposituz no possibile e ee
ad qm sequit^r ipossibile est ee ex dictis. s^o
hec ipossibile est ee non pot^r stare cu p^oia

s. cuius necesse est esse p^o ergo q^o ad illā primā sequit^r possibile eē. tūc ultra ad possibile esse sequit^r nō impossibile eē 7 ad hāc ut ipsi ponit in p^o ordine sequit^r non necesse est esse ergo a primo ad ultimū ad necesse est eē sequit^r. non necesse est esse que est sua contradictoria per negōez prepositaz modo quod est inconueniens manifestuz p^o ergo q^o ad possibile esse non sequit^r. nō necesse est esse ideo dicit q^o impossibile est. sic ponit contradictōnes necessari sicut ipi ponebant. nam ad hoc quod est necesse eē sequit^r q^o possibile est esse. nam si non sequitur eius negatō. s. nō possibile est esse quia de quolibz necesse est aut dicere. i. affirmare aut negare per primū principium quasi si est non possibile esse sequitur q^o impossibile est esse. 7 quod necesse est esse. i. si ad necesse esse sequitur non possibile ergo 7 impossibile quod est inconueniens. p^o q^o ad possibile esse sequitur non impossibile eē huic uero. i. ad impossibile sequitur nō necesse eē q^o a primo ad ultimū contingit q^o ad necessarium sequitur nō necessarium esse q^o est inconueniens manifestuz q^o 7c.

Secundo pbat sumt q^o ad possibile esse non sequitur alie due. s. necesse est esse 7 necesse est non esse ibi at uero neq^o 7 h^o p^o talem rōnem. In oī bona rōne cōs pōt stare cum ante. sed iste due non pōt stare cū illa possibile est eē ergo non sequitur ad eam p^o minoris q^o possibile se habz ad eē 7 nō eē. sed altera illarum duarū. s. necesse eē se hēt tm ad esse. altera uero. s. necesse nō eē ad nō esse tm ergo dicit q^o nec necessariū esse. nec necessariū nō esse sequitur ad possibile eē. Illi. n. s. possibile eē utraq^o cōtingit accidere. s. esse 7 nō esse. pbatō p^o q^o sumt eē impossibile aliqd eē 7 nō esse. p^o si. q^o si aliqd eē necesse esse 7 nō esse nō erit. possibile utruq^o. s. esse ul' nō esse q^o altera se hēt determinate ad esse altera ad non esse. ut dictū ē. Deinde cum dicit relinquū. Infert conclusionē di. q^o 7c. Inquit^r ut ei quod est possibile esse equipollet. n. necessarium nō esse q^o illa sola fītat de necesse 7 hoc uerum est. 7 subdit q^o etiā uerum est de necesse est non esse q^o si nō sequitur ad illam possibile est esse. sed hec ē necessano que sequit^r ad possibile esse. fit contradictō. i. contradictoria eius que sequitur ad nō possibile est eē. Illud. n. ad nō possibile eē. hoc q^o ē impossibile eē. 7 necesse

se eē nō eē. cuius negatō eē nō necesse ē non eē ergo a p^o ad ultimū ad possibile esse sequit^r nō necesse est nō eē 7 non aliqua aliaruz de necesse esse. Ultimo ibi cū dicit. sequit^r epilogat circa predicta determinata di. q^o contradictōnes. i. affirmatōnes 7 negatōnes sequit^r se fm predictuz moduz 7 nihil impossibile contingit sic positis. i. sic ordinatis predictis p^ombus ut dictū est i p^o ergo ordine uel angulo sunt iste p^ones possibile eē contingēs esse nō impossibile non necesse est nō esse. In hō iste possibile est nō esse contingens est non esse. nō impossibile est non esse nō necesse est esse. In 3° iste nō possibile est esse nō contingens est eē. Impossibile est esse necesse est nō esse. In quarto ille non possibile est nō esse. nō contingens est nō esse. impossibile est nō eē necesse est esse. Ad euidentiā predictorū notandum q^o oppōnū modalūz alie sūt cōtrarie alie contradictorie. Alie subcontrarie alie subalterne quartus ordo 7 tertius cōtrariat p^omus at 7 secundus subcōtrariatuz s^o p^omus 7 3° contradictoriat^r quartus ordo subalternat p^o 3° 2° q^o p^o in 4°.

Notanduz est q^o. nōe 7 equipollentie predicte p^o per has quatuor regulas. p^o rta est ista quicūq^o dicto affirmato attribuit^r possibile eidem attribuit^r contingens ab eodez remouet^r impossibile 7 ab eius contradictorie opposito remouet^r necesse 7 p^o hanc regulaz equipollent 7 cōuertunt^r inter se p^ones p^o ordinis. Secunda regula est ista quicūq^o dicto negato attribuit^r possibile eidem attribuit^r contingens 7 ab eodem remouetur impossibile 7 ab e^o cōtradicorie opposite redouetur necesse 7 p^o hanc regulaz cōuertuntur 7 equipollent^r inter se p^ones h^o ordinis. Tertia regula est ista a quocūq^o dicto affirmato remouetur possibile ab eodez remouetur contingens 7 eidem attribuit^r impossibile 7 eius cōtradicorie opposito attribuit^r necesse 7 per hanc regulam cōuertuntur 7 equipollent^r inter se p^ones tertii ordinis. 4° regula est ista a quocūq^o dicto negato remouetur possibile ab eodez remouetur contingens 7 ei attribuit^r impossibile 7 eius cōtradicorie opposito attribuit^r necesse 7 per hanc regulam cōuertuntur 7 equipollent^r inter se p^ones quarti ordinis ut p^o intuenti predictaz dispōnez in figura. Queritur circa hanc materiā de p^ombus moda

libus utrū ppōnes de mō 7 propōnes de in
eē sint distincte spēs. uidet q̄ nō nā dīctū
spē unū non fit reliquū maxie q̄do m̄bī
eorum ponit̄ in transmutato sed ppō de
inelle fit 7 predicat̄ modal̄ per solā addi
tōnez modi remanēte queqd̄ erat in 1° de
inelle uerbi gratia homo est aīal. hec est de
inelle. addit̄ necessario 7 fit modalis ut di
cendo homo necessario est al̄ 7 tam remāet
tota p^o ergo maior p^o q^o nunq̄ unum. op
positū fit aliud oppositum sine corruptōne
p̄mi sed que dīnt spē sunt opposita q^o op
positis dīnis cōstruūt̄. Preterea q̄ dif
ferūt spē ad unam nō sequit̄ a^o. sed ad p
pōnez de inelle sequit̄ q̄doq̄ modal̄ ut ad
illam homo currit sequit̄ 1° hō cōtingenter
currit. Ad oppositū est phūs q^o ppōes
at̄ se habentes ad oppōnez 7 cōsequētiaz
vīr spē differre. sed sic se habēt ppōes mo
dalis de inelle ergo minor p^o ex predic
tis in hoc sō h^o. Respōdeo in ista qōne
p^o utdendū est quid sit modus 7 quot mo
dis dicit̄ sō qd̄ sit ppō modal̄ 7 ppō v̄ in
elle 3° ad qōnez an̄ hec ab 1° spē distingui
tur. Quantū ad primū dicēdū q̄ mōus
est adiacens rei determinatō que ut dīr hēt
fieri per adiectiuū. Sed adiectiuū ē duplex
quoddā enim est nois ut albū nigrū quod
daz uerbi ut aduerbia ut fortiter agit uelo
citer currit. Aduerbiū enī dī quasi uerbi ad
iectū ergo duplex est modus. s. noialis 7
aduerbialis q^o p^o in hac propōne homo cur
rit uelociter. Aduerbiōrū aut̄ quedam de
termināt uerbuū ḡa cōpōnis ut ista sex
possibīl̄ impossibīl̄ contingenter necessa
rio uero 7 sō. Quedā determināt uerbuū
ḡa rei uerbi ut fortiter agit uelociter cur
rit 7 sic de alijs dimissis aut̄ oībus alijs mo
dis de illis que determināt uerbuū ḡa com
pōnis intēd̄ in hoc h^o. 7 illi t̄m sunt qui fa
ciunt ppōnes modales. Cum. n. dī hō currit
necessario significat̄ q̄ cursus hoīs sit ho
nus. Sciendū etiā q̄ isti sex modi qui ppō
nes faciūt modales q̄doq̄ sumūt̄ aduerbi
at̄ ut possibīl̄ necessario q̄doq̄ noiat̄ ut
possibile impossibile. S^z aduertendū q̄ is
te ppōnes q̄ modificat̄ hīs mōis. s. uero
falso nō determināt̄ hic cuius sō est quia i
eis sumūt̄ etiā eodez mō oppō 7 simul. cōna
sicut in ill̄ de inelle nō sic aut̄ in ill̄ de pos
sibili impossibili necessario 7 cōtingētī sicut
p^o ex predictis. Quantū ad s^z dico q̄
ppō modal̄ est que modificat̄ aliquo iste

rum sex modorum fortez curere est possi
bile 7c. sic q̄ in talibus ppōibus de mō
uerbum imo totū dicit̄ debz subici 7 mo
dus predicari omēs alie ppōnes dīnt de icē
in quibus non ponit̄ aliquis modorū pre
dictorū. Quantū ad tertiuū s^z in emib^o
rōnis non sint pprie spēs 7 genus q^o non
sunt in predicato ut oīsum est in libro. p
dicamentorum in quadam qōne tam eo mo
do quo ip̄rie loquendo ibi ēt imaginatur
genus 7 spēs 7 dīas dico q̄ propositiones
de inelle 7 de mō distingunt̄ spē quod p
bat̄ sic magis dīnt ppōnes de inelle 7 de
modo q̄ affirmatō 7 negatō s^z affirmatō
7 negatō dīnt spē ut oīsum est in p^o hat̄
ergo maior probat̄ q^o magis dīr proposi
tio modal̄ a propōne de inelle q̄ una de in
elle ab alia de inelle ut una modalis ab alia
modali sed affirmatō uel negatō possūt̄ a
be esse de inelle ut abe de modo ergo 7c.

Preterea q̄ dīnt in forma dīnt in spē.
q^o dīua specificā sive fm spēm est dīna fm
formā. sed propō de inelle 7 propō v̄ mō
dīnt in forma q^o forma in illis de inelle ut
esse simplex inherētia 7 ipsa compositio
predicari cum sō forma aut̄ in illis v̄ mō
est ipsa determinatō cōpōnis p̄ qm̄ hec ab il
lis dīnt essential̄ ergo 7c. Ad p̄mum
in oppositū dico q̄ minor est falsa ppō. n.
de inelle si fit modalis manēns formalitez
de inelle sed t̄m materialiter sicut est q̄do
ex aqua fit ignis q^o destructa forma aque
manz materia eius sub forma ignis ita hīc
forma. n. de inelle non manet sicut p̄r^o.

Ad fm̄ dico q̄ cōsequētia est falsa naz
ad aliq̄ affirmatiuā sequit̄ negatiua cū af
firmatō 7 negatō sint opposita 7 specificē
distinguantur. Ad hanc. n. homo est aīal se
quitur homo nō est lapis 7 ad affirmatiuā
de predicato finito sequitur negatiua v̄ p
dicato infinito ut oīsum est supra simulter
ergo in proposito dicendū est.

ubita bit aut̄ 7c. hīc
ut dicebatur mo

uet Aristoteles q̄dam qōnez cir
ca predicta. dixit. n. parum. an̄
q̄ ad necesse esse sequitur possibile esse 7
q^o hoc non est uniuersaliter uerum iō inquit
ubi sit uerum 7 ubi non. 7 hec pars diuidi
tur in d. in principalem 7 incidentalem ubi
compat ppōnes v̄ necesse ad alias modales
2° ubi inest quidem p̄ma in. d. primo qō
nem petratat sō eam determinat̄ fa ubi.

manifestus est 7c. p^o in .d. q^o p^o arguit
ad partem affirmatiuam secundo ad partem
ad partes negatiua 2° ibi et uero rursus
pponit ergo q^one d^o q^o dubitabit aliquis. s^o
si ad id quod est necessarium. t^o ad necesse
esse sequit^r possibile esse 7 arguit sic q^o si n^o
sequit^r eius contradictoria. s. n^o possibile
esse de quolibet. n. affirmatio uel negatio uera
quia si aliquis dicat q^o contradictoria ei^o
que est possibile esse non est illa non possi-
bile esse necesse est dicere q^o est iste possi-
bile n^o esse s^o falsus sit ut supra p^obatu^r est.
s^o siue sic siue sic utraq^{ue} false sunt 7 impossi-
biles cuz i^o p^o que est necesse esse n^o ad ne-
cesse est esse n^o pot^{est} sequi. n^o possibile est q^o
hec equipollet isti impossibile est est que stare
n^o pot^{est} cu^m ista necesse est est. Similit^r ad ne-
cesse est esse non sequit^r a^o. s. possibile est n^o
esse ymmo u^o est contradictoria eius q^o eg-
poller isti. non necesse est est relinquit^r ergo
q^o ad necesse est sequit^r alia. s. p^o i. possibi-
le est est. Deinde cuz dicit At uero rursus
arguit ad opposituz per hac r^onez ill^o q^o
est possibile pot^{est} est 7 non est. id est n. possi-
bile est incidi 7 non incidi 7 est 7 n^o est q^o
s. est possibile. Si ergo ad necessarium. seq-
tur possibile ergo necesse erit contingens
n^o est hoc at falsus est ergo illud ex quo. se-
quit^r. s. illud quod ad necesse esse sequitur
possibile esse falsitas consequens p^o q^o co-
tingit non est uel possibile n^o est est contradi-
ctoruz de necesse est ergo n^o sequit^r nec. eg-
poller et. Deinde cum dicit manifestus
est 7c. determinat q^onez ubi sic p^ocedit p^o
pertractat duplicem distincti^one s^o p^o coel-
sione 7 soluti^one infert duplicem coel^osionem
sa ibi Si ergo possibile p^o in .d. s^o duas
distinctiones 2° ibi quedam. n. p^oates p^o ad
hec in duo p^o ponit p^oncipales diones s^o ad
dit alterius m^obu subdiuisione 2° ibi ir^ora-
bil^o uero p^o dio est ista quoddam possibile est
ad opposita ut possibile s^o pot^{est}ias r^ona-
les. quedam n^o est ad opposita ut possibile se-
cunduz pot^{est}ias ir^orationales. uel sic 7 mel^o p^o.
duplex est pot^{est}ia quedam r^onalis que ua-
let ad opposita quedam ir^orationalis que n^o ua-
let ad opposita sed est determinata ad al-
teruz oppositoru dicit ergo q^o n^o est possi-
bile puta possibile est uel possibile abulare
ualz ad opposita. Sed est in quibusdam n^o
sic uer^o. s. q^o sit ad opposita q^o p^o p^o u^o his
que p^ont. i. h^ont pot^{est}iaz n^o s^o m^o r^oez ut igit^r
calefactibilis 7 calefacturus 7 habz uiz. i.

potentia ir^orationales. unde sic pot^{est} calefacere
q^o non pot^{est} in oppositu s^o p^oates s^o r^onem
ipe eed^e sunt plurimorum contratoru pu-
ta homo pot^{est} dormire 7 uigilare 7 est uer^o uo
q^o hoc pot^{est} s^o pot^{est}iam r^onales s^o ibi ir-
r^onales uero subdiuidit alterum m^obru 7 est
subdio ista q^o pot^{est}ia est ir^orationalis n^o ois
determinata ad unu. nec ois ad opposita.
s^o quedam sic quedaz sic i^o ait q^o ir^onales
p^o n^o omnes. s. q^o h^ont ad opposita sed que-
admoduz dictum est quedam s^ont ad unuz
oppositu determinate igit^r n. n^o est pos-
sibile n^o calefacere 7 quetuzq^{ue} a^o que sem-
per uniformiter agut. Alie uero sunt q^o s^o
ir^onales p^oates p^ont simul quedam opposita
pouit exempli ut p^oas asini 7 bouis uiz ad
ambulanduz 7 n^o abuladu 7 subdit q^o h^o
dictum est idcirco q^o non omis p^oas est op-
positoru nec q^ouzq^{ue} est d^ont sub eadem sp^o
uult dicere q^o eti^o pot^{est}iaz ir^orationum
q^o. s. q^ontum ad est ir^onales sunt eiusdem spe-
ciei. i. eiusdem r^onis n^o omnes s^ont ad oppo-
sita. Sed quedam sic 7 quedaz non sic ut p^o
ex predictis. Notandum q^o hec eadem
s^onta ponit 4° metaphisice. s. q^o p^o r^ona-
les sunt ad opposita p^o ir^onales non pos-
sunt r^onales d^ont que sunt r^onales uel p^o est
tam ut intellectus u^o uoluntas que p^occient
ad a^onta intellectua ut distinguit contra-
stium uel sunt r^onales p^o p^oncipales
pura que subit iudicio intellectus uel im-
petio uoluntatis uel pot^{est}ia motiua uel po-
tentia s^ontia in homine q^o s^ont impuz p^ois
intellectue p^ont homines ambulare 7 n^o am-
bulare uidere 7 n^o uidere 7c. uel sunt r^oales
quasi denotatiue aut nuncupatiue ut habi-
tus intellectus 7 uoluntatis. unde 7 scientia
in intellectu q^o oppositoru uirtus moralis
in uoluntate d^o eti^o oppositoruz. Opposi-
tio d^o dupl^or uel priuatiue uel contrarie 7
utraq^{ue} modo intell^o pot^{est}ia r^onales est
oppositoru exempli ut abulare 7 non am-
bulare sed non ambulare non dicit ali^o p^o
ter negationez at priuationez illis act^o. Ex-
emplum s^o ut possum ascendere 7 descen-
dere qui sunt duo actus oppositi contrarij.
Item exempli p^omi possum amare 7 non
amare. exempluz s^o ut possum amare 7
odire qui est actus contrariuz 7 positiuus.
Potentia aut ir^oratioal pot^{est} accipi tot
modis per oppositum q^o tot modis dicit^r
unum oppositorum quot modis 7 reliqua
ex p^o s^o b^opticorum tam ut hic distinguitur

contra potentiam rationalem per non ua-
lere ad opposita accipit ut opposita oib⁹
modis ill⁹ et hoc modo non est ad opposita sed
ad alterum determinate ut potentia ignis ad
calefacere et ignis quod autem hic dicitur aliqua potes-
tia irrationalis esse ad opposita non est sic pro-
prie dictum nisi forte quatenus talis poten-
tia ut motiva in bruto potest in hoc et in op-
positum ut ambulare et non ambulare ut rela-
ta ad diversas apprehensiones scilicet uel di-
versos appetitus. nam appetitus mouet ut
patet ex 3° de anima tam sicut appetitus sensitivus
magis agit quam agat sic quod non habet perfecte
dominium sui actus sed cogit et trahit ab ob-
iecto sic et ipse motus carnis et ideo magis pro-
prie dicitur ad unum oppositorum quam ad alterum
eorum indifferenter de ista materia placeo
me dixisse et metaphisice ideo hic sufficienter
reliqua querantur ibi. Deinde cum dicitur
quodammodo potestates ponit famulantes princi-
palem ubi dicitur per distinctionem potestatis 2°
assignat in quibus membra diuidenda assi-
gnantur et reperiuntur sic ibi et hec quidem facta
diuisio est ista quod possibile est potestatem quodam
est conueniens actui quodam est precedens
actui dicitur ergo potestates. 1. potentie sunt
et dicitur equo. 1. multis modis quod potentie
non dicitur similes. 1. uno modo sed quodammodo
est cum actu. 1. quodammodo est conueniens cum
actu ut aliquid possibile est ambulare cum am-
bulare. 1. uniuersaliter aliquid est possi-
bile esse quodammodo iam est in actu id quod dicitur pos-
sibile illud uero. 1. aliud dicitur possibile et alio-
modo quod fortiter ager in futuro. 1. quod prece-
dit et est ante actum ut si aliquid dicitur possi-
bile ambulare quoniam aliquando ambulabit.
Deinde cum dicitur hic quidem ostendit in
quibus inuenitur potestatem hec et illa dicens quod hec
est potestatem ante actum est in solis mobilibus. 1. in
generacionibus et corrupcionibus. Illa uero
que simul est cum actu non tamen est in istis sed
est in immobilibus et incorruptibilibus quia
in utrisque uerum est dicere hoc quod est non impos-
sibile. 1. possibile siue ante actum siue simul
cum actu ut possibile ambulare quod actu ambu-
lat et ambulabile est ambulans. 1. quod non actu
ambulat sed ambulabit in futuro possibile. 1.
et non impossibile equipollent ut patet ex predic-
tis. Aliter potestatem ponit sic licet redeat in idem quod
potestatem que est ante actum in solis mobilibus reperi-
tur que potestatem potestatem esse quod sunt sed ista que si-
mul est cum actu non tamen in mobilibus sed est
in immobilibus reperiatur et addit quod utroque modo

uidetur possibile. scilicet ante actum et cum actu quod
in utrisque uerum est dicere aliquid non impossibile
possibile. 1. possibile esse ut quod actu agit
et ambulat et quod aliquando ambulabit et tunc ista
ista in utrisque refertur ad declarandum diuisio-
nem premissam que est facta principaliter. Deinde
cum dicitur. Si ergo possibile est dicitur re-
sponder ad questionem secundum duas conclusiones ubi
dicitur. primo solutionem premitit. scilicet ad confir-
mationem eius arguitur 2° ibi. Quare quoniam. so-
lutio stat in duabus conclusionibus. Pri-
ma est quod possibile quod ualere ad opposita
in quo potestatem prececit actum non sequitur ad ne-
cesse esse. Et hoc probatur ratio superius facta pro-
parte negatiua. Secunda conclusio est quod pos-
sibile quod non ualere ad opposita in quo po-
tentia simul est cum actu sequitur ad necesse
esse et hoc concluditur ratio prius facta ad partes
affirmatiua. Dicitur ergo quod igitur possibile
quod. scilicet ualere ad opposita ubi potestatem prececit ac-
tum non est uerum similiter dicitur de necessa-
rio. 1. non sequitur ad necesse esse. et hoc quoniam
tam ad primam conclusionem. Alterum uero
possibile quod. scilicet non ualere ad opposita ubi po-
tens est cum actu. uerum est. 1. sequitur ad neces-
se esse et hoc quoniam ad secundam conclusionem

Deinde cum dicitur Quare quoniam arguitur ad
confirmandum solutionem quoniam ad factam con-
clusionem. et hoc sic uniuersale sequitur esse
partem. 1. omne uniuersale sequitur suum particu-
lare. ut si homo est animal est sed necesse esse
est quodammodo particulare respectu possibile esse
quod dicitur pro tanto quod possibile se habet ad
esse et non esse sed necesse se habet tamen ad esse
Et ideo possibile esse est in plus et conueniens
et quasi uniuersale. necesse autem esse est in mi-
nus et quasi particulare ergo hoc necesse esse se-
quitur possibile esse. sed non ideo quod non illud
possibile quod ualere ad opposita ubi poten-
tia prececit actum ut patet ex predictis. Sequitur
tamen per incidentalis ibi. Inest quidem for-
tasse ubi ponitur nouum ordinem mobilium pro-
ponum comparando illas de necesse ad alias
modales ubi sic prececit potestatem facit quod di-
ctum est. Secundo iuxta predicta concludit
quodammodo diuisionem enuntiationum 2° ibi.
Et hec quidem potestatem. potestatem in. d. potestatem ponit in-
tentum hoc probatur 2° ibi. Manifestum est
autem. In potestatem parte intendit istam conclusionem
Que potestatem de necessario sunt potestatem et u-
bent prececit omnes alias. Ideo dicitur quod ne-
cessarium est. 1. potestatem de necessario quoniam
tum ad affirmatiuas. et quod non necessa-
rium est quoniam ad negatiuas. est fortasse

principium omnium uel esse uel non esse .i. omnium
aliarum tam affirmatarum quam negatarum. red
dendo singula singula. quod necesse est esse prin
cipium .i. prius omnibus affirmatis non necesse
est omnibus negatis. Unde subdit quod alia
considerare oportet quemadmodum habentur in natura .i. secundum
naturam harum de necesse est et non necesse esse.
quod omnes alie ordinantur secundum istas. Et iste de
necesse esse debet omnibus aliis preponi.

Deinde cum dicit manifestus est autem
probat hoc per tales rationes. Illa que sunt actu
sunt priora illis que sunt potentia quod ut dicitur. et
metaphysice scilicet in eodem generabili et corruptibili
potentia priora procedat actum sicut etiam scilicet
hic dictum est tam simpliciter actus procedit
potentiam. quod aliter nunquam potentia reduceret ad ac
tum nisi per aliud ens actu. sed necessaria
cum sint sempiterna semper sunt actu. omnia
autem alia sunt in potentia ergo necessaria sunt po
tenta illis que sunt potentia. priores ergo sunt per
potes de necessario omnibus aliis huius rationis

Primo ponit minorem di. manifestus esse
ex hijs que dicta sunt quoniam quod est de necessi
tate est semper secundum actus. Secundo ma
iorem dicens quod sempiterna et que actu sunt
priora sunt hijs que sunt potentia .i. in potentia. Ex
quibus sequitur conclusio intenta. scilicet quod potentes
de necesse sunt omnibus alijs potes quod scilicet or
dines rerum indicandum est de ordine pro
ponitur. Et per hoc aliqui habent hic figu
ram. ubi in quolibet angulo et ordine ponitur
proportio de necesse est hoc modo. In primo
angulo sunt iste. non necesse est non esse. pos
sibile est esse. contingens est esse non impos
sibile est esse. In secundo angulo sunt iste. non
necesse est esse possibile est non esse contingens
est non esse. non impossibile est non esse.

In tertio angulo sunt iste. necesse est non
esse. non possibile est esse. non contingens est esse
impossibile est esse. in quarto angulo sunt iste.
necesse est esse. non possibile est non esse. non con
tingens est non esse. impossibile est non esse

Deinde cum dicit Et hec quidem sine po
testate concludit iuxta predicta quedam enun
tiationum dissonantia que est inter eorum que sunt. que
dam tamen sunt in actu. quedam sunt in actu et
in potentia precedente actum ut omnia generalia
et corruptibilia. Alia uero nunquam sunt in ac
tu sed sunt solum in potentia ut multa possibilis
fieri que nunquam fiunt ut quidam dicunt. patet
exemplum in contrariis quod est in potentia ad didi in
infinitum et tamen nunquam est actu diuisum in in
finitum. dicit ergo quod hec quidem .i. aliquid etiam

sunt actu sine potentia ut prime se habent puta intelle
ctiue que secundum Aristotelem sunt eterne. Alia ue
ro sunt actu cum potentia .i. cum potentia. Quod
exponit subdens quod natura priora sunt tem
pore uero posteriora uult dicere quod talia que
sunt in potentia et in actu non est intelligendum
dum similitur scilicet sunt priora natura .i. in potentia tem
pore uero posteriora .i. posteriora sunt in ac
tu huius. non esse prius est in potentia et posteriora
in actu accipiendo est prius et posteriora non
tamen natura sed est duracione quod talia enim que
sunt generalia et corruptibilia est secundum aristo
telem non fuerunt ab eterno. et ideo etiam prius
tempore potuerunt esse et fuerunt in actu. et
subdit tertium membrum di. alia uero nunquam
sunt actu sed solum potestate. Notan
dum circa dicta quod distinguitur in genere du
plex potentia. scilicet subiectiua et obiectiua. Poten
tia subiectiua sumit in re per comparationem ad
materiam de qua fit. materia. non est secundum omnes
formatum et in potentia ad omnes formas.
Sed potentia obiectiua attendit in re per com
parationem ad agens quod potest ipsam producere
ad esse. et secundum hoc dicimus quod aliquid est in
potentia passiuam materiam. uel in potentia ac
tuum agentis producentis. Si ergo sit primo de
potentia subiectiua per quod sempiterna et in materia
lia non sunt in tali potentia sed in actu opposito
tali potentie ut sunt se habent prime .i. intelligen
tie. sed si sit sermo de potentia obiectiua sic
omnia circa primus fuerunt in potentia et prece
dent e actum tempore uel materia. Aristoteles
autem uidet hic loqui de potentia subiectiua
et de precessionem secundum tempus ut per eius
intentionem intuenti.

Trum Autem contra
ria hec est ultima
ps et ultimum capitulum huius libri
ubi Aristoteles mouet quedam que
nem circa predicta. fuit. non sepe locutus et
quasi per totum de enuntiatione opponere
quod ad hoc posset esse una que. Utrum enun
tiationes sint contrarie uel opposite que sunt
de contrariis se habent autem predicatis. Quod potest
est duplex uel quod ambe sint affirmatiue uel
ambe negatiue. Exemplum primum bonum est
bonum bonum est malum. Exemplum secundum bonum
non est bonum bonum non est malum. Uel enun
tiationes sunt contrarie que sunt de eodem pre
dicato affirmato et negato de eodem se habent ut
dicendo bonum est bonum bonum non est bonum
Et hec est que qua hic Aristoteles pertinet
tat ubi sic procedit. Primo quoniam propo

nit. Secundo prosequit de ipsa ibi. nam si ea que sunt dicit ergo q. dubi. est utrum affirmatiua sit contraria negoni 7 oro ofoni. illa. s. que dicit. omnis ho est iustus. sit contraria ei que est. nullus ho est iustus. ut q. i. affirmatiua homo est iustus sit contraria isti affirmatiue. omnis homo est iustus que est de contrario predicato.

Postea exemplificat in terminis singularibus utru. i. sint callias est iustus callias non est iustus que sunt affirmatiua 7 negatiua eiusdem predicati de eodem sb. Vel i. callias est iustus callias est iniustus que sunt affirmatiue de contrariis predicatis q. lto ergo est que eam ei sit opposita.

Notandū q. hic Aristoteles accipit contrarietates largo modo ut se extendit ad omnem opponēz signanter ad contradictoriam. Unde nunc de contrariis ut pz in p. exemplo. omnis homo est iustus nullus homo est iustus nunc de contradictoriis ut pz in fo exemplo Callias est. callias non ē. Nūc de subcontrariis ponit exempla ut i fra bonum est bonum non est. Aduertendum etiā q. iniustum sicut iniustitia duply pot sumi ut dicitur est in predicamentis. s. contrarie 7 priuatiue ut accipit priuatiue nihil ponit. q. priuatiue formalr ē neg. ut aut accipit contrarie ponit habitus contrarium uiciosuz positiuū. 7 hoc fo mō sumit hic iniustus. alr nō erūt enūtiatōes de predicatis contrariis sed priuatiuis. Est ergo q. utrum i. enūtiatōes sint iudicande contrarie que sūt de predicatis contrariis uel sbis ul. i. que enūtiant modo contrario s. affirmatō 7 negatō eiusdem predicati de eodem subiecto. Deinde cū dicit. nam si ea psequit q. nōz 7 intendit istaz cōclusiones. Que enūtiatōes que enūtiant mō contrario sūt contrarie 7 nō i. que sūt de contrariis predicatis. Ubi. d. f. Prio. probat conclusiones. Secūdo cuiusdam dicti subiungit rōnes ibi iuxta finē. Manifestū est aut. in tota p. pte intendit unaz talem rōnez. sicut se hz in opinionibus 7 conceptio nibus aie sic se habz in uoce mentōib. p. latis quia uoces sunt signa earuz que in aia sunt passionū. 7 similt. se hz hic 7 ibi. sed in opinionibus aie sic se habz q. ille opinio nes sūt contrarie que opināt mō contrario. 7 nō i. que sūt uel opinant de contrariis predicatis ergo similt. se habebit in enūtiatōibus. 7 hec est conclusio intēta.

Huius rōnis p. ponit maiorem. Secundo probat minorem. Tertio infert cōclusiones. 2. ibi nam arbitrari. 3. ibi quasi si in opinionibus. Dicit ergo que sūt in uoce sequuntur ea que sūt in aia. ut pote q. similt. se habz hic 7 ibi. 7 q. ad ueritatē 7 falsitatē 7 q. ad opponē. s. si illic s. in aia opinio est contraria que est contrariū predicati ut hec omnis ho est iustus sit contraria isti ois ho est iniustus. 7 similt. se habebit in hys affirmatōibus que sūt in uoce. q. si nō est sic in aia ut pote contrariū predicati est contraria ergo neq. in uoce est contraria affirmatō affirmatōni. ille. n. que sūt de contrariis predicatis pnt abe similt. eē affirmatiue ut predictū est. sed ea que ē negatō erit contraria affirmatōni. Quare considerādum est cui opinioni sūt que opinio uera contraria sit. utru. s. affirmatiua si contraria negatōni aut ei que opinat esse. i. affirmatiue contrarium. s. predicatū q. sicut in aia est sic erit in uoce 7 hec fuit maior rōis. Et subdit exempla. est. n. quedam opinio uera de bono puta que opinat de bono qm bonuz est. ut bonū est bonū. Alia est opinio falsa que. s. opinat de bono qm bonum nō est ut bonuz nō est bonuz 7 hec est negatiua prime. Est aut alia opinio falsa de bono que. s. opinat qm malū ē bonum ut bonum est maluz 7 hec est affirmatiua sicut prima sed de contrario predicatō. Et ergo uidendū que harū duarū falsarū est contraria illi uerō que dicit bonuz est bonuz. 7 sicut una contraria 7 non ambe fm quā est contraria. i. que illarum est contraria. an illa bonum nō ē bonum uel i. bonum est maluz. Deinde cum di. nam arbitrari probat minores istuz rōnis pnt palis ubi. d. f. fm q. i. minor habet d. ptes

Primo probat fam. Secūdo primā 2. ibi. sed in quibus est falsa. prima ps in. d. primo probat q. i. opinio nes nō sunt contrarie que opināt contraria predicata de contrariis subiectis. Secūdo q. nec i. que opināt contraria predicata de eodem sb. 2. ibi. St ergo boni. in pma parte arguit sic. uerum nō contrariat uero q. contraria nō possūt simul stare. uerum aut stat simul cum uero. sed opinio nes que opināt contraria de contrariis simul possunt eē uere ut bonum est bonum maluz est malum utraq. est uera huius rōnis. Primo ponit conclusiones di. q. arbitrari contrarias opi

miones diffinitur. i. esse determinate eo q. sūt
cōtrariorum. i. predicatorū 7 sōrū flm
est sō minorē dicens q. opinio boni qm̄ bo
num est 7 mali qm̄ malū est. est eadez forte
opio 7 uera eadez. f. specificē q̄tum ad esse
uerum. 7 ad illud q. idēz est sine sit una siue
plures q. d. q. essent diuersa sp̄e ad huc
ambe essent uere. Unde concludit ultra
q. illa nō sūt contraria eo q. sūt contra
riorum sed magis eo q. cōtrarie. i. contra
rio modo opinat. Deinde cum dicit si
ergo boni. pbat q. nec i. opiones sūt cō
trarie que opinat cōtraria predicata de eo
dem sō. Ubi sic arguit tñ unum opponi
tur un q. utiqz uerū est in eodez genere
oppositōnis. sed ille que opinantur cōtra
ria predicata de eodem sō sūt plures 7
quasi infinite ergo dicit q. huiusmodi op
positōnis que est boni qm̄ bonū est una op
pō contrariar. i. bona qm̄ bonū nō est bo
num 7 illa opinat cōtrarie. 7 uero. i. cūgit
alias esse op. que opinant aliquā de bono
q. nō est nec pōt esse puta ut bonū est ma
lum bonū est inutile bonū est inhonestū
7c. Nulla autē istarū aliarū ponēda est cō
traria p̄me. nec illa que opinat eē quod nō
est nec i. que opinat nō esse q. est. Exē
plum p̄mi bonū est malū Exemplū si bo
nū nō est iustū. bonū nō est honestū 7c.
Nam utraqz sūt infinita. Siue que opinā
tur esse q. nō est. Siue que opinat. nō esse
q. est. hec sūt minor. maior autē supponit
ex p̄mo i. 7 tanqz pbat de se q. unum
uni opponit. Deinde cum dicit s. i. q.
bus est falsa pbat aliaz partes minoris. i.
q. i. opi. sūt contrarie que mō cōtrario
opinant. 7 hoc per sex rōnes. 1. p̄a ponit
tur ibi. si ergo q. bonum. 2. ibi flus autē
Quarta ibi. illa uero que est. 3. ibi
amplius si in aliis. 4. ibi amplius simili
ter se habz. In prima parte arguit sic i.
opiones sūt contrarie in quibus est p. fal
sa. i. prima falsitas. sed prima falsitas est i
illis que opinant modo cōtrario g. huius
rōnis. primo ponit maiorez di. q. nō sup̄
in predictis est contrarietas sed in quibz
p̄ma falsitas. Secūdo minorez di. hoc
autē est. Ex quibus fiunt generatōnes gene
ratōnes aut fiunt ex oppositis. 3. con
clūsiōnem di. quare ēt falsa. i. p. falsitas
erit in opposito. sed sup̄ i. que cōtrario
mō opinat sūt ex his ex quibus fiunt ge
neratōnes 7c. Notandūz q. ut dicit p.

phicorū dupl̄t aliqd sit ex a. uel ex oppo
sito uel ex subiecto. Ex opposito ut ex
contrario ut ex albo sit nigrum. uel contra
dictorie siue priuatiue ut ex non albo sit al
bum 7 hoc est dictum p̄prius qz ex nigro
nō sit album nisi quatenus in nigro intelligi
tur nō album quia igit illud ex quo gene
rat. 7 qz generat se habet sicut affirmatio
7 negatio iō dicit q. prima fa. 7 contrarie
tates sūt in his ex quibus sūt generatō
nes. i. inter opionem affirmatiuā 7 negati
uam que opinantur modo cōtrario de eo
dem. In 2a parte ibi si ergo q. bonum
arguit sic. Magis uere magis falsa cōtra
riar. sed illa bonum est bonum. est magis
uera qz per se est uera qz i. bonum nō est
malum que est uera per accidens. hec. n. bo
num nō est malū. reducit ad illam bonum
est bonū. iō. n. bonum nō est malū qz bo
nū est bonū ergo 7 i. bonum nō est bonū
erit magis falsa qz i. bonum est malū. qz
illa est falsa per se illa per accidens. ergo iste
erunt cōtrarie bonum est bonum 7 bonū
nō est bonum. 7 nō ista bonum est malū q
est de cōtrario predicato. Dicit ergo q. si
uerum est q. bonum est bonū 7 q. bonū
nō est malum tam hec. i. prima est uera fm̄
se illud uero. i. fa p̄ acc̄ns. Accidit ei. f. q. ē
bonum nō esse malū. magis autē est uera q
fm̄ se est uera 7 sic ēt falsa sed fm̄ se est
magis falsa sicut dictum de uera 7 per cō
sequēs tales inuicem opponit. ergo illa
que dicit q. bonum non est bonum est falsa
fm̄ se. Illa autē que dicit qm̄ bonum est ma
lū ē falsa fm̄ acc̄ns. quare sequit̄ cōclūsiō
q. magis ē contraria 7 falsa de bono que
est oppō negatōnis qz ea que ē cōtrarii pre
dicati 7 p̄z quod dicit. In tertia parte
ibi falsus aut arguit sic. Ille est magis flō
qui hz magis contrariā opionem circa si
gula. sed ille que opinat modo cōtrario hz
magis cōtrariā opionem circa singula ergo
ille opiones que opinat cōtrario modo
sūt cōtrarie qz magis flō huius rōis. P̄rio
ponit maiorez di. q. flus magis hz cōtrari
am opt. circa singula. Quod pbat quia
cōtraria sūt de numero eorū que circa
idem plūmū distant. Quare sequitur q.
si harum. i. bonum nō est bonum 7 bonum
est malum. altera est cōtraria magis aut
trariatur illa que est contradictōnis. i. ne
gatiua. i. bonum nō ē bonū. manifestūz est
q. hec erit contraria 7 nō illa que est de con

trario predicato. In 4.^a parte ibi. 1.º ve
ro que est. arguit sic. magis est contraria
illa que contrariatur explicite q̄ illa que im
plicitate. sed ista bonus est malū de contratio
predicato est implicita. alia uero. s. bonus
nō est bonū est explicite. ergo minor patz
ex dictis. q̄ illa bonum est malū est impli
cite falsa 7 per accūs. illa aut bonus nō est
bonum est falsa explicite 7 per se contra
ria g^o q̄ illud quod est p^o tale est magis ta
le q̄ illud quod est per accūs tale. huius rō
nis ponit minores di. q. 1.º que est bonum
est maluz iplicita est 7 ei qm bonum non ē
bonum necessarius est idem ipsū opinari. i.
i.^o bonum ē malū reducit 7 implicat in
ista bonus nō est bonū ergo. Notan
dum hanc rōnez in hoc stare pp quod unū
quodqz tale 7 illud magis. sed illa bonus
est malū que est de contrario predicato n̄
contrariatur isti bonus est bonus nisi in uir
tute huius bonum nō est bonus in qua im
plicitate continet g^o 1.º bonū non est bonum
que est de mō contrario est magis cōtra
ria. In 5.^a parte ibi amplius si in alite.
arguit sic. Sicut est in opinionibus in quibus
predicata nō habent contraria. ita debz eē
in illis in quibus predicata habent contra
ria. s. i illis sunt contrarie que cōtrario mō
opinant ergo 7 in istis. Dicit ergo q. si
aliis que similt habent contraria o3 simi
liter habere se q. s. i. opiones sint contra
rie que opinat mō contrario. 7. s. ubi nō
est contrarietas uidet bene eē dictum q. s.
ē sunt contrarie que contrario modo opi
nant. Aut. n. ubiqz est contraria i.^o que est
contradictōnis. i. negatiua Aut nūqz s. in
illis in quibus nō est esse contraria. ista est
falsa 7 contraria que est opposita uere ut
ille qui opinat hominē nō esse hominē fal
sum opinat. Si ergo he sint cōtrarie homo
est homo 7 homo nō est homo ergo 7 alie
que sunt contradictōis. i. que se habēt con
tradictorie. s. affirmatō 7 negatō de eodem
Deinde cum dicit Amplius similt po
nit sextam rōnez ubi duo facit. Primo
format rōnez. Secundo remouet dubi
tationem. Ita ibi. manifestuz ergo. in prima
parte arguit. a permutata pportōne sic. Si
cut se habz illa nō bonum nō est bonuz ad
istam bonū est bonū. ita se habz illa nō bo
num est bonum ad ista bonū nō est bonum
Et hec similitudo pz. qz sicut p^o due sunt
uere. ita alie due false. ergo permutati

sicut se habz non bonum nō est bonuz ad
hanc nō bonuz est bonū. ita ista bonū ē bo
num ad hanc bonum nō est bonū. sed ista
nō bonū nō est bonū est contraria isti nō
bonum est bonū ergo 7 illa bonum est bo
num est contraria huius bonū non est bo
num. 7 habet ppositum qz i.^o due sunt de
mō contrario affirmatiua 7 negatiua.

Huius rōnis primo ponit maiorem di.
qm similt se habēt. s. opiones boni quoni
am bonuz est 7 non boni qm n̄ bonū ē. 7
similt has. i. sicut ille ultra boni qm non ē
bonum 7 non boni qm nō bonum est.

Secundo ponit minorem di. q. illi que
est nō boni qm nō bonū est que ē uera op.
est contraria nō illa que dicit qm nō bonū
est malum que est de contrario predicato.

Quod pbat qz pnt esse simlt uere. illd
enim quod est nō bonum pōt esse malū 7
nūqz uera est contraria uere nec est contra
ria illa que est non malū. i. hec non bonū
nō est malum nō est contraria huius nō bo
num nō est bonuz sicut nec p^o per eandem
cām qz q̄doqz erunt simlt uere qz aliquod
nō bonū puta puer infra ānos nō est maluz
cōtrarie ergo relinquit. qz ei opioni que ē
nō bonum qm nō est bonū est cōtraria ista
que est n̄ boni qm bonum est ut dicēdo n̄
bonum n̄ est bonum. n̄ bonū est bonum qz
enūtiat mō cōtrario sicut affirmatō 7 nega
tio opposite pz. Deinde cum dicit. ma
nifestum ergo remouet dubium. qz. n. supra
posuit exemplū in p̄pōnibus indetermina
tis puta bonum est bonuz bonus nō est bo
num. crederet aliquis q. similt n̄ eēt i uni
uersalibus. hoc remouet di. manifestuz esse
qm nihil interest nec si ponamus ulr affir
matōnem. qz contraria ei erit ulis negatio.
ut opinionē que opinat omē bonū ē bonū
est contraria hec. nihil eorum que sunt bo
num est bonum. i. nullum bonuz est bonū
qz hec bonum est bonum si accipit unue
sitr puta dicendo omē bonum est bonum
eadem est ei que opinat q̄qd est bonum ē
bonum. 7 nihil eorum que fut bona est bo
num. Et addit q. similt est 7 in n̄ bono. i.
si n̄ bonum subiciat. quia ille erūt contra
rie. omē n̄ bonum est bonum. omē n̄ bonū
nō est bonum. n̄ bonum est bonuz nō bonū
non est bonuz. ita qz semper erūt cōtrarie
que modo cōtrario enūtiant. ut pz ex pre
dictis. Sequit illa pars. Quare si in
opinionibus. Ubi ex predictis inferet. cōclu
R

siones principales di. q. q. sic se habet i op/
 nionibus ut dicitur est. f. q. opinionones sūt cō-
 trarie. que mō contrario opināt 7 ea que
 sunt affirmatōes 7 negatōes. f. i. noce. sunt
 note eorū que sūt in aia. ut similr se habeāt
 hic 7 ibi q. inq. sic ē sequit qm negatō est
 cōtraria affirmatōi circa illud idē subiectū
 ulr sumptū. ut hic oē bonum est bonū nul-
 lum bonū est bonū. 7 omnis hō est bō-
 nus. nullus hō est bonus que sūt cōtrarie
 pprie loquēdo de cōtrarietate. Et similr ē
 in cōtradictorijs. Unde subdit Cōtradie-
 torie aut nō omnis homo est bonus que ē
 cōtradictoria illius ois homo est bonus. at
 nō ois bonū est bonū que est cōtradictio-
 ria illius ois bonū est bonū. nō ois ualet
 tm q̄tum quedam nō. Patet ergo ex oi-
 bus predictis q. in oi genere oppōis i. enū-
 tiatōes sūt iudicāde oppositae que enūtiāt
 mō opposito. f. affirmatio 7 negatō 7 non
 que sūt de oppositis predicatis respectu
 eiusdem subiecti. f. uel oppositorū subiec-
 torū. Ultimo cum dicit. manifestum
 est aut. pbat qōdam superius dictum sum-
 ptum. f. q. ppositio uera nō ē contraria uere
 hoc. n. i. superioribus dictum est. ubi d. f.
 Primo pponit conclusiones. Secūdo
 addit pbatōnem 2. ubi contraria enī sūt.
 Dicit ergo manifestum esse ex dictis qm
 nec opinionones ueram nec cōtradictoria. i.
 cōtradictoriam enūtiatōē ueram non 3
 tigit esse cōtrariam uere alteri. f. opiom ul
 cōtradictorie enūtiatōni. Deinde tum dī-
 cit Cōtraria euz sūt pbat intētum per ta-
 lem ratioēm contraria nō pnt circa idēz sūt
 esse. sed quecūq. opioēs aut enūtiatōes ue-
 re pnt simul esse. ergo una opio uel enūti-
 tio. uera nō erit cōtraria alteri uere. hu-
 ius rōnis. p̄mo ponit maiozes euz sūt p-
 batōne di. q. contraria circa idem sunt op-
 posita. i. impossibilia. Secūdo minore
 di. q. circa idem cōtingit uerū dicere eūdez
 i. q. omis uere siml pnt esse. Et addit ad
 maiorem declaratiōē q. eidez nō cōtingit
 contraria simul inesse. Ex quo sequitur
 q. nulla uera opio aut enūtiatō cōtrariatur
 alteri uere opiniononi aut enūtiatōni singula
 singulis reddendo. Circa unaz rōne fac-
 tam a pmutata pportōne. Notandum q.
 ppō est hito. unius q̄tatis ad aliam fm
 Euclidēz sic quatuor ad octo se habz in du-
 pla pportōne. Proportionabilitas uero est
 hitudo duarum pportōnū que simul sūpte

habent quatuor terminos ut sicut se habet
 quatuor ad octo. sic. p. ad decem. Adodus
 at arguendi a pmutata pportōne accipi-
 tur ab Euclide li. 7. q. xv. 7. xvi. Si igit
 quatuor q̄tates pportionabiles fuerint
 pmutatum pportionabiles erūt. 7 trāfferē
 ad argūta ut p̄z primo porum in duabus
 regulis. Si. a. 7. d. cōuertunt. c. 7. d. 7. cōuert-
 unt. f. a. 7. c. cōtradicit. b. 7. d. contra-
 dicunt ut sicut se habz p̄mū ad tertium
 sic se habz fm ad quartū. cōsequentia Ari-
 stotelis est necessaria. q. alterum cōtradi-
 ctionom dī de quolibz. 7 cōuertibile cū
 uno cōtradictio. non recipit predicatōnes
 alterius nec cōuersio. iō cōuertitur cum re-
 liquo cōtradictorio. ulr ergo tenz argumen-
 tum a cōmutata pportōne q̄tum ad cōtra-
 dicere 7 cōuerti 7 nōcūq. pōt haberi aliq.
 pportio corrādens. x. cōclusioni Eucli-
 dis 7 q̄do nō t̄z. Sed nūq. tenet quantum
 ad cōtradictere 7 sequi sed fit semp fallā
 consequētis. uerbi grā qm fit talis pmuta-
 tio compando superius 7 inferius ut sicut
 se habz homo ad nō hominē fm consequē-
 tiam sic animal ad nō animal fm rōnam ez
 go pmutatum sicut homo ad animal sic nō
 homo est non animal fm est. q. aliquid nō
 homo ut asinus non est nō aial. Similit-
 ter hic. sicut se habz superficies ad hanc
 superficies sic color ad hunc colorem q.
 pmutando sicut superficies ad colorem q.
 non pōt esse sine colore sic hec superficies
 ad hunc colorem qd nō pōt esse sine hoc co-
 lore fm est. Similit- hic sicut corp⁹ ad
 hoc corpus sic locus ad hunc locum ergo
 pmutando sicut corpus ad locum. sic hoc
 corpus ad hunc locum. Sed corpus nō pōt
 esse sine loco ergo nec hoc corpus sine hoc
 loco fm est. Similit- hic. sicut se habz esse
 ad non esse. sic possibile ad impossibile ez
 go pmutado sicut ens ad possibile sic nō
 ens ad impossibile. sed ois ens est possibi-
 le ut distinguit cōtra impossibile ergo oē
 nō ens ē impossibile fm est q. antixps est
 non ens nō tam est impossibil. In tali-
 bus. n. exempla duarum conditōnum ut in
 p. 7. 4. exemplo adinuicem compata hnt
 pportōnem cōuersam inferendo 7 nō ean-
 dem. Oppositum. n. rōtis infert op-
 posituz antecedētis 7 non econuerso. 7 tō
 sic arguendo in inferendo sicut p̄mū ad
 tertium sic fm ad quartum fit fallā rōne.
 Sed econuerso debet argui sic p̄mū ad ter

tium sic quartū ad fm sic est in pposito.
 Sed omnis homo est animal. ergo omne nō
 animal est non homo. 7 iteum sed omne
 ens est possibile. ergo omne ipossibile est nō
 ens. Similr quantum ad alia duo ex.
 oīa nō tenz qm̄ comūe determinat sibi ali
 ud comūe 7 inferius sub comūi nō q
 terminat sibi aliqd inferius sub alio cōi. lz
 ergo superficies sibi determinet. colorem
 7 corpus. locus. nō tam bec superficies hūc
 colorem nec hoc corpus hūc locus. In mul
 tis. ergo nō tenet permutatō nisi. intelliga
 tur modo supradicto. Sic enim uoluit 7
 disposuit illis p̄ luminū qui est benedictus
 in secula seculorū. Amen.

Explicat scriptum s̄is Antoni andree sup
 fm̄ librum pyetminus.

Incipit scriptus super librum diuisionum
 Boetii.

De diu

De rubrum in diuio
 nes p̄. c. xxx. de Boetio
 auctore huius libri diuisionū
 potest intelligi presens uer
 bum. ubi descibit perfectio huius libri
 diuisionum quantum ad quadruplex gen
 cause. ondit namq; huius auctoritas raze/
 renda in cā efficiente. profunditas inquire/
 da in materia subiacente. Jocunditas ap/
 petenda in fine. subsequente preclaritas. ā
 plecenda in forma apparente. Primus
 pbat implicatio r̄le qui diuisit. i. ipse bo
 etius qui scientiam tradidit de diuisione.
 Ipse ergo tractauit de diuisione utilitatem
 demonstrando. falsitatem retractādo ut patet i
 toto tractatu ut de ip̄ possit dici illud gen.
 p̄. c. uidit lucem q̄ esset bona 7 diuisit lu
 cem a tenebris appellauitq; lucem diem. 7
 tenebras noctem. lucem. s. ueritatis de ar
 te diuisionū q̄ esset bona. i. utilis. Diuisit
 tō eam a tenebris falsitatis quasi dies a no
 cte. qz ueritas qdāmodo dies. est falsitas
 uero nox. Secundum pbat penetratio
 excessiua ibi mate. Matera quidez 7 sub
 iectum huius libri compat̄ mari qz quasi
 mare habz profunditatem in s̄u. non emz
 est facile scire sine nosce retum diuisiones.
 unde p̄. Qui descendit mare in nauibus

sequit̄. ipsi uiderunt mirabilia eius in pro
 fundo. nobilitatem in ulu omnes enim scie
 tie utunt̄ diuisione ecclesiastice. p̄ omnia
 flumina intrant mare 7 mare non redūdat
 p̄hentatem in statu quia magna ueritas ē
 preualet. unde p̄ hoc mare magnū 7 spa
 tiosum manibus ibi reptilia quorum non
 est numerus. Reptilia. i. uarietates conclu
 sionum que per omnes scias reptant.

Tertium pbat cōtemplatō obiectia ibi
 Rubrum rubedo enim est color medius d
 elinans ad nigredinez iō est congregatiō
 magis. unde amores 7 cōcordiam designat
 finis aut̄ hic intentus est. concordia uerita
 tis ad exercitium didendi 7 hic est finis in
 tra. Notitia. s. de diuisione ad exercitium
 distindendi 7 hic est finis extra sed ppin
 quus. T̄ia. n. diuisiua ualz ad distindones.
 ut p̄. 7 metaphisice. 7 hic infra ad exerciti
 um silogizandi. 7 hic ē finis remotōr. No
 titia. s. silogizandi 7 sotius logice ad exer
 citium fruendi 7 uideri deum qui est finis
 ultimus ad quem omnes scientie ordinant̄.
 M̄. xxi. Rubicundus est celum ubi. s. uide
 tur i. de quo d̄. cātorū fo. Dilectus me
 us candidus 7 rubicundus electus ex mil
 bus 7 uidet̄ ab ill. de quibus tenorū 4.º.
 d̄. Candidiores nazarei eius niue nitidio/
 res lacte rubicundiores eboze antiquo sa
 phiro pulciores. Quartum pbat ex
 plicatō distinctiua ibi in diuisiones qd̄ spe
 ciat sp̄alr ad formas tractatus que est diui
 sio libri. Diuidit. n. librum in capla. La
 pla. in pagrapha. pagrapha in pagraphu
 la ut sic tota diuisio a toto libro usq; ad par
 tes minimas ordinate compleat̄ per mul
 tas 7 uarias diuisiones p̄ quo intelligi po
 test illō gen. xv. Apparuit lampas ignis
 transiens inter diuisiones. lampas. s. uerita
 tis explicatiua inter diuisiones multipha
 rias huius libri ut sic per hanc creaturam
 ueritatem agnitam ad ueritatem increatā
 finalr ptugamus. Amē.

uia Notitia subiecti
 presupponitur in
 scientia de subiecto. n. o. 3. pre
 cognoscere quid est 7 qz est p̄
 posteriorum. iō ante expōnem l̄e de sbō
 huius libri unam moueo qōnem. Utrum li
 ber iste diuisionū sit de diuisione ut d̄ sbō
 Uidet̄ qz non. nam de diuisione nō est
 scientia ergo. n̄ est sbm̄ in hoc libro. Eō
 sequens est euidens. Antecedens pbat̄

Sum quia omnis scia est de bono ex
primo de aia. sed diuisio n̄ uidet̄ quod bo
num q̄ concludit ad n̄ esse ḡ. Sum quia
omnis scientia est de uli. sed diuisio n̄ est
ule. pbato minorum. nullum equiuocu est
uniuersale. sed diuisio est equiuocum q̄ di
citur mltis modis ut d̄r in lra ergo. Tu
quia oppositoru est eadem disciplina. sed
compō 7 diuisio sunt opposita 7 de cōpōe
nlla habet̄ scientia ergo nec de diuisione
Preterea de diuisione n̄ est una sciētia
ergo n̄ est sbm̄ in hoc libro. consequētia
p3 q̄ liber iste n̄ continet nisi unam sciētia
Ans probat̄. Sum quia de i^o n̄ est
una scientia quod dicit̄ multis modis. Se
rant̄ enim scientie quē admūdū 7 res ex 3°
de anima. sed diuisio dicit̄ multis modis
sz Boetiu i lra ergo. Tu q̄ lb̄ 7 accēti
nihil est comune equiuocu sed quedam di
uisio est substantia q̄aedam accidental̄ ḡ
nec erit de eis una scientia. Preterea scia
de diuisione est real̄. ergo diuisio n̄ ē sub
iectum in hoc libro. cōsequētia p3. q̄ liber
iste pertinet ad logicam que est scientia rō
nal̄ aut sermocinal̄ 7 non real̄. ergo. An
tecedēs pbat̄. tum q̄ diuisio est res sciētia
āt. de re est real̄. Sum q̄ omnis scientia
de uniuersali est real̄ p3 de metaphisica 7
v̄ alijs inductiue. sed diuisio est quid ule vt
suppono 7 probabit̄ ergo. Preterea p̄n
cipale sbm̄ debet continere omnia determi
nata in sciētia. sed diuisio n̄ est huiusmōi
hic. n. in isto li^o determinat̄ de diffinitione
ut patebit̄ infra. diuisio āt n̄ continet̄ dif
finitionem ergo. Preterea sbm̄ scientie
debet habere partes scia. n. una unius ē sub
iecti ptes. 7 proprietates considerans ex p̄
mo posteriorum. sed diuisio non habz par
tes cum sit simplex in forma ergo. In
oppositum est boetius unde 7 liber iste in
titulat̄ de diuisione. Respondeo. In is
ta qōne oz supponere quedam generalia
de subiecto scientie dicta in qōibus v̄ sub
iecto superius in porphirio in predicamē
tis in peryermis 7 sex principis. 7 tūc
ad istam qōnem dico quatuor conclusiones
Prima conclusio est ista. de diuisione po
test esse sciētia. hanc ostēdo sic. De omni illo
potest esse scia quod habet partes 7 passio
nes demonstrabiles de ipso. sz diuisio ē hu
iusmodi ergo. Probatio minoris. habet
enim diuisio partes subiectiuas puta diui
sionem gnis diuisionem totius 7c. Ita

bz ē proprietates p^o 7 per accēns. Pre
terea v̄ omni eo pōt̄ eē scientia circa quod
contingit errat̄ 7 recte ager̄ sz diuisio est
huiusmodi ergo minor p3 7 patebit̄ magis
ex sequētibz ex expōne lre. Ex his p3
ad primum in. oppositum quod ē contra
istam conclusionem dico. n. q̄ ans est flm
Ad primam probatōnem nego minores
Quia diuisio est duplex. quedam rei ut si
aliquid totum nature puta homo scidatur
realz in suas partes. Quedam est rōnis
ut q̄ aliquo cōe dividat̄. in contenta quo
quomō. Prima est in partes integrales
7 concludit ad malū 7 n̄ esse totius v̄ qua
boetius non tractat. Secunda est in par
tes subiectiuas que realiter n̄ diuidit̄ sz do
cet diuidere fm̄ p̄rias rerum d̄as. que n̄
conducit ad malum aut n̄ esse. sz magis
confert ad cognitōnem reruz. De hac tra
ctat Boetius. Non tam uideo q̄n de utraqz
possit esse scia quia utraqz est ens. 7 p̄ oīs
bonū quod conuertit̄ cum ente. Ad faz
nego minorem q̄ diuisio est quid aptū na
tum predicari de pluribus. Sum arguit̄
q̄ n̄ quia est equiuocum dico q̄ falsum ē
q̄ predicatur fm̄ idem nom̄ 7 fm̄ eandem
rōnem Ad probatōnem q̄ d̄r mltis mo
dis. dico q̄ uerū est multitudine supposi
torum sicut 7 q̄ cūqz uniuersaliter n̄ uero
multitudine significatorum que sola facit e
quiuocationes. Ad tertiam probatōnem
dico fm̄ Aristotelem in. vi. topicorū q̄ qui
bene diffinit̄ contraria ponet̄ cognito ḡ
uno opposito n̄r ponit̄ aliud 7 cognosct̄
tur unum reliquo cognito determinado er
go de diuisione determinat̄ quodāmodo
v̄ compōne. ude 7 diuisiones n̄ sunt nisi ali
quo modo compositorū. Secunda con
clusio est ista de diuisione est una scientia.
hāc probō sic unius subiecti ut unū est tm̄
una scientia sed diuisio simpliciter sup̄ta ē
huiusmodi qz ut sic fm̄ unam comunē rō
nem dicit̄ de omni diuisione ergo. . Lō
firmat̄ per Boetium qui de omni diuisione
tradit unum librum 7 unam tm̄ scientiam.
Ex his p3 ad fm̄ argumentum q̄ est con
tra istam cōclusionem dico enim q̄ ans est
falsum. Ad primam pbōnem iam patet
ex predictis 7 n̄ d̄r multis modis nisi mlt
itudine suppositorum que n̄ tollit̄ unica
tes. requisitam ad sbm̄ Ad fam̄ dico q̄
omnis diuisio est formaliter accidental̄. qz
est quōdam accēns. tam materialiter potest

esse subalterno aut accidentaliter secundum quod diuidit sub
stantiam aut accens. Illam etiam proponere
quod subiecti nihil est commune uniuocum
non potest esse ueram. Quod per tenedo quod ens
est commune uniuocum omnibus de quibus per
quod credo esse uerum ut iam dixi in porphirio.
Tertia conclusio est ista. Scientia di
uisione est scientia rationalis non realia. hoc
ostendo sic. Scientia logicalis non est scien
tia realis sed rationalis. sed de diuisione est sci
entia logicalis ergo. Ex his per ad tertium
argumentum quod est contra istam conclusionem Di
co. n. quod ans est falsum. Ad primam probatio
nem dico quod duplex est res. quedam intra in
tellectum tamen. Quedam extra. Diuisione autem de
qua hic agitur est tantum res et ens rationis et non
res extra. et talia res non denotant scientiam falsam
sed tamen res per modo. Ad secundam dico quod ma
ior non est uersaliter uera quia non omne uerum est
ens reale. Ab intentionibus. non potest abstrahi
aliqua intentio communis et uelut sic a rebus.

Quarta conclusio est ista. liber iste est de di
uisione ut dicitur subiecto. hanc probabo sic. Illud est
subiectum in hoc libro de quo hic agitur quantum
ad se et suas partes atque passiones hec. n. est
res subiecti. sed diuisione est huiusmodi ergo mi
nor per quod hic agitur de omni diuisione que est
per subiectum diuisionis absolute. Item
de proprietatibus eius que sunt per se et per accens ut
in exponere amplius apparebit. Sed circa
dicta et unum dubium. scilicet que diuisione est hic subiecto.

Et de quod diuisione potest significare per hunc
ut quod sit per uocem significatiuam. diuisione plata
per uoces. Contra ostenditur in principio predicam
torum et perminias quod nulla per logicam est
de uoce. Alioquin sillo in mente non esset sillo
nec enuntiatio in mente esset enuntiatio. eodem modo
dico de diuisione. Aliter dicendum quod diuisione in
mente est hic subiecti quod sic considerata habet par
tes et passiones quod aut uoce perferat accidit
sibi ut est subiecto. Secundum est quod Aristoteles
non tradidit scientiam de diuisione. Dicitur quod
duplex est diuisione. Diuisione una est de esse logi
ca. ut est diuisione generis in species. et de tali determi
nat Aristoteles in libro posteriorum quod illa uide
tur ad affirmaciones et sequitur ad demon
straciones. Alie omnes diuisiones sunt de
bene esse de quibus omnibus agit Boetius
in hoc libro. Ex his per ad quartum argu
mentum quod est contra istas conclusiones. Dico
quod maior sic est intelligenda quod subiecto de co
tineat determinata in scientia que. scilicet ibi per
se et principaliter considerantur ut sunt partes

et passiones hic autem agitur de diffinitione non
principaliter sed incidentaliter ut inferius pa
tebit in expositione scilicet. Ad quintum dico
quod equocatur de partibus subiecti. non enim quod ha
beat partes subiectiuas. sed non necessario in
tegrales forma autem simplex et si non habet
partes integrales potest tamen habere subiectiuas
et hoc sufficit ad subiectum scientie. Sic autem est
in proposito de diuisione ut patet satis be
ne ex predictis etc.

Andronicam

studiosis fructus. Liber iste di
uiditur in duas partes principales.
In premissis et tractatu. Secunda ibi diuisione
natura. prima in tres secundum quod tripliciter trahit au
ditores ad amorem huius scientie. Primo. non
reddidit auditores attentos ex doctrine uti
litate. Secundo docuit ex doctrine fa
cilitate. Tertio beniuolens ex doctoris hu
militate. scilicet ibi. Quare quod maximus. 3° ibi
Nec ullus liuor. In prima parte inten
dit talem conclusionem. Omnis scientia hono
rata fructuosa et utilis est attente speculanda.
sed scientia de diuisione est huiusmodi ergo mi
norem ponit in ista quam probat auctoritate
Andronici philosophi diligentissimi scilicet qui in li
bro quem edidit de diuisione docet quod magnos
fructus afferat scientia diuidendi homini
bus studiosis. ingeniosis. et etiam quantum
hec scientia diuidendi fuerit in honore semper
apud peripateticam disciplinam. et apud se
ctam et disciplinam Aristotelis et sequentium
suorum. et auctoritate plotini philosophi grauissi
mi. et ualde autentici. hoc idem etiam probatur
auctoritate porphirij a quo iste liber est
reperitus in commentariis. id est in comento quod fe
cit super librum peronij qui intitulari sophi
stes. a quo eodem porphirio uniuersalitas
introductionis in cathedra. id est in li
bram predicamentorum est laudata per hanc. scilicet
scientiam diuidendi. Dicitur enim porphirius in li
bro suo introductorio in predicamenta asse
ritur necessarias esse peritiam. id est notitiam per
predicabilium. scilicet generis speciei proprii etc.

Tum propter alia multa. scilicet ad predicamen
ta Aristotelis et ad demonstrationem et diffi
nitionem. Tum etiam propter parciendi et
diuidendi. que est maxima inter omnes. hec
autem omnia dicta de porphirio patent in prin
cipio libri sui euidenter. cum sit necessarium
etc. ubi notitiam illorum per. predicabilium
dicit esse necessariam inter alia ad diuisionem

faciendā. Ex quibus omnibus p̄z minor
rōis 7 etiā p̄z l̄ra ex predictis. Notan
dus q̄ tempore Aristotelis athenis dñz fu
isse tres scōle siue secte phioruz. Una
epycurioruz. alia stoicoruz. 3^a. peripateti
corum que fuit Aristotelis 7 suorum sequa
ciuz ad quā scientia de diuisione fuit in ho
nore rōne utilitatis 7 fructus inde v̄nt̄ n̄
tota pb̄ia. Deinde cum dicit Quāz q̄
maximus reddit auditores doctes ex doc
trine facilitate atq̄ veritate. Unde hic
dat talem rōnez. ois sc̄ia fact̄ 7 per modū
introductionis atq̄ veritatis tradita d̄z red
dere doctes auditores. s̄z sc̄ia de dione tra
dita in hoc l̄o est huiusmodi g^o. Hui⁹
rōnis minorem ponit in l̄ra dāns duplicem
modum p̄cedendi cum sua cā. Prius ē
q̄ hanc sc̄iam tradit modo facili 7 introdu
ctorio s̄z habuerit circa hāc materiam cō
petentem 7 subtilē tractationē 7 studiū
Luius cām subdit ibi. ut nec anxietas qua
subilitas decise orōnis 7 snie nō perfecte
uigerit anxietatem mētibus audientū ut
q̄do doctrina nimis subtiliter 7 truncate
tradit. Secundus modus p̄cedendi est
q̄ hanc sc̄iam tradit 7 perscribit 7 cuz
moderata breuitate. Luius cām subdit
ibi. Nec superuacua q̄ superuacua loqua
citas harum rerum n̄ d̄z habet. i. occupare
mentes rudium 7 insolentū q̄ nouit̄ au
diunt doctrinam. hoc. n. n̄ est nouum. neq̄
iustum. Dicit ergo q̄ q̄ de diuisione est
maximus usus omes. n. scientie utū. diu
sionibus est q̄ de ea. facillima doctrina. Jo
ego. f. Boetius sicut plura alia tradidi. ro
manis auribus. i. latinis ita q̄ id. i. librum
istum perscripsi 7 tradidi introductorie 7
cum moderata ueritate 7 breuitate p̄z l̄ra
ex predictis. Notandum q̄ boetius
multa tradidit latinis. Siue transferendo
de gr̄eco in latinum. Totam. n. philosophi
am naturalem 7 metaphisicam 7 logicam
7 plura alia d̄z translulisse. Siue etiā scribē
do. nam multos libros ipse composuit in
ter quos est liber iste de diuisione unuz que
modo introductorio 7 cum moderata bre
uitate. cōposuit 7 conscripsit 7 hic m̄s. p̄
cedēdi est q̄ reddit doctes auditores.

Deinde cum dicit. Nec ullus liuor d̄d
dit auditores beniuolos ex sua humilitate.
7 intendit talem rōnem omnis doctoz. qui
rem arduam naturaliter 7 ignotam tra
dit cum magno labore 7 legentium unūta

te meret̄ habere beniuolos auditores. sed
ego sum huiusmodi q̄tum ad hunc librum
de diuisione ergo minorem ponit in l̄ra d̄
cens q̄ nullus liuor inuidus debz obfuscaz
obligis moribus detractōnis illud quod az
duum est in natura 7 digestum est ad legē
tium utilitatem ut auditores dent. potius
niam studiis nūc cognoscendo q̄tm ad
maledicta si qua sint nunc componendo q̄
tuz ad benedicta potius iq̄ q̄ stringant su
per eam bona artibus supp̄ pp̄ suam v̄ra
ctōnem dum q̄qd nouum est repudiāt im
pudenti obstinatione. Quis. n. nō uideat. i.
q̄libet d̄z cognoscat tanq̄ notum q̄ m̄tuz
ualz ad defectum 7 cōstructionem bonatū
artium 7 sciarum si apud n̄tes hominum
nūq̄ sit despatō displicendi. i. q̄do ho
mo sperat 7 opinat̄ se ex suis operibus 7
docturia alijs displicere retrahit. n. homo
sepe a benefaciendo q̄do sp̄at q̄ alijs suo
bono opere offendit̄ oz ergo auditores eē
beniuolos ut ex hoc doctoz magis indu
cant 7 trahant ad docendum. Ultio
7 dicit s̄z h̄ctenus Imp̄nit finem dicitis
7 continuat se ad dicenda dicens q̄. hec d̄
eta sunt hactenus 7 dimittant̄. sed nūc. nō
mē ipsius dionis dicendū est oñdēdo quot
modis d̄ diuio Et fm̄ unūq̄q̄ uocabulū
7 mēbrum diuisionis pp̄rietates 7 p̄tes uni
uscuiusq̄ pp̄osui sunt pertractanda supp̄
iuxta p̄dictū modū p̄cedēdi.

diuio Namq̄ s̄nto
prohemio prese
quit̄ auctor tractatum intēuz
ubi sic p̄cedit. Primo diu
dit diuisionem in suas sp̄es 7 manifestat p̄
exempla. Secundo p̄sequit̄ de eis d̄ter
minando de earum pp̄rietatibus. 2° ibi
in quibus aut̄ sumope. Priā d̄t̄ in. d.

Primo dionem diuidit. Secūdo n̄bra
p̄ exempla exponit. 2° ibi Sed horū oñz
Ad euentiam prime p̄tis. notandum
q̄ diones quedam d̄nt per se. quedā p̄ ac
cidens ut magis inferius patebit. Priō
ergo ponit diuisionem p̄. Secundo per
accēs ibi preter has aut̄. Ponit diuisionem
p̄ accēs dicens q̄ diuio d̄ multis modis
q̄ tripliciter intelligendo ut sup̄radictum
est de multitudine suppositorū nō signifi
catorum. est. n. una diuio generis in spe
cies. Alia totius in partes 3° uocis in pp̄ri
as significatōnes. harum aut̄ quelz dicit̄
per se. Secūda ibi preter has ponit diu

sionem per accidens dicens q. preter has
 diuisiones p. que dicte sunt est alia, disto
 que dicitur p. accidens fieri. 7 e triplex una
 q. sibi diuidit in acci. 2. cum accidens di
 uiditur in subiecta. 3. cum accidens in ac
 cidens. exponit aut istum modum dicens
 q. hoc fit qdo utraq. acci. s. diuisum 7 al
 teru diuidentiuz insunt eidez sbo. hoc ipse
 Boetius inferius declarat 7 pot. hic. statim
 patere per exemplum ut dicendo alborum
 quedam snt dulcia pura lac. quedam amara pu
 ta sal. ta. n. albu quod est diuisus q. dulce
 qd est diuidens insunt eidez sbo ut lacti.
 Similit. ex a. parte album 7 amaruz insunt
 sali. Ex predictis ergo pz q. in unuer
 so sunt sex spes diuisionis tres per se 7 tres
 per accens. Deinde cu dicit. s. horum
 oiu exponit. dictas diones p exempla ubi
 d. f. Primo ex. p. lificat d. d. sionib. per
 se. s. de diuisionibus per accens. 2. ibi
 eorum uero que snt accens. p. in tres. p.
 exponit diuisiones gnis. 2. diuisiones to
 tius. 3. diuisiones uocis. 2. ibi. totuz uer
 ro 3. ibi uocis uero. Prima in d. p.
 facit quod dictum est. s. exponit quoddaz
 notandum circa diones generis. 2. ibi
 oportz aut. continuat ergo se ad dicenda di
 cens q. subdenda snt ex. omniu numeroz
 i. diom predictaru q. tenus ro totius dioms
 dicte elucescat. Exempla eniz elucidat in
 tentuz. 7 statiz subdit ex. d. diuisione gene
 ris. Primo in gener. sbe. naz. genus diui
 dit in spes uideudo sic animaluz. Alia snt
 ronabilia. alia irronabilia. Item ronali
 um. alia snt mortalia. alia imortalia.

2. in gener. accidentis ut sic d. c. do. Co
 loruz a. snt alba ut albe. alia nigra ut ni
 gredo. Alia media. 7 subdit quoddam
 notabile circa h. q. oz omiez diuisiones ge
 neris in spes fieri ad minus in duas partes
 aut in plures s. no. i. finitas qz nec sunt in
 finite spes euid. generis nec minus duab.
 Sz cur hoc eueniat postea ostendedu e.

Circa istam h. az possut duo queri.
 Primu utruz mortale sit d. a. diuisa ani
 malis constitutius hominis. qz hoc ut uelle
 Boetius qdo diuidit animal ronale p. mor
 tale 7 immortale. Secudu utruz genus
 requirat necessario plures spes ad min. du
 as. Sz qz be. qones ia tractate snt supra in
 porphurio. id. nuc premitto eas querant
 ergo ibi. Deinde cu dicit Totum uero
 Exponit per exempla diuisiones tot. in

partes ubi. d. f. primo facit qd dictum est
 s. o. reducit ad diuisionem totius q. daz aliaz
 diuisiones 2. ibi cumq. hois. Dicit ergo
 q. tunc totum diuidit in partes. qdo unu
 quodq. diuidit in eas partes ex quib. co
 ponit ut dicendo sic Domus aliud tectuz
 aliud paries aliud fundamtu. 7 iterum di
 cendo homines. coponi ex anima 7 corpo
 re. qz anima 7 corpus snt partes essetiales
 hominis. sicut tectum paries 7 fundamtu
 snt partes integrales domus. Postea
 ibi cuq. hominis diuisiones q. dam. s. sp. et
 in indiuidua reducit. s. ad diuisionem tot.
 in partes di. q. cum dicimus Lucrone ur
 gilium 7 ceteros p. ticulares homines. esse
 ptes hominis comuis est dio quasi totus i
 partes qz illa cum sint particulares homi
 nes iungunt 7 componunt uiz. i. ronez tot
 tius hois. i. hois in coi quasi cuiusdaz tot.
 7 ne crederet q. tal. diuisio eet gnis in spe
 cies subdit q. nec homo est genus nec sin
 guli. i. singulares homines. sunt spes s. ma
 gis sunt partes qbus coniungit totus ho. i.
 comuis homo qui est spes. Notanduz
 q. diuisio specieru in singularia magis ut
 couenit. cuz dione generis in spes. Quz qz
 utrobiz est diuisio totius unuersal in par
 tes subiectiuas. Tum qz utrobiz diuisuz
 didit 7 contrahit in diuidenda p. d. ras co
 stituitias. Na sicut genus p. d. ras specifi
 cas sic spes p. d. ras indiuiduales. quecumq.
 ille sint. tam p. q. to indiuidua sunt p. ras
 spes est quoddam totuz. Diuisio spei in in
 diuidua reducit ad diuisionem totius i par
 tes. ymmo hoc modo generali omnis diuisio
 est totius in partes. qz ome diuisio est qd
 dam totum. 7 diuidentia sunt partes eius
 aliquom. Ad hunc ergo modum generale
 aspiciens boetius reducit diuisiones spei ad
 diuisiones totius in hoc loco. quia si
 cut generalit. totuz constituitur ex partibus
 tra spes ex indiuiduis no. intrinsece 7 for
 malit. s. pro q. to a pluribus p. ticularibus
 abstrahit natura spei. Deinde cu dicit
 Uocis aut. Exponit per ex. diuisione uo
 cis in singulares ubi sic pcedit. Primo
 facit quod dictum est. Secundo subdi
 uidit hanc dionem assignans eius duos mo
 dos. Secunda ibi. sed huius diuisionis
 Dicit ergo q. diuisio uocis in p. prias signi
 ficatones fit qdo una uox multa signifi
 cans exponit ostendendo pluralitates sue
 significatons ut dicendo sic. canis qd est

quoddam nomē ⁊ uox . quoddam est . aial
quadrupea larrabile . quoddam celeste sy
duo . s. qd micat ⁊ splendet ad pedem mor
bidum orionis . i. cuiusdam signi uel stelle
sic dicte quoddam est piscis marinus qui
retinet in magnitudine corpus imoderatum
i. magnum ualde ⁊ appellat piscis ceule
us tal ergo est dio . uocis i significaciones .

Notandum qd canis que est stella dici
tur micare ad pedes morbidū orionis qua
tenus in climate illud siue regione ubi do
minat influit morbos ⁊ corruptōnes . unde
dies canicularis ⁊ periculosi ⁊ pestilentis
sūt plus ceteris diebus . Deinde cum di
cit Sed huius diuisionis . ponit huius diu
sionis duos mōs di qd hui⁹ diuisionis duplex
est modus . s. m qd una uox mltā significā
pōt esse nomē uel orō composita ex pluri
bus noibus . Exemplū de nomine posi
tū est supra ut canis . Exemplū de orō
ne ut cum aio . i. dico eacidez romanos pos
se uincere . Hec . n. orō pōt habere duplices
sēm uel qd eacidez uincat romanos ul' eō
uerso qd romani uincant eacidez . ⁊ similiter
hec . canem comedere panes . ⁊ subdit noia
illorum dicēs qd dio talis nois est dio equi
uoci ⁊ diuio talis orationis est diuio am
bigui seu ambiguitatis . quas greci uocāt
ambibologiaz unde nomē mltā significā
dicit equiuocus . ⁊ iō dio illis est dio equi
uoci in equocata . Orō aut mltā signi
ficans dī amphibologia . i. ambigua orō
⁊ iō talis diuio dī amphibologi in am
phibologiata . Deinde cum dicit eorum
uero explicat de diuionibus per accūs .
ubi sic pcedit . Primo facit quod dictus
est . Secundo . exponit quōdam superius
dictus circa has diuiones . Secūda ibi qd
uero superius . Prima in tres . primo
explicat dī p^o diuione . s. de fa . 3° de 3°
2° ibi . accūs uero in sō . 3° ibi accidenti
um in accūs . Dicit ergo qd eorum que di
cunt sra accūs dio subiecti in accūs fit hoc
modo ut euz dicitur oīz hominū . alij sūt
uigi alij candidi . alij medij colons . Hec . n
s. nigrum albus ⁊ c. sunt accūs hominū ⁊
nō spēs ⁊ homo est eorū sōm ⁊ nō genus .
⁊ iō talis dio est subiecti in accūs ⁊ nō gene
ris in spēs . Deinde cum dicit accūs ue
ro explicat de alia diuione di . q. lectō . i. dio
fit accūs in subiecta . Sic dicēdo omnium
que expetunt . i. que sūt bona . qd bonum
ē qd omnia appetūt . ex p^o ethicorū . Alia

sūt in anima alia sūt in corpore . Illud enim
qd expetit . i. bonū ē accūs aīe ⁊ corpori
⁊ nō genus ⁊ aīa ⁊ corpus sunt subiecta
boni ⁊ nō spēs . ⁊ iō talis diuio est accē
tis in subiecta ⁊ nō generis in spēs . De
inde cum dicit accūs in accūs . explicat
de 3° diuisione . ⁊ diuidit in duas partes .

Primo facit quod dictū est . Secūdo
ponit quōdam ppetatem h^o diuisionis . fa
ibi Sed hui⁹ diuio Dicit ergo qd diuio
accūs in accūs fit hoc modo . ut cum di
cuntur orantur eadēdrum uel aliorum a^o
sunt dura ut margarita . a^o liquenta ut lac

Qd aut talis diuio sit accidentis in ac
cūs pbat qd liquor ⁊ albedo . ⁊ durities sūt
accūs . Dum ergo album ⁊ durum ⁊ liquidū
sūt sepatum . i. diuisum legit qd qdō sic di
cimus accūs in accūs . sepatum . i. diuidimus

Deinde cum dicit Sed huiusmōi diuio
ponit quōdam ppetatem huius diuisionis ⁊
diuidit in d. partes . Primo facit quod
dictum est . Secūdo ex hac ppetate in
fert dīam huius diuisionis ad alias supra
dictas . fa ibi Dicit aut . Dicit ergo qd hu
iusmōi diuio uicissim in alterutra cōmū
tati pta qd diuisum fiat diuidens ⁊ econ
uerso ut p^o in ex^o possumus . n. dicere . Eo
rum que sunt dura . a^o sunt alba . a^o nigra
Et iterum eorum que sunt ligda . a^o sunt al
ba a^o nigra . ⁊ econuerso eorum que sunt ni
gra . a^o sunt dura . a^o ligda . ⁊ iterum eorū
que sunt alba . a^o ligda . alia dura . ubi idem
nunc est diuidens ut p^o intuenti . Dein
de cum dicit dicit aut ex hac ppetate . dat
dīam huius diuisionis ad alias supradictas
dicens qd ex hoc hec diuio dīe ab omnib^o
supradictis . Nam cum discernit . i. dicit
uox in p^o significaciones non pōt fieri
econuerso . qd significatō diuidat in uoces .
Similiter qdō genus diuidit in spēs non
pōt fieri econuerso . qd spēs diuidat in ge
nera . Nec ēt partes pōt diuidi in totū qd
uis totum diuidat in partes . Per hoc ergo
dio accūs in accūs dīe ab omnibus diuio
bus p^o . nō aut ab alijs diuionibus p^o accūs .
qd ibi ēt est aliqua uicissitudo . Nam sicut
sōm dīe in accūs . ita econuerso . accūs in
subiecta ut patet ex predictis . Ultimo
cum dicit Qd uero superius . Exponit qd
daz superius dictus . s. qd dio accūs i accūs
ita fit qd utrūqz . s. tam accūs diuidens qd
dīam cōtingit eidez inesse sōm . liquet . i. ma
nifestum est ita esse si attentius perspicit

Nam sicut dicendo eorum q̄ sunt dura. Alia sūt alba. a. nigra ut lapis est albus p̄ta margarita ⁊ ebanus est niger. Manifestus est q̄ ebano sunt utraq; acci. s. durici es ⁊ nigredo quorum alterum est diuidens Alteruz dūsum. Similr ex alia parte lapidi inest durities ⁊ albedo. ⁊ addit q̄ et in ceteris s̄lib⁹ dionib⁹ idē iueniet diligēs lector. Circa istas lectōnes mouet duo dubia. Primū est de diuisione in cōi utrū s. notificet diuisionem ul' diuidenda Ad quod breuiter dici pōt q̄ notificatō rei duplex est. Una est intrinseca. i. de quiditate in dicans qd res sit. ⁊ hec habet fieri per p̄ta ⁊ p̄z ad diffinitōnes. Diffinitō emz orō est indicans qd eē est. Alia est extrinseca s. notificatō que nō est de quiditate. sed d' accidente rei accipiēdo accidens largo mō p̄ extraneo esse illud. s. qd est extra cōti am rei Et hec pōt fieri per diuisiones ⁊ p̄ posteriora. Diuisio. n. notificat diuisum nū qd sit. sed q̄tum ad sua continentia se extendit. diuisio ergo notificare diuisum hoc fo modo notificat etiā fo mō ipsa diuidētia ostendendo ⁊ epilogādo q̄ ipsa sub tali diuiso cōtinet. Secūdum est de ordine partium diuisionis An boetius eas cōueniēter ordinet Ad quod breuiter dici pōt q̄ sic. Et hoc mō diuisiones. n. per se ordinātur ante diuisiones per accidens. Quia qm̄ om̄i per accidens est aliqd p̄ se ⁊ per consequēs absolute ⁊ simplr per se prius est i^o quod est per accidens. Quia qz cognita diuisione per se facilius cognoscat diuisio per accidens tanq̄ illud quod orit̄ ex illo. Om̄e. n. per accidens reducit̄ ad per se. Inter diuisiones aut̄ per se. Pri mo ponit̄ diuisio generis in spēs sicut illa que per se intendit̄ in loca unde ⁊ i^o dīo dī de esse logice fo ponit̄ dīo totius in partes ante diuisionem uocis eo q̄ ipsa ē p̄ncipal̄ ad quam om̄es. alie aliquo mō r̄ducunt̄. qz om̄e diuisum aliquo modo ē totuz ⁊ diuidenda partes. Ultimo ergo restat diuisio uocis in significatōnes. Inter dīoes uero per accidens qz s̄b̄m̄ est p̄us acciēte iō i^o est prima q̄ ē s̄b̄i in acci. s. illa que est accidentis in subiecta qz ibi aliquo^o cadit s̄b̄m̄. s. ut diuidens. Ultimo illa que est mere per accidens tam ex pte diuisi qz ex parte diuidentiuz que. s. est accidentis in accidentia ⁊ sic p̄z totus ordo rōnalis.

Boetiam Autem

boetius dicit diones in suis species ⁊ exposuit p̄ exempla nūc p̄sequit̄ de eis determinādo earum p̄prietates. Circa quod d. f. Primo determinat de eis compatiue assignādo adinuitem earum differentias. Secundo determinat de eis absolute ⁊ s̄m̄ se assignando earum p̄prietates. s̄a ibi. Nūc g^o. Prima in duas. Primo continuat se ad dicenda. Secūdo p̄sequit̄ de intento ibi statim Omnis. n. uocis Dicit ergo q̄ illis quibus. i. a quibus inquit sūmope. i. diligēter s. studium ⁊ rō ueritatis intelligenda ⁊ cōsideranda est p̄us que sit p̄prietas om̄iuz horum. i. dionum qbus differentijs inter se sigillatim segregent̄. i. distinguant̄. p̄prietas. n. rei qua una res ab alia distinguit̄ dicit in magnā notitiā q̄ qd est rei. Deinde cum dicit Omnis. n. p̄sequit̄ d' intento ubi. d. f. Primo. n. breuiter se expedit de dīa dionum p̄ se ⁊ p̄ acciē ⁊ hec dicit p̄. he p̄. acciē. Secundo assignat differentias inter diones p̄. 2° ibi Secūdum se aut̄. Dicit ergo q̄ omnis dīo uocis generis ⁊ totius uocat̄ dīo per se. Alie uero tres. s. subiecti in acci. accidentis in subiecta. ⁊ accidentis in acci. ponit̄ in distributionem. i. dionem. i. uocant̄ diuisiones p̄ acciē. Notandū q̄ ex nūc dictis ⁊ superius p̄z q̄ in uniuerso sunt sex spēs diuisionis. tres per se ⁊ tres per acciē. Quap̄ sufficientia colligit̄ per hunc modum. qz omnis diuisio sicut ⁊ ens. uel est per se uel per acciē. Et uoco diuisiones per acciē n̄ illam que fit per alterū qz sic omnis diuisio esset per acciē. nihil. n. diuidit̄ nisi per alterum idem. n. non diuidit̄ se ipsum. sed dī diuisio per accidens in qua ponit̄ accidens uel diuidens uel diuisum ut sit diuisio per accidens materialiter nō formaliter qz forte formaliter loquendo omnis diuisio ē p̄ se qz per se spēs diuisionis in comū talis ergo accidentalitas nō tollit̄ p̄sistentiam formalem diuisionis sed t̄m̄ p̄sistentiam materialem. Tūc ad p̄posituz. si est diuisio per se. Aut est diuisio rei in rem. s̄r uocis in rem. Si fo modo sic est diuisio uocis in significatōnes. si primo modo hoc r̄tingit̄ dupliciter. Aut. n. illa res diuisa pōt saluari in qualibet re diuidente ⁊ sic est diuisio generis in spēs. Aut nō potest saluari

in qualz sed in omnibus simul 7 sic est dno
totius. si aut sit dio per accns. vel utruq; e
accidens tam diuidens q; diuisum vel alter
tm. Si p^o mo sic est dio accntis in acci^o

Si fo modo hoc est dupl^r uel diuisum
est accns 7 sic e dio accntis in subiecta uel
diuidenda sunt acci^o 7 sic est diuisio subie
ti in acci^o. Sed tunc occurrit dubium an
sint tm tres diuisiones per se 7 tm tres p
accidens. Uidet^r q; non. Tum q; spes o
ponit ex genere 7 dca ergo pot diuidi in
genus 7 dcam de qua diuisione no fit hic
fmo Tum q; spes diuidit in individua 7
hec diuisio non est aliqua istaruz ergo.
Tum q; sicut contingit diuidere genus ita
7 a^o predicabilia. s. spem dcam ppuz 7 ac
cidens de qua dca nibe d^r in hoc lo
co. ergo. Tum q; sicut cotingit diuidere
uoces in significatones ita eouerso signifi
catonem in uoces. ut qdo una res signifi
cat pluribus uocibus pz in nominib⁹ sy
nonimis que diuisio non erit aliqua istaruz
ergo. Tum q; qd dicit^r est quoddaz
totum ergo omnis diuisio est totius in par
tes 7 per consequens una tm diuisio. Ad
pmuz respondeo q; diuisio spci in genus 7
dcam reducitur ad diuisiones totius in ptes
quatenus sunt eius pres essentielles nec h^o
est contradic^o supra q; spes no diuiditur
in genera. q; illud intelligendū est q; spes
no diuidit in genera sicut in partes subiec
tiuas quemadmodū eouerso. genus diuidi
tur. 7 io no est ibi uicissitudo. Sed hoc qd
d^r hic. intelligendum est q; spes diuidit
in genus sicut in partem essentielles. Io ta
lis diuisio reducitur ad diuisiones totius in
partes. Ad sm dictum fuit supra in lra
q; diuisio spci in individua reducitur ad di
uisionem totius in partes. Ad tertium
dico q; si spes diuidit in spes 7 dca in dif
ferentis. 7 ppuz in ppa illa est diuisio ge
neris in suas spes. q; omnes spes continent^r
sub spe in comū sicut in gere. sicut 7 om
nia genera sub genere. Quomō aut no sit
inconueniens idem esse spem 7 genus fm
altam 7 aliam rōnez dem est in porphirio
in quadam qōne quemadmoduz etiaz ueruz
est dicere q; plurale est singulare. Ad q^o
tum dicenduz q; si i^o dio rei in uoces pos
sit aliquo modo tollerari lz sit impropria
tunc reducenda est ad diuisionem cōuersaz
que est uocis in significatones. Ad uli
mū concedo q; omne diuisuz est quoddam

totum no tam totum qd hic facit diuisio
nem seorsum 7 p se. que. s. dio totius i par
tes integrales 7 q^otitariuas. Deinde cū
dicit. fm se aut. Assignat dcas inter diui
siones per se. Et dicitur in tres ptes.

Primo ponit dcas inter diones generis
7 uocis. Secūdo inter diones generis 7
totius. Tertio inter diones uocis 7 totius.

Secūda ibi totius quoq; sectio. Ter
tia ibi restat uocis. Prima in quatuor se
cundum q; assignat quatuor dcas. P^o
attendit penes diuersitatem didentū quā
assignat continuando se ad dicenda dicens
q; huiusmodi sunt dca dionis fm se. nam
diuisio generis dca a diuisione uocis quia
uox diuidit in pprias significatones ge
nus uero no. sed in quādam quodamō a se
creatones. Notandum q; spes cōcrea
tur 7 cāc ex genere q; constat ex genere
7 dca intrinsece no sicut res significata cō
stat ex uoce significate. io dca q^o ad h^o
hec dca ab illa q; igit dio generis fit in
spes. io genus dca diuidi in quādam a se cre
atones. 7 hū dicit quodamō eo q; genus
tm no facit spem sed et concurrat dca cum
genere ad cōstitutōnez spci. Secūda
dca ponit ibi uniuersalior re significata
est q^orum ad significare q; plura significat
uniuersaliter est nomen canis q; animal la
trabile. sed hoc no est per naturā. s; ex im
positōne. 7 similiter si est totum no est a
natura. utruq; aut est totum 7 pus aliquo
modo qd pz q; ab eis n cōuenit essendi cō
sequētia eo modo q; ibi est consequētia
qd dico p tanto q; in equiuocis n est cō
tra

Tertia dca ponit ibi Quoz que atten
dit penes cōtatem utruq; 7 est q; illa. s.
dio generis dca a diuisione uocis q; illa que
sunt sub uoce nihil habent comune preter
nom solum quod pz ex diffinitōe. equoco
rum in pntis. Spetis aut que collocantur
sub genere 7 in quibus genus diuidit. su
scipiunt nom generis 7 diffinitōez. gen^o. n
predicat de speciebus uniuoce 7 per q^o
fm nom 7 diffinitōnem. Quarta diffe
rentia ponit ibi Amplius quoq; que atten
dit penes generalitatem apud omes ubi.
d. f. Primo dcam exponit. fo ex illa cor
relatum concludit 7 epilogat circa dicta.
sa ibi unde fit. Dicit ergo q; ap^o sup^o
sic differt hec dio ab i^o q; dio uocis non
est eadem apud omes. uerbi gratia hoc no
men canis quod apud nos in latina 7 in ro

mana lingua habet plures significaciones for-
tassis simplr. i. uno. pbat in lingua bar-
bara si unum tm significat qz i^a plra que
apud nos uno nomie significat ipi forte
pluribus nomibus significant ergo dio vo-
cis no est eadez apud omes sz omis dio ge-
neris est eadem apud omes. Ex quibus
infert correlarium ibi. uide fit qz sequitur
ex predictis qz dio uocis pertinz ad coposi-
tionem 7 consuetudine qz no est idez apd oes
sed apud aliquos pmutatur. Ultio epiv-
logat dices qz he dfe distributonis. i. diuis
generis in spes 7 uocis in significaciones.

Deinde cum dicit. totus quoqz assi-
gnat dfrs inter diuisionem generis 7 diuisioez
totus 7 diuidit in quinqz fm qz qnqz dif-
ferentias assignat. Prima attendit. pe-
nes conditones didendum 7 est qz sectio. i.
diuisio totus est qzritaria qz partes qzita-
tiue componetes actu aliquod totum sepe-
rant. i. diuidit fm rōnem aut cogitatioez
puta dieendo domus aliud est tectum aliud
est partes aliud fundamētuz. Illic. n. diuidit
domus n̄ realiter sz fm intellectum. Sed di-
stributō. i. diuisio generis fit. qualitate. i.
dfrs que est quedaz qualitas ut pz s^a meta-
phisice c^o de qualitate. Nam cu homines
colocauero. s. per diuisiones sub animalu qz
pz quia aliqs interrogatus quale animal
sit homo indebit qz est rōnale aut morta-
le 7c. Notanduz qz ut pz s^a metaphi-
sice ubi supra ex dictis 7 in porphirio qua-
litas est nom equocum. Uno mō. n. signi-
ficat genus accētis 7 est unū predicamētuz
de nouem. 7 sic dī qualitas accidētāl de q̄
modo n̄ est fmō. Alio mō significat dif-
ferentiam essentialē rei que est actus essen-
tialis rei 7 formalis. Jō dī qualitas esse-
tialis a qua sumit modus predicandi dfe
que dicitur predicari in quale essentialē. hoc
uiso pz dfrs hic assignata inter hanc 7 illaz
diuisiones qz diuisio generis fit per partes
habentes moduz. qualitaris. Secunda
dfrs ponit ibi amplius. que attendit pe-
nes ordinem diuisi ad diuidenda. Et est qz
genus est prius naturaliter suis spēbus in
quas diuidit totum uero est posterus par-
tibus. qz partes iungūt 7 componūt intun-
sece totum. 7 iō antecedūt perfectōnem. i.
completum esse sui totius alias. i. qz doqz na-
tura tm qz doqz tempore 7 natura. Exe-
plum p̄ma ut anima respectu hominis.

Exemplū si fundamētū 7 partes spē-

tu domus. Ex quo infert qz genus sol-
uit. i. diuidit in posteriora totum uero
in priora pz. Sed cōtra hoc qd̄ hic dicitur
qz genus est prius suis spēbus arguitur

Quia qz uniuersale aut nihil est aut po-
sterius 7 nō prius. Quia qz illud qd̄ ex
aliqz pcedit est postertus eo sed gen^o pro-
cedit ex spēbus qz omnis uniuersalitas a
singularitate pcedit fm auctores sex prin-
cipiorum 7 spes sūt quoddam singula 7 re-
spectu generis ergo. Respondeo. hic
oz scire qz ut dictum est superius in por-
phirio uniuersale est sicut nom concretum
ex re 7 intentōne. uel pōt accipi. p re tātuz
uel pro intentōne tm uel p toto cōiuncto
qz est qd̄dam ens p accēs. Et est notan-
dum qz prius dī multiplz ut pz s^a metaphi-
sice c^o de pōri uno mō dicit illud prius a qd̄
nō cōuertit essendi oīs. Alio modo id qd̄
est p̄p̄inquis p^o. Alio mō illud qd̄ pōt eē
sine altero 7 n̄ ecōrso. 7c. Ad ppositum
ergo due sunt conclusiones. Una genus
7 qzsz uniuersale ut dicit illius precise in-
tentōnez est postertus quoz inferiori 7 h^o
concludūt rōnes in opposituz qz sic uniuers-
salitas a singularitate pcedit 7 est simplr
postertor re. Secūda qz genus ut dicit
rez siue p̄mā intentōnez est prius 7 omne
superius est prius inferioribus qd̄ pz quia
ab ipso nō conuertit essendi consequentia
Et est p̄p̄inquis primo. i. generalissimo
in illa coordinatōne. 7 qz pōt esse sine quo
libet inferiori disiunctim ut sial sine hōie
qz ut saluaret in asino 7c. Probat ēē
per rōnem qz omne diffinitiuū est prius dif-
finito maxime in diffinitōne que nō est per
additamentū. sed spēs diffinit per gen^o 7
dfram tali diffinitōne ergo. Tertia dfrs
est ibi. Illic quoqz que attendit penes co-
existentiaz 7 est qz si genus iterimit 7 om-
nes spēs interimūt 7 nō ecōuerso ut nō ē
animal ergo nō est homo 7 nō ecōuerso.

Exempluz si a domo integra quis ab-
stulerit tectum iam nō est domus. qz tota
domus interimit sed pempta domo pos-
set adhuc stare partes tectum fundamētuz
7 illud est exempluz totius integralis econ-
uerso est ut dictum est de genere. Notan-
duz qz ut iam dictū est in sex principijs to-
tum pōt sumi dupliciter. Uno mō casu
go^o 7 tunc significat idem qz integruz ex
partibus quomō dicit in p^o de generatōe qz
in generatōne simpliciter totum pmutatur

in totum. Alio modo potest sumi sine
 ibego: et est signum distributivum significans
 aliquod compositum ex partibus accipi
 pro omnibus partibus ut dicendo
 totus homo est frigidus quia quilibet pars ho-
 minis est frigida. Cum ergo dicit boetius
 quod destructo recto tota domus interimitur
 et non e converso accipit totum cathego: a
 loquor falsum esset dictum ut pars ex predi-
 ctis intellecto quod dicitur per non. Quar-
 ta dicitur ponit ibi amplius que attenditur
 penes diversitatem respectu divisi ad di-
 videntiam. et est genus est quasi materia re-
 spectu suarum specierum quia pars per simile quia
 sicut eius accepta forma transit in statuam.
 infra genus accepta dicitur transit in speciem. sed
 e converso est de toto et partibus quia tota mat-
 eria partium est materia totius compo-
 sitio vero compositi est forma partium. Quod
 pars quia sicut species dicitur ex genere et dicitur quia ex
 materia et forma. ita totum constat ex par-
 tibus ut materia a compositone ut forma.

Ex quo etiam sequitur quod totum dicitur a qua
 libet sui parte compositone sicut species dicitur a
 genere coniunctione dicitur. Compositio enim
 est totius non partis sicut dicitur est species non ge-
 neris ut pars ex dicitur. 5^a dicitur ponit ibi
 amplius quoque que attendit penes divisi-
 onem et dividendum predicationem. ubi dicitur. Pri-
 mo dicitur ponit. Secundo eaz exponit
 facta ibi et in his quidem. Dicit ergo quod ampli-
 supponit dicitur hec dicitur ab 1° quia species idem quod ge-
 nus. i. genus predicatur de specie predicatione
 idem dicitur dicente hoc est homo. ut homo est
 animal et virtus est habitus partes vero non
 sunt idem cum toto. i. non sic recipiunt predi-
 cationem totius. Non enim verum est dicere
 manus est homo partes est domus. Quod
 exponit statim ibi Et in hijs dicitur quod est cla-
 rum hoc in totis heterogeneis que habent
 partes dissimiles. i. alterius rationis ut homo domus
 Sed non eodem modo videtur se habere in totis
 omogeneis que habent partes similes et eius-
 dem rationis ut pars in virgula eris cuius partes
 sunt continue et eiusdem modi videntur susci-
 pere predicationem totius quia quilibet pars eius
 est es. Sed hoc remouet dicens quod falsum
 est sed fortasse tales partes sunt idem quod to-
 tum in substantia non in quantitate. Et sic semper stat
 quod totum integrale non predicatur de partibus

Notandum quod duplex est totum integra-
 le. Unus heterogeneus quod constat ex
 partibus alterius rationis. ut homo ex manu

pede corpore etc. Et in his clarus est quod to-
 tum non predicatur de partibus. Aliud est
 totum omogeneum quod constat ex partibus
 eiusdem rationis et speciei. ut aqua et es. quia quilibet
 pars aque est aqua. quia aque species predicatur
 de tota aqua et de qualibet eius parte pro eo quod
 natura specifica aque in sua ratione abstracta
 a ratione totius et partium. tam aqua non predica-
 tur de suis partibus. et hoc vult dicere bo-
 etius quod totum et partes sunt idem in substantia
 scilicet specifica sed non in quantitate et in propria ratione
 que sunt partes et totum. Dande cum dicit
 Restat uocis. Assignat dicitur inter dione
 uocis et totius. Et ponit tres dicitur quas
 una sequitur ex altera. Continuans ergo se
 ad dicenda ponit primam dicitur que est quod to-
 tum constat ex partibus in quas dividitur
 vox uero non constat ex his que significantur
 in qua dividitur. Secunda que sequitur ex
 ista ponit ibi et sic quidem. Et est quod divisio
 totius fit in partes. sed dicitur uocis non fit in
 partes sed in res quas significat que non sunt
 partes uocis significantis. Tertia que sequitur
 tur ex predictis ponit ibi. Unde fit et est
 quod sublata parte totum destruitur. sed subla-
 ta una res significata per uocem que signifi-
 cat per se adhuc illa vox potest manere. quia signifi-
 ficabit alias res que restant.

unc ergo Quo- niam

fm se Postquam boetius copauit
 uel determinauit de speciebus di-
 uisionis compatie assignando dicitur earum
 inter se. nunc determinat de eis absolute et
 seorsum assignando et pertractando earum
 proprietates. Circa quod dicitur. Primo
 determinat de dionibus per se. 2° de dionibus
 per actum. 2° ibi Nunc autem de his.
 1° dicitur in tres. 1° determinat de dione ge-
 neris. 2° de dione totius. 3° de dione uocis
 2° ibi Nunc de ea. 3° ibi restat igitur.

Prima habet d. partes. unam principalem
 in qua agit de dione generis. Aliam inci-
 dentalem in qua agit de diffinitione pro eo
 quod dicitur generis per se ordinat ad diffinitiones
 2° ibi hanc igitur. Prima in d. p. facit
 quod dictum est. Secundo declarat quedam
 notabilia circa dionem generis 2° ibi fit
 aut generis eiusdem. Prima in d. p. pro
 premitte quedam necessaria ad intentum
 Secundo prosequitur de intento 2° ibi
 dividit aut genus. Prima in d. p. con-
 tinuat se ad dicenda. Secundo prosequitur

intentum. 2° ibi p^omu^o q^o genus sit. Dicit
ergo q^o q^o n^oc dicte sunt d^oe dionis p^o, re
stat ut ipsa distribut^o. i. dio generis p^otra
te^o fm se 7 siml^or dio toti^o 7 uocis. De
inde cum dicit p^omu^o q^o genus. p^osequit^o in
tentum p^omittes quedaz necessaria ad p^o
cipale intentum. i. diffinit^one generis 7 spe
ciei 7 d^oe que date sunt a porphirio ubi. d.
facit. Primo illas diffinit^ones recitat.
Secundo q^odam ibi positum probat
7 declarat. 2° ibi Et est quide^o genus.
Dicit ergo q^o primo diffiniendu^o est q^o
sit genus 7 sup^o siml^or q^o sp^os 7 q^o d^oa.
7 statim ponit eorum diffinit^ones dices q^o
genus est q^o predicat^o de pluribus d^onti
bus sp^os in quid. Sp^os uero est que sub
genere collocat^o sup^o immediate ad d^oam
indiuuozu^o que sub genere c^otinent^o. sed
mediate. D^oa uero est qua aliud ab a^o
pponimus distare 7 differre. Notadu^o
q^o circa diffinit^onez generis plura poss^ot q^o
ri. utrum genus possit diffiniri. utrum dif
finit^one prima inten^o uel fa. 7 siml^or de par
tibus diffinit^onis. utrum c^oueni^oter ponā
tur. Sed q^o hec p^otraetata sūt in porphirio
i^o n^oc p^otermissio 7 querat^o ibi. unde dif
finit^ones iste n^o ponūt. hic nisi incidenta
liter p^o q^oto. i. ualent ad dionem gene
ris 7 accepte sunt de porphirio. quia n. hic
a g^o de dione generis que q^odoq^o fit i sp^o
cies q^odoq^o in d^oas ut dicit^o i^o necessariuz
est nosce quid sit genus quid sp^os 7 q^o dif
ferentia. Deinde cum dicit Et est q^ode
genus pbat 7 declarat q^odam dictum. i.
q^o genus predicat^o in quid 7 iuxta hoc q^o
d^oa predicat^o in quale per quod c^oueni^oter
r^osponder^o ad interrogat^onez factam pro
quale. sed d^oa est huiusmodi ergo. Sit^o v^o
genere q^o c^oueni^oter r^osponder^o ad inter
rogat^onez facta per q^o ut q^o e h^o r^ou^o
aial. horum duozu^o silloz. p^omo ponit
maiozem utriusq^o ibi. Et est quide^o gen^o
fo minozez utriusq^o ibi. Nam cu^o interroga
mur p^o l^oa. Deinde cum dicit. Diuidi
tur aut genus. Exequit^o de dione generis
determinare ubi sic p^ocedit. Primo deter
minat de c^odit^one huius dionis quomodo
sit. fo de c^odit^one diuidentiu^o qualia sūt
7 qualia debent esse 2° ibi. Sūt at d^oe p^o
i. d. p^o facit quod dictum est. fo infert q^o
dam correlarium ex dictis 2° ibi. uide fit
p^o in. d. p^o p^oponit intentam ueritatez. fo
eam exponit 2° ibi. si sp^os. Dicit ergo q^o

genus diuidit^o alias. i. q^odoq^o in sp^os q^odo
q^o in d^oas. Deinde cum dicit Si sp^os
Exponit primo fm membrū. fo primum
2° ibi. cum aut^o p^oprijs. p^o in. d. p^omo. f.
quod dictum est. fo infert correlarium ex
dictis. 2° ibi unde fit ut materia. Dicit g^o
q^o si sp^os in quas debz diuidi genus carent
p^oprijs nominibus. tunc utimur differētijs
loco sp^orum 7 fit dio generis per d^oas. uer
bi gratia cum dico animalum alia r^onabi
lia alia ir^onabilia fit diuisio per d^oas. q^o
r^onabile 7 ir^onabile sunt d^oe. Quis
cām subdit quia huiusm^oi sp^oi que est an
mal i^oale n^o est unum nom^o inpositū 7 i^o
loco eius ponimus d^oam 7 eam geneti co
pulamur. q^o omnis d^oa addita prop^o ge
neri facit sp^om. Ex quo infert correla
rium ibi. unde fit. f. q^o in constitut^one sp^os
genus est ut materia. d^oa uero ut forma

Notandum q^o sicut in composito natu
rali forma adueniens materie constituit
compositum quasi contrahens materiam
que de se est c^ois 7 i^o d^ois ad alias formas
ita in composito rationis differentia adue
niens generi quod de se e c^omūe 7 ind^ois
ad omnes sp^os contrahit ipsum 7 specificat
7 facit sp^om. 7 i^o bene dicit^o q^o genus est
ut materia d^oa uero ut forma. Deinde
cum dicit Cum aut^o p^oprijs nominibus ex
ponit p^omu^o mebrū dicens q^o cum sp^os
appellet^o p^oprijs nominibus tunc dio gene
ris non fit per d^oas sed in sp^os. Ex p^o
dictis sequit^o q^o dio generis in sp^os est pro
pria 7 per se intenta quia illa alia que est i
differentias est p^opter istam 7 ad supplen
dum defectum utius cuz species p^opria no
mina non habeant. Deinde cum dicit
Unde fit Infert correlarium ex predictis
ubi. d. f. p^omo infert correlariuz fo remo
uet dubium. fa ibi Nūc aut^o. Dicit g^o q^o
q^o sicut est q^o sepe de speciebus p^opria noia
non habemus sequit^o q^o diffinit^o species
colligitur ex plurimis terminis pluribus. f.
q^o duobus. q^o si omnes sp^os p^oprium nom^o
haberet omnis diffi^o fieret tm ex duobus
terminis uerbi gratia. Si uolo diffinire q^o
est homo necesse est mihi dicere al^o r^onale
mortale. sed si sp^os subalterna que est aial
r^onale esset p^opo nomie nūcupata puta uo
cet^o a addita reliqua d^oa. i. mortale esset
diffinit^o h^ois uerissima 7 perfecta 7 essz
ista homo est. a. mortalis constans ex duo
bus tm terminis. Notandum q^o tota

q̄titas sp̄ei constat ex duobus. i. ex genere
7 d̄ia sicut compositū in natura cōstat ex
materia 7 forma. Diffinitō ergo indicans
qd est esse constat t̄m ex genere 7 d̄ia. Si
ergo p̄prium genus 7 p̄p̄a d̄ia rei essent
uocē omnis diffinitō esset ex duobus tantū
terminis uerum q̄ genus proximū qd hic
Boetius uocat sp̄em. i. subalternāz semper
nobis est ignotum. iō circūloquimur ip̄m
per genus. remotū 7 aliquāz l̄ aliquas dif
ferentias comunes. Similr q̄z specificē dif
ferentie p̄p̄e rerum sunt comūter ignote
circūloquit̄ eas per plures d̄ias sepe autē
accidentales. 7 inde puenit. q̄ ut plurimūz
diffinitōnes. constant ex pluribus terminis
q̄ duobus ut p̄z hic in ex. boetii de diffini
tōne hominis. ubi uidet̄ uelle q̄ mortale
sūt d̄ia specificā hoīs nisi exculer̄ q̄. ex.
ponit̄ n̄ ut ita sit sed ut sentiant ad disc̄
tes 7c. ex primo priorum uerum q̄ mor
tale non possit esse d̄ia ostensum est p̄ba
tumq̄ in porphirio in quada q̄c̄. De
inde cum dicit. Nunc autē ad integras re
mouet dubiūz forsan at̄ dubitaret aliq̄s
quare hic determinando de dione generis
m̄tōnes fecit de diffinitōne hic cām red
dit dicens q̄z eorum rō est cōnexa ita q̄ d̄
uatio ualeat ad diffinitōnes 7 diffinitō ualeat
ad dionem. Dicit ergo q̄z d̄io generis est
ad integras. i. p̄fectas diffinitōnes sp̄ei. Unde
7 forte rō utriusq̄z in eodem. i. circa idēz
uersat̄. eo sup̄p q̄z mutuo sibi subseruiunt
ad sui cognitiōnem. Quod ondit statiz. nā
ex multis iunctis diuisionibus componit̄
una diffinitō ut amplius patebit infra c̄
de diffinitione. Similr ecōuerso. Nam cuz
multa sint equiuoca 7 aliqua uniuoca. So
la uniuoca p̄tinent ad diones generūz. nā
genus uniuocum est. equiuoca uero p̄t̄i
nent ad dionem uocis in significatiōnes.
Et iō prius uidendū est quid sit uniuocūz
7 quid sit equiuocū ne forte fallamur. i. ne
equiuocum diuidamus quasi genus in sp̄es
cum ip̄suz diuidam̄ in p̄p̄ias significatiō
nes. ex quo habet̄ p̄positūz. i. q̄z diffinitō
est necessaria ad diuisionē q̄z per diffinitō
nes colligimus qd sit uniuocūz 7 qd equo
cum p̄z ex predictis q̄z rō dionis 7 diffini
tōnis multūz est cōnexa. Notandūz h̄c
s̄miam in hoc stare d̄io necessaria est ad dif
finitōnes. nam diuidendo genus per d̄ias
colligimus q̄z qd est. i. diffinitōnes sp̄ei ut
dicit̄ infra. Et similr ecōuerso diffinitō ē

necessaria ad dionem. nā per diffinitōnem
cognoscimus qd est equocūz 7 qd uniuo
cum p̄z in p̄n. p̄dicant̄ totū q̄z igit̄ solūz
uniuocūz admittit̄ in dione generis 7 eg
uocum in dione uocis p̄z q̄z diffinitō necessa
ria est ad diones. Nāz ignorato qd sit uni
uocū 7 equocum distincte possemus falli
in dionibus. quia sepe putantes nos diuid
re genus in sp̄es dideremus uoces in signi
ficatiōnes 7 econuerso. nō est ergo mirum
si determinando de dione facimus m̄tōnē
de diffinitōne. Sequit̄ illa pars Sūt autē
d̄ie ubi determinat de cōditōne d̄iarūz diu
dentium genus quales debent esse 7 quales
sūt accipiende. Et didit̄ in q̄nq̄z p̄tes fm
q̄z de talibus d̄iis ondit q̄nq̄z p̄perates.
Prima est q̄z sint per se 7 n̄ per acc̄s
Secūda q̄z sint oppositē q̄z c̄m̄s bo.
d̄io est per oppositā ex p̄. elementorum.
3. q̄z sint proxime n̄ remote. 4. q̄z
sint note n̄ ignote. 5. q̄z sint cōuertibi
les. i. totalr̄ euacuantes diu. 2. ibi q̄m
uero. 3. ibi Dignū uero est. 4. ibi Quo
tiens autē 5. ibi Op̄z at̄ diuisionē. Prima
diuidit̄ in. d. Primo ponit de d̄ia unam
diuisionē. Secūdo eligit illaz p̄tē q̄
est ad p̄positū 2. ibi Sed hec ad generā
In p̄. parte ponit duas diones d̄ie. Qua
ruz una est subd̄io alterus d̄ies q̄z d̄ie. ac
sunt per se. Alie per acc̄s. Et iterū diffe
rentiarū per acc̄s. Alie sūt p̄ntes. i. insepe
rabiles a s̄b̄o. Alie sūt relinquētes statim
i. sepe rabiles. Exemplū secūdi dormire
nigulare sedēz 7c. hec. n. cito sepe rat̄ a sub
iecto. Exemplū primi ut crispitudo capil
lorum q̄do. i. est a natura 7 n̄ ab arte ut
q̄do sunt crisp̄i iuncti calamistr̄o quod ē
instrum̄tū faciens capillos crisp̄os uiolen
ter q̄do eis superponit̄ 7 sciūt mulieres
per experim̄tū. similit̄ glaucitas oculorūz
q̄do est a natura 7 nō a casu pura cuz tur
bant̄ ab aliqua extrinseca cā debilitante.
Crisp̄itudo ergo capillorum 7 glaucitas
oculorum que sūt a natura sūt differentie
accidentales que subiectū inseperabilr̄ se
quūt. Deinde cum dicit. sed hec ad
generis eligit differentias que ualent ad
diuisionē generis. ubi tria facit. Prio
abicit differentias per acc̄s. 2. eligit
differentias per se. Tertio dat artem co
gnoscendi illas. 2. ibi Illa uero que per
se sunt. 3. ibi. i. has quēadmodū. Dicit
ergo q̄z he. i. differentie per acc̄s quecuq̄z

sint sūt sumende ad diuisionem generis.

Quis eam subdit siue reddit qz nec sūt comoda .i. utilia ad diffinitiones. Vnde aut quod est aptuz natū ad diones generis ap tu natū est ad diffinitionē ergo a destructi one oītis quod nō ualē ad diffinitiones spēi nō ualēt ad diones generis. Deinde cuz dicit Illa uero que per se. Eligat dīas p se dicens qz illa sola que sūt per se apta sūt ad dionem generis qz hec informat 7 perficiunt sbām .i. essentia uniuscuiusqz ut ratio nalitas 7 mortalitas essentia hoīs. Ex quo sequit qz ualent ad diffinitiones 7 per consequēs ad diones. Deinde cum dicit Sed has queadmoduz dat arte cognoscendi 7 uenāqz dīas tales per se. Circa quā tūa facit. Primo intentuz pponit 2° ipsum exponit. 3° epilogat 7 concludit 2° ibi Videnduz ergo. 3° ibi Ille igit dīe. Dicit ergo qz queadmodū possumus pbare 7 cognoscere utrum dīe sumēde in dione sint de genere accidentalium separabilia 7 inseparabilia. uel sint de generē pmanētium in sbā .i. sint dīe per se uidēdū est hoc mō quo dicit. Et subdit eam intēti. qz nō sufficit scire quas dīas sumamus in diuisione qz per se nisi etiā cognoscām⁹ quid sint ille dīe per se que sumēde sunt 7 qd dīe per accidens que reiciende sunt.

Deinde cum dicit Videndum g^o. Exponit intentum dans artem cognoscendi dīas per se que consistūt in hoc qz propo sita aliqua differentia uidenduz ē si est sepa bilis qz si sic nō est differentia per se. Si au tē est inseparabilē uidendum est si constituit spēm in esse. qz si nō nō est differentia per se ergo differentia p se erit illa que insepa bilis est 7 constituit spēm inesse specificē 7 formali. Dicit ergo qz pposita oī .i. qua cunqz differentia uidendum est utrum sem per inseparabilē insit sbō qz si possit separi quocūqz modo uel actu uel rōe .i. intellectu tam nō ualēt ad diones generis qz iam nō est per se qz illa differentia que actu potest separi est de illis que sbām relinquūt 7 dīas simplē separabiles. Sed illa que sola rōne 7 intellectu separant a subiecto dicūt perma nentes 7 inseparabiles. Exemplum pmi ut federe. Exempluz fit ut glaucitas oculorū que si per intellectum sepat a subiecto pu ta intelligendo homines glaucū sine glau citate nō sequit hominē nō esse qz talē dif ferentia nō conducit ad esse nec est de esse

rel. Aliud est genus differentie qd nullo modo potest separi nec actu nec intellectu qz si sepe statim spes interimit ut est ho minis posse numerare ul geometriaz addi scere. qz hac possibilitate circūscripta ab homine quocūqz mō iam hō nō permanet sed intelligit destructus. S; nec talis dīa est de numero eorū que sunt in sbā .i. dīe sentia spēi. Non .n. iō homo est homo qz pōt hoc facere. sed qz est rōnalis 7 morta lis. Et iō ille sunt dīe pē que constituunt hominē intrinsece 7 formali 7 essentiam spēi. Ultimo ibi Ille igit dīe. Conclu dit intentuz 7 artē datāz dices qz ille dīe per quas spēi essentialē subsistit sūt collo cande in diffinitione spēi 7 dione generis quod continet illaz spēz puta homines. Et ulr hoc est uerum qz quocūqz dīe sunt ta les qz nō soluz a spē nullo separi pnt nec actu nec intellectu sed ē qz p illas sit spēi s. essentialē 7 intrinsece. sunt que sumen de sūt in dione generis 7 diffinitione spēi. Notandum qz ut dicit porphirius 7 ue rum est destructo ppro destructi spēi. Lu tus ēa est qz ppro orit necessitate natura li ex rēntialibus principijs spēi sic qz poss ta spē necessatio ponit ppro ergo a de structione consequētis destructo ppo dīe utur spēi tam pproūm lz sit idēz reali cū spē de quo alias. tam dīe formali 7 qdita tue. nec est de essentia spēi lz accūs ppro um eius. Et hanc est qz intelligere spēm sine ppro nullam implicat contradictionē. oīs aut aptitudo naturalē est pproū seu ppa pā apti nati ut rōnabilitas hominis. Et similitr possibilitas .i. aptitudo numerādi 7 addi scendi sciam ergo nō sic pōt dici de dīa p se 7 specifica. quia cum ipsa sit de essentia li 7 formali respectu speciei. competens p se. primo modo nullo mō pōt separi ab in tellectu speciei absqz contradictionē. Bene ergo ait boeti⁹ qz sicut possibilitas ad nu meranduz ul ad discendum nō pōt separi ab homine nec actu nec intellectu intelli gere sic esse in re cum sit eius ppa pā. tamen n̄ propter hoc est dīa p se qz homo forma liter p eam nō subsistit. Refert .n. intelli gere aliquid esse sine alio 7 intelligere ali qd preter aliud iō nō intelligēdo aliquid qz fm est impossibile in multis 7 nō pmoz uerbi grana. Genus pōt intelligi nō itelli gendo aliquā spēm 7 tam est impossibile. i telligere ipsum eē sine speciebus. Jō dīe

ur fo phisicorum q. abstrahentium nō est mendacium qz lz intelligā animal nō intel ligendo hominē at alini 7c. Abstrahendo genus ab omnibus inferioribus nō cū pp hoc intelligo aial esse sine homine 7 alino 7c. Similt est in pposito de ppa passione quia lz intelligam intellectu formali 7 qui ditatio homines sine aptitudine aduine rare nō tam intelligo homines esse sine ta li aptitudine .qz qzuz ad esse nō pōt sepaui talis aptitudo natural' ab homie nec actu nec intellectu hz qz dicit Boetius i h' loco

Uero

quedā sunt posita prima conditōe dif ferentiariū que didūt gen' nūc declarat fm. f. que dnt esse opposite, ubi sic pcedit. Primo premitit qōdaz sup posituz coiter cōcessuz. f. qz oz dīas diuidē tes genus esse aliquo' oppositas. Secun do exponit pposituz. f. qua oppōne oppo nunt 2° ibi sunt aut quatuor Dicit g^o qz qz sunt quedam que differūt tam n̄ po nunt in dione generis ut rōnale bibes. nul lus enim diuidens aial dicit animaluz. ali quid rōnale aliqd bipes. Cuius rō est quia hec lz sint disperata tam nō sūt opposita. qz ergo sic est cōstat illas solas differenti as diuidere genus quecūqz a se dnt aliquas oppōne pura rōnale 7 irōnale 7c. De de cum dicit. Sunt aut. oñdit ppositū qz. oppōne opponūt die diuidentes genus.

Luca qō tria facit Primo distinguit spēs oppōis. Secūdo applicat ad ppositū oñdens quo ueniant de diuisione gene ris. 3° compar oñdens fm quā oppōit onem magis opponūt. ea que diuidūt ge nus. 2° ibi hz. quaz igit' haruz. 3° ibi Cū igit' quatuor sint. In distinguēdo aut spēs oppōitōis interserit qōdam dubiuz circa duas pmas spēs ibi. Quamōz sint. Dicit ergo qz quatuor sunt spēs oppōis qz quedam opponūt ut contraria ut bonū 7 malum quedam ut priuatō 7 habitus. ut uisus 7 cecitas. Et subdit qz in quibusdaz est difficile uidere utrum sint contraria an priuatiue opposita ut motus 7 qes 7 q dam alia que in līa ponūt. De cui' so lutōne se excusat dicens qz hec alias 7 non modo sunt inquirenda. f. nūc de alijs spēs bus oppōis est dicendum. Tō subdit qz 3° oppō est fm affirmatōnez 7 negatōnez que uocat cōtradictō. Quarta aut fm

relonem quomō pater 7 filius dñs 7 fura que sunt relatiue opposita. Notandum qz de istis de quibus mouet in līa dubium pōt breuiter sic dici. qz motus 7 quies uigi lia 7 sompnus lux 7 tenebra sunt priuatiue opposita. Quod probat' ex diffinitōne priuatōis posita in predicamentis. Pri uatō enim est negatō in apto nato. Sz qes est huiusmodi i^o que. f. est a termino a quo que nihil aliud dicit formalt' nisi negatōez forme ad quam est motus i mobili apto nato moueri ad formam illam. Simi liter sompnus ut pz in lī de sompno 7 uigilia 7 tangitur etiam octauo metaphisice nō dicit formalt' nisi quietem predicatorie aie ab actibus. Tunc. n. aial dormit cum omnes potentie aie cognitōie 7 p pns ap petitiue qesūt 7 cessant ab actibus suis. Tō sompnus formalt' est negatō uigilie in apto nato uigilare. i. habere actus potenti arum aie. Similt tenebra formalt' nō est aliud nisi negatō lucis in aere qui est aptus recipere lucem. Sed arguit' contra h' qz puatio 7 habitus habēt fieri circa idem orōne irregressibili qz nō est regressus a p uatōne in habituz fm Aristotelem in post predicamentis. sed hic est regressus a quiete ad mōtum a sōpno ad uigiliam a tenebra ad lucem ergo. Respondeo ista ppo qz a puatōne nō est regressus in hīrum non est utr uera quomō aut intelligenda est 7 quomō est ad ppositum aristoteles supra ex positum. est in quadam qōe quare ibi. De sanitate at 7 egritudine est distinguenduz qz uel egritudo dicit tm carentiam sanita tis 7 sic est priuatō quia negatō in apto na to 7 opponit' priuatiue sanitati uel dicit hī tum contrariuz puta aliquā posituā 7 ma lam dispōnez corporis oppositam bonē dī spōni qō sic accipit' contrarie 7 tunc sanitas 7 egritudo sunt contraria. Notādū etiam qz circa spēs oppōis multa possent queri que quesita sūt 7 ptractata in pre dicamentis c^o de oppositis iō i^o nunc pre termitto 7 querant' ibi. Deinde cum dicit fm quas igit' oñdit quomō ille spe cies oppōis ueniant 7 seruat' ad diones ge neris. ubi. d. f. Pamo ponit intentum. So psequit' de intento. 2° ibi 7 ppa quidem. Dicit ergo qz nūc monstranduz est fm quā oppōem haruz quatuor fiat ge neris dīo cum genus dandat' per opposita 7 oppositōnes sunt quatuor ut pz ex predi

ctis. In nūc dicendū est quomō diuisio ge-
neris in spēs fiat s; oppositōnez. Postea
ibi Et ppria quidez psequit de intento.
unde pars ista diuidit in quatuor q; prio
prosequit de oppōne contradictoria. 2° d
priuaria. 3° de contraria. 4° d reſtue op
posita. fa ibi Oppō uero 3° ibi Contra
rioz uero 4° ibi Quartam uero oppōez

Prima in d. primo oñdit q; absolute 7
simplr loquendo dio generis nō est facien
da per contradictoria. fo oñdit q; q̄do
q; pp necessitatem habz fieri 7 tūc quō d;
fieri. 2° ibi. necesse est aut. Pria i
d. primo quedā repetit. fo moduz oñdit.
2° ibi. In hac ergo. Repetit aut duo de cō
tradictione. s. q; ipsa est prima oppō 7 quid
sit dicens q; prima oppō de qua prosequi
tur. primo est oppō contradictionis. Uoco at
cōditionem affirmatōnez 7 negatōnez op
positas que. s. sunt eiusdem de eodez 7c.

Hic occurrit dubium quare boetius enu
merando prius spēs oppōns. primo enu
merat contraria nunc uero ista psequēdo
primo psequit de contradictoria uidetur
enim q; secundus ordo. s. in psequēdo de
beret respondere pma ordini in numerā
do. Dicit aut hic q; in prima enumera
tione boetius attendit ad necessitates op
positionis in dione generis 7 q; contraria
sunt magis necessaria in dione generis q̄
contradictio ut dicit infra. Ideo hic cōtra
ria prius enumerantur. In fa aut enumera
tione attendit ad ipsas spēs oppōns abso
lute put in re magis opponit. Et q; con
tradictio est maxima oppō unde uirtus in
qualz alia oppōne continet. iō hic prius
prosequit de contradictione. sed de isto or
dine enumerandi nō multum est curanduz
tamen res intenta habeat. Deinde
cum dicit In hac igit oñdit ppositum
q; s. diuisio generis non debz fieri abso
lute p contradictoria. Ubi intendit sic ar
guere. Omne distinctiuuz generis consti
tuit spēm. sed negatō non constituit spēs
sed destruit esse ergo contradictionis aut
altera pars est negatō. Uuius rationis
primo ponit minores q; in hac. s. oppōne
contradictoria ipsa negatō p nullam con
stituit spēm Quod pz q; cum dico homo
uel equus dico aliquas spēs. sed cum q;
ptulit negatōnem puta dicendo nō homiez
non equum non. declarat spēm. q; negatio
magis uel ruit esse q; constituat. Secun

do ponit conclusionem ibi Sic igit. sequi
tur. n. ex predictis q; diuisio generis p^o 7
absolute caret negatōne. i. non debet fieri
per negatōnem nec per consequas per op
posita contradictorie. Deinde cum di
cit Necesse est. n. oñdit q; dio generis ha
bet q̄doq; fieri per negōnem q̄dam neces
sitate que euenit pp defectum uocabulo
rum. ubi. d. f. Primo oñdit ppositum
fo exponit modum p que illud fit. 2°
ibi. Joq; quocūq; mō. Dicit ergo q; sepe
oz spēm componere. n. constituere negati
one q̄do. s. illa spēs quam uolumus sim
plici nomie assignare nullo pprio. nōie au
cupat tunc circuloquimur eam p negōnem
Uerbi gratia ut cum dico numeroru impa
rium Alij sunt primi Alij nō primi. Et s; s;
figurazum. Alte sunt rectilinee. Alie
nō rectilinee. 7 iterū colorū Alij sunt albi.
Alij non albi. q; n. talibus spēbus nomen
unius nō est impostū iō oz ea. proferat p
negatōnem que necessitas nō est a natura.
Sed ex defectu tali. Notandum q; nu
merus primus dicit qui una dione uel plu
ribus nō pōt diuidi in equales partes ut sit
ista q; q; septem. Sed numerus nō prim^o
dicitur qui una dione. uel pluribus pōt di
uidi in partes equales. ut nouem ter tria. n
faciunt nouem. Pz at q; omnes dicte diones
sunt per contradictoria quia accepta. spē
opposita cum negōne fit alterum mbrum
dionis ut quidam pmi q̄dam nō primi 7c.
Deinde cum dicit Joq; exponit moduz
per que hoc habz fieri q̄do fit. Uolens q;
in tali dione semper negō debz postponi
affirmatōi ubi sic procedit. primo facit
quod dictum est. Secundo remouz quedā dy
bia 2° ibi. Sed si impant. prima in. d. p^o
pponit conclusionem. fo addit pbōnez. fa
ibi. Nam si prius negō Dicit ergo q; q;
uens fit dio per negōne. prius debz poni
affirmatō at simplr nom affirmatiuu ut
sic numerorū Alij sunt primi Alij non pri
mi. Notandum q; affirmatō q̄doq; ē
complexa 7 est quedam orō perfecta q̄das
imperfecta ut hoc quod dico. Alii sunt pri
mi q̄doq; est incomplexa ut unum nom
sine particula negatiua ut homo equ^o 7c.
quocūq; aut modo affirmatō sine dione ge
neris cum negatōne semper affirmatō ē pre
ponenda. Deinde cum dicit. nā si prius
pbat conclusionē dictā per tres rōnes. fa
ponit ibi Amplius quocq; 3° ibi Necesse

est quoque. In prima parte arguit sic. **Di**
uisio est reperta pp habendam maiore co
gnitionem. sed si negatio preponat non fiet
maior cognitio immo tardior et minor 9.

Huius rationis. Primo ponit minore di
cens qd si prior dicitur diuidens genus sit ne
gatio tardior sit intellectus etc. quod patet na
si didendo numerum dicitur alios esse primos
preponendo affirmaciones et docuerit diffi
nitione uel examinationem equales numeri sunt
primi statim intelligitur quales sunt non pri
mi. qd cognata affirmacione facit cogno
scit negatio qualis sit. Si uero econtrario
feceris preponendo. s. negones. Aut nullo
modo aut saltem tardius utraqz pars co
gnoscitur qd negatio non cognoscitur uel dimi
nute cognoscitur sine affirmacione. Secun
do ponit maiorem dicens qd dicitur que rep
ta est pp generis naturam. s. cognoscendam
debet deduci potius ad intelligibilia qm
supra ad ignota. In sua parte ibi aliquid qd
arguit sic primu. prius in ditione e ordinadu
sz affirmatio e prior negone ergo huius ratio

Primo ponit minorem. s. maior
ut patet supra. Notandum hanc preponem qd
affirmatio est per negationem huius ab Aristote
tele 4. metaphisice et 2. peryeremias. **L**u
ca potest dari qd habitus prior est priuatioe
sed affirmatio est per modum habitus negon
per modum priuatioms ergo. Sed con
tra. **L**um qd prius est non esse qm esse. sz negon
dicit non esse sicut affirmatio esse ergo.

Lum qd illud est prius alio a quo non co
uertitur quia ex 5. metaphisice e de priori
sed negon est huiusmodi qd sequitur e homo
ergo non est alius et non econuerso patet
ergo negon prior est affirmacione. **L**um
qd omnes spes coeque sunt sub genere. secun
dum Boetium in comento super libro peryeremias
sed affirmatio et negon sunt spes enutia
toms ergo una non est prior alia. **R**espo
deo qd affirmatio et negon duplter consideran
tur uel absolute uel compatiue. si absolu
te dico absolute qd affirmatio est prior ne
gone sicut absolute ens est prius non ente.
Si compatiue uel copat ad suum genus ut
ad subiectum. Primo modo sunt due spes coeque
sub genere. s. modo negon est prior qd lz
absolute esse precedat non esse tam in eodez
generaliter et corruptibili non esse precedit ee
ut dicitur 2. metaphisice et hoc probat per ratio

Ex hijs patet ad rationes hinc inde quid di
cendum qd prius est non esse qm esse. com

petando i. ad subiectum de quo dicitur ambo. Si
militet per respectum ad subiectum non conuertitur omnia
a negone. sunt autem affirmatio et negon due
spes coeque in compatiue ad suum genus.

In tertia parte arguit sic finitum prius
est infinito et per consequens dicitur prius poni in
dione sed dicta per affirmaciones sunt magis
finita qm dicta per negonem ergo. huius ratio
patet ponit maiorem dicens qd necesse est pri
ora esse finita infinitis et equale inequali pri
us est et uirtus uicis et sic de alijs que in ista
ponuntur. Secundo minore ponit ibi. **S**z
oia dicens qd omnia que perferuntur de finita per
te rationis ut est homo at equus uel de affir
macione ut alii sunt primi et plus sunt finita
qm sit unum non cui apponitur particula nega
tiua ut est non infinitus. Aut tota negon ut e
tota oron negatiua ut alii non primi. 3. po
nit conclusionem ibi. **Q**uare fito patet supra.

Notandum qd ista tertia ratio ualere in uir
tute 2. s. qd illud quod est prius patet. pone
dum est in dione generis sed finitum siue
accipitur incomplexum ut est non infinitum
siue complexum ut oratio perfecta uel imp
fecta in qua ponitur particula negatiua. **C**u
ratio est qd affirmatio est per negationem.
ergo affirmatio complexa uel incomplexa
pponenda est in dione generis ante quancunqz
negationem. **D**einde cum dicitur sed si im
perat remouet duo dubia sz ibi dicitur **u**
ro huius qd. n. in pbemio promissit se trac
taturus facit. nunc autem uidetur tractatu dif
ficiliter pcedere pbando et sillogizando pos
set aliquis dubitando axiari. **A**d quod re
spondet dicens qd si alicui per hoc paratur
anxietas et uidentur sibi obscuriora qm uellit
nihil contra me qui pollicitus sum in pro
hemio faciles tradere cognitiones qd non tamen
rudibus sed pueris etiam et imbutis pponi
mus hic huius artis tractata legenda esse
et discenda. **E**t cum dicitur **Q**uis uero re
mouet finem dicens dubitaret aliquis. postquam
liber in logica quis alius liber debet legi.
et 9. ordo operis dylectici. **A**d quod respondet
dicens qd diligenter exposuit cum sibi eent
dicendum de ordine peryparetico discipline
i. logice tradite ab Aristotele qui princeps
et caput dicitur peryparetice discipline. **U**
ltimo hic hec quod dicitur oppositelylogat circa di
cta et patet supra. **S**equitur illa pars. **O**pponit
tur uero ubi tractat qualiter priuatiue oppo
sita ualere ad dionem generis ubi. d. facit.
Primo ostendit qd dicitur sit quod dicitur per pua

tiue opposita. Secundo ostendit quomodo haberi potest quod fit. 2° ibi. Sed hoc quoque eodem modo. p^o in .d.p^o comparando privationem ad negationem mouz dubitationem. s^o subdit solutionem 2° ibi. s^z dicitur Dicit ergo q^o 1° oppo que est s^m privationem 7 habitum ut esse consimil^r negationi. i. contradictioni superius dicitur. q^o negatio quodammodo privatur habitum sicut privatio. Deinde cum dicitur. sed dicitur soluit dubium 7 stat solutio in hoc q^o privatio differt a negatione q^o privatio supponit s^m aptum natum 7 dispositum negatio autem non. Et hinc est q^o negatio semper potest dici o^o subiecto quod opposita affirmatio non inest sed privatio non semper erit quodammodo habitus non inest. Dicit ergo q^o dicitur privatio 7 negatio q^o negatio semper potest esse privatio uero non semper. i. quodammodo possibile est similiter habere habitum sicut dicitur ab Aristotele in predicamentis.

Ex quo inferit q^o privatio intelligitur quodammodo forma non in se formaliter sed pre-suppositiue q^o supponit dispositionem in se 7 non tamen privatum habitum. Cecitas. n. que est privatio non tamen privatur oculum lumine. i. visu sed privatum luce disponit. i. supponit dispositum 7 aptum. Cecus. n. dicitur privatus visu tam dispositum 7 affectus. i. aptus habere visum unde de lapide non dicitur cecus nec catulus ante novem dies. Ex quibus omnibus inferit principaliter intentum q^o frequenter utimur dicitur privatio in dictione generis q^o negatione quia privatio plus accedit ad esse q^o negatio per dicitur tam canem. Deinde cum dicitur. sed h^o quoque ostendit quomodo debet fieri dictione generis per privationem ubi sic procedit. Primo facit quod dicitur est. Secundo remouet quodammodo dubium. 2° ibi aliquotiens dicitur ergo q^o hoc faciendum est eo modo sicut in contradictione q^o prius ponendus est habitus qui est similis affirmationi. 7 postea privatio. que est similis negationi. 7 hec conclusio posset probari per easdem rationes per quas prius. Deinde cum dicitur Aliquotiens remouet dubium forsitan crederet aliquis q^o privatio non possit significari aliter q^o nomine habitus hoc remouet dicens q^o aliquotiens quedam negationes preferunt uocabulo habitus. ut orbis cecus nudus aliquotiens autem cum particula privatiua. ut dicendo finitum infinitum equale in equale. ly infinitum 7 inequale sunt privationes. Cum ergo per talia fit dictione generis equale 7 finitum que sunt habitus sunt prius ponenda in dictione 7 hinc privationes. Ultimo

ibi aut de opponere. epilogat circa dicta 7 per tota lra. Notandum q^o privatio significat nomine habitus quodammodo significat nomine cui non addit particula privatiua ut cecus nudus etc. Et per oppositum quodammodo addit nomini particula privatiua tunc privatio significat pro uocabulo privationis ut infinitum inequale iniustus etc. Ad euentiam predicatorum potest quoniam utrumque dictione generis possit fieri per privationem opposita uidetur q^o non. Nam omne diuidens genus est aliquid posituum. sed privatio non est aliquid posituum ergo maior pars q^o genus uel dicitur in spes uel dicitur. Species autem aliquid ponit 7 per omnes dicitur que constituit intrinsece spem. Negatiuum autem non potest esse de constitutione intrinseca posituum.

Preterea privatiue opposita habent fieri circa idem s^m Aristotelem in predicamentis. sed 1° per que diuidit genus uel sunt spes uel dicitur que non possit fieri circa idem partem de rationabili 7 irrationabili ergo. Ad oppositum est Boetius in lra. Respondeo dico q^o loquendo prope de privatione dictione generis non potest fieri per privationem sicut nec per negationem pro rationes tactas. Privatio enim non est aliud q^o negatio formaliter negatio. s. in apto nato q^o ergo siue spes siue dicitur formaliter 7 intrinsece constituens spes per quas genus diuidit necesse est esse ens positum impossibile est q^o diuisio generis fiat per privationem aut negationem. Uerum q^o ut sepe dicitur. est dicitur rerum communiter sunt nobis ignote spes et non semper nominibus proprijs nuncupantur. hinc est q^o circa loquimur eas per aliqua uocabula quibus quodammodo addimus priuatiua uel negatiua 7 tunc dictione generis debet fieri per contradictoria 7 privatiue opposita. Tam per negationem aut privationem positam in diuisione circumloquimur 7 intelligimur aliquid positum puta spem uel dicitur. Ex his per quod dicitur ad arguenda hinc ide. ut aut dicitur aut spes per quod genus diuidit sicut contraria dicitur est in genere s^m 7 quantitas In quibus negatio esse contrarietas per Aristotelem in predicamentis tam ibi declaratum est de hoc in quibusdam questionibus que ibi.

Contrario rum

Uero hinc ut dicebat supra inquit Boetius quomodo contraria admittunt ad diuisionem generis ubi sic procedit. Primo facit quod dicitur

est. Secundo declarat quoddam suppositum nunc et prius ibi. Fieret autem diffinitio propria pars diuidit i. d. Primo tangit quoddam dubium de contrarijs. Secundo ostendit principale intentum 2. ibi In contrarijs uero. Dicit ergo quod forte aliquis dubitaret an oppositorum sit eadem quod oppositum secundum proutiones et habitum quod ut uidetur album et nigrum que opponuntur contrarie sic se habent quod album uidetur esse proutio nigri et e converso nigri proutio albi. Sed hec quod alias ingreda est non modo. Nunc autem supponendum est quod contrarietas est alia species oppositis quam secundum proutiones et habitus sicut patet per Aristotelem in predicamentis. Notandum quod contrarietatem esse aliam oppositorum ab habitu et proutione patet. Tum auctoritate Aristotelis in predicamentis et de oppositis ubi distinguit quod tuor species oppositis que sunt superius recitate. Tum et per rationem quod in contrarietate utriusque extremum est aliquid positum tam enim album quam nigrum dicit aliquam formam positivam. Similiter est de alijs sed in habitu et proutione non sic. proutio enim formaliter nihil potest cum sit pura negatio et purum nihil.

Deinde cum dicit In contrarijs uero ostendit propositum. scilicet quomodo dicitur generis fiat per contraria dicens quod multoties dicitur generis fit per contraria. immo fere omnes dicitur per quas genus dicitur sunt contrarie et subdit quomodo fit talis dicitur. Nam contrariorum que sunt sunt mediata quedam immediata. Quando ergo sunt mediata ipsa etiam mediata ponenda sunt in ditione generis hoc modo colorum alia sunt alba alia nigra alia neutra. id est nec alba nec nigra sed media. Notandum quod ut iam dictum est in predicamentis contrarietas dicitur dupliciter proprie et transumptive. et dicitur transumptive inuenitur in omnibus dictionibus et speciebus diuiditibus aliquod genus iuxta illud metaphisice dicitur species est dicitur contrarietatis. Et hoc est quod hic dicitur boetius quod fere omnes dicitur in contrarijs dicitur. Ut autem contrarietas proprie sumpta sit in genere spatium in se et contrarietate questus fuit id taceo quo ad prius. Deinde cum dicit fieret autem declarat quoddam suppositum. Dixit enim supra quod si esset copia uocabulorum omnis diffinitio daretur tamen ex duobus terminis hic declarat hoc addens quod idem est de ditione ubi sic procedit. Primo illud dictum repetit dicens quod omnis diffinitio et omnis dicitur fieret ex duobus terminis nisi suppositum hoc prohiberet indigetia

nomini ut superius dictum fuit de diffinitione. Secundo ibi quo autem modo illo dicitur pertractat et exponit. Et diuidit i. d.

Primo ostendit illud de diffinitione. In fine diuisione 2. ibi Diuisione uero dicitur ergo quod hoc quod dictum est manifestum est habet modo quod dicendo animalium alia sunt rationalia alia irrationalia. animal rationale tendit ad diffinitionem hominis sed quod animal rationale non habet unum nomen imponat sibi et sur a

Postea diuidat sic a. i. animal rationale. Alia sunt mortalia alia immortalia. Et tunc habetur diffinitio hominis completa consistens ex solis duobus terminis hec. scilicet homo est animal mortale quod ly. a. tantum ualeat sicut animal rationale. Et idem dicendo animal mortale est dicere animal rationale mortale que est tota hominis diffinitio. Similiter esset in omni alia diffinitione si propria nomina haberent. Deinde enim dicitur Dio uero ostendit idem de diuisione ne dicens quod similiter manifestum est quod diuisione fieret in duobus terminis si nomina propria essent posita et patet sicut prius. Si igitur et dicitur nomen imponat utriusque gratia ut dicendo figuratum. Alie habentes duo latera equalia. Alie tunc inaequales. Hec enim diuisione fit in tribus terminis proprie cum dicitur. Sed 2. 3. diuisione potest reduci ad duplicem hoc. scilicet figurate que sunt trilatera. Alie sunt equalia. Alie inaequales. id est omnia autem habent latera equalia aut inaequalia. Et rursus subdiuidat alie ex membrum sic. Inequalium alia sunt habentes tamen duo latera equalia. Alia omnia tria in equalia et sic diuisione trimembris reducta est ad bitembram. Idem patet in alio exemplo sic dicendo. Omnia rerum alia sunt bona alia mala alia indifferencia. id est nec bona nec mala. Ultimo concludit per hunc modum omnis dicitur fieret in gemina. id est in duo si non deessent nomina species et dictiones per quas diuiditur genus. Ex hoc loco colligitur illud ultimum dictum quod omnis bona diuisione est bitembris quod uerum est uel reducibilis ad bitembram. Notandum est ad euentiam primi exempli quod figura trilatera. id est triangulus tres species. scilicet equilaterum isosceles et gradatus. Triangulus equilaterus dicitur qui habet omnia latera equalia. constat enim ex tribus lineis equalibus. Sed triangulus isosceles est quod habet duo latera equalia et tertium inaequale. Gradus autem qui habet omnia inaequalia ut hic in figura.

Jedro fer
Inadez
d'ice

Juanico
romero
fr Alano
Aranda

In

Juan

fr Alano
Aranda

Je

Junio Julio Agosto Setiembre

fr Luis Lopez

Figure triangularum.

elgaterus. pfocheles. gradatus.

Sequitur pars quartam uero opponens
In qua inquit de r'tis oppositis an ualeant
ad diones generis et diuidit in d. p.
premittit quedam preambula. 2° ex ill
concludit intentu. 2° ibi. Non est ergo ge
neris preambula sunt duo. Primum enim
ondit que sunt rellue opposita. 2° ondit
q. opposita rellue nulla opposita d'ra specifi
ca distingunt. 2° ibi hec igit nullam. Di
cit ergo q. 4° oppo est fm ad aliqd. i. fm
r'oes ut pater et filius opponunt r'tie. simi
liter d'ra et suus duplum et didum sibile et
suis. Et cu dicit hec igit ponit fm dicens
q. hec que dicta sunt nullam hnt d'raz sub
stantialem. i. essentielles et specificas qua
se discrepent. i. distinguant. quod probat
q. habent talem ad inuicem conexiones et co
uenientia q. unum ducit in cognitioez alte
rius. ad duo. n. se diffiniunt et oz in utroq.
q. r'onibus utriq. uti fm porphurium. Itz
nec possent esse sine se. inuicem q. posita se
ponunt et pempta se perimunt. Sed hec n
pnt dicit de illis que sbali eentia et specific
ca d'ra distingunt. ergo p. et de se q. p. et
filius sunt eiusdem spci dominus et seruus
re. q. tum ad illud q. sunt in suo abstracto
r'ones ergo addite fundamentis absolutis no
distingunt ea specificis. Ultimo ibi cum
dicit. No ergo. Concludit ex dictis inten
tum uolens q. oppo. ultima nullo mo ualeat
ad diuisionem generis dicens q. q. sic est ex
go d'io generis non est faciendia in partes
relatiuas sed tal diuisio materialr est di
mittenda et excludenda a dione generis. n.
spes hominis no sunt. d'ra et seruus ymmo
sunt eiusdem spci. Similr nec spes nume
ri sunt duplum et dimidium. similt et de ali
is est dicendum. Circa hanc ultimaz lec
cionem sunt duo dubia per modum qonis.

Primum utrum relatiua opponant et ui
det q. non. Nam illa que se consequunt n
opponunt et que mutuo se ponunt no uident
esse opposita sed r'tia sunt huiusmodi ut di
cit hic in l'ra ergo. Ad oppositum est p
boetiaz hic et Aristotelem in predicamentis q
distingunt quatuor spes oppositis. Respo
deo oz dicere q. sunt opposita et q. oppo.

nant est una r'o tal. Illa que in eode simul
esse non pnt aliquo mo opponunt sed rela
tiua sunt huiusmodi qdo ppe accipiunt. i.
respectu eiusdem q. lz idem sit p. et filius
respectu diuersoru et idem duplum et dimi
diu ad diuersa compatu tum respectu
eiusdem impossibile est idem esse patres et
filium duplum et didum q. Ad argumē
tum in oppositum dicenduz q. talis d'ra et
coexistentia mutua no impedit opponē. sed
pp mutuam dependentia et pp ppam idem
r'ti esse. n. r'ti est quodammodo ad aliqd q.
ad aliqd quodammodo se habere. i. necessario
oz esse aliqd aliud qd sit q. ad nihil nihil
pnt dici nec dependere. Secundum dubi
um est utrum d'io generis fiat q. docq. p. p.
tes r'tias. uidef q. sic q. in genere r'ionis
genus et diuidit per d'ras. sed ille d'ie ne
cessario sunt r'tie uel r'ones ergo. Dicit
cit a quodam pp argumtum factum q. uti
q. in genere r'ois faciunt r'tia diuisione ge
neris q. in omni genere oz q. sint d'ie diui
dentes et ibi no pnt esse nisi relatiue. sed in
alijs generibus non sunt diuisiones p r'tia
et sic Boetius intellexit. Sed ista r'o non
ualet. tum q. est contra mtez boetij qui di
cit q. totalr illa d'io e excludenda a diuisione
generis. Si totalr ergo in nullo genere est
admittenda. Tum q. forte in genere r'ois
no sunt relatiua formaliter aut relatiōes ali
as genus saltez generalissimuz predicaret
de differentia q. predicat de omni r'one
alr no esset generalissimuz. genus aut non
predicat de d'ra ut d'ra est. Aliter ergo
dicendum q. dictum boetij est uniuersali
ter uerum de omni genere. Ad argumtus
dicendum uel q. d'ie in genere relatiōis no
sunt formaliter relatiua. uel dato q. sic no
sunt opposita relatiue. Non. n. omnia r'la
tiua opponunt ut patet. et d'omitus simile
et equale. Ita ibi ut dato q. in genere relatiō
is sit r' p. diuisio. Quedam est equipan
tie. Quedam disquipantie. hec duo no op
ponunt relatiue q. nec ad inuicem referunt
sed sunt due d'ie contrarie uel disquiperate.

Tunc ultimo sequit illa pars cum igit
quatuor sunt ubi postq. ondit quomodo omes
spes diuisionis se habent ad diuisionē ge
neris nūc compat eas ad inuicē omes fz quā
opponem magis opponunt ea que diuidunt
genus ubi sic pcedit. Primo tangit illd
qd dictum est de contradictione dicens q.
cum quatuor sunt d'ie. i. spes oppositis illa

que est affirmatiōis ⁊ negatiōis nō neces-
 se est supp. q̄ eueniant in diuisionem ge-
 neris nisi cogat penuria uocabulorū ut di-
 ctum est supra. Secundo tangit illud q̄
 dictum est de r̄tie oppositis dicens q̄ op-
 positō r̄tionis semper recienda est a dione
 generis. Tertio eligit contrariā ⁊ priuari-
 uam dicens q̄ diuisio puatiōis ⁊ habitus
 ⁊ et contrarie sumēde sunt. 4.º compo-
 has duas ad inuicem dicens q̄ maxime cō-
 trarietas ponenda est in diuisione generis
 lz et puatiō cuiuscūq̄ subdit uolens sic argu-
 ere pp̄ unūq̄q̄ tale ⁊ illud magis sed pu-
 tiue opposita ponūt in dione generis pro-
 q̄to habent aliquo mō naturam contrarie-
 tatis ergo contrarietas magis est ponē-
 da. Huius rōnis minores ponit in l̄ra di-
 cens q̄ idcirco puatiō est ponēda in diuisi-
 one qm̄ uidet̄ cōtra habitum opponere q̄-
 dam contrarium. i. habz quasi rōnem cōtra-
 r̄ij respectu habitus. ut hic finitum ⁊ infi-
 nitum que opponūt puatiue q̄q̄. n. infini-
 tum sic puatiō tam habz ymagineri. i. si-
 militudinē contrarij. q̄ ut predictum est p̄-
 uatiō intelligit̄ quedam forma mō quo ex-
 positum est superius.

Ignium Uero inquisi-
 tu. Postq̄ bo-
 etius declarauit duas pp̄rietates
 de d̄ns que diuidūt genus. s. q̄
 debz esse per se ⁊ oppositū nūc oñdit ter-
 tiam. s. q̄ debent esse pp̄rie ⁊ pp̄ime.
 Ubi sic p̄cedit. Prio circa dionem gene-
 ris mouz ⁊ soluit q̄dam dubitatiōes. 1.º
 ex illa oñdit p̄positum ⁊ intentū. 2.º ubi
 hoc aut̄ fit. Questio aut̄ est utrum dio ge-
 neris debeat fieri in spēs uel d̄ras. Cir-
 ca quam d. f. Primo q̄onem pertractat
 arguens pro ⁊ cōtra. 2.º eam determinat
 2.º ubi atq̄ ideo. Prima pars diuidi-
 t̄ in d. Primo arguit ad anā partem. s.
 q̄ dio generis debet fieri in spēs. 2.º ad
 aliam. s. q̄ debz fieri in d̄ras. 2.º ubi. s.
 hoc intelligendum. Primo ergo propo-
 nit q̄onem dicens q̄ dignū est inualtu. i. i-
 nquisitiōne utrum genera debeant diuidi i-
 species aut in d̄ras. Et statim probat q̄ i spēs
 a diffinitōne talis dionis. Quia si querit̄
 qd̄ est dio generis ispōdet̄ q̄ est distribu-
 tō in p̄ximas spēs. ⁊ hec est diffinitō eius
 ergo oꝝ fm̄ naturā diuisionis generis ⁊ suā
 diffinitōnem q̄ dio generis in p̄ximas spe-
 cies semp̄ stat. Deinde cum dicit. Sed

hoc interdum arguit ad aliā p̄tem sic. mul-
 tis spēsibus nō sunt nomia iposita ergo tūc
 dio nō pōt fieri in spēs ⁊ per consequēs
 habz fieri per d̄ras. Dicit ergo q̄ hoc. s.
 q̄ sit diuisio generis in spēs nequit fieri pp̄
 cām sup̄dictam. s. q̄ multis spēsibus nō
 sunt nomina imposita. Deinde cum dicit
 atq̄ iō determinat q̄onem ubi d. f. Primo
 de genere p̄mitit. q̄dam distinctiōnem.
 Secūdo ex illa concludit q̄dam solutiōes
 2.º ubi. Quare antiquior. Distinctio est ista
 q̄ gnūz quoddā ē p̄mū. s. generalissimū q̄
 nō habz super se aliud superueniens gen̄.
 Quoddam est medium ⁊ subalternum. q̄-
 dam est infinitum qd̄ infra n̄ bz genus ali-
 ud s; spēs tm̄. Dicit ergo q̄ quedam sunt
 p̄ma genera. quedam ultima quedā media.
 p̄mū qdem ut s̄bā que est generalissimū
 ultimū aut̄ ut animal. Mediu ut corpus.
 namq̄ est spēs s̄bē ⁊ genus animalis iō seq̄-
 tur qd̄ est mediu. Sed s̄bā iō est p̄mūz ge-
 nus qz supra s̄bām nihil pōt inueniri qd̄ sit
 genus. Ens. n. nō est genus. Similit̄ aial.
 iō est ultimūz gen̄ qz sub animali nihil pōt
 inueniri qd̄ sit genus. homo. n. qd̄ sub ani-
 mali est spēs est ⁊ nō genus. Sed uide-
 tur boetius sibi contradicere hic. n. dicit
 q̄ animal est ultimūz genus. superius dixit
 q̄ sub aiali continebit aial rōnale quod est
 genus qz ulterius dicitur per mortale ⁊ imor-
 tale. Respondeo dico uno modo q̄ hic
 intelligit q̄ animal ē ultimūz genus uno no-
 mine nominatus lz ergo sub animali con-
 tineatur animal rōnale mortale non tamē
 signat̄ uno nomine sed pluribus. Alter
 dicit ⁊ melius q̄ superius locutus est fm̄
 opinionem uulgi qz dicit mortale ē d̄ram
 specificam hominis ⁊ per oñs animal rō-
 le est genus. hic aut̄ loquit̄ s; opinionem
 uetiorē qz fm̄ rei ueritatez animal est ul-
 timūz genus ⁊ animal rōnale ⁊ diffinitō ho-
 minis ⁊ nō genus. Deinde cum dicit. q̄
 re antiquior. Concludit solutiōes dicte q̄-
 stionis ex data distinctiōne dicens q̄ antiq̄-
 or ⁊ uetior ⁊ magis autētica uidetur dio
 que est in spēs si non sit indigentia nomi-
 num que impediāt. Unde si his. s. nomi-
 bus pp̄rijs nō habundamus oꝝ diuidez taz
 p̄ genere q̄ alia usq̄ ad ultimūz per d̄ras
 Parz ergo solutiō per distinctiōnez qz ut ha-
 bemus nomina pp̄ria spēsibus uel n̄. Si p̄
 modo diuisio generis faciēda est in spēs.
 Si s̄o modo faciēda est per d̄ras ⁊ hoc

aceruus sic. n. dicimus gregē vel totū po-
puli vel totū exercitū. Tertiu modū po-
nit ibi Dicimus et totum 7 est alio modo
totum cōitate 7 utilitate ut bos hō l' equus
que sunt quedam tota suarū partium. s.
particulariū hōiū 7 brutorū. unde unum
quēq; hominē singularem dicim⁹. particu-
larem q̄ ptes hōis totius. i. vltis hominis.
Quartum modū ponit ibi Dicimus totū
quocq; 7 est alio mō totū virtuali⁹ q̄. s. con-
stat ex quibusdam virtutibus 7 potentius
hoc modo aīa est quōdam totū q̄ sic alia ē
po⁹ sentiendi. i. sūs. a⁹ est po⁹ sapiendi
i. intelligendi ut intellectus. alia uegetandi
uegetatiua aīa ergo est quōdam totū vir-
tuale continens identitate 7 unitate. has
potentias tanq; partes q̄ nō sunt vere par-
tes quibus est idē esse realit⁹ sed ab eis dif-
ferens formalit⁹ fm op̄. quā credo uerio-
rem de quo⁹ alias q̄ de hoc tractare non
est p̄ntis speculatiōis. Notandum ad
saluandam hanc distinctiōem de toto esse
sufficientem. q̄ plures alii modi inueniunt⁹
totius qui possunt ad hos reduci. Est enim
quōdam naturale ut ex materia 7 forma cō-
positum quōdā totum logicale. s. spēs. com-
posita ex genere 7 dīa est et totum in lo-
co totum in tempore totum in mō. s. totū
logicale 7 totum naturale habent f̄duci ad
totum continuū 7 integrale q̄ componit⁹
ex partibus integralibus. s. materia 7 for-
ma genere 7 differentia ad modum quo to-
tum continuū 7 integrale componit⁹ ex p̄ti-
bus q̄ntitatiuis 7 integralibus. sed totū in
loco totum in tempore reducunt⁹ ad to-
tum virtuale 7 ad totum ulē q̄ sicut hec p̄t
infert totum 7 non econuerso ut si est ho-
mo est aīa 7 nō econuerso ita ibi ut si ē ubi
q̄ est in hoc loco 7 non econuerso. sic si ē
semper est hodie 7 non econuerso. sic dicē-
dum est de toto in mō q̄ seq̄. currit hū
ergo currit 7 nō econuerso iō pōt reduci
ad totum ulē. Deinde cum dicit totū g⁹
modis exponit quomō sit diuisio in partes
omnibus istis totis. 7 diuidit⁹ in quatuor
partes quia primo docet diuidere totū cō-
tinuū. 2° totum discretum 7 discretum.
3° totum ulē 4° totum virtuale. 2° ibi Si
mūl⁹ at 7 illa 3° ibi. eodem quoq; mō. 4°
ibi eius quoq; ex virtutibus. Prima diuidi-
tur in tres. p^o docet diuidere totum conti-
nuū 2° remotū quōdam dubium 3° reducit
quōdam aliam diuisionem ad diuisiones to-
tius continui. Pa⁹ ibi oportet autem non o⁹

tertia ibi fiat autem diuisio. Circa pri-
mum sic procedit primo facit quod dicitur
est declarans per exemplum dicens cum
tot modis dicatur totum ut predictus est
diuisio sic est facienda primo si illud totū
fuerit continuum diuidendum est in illas
partes ex quib⁹ constat 7 componitur q̄
aliter non fit. diuisio totius q̄ declarat pri-
mo in diuisione per partes similes ut. cor-
pus hominis sic diuidimus in partes suas.
s. in caput in manus 7 thoracem. i. pectus
in pedes. 7 sic de aliis partibus in quas re-
cte potest diuidi unumquodq; quod diuidit⁹
in ea ex quibus componit⁹. secundo decla-
rat idem in diuisione per partes similes q̄
aliquid totum continuum est q̄ pōt multi-
pliciter diuidi in partes similes 7 in partes
dissimiles ut etiam earum est multiplex cō-
positio ut animal potest diuidi in eas par-
tes que habent sibi partes similes ut car-
nes 7 ossa quelibet enim pars carnis est ca-
ro 7 quelibet pars ossis est os. Rursus po-
test diuidi in partes que non habent simi-
les partes ut in manus 7 pedes. non enim
quelibet pars manus est manus. Animal er-
go dupliciter potest diuidi. Uno modo sic
animalis aliud est caput aliud est pes 7c.
Alio modo animal aliud caro aliud sanguis
aliud os. secundo ibi alio quoq; modo. ad-
ducit ad propositum alia exempla unum
est de nauī 7 domo quia similiter diuidun-
tur in suas partes dicendo sic nauis aliud
est prora aliud puppis. 7 domus aliud est
fundamentum aliud tectum. Aliud exem-
plum de libro quia liber diuiditur in uer-
sus. uersus in sermones. i. dictiōes. dictiōes
in sillabas. textio ibi. Itaq; fit. Ex hoc ul-
timo exemplo concludit correlarium dicens
q̄ ex his patet q̄ littere 7 sillabe sūt par-
tes dictiōis. 7 nomina. i. dictiōes sunt que-
dam partes totius libri. sed alio modo. ac-
cepte non dicunt partes totius sed partes
partium pro quanto. s. littere 7 sillabe sūt
partes dictiōis. 7 dictiōes partes uersuū
qui sunt immediate partes libri. Notan-
dum q̄ pars totius continui dicunt⁹ partes
que componunt ipsum q̄ dupliciter pōt in-
telligi. s. mediate uel immediate. si imme-
diate sic fundamentum partes tectū sūt par-
tes domus 7 in eas diuiditur similit⁹ uersus
sunt partes libri immediate. Alio modo
sic mediate ut partes partium puta lapidē
ligna 7 butusmōi sūt ptes dom⁹ q̄ ex eis
componit⁹ tectū 7 fundamētū. 7 p̄ntis tota do⁹

7 h^o et mō lre sille 7 dictiones sūt pres libri
qz pres prius. i. vsuz ex qbus imediate cō
ponit ipe liber. Et aut mō quo totū o
mit ex pibus. 7 diuidit i eas. si mediate
mediate. si imediate. imediate Deide cū
dicit. Oz aut. remouet quōdaz dubiū. crede
ret aliqs forsan qz dionem h^o totū i pres o
porterz sēp reali fieri 7 i actu. b^o excludit
di. qz oia q dicit sūt de i^o dione oz specula
ri 7 cōsidere. nō qz actu didant s; sufficit qz
aio 7 rōne. i. intellectu ut pz p exēplū qz si
uinū sit aq mixtus 7 sit quōdaz totū si diui
damus i aqz 7 unū ipsuz nō pōt fieri actu 7
reali qz unū 7 aqua mixta iā nō pōt reali
didi. s; didimus tm p intellz vdo sic. huius
totius mixti aliud ē unū aliud est aq. De
inde cū dicit. fit aut dno. reducit ad dionē
totū 7 unū quōdaz aliā dionē q ē totius in
ptes eñales di. qz fit et dno totius in mate
riā 7 formā q. s. sūt pres opositi essēntiales
q reducit ad istā. s; aliquo. sit alia ab ista
alī cōstat statua ex pibus suis. s. qz itantus
sals in quas didit s; dionēz pmā. alī eiz ex
materia 7 for^o. i. ex ere 7 spē. i. figura i qz
didit s; hāc dionēz. utraqz tñ ē dno totius
in ptes 7 h^o ē qz supius dicit e qz dno opositi
ti in ptes essēntiales reducit ad dionēz to
tius in ptes integrals. Segt i^o ps. Sim
pli at. in qz otermiat d dionē totū. discreti 7
nō cōtinui di. qz simplz diuidēda sūt i^o to
ta q nō sūt cōtinua. s. in ptes ex qb^o cōstat
ut si dicam^o hic. exercit^o aut ē dux aut ē mi
les. aut ē eq aut ē pedes 7c. Hoc. n. genera
liter s; ē qz unūquodqz diuidit in ea ex qb^o o
ponit. Postea ibi. Eodē quoqz mō. agit d
dione totū vltis vdo qz eodē mō sup^o. diui
dēda sūt ea tota q sūt vltia. s. in ptes sibiual
ut vdo sic. hānuz alij in europa sūt. alij in
affrica. alij in asia. ois. n. hōes sūt ptes ho
mims cōis subiectiue. Notādū qz diui
totū vltis ē eadē penit^o. cū dno generis. si
illō vltē sit gen^o. si aut sit spēs reducit ad
dionēz totius in ptes sicut iā supius dictuz
fuit. 7 rōe huius forte boetius diuisiōez to
tius vltis cōnumerat cū alijs dionib^o totū
Ulti^o cū dicit. Eiusquoz. agit d diuisiō
ne totius virtual ubi. d. f. p^o docz diuidere
totū virtuale. 2° opat diuisiōne totū virtua
lis ad diuisiōne generis 7 ad diuisiōne toti
us cōtinui. 2° ibi. Unū sit. Dicit g^o d^o totū
q ex virtutib^o. i. totius virtual. b^o ē facien
da aie alia ps ē in uirgultis 7 plātis. ut aia
vegetatiua. Alia ē in aialibus ut sfitiua 7 in
tellectiua. 7 rursus etus aie q ē in aialibus

a^o ē rōnal. a^o sibilis. 7 rurs^o bec. s. anima
sfitiua pōt diuidi alijs subdiuisiōib^o. Et
subdit distinguēs hāc diuisiōne a dno gen
ris di. qz aia q diuidit nō ē. gen^o hoz p q
diuidit s; ē totū. 7 bec sūt pres aie s; non
in qzitate s; in aliq pte 7 pte. i. nō sūt
ptes qzitative s; virtuales. Et hys. n. po
tentis iugit sū amvirtual ac si cēt qdā
vere ptes. Dein cū dicit. Unū sit. cōpat
ex predictis s; cōueniētā hāc dionēz ad di
nez genris 7 totū cōuenit. n. 7 h; aliqd sile
cū dno generis qz sicut gen^o predicat de
spēbus qz ubiūqz fuerit spēs statz eā seq
tur gen^o. qz si hō ē al^o. qz hō ē al^o. ita totū
virtuale predicat de suis pibus. qz ubiūqz
fuerit eius ps statz seqt eā. predicatō aie
bec. n. ē vā anima sfitiua ē am^o. 7 uegeta
tiua ē aia cōuenit et cū dno totius. qz emz
aia nō cōponit ex oib^o pibus s; a^o aliqb^o
vegetatiua. n. in plātis nō cōstat ex pte sfa
tiua nec intellectiua 7 sfitiua in hūto non
cōstat ex intellectu s; ex uegetatiua. intelle
ctiua cōstat ex oibus. s; ē d toto q. nunc
h; oēs ptes nūc nō h; oēs ptes. qz pōt ali
qbus cater. 7 iō necesse ē qd dicitū ē d aia
inferre ad naturā totius. di. g^o totū virtual
cōuenit cū dno generis in spēs. 7 cū dno
totius in partes modo predicto.

estat igit^o. Postqz boet^o d

terminauit d duabus di
uisiōibus p^o s. de dno generis in
spēs 7 de dno totius in ptes. nūc otermiat
de 3° dione p^o q ē uocis in significatiōes.
vbi sic pcedit p^o pponit intētu cōtinuas se
ad dicēda. 2° pseqt d intēto ibi. Statz fit
aut uocis. Dicit g^o qz dco supple d duab^o
dionibus p^o s. d dno generis in spēs. 7 de
dno totius in ptes ut acten^o de dno uocis
in fcatōes q ē 3° 7 ult^o dno p^o. Deind cū
dicit. fit aut uocis. pseqt d intēto 7 didit
tur in. d. ptes. p^o pponit d dno uocis unā di
uisiōez. 2° refuit ipaz. 7 docz diuidere pmū
mēbz qz ē pncipali intentū. 2° ibi. Tot g^o
mōis. p^o in. d. p^o distinguit mōs huius dno
nis. 2° cōpat pmū ad tertū s; dionēz ibi. ē
aut omē. p^o in. d. p^o pponit illā dionēz tri
mēbz. 2° exponit eā p ex^o p^o in tres fm
qz pōit tres mōs dionis uocis i fcatōes ex
ponēs quālz p^o p ex^o 2° ibi. qz aut mō. 3°
ibi. Alius mōus. dicit g^o qz dno uocis fit tri
bus mōis. vno qñ dno ul^o oio fcat pta. ex ē
plū d dictione ut canis qz ē una dicitio 7 unū
nom significās ptes res ut dicitū fuit supra
Exēplū d ofone ut cū dno grecos uicisse

romanos. hec. n. o. o. cuz sit una pot hre dupli
ces s'uz ul' qz greci uicerut roanos. ul' qz roani
uicerut grecos. dictio aut significas. ples res
dr abigua uel ap'hibologia ut sup' dictu fuit
Dein cu dicit. Alio aut mo. poit scdz mouz
dices q. alio. s. mo fit dio 7 multiplicitas uo
cis. s. scdz modu ita q. uox no significat pla
sz ide multis modis. rbi gra hoc nom ifinituz
una tm rez significat. s. illd cur' termini. i. ex
trema inueniri no possut. Sz hoc cotingit mul
tis modis. pno. fm mēbaz. i. magnitudinē ut si
qs ymaginet mūdus esse ifinitu magnitudie
lz no sit i rei ueritate qz no cotingit in natura
tale dare. ifinitu ut probat 3. phicoz. 2. di
ct' ifinitu fm multitudinē s. qd dicim' dio
nez corpus 7 cuuulz cotinui esse ifinitu qz coti
nuu pot didi i ifinitu 7 numer' catu ex dioe
cotinui. tale aut ifinitu lz sit in po. tu nuqz
pot poni in actu sicut nec dio cotinui itoro est
reducibil' ad actuz ut pbat Az. ut supra. Alio
mo dr ifinitu fm spēs. s. qd dicimus spēs si
guraz esse ifinitas qd itelligēdu ē de. potentia
non actu sicut de spēbus numeroz 7 figuraz
addita. n. linea uel angulo statz mututat spēs
numeri uel figure. 7 qz h' pot fieri ifinitum
ascendēdo. iō spēs nūeroz 7 figuraz dnr esse
ifinite. 4. or' esse ifinitu s. z tepus 7 duratio
nez ut dicim' mūdus esse ifinituz s. opionem
phōroz qz eius termin' s. z tep' ueniri no pot
s. z eis opionem dictā mūdus affitur. fuisse ab
eterno. 7 fm hūc modū dicim' deū esse ifini
tuz. qz tertius. s. duratonis sue supne 7 eterne
uite nō pot inueniri. 7 hoc ē fm rei ueritates.
Cōcludit g. ex predictis q. hec uox. s. ifini
tu s. s. no significat plura. sed multitudinē. i.
multis modis predicat' de singulis supradic
tis. lz ipsa in se significet tm unū. Dein cu
dicit. Alius uero mod'. pot tertiu modū ubi
2. facit p. facit qd dictū ē. 2. docet ipsuz reo
uere q'uz ad eius ambiguitates. 2. ibi. Nisi
eniz hie. Dicit g. q. alius modus. s. abiguita
tis 7 multi uocis ē s. z dteriationes qn dictio
ponit' sine aliq dteriatōe. qn. n. sic pfer' facit
intellm dubitare ut cū pfer' iā uox ista hō si
ne aliq dteriatōe multa significat s. z intel
lectus pot eā multipl' cōcipere. qz cū sic pfer
tur in i. dteriatōe 7 diffinitōe. i. dteriat' et
specificata intellect' audiētis aptat' 7 ducit'
multis fluctib' 7 errorib' q. n. uerū at dteria
tū pot itellere audiēs hāc uocē hō qn illd qd
loq' dices n. dteriatōe cōcludit qn dicat ni
hil. Notādū q. si aliq pferat absolute hāc
uocē hō si ne aliq additōe at dteriatōe intel
lect' audiētis pbat se diuersimode hre icra

intelluz ei? se ul' fle. dictione 7 impossibilitatis
puta q. hō currit ul' hō nō currit. ul' hō nō ē al
ul' hō ē asin'. uel hō dormit. 7 sic d' ifinitis. 7
iō uox i. or' multa scare. nō in se. s. p' intel
lectū audiētis. iō q. sine aliq dteriatōe pfer'
Postea nisi. n. qs. hic docz huusmōi abigui
tates remouere q. fit p aduētū 7 dteriatōe
aliquā additā. ut orō omis hō abulat qdā hō
abulat. 7 tūc intell' audiētis hz qd ronal' in
telligit 7 n' hz occasione errādū 7 dubitādū. In
telligit. n. q. talis act' s. dubitādū uel abulādū
inē alicui hōi uel dī. Addit' ē a. ex. d' isto 3.
di. q. sūt a. dteriatōes ut si qs di. da mibi sūi
aliq dteriatōe null' itelligit qd dar' deat nisi
addatur aliq dteriatōe. i. dteriatōe certa. puta
orō da mibi panē ul' da mibi uestē 7c. Sili si
aliqu' dicat' ueni ad me sine aliq dteriatōe nō
cognoscit' q. ueniat ul' rbi ul' qn. iō oz addet
dteriatōe hāz ut ueni ad me i ecc' ul' i foro
ul' ueni ad me cras ul' tali hora. 7 tūc itell' nō
hz p' deat dubitare. Dein cu dicit. ē aut
opat' pmū modū ad tertiu 7 didit' i. d. pres qz
p. drāz assignat. 2. eā pbat ibi. In abiguis. n.
poit g. drāz di. q. omē abigui qd ptuz ad p.
mū modū ē dubitabile 7 ptuz ad tertiu. nō tm
e. e. dubitabile ē abigui. Hec. n. q. dicta sūt
mō i. 3. sūt orōnes dubitabiles nō tm abigui
i p. aut. mō sūt abigui 7 p. nō dubitabiles. 2.
ibi. In abiguis eis. pbat h. qd dixi 7 intēdit
talez rōez plata dictōe ul' orōne abigua pot au
ditor d' uitate fmōis utrāqz smāz hre. s. plata
orōne dubitabili nō pot. g. dāt hec orō ab illa
7 p. nōs tertiu mod' a p. hui' rōis miorē po
nit in hā di. q. abiguitas supp. uocab' platis
auditor utrāqz. i. utrāqz smāz audit. 7 pnta se
rōal' itell'isse. ut si qs dicat audio grecos ui
cisse troyanos ul' roanos. p' pot itellere q. gre
ci uicerut roanos. al' q. roani uicerut grecos
7 uterqz itelligit h. ronal' ex fmōib' dcois
idest ex ui fmōis plati. s. nō ē sic de orōne du
bitabili. 3. ex h. q. dico hāc uocē hō nō pot a
liqd ex ui fmōis hūani s'uz hre q. ois hō abu
lat. ul' q. aliq hō abulat. iō tales orōnes lz sit
dubitabiles nō tm sūt abigui. iō dicit q. ego n
dixi supp. p. hāc uocē hō. nō i. pot' suspicaba
tur qz supp. d' ui fmōis s. sine aliq rōe illd q.
a. me plati ē supp. hre unā smāz rōal' altus q.
aliā smāz suspicāt' qz supp. d' uitate fmōis neu
trā hz. Notādū q. istoz triū mōruz supus
positoz sol' pm' ē itelligēd' hic qd p. 3. tū qz
ifer' hic d' isto solo pseq' dās artē qz uox
pfa scans i. sit didēda. tū qz ppe loquedo i.
tm' ē uox multiplex 7 n' 2. 7 3. 7 n. u. uox
unū fmōis possit mltis mōis sūi ut dicit 2. mo

uel q. u. uox plata sine deteiatione possit p. itel
lectu audieris ad dispo. sfo trahi ut dicz mo.
b. n. e. ex natura uocis nec ex natura ri cu utro
q. tm unu significet p. g. tm mo. e. hic iter. fz
qz uox diditur i ppas significaciones alij at ad
dnt de sup habudati. 7 ut pm. sit magis mai
festus. sicut et superius positi sut quor mot
toti. q. tm omis n. sut pncipaliter inteti. fz q. i
b. lib. dio totius i ptes didit. 3 alias diones.
in solo. n. p. ubi e. totu cotinu e. ppe dio totu
in 2. 7 4. minus ppe. In 3. p. p. sime. 7 dio. to
ti. uniuersalis i ptes sbiuas magis uociat. 7 dioni
gnis in spes ut ia supius dcm fuit. Adducit
tur. g. alij moi hic 7 ibi ut i. q. pncipaliter e. i
tet. ut magis manifestus q. r.

Not igit mo. Post q. boetius
posuit una dios rimebre
uel distintioez de multitudie uocis.
hic refut ea 7 docet diuidere pmu moz q. e. pnc
cipaliter iter. Et diuidit in. d. ptes qz p. dat
arte diuidedi uoce in generali. 2. magis in spe
ciali. 2. ubi ergo plures spes. P. in. d. p. potit q.
da documeta ce equocatione. 2. ce aphibolo
gia ibi. Si vo aphilo. Circa pmu sic pcedit p.
potit documetu di. q. diuisio uocis. fit rot moz
dis. ut dcz est vno. p. significatia. 7. f. dictio
aut oro plura significat alio. p. determinatio
ne. 7. f. aliq. uox pfertur sine determinatioe. ut
potit intelligi ab auditore fz plures spes cu in
quit sint in his. f. uocab. q. fz significata diui
dnt. i. q. pla. hnt iuxta pmu moz no solu dictio
equoca diuidend. e. in scationes fz et demrandu
est p. diffonez diuersas esse res q. hntur sicut
az. sit p. topicoz ca. de inuentioe multiplicis
ut in his q. dnt bona. qz bonu multiplex e. A.
n. sut bona formalr q. f. retinet qlitate 7. na
tura hoi sic ptus fortitudo prudentia 7c. A. di
cut bo. effecti. q. f. n. qlitate dnt bo. f. forali
ter. f. in se fz qz bona re faciut io dnt bo. ut sa
natiuu dr bonu. qz effiat sanitate q. qoda bo
nu e. 7 sic de alijs. 2. ubi oz at Induc nos ad
exercitiu talis diosis di. q. oz nos q. max. hnc
artez diuidendi exercet ut dicit az. p. elencho
ruz 3. sophistas. 7 eoz importuntates equoca.
n. sepe fallit 3. r. mouz oronez distinguibiles
a n. distinguibili ibi si. n. n. Dicit q. uox aut
nihil feat ita q. n. res est sibi subiecta 7 tunc
p. q. n. est distinguen. aut aliqd feat 7 tuc di
cit q. uel una rez 7 tuc dr uox simplr nec est
distinguen. ul feat plures res. 7 tuc est distin
guen. ne forte aliq. sillo sophystico capiat
peccate super equocationez. Si vo potit. d. do
cumenta ce aphibologia 7 est pmu q. oro am

phibologica idest ambigua quande q. haber
utrunq. sensum possibilem ut pater in exem
plo supradicto grecos uicisse romanos.
potuit. n. e. q. greci uicerit roanos. 7 q. roani
uicerit grecos. qnq. autez n. uterq. sfo e. poss. bi
lis ut cu dico homine comedere panes. hic. n. o.
ratiōis est un. sfo q. ho comedat panes. 7 iste
possibilis ali. q. pans comedat hōnes 7 iste
e. iposibil. fz documtu potit ibi ergo quoties
7 est q. ad tales orones aphibologicas aliter
ridendū est in disputatioe otentiosa 7 litigio.
Et aliter in disputatioe inquisitionis. ueritatis.
sue doctrinali na quotiens uerit. ad otentionem
ut i disputatioe litigio. didenda sut ta possi
bilia q. iposibilia quotiens at uerit. ad ritate
ut in disputatioe doctrinali so. possibilia sut di
deda 7 iposibilia relinquenda. Notadu q. di
sputatio litigiosa siue sophistica. 7 disputatio
doctrinal differut penes sine. qz sophistica intē
dit tm appetitā uictorie. doctrinal. vo ad exiaz
uitatis. In disputatioe g. sophistica. oz mul
tiplex distinguere q. tuciqz sit vuz 7 possibile
l. iposibil. i utroq. sfo ne l. saltez uideat. r. dar
qui apparenter. fz i disputatioe doctrinali ubi
tm ritas qrit. sufficit distinguere q. possibil.
sūt. qz iposibilia de se ia parēt ee f. Si g. in ta
li disputatioe iterroget. q. utz sit uer. f. hoi
nez comedere panes itatuz cocedendū est sine
aliq. distictioe q. sic qz un. tm sfo e. possibilis
ali. vo iposibil. In disputatioe at sophisti
ca 7 litigiosa r. is oro estz distinguenda pp. cam
dicra 7c. Deinde cu dicit qm g. ples dar ar
te diuidedi uoces in scationes magis in specialt
ubi. d. f. p. hnt pmu modū de q. pncipalr itē
dit fo docz diuidere uoce mltiplice fz illū moz
ibi diuidit aut. Dicit g. q. ga sic e. q. ples
spes. i. moi sut uocū scatiū plura attededu est
ut p. ex predictis q. aliq. uoces hnt featōz ml
tiplicitatis in u. p. ticta q. ps dz equoca ut si di
cat. cāis currit tota ista oro dr mltiplex fm
equocatione 7 ista ps ei. f. cāis dr equoca A.
sunt uoces seu orones q. hnt mltiplicitatē i to
ta orone 7 talis oro uocat aphibologica seu
ābigua ut dcz fuit s. Et iste est pm. mo. pro
pōitus supra de multiplicitate uocis q. didit in
d. q. fz q. dictio uel oro multiplex pot ee. De
inde cu dicit. Diuidit at. docz distiguere equi
uocum 7 aphibologicū in speali 7 didit in. d.
p. facit q. dcm est. fo assignat differētā inter
diuisione uocis 7 diuisionem generis. Secun
da ibi. non tamen ita diuidenda. prima in d.
as primo docet diuidere uel distinguere dicti
onem equiuocam secundum septem modos.

Primus modus est per diffinitionem ut cum dico hō uiuit. pōt intelligi de hoīe uero 7 picto. s; illa oīō dicitur hoc modo aīal rōnale mortale uiuit. 7 hoc uerum ē s; assimilatio hominis mortalis rōnalis. i. homo pictus uiuit hoc est falsum. q; aut hic hō dicitur equiuocuz ad uerum 7 ad pictuz. sicut etiam in predicamētis aīal uerum 7 pictuz. cū tanq̄m fm rei ueritatem nec aīal nec hō sint noīa equiuoca ibidem in predicamētis responsū fuit. exempla enim ponimus sepe non tñ ut ita sit s; melius sentiat qui ediscat p̄ prioruz. 2° modus diuidendi equuocū est p̄ additionē que teriet 7 noiet genus. ut cū dico. Cāna romanorū sanguine foruit. uel pōt intelligi de cāna que ē herba palustris. 7 tūc est feminini generis. uel de cāna que ē fluuius 7 tūc est masculini generis. 7 tūc uerus est sensus. Addat 3° adiectiuū masculini generis dicendo sic. Sanguine plenus fuit cāna romanorū. qd̄ tunc p; q; accipit p̄ fluuiū. Tertius modus est p̄ additionem numeri ut in exemplo predicto. q; cāna p̄ fluuiū ē tm̄ singularis numeri. p̄ herba palustris est singularis 7 pluralis.

Quartus est p̄ deteriorationez casus ut in exemplo predicto q; cāna in noīatiuo casu aluz s; h; q; in ablatiue. Quintus modus ē per deteriorationez articuli ut in eodem exēplo q; addendo hic uel hec ad cāna stanz p; cuius generis sit 7 in q̄ sensu sit accipienda oīō ista. Sextus modus est p̄ orthographiā ut queror scriptuz lite ae. 7 queror scriptū cum ae. quia p̄mo mō significat inquisitionez 7 ē passiuum. 2° mō significat querelā 7 est actiuum. Septimus ē fm̄ accentū ut pone quādo est accentus in penultima ē uerbū qñ est in ultima ē aduerbiuz. 7 sic uel sic sumptuz h; aliam 7 aliā significationem.

Deinde cum dicit. Ambiguarū uero. docet diffimre amphibologicam oīonem fm̄ quatuor modos. Primus modus est p̄ additionez. iō dicit oīonuz ambiguarum est facienda diuisio. uno mō per additionē ut dicendo sic romanos uinci 7 grecos uicisse. 7 tunc planus est sensus. Secundus modus p̄ diuisioneuz uel diuisionem ut sic dicendo. audio grecos uincere non plus 7 sic sensus est planus. Tertius modus est fm̄ dioneuz ut in exemplo dicto. dicendo greci uicerunt romani uicti sunt. 7

tunc due oīones sunt. Quartus est per transmutationez ut cum illa oīonem audio romanos uicisse grecos. dicamus sic. transponendo audio q; greci uicerunt romanos. qd̄ p; q; ambiguitas dicte oīonis soluitur. qd̄ istorū quatuor modoz.

Deinde cū dicit. Nō tñ ista assignat dīam inter diuisioneuz generis 7 diuisionē uocis dicens q; non sic est diuidēda significatio uocis sicut diuidit̄ genus. Nam in diuisione generis oēs spēs o; enumerari sicut iam dictū fuit supra. S; in ambiguitate. i. in diuisione uocis ambiguz tātē supple significationis sufficit ut dicant̄ quante sunt utiles ad eū sermonē. i. ad p̄posituz de quo ē sermo uel altercatio siue disputatio 7c. Ultimo epilogat̄ circa dicta. 7 p̄ q̄tum ad dicta de diuisione uocis dicens q; de uocis significatione 7 diuisione sufficienter dictum est. 2° q̄tuz ad dicta de alijs diuisionib; per se dicens q; ē expeditum ē q; propositū erat de diuisione generis 7 de diuisione totius. 7 p̄ oīs de oī p̄tione. i. diuisione per se diligentissime p̄tractatū est usq; ad hūc locū.

Tūc sequit̄ illa p̄. Nunc aut̄ de hijs in qua determinat de diuisionibus per accidens de qbus pōt duas regulas sūt duo documenta. Prīmū q; oīs talis diuisio d; fieri per opposita sicut etiam de diuisione generis dictam fuit supra. Dicit 3° q; nunc est dicendū de hijs diuisionib; supple que fiunt per accidens. quaz est unus p̄ceptuz 7 documentū ut in opposita diuidant̄. ut si diuidimus s; in accidens nō est dicendū corpoz alia sunt alba. alia sunt dulcia. q; album 7 dulce. nō opponuntur. sed est dicendū corpoz alia sūt alba. alia sunt nigra. alia sunt neutra. i. nec alba nec nigra. s; media. Eodem mō est in alijs diuisionibus p̄ accidens. puta cū accente diuidit̄ in substantia uel accidens in accidentia. Secundū documentū est q; oīs talis diuisio debet esse conuertibilis. i. sufficienter euacuans diuisum. Dicit 3° q; hoc maxime p̄ficiendū est in huiusmodi diuisionibus ne dicatur aliqd̄ ultra. i. plus aut minus sicut etiam fit in diuisione generis ut dictum fuit supra. unde hic non expedit aliquod accidens dimitti q; ē in s; ex eadem oppositione qñ dicatur. in ista diuisione. nec etiā addi aliqd̄ accidens q; non possit inesse subiecto. Sed nō uide

440
tur q̄ p̄mū documentū sit uerum q̄ ip̄os
sibile quicq̄ est ubi ḡra q̄n̄ est diuisio acci-
dentis in subiecta nō sunt opposita. ut di-
cendo eorum que expediūt alia sunt in
corpore alia sunt in aia. q̄ aia 7 corpus
nō opponūtur formal̄. Simil̄ uidet̄
secundum documentū impossibile. q̄ quā
do est diuisio accidentis in subiecta non
semp̄ est possibile enumerare oia subiec-
ta ut dicendo sic. alborū quedam sunt in
lacte quedam in lapide quedā in ligno 7 c̄.
quasi in infinitum. Ad p̄mū dicendum
q̄ illa p̄ma regula intelligēda ē ubi oppo-
sitis reperitur. q̄ tunc ois diuisio facienda
est general̄ per opposita salte o3 q̄ sine
subiecta disparta. Ad secundum per idē
q̄ regula intelligēda ē ubi diuisio pos-
sunt enumerari in general̄ uel uti. 7 si nō
in particulari. ubi ḡra dicendo sic. Alborū
quedā sūt in corpore aiato. quedā in in-
aiato. 7 rursus alborū in corpore aiato que-
dam sūt in corpore sensibili. quedā in cor-
pore insensibili. 7 similit̄ de alijs alio modo
7 hoc mō reducendo. oēm diuisionem ad
bimēbr̄ oia diuisio sufficēter enu-
merari possūt. Postremo cū dicit. Postero-
ra quide3. epiloga cura dicta o3 7 deteria-
ta 7 imponit finem dictis ubi duo facit. p̄-
mo tractatū istuz nobilēz p̄bat ex hoc.
q̄ secta p̄patericorū. i. Ap. diligenter. ex-
presit diones per se 7 dionem p̄ acc̄is. et
distinxit. s. hāc ab illa q̄ nō fecerunt anti-
q̄ores. q̄ ḡ 7 ipse boetius sibi fecit. ḡra
nonabil̄ tractauit de diuisione. Dicit ḡ
q̄ secta posterior nō perfectione s̄ tēpor̄
p̄patericorū prudentie. i. doctrine. Ap. p̄-
spexit diligenter d̄ras diuisionuz disun-
gens inter se diuisiones per se 7 diuisionē
per acc̄is. S3 antiqui phi istas diones cō-
fundebant accipientes sepe accidens pro
genere 7 acc̄is pro sp̄ibus 7 d̄ris. 7 dio
per se esset dio per accidens. unde pp̄ h̄
ait boetius uisa est nobis utilitas per o-
portuna. i. ualde oportuna 7 expediens p̄-
dere. i. manifestare. cōiones. i. cōitates et
cōuentias harū dionum. 7 etiā harum
d̄ras sicut dictum est supra. Ex quo sequi-
tur q̄ tractatus iste non solū est rōnalis
sed etiā ualde utilis q̄ ueritas p̄pateri-
ca panditur 7 error corrigit̄ antiquorum
Ultimo ibi. Et de dione. iponit fines
dictis cōcludens tractatū istū sufficienter
esse cōpletum de oī inq̄. dione q̄tus parte

batur breuitas introductionis expressim̄
diligenter opulante supple ḡra illi sum-
mi boni a quo oia bona p̄cedūt qui est. be-
nedictus in secula seculorum. Amen.

Incipit. questio de s̄bō totius. logice.

Thia fauen

7
tedeo iam. scripta 7 ex-
positiones librorū logi-
ce ueteris ut eūq̄ cōple-
ni. anq̄ ad expositiones
noūe logice manū mittā. unaz cōez totius
logice i medio mouebo q̄ones. Uicū logi-
ca sit de syllo tanq̄ de subiecto. Arguit̄
q̄ non p̄ sic. logica nō est scia ergo nō est
de syllo ut de s̄bō. 2°. est euidens q̄ subie-
ctum scie non est non scientie an3 p̄batur
q̄ modus sciendi non est scientia. sed logi-
ca est modus sciendi ergo non est scientia.
7 per consequēs nec syls est eius subiectū
maior. p̄ a simili q̄ modus uidendi nō est
uisus ergo nec modus sciendi est scia mior
habet̄ secundo metaphice ubi dicit̄ q̄ ab-
surdum est simul querere scientiaz 7 modū
sciendi. i. logicaz sic exponit̄ cōter tū q̄
6°. metaphice distinguit philosophus sci-
entias in naturales mathematicaz 7 diuinā
i. mathematicaz sub quatū n^o est logica. tū
q̄ omnis scientia est ex p̄p̄is sicut om̄o
stratō ex p̄ posteriorum. sed logica est ex
comunibus ergo non est scientia. Preterea
ad principale omnis scientia est per sil-
logismū si ergo de sillo ē scientia ḡ erit
per silm̄ quod est falsum. p̄bo tū quia sil-
logismus de quo q̄r scientia est ignot^o sil-
logismus at̄ per que3 habet̄ scientia ē no-
tus ergo idem erit notum 7 ignotus sed
per ignotus nihil scit̄ ergo 7c. Cum quero
de syllo per quem habet̄ scientia aut de
illo est scientia at̄ non. si non pari rōne nec
de sillo in comuni. q̄ q̄ scitur in comuni
scit̄ de quolibet particulari si sic ergo p̄
alium sylm̄ 7 sic erit procedēs in infinituz
in sillo ad habendam sciam quod est incō-
ueniens. quia tunc nihil sciret̄. In infinitū
enim est ignotum 3°. phi. ergo idem notus
7 ignotum. Preterea ad principale ni-
hil idem est subiectum totius 7 partis. sed
syls est subiectus partis logice. s. libri pri-
orū ergo 7c. Preterea sils nunq̄ fuit
sub sensu ergo nec i intellectu nec per se quā

potest esse subiectum alicuius scientie pri-
ma consequentia p3 in li. de s'u 7 s'tatu qz
nihil est in intellectu qn prius fuerit in sen-
su. uel sub sensu. 2.º qz p3 qz idem est ob-
iectum po.º 7 subiectu habitus. quod ergo
no e obiectum inteº non erit subiectu ha-
bitus ergo 7c. Ad opposituz arguit qz
illud cuius pprietates 7 passiones in logi-
ca papalit demost'rat. de eo 7 de aliis prop-
pter ipsum est. subiectum in logica s3 s'illa
est huiusmodi ergo 7c. Respondeo in
ista qone primo aliquas opiniones pertra-
tabo. s'º conclusiones aliquas declarabo.

Quantum ad p'mum sciendum est d' sub-
iecto. logice esse uarias opiniones. Pri-
ma eniz est opinio que dicit qz subiectum
logice est conceptus formatus ab actu ro-
nis probans sic illud quod est comue om-
nibus consideratis in logica est subiectum
logice. sed conceptus predictus est huiusmo-
di ergo 7c. minor ondit. Nam cum actus
rois sit triplex pº est indiuisibiluz intelli-
gentia 2º illorum indiuisibilium. composit-
o uel diuisio. tertius discursus a noto ad
ignotum de conceptu formato a primo ac-
tu rois. e liber predicamentoz qz est de inco-
plexo. de conceptu formato a 2º actu rois
est liber perperminias qui est de enutiaro-
ne. De conceptu formato a tertio actu ro-
nis est noua logica que est de s'illo 7 de eius
partibus. (subiectiuis). Secunda opiº est
ista que ponit qz logica est de his intentio-
bus adiectis primis sicut dicit Bo. 7 pbat
eadem rone qua p'us qz iste sunt. comunes
omnibus determinatis in logica. 3º opi-
nio est que ponit qz ens est subiectuz in lo-
gica 7 probat per philosophum 4º. meta-
phisice ubi dicit qz circa idem laborat dia-
leticus metaphisicus 7 sophista metaphi-
sicus laborat circa ens ergo 7c. Quarta
opiº est que ponit qz orº est subiectum 7 p-
bat qz de ipsa 7 de eius partibus determi-
natur in ueteri logica cum sit genus enutia-
rois ponit etiam in diffinitione s'illi pri-
mo porum ergo 7c. Quinta opiº est qz
argumentato est subiectum 7 probat qz d' eiº
partibus 7 spibus est tota logica. Nul-
lam harum opi. puto esse ueram. ad quaru
improbationez pº notandum est qz tres co-
ditiones sunt precipue subiecti in scientia
ad quas quecunqz alie reducuntur. Pri-
ma qz sit in scientia notum quid est 7 qz
est. nam hec duo oz pte supponere de sub-

iecto demonstrationis ante conclusionem p-
mo posterioru. 2º est qz per eius qz qd
est demonstrat. in scientia passiones illius
subiecti de eo. 3º est qz ad ipsum orº aº
determinata reducunt 7 pp ipsum consid-
rent. At aut ab ipsius unitate non esse
unitas scientie. Ex his arguit contra
omnes opi. s'il una rone cuiusqz deficit ali-
qua uel alique conditiones predictaruz il-
lud no est subiectu in logica sed quocunqz
positum per istas opi. est huiusmodi gº nul-
lum istoruz est subiectuz in logica minor d'
claratur in singulis per ordines. due eniz p-
me conditiones subiecti deficiunt tribus p-
mis opinionibus qz nullius eoru s'm ronez
generalis ut ponitur subiecta habet diffi-
nit in logica p3 discurrendo nullibi eniz in lo-
gica diffinit generaliz quid sit actus rois
aut quid sit 2º intentio applicata pme. aut
quid sit ens. Itē nllz illoru premitit ut p-
cipiu scientie deficit. gº eius pma conditio
deficit 7 2º qz nec paº aliqua de eius in ge-
nerali demost'rat. 7 per rns quibz eoru est
minus coe s'bm. Preterea iste tres opi.
no differunt inter se qd manifestu est de pri-
ma 7 2º coceptus enim formatus ab actu
rois ipsa est 2º intentio. De 3º etiā pro-
batur qz aut ens reale est subiectum hic. ac
ens rois. s'ipº mo. gº hec e scientia realia.
quod est falsuz. Si 2º mo aut eniz de ente
rois. i. considerato a rone aut de ente rois. i.
causato a rone. Si pmo mo sic adhuc pote-
rit esse real. na no est s'bm alicuius scientie
nisi consideratu ab intellectu uel rone. qz non
nisi ut est uniuersale. gº oz dicere ut sit de
ente caro a rone quod est idē cu alijs dua-
bus. i. coceptu caro per actu rationis 7 cuz
2º intentione. 2º aut conditio 7 3º defuit
quarte opi. qz no coueniunt oroni. p3 quia
i logica nec de orone per suu qd qd e. pro-
batur aliqua passio de ipsa sic generaliz ac-
cepta nec omnia determinata in logica ad
oronez reducuntur ut pp ipsaz considerentur
pma etiā conditio deficit qnte opi. nuqz eiz
a pbo diffinit argumentatio in coi nec poit
tur eius diffinitio ut pncipiu scientie. licet
boetius diffinat ea in topicis suis. 2º etiā
conditio deficit qnte opi. ut manifestu est s3
ronez generales. 3º etiā conditio deficit sibi
pbo qz uel argumentatio est nom equiuo-
cum 7 tuc manifestu est qz ab eius unitate
non sit unitas scientie. nec scientia una. cuz
tunc no sit unu scibile nec unu intelligibile

uel est analogū ad cōtenta sub ea. 7 tunc scia non erit una ab ea. s3 ab unitate pmi ad qd alia attribuūt. 7 illo ē filis sicut forte fm aliquos ē unitas metaphisice ab unitate sbe ad quā alia entia attribuūt nec rōnes opposite cogūt. Ad pma que est pro pma opi. p3 q. arguit ab insufficienti 7 facit fallaciā cōsequētia desūt enīz alie due cōditiones subiecti. Ad auctoritatē boetij que est p 2^a opi. dico q. logica est de illis s3 illa non sunt pmi s3 cōiūs s3 sicut dicimus q. ois scientia est de ente q. nulla est de nō ente. Ad rōem 3ª opi. dico q. laborāt circa idēz nō q. idēz s3 sicut sit. sed q. in logica considerat per quod circa oia contingit laborare. nam circa multa laboratur in scientia tñ non pp hoc quoliz illorum ē s3 pncipale scientie. Ad illō q. accipit. pro quarta opinōe. s. q. oīo cōuenit fillo dico q. nō nisi equivoce est enūtiatio. Equocum aut non est s3 q. nec diffinibile sicut at oīo in diffinitione s3 logici p argumentatiōe. Ad rōnem etiam pro 5ª opi. p3 q. procedit ab insufficienti sicut 7 rō p pma opi. Quātū ad secundam pma conclusio sit ista. logica ē scientia. hāc probo sic. Scientia est effectus de monstratiōis s3 in logica multa demonstratiue ostendūt q. lo^a est scia. Preterea hec est p se logicus est sciens q. est habens demonstratiōes. g. hec est uera logica est scientia quia a concretis non est predicatio per se. ual3 ad abstracta. Dicendum est g. q. logica est scientia q. que docent in ea demonstratiue concludūt sicut in alijs scientijs g. sciunt. Demonstratio enīz est filis faciens scire sicut aut in logica oia requisita ad demonstratiōes sicut. s3 pmissio demonstrat de subiecto p mediū q. est diffinitio. Circa hāc pma conclusionē intelligendū est q. logica considerat dupl^r rno modo inq̄tuz est docens 7 sic procedit ex ppijs pncipijs 7 necessarijs ad necessarias conclusiones 7 est scia. Alio modo inq̄tum utimur logica applicādo in illa in quibus est usus. 7 sic non est ex ppijs sed ex cōiūs. nec est scia sicut p3 in naturalibus. ubi ap. uocat rationes logicales que procedūt ex medio cōi 7 non faciunt scire p se loquendo. Sed iuxta hoc occurrit unum dubiū. s. p̄rū logica sit scia cōiūs p̄r q. non q. cōiūs scie est a cōitate subiecti. sed s3 scientie logice est distinctuz a sub

iectis aliarū scientiarū g. rē. Contra. q. fm boetius logica est de secundis intentibus applicatis pmi. s3 iste sunt applicabiles oibus pmi g. lo^a est scientia cōiūs. Dicendū q. scientia cōiūs cōiūs a s3 dū pliciter. g. pōt intelligi cōiūs uel q. subiectū ipsius est predicabile de subiectis aliarū scientiarū uel q. s3 eius cadit in usu oīuz aliarū. p. mō nō est cōiūs logica nisi per accidens sicut pbar 2^a rō. q. forte eius s3 est applicabile oibus. 2^a uero mō est cōiūs q. oēs scientie utunt fillo 7 alijs de quibus est logica. Ex hoc p3 ad utraq. rōem factam pro. 7 cōtra. p3 g. pma conclusio q. logica est scientia 7 qual 7 quō scientia. Tūc respondeo ad pmi argumentū q. est cōtra istā cōclusionē 7 dico q. aīa est falsum. Ad pmas rōnes dicit. multipli. rno mō q. modus sciendi nō est scia s3 p̄r potest tñ esse cōiūs 7 sic est de logica. Cōtra hic si hec est uera aliquo mō. adodus sciendi est scientia cū sit predicatio de abstracto erit p se. p. mō s3 oīs est falsuz g. 7 antecedens. oīa p3 q. oīs predicatio uera in abstracto est essentiali uera. g. p se p. mō falsitas q̄tis p3 q. intellectu subiecti nō includitur predicatū q. opter3 si esset per se p. Preterea mō sciendi est posterior ipso scire cuius est modus g. posterior q. scia q. scire est posterius q. scientia. 7 q. quid est posterius posteriore est posterius pore. Al3 g. dicit q. minor est falsa formati loquendo. s. q. logica sit modus sciendi. Uel pōt al3 dici q. maior sit falsa q. de modo sciendi est uera scientia. unde intellectus intelligit obiectū suū de quibus scientiam. Et iterū de isto actu intelligēdi reflectendo pōt acquirere scientiā sibi q. l3 prius fuerit quasi modus postea tñ se h3 in oīone obiecti. Ad pbariōes pōt dici q. illa predicatio debet intelligi material3 7 ita hec predicatio modus sciendi est scientia. est uera. q. logica docet modū sciendi pro tanto q. est de fillo uel argumento p q. tñ habet scientia. Uel al3 pōt dici ad illam probatiōē q. si modus sciendi exponat p logicam copulatio nō debz cadere inter scientiam 7 modū sciendi. s3 iter querere scientiā 7 modū sciendi. 7 tunc concedo quere modū sciendi. i. querere logicā nam hoc querere est illud querere. l3 hoc non sit illud sicut q. rere aliquid est querere illud q. necessario est sibi cōiūctum. q. us

unum non sit reliquam. Ad secundam p
bationem dico q. d. distinguit ibi scienti
as reales logica autē est intentionalis.

Ad tertiam pz q. in logica p. ppria p
cipia ostendunt pprie cōclusiones. lz eius
usus sit circa cōia ut predictus est. 2. cō
clusio est ista logica est de sillo tanq. de
sbo ita q. sillogismus est eius sbrū ppriū
7 p. m. hanc probo sic. Illud quod h. in
logica omnes conditiones, requisitas ad
subiectum est in logica sbrū. lz sillogism⁹
est huiusmōi g. 7c. itē oia declarant. h. z
eniz p. mā conditionem q. statim post deter
minationes de p. tibus sillogismi in ueteri
logica premitit d. d. diffinitiones eius in p.
mo p. orum. h. z etiam sam q. in eodem. i.
multas passiones v. eo ostendit per d. d.
finitiones istam ut modū 7 figuram in ill.
de inesse 7 de modo ut h. f. res f. i. os i. illo
capitulo. Qm̄ igit. in hys figuris. h. z etiaz
7 tertiam q. p. p. ipsum determinat de p.
tibus eius integralibus. s. de compositione
7 enūtiatione ut in ueteri logica. 7 de p. tibus
subiectiuis in libro p. orum 7 topicor. 7 v.
alijs spēbus argumentat. us q. illa reducū
tur ad ipsum ut in p. tibus ad p. tibus. 7 de
sillogismo sophistico ut de p. uatione eius.
q. eiusdem est cogōse. f. habitū 7 p. uationē
sic igit. penes diuisionem eius 7 attributa
illi pz dio totius logice. Ad secundū ar
gumentū p. ncipale quod est directe cō
tra hanc cōclusionem concedo q. scientia lo
gica est de sillogismo p. aliquem sillogis
mū p. ticularē. Ad p. m. p. bationē con
tra hoc dico q. sillo ille per quē est sci
entia est notus quo ad veritates p. missas
sunt eniz p. positiones immediate 7 q. t. ad
illationem cōclusionis ex p. missis. q. illa
est per se manifesta cum sillo perfectus sit
qui nullus indiget ad hoc ut appareat ne
cessarius ad hoc ut manifestū sit cōclusio
nem sequi ex p. missis. lz ille sillo p. quez
est scientia est ignotus quo ad passiones il

lam in cōi quo aliq. sillogismus ipse in co
muni est ignotus. nō eniz querit cog. de
sillo in cōi nisi quo ad passiones. 7 ita non
est notum 7 ignotus idem sbrū idem. Ad
secundam p. bationē cōtra hoc dico q. sci
entia est de sillo per quē est scientia. 7 cū q.
ritur p. quem sillo dico q. per se ipso. q.
in q. t. ostendit passio aliqua de cōi sillo
gismo ostendit de se ipso in q. t. est sillo
gismus nec al. est scientia v. particulari m.
si isto modo per suū uniuersale. Ad ter
tium p. ncipale dico q. sillo quo ad p. p. r.
tes ipsum v. n. tes formal. est subiectū lib.
porū. Est aut. subiectū totius logice quo
ad cōes passiones in se uel in suis p. tibus f.
regalibus uel subiectiuis uel reducibilib.
ad ipsum. nec o. z subiectus predicari de o.
ibus consideratis in scientia. lz esse illud p.
pter quod a. cōsiderant. ut pz de subiecto
naturalis p. b. q. sbrū aliquos est corp. mo
bile. Ut p. t. d. q. maior est sbrū in sci
entia q. subiectum totius multa requirit v.
clarari p. eius cognitiones. tunc eniz v. il
lis multis o. z in i. scientia d. terminari 7 cū
hoc de ipso sbrū. Igit. aliqua pars scientie
erit de i. sbrū sbrū se q. est subm. totius. ita
est hic ut pz in libro p. b. sicor. respectu to
tius scientie natural. Ad quartū dico q.
illa p. positio p. b. nihil est in intellectu 7c. ē
uera v. eo q. est p. m. intelligibile q. ē q.
quid est rei materialis pro statu isto. non
autem de omnibus per se intelligibilibus
q. multa per se intelligunt. non q. species
faciant in sensu. lz per reflectionem intell.
7 ita est de sillo. In plus eniz per se q. p.
ut dicit. p. posteriorū. p. s. o. ches eniz h. z p.
settes lz non p. mo siml. g. aliquid p. t. esse
per se intelligibile sed non p. mo sbrū ordines
intell. 7 intelligibilem conditū ab illo p.
mo qui uiuit in eternum. Finis.

Laus 7 gloria sit omnipotenti deo.

Incipit utilissimus et dignissimus tractatus
de syllogismo demonstrativo, sive copen-
dum posteriorum analyticorum, Aristotelis.

Illu sapia
stri oriundo
dño fratri ad theodoro ordi-
nis minorum nato vni. Se-
orgij nobilissimi marchio-
nis de careto. salutes in
dño sempiterna. Petrus de curte minimus
artifex. Illud demonstrationis opus obscu-
re traditum apud pyrrheticam doctrinam ex-
quirere facili et sermone brevissimo conabitur
indagare iuxta sue facultatis posse. media
te ille quo sine nullum rite fundatur exordi-
um. quod opus ordinarie describitur in ritum
et divisionem philosophi in suis posterioribus etc.

Illud igitur de quo principali uolo intedere
re est ipsa ars demonstrativa cuius institutum
est demonstratio et finis est scire. In cuius
operis tractatione talem ordinem obserua-
turus. Primo premissam partem declarataz
probem ostendendo. scilicet quo solum per syllogis-
mus uel argumentationes contingat sciri igno-
rare. credere uel oppinari. testante philosopho 2o
porus. Quia enim credimus aut per syllogismum
aut ex inductione comprehendendo sub illo ep-
timema. et sub inductione exemplum. et illud
idem magis stricte. asserit per posteriorum proba-
tione prima dum dicit. Omnis doctrina et omnis
disciplina intellectualis fit ex preexistente cog-
nitione. et manifestum spe culantibus omnes. scilicet
scientias. 2o ostendat quod non est uerum quod
dixerunt antiqui negantes aliquid scire. et aliquid
nihil de nouo posse sciri. In 3o parte que
est executiva tractabo de ipsa demonstratio-
ne diffinitive et diuisione quantum ad omnes su-
as causas ut puta qualiter fieri debet demonstra-
tiones. et qualiter debeamus esse prompti ha-
biles et idonei ad formandum syllogismum de-
monstratiuum. quod non sufficit scire quod sit demo-
stratio. nec ex quibus et qualibus fiat de-
monstratio nisi habeamus potestatem facien-
di demonstrationem. quam tunc habemus quan-
do scimus inuestigare ipsam medium etc.

ueniendo igitur ad primum noto per illud esse
uerum quod omnis doctrina et omnis disciplina. id est
omnis nostra notitia scientifica intellectualis fit
ex preexistente cognitione. puta principiorum
et loquitur hic de scientia stricte. Unde est no-
tandum quod triplex sunt scientia. loquendo de
scientia humana. scilicet large. stricte. strictissime.

Scientia largo modo sumpta est euidens cum
prehensio ueritatis uel ueritatum. sive illa ue-
ritas sit contingens sive necessaria. et sive
sit comprehensa a priori sive a posteriori. et sic
scio me esse et celum moueri. Stricte scientia
est euidens comprehensio ueritatis necessarie
et sic scio quod omne totum est sua parte maius.
et quod omnis homo est disciplinabilis. et sic non futu-
tur hic. Strictissime sunt per est euidens
comprehensio ueritatis uel ueritatum habita per
demonstrationes. per quod et isto modo usus est
philosophus dum inquit. Scire rem est per causas cogno-
scere et quoniam illud est causa et impossibile est ali-
ter se habere. quod dictum infra declarabitur
et sic suo modo triplex sunt scibile. Ex hac
ultima descriptione patet quod demonstratio sive
syllogismus demonstratiuus est institutum me-
diante quod uenimus in cognitiones scientificas
et notis que ante erat dubia uel nescita. Ad
cuius notitiam scientificam habendam aliqua
precognoscere est necesse. ut dicitur secundum
philosophum. et principia. Ex quo patet quod precogni-
tio non est aliud quam actualiter uel uirtualiter ingre-
dientium demonstrationum aliqualis cognitio
Et duplex principaliter precognoscere et supponit or-
dinem actualiter demonstrationum. scilicet quid est et quod est
Et intelligo hic proprias passionem ipsum per
patet quod modo quod in multiplici manere existit
sicut infra patet per philosophum uero adequata species uel
genus cum illo proprio conuertibile sicut homo
respectu risibilis. scilicet per principia intelligo pre-
missas et dignitates seu principia propria et
causas que etiam in multiplici manere existunt
sicut infra patebit. Cum igitur nobis pro-
ponitur conclusio aliqua demonstrabilis sed non
scita a nobis. per et principia ante illationem
indigeremus cognoscere quid notis ipsius
subiecti. et quod est ipsius subiecti. huic pre-
cognitioni oportet precognoscere quod notis ipsius
passionem et uerum quod est ipsorum principiorum.

Ex quo patere potest quod precognitio quod est
subiecti est precognitio quod nominis ipsius
subiecti de quo est demonstrabilis sua propria
passio. ita quod scire quod nominis alicuius est
solum scire referre nomen in suum significa-
tum uel sua significata. et per hoc dicitur a
scire quod rei alicuius quod per scire quod rei alicuius
non solum scimus referre nomen in suum
significatum sed etiam resolvere significatum
in sua principia. Precognitio autem quod est ip-
sius subiecti est cognoscere quod aliquid aliquid
modo importat per tale secundum philosophum. Precogni-
tio autem quod est ipsius passionem est cognosce-

re quid nominis ipsi? passionis. ut i bi gra
si desidero scire utaz ppositioez omis ho
e rursibil. necesse e p scire qd significat i rez
minus ho. 7 aliqd sit qd importat p illu
terminu ho. postq demzatio est affirmatio
de uerbo n apliato q etiaz quid importat
hoc nom rursibile. Precognitio autez p
cipioru est precognoscere q premisse que
sunt pncipia ppria copleta sint uera. 7 et
q ipsa coia pncipia uirtute quorum pbat
ipsa conclusio. etia sint uera. unde sicut de
us non solum pducit efficienter hoiem. sed
deus 7 ho. id ad cognoscendum adequatuz
efficiens alicuius no soluz sufficit cognosce
re efficiens pticulare 7 ppinquuz. sz etiam
uniuersale. sicut a simili. non solu premisse
sufficiunt. sed etiaz ipsa pncipia coia. 7 hic
semp loquor de omozstracione potissima.

Sz in est ordo in precognoscendo pre
missas ante cöclusiones. qz per pus natura
7 tempore cognoscit maior quaz cöclusio
sed minor pus natura cognoscit qz cöclu
sio. sz simul tempore minor cu cöclusiones
cognoscit. ita n q nobis sit notuz minore
sumi sub maiori. Et ca quare oz sic de
hys tribus precognoscere est qz ante ac
tualem demoztracione necesse est precogno
scere premissas pus tempore uel natura
ipsa conclusione mo no pot presari utraqz
premissarum nisi presciatur quid e 7 q est
subiecti. 7 quid e passionis. 7 etia qz notitia
cöclusionis efficit ex pncipijs. hinc est q
et oz presare quia est ipsoz pncipioru an
teqz cöclusio sciat. Si igit de nouo dz
scientia in discipulo generari. 7 cu omnia
ralis fiat ex preexiti cognitione premissa
rum oz qz ipse intelligat qd est qd dicitur
per nomen passionis 7 subiecti. 7 qz sup
ponat sbm 7 dignitates esse. Et id duo
tm sunt modi precognoscendi fm spz qz
ois. precognitio aut sumit ex pte rei. 7 sic
est precognitio qz est. aut ex pte uocis ut
termini. 7 sic e qd est. Et qz dictu e q
hic pncipalr e sermo de sillogismo qui cui
denter pcedit notificando ignotuz p notu
7 no accipit de eo qui generat opinionem
fidem uel errorez qui dicit sillogism^o dia
lecticus uel ignorantie ut infra dicit. No
ta qnqz pncipalr esse habitus intellectus
scilz intellectus. scientia. error. fides 7 opio
Sills emz rethorice lz generare fidem. un
de fides est firma credulitas ueri sine cui⁹
sicut dicimus firmiter credere articulo uel

preceptis ecclesie esse fidem 7 credetes op
positis esse hereticos. Scientia aut est si
cut dictum est. Opinio e credulitas no fir
ma ex uerisimili cöiecturacöne acquisita q
in nobis aggenerat p siluz dyalecticu. ut
ibi gra qz mdea dilexerit e qudaz pbabile
7 oppiabile. Et ut hēt⁹ d aia dicit opio a
fio scia 7 itelltu. qm hij hie⁹ sr sut vi. opio
nez aut cöuenit esse falsaz. ut qn opiat qz
solez minores esse tota terra. Etia est alia
dia inter scientia 7 opio. qz potuz pncipioz
pot esse opinio p argumentacione dyaleri
cam. sed coru non pot esse scia pprissime
dicta. Intellectus aut est cognitio ptec
ra alicuius pncipij uel aliquoz pncipioru
sive dignitatz. 7 sic omnis cognitio quaz
habeo de hoc prin^o ome totum est sua pte
maius dicit intellectus. 7 quare sic dicit
dicit in posterum. Error aut est assus
ut credulitas quaz qz dicit sine credit aliter
qz est uirtute sili⁹ falsigraphi seu paralogi
sili que credulitas cöter dicit ignorantia
dispositiois ut qn quis scit aliq notabilia
alicuius artis nescit tm eo modo quo debz
scire. ut scit quid est diameter. 7 quid e co
sta. 7 tm male compat 7 cöbinat ea ad in
titem credendo 7 errando dicens dyame
ter est cömensurabilis coste. sicut 7 qz sco
laris sciens aliqua in logica uirtute alicuius
paralogismi credens in aliqua materia cö
tradictoria esse simul uera erraret 7 igno
raret sic credendo. Ulterius pro dictis
7 dicendis principalz sunt duo noranda. p
mu⁹ est q duplex pot esse cognitio ipsius
conclusionis. una est qua adheremus ipsi
clutioni p roem determinantem intellectu
ad asseriedu cöclusioi scite q pus erat dub⁹
uel nescita 7 h⁹ p p⁹ na cogoscimus quaz
premissaru ipsa cöclusiones. Alia cognitio
est qua solum apprehendimus qd 7 quo⁹
per eaz significat uel qua assentim⁹ ei
uoluntarie uel auctentice 7 non per roez v
terminantez intellectum. 7 hoc mo non est
necesse prius scire premissas ipsa conclusio
ne. sed bene impossibile habere aliquaz no
titiam adhesiuaz conclusionis nisi habita
fuerit notitia premissaru. 7 2° ulterius est
notandü qz finita est mentio de euidencia
duplicem posse haberi euidenzaz de re. s.
sumaz 7 naturalem. Unde euidencia sum
ma alicuius est fm quaz int⁹ recus cogit
ex sui natura assentire illi 7 no pot simplr
dissentire. 7 ut sicut dicit qz habeo euiden

tiam sumas q̄ om̄e totus est sua pte ma⁹
7 q̄ q̄lz ens est uel non est. Euidencia na
turalis est q̄n aliquid est. nobis sic euidens
q̄ per nullas rōem humanā nisi sophisticā
uel apparenter oppositū p̄t. apparere no
bis recte aduertentibus. 7 sic dicit q̄ m
bi est euidens q̄ ois ignis ē calidus. 7 utro
q̄z istorū modorū p̄t intelligi q̄ cum dicit
tur scia est euidens cōprehensio ueritatis.

Alterius adhuc est notādū q̄ tripl̄ pos
sumus dicere aliquem habere scientiā de
aliquo. vno. mō tāq̄ de significato p̄ aliq̄
extremū ipsius p̄positionis que scitur. 7 h̄
modo dico me h̄re scientiā de magnete
q̄n scio illam. ois magnes est attractiuus
ferri uel calidis. 7 isto mō t̄n non dicit q̄
magnes sciat q̄ tunc magnes esset obiec
tum scientie q̄ nō est uerum nec cōter b̄n
dicum. q̄ scire solū complexa seu comple
xe significantia cōcernit. 2° modo dicit
tur aliquē habere sciam de aliquo tāq̄ de
complexo uero cui intellectus firmiter as
sentit cū euidencia. 7 sic dicit q̄ p̄positio
uera scit. 7 improp̄e sicut urina non dicit
pprie sana nisi significantie. sic 7 p̄positio
non dicit p̄prie scita nisi q̄ nostrū scire ē
per conceptus complexos ueros qui sūt p̄
positiones 7 significatione eorū que p̄p̄e
sciunt 7 de quibus prop̄e habet scientia.

3° mō 7 ualde pprie dicit de aliquo ha
berē scientia tāq̄ de adequato significato
p̄positionis scite. 7 sic pprie scio oem triā
guli h̄re tres angulos equales duobus rec
tis. Ex quibus cōcludo aliqua. p̄mū q̄
pprie obiectus scie seu scietifici intellect⁹
tacet illud pprie scit q̄ est significatum
p̄positionis uere scite. q̄ significatū utrū
sit distinctū realī ab ipsa p̄positione ut ab
utroq̄z extremi significato uel non alibi
p̄t determinari. 2° cōcludo q̄ non om̄is
p̄positio uera est scibilis. imo est aliqua p̄
positio uera que a nullo p̄t sciri sic signi
ficando precale sicut illa. illa p̄positio nō
scitur ab aliquo demōstrata illa met. Ex
h̄is ulterius p̄ illa cōclufio. s. q̄ semp cō
clufio ante actualē demōstrationē debet
esse aliquā nota. 7 aliquā ignota. q̄
si esset simpl̄ ignota. tunc contingeret er
ror Eraclyti. 7 si esset simpl̄ nota tunc
contingeret error Platonis. quoz opinio
nes q̄tum ad hoc statiz sub breuitate dis
current.

Para secunda principalis p̄ime partis p

bemalis incipit.

150 in uli 7 in particulari
q̄ unū 7 necessaria sic
ipsa demōstratio ad acquirendū
sciam 3° modo sūptaz. nunc re
stat remouete opiniones que possent nos
alienare 7 indisponere ne uellemus huius
modi artes demōstratiuas. acquirere. Un
de dixerūt aliqui ut Eraclytus 7 sequaces
sicut fuerunt academici q̄ nō est possibile
nos scire aliquid. 7 per om̄s q̄ inutilis est
ars demōstratiua. Aliqui aut. ut platonici
dicunt q̄ bene est possibile nos scire s̄z ni
hil de nouo scire uel adiscere cōtingit. imo
q̄ nostrū scire uel adiscere est q̄daz remi
niscet. ita q̄ scientia nō catur per studium.
s̄z t̄n remouent impedimenta eorū q̄ na
turali sciunt. Et fundamentū p̄me op
inionis est illud q̄ si scientia de aliqua re
esset. ipsa esset notitia perfecta simpl̄ ex
cludens om̄e dubiū possibile fieri de illa
re. 7 q̄ non possumus scire. 7 cognoscere
rem oibus modis 7 per omnia predicata
possibilia quibus ipsa res est cognoscibilis
hinc est q̄ non ē possibile nos aliquid sci
re seu de aliquo habere scientiā. si scientia
est certitudo excludens om̄e formidinem
possibile. 7 maxime cū nostra cognitio p̄
deat p̄ncipali ab ipso sensu. Et q̄ sepe et
plurimū contingit errare s̄m unūq̄z s̄bz
ut p̄ ex multis experimentis. s. de magni
tudine 7 cōtinuitate baculi 7 in diuersis me
dis ex̄ntis de cardombus respectu gustus
hōis 7 alim 7 sic de alijs. dubiū est cōtinue
nobis si in aliquo s̄z sensuz erramus quia
non possumus euidenter cōprehendere a
liquid. 7 per om̄s non possumus scire. Ere
didit enī Eraclytus entia esse in tanto flu
xu 7 motu q̄ statiz cum quis diceret hoc ē
stati 7 p̄ tunc p̄ fluxibilitatē reruz posset
dicere hoc nō est. ita q̄ s̄m cum negat hoc
p̄ncipium q̄lz est uel non est. credidit eīz
q̄ cum statiz p̄ferret uel aliquid alicui b̄n
diceret statim hoc non est illud q̄ p̄us e
rat. Propter ista tria igit negauit iste ip̄z
scire q̄ si scire esset s̄m cum esset de nume
ro permanentiū. S̄z hec opinio non p̄t
stare cum ipsa neget omnino scientiā i no
bis fore possibilez. S̄z bene uerū est q̄ tal
noticia scientifica de qua loq̄bat eraclyt⁹
nō est in nobis possibilis naturalī. q̄ illa
est notitia perfecta simpl̄ que soli deo cō
uenit. S̄z t̄n notitia scientifica qua res co

gnoscitur perfecte per suas causas intrinsecas et propinquas et non per omnes causas remotas vel per accidens bene est nobis possibile quod illud est nobis possibile ad quod natura nos inclinatur ut patet ex primo metaphisice philosopho dicente omnes homines natura scire desiderant. Igitur possibile est nos scire maiorem huius rationis patet quod natura non inclinatur nos ad impossibile cum deus et natura nihil faciant frustra pro celi. Prime uero sue rationes nihil probant de noticia perfecta in genere. sed solum de noticia perfecta simpliciter. sed tertio ratio sunt falsum sicut habet uideri pro de generatione et pro philosophorum. Pro autem platonis fundatur super hoc quod agens perfectissimum producit animam intellectiuam et per consequens cum ipsum sic perfectissimum de producere effectum perfectissimum. Igitur in principio creationis ipsius anime intellectiue de habere scientias et uirtutes. Secundum fundamentum eius est quod producat formam producat omnia requisita ad formam. Sed cum scientia sit una perfectio requisita ad formam igitur producat animam nostram que est forma cum scientia. Et etiam exprimitur posset adduci tale de domino quod amisit seruum qui insequens ipsius non plus apprehenderet ipsum quam alius si prius non cognouisset eum. Et simili adducunt exemplum de dualitate quod nihil est ut uisus est in linea. Nam pe tebar plato discipulum nunquam scis omnem dualitatem esse parem et statim respondens dicebat scio et tunc plato supposebat hanc maiorem. tunc habita in manu dualitate quam non sentiebat respondens proponebat sibi. pro pono tibi hanc dualitatem scis esse parem et statim dicebat nego. sed apta manu concedebat et tunc plato arguebat sic. Illo quod puer nesciebat clausa manu et sciebat apta manu. aut in prima interrogatio sciebat. aut non. Si sic igitur nostrum scire est reminisci. Nam reminisci est quando aliquid prius scitur postea ignoratur et postea iterum scitur. Si dicitur quod ignorabat tunc sequitur quod illud sciebat et ignorabat quod pro sciebat omnem et modo nescit hanc que est in manu igitur etc.

Tale exemplum non plus probat nisi illo quod dicit philosophus scilicet quod in prima interrogatio sciebat in communi et in confuso. sed in secundo sciebat determinate et in particulari. Sed hec opinio non potest stare nam patet pro de ueritatibus que de nouo incipiunt esse. que ueritates ut constat non possunt nisi de nouo sciri. et adhuc de ueritate necessaria a parte post sicut de il

la. hec intelligentia est demonstrando animam intellectiuam pro producat. Sed bene uerum est quod nulla conclusio scibilis sciri potest de monstratiue nisi prius aliqua noticia de terminis uel de suis principiis per que ipsa est demonstrabilis habeat sicut supra habitum est. Et tunc ad rationes suas ad primam dicendo quod deus creat sicut uult et quocumque uult ipse potest producere. ita quod non necessitate deus tam producat animam intellectiuam cum aptitudine et inclinatione ad posse habere scientiam et hoc sufficit. Ad secundum dico quod scientia non est quid eentis requisitum ad animam sed accidentali modo non expedit illi dictum esse uerum nisi de parte et essentialiter requisitis. Ad experimentum dico quod arguit pro conclusionem philosophi. Ultimo ad ea que dicta sunt noto quod duplices sunt cause efficientes in nobis scientiam. scilicet principalis et instrumentalis. Principalis est ipse intellectus agens de quo dicit Lincomensis pro posteriorum. Uetus dactor est qui intus manet et mentem illuminat. Et duplex est instrumentalis. scilicet intrinseca et extrinseca. Intrinseca causa est potentie sensitue discipuli cum suis speciebus et fantasmatibus. Causa exterior est multiplex. scilicet doctor. uox. scriptura. uel res a quibus causantur species. sicut sunt signa et obiecta sensibilia.

Incipit pro executio huius operis.

Sequendo

propositum ad deteriorandum de demonstratione de secundo de qua tam de subiecto huius artis uel scientie premittimus id est presupponimus quid est et quod est. ut scilicet quod demonstratio est silis faciens scire ita quod hoc nomen demonstratio mihi sic significat in proposito dato quod malum suatur demostro. uel habet a philosopho secundo posteriorum. Nam duplex est demonstratio. scilicet ad sensum et ad intellectum. nam quilibet est duplex. scilicet rationatiua et non rationatiua. Demonstratio eius ad sensum rationatiua idem est quod inducitur facta per singularia. sic enim singulariter procedere est quoddam demonstrare. Demonstratio autem ad sensum non rationatiua est cum quis aliquo sensu uel digito per solus sensus comprehendit. Demonstratio autem ad intellectum simpliciter est duplex. rationatiua de quo est sermo in proposito et non rationatiua quando aliquid sine dis

casu demonstratur ad intellectus, et dicitur
do ille currit demonstrando ad aliquid. Et
quod non plene possumus scire quid sit demonstratio nisi
sciamus quis sit eius finis, quoniam ut dicitur est
demonstratio est quodam organum et instrumentum, modo
constat quod ratio organum est in scientia sumenda per
comparationes ad finem suum, sed constat quod finis
demonstrationis est scire, scilicet propriissime ut dictum
est. Est igitur videndum, primo quid sit scire. 2.
quid sit demonstratio in generali et in speciali quod ad
omnes suos presertim, scilicet quod quales et quare
debeant esse. Scire igitur per philosophum est rem per
causas cognoscere, et quoniam illius est causa et non
contingit aliter se habere id est tunc scientifice
comprehenditur res cum per eius proprias et
adequatas causas cognoscitur ut scio quod homo est
disciplinabilis non ex eo quod sciam ipsius esse animal,
sed quod scio hominem esse animal rationale, id est apud
uulgus contra dicitur hoc non fit sine causa, id est
a simili, hoc non perfecte cognoscitur sine causa.
Et ex hac notificatione data de scire per se quod non
habens causam non potest cognoscere scientifice sicut
deus, nec etiam ipsa per se indemonstrabilia possunt
sciri isto modo capiendo scire, nec non entia sciri
possunt. 2.
legitur quod ille scilicet per quem immediate procedimus
in scire, isto modo dicitur demonstratio ista quod
demonstratio est scilicet faciens scire, id est datus
scientifice intelligere effectum per causas suam
propriam et adequatas. Et uoco causam propriam et
adequatas, aliquid effectus que ita conuenit illi
effectui quod nulli alteri, et quod posita necessario
ponitur effectus, et quod cognita esse causam illius
effectus cognoscitur esse effectus. Quia igitur sic est
quod demonstratio faciens scire procedit a tali causa
ad suum effectum, inferro 3.
quod omnis demonstratio talis est scilicet ex ueris
necessariis, primis immediatis et notoriis partibus
causis conclusionis. Et quod illud sit uerum per
particulariter inducendo quod prius quam conclusio est
sicut effectus qui debet sciri, sequitur cum ipsa sit
uera quod notificari habeat per illud quod uerum est
et scitum et cuius ipsa notificet per premissas et
principia. Igitur premissae et principia debent esse
uere et scire, quod cum falsus sit nescitum, et per
omnes ignotus non notificat ignotum. 2.
quod premissae debent esse necessarie, probatur sic.
Postquam ipsius scibile, scilicet conclusio est
necessaria et debet notificari per premissas ueras
igitur uel contingentes uel necessarias non contingentes, quod
tales possent esse falsae, et tunc constat quod non
possunt tempore notificare conclusiones, ut puta quod
essent falsae relinquitur igitur quod non essent
sufficientes cause ad posse perfecte notificare ipsarum
conclusionem igitur debent esse necessarie. 3.
debent esse se per se, id est indemonstrabiles quod conclusio
nunquam dicitur perfecte sciri donec ipsa non sit
resoluta in prima sua principia que amplius
demonstrari non possunt, ita quod nulla sunt
partes illius que illam conclusionem possunt
demonstrare. Ex hoc patet quod nulla conclusio
geometrica Euclidis est optime demonstrata
praeter primas. 4.
debent esse premissae immediate dupliciter ratione, primo debent esse
immediate per carentiam medij potentis, ipsas
demonstrare. 2.
debent esse immediate ad ipsam conclusionem, ita quod inter ipsas et ipsam
conclusionem non cadat causa media et
propinquior quod tunc fuisset imperfecte sita, sicut
stat si deberem scire a quo generante fuisset
productus et solus scire quod a deo, tunc
non perfecte scirem causam efficientem scire, quod
inter deum et scire, esset causa magis
propinqua ut homo siue per se, sicut patet de eo modo loquendi
quo queritur ab uno quis fecit illam domum
et respondeat homo, non satisficit questionem nisi
dicat edificator talis assignando, scilicet causam
propriam et immediatam et non eam et remotam. 5.
patet quod premissae debent esse notiores
in sua uirtute, id est magis euidentes et magis
note et magis credite quam ipsa conclusio ut non
sit petitio principij, hoc patet postquam conclusio
sit nota principij et solus per premissas, quod
debent esse magis note, per enim unumquodque
tale et illud magis, nam si diligo scire, per
platonem, igitur sequitur quod magis debeas
diligere platonem quam socrum. 6.
debent esse partes quod ut habet in postpredicamentis
semo causa naturalis est per suo effectum
constat quod demonstratio per quid de qua est
sermo procedit a causa ad effectum notificando
effectum per causam quare etc. Ex iam
dictis posset aliquis arguere dupliciter, primo
si non contingit scire nisi per principia, et
principia non sciunt nec sciri possunt, igitur
nihil potest sciri, quod est contra determinata, et
consequentia, quod ad scire aliquid oportet scire per
prima non possunt sciri, quod per diffinitiones
ipsius scire quicquid scit per aliud scit tanquam
prius notum, igitur darentur priora primis,
quod est impossibile. 2.
si bene diffinitus est scire tunc sequitur quod
quicquid scit, scit

tingentes, quod tales possent esse falsae, et tunc
constat quod non possunt tempore notificare
conclusiones, ut puta quod essent falsae relinquitur
igitur quod non essent sufficientes cause ad
posse perfecte notificare ipsarum conclusionem
igitur debent esse necessarie. 3.
debent esse se per se, id est indemonstrabiles
quod conclusio nunquam dicitur perfecte sciri
donec ipsa non sit resoluta in prima sua
principia que amplius demonstrari non possunt,
ita quod nulla sunt partes illius que illam
conclusionem possunt demonstrare. Ex hoc patet
quod nulla conclusio geometrica Euclidis est
optime demonstrata praeter primas. 4.
debent esse premissae immediate dupliciter
ratione, primo debent esse immediate per
carentiam medij potentis, ipsas demonstrare.
2.
debent esse immediate ad ipsam conclusionem,
ita quod inter ipsas et ipsam conclusionem
non cadat causa media et propinquior quod
tunc fuisset imperfecte sita, sicut stat si
deberem scire a quo generante fuisset
productus et solus scire quod a deo, tunc
non perfecte scirem causam efficientem scire,
quod inter deum et scire, esset causa magis
propinqua ut homo siue per se, sicut patet de
eo modo loquendi quo queritur ab uno quis
fecit illam domum et respondeat homo, non
satisficit questionem nisi dicat edificator talis
assignando, scilicet causam propriam et
immediatam et non eam et remotam. 5.
patet quod premissae debent esse notiores in
sua uirtute, id est magis euidentes et magis
note et magis credite quam ipsa conclusio ut
non sit petitio principij, hoc patet postquam
conclusio sit nota principij et solus per
premissas, quod debent esse magis note, per
enim unumquodque tale et illud magis, nam
si diligo scire, per platonem, igitur sequitur
quod magis debeas diligere platonem quam
socrum. 6.
debent esse partes quod ut habet in
postpredicamentis semo causa naturalis est
per suo effectum constat quod demonstratio
per quid de qua est sermo procedit a causa
ad effectum notificando effectum per causam
quare etc. Ex iam dictis posset aliquis
arguere dupliciter, primo si non contingit
scire nisi per principia, et principia non
sciunt nec sciri possunt, igitur nihil potest
sciri, quod est contra determinata, et
consequentia, quod ad scire aliquid oportet
scire per prima non possunt sciri, quod per
diffinitiones ipsius scire quicquid scit per
aliud scit tanquam prius notum, igitur
darentur priora primis, quod est impossibile.
2.
si bene diffinitus est scire tunc sequitur
quod quicquid scit, scit

per demonstrationes. 7 ille sic sequitur aut e
pcessus in infinitum in causis 7 in principiis
7 sic non continget scire. qz infinitum fm
qz infinitum est ignotum. p^o pbicoruz. aut ne
cesse est qz sicut conclusio 7 effectus scilicet p
causas 7 premissas seu principia. ita e contra
principia sciunt per conclusiones. 7 tunc se
quit qz nostrum scire est p demonstrationem
circularem. qz nihil aliud est circulus nisi in
cipere ab uno puncto 7 finire in eundem.

So. istarum rorum stat in hoc qz multiplici
ter sumit scire sicut dictum est 7 no uno mo
7 tunc dico qz conclusio. sumit ppriissime
7 per aliud. principia aut sciunt non pprie
sz coiter. 7 talia scibilia no sciunt demonstra
tione salte in scientia in qua sunt pna. sicut
infra patebit in 2^a parte huius tractatus.
Error igitur istorum erat qm credebant omnia
scibilia uno modo sciri. qd tamen est falsum
7 contra superius determinata. Preterea
dato qz sicut per causas demonstratur effec
tus. ita e converso per effectum pprius 7 con
uertibile contingeret demonstrare suam cam.
tn hoc non est pprie circulus. qz in circu
lo nulla debz esse diversitas. mo pz qz no
esset idem pcessus. nam unus esset qz. 7 al
ter pp qd. Immo dato qz adhuc esset pos
sibile demonstrare circulariter. tn n omnium
esset demonstratio circularis qz in demonstra
tione circulari requiritur convertibilitas ter
minorum 7 ordo syllogisticus. 7 hoc solum i
p^o presertim 7 qz non oia sunt talia io sequitur
qz non omnium est demonstratio circularis.

Ex quibus patere pot qz si demonstratio
circularis esset circa aggregatum ex duabus
demonstrationibus. in quarum p^a causa pro
baret effectum aliquo mo. 7 in 2^a eodez mo
pbaret cam. 7 sic demonstrare est impossi
bile sz procedere ab eodez in idem fm di
versus pcessus siue difforme no negat pha
losophus. ita qz demonstrare diverso modo
esset variare pcessus 7 impedit circularita
tem.

ed quia non oes ter
mini ipaz
demonstrationes pp quid ingre
di possunt 7 per nra nec omes
ppositiones. io nunc in capitulo isto sunt
dande aliquae divisiones 7 meborum dividen
tium notificationes. quibus positus deinde
in sequenti capitulo erit videndum qz termi
ni 7 consequenter que ppositiones ad ipsam
demonstrationem potissima v qua est fmio

principali in pposito pertineant. Prima
igitur divisio sit ista sumendo large demo
strationes. s. pro omni rone necessaria. De
monstrationum alia est ostensiva. alia ducens
ad impossibile. Demonstratio ostensiva est
cuius premissae sunt vere 7 necessarie concluden
tes verum 7 necessarium siue sit pp quid. siue
qz. siue illa sit utilis siue particularis. siue affir
mativa siue negata. siue ex necessarijs sim
pliciter siue ex suppone. Demonstratio
ducens ad impossibile est ro ut plurimum p
cedens ex opposito conclusionis negatae per
demonstrationes ostensivas illate euz una v
premissis inferens impossibile manifestum
vz oppositum alicuius principij proprii vel
eius quo arguendi sepe phus arguit contra
antiquos ut in exemplo tali. Si negaretur
conclusio p^a geometricae ab aliquo tunc cap
to eius opposito cum uno alio inferre pos
set. sicut pz intelligenti opposita aliquorum
principiorum que sunt manifeste impossibilia
tunc talis modus arguendi ducens ad impos
sibile dicere demonstratio ducens ad impos
sibile. Et talis demonstratio ducens ad i
possibile pot subdividi per affirmativam
7 negativam ut pz intelligenti. Et ex hoc
pz qz utile e demonstrationis hoc genus qz
sz aliqui sunt tam excellentis ingenij qz vi
deant verum in se 7 per se 7 talibus sufficit
demonstratio ostensiva. aliqui tn aliquando
sunt ita rudes qz non pfecte apprehedunt
nisi ducant ad manifeste falsum 7 cogant
cedere prenegatum. Itē ad hoc duplex
est demonstratio s. affirmativa 7 negativa
demonstratio affirmativa est demonstratio
concludens affirmative. demonstratio negati
va est demonstratio concludens negativae. sicut
ois demonstratio qz concludens per cam re
motam ut arguendo sic. Ome respirat e aial
sz nullus lapis e aial. g^o nullus lapis respi
rat. Itē adhuc duplex est demratio. s.
categorica 7 hypothetica. demratio cathe
gorica e cuius nulla ps premissaz e ypothe
tica. ut in ex^o 143 dato. Demratio ypothe
tica e cuius aliqua premissaz e ypothetica
Et isto mo demrandi sepe utit phus sicut
ille 8° 7 7° phisicoruz du demrat illa. pmus
motor e. arguendo sic. Si aligs pmus mot^o
e. aligs pmus motor e. sz aligs pmus mo
tus est. g^o aligs pmus motor e. Et etia isto
mo demrandi utit capanus in demzando
conclusiones geometriae euclidis. ut pz instruc
tio in illa arte. Itē duo duplex e demratio

ostensiuā ulis 7 particularis. Demonstratio
 ulis est demonstratio ostensiuā in q̄ demō-
 strā adequata 7 ppria passio de suo s̄bō. ul
 econtra. seu in qua demōstratur pprius 7 ade-
 quatus effectus p̄ suā cām 7 adequatā uel
 econtra. ut arguendo sic. Omne aīal rōnale
 ē disciplinabile. 7 omnis hō ē animal rōna-
 le. igit̄ omnis hō est disciplinabilis. uel sic
 omne disciplinabile ē animal rōnale. s̄z oīs
 hō est disciplinabilis. igit̄ omnis hō est a-
 nimal rōnale. Demōstratio particularis
 est demōstratio in qua demonstratur adēq̄ta
 passio superioris de suo inferiori. ut arguen-
 do sic. omnis multitudo ex unitatibus ag-
 gregata finita est par uel impar. s̄z omnis
 numerus cubus est multitudo ex unitatib⁹
 aggregata. igit̄ cūis numerus cub⁹ ē par
 uel impar. 7 pp hoc utilis est demōstratio p̄ti-
 cularis. qm̄ aliqui accidit q̄ s̄bō p̄mū alicuius
 passionis erit ignotū sicut s̄bō huius
 passionis communit̄ p̄ponibile. uel uui ali-
 ud tale. 7 tunc de illo. illo casu stante non
 poterit demonstrari sua passio. 7 necesse e-
 rit q̄ demōstrat̄ de suo subiecto p̄tici-
 lari noto et nominato q̄ erit. uerbi gratia
 numerus uel magnitudo Itēz adhuc sub-
 diuidit̄ demōstratio ostensiuā uniuersal̄
 q̄ quedam est p̄pter quid. 7 quedaz est q̄
 Demōstratio pp̄ qd̄ est demōstratio in
 qua demōstratur effectus per suaz propam 7
 imediatāz cām. ut si demōstratur hec passio
 par uel impar de numero. per diffinitionē
 numeri sic omnis multitudo finita ex uni-
 tatibus aggregata est par uel impar. s̄z oīs
 numerus est multitudo finita ex unitatibus
 aggregata. igit̄ omnis numerus ē p̄. l̄ in
 par. Demōstratio q̄ est q̄ demōstratur
 cā per suaz effectus. seu q̄ p̄cedit. a cā me-
 diata 7 remota ad suaz effectus. ut si nele
 demōstrare q̄ terra ē dyameter interposi-
 ta inter solē 7 lunaz. pp hoc q̄ luna eclip-
 sata ē. aut in exemplo philosophi. omne lu-
 cēns ex̄ns de ppe nō sentillat. s̄z omnis pla-
 neta est lucens ex̄ns de prope. igit̄ omnis
 planeta non sentillat. illa enī est demōstratio
 pp̄ quid. si aut̄ demōstraret planetam esse p-
 pe per hoc q̄ non sentillat esset demōstratio
 q̄ arguendo sic. Omne sydus nō sentillans
 est prope. sed omnis stella erratica siue
 planeta est non sentillans. igit̄ omnis pla-
 neta ē de ppe. Et adhuc duplex est de-
 monstratio q̄ p̄cedens ab effectu ad cām
 nam quedaz demōstrat cām per effectū suū

ppriū 7 adequatū seu conuertibilez cum
 illa causa. 7 quedaz demōstrat causas p̄ effe-
 tum transcendentē. de p̄ma datū est exem-
 plum. de 2^a sic tale exemplū. q̄ quid nō est
 desiccatus nō est ignis. s̄z. a. non est desica-
 tum igit̄. a. non est ignis.

X hijs igitur p̄z qualr̄ philosophi in
 quadruplici dīa p̄ncipal̄z repitur 8
 monstratio ipsa cuius sufficiētia sic p̄t̄ ha-
 beri omnis differentia demōstrationis at̄
 sumitur ex parte medij. 7 sic est dī. facta
 per q̄ 7 pp̄ quid. aut penes s̄bō de quo 8
 bet demonstrari passio. sic est diuisio facta
 per uniuersale 7 particulare. aut ex parte
 modi demonstrandi. 7 sic est diuisio facta
 per ostensiuū 7 ducens ad impossibile. rna-
 entz p̄cedit ex non ueris. 7 alia ex ueris.
 aut differentia sumit̄ ex parte composi-
 tionis. 7 sic est diuisio facta per affirmatio-
 nez 7 negationez. Et tūc p̄t̄ argui sic. oīs
 dīa demōstrationis aut sumitur ex mate-
 ria aut ex forma. si ex materia 7 hoc dupl̄
 ceter. aut ex materia tanq̄ ex medio terio
 7 sic est p̄ma diuisio. aut ex materia tanq̄ ex
 subiecto. 7 sic est 2^a diuisio. si ex forma 7
 hoc dupl̄. aut ex modo demonstrandi. 7
 sic est 3^a diuisio. aut ex modo compositio-
 nis. 7 sic est 4^a diuisio.

emissis hijs diuisio-
 bus s̄m rituz
 phi soluz de demōstratiōe ostē-
 siua. uli. affirmatiua. 7 pp̄ quid
 est tractandū cum ipsa faciat scire 7 p̄ci-
 pliter in p̄ figura 7 in mō primo euiden-
 ter ostendit p̄b̄s in p̄ posteriorū ca. illo
 q̄ incipit. figuratū aut̄ p̄ est maxime fa-
 ciens scire. Et q̄ oīs talis demōstratio est
 silis. 7 per n̄s ex tribus teris 7 tribus p-
 positionibus cōstituit̄ tanq̄ ex tribus rō-
 tis 7 propinquis. de utriq̄z p̄tibus nunc
 est tractandū. 7 p̄ de remotis. s̄ de termi-
 nis. ex tribus igitur teris cōstat ipsa demō-
 stratio. s̄ medio maiori extremitate 7 mi-
 nori extremitate. Adēq̄z aut̄ ut alibi
 uisum est. ē extremū bis sumptū ante con-
 elusionem q̄ in demōstratione debet esse p-
 pria 7 adequata diffinitio qd̄ rei ipsius sub-
 iecti de quo demōstratur sua ppria passio
 per illud mediū. ita q̄ nō debet esse ipsuz
 mediū in tali dī. diffō qd̄ nois sicut infra
 patebit cum de inuentione medij dicetur.

Minor aut̄ extremitas est extremū sup-
 tum in minori p̄positione cum medio. qd̄

in demonstratiōe debet esse sibi p̄prium ⁊
adequatuz respectu p̄prie passionis. ita q̄
lz multiplz sumatur sibi q̄ aliqñ sumitur
p̄ inferiori ut p̄z i añpredicantis. aliqñ sicut
pro p̄ma pte p̄ncipali p̄p̄ositionis c̄ate. a
liquādo sumit̄ pro sustentate. ut albedinis
dicitur paries esse sibi. aliqñ pro oī eo re
spectu cuius alter terminus ē cōnotatiuus
aliqñ p̄ materia alicuius libri. sicut dem̄tra
tio dicitur esse sibi libri posteriorz. ⁊ mate
ria tñ in p̄posito sumit̄ subiectum p̄ eo ad
quod refertur suap̄p̄ria passio sicut mixtū
respectu huius termini coloratū. ⁊ similit̄
risibile respectu huius termini hō. ⁊ sic de
alijs. Maior extremitas ē extremū sūp
tum in maiori p̄p̄ositione cum medio. qd̄
in demonstratiōe debet esse passio sibi p̄
pria 4.º modo. Passio tñ alijs modis pōt
capi qñqz tñ capitur p̄ tristitia siue egritu
dine. qñqz p̄ conceptu anime. ut in p̄ p̄yer
mimas d̄ q̄ uoces sūt earū que sunt in ani
ma passionū note. qñqz p̄ qualitate. ⁊ ē ter
tium genus qualitatis. qñqz p̄prie p̄prio
⁊ sic passio demonstratur de suo s̄bō accidē
talz ⁊ conuertibilz. ⁊ sic sumit̄ hic ut dixi
Sed tñ q̄ nō omnis passio est demōstra
bilis de suo subiecto. sed aliqua sic ⁊ aliq̄
non. quot sint passionū maneries nūc est
uidendū. Unde q̄dam est passio q̄ impor
tat in recto p̄p̄rie illud qd̄ importat sibi
⁊ in obliquo importat aliquā formaz acci
dentale sibi realz inherētes sicut sunt isti
termini caliduz disciplinabile. coloratū. et
sic de alijs. Unde hic terminus coloratum
importat in obliquo colorem ⁊ in recto sibi
ut p̄z ex qd̄ nōis eius. Aliud est p̄prium
q̄ in recto importat sibi. ⁊ in obliquo ali
quid extrinsecuz non inherens nec essentia
le sibi. sed est sicut effectus uel causa uel o
peratio uel aliqd̄ huiusmōi. ut creatiū in
obliquo creatorem. ⁊ risibile risum. ⁊ mo
bile motum. ⁊ sic de alijs que sunt effectus
uel operationes suorū subiectoz. Aliud
est p̄prium q̄ importat in recto subiectum
suum. ⁊ in obliquo importat ptem eius. ⁊
hoc negatiue sicut corruptibile respectu
huius termini corpus elementale. Penul
timo sumit̄ p̄prium p̄ eo q̄ importat sibi
sui sine cōno. forme uel partis in ex
istentis uel effectus seu opationis subiecti
ut esse incōmensurable coste respectu dia
metri par uel impar respectu numeri. equa
le uel inequale. finitum uel infinitū respectu

q̄ntitatis. unū respectu entis ⁊ sic de alijs.

Ultimo mō capitur p̄prium q̄ in recto
importat subiectū ⁊ partes eius. ⁊ h̄ afir
matue ut habere tres āgulos equales duo
bus ⁊ rectis. Sunt ad hoc alie due diōes
ipsaruz passionuz. p̄ passionuz quedam de
scribitur seu enuntiat̄ duobus nōibus op
positis sub disiunctione ut par uel impar
equale uel inequale ⁊c. quedam solum uno
ut risibile. p̄me dantur per opposita. Itē
passionū quedā infunt alicui rōe sue sp̄ci
ita q̄ talia p̄p̄ria insequūtur ipsaz speciem
seu intrinseca p̄ncipia que sunt materia et
forma sicut disciplinabile ⁊ risibile respec
tu hōis ⁊ coloratū respectu mixtū. alie sūt
passiones insequentes soluz modū essendi
subiecti sicut creatiū respectu oī. ⁊ esse as
inum respectu hōis. ⁊ generalz omne qd̄ con
notat accidēs cōe respectu subiecti. Itē
dualionibz positis. pono aliqua notabilia
p̄mū est q̄ illa passio que inest sp̄ci rāōne
suorū p̄ncipiorum ⁊ que nō pōt uerificari
nisi p̄ sua p̄nci. est p̄prie demonstrabilis
de suo s̄bō sicut ille due oīs hō ē suscipibil
discipline omne corpus est cor
ruptibile. p̄emz passio cōsequitur p̄ncipiū
formale. 2.º aut p̄ncipiū materiale. Se
cundū notabile passio que importat p̄es ⁊
aliquid q̄ nō est ps ipsius subiecti etiā est
demonstrabilis de suo subiecto demōstratio
ne potissima. s. per mediū diffinitiuū exp̄
mens quid rei seu exp̄mens illas ptes que
sunt in obliquo affirmatiue uel negatiue p̄
passionez important ut habere tres angu
los equales duobus rectis dem̄strat̄ de tri
angulo. Tertium notabile est non oz p̄
p̄m p̄ ⁊ 2.º modo demōstrari de suo sub
iecto cū illud sciri possit illi subiecto inesse
ex s̄u ⁊ exp̄ientia sine demōstratiōe va
to q̄ subiecta sua sint ex materia ⁊ forma
composita. Quibus ulterius adiungo
q̄ si illa p̄p̄ria sint passionēs transcenden
tium. ut unū. aliqd̄. res. p̄fectū. uerū respec
tu entis ⁊ cōuerso. uel generalissimoz ut
finituz uel infinitū. equale uel inequale. si
mile uel dissimile respectu q̄ntitatis. ⁊ qua
litatis. ⁊ sic de alijs. uel si generatiū idi
similia ut creatiuz. ⁊ simplz immobile re
spectu dei predicta p̄p̄ria non sunt demō
strabilia seu scibilia de subiectis dem̄stratio
ne potissima cū talia non possint diffiniri
diffinitione pure qd̄ratia. ut cōstat intel
ligenti. Ex his igit̄ patere pōt qualz in

demōstratione consideranda sunt tria. scilicet illud de quo probatur quod dicitur subiectum. et illud per quod probatur quod dicitur medium seu diffinitio. et illud quod probatur quod dicitur passio. ita quod in omni demōstratione per quod probatur aliqua passio de suo subiecto per aliqua principia. uel per aliquod principium ordinando igitur demōstrationes potissimam in primo principio. medium est diffinitio et principium per quod maior extremitas debet esse passio que de aliquo subiecto probatur per illam diffinitionem tanquam per medium. minor autem extremitas est ipsa subiectum de quo est ipsa passio probata.

Ex quibus sufficienter patet quare illi termini qui de nomine possunt predicari nisi false. uel contingenter ipsis significatiue scriptis non possunt esse presertim principales ipsius demōstrationis affirmatiue uere uel necessarie de esse. et de presenti sicut sunt isti termini uacuius infiniti. creatura infinita. et sic et similibus. hanc demōstrationem non potissimam possunt iterare. sicut sunt demōstrationes negative hypotheticę uel de possibili.

ictode terminis ad demōstrationem potissimam requisitis. tunc dicitur dum est de propositionibus requisitis ad ipsas demōstrationes et maxime de intrinsicis que actualiter ipsas sunt ingredientes sicut sunt premissę. Et quod dictum est superius et probatum quod demōstratio per quod procedit ex premissis ueris primis et necessariis. et quod multiplicia sunt uera et necessaria. aliquid enim ingrediuntur demōstrationem. et aliquid non in presenti restat uidere que et qualia debent esse ista necessaria intrinsicę facientia ad ipsas demōstrationem. Unde primo per ea que dicta sunt quod huiusmodi propositiones sunt necessarie et in naturali materia. et contra dicto secundum philosophum ultra conditiones premissas tres alias conditiones habere. scilicet quod debent esse de se per se et secundum ipsos. et se habent iste tres dictiones ad inuicem secundum ordinem scriptum secundum sub et supra. unde omnis propositio secundum quod ipsa est per se. et omne per se est de omni et non e contra.

Pro prima conditione est notandum quod propositio de omni potest dupliciter dici. quedam dicitur de omni quod est ueris sicut illa omnis homo currit. quod ibi predicatur denotat dici affirmatiue uel negative de omni contento sub subiecto et ita large non sumitur in proposito. et sic loquendo talis propositio dicitur propositio de omni posteriori. et pertinet ad librum primum. Alio autem modo dicitur

de omni posteriori quoniam illa est necessaria in quod predicatum uerificatur necessario per quolibet supposito subiecti. Et sic patet primo quod non omnis propositio de omni facit ad demōstrationem sicut illa omnis homo currit. dato quod esset uera. 2o patet quod ille animal est homo. subiectum est deus non sunt de omni. 3o patet quod propositio non dicitur de omni posteriori quod sit ueris. Unde et que bene illa homo est animal. est de omni. sicut illa omnis homo est animal. Et quod propositiones requisite ad ipsam demōstrationem potissimam debeant esse de omni. euidenter patere potest quod sicut dicitur est premissa in demōstratione potissimam dicitur esse necessarie. et ipsa demōstratio potissimam maxime fit in primo principio sicut uult philosophus. et infra probabitur igitur dicitur esse uniuersales affirmatiue et sequitur ultra. sunt uniuersales necessarie et affirmatiue. igitur sunt de omni quod sunt probandum. Et ut non accidat error notanda est una distinctio de necessariis scilicet quod duplex est propositio necessaria. scilicet simpliciter et ex supposito. Propositio necessaria simpliciter est que itante prima significatiue suorum terminorum significat sicut necesse est esse. Propositio autem necessaria ex supposito est propositio cuius categorica que non semper est uera sed tamen habet eius predicatum tale habitudine ad suum subiectum quod conditionis composita ex categorica de subiecto tanquam ex antecedente et propositio categorica de eius predicato tanquam ex consequente. est necessaria. unde dato quod possit esse quod nullus triangulus sit. tamen ista conditionalis est necessaria. si triangulus est habet tres angulos equales duobus rectis ita quod propositio necessaria ex suppositione est que itante prima significatiue suorum terminorum. et presupposito quod termini eius per aliquo supponatur adequate significat sicut necesse est esse. sicut si omnis triangulus habet tres angulos equales duobus rectis. similitur illa omnis rosa est pulcherrimus florum. omne tonitruum est sonus factus illans in nube et sic de aliis consimilibus. Patet igitur uere dicitur philosophus quod propositio de omni requirit ueritates temporum et ueritates suppositorum. et contra sequitur quod omnis propositio cuius affirmatiua uera de predicatione directa de uerbo non ampliatiua et de simplici categorica est propositio de omni posteriori eo. ita quod quandoque predicatum categorice re affirmat de quolibet supposito seu subiecto pro quolibet suo supposito ibi est de omni posteriori. et quod dicit de nullo non facit ad demōstrationem potissimam hinc est quod philosophus dicitur

eo nō facit mentionem. p̄s igit̄ qual̄ ad i
uices differant illa ita. s. de oī p̄ 7 fm q̄
ipsum. nam de omni ē conditio predicati
per r̄tē ad subiectū sicut p̄s. s. per se di
cit necessitatē predicati in suo subiecto. s. s.
fm q̄ ipsuz dicit cōuertibilitatē 7 adequatō
nem predicati cū suo sbō denotando q̄
predicatū insit p̄mo tali subiecto. p̄ aliquā
causam.

de secun da conditio
ne propo
sitionis facientis ad demonstratio
nez requisitē nūc dicēdū est. s.
de p̄sicitibus. 7 q̄ multipliciter sumit̄ ip̄
per se seu esse per se. erit p̄. s. specificanda e
ius multiplex significatio. deinde numerū
di sunt modi per se facientes ad demō
strationez. vt non incurramus errores acci
piendo. propōnes p̄ accidens pro propōni
bus per se. Cū igit̄ requirat̄ q̄ quelibz
p̄s p̄p̄ia qua ipsius demonstrationis sit ne
cessaria 7 de oī ut dictū est. 7 non quelz fa
ciat demōstrationez. sed requir̄ q̄ quelibz
sit per se. ut per dicenda patebit. Dicam̄
p̄ q̄ duplex per se reperit̄ unū in p̄posuō
nibus. aliud in rebus. Et cā per se esse sū
tur tripliciter ita q̄ tres sunt modi rerum
essendi. p̄. mō aliquid dicitur esse p̄ se per
exclusionē 7 carentiā cause. 7 sic solus d̄
habet moduz essendi per se q̄ per nullam
causā ipse est cū. sit simpliciter independ
dens 7 sic q̄libet aliud a deo ē per acc̄tio
2. modo aliquid dicit̄ per se p̄ remotiōnez
cause materialis. aut cause sb̄antis 7 sic an
gelus habet mōz essendi per se cū angel̄
sit una forma non subsistens i materia nec
aliqui substans ut materia 7 sic quodlz in
fra tales formas dicitur esse per accidens
7 sic humana forma in materia. 7 forme
7 materie tales habent esse p̄ accidens. 3. mō
aliquid dicitur esse p̄ se p̄ exclusionē sub
iecti accidentaliter. informati. 7 sic oīs sub
stantia habz modū essendi per se quō dixit̄
p̄p̄iū est substantie in subiecto nō esse. 7
sic quodlz aliud a sb̄a hz esse per accidens.
nulla emz substantia est in aliquo nec dicit̄
de aliquo accidentaliter. Modi aut̄. per
se facientes ad demonstrationez sunt qua
tuor. s. primus. secundus. tertius 7 quartus
qui tñ a modis rerum essendi per se sūpt̄
sunt. p̄mus sumit̄ per respectū ad causam

formalē. 2. per respectū ad cām materialē
3. per respectū ad cām carentiam. 4. sumi
tur. p̄ respectum ad causā efficientē 7 fi
nalem. Unde p̄mus modus p̄sicitatis di
citur modus dicendi seu predicandi per se
diffinitionis q̄d̄tatiue uel p̄tis eius de suo
diffinito sicut predicatio generis d̄ sua spe
cie. ut hō est rōnale uel aḡgregari. ut hō est
aial rōnale. habitudo emz p̄p̄ie forme ad
suum sb̄m fm predicatio. h̄z dicit̄ predica
tio per se formalis. ex qua notificatiōe p̄s
q̄ q̄do predicatū ē de rōne formali subie
cti. ibi ē modus p̄mus dicendi per se. 2.
modus dicendi p̄. erit q̄ p̄p̄ia passio p̄e
dicatur de suo sbō. ut hō ē r̄sibil̄ magnē
est attractatiuus ferri. 7 q̄ sb̄m ingredit̄
diffinitionez sue passionis. h̄nc ē q̄ ille mo
dus per se reducit̄ ad cām materialē. quia
subm̄ r̄sp̄cū sue passiois se h̄z sic materia
in qua fundari debet sua p̄p̄ia passio. 3.
modus dicendi p̄ se appellatur a p̄hō mō
essendi per se. rō q̄ ibi est sola habitudo
uerbi substanti simpli sumpti ad illud q̄
h̄z rōem subiecti seu per se ex̄ntis sicut n̄ a
xime sūt p̄me substantie. ut sor. 7 plato. 7
sic uerba substantia simpli sumpta habent
habitudinē p̄ se ad subiecta passionū. s. ad
subiecta 7 ad passiones habent habitudinē
p̄ accidens. unde illa ē per se 3. mō hō ē et
similia. Illa aut̄ sunt per accidens r̄sibile
est albū est numerus est. 7 sic de alijs. ita
q̄ iste tertius modus essendi p̄ se sumptus
est a modo essendi ipsius substantie uel se
habentis per modū substantie. in respectu
ad accidens. 4. modus p̄sicitatis dicit̄
a p̄hō mōz cāndi 7 sūt ut dixi p̄ cō. parō
ēz ad causā efficientē 7 finalez. ita q̄ or
do per se ad cām efficientem uel finalez. fa
cit hūc q̄tū mōz p̄sicitatis. Et iō q̄ strāgu
latō 7 decolto ordiāt̄ p̄ se ad mortēz bene
dicam̄ est q̄ per se intersectus interijt̄
p̄ strangulationez. Et q̄ semper illō q̄
per se intenditur a causa efficiēte est finis
necessē est q̄ ad intentionez cause efficiēis
cōcurrat tam causa efficiēns que agit q̄ cā
finalis quā intendit̄ 7 p̄pter quam agit.

Quare patere pōt qual̄ ad demōstran
dum aliquem effectū oī assumere ea que
sunt p̄cipia illius effectus in essendo cau
sando 7 inferendo q̄ essent per accidens
non necessario inferunt uel causarent. unde
dato q̄ mulicus possit facere domū. tamē
in q̄tum mulicus non necessatio facit do

mus. si inq̄tus dominicator sumēdo ly do-
 mificator ut dicat actū 7 non aptitudines
 similz non ex eo hō est disciplinabilis. q̄a
 significat. animal bipes 7 risibile. s; ex eo
 q̄ est animal rōnale. P̄z igit̄ qualz in
 simpli scibilibus hij omnes quatuor modi
 perfectatis cōcurrunt 7 seruiūt. Nam in d̄
 monstratione habemus cōsiderare tria. s.
 p̄positiones. terminos absolutos. 7 habitu-
 dines premissarū ad cōclusiones. pp̄ i mus
 de necessitate concurrūt prim⁹ 7 secund⁹
 modus dicendi per se q̄ unaqueq; pars p̄-
 cipalis demonstratiois potissime puta ma-
 ior minor uel ecōuerso est in altero istorū
 duorū modorū ut dictū est. uebimus p̄mo
 adaptare seu applicare ipsū effectum seu
 passionē 7 p̄prietatē ad p̄prietatē 7 ade-
 quatam cām que adaptatio manifestat̄ p̄
 maiorez in qua p̄prietatē passio predicat̄ de
 ipsa q̄ditate seu diffinitione q̄d rei. 2⁹ obe-
 mus adaptare adhuc ipsaz quiditatez siue
 causaz p̄prietatē ad illud. s. subiectū per illaz
 causaz cum illā passionē uolumus demon-
 strare 7 talis adaptatio fit i minori p̄p̄one
 in qua per se predicatur diffinitio de suo
 diffinito. 3⁹ concludimus adaptando p̄p̄ri-
 am passionē suo p̄p̄rio subiecto. que etiā
 adaptatio fit i ipsa cōclusionē in qua p̄p̄ria
 passio predicatur de suo subiecto per se in
 2⁹ modo dicendi per se. Propter secun-
 dum cōsideratū cōcurrunt tertiū modus p̄-
 feratatis. nam in oī demonstratioe necessa-
 rio cōcurrunt aliquid q̄ nullo mō inq̄tū ta-
 le h; rōem inherendi seu in illa demonstratōe
 ne dicendi de alio. imo h; solū rōem subie-
 cendi 7 esse per se. 7 non predicari 7 illud ē
 subiectū. que habitudo essendi seu modus
 essendi nobis specificat̄ p̄ tertiū modum
 p̄feratatis. 7 q̄ hoc sit uerū p̄z cui tale s̄b̄m
 nō aliter situel̄ q̄ subiciendo. puta in mi-
 nori 7 cōclusionē. Quartus uero mod⁹
 p̄feratatis cōcurrunt p̄ tertiū cōsideratū q̄
 in omni demonstratioe potissima notitia
 antecedentis p̄ se efficit notitiaz cōsequen-
 tis. sic enīz adequate esse sicut significatur
 p̄ aīz est p̄ se cā illatiua 7 effectiua. sic esse
 adequate significat̄ p̄ aīz. 7 hoc ē in ipsa
 demonstratioe potissima. Ex hīs facili-
 ter pōt colligi sufficientia diuisionis facte
 de ly per se. nam oīs respectus ad cām est
 positue aut p̄uatiue. si p̄uatiue sic est ter-
 tius modus perfectatis. si positue uel est res-
 pectus ad cām intrinsecāz uel extrinsecāz

si p̄ mō 7 hoc dupl̄r aut ad causas forma-
 les. 7 sic est p̄feratatis p̄mi modi. aut ad cām
 materialē. 7 sic est p̄feratatis secundi modi.
 si ad cām extrinsecāz sic ē p̄feratatis quarti
 modi. Finis enīz 7 efficiens sunt cause ex-
 trinsece. 2⁹ p̄b̄corū. materia enīz 7 forma
 substantialis sunt p̄ncipia intrinseca 7 nūe-
 tabilia q̄ in ipso composito manent 7 nūe-
 rantur ut eius p̄tes. Ex quibus omnibus
 iterū manifeste patere pōt quō requiritur
 triplex perfectatis in demonstratioe p̄ te.
 peritur in ipsis causis seu premissis. q̄ al-
 si essent cōtingentes 7 p̄ accidēs 7 nō per
 se nō necessario p̄barent effectū siue cōclu-
 sionē ut dictū est. 7 hec p̄feratatis ponitur i
 4⁹ modo p̄feratatis. 2⁹ est p̄feratatis respectu
 subiecti q̄ h; modum s̄b̄e respectu sue
 passionis uel p̄prietatis. que nō h; aliū mo-
 dum essendi nisi in alio. o; igit̄ q̄ p̄ se sit
 seu habeat rōem sumptā a modo p̄ se stan-
 tis illud. s. de quo demonstrat̄ illud q̄ h;
 esse per aliud. 7 in alio. s. p̄p̄ria passio que
 p̄feratatis nobis exp̄mit̄ ut dictū est p̄ tertiū
 modū perfectatis qui p̄p̄rie 7 p̄ncipal̄ s̄m
 p̄b̄m dictus est cōuenire p̄mis substantiis
 7 cōsequēt̄ hīs que habent modū p̄marū
 substantiarū sicut sūt s̄b̄a inq̄tus s̄b̄a 7 t̄li
 modo essendi opponit̄ modus essendi in
 alio qui cōuenit accidentibus uel habentibus
 modū 7 similitudinē cū accidētibus.
 3⁹ o; assignare p̄p̄riaz passionē seu effe-
 ctum sue p̄p̄rie cause. 7 similz p̄p̄riam cāz
 p̄p̄rio subiecto dare passionis. que habitu-
 dines dicendi sunt in p̄mis modis dicendi
 per se. Tū hic notandū q̄ cōuertētes ista-
 rum 7 etiaz earū oppositē sūt in eisde; mo-
 dis p̄feratatis. sed indirecte 7 improprie sicut
 ille risibile est hō. aīal ē hō. aīal rōnale est
 hō. 7 sic de alijs. s; tales modi improprie et
 indirecti non faciūt ad demonstratioes. s; supradicti ut bene dictū ē sup̄us. Prim⁹
 modus cadit in minori. secundus in maiori
 tertiū aut h; non interet p̄p̄rie 7 p̄ se demō-
 stratioes tū per ipsū denotat̄ q̄ subiec-
 tum demonstratiois debet esse p̄ se stans 7 p̄-
 petuū. 4⁹ similz nō intrat demonstratioes
 sed p̄ ipsū denotat̄ debita habitudo pre-
 missarū sicut cause ad effectū.

ostquam uisum ē
 de duab;

bus cōditionibus ipsarū p̄tium
 p̄ncipalū ipsius demonstratiois
 potissime. s. qualz d̄ntur esse de oī 7 per se

Nunc uidendum de 3° conditione. s. de ppo-
sitione fm q. ipsuz que dicitur p^o uera. vno
oia ista sunt synonyma ppositio uis 7 ule
posterioristicu. ppo p^o uera 7 p^o uniuersa-
le 7 ppositio fm qd ipsum. Et diffinitur
sic ppositio p^o uera siue de fm qd ipsuz e
ppositio uis affirmatiua necessaria de oi
7 per se in p^o 7 in 2° mo in qua est adeq^o
ta couertibilitas predicati ad subiectuz. 7
sic illa est p^o uera ois ho e risibilis. 7 simili
illa ois ho e aial ronale. ita q. qn aliqd pre-
dicatur predicat 7 couenit alicui sbo ut a
dequata qditas aut. couertibilis 7 adequa-
ta pprietas illa ppositio dicitur p^o uera. et
tale predicatu respectu ipsius subiecti dicitur
p^o ule. 7 illud subiectu uocat p^o sub-
iectu qm non se excedit sibi inuicem ade-
quant. Ex quibus ps q. ille no sunt p^o
uere. ois ho e aial. ois yfocheles hz tres an-
gulos equales duob^o rectis. qz dato q. ho
non esset. adhuc aial esset uel esse posset. 7
simili dato q. yfocheles no esset adhuc
la passio esset. s. habere tres angulos equa-
les duobus rectis. qz alia spes trianguli es-
set. ut puta eqlitaterus ul gradat^o. ita q. re-
quiritur ad tale habitudine^o extremoru p-
positiouis p^o uere loquedo stricte. de p^o
mo uero q. posito significato subiecti po-
nat^o significatu predicati. 7 ecotra. 7 simi-
liter remoro toto significato subiecti reo-
ueatur totu significato predicati. 7 ecotra.
ex quo ps q. tunc pprie 7 uliter cocludim^o
siue demonstramus. qn passione aliqua p suo
subiecto p^o adequato cocludimus. qn aut e-
fieret ecotra. tunc iprope 7 pnculariter de
mostrarem^o. ut si demonstramus hoc ule
par uel impar. de hoc subiecto no p^o. s. nu-
merus cubus. aut illam passione. s. habere
tres angulos equales duobus rectis de h^o
subiecto no p^o respectu p^o. s. yfocheles. lar-
ge tñ sumedo p^o uerū ois ppositio de fm
q. ipsuz est p^o uera 7 no ecotra. vnde illa es-
set p^o uera ome corpus e sba. s. no esset o
fm q. ipsuz. esset enim p^o uera qz no cadit a
liquod genus mediu inter corpus 7 sbam.
s. illa no esset p^o uera ho e sba. simili illa
ome corpus e sba. no esset de fm q. ipsuz
qz predicatu no haberet couertibile habitu-
dinez ad sbin in aliquo mo dicendi p se. na
corpus inq^o corpus no e sba. qz reqreret^o
q. ome corpus esset sba. 7 ecouerso omis
sba esset corpus. s. bn ho inq^o aial rona-
le e disciplinabile. qz bene ois ho e aial rona-

le 7 ecotra. 7 ome aial ronale est risibile 7 e
contra. Et qz multotiens cotingit erra-
re in assignando ipsuz ule ad ppriu sbin. 7
ecotra. nis e ostendere quot modis possu-
mus decipi uel errare in assignatione huius
ulis. Et ante qz ulterius pcedaz ut no stem^o
in equiuoco huius termini ule. e sciendum
q. quatuor modis sumit^o ule. vnde sumitur
aliquado p uli in cando sicut dicimus q.
deus e p^o uniuersale agens 7 cetera dicitur
particularia. Aliqn sumit^o in distribu-
do sicut dicimus ois e signu ule affirmati-
uus. Aliqn sumit^o ule in essendo sicut supit
plo qui ponebat uia reata sepata a singu-
laribus de quibus dicit phis in p^o poste-
rioru ca. 4° secudi tractatus. spes eniz
gaudeant mostra eniz sut. 7 signenta sunt
ydee 7 uia p^o mica. Alio mo sumit^o uniuersa-
le in cocipiendo. significando. predican-
do uel supponedo. 7 sic sumit^o hic. s. p ter-
mino cor habente tñ conditiones iaz dictas

Est igit sciendu q. tripli cotingit erra-
re in assignatione dicti uis. p^o. eniz errare
mus scilud qd coe sit spes 7 non habeat
sub se actu. multa supposita. uel si sit gen^o
7 qd haberet sub se actu nisi unam spem
tunc si demonstrarem^o passionez adequata
superioru de suo inferiori uel. ecotra con-
tingeret error ut in hoc exemplo. si enim
h^o pa. q. e clarissime lucis dmiraret de illo
termino iste sol. iste eet error qz dato q. no
sunt plures soles. tñ clarissime lucens non
copenit hinc soli inq^o iste sol s. inq^o tum
sol. ita q. hic termin^o e ppriu sbin p^o uniuersa-
le huius termini sol. no huius termini iste sol
ita q. illa non e fm q. ipsuz. Simili si hic
ternun^o t^o triangulus haberet nisi unaz spes
puta yfocheles ad hoc esset error demare
passionez adequata unuz de altero. ut si de-
monstrarem^o illa passionez. habere tres
angulos duobus rectis que e passio adeq^o
ta huius termini triangulus de illo termino
yfocheles. uero adhuc q. no esset alia spes
trianguli nisi yfocheles. 7 ea huius erroris
est. qz spes 7 suuz contentiu sut. paria in
actu. Et hic error peccat contra ule. qz
tunc tale ule no esset de fm q. ipsuz. qz pas-
sio excedit sbin actu uel aptitudine. Se-
cundus error accidit qn aliqd coe haberet
mediata spes. 7 illud coe sit inoiatus 7 tuc
qz nescimus tale coe noiare. tuc passionez
quam demonstrarem^o de suis inferi-
oribus ctederemus esse demonstratam

de huiusmodi cōi innotato ut i exemplo si nō
esset nisi tria corpora uisibilia ut hō lapis
7 planta. 7 cū nihil sit uisibile nisi corpus.
tunc uisibile nō competeret nisi illis tribus
7 hic terminus coloratū in quo conueniunt
illa corpora fm q. sunt uisibilia nō esset no
bis noiatus 7 probare illā passionē uisibile
de his tribus corporibus. uel de aliquo illo
rum accipemus s̄m̄ p accēs 7 nō s̄m̄ p
prius p̄m̄ adequatū. Substātia enī ē sen
sibile per accidēs. s̄ s̄m̄ p̄prius huius pas
sionis uisibile est hic terminus coloratū ca
piendo large coloratū p lucido. illa enī est
per se lapis ē uisibilis. qz lapis inq̄tum la
pis nō ē per se sensibilis. s̄ inq̄tus colora
tus. Et hic secūdus error peccat cōtra ule
qz tunc tali uli assignaretur s̄m̄ per acci
dens. hoc enī ē per accidēs scēntē ē uisi
bilis qz s̄bā est sensibilis de p accidēs ut
habet 2° de aia. mō cōstat qz demōstratio
pcedit ex hijs q̄ sūt p se. Tertius error
est qn̄ capit aliquō cōe noiātū habens sub
se multas spēs ad quarū aliquas similitudi
nez magnas hz uel uicinitatē pp quam que
cōueniunt inferiori uolumus demōstrare
de illo cōi sup̄tori. hic errat cōtra uniuersa
le in illa conditione que ē esse de oī 7 cōtra
alias. illa enī nō est de oī. linee recte nō cō
currunt. s̄ bene ista linee recte equidistan
tes nō cōcurrūt. Ex superius igit sic d̄
claratis p̄ p̄ q̄o sumenda. sit sufficientia
istorū m̄ errorū 7 p̄ 2° qualē ipsa demō
stratio potissima ex ueris 7 necessarijs d̄ oī
7 per se p̄prijs 7 fm q. ipsuz. 7 nō ex fal
sis nec per accidēs nec extraneis nec ex
cōtingentibus seu corruptibilibus nec ex co
mūibus qm̄ talia nō faciūt scire p̄prijsi
me ut uisum est.

est nunc aliqua

de p̄ncipijs demōstrationis di
stinguere. unde eorū que ad de
monstrationē faciūt aut se habent p̄ modū
p̄ncipij. aut p̄ncipiati. si p̄ modū p̄ncipiati
7 hoc dupl̄ aut per cōplexū. aut incōple
xuz. si p̄ mō sic ē cōclusio. si 2° mō sic est
passio. qd̄ aut sit cōclusio 7 passio dictū est
si habent p̄ modū p̄ncipij. 7 hoc dupl̄ aut
tale p̄ncipiū erit cōe. aut p̄prius. si cōe 7 h̄
dupl̄. aut incōplexū. aut cōplexū. si p̄ mō
sic sunt termini dignitatis ut ens totum. si
2° mō sic ē dignitas. unde dignitas ē pri
mus oīo p̄m̄ 7 simpl̄ indēmōstrabile quō

fm notitaz dicit maxima seu cōe animi
cōceptio. 7 illa oī quēz docendū habere fi
cut sūt illa quōz est uel nō est oīe totum ē
sua pte maior 7 sic de alijs. Si ē p̄priū
7 hoc dupl̄ aut incōplexuz. aut cōplexū. si
p̄ mō sic est subiectū ipsius passionis 7 qd̄
per s̄m̄ in demōstratione intelligat dictū est
Si 2° mō. s̄ si sit cōplexū 7 hoc dupliciter
aut est aliquo mō demōstrabile. aut indēmō
strabile. si demōstrabile. aut p̄ solū uerū res
pondenti 7 docenti 7 sic est sup̄pō fm qd̄
seu ad aliquam. utputa respectu docētis ul
adiscētis. oīs sup̄pō fm qd̄. seu ad aliquēz
ē p̄positio. demōstrabilis appatens. tñ nota
alicui sine demōstratione licet esset p̄ma cō
clusio geometrie. q̄ forte posset alicui ap
parere solo sensu uera absqz demōstratiōe
aliqua. Aut nō uidet̄ respondēti 7 h̄ p̄c
esse dupliciter. uel qz eius oppositū uidetur
indifferenter. 7 sic est petitio. unde petitio
ē p̄positio demōstrabilis nota tñ in scientia
in qua ē petitio quaz esse talē non credit re
spondens siue discipulus. nisi doctor siue
opponēs uentica sibi fidez prestet ut di
cendo peto. ut debeas admittere sicut sunt
in geometria huius p̄positiones ab uno p̄c
to ad aliam cōuenit trahere lineaz sup̄ qd̄
libet centrū cōuenit quēlibet circulus desi
gnare 7 sic de alijs. Aut qz solū cōtrariū
uidet̄ seu apparet uerū respondenti uel de
scēnti 7 tunc dicit̄ questio. vñ questio pro
bat ad p̄positū spectat ē dubitabilis p̄po
sitiō cuius una ps est firmiter credita talis
qualis non est ubi p̄ueniat demōstratio.

Si uero sit p̄ncipiū p̄prius cōplexum 7
indēmōstrabile 7 hoc dupl̄ aut tale ē pro
positio. aut non. si p̄ sic ē sup̄pō simpl̄ si
cut p̄pria p̄ncipia 7 p̄ticularia indēmōstra
bilia in scientijs in quibus sunt p̄ncipia. si
aut nō sūt p̄positiones sunt sicut diffinitō
nes. sicut in geometria supponitur p̄ p̄nci
piō. qd̄ punctus ē cuius ps nō est. 7 qz cir
culus est figura plana a cuius centro ad cir
cūferentiaz oēs linee cōducte sūt equales 7
sic de similibus. Ex qbus dictis possu
mus colligere distinctionē talē qz p̄positio
nū req̄sitarū ad ipsā demōstrationem que
dam sunt ptes demōstrationis sicut sunt
p̄missa. 7 qd̄ nō sūt ptes demōstratiōis.
s̄ solū p̄tute earū tenz ipa demōstratio ut sūt
dignitates 7 suppositioes. Est ulte
ri^o notanduz qz magna d̄s ē inter hos h̄z
phūm in p̄o posterioz. s̄ p̄missa. cōclusio

ppositio. problema. pncipiū. questio. 7 in
 terogatio. 7 pro eodez supponere possunt.
 Et q. hoc sit uetū probatur sic premitte
 do q. hoc nomen ppositio dupl. sumitur
 uno modo large 7 comunit. 7 sic omne si
 gnificans uerum uel falsuz est ppositio
 Alio. ppo. sūt. pprie put idē significat q.
 p alio posit. 7 sic pprie premissa sūt. di
 cuntur ppositiones. Cōclusio autē ē pposi
 tio. inq̄tū p sillogismū cōcludit. mō cōstat
 q. in uno pcessu ppositio pōt esse conclusio.
 7 in alio pcessu pōt esse premissa. ita q. s. 3.
 aliquaz rōem ppositio dicit cōclusio. 7 fm
 alia dī premissa. pncipiū autē aliqua pposi
 tio dicit p quante p ipsaz aliqua ppositio
 pbatur. Dicit autē aliqua ppositio que
 stio quadrupl. pmo mō p ppositione cui p
 iungitur aduerbiuz interrogandi ut cum dici
 tur. An q̄ntitas sit res q̄ta. 2. mō p qualz
 ppositione uera uel falsa uel dubia quecun
 q. sit illa. 3. mō p qualz ptopōe uera que
 non est euidens. s. pōt fieri. euidens p sen
 sum uel per demōstrationē. 4. mō p pro
 positione nūduz scita per suas premissas
 ipsaz solū potentes notificare. 7 sic sumitur
 hic ita q. ppo. dicit qō. inq̄. tuz est dubita
 bilis enuntiatio. uel ppositio. 7 sic cōclusio
 dubia anteq̄ sit demōstrata pōt dici isto
 mō. pblema posterioristū idēz ē q. q̄stio
 7 pncipia pma nō dicuntur pblemata q. de
 per se nota nō ē. questio. pncipia cio pma
 sunt imediata 7 per se nota. Large tñ q̄
 doq. sumit pblema 7 idēz ē q. questio ha
 bena duas notas dubitationis. ut an mun
 dus sit eternus. an non. unde grece pblēa
 idēz sonat. qd latine pposituz. Est tam
 notandū q. ppositio pōt dici imediata. ita
 in falsitate sicut in ueritate. 7 similit̄ media
 ta dupl. s. in ueritate 7 in falsitate. 7 ad
 hoc quelz illarū ē dupl. s. affirmatiua 7 ne
 gatiua. pū qñ extrema alicui ppositiois nō sūt
 in aliquo. genere. i. nō habet supra se. aliq̄
 genus. tunc ppositio talis dicit imediata.
 ut dicendo nulla sba est qualitas. 7 iō ben
 dixit 2. p. pōrum tractatu 2. 7 ca. 3. q.
 predicamēta sūt ipmixta. 7 ad hoc duplex
 est ppositio imediata. s. fm cām 7 fm sbum
 ppositio imediata fm sbum ē pncipiū si
 ue maior in demōstratione priculari. ita q.
 dato q. supra se aliq̄ eius extremuz habe
 at. tñ inter illa duo extrema nō cadit aliq̄
 genus. ut sunt iste. ois triangulus hz 7c. de
 corpus ē sba. Propō. imediata fm cām est

pmi in demōstratione uli. q. nō hz cām p
 quam possit pbari. Propō autē aliq̄ de
 noiatur interrogatio. 7 sic interrogatio pro
 prie ē ppositio demōstrabit v̄ qua pōt fie
 ri questio 7 queri mediū per quod ipsa pos
 sit pbari. 7 sic quelz scientia hz suas pprias
 interrogaciones. 7 sic pncipia nō possunt di
 ci interrogaciones ex quo p. quid sit tñ.
 Ex oibus iam dictis possumus colligerē
 unam distinctionez de pncipijs ingredien
 tibus ipsā demōstrationē talē. ut q. qdā sūt
 cognoscendi tñ. 7 quedaz sūt pncipia co
 gnoscendi 7 essendi. Exemplū de pncipijs si
 cut sūt in demōstratione. q. ipsi effectus q
 qñ sunt nobis notiores suis causis. pcessunt
 demōstrare 7 notificare suas cās. Exepluz v̄
 secundis sicut cause seu premissa in demōstratō
 ne pp quid. per quas nō soluz cognoscuntur
 effectus. s. in esse sunt p illas cās. 7 ex hac
 distinctione pōt sufficiēter assignari dīa in
 ter unaz demōstrationē 7 aliaz.

ostquam enumera
ta sūt ea

que faciunt ad demōstrationez
 tam complexa q̄ incōplexa.
 tam intrinseca seu actualiter ingredientia
 q̄ extrinseca seu virtuali ingredientia. 7 ui
 so qualz p premissas indebita figura 7 mō
 ordinatas 7c. sit in nobis scientia cōclusio
 nis. Nūc de ipsis pncipijs q̄ntz ad eoz
 euidentiā 7 imediationez. q̄ntū ad eoz co
 gnitiōez exgrendā ē leuiter aliq̄ dispen
 dit. Et p. ē notandū q. pncipiuz aliq̄ non
 iō dicit pncipiū imediatū 7 cōe q. ipsuz sit
 cōssimū 7 firmissimū 7 nullo mō per aliud
 ens. sic est hoc. s. qd. est uel nō est. s. ideo
 ob hoc ipsa pncipia dicuntur talia q. p ca
 rentiam alicuius potis. per qd ipsa pncipia
 possint demōstrari. Isto prenotato ulte
 rius recolo istam distinctionez de pncipijs
 que ponit p. 2. posteriorū. s. quedā sūt
 pncipia quozū notitia solū pendet ex no
 tia quid nois suozū teriorum. ita q. habita
 notitia quid nois teriorū taluz. statim intel
 lectus sane mentis aduertēs illis firmiter
 assente 7 intellectu facit de qbus ipse phi
 losophus p. posteriorū dicit. Pncipia co
 gnoscimus inq̄tū terios cognoscimus. Et
 alibi dicit q. huius pncipia dnt esse nota p
 mo intellectui sicut i uanua i domo ē illud
 qd dicit esse p. uota intrare uolētibz do
 muz. ita scias intrare 7 acquirere uolētibz
 pncipia debet esse pmo nota sicut sūt illa

quolibet est uel non est, omne totum est sua parte maius, si ab equalibus equalia demas remanentia sunt equalia, et sic de alijs. Notitia enim horum in nobis generatur hoc modo. Nam ipsis principijs nobis presentatis, et scito quod nobis suorum terminorum status intellectus uigore sui uis naturalis firmiter assentit illis. Quaedam autem sunt principia quorum notitia licet per demonstrationem non habeatur, tamen presentatis illis nobis non statim illis assentimus ad hoc habita notitia quod nominis rerum sed per sensuum experientiam et memoriam simul comprehendimus quod omnis ignis est calidus, quod omne reubarbarum est purgatiuum collere, quod aliquid est mobile, et sic de alijs. Unde modus ueniendi in notitiam huiusmodi principiorum per experientiam et sensum est talis. Sicut enim comprehendente aliquid sensibile potest uirtus ymaginaria siue fantastica illud ymaginari et non solum uirtus ymaginaria, sed intellectus siue cognatiua potest sensibile apprehendere, quo apprehenso potest intus in se formare propositiones singulares contingentes ut quod hoc calefacit, ista autem propositione notat scire apud intellectum scilicet quod aliquid uni indiuiduo conuenit, potest conuenire simili indiuiduo eiusdem speciei, et simile conuenire. accipit tunc predicatum tale de di, et per tale uitem omnis calor est calefactiuus facit sibi principium sic euidenter habitum per sensum, et per experientiam, et sic sunt nobis euidentia alia conuenientia principia. Quasi autem principia conuenientia ualeant ad demonstrationem potissimum per, cum dent uirtute maiori et minori in eorum declaratione et probatione sicut per in geometria per definitiones, petitiones et conuenientiam animi conceptiones declaratur premissis de monstrantes ipsas conclusiones.

ostquam tractatum est in precedentibus quomodo fit demonstratio et ex quibus et quibus fit demonstratio et demeratione secundum se, et etiam sic quod una comparatur ad aliam, ut scilicet demonstratio ostendit sua est potior demonstratio ducente ad impossibile, et uis est potior, particulari, et affirmatiua est potior negatiua, et demonstratio per quid est potior demonstratio quod. Et est determinatum est de scire secundum se, et absolute, modo est sic dicendum de ipso scire quod est si nis demonstratio qualiter primo ipsius sciri potest simum ad aliud comparatur, et qualiter ad alios habens cognitionis se habet ipsius scire.

Dico igitur primo cum alio, quod scientia habita per demonstrationem per quid est certior habitus et cognitio perfectior quam scia quod illud sic per. Nam quod cognoscat res per sua propria, et adeque tam eam de facili potest scire per demerationem quod sicut in ex, magis certus est perfectus geometria intelligere conclusiones in prospectiva quam ille qui negotiat in prospectiva non habita geo, et generaliter sic est quod scia subalternata semper certior est ceteris partibus scia sibi subalternata. Ille enim qui scit solo uisue prospectiva conclusionem aliquam prospectiva que si demonstrari debet per quid per geometrias minus certus est, et forte minus credit quam ille qui habet utraque demonstrationem, et sic est in proposito quod doctus in geometria sicut in ex ad hoc clariore patere potest. Nam rusticus in modo scit ubi gra quod hac nocte pluit quam terra est notabiliter balneata, sed scus astrologus et naturalis non solum scit per hoc, sed etiam per eam propria ut luna sic se habet intelligi signum et quadratura, et sic de alijs causis proprijs, per igitur ad sensum, quis istorum habeat certiores cognitiones de hac ueritate quod pluit, per igitur quod est dici hoc eode dicitur, scilicet eae sunt notiores nature siue simpliciter, effectus autem sunt notiores quo ad nos, id est ea que sciuntur per causas suas proprias adeque sciuntur simpliciter et perfecte, que autem sciuntur per effectus seu per causas remotas sciuntur non simpliciter sed sic quid et quod ad nos. Sed est tamen notandum unum pro eo quod dicitur est per scia subalternata et scia subalternata quod proprie ad hoc ut scia dicatur alteri subalternari regit et sufficit quod ut plurimum principia que supponunt in illa sunt uel conclusiones probate in alia, et etiam quod ea de quibus constat ipsa in particulari, illa scia subalternata considerat magis in uel et in contracte sic ubi gra, geometria considerat absolute de linea, prospectiva autem non absolute, sed de linea uisuali, et illa supradictio nullatenus est de consideratione geometrie, sicut euidenter per. Et ex his patere potest quomodo ut plurimum secundum scie subalternata est minus eode ipso secundum scie subalternata. Sed tamen est notandum per maiori notitia quod duplex est secundum scie, scilicet inherente cui, scilicet per inheret scia natura, et tale est aia intellectiva, aliud est secundum a quo capit scia unita res in se et diam ab alia. Et tate dicitur subiectu attributione, et tale secundum habet conditiones istas quod ipsius debet esse conuenientum in primo scia et primo principia considerati nec excedes metas illius scie ad quod omnia illa principia considerati

habent respectū 7 attributiones 7 a quo de
 noiatur illa scia. sicut dicit qd corpus mo
 bile est sibi in pbia naturali. 7 magnitudo
 in geometria. 7 numerus in arismetica. 7
 corpus celeste in astrologia. 7 deus in teo
 logia. 7 ens in metaphisica. argumentatio
 i logyca. cōstructio siue pfecta ozo in gra
 matica. 7 sic de aliis. Sicut enī unus ex
 ercitus dicitur unitate ducis vel capitanei
 sic scia dicitur una unitate tal' subiecti sumē
 do sciam p debita aggregatione pluriū ha
 bitudinū debite ordiatay hz magis notū 7
 minus notū qz. uel pp qd. 7 hoc dico qm a
 lique scie incipiunt docendo a qz 7 finiunt
 in pp qd. alique ecōtra. aliq uero sp sicut
 pbi grā in geo. sp utit' demratiōe pp qd
 7 aliq matematice. alie aut' solū quia. sicut
 forte medicina saltē cyrurgia p maiori pte
 pcedit p effectū. qdā utroqz sic naturalis
 pbia. Alio' dī scia u' qz siplr ut unie' hitus
 sciētic' p unā dmratiōes acqrit'. 7 d' tali
 unitate hic nō ē fmo. qm unie' tal' hit' nō
 diceret' ppe gramatica logica ul' rethori
 ca 7 sic de alijs.

18 visis ē sciēdū ulter' q' hitus
 cognitionis a qb' distinguitur
 scia sūt isti. s. opio. frōs. ars. prudēt'
 sapia 7 inte'. dīa quoz pōt' hri hita suffi'
 corū 7 hito qd nois ipoz. sic ois cog' itel
 lectiua aie ē hit' fir'. at nō si nō ē firm' imo
 sit credulitas nō fir'. sic ē op' ut .s. dictū
 ē. si ē cōdultas seu hit' fir'. 7 h' opt' ar tal'
 ē. euidēs ar nō. si nō 7 sic ē fides. ut supra ē
 habitū. si ē euidēs 7 h' dupl'. at tal' habit'
 acqrit' p rōez ar nō. si nō sic ē ite' q' ē cog' pnc
 cipiorū ad q' nō ē rō. si p rōez 7 h' dupl' uel
 ē praticus ul' speculatiu'. si pratic' 7 h' du
 pliciter. uel circa agibilia 7 sic ē prudentia
 Cū prudētia ē recta rō 7 cognitio agibiliū
 ita q' prudētia ē circa actus 7 opatiōes qui
 sūt in opatiōe sicut sūt odif. amare 7 silia
 uel circa factibilia. 7 sic ē ars. pñ ars ē rec
 ta rō 7 cognitio factibiliū. Si talis habit'
 ē speculatiu' 7 hoc dupl' uel ē per altissi
 mas cās. sic ē sapētia. si uero piferiores
 sic ē scia. s3 qd sit scientia habitū ē supra.
 7 dī sapia ut methaphica 7 theo'. q' cōside
 rat pncipl' d' p' pñ. 7 altissimis cās sepa
 tis a motu 7 materia. si nō est p altissimas
 cās uel circa factibilia sicut ē ars. sic ē scia

Ex hijs igit' p3 si bñ cōsideret' q' dīa ē
 inter scias 7 habitus. prelibatos. S3 tñ qz
 pbūs facit pncipalī mentionē de solertia.

de h' termino solertia aliquid d' d'm. pñ so
 lertia ppe ē habitus cognitius ad inueni
 endū mediū ill' qd pōt' pbari. 7 iō ut pos
 suz' ēe solertes tūc dmratiōē 7 mediū agē
 damur sequētia.

Libri secundi Annora'

Xpe dicitur de pte
 pma pte huius opis. ut
 uiso qd ē demratiō quo
 ad oēs sui ptes pncipis
 7 remotas. 7 quot sūt e'

spēs. 7 q' dīa ē inter eas tā rōe mediij. q' rō
 ne finis. 7 uiso qual' p. demōstratiōez tāqz
 p inst'uz uentim' in cognitioez sciētificaz
 cōclusionis dmrabil'. 7 uiso q' r' pncipis q
 nō dmrant' sūt nobis nota. 7 quot sunt
 genera pnciploz. Tūc expedit' cōplere se
 cundā pte. q' ad pcedētē i hūc mōuz cōti
 nuat'. p3 nō solū expedit' scī q' dicta sūt. s3
 utile 7 cōueniēs ē esse pmpptos atz solertes
 i artē dmrandi. 7 sic nō possum' esse nisi
 si mus ydonei 7 hītes artē ad inueniēdū illō
 sine quo dmrare nō possum'. 7 illō d' me
 diū. Inuētione igit' mediij pncipalī in hac
 arte hz mētē pbi ē itēdēdū. Pro cur' not'
 ē notādū p' q' mediū posterij. dupl' sūt p
 ut ad ppositū spectat. vno mō p oī eo per
 qd p'z siue prial' uenim' in notitiā scientī
 ficā cōclusiōis d' q' pus dubitam' 7 q'reba
 mus. 7 isto mō tā pñ. cōia q' p'ria. tā cō
 plexa q' incōplexa pnt' dici mediū. 7 sūt
 aggregatū ex oibus hijs. 2°. sūt mediū p
 eo. q' bis sūt an' cōclusionē in ipa dmrā
 tione potissima. 7 tale d' q' qd ē seu diffi'
 sicut sepe dicit' ē. 7 sic sūt in pposito. S3
 mō' ē uideēdū de q' gener' diffinitioē dicat'
 e uz multiplex sit diffi' 7 q' uia 7 q' mō iue
 stigāda ē diffi' alicui' rei. Diffi' o3 ēe me
 diū ad dmrandū an diffi' sibi. an diffi' o
 passionis. an alicuius alteri' qd nō sit sibi
 nec passio. 7 an diffinitio aliq' sit dmrabil'
 d' suo dffinito dmratiōe potissima. an nō.

S3 qz pbūs 2° posterioz nobis inuit. p'
 ppōez talē qōne sūt ecōles nūero hijs q' de
 scim'. uolo pp h' iuestigare duo. p'mū ē q'
 phūs incepit hūc scōuz libz a qōnibus 7 p
 mū libū incepit a scia. Scōm dubiū ē d' ue
 rificatiōe p'pōis. p'rie iā date noiare. Ad
 p'mū mō dicit' d' q' pp h' incipit a qōib'
 qz in hoc 2° li' phūs tradit nobis uia 7 ar
 tez inuestigādi mediū p qd mediāte dmrā
 tione acqram' finē ultimū dmratiōis.

qd e scire qd aut uenat mediu 7 uale ipz iue
 nire noduz clare 7 pfecte cognoscit illud sz
 dubitat 7 qrit uia quo uenire debeat in co
 gnitione illi. **D**emonstratio igitur incipit a
 dubitatione 7 teriat in scit. 7 ob hincipit
 pmu libru a scire. du dixit ois doctrina. i.
 scia. qz qolz instruz bz cognosci p suu fines
 cognito eiz sine instruz stanz scim qle det
 esse instruz 7 qlz circa illud instruz debeam
 nos hre. ut in ex. materiali. cognito sine
 ferre. qd e secare dura stanz scimus qual d
 bet esse terra qz terra e dentata. sic ad ppo
 situz cognito qd sit finit demftratiois stanz
 scimus ul possumus 7 debemus scire qls
 d 3 esse demftratio qd e instruz mediate qd ue
 nim i notituz scitificaz ppe dicta. **A**d
 secudu respodet cu distinctione qd qd pnt ad
 ppositu spectat duplx sunt large 7 stricte
 large p oi enutiabili supro cu nota admira
 tiois uel dubitationis sicut qn dicimus qd
 ritur ritu corpus xpi sit misticu uel reale.
 7 sic large qrit pot ta de possibilibus qd de
 impossibilibus. ta de contingentibus qd neces
 sarijs. ta d p se notis qz no notis d p. 7 sic
 no sunt in pposito. 2o mo sunt qd pnt
 idex e qd qda motus admirationis rei uel
 coclusionis scibil qd neduz est scita ab eo q
 sic admirat 7 sic sunt hic. **Q**ui eiz qrit
 admirat. 7 q admirat d siderat scire. 7 io
 bn dixit phus p metaphisice. pp admira
 ri ceperit hies phari. 7 sic sunt in pposi
 to. **E**t sunt quatuor genera qonuz. i. si est. qz
 est. qd est. pp qd est. Ita qd qdru hz cotin
 git qreere d me. no hz se sz in ordine ad ip
 laz coclusionez. ut uerbi gra. qd si e. est qre
 re si aliq res sit iportata p sbm ipsius con
 clusionis scibil du nobis pposite 7 cu esse
 catuz no sit nisi ex ca ppa. na ca est ad qua
 seqt aliud. Igit dubitat an catuz sit. e du
 bitare an ca sit. 7 p ons mediu. qz ca 7 me
 diu idex sut in pposito. sicut uult phus p po
 sterioru. na ca est mediu ad inferedu in ee
 catuz suum sicut ps ex diffinitione cause.

uestio aut qz est. e qre an
 tale catuz sit tale ul
 tale. ita qd dubitare de aliq
 cato an sit tle ul tle. e dubitare 7 qreere
 an heat cas sui esse tlie ul tlie. 7 no sui ee
 simplz. qd p qrit qd si e. ita qd ta qd si est
 qz qd e. sut qones de mesio. ul d ca i or
 dine ad cara. **A**d hz qn scimus catuz hre
 cas q sit 7 q sit tale. qrit qd sit i ca pp
 qua tle catuz e sic ul sic. 7 sic qreere e qreer

qd sit illud catuz. i. qd e qd dicitur illud catuz. sci
 re. n. cas qre aliqd simplz sit hz ul illud est sci
 re sua qditate p qua simplz est. **A**d huc
 istis cognitis uitate 7 pncipali qritur pp
 qd tale catuz est tale. ita qd qreere pp quid
 hz instr illi e qreer qd sit ca tal inherere. i.
 passionis ad sbm. p3 igit qd qd si est. 7 qz
 est idex qrun sz diuersimode. Similz 7 qd
 qd e 7 pp qd e. ad eandez qoz ptinet. sz di
 uersimode. **P**rimo eiz qrit si ca est sim
 plz uel hz qd. 2o aut qrit qd sit i ca ul il
 lud mediu. ois qd qd e d me. ul d ca i ordi
 ne ad catuz **D**e cato. n. hz se no est qd cu
 i. sit p se nota ul certa mediate ul imedia
 te ex p. notis. sz no in est p. notuz qd cata
 cotineat 7 referat i sua pn. ita qd nulla q
 stio d q est hic fmo. qut d pncipis uel de
 catis sue de me. qd idex est i pposito. quia
 talia pn. no sut ppe scita sz intellecta sicut
 hituz. i. est supius. **I**ntellectus est hit pnci
 pitoru. sz ois qd ppe qrit d catis 7 d conclu
 sionibz q sut ppe scibilia. ut in ex. scilicet
 pponere tibi ista coclusionis ois magnes e at
 tractiu ferri q qrit ad terminos ei qz in
 lingua tibi nota pponit est intellecta a te
 sz tbe significati sui sit du. 7 hz est uere 7
 ppe scibile tuc certu est qd i mu dubiu qd
 occurret tibi erit d sbd seu d re importata
 p sbm si est. ut. i. an magnes sit 7 tibi noti
 ficato hz q magnes sit. dubitudo qres qd
 ipe sit. hec est qd qd qrit qd ditatez ipi
 magnetis 7 tibi notificato qd sit magnes
 adhuc qres an sibi inherere aliq pprietas.
 l' aliq pa. a. i. sit magnes tlie l' tlie. ita qd
 sibi soli sit ee tle l' tle. 7 adhuc notificato
 tibi hz dubitudo. q res pp qd magnes e ta
 lie ul tlie. i. pp qua cas uel pncipiu uel pp
 qd mediu cocludit q magnes habeat tale
 uel talez ppetatez. **E**x q bus patez pot
 sufficietia illius dionis qdru mebris. sic ois
 est qd d mziatua. at est subiecti coclusionis.
 at predicati eiusdez sive ipius passiois sp
 loquendo d d mziatice potissima. si subiecti
 tuc at supponit eius esse potentiale 7 qrit
 tur ei esse actuale 7 tuc est qd si est. **E**t no
 ranter dixi esse potentiale qz d impossibili
 bus no est d mziatio. at supponit esse ac
 tuale 7 qrit de mo essendi. 7 tuc est qd qd
 est d sbd. d sbd. n. semp suppo. q. sit. sz e
 qd rei inuestigare debemus. qz nullus non
 entis est diffini. qd rei. **S**i sit qd passio
 nis seu predicati coclusionis demonstrabilis
 pp qd. tuc duplx. aut supponit inherere

potential in sbo. 7 qrit de inherētia actuali
 i sbo 7 tē qō. qz ē at supōit inherētia actuali
 7 qrit cā inherētie. 7 tūc ē qō pp qd. Sz tū ē
 itelligēdū qz qō sū iterog. potit. sū demo.
 ulde differt a qōe sū iterog. dyaletica. vñ
 qñ dicitur demonstrator qrit qz a sit 7 affinat
 mediū ad ondedū predicatū in eē sbo de qz
 fuit dubiū sz illd n ē idē qz qtere 7 iterog.
 dyaletice qz qtere dyaletice ē asbere rōes
 7 arg. ad utraqz ptez dictionis iō bñ dixit
 phūs p. topicoz v huiusce qōmb. in topi-
 cis. ad utraqz ptez dubitare. potentes facile
 speculamur vñ 7 sz 7 sic sit dcm de nume-
 ro 7 sufficiētia illaz qōnū q ad omratōne
 faciunt

ualiter aut v. qō illarū
 qōnū hēat termiā
 ri restat nūc uidei Sz ē primo sciens qz or
 do illarū qōnū ē itis. i. qz si est precedit qd
 est 7 qd ē qā ē 7 qz est pp qd est 7 qz h. sit
 vñ p3 qā ēē siplr pcedit eē h3 qd nā pūs ē
 lunā ēē qz lunā ēē itez l. itez eēntialr ul ac-
 cidētalr 7 iō de luna i tli. 3. nobis ppōita
 p. qrimus si lūa est 7 scito si lūa ē qrit qd
 est lūa 7 scito qd est luna qrim. ēt urz lūa
 sit apta hēe itez pāssiones q est eclipsis siue
 eē puata lūe 7 scito qz est uestigaz. 7 qri-
 mus ul. pp qd. i. ppquā cāz adueit sibi illa
 pa. 7 sic nō erūt ulter. a. qōes pncipales qz
 i. qtuor qz ois qō ut p3 l. ē sibi l. pāssiois si
 p. uel qrit eē sibi simplr. 7 sic ē qō qd ē nā
 diffio qdiratā indicat nobis ex qb. pncipijs
 est ipa res 7 iō dei nō dat diffio qd rei si
 ēt est pāoms l. qrit solā inherētia pāssiois
 cū sbo. 7 sic ē qō qz l. cām inherētie. 7 sic est
 qō pp qd. Et ulter. sciens ē qz qñ phūs di-
 xit qōes sunt eqles numro hīs que uere
 scim. cepit scire siue scitū magis large qz
 fecerit in p. posteroz dū dixit scire re est p
 cāz cogōscere nā ibi uoluit qz so. 3. demā-
 bilis pp qd siue ei. adēqtū hcatū sciret. sz
 hic capit scitū p ipa. 7 uel ei. terio pncipali
 sū p utiusqz hcatō. Dico igit. uēien. ad ppo-
 sitū qz qō si est si res i. sit sibil. termiat p
 hoc qō euidenter pprehendit. sū cogōscit
 qz sō est qō sit qñ scit. ppō v hō adiacente i
 q. tte vbu simplr predicat v sbo tli. qz sit
 qñ ipa res importata per tte sbin aliq. sū
 particulāi cōpredit. seu ab intellectu spñdi-
 tur ppōr. comō qz vbi grā ipa pote. uisi.
 exteriōr cōpnderet unū uisibile. vñ nō mō cō-
 pnderet nec possz euidenter cogōscere natu-
 ralr qz. 3. est nisi uidei aliqz albedinez per

scm igit 7 per explicā qō si est magis ter-
 miat qz scitificē. Et notāter dixit si res i.
 sit sibilis qz si eēt i sibil. sic v. oz uti dif-
 cursu mag. 7 ipaz scire. a posteroi 7 p effec-
 tū sū sic h3 alibi uideri. puta i 2. methas.
 ul. p analogiā ad aliqd sic m. p. cogōscitur
 p formā. 7 trāsmutatioez. sz qz v tlib. n si
 ut demonstratōes potit. iō. n ē cū. p3 itaqz
 qrit qō si est t. aur. Sz qrit qō qd est vbeat
 teriari. i. quō possit euidenter cogōsci sū sci-
 ri qd sit s. d. q. h. qō reial. ē p affioz qd si
 ipi. sibi cōclusiois ut vbi grā si qro qd ē hō
 illd qz qrit ē q res sit hō 7 certū ē qz rōuēt
 tte dubiū est al. rōle 7 mortale qz at sit in-
 uestigā. diff. alicui. dicit i h. igit euidenter
 cogito. scietur ppō i q ulr affinat diffio. de
 suo diffio 7 sic cessabit fa qō sū q. p. qreba-
 tur sū dubitabat. onso at qō. teriari seu de-
 clarari h3 tā qō si est qz qd est istat mō de
 alijs duab. qōmb. 7 dr. breuiter qz qō qz ē
 h3 pncipalr teriari p demonstratōne qz h3
 qō qrit inherētia pāoms i sbo 7 nō est aliud
 dicere nisi qrit d3 7 pot euidenter cogōsci
 ppō v hō. dicendi p. i. q. ppa pā. p. v suo su-
 biecto 7 loquit. sz de pā. q est demābilis v
 suo sbo. qz sic sit. dcm est m. te sūt pāones
 q n. pnt sciri de suis sbin p demātioez po-
 tissimā sz p expientā uel p aliu mōz sic dic-
 tū est v i p. pre hui. optia. Sz qō pp qd est
 n. ppe p demātioez teriari. h3 est i sola. v
 tute demōnis qōp3 qz pillo qō ppter qd n
 teriat p qō n cōcludit nec pncipaliter n. ex-
 anti nā qō pp qd qrit cāz pp quā ppetas si
 gificata p p. ratur. cōclusiois sūt si fate p sūz
 eiusdes. 3. nis mō. stat q. talis cā. 7 c. ppe. n
 cōcludit ymo poct. i. preiis. assunt. sz bñ vū
 est q. talis qō pot. demo. teriari cū naturali
 lūe ite. cōsiderātiō qz sic esse adēqtē sic si
 gificat. p pmissas est cā ppa adēqtā sic si-
 gificat p cōclusioez ex qb. patere pot. qz
 bñ dixit. 2. q. oēs qōnes aliq. teriant
 p demātioez ad illū itellectū. i. q. scitā de
 mō. cū debita aduertent. cōclusiois ad pmiss-
 sas cōplete scio 7 noticiā scitificā habeo. v
 hīs v qb. pncipaliter qrebat. sic i tli. rimo.
 factā oē al. rōale est risibile sz ois hō est ani-
 mal rationale igit ois hō est risibil. p. scio
 qz hō est 7 qz hō est animal rōle 7 scio qz
 homo est risibil. 7 pp qd est qz hō est risibi-
 lis p3 igit qz absent. mediū est cā qōnis 7 pñ-
 tia mdu ē cā n. qredi illd qz satisfacit. qōni
 pp qd ē est cog. ipsius mediū. 7 sic sit dcm
 de teriariōib. q. tionū facietū ad omratōne

emendo

Adulti-
mum qd in hac materia intendi-
tur declarare, s. de inuestigato-
ne medi qd in dīratione potis-
sima dicitur diffinitio. primo est notandus
qd sit diffinitio 7 quotuplex ē diffinitio. qd
non omnis diffinitio potest esse medium ad
concludendum pprius 7 primā passionem
de suo sō sed aliqua sic 7 aliqua nō sicut
dicit sū mentes philosophi in 2° suo. ut
posteriorum. Unde diffinitio est orō adēqua-
te 7 tribuliter explicans qd per nom diffi-
nibile imponit 7 triplex est. s. diffinitio qd
nominis tm. diffinitio qd rei tm. 7 descrip-
tō. unde diffinitio qd nominis tm ē orō ex-
plicans qd nomen significat tantū 7 hec
dī diffinitio qd nominis tm. 7 tali diffinitōne. dif-
finitio pnt terminat ficti 7 pro nullo suppo-
nere potentes sicut sunt uti termini uacuis
Infinitum cymera et sic de similibus 7 hui⁹
mōi diffinitōnes non possunt esse media in dī-
monstratōibus qd demonstratō debz esse
ex ueris 7 ex his que sunt per se talia aut
non sunt demonstrati termini. Alia autē
dī diffinitio qd rei. 7 est orō explicans qd est
res que per diffinitū importat 7 tali mo-
do diffinitū diffiniunt termini comunes
pro aliquo supponentes sicut sunt termini
specifici. 7 etiam gnici subalterni. Descri-
ptio tūe diffinitio data per accidentalia seu
per additamenta quod idem est. est oratio
explicans solum qualis uel quāta uel igitur
cuius est res. 7 hic per accidentalia 7 sic pos-
sumus diffinire etiam terminos de predi-
camento substantie cum dicimus homo est
animal bipes habens unguis latos. binas
manus erecto capite incedens 7 hec etiā dif-
finitio non pot esse conueniens medium in
demo. pot. qd demo. debz esse ex his q
sunt per se 7 propria 7 non ex his que sūt
per accēs. Sed diffinitio quid rei duplex ē
quedam. n. solum est explicans qd est res
teu data per genus cause materialis 7 for-
mal. dicendo homo est animal rōnal 7 tūc
diffinitio dī pure gdratua. Quedam autem
dī est. s. que explicat omne genus cāe p se
sicut. s. 7 consimiles. s. homo est aial rōna-
le producendum adeo ut sit felicitabil.
Itis diebus 7 diffinitōibus potis ad hec
potest poni. n. s. talis dīo q duplex ē dif-
finitio qd rei. quedam. n. est bona acā seu se-
cundum qd. 7 quedam est bona simplr.

Modus igitur inuestigandi primam est spe-
rize genus. primus 7 immediatus ipsius
diffinitio 7 si non habemus nom dīe. s. sibi p-
xime inuenire debemus ppriam passionem
i⁹ subiecti uel reperire alium terminus. uel
alios terminos q diffini non conuertantur.
ymmo sunt superiores ad diffinitum. sed
conuictim positi reddant illud complexū
cum diffinito illo conuertibile 7 notius qd
ad nos uel sū naturaz sicut uerbi grā i exē-
plo philosophi si uolo describere istuz ter-
minum trinarius dicam est numerus imp-
uotobiq primus p3. n. q numerus est ge-
nūs ad trinarium 7 similit in plus se ha-
bet ly utroq modo primus 7 ly impar q3
ternarius 7 tam totum aggregatum con-
uertit com ly trinarius simul dicendo tri-
angulus est figura pma recti linea 7 sic de
aliis debemus facere qd do nobis ignota ē
dīa specifica termini quem diffinire uole-
bamus. Modus aut inuestigandi diffini-
tōnem bonam similit est reperire primus
genus 7 immediatū 7 ppriam dīam cōuer-
tibilem cum illa spē 7 tali modo sola spe-
cies diffinita 7 maxime 7 pncipalr de pre-
dicamento substantie 7 omnis illa diffinitio ta-
lis cui euidentius insunt predicata demon-
strabilia q3 diffinito potest esse mediū in dī-
monstratōne ymmo nulla tal diffinitio po-
test demonstrari de suo diffinito q nulla
tal diffinitio potest per pus 7 notius proba-
ri de suo diffinito q tunc non esset sua diffi-
nitio 7 per consequens per nullum mediū
potest demonstrari de suo diffinito a priori
Et ex his p3 q dato q secundus modus
diffinendi sit conuenientior 7 magis ydone-
us tam post istum modum ille primus modus
diffinendi est conuenientior qdo. s. loco p-
pe dīe nobis ignote accipiunt plura quoz
q3libz in plus se habet 7 aggregatū se ha-
bet equalr q non est aliqd qd infra du-
cat nos in cognitōem rei sicut conuenien-
tia 7 dīa rei quam habet res ad alias rō si
cut uerbi grā si uellem diffinire hominem ha-
bito genere primo hominis sed ignota
dīa sibi proxima loco eius dīe acciperet
gressibiles bibes non alatum tunc si totum
aggregatum facit aliquod predicatum es-
sentiale distinguendo essenziale contra ac-
cidentalē cum in plus se haberet q3 homo
tunc esset sicut genus ad homines igitur si
ipsum cōuertibiliter essentialiter 7 est com-
plexum igitur est diffinitio hominis.
p

dato q̄ non erit diffitō p̄ne quiditū q̄
doq̄ igit̄ nobis p̄ponit̄ aliqua sp̄s sp̄a
lissima diffinitenda 7 ignoremus p̄p̄ia dif
ferentiam illius sp̄i debemus inuenire pro
prium genus illius sp̄i 7 predicatā inueni
re quorū quodlibz ip̄s se habeat q̄ 1° sp̄s
ita q̄ iūcta cum p^o g^o cōt̄r se habeat cū
ista sp̄e ita tñ q̄ nullum illorum tran
scendat generalissimū illius sp̄i sicut ens.
q̄ est transcendens. qz tunc aggregatū nō
conuertit̄ 7 per cōsequēs non esset diffini
tō sicut p̄z inuenit̄ sicut uerbi grā in exem
plo iam habito patere pōt̄ intelligenti.
Simil̄ eadem uia pōt̄ inuestigari diffinitō
sp̄i subalterne per hunc modum us̄ debe
mus. n. p^o diuidere ipsam sp̄em in suas spe
cies specialissimas si possumus om̄es cog
scere postea accipiende sunt diffinitōes illa
rum sp̄alissimarum per artes prius traditā
7 tunc considerandū est quid cōe reperitur
in diffinitōibus ipsarum 7 tunc est accipien
dum genus proximū illius sp̄i subalterne
diffinēde 7 aggregandum est aliquod com
plexum ex 1° gen̄e 7 cōi reperto 7 p̄reac
cepto in diffinitōibus illarum sp̄erum 7 tūc
illud aliquod aggregatuz erit diffitō sp̄i
subalterne nobis p̄posita ad diffiniendū
Et pro maiori declaratiōe huius faciamus
tale exemplum uolo diffinire hoc gen^o sub
alternum linea didendo. p^o lineam in sp̄s
suas sicut in lineam rectam 7 circūlarem siue
obliquam. Quibus diffitō si sunt om̄es
eius sp̄s imediate tunc uiso q̄ i ill̄ diffitō
nibus est aliquid comūe i quo comūcant 7
cōueniūt i sp̄s ill̄o t̄le erit diffitō linee ut
puta longitudo sine latitudine 7 p̄funditate
leu h^o est q̄ntitas comūe habens longitudiez
sine latitudine 7 profunditate. P̄z igit̄
q̄ uia distina multuz iuuat 7 util̄ est ad in
uestigandum diffitōem sp̄i qz om̄e recte
ordinās partes i diffitōe 7 accipiens prin^o
essenti^o diffitō i diffinendo est utile sed ipsa
ditō est huiusmodi qm̄ dicit̄ ordiat̄ genus an
te d̄ias 7 d̄ias comūes an̄ sp̄aliores 7 tal̄
ordo debet̄ esse i p̄ribus diffitōis qm̄ magis
comūe semper debz precedere minus cōe
Compō uero de p se complet̄ 7 facit̄ dif
fōnem qz q̄ ultimo fit est obite compone
re .i. siml̄ adinuicem ponere 7 situat̄ ordi
nare genus cum d̄ia uel d̄ijs. Et ex hoc
p̄z q̄ bona diffitō simplex est que dat̄ per
proprium 7 proximum genus diffitōi 7 per p
pam 7 imediatam d̄iam illius generis 7 q̄

o. de sp̄e sp̄alissima idem dico de subal
terna. Ex quibus omnibus patere pōt̄
qz equiuoca generalissima 7 transcendentia
7 singularia 7 ficti^o leu p̄ nullo ente sup
ponere potentia 7 om̄e simpl̄r independes
sicut deus inq̄tum talia nō demonstrantur
nec diffiniunt̄ sumendo demonstratiōez 7
diffitōnem eo modo quo facit̄ ad p̄positū
Nullo. n. modo meliori pōt̄ alicuius quidi
tas manifestari q̄ per id quo essentialr cō
uenit cum aliis a se 7 p̄ id quo essentialr
d̄ret ab aliis sed qz huius conuenientia s̄t
in genere 7 huius d̄ia fit in forma a q̄ su
mit̄ d̄ia hinc est qz nullus est melior mo^o
quo ad nos notificandi q̄ditate alicuius sp̄i
qz per p̄p̄ium genus 7 p̄p̄iam d̄iam illius
generis conuertibilem cum ill̄ sp̄e. Qua
liter aut̄ sit capiēda diffitō passionis i q̄
tum p̄a est ars nobis tradita a philoso
pho in 2° posteriorum p̄ hunc modū. p^o.
enim debemus inspicere ad id uel ad ea cui
uel quibus p^o inesse habz. s. ad suam subiec
tum primū si illud nominatus est 7 p^o obz
poni p̄p̄ia pte descriptōis sue fo debem^o
aspicere ad singularia ut ad sp̄s a quibus
t̄s p̄a ut t̄le accēs p̄cipat̄ fm̄ eandem
naturam 7 rōnem quibus aspectu uideēdū
est ulterius quid sit in ill̄ comune p̄cipa
tum fm̄ qz comunicant ill̄o accēs siue pro
p̄riū q̄ hito ulterio^o ē aspiciēdū si s̄z eandē
naturam conuenit illud accidens siue pro
p̄ium aliis an fm̄ diuersam rōnem si fm̄ eā
dem rōnem ill̄o comune cōuenit h̄is 7 ill̄
tunc sumenda est illius prop̄i descriptio s̄z
illud comune. Si fm̄ diuersam naturam
uenit h̄is 7 ill̄ tunc illud p̄p̄ium siue accēs
erat equiuocum 7 equiuoce p̄cipatum.
Exemplum de p̄mis scio qz esse magnani
mum est p̄p̄ium hominis p^o mō 7 conuenit
aliquibus hominibus ut puta in exemplo
phi bet̄di 7 at̄ci 7 conuenit eis tal̄ p̄a s̄z
hoc comune q̄ est nō tollerare iniuriam si
mil̄r uideo 7 scio qz socrates 7 alexander
fuerunt magnanimi ex hoc qz fuerūt̄ suffe
rentes in prosperis 7 in aduersis modo si
reperit̄ aliquid comune h̄is duobus coib^o
ut .i. nō tollerare iniurias 7 esse ind̄nis in
p̄p̄is 7 in aduersis si sic dicit̄ p̄his qz ill̄o
comune erit diffitō passionis p̄p̄osite si nō
erit equiuoca 7 p̄ consequēs non diffinibil̄
qz nullius equiuoci est diffitō. unde qz reputa
re se dignum magnis est comune ill̄ hinc
est forte qz hec erit descriptio passionis p̄

est forte q. hic erit descriptio passionis pro
posita ut .s. q. magnanimus est qui se repu
tat dignum magnis. Exemplum de 2. hic
enim passio acutum conuenit stilo et uoci et
fm nullum comue participatus utriusq. hic
e. q. nulla est descriptio passionis pposita
Sed tam q. qd. sit de arte phi credo q. sit
ualde difficile dare regulam generalem et
modum describendi omnes passiones cum
multiplex sit maneries passionum ut usus
est superius. sed tam sicut appz uelle phus
in c. de perfectatibus semp sumendus e. sub
iectum in diffinitione sue passionis ul' acci
dencia.

eniendo Ad id quod

superius in
hoc ca. ultimo querebat .s. an
ca mediū siue q. quid est q. idē
est q. diffō possit demonstrari de suo diffi
nito talem distinctionē scire debemus. qz
fm uaria genera carum possunt fieri uarie
demonstrationes et fm uarias cas possūt
fieri uarie et distincte diffinitiones. 10. prio
debemus supponere ex 2. philicorum q. q
tuor sunt genera carum. .s. effectus finis ma
teria et forma quatum prime due dnt cae
extrinsece qz nō manentes in re. 2. autēz
dicunt intrinsece qz manentes partes rei
talem distinctionem scire debemus q. fm
uaria genera carum possunt fieri uarie de
monstrationes et etiam fm uarias cas pnt
possunt fieri uarie et distincte diffinitiones.
Et q. quatuor sint per se cae cati natural
pōt conuinci dupliciter p. sic omne genitum
naturale habens esse prius potuit eē qz eēt
qz da q. non pot erit esse tunc sequit q.
non haberet esse igitur ut manifestum
est tunc sic aut iste potuit esse in potentia
actiua tm et hoc nō qz tūc daret unū etm
sine reliquo actm. n. dicitur relatiue ad passi
uūz similt eadem rōne nec in poten. passi
ua tm reliq. g. q. in potentia actiua et pas
siua pz q. per hoc q. est in po. actiua dno
tatur efficiens et per hoc q. impa. passiuā
denotat materia tunc ultra ergo dum
efficiens agit in materiam producit aliquid
aut nihil si nihil ergo frustra agit quod est
inconueniens cuz deus et natura nihil frustra
faciant 2. celi. si aliquid ergo formaz. tunc
ultra igit dum producit et agit aut inten
dit finem aut nō. si non igit agit a casu et
tunc omnia naturalia prouenirent a casu. qd
est sepius in philosophia reprobaturum si sic

tunc habet finis. 2. sic omnis ca at est
extrinseca aut intrinseca si intrinseca at di
cit esse aut posse esse. si p. sic est forma.
forma. n. est que dat determinatus esse rei
si fo mō sic est materia. ex materia. n. pōt
res indifferenter produci si est extrinseca
aut mouet realr aut intentionalr si primo
modo sic est ipsum efficiens q. disponit et
agit in materiam. si 2. sic est finis q. pri
mo intendit et ultimo uenit ad esse. Et ha
rum carum est ordo essentialis huius. .s. q.
unum genus cae est supra aliud et ca i uno
genere ponit necessitates et sequelam cae i
alio genere et nō econuer so ut finis impo
nit necessitatem efficienti q. qd. n. agit pp
finem aliquem agit. et efficiens forme et for
ma materie iō. n. sic agit agens qz sic requi
rit finis et iō est talis forma qz est tale effi
ciens et sic iō est talis materia qz ordinat
ad talem formā recipiendam. ut in exem
plo dicimus q. si diues intendit q. sibi fi
at domus. domus est finis qui a diuite in
tendit qui finis inq. tum domus determi
nat sibi agens dterminatus et nō qd. indif
ferenter sed domificatorez. nam sator uel
cerdo inq. tum talis non est efficiens do
mum et iō qz tale efficiens est intendit pro
ducere talem formā et figurā ex qua pos
sit adimplere uoluntatez precipientis et qz
non pōt hoc facere nisi ex determinata ma
teria ut est ferrum lapides cemetū et ligna
seu requisita materia quecuq. sit i. hinc est
q. forma requirit talem materiaz qz et c. et
sicut dicit in articularibus ita pōt dici i
naturalibus sicut pz intelligenti. fo debēus
notare q. carum quedaz est demonstrabil
tm per aliam et quedam indemonstrabil tā
tm per aliam et quedam est demonstrabil
lis per aliam et demonstrans aliaz. Exem
plum p. dicimus q. diffō sumpta a ca ma
teriali pōt demonstrari per diffōnez sump
tam a ca notiori puta a ca formali uel fina
li finis enim necessitat omēz aliam cām 2.
philicorum finis. n. est ca carum. dicit. n. phi
losophus 2. de aia a fine. n. ap. are omnia
iustus est similt forma est notior materia
p. n. philicorum dicit phus q. materia co
gnoscit per analogiam ad formaz. Pos
sumus igit sic demonstrare diffinitionem
sumptaz a ca materiali de aliquo diffinito
per diffinitionem sumptaz a ca notiori ut in
hoc exemplo ois passio intrinseca colerica
pōt se inclinans ad appetendūz uindictam

est ebullitio sanguinis et spiritus circa cor, sed omnis ira est huiusmodi, igitur omnis ira est ebullitio siue accessio sanguinis et spiritus circa cor. Si in artificialibus per domus, non potest multipliciter diffiniri: primo ex parte materie sic domus est quodam debite aggregatus ex tecto pariete et fundamento factus ex lapidibus ferro et lignamine. 2.º ex parte forme sic domus est coperimentus habens hostiis, fenestram, camera. 3.º ex parte efficientis domus est coperimentus factus seu ultimatus effectus domificatoris in quibus talis. 4.º ex parte finis domus est opus factum ut defendat principalem homo a vento pluvia et alijs nociuis uaporibus et exalationibus modo dico quod secundum Aristotelem quod hec ultima descriptio siue diffinitio potest esse mediis ad demonstrandum quodlibet alias diffinitione domus de ipsa domo primo generatur est tenenda secundum quod omnis diffinitio sumpta a causa ipsonente necessitate alteri cause potest esse medium ad demonstrandum de diffinitio diffinitiones sumptas a causa cui imponitur necessitas sed quia materia per se nulli cause imponit necessitatem sed bene sibi imponit necessitatem hinc est quod diffinitio sumpta a causa materiali in nulla demonstratione potest esse medium ad demonstrandum diffinitiones aliquid de suo diffinito. Ex quibus igitur patere potest qualiter finis potest demonstrare efficiens et efficiens formam et forma materiam et non e contra. et dato quod proprie in modus demonstrandi non dicatur demonstratio proprie quid quod ibi non demonstratur effectus per causam tamen quod ibi capiuntur premissa que in naturali ordine cognoscendi sunt priores et magis note quod hinc est quod possunt dici demonstrationes similes ipsi demonstrationibus proprie quod et talis modus demonstrandi dicitur similitudinarius quomodo demonstrandi ut plurimum utuntur mathematici sicut geometrici et arithmetici. Ex quibus patere potest quod aliqua diffinitio est sicut demonstrationis conclusio ut in qua demonstratur. Aliqua autem est diffinitio que est medium demonstrationis. Aliqua autem est diffinitio que est tota de se sicut potest dominus sicut aggregatum ex prima et 2.º etc.

Inem Imponendo operari restat uidere quomodo per omne genus cause continetur aliquid demonstrare de causa. 2.º restat uidere insequendo processum philosophi qualiter unus et idem effectus potest demon-

strari per multas et diuersas causas. 3.º quod contrariorum eadem est disciplina consequens erit tractare sicut ignorantie seu contrarie deceptionis per quem sicut dicitur in nobis ignorantia. Quam igitur secundum uaria generata sunt fieri uarie demonstrationes. id uidendum est primo qualiter contingit demonstrare per genus cause materialis, unde demonstratio procedens a causa materiali est demonstratio in qua sumitur medium seu diffinitio sumpta a causa materiali ut si uellem demonstrare illam in naturalibus. scilicet omne elementatum est corruptibile arguetur sic omne habens materiam tamen partem sui est corruptibile sed omne elementatum est huiusmodi ibi omne elementatum est corruptibile. Demonstratio autem procedens a causa formali est demonstratio in qua sumitur diffinitio sumpta a causa formali ut si argueretur sic in naturalibus omne habens lucem a predominio est lucidum sed omnis stella est habens lucem a predominio igitur omnis stella est lucida. Similiter in mathematicis potest fieri demonstratio per causas formalem sic omnis medietas duorum rectorum est rectum sed angulus in semicirculo est huiusmodi igitur etc. Similiter demonstratio procedens a causa efficiens est in qua sumitur promouens causa efficiens ad aliquid demonstrandum ut in exemplo philosophi omnes homines prius inuidentes medos sunt debellandi a medis. scilicet athenienses sunt homines prius iniuriantes medos igitur athenienses sunt debellandi a medis. uel potest capi sic demonstratio quicunque comiserunt bellum subditis medorum debent debellari a medis. sed omnes athenienses comiserunt bellum subditis medorum quod fardis igitur omnes athenienses debent debellari a medis. Similiter in naturalibus sic omne productum ab agente uel est perfectum sed omne ens naturale est huiusmodi igitur etc. Similiter demonstratio procedens a causa finali est demonstratio cuius medium sumptum est a fine ut in exemplo philosophi omne sanus est non habens cibos eminentes in ore stomachi sed deambulans post cenam est sanus igitur etc. Esse sanum non est causa finalis quod homo ambulat post cenam. Ex quibus patere potest qualiter diuersa causa per diuersa genera causarum demonstrari potest in exemplis datis. Similiter posset dari exemplum in naturalibus de demonstratione sumpta a causa finali ut quando queritur proprie quid animalia habentia dentes naturaliter solus in mandibula inferiori habent duos ueteres distinctos et ruminant non est reddenda causa

nisi a fine .s. ut male masticata ex postoe dentium in mandibula superiori melius digerant cibuz assumptuz. Ex his etiam pz q̄r illo q̄ accepit pro me. in demo. i. su pta a cā finali dz esse postorius in esse 7 prius in cognōtōne illis de quibus suim. demōz per fines. sed contrariuz est in demonstratōne sumpta de cā efficiētī qm̄ semp efficiens debet esse prius in esse fm̄ temp. uel fm̄ naturaz i. de quo sumit demōstratō per ipsam cām efficiētē p quibus tam sere debemus qz duplex est finis. s. finis quo 7 finis gratia cuius. unde finis gratia cuius proprie est illud qz preexistit in operatione 7 quod dirigit ipsum agens in agēdo 7 propter qd̄ ipsum operans. principali ter operatur. uerbi grā si rex precipiat si bi fieri castruz fortissimuz ad tutelam sui. rex d̄r finis grā cuius respectu illius operationis. sed castruz d̄r finis quo. ita qz finis quo est illud quod appetit 7 intendit sic ut pp aliud. ex quo pz qz ut plurimuz finis gratia cuius inq̄rūz talis est nobilior sine quo. Et ulterius ex dictis concludit qualiter diuersae cāe pnt esse sibi inuicē cāe uerbi grā dicimus qz potio est cā efficiens sanitatis. sanitas aut̄ est cā finalis potōnis. potio. n. siue medicina fit grā sanitatis habēde 7 sic sit dictū de pz. quesito.

uisis Precedentibus manifeste pz fm̄ proposito. cum. n. idem effectus plures habeat cās liquet ipz posse cognosci demonstratōne per unamqz illarum cārum sicut pz in ex. p̄hi sic 7 p. per cām materiales. q̄d̄ocūqz fit extinctō ignis in nube fit tonitruuz. sed estius tempor. 7 uernali fit extinctō ignis igit̄ tūc 7c fit tonitruum. extincti. n. 7 ignis in nube est materia qua fit tonitruuz. Similit̄ per cām finalem. tonitruuz esse demonstrat̄ sic s̄z antiquos. Quotienscūqz fit deum timere. qui sunt in tartaro fit tonitruū. Sed alii deum timere sic in tartaro siue in inferno igit̄ alii fit tonitruum. Similit̄ per cām efficiētē fm̄ antiquos qm̄cūqz iupiter fulminat fit tonitruum. sed alii iupiter fulminat igit̄ fit tonitruum. ex. i. s̄z sint f. ponunt non ut ita sit. sed ut facilius scolares adiscant. Sed est aduertenduz circa hoc secundum proposituz qz apud aliquos est dubiū utrum idem effectus productibilis nonduz productus possit aduersis produci agentis

buz per se in diuersis temporibus qz si sic tunc idem effectus posset demonstrari per plura me. cālia non solum in diuerso genere cāe. s̄z etiaz in eodem genere cāe. Ad quod est dicendum qz naturaliter impossibile est eundē effectuz numero posse produci a pluribus cās efficiētibus eque producentibus per se totalibus 7 immediatis 7 uoco hic cām immediatā inter quas 7 eius effectum nō cadit aliq. cā me. aq. s. imediata 7 per se in esse fuisse uel fore 7 sine qz nequit esse effectus sicut caliditas respectu caloris. Et hoc pz. qm̄ natura est fausta imo demonstratōnes possent augeri p media potissima sequerēt cōsequenter qz idē posset habere plures diffōes quiditatuas quod ē falsuz cū unius res unicū dz esse cōplementuz 7 per consequēs unica diffō perfecta. imo sequit̄ qz illud nō esset possibile qz illud quod per sup habundātiāz dicit̄ uni soli conuenit imo sequit̄ qz ultra illud qz dicit̄ totam cām inherētē passio nis ad s̄bm daret̄ aliud mediuz dicens totam cām quod implicat contradictionēz.

Ex his statim cōcludit̄ qz s̄z demōstratōnes nō possunt augeri per media ad eandē conclusionēz tamē ueruz est qz i post assumendo 7 in latus fm̄ qz dicit̄ p̄his sit 7 pnt augeri demonstratōnes per plura media. Pro quo dicto notanda sunt tria 7 primuz est qz demonstratōnes posse augeri per mediuz non est nisi demōstratōnes multiplicari ad eandē conclusionēz per diuersa me. ut in exemplis patebit. Secūdo nota qz demōstratōnes augeri in sub 7 in post assumendo non est nisi multiplicare demōstratōnes sumendo sub minori extrematōis seu subiecto conclusōis iam demonstratē stante maiori ut arguendo sic oē aial rōnale est risibile 7 omnis homo est aial rōnale igit̄ ois homo est risibile. tunc suānt̄ individua sub homine. s. minorem sic 7 sor. est aial rōnale. igit̄ sor. est risibile ita qz sumere sub uel in post est descendere a demōstratōne uli in particularem seu particularem. Tertio noto qz argumentati in latus non est aliud nisi ipsas multiplicari per sumptōnem pluriuz terminoz sub me. ut si argueret̄ omē aial est s̄bā 7 omnis hō est animal igit̄ omnis hō est s̄bā 7 2. demōstratō sit talis omē aial est s̄bā omnis leo est aial igit̄ omnis leo est s̄bā 7 sic ulterius continue manētē eodez medio. s̄z mō

ut clare patet non est eadem conclusio in talibus cum minor extremitas contra sit variata dato quod non sit variatus medius nec maior extremitas ex quo sequitur quod ille est impro prius modus arguendi demonstrationem ad conclusiones. sed solum sic dictum est supra

Tertium veniendo noto
quod ignorantia est privatio scie in subiecto apto nato scire. Et duplex est ignorantia. scilicet ignorantia negotiorum et ignorantia dispositionum. ignorantia negotiorum est privatio cognitionis in subiecto apto nato ut scilicet quando aliquis penitus nihil scit et cognoscit sicut sunt infantes quorum intus sunt sicut tabula rasa in qua nihil est depictum sed possibile est depingi ibi. nec cognoscant quid res nec quod nomen. Et de tali ignorantia non intenditur in proposito. Ignorantia dispositionum est privatio scientie et non cognitionis in subiecto apto nato ut quando quis habet cognitionem nominum scilicet modo malo male. nec combinat unam dictionem cum alia scilicet. nec quandoque multa prima et multa naturalia vel notabilia alicuius artis. sed tamen nescit eo modo quo debet scire sicut verbi gratia scit quid est diameter et quid est corda et quid est dicitur comensurabile et tamen forte credit quod corda sit comensurabilis diametro. scilicet in eodem quadrato et tunc habet ignorantiam dispositionum. Sed tamen est notandum quod duplex est ignorantia tam negotiorum quam dispositionum. scilicet simpliciter et secundum quid ut verbi gratia dicimus quod pure a natiuitate solo ut si priuatus habet ignorantiam negationis secundum quod quod de coloribus de his tamen que aliis tribus haberi possunt. habere potest scias et ideo bene dixit Aristoteles posteriorum quod deficiente nobis uno sensu deficit nobis scia illius sensus quod dicitur habere sic intelligi. Non est possibile aliquem habere aliquo sensu carere a natiuitate habere naturaliter notitiam scientiarum de sensibus proprio illius sensus quo caret per conceptum proprium et absolutum et dicitur notanter naturaliter quod per dei potentiam posset aliter esse simul dicitur est a natiuitate quod non est dubium quod ceci quod a tempore qui habuerit visionem perfectam de visibili possunt iudicare de coloribus sicut sepe contingit ut dicitur est per proprium et determinatum conceptum. quoniam non est dubium quod ceci habens in mente sua illam omnem qualitatem est in ulti cognitionem habet colore. sed non per tales conceptus coloris. Et ex hoc causa scilicet philosophi

concludi potest quod omnia nostra cognitio intellectiva pendet a sensu ita quod nihil est in intellectu quin ipsum prius fuerit in sensu. Et ut obuenimus magis sophisticis est una distinctio menti mandata ut quod. modo dicitur aliquid esse in sensu uno modo in actu et in propria forma sicut verbi gratia caliditas in materia et color siue species eius in oculo. 2. per effectus ut deus. 3. per oppositum ut sunt privationes tenebrae scilicet tenebrae uacuum et infinitus et sic de aliis. 4. per similitudines ut domus. 5. per partes ut cyathus. 6. aureus. 7. per causas suas ut entia rationis sicut sunt termini mentales quarum causa sunt entia realia et sic patet quod nihil est in intellectu quod ipsum sit vel fuerit in sensu aliquo predictorum modorum. Et est ulterius notandum quod duplex est ignorantia secundum dispositionem que alio modo dicitur ignorantia opinionum vel ymaginationum videlicet quando quis falsum ymaginatur esse verum. et hoc habet fieri dupliciter vel per pallosum ita quod credimus ex premissis veris concludere aliquid quod non concludimus ut scilicet quando decipitur in argutione. Alia est ignorantia dispositionum que est purus defectus aliquid cuius proprietas immediate vel mediate illate tamen per bene solum ex aliquibus premissis impossibilitatibus a nobis infirmiter creditur si arguerem sic omne quantitas est qualitas. scilicet omnis substantia est qualitas igitur omnis substantia est qualitas. et de tali in illo causa intenditur et de preteritum in duobus libris eleueorum. Et ad hoc duplex est huiusmodi ignorantia. scilicet simplex et composita. simplex est quando aliquam propositionem mediatam vel immediatam falsam credimus esse veram et per nullum sensum potest. nec aliquis nomen ratione persuasus negare aliquam auctoritatem et opinari suum oppositum ut ex sensu sic. sed ignorantia composita est que fit per sensum et est duplex una scilicet quod opinatur conclusionem falsam esse veram et alia quod opinatur unam vel omnes premissas esse veras. Et sicut duplex est propositio falsa scilicet affirmatiua et negatiua ut similiter mediata vel immediata. ita potest fieri dupliciter per duplicem sensum ignorantie. scilicet affirmatiuum et negatiuum. Ex quibus patere potest quod sensus ignorante siue contrarie deceptionis est qui procedit ex simpliciter non veris et ex oppositis primorum principiorum seu saltem ex oppositis eorum que orta sunt ex his seu reductibilia in illa quod saltem altera premissarum sit falsa. Exemplum de negatiuis nullum

animal rationale est disciplinabile. sed omnis homo est animal rationale igitur nullus homo est disciplinabilis.

ualiter aut in nobis caetur ignoratia et error et in principiis primis secundum philosophum est dicendum.

primum. n. accidit nos ignorare principia: cum non intelligimus significationem terminorum et ideo dicebat philosophus quod tunc principia cognoscimus in quantum terminos cognoscimus. Similiter ad hec contingit ignorare principia non in se sed per quod negamus quodammodo conclusiones aliquas que vere sunt quibus negatis oportet negare consequenter principia ex quibus conclusiones inferuntur. Contigit similiter negare principia ore et non corde sicut faciebatur antiquis quibus si fuisset factus argumentus ex principio vero aliquo concludente falsus in uero quod que apparuisset eis bona tunc negassent ore principium illud. sed tamen ex hoc negare non concluditur ignotio illorum principiorum in eis sed solus in uero. Si potest accedere error circa ista que non sunt simpliciter principia et maxime quando ista principia sunt conclusa et probata in alia scientia sicut in hoc principio geometrie de puncto ad punctum conuenit lineam probare quod probatur philosophorum.

Qualiter autem in hijs que sunt simpliciter demonstrabilia accidat ignotio illud est manifestum. scilicet quod sepe credimus eorum opposita. Ex quibus omnibus potest colligi tria notanda per complementum determinationis.

Primum est quod ordo in cognitione scientificae conclusionis est gradus. scilicet cognitio conclusionis quas precedit cognitio sui principiorum. secundum est cognitio principiorum eorum a quibus pendet cognitio principiorum. tertium est cognitio terminorum multorum quam precedit cognitio situta et ad illam terminatur omnis cognitio nostra intellectiva. Et ex hoc sequitur secundum correlatiuum. scilicet quod una scientia est alia certior ut puta mathematice de quibus dicit philosophus quod sunt in primo gradu certitudinis. Pro quo noto quod multipliciter una scientia dicitur altera certior uno modo. n. certitudo scientie attenditur ex parte rerum significatarum per ter-

minos illius quod quidem res sunt firme et immutabiles propter quam immutabilitatem scientia de illis rebus dicitur certa et firma et sic metaphisica et theologia dicitur esse alius scientie certior. quoniam determinat de deo quod simpliciter immutabilis est. 2. certitudo scientie attenditur penes hoc quod circa suum scibile relinquit pauiores dubitationes et sic dicitur quod scientia propter quod est certior scientia quod 3. certitudo scientie attenditur penes hoc quod ista scientia habet principia euidentissima et notissima et non alteri scientie subalternata seu probabilia per aliam scientiam et sic mediata ad hoc dicitur esse alius scientie magis certa sicut esset illis quibus est ut non est. 4. certitudo scientie attenditur penes hoc quod illa presuppositis suis principijs et concessis firmissime et euidentissime et quodammodo sibi demonstrat suas conclusiones et euidentissimum modum demonstrandi et procedendi ad conclusiones suas demonstrandas et sic scientie mathematice sicut geometriae et arismetice et astrologia quantum ad partem theoreticam alius scientie sunt certiores. et ex hijs duobus inferuntur tertium. scilicet quod non potest aliquis demonstrare conclusionem aliquam in aliqua scientia per principia alteri sibi ipsi inuenit ut geometria non habet demonstrare de magnitudine quod ipsa sit turpis uel plura mobilis uel immobilis corruptibilis uel incorruptibilis sed habet principia ad philosophos naturales sed bene potest demonstrare quod linea recta et curva et sic de alijs passionibus geometricis naturalibus aut philosophia cui subalternatur medicina et similiter geometria cui subalternatur prospectiva bene habet demonstrare aliquid in illis scientijs et ex hoc patet quod bene dixit philosophus quod mathematica et extrema in demonstratione potissima dicitur esse eiusdem generis quod dicitur dicitur intelligi sic quod extrema et medium dicitur pertinere ad eandem scientiam et ad idem subiectum scibile a quo denominatur ista scientia. nam dicimus quod linea et recta et curva et differre linee pertinent ad hoc genus magnitudo quod est sibi in geometria et ideo geometria bene habet demonstrare quod omnis linea est recta uel obliqua. Et sic fit finis ad opus fideliter compilatum ad honorem dei et utilitatem meorum scoliarum et sociorum.

Explicit opus demonstrationis fideliter compilatum per magistrum Petrum de curte articulum doctorem eximium.

Incipit optima expositio super tractatum
de locis de sillo topico.

Notandum

Primo pro expositioe
tractatus de locis dialecti-
cis siue probabilibus q
locus capit dupl'r. Uno

modo pro ultimo corporis continens put
diffinit cum phus 3° phisicoru dicens loc^o
est ultimū corporis continens immobile
primū 7 sic nō capit hic. Alio mō pro i^o
per quod argumētū firmari 7 fundari hz
sū illud sit una maxima. i. ppō per se no-
ta sū sit una i^o generalis sū aliqd cōsimile

Et hoc 2° capiēdo locum. locus con-
firmat argumētū sic. Sicut si aliquis ne-
garet consequētā vel argumētū 7 si illud
probaretur per locum tunc locus dicitur
confirmare argumētū verbi grā. Qdō ar-
guit sic homo currit ergo animal rōnale
currit con^o tenet per illum locum. Quic-
qd predicat de diffōne predicat de diffi-
nito 7 eo^o vel qdō arguit sic for est homo
q^o for est animal consequētā tenet per illū
locum. de quocunq^z predicatur species 7
dicatur genus. Secundo notandum q^o in
diffinitione loci ponit sedes. iō sciendum
q^o sedes dicit dupl'r. Uno modo pro instru-
mento per quod corpora debilia vel fessa
sustentantur sicut est cathedra vel scabellū
vel huiusmodi 7 sic nō capit hic. Secundo
modo capit similitudinariē pro fundamē-
to per quod una consequētā probat q^o se-
des dicit pro tanto q^o sicut sedes corpo-
ra fessa sustentat atq^z debilia confirmat 7
corroborat. sic regula vel ppō maxima i^o
firmat argumētū quod uidetur esse debi-
le sine tali regula vel ppōne generali.

Notandum q^o in fa diffōne dicitur a q^o
ad propositam qōnem conueniens trahit^r
argumētum. i. illud est locus ex quo trahit^r
tur vel deducit^r per confirmatōez. argu-
mentū simile ad qōnem ppositam. i. ad
ppōnez prius dubiaz qn̄ aū probabilē ipz
argumentum fuit dubium sed pbatum p
tales locum trahit^r ad certitudinē. No-
tandū q^o locus diuidit^r. i. locus maxima
7 locus dīa maxime. locus maxima est p
positō per se nota per quā aliquod argumē-
tum probat. Nota q^o maxima est una
ppō ita nota 7 manifesta 7 uera q^o nō indi-

get declaratiōne intellectis terminis. 7 di-
cit maxima eo q^o est maxime nota intel-
lectui. 7 eadem ppō et uocat dignitas eo
q^o dignum est q^o sibi credat 7 eadem etiā
uocat primū pncipium eo q^o non est ali-
quid prius. i. notius 7 euidētius ea. 7 sic
dīo que ponit in lra breuiter loquendo est
ista q^o locus uno^o idē est q^o una ppō ma-
xima uel ppositō p se nota 7 uocat locus
maxima. Et alio mō loquendo. locus idē
est q^o aliquis terminus de illa ppōne ma-
xima uel de loco maxima qui est loc^o. p^o
dicitur 7 iste 2° dicitur dī locus dīa maxi-
me uerbi gratia. Ista regula uel ppō per se
nota. Quicqd conuenit diffōni cōuenit dif-
finito uocat locus capiēdo locum primo^o
7 dicit locus maxima. Et iste terminus
diffinitio uel diffinitus qui ponit in predi-
ca ppōne uocat locus 2° dicitur 7 dicitur
locus differentia maxime. unde locus diffe-
rentia maxime est terminus uel terminus p
quem uel per quos una ppositō maxima
i. per se nota differt ab alia. unde prius da-
uistio breuiter loquendo est ista. locorum
a^o dicit locus maxima. a^o dicit differentia
maxime. fa diuisio locoru differentiaz ma-
xime. a^o intrinsecus a^o extrinsecus 7 ali^o
medius que omnia subdiuidit ut infra pa-
tebit. tunc sit ista p^o descriptio. locus ma-
xima est regula confirmatiua 7 probati-
ue sicut est illa regula. Quicqd est predi-
cabile de spē affirmatiue est predicabile d
genere affirmatiue per quam regulam p-
bamus istam consequētā esse bonā ho-
mo currit q^o animal currit. fa descriptio
locus differentia maxime est terminus uel
terminus ex quo uel ex quibus componitur
talis maxima ueri final uel uerificabilis
de terminis positis in antecedente 7 consequē-
te n̄ne per illam maximā confirmande si-
cut sunt isti termini genus 7 species ex qui-
bus componit ista maxima. q^o est ueri-
ficabile de specie est uerificabile de genere
qui quidem termini sūt uerificabiles d ter-
minis positis in ista consequētā homo
currit q^o animal currit. unus eorum. i. spe-
cies de termino inferente posito in antelpu-
ta de isto termino homo a^o. i. genus d ter-
mino illato puta d isto termino animal po-
sito in consequente. unde homo est species
7 ali^o est genus. Juxta illud pz solutio dua-
rum dubitationum. una est quid intelligit^r
qdō format aliqua consequētā per istā

questionez quando querit unde locus. fa ē
qd intendit cum queritur date maximam
Rūdeo q; per primā qōnem intendit qd
terminorum positorum in maxima confir-
mativa sūt verificabilis de termino infe-
rente 2°. formate. unde sciendum q; termi-
nus inferens dicit terminus positus in ante-
cedente 7 terminus illatus dicit terminus
q; positus in consequente sed tamen non q;
cunq; terminus positus in antecedente nec
quicunq; terminus positus in consequente
sed solum i^o dicitur inferens rōne cuius tle
aūs dicit aūs ad tale cōsequēs 7 i^o dī illat^o
rōe cuius tale cōsequēs dicit consequens
ad tale aūs sit i ista 2° homo currit g^o ani-
mal currit. iste terminus homo est termi-
nus inferens 7 iste terminus animal ē ter-
minus illatus. Et iō cum queritur de ista
consequētia homo currit g^o animal currit.
unde locus. Rūdet a spē pp hoc q; in re-
gula confirmativa dicte consequētie ponit
tur iste terminus species qui ē verificabilis
de isto termino homo qui est in dicte vna ē
terminus inferens. unde sicut dicit aucto^r
locus debet denominari ab inferente termi-
no 7 nō ab illato qd tamen sane debet in-
telligi. unde o^z q; hoc intelligat sic .i. ab
aliquo termino verificabili de termino in-
ferente. Alter. n. cum dicitur homo currit
g^o animal currit. deberet dici locus ab ho-
mine 7 non locus a spē quod tamē falsum
est iō o^z q; intelligat hic de terminis secū-
de intentionis quales sunt isti termini gen^o
spēs 7 huiusmōi. Ad hanc qōnez dī qn que-
rit date maximā. non aliud intelligit nisi
date regulam confirmativā talis consequē-
tie formate. que regula confirmativa uoca-
tur maxima. ut cum arguit sic. homo cur-
rit ergo animal currit. tunc aliquis dicit. de
tis maximā per quā tenet ista consequen-
tia que est locus a spē. Tūc dabit sibi a re-
spondente ista maximā. Quicqd est verifi-
cabile de spē. est verificabile de genere 7
iō ista consequētia est bona. qz. f. fundatur
sū hanc maximā predictā. Unde breuiter
dī si uolo pbare istas ppōs aial currit. tra-
ho argumētū a loco dīa maxie ad pbādūz
istas conclusionēz ut si arguat sic hō currit
ergo animal currit. Tūc cum petit. unde
locus. i. unde uenit confirmā^o argumētū uel
pōne uel unde est. Rūdere debz discipulus
a spē. Sed nō est hic status. uel nō est stan-
dum hic. Sed qreda ē a discipulo seu re-

spondente maxia. sic dicendo def. maxia. i.
detur illa ppō maxie nota 7 irrefragabilis
uel infringibilis per quā illa consequētia
ēptimematica corroboret ac confirmat
Qui respondebit. quicqd predicat de spē
7 de genere. Notandūz ad hunc p ptece-
dentibus q; ista tria se habent per ordinē
f. res sū pprietas rei. fa intentio 7 habitu-
do localis seu locus dialecticus. Naz supra
pprietatem rei sicut supra solidum funda-
mentūz fundat fa intentio ut puta supra
naturam humanā in cōi. undat. hec intē-
tio fa que dī spēz pprietas. n. i^o nature sic
7 cuiuscūq; nature specificice cois. est comu-
nicabilitas pluribus singularibus seu in di-
uiduis. pp quaz coitatem seu comunicabi-
litatez attribuit sibi hec intē^o fa spēz. eo-
dem modo qz in alijs reperit alia p pterias
f. comunicabilitas multis spēbus attribuit
tur sibi hec fa intē^o genus. Supra istas. ez
go duas fas intē^ōnes fundant duo loci
dialectici quōrū primus dicit locus a spē 7
2° dicit locus a genere. Exemplūz de pri-
mo. Albedo est in muro ergo color est in
muro. Exemplūz si ois color est accidens ez
go albedo est accidēs. Pria consequētia di-
cit locus a spē 7 nō locus ab albedine 7 se-
cūda dicit locus a genere 7 nō dicit hec
a colore ita q; denominat locus a fa intē-
tōne 7 nō a pria intē^ōne seu a re. ut p^z p
totūz tractatūz de locis. Sed forsan dubi-
taret de dione auctoris eo q; apparet q; i
congrue loquat. qdo dicit locus maxia eo
q; adiectiuūz debet concordāz cūz suo sub-
stantiuo in casu genere 7 numero. sed hic
discordat genere g^o 7 p^o est ibi sollicitūz
Dicendum q; li maxia est ibi substantiuūz
7 nō adiectiuū ita q; est ibi constructō ap-
posita seu suppositua eo q; li locus est no-
men generale. 7 li maxia est nom spēle
7 iō li maxia specificat li locūz. 7 iō obō nō
ūz. Notandum q; tā locus maxia qz ē
locus dīa maxie confirmat argumētū s; dif-
ferenter qz locus maxia explicite seu extē-
sece eo q; nec est aūs nec vns. nec aliqs ter-
minus real^r 7 formal^r positus in eis s; lo-
cus dīa maxie confirmat iplicite seu intrin-
sece eo q; est aut sūm aut predicatūz ante-
cedē^o l^r ita real^r 7 actual^r in eo cōtētus
qre. 7 c. Notandum est fm unūz aucto-
rēz q; ista sunt idez in diuersis scijs. Prece-
ptum in theologia. principiū in metaphi-
sica theorema in geometia lex i iure ciuili

canon in iure canonico aforismus uel afori-
smus in medicina regula in gramatica ma-
xima uel dignitas in logica 7 et cois animi
conceptio eo qz statiz ab omnibus facillime
conciipi pot qz fm phus ista predicta sunt
sicut locus ianue i domo. que neminē later
pp sui euidenciam sic 7 maxime neminem
fani intellectus latere debent. Et si cum p
ponūt aliquē lateant ostendit se hebetem
7 intellectu indigere quare 7 cetera.

Locus igit dicitur maxie ut supra dictum ē
didit in locuz intrinsecuz extrinsecuz 7 me-
diuz locus intrinsecus sumit. ab eis que sūt
de sbā rei in conclusione positi. i qz infe-
rens 7 illatus debent esse uel termini con-
uertibiles uel qz unus sit de rōne seu essen-
tia alterius uel e contra uel qz unus uerifice-
tur de a^o aliquo modo essendi in. uel dicitur
de sbā rei. i. de integra expositione rei uel
de claratione seu manifestatione eius. Exē-
plum primum. ut animal rōnale 7 hō uel risi-
bile 7 homo. Exemplū sicut ut aial 7 homo
Exemplū tertij ut domus 7 paries. uide no-
tanduz qz nō requirit in loco intrinsecuz qz
sumat argumentuz ab his que totalitē sūt in
tra sbām rei. sed sufficit qz trahat argumē-
tum ab eis que aliquo modo essendi in se
habent adinuenz ut domiciator nō est de
sbā domus sed aliquo mō essendi in. qz si-
cut cā in suo effectu. 7 sic hic in locis me-
dij exempluz iustū est bonū g^o iustitia ē
bona: nā isti termini piz conueniunt 7 par-
tim dnt cōueniūt n. in significato 7 dnt
in modo significandi. d^o ergo qz locus a
sbā est qdo sumitur argumētū a termi-
nū sbā terminorū in cōclusionē positorum
i. ab eis que aliquo mō dnt essentia termi-
notuz in cōclusionē positorū explicite. Sed
contra qz locus a nois interpretatōne ē lo-
cus a sbā 7 tamē in i^o nō sumit argumen-
tuz. ab his que sunt de sbā terminorū in
conclusionē positorū ut amator sapie ergo
phus qz amator sapie nō est de sbā isti^o ter-
mini phus ergo 7 c. Solutō. dicendum qz
sbā dicitur quatuor modis. s. sbā que est m^o
7 sbā que est forma 7 que est cōpositū. 7
sbā que est essentia 7 isto 4° sumitur hic
sbā. 7 iō expō sic istam ab his que sunt
de sbā. i. d^o essentia terminorū 7 c. S; aliqd
pōt esse de sbā termini in conclusionē posi-
ti dupl^r uel. s. qz sit de sbā uocis. i. expōe
eius 7 sic est locus a nois interpretatōne.
Nāz amator sapie est de sbā uel essentia

h^o uocis phus uel pōt esse de sbā rei in cō-
clusionē positi 7 hoc dupl^r uno modo qz
indicat essentia 7 cōplera. 7 sic est locus
a diffōne. Alio modo qz indicat aliquid uel
partē essentie rei in conclusionē posite 7
nō totā essentiam 7 sic est locus a descri-
ptōne. Nam si dicat aial risibile currit
g^o hō currit hec descriptō nō indicat totā
essentia hois s; aliqd uel partē eētie rēe h^o
qz est aial 7 quocūqz dicat sēp est a sbā lo-
cus 7 h^o gēralit^r capiedo locū. i. qm dicit qz
qd predicat de diffinitōne predicat d^o dif-
finito 7 de descriptōne 7 de descripto 7 d^o
nois interpretatōne 7 de interpretato pōt
obicij contra oia simul sic qz per auctorem
istum oīo predicat de diffōne genus pre-
dicat de diffinito qd falsuz est. Itē speci-
es predicat de diffinito ergo 7 de diffōne
quod falsuz est. Itē interpretatum predi-
catur de interpretato ut dicendo interpre-
tatū ē interpretatū g^o predicat d^o interpre-
tatū quod falsum ē 7 oīo ē predicat
de interpretatōne ergo predicat de interp-
tato ergo interpretatū est oīo quod falsuz
est. Idem dici pōt de descriptōne 7 de descri-
ptō. dicendum qz iste maxie intelligunt in
predicatis essentialibus 7 de quibusdā acci-
dentalibus sed nō de oibus id nō ualent
obicctōnes 7 h^o d^o de accidentibus realib^o
cuiusmōi sunt currere dormire 7 huiusmōi
respectu quorū subiectum supponit perso-
nat^r. sed nō de accidentibus intentionibus
seu his intentionibus respectu quorū subiec-
tum supponit simil^r nec de nominalibus se-
impositionis respectu quorū sbā suppoit
material^r 7 breuiter iste maxie nō intel-
liguntur de illis predicatis que faciunt ac-
supponēz simplices aut materiales. alias ex-
pbabit p uero si menti occurrerit qz i exē-
plo auctoris. s. aial rōnale currit ergo hō
currit nō sit locus dialecticus. s; sophistic^o
s. peti^o principij ut p3 per phūm. 8. topico-
tum. sed in materia fallaciarū habet trac-
tari. sed pro nūc dicat qz auctor ponit illd
grā exemplū nō forsan qz sit uerum quia
ut dicit phus prio priorū ex^o ponim^o. nō
ut ita sit. sed ut sentiant qui adiscūt. i. intel-
ligant. sed qualrcūqz sit alias habet locum
Infra qdo dicit auctor qz amator sapien-
tie conuertit^r cum phō. contra quia aliquis
puer uel ē rusticus amator est sapie. nam
omnes naturalit^r amat bonuz ut tuis qz uolunt
pro eo laborare 7 tam neuter coruz

est p̄b̄us ergo nō bene dicit̄. p̄t dici q̄
amator sapie conuertit̄ euz p̄b̄o q̄ q̄cqd
est amator sapie est p̄b̄us 7 econtra sed n̄
predicatorū est pprie amator sapie. sed t̄m
desiderator uel inquisitor. nam d̄ra est iter
amoz 7 desiderius. nam desideriu est rei
nō habite potens tam haberi. Amor a^o est
rei iaz habite 7 posse. nam appetitus. ul
desiderius postq̄ obtentus fuerit quod desi
derat̄ uertitur in amoz 7 hoc. est quod
dicit̄ beatus Aug^o in fine. 9. v. trinitate. Ap
petitus inhiantis fit amor tenentis q̄ idēz
appetitus quo inhiatur rei cognoscende fit
amor agnere. 7 deinde tractat̄ auctor v̄ lo
cis a cōcomitantibus sb̄am. i. a sequētibz
eam. n̄z comitor. ris idēz est q̄ sequi uel st
mul cum a^o ire 7 dicit̄ q̄ locus a cōcomitā
tibus sb̄am est q̄do sumit̄ argumentuz ab
eis que sequūt̄ uel concomitant̄ terminos
in conclusione positos. i. q̄do illud a quo
sumit̄ argumentū est posterius uel conco
mitans terminuz in cōclusionē posituz exē
pluz q̄do est posterius ut homo currit. g^o
animal currit. iste terminus hō a quo sumi
tur argumentū sequit̄ per naturaz 7 ē po
sterius illo termino animalis quod ponitur
in conclusione. Sed in dubie hoc dicituz au
ctoris habet instantiaz q̄ cū arguit̄ a cā
ad effectum. ut hic scriptor est bonus. g^o
scriptura est bona uel. medicus est bonus er
go medicina est bona. ubi arguit̄ per locū
a cā efficiente. sumitur argumentū a cā que n̄
est posterior effectui in conclusione posito
imo est prior effectui ip̄o. idcirco nota q̄
aliquid sequit̄ ad alteruz tripl̄. uno mo
do q̄ infert̄ ab i^o ad quod sequit̄ 7 sic cō
clusio sequit̄ ad premissas q̄ infert̄ ab eis
Alio mō q̄ per naturam p̄rius est 7 nō in
fert̄ ab eo quod precedit̄ ip̄m 7 sic se ha
bet homo ad aial q̄ aial est prius homine
7 nō p̄t inferre hominē q̄ nō sequit̄. aial
currit ergo homo currit sed cōuerso. sed
neutro horum modorū sumit̄ sequi in hoc
loco. 3° modo dicit̄ sequi id q̄ cōcomita
ri sicut dicit̄ q̄. 2° se^o sequūt̄. i. se cōcomi
tant̄ q̄uis unum nō precedat̄ aliud 7 sic
sumit̄ sequi in p̄posito. nam termini i pre
missa 7 in cōclusionē se cōcomitant̄ quia
unum est de sb̄a alterius uel est in eo aliq^o
mō essendi in ut supra dictum est uel saltez
posito uno in esse uel in operari ponitur 7
reliquis sicut fm p̄b̄m posita cā ponit̄ 7
effectus 7 remota cā remouet̄ 7 effectus 7

io se concomitant̄. Infra nota quare ma
gis determinat̄ prius de loco a toto q̄ de
loco a cā q̄ maior est ydemptitas inter to
tum 7 partem q̄ inter cām 7 effectum uel
inter generans 7 genituz 7c. Et prius trac
tat de loco a toto uli q̄ de loco alicuius al
terius totius q̄ inter totum ule 7 suaz par
tem subiectiuam est maior ydemptitas q̄ i
ter alia tota. q̄ totum includit̄ essentialit̄
in sua parte ut in aial in homine. Sed auc
tor dicit̄ q̄ locus a toto uli tener solum v̄
structiue. i. negatiue 7 nō constructiue. i. af
firmatiue. sed primo uolo probare. q̄ non
tenet destructiue fo q̄ tenet affirmatiue p^o
sic Arguo sic. animal nō currit ergo homo
non currit. iste nō est bonus locus eo q̄ an
tecedens p̄t esse uerum consequēte exi
stente f° 7 tam ut uidet̄ arguitur per locū
a genere destructiue ergo 7c. fm probo sic
quia dicit̄ boetius in thopicis suis q̄ uir^o
est utilis ergo iustitia est utilis. 7 tam hic
est locus a toto uli affirmatiuus uel cōstru
ctiuus ergo auctor male dicit̄ q̄ non tenet
constructiue. Item sequitur numerus est. g^o
binarius est. dicendum q̄ iste locus tenet
semp destructiue 7 rō huius est q̄ destruc
to priori destruit̄ posterius 7 destructo su
periori destruitur inferius sed uniuersale ē
prius 7 superius sua parte iō tenet destruc
tiue sud nō tenet constructiue q̄ posito pri
ori nō ponitur pp hoc posterius iō 7c. Tūc
ad argumenta 7 nō ad primū q̄do argui
tur animal non currit g^o homo nō currit.
di^o q̄ nō sequitur nec est ibi locus a to^o uli
eo q̄ locus a toto uli nō tenet constructiue
seu affirmatiue sed iste locus est affirmati
uus quod probo sic. quia locus est habitu
do unius termini ad alium ergo ubi ē ha
bitudo affirmatiua termini ad terminum
ibi est locus affirmatiu^o sed ita est hic q̄
inter homines 7 animal qui sunt 2° termi
ni quorum unus negatur sed uterq̄ affir
matur eo q̄ ne^o sequitur utrūq̄ iō ad hoc
q̄ sit negatiuus oz preponere negōnez ip̄is
terminis. i. inferenti 7 illato q̄ habet aīo
7 consequēs sicut de copulis aut predica
tis negatiuis tū sb̄a sūt affirmatiua 7 iō
debemus sic arguere non animal currit. g^o
nō homo currit tenendo li non negatiue. 7
non infinte uel sic. nulluz animal currit. g^o
nullus homo currit 7 iam est bonus locus
destructiui^o 7c. Ad aliud q̄do arguitur uir
tus est utilis ergo iustitia est utilis. di^o q̄ n̄

sequit' g^{ra} forme s^z solum g^{ra} m^o eo q^d
cōsimilis for^m nō tenet in alijs terminis q^d
ut alias dictum est quod semel sequit' g^{ra}
forme semper sequit' 7 ubiq^{ue}. Et iō est in
telligendū q^d locus a genere tenet in pre
dicatis per se uel essentialibus affirmatiue
ut dicendo aial est s^z ergo homo est s^z
7 corpus est ens ergo aial est ens. Ad tertiu
argumentum d^o q^d binarius pōt accipi dupl^o
citer uno mō inq^uituz est una spēs numeri
distincta contra ternarium quārtarium 7
sic de alijs 7 tunc nō sequit' sed si accipiat'
put est pars integral' aliorum numerorū
eo q^d sit prim^o numer^o omniū tūc ualet cō
sequētia. sed tūc nō est locus a toto uli s^z
a toto integrali. De loco a parte subiectia
arguat' q^d tenet destructiue. q^d cōsimili
modo sicut argutum est supra q^d locus a
to^o uli nō tenet destructiue 7 breuiter sic
q^d sequit' homo nō currit ergo aial nō cur
rit q^d si nō. da oppositum omē animal cur
rit. ex ista sequit' omis homo currit 7 ista
contradicit p^o que dicebat animal nō currit
ergo prima consequētia fuit bona. dicēdū
q^d locus a parte subiectia est solum con
structiue 7 cā est q^d posito posteriori siue
inferiori ponit' prius 7 inferius 7 q^d pars
subiectia est posterior 7 inferior suo ter
mino iō solum tenet. cōstructiue nō autē de
structiue eo q^d destructo posteriori nō pp
hoc destruit' prius. Tūc ad rōnes conce
q^d homo nō currit ergo aial nō currit eo
q^d est bonus locus affirmatiue 7 habitu
do affirmatiua inter hoies 7 animal euz ne
gatio sequat' utiq^{ue} terminuz ut supradic
tum est. postea dicit q^d locus a toto integra
li tenet constructiue contra istam cōsequē
tiam nō ualet. domus ualet ioo. ducatos g^o
paries 7 tam est locus a to^o integrali. cōstru
ctiue ergo rē. Item probō q^d tenet destruc
ctiue quia sequit' uinum nō est ergo gutta
uini nō est 7 panis nō est ergo mica pāis
nō est. Item probō q^d locus a parte ante
grali tenet cōstructiue quia sequit' gutta
uini uel aque est ergo uinum uel aqua est 7
mica panis est ergo panis est. dicendū q^d
locus a toto integrali tenet constructiue q^d
posito posteriori ponitur suum prius sed
totum integrale est posterius q^d sua ps iō
tenet constructiue sed nō destructiue. q^d
destructo posteriori nō pp hoc destruitur
suum prius sed pars est prius suo toto iō
rē. Ad argumenta dicendū q^d duplicia sūt

predicata q^d quedam sūt pertinentia ad dif
ferentiam inter partes 7 totum sū nō cōueni
unt utriq^{ue} a^o a^o sunt predicata nō perti
nentia ad d^oam inter illa. seu conueniunt
utriq^{ue} tūc d^o q^d iste locus debet intelligi
de predicatis nō pertinentibus ad d^oas
inter. i^o uel diuersitatez 7 q^d ualet. ioo.
ducatos pertinet ad totū s^z q^d est diuersū
a sua parte iō argumētū nō ualet. Ad aliū
cum arguit' uinum est ergo gutta uini est.
7 huiusmodi dicendū q^d duplex est totum
integrāle. s. homogēnū 7 ethomogēnū
unū homogēnū est cuius quelz pars ē ei^o
dem denominatōnis cum suo to^o ut quelz
pars aque est aqua 7 quelz pars lapidis ē
lapis 7 sic de uino 7 pane 7 innumerabil^o
7 dicit' ab homo q^d est idem 7 geneuz q^d
est natura. i. eiusdem nature 7 nominis sūt
totum 7 pars. Ethomogēnū est cuius
nō quelz pars est eiusdem denominatōnis
cum suo toto sed diuersē ut nō quelz pars
hominis est homo nec quelz pars manus
est manus 7 sic de alijs 7 dicitur ab ethō
quod est uariū 7 geneuz q^d est natura.
q^d alterius nature uel denominationis q^d su
um totum 7 tūc dico q^d auctor intellexit
q^d locus iste tenet destructiue de toto etho
mogēno sed tu arguis de toto homogē
neo quare ad a^o que probabant oppōitum.
respondendū est opposito modo. Intelli
gendū q^d locus iste siue a toto integrali
siue a parte intelligitur de partibus inte
gralibus principalibus sine quibus totum
nō potest esse 7 nō intelligitur de partibus
mi^o principalibus q^d nō sequit' hō ē
ergo nāsus eius est uel auris uel digit^o uel
huiusmodi ut ps nec sequit' domus est g^o
fenestra est uel una particula munit est rē.
7 sic de alijs considera. Sequit' de loco a
toto in q^uitate quid est terminus comūis
sumptus discreptiue 7 sic d^o a toto uli su
perius positō quod capit' absolute sine si
gno uli. Sed uidet' contra auctores q^d nō
tenet constructiue quia nō sequitur omnis
homo est totum in q^uitate ergo s^z. Iste
homo est totum in q^uitate ergo rē. Item
nō debemus magis habere locum in q^uiti
tate q^d in qualitate cum qualitas sit eque 7
ita bene predicamentuz sicut q^uitas imo
nobilius predicatus est qualitas q^d q^uitas
s^z scotum in 4° de. 12. q. 2. cum genus
in qualitate nō sit locus q^d nō habem^o
aliquem locum qui dicit' locus a qualitate

ergo per locum a maiori nec habebimus
locum a q̄titate dicendus q̄ locus a q̄tita
te tenet constructiue ⁊ destructiue. Et q̄n
arguit̄ omnis homo est totum in q̄titate
ergo for. 7c. dicendum q̄ sicut prius dictū
est duplicia sunt predicata quedam enī sūt
que pertinent ad dīam ⁊ diuersitatem iter
totum ⁊ partem ⁊ in talibus non tenet lo
cus iste. Alia predicata sunt que nō perti
nent ad dīam inter totum ⁊ ptes eo q̄ pte
dicant̄ de utroq̄ ⁊ in talibus bene tenet
locus iste. Ad aliud q̄do arguit̄ q̄ tunc v
beremus habere locum in qualitate dicen
dum q̄ arguit̄ a falso intellectu q̄ suppo
nit̄ in argumento q̄ locus a q̄titate acci
piatur hic prout q̄titas est predicamentū
quod nō est uerum sed sumit̄ similitudina
rie ad q̄titatē q̄ ad similitudinē q̄ti
tatis constructiue q̄ sicut q̄titas continua po
test diuidi in partes plures. sic totum in q̄
titate diuidit̄ in plures partes ⁊ de earum
qualibet est predicabilis iō argumētus nō
ualet pōt dici ad primū argumētū alio.
Et s. q̄ locus iste tenet affirmatiue respec
tū predicatorum realium sed respectu pre
dicatorum intentionaliū nō tenet. iude to
tum in q̄titate ut hic sumit̄. est intentō fa
⁊ iō non sequit̄. si at obicias de ista omēs
apli da sunt. 12. ergo isti demonstrādo tres
omnes homines trahūt naues ergo isti. di
cendum q̄ nō est ibi totum in q̄titate eo
q̄ si omnes utrobq̄ tenet̄ collectiue ⁊ nō
diuisiue uel distributiue. Deinde profequi
tur de toto in modo 7c. contra uidetur q̄
locus iste male nominat̄. locus a modo ut
totum a modo imo debet. potius dici sine
modo eo q̄ modus est determinatō sicut ali
as uisum est ergo ubi non est determinatō
ibi non est modus sed in isto loco a toto
non est aliqua determinatō ut p̄ ergo vbi
dici sine modo potius q̄ in modo. Ad hoc
dicendum s̄m auctores q̄ ibi li in ponitur
pro sine ⁊ est sensus totum in modo. i. sine
modo uel s̄n specificatiōe uel determinati
ōe ⁊ sua pars que dicit̄ pars in modo ē cū
additiōe uel cum appositione. ⁊ iō est inferi
or suo toto eo q̄ omne se h̄ns per modum
appōnis respectu alterius inferius est eo
uel dicitur ab aliquibus q̄ li in hic ponit̄
priuantē iō est hic quia sicut priua. signi
uz signum ita hic priua. modi uz modum
Exemplum de hoc. Si. n. aliqui mercato
res habeant plures sarcinas ita q̄ unus eo

rum signet suam sarcinā circulo ⁊ alter. su
am signo leonis ⁊ tertius suam dimittat si
ne signo ita iste qui habet suam sarcinam
sine signo cognoscit illam per priuatōnem
signi sicut alij suas signatas. posito q̄ soli
bi tres faciant mercatōnes cum solis tri
bus sarcinis in una nauī p̄ ergo q̄ priuatō
signi uz signum ⁊ per consequens priuatio
modi uz modum 7c. possent hic fieri tōnes
q̄ non teneret hic locus a toto in modo de
structiue q̄ non sequit̄ homo nō est. ergo
homo nō est mortuus q̄ a. pōt esse uerum
sine consequente. Item q̄ nō teneat locus
a parte in modo constructiue sic q̄ nō sol
uitur homo mortuus ergo homo. dicendū
quō tenet per superius dicta. s. quomodo
totum in modo destructiue tantum ut fer
rum non est animal ergo ferrum nō ē asi
nus ⁊ cā est ut supra q̄ destructo priori de
struitur posterius 7c. q̄ q̄to aliquid est sim
plicius tanto est prius sed totum est sim
plicius suis partibus eo q̄ partes se habet
per modum additiōis ⁊ appositionis ad to
tum. locus a parte tenet constructiue quia
posito posteriori ponit̄ prius ut supra. Ad
argumētum. dī q̄ non est locus a toto in
modo eo q̄ ponit̄ ibi determinatō distra
bens ⁊ in talibus non tenet. Ad aliud dica
tur eodem modo contra exemplū datum
in toto a loco ⁊ in toto a tempore. de dō
posset sic argui deus nō est ubiq̄ quia
quod est ubiq̄ est in loco quod est in loco
est corpus s̄m phūm sed deus nō est corp⁹
s̄z umentatorē. 12. metaphisice q̄ 7c. ⁊ sic
q̄ non sit semp pbat̄ omne quod est semp
per est in tempore sed quod est in tempore
est corporale ergo 7c. p̄ consequentia cum
maiori ⁊ minor probat̄ per phūm li. de
generatiōe ⁊ corruptiōe ubi dicit q̄ oia
que sunt in tempore tabescunt ⁊ corrupun
tur in tempore sequit̄ ergo deum eē corpo
rale. dicendum ad primū q̄ si circūscrip
tiue deus esset in loco uel diffinitiue argum
tum procederet sed nullo illorū modorū
est in loco sed potētiat̄ p̄nialt̄ ⁊ uirtua
liter iō non uz. Ad s̄m dicendum q̄ esse in
tempore est dupl̄. uno modo quia mensu
rat̄ a tempore ⁊ uerum ē q̄ oē tale ē cor
porale. Alio mō uirtualt̄ uel coexistente
eo q̄ coexistit omni tempore ⁊ tale nō est
corporale cuiusmodi est deus ⁊ omnes spe
iō 7c. sed uidet̄ q̄ auctor iste sit dimini⁹
q̄. 2. recitat duos alios locos in topicis

sals. s. locū a toto copulato. 7. locū a toto
dijuncto. s. iste nāq; penitus facit mentio-
nem de eis. g. est diminutus. Dicendū q;
non est diminutus eo q; totū copulatū re-
fertur ad totū integrale. ut for. currit. 7. di-
sputat. g. for. currit. vnde locus a toto co-
pulato ad suā partem. Maxia posito toto
copulato ponitur quelibet eius pars. Eodē
mō dicitur de parte sua. Rō autē quare
reducitur ad totū integrale est hec. q; totū
integrale continet partes suas i actu 7 nō
in potentia. eodē mō facit totū copulatum
Totū autē dijunctū reducitur ad totū vltē
q; sicut totū vltē in qualz eius pte saluatur.
ita totum dijunctū. Sufficit eim q; uerifi-
cetur p una parte soluz sicut 7 totū vltē p
uno inferiori soluz. S; dubitat de istis
cōiis. fere cecidi g. nō cecidi. Itē pelis est
g. aial fuit. 7 sic de quibsdā alijs ad quos
locos pertinet. Et dicunt quidā q; ista fe-
re cecidi g. nō cecidi ē locus a toto copu-
lato. q; est sensus fere. cecidi. i. fui ppe ca-
sum. uel punctū. cadendi 7 nō cecidi. vndē ad
hoc totum copulatū sequit. g. nō cecidi p
locum a toto copulato. 7 iste locus reduci-
tur ad totū integrale ut dicitur est. g. 7 ille
pms. Alij dicunt q; ē ibi locus a partē.
oppositis q; fere puat actuz cadendi. vndē
differentia est inter uix. 7 fere. ut habet p
istum uerfuz. Vult remouere fere vum uer-
bi uix retinere. Et sic est ibi locus a partē
ue oppositis. Alij dicunt q; est ibi locus a
parte subiectiua siue ab inferiori ad suum
superius. nā dicunt q; quicunq; est processus
ab una cā ueritatis ad dictionez habentēz
illam uel a parte dijunctiue ad totū ē sem-
per locus a parte subiectiua. 7 uocatur hic
cā ueritatis inferior terminus respectu su-
perioris. ita q; quot inferiora. h; superius
tot h; cās ueritatis. s; istū moduz loquen-
di 7 plurimi sunt qui uocat etiā partes sub-
iectiuas cās ueritatis ipsius totius utis. sed
ista ppositio fere cecidi h; duas cās uerita-
tis. uidelz q; nō cecidi. uel q; fui in pnci-
casus 7 nō cecidi. Sed ista fere cecidi uerifi-
catur soluz pro hoc. s. q; incepti cadere 7 ta-
men nō cecidi. 7 tō dicunt q; est ibi locus a
parte subiectiua. Similr dicit q; si dicam
sic. ois hō currit g. hō currit. 7 similr nul-
lus hō currit g. hō non currit. q; ē ibi pces-
sus ab una cā ueritatis ad dictionez habentē
tem illā. 7 ita ē ibi locus a parte subiectiua
7 non a toto in q̄titate. q; hō non est pars

eius q; di. ois hō. nāq; pars totius in q̄tita-
te est que continet sub terio distributo q;
est ois hō. ut puta iste homo uel. sortes. nāq;
idem nō continet sub se ipso. 7 tō hō non
continet sub ois homo. 7 tō dicunt q; non
est ibi locus a toto in q̄titate. sed a parte
subiectiua. Alij autē dicunt q; est ibi locus a
toto in q̄titate q; indefinita cōprehendit
sub uti tāq; ps 7 tō est locus a toto in q̄ti-
tate. S; pmo mō melius dicit. s; in auctore
quē uidi qui poti modo magis fauet. mihi
placet secundus modus. S; quo ad istā
pelis est g. aial fuit dicendū q; est ibi loc^o
a parte integrali. vnde nota q; partium in-
tegraliuz quedam sunt pncipales. 7 quedāz
minus pncipales. ut supra in parte dicitur ē
pncipales aut precedunt totuz p naturāz
compositionis eo q; totū ex eis componit
ut in aiali. cor. capud epar. pulmo. In do-
mo tectū paries 7 fundamētuz. 7 in talib^o
non t; locus affirmatiue a parte integrali
Alie sunt partes minus pncipales 7 se-
cunt compositionē. sicut pelis unguis et
pili 7 dentes 7 huiusmōi. 7 in talibus tenz
locus a parte integrali affirmatiue cuz uer-
bo preteriti temporis. uel sub dijunctiue
ut pelis est g. aial fuit uel est. nō tñ cū uer-
bo presentis temporis absolute 7 sine disi-
unctione. q; non sequit pelis est g. aial est
Si autē dicat equus pascit in prato g. eq^o
est. sortes est i domo g. sortes ē. unde loc^o
dicendū q; est ibi locus a parte in mō quia
sensus est. domus est in qua sortes ē. g. do-
mus ē. pratur est in quo equus pascit. g.
pratum ē. S; aia rōnalis est. g. aia est. vndē
locus. Dicunt quidā q; ē locus a parte uir-
tuali ad totam uirtuale. 7 reducitur ad locū
a parte subiectiua. Deinde tractando
de loco a cā. dicit q; tenet cōstructiue 7 de-
structiue. cōstructiue ut domificator ē hō^o
est domus ē bona. S; cōtra q; uidemus q;
hō bonus 7 iustus ex nō domificator facit
sepe malā domus. g. nō o; q; e^o cā effici-
ens est bona q; eius effectus sit bonus. imo
sepe ē malus. 7 hoc idēz arguatur de alijs
cās efficiētibus. Et nō solū loquendo de
bonitate moralī que nihil penitus facit ad
bonitātē domus. s; etiā de bonitate artis nō
sequitur domificator ē bonus. s. bene istrue-
tus in arte sua. g. domus est bona. uel be-
ne facta. q; aliqui ex inaduertētia uel negli-
gentia uel malitia uel defectu necessarioruz
pōt esse. domus mala ex doctissimo artifice

Dicendū q̄ eius causa efficiens est bona i
p̄tum est cā efficiens 7 operat̄ fm mode-
ramina uel canones artis toto suo posse de
ductis alijs impedimentis sicut necessarijs
rum 7 huiusmōi ipsius effectus sine dubio
est bonus. s; bonitas moralis nihil agit ad
effectum ut est effectus talis esse. 7 sic respō
deatur. Qd̄ nō teneat demonstrat̄e con-
similz pbatur q̄ aliquis malus p̄t facere
bonū opus ḡ 7c. Dicendū ut p̄us suo mō
S; contra hoc qd̄ ipse dicit destructa cau-
sa efficiente destruitur effectus. q̄ domi-
cator uel architectus huius domus ē mor-
tuus. 7 tñ domus manet. ḡ non o; q̄ si cā
destruatur q̄ effectus destruat̄. Dicendū
duplex est cā quedā in facto esse 7 in fieri
ut sol est cā diei i facto esse 7 in fieri. q̄ q̄
diu est sol tñ diu est dies 7 non ultra. 7 de
tali uerū est q̄ destructa tali cā sub ratioe
quā est cā in facto esse 7 in fieri destruitur
effectus eo q̄ effectus cōtinue dependet a
causa tali siue necessario indiget ea ad sui ēe
7 conseruationes. Alia est cā tñ in fieri. s;
duz effectus est in fieri sub esse in p̄fecto rē
dens ad completētz 7 perfectionē 7 des-
tructa tali causa dum effectus ē in cau-
sando. i. ut causet̄. destruit̄ effectus. 7 sic
destructo edificare destruit̄ domus. i. do-
mus sit in fieri. s; si domus sit in facto esse
siue completa esse nō ultra dependet ab edi-
ficatore. 7 tunc non sequit̄ destructa causa
destruitur effectus. 7 sic de alijs cāis 7 effe-
ctibus dicatur. 7 sic respondeatur. Sed
locus a cā est ne locus intrinsecus uidetur
q̄ non q̄ est extrinsecus ut probabo. Nam
locus extrinsecus ē qñ sumit̄ argumentum
ab hijs que sunt sepeata 7 extrinsecas a sub-
stantia termini in cōclusionē positi. mō edi-
ficator sepeatur a suo effectu q̄ ē extra sub-
stantiaz domus. siue nō ē de essentia domus
ḡ 7c. Dicendū q̄ locus intrinsecus non di-
citur eo q̄ dicit̄ totā essentiaz uel sbām rei
ut supra dictus est. s; sufficit q̄ sit in eo a
liquo mō essendi in. 7 sic cā est in suo effe-
ctu in cō mō essendi in. Deinde ponit lo-
cus a causa materiali diffinēs materiā sic.
Materia est ex qua cū alio sit aliquid. cum
alio. i. cum forma. sit aliquid. i. compositus
ut corpus est materia hois. aia intellectiua
est forma 7 compositus ē hō qui est aliqd
Uicendū ē quare teneat iste locus p̄ uer-
bum de posse 7 non de esse. Dico q̄ cā est
q̄ nemo dat qd̄ non bz. mō m̄ putā nō bz

esse nisi per formā q̄ nullā actualitatez bz
de se iō dat maximā suaz per posse 7 non p̄
esse ut fit conformitas inter ipsam 7 maxi-
maz suaz. ut hic ligna sunt 7 lateres ḡ do-
mus p̄t esse. Om̄nis cā formali 7 fina-
li p̄p̄ leuitatez uel facilitatez earum arguit̄
generalr̄ contra locū a cā q̄ non debet di-
stingui contra aliquos locos q̄ ois locus ē
locus a causa. pbatur sic. quille est locus a
causa in quo ams est cā cōsequētis. s; in oī
loco ams est causa cōsequētis. ḡ ois loc⁹
est locus a causa. Dicendum q̄ aliquid esse
cām alterius p̄t intelligi duplr̄. s. uel i esse
do uel in cōsequendo. mō in omni loco ams
est cā cōsequētis in qñdo tñ seu in inferen-
do. non tñ in essendo. 7 per hoc dicit̄ locus
a causa ab alijs. Deinde tractat de loco
a generatione dicens q̄ generatō est egres-
sus a non esse ad esse. i. ab esse in potentia
ad esse in actu. Et ponit maximā dicens.
q̄ cuius generatio est bona ipsuz est bonū
7 econtra. s. cuius generatio ē mala ipsuz
est malū. Cōtra hoc ultimū q̄ generatio a
licuius pueri est mala m̄ i q̄ ualde penosa
7 tñ generatū non est malū. s. puer. Dico-
dum q̄ cuius generatio ē mala simplz ipz
quoq̄ est maluz. s; generatio pueri non est
mala nisi fm quid q̄ m̄ i pro modico tem-
pore est penosa. 7 sic non mala simplz. iō
non sequit̄. Cā aut̄ quare generatio est
locus intrinsecus est hec. q̄ fm phūm mō-
tus est de genere termini ad quez uadit seu
tendit. sicut calefactio qui ē motus ad calo-
rem tāq̄ ad terminū ad quem est de genere
seu natura caloris. 7 sic de augmētatione
respectu aucti 7 de oibus motibus dicit̄.
mō generatō 7 generatū sunt quodāmodo
idem q̄ non differūt nisi sicut ip̄fectum
7 perfectuz. 7 unū est in alio. aliquo modo
essendi in. iō est locus intrinsecus De lo-
co a corruptione qñ dicit̄ q̄ corruptio do-
mus est bona. ḡ domus est mala intelli-
gitur. i. non esse domus est bonū. ḡ esse do-
mus est malū. Corruptio añ xpi. i. non esse
añ xpi est bonum. ḡ añ xps est malus. Cō-
tra hoc qd̄ dicit̄ cuius corruptio est bona ip-
sum quoq̄ est malū. q̄ corruptō phū xpi p̄
mortem 7 passionē fuit bona. q̄ nobis sū-
me utilis q̄ redemit nos a potestate diabo-
li. 7 deo 7 angelis sūme placuit 7 tñ xpus
non fuit malus. imo supra modum bonus.
ḡ 7c. Dicendū q̄ non fuit bona simpliciter
imo mala simplz q̄ iniustissime 7 ab

hoiabilissime fuit mortuus. 7 10 non sequi
tur corruptio xpi fuit bona quo ad nos
g^o fuit bona simpli. imo etiam fallax 7 qd
7 simpli ut dicit quidam auctor 7 alias ui
debitur. Contra exemplum qd dat auctor
de loco a coiter accidentibus. s. q. penitet
g^o deliquit. arguit sic. qz xps penituit in d
lerto 7 ieiunauit 7 tamen non deliquit. g^o
male dicitur. Dicendum q. ybus no fecit pe
nitentiam s3 abstinentia. 7 10 no sequitur.
de loco ab usibus satis clare dicitur in lra
10 transeat. Postea tractat d locis extri
secis 7 dicuntur extrinseci eo q. terminus
inferens positus in antecedente 7 hoc siue a
parte subiecti siue a parte predicati est ex
tra naturam termini illati positi in conseque
te sibi extrinsecus. Exemplum ho est ens g^o
ho non est non ens. hic terminus inferens
est ens positum a parte predicati auctis 7 e
oio extrinsecum 7 extraneu non enti posi
to in predicato consequens. ut ps satis. 7
sic de alijs intellige. Ro aut. quare pri
mo tractat de loco ab oppositis est. eo q. i
ter oes locos extrinsecos oppo magis pri
cipat rationem loci extrinseci q. alij lo
ci eo q. unus terminus in oppone ponitur
maxime extra naturam alterius siue plus
q. in alijs locis. Notandum q. in loco a
relatiue oppositis. dicit auctor q. dicendo
pater est g^o filius est. e locus a relatiue op
positis. qz posito uno correlatiuoru ponit
7 reliquu 7c. Contra. posito uno opposito
rum remouet reliquos. s3 posito patre no
remouet filius imo simul cu patre ponitur
nec. e. co. uerfo g^o non est ibi locus a relatiue
oppositis. Et sine dubio hoc uerum est. quia
cum auctor debuisset exemplificare 7 trac
tate de relatiue oppositis exemplificauit d
relatiuis. 7 hoc forte pro tanto fecit quia
sunt in frequenti usu. q. relatiue opposi
ta. S3 exemplum de relatiue oppositis e h^o
Sor. est pater platonis g^o non est filius e^o
locus a relatiue oppositis. Maxima e hec
posito uno relatiue oppositoru in aliq^o ab
eodem remouet 7 reliquos. Notanduz
fm scotum in predicamentis 7 in metaphi
sica q. aliud est aliqua esse relatiua. 7 aliud
est aliqua esse relatiue opposita. qz pater 7
filius inter se mutuo sunt relatiua. sed ut sic
no sunt relatiue opposita. qz non dicuntur
relatiue opposita nisi respectu unius 7 eius
dem. ut puta q. idem sit pater 7 filius respe
ctu sui ipsius uel respectu cuiuscunq. unius al

terius. est impossibile. unde duo relatiue re
spectu diuersoru possunt dici de eode. sicut
7 sicut. sicut q. sicut sit pater platonis 7
filius ap. 7 sic est pater 7 filius sicut 7 se
mel respectu diuersoru. 7 sic ut dixi no sunt
pater 7 filius relatiue opposita. sed quando
sumunt respectu unius 7 eiusdem tunc sunt
relatiue opposita 7 impossibile e ut dicantur
de eodez 7c. Quoad locu a contrarijs
uidet q. inter sanum 7 egriu que ponuntur
ab auctore contraria imediata sit dare me
dium qz ho coualescens no dicitur sanus ne
q. eger. Nam no est sanus eo q. no pot fa
cere opera sanu. nec infirmus qz nihil
mali patit. Dicendum q. sanitas 7 egritu
do causantur ex adaequatione uel debita pro
portione huius. uel debita armonia pura
rum qualitatum. Ad omne aial dum uiuit
habet eas aut pportionatas uel non ppor
tionatas qz inter pportiones 7 no pportio
nez non est dare mediu 10 7c. Et qz auctor
loquitur fm naturale phum qui est artifex
intellectualis 10 7c. Ad illa obiectio uadit
fm medicos qui sunt rudes 7 sensuales. qz
intellectu utuntur sensu 7 experientia 10 no
est dicendum fm eos. De puate oppo
sitis sufficit quod dicitur in lra. Con
sequenter ostendit que sunt disperata qz sunt
diuersa 7 no fm aliquod genus oppois op
posita 7c. S3 uidetur q. locus a disperatis
non teneat constructiue. qz non sequit. sor. e
albus g^o non est qrtus. plato e niger g^o no
est longus. 7 intellecta talia argumenta fie
ri possunt sine numero. Ad hoc dicendum q.
non tenet locus iste generalit. arguendo in
concretionem qz no sequit. hoc est albus. g^o
hoc non est qrtus qz accidentia omnium pre
dicamentoru possunt simul esse in eode s3 ho
quando sumuntur in concreto 7 predicari d eo
7 unuz eoru de alio mutuo. Exemplum d
illa oione in qua ponuntur oia predicamenta
p ex. s. Augustinus magnus theologus fi
lius monice disputans fatigatus nuc sedet
in celis coronatus. S. in abstractione be
ne tenet. ut hec est albedo g^o non est dul
cedo uel qrtitas. s3 etiam coier in terminis
substantiuis non relatiuis. ut in nominib^o
generu 7 sperum no se habentiu fm sub 7
supra. seu fm superius 7 inferius 7 omniuz i
diuiduorum in abstractione 7c. Exeg
tur postea auctor de loco a maiori 7 dicit
q. semp est destructiuus. Hic notanduz p
obiectionibus que possunt fieri contra hunc

locum 7 est contra alios q. maxime in hys
locis tenet argumentū uel consequentia in
predicatis non pertinentibus ad dnam uel di
uersitatem inter inferens 7 illatus fm q.
aliquotiens supra dictus est. 7 tūc solute sur
oēs obiectiones que possant fieri contra il
los. Nam argueret aliquis sic q. locus a
maiori non teneret destructive. Nō sequi
tur rex non pōt subleuare pōdus 100. libra
rum uel portare unum onus. g. rusticus nō
pōt uel unus ribaldus. Et rex nō pōt salta
re ultra foueam istaz. g. unus pauper non
pōt. Dicendū ad oia talia q. non arguitur
hic per locum a maiori. qz licet rex sit ma
ior in expensis uel potior in mūdatis ul
in expugnando unū castrū qd. pōtinet ad di
gnitates suas rōe exercitus. cui preest uel i
intellectis huiusmōi non tūc est maior i hys
actibus qui sunt portare pondera saltare 7
huiusmōi qz hys non sibi competunt inq̄rū
rex est. sed rōe cōis status hominum 7c.

Omissis loco a minori 7 loco a simili eo
q. non oī imitari in eis pp̄leuitatem. No
tandus q. auctor in loco a p̄portione assu
gnat dnam inter locum a simili 7 locum a
p̄portione eo q. inter ea que conueniūt oī
ponere dnam 7 manifestare illam ne uideā
tur in oibus conuenire. 7 tūc essent idem
ad modū loquendi damascem qui dicit q. i
exemplis est cōsiderare simile 7 dissimile
Nam qd. alteri in oibus est simile idēz uti
qz erit 7 nō exemplū. hec ille. Ne g. hys 2.
locis uideantur in oibus idem. uideam.
diuersitates inter illos 7 stat in hoc q. in lo
co a simili est habitudo inherente ut ex
emplificat in lra. 7 in loco a p̄portione est
bitudo hirus uel modi habendi. 7 sic diffe
runt similitudo 7 p̄portionalitas. 7 hoc ē
p̄ per earum diffinitiones. Nam similitu
do est rerum differentiū eadez qualitas p
por. at ē cōuenientia duarū qualitātū. Pro
portionalitas est cōuenientia duarum p
portionū 7c. De loco a transumptōe du
bitatur utrum contingat arguere a trasūp
to ad transumptiones. sicut ab interpreta
to ad interpretationes. Et uidet q. nō so
q. auctor non facit mētionē de hoc. Itē
premissa debent esse notiores 7 p̄ores con
clusionē. s. transumptū nō sic se hys respec
tu trasumptionis g. 7c. Dicendus q. sicut
arguit a trasumptione ad trasumptū. ita e
conuerso ut p̄ qz oīum cōsequētis non po
test stare cum ante. g. consequentia bona.

Ad argumenta dico q. non oportebat
ad auctorem facere. mentiones eo q. satis
pōt intelligi q. sicut ab interpretato ualeat
consequētia ad interpretationē. ita a tran
sumpto ad transumptiones. eo q. similis ē
habitudo inter locos illos. quare 7c. Ad
aliud dico q. non oī q. p̄missa sint simpli
notiores conclusionē uel probans p̄bato.
s. sufficiat q. se habeant in rōne magis no
ti quo ad nos ad quos debet fieri p̄batio.
ut per illud quod est nobis magis notum
deueniamus in illud quod est nobis minus
notum. 7 hoc oī fieri in omni p̄batione. q.
re. 7c. De loco ab auctoritate. tractans
dicit q. non tenet negatiue. qz non sequitur
A. nō dixit hoc. g. hoc nō est uerum. 7 cā
est quia A. nec potuit scire oia nec dicere
Etiam dominus deus nō omnia mala i spe
ciali p̄hibuit. nō tamē sequitur q. nō sint p̄
hibenda. qz arguit frustra cōcederetur le
ges humane tam ciuiles q. canonicas. 7 sic i
concedentis 7 intellectis alijs dicat. Sed
dat maximā q. unicusq. expro in sciētia sua
est credendum. Contra phis dixit q. mun
dus est eternus a parte aī. sive q. nūq. ice
pit 7 tamē heresis est. Item p̄scian. di
xit q. oīs uox est corpus. 7 petrus hel. di
xit q. nō est credendus sibi. Item plato di
xit aīam componi ex numeris. Et pytago
ras dixit q. aīa humana in morte eūz egre
ditur a corpore ingredit in corpus porci
uel capre uel huiusmōi s. diuersa uitia que
cōmissit. 7 agit ibi penitētiam de cōmissis. 7
A. dicit q. ambo dixerūt falsum. g. nō oī
expro credendum est in sua sciētia. 7 tamē
illi erāt peritissimi phis. Oppositum p̄
per auctorem 7 per boecius i topicis sive.
q. in oī experto iq̄tum expertus credendū
ē i benedictis 7 nō i maledictis nec i maleficijs
7 h. si re 7 nō opiatue fuerit expertus recte s. z
artem uel sciētiā suam loquat. Et sic cre
dere debemus deo. p̄phis. ap̄tis 7 sanctis.
7 auctētis doctoribus in sacra scriptura
7 i eis que sūt salutis aīe nostre. i mathema
ticis sciētis 7 metaphisicalib. 7 naturalib.
7 trinalibus debemus credere phis et
speciali in metaphisica 7 phis tam natura
li q. morali. 7 in logica A. in sciētis ma
thematicis que sunt quatuor 7 dicunt qua
drivales. s. astrōmia arithmetica. geom
etria 7 musica diuersis phis. ut puta in astro
nomia p̄ncipalr tholomeo 7 nō A. in geo
metria euclid. in arithmetica. uel fm usus

corruptus arithmetica et musica boetio. In
 trinalibus. s. gramatica. rethorica. dialeti-
 ca. in gramatica prisciano. in rethorica tu-
 lio. in dyalectica seu logica Ar. Et sic in utro-
 que suo modo dicatur quod iuristis dimitto
 p3. g. qui sunt principales auctores in qualis
 arte nostra. et quibus et quomodo qualiter cre-
 dedum est ut non decipiamur. Quod autem
 supra arguitur est philosophus et alios errasse sicut
 de eternitate mundi etc. dicatur quod in hoc
 et intellectis alijs presumpsit et non secundum artem
 suam sed propriam fantasiam et errores lo-
 curus est. et sic de prisciano et alijs dicatur.

Sequitur de locis medijs. Quare autem
 dicantur medijs loci dixi prius aliquantulum.
 addo tamen hic quod id dicuntur medijs quia nec to-
 taliter intrinseci. nec totaliter extrinseci. s. p-
 tim sic partim non sic. exemplum de coniuga-
 tis. et temperantia est virtuosa g. temperatus
 est virtuosus vel temperatus est virtuosus
 hic arguitur per locum a. coniugatis eo quod
 temperantia et temperatus sunt coniugata.
 et constat uidebitur. et partim sunt intrinse-
 ca. et partim extrinseca. Sunt enim intrinseca
 quantum ad significatum quod idem significant
 sicut omne concretum et suum abstractum idem
 significant ut alius est dictum et repetere hic
 uidetur superfluum. Sed sunt extrinseca quod
 tum ad modum significandi. s. quia concre-
 tum et abstractum sunt diuersi modi significan-
 di et ad inuicem extrinseci et id extrinseci. co-
 cretio enim dicit inclinationem ad subiectum
 et dat cointelligere subiectum. ut p3 ex e
 diffinitione. exemplum de albo. Est enim al-
 bum aliquid habens albedinem ubi ponitur
 subiectus quomodo dicitur aliquid. et sic de alijs a-
 lijs concretis dicatur. Sed abstractio non di-
 cit inclinationem uel respectum ad subiectum
 sicut albedo nullum subiectum dat cointel-
 ligere. et id uocatur abstractum quasi a sub-
 tracto extratum uel seperatum. et sic de alijs.
 p3 g. quare dicuntur loci medijs. quia partim in-
 trinseci et partim extrinseci. Nam quo ad
 predicta pariformiter est de loco a casibus
 cum sint etiam concreta sicut de loco a co-
 iugatis. s. quo est locus medius et quare.

Sed de loco a dicitur generaliter quod
 diuiduntur aliquod diuisum partim conueniunt
 et partim differunt. ratione conuenientie sunt in-
 trinseca. ratione differentie extrinseca. et ratio-
 ne utriusque dicuntur media. Sed dicere in spali
 de singulo genere diuidendum uidetur nimis
 prolixum. causa g. prolixitatis pro more su-

perfedeo sufficiat ratio in generali. Auctor g.
 ponit dram inter casus et coniugata eo quod
 intellectum conueniunt et inter illa que conue-
 niunt est ponere dram ne omnino idem esse
 uideantur g. etc. Coniugata g. dicuntur no-
 mina adiectiua abstracta seu principalia cum
 suis denominatis seu concretis. ita quod si co-
 cretum et abstractum coniungatur in con-
 sequentia uel in loco. i. quod si unus sit inferens
 aliud erit illatum et e contra. ut albedo et al-
 bum sunt coniugata et iustitia et iustus et hu-
 iusmodi. unde bene sequitur logica est sub-
 tilis scientia g. logicus est. subtilis sciens.
 ubi arguitur a logica que est inferens ad su-
 um coniugatum illatum. s. logicus. id est loc-
 a coniugatis. Et hic inuidia est mala g. in-
 uidus est malus. ita quod quicquid predicat de
 uno coniugato predicat de reliquo. et hoc
 cum bono intellectu. Quare notandum
 quod locus a coniugatis non tenet in omnibus
 predicatis. sed solum in essentialibus. i. in
 predicatis que sunt superiora siue essentia-
 lia ad subiectum et non tenet in accidenti-
 bus. exemplum de p. album est coloratum g.
 albedo est color. iustitia est uirtus g. iust-
 est uirtuosus. exemplum secundum. album est
 musicus g. albedo est musica. iubeus est dul-
 ce g. rubedo est dulcedo. que consequentie
 non ualent. Et nota quod non refert in loco a
 coniugatis siue arguatur a concretis ad ab-
 stracta. siue ab abstractis ad concreta. quia
 utrobique est locus a coniugatis ut supra p3
 Nec etiam refert siue predicetur de coniu-
 gato abstracto terminus concretus siue ab-
 stractus terminus. Exemplum quomodo predicat
 concretum de coniugato abstracto. ut re-
 ligio est sancta g. religiosus est sanctus.
 iustitia est recta g. iustus est rectus et huius-
 modi. Exemplum de abstracto predicante
 de coniugato abstracto. ut iustitia est uirtus
 g. iustus est uirtuosus. logica est scientia. g.
 logicus est sciens. Et sic etiam a concretis
 ad abstracta. ut album est coloratum. g. al-
 bedo est color. Et secundum Scotum in porphi-
 suo et in 3. metaphisice. et secundum antonium adice
 ibidem non est argumentum a concretis ad
 abstracta nisi in concretis accidentalibus.
 quorum unum est de essentia alterius ad ab-
 stracta quales concreta uocant concreta ad
 subiectum eo quod habent inclinationem ad
 subiectum uel inherent sibi. Sed secundum eos ibi-
 dem in concretis substantialibus ad abstra-
 cta siue unum sit de essentia alterius siue

non. nō. t3 argumentum nec per cōsequens
locus a coniugatis. qualia cōcreta uocant
creta ad suppositum eo q̄ tm̄ respiciūt sup
posita sua de quibus predicantur in cōcre
to. 7 nullum s̄b̄m̄ respiciūt cui inhereat eo
q̄ sunt s̄b̄e. 7 s̄b̄e non cōueniūt esse in. sicut
accidens in subiecto. Exempluz de eis ut
hō est aial. ḡo humanitas est aialitas. aīe
est uerū 7 nō falsum s̄z eos q̄uis debeat
7 quidam alij concedant illud consequens
s̄z ualde male eo q̄ peccant in methaphis
ca sua. ut probari p̄t per aīcēnas. Et sic
hic lignum est corpus. ḡo lignitas est cor
poritas. 7 intelliguntur predicta de 2.º or
dine concretoruz. Nam hec tria se habēt
per ordinem. humanus. hō. humanitas. aial
aialitas. 7 sic lapideus lapis lapidei
tas. 7 ita de innumerabilibus dicatur. ter
mini p̄mi ordinis sunt concreti. secundi or
dinis sunt aliquat̄ concreti. aliquat̄ ab
stracti eo q̄ respectu priorum sunt abstrac
ti. respectu illorum tertij ordinis sunt con
creti 7 sunt semper substantia noia. 7 p̄
mi sunt semper adiectiua 7 concreta. Illi
tertij ordinis sunt pure abstracti 7 termi
nantur semp in ras. ut p̄z. Dico ḡo q̄ de
illis secundi ordinis intelligunt̄ supradicta
Et dixi q̄ scotus 7 antonius uocant ea
creta ad supposituz. 7 dixi cām in parte. s̄z
addo. nam q̄ sunt concreta respiciunt sem
per suppositum predicando de illo uel
illis uel essendo in eis suo mō. ut s̄z. est hō
leo est aial. Sed q̄ sunt in. sunt abstracta
eo q̄ tunc sunt tertij ordinis non amplius
respiciunt supposita eoruz nec predicando
de eis nec essendo in eis. Nam falsuz est di
cere s̄m̄ eos q̄ s̄z. uel petrus ē humanitas
uel q̄ for. uel hō est aialitas. 7 sic de alijs.
7 etiam de se p̄z. 7 iō termini tertij ordinis
dicuntur abstracta a supposito eo q̄ iāz nō
respiciunt supposita nec habent se intermit
tere cū eis. Est ḡo distinctio scoti 7 an
tonij in terminis hec. Duplex ē cōcretum
scilz cōcretū ad s̄b̄m̄. 7 cōcretuz ad suppositum.
Exēplū p̄mi albū. exēplū secūdi hō
Et duplex ē abstractū. s̄. abstractū a s̄b̄o.
7 abstractuz a supposito. Exēpluz p̄mi al
bedo. exēpluz secūdi humanitas. In p̄mi
cōcretis ad abstracta ubi in cōcrens ē pre
dicatio p̄ se siue essential̄ t̄z nō ad abstrac
ta 7 locus a coniugatis. S̄z in secūdis cōcre
tis que sūt cōcreta ad suppositū nūq̄ t̄z. q̄
inter intelligant̄ hec due distinctiones iam

supra declaratum ē. Nec que dicta sunt p̄
tinent ad methaphisica. s̄z q̄ sine eis nō p̄
terat hic locus intelligi ut de se p̄z. cōstin
gebar hic inferere 7 declarare ea. No
ta d̄f̄az inter locū a coniugatis 7 locū a cā
formali. Nā in loco a. coniugatis ponitur
hoc uerbū ē tertū adiacēs. ut uirtus ē lau
dabilis ḡo uirtuosus est laudabilis. S̄z i lo
co a cā formali ponit̄ hoc uerbū ē secūdu
adiacens. ut uirtus est ḡo uirtuosus ē. De
loco a casibus notandū q̄ casus dicunt̄ cō
creta adiectiua 7 aduerbiua q̄ cadūt ab
uno p̄ncipali siue abstracto. ut iustū. 7 iuste
sūt casus de ly iustitia. 7 bonū 7 bene de ly
bonitate. 7 arguitur ab uno casu ad
reliquuz. ut q̄ iustū ē bonū ē. ḡo quō iuste
fit bene fit. 7 uirtuosus ē malū. ḡo quō uirtose
fit male fit. locus a casibus. ita q̄ p̄ncipale
scilz abstractū nō intrat locū istum. ut uult
p̄hūs 2.º topicorū. De loco a diōe ē no
tandū q̄ ille loc⁹ ē argumētū infirmit̄ 7
bile q̄ ex eo fit sillogisim⁹. ut uult p̄hūs i
p̄. p̄oz. nā semp incidit i petitionē p̄ncipij
de qua in locis sophisticis dicit̄. Exēplū
ut aial at ē rōnale at irrationale. s̄z nō ē rō
le. ḡo ē irrationale. petit̄ illō q̄ ē in p̄n. q̄
uideret p̄bart. q̄ q̄ d̄f̄ s̄z nō ē rōnale illō
d̄z p̄bat. 7 iō ē petitō p̄ncipij. Itē nota q̄
nō sequit̄ h̄. nō ē rōnale ḡo ē irrationale p lo
cus a diōe nisi postō q̄ aial sit. Nā ista al
nō ē rōnale h̄z duas cās ueritatis. uidelz ut
q̄ aial nō ē. 7 sic nō ē rōnale. ut q̄ ē. 7 t̄n̄ n̄
rōnale. 7 iō nō t̄z nisi postō q̄ aial. s̄z s̄z
ē fallā n̄tis p̄cedēdo a duab⁹ cās uerita
tis ad unā eap̄. Et notandū general̄ q̄
large loquēdo dia i. q̄ p̄nt uerificare aliq̄
ppoem ul̄ iſſere illā dicūt̄ cās ueritatis ē
dē. Contra h̄. q̄ dicat q̄ ē ibi diō generis
in sp̄s q̄ d̄f̄. aialū alio rōnale. alio irrō
le. q̄ h̄ ē s̄m̄. q̄ ē diō generis in d̄f̄as ḡo.
Dōm q̄ excusari p̄t uō q̄ ibi ponunt̄
d̄f̄e p̄noibus sp̄z. 7 q̄ h̄. possit iterū
fieri p̄z p̄ boecū s̄ h̄. dionū. 7 sic excuset̄.

Illic feliciter explicit uel 7 digna expō
adaḡr̄. Anto. andrē discipuli scoti acutissi
mi ordi. mi. theologi clarissimi i uniuersaz
artē ueterē d̄z. 7 i librū dionū Boetij. 7 li
brum sex p̄ncipioz ḡliberti porciani.
cuz tractata de sillogismo demonstratio si
ue cōpendio postetioz analyticorū d̄z. 7 cū
tractatu de sillogismo topico. Correcta p̄
magistrū Pe. de senis ordi. mi. Impressa
Bononie Anno domini. M. cccc. lxxi.

Primum uacat.
incipit utilis.
guitur per.
quantum ad.
scientia.

Perfectus 7.
capitulo de.
prima in duo.

Prius proprio
consequitur.
4.º distinctio.
et hoc est.

deft. Idem erit.
ibi quando.
ne licet non.

Quod subdit.
a prima.
dicuntur.

Notandum.
do modo.
nec actus.

Ralissimum.
7.º e conuerso.
realé prius.

g.º ad hoc.
debent differre.
quia qualitates.

Et ideo.
no igitur.
vera potest.

Preterea quero.
dum et.
habitus.

deft. Aliud exigit.
rationem.

Naturales uero
generantur.
sio est.

Sicca sicut
ynitas.
in eodem.

Berre non.
ex hoc.
terationem.

Est qd.
illas.
tiam huius.

Uerbum.
fm se.
pro tanto.

sat est.
diuiditur.
p negationem.

Magis erit.
est aliqua.
q.º non.

stantia.
quia nome.
parte ibi.

Qui est.
dus dictum.
secunda ibi.

Trario predicat
tium sic.
esse substantialis.

intentum.
sua sunt.

Figure triangu.
idem iam.
diuersa.

Primus modus.
potest esse.

tiam sumas.
cursu demonstra.
ostensua unuer.
demonstratione.

Ueniendo.
est forte.
nisi a fine.

Sequitur.
suis. s. locum.
bominabilissime.

